

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

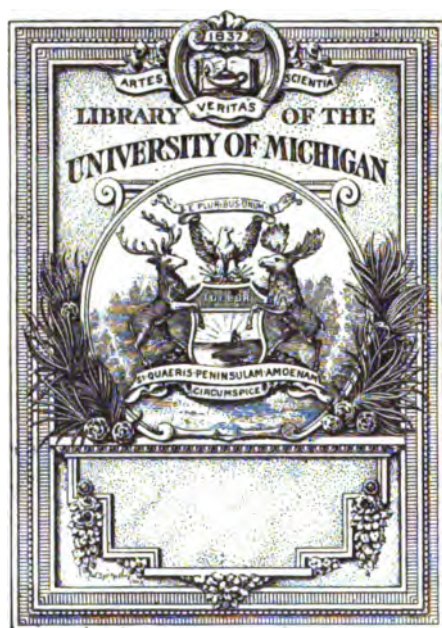
We also ask that you:

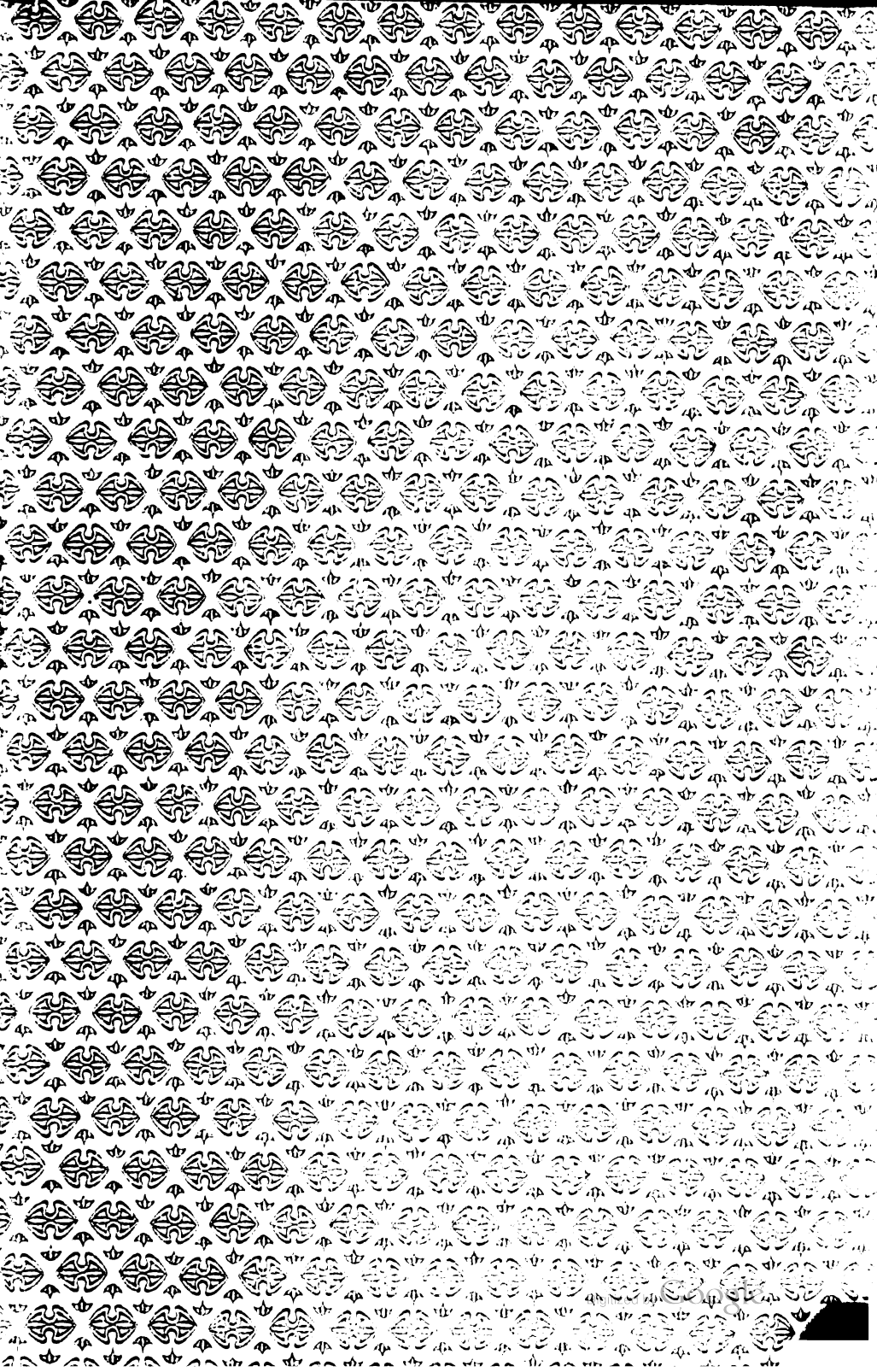
- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

B 1,176,618

805

M 686

MNEMOSYNE.

BIBLIOTHECA PHILOLOGICA BATAVA

SCRIPSERUNT

C. G. COBET, C. M. FRANCKEN, H. VAN HERWERDEN,
S. A. NABER, W. G. PLUYGERS, ALII.

COLLEGERUNT

C. G. COBET, H. W. VAN DER MEY.

NOVA SERIES.
VOLUMEN TERTIUM.

LUGDUNI-BATAVORUM,
E. J. BRILL.

LIPSIAE,
RICHTER & HARRASSOWITZ.
1875.

	Page
Meletemata Critica ad Oratores Atticos. H. VAN HERWERDEN . . .	255.
Galenus	262.
Homérica. C. G. COBET	263.
Cap. XXII. <i>ἐμβλάσσαι</i>	263.
» XXIII. <i>συναίρεται</i>	266.
» XXIV — <i>εἶναι</i> et — <i>αἶναι</i>	268.
» XXV. <i>κατακταίνουσιν</i>	270.
» XXVI. Odys. N. 213	271.
» XXVII. Vocativus pro nominatio	273.
Galenus	274.
Ἔως — τίνος confusa. C. G. COBET	275.
Vitiolorum origo in libris antiquis. <i>μεταγραμματισμός</i>	279.
Platonica. C. G. COBET	280.
Lex Solonis	290.
Galenus	290.
De locis quibusdam apud Hesychium. C. G. COBET	291.
Galenus	297.
Emendationes selectae in Themistii Orationibus. C. G. COBET. . .	298.
Hippocratis Codices	308.
Adversaria Critica ad Aristophanem. C. G. COBET.	309.
τὸ προγεγραμμένον ἴδιαι. C. G. COBET	323.
Dionysius Halicarnassensis	330.
Varia. C. G. COBET	331.
Emendationes selectae in Themistii orationibus. C. G. COBET. . .	337.
Glossemata in textum injecta	348.
Διττογραφίαι quomodo oriantur	348.
Meletemata critica ad Oratores Atticos. H. VAN HERWERDEN . . .	349.
Galenus	358.
Sensus communis res rarissima	358.
Homérica. C. G. COBET	359.
Medicorum veterum importunitas	373.
Thucydidea. C. BADHAM.	374.
Galenus	377.
Ad Xenophontis Cyropaediam. C. G. COBET	378.
Hippocratis locus correctus	409.
Adversaria Critica ad Demosthenem. C. G. COBET	410.
Cap. I. de Codice Parisino S	410.
Cap. II. de locis quibusdam apud Demosthenem emendandis. . .	420.

AD LIBANII DECLAMATIONES DUAS NUPER PRIMUM EDITAS.

SCRIPSIT C. G. COBET.

Edidit nuperrime Berolini (Hermes. 1874. IX. I. pag. 29. sqq.) vir doct. R. Förster ex Parisino Codice duas Libanii declamationes adhuc ineditas: Νόμος καλοῦ βίου γέρας εἶναι καὶ ἀμφοσβητοῦσι πρὸς ἀλλήλους Κέφαλος καὶ Ἀριστοφῶν. Argumentum a Libanio sumtum ex Aeschinis *Ctesiphontea* § 194. Förster multa in eam rem doctrina multaque industria usus in una tantum parte boni editoris officio functus non est. Nempe Libanii orationem ex uno pessimae notae Codice mendosissime scriptam in lucem proferens quum corrigere vellet passim infelicissimis coniecturis interpolavit modo integerrima et sanissima inconsulto vellicans, modo corruptis deteriora substituens. Percurram igitur utramque declamationem et si quid boni reperi paucis exponam.

Pag. 30, 26. ἐγὼ γὰρ — σφοδρῶς ἂν καὶ αὐτὸς ἡγοίμην ἂν αὐτὸν ἀρετῆς μὲν οὐδεμιᾶς, εὐτυχίας δὲ θαυμαστῆς, εἰ τὰ αὐτὰ πράττων ἐμοὶ — οὐδενὸς τετύχηκε κατηγόρου. Si haec intelligere vis repone ἡγάμην pro ἡγοίμην. Adumbrata haec sunt ex Demosthene pag. 19, 20. ἐγὼ μὲν γὰρ — σφόδρ' ἂν ἡγούμην καὶ αὐτὸς φοβερὸν τὸν Φίλιππον καὶ θαυμαστὸν, εἰ τὰ δίκαια πράττοντα ἐώρων αὐτὸν ὑψημένον.

Pag. 31, 11. ὅταν δ' ἱερῶν πέρι χρηματίζηται καὶ περὶ τοῦ τὰς οὐδὲς ἐπισκευάσαι καὶ κονιᾶν τὰς ἐπάλλξεις — πρῶτος ὑπακούει τῷ κήρυκι. Leg. χρηματίζητε.

Pag. 31, 15. περὶ πολέμου σκέψις ἐστίν· ὅτι μὲν χρὴ ποιεῖν οὐδεὶς ἤκουσεν αὐτοῦ βραδίως, ἐπαινέσας δὲ τοὺς προγόνους καὶ τὰ τρόπαια ἀριθμήσας κατέβη [πάλιν]. πολλὰ δὲ καὶ πρὸς χάριν λέγει. Perperam pro βραδίως Editor supposuit παραινοῦντος. Revoca βραδίως et scribe ὅτι χρὴ ποιεῖν et e dittographia natum πάλιν expunge.

Pag. 31, 20. ἀφ' ὧν οὗτος μὲν ἀθάνατος ἔνεκα τῆς παρ' ὑμῖν ἀσφαλείας, ὃ δῆμος δὲ οὐ δύναμιν, οὐ τιμὴν, οὐ δόξαν ἐκαρπώσατο. Pro ἀθάνατος Editor supposuit ἄδειαν et in annotatione ἀθῶς coniecit. Admodum infeliciter utrumque. Demosthenes pag. 142, 25. ὅταν ὁρῶσι μέγαν μὲν ὄντα παρ' ὑμῖν εὐθέως τὸν λέγοντα, ἀθάνατον δ' ἔνεκ' ἀσφαλείας.

Post pauca 31, 30. distingue: κλέπτουσι τὰ κοινὰ τινες· εἰ μὲν ῥήτωρ — οὐχ ὁρᾷ.

Pag. 32, 10. οὐδένα κίνδυνον ἴδιον ὑπολογιζόμενος οὗτ' εἴ τις — μνησικακήσῃ μοί ποτε καὶ γράψαιτο, οὗτ' εἰ δωροδοκῶν κᾶτ' ἐλεγχόμενος ἀντεγκαλεῖ, οὗτ' εἰ γράφων ἐξόδους — λυπήσω. Loci compositio declarat verum esse μνησικακήσει et γράψεται. Perspicuum est ἀντεγκαλεῖ esse futurum.

Pag. 32, 25. κὰν πάντα τις ποιῇ τοὺς γ' οὐδένα βουλομένους αὐτῶν ἀμείνω δοκεῖν οὐ διαφεύξεται. Demosthenes pag. 412, 12. ἂν δ' ἄρ' ἅπαντά τις ἐκφύγῃ τᾶλλα τοὺς γ' οὐδένα βουλομένους εἶναι τοιοῦτον οὐ διαφεύξεται.

Pag. 33, 16. ὃν οὐκ ἴσε τοῦτον ἐμοῦ βελτίω κρινεῖτε [οὐχ] οὐ τὸν τρόπον — σαφῶς μεμαθήκατε; quis non sentit οὐχ esse delendum?

Pag. 33, 31. ΠΡΟCκαλεῖσθαι τοὺς κατηγορήσοντας, οὐκ ἀποδιδράσκειν εἰς τὸ ἀφανές. Imo vero ΠΡΟκαλεῖσθαι.

Pag. 34, 10. ΘΕΩΝ μὲν οὖν τὰ ἀφανῆ σοχάζεσθαι, δικασῶν δὲ ἀφ' ὧν ἴσασι τὴν ψῆφον τίθεσθαι. Dubites sitne sententia absurdior an oppositio. Emenda: ΜΑΝΤΕΩΝ μὲν οὖν —. Notus Euripidis versiculus:

μάντις δ' ἄριστος ὅστις εἰκάζει καλῶς.

Eodem sensu μάντις ponitur pag. 65, 17. δεῖ γὰρ καὶ μάντιν εἶναι τὸν ῥήτορα, id est: καὶ τὰ ἀφανῆ σοχάζεσθαι.

Pag. 34, 17. ἂν, ὃ μὴ γένοιτο, πείσῃ κρατήσῃ. Corrig. πείσῃAC κρατήσῃ.

Pag. 34, 20. οὕτω γὰρ ἴσως ἀνεπίφθορον εἰπεῖν. Verba sunt Demosthenis pag. 107, 24.

Pag. 35, 7. [εἰ] πρεσβεύει μὲν τις ἀδωροδοκῆτως, τᾶλλα δὲ μισθοῦ πολιτεύεται· τὰ κοινὰ τις χρηστός, ἰδίῃ δ' οὐχ ὅμοιος. Locī sententia respuit additum εἰ.

Pag. 36, 7. οὐδεὶς αὐτῷ πονηρὸς ἠνέχθη νόμος. Codex ἐλέχθη. Scrib. ἡλέγχθη, ut pag. 37, 23. εἰ πονηρὸς ἡλέγχθη.

Pag. 36, 31. οὗτος καὶ μάντις ἄριστος ὅστις οὐ ψεύδεται, καὶ τοξότης [ἐπίσκοπος] ὅστις οὐχ ἀμαρτάνει τοῦ σκοποῦ, καὶ κυβερνήτης ὃ μὴδὲν ἔξω τῆς τέχνης ὄρῳ. In his ἐπίσκοπος expellendum. Pro ὄρῳ Editor substituit ὀρμίζων. Nollem factum. Corr. δρῶν. Cf. Var. Lectt. pag. 448.

Pag. 37, 2. πότε οὖν ἤλων ἀπαρνηθεὶς; Codex ἀπατηθεὶς. Leg. ἤλων ἀπάτης.

Pag. 38, 7. οὗτοι μὲν (οἱ συκοφάνται) αἰτίας Ἀρκούσας συμφορήσαντες — κατηγοροῦν. Codex ἀκούσας. Verum est οὐκ οὔσας, id est ψευδεῖς. Saepe sic Demosthenes, ut pag. 152, 6. αἰτίας οὐκ οὔσας πλασάμενος.

Pag. 38, 15. καθάπερ βέλος ἰσχυροτέρῳ προσπεσὼν εἰς τὸν ἀφέντα πάλιν ἀνατρέχει καὶ πολλάκις ἔτρωσεν αὐτὸν τὸν βάλοντα. Codex ἀνατρέφει. Emenda ἀναστρέφει.

Pag. 38, 21. συμβαίνει τοὺς κατηγοροὺς ἐπαινέτας ἀναφαίνεσθαι καὶ μὴ βουλομένους ὧν κατηγορήσαν· ἐξελέγξει ΔΕ οὐχ οἱοί τ' ἐγένοντο· αὐτοὶ γὰρ οὓς ἐπέδειξαν ἀγαθοὺς, οὐκ ἡδυνήθησαν ἐθέλοντες ἐλέγξει πονηροὺς. Primum supple ὧν κατηγορήσαν MEN ἐξελέγξει δέ. Deinde οὓς ab Editore insertum in suam sedem sic reducas: αὐτοὶ γὰρ ἐπέδειξαν ἀγαθοὺς, (οὓς) οὐκ ἡδυνήθησαν κτέ. Simul vides cur exciderit.

Pag. 39, 8. εἰ γνήσιόν ἐστιν αὐτοῦ τῆς ἀρετῆς ὄνομα. Revo-canda lectio Codicis: γνήσιός ἐστι τοῦ τῆς ἀρετῆς ὀνόματος.

Pag. 39, 15. τῶν μὲν οὖν μυρρίνης σέφανων οὐδεὶς ἀδοκίμαστος οὐδ' ἄνευ ψήφου δικαστηρίου πειραθῆσεται, τοὺς δὲ τῆς ἀρετῆς οὕτω προχειρώς τῷ μὴ δοκιμασθέντι πρὸ τοῦ κεκριμένῳ δώσετε; Codex a pr. m. τὸν — σέφανον. Rectissime, namque haec vera scriptura est: ΤΟΝ μὲν οὖν μυρρίνης σέφανον οὐδεὶς — ΠΕΡΙ-θῆσεται, ΤΟΝ δὲ τῆς ἀρετῆς κτέ. Quid notius est quam σέφα-

νον περιθεῖναι *alteri*, περιθέσθαι *eīdi*, περικεῖσθαι *capiti impositam habere?*

Pag. 39, 31. ἡμᾶς δὲ τοὺς ῥήτορας οὐκ ἐν ἀρχῇ τῇ μεγίστῃ τίθεσθε; οἷς πρῶτα μὲν τοὺς ἰδιώτας ὡς τοῖς ἀρχουσιν ἂν ὀνομάζητε, εἴτ' ἐκεῖνοι μὲν (ἐπὶ τινα χρόνον) ἐπαίτιοι, διὰ βίου δ' ἡμεῖς. Emenda: οἷς πρῶτα μὲν τοὺς ἰδιώτας — ἌΝΤΟΝΟΜΆΖΕΤΕ. id est τῷ τῶν ῥητόρων ὀνόματι τὸ τῶν ἰδιωτῶν ἀντιτίθετε. Opponuntur *oratoribus privati*, ut *privati magistratibus* quoque opponuntur. Deinde eiectione Editoris emblemate ἐπὶ τινα χρόνον quaere quid lateat in ἐκεῖνοι μὲν ἙΠΑΙΤΙΟΙ, διὰ βίου δ' ἡμεῖς. Ipsa oppositio continuo ducit ad ἐπέτειοι ἀπηνυῖ. Magistratus, inquit, in *annum annum* creantur, nos perpetuo reip. praesumus.

Pag. 42, 34. de iudiciis dicit: εἰ μὲν ἄκοντας ἐξαπατηθῆναι φησιν, ὡς ἀνοήτους, εἰ δὲ βουλομένους χαρίζεσθαι, ἀδίκους, ἐπίδρ-
κους. Scrib. βουλομένους χαρίζεσθαι ἀδίκΩC, ἐπίδρ-
κους.

Pag. 43, 3. εἴτα παρὰ μὲν τοῖς ἄλλοις ἄπασιν ἀνθρώποις ἄρις Δικάζειν καὶ νομοθετεῖν πάντα πεπίστευσθε, Κέφαλος δὲ παρανομίας αἰρεῖ τὰ δικαστήρια. Quod sententia loci postulat ἄρις Οἱ Δικάζειν diserte in Codice scriptum est, ut apud Comicum:

ἄνδρες Ἑλλήνων ἄριστοι καταβαλεῖν παράσασιν.

παρανομίας αἰρεῖ sumsit ab Aeschine *cometr. Cicerih.* § 156. μηδ' αἰρεῖτε παρανομίας τὸν δῆμον τὸν Ἀθηναίων.

Pag. 43, 5. τὰ δικαστήρια, ἐν οἷς οὔτε διώκων ἡττηθεῖς οὔτε φεύγων ἀλοὺς οὔδεις ἡτιάσατο τὰ ἐγνωσμένα. Demosthenes pag. 642, 5. ἐνταυθὶ μόνον οὔδεις πώποτε οὔτε φεύγων ἀλοὺς οὔτε διώκων ἡττηθεῖς ἐξήλεγξεν ὡς ἀδίκως ἐδικάσθη τὰ κριθέντα.

Pag. 43, 15. εἰς μὲν γὰρ ἄπαξ καὶ παρ' ἓνα καιρὸν ἰσχυρὸν ἀπάτη καὶ τέχνη, ὁ χρόνος δ' ΕΦΟΡΑΙ τὴν ἀλήθειαν. Repone: ὁ χρόνος ΔΕ ΦΩΡΑΙ τὴν ἀλήθειαν.

Pag. 43, 24. πάνυ γ' οὐκ εὐμεταχείριστοι πρὸς ἀπάτην Ἀθηναῖοι. Recte Codex: πάνυ γούν, quod in ironia frequens.

Pag. 44, 15. ἔκατον ἄπαξ ὑπὸ τὴν ψῆφον λαβόντες. Recte Codex ὑπὸ τῇ ψῆφῳ. Dicebant enim ὑπὸ τὴν ψῆφον ἄγειν et ἵεναι, sed ὑπὸ τῇ ψῆφῳ ἔχειν et λαβεῖν. Lycurgus in *Leocratea* pag. 148, 4. ἔχοντες ὑπὸ τῇ ψῆφῳ τὸν προδότην.

Pag. 44, 21. acres in iudicando Athenienses commemorat πολλὰ καὶ τῶν οὐκ εἰρημένων τῇ κατηγορίᾳ ΚΑΤΑΤΙΘΈΝΤΑΣ, sine sensu. Emenda ΠΡΟCΤΙΘΈΝΤΑΣ. Ex vetustis praepositionum siglis

nata confusio est. Confunduntur propterea inter se πρὸς, κατὰ et ἀπὸ. Saepe etiam siglis non intellectis pereunt, ut pag. 31, 9. ταῦτα μὲν — οὗτος ἡμῖν ἄφρωνος κάθηται, imo vero: (πρὸς) ταῦτα. et pag. 44, 6. Θρασύβουλος ὁ δοὺς τὴν δημοκρατίαν καὶ τὰ δικαστήρια, non *dediit*, sed *reddidit*, *restituit* remp. et iudicia, igitur scrib. ὁ ἈΠΟΔΟΥΣ, ut pag. 54, 16. Θρασύβουλον τὸν ἀποδόντα τῷ δήμῳ τοὺς νόμους.

Pag. 45, 12. ἐμοὶ δ' οὐκ ἔστιν ὅτε τοῦ μέτρου τῆς ζημίας Εἴτ' ἔπεκουφίσατε. Expunge molestum εἴτ' ex sq. ἔπι vitio natum.

Pag. 46, 10. πυθανόμενος (sic Cod. Editor πειθόμενος) εἶτε βασκάνους ὑμᾶς καὶ πικρούς, εἴτ' ἀνοήτους καὶ βαθύμους ὑπολαμβάνων, imo vero ὑπολαμβάνων. *quacrit ex me adversariis*, inquit, *utrum vos acerbos iudices an stolidos esse EXISTIMEM*.

Pag. 47, 5. οὐ γὰρ Κύθνος ἢ Σίφνος ταῦτα, ὅπου δι' ὀλιγανθρωπίαν ἀλλήλους ἴσασιν. Deest aliquid ad sententiae integritatem, nempe δι' ὀλιγανθρωπίαν ΠΑΝΤΕC ἀλλήλους ἴσασιν. Galenus pertaesus medicorum in urbe Roma improbitatem ἀπαλλάξομαι, inquit, (Tom. XIV. pag. 624. Kuhn.) τῆς μεγάλης τῆσδε καὶ πολυανθρώπου πόλεως εἰς τὴν ὀλιγάνθρωπόν τε καὶ μικράν ἐν ἣ πάντες ἴσμεν ἀλλήλους. Exquisite et Attice dixit: οὐ γὰρ Κύθνος ἢ Σίφνος ταῦτα, nisi quod illi eo sensu τάδε, non ταῦτα, dicebant.

Pag. 47, 19. σὺ δ' οὐκ ἀποδέδυσαι ποτε τὸν βίον τοῖς δικασταῖς οὐδὲ γυμνὴν τὴν ψυχὴν ἐδειξας. Nihil est ἀποδέδυσαι τὸν βίον. Codex a pr. m. ἀπέδυσαι, in quo latet οὐκ ἀπέδυσαι. Idem est ἀποδῦσαι et γυμνὸν δεῖξαι.

Pag. 49, 14. εἴτις — νομοθετῶν ὅπου καιρὸς, χρήματα κοινὰ διαχειρίζων, προσκρούων, ὥς εἰκὸς, ἐν τῇ πολιτείᾳ ΠΑCΙ, τισὶ φθονούμενος ἐφ' οἷς ἐπαινέται βίον ἀκίνδυνον ἐν ἐπικινδύνῳ προαιρέσει φυλάττει. Pugnat cum rei natura προσκρούων ΠΑCΙ. Corrigendum: — ὥς εἰκὸς ἐν τῇ πολιτείᾳ, ΠΑΡΑ τισὶ φθονούμενος.

Pag. 50, 6. ἔλαβε τὰ τοῦ πολέμου κατὰ τὴν αὐτοῦ ἐκάτερος πρόνοιαν· τέλος, ἐς φανούμην, οὗτος εἰς δεσμωτήριον εἴλκετο. Sensu vacua haec sunt. Codex κατὰ τὴν ἐκατέρου πρόνοιαν. Iam lux affulget: coniunge: ἔλαβε τὰ τοῦ πολέμου — τέλος. *debelatum est*.

Pag. 50, 24. οὐδὲ οὔτε πρὸς τὸν αὐτὸν κτέ. Pro οὐδὲ supposuit Editor οὐ δείξας. Ludere hoc est, non emendare, et nihil

sic ad locum intelligendum proficimus. Scrib. *νῦν δὲ οὔτε κτῆ*.

Pag. 51, 1. *μηδ' — αὐτῷ δωρεὰν οἰσέον (ἀλλ') ἐχρῆν εἰ καὶ τις ἐν ἐνείδους μέρει προέφερεν αὐτῷ τὰς ἀναριθμήτους κρίσεις ἐγκαλύπτεσθαι*. Editoris est ἀλλ' interpositum at tu reponere: — *οἰσέον ὅΝ ἐχρῆν et προέφερε*, id est *ὠνειδίξε*, pro *προέφερε*.

Pag. 53, 25. *εἰ μὲν ὤφειλον — εἰ δ' ἀπηλλάγησαν ἀζήμιοι*. Codex *ὤφειλον*, Editor *ὤφειλον*. Verum est *ὤφλον*. Perpetua in libris haec confusio est. Facile est tamen haec inter se discernere: *ὤφειλον* est *utinam*, *ὤφειλον* *debebam*, sed *ὤφλον* *condemnatus sum*.

Pag. 53, 25. *οὐδὲ τῶν ἰδιωτῶν*, inquit, *οὐδεὶς ἀδοκίματος et post pauca: μέγα δικασήριον ἢ πόλις πᾶσα τῶν καθ' ἡμέραν ἐπιτηδευμάτων*. In simili re ἢ πόλις dicitur, non ἢ πόλις πᾶσα. Euripides dixerat:

ἢ φύσις ἐβούλεθ', ἢ νόμων οὐδὲν μέλει.

hinc salse Anaxandridas:

ἢ ΠΟΛΙΣ ἐβούλεθ', ἢ νόμων οὐδὲν μέλει.

Quid igitur verbo πᾶσα faciemus? Suadente rei natura rescribemus: *μέγα δικασήριον ἢ πόλις ΠΑΛΙ*. In civitate omnibus vitae ac morum rationes reddendae sunt.

Lacuna est pag. 54, 26. *ἐγὼ μὲν εἰ τοῦτό σοι δοκεῖ σεμνὸν εἶναι τὸ κεκρίσθαι λέγω τρόπον οὐχ ὃν οἱ δοκοῦντες ἀδικεῖν — ἀλλ' ὃν οἱ χρηστοί*. Arenam sine calce vides. Ex imo sententiae fundo emergit lacunae supplementum hoc: *σεμνὸν εἶναι τὸ (ΚΕΚΡΙΘΑΙ πολλάκις, καὶ αὐτὸς πολλάκις) ΚΕΚΡΙΘΑΙ λέγω*. Lacunae causa quae fuerit vides. Nunc verborum sententia revixit: *καὶ αὐτὸς πολλάκις κέκριμαι*, inquit, non apud iudices, quod improborum est, sed in Curia et in Comitibus, quod est boni viri.

Pag. 55, 10 de sycophantis dicit: *ᾧ μηδ' ἀντιβλέψαι τῶν ταύτην [τὴν] τέχνην ἐχόντων*, ubi certa lex sermonis τὴν deleri postulat.

Post pauca 55, 17. scribe *τύχη μαῶλλον ἢ ῥώμῃ δόξειεν ἂν κρατεῖν* pro *inepto κρατύνειν*. et in vicinia: *τίς οὖν ἢ στρατιώτην κωλύει τρόπαιον σῆσαι — ἢ τοῖς ἀκονιτὶ νικῶσιν ἀθληταῖς τοῦ σεφάνου φθονεῖ*; pro *τίς ἂν οὖν — κωλύσαι — ἀπονητί*. In Codice recte φθονεῖ scriptum est, unde reliqua facile emendes. Editor auxit malum scribendo φθονοῖ.

Pag. 55, 24. *ἀποφράξας τῶν κακοήθων τὰ εἴματα, τὰς κακη-*

γόρους γλώσσας ἀποσρέψας. In Codice est ἀπορράψας τῶν κακοήθων τὰ εἴματα. Editor ἀποφράξας de suo supposuit addiditque „cf. *Dem. de fals. leg.* § 208,” ubi est: τοῦτ' ἀποσρέφει τὴν γλῶτταν, ἐμφράττει τὸ εἶμα, ἄγχει, unde Libanius sumsit suum τὰς γλώσσας ἀποσρέψας. Sed ἀπορράψας τὰ εἴματα Aeschini sublectum est e notissimo loco *de F. L.* p. 31, 5. ἀπορράψειν τὸ τοῦ Φιλίππου εἶμα, quod Libanio redde.

Pag. 56, 3. ἡ πόλις — πρὸς αὐτὴν ὁμόσασα τὸ πρὸς μνησι-
κακήσω — οὐχ ἦττω ἀτυχήματ' ἂν εἶχεν ἐν δημοκρατίᾳ δίκας
νομίζουσα τῆς ὀλιγαρχίας. Sic haec ab Editore corrupta sunt.
Codex: οὐχ ἦττον ἀτυχήματα συνέχεις, unde Libanii manus
emergit haec: οὐχ ἦττον ἀτύχημα ΤΑC συνεχεῖς ἐν δημοκρα-
τίᾳ δίκας νομίζουσα τῆς ὀλιγαρχίας.

Pag. 56, 10. κινδυνεύεις ἀποτυχεῖν καὶ κακίων νομισθεὶς ἀπελ-
θεῖν. Codex κινδυνεύεις πρὸς τὸ τυχεῖν, unde elicitur vera lectio:
κινδυνεύεις πρὸς τῷ ἀποτυχεῖν καὶ κακίων νομισθεὶς ἀπελθεῖν.

Pag. 57, 21. εἰ μὲν γραψάμενοι μέ τινες εἶασαν καταβαλόντες:
sic Codex, Editor μεταβαλόντες substituit nullo sensu. Libanius
suum καταβαλόντες sumsit a Demosthene pag. 260, 22: μά-
λισα μὲν μὴ θεῖναι τὸν νόμον, εἰ δὲ μὴ, καταβαλόντα ἔαν
ἐν ὑπωμοσίᾳ. Hinc igitur ille εἶασαν καταβαλόντες dixit, di-
versa ut solet confundens.

Pag. 58, 2. εἰ μὲν γὰρ οὐχὶ τὴν αὐτὴν ὥκοῦμεν πόλιν εἶχε ΜΕΝ
ἂν πρόφασιν αὐτὸς μὲν — ἐγὼ δὲ κτέ. Vocolae μὲν nullus hic locus
est. Simplicissima emendatione reponere εἶχοΜΕΝ ἂν πρόφασιν.

De clementia iudicum Athenis ita dicit pag. 58, 18. πρὸς
τὸν κινδυνευόμενον αἰεὶ βέπετε, οἰκτεῖρετε, πλεῶν δάκρυα τῶν κρι-
νομένων ἀφίετε. Reus, credo, dicitur κινδυνεύειν, non κινδυνεύεσθαι,
quamobrem πρὸς τὸν κινδυνεύΟΝΤΑ verum est.

Post pauca pag. 58, 26. ἂ γὰρ εἶδισαν οἱ κρινόμενοι μὴ πά-
θωσιν ὥς παθόντας ἀφίετε σωφρονισὴν ΚΑΙ ἰὸν τὸν φόβον ἡγούμενοι.
Falsa sententia est, namque ὁ φόβος semper et ubique omnium
est σωφρονισῆς, sed satis est unam literulam transponere ut fiat
σωφρονισὴν Ἰκανόν.

Pag. 58, 30. ἐν Λακεδαιμόνι — βραδεῖς μὲν αἰτιάσασθαι περὶ
πολίτου, χαλεποὶ δὲ κρίνοντες. Soloeca haec quidem oratio est
αἰτιάσθαι περὶ πολίτου. Excidit aliquid sic fere supplendum
αἰτίας (δέχε)σθαι περὶ πολίτου.

Pag. 59, 4. τὸ μὲν κριθέντα σωθῆναι μυρλοῖς ὑπῆρξεν, emenda κριθένταC.

Pag. 59, 6. Οἰδῖπουν ἀφήκατε ἀποκτείναντα τὸν πατέρα, Ὅρεξην ἔκοντα τὴν μητέρα. Clamat oppositio explendum esse ἀποκτείναντα ἄκοντα τὸν πατέρα.

Contra pag. 59, 11. inanis lacunae species fefellit Editorem, qui dedit: τὸ δὲ μὴ κριθῆναι πολιτευόμενον οὐκ ἂν τις ὅτῳ γέγονε πρὸ ἐμοῦ παράσχοιτο. ***** τίμια οὐχ ὅσα κοινὰ πρὸς πολλούς, ἀλλὰ τοῖς τιμωμένοις αὐτοῖς ἐσιν ἐξαιρετα. Nihil enim amissum est praeter unam literam. Scrib. παράσχοιτο. τίμια Δ' οὐχ ὅσα κοινὰ πρὸς πολλούς ἀλλ' ἄ τοῖς τιμωμένοις αὐτοῖς ἐσιν ἐξαιρετα. Respondet his Aristophon pag. 41, 29. εἰ δέ γε τῶν ἐξαιρέτων καὶ ἄ πρὸς ἄλλους οὐκ ἐστὶ κοινὰ τὰς δωρεὰς εἶναι φησιν κτῆ.

Pag. 59, 20. τὰ αἰσχίστα ἀκούειν ἐν μέσοις τοῖς δικαστηρίοις. Mendum est in αἰσχίστα. Graeci dicebant τὰ ἔσχατα λέγειν ἀλλήλους et τὰ ἔσχατα ἀκούειν, quod reponendum.

Post pauca p. 59, 26. μὴδὲ πείραν αὐτῶν λάβητε. Optantis oratio est, non vetantis: itaque λάβοιτε verum est. Id ipsum λάβοιτε in Codice est, sed Editorem ratio fugit.

Pag. 59, 26. τὸν ἐμὸν (δὲ βίον) — ψόγου μὲν ἀνήκοον, ἐπαίνων δὲ πλήρη τίς οὐκ ἂν αὐτῷ τε καὶ ΠΑCΙ γενέσθαι δέξαιτο; adde literam αὐτῷ τε καὶ ΠΑCΙ εἰδὶ liberisque, quae in tali re solemnia verba sunt.

In vicinia pag. 59, 32. τοὺς δὲ βίους εἶναι βουλόμενοι καλοῦς. Nolim Editori docto viro inclementer dicere, sed satis mirari nequeo cur βίους de suo ausus sit substituere pro scriptura Codicis sanissima παῖδας.

Sine sensu editur pag. 60, 16. πρὸ τῶν ἐπωνύμων ἴδοις ἂν δεινὰ „Ἀριστοφῶντα κλοπῆς ἢ προδοσίας” ὀδύρῃ, pro ἴδοις „Ὁ δεῖνα Ἀριστοφῶντα κλοπῆς ἢ προδοσίας” ὀδύρῃ. ex noto Demosthenis loco.

Sequitur: ὀδύρῃ καὶ πρὸς τοὺς ἀπαντῶντας „ἐμὲ μισοῦσιν ἅπαντες καὶ τί παρέσεσθαι κακοῦ (ἐπιχαίρουσι), Κέφαλος εὐδαίμων καὶ πρὸς τοὺς δικαστὰς βραῖς. Scopas solutas, ut aiunt. Editor ἐπιχαίρουσι de suo addidit; sed quid quaeso est: καὶ τί παρέσεσθαι κακοῦ ἐπιχαίρουσι? Nihil prorsus. Libanius scripserat: ὀδύρῃ καὶ πρὸς τοὺς ἀπαντῶντας. „ἐμὲ μισοῦσιν ἅπαντες.” καί. „τί ΠΕΡΑC ἔσΤΑΙ κακοῦ;” (καὶ) „Κέφαλος

εὐδαίμων.” καὶ πρὸς τοὺς δικασὰς βοΑΙC (βοῤῥ, non βοΑῖς). Aristophon quoties videret suum nomen inter reos haerere πρόσθε τῶν ἐκωνύμων (sic Attici dicebant, raro πρὸ τῶν ἐκ.) eiulans inducitur „omnes me odio habent” et „quis finis erit miseriae?” et „o felicem Cephalum!” ut nihil molestiae sit reliquum. Τί πέρας (οὐδὲν πέρας) κακοῦ vel κακῶν; saepe legitur. Plato in Phaedro pag. 254. B. ὅταν μηδὲν ἢ πέρας κακοῦ.

Pag. 60, 28. σὺ δέ μοι (del. μοι) μνησικακεῖς ἄπασιν, ἐλαύνεις ὥς ἐχθροὺς καὶ κακῶς ποιεῖς. Sic Editor. Codex καὶ καλῶς ποιεῖς rectissime. Sic passim Demosthenes, veluti pag. 141, 19. οἱ γὰρ εὐποροὶ πάντες ἔρχονται μεθέξοντες τούτου καὶ καλῶς ποιοῦσιν. et saepe Libanius in editis.

Pag. 61, 2. scribe: οὐδὲν ἄλλο. Ἀριστοφῶν μὲν οὖν αἰτεῖ παρ' ἐτέρων τοῦτο. Editor: οὐδὲν ἄλλ' Ἀριστοφῶν — παρ' ἐτέρων Ἡ τοῦτο, sine sensu. Deinde sic lege: ἐγὼ δὲ — [δς] εἰμὶ καὶ δοκῶ πᾶσι τοιοῦτος οἷος οὗτος εἶναι δοκεῖν ἀγωνίζεται, expuncto δς vel quod in Codice est οἷς.

Tum transpone: ᾧ βούλεται μὲν ὁμοίως δοκεῖν, ἀδυνατεῖ δέ. pro βούλεται ὁμοίως μὲν.

Praeterea vs. 13. emenda: οὐκ ἂν τὸν ἄνθρωπον προὔθετο pro προὔθετο.

Pag. 62, 13. πρὸς μὲν οὖν τό „οὐκ ἐγράψω με.” ὅτι [δὲ] μηδ' οὗτος ἐμέ, ἴσον πρὸς ἴσον ἂν εἶναι δοκῶν. Expunge δέ et omnia habebunt optime.

Misere corruptus locus est pag. 63, 4. ubi hoc unum dispicio in οἷς ἔθος εἶη ὥς ἀέρος δεδράχθαι latere: οἷς ἔθος εἶ TIC Caθρός. Reliqua non expedio.

Pag. 64, 2. Codex: τοὺς τούτου δ' ὑμεῖς ἀπεκρούσασθε κατηγοροὺς ὥσπερ τινὲς χρηστοὶ σύμμαχοι; recte et perspicue. Nescio quid Editori in mentem venerit, qui substituit συμμάχους.

Pag. 64, 17. εἰς δύο τάγματα τῶν πολιτῶν νενεμημένων. Perinfelix est Editoris coniectura τάγματα pro ταῦτα, quod sanissimum est. Demosthenes pag. 132, 12. διεσκήτων εἰς δύο ταῦτα τῶν ἐν ταῖς πόλεσιν. et pag. 144, 27. εἰς δύο ταῦτα διήρητο τὰ τῶν Ἑλλήνων Λακεδαιμονίους καὶ ὑμᾶς.

Pag. 64, 23. ἐγὼ τὴν διὰ μέσου τῆς πολιτείας ὁδὸν τραπόμενος οὐθ' οὕτως ἀποτολμος ὥς ἂν δεῖ μὴ λέγειν (αἰσχροὺν γὰρ) οὐθ' οὕτως ἱταλδος ὥς ἂν μὴ δεῖ λέγειν (σφαλερὸν γὰρ ταῖς ὁλοῖς). Corrige: οὕτως Ἀτολμος et bis ὥσθ' pro ὥς.

Paulo ante in Codice est: τῶν μὲν εὐλάβειαν περιττῆν τὸν ἡσύχιον βίον ἡρμάνων, substituit Editor εὐλαβεία περιττῆ. Melius est rescribere τῶν μὲν ΔΙ' εὐλάβειαν περιττῆν. Praecedens N sequens ΔΙ absorpsit.

Pag. 65, 1. ὁ δὲ τὴν εὐβουλίαν εὐλάβειαν καλεῖ καὶ τὸν λογισμὸν ὡς ὄκνον κακίζει καὶ τὴν μὲν ἀπόνοιαν ὡς ἀνδρείαν ὑποκορίζεται, τὸ δ' ἀσφαλὲς ὡς (recte Cod. εἰς) δειλίαν μέμφεται. Expuncto ὡς scribendum τὴν μὲν ἀπόνοιαν ἀνδρείαν ὑποκορίζεται id est ὑποκοριζόμενος ὀνομάζει.

Sequitur vs. 6. μήτε κυβερνήτης Φιλονικεῖτω (Φιλονικεῖτω) πρὸς ἐναντία πνεύματα μηδὲν ἔχων ναυμαχεῖτω τοῖς κύμασιν ἐξὸν τὰς νομίμους ὥρας ἀναμένειν καὶ τὰ δεξιὰ πνεύματα. In his μηδὲν ἔχων nihil est. Editor, qui semper paratam correctionem habet, sed fere infelicem, substituit μηδὲ ναυλοχῶν sine sensu. Emenda: μηδ' ἔΝ ΧΕΙΜΩΝΙ ναυμαχεῖτω τοῖς κύμασι, quod sqq. luculenter demonstrant. μὴ Φιλονικεῖτω πρὸς ἐναντία πνεύματα ἐξὸν ἀναμένειν τὰ δεξιὰ πνεύματα. Similiter μηδ' ἐν χειμῶνι ναυμαχεῖτω τοῖς κύμασιν ἐξὸν ἀναμένειν ΤΑC ΝΟΜΙΜΟΤC ὩΡΑC.

Unum tantum addam. pag. 66, 8. ἐν δὲ εἰπὼν καταβήσομαι· τὴν· μὲν τούτου δωρεὰν ἦν ἂν αἰτήσῃ πάντως τις γράφεται. τί οὖν βούλεσθε πράγματα ἔχειν; Dixerat de more: ἐν δ' ἔΤΙ εἰπὼν καταβήσομαι. et pro ἦν ἂν αἰτήσῃ sententia suadente restitue ἦν κρατήσῃ.

Sunt praeter haec in utraque declamatione complura alia mendose scripta aut etiam flagitiose corrupta.

Multa minutiora consulto praeterii, plura sunt etiam quibus nullam opem ferre potui, unde diu multumque quaerendo nihil extudi quod aliqua veri specie commendaretur. Videant alii.

In Codice nescio quo pacto duae declamationes inter se locum mutaverunt. Cephalus enim dixit prior, cui respondit Aristophon, qui multa adversarii dicta et argumenta *ipsis verbis* repetita modo serio refutat, modo elevat, modo deridet, ut nulla de ea re superesse possit dubitatio. Inspice mihi modo hos locos: pag. 29, 29. τούτου μὲν ἡκούσατε φορτικῶς αὐτὸν ἐγκωμιάζοντος. pag. 30, 12. ταῦτα γὰρ ἡκούετε αὐτοῦ σεμνολογου-

μένου. pag. 30, 30. pag. 31, 1. pag. 33, 22. pag. 34, 31. pag. 37, 19 et 33. pag. 38, 9. pag. 40, 15. pag. 41, 15 et 24 et 30. pag. 42, 32. pag. 44, 8. pag. 46, 10 et pag. 47, 9.

Cephalus de more ea, quae adversarius dicturus esse videbatur, refutare occupat, idque semel pag. 62, 6.; quae res Editori fraudi fuit.

Vero ordine et Scholiastae ab Editore laudati et ipse Libanius; ἀμφισβητοῦσι πρὸς ἀλλήλους Κέφαλος καὶ Ἀριστοφῶν. Sed quid plura in re perspicua? Quam autem coniecturam Editor in ima pag. 28. protulit, eam, si est ingenio hilarior, ipse ridens, credo, repudiabit.

Sed superest alia res multo maioris momenti, de qua pauca nunc quidem dicere iuvat, in ipso Libanio pertractando copiosius de eadem dicendi copia dabitur. Vehementer enim ab Editore dissentio serio existimante inesse in his Libanii declamationibus aliquid bonae frugis, unde Graeciae historia, aut Oratorum Atticorum vita, indoles, ingenium, mores, consilia reip. administrandae aut consuetudo fori, leges ac ius rectius ac melius quam antehac cognoscantur.

In omnibus omnium Rhetorum ac Sophistarum μελέταις et declamationibus *si quid inest veri* (ut ille iocabatur) *non est novum, si quid novi, non est verum.* Libanius, (ne dicam de caeteris) historiae Atheniensium tam ignarus est quam incuriosus. Idem in iure et Antiquitatibus (ut nunc loquimur) Atticis plumbeus nec rerum forensium nec verborum peritus est neque esse curat. Alia omnia sectatur, illa negligit et contemnit. Paucos quosdam scriptores veteres, meros principes (quos omnes habemus superstites), per totam vitam sedulo lectitavit: Homerum, Herodotum, Thucydidem, Xenophontem, Aristophanem et Oratores Atticos, quorum Demosthenem et Aeschinem tenebat memoriter. Attigit Platonem, attigit et alios quosdam obiter, sed totus erat in nobilium Sophistarum scriptis, quorum unum omnium maxime Aristidem habebat in deliciis. Illum potissimum aemulatur, cum illo veluti de palma dicendi summa ope et omnibus viribus contendit. In lectitandis scriptoribus antiquis ita versatus est, ut non rerum gestarum notitiam colligeret non reip., non legum, non iuris rationem et usum animadver-

teret, sed ut oratoriam facultatem et dicendi copiam aleret et argumentis inveniendis disponendisque esset exercitatio sollertiorque, neque iis veris et ex vitae luce ac veritate naturae petitis, sed *πιθανοῖς καὶ κομψοῖς*, qualia vitiosa illorum temporum *ῥητορικὴ* ex praeceptis quibusdam subtilibus magis quam sanis tum amatoribus suis suppeditabat.

Itaque *perdit operam qui apud Libanium aut rerum veterum aut verborum notitias novas et veras quaerit*. Non est enim novum si quid apud eum veri repereris, sed sumtum ab iis testibus, quos ipsi multo melius et acrius interrogare solemus. Contra quae apud eum nova et inaudita memorantur mera sunt commenta et figmenta sine fide, sine auctoritate, sine pretio. Nulla omnino est apud illos sequioris aetatis Sophistas *ἀναζητήσις τῶν παλαιῶν*. Vetera nec ipsi curabant scire et auditoribus vel lectoribus sua declamitabant perinde imperitis et incuriosis. Nemo quidquam ex his verum esse existimabat: quaeiebant omnes inanem animi oblectationem et delenimenta aurium. Quid magis esse potest a vitae et naturae veritate alienum quam sunt istarum declamationum argumenta? Aut *στρατηγός* est aut *ἀριεὺς* et sine numero *τυραννοκτόνοι* in Graecia inermi et imbelli et arrogantibus dominis serviente. Risum haec moverent nisi multo maiorem misericordiam ante movissent.

Quam sint haec vera in ipso Libanio alias multis ac diligenter ostendam. Nunc ex duabus his novis Declamationibus paucis sed certis argumentis demonstrare conabor. Libanius hanc materiam ex notissimo loco Aeschinis, *quem non recte intellexit*, omnem desumsit. Locus est in *Ctesiphontea*. § 194. *ἐτόλμα δ' ἐν ὑμῖν ποτὲ σεμνύνεσθαι Ἀριστοφῶν ἑκείνος δ' Ἀζηνιεύς λέγων ὅτι γραφὰς παρανόμων ἀπέφυγεν ἐβδομήκοντα καὶ πέντε· ἀλλ' οὐχὶ ὁ Κέφαλος ὁ ΠΑΛΑΙΟΣ ἑΚΕΙΝΟΣ, ὁ δοκῶν δημοτικώτατος γεγονέναι, οὐχ οὕτως, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς ἐναντίοις ἐφιλοτιμεῖτο λέγων ὅτι πλεῖστα πάντων γεγραφῶς ψηφίσματα οὐδεμίαν πώποτε γραφὴν ἐφυγε παρανόμων*. In huius igitur loci interpretatione nescio quo pacto omnes veteres ac recentiores ut Libanius sic Ruhnkenius (in *Histor. Crit. Oratt.* pag. xli) in eundem errorem veluti in laqueum se induerunt. Ruhnkenii haec verba sunt: „*morum integritatis tantam fiduciam Cephalus habuit ut ausus sit cum Aristophonte Azeniensi contendere uter*

aetatem egerit honestius." In eodem opinionis errore versantur omnes, qui et ante Ruhnkenium et postea de his rebus scripserunt. Dicam cur ab iis omnibus mihi dissentendum esse putem. Primum nec sane levissimum hoc est: Aristophon ad remp. accessit post Cephalī mortem. Dices: si hoc unum probaveris satis est et reliquas demonstrationes tibi remitto. Audi igitur. Cur dixit Aeschines ὁ παλαιὸς ἐκεῖνος? Itane dici potest de eo, qui Aeschinem et Demosthenem ita aetate antecessit, ut tamen aliquo tempore *una vixerint?* ut hominem ipsi iuniores *viderint?* Confidenter respondeo „*non potest.*” Necesse est ut ὁ παλαιὸς ἐκεῖνος Κέφαλος diu ante in rep. floruerit et olim esset mortuus. Appellatur de more ὁ παλαιὸς ἐκεῖνος ut ab altero oratore cognomine iuniorē distinguatur. Nempe *duo Κέφαλοι nobiles in rep. et potentes fuerunt.* Alter in bello Peloponnesiaco Hyperbolo, Cleoni, Cleophonti aequalis fuit; alter paulo Demosthene et Aeschine antiquior, ut eum uterque viderit et audiverit. De hoc Demosthenes *de Corona* pag. 301, 18. πολλοὶ γεγονόασι ῥήτορες ἐνδοξοὶ πρὸ ἐμοῦ Καλλίστρατος ἐκεῖνος, Ἀριστοφῶν, Κέφαλος, Θρασύβουλος ἕτεροι μυριοί. Hos omnes tamen viderat et audiverat, ut Callistratum, cum aliis saepe apud iudices aut in comitiis contenderat, ut cum Aristophonte (in *Leptinea* pag. 501. sq.) *Priscus* ille Cephalus ridetur a Comicis antiquis: Aristophane in *Ecclesiāz.* 248.

ἀτὰρ ἦν Κέφαλος σοὶ λοιδορῆται προσφθαρὲς,
πῶς ἀντερεῖς πρὸς αὐτὸν ἐν τήκκλησίᾳ;

B. Φήσω παραφρονεῖν αὐτόν. A. ἀλλὰ τοῦτό γε
ἴσασι πάντες. B. ἀλλὰ καὶ μελαγχολᾷν.

A. καὶ τοῦτ' ἴσασιν. B. ἀλλὰ καὶ τὰ τρυβλία
κακῶς κεραμεύειν, τὴν δὲ πόλιν εὖ καὶ καλῶς.

et a Platone Comico (apud Plutarchum *de regenda rep.* pag. 801. B.) Πλάτων ὁ Κωμικὸς τὸν Δῆμον αὐτὸν λέγοντα ποιεῖ·

λαβοῦ λαβοῦ τῆς χειρὸς ὡς τάχιστα μου·

μέλλω στρατηγὸν χειροτονεῖν Ἀγύρριον.

καὶ πάλιν αἰτοῦντα λεκάνην καὶ πτερὸν ὅπως ἐμέσῃ λέγοντα·

προσίσταται μοι πρὸς τὸ βῆμα μαντίλη.

καὶ·

βόσκει δυσώδη Κέφαλον αἰσχρίστην νόσον.

Plato sic dixisse videtur:

λεκάνην ταχέως μοι προσφέρétω τις καὶ πτερόν.

προσέρχεται μοι πρὸς τὸ βῆμα Μαντίας.

et nescio quem induxerat πρὸς τὸν Δῆμον ita dicentem:

βόσκειC δυσώδη Κέφαλον μίσχισιν νόσον.

Sed negant haec Comicorum dicta et maledicta cadere in eum, qui tanta fuerit morum integritate quantam praedicant. Hoc Comici curant scilicet. Praeterea ea morum integritas ex Aeschini loco minime colligitur neque in Aristophonte neque in nostro Cephalo fuisse. Aristophon ἐβδομηκοντάκις καὶ πεντάκις ψήφισμα γράψας ἐγράφη παρανόμων καὶ ἀπέφυγεν. Quis ex ea re colligat eum vita probum et moribus integrum fuisse? Nemo hercle. Eadem est Cephalii ratio: numquam in iudicium παρανόμων adductus est. Cautus igitur homo erat, callidus, iuris legumque peritus, disertus denique, sed non vir bonus. Poterat esse vita improbus, luxuriosus, helluo, nequam, et tamen in rogationibus nihil ferre contra leges. Ne hoc quidem Libanius animadvertit, nil nisi τὰς παρανόμων γραφάς commemorari, et saepe iactat γραφὰς παραπρεσβείας, δώρων, ὕβρεως, κλοπῆς, προδοσίας (προδοσίας in Oratore!), unde vix Aristophon paucis sententiis vel una tantum elapsus sit. pag. 56, 23. παρ' ὀλίγας γὰρ ἀφείται καὶ ΠΑΡΑ ΜΙΑΝ πολλάκις. Unde hoc sciebat Libanius? Commentus est de suo et manifesta haec omnia figmenta sunt. Cephalus ille quis fuerit, quibus temporibus in rep. floruerit, quae consilia secutus sit, quas res egerit, Libanius iuxta cum ignarissimis nesciebat. Fingit tamen nobis Cephalum oratorem pag. 31, 6. toto coelo a vero diversum. Κέφαλος ἀφοσιούμενος τὴν πολιτείαν ἄχρι τοῦ ῥήτωρ εἶναι ΔΟΚΕΙΝ. εἰ μὲν τι μέγα καὶ ἀτέκμαρτον ἔχον τοῦ τέλους τὴν κρίσιν — πρὸς ταῦτα μὲν οὗτος ἡμῖν ἄφωτος κἀθήται· ὅταν δ' ἱερῶν πέρι χρηματίζητε καὶ περὶ τοῦ τὰς ὁδοῦς ἐπισκευάσαι καὶ κονιᾶν τὰς ἐπάλλξεις (ex Demosthene pag. 36, 16. τὰς ἐπάλλξεις ἃς κονιῶμεν καὶ τὰς ὁδοῦς ἃς ἐπισκευάζομεν. cf. pag. 175, 4.) — πρῶτος ὑπακούει τῷ κήρυκι. Post pauca: ὅτι μὲν χρὴ πολεμεῖν οὐδεὶς ἤκουσεν αὐτοῦ ῥαδίως, ἐπαινέσας δὲ τοὺς προγόνους καὶ τὰ τρέπαια ἀριθμήσας κατέβη. Non est satis: πολλὰ δὲ καὶ πρὸς χάριν λέγει, θεωρικῶν διανομὰς καὶ τοιαῦτα πολιτεύεται — ἀφ' ὧν αὐτὸς μὲν ἀθάνατος ἔνεκα τῆς παρ' ὑμῖν ἀσφαλείας, ὁ δῆμος δὲ οὐ δύναμιν, οὐ τιμὴν, οὐ δόξαν ἐκαρπώσατο. Peiora etiam addit haec: οὐ μόνον δὲ τὸν δῆμον ταύτη

ὑπέρχεται ἀλλὰ καὶ τοὺς ῥήτορας αὐτοὺς θεραπεύων διαγίνεται, καὶ δοκῇ τοῖς μὲν ταῦτα, τοῖς δὲ τὰναντία, οὐδετέροις ἀντιλέγει σαφῶς ἐπαμφοτερίζων δὲ — φίλος ἀμφοτέροις μένει. O hominem nequam ac nihili! dixeris. Nondum audivisti omnia: λόγους προκαθήσιν ἐκ πολλοῦ καὶ μὲν ἀντιλέγη μηδεὶς ἔγραψεν· ἦν δὲ σμικρὸν ὑποκρούσῃ τις — ρίψας τὸ ψήφισμα φεύγων οἴχεται. Superest etiam aliud: κλέπτουσι τὰ κοινὰ τινες· εἰ μὲν ῥήτωρ οἷος ἀντεγκαλεῖν οὐχ ὄρᾳ· ἐπὶ δὲ τοὺς ἰδιώτας καὶ ὑφ' ὧν οὐ δέος μὴ κριθῇ δεινός ἐστιν. Estne opus dicere haec omnia de nihilo ficta esse et nihil horum cadere in illum Κέφαλον τὸν Κολυττέα, τὸν παλαιὸν ἐκεῖνον, qui olim cum Archino solus lapsam remp. sustinuit et restituit. Quod quum Libanius ignoraret ingenio indulsit et argumento serviens suo arbitrato declamavit. Sed illuc redeo, in quo est summa rei, ut ostendam Cephalum diu ante Aristophontem vixisse. Duos fuisse Cephalos constat: utrum igitur dicit Aeschines? ὁ Κέφαλος ὁ παλαιὸς ἐκεῖνος, inquit. Nulla igitur est dubitatio. Perveterem oratorem dicit bello Peloponnesiaco aequalem, quem rident Plato et Aristophanes, quem Andocides anno 400 optime de rep. meritum appellat (*de Myster.* pag. 19, 30.), quem Dinarchus anno 402 summae reip. praefuisse cum Archino testis est (*adv. Demosth.* pag. 100, 3.) his verbis: τότε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, — ὁ καταλυθεὶς ὑπ' ἐκείνων (τῶν Λακεδαιμονίων) δῆμος — πάλιν ἡγεμὼν ἦν τῶν Ἑλλήνων — συμβούλους ἔχων Ἀρχῖνον καὶ Κέφαλον τὸν Κολυττέα. Disertum testimonium est et conspirant omnia. Suidas v. Κέφαλος. — γέγονεν ἐπὶ τῆς ἀναρχίας. Ab anno 402 ἀρετῆς μεγίστης εἰς τὸ πλῆθος ἔλεγχον δούς (Andocides l. l.) καὶ δοκῶν δημοτικώτατος γεγενῆσθαι, (Aeschines l. l.) remp. auctoritate et consiliis rexit πλεῖστα πάντων γεγραφῶς ψήφισματα (Aeschines). Post annos decem (392) dicto eum tetigit Aristophanes, et circa eadem tempora Plato una cum aequalibus Agyrrhio et Cleophonte. Recte et ordine procedunt omnia. Cur autem Dinarchus l. l. eum appellat τὸν Κολυττέα? Scilicet ut a iuniore Cephalo distinguatur, quem Dinarchus paulo ante commemoraverat ut sibi propemodum aequalem pag. 95, 8. τὰ μικρὸν πρὸ τῆς ἡμετέρας ἡλικίας γεγενημένα ὑπὸ Κεφάλου τοῦ ῥήτορος. et post pauca: ἔπεισαν ἐξελεῖν ὑμῶν τοὺς προγόνους Κεφάλου τὸ (Codd. τοῦτο) ψήφισμα γράψαντος, ὃς οὐ καταπλαγεὶς τὴν Λακε-

δαιμονίων δύναμιν — ἔγραψεν ἐξιέναι. Factum hoc est anno 379 an 378, viginti et amplius annis postquam antiquior Cephalus restitutam remp. administrare coeperat, qui, ut ab illo distinguatur, a Dinarcho ὁ Κολυττεύς et ab Aeschine ὁ παλαιὸς ἐκεῖνος dictus est. Sunt haec ipsa per se satis firma: confirmantur etiam multo magis iis quae apud Aeschinem sequuntur. Ubi dixerat: ὁ Κέφαλος ὁ παλαιὸς ἐκεῖνος ἐφιλοτιμεῖτο ὅτι — οὐδεμίαν πώποτε γραφὴν ἐφυγε παρανόμων, ita pergit: καλῶς οἶμαι σεμνυνόμενος. ἘΓΡΑΦΟΝΤΟ γὰρ ἀλλήλους παρανόμων οὐ μόνον οἱ διαπολιτευόμενοι ἀλλὰ καὶ οἱ φίλοι τοὺς φίλους. — ἀλλ' οὐ νῦν ἀλλὰ πᾶν τούναντιον γίνεται. Loquitur de rebus antiquis et olim praeteritis: *nunc* omnia mutata esse queritur. Itaque ut in re mirabili exemplum profert: Ἀρχῖνος γὰρ ὁ ἐκ Κόλης ἐγράψατο παρανόμων Θρασύβουλον τὸν Στειριᾶ καὶ εἶλε νεκρὰ γεγενημένων αὐτῷ τῶν εὐεργεσιῶν. Ut probet Cephalus aetate ita fieri solitum fuisse, narrat quid Archinus fecerit. Rectissime, namque Archinus et Cephalus recuperatae reip. una praefuerunt, ex quo anni 72 praeterierant (402—330) quum haec in iudicio dicerentur.

Itaque luce clarius est quo pacto locus Aeschinis sit accipiens. Dicto Aristophontis, quem ipse Aeschines viderat et coluerat (Demosth. *de Cor.* p. 281, 15.), opponit aliud multo antiquioris Oratoris olim mortui dictum, quod unice probabat: et sic patet statim error Libanii et Ruhnkenii et omnium, qui *ipsum* Aristophontem *cum aequali suo* Cephalo iuniore ita in comitiis contendisse opinabantur.

Ergo nugae agit Libanius, qui historiae et chronologiae ignarus haec ἀσύγκλῳσα συνέκλωσεν. Maiores etiam nugae agunt qui a tali magistro historiam Atticam aut antiquitates disci posse existimant. Nihil horum Libanius aut sciebat aut scire curabat, et apud incuriosos harum rerum auditores suo arbitratu comminiscitur omnia et quidlibet audendi potestate utitur et abutitur. Abutatur sane, σὺ δὲ νᾶφε καὶ μέμνωσ' ἀπιστεῖν, ac noli mihi quaerere quis sit nobilissimae legis auctor:

καλοῦ βίβου γέρας εἶναι.

ex qua (ut apud Libanium) duo cives mutuis maledictis et conviciis inter se certant de virtutis praemio. Cephalus ut vincat se vitae praeclare actae praemio esse dignum demonstrare satagit

adversarium esse malum civem et hominem improbum, idque εσχηματισμένως id est oratione ancipiti verbisque ambiguis, ut eidem simul parcere et maledicere videatur, id quod Sophistarum auditores impense admirabantur. Nullius maleficii hominem aperte arguit sed obscuras suspiciones iacit, qua re nihil magis abhorret a contentione, quae ἀρετῆς κρίσις dicatur scilicet. Non igitur facile alia lex excogitari possit absurdior quam haec καλοῦ βίου γέρας εἶναι.

Inquiri Editor in legis auctorem, sed frustra. Quid mirum? Non Solon tulit hanc legem, non Clisthenes, sed ex Libanii cerebro, ut Minerva ex Iovis, prosiluit. Caetera sunt eiusdem farinae, de quibus alio tempore dicam: sed non possum Cephali filiam silentio praeterire, quia res est tam ludicra. Suidas memoriae prodidit v. Κέφαλος. — Κέφαλος δὲ οὗτος ἔσχε θυγατέρα τὴν Οἶν. „hanc filiam (ut scribit Ruhnkenius) Charopī in matrimonium collocatam esse ex Philochoro scribit Harpocratio v. Οἶθεν.” Sed multum vereor ut hae sint firmæ nuptiae. Audi Harpocratiōnem: Οἶθεν: — δῆμος τῆς Πανδιονίδος. — Φιλόχορος δ' ἐν τῇ τρίτῃ τὴν Οἶν Κεφάλου μὲν θυγατέρα, Χάρπος δὲ γυναῖκα ἰσορεῖ. Quia Philochorus in libro tertio τῆς Ἀτθίδος fabulosas τῶν δῆμων origines enarravit, facilis est coniectura τὴν Οἶν, unde pago Attico nomen fuit, neque antiquioris oratoris Cephali neque iunioris filiam fuisse, ne pater multis post filiam saeculis demum natus esse videatur. Suidae stupor doctis hominibus tam ioculariter imposuit.

I nunc, o Cephale, et de virtutis praemio contende,
ut pueris placeas et DECLAMATIO fias.

GALENUS.

(Tom. VIII. pag. 571. Kühn.)

τοῦτο γὰρ τοι, Φησὶ, τὸ δεινότατόν ἐστιν ὅτι — διαλεκτικῇ
φλυαρίᾳ καταντλεῖν ἡμᾶς οὐκ ὀκνεῖτε. Postulat Graecitatis ratio
et usus ut scribatur διαλεκτικῇ φλυαρίᾳ καταντλεῖν ἡμῶν.

C. G. C.

2

δαιμονίων δύναμιν — ἔγραψεν ἐξιέναι. Factum hoc est anno 379 an 378, viginti et amplius annis postquam antiquior Cephalus restitutam remp. administrare coeperat, qui, ut ab illo distinguatur, a Dinarcho ὁ Κολυττεύς et ab Aeschine ὁ παλαιὸς ἐκεῖνος dictus est. Sunt haec ipsa per se satis firma: confirmantur etiam multo magis iis quae apud Aeschinem sequuntur. Ubi dixerat: ὁ Κέφαλος ὁ παλαιὸς ἐκεῖνος ἐφιλοτιμεῖτο ὅτι — οὐδεμίαν πώποτε γραφὴν ἔφυγε παρανόμων, ita pergit: καλῶς οἶμαι σεμνυνόμενος. 'ΕΓΡΑΦΟΝΤΟ γὰρ ἀλλήλους παρανόμων οὐ μόνον οἱ διαπολιτευόμενοι ἀλλὰ καὶ οἱ φίλοι τοὺς φίλους. — ἀλλ' οὐ νῦν ἀλλὰ πᾶν τούναντιον γίγνεται. Loquitur de rebus antiquis et olim praeteritis: *nunc* omnia mutata esse queritur. Itaque ut in re mirabili exemplum profert: Ἀρχίνος γὰρ ὁ ἐκ Κόλης ἐγράφετο παρανόμων Θρασύβουλον τὸν Στεiriᾶ καὶ εἶλε νεωστὶ γεγενημένων αὐτῷ τῶν εὐεργεσιῶν. Ut probet Cephalo aetate ita fieri solitum fuisse, narrat quid Archinus fecerit. Rectissime, namque Archinus et Cephalus recuperatae reip. una praefuerunt, ex quo anni 72 praeterierant (402—330) quum haec in iudicio dicerentur.

Itaque luce clarius est quo pacto locus Aeschinis sit accipiens. Dicto Aristophontis, quem ipse Aeschines viderat et coluerat (Demosth. *de Cor.* p. 281, 15.), opponit aliud multo antiquioris Oratoris olim mortui dictum, quod unice probabat: et sic patet statim error Libanii et Ruhnkenii et omnium, qui *ipsum* Aristophontem *cum aequali suo* Cephalo iuniore ita in comitiis contendisse opinabantur.

Ergo nugas agit Libanius, qui historiae et chronologiae ignarus haec ἀσύγκλῳσα συνέκλωσεν. Maiores etiam nugas agunt qui a tali magistro historiam Atticam aut antiquitates disci posse existimant. Nihil horum Libanius aut sciebat aut scire curabat, et apud incuriosos harum rerum auditores suo arbitratu comminiscitur omnia et quidlibet audendi potestate utitur et abutitur. Abutatur sane, σὺ δὲ νᾶφε καὶ μέμνασ' ἀπίστεϊν, ac noli mihi quaerere quis sit nobilissimae legis auctor:

καλοῦ βίου γέρας εἶναι.

ex qua (ut apud Libanium) duo cives mutuis maledictis et conviciis inter se certant de virtutis praemio. Cephalus ut vincat se vitae praeclare actae praemio esse dignum demonstrare satagit

adversarium esse malum civem et hominem improbum, idque *εσχηματισμένως* id est oratione ancipiti verbisque ambiguīs, ut eidem simul parcere et maledicere videatur, id quod Sophistarum auditores impense admirabantur. Nullius maleficii hominem aperte arguit sed obscuras suspiciones iacit, qua re nihil magis abhorret a contentione, quae ἀρετῆς κρίσις dicatur scilicet. Non igitur facile alia lex excogitari possit absurdior quam haec καλοῦ βίου γέρας εἶναι.

Inquiri Editor in legis auctorem, sed frustra. Quid mirum? Non Solon tulit hanc legem, non Clisthenes, sed ex Libanii cerebro, ut Minerva ex Iovis, prosiluit. Caetera sunt eiusdem farinae, de quibus alio tempore dicam: sed non possum Cephalī filiam silentio praeterire, quia res est tam ludicra. Suidas memoriae prodidit v. Κέφαλος. — Κέφαλος δὲ οὗτος ἔσχε θυγατέρα τὴν Οἶην. „hanc filiam (ut scribit Ruhnkenius) Charopī in matrimonium collocatam esse ex Philochoro scribit Harpocratiō v. Οἶθην.” Sed multum vereor ut hae sint firmæ nuptiae. Audi Harpocratiōnem: Οἶθην: — δῆμος τῆς Πανδιονίδος. — Φιλόχορος δ' ἐν τῇ τρίτῃ τὴν Οἶην Κεφάλου μὲν θυγατέρα, Χάρπος δὲ γυναῖκα ἰσορεῖ. Quia Philochorus in libro tertio τῆς Ἀτθίδος fabulosas τῶν δῆμων origines enarravit, facilis est coniectura τὴν Οἶην, unde pago Attico nomen fuit, neque antiquioris oratoris Cephalī neque iunioris filiam fuisse, ne pater multis post filiam saeculis demum natus esse videatur. Suidæ stupor doctis hominibus tam ioculariter imposuit.

I nunc, o Cephale, et de virtutis praemio contende,
ut pueris placeas et DECLAMATIO fias.

GALENUS.

(Tom. VIII. pag. 571. Kühn.)

τοῦτο γάρ τοι, Φησί, τὸ δεινότατόν ἐστιν ὅτι — διαλεκτικῇ
Φλυαρίᾳ καταντλεῖν ἡμᾶς οὐκ ὀκνεῖτε. Postulat Graecitatis ratio
et usus ut scribatur διαλεκτικὴν Φλυαρίαν καταντλεῖν ἡμῶν.

C. G. C.

2

THUCYDIDEA.

SCRIPSIT C. BADHAM.

(continuantur ex Mnem. II. pag. 391.)

Thucyd. VI. 17. *ὅ, τι δὲ ἕκαστος — ἐτοιμάζεται.* Ordo est: *ἐτοιμάζεται ὅ, τι λαβὼν οἶται ἄλλην γῆν οἰκήσειν.* Non fundos nec domos, sed pecuniam et pretiosam suppellectilem conquirit. Sed vereor ut recte de sede verborum *μὴ κατορθώσας* dubitaverim. Non enim uno facinore sed pluribus, dum vel universum populum, vel certe potentiores factionem ducunt, lucrum sibi quaerere finguntur. Si cui propter adversarium vel aemulum feliciorum res semel male cessit (*μὴ κατορθώσας*), omnia illa secum asportat.

καὶ μὴν οὐδ' ὀπλῖται — ἡρίθμουν. Concinnius mihi videtur οὐτ' ἐκεῖνοι = οὐθ' οἱ ἄλλοι Ἕλληνες. Pro ὅσοι, quod aperte soloecum, facile esset ὅσους reponere; nam nihil mirum si scriba propter ἕκαστοι in ὅσοι aberravit. Sed non dissimulabo suspecta mihi esse verba *σφᾶς αὐτοὺς ἡρίθμουν*, quoniam non ex enumeratione civium iactantia illa exstiterat. Non enim fallaciae sed negligentiae arguuntur. Igitur praetulerim οὐθ' οἱ ἄλλοι Ἕλληνες *διεφάνησαν τοσοῦτοι ὄντες ὡς ἕκαστοι, ἀλλὰ κτέ.* Quam sententiam nonnihil confirmat *ἰκανῶς ὀπλίσθη*. Civium numerus, quorum facultates gravi armaturae sufficiebant, verus esse poterat; sed hi specie tantum ὀπλῖται erant, donec gravem armaturam compararent.

18. Unice vera lectio *Φιλοκρινοῖεν*, quam Cod. c. praefert, a

Bekkero voci nihili Φυλοκρινοῖεν posthabita est. Mox lege: περὶ αὐτῆς ἂν ταύτης μᾶλλον κινδυνεύοιεν. et, ὅπως μὴ ἔπεισι.

— καὶ οὐκ ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἐπισκεπτέον ἡμῖν τοῖς ἄλλοις τὸ ἥσυχον. Verbis ἐκ τοῦ αὐτοῦ infra opponuntur illa ἐς τὸ ὁμοῖον. De praepositionis vi dubitari potest siue eadem quae in ἐξ ἴσου, an de loco, unde aliquid cernitur, intelligi debeat; quemadmodum Plato in *Legibus* ἐξ ἀδίκου et ἐκ τοῦ δικαίου θεωρεῖσθαι dixit. Sed huius translationis in recentiorum populorum linguis tritissimae pauca exempla in Graecis scriptoribus reperias; et omnino exquisitior est quam quae concionantem deceat. Platonis verba emendatiora quam vulgo leguntur apponam: *Legg.* π. καὶ πείσει γὰρ ἀμωσγέπως ἔπεισι καὶ ἐπαίνοις καὶ λόγοις ὡς ἐσκιαγραφημένα τὰ δίκαιά ἐστι καὶ τᾷδ' ἀδικα [τὰ μὲν ἀδίκα τῷ τοῦ δικαίου] ἐναντίως φαινόμενα ἐκ μὲν ἀδίκου καὶ κακοῦ αὐτοῦ (sic recte Astius) θεωρούμενα (τὰ μὲν ἀδίκα) ἡδέα, τὰ δὲ δίκαια ἀηδέεστα, ἐκ δὲ δικαίου πάντα τὰναντία παντὶ (h. e. ἐκάστῳ) [πρὸς] ἀμφότερα. Sed si θεωρεῖν ἐκ τοῦ αὐτοῦ intellectu facilia sunt, idem de ἐπισκοπεῖν ἐκ τοῦ αὐτοῦ dicere non ausim. Sin ἐκ τοῦ αὐτοῦ per *pariter* veritas, desideratur διωκτέον, θεραπευτέον, τιμητέον, quidvis potius quam ἐπισκεπτέον. Quare ἐπισκεπτέον mendosum vocare non dubito. Mox pro προσχωρῇ omnino recipienda est Reiskii lectio προχωρῇ.

20. „contra civitates proficiscimur,” inquit, οὐθ' ὑπηκόους ἀλλήλων οὔτε δεομένας μεταβολῆς οὐδ' ἂν τὴν ἀρχὴν τὴν ἡμετέραν — προσδεξαμένας. Vidit Bekkerus in his negandi particulis aliquid turbatum esse, recteque οὐτ' ἂν pro οὐδ' ἂν proposuit. Sed quod alterum οὔτε in οὐδέ mutari voluit nequaquam ferendum. Non sunt diversae civitates ὑπήκοοι ab illis quae δέονται μεταβολῆς. Lege: οὐθ' ὑπηκόους ἀλλήλων οὐσας δεομένας μεταβολῆς —, quod idem est ac si dixisset, ὅ. ἀ. καὶ διὰ τοῦτο δ. μ.

21. ἄλλως τε καὶ εἰ ξυσώσιν. Similia sunt quae in Aristoph. *Equitt.* vs. 698—701 leguntur.

ΚΛ. οὔτοι μὰ τὴν Δήμητρά γ' εἰ μὴ σ' ἐκφάγω
ἐκ τῆσδε τῆς γῆς οὐδέποτε βιώσομαι.

ΑΛ. εἰ μὴ 'κφάγῃς; ἐγὼ δέ γ' εἰ μὴ σ' ἐκπίω
κᾶτ' ἐκροφῆσας αὐτὸς ἐπιδιαρραγῶ.

Cum his G. Dindorfius conferri iubet *Nubd.* 1482. εἴτ' αὐτοὺς γραφὴν διακάθω; et in *Pac.* 450.

καί τις στρατηγεῖν βουλόμενος μὴ ξυλλάβῃ.

Locī in *Nubibus* plane alia ratio est. In *Pace* has orationis formas deinceps legimus: ὅστις ξυλλάβοι, ὅστις βούλεται, εἴ τις φθονεῖ, εἴ τις ἐπιθυμεῖ, εἴ τις μὴ ξυλλάβοι. Ex his bonae notae sunt secundum, tertium, quartum eoque ad versus illos pertinent, qui sine dubio Aristophanis sunt. Quod si Aristophanes haec scripsit καί τις ἐπιθυμῶν ταξιαρχεῖν σοι φθονεῖ Εἰς Φῶς ἀνελθεῖν, ὦ πότνι, ἐν ταῖσιν μάχαις Πάσχοι γε τοιαῦθ' οἷά περ Κλεώνυμος, certe frigidae iterationis auctor non est: καί τις στρατηγεῖν βουλόμενος μὴ ξυλλάβῃ. Neque ille eandem poenam στρατηγῶ et δούλῳ imprecantem Chorum induxisset. Totus locus sic mihi videtur constituendus, ut Trygaeus solus loquatur, nisi ubi ter a Choro interpellatur πάσχοι γε — ληφθεῖς et ἐπὶ τοῦ τροχοῦ γε. Versus autem 437—40 et 450 ad idem genus facetiarum pertinent quod in *Ranis* 1437 sqq. et alibi offendimus. De his vero, quos ex *Equitibus* citavi, si quis eos semel attente legerit, poteritne ulla superesse dubitatio quin spurii sint? Aufer mihi frigida illa de exedendo et ebibendo dicteria, et illa μὰ τὴν Δήμητρά ΓΕ et κἄτ' ἐκροφῆσας tamquam τὸ ἐκροφῆσαι aliud esset ac τὸ ἐκπιεῖν, et hoc illud praecederet. Festivum vero Isiciarium qui semet ipsum διαρραγῆναι vult! Imo, εἰ μὴ διαρραγῶ, inquit, οὐδέποτε βιώσομαι. Sed, dum in his sum, coniecturam de versibus 695—6 periclitabor.

εἰ μὴ σ' ἀπολέσαιμ' εἴ τι τῶν αὐτῶν ἐμοὶ
ψευδῶν ἐνείη, διαπέσοιμι πανταχῇ.

legendum puto:

εἰ μὴ σ' ἀπολῶ, μηδ' ἔν τι τῶν αὐτῶν ἐμοὶ
ψευδῶν ἐνείη, διαπέσοι δὲ πανταχῇ.

Restant in eadem fabula vs. 805—6. quos ex ipsa rei natura sic emendari oportet:

εἰ δέ ποτ' εἰς ἀγρὸν οὗτος ἀπελθὼν εἰρηναῖος διατρίψαC

καὶ χῖδρα φαγὼν ἀναθαρρήσC καὶ σεμφύλῳ ἐς λόγον ἐλθῶN.

In nostro credo olim scriptum fuisse καὶ, quod postquam in καὶ abiit, nescio quis εἰ supplevit.

— γνόντας ὅτι πολὺ τε — ἀπαρτήσαντες. Si hic de navigatione sermo fuisset, Thucydides non μέλλομεν πλεῖν sed μ. πλεύσεσθαι scripsisset. Verum tamen non de profectione agitur, sed de loco patria remoto, in quo castra habituri sint. Deleantur

ὅτι μέλλομεν πλεῖν, ut στρατευόμενοι et ἀπαρτήσαντες (sic enim recte G. pro. ἀπαρτήσαντες) α γυόντας pendeant. Iamdudum monui Hermannum male οὐκ expulisse, quod in ὍΤΕ mutare debebat. Sed nondum videram ἐν delendum et ἤλθετε ἐπὶ τινα natum esse ex ἤλθετέ ποι.

23. Supra monui πλὴν γε (omisso πρὸς) τὸ μ. ἀ. τὸ ὀπλιτικὸν statim post ἔτοιμα ponenda esse. — Non potuit utrumque dicere βούλομαι ἐκπλεῖν et βούλομαι ἐκπλεῦσαι. Recte quidem infra ἔρω ἐπέπεσε τοῖς πᾶσιν ἐκπλεῦσαι, sed hic de profectione ordiendā loquitur; itaque maneat ἐκπλεῖν, dimittatur ἐκπλεῦσαι.

24. Locum graviter corruptum hunc ad modum refingo: καὶ ἔρω ἐπέπεσε τοῖς πᾶσιν ὁμοίως ἐκπλεῦσαι· τοῖς μὲν ΓΕ πρεσβυτέροις ὡς ἡ κατασρεψομένοις ἐφ' ᾧ ἔπλεον, ἡ οὐδὲν ἂν σφαλεῖσι μέγα τὴν δύναμιν· τοῖς δ' ἐν τῇ ἡλικίᾳ γῆς τε ἀπούσης πόθῳ καὶ θεωρίας. Καὶ εὐελπὶς ἦν ὁ πολὺς ὄμιλος στρατιώτης ἐν τε τῷ παρόντι ἀργύριον οἶσιν κτέ. Vulgo σφαλεῖσαν μεγάλην δύναμιν. Sed articulus abesse non potest, neque de magnitudine potentiae suae sed iacturae, cui obnoxii futuri erant, cogitabant. Σφαλεῖσι propter κατασρεψομένοις praeferendum. Pro τῆς scripsi γῆς et ἡφρεως ante θεωρίας omisi. Recte subaudiri potest γῇ in ἡ οἰκεία, ἡ ἀλλοτρία, ἐπὶ ξένης et similibus. Sed τῆς ἀπούσης non de certa terra intelligendum esset, sed de omni terra longinqua. Καὶ εὐέλπιδες ὄντες cum reliqua structura nullum consortium habet. Auctor si sibi licere credidisset a dativis πρεσβυτέροις, κατασρεψομένοις subito ad nescio quem nominativum pendentem, nulla re cogente, declinare, saltem maturius orsus esset, neque τοῖς δὲ ἐν τῇ ἡλικίᾳ scripsisset. Quod si εὐέλπισιν οὖσιν ex aliquo Codice se offerret, equidem δῶρον ἄδωρον recusarem. Nam quod est hoc incitamentum? Cupiunt in Siciliam proficisci, quia se salvos redituros sperant! Ante στρατιώτης libri et Editt. καὶ habent. Sed si ὁ πολὺς ὄμιλος a militibus diversus esset καὶ ὁ στρατιώτης vel καὶ οἱ στρατιῶται scriptum fuisset.

25. Pro ἔλασσον lege ἐλάσσοσιν. — Post εἶναι virgula sublata et expulso δέ, ὀπλίταις cum superioribus construere praestat. Alia est Bekkeri ratio, ideoque improbanda, quod ὀπλιταγωγούς a suis ὀπλίταις separat, hos autem cum triremibus connectit. — ἔτοιμοι χασάμενοι ἄξειν non concoquo. Nicias nondum erat factus αὐτοκράτωρ; itaque polliceri non poterat quidquam ἄξειν. Neque

vero quid sit παρασκευὴν ἐτοιμασάμενοι ἄξιον facile dixeris. Unde et quo ἄξουσιν? An ἐκ Κρήτης? Atqui hoc in τοξότας τοὺς αὐτόθεν non cadit. Haec a grammatico suppleta existimo, qui ad sententiam aliquid deesse vidit. Fortasse aliquid huiusmodi excidit: τὴν δὲ ἄλλην π. ὡς(αὐτῶς ἅπασαν ποιητέον εἶναι) κατὰ λόγον κτέ.

27. ὅσοι Ἑρμαῖ — ἱεροῖς. Hic non iustam orationem sed disiecta orationis membra habemus; disiecta autem non aliter componi poterunt, nisi ex ipsa rerum quae narrantur natura divinari possit, quomodo antiquus ordo redintegrandus sit. Quid ergo erat ἐπιχώριον? Ut multi essent Hermae, an ut ex quadrato opere constarent? Hoc opinor. De multitudine satis erat dicere εἰσι δὲ πολλοί. Si vero εἰσι δὲ infra posueris, qua ratione efficies ut verba ἐν τῇ πόλει τῇ Ἀθηναίων κατὰ τὸ ἐπιχώριον inter se concordent? Coniectura omnium facillima, nempe ut ΩΝ his scribatur. Hoc enim omissum in causa fuit, cur grammaticus εἰσι δὲ a propria sede huc arcessiverit. Lege Ἑρμαῖ, — ὧν κατὰ τὸ ἐπιχώριον τετράγωνος ἡ ἐργασία, εἰσι δὲ πολλοί κτέ.

28. Malim μὴ αὐτοὶ τοῦ δήμου β. π.

29. Codex G. πρὶν διαγνῶναι: quae fortasse vera est lectio. Sed fieri potest ut ἂν exciderit. Vide infra ad cap. 38.

31. Displicet τῇ παρούσῃ βῶμῃ τῇ ὄψει ἀνεθάρσυν. Nullus dubito quin Thucydides scripserit τῆς παρούσης βώμης. Neminem, qui Codicum varias lectiones diligenter inspicit, fugere potest quoties in syllabis finalibus titubaverint librarii. Sic in fine cap. 10. plerique omnes ξύμμαχοι habent pro ξυμμάχοις, omnes αὐτῶν pro αὐτοί. In fine 15. omnes διαθέντα pro διαθέντι. In initio 17. pro καὶ ὄργῃ G. habet καὶ γε ὄργῃς. Scilicet in margine libri, unde ille descriptus est, scriptum erat γρ. ὄργῃς, quam lectionem si quis amplectitur, rescribet ὄργῃς πῖσιν παρασχομένη HC. E. et F. παρασχομένη exhibent.

— ἀλλ' ἐπὶ τε βραχεῖ πλῶ ὠρμήθησαν, καὶ παρασκευῇ Φαύλῃ. οὗτος δὲ ὁ εἶδος ὡς χρόνιός τε ἐσόμενος καὶ κατ' ἀμφοτέρα οὗ ἂν δέῃ, καὶ ναυσὶ καὶ πεζῶ ἅμα ἐξαρτυθεὶς κτέ. Desideratur nomen adiectivum; structura enim haec est: ὁ εἶδος ἐξωρμήθη ἐξαρτυθεὶς κτέ. ὡς ἐσόμενος χρόνιός τε καὶ —. Quod vero excidit verbis παρασκευῇ Φαύλῃ contrarium fuerit necesse est. Unde coniicio ΚΑΙΙΚΑΝΚΑΤ' ΑΜΦΟΤΕΡΑ. Mox vulgo ita interpungunt ut non populus sed trierarchi remigia praebuisse videantur;

quod nullo pacto fieri potuit, si quidem mercedem populus praebebat. Post *κρατίσας* distinguendum, et τῶν ΔΕ *τριηράρχων* legendum. Nisi ita scripsisset noster *διδόντων* statim post *τριηράρχων* posuisset. Tum trierarchi mercedis supplementum τοῖς θραινίταις τῶν ναυτῶν καὶ ταῖς ὑπηρεσίαις dedisse narrantur. Si et reliquis nautis dederunt, cur unum nautarum genus praesertim commemorat? Nam cur his solis darent satis intelligent omnes, qui τὸν θραινίτην λεὼν cognitum habent. Accedit quod τοῖς ΤΕ θραινίταις scripsisset si hi pars tantum eorum fuissent, qui auctam mercedem accepturi erant. Quid in ταῖς ὑπηρεσίαις lateat nondum assecutus sum.

Mox pro ὅπως αὐτῷ ΤΙΝΙ *εὐπρεπεῖα* τε — καὶ τῷ ταχυναυτεῖν, lege *ΤΗΙ*. Postremo qui sint illi *κατάλογοι χρησοί* penitus ignoro. *χρηστότατοι* sane fuerunt si ex illis sciri poterat, quis bonus, quis deterior miles futurus esset. Lege κατ' ὀλίγους τε *χρηστούς* ἐκκριθέν.

33. οὐδ' ὅτι *μεγάλῳ φόλῳ ἐπέρχονται* ἡμῖν ἀνωφελεῖς. Mirabor si nemo perspexit legendum esse ἀνωφελέες.

Mox pro *πταίωσιν* plane necessarium est *πταίσωσιν*, id quod B et G. habent.

— ὅπερ καὶ Ἀ. αὐτοὶ οὗτοι *supervacaneum* videtur Ἀθηναῖοι. Quomodo construi possint ὅπερ — ἐπὶ τῷ ὀνόματι *ἠυξήθησαν* non video. Legendum puto: ὅπερ *deletis* ἐπὶ — *ῥει*.

34. Pro *ἰσοκινδύνους* sententiam *βηφοκινδύνους* postulare alias indicavi. — Πείθεσθε οὖν *μάλις* μὲν ταῦτα *τολμήσαντες*. Imo *πίθεσθε* omisso *τολμήσαντες*, quibus simillima sunt quae apud *Medeam* legenda conieci οὐκ ἂν *πίθοιο τάπικηρυκεύματα*.

Pro *παρὰ τῶν* lege *παρὰ τῶν* et dele τοὺς *ἐπιόντας*.

35. Locus, quem nemo non corruptum esse videt, hunc ad modum lego: οὐδ' ἀληθῆ ἔστιν ἃ λέγεται, εἰ δὲ καὶ ἔλθοιεν κτῆ. Quae nolunt credere ea non uno *Hermocrate* auctore nituntur sed iam fama vulgata erant. *Palaeographiae* peritos testes facio, quam parum nostra a vulgata lectione diversa sit.

37. ὥς τε, παρὰ τοσοῦτον *γινώσκω*, μόλις ἂν μοι *δοκοῦσιν* — *Graecorum* formula est, παρὰ τοσοῦτον *γινώσκω* τοῦτο ἂν γένεσθαι ὥς τε καὶ ἐκεῖνο ἀδύνατον ἡγοῦμαι. Luce clarius est transponenda esse verba et sic legenda: τὴν τε ἄλλην *παρασκευὴν* — *πορισθῆναι* ἂν — παρὰ τοσοῦτον *γινώσκω*, ὥς τε κτῆ.

Mox pro καὶ ἐκ σκηνιδίων καὶ ἀναγκαίας παρασκευῆς οὐκ ἐπὶ πολὺ — ἐξιδόντες legendum: καὶ ἐκ σκηνιδίων κατ' ἀναγκαίας παρασκευάς κτέ.

38. L. πρὶν ἂν ἐν τῷ παθεῖν ὤμεν. — ὑμᾶς μὲν τοὺς πολλοὺς πείθων —. His opponuntur, τοὺς δ' αὖ ὀλίγους τὰ μὲν ἐλέγχων κτέ. Quod quum non attenderent interpretes, alteram ἀντιθέσιν invexerunt, τοὺς δὲ τὰ τοιαῦτα μηχανωμένους κολάζων, unde non modo efficitur ut his idem dixerit, verum etiam ut a gravioribus minis exorsus, (κολάζων) in mitiores desinat (Φυλάσσων, ἐλέγχων, διδάσκων). Deest praeterea id quod populo suadere se iactat. Quis igitur dubitabit mecum reponere: πείθων τοὺς τὰ τοιαῦτα μηχανωμένους κολάζειν? — ὁ δὲ νόμος ἐκ τοῦ μὴ δύνασθαι ὑμᾶς μᾶλλον ἢ δυναμένους ἐτίθει ἀτιμάζειν. Hoc fere dicit: „eo consilio latam esse legem, quae iuniores a magistratibus capessendis prohibeat, ut ne petere quidem possint; id melius esse quam ut petere quidem possint, et tamen in petendo neglecti a populo repulsam ferrent.” Itaque non ἐκ τοῦ μὴ δύνασθαι dicendum erat sed τοῦ μὴ δύνασθαι. Fortasse corrigendum: ὁ δὲ νόμος ἐκείνος τοῦ μὴ δ. κτέ. — καὶ πῶς δίκαιον τοὺς αὐτοὺς μὴ τῶν αὐτῶν ἀξιούσθαι; Imo τοὺς ἀσούς.

39. τοὺς δ' ἔχοντας τὰ χρήματα καὶ ἄρχειν ἄριστα βελτίστους. Iuniores rogaverat quid vellent, πότερον ἄρχειν ἤδη; ἀλλὰ δὴ μὴ ἰσονομεῖσθαι; et utrique ordine suo responderat. Nunc aliquem contra disputantem fingit: populum esse οὔτε ξυνετὸν (intellige πρὸς τὸ ἄρχειν) οὔτε ἴσον, quo ad ἰσονομεῖσθαι respicitur; eundem adiciere oportet utrumque in Optimatibus inveniri, quod in his quae apposui frustra quaeres. Lege: τοὺς δ' ἔχοντας [τὰ χρήματα] βελτίστους καὶ ἄρχειν ἄριστα. Mox quid sibi velint καὶ ταῦτα ὁμοίως καὶ κατὰ μέρη καὶ ξύμπαντα ἐν δημοκρατίᾳ ἰσομοιρεῖν discipulis interpretetur qui volet; ipse numquam intelliget; sunt enim sensu vacua. Quid? Nonne satis perspicua sunt καὶ ταῦτα ἐν δημοκρατίᾳ ἰσομοιρεῖν? Hoc quidem verum. Sed quid est κατὰ μέρη καὶ ξύμπαντα ἰσομοιρεῖν. Fac enim κατὰ μέρη idem esse quod ἕκασον. Si ἕκασον ἰσομοιρεῖ necessario sequitur, vel potius idem est, τὰ ξύμπαντα ἰσομοιρεῖν. Sed non satis habet falso discrimine in re una atque individua auditores ludificari; infert ὁμοίως ne forte hoc utpote negligenter dictum praetereamus. Quid multa? Nihil tale dixit; sed κρῖναι δ' ἂν

ἀκούσαντας ἄριστα τοὺς πολλοὺς καὶ κατὰ μέρη καὶ ξύμπαντα, in quibus iudicia et ius suffragii innuuntur. Haec igitur tria τὸ φυλάξαι τὰ χρήματα, τὸ βουλευῆσαι, τὸ κρίναι affirmat ἐν δημοκρατίᾳ ἰσομοιεῖν. idcirco τὴν δημοκρατίαν ἴσην εἶναι. Alteram quaestionem περὶ τοῦ ξυνητοῦ, ῥητορικώτερον persequitur — ἀλλ' ἔτι — τολμᾶτε.

40. Pro τοῦτο — μετασχεῖν lege τούτου μ. — pro εἰ μή τι lege εἰ μὴδ' ἐν τι.

41. οὐδεμία βλάβη τοῦ γε τὰ κοινὸν κοσμηθῆναι — οἷς δὲ πόλεμος ἀγάλλεται. Ad haec Bekkerus: „γε Abreschius: Codices τε.” Nolle vir prudentissimus Abreschio duce usus esset. Quippe plane inauditum est οὐδεμία βλάβη τοῦ κοσμηθῆναι. Propius ad verum accedunt libri; nam τοῦ τε corruptum est ο τοῦτο. Τοῦτο τὸ κοινὸν Atheniensium τῷ κοινῷ opponi suspicor. Nam quod libri habent ὁ πόλεμος ἀγάλλεται poetae non praetoris vox esset. Huius est arma et equos tamquam bello necessaria laudare; non bellum his χαίρειν dicere, nedum ἀγάλλεσθαι, quod violentiorem προσωποποιᾶν efficit. Quod vulgatam imitatus est Isidorus Pelusiota (v. Hemsterh. ad Thom. Mag. v. ἀγᾶλλω) non me magis movet, quam quod Scholiasta eam lectionem interpretatur. Legendum puto: οἷς δὲ πολέμιος ἀγάλλεται. Versum (ut obiter moneam) in Eurip. Med. 1027. πρὶν λέκτρα καὶ γυναῖκα καὶ γαμηλούς Εὐνὰς ἀγῆλαι diu pro mendoso habui; nam quae est haec collocatio, lectus et uxor atque iterum lectus: An scripsit, πρὶν λέκτρα τῇ γυναικὶ καὶ γαμηλούς Εὐνὰς ἀγῆλαι?

42. L. ὁρμιεῖσθαι καὶ στρατοπεδεύεσθαι. Mox palmaria est Valckenaerii emendatio ἄμα πλέοντες: sed tum demum elucescet, si post ἐπιτηδείων virgula posita legeris: ἐν τε ταῖς καταγωγαῖς πρὸς τε τᾶλλα εὐκοσμότεροι καὶ ῥῆφους ἄρχουσιν. Origo erroris manifesta est: τᾶλλα sic interpretabantur ut essent caetera praeter τὰ ἐπιτήδεια, ergo τε coniunctionem esse, quae haec praecedentibus adnecteret; quare superius τε post ἐν tamquam inutile omiserunt. Sed τᾶλλα ad sequentia respicit (quod saepenumero apud Thucydidem animadvertas) et intelligendum „praeterquam quod facilius imperia excepturi erant.” Nunc quam sententiam vulgata lectio praebeat videamus. Inter navigandum verebantur μὴ ἀπορῶσιν ὕδατος; hoc quidem perspicuum est, sed si ἐν ταῖς καταγωγαῖς adieceris, tum non in ipso

itinere sed finito cursu timebant ne aqua deficeret, quo nihil fingi possit absurdius. „Sed”, inquires, „restringendum est illud ἐν ταῖς καταγωγαῖς ita ut nonnisi cum τῶν ἐπιτηδείων capiatur.” Sed cur tum quum in terram egressi sunt horum inopia magis quam in medio cursu premerentur? Sed frustra his immoramur. Palam est in ora Italiae legenda si ex omni classe simul aquatum exirent futurum fuisse ut nimis magnus numerus puteos obsideret; si tempestas τὰς ναῦς ἐλλομενίζεν cogeret, ut nimis angusti portus essent; si commeatus vel ab amicis acciperent vel ex hostili regione raperent, ne unum oppidum unave regio tantae multitudini minus sufficeret. Contra postquam egressi castra posuissent (ἐν ταῖς καταγωγαῖς) maius incommodum e laxiore disciplina metuendum erat. Itaque ut in maritimo itinere ἀπορίαν, in terrestribus stativis ἀναρχίαν καὶ τὴν ἄλλην ἀποσμίαν vitarent, trifariam exercitum diviserunt. — Mox ad ναῦς εἰσορμένας et εἶρητο αὐταῖς subsisto quidem; sed ne quid mutem prohibet locus, quem Cobetus minus patienter tulit, IV. 26. αἱ μὲν σῖτον ἐν τῇ γῇ ἤρουντο.

47. Nicias suadebat ut redirent καὶ τῇ πόλει δαπανῶντας τὰ οἰκεῖα μὴ κινδυνεύειν. Aliud est simpliciter κινδυνεύειν, aliud et longe gravius τῇ πόλει κινδυνεύειν. Hoc enim est *aleae iactui salutem patriae committere*, quod hic ineptum est; etiam ineptius si addas τὰ οἰκεῖα δαπανῶντας, quandoquidem ultra modum rem in maius augmentis est dicere, summam rerum in discrimen adductum iri, si pecuniam publicam sociis adiuvandis insumerent. Neque vero satis commode τὰ οἰκεῖα posuit, ubi τὰ τῆς πόλεως intelligi vult, quoniam praecedente τῇ πόλει nemo est qui non οἰκεῖα de *ipsorum* pecuniis acciperet. Lege καὶ ἐτι πλείω δαπανῶντας τὰ οἰκεῖα μὴ κινδυνεύειν: „neque ultra suis (h. e. suae civitatis) sumtibus in belli vicissitudines incurrere.”

48. καὶ λιμένα καὶ ἐφόρμησιν τῇ στρατιᾷ ἱκανωτάτην ἔσεσθαι. Huic enunciationi subiicitur αὐτούς sc. τοὺς M. Fac cives pro ipsa civitate μετωννυμικῶς poni; sed ne ipsa quidem civitas portus est. Igitur legendum καὶ τὸν λιμένα ἐφ. ἔσεσθαι. In ἐφόρμησιν non τοῦ δρμᾶσθαι sed τοῦ δρμεῖν notionem quaerendam esse quivis sanus confiteatur necesse est. Anne igitur noster contra usum Graecorum vocem ἐφόρμησιν ab ἐφορμεῖν finxit? Immo, si scribis fides, etiam ἐφορμεῖσθαι commentus est, quoniam infra ἐπανα-

χωρήσαντας καὶ ἐφορμηθέντας scriptum reperimus. Atque hic quidem remedium exhibet unus Codex G. unde vera lectio ἐφόρμισιν enotata est; ibi omnes in eodem prodigio consentiunt.

49. τὸ γὰρ πρῶτον — μάλλον. Malim καὶ ἐν τῇ ὅψει. Mox μάλιν' ἂν σφᾶς (Bekk. σφεῖς) περιγενέσθαι καὶ κατὰ πάντ' ἂν αὐτοὺς ἐκφοβῆσαι. Nisi fallor, prius ἐκφοβῆσαι debebant quam περιγενέσθαι. Sed an περιγενέσθαι tantummodo volebant? Nonne etiam νικῆσαι? Vide an haec tantum scripserit: ἕως ἔτι περιδεεῖς μάλιν σφᾶς προσδέχονται, κατὰ πάντα ἂν αὐτοὺς ἐκφοβῆσαι.

50. πόλει μὲν ἂν οὐ δέξασθαι. Cur non πόλει μὲν οὐκ ἂν? Notum est quoties εἶναι et αἶσθαι confuderint librarii. Hinc nata sunt huiusmodi monstra apud Thucydidem ubique obvia: ἐλπίζω δέξασθαι et ἐλπίζω δέξεσθαι ἂν. Ex hac ergo familia nescio quis δέξασθαι posuit ubi δέξεσθαι scribere debebat. Secutus est corrector, scriba illo paullo doctior, qui δέξασθαι sine ἂν huc non convenire intelligebat; itaque ἂν non suo loco supplevit. At cur alienum locum praetulit? Quia hiatum vitabat et οὐ in οὐκ mutare verebatur. Caeterum Rheginos verisimilinus est hunc ad modum respondisse: πόλει μὲν ὑμᾶς οὐ δεξιόμεθα, ἀγορὰν δ' ἔξω παρέξομεν — non οὐκ ἂν δεξαίμεθα. Igitur rescribendum puto πόλει μὲν οὐ δέξεσθαι. Mox vel legendum πλεῦσαι τε ἐς τὸν μέγαν λιμένα, vel retento verborum ordine περιπλεῦσαι. Tum in ἀπιέναι haereo. Praestaret, nisi fallor, simplex ἵεναι.

53. καὶ καταλαμβάνουσι τὴν Σαλαμινίαν [ναῦν] ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ἤκουσαν ἐπὶ τε Ἀλκιβιάδην ὥς ἐς ἀπολογία ὧν ἡ πόλις ἐνεκάλει καὶ ἐκ' ἄλλους τινὰς τῶν μετ' αὐτοῦ μεμνημένων περὶ τὰ μυστήρια ὥς ἀσεβοῦντων. Sic legendum, resectis quae magistelli intulerant ὥς κελεύοντας ἀποπλεῖν (τὴν Σ. ἤκουσαν ὥς κελεύοντας!) et τῶν στρατιωτῶν, et correcto, ut sensus flagitat, περὶ τῶν μυστηρίων.

Mox mireris cur οὐ δοκιμάζοντες ἀλλὰ πάντας ὑπόπτως ἀποδεχόμενοι scripserit. Estne τῶν οὐ δοκιμαζόντων omnes cum εὐπορίῳ accipere? Facessat igitur ὑπόπτως, et, ne bis idem dicat, πάντας in πάντα mutemus. — χρησιμώτερον ἡγούμενοι εἶναι βασανίσαι τὸ πρᾶγμα καὶ εὐρεῖν. Certe χρησιμώτατον fuisset τὸ πρᾶγμα εὐρεῖν, et Athenienses ita putasse non est mirum. Illud permirum est, nescio quem, neque enim Thucydidem, hoc narrare operae pretium duxisse. Importunum etiam

mihi videtur καὶ Ἀρμοδίου; nam cogitatio illa, quae suspicionem accendebat, talis erat: „amissam olim libertatem non nostris, sed alienis viribus recuperavimus; ergo ne nunc quidem semel amissam facile recuperabimus.”

54. Pro ΓΗΡΑΪ vide num praestet ΓΗΡΑΪ rescribere. — Hipparchus βίαιον μὲν οὐδὲν ἐβούλετο δρᾶν, ἐν τότῳ δὲ τινι ἀφανεῖ ὡς οὐ διὰ τοῦτο δὴ παρεσκευάζετο προπηλακιῶν αὐτόν. Quis fuerit ille τόπος ἀφανῆς nec noster nec alius quisquam rettulit. Neque sane loco abdito Hipparchus indigebat, in quo insidias suas vel meditaretur vel collocaret. Sed illud προπηλακιῶν unde pendet? Scilicet a παρεσκευάζετο. Atqui tum scribendum fuisset ὡς προπηλακιῶν. Sed ut παρεσκευάζετο προπηλακιῶν ferri possit, etiamne illud ferri poterit ut in ὡς οὐ διὰ τοῦτο δὴ subaudiamus ταῦτα δρῶν? An ad aliam structuram confugimus? ὡς οὐ διὰ τοῦτο δὴ προπηλακιῶν αὐτόν. At haec sententia non προπηλακιῶν, sed δόξων προπηλακίσαι requirit. Ludificatur nos importuna interpretis diligentia. Noster quum sic scribere potuisset: βίαιον μὲν οὐδὲν ἐβούλετο δρᾶν, ἡμελλε δὲ ἐν ἀφανεῖ προπηλακιεῖν αὐτόν brevius scribere maluit ἐν ἀφανεῖ προπηλακιῶν αὐτόν. — οὐδὲ γὰρ τὴν ἄλλην ἀρχὴν ἐπαχθῆς ἦν ἐς τοὺς πολλοὺς ἀλλ' ἀνεπιφθόνως κατεσχάτο. Quid? Hipparchus, cuius ἀρχὴν non fuisse tot et tam egregiis argumentis ostenditur, non modo τὴν ἄλλην ἀρχὴν quemadmodum gesserit, verum etiam qualem κατεσχάτο narratur? Haec de Pisistrato et Hippia dici res ipsa ostendit: itaque legendum: οὐδὲ γὰρ τὴν ἄλλην ἀρχὴν ἐπαχθῆ ἦ ἐς τοὺς πολλοὺς ἀλλ' ἀνεπιφθονον κατεσχάτο. Sed obstat quod τύραννοι οὗτοι in sequente sententia commemorantur. Obstat, confiteor. Ne vero diutius veritati obstat, verba propius inspicimus: καὶ ἐπετήδευσαν ἐπὶ πλείστον δὴ τύραννοι οὗτοι ἀρετὴν καὶ ξύνεσιν. Egregii vero tyranni qui non modo caeteris tyranniis meliores et disertiores fuerunt sed omnibus mortalibus! Ego vero, qui Solonem et alios sapientes Pisistratidis praeponendos puto, modestiore horum laudatione contentus rescribo: ἐπὶ πλείστον δὴ τυράννων οὗτοι.

55. Recte Bekkerus: ἡ σήλη ἢ περὶ τῆς τ. τ. ἀδικίας. — καὶ οὐχ ὡς νεώτερος ἀδελφὸς ὧν ἠπόρησεν, ἐν ᾧ οὐ πρότερον ξυνεχῶς ὠμιλῇ τῇ ἀρχῇ. Quis οὐκ ἠπόρησεν? Hippias. Ergo idem Hippias οὐ πρότερον ὠμιλῇ τῇ ἀρχῇ. Sed hoc aperte falsum.

Nota est Graecorum in comparationibus brevitās. e. c. καὶ οὐχ ὡς νεώτερος ἀδελφὸς ὧν ἠπόρησεν ἄν subaudito altero ἠπόρησεν. Ad ἐν ᾧ intelligi non potest χρόνῳ, nam ineptum esset ἐν ᾧ χρόνῳ οὐ πρότερον. Deest et res, cuius alter ἠπόρησεν ἄν. Ἐπόρησεν ἄν, ni fallor, τῶν ὑπακουσομένων καὶ ἀσῶν καὶ ἐπικούρων. Lege: ἠπόρησεν ἄν ὧν οὐ πρότερον ξυνεχῶς ὠμιλῇ καὶ τῇ ἀρχῇ.

Scribebam

SIDNIAR.

GALENUS AD THRASYB.

(Tom. V. pag. 878. Kühn.)

Athletas insectans ita scribit: οὐκ ἐν τοῖς ἈΠΟπάτοις εἰκὸς, ἐν οἷς διημέρευον, ἀγχινοῖαν φύεσθαι. et post pauca: ὅλον γὰρ ἑωρῶμεν αὐτῶν τὸν βίον ἐν ταύτῃ τῇ περιδῶ συστρεφόμενον ἢ ἐσθιόντων ἢ πινόντων ἢ κοιμωμένων ἢ ἈΠΟπατούντων ἢ κυλινδομένων ἐν κόνει τε καὶ πηλῷ. Bonus interpres vertit in *latrinis* et *ventrem exonerantium*, quasi vero quis in *latrinis* διημερεύειν possit. Emenda ΠΕΡΙπάτοις et ΠΕΡΙπατούντων.

C. G. C.

Galenus Tom. IV. pag. 815. Kühn.

Τοιοῦτον δ' ἐστὶ καὶ τὸ παρὰ τῷ Κωμικῷ.

καὶ σπάνιον ἐστὶ ἄνθρωπος ὅτ' ἄνθρωπος.

τὸν γὰρ ἄγριον καὶ τὸν θηριώδη καὶ τὸν ἀνόητον καὶ τὸν σκαιὸν οὐ κατὰ τὴν ἀνθρώπου φύσιν ὑπάρχειν νομίζοντες ἐπὶ τοὺς κατορθοῦντας ἐν τῇ φύσει τὸ ὄνομα φέρομεν. Quam male habitus est suavissimus Menandri versiculus:

ὡς χάριέν ἐστ' ἄνθρωπος ὅταν ἄνθρωπος ᾖ.

Cf. Meinek. ad Menandri Monost. vs. 562.

C. G. C.

LOCI NONNULLI APUD AESCHYLUM CORRECTI.

Aeschylus *Suppl.* vs. 950.

Postquam Rex Argivorum importunum Facialem Aegyptium faceessere iussit:

σαφῆ δ' ἀκούεις ἐξ ἐλευθεροδόμου
γλώσσης, κομίζου δ' ὡς τάχισ' ἐξ ὁμμάτων.

Aegyptius minaciter respondet:

ἴσθι μὲν τὰδ' ἤδη πόλεμον ἐρεισθενέον.
εἴη δὲ νίκη καὶ κράτος τοῖς ἄρσεσιν.

haec est unici Codicis scriptura omni sensu vacua. De Porsoni coniectura nunc editur:

ἢ ᾗ ται τὰδ', ἢ δεῖ πόλεμον ἀρεῖσθαι νέον.

quam redarguere opus non est, nam quis non videt in ruderibus antiquae lectionis aliud quid latere? Quid multa? Videor mihi in ICΘIMEN Poëtae manum reperisse, qua semel reperta continuo reliqua veterem formam sponte recuperabunt. Dixerat Aeschylus ᾗΘΙΜΕΝ, quod omisso Γ in COIMEN et (ut Graeca vocabula essent) addito I in ICΘIMEN corruptum est. Nunc emicat vera lectio haec:

ἔοιγμεν ἤδη πόλεμον ἀρεῖσθαι νέον.
εἴη δὲ νίκη καὶ κράτος τοῖς ἄρσεσιν.

ᾗΘοικα cum futuro iunctum saepissime apud Aeschylum legitur. *Prometh.* 984.

ἐρεῖν ἔοικας οὐδὲν ὧν χρηΐζει πατήρ.
et vs. 1007.

λέγων *ἔοικα* πολλὰ καὶ μάτην *ἔρεϊν*.

Sept. 545.

ἐλθὼν δ' ἔοικεν οὐ καπηλεύσειν μάχην.

Agam. 1083.

χρήσειν ἔοικεν ἀμφὶ τῶν αὐτῆς κακῶν.

et vs. 1161.

ἔοικα θεσπιωδῆσειν τάχα.

et vs. 1180.

λαμπρὸς δ' ἔοικεν — πνέων ἐσφῆξιν.

Choëph. 882.

*ἔοικε νῦν αὐτῆς ἐπὶ ξυροῦ πέλας
αὐχὴν πεσεῖσθαι.*

et vs. 921.

κτενεῖν ἔοικας, ὦ τέκνον, τὴν μητέρα.

Eumem. 900.

θέλξειν μ' ἔοικας.

Suppl. 905.

ἔλξειν ἔοιχ' ὑμᾶς ἀποσπάσας κόμης.

et in fragm. 22^b.

ὁ ταῦρος δ' ἔοικεν κυρίξειν τιν' ἀρχάν.

et sic saepe apud reliquos Poëtas. Perperam Bergkiius in Aristophanis *Ανιδύς* 1340 retinuit scripturam librorum:

ἔοικεν οὐ ψευδαγγελήσῃ εἰν' ἄγγελος.

quum vera lectio οὐ ψευδαγγελήσῃ olim esset a Bentleio reperta.

Pro *εἰοικαμεν* Tragicos dicere *ἔοιγμεν* quis nescit? Quatuor huius formae exempla aetatem tulerunt. Sophocl. *Aiace* 1239.

πικροὺς ἔοιγμεν τῶν Ἀχιλλείων ὄπλων

ἀγῶνας Ἀργείοισι κηῦξαι τότε.

Euripides *Heraclid.* 427.

ὦ τέκν', ἔοιγμεν ναυτίλοισιν.

et vs. 675.

ταῦτὰ γὰρ φροντίζομεν

φίλοις παρόντες ὡς ἔοιγμεν ὠφελεῖν.

et in *Cyclope* 99.

τί χρῆμα; Βρομίου πόλιν ἔοιγμεν ἐμβαλεῖν.

quibus nunc quintum ex Aeschylō accessit.

In scriptura Codicis:

πόλεμον ἐρεισθενέον.

manifesto inest αἰρεῖσθαι νέον, idque de more ex ἀρεῖσθαι corruptum est. Futurum ἀρῶ, ἐπαρῶ, ἀροῦμαι α productum habens numquam ex scribarum manibus illaesum evasit. Collegimus eius rei exempla in *Var. Lectt.* pag. 606. unde unum expromam. In Euripidis *Helena* 1598 in libris est:

οὐκ εἴ' ὁ μὲν τις λοῖσθον αἰρεῖται δόρυ,
ὁ δὲ ζύγ' ἄξας, ὁ δ' ἀφελὼν σκαλμοῦ πλάτην
καθαίματάσει κρᾶτα πολεμίων ξένων;

omnium consensu Elmsleius futurum ἀρεῖται reposuit. Non minus est evidens in syllabis πόλεμον ἐρεισθενέον idem futurum ἀρεῖσθαι latere, quod ut assolet in αἰρεῖσθαι, ἐρεῖσθαι, ἐρεῖσθε abiit. Habemus igitur Poëtae manum certis indiciis in lucem retractam hanc:

ἔοιγμεν ἤδη πόλεμον ἀρεῖσθαι νέον.

Aeschylus *Choërl.* 534.

ἡ δ' ἐξ ὕπνου κέκλαγγεν ἐπτοημένη.
πολλοὶ δ' ἀνῆλθον ἐκτυφλωθέντες σκότῳ
λαμπτήρες ἐν δόμοισι δεσποίνης χάριν.

significant haec, si quid hominibus doctis credimus: „*nullae autem lampades, quae tenebris extinctae fuerant, iterum accendebantur.*” Praeiverant veteres magistri, ἀνῆλθον: ἀνέλαμψαν. et ἐκτυφλωθέντες: οἱ σβεσθέντες ἤδη λαμπτήρες. νύξ γὰρ ἦν. Acutissime Valckenarius ad Herod. IV. 145. (ubi legitur: εἰρώτεον τί θέλοντες ἤκοιέν τε ἐς τὴν χώραν καὶ πῦρ αἰθοῖεν. et praecedit: ἰζόμενοι ἐν τῷ Τηϋγέτῳ πῦρ ἀνέκαιον.) et e scholio ἀνέλαμψαν et ex Sophoclis *Aiace* 285.

ἡνίχ' ἔσπεροι λαμπτήρες οὐκ ἔτ' ἦθον.

reperit antiquam et veram lectionem πολλοὶ δ' ἌΝΗΘΟΝ pro ἀνῆλθον. Probata est ab omnibus correctio et recepta, sed sic loci emendatio praeclare inchoata magis est quam perfecta. Δεσποίνης χάριν enim quo pacto cum reliquis verbis congruere dicamus? Estne forte Clytaemnestra ἡ τῶν λαμπτήρων δέσποινα? Quid multis verbis opus est? Una tantum literula mendosa est, qua semel correcta locus clara luce splendet. Erat in vetusto libro:

ΠΟΛΛΟΙΔΑΝΗΘΟΝ — ΛΑΜΠΤΗΡΑΣ

et postquam pro ἀνῆλθον irrepsit ἀνῆλθον error errorem peperit,

ut fieri assolet, et λαμπτήρAC in λαμπτήρες conversum est.
Nunc expedita omnia sunt: πολλοι (τῶν δμῶν) δεσποίνης χάριν
λαμπτήρας ἐν δόμοις ἀνῆθον, id est ἀνῆπτον. *Multi* (famuli)
occacati tenebris dominae gratia lumina in aedibus accendebant.
Αἶθειν cum compositis καταίθειν, ἀναίθειν, transitivum est, ut
κάειν et δαίειν. Licebat Sophocli τραγικῶς αἶθειν pro *ardere*
ponere, sed πῦρ αἶθειν dixit Herodotus et Aeschylus *Choëph.* 606.
καταίθουσα — δαλόν.

et *Agam.* 305.

ἀνδαίοντες — Φλογὸς μέγαν πάγωνα.

et sic nostro loco:

πολλοι δ' ἀνῆθον — λαμπτήρας.

Addam unum locum ex *Choëphoris* 1017.

οὔτις μερόπων ἀσινῇ βλοτον

διὰ πάντ' ἄΤΙΜΟC ἀμείψει.

ruit sententia iugulato metro. Sententia quae fuerit satis perspicuum est. Idem Euripides sic dixerat:

οὔπω γὰρ ἔφυ τις ἄλυπος.

et Posidippus apud Clementem Alex. et Stobaeum in *Floril.* XCIX. 14.

ἄνθρωπος ὦν

οὔδεις ἄλυπος τὸν βίον διήγαγεν.

sic et Aeschylus cecinit:

οὔτις μερόπων ἀσινῇ βλοτον

διὰ παντὸC ἄΤΙΠοC ἀμείψει.

LYSIAS LOCUS CORRECTUS

apud Scholiastam ad Platonis *Gorgiam* pag. 469. D.

Postquam explicuit quid esset ὑπὸ μάλης ita pergit: πληθυν-
τικῶς δὲ οὐ μάλας λέγουσιν ἀλλὰ μασχάλας. *Λυσίας ἐν τῇ*
πρὸς Μετάνειραν ἐπιστολῇ. „καὶ τὴν μὲν κόμην ψιλὴν ἔχεις, τὰς
δὲ μασχάλας δασείας.” Manifestum est Lysiam scripsisse κεφαλὴν
pro κόμην. Scribebatur κεῖν.

C. G. C.

3

ANNOTATA AD PLAUTI RUDENTEM.

Ex qua Diphili fabula conversa sit Rudens Plautina frustra, opinor, quaeritur. In inscriptionibus, quae aetatem tulerunt, nec Σειρά est nec Κάλως; Σχεδία et Πλινθοφόρος, quae memorantur, non conveniunt satis cum argumento; nam navicula, qua Palaestra et Ampelisca salvae in terram evadunt, σχεδία dici non potest; et Sceparnio actu primo non lateres (πλίνθους) affert sed tegulas componit. Nomen Ἀνασωζόμενοι aptum est, sed quod ex ea fabula nunc fragmentum exstat Athen. XI. 499 c, IV. 379 Mein.: λάγυνον ἔχω πενόν, ὃ γραῦ, θύλακον δὲ μεστόν, ad bibulam anum dictum, parum in Plauti fabulam quadrat, nisi existimes in Diphili dramate non Ampeliscam puellam sacerdotis monitu (v. 431), sed ipsam sacerdotem ut Sceparnio sibi daret bibere poposcisse. Cuius mutationis, si modo illam fabulam imitatus est Plautus, causam afferrem, si res esset tam utilis quam plana. Tantum addo non improbable esse, nomen fabulae Latinum a Plauto esse inventum aut spectatoribus placuisse, mirifice delectatis ea scena, in qua Trachalio Gripum quasi fune trahit (IV. 3); nam dum Gripus vidulum a se inventum mittere non vult, a Trachalione, qui funem, quo thesaurus ille constrictus est, firmiter tenet, quasi ursus a ductore in omnes scenae partes rapitur. Hoc igitur plebeculae Romanae admodum placuisse credibile est. Nec facile perspicimus, cur ipse poëta a re tam fortuita, quae ad fabulae solutionem non

necessaria est, nomen sumserit; vidulo sane invento Palaestra suos parentes cognoscit, sed quod vidulus ille fune adstrictus erat, nihil ad exitum fabulae, multum ad hilaritatem scenae confert.

Rudentem vulgo funem nauticum interpretantur; haud scio an minus recte. Cepit vidulum Gripus reti, ipsum cum reti in humeris portat; Trachalio tenet restim, qua rete clausum est; unde fit ut Gripus thesaurum suum non tam facile possit extricare. Rudentis autem vocabulum subinde etiam extra rem nauticam usurpatur. Ceterum cf. 914, ubi Gripus: „nec piscium ullam unciam hodie pondo cepi nisi hoc, quod *fero hic in rete*”.

A iudicio Teuffelii (*Rudens* vorzüglicher durch die heitere und witzige Ausführung vieler einzelnen Scenen als durch die Anlage des Ganzen) partim recedendum esse mihi videtur. Complicatione enim comoedia haec aliis Plautinis non est postponenda. Casu quodam puella defertur ad aedes dudum amissi patris; cistella inventa, in qua sunt monimenta, parentes suos agnoscit; ipsa in libertatem asseritur, nubique amatori suo. Sunt haec quasi elementa vulgaris comoediae. Et rem sic instituit poeta, ut nihil adsit molesti aut studio quaesiti; nulla ex parte probabilitas poetica laeditur. At in nonnullis sane brevior esse potuisset; scena illa, in qua de possessione thesauri inventi altercantur Trachalio et Gripus, nimis protracta est; colloquium Scepharnionis et Ampeliscae (414—484) plane poterat abesse. Tum melius fortasse expectationi spectatorum consulisset poeta, si vidulo primum invento apparuisset Palaestram esse Athenis natam (741). At dicacitate et facetiis excellit *Rudens*. Nec facile ulla est inter fabulas Latinas, quae magis *σκηνογραφία* excellat. Non platea quaedam Atheniensis sed vicinitas Cyrenarum oculis exposita est, non quies urbis, sed littus procellosum; quae sit tempestas non verba histrionum sed ipsa res declarat, tegulis de domo deturbatis. Nec spectatorum gratia multis verbis naufragium enarratur; sed ex ipso tecto, unde latus prospectus est in mare, procul quid fiat servus non tam cum reliquis, qui humi adstant, commemorat, quam secum ipse loquitur, metuens modo, modo confidens, feminas salvas e periculo evasuras esse. Veneris, praecipua religione a Cyrenaeis

cultae (intpp. ad Pind. Pyth. v. 24), templum in scena conspicitur et domus Daemonis et saxa, quibus aliquamdiu Palaestra ab amica separatur, donec manu eius adiuta in eundem adscendit locum (v. 243). Scite etiam cum spectatoribus et sine ulla molestia communicat poëta, Daemonem filiam amisisse; huius rei enarratio initio fabulae inepta fuisset, dum procella vix sedata est et naufragi servantur; itaque unum illud verbum *pater* (102) fortuito usurpatum hanc elicit querellam (105): „ego filiolam olim unam habui, eam unam perdidit”.

De tempore actae Rudentis aliquanto probabilior est coniectura Teuffelii in Mus. Rhen. VIII. 37, quam prima specie videatur. Pseudolus, inquit fere, acta est a^o 563; eo tempore lex Plaetoria recens lata erat, ut apparet e convitio *quinavicenaria* (I. 3. 69); iam in Rudente quoque ad eam alluditur (1380), itaque videntur illae fabulae non multum tempore distare inter se. Incertam esse hanc sententiam non est quod demonstrem; tantum animadverto ex ratione, qua illam legem commemoret Plautus, apparere illam tum in omnium ore fuisse eiusque mentionem ad risum spectatorum captandum esse interpositam; nam ex habitu lenonis sane apparebat eum amplius 25 annos natum esse.

I. l. 4, v. 86 Fleck. Non vētus fuit, verum Alcumena Eurīpidi

Ita omnes de tecto dēturbavit tēgulas.

Ex vulgari narratione Iupiter Alcmenen compressit absentis Amphitryonis forma assumta, quam famam etiam Plautus sequitur in Amphitruone. Ita nihil erat opus procella aut aurea nive, quoniam viro in domum suam reditus patebat. Pindarus facit Iovem latitantem sub specie Amphitryonis ad suos quasi lares venire, dum auro ningit, et tamen per fores domum intrare. Isthm. VI (VII) 5: (Θήβα) χρυσῶ μεσονύκτιον νίφοντα δεξαμένα τὸν Φέρτατον θεῶν, ὅπότ' Ἀμφιτρύωνος ἐν θυρέτροις σταθεῖς ἄλοχον μετέλθεν. Nem. X. 16: τῷ (Ἀμφιτρύωνι) δ' ὕψιν εἰσιδόμενος ἀθανάτων βασιλεὺς αὐλὰν ἐξήλθεν. Sed apud Euripidem in Alcmena per tectum deus intrasse videtur de coelo, ut Danaë congressum cum Iove, tegulas perpluente, transtulerit ad Alcmenen. Non ventus fuit, inquit, sed procella, qualem Euripides, in nuntii, opinor, narratione, descripsit, qua

domus detecta est et tegulae deiectae. Sed cum his non apte iunguntur proxima:

Inlústriores fécit fenestrasque índidit,
nam quae tegulae deturbantur non illustres fiunt, nec quicquam prodest quod alibi tegulae pro tecto dicuntur, ut Mil. Gl. 156, 179. *Inlustrioris* (sic libri) *fecit* exstitisse puto ex *inlustris ora fecit*:

Inlústria ora fécit fenestrasque índidit,
nempe tecto. Notum est illud Vergilianum Aen. II. 482: „ingentem lato dedit ore fenestram”.

Vs. 50 (137 Fleck.) sqq. haec leguntur:

PL. Ut vérba praehibes, mé perisse praédicas.

DAB. Meá quidem hercle cáusa salvos síis licet.

140 SC. Heus tú, qui fana véntris causa circúmis,
iubére meliust prándium ornári domi.

Fortásse tu huc vocátus es ad prándium,
ille qui vocavit, núllus venit? PL. ádmodum.

SC. Nullúmst periculum te hínc ire inpransúm domum.

145 Cererém te meliust quám Venerem sectárier:
amóri haec curat, trítico curát Ceres.

Nihildum servus Sceparnio noverat de prandio; huius igitur mentio vs. 141 loco aliena est; et praepostere sequitur coniectura v. 142 (*fortasse*) de prandio; Sceparnionisque personae hospitalitatis significatio parum apta est vs. 144, cf. 107, sqq.; atque ea pugnat cum versu 145, quo nimirum abigitur peregrinus a templo Veneris, quod in vicinia est, et procul amandatur. Quare hos versus (140, sqq.) sic ordinandos et personis distribuendos censeo, ut 142 continuetur Daemoni:

142 Fortásse tu huc vocátus es ad prándium,
ille qui vocavit, núllus venit? PL. Admodum.

SC. Nullúmst periculum te hínc ire inpransúm domum.

140 Heus tú, qui fana véntris causa circúmis,

141 iubére meliust prándium ornári domi:

Cererém te meliust quám Venerem sectárier.

Illa *nullumst-domum* vs. 144 secum mussitat Sceparnio liberalitate domini offensus; tum se convertens ad Plesidippum reliqua clara voce loquitur.

Cantici, quod legitur scena 3 act. I vs. 185 initium lacunosum est:

Nimio hominum fortunae minus miserae memorantur,
*** experiundo iis datur acerbum.

Ita Palatini; nullum praesidium emendandi ex Ambrosiano sperandum est (cf. Geppert. in ed. p. V). Haec ad trochaeos reduxit Fleckeisen:

Nimio[pol] hominúm fortunae mínus multo miseraé memo-
*** experiundo is dátur acerbum *** [rantur
improbante Studemundio de Cantt. p. 87, qui ipse scribit:

Nimio hominum fórtunae mínus miserae memorántur ¹⁾)

(quam reapse) éxperiundó — is datur acérbum,
prior versus ut constet ex dimetro iambico et penthemimere,
alter ex dim. bacch. et penth. iamb. At bacchiaci metri certa
indicia non sunt ante vs. 7 (190). Superiora ad unum metrum
revocanda videntur. Versus, quantum novimus, in Palatinis sic
scribuntur et distribuuntur:

Nimio hominum fortunae minus miserae memorantur

** experiundo iis datur acerbum

** hoc deo complacitum est me hoc ornatu ornatam
in incertas regiones timidam eiectam
hancine ego ad rem natam miseram me memorabo
hancine ego partem capio ob pietatem praecipuam,
quae hunc in modum fere refingenda esse videntur:

Nimío hominum fórtunae minu' miseraé memorantur,
quam nōsse si experiúndo datur, *accidit* acerbum.

Nempe hóc deo complácitumst, me hoc ornátu ornatam
in incertas regiónes *esse* tímidam eiectam?

Hancíne ego ad rem natám miseram *memét* memorabo?

Hancíne ego partem ob píetatem capío praecipuam?

Versu altero *is* (s. *iis*) in *si* mutatum propter accentum post
nosse collocandum videbatur. Sententia manifesta: fortunae (ca-
sus) hominum multo minus miserae videntur cum memorantur,
quam apparet eas esse, si experiare. *Esse* post *regiones*, *met*

1) Dedi accentus prout ipse Studemund notavit p. 87; scilicet cum aliis notare
accentu solet alterum cuiusque dipodiae pedem; prima dipodia ei constat ex proceleus-
matico „nimio homi” et spondeo „num for—”.

post *me* et ante *memorabo* facile excidere potuerunt. Versus sunt ex dimetris iambicis et semiquinariis compositi, aut, si placet hoc nomine potius uti, trimetri sunt hypercatalectici, modo teneatur singulos in duas partes esse divisos, quas nisi in pronuntiando probe distinguas, metri proprietas perit. Versu ultimo transpositio vocabulorum propter caesuram necessaria videbatur, non item v. 4; talis enim caesurae neglectus, ut ultima brevis syllaba traiciatur ad alteram versus partem improbandus non est.

In sequentibus hic illic propius accedere nunc (cf. Studemund p. 39) licet ad traditam distributionem quam olim a Fleckeiseno factum est; sic 193 (10) sq.

tum hoc mihi indecore inique inmodeste
omisit F. *inique* et in fine versus addidit ex proximi initio *datís di*; tum *mi hoc* scripsit; metro sane optimo (bacchiaco); sed non video cur *inique* omittatur:

tum mi hóc indecóre, iníque inmodéste
bacchiacus tetrameter, admisso post alterum bacchium hiatu. Sequuntur duo senarii iambici, ut videtur (194, sq.):

datís di nam quid habébunt supplici ínpii
posthác, si ad hunc modúmst innoxíis honor?

Supplici a Bergkio substitutum pro corrupta lectione *sibi igni*; in quo fortasse aliud latet (*insigne* Fleckeisen) sed metro certe *supplici* satisfacit. Deinde duos versus similes inter se (dim. bacch. cum penth. iamb.) constituerim:

apút vos; nam mé si | sciám fecisse aut
paréntes sceléste, | mínús me miserer.

Iam quemadmodum iambici supra v. 194² praepositi erant bacchiacis, sic deinceps versus trochaicus creticis:

Séd herile scelus mé sollicitat; éius me inpietás male
hábet; is navem átque omnia | pérdidit in mari.

haec bonorum éius sunt réliquiae, | étiam quae semul
vécta mecum ín scaphast, éxcidit, | égo nunc sola sum,
in quibus penthemimeres trochaicum postponitur dipodiae vel tripodiae creticae, ut supra penth. iamb. bacchiis; nulla in his mutatione opus est, siquidem hiatus et syllaba anceps ante trochaeos admittenda sunt; at in proximis duobus versibus

lenis transpositio requiritur:

quae mihi si foret salva saltém, labor

lenior esset hic | eius opera mihi.

Libri: *si mihi et mihi eius opera*. Prior versus creticus alter cretico-trochaicus. In *lenior* ultima de more producitur; cf. C. Müller Prosod. p. 44.

Minorem dubitandi ansam habet sententia verborum in hoc carmine quam metrum; tamen v. 208 (26):

nec cibo nec loco tecta quo sim scio

vix recte quis dicitur cibo et loco tagi. Fortasse:

nec cibum nec loco tecta quo sint scio,

i. e. nec cibum nec tecta novi quo loco sint.

Vs. 229 cretici sic constituendi videntur:

PA. Quóianam vox prope hic mí sonat? pertimui.

AM. Quis loquitur hic prope? PA. Spés bona, obsecro,

Súbventa mihi.

AM. Múlier est, muliebris vóx ad aures mihi

5. vénit; exanimis hoc | mísera sum metu.

Exitus alterius versus et tertius („subventa mihi”) trochaici sunt. In libris Palatinis legitur v. 1 „quianam vox mihi prope hic sonat”, v. 2 „hic loquitur”, v. 4 „mihi ad aures”, versu ultimo: „eximes ex hoc miseram metu”, quod editores variis modis suppleverunt, sive addendo *an* („an eximes”), sive *tunc-me* („tunc eximes m. me ex h. m.”). Manifesto locus corruptus est; subiectum verbi *eximes* non potest abesse. Pro *eximes*, omisso *ex*, dedi *exanimis*, pro *miseram*: *misera sum*. Exitus versus trochaicus est. Vix credere audet Ampelisca vocem muliebrem se audire; itaque se mentis vix compotem esse queritur.

275. Quae in locis nesciis nescia spe sumus

i. e. quae in locis ignotis spe ignota sumus. Quod quid sibi velit non assequor. „Spes ignorata”, nemo sane dici posse contendet pro: „spe amissa”, nec magis pro: „omnibus ignoratis quae spem afferant”. *Spe* corruptum ex *ipse* i. e. *ipsae*. Sententia iam plana est: in locis ignotis ipsae ignotae oberramus. *Nescius* passive dicitur ut saepius *ignarus*. Capt. 262: „si quid nescibo, nescium tradam tibi”.

Metrum est creticum. Nonium p. 145. 8 (*neicias pessumus* libri) et Gellium IX. 12 vulgatam agnoscere probat vitium esse antiquum. Paucis versibus post intolerabiliter durum est quod ex cod. Vindob. et Olchinensis editione substitutum est:

miseriarumque te ambárum uti misereat
pro vulgata *miserarum*, quoniam sic genetivus alter (*amb.*) ab altero (*miseriarum*) suspensus est. Metrum est creticum, sed sequentes versus habent bacchiacum; eodem numero hunc scribo:

miserárumque te ambarum uti misereatur
Nonius p. 477. 15: „miseretur pro miseret. Turpilius Epiclero: quam matris tunc patris me miseretur magis”. Plaut. Trin. 430: „et me eius miseritumst”.

282. Set haec pauperes sunt, inopés res, puellae.

Ita Fleck. pro: „sed hic p. res sunt inopesque puellae”. Sed in priore Camerarii (sive vetere) fuit olim *heic*. Molesta praeterea est omissio coniunctionis. Fortasse:

Set heic pauperes res et inopes, puellae.

Metrum bacchiacum est. In sequentibus distributio versuum vulgata tenenda videtur; scribo:

Egomét vix vitam colo; Venerí vesperi meo
Servío. AM. Veneris fanum, obsecro, hóc est? SA. Fateor ego.
Huius fãni sacerdos cluéo, verum quicquidst
comíter a me fiet, quoad nostra copia
valébit; ite hac mecum. PA. Amíce benigneque
honórem mater nostrum habés. SA. *sane* oportet.

Versu primo legitur in libris „veneri cibo meo”; *cibo* interpretamentum esse videtur vocabuli *vesperi*; cf. Mil. Glor. 995 et supra 181. V. 4 libri „comiter fiet a me”; *quoad* pro *quo* (vetus Cam. *quo nunc*) Fleckeis.; v. 5 non displicebit, opinor, illud *sane*, quod post SA excidisse videtur.

304. In pulcra hac scena offendunt me extremi versus, fortasse mea culpa, si quid leporis insit quod aciem meam fugiat:

Nisi quíd concharum cápsimus, cenáti sumus profécto.

Nunc Vénerem hanc veneremúr bonam, ut nos lépide adiue-
[rit hódie.

Exeunt piscatum; itaque perfectum *cenati sumus* non intellego,

nec cur lectionem librorum *incenati* mutaverint recentiores. Speciem huic mutationi conciliat Geppertus vertens: „so sind wir abgespeiset“, sed hoc non in latinis inest verbis. Postremo versu *adiutet* certe Latinum esset. Donec igitur melius edoctus ero, scribam *incenati imus*. Nempe repetunt fere quae paulo ante dixerant: „domum redimus clanculum, dormimus incenati“. Ad *i* in *capsimus* breve cf. Mil. Gl. 160: videritis: „quémque a milite hóc videritis hóminem in nostris tégulis“. Nec caesura neglecta, in vocabulo quidem composito, ullam praebet difficultatem.

312—14. Plura molitur Fleckeisen. quam necesse. Libri, quantum novimus:

Ut piscatorem aequum est, fame, siti, speque. Tr. Ecquem-
[nam adolescentem huc,
dum hic astat, strenua facie, rubicundum fortem qui tres
duceret chlamydatos cum machaeriis vidistis venire?

Cum nulla sint defectus in codd. indicia potius credo irrep-
sissè aliena pauca, quam omissa esse tria diversis locis vocabu-
la, quibus additis quatuor versus ex his tribus fecit Fleckeise-
nus. Carere possumus vocabulis: *adulescentem* 1° et *venire* 3°
versu:

Ut piscatorem aequomst, fame, sití, speque. Tr. Ecquem
[vós hic,
dum *sic* astat, strénua faciè, rubicundum, fórtem,
qui trës chlamydatos dúceret cum machaériis, vidístis?
Sciens reliqui *cum machae*, quae pro iambo esse possunt.

329. Eadem hanc sacerdotem Veneriam, si quid amplius scit,
si videro exquisivero.

Ex silentio Taubmanni sic in Palatt. exstare probabile videatur,
sed teste Grutero in iis legitur *hanc sacerdos veneria; haec sacerdos ve-
neria* Vindob. et Lips. apud Schneid. „Eadem [ópera], Veneria haec
sacerdos sí“, rell. dedit Fleckeisenus; at duplex illa condicio dura
est, ne quid iam dicam de *opera* inserto. Probabilius est exci-
disse post *scit*: *scibo*:

eadem haec sacerdos Véneria si quid ámplius scit *scibo*.

418. Ampelisca pultat fores Daemonis, prodit Sceparnio:

AM. Ad vos venio. SC. Accipiam hospitio, si mox venis
item ut affectam; nam nunc nihil est, qui te inanem.

Incredibile est quam multa ad hunc locum ab interpretibus congesta sint, et tamen nihil bonae frugis videtur nisi quod pro *nox* Palmerius coniecit *nox*, i. e. noctu, ut est in fragm. duod. tab. ap. Macr. Sat. I. 4: „si nox furtum factum sit“, Lucil. lib. III, ap. Serv. ad Aen. X. 245: „hinc media remis Palinurum pervenio nox“. Post *venis* (*venus* scriptum) secundum Gruterum in Pal. altero erat lacuna, quam Lambinus ex suis, si credis, libris implevit addito *vesperi*. Id probans Fleckeis. sub finem alterius versus scripsit: „qui te mane *mulierem*“, tum unum versum excidisse significat, quo nihil aut parum lucratur. Uterque Palat.: *manem*. Locus aliquis obscœnus in his latere videtur. Ad priorem versum supplendum *etiam* sufficit, in altero lacuna in fine statuenda, sed versum excidisse non puto. Scribo:

AM. ád vos venio. SC. Accípiam hospitio, étiam si nox véneris,
íta te adfectam; íam nunc nihil est quín te amem ∪ ∪ ∪

„Item ut affectam“ nemo intellegit, et mirum est videre quam se torserint in *inanem* explicando olim interpretes. „Ita te adfectam“ Sceparnio dicit Ampeliscam paene nudam conspiciens. Noctu, inquit, te excipiam, iam nunc nihil repugno quominus te osculer. Ad versum supplendum plura apta sunt, veluti: *mea bellula*, vel *pulcellula*.

489. In hac scena admodum ridicule duo senes, Labrax et Charmides alternis versibus conqueruntur de infortunio, in qua altercatione exprobrationi non parcunt. Labrax:

Edepól Libertas lépida's, quae numquám pedem
voluísti in navem mécum hercle una inpónere.

In altero versu *me* ex antiquis codd. se adscivisse narrat Meursius. Significat, opinor, editiones (principem, Olchin., Carp.); nam in libris MSS. *me* omittitur; quorum lectionem: *cum hercle* (sic, non *hercule*) interpretari quomodocunque conatur. At nusquam, quod sciam, Hercules narratur cum Libertate navem adscendisse, nec tale quicquam in mythis exstitisse potest; nusquam enim Hercules dicitur homo nequam, qui sua

consuetudine alios in vitae periculum afferat. Quare quin recte legatur *mecum* et *hercle* sit exclamatio dubium non videtur. Labrax amicam quandam vel uxorem astutam ob oculos habet, quae cavisset sibi ab isto infortunio. Haec autem Libertas esse non potest; putidum enim fuerit dicere lenonem ipsam Libertatem in discrimen dare. Quod autem nomen pro *Libertas* sit substituendum certo definiri non potest. Quid vero, si Labracis uxor cum viro iocose cognominis dicatur? Quæmadmodum a *Κλίξ Κλίσσα*, a *Θράξ Θράττα*, sic a *Labrax Labrassa* duci potest.

Εδεπόλ Labrassa's lépida quae numquám pedem, rell.

525. In eadem scena haec leguntur, quae non emendatione sed interpretatione egent:

CH. Equidém me ad velitationem exérceo;
nam omnia corusca praé tremore fábulor.

Telorum et verborum volubilitatem comparat inter se. Metaphora sumitur a pugna tumultuaria, in qua discurritur et trepidatur et arma micant. Ea notione ad sermonem translata, velitatio dicitur certamen verborum, in quo adversarius verbis lacessitur, ipse promptus ad convitia repellenda; et quemadmodum tela celeriter mota coruscant, sic verba celeriter prolata et repulsa *coruscare* dicuntur. Tremulus motus est telorum in pugna velitum et Charmidis verba, quae vix praé tremore profert, micare videntur. Ad vocabulum *coruscus* et *coruscare* cf. Cicero apud Quinct. VIII. 8. 21: „caput eponnis cum eo coruscans” ut recte legitur, cf. Lucret. II. 320: „blandeque coruscant”, de haedis petulcis et lascivientibus. *Corusca* igitur verba sunt quasi micantia et amentata (ut Ciceronis verbo utar). Quae sequuntur v. 535, sq.:

CH. Quid si áliquo ad ludos mé pro manducó locem?

LA. Quaprópter? CH. Quia pol cláre crepito déntibus.
in memoriam reducunt elegantem Iuvenalis locum III. 175: „cum personae pallentis hiatum in gremio matris formidat rusticus infans” et Horatii Ep. ad Pis. 340: „neu pransae Lamiae puerum extrahat alvo”. Ad ludum quendam rusticum sive ad nundinas paganas omnium inops locare se vult alicui (*aliquoi*

leg.), ut dentibus frendens, tanquam Manducus parvulos devoraturus, pueris horrorem faciat.

579 — — — CH. Eho, an te poénitet

in mari quom *hac noctu* elavi, ne híc in terra iterum éluam?

Non mutatum oportuit *ni* in *ne*. Dixerat Sceparnio se Charmidis vestimenta arefacturum, ut nimirum per fictam hanc benevolentiam ea sibi sumeret; mutuo offert unum tegillum. Alter, astutiam hominis perspiciens, num tu, inquit, mihi subripere studes quae Neptunus mihi reliquit? parum contentus es, nisi hic quoque expiler? *Poenitet* non tantum malorum quae commisimus, sed etiam bonorum quae sine culpa nostra non satis ex voto successerunt, ut cum poenitere aliquem virium suarum Livius dicit VIII. 23. Apprime cum nostro loco convenit Ter. Eun. v. 7. 12: „an poenitebat flagiti, te auctore quod fecisset adulescens, ni miserum insuper etiam patri indicares?” ubi Donatus: „parum videbatur?”. Teste Lorenzo in Philol. XXIII p. 182 vetus Camerarii (B) habet „in mari quia”, Vaticanus Ursinianus (D) „in mari quod”, unde recte supplet ipse:

in mari quia *sémel* elavi, ni híc in terra iterum éluam.

Vile vestimentum esse tegillum apparet e Festo p. 366: „cucullunculum ex scirpo factum” et Varrone apud Nonium p. 179. 1: „iugere (Scal. pro: *vigere*; Riese: *inget*, i. e. clamat, si fides est Paulo p. 104; fortasse: *in gyrum* coll. proximo *tortam*) volitans miluus aquam e nubibus tortam indicat fore, ut tegillum pastor sibi sumat”.

Elavere sive *eluere* est profundere, consumere, ut „aliquid in balineis” Trin. 406: (illud quod accepi) comessum, expotum, exunctum, elutum in balineis”. *Eluere* ut *abstergere* ab initio dictum est de re ingrata aut molesta removenda, (ut: maculam, ignominiam) verum eo differt quod etiam constructione mutata, de iactura boni dicitur; ea vi positum omisso obiecto cum ablativo usurpatur, ut non *elavere se bonis* sed *elavere bonis* aut simpliciter *elavere* dicatur. In Palatino priore sive vetere Camerarii *meluam* scriptum est, sed punctis infra et supra *m* scriptis mutatum in *eluam*, quae puncta male intellecta a Pareo, *in eluam* legente, dicit Taubmannus. *Me eluam* nec metrum nec

lingua fert. Quod non *cluere bona* sed *bonis* dicitur, apparet verbum vi reflexiva esse positum, ut hac quidem re diversum sit a decoquendi verbo, quod obiecto (bona, rem familiarem) omisso absolute dicitur. Cic. Phil. II. 18, 44: „tenesne memoria praetextatum te decoxisse?” Stich. V. 2. 21: „volo eluamus hodie peregrina omnia” (= abstergeamus) primum usum monstrat. Asin. 134 (I. 2. 9): „nam mare hant est mare: vos mare acerrimum; nam in mari repperi, hic elavi bonis”. Rud. 1307: „hac proxima nocte in mari elavi”. Ad usum activae formae pro reflexivo conferri possunt *lavare* pro lavari, *lenire*, Mil. Glor. 583: „dum haec consulescunt turbae atque irae leniunt”; *mutare* et *demutare* ib. 1120: „num quid videtur demutare?”, cf. infra 865; *vertere* et *avertere*, quorum hoc etiam ex Vergilio notum („tum prora avertit”); „vertente anno” et apud alios est et apud Plautum Pers. 628; *convertere* pro: converti, infr. 999; *purgitare* Aulul. IV. 10. 27: „non mihi homines placent qui quando male fecerunt, purgant”; *recipere* Bacch. II. 3. 60: „rursum in portum recipimus”. Merc. 498: „actutum face cum praeda recipias”; *facessere* = se auferre, infra 1062, Ter. Phorm. 635, Cic. Flacc. 38 sub f. Liv. VI. 17 extr.; *immergere* duriuscule sic hodie legitur supra 397: „credo aliquem inmersisse atque eum (i. e. vidulum) excepiisse” ubi Schneider „se inmerse”, sed numeris melioribus legetur: „credo aliquem se inmersisse atque eum excepiisse”. Huc referenda quoque composita quaedam verbi *rego: surgere* et *pergere*.

Ludendi opportunitate in verbo *cluere* de iis, qui mari mersi sunt simulque bona amiserunt, avide usus est Plautus. Paulo intricatior locus est 150: „propter viam illi sunt vocati ad „prandium. DAE. Qui? Sc. Quia post cenam, credo, laverunt „heri: Confracta navis in marist illis”. Prandium, ad quod illi vocati sunt, inquit Scepharnio, propter viam sine dubio sumitur, i. e. propter instantem profectionem paratur. Nam post hesternam cenam et lautitias bona amiserunt mari iactati, et propter aes alienum patria relinquenda, ut alibi victum inveniant. Lavari post cenam est hominum delicorum, ut notum ex Iuvenale. Ad *propter viam* cf. Laberius ap. Non. p. 53. 26: „bidentes propter viam facere”. Festus, p. 229: „propter viam fit sacrificium quod est proficiscendi gratia”. „Propter viam

facere" Cato ap. Macr. Sat II. 2. Supra 537:

[set] óptumo me iúre elavisse árbitor.

LA. Qui? CH. Quíne auderem técum in navem ascéndere? *clavere* nihil est nisi mergi. Sententia plana est; cf. nota illa ex Aeschylo de Amphiaraus: ἡ γὰρ ξυνεισβάς πλοῖον εὐσεβῆς ἀνὴρ Ναύτῃσι θερμοῖς καὶ πανουργίᾳ τινί "Ολωλεν ἀνδρῶν σὺν θεοπτύστῳ γένοι (Sept. 602). Sed in priore versu omisso *set* libri: „iure optimo me", unde reposuerim: „iure óptimo me nunc elavisse árbitor", nam illud *set* non aptum; superiora enim nec subito abruptuntur nec his opponuntur. Altero versu libri: „quia auderem". Ambr. teste Ritschl. Opuscc. II p. 223 *qui auderem* (*qui quiauderem*), sed post *quia* coniunctivus ferri non potest; recte *quine* restitutum. Est hoc genus interrogationis comicis familiare; cum reprehensione quadam continuatur interrogatio, ut appareat absurdum esse illud quod propositum sit. Genus loquendi hoc, quod ad vigorem et alacritatem loquendi multum confert, subinde a librariis oblitteratum est. Post *quine* tolerabilis est coniunctivus, quamquam omnino etiam in hac interrogatione rarus. Nam quae exempla afferuntur dubia partim sunt. Supra 272:

SA. Ergo aequius vos erat

Cándidas venire hóstiasque

PA. Quaeéne eiectae é mari símus ambae, ópsecro?

Libri: „quae nunc (Vind. et Lips. Schneid. *quae*) .. sumus; requiro indicativum in certa asseveratione ad praesens tempus relata. Schneid.: „ambae sumus te obsecro". Non provocant ad illud quod sacerdos iam noverat, sed id nunc primum cum ea communicant. Mil. Glor. 62:

PRAG. Itane aibant tandem? ART. Quaeéne ambae obsecrá-

Ut te hódie quasi pompam illa praeterdúcerem? [verint

Ita Scioppius pro: *quae me*, quod retinuit Ritschl.; „quin me — obsecraverunt", correpta penultima cum Guyeto Lorenz. Sed a Ritschelio recedendum non est. In Mil. Glor. 973 „quaén cupiat" dedit Ritschl., libri „quae cupit"; recte opinor alii:

PRAG. Cúpío hercle equidem, si illa volt.

PAL. Quaén cupit?

Truc. II. 6. 53 Spengelius dedit:

PHR. Poénitetne té, quot ancillás alam,

Qui étiam alienas súperadducas, quaeé mihi comedint cibum?

Libri: „quin etiam men superadducas”. Legi potest: „quine etiam mi insúper adducas, quas mihi comedint cibum?” Repetit cum indignatione interrogationem, post *alam* abruptam significans nullum ius esse alteri poenitendi. In Ter. Ad. II, 3. 9 (261) olim legebatur: „illius opera, Syre, nunc vivo; festivom caput, Quine omnia sibi post putarit esse prae meo commodo.” (Donatur: *quin omnia*). Sed Bembinus a prima manu: *qui ignominia sibi* i. e. „qui ignominiam sibi” unde nullus locus est τῇ *quine*. Indicativus necessarius est propter sequens *transtulit*. Horatium Sat. I. 10. 20:

„At magnum fecit quod verbis Graeca Latinis
Miscuit.” O seri studiorum! quine putetis
Difficile et mirum, Rhodio quod Pitholeonti
Contigit?

non licet antestari; nam sine dubio corruptus est; cum causa superiorum verborum afferatur, nec interrogatio continuetur, *ne* ferri non potest; vere Peerlkampius *putarit* requiri dicit. Unus est locus (Truc. II. 6. 53) ubi coniunctivus tutus est. At modus ille ferri posse videtur, quoniam saepe in istiusmodi interrogatione quasi provocamus ad alienam opinionem. Sententia nostro loco haec est: rogasne, cum scias me ausum esse. Ad contractam hanc interrogationem explicandam multos locos affert Lorenz. ad Most. 724 et Mil. Glor. 965, ex quibus nunc unum affero Epid. V. 2. 53:

Er. Séd ut acerbumst pró benefactis cúm mali messém metas.

Ap. Quémne hodie per úrbem uterque súmu' defessi quaérere?
i. e. tune plores, qui tantum deeras officio, ut frustra te quæreremus.

580. Eluas tu an éxungare, cíccum non intérdúim.

Blanditur prima specie Guilielmii coniectura *emungare*. Nam illud verbum *exungere* semel praeterea legitur sententia diversa Trin. 406. Sed *eluere* et *exungi* opponuntur; alterum est: unguentis delibui, in lauta re versari. Nota sunt *uncta* patrimonía ex Catullo et „caput unctius referre”. Ea oppositio in Guilielmii lectione perit, cuius haec significatio foret: bona profundas an callide spolieris nihil mea interest. Nulla est igitur causa quare vulgatam deseramus.

630. Trachalio hoc dicit: si tibi speras magnum bonum, te oro ut mihi auscultes. Obtestatur igitur per divitias et quicquid Daemoni gratum est, ut aurem sibi praebeat. Ac Daemones:

At ego te per crúra et talos térgumque optestór tuum,
 sí tibi ulmeam úberem esse spéres virgidémiam,
 ét tibi eventúram hoc anno úberem messém mali,
 út mi istuc dicás negoti quíd sit quor tumúltues.

In quibus quamvis presse sequatur verba servi, non potest tamen tenere illud *si*, versu altero; nemo enim obtestatur per rem ingratam. Pro *si tibi* MSS. *ut tibi* a Gronovio defensum. Sed legendum *ni tibi*. Sententia: nisi velis vapulare, quanto-
 cius dicas. Nam absurdum est alaparum spe proposita aliquem ad dicendum incitare velle; impunitas, puto, non poena proponitur, si quis quem dicto audientem esse cupit.

De simili loco v. 712 accuratius olim a Rostio, Comm. Plant. p. 75 actum est:

Méas mihi ancillás invito me éripis. Tr. *Ergó dato*

dé senatu Cyrenensi quémvis opulentum *arbitrum*

sí tuas esse opórtet nive eas ésse oportet liberas,

in quibus non tam voculae *si* et *nive* difficultatem praebent, quam brevitás loquendi. Hoc enim vult Trachalio: dato arbitrum ut coram eo sponsonem offeras *si*, rell. Nam ita spon-
 sione certaturus erat Labrax: si feminae, quibus de agitur, ex iure Quiritium meae sunt nive eas (= et si eas non) oportet esse liberas, sestertios xxv nummos dare spondes? (Talis enim formula fuit teste Gaio; cf. Keller, Sem. ad M. Tull. Cic. p. 11.) In contractiore illa formula condicio per *si* aut *ni* adiecta non pertinet ad verbum certandi, iudicem arbitrumve dandi, sed ad suppressam apodosin: *spondesne*. Totius sponsonis certis verbis conceptae et nemini ignotae ut in formula pervulgata, altera pars reticetur. Ea loquendi consuetudo etiam agnoscí potest, ubi pignore certatur. Cas. Prol. 71: „at ego aio hoc fieri in Graecia et Carthagini.... Id ni fit mecum pignus, si quis vult, dato.” Contendit prologus id *feri*; alter, quem invitat ad pignus dandum, *non fieri*; hic, si fieri appareret, pignus amissurus erat; exspectes igitur: „id *si* fit pignus dato” aut „id ni fit ego pignus dabo”. Similiter Poen. v. 4. 72: „da pignus, ni nunc periures, in savium, uter utri det.” *Si* alter

peieraret, pignus ei amittendum erat. At illam condicionem, parum ad formam verbi *dare* attendens, ex sua persona addit, quasi dictum esset: certa pignore; unde etiam illud „in savium, uter utri det” explicandum. Epid. v. 2. 35: aio (illam tuam filiam esse); vel da pignus, ni ea sit filia”. Ait qui loquitur, Epidicus, *esse* filiam; is, *ni* esset filia, erat pignoris damnandus; alter *si* esset filia; sed rursus *ni* ponitur ex persona loquentis, nulla ratione habita subiecti verbi *dare*. Et sic in proximis idem Epidicus: „ni ergo matris filia est, in meum nummum in tuum talentum pignus da” i. e. ni matris filia est, ego pignore tecum certabo, ut victus ego nummum, tu talentum solvas. Itaque non dubium est, quin in loco unde digressus sum, verba cursivis litteris expressa, quae in codd. desiderantur, recte suppleta sint. Infra v. 1379 servus Gripus, „iurast, inquit, dare mihi talentum magnum argenti” nempe Labrax. Is autem:

Cédo quicum habeam iúdicem,
ní dolo malo instipulatus sís nive etiamdum *han* siem
Quínque et viginti ánnos natus.

Iure negationem addidit Acidalius, quem recentiores sequuntur. Sententia est: „substitue tibi liberum aliquem hominem, quicum iudicem eligam et spondeam me pecuniam daturum, ni dolo malo a me promissum exegeris, et ni ego nondum sim quinque et viginti annos natus”. Fingit se nondum quinque et viginti annos natum, ut possit Plaetoriae legis beneficio uti. C. F. W. Müller, Plautinische Pros. p. 739, not. auctoritate Prisciani legit „sive etiamdum siem”, sed ita *etiam* non recte se habet.

658. Invocantur lorarii Turbalio et Sparax, ut auxilio veniant mulierculis et lenonem caedant:

Túrbalio, Sparáx, ubi estis? Tr. I ópsecro intro, súbveni
illis. DAB. Iterum autem ímperabo? séquimini hac...

In hac concitatiores oratione, quam Daemones morae impatiens profert, particulae *autem* locus non est. Palatinus prior *hand* alter *aut*. Legendum *haut* i. e. non bis idem imperabo; si tergiversamini, vos puniam, non repetam iussum.

680. Palaestra et Ampelisca Labracis impetum fugientes turbatae de templo effugiunt. Consolatur eas Trachalio, qui tam

causam perturbationis quam auxilium iam a domino paratum novit:

TR. Tace ac bóno animo 's:

mé vide. PA. Si modo id liceat, vis ne ópprimat.

TR. Quæ vis? PA. Vim mi adigit ádferam ipsa. TR. Ah désine:

[nimis inépta's.

Tam ineptum est Trachalionem, qui modo contra vim illam domini opem imploraverat, hic quaerere quæ vis sit, quam Palaestram non dicere, quis se exagitet, sed tectis verbis uti, quasi quis eius pudicitiae insidiatus esset; de quo hic sermo esse non potest, quoniam Labrax nihil nisi suas sibi vindicare ancillas studet. Libri haec Palaestrae continuant:

PA. Si modo id liceat, vis ne ópprimat,

quæ vis vim mihi adferam ipsa adigit.

Transposuit Fleckeisenus, distributionem personarum a Meursio propositam secutus. At omisso altero *vis* res salva est:

Quæ vim mihi adferam ipsa adigit. TR. Ah désine; nimis

[inépta's.

709. Tún legirupiónem hic nobiscúm dis facere póstulas?

Fac vocabulum Latinum esse *legirupio* (legum contemtor), tamen sententia loco non apta est, quoniam de sacrificio diis offerendo („dis facere”) nullus sermo est, multo minus de Labrace (legirupione) ad communia sacra admittendo. Sed monstrum illud vocabuli *legirupionem* procurandum est. Ex quo repetitis aliquot litteris effingendum videtur: „legirupa raptionem.” Verba *cum dis* unde pedem intulerint nescio; illud video, omis- sis istis, nihil ad integritatem versus et sententiae desiderari:

Tún legirupa ráptionem hic nóbis facere póstulas?

De verbo *postulare* et de *legirupa* omnia nota. Cf. nunc unum locum Asin. 189: „malediotis te eam ductare postulas?”

724. Labrax de ancillis suis abducendis cum Daemone alter- catur:

LA. Míhi non liceat méas ancillas Véneris de ara abdúcere?

DÆ. *Nón licet*, itast léx aput nos. LA. Míhi cum vostris légibus *nihil est* conmerci: equidem istas iam ambas educam foras; tú senex si istás amas huc árido argentóst opus.

Ita libri: altero versu *non licet ita*, tertio *nihil est* in codd. desiderantur; nam etsi Lambinus iurat se *non licet ita* in suis libris veteribus invenisse (num in uno libro manu Camerarii?), eo minus id credo, quod de *pluribus* libris loquitur, quos omnes hodie latere non probabile est ¹⁾. Saepe in hac fabula initium aut finis versuum se excipientium excidit, velut: 648 sqq.

Vénérís signum súnť amplexae; núnc *homo audacissimus*
eas deripere vólt; eas ambas ésse oportet *liberas*.

Quis istic est, qui déos tam parvi péndit? *paucis éxpedi*.

Fraúdis, sceleris, párricidi, périuri plénissimus

et vs. 186, sqq. de quo loco vid. supra. Apparet librum, unde nostri codices fluxerunt, madore aut sordibus passim corruptum fuisse. Notabili exemplo simile quid in Lucretio invenitur factum; libro I. v. 1068 sqq. interciderunt in archetypo postrema vocabula aliquot versuum continuorum, quae in omnibus nunc libris desiderantur. Archetypi paginas singulas habuisse 26 versus Lachmannus certissimis argumentis probavit. Iam 26 versibus post illum (1068) lacunam offendimus in oblongo octo versuum (post 1093). Apparet igitur archetypum *librum* fuisse, non volumen, folia tam recta quam versa inscripta erant; versuum 1068 sqq. in folio recto scriptorum posterior pars interiit, versuum 1094, sqq. nihil superest; hi erant in verso folio, post hos (aut iuxta potius) erat spatium vacuum, ab altera parte continens (in folio recto) versus 1068 sqq. dimidiatos. In dramaticis poetis difficilius est archetypi divisionem indagare propter scenarum inscriptiones versusque pro chartae modulo nimis longos bifariam divisos; quod ubi et quoties in singulis paginis factum sit non potest accurate constitui. Cf. Ritschl. ad Trin. p. XV, Opuscc. II. p. 224. In Rudente certe res non ex omni parte succedit, ut tabula infra scripta docebit, quae utique hoc demonstrabit saepe continuos versus labem contraxisse et documento est nostros libros omnes fluxisse ex uno archetypo non optime comparato:

1) De Lambino olim satis honorifice sentiebat Ritschl.; nunc illam sententiam revocavit Opuscc. II. 121, not.

v. 648—651	666—671	666—648 = 18
quis versuum desideratur.	initium des.	inscriptio scenae 3. $\frac{2}{20}$ versus.
		nova pag. post $\frac{20}{20}$
666—671	698—700	698—666 = 32
init. des.	init. des.	novum fol. post 32 v.
		nov. pag. $\frac{16}{16}$
698—700	712, 713	712—698 = 14
init. des.	finis. des.	inacr. scenae $\frac{2}{16}$
		$\frac{16}{16}$
712, 713	723, 724	723—712 = 11
fin. des.	init. des.	

Notabile est ubique fere, ubi initia versuum absumpta sint, paucis versibus post finem abesse.

In tribus paginis h. l. invenimus 16 versus (in singulis), in una 20, in postrema non amplius 11 versus. At fons corruptelae satis apparet; quare non dubito quin omnes libri nostri v. 724 mutili sint, nec tam Lambino fidem habeo quam Camerario. Quot litterae in tertio versu desiderentur incertum est.

Non sine causa haesit Acidalius in verbis *educam foras*; non enim sunt in aede Palaestra et Ampelisca; hanc reliquerunt appropinquante Daemone v. 664, et nunc in ara Veneris assederunt v. 688. *Aridum* argentum proximo versu explicat Nonius p. 245. 9 „purum lucidum”, sed rem non probat aliis exemplis nec interpretes, quos vidi, quicquam proferunt quod satisfaciatur. Acidalius ut his mederetur invenit: „— equidem istas iam ambas abducam; uvidas Tu senex si istas amas, huic arido argento est opus”. Recte, opinor, quatenus in superiori versu uvidi mentionem desideravit, quo explicationem haberet illud *arido*. Sed *foras* non omittendum videtur; potest enim significare: peregre, ex hac regione, in Siciliam. Sic „vendere foras” Stich. 219 et „foras locitare” Ter. Ad. V. 8. 16. Coniecram nondum cognita Acidalii sententia:

*Nū commercii. Equidem istas iam ambas uvidas ducām foras;
tū senex si istās amas huic árido argentóst opus.*

Istas iam (non iam istas) codd.; *educere* ferri non potest; pro *amas* Pal. alter *amabas*. Pro *uvidas* possit etiam *elautas* suppleri; cf. 699: „elautae ambae sumus opera Neptuni noctu”. Nec pertinaciter pugno pro illo vocabulo, sed donec me aliquis docuerit exemplis allatis quid sit *aridum argentum*, tale quid excidisse putabo. Ad numeros praestat *uvidas*.

767. Locus admodum controversus est:

LA. Ignem magnum hic fácia . . . DAE. Quine ut húmanum
[exurás tibi?

LA. Immo has ambas hic in ara ut vívas comburam. DAE.
[Id volo.

In *quin ut humanum* consentiunt omnes libri, etiam Ambr., in quo *humanum* teste Gepperto clare scriptum exstat. At huius auctoritas non mihi sufficit; in manifestis enim vitiis conspirat saepe cum recentioribus MSS. Supra v. 544: „iam postulabas te, inpurata belua Totam Siciliam devoraturum insulam” praeberere dicitur, *devoraturam*, quod Geppertus multo nervosius esse indicat, sed merito expolit Ritschl. p. 225, sq.; v. 574 Ambr. (Ritschl. p. 209): „aliquid vestimenti aridi”, reliqui recte: „vestimenti aliquid aridi”, neque, ut Ambrosiano sua auctoritas constet, opus est Ritschelii coniectura: „récipe med in téctum, da aliquid míhi vestimenti áridi”; proximis duobus 575, 576 A. cum reliquis consentit, nisi quod vitiose *illum* habet *ECILLUM-MIKIUNUMARET*; utrique male, nisi in *tegillum* contra analogiam primam producas; praestabit, opinor, ordine verborum *míhi unum* (sic MSS.) mutato:

tégillum ecillut únum mihi aret; íd si vis dabó * *
desunt duae syllabae, quae ex superiore versu arcessendae; nam ibi recentiores libri offerunt

dúm mea arescúnt: in aliquo réferam gratiám tibi,
at Ambrosianus illud *tíbi* non agnoscit, eique substituit veram lectionem *loco*. Quid igitur illo *tíbi* fiet? Nimirum pertinet ad sequentem versum sed a loco suo aberravit. Utique Ambrosiani auctoritas nobis non tanquam Medusae caput opponi debet in locis dubiis, qualis hic est. Nam quod ad *humanum* explicandum provocant ad Festum p. 103: „humanum sacrificium dicebant, quod mortui causa fiebat” et ad Macrob. III. 5. 1, qui refert *animales* hostias dictas esse, quarum anima tantum offeratur diis, quemadmodum Vergilius bovem pro Darete caesum referat (Aen. V. 483) ¹⁾, satis probat quam aqua haeserit interpretibus nec refutatione dignum est. In editionibus princeps,

1) Prudenter Prellerus Röm. Mythol. p. 237 ubi de *humano* sacrificio agit omittit Plauti locum.

Lucae Olchinensis, Carpentarii non *ut humanum* sed *ut manum* legitur; fuerit illa coniectura, tamen veram puto. Spreta est quoniam non intellegebant cur manus tantum mentio esset, non totius corporis; at lenones periuri sunt: itaque ea parte corporis, sive manu, sive lingua qua in iurando usi sunt, eos puniri convenit. Porro *quine ut* fateor me non intellegere; aut *ut aut qui, quine* requiro. Scribo:

LA. Ignem magnum hic fáciam. DAE. Quine tú manum
[exurás tibi?

i. e. ut eo tuam ipse manum exuras? —

Obiter animadverto v. 764 („nullum habemus ignem”) Lorario esse adscribendum; porro v. 765: „ego dabo ignem, siquidem in capite tuo conflandi copias” non optime convenire cum v. 125, ubi non capillo ruber sed incanus describitur Labrax; cf. 317. Idem, qui per totam fabulam senex dicitur, v. 1381 contendere vult apud iudicem se nondum viginti quinque annos natum esse.

886. Credo álium in aliam béluam hominem vórtier:

illic ín columbum, crédo, leno vórtitur,

nam in cólumbari collum *eius* hau multo póst erit.

In nérvom ille hodie nídamenta cóngeret.

Locus prima specie non satis perspicuus. Sed significatur per *columbare* patibulum ex duobus asseribus sic compositum, ut foramen rotundum relinquatur, in quod collum includitur, duobus asseribus firmiter inter se admotis. Iam illud foramen quoniam aliquam habet similitudinem cum eo, per quod columbae ex caveis volant, *columbare* dicitur, quemadmodum alia quoque eius formae foramina appellantur. Sic apud Vitruvium aperturæ, per quas tigna supra columnas transmittuntur, quas ille triglyphis tegi dicit IV. 2. 4; et teste Isid. Orig. XIX. 2. 3 loca concava, per quae eminent remi in summis lateribus navium. De patibuli forma cf. Becker, Alterth. V. 1. 193 et intpp. ad Mil. Glor. II. 4. 7. Iam pro re nata ut ad *collum* alluderet finxit Plautus *collumbar*, cuius licentiae infra alia exempla afferam. Non igitur *eius* addendum est sed legendum:

nam in cólumbari cóllum hau multo póst erit.

906 sqq. ita in libris scripti sunt:

Neptuno has ago meo patrono gratias,
 qui salis locis incolit pisculentis,
 cum me ex suis locis pulcre ornatum expedit
 templis reducem, plurima praeda onustum,

5. salute horiae, quae in mari fluctuoso
 piscatu novo me uberi compotivit.

Miroque modo atque incredibili hic piscatus mihi
 lepide evenit: neque piscium ullam unciam hodie
 pondo cepi, nisi hoc quod fero hic in rete.

10. Nam ut de nocte multa impigreque exurrexi
 lucrum praeposui sopori et quieti
 tempestate saeva experiri expetivi
 paupertatem heri qui et meam sententiam
 tolerarem opera haud fui parvus mea.

Haec sic constituenda videntur metro potissimum Bacchiaco:

Neptúno has agó gratiás meo patróno,
 Qui sálsis locís incolit pisculéntis,
 Cum méd ex suís pulcre ornátum expedit
 Templís redducém plurumá praeda onústum

5. Salúte horiaé, quae in marí fluctuóso
 Piscátu novó me uberí conpotívit.
 Miró mihi modo átque incredibili hic piscátus
 Lepide évenit, néc piscium úllam unciam hódie
 Pondó cepi, nísi quod fero híc in rete.

10. Nam ut dé nocte múlta inpigréque exurréxi,
 Lucrúm praeposívi sopóri et quiéti:
 Tempéstate saéva expériri expetívi
 Paupértatem herí qui et meam sémpitérnam
 Tolerárem opera hau parcús mea.

Pleraque quae primis versibus mutavi iam inveniuntur apud Schneiderum, a quo recessit Fleckeisenus v. 3, retinens *locis* quo coactus est tertio post *templis* inserere *que*; praestat *locis*, male repetitum ex superiore versu, aut ex interpretatione proximi *templis* natum, omittere; vs. 7 contra in omittendo *que*, quod male haec superioribus annectit, et *mihi* transponendo Fleckeisenum secutus sum; v. 8 disyllabam anacrusin, ut saepe, versus habet; v. 9 *hoc* metro incommodum eieci; *hic* in fine habet solus B; versus compositus est ex dimetro bacchiaco et

penthemimere iambico, quod et saepius fit et hic in fine sententiae aptissimum; v. 13 ex Camerarii coniectura pro *sententiam*, quod est manifesto corruptum, *servitatem* editores substituant; sed, si quid video, minus apte dicitur cibo aliquis servitutem tolerare; *sempiternum* est quod in vitam durat, nec tantum de memoria, gratiis simm. dicitur. Cf. Most. I. 3. 67: „fore victum tibi sempiternum”. Pers. I. 2. 35: „sempiternam servitutem serviat”; v. 14 iambicus est.

927. Gripus vidulo invento libertatem se a domino impetraturum dicit:

... ad erum veniam dócte astute

pauxillatim pollicitabor pro capite argentum, ut sim liber.

Nempe sensim paulatimque erat amplius oblaturus, ne statim magnam summam offerens suspicionem moveret. Fortasse scripsit Plautus: „pauxillatim (s. pausillatim Ritschl. l. l. p. 250) *pollicitabor*”.

936. *Mágnas res hic ágito in mentem instrúere, nunc hunc*
[vidulum condam.

Elegantius Fleck.: „nunc hanc [praedam] condam” pro vulg. „nunc hunc vidulum c.”; verius fortasse:

Mágnas res hic ágito in mente instrúere; vidulum hunc
[nunc condam.

960. *Quíd inde aequomst dari mihi? dimidium vólo dicas.*
[Gr. Immo ámplius etiam.

Trachalio vult Gripum ipsum decernere, inventi dimidiam partem sibi deberi, si ipse (Trachalio) furtum celet; itaque non praescribere debet Gripo quae responsurus est. Verba transponenda:

Quid inde aequomst dari mihi volo dicás; dimidium? Gr.
[Immo ámplius etiam.

977. In lepidissima illa plane Romana disputatione, qua quaeritur quando aliquid in publico inventum commune esse desinat, haec contendit Trachalio:

In mari inventúst; commune est. Gr. Nae inpudenter
[inpudens.

Ita libri, nisi quod *inventumst* est in Vindobonensi Schneideri. Mutavit haec Fleck. sic:

In mari inventúst. GR. Ne [tu homo's] inpudenter inpudens.

Cuius mutationis nullam causam video. Scrib. „inventus communist”. In mari, inquit, quod commune esse ipse fateris, inventus est vidulus; itaque commune est bonum. Cum quibus bene concinunt sequentia: at ita piscatores perierint, quoniam pisces etiam capti et in macello expositi communes omnibus erunt. In altera versus parte desidero pronomen: „ne inpudenter tu inpudens”. Subiectum enim post *ne* non omittitur.

993. Quid tu numquam audivisti antehac vidulum esse piscem. Tr. Scelus, nullus est.

Vidulus non est piscis, neque hoc contendit Gripus, sed exstare vidulum piscem. Cf. 987: „Sét tu enumquam piscatorem vidisti, venéfice, Vidulum piscém cépisse”. *Vidulum* est attributum non praedicatum. Illa ambiguitas non est in codicum lectione ceteroquin falsa: „audivisti esse antehac vidulum piscem”. Cum „audire piscem” pro „audire de pisce” dici non possit, *esse* omitti non debet; itaque transposito hoc, aut *tu* aut *scelus* eiiciendum est, hoc modo:

quid? numquam esse audivisti antehac vidulum piscém scelus?
aut (quod praefendum):

quid? tú numquam audivisti antehac ésse vidulúm piscem?

1055. Non optime de spectatoribus sensit Plautus, qui hoc loco iis in memoriam revocanda esse putaret, quae paulo ante v. 775 dicta essent. Ibi Daemones ipse Trachalionem mittit ut herum arcessat; nunc interrogat: „tún es, qui hau multó prius Abiisti hinc erum arcessitum”? At magis mirum, ut vix a Plauto profectum putem, quod eandem rem post duos versus iterat v. 1054 et 1057.

Túun hic servost? DAE. Méus est. TR. Hem istuc óptime,
[quandó tuust.

TR. Nempe hic tuus est? DAE. Méus est. TR. Istuc óptime,
[quandó tuust.

Sequitur hic versus:

DÆ. Quid negotist? TR. Vir scelestus illic est. DÆ. Quid
[fecit tibi?

Fortasse olim fuit unus versus pro his duobus (1057, 1058)
veluti talis:

TR. Némpe tuus est vir scelestus illic? DÆ. Quid fecit tibi?

Animadvertas iam ante, v. 1052, idem sciscitatum esse
Trachalionem: „tuum hic servus est?” ut intra sex versuum
spatium eadem interrogatio ter ponatur.

1101. Tua maledicta, inquit Gripus, facile patior, dummodo
herus, Daemones, mihi faveat. Ad quae Trachalio:

Atqui nunc aps te stat: verum hinc tibi testimonium.

Falsum, opinor, est quod contendit Acidalius, *stare abs te*
significare *stare contra te*; et tamen talem sententiam postulat
atqui. Dixit Gripus: dummodo hic mihi suppetias ferat („dum
hic hinc, a me sentiat”); ibi per *atqui* a Trachalione nihil
responderi potest quam non favere illum Gripo. In fine versus
ingeniose idem Acidalius invenit: *hinc cibus ex hinc tibi*; at re
diligentius perspecta, insolentiorum illam formulam *cire testimo-*
nium hic nihilo aptiorem esse apparebit quam *ibi* a Doussa pro-
positum. Legendum videtur:

Atqui non aps té stat verum; hinc íbit testimónium.

At vero, inquit, veritas tecum non facit; hinc, ex vidulo,
prodibit testimonium. *Non et nunc* quam facile possint confundi
nihil attinet dicere.

1109. *Caudeam* cistellam Paulus a similitudine *caudae* equinae
satis inepte interpretatur p. 46: „caudecae (l. *caudeae*) cistellae ex
iunco, a similitudine equinae caudae factae”. Nempe tenuissi-
mos iunci ramusculos aliquam similitudinem habere cum setis
caudae equinae, et inde iunceus *caudeus* dictum esse opinatus
est quisquis Paulo vel Festo praeiit, quod ille male intellexit.
Glossa a Muellero ad l. l. allata: „caudia vinceum, quod vin-
ciam caudae emargat”, in quibus haec agnosco: „caudeum
iunceum, quod iunci *tanquam* caudae exurgunt”. Similia habuisse
videtur Placidus Maii admodum corruptus. Sed non operae
est haec ulterius prosequi, quoniam non sunt assis. *Caudeus*
cum *caudex* (*codex*) ad eandem radicem pertinet, et significat

h. l. illud, quod ex cortice aut ramentis ligni factum s. contextum est. Est igitur fere idem atque *caudiceus*, *codicarius*. Ex asseribus compactae naviculae *codicariae* sunt. Cf. Varro ap. Non. p. 535, 20. Non multum hic a vero, opinor, aberrabimus, si nostrum *spanen doos* contulerimus. Litterae *ex* non magis ad radicem pertinent quam in *vortex* et *imbres*.

1139. Quid, si ista aut supérstitiosa aut áriolast atque ómnia quidquid insit vera dicet.

Fortasse: „quidquid inerit”. Cf. 1134: „ibi ego dicam quidquid inerit nominatim”. Coniunctivus apud comicos post *quisquis* non usurpatur nisi paucis locis in oratione obliqua. Terent. Phorm. II. 1. 16 legitur: („secum cogitat) Quidquid praeter spem eveniat, omne id deputare esse in lucro”, at Bembinus *eveniet*. Hec. I. 1. 8: „et moneo et hortor, ne cuiusquam misereas Quin spolies, mutiles, laceres, quemquem nacta sis” (ut contra Bemb. ex Cledonio et Pompeio pro *quemque* legendum). Fortasse *nacta eris*. Omnino in modo post pronomen relativum generale convenit inter comicos et reliquos scriptores, nisi quod illi saepius, quam postea factum invenitur, futurum exactum iungunt et plusquamperfectum *indicativi*. Capt. 794: „dentilegos omnis mortalis faciam, quemque *offendero*”. Mil. II. 2. 5 (160) „quemque a milite hoc videritis hominem in nostris tegulis — huc deturbatote in viam”. Poen. II. 37: „quemquem visco offenderant, Tam crebri ad terram accidebant quam pira”. Men. 714: „omnia mala ingerebat quemquem aspexerat” Asin. 404: „quisque óbviam huic accesserit iráto, vapulábit”, quo loco *quisque* pro *quisquis* metro tutum est. In oratione obliqua coniunctivus invenitur Trin. II. 1. 17: „meretricem sentis similem esse addeceat, quemquem hominem attigerit, profecto ei aut malum aut damnum dare” (vulgo: dari). Mil. Glor. IV. 9. 14 (1391): „qui omnes se amare credit, quemque (i. e. quamcunque mulierem) aspexerit” aut cum Cam. vet. „quaeque aspexerit”. Coniunctivi post *quidquid* in recta oratione nullum mihi exemplum in promptu est, nam v. 1142 „ut quid sit verum quamprimum sciam” recte *quidquid* in *quid* mutatum esse, metrum indicio est. Paucis igitur et dubiis partim locis nititur coniunctivus.

1141. Nón feret; nisi véra dicet, néquiquam hariolábitur.

Sic distinguendum: bono sis animo, si hariola est, non accipiet; nisi vera dicet sine hariolando, (si sine vaticinandi arte nescit quid insit in cistella), frustra divinando assequetur. „Non refert” videtur in Palat. pr. sive Camerarii vetere exstare; sed non recte hoc cum interrogatione convenit; et ex reliquis poterat hoc Gripus efficere, si vera forte fortuna hariolaretur, accepturam esse cistellam, ut magni referret, utrum hariola esset nec ne.

1143. Gripus aperto vidulo, qui quominus aperiretur, quantum in ipso erat, prohibuerat:

hóc habet: est solútum. ah perii: vídeo cistellam. DAE.
[Haécinest?

Taubmannus, „Gripus, inquit, tralatitio more exultantium exclamat *hoc habet* statim a solutione”, tum more solito reprehendit Pareum „bene hoc habet” scribentem. At ipsa Taubmanni interpretatio satis ostendit, non plane errasse Pareum; qui enim Gripus, qui dudum refragatur et aegre concedit, ut vidulus aperiatur, exsultare possit, non intellegitur. Verba „hoc habet” Trachalioni adscribantur, qui gaudet infortunio Gripi, cf. v. 1151. Tum „est solutus” omisso *ah*.

1229. „Si sápias, sapias, hábeas quod di dánt boni”. Miror Gronovium in eo versu lusisse: „si sápias, habeas quód dei danúnt boni”. Sententia: si sana mente es, sume quod tibi a fortuna oblatum est. Alterum *sapere* est oblati commodis frui, ut apud Horatium: „sapias, vina liques et spatio brevi Spem longam reseces” (I. 11. 6). Ceterum conferri possunt loci quales Aesch. Ag. 1050 *πίθοι' ἂν εἰ πίθοι', ἀπειθοίης δ' ἴσως* („si velis obtemperare, obtemperes, est quod obtemperes, modo velis”), ib. 1394. *χαίροιτ' ἂν εἰ χαίροιτ', ἐγὼ δ' ἐπεύχομαι*, quae, ceteroquin diversa, eo conveniunt quod consulto in repetitione eiusdem vocabuli luditur.

1245. Non celabo, inquit Daemones, quae aliena ad me allata sunt,

Sempér cavere hoc sápiensis aequíssimumst,
Ne cónsicii sint ipsi malefící suis,

hoc est: „ne ipsi noverint malefacta suorum”, perversa sententia, tamen in hac lectione non evitabili, quoniam *ipsi* singulari numero positum non haberet quo referretur, et manifesto ad sapientes pertinet; nec video quam sententiam Fleckeisenus, cuius ceteroquin admiror sanum et circumspectum iudicium, inesse in his voluerit, nisi forte hanc: ne apud suos servos tanquam malefici convicti sint, ne servi sciant si quid mali commiserint. At vix credo. Bene se habet lectio librorum: „ne conscii sint ipsi malificiis suis”, ne ipsi sibi peccati alicuius conscii sint. In superioribus de occultando facinore sermo erat, nunc dicit, sapienti non sufficere si alii nesciant ipsius scelus, sed si ipse nihil se commisisse scit. *Conscium esse ut suis idē* habet subinde dativum rei, quam quis novit (facinori, fraudi, rell.) Ita Lucretius III. 1018 „mens sibi conscia factis praemetuens adhibet stimulos”. Quod si apud vetustiores auctores exempla desunt, tamen damnandum non videtur. Metri perversitas in *ipsi maleficiis*, (ubi anapaestus sequitur dactylum) tollitur extrita in pronuntiando secunda vocali in *malef*. Eadem sententia Ritschl. sed paulo maiore mutatione: „ipsi malefici sibi” (Opuscc. II. 721).

1258. Hoc vult Daemones: propterea saepe malos habemus servos, quod ipsi eorum culpae affines sumus, et eorum silentium emere cogimur connivendo in eorum peccatis; itaque non imperamus sed obtemperamus iis. Haec sententia plane convertitur recepta lectione: „nam illic cum servo siquo congressus foret” i. e. nam si ille pro me alium servum compellasset. Sequitur: „et ipsum sese et illum furti astringeret”, alterum illum in sceleris communionem traheret, ut duos haberemus malos servos pro uno. At haec non conveniunt cum proximis: „dum praedam habere se censeret, interim praeda ipse esset”, quae ostendunt sententiam quam supra exposui: si dominus colludat cum servo, lucrum inde sperans, ipse contra isti emolumento est. Requiro: nam *illoc* cum servo si quis congressus foret”, aut maiore cum probabilitate *si quoi* = nam si quis cum illo servo de furto pactus esset. „Illuc est, quod” v. 1208 = hinc fit quod, hoc illud est quod (ut Terentius et alii saepius). Cas. II. 8. 26: „illuc quod hic hunc fecit vilicum”.

1273. Adsum equidem, ne cénsonem sémper facias. Tr. Cénseo.

Per multas ambages in hoc loco explicando plane nil perficitur, nec libet iterare quae attulerunt interpretes, quos vidi, tam obscura quam incerta. Alii legendum putarunt *at sume quidem*; alii *absume quidem*, alii *at summa quidem*; porro *adsum equidem* intelleguntque haec de censore, de cuius ratione censendi nova ex hoc ipso loco fingunt, et nubem nube tegunt provocantes ad Men. III. 1. 9. Sed equidem censeo censorem non in censum vocandum esse; nempe Plautus hic ut alibi vocabulum novavit et censio nihil esse voluit quam: „*censeo dicere*”. „Ego mora mōror multum, Quae cum hoc insano fabuler”, Mil. Gl. 370 pro *mōrari* finxit novum vocabulam ad *μωρός* alludens. „Dolum dolare” ib. 936. „Domi domitus sum usque cum caris meis”, pro inclusus Men. 105; supra 631 habuimus *virgidemia*, quasi *messis virgarum* ad similitudinem vindemiae procusum, et quod propius accedit *collumbar* v. 888. *Licentia* supra 1225 est: „dicere *licet*”. Istiusmodi ludibria fingit comici ingenii protervia et exuberantia non minus quam tragica granditas ut hac quoque in re, quod aiunt, extrema prope se tangent. Notum est illud Ennianum: „Priamo vi vitam *evitari*” ex Cic. Tusc. III. 19. 44. Similia possint ex Aristophane afferri. Itaque *ne censionem semper facias* est „ne semper dicas *censeo*”. Iam initio versus Palatini habent *at sume quidem*, recentiores libri *assume*. Videntur tres litterae omittendae: *sum*:

Tr. Egone? Censeo.

Pl. At equidem ne cénsonem sémper facias. Tr. Cénseo.

Nimirum supplendum est: at censeo equidem ne semper censionem facias. Quod cum non intellegerent librarii et invenirent *ad equidem*, male addiderunt *sum*, unde reliqua nata. Versu 1272, „dic ergo quanti censes” corrupta sunt; Plesidippus convincere studet Trachalionem, ostendens eum ne ipsum quidem scire quid censeat, sed domino tantummodo assentari 1271: „Quid matri eius (gratulabor)? Tr. Censeo. Pl. Quid ergo censes?” Iam apparebit, ut opinatur Plesidippus, ex responsione, nescire Trachalionem, quae ipse censuerit, at ille plagam evitans: quod rogas, censeo”. Sequi iam debebat: „dic ergo *quid me censes?*” nim. rogare. Nunc legitur: d. e. quanti censes”. Post 1276 Trachalio, ut aliquid certe mutet, pro *censeo* inter-

ponit *non censeo*, at id praepostere satis, nam interrogante Plesidippo „eampse illam complectar (Palaestram)”, alter: „non censeo”. Tum Plesidippus:

Perii, dilectum dimisit: nunc non censet, quom volo.

Palatini *delectum*, ut videtur, sed pro *dilectum* (formâ tantum, non re diverso) facit assonantia; facultatem eligendi perdidit, nescit quae velim, nunc cum assensum eius lubenter audirem. Luditur in verbo militari, unde etiam *dimittere*, pro *amittere* positum, defendendum est. Ceterum in toto hoc loco iocus ex repetitione natus nimis diu continuatur sive a Plauto ipso, sive ab eo, qui post eius mortem eius fabulas docuit, sed utique, ut mihi quidem videtur, in commodum histrionis cuiusdam, qui arte talia salse agendi excelleret. Plane idem in scena 6 actus IV, v. 1214 sqq. ubi tam saepe *licet* repetit Trachalio, ut sua „licentia” ista tandem inficiat Daemonem, qui nunc etiam nihil in ore habet nisi *licet*. Bene actae istiusmodi scenae risum et plausum plebeculae potissimum excitare solent. In scena, de qua nunc ago, paene crediderim additamenta inesse Plauto recentiora, partim quod nexus solutior est (1273), partim quod repetuntur quaestiones de patre, matre, filia; postquam rogavit num patri et matri gratulaturus sit, v. 1270, denuo num patrem et matrem salutaturus sit, 1275, denique num patrem et matrem complexurus sit, 1277, quae omnia tam copiose tractantur, ut illud *censeo* et *non censeo* possint interponi.

Versum non malum 1302 tamen merito secluserit Fleckeisenus. Occupatus est Gripus in veru extergendo v. 1300:

nam hoc quidem pol e robigine, non ést e ferro factum

ita quanto magis extérgeo, rutilum átque tenuius fit;

nam quidem hoc venatust verum: ita in manibus consenescit.

Sic Palatini; egregie emendatum est: *venenatumst*. Operae pretium est videre quam se torserint in Camerarii lectione *vere natum* explicanda Turnebus et Lambinus, qui ferrum tenue vere natum dictum esse putant, quod „flores verni sint fugaces et in diem”. Iam mihi dubitandum non videtur quin versus hic sit Plauti; non facile falsarius illud *consenescit* hic ausus fuisset usurpare; eo vocabulo aqualor senectutis opponitur nitori adule-

scientiae. Cf. Plin. H. N. XXXV. 10 (36). 91: „consenuit haec tabula carie”. Praeterea laudant Catull. 4. 26. de nave: „nunc recondita senet quiete”, Sil. It. III. 20 „credunt deum senium depellere templis”. At versus initium non quadrat cum superioribus; *nam* ferri non potest post versum 1300. At pro *nam quidem* substituatur *numquid*:

Numquid hoc venenatumst verum? ita in manibus consenscit. Hiatum post *verum* ferri posse puto. Corripitur in primo pede *hoc*; conferantur similia apud C. F. W. Müller, Plant. Pros. p. 324. De *tenuius* in superiore versu dubito; nam stulta querella est, si doleas ferrum teri tergendo (*tenuius* fieri); id in quovis metallo, etiam optimo, fit; num latet aliquod vocabulum hodie ignotum? *tenebrius*? *U* et *ò* saepe confunduntur.

Desino in versu 1316, qui Fleckeiseno spurius visus est:

Di homines respiciunt: bene ego hinc praedatus ibo.
Sic Palatini; sed Fleck. versum uncis includens:

Di homines respiciunt: bene ergo hinc praedatus ibo.
Versus sunt huius scenae iambici catalectici. C. Müller l. l. p. 741 de hiatu dubitans:

Di *me* omnes respiciunt bene ergo *ego* hinc praedatus ibo, aut: — ergo hodie hinc p. i.” Negat, ut notum est, Ritschl. correctionem monosyllabi puri *in thesi* cum hiatu admitti posse, affirmat Fleckeisen; hic non tantum ad longa monosyllaba sed ad brevia etiam hiatus licentiam extendit. Etsi magis in partem Ritschelii inclino, tamen in hac alacri exclamazione, in qua *di* logicum habet accentum, ferendum hiatum puto, ut Men. 308:

habitas? MA. Di homines, qui illic habitant perduint (libri: „di illos homines”; Ritschl.: *qui* di illos [homines]).
Excidit *boni* ante *bene*

Di homines respiciunt boni: bene ego hinc praedatus ibo.

Groningae,

C. M. FRANCKEN.

d. 2 m. Julii 1874.

XENOPHONTEA.

I.

DE XENOPHONTIS CYROPAEDIAE EPILOGO.

SCRIPSIT C. G. COBET.

XENOPHONTIS INSTITUTIO CYRI
ed. L. Dindorf. Oxonii 1857.

Ultima pars *Cyropaediae* hodie unanimi hominum eruditorum consensu „*ab aliena manu Xenophonti supposita esse*” iudicatur. Sequuntur in ea re omnes Valckenarii auctoritatem, qui paucis verbis in annotatione ad *Memorabilia* hanc esse suam sententiam pronunciavit, sed „*causas et argumenta suspicionis non edidit vir egregius*” ut Schneiderus caute et modeste annotavit, obscure (ut opinor) significans eam sibi suspicionem non probari. Dindorfius contra Valckenario plane assentitur in Praefat. pag. XIII. *Nec quisquam inficiabitur* (inquit) *ut credi possit Xenophontem huiusmodi appendice librum suum auxisse antiquioribus opus esse testibus quam Athenaeo, etiam si non praeter omne genus scribendi vocabulorum quorundam usus, de quibus dictum ad locos singulos, a Xenophonte eiusque aetate quantum constat alienus diversum proderet scriptorem, qui ipso libelli fine eiusmodi sibi fuisse declarat consilium, a quo alienissimus fuit auctor Cyropaediae, quem nihil minus curasse quam veritatem historicam satis perspexerunt Aristides*” et alii. Non assentior, sed antequam quid ipse sentirem expromerem faciendum putavi ut Schedas Valckenarii MSS.,

quarum ingens copia in Bibliotheca Leidensi servatur, quam diligentissime omnes perscrutarer, si quid forte ex iis praesidii peti posset ad tuendam Valckenarii sententiam quam improbassem. Nihil prorsus repperi. Collectanea insunt omne genus de libris spuris et suppositis, multae insunt annotationes ad Hel-lenica, ad Anabasin, ad Agesilaum, non magni illae quidem momenti, ad *Cyropaediam* ne verbum quidem.

Itaque quoniam ea me spes fefellit cur a Valckenario et Dindorfio dissentiam paucis exponam, et primum quidem quare nihil me Dindorfii argumenta moveant dicam, „*praeter omne genus scribendi* (inquit) *vocabulorum quorundam usus a Xenophonte alienus diversum prodit scriptorem.*” Equidem saepissime his triginta annis hanc *Cyropaediae* partem legi atque relegi, sed nihil video in oratione ac stilo et in omni scribendi genere, quod a Xenophontis consuetudine aut ingenio diversum abeat. Contra inest nonnihil, in quo Xenophontem continuo agnoscas. Sed „*vocabula quaedam insunt*, inquit, *ab usu Xenophontis aliena.*” Videamus quid rei sit. Duo tantum ab Editore animadversa video. VIII. 8. 14. τῶν φουμένων ἐκ τῆς γῆς τὰς δυνάμεις οἱ παῖδες ἐμάνθανον, ubi dubitat an δυνάμεις recte dicatur. Sed quo tandem alio vocabulo *virtutes herbarum* melius appellari poterant quam δυνάμεις? Estne vocabulum antiquius aut ἀττικώτερον, quo Xenophon ipse usus fuisse videatur? Non est. Itaque hoc crimen relinquamus censeo, praesertim quum δυνάμεις eo sensu locupletem testem habeat aliquanto Xenophonte antiquiorem Hippocratem initio libri *de aëre aquis et locis* ita scribentem: δεῖ δὲ καὶ τῶν ὑδάτων ἐνθυμέσθαι τὰς δυνάμεις.

Alterum est VIII. 8. 15. θρυπτικώτεροι νῦν ἢ ἐπὶ Κύρου εἰσίν. et σαφηνίσαι βούλομαι τὴν θρύψιν αὐτῶν. Dindorf. „*τρυφερός et τρυφή dicunt Attici, non θρυπτικός et θρύψις.*” Sed Attici qui τὰ κατημαξευμένα vitant et exquisitiora sectantur, ut Thucydides, Plato, Xenophon, saepenumero formis consuetis nomina in -ις substituunt ex communi analogia formata, ut τιμώρησις pro τιμωρία Plato et Xenophon dixerunt: multaque his similia colligas, quibus θρύψις optime accedit. Pauca de multis expromam: ὠφέλησις pro ὠφέλεια, μηχανήσις pro μηχανή, ἰατρευσις pro ἰατρεία, φλέγμασις pro φλεγμονή, quibus similia plena manu dabit Lobeck. ad Phrynichum pag. 351. Xenophon igitur,

qui verbo θρύπτεσθαι lubens utitur, ex eo θρύψις optimo iure formavit. Nomina autem in -ικός nova procudere Atticis ludus iocusque est, ut in Aristophanis *Equitibus* vs. 1378.

συνερτικός γάρ ἐστι καὶ περαντικός
καὶ γνωμοτυπικός καὶ σαφής καὶ κρουστικός
καταληπτικός τ' ἄριστα τοῦ θορυβητικοῦ.

cui alter:

οὐκοῦν καταδακτυλικὸς σὺ τοῦ λαλητικοῦ.

et sic unusquisque pro re nata novas formas in -ικός sibi ex analogia fingit. Praeterea θρυπτικός bonum testem habet, quem nemo reiiciet, Xenophontem ipsum in *Memorab.* I. 2. 5. οὐ μὴν θρυπτικός γε οὐδὲ ἀλαζονικός ἦν. Itaque haec crimina aut nulla sunt aut levia admodum. Non huiusmodi argumentis talis causa obtineri potest. Praeterea nihil aliud insimulatur, nec hercle quidquam inesse video, quod vel levissimam suspicionem movere possit aut non statim confutari. At ego contra proferam unde Xenophontis stilum agnoscas. Debebat *matulas* nominare (ἀμίδας), sed homo verecundus et σεμνολόγος, qui verbum obscenum et spurcum tamquam scopulum vitabat, σεμνῶς πάνυ ὠνόμασεν VIII. 8. 10 ἦν δ' αὐτοῖς νομίμων μηδὲ προχοῖδας εἰσφέρεισθαι εἰς τὰ συμπόσια, δῆλον ὅτι νομίζοντες τὸ μὴ ὑπερπίνειν ἤττον ἂν καὶ σώματα καὶ γνώμας σφάλλειν. Προχοῖδες quid esset nonnullos fefellit et vidimus in *Nov. Lectt.* pag. 397. Athenaei errorem κύλικας esse existimantis. Eadem verecundia ne οὐρεῖν et ἀποπατεῖν diceret scripsit VIII. 8. 11. μήτε ἐσθλεῖν μήτε πίνειν μήτε τῶν διὰ ταῦτα ἀναγκαίων μηδὲν ποιοῦντας φανεροὺς εἶναι. Est idem Xenophon, quem saepius id facere videmus: qui ne ἀποπαρδεῖν diceret I. 2. 16. repperit τὸ φύσης μεσοὺς φαίνεσθαι, ut Herodotus in re eadem: ἐπάρας τὸ σκέλος ἀπεματάτῃσε, ut Nubes, *virgines imbriferae*, apud Aristophanem quum τὰφροδισία deberent dicere ita dixerunt:

οἴνου τ' ἀπέχει κἀδηφάγίας καὶ τῶν ἄλλων ἀνοήτων.

Iuvat ὁδοῦ πάρεργον opem ferre perantiquo medico, qui quum esset et ipse σεμνὸς καὶ εὐσχήμων a scribis spurco vocabulo inquinatus est. Pseudo-Hippocrates in *Prognostico* Tom. I. pag. 138. Ermer. sic creditur scripsisse: Φῦσαν δὲ ἄνευ ψόφου μὲν [καὶ περδῆσιος] διεξιέναι ἄριστον· κρέσσον δὲ καὶ ξὺν ψόφῳ διελθεῖν ἢ αὐτοῦ ἀνειλέσθαι. Quantocyus dele manifestum em-

blema et scito *πέρδῃσις* non esse Graecum. Hunc ipsum locum spectat Erotiani glossa (ex certa Heringae observatione, qua novum Editorem Kleinium usum non esse miror.) *Φῦσαν νῦν μὲν — τὴν δι' Ἑδρας δυσώδη πνοὴν λέγει.* Is quoque *πορδὴν* non audet dicere, sed esse idem manifestum est.

Pergit Dindorfius ita disputare: „*ipso libelli fine eiusmodi sibi fuisse declarat consilium, a quo alienissimus fuit auctor Cyropaediae.*” Grave crimen, dixeris, et aegre refutandum. Non est tam grave ac videtur. Xenophon in exitu operis demonstraturum se dixit *ὅτι ἐπεὶ Κῦρος ἐτελεύτησε πάντα ἐπὶ τὸ χεῖρον ἐτρέπετο. ὥς δ' ἀληθῆ λέγω ἄρξομαι διδάσκων ἐκ τῶν θείων.* Deinde multis ostendit omnia in Persis in peius ruisse et in omni re Persae ab optimis artibus maiorum degenerasse. Postquam igitur satis exagitavit eorum molliem, inertiam, ignaviam in bello et reliqua vitia et flagitia *Persarum sibi aequalium*, summo iure orationem his verbis concludit: *ἐγὼ μὲν δὴ οἶμαι ἄπερ ὑπεθέμην ἀπειργάσθαι μοι.* Perspicuum esse arbitror non de *totius operis* consilio haec dici, sed de *ultima parte*, in qua se demonstraturum dixerat omnia in Perside *Cyro mortuo* ruisse in peius. Itaque nihil est in his verbis, quod ullam fraudis suspicionem instam movere possit.

Quid causae est, dixerit aliquis, cur Xenophon huiusmodi epilogum *Cyropaediae* addiderit? Iustissimam equidem et tantum non necessariam iudico fuisse. In Cyro spectata erat *εἰκὼν βασιλέως ἀγαθοῦ καὶ εὐδαίμονος* et Persae illi veteres dignus tali rege populus fuisse narrantur. Omnes virtutes, omnesque artes optimas animi ingeniique Cyro perinde et Cyri aequalibus Persis Xenophon attribuerat. In tota *Cyropaedia* summa in illis cernitur prudentia, fortitudo, continentia, iustitia denique eximia et singularis, candor animi, probitas, fides, verbo *πάντα τὰ καλὰ καγαθά* in illis propemodum perfecta apparebant, namque

Regis ad exemplum totus componitur orbis,

vel, ut Xenophon ipse loquitur in Epilogo VIII. 8. 5. *ὅποιοι τινες ἂν οἱ προσάται ᾧσι, τοιοῦτοι καὶ οἱ ὑπ' αὐτοὺς ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ γίνονται.* Itaque Cyrus, perfectae virtutis exemplum, cives militesque omni virtutum genere conspicuos habebat. Sed quo tempore Xenophontis liber in lucem editus est et avide (ut credi par est) ab omnibus lectitari coeptus, Persae tota

Graecia magna ardebant invidia et pessime audiebant, nec hercle iniuria.

Nemo potest ne nunc quidem Xenophontis *Anabasin* legere quin Persas contemnat et oderit. Tanta est eorum ignavia in proelio, tanta perfidia, tanta consiliorum perversitas ac stoliditas ut maior esse non possit. Sed quid tandem Graecis animi haec legentibus putemus fuisse? Satis constabat inter omnes nihil Persis esse ignavius, nihil contemptius, cum Persis pugnare perinde esse ac si cum mulierculis bellum geras ¹⁾, et Persarum imperium, Persicas opes paratam Graecae virtuti esse praedam. Audi Polybium III. 6. *belli ab Alexandro Persis illati*, inquit, *prima causa fuit ἡ τῶν μετὰ Ξενοφῶντος Ἑλλήνων ἐκ τῶν ἄνω σατραπειῶν ἐπάνοδος, ἐν ᾗ πᾶσαν τὴν Ἀσίαν διαπορευομένων αὐτῶν πολεμίαν ὑπάρχουσαν οὐδεὶς ἐτόλμα μένειν κατὰ πρόσωπον τῶν βαρβάρων*, — *ἐξ ὧν Φίλιππος κατανοήσας τὴν Περσῶν ἌΝΑΝΔΡΙΑΝ καὶ ΠΑΙΘΤΜΙΑΝ* — *ὁρμὴν ἔσχε πολεμεῖν*. Hanc iustissimam infamiae notam inussit Persis Xenophontea *Anabasis*. Vere scribit Eunapius initio libri *de Vitis Sophistarum* „*Xenophon scriptis suis faciebat imperatores. ὁ γοῦν μέγας Ἀλέξανδρος οὐκ ἂν ἐγένετο μέγας εἰ μὴ Ξενοφῶν (αὐτὸν ἐδίδαξε τῶν Περσῶν καταφρονεῖν.)* sic ferme vetus lacuna supplenda videtur. Est operae pretium eadem ab Isocrate dicta audire in *Panegyrico* p. 70. B. *καὶ μὴν οὐδὲ τὴν Περσῶν ἀνδρείαν ἄξιον φοβηθῆναι· καὶ γὰρ ἐκεῖνοι φανερώς ἐπεδείχθησαν ὑπὸ τῶν Κύρῳ συναναβάντων οὐδὲν βελτίους ὄντες τῶν ἐπὶ θαλάττῃ*, quae deinde multis confirmat. Idem ostendit in *Philipp.* pag. 100. B. quam facilis et certa Graecis de Perside victoria foret Clearchi (et Xenophontis) exemplo edoctis. Quod Alexander perfecit idem Philippus, idem Agesilaus fecisset, nisi illum mors, hunc Graecorum discordiae prohibuissent. Quis hoc melius sciebat quam Xenophon? Itaque postquam de antiquis Persarum virtutibus magnifice exposuisset respiciens suam aetatem veluti exclamat :

sed haec prius fuere, nunc

omnia in peius ruunt, nunc Persae degeneres, luxuria fracti,

1) Isocrates *Philipp.* pag. 100. B. *λέγω δ' ἐκ τῶν μετὰ Κύρου καὶ Κλεάρχου συστρατευομένων. ἐκείνους γὰρ ὁμολογεῖται νικῆσαι μὴ μαχομένους ἥκασαν τὴν βασιλείας δύναμιν ὅσοντες ἂν εἰ ταῖς γυναῖξιν αὐτῶν συνέβαλον.*

vitiis flagitiisque coöperiti Graecorum impetum non sustinebunt. Primum omnium (quis mirabitur?) sceleratam Tissaphernis perfidiam memorat et Graecorum duces per speciem amicitiae dolo captos et Regis iussu securi percussos. οἶδα γὰρ (VIII. 8. 2.) ὅτι πρότερον μὲν βασιλεὺς καὶ οἱ ὑπ' αὐτῷ (propter Tissaphernem haec addidit) καὶ τοῖς τὰ ἔσχατα πεποικύουσιν εἴτε ὄρκους ὀμνύσαν ἡμπέδουν εἴτε δεξιὰς δοῖεν ἐβεβαίουν. εἰ δὲ μὴ τοιοῦτοι ἦσαν καὶ τοιαύτην δόξαν εἶχον, ὥσπερ οὐδὲ νῦν πιστεύει οὐδὲ εἰς ἔτι ἐπεὶ ἔγνωσται ἡ ἀσέβεια αὐτῶν, οὕτως οὐδὲ τότε ἐπίστευσαν ἂν οἱ τῶν σὺν Κύρῳ ἀναβάντων στρατηγοί, ubi verba ἐπεὶ ἔγνωσται ἡ ἀσέβεια αὐτῶν manifesto spectant iusiurandum ac fidem Clearcho, datam et illo nefario scelere violatam. Deinde commemorat Mithridatis et Rheomitris apud regem Persarum gratiam scelere partam, quarum rerum notitia Xenophonti et aequalibus probe cognita nunc in tenebris latet. De ignavia Persarum in bello paullo calidius dixit VIII. 8. 7. ὅστις ἂν πολεμῇ αὐτοῖς πᾶσιν ἔξῃσιν ἐν τῇ χώρᾳ αὐτῶν ἀνασρέφῃσθαι ἄνευ μάχης ὅπως ἂν βούλωνται, et VIII. 8. 22. de equitatu Persarum νῦν δὲ οὔτε ἀκροβολίζονται ἔτι οὔτ' εἰς χεῖρας συνιόντες μάχονται, et de copiis pedestribus: καὶ οἱ πεζοὶ ἔχουσι μὲν γέρρα καὶ κοπίδας — εἰς χεῖρας δὲ ἰέναι οὐδ' οὔτοι θέλουσιν. Nonne haec Xenophonti dicere licebat saepe experto et in reditu ex media Perside et cum Agesilao militanti? Et erat ea constans fama tota Graecia de Persis imbellibus et enervatis, ut apud Isocratem *Philipp.* pag. 107. c. παρὰ τοῖς βαρβάροις, οὓς ὑπειλήφμεν μαλακοὺς εἶναι καὶ πολέμων ἀπείρους καὶ διεφθαρμένους ὑπὸ τῆς τρυφῆς. Poterat igitur Xenophon hoc quoque fidenter asseverare VIII. 8. 27. εἰ δὲ τις τάναντία ἐμοὶ γιγνώσκοι τὰ ἔργα αὐτῶν ἐπισκοπῶν εὐρήσει (αὐτὰ del.) μαρτυροῦντα τοῖς ἐμοῖς λόγοις. Perinde est ac si dixisset: o Graeci, nolite veterem Persarum gloriam ac virtutem reformidare, qui olim Cyro regnante erant metuendi hostes, nunc ignavi et imbelles et facilem victoriam et opimam praedam, si quis eos bello petere aggrediatur, praebituri sunt.

Nonne sic aliquanto melius *Cyropaedia* absolvetur quam verbis VIII. 7. 28. ταῦτ' εἰπὼν καὶ πάντας δεξιωσάμενος ἐνεκαλήψατο καὶ οὕτως ἐτελεύτησεν?

Addam unius loci correctionem, quia in eo facile est ocula-

tum testem agnoscere VIII. 8. 5. οἱ δὲ νῦν (ἡνίοχοι τῶν δρεπανηφόρων ἀρμάτων) ὁρμῶσι μὲν πρὶν δ' ἐν τοῖς πολεμίοις εἶναι οἱ μὲν ἄκοντες ἐκπίπτουσιν, οἱ δ' ἐξάλλονται ὥς τε ἄνευ ἡνιόχων γιγνόμενα τὰ ζεύγη πολλάκις πλέω κακὰ τοὺς φίλοισι ἢ τοὺς πολεμίους ποιεῖ. De eadem re idem in *Anabasi* scribit I. 8. 20. τὰ δὲ ἄρματα ἐφέρετο τὰ μὲν δι' αὐτῶν τῶν πολεμίων, τὰ δὲ καὶ διὰ τῶν Ἑλλήνων κενὰ ἡνιόχων. οἱ δ' ἐπεὶ προῖδοιεν δίψαντο. Quia autem falcati currus dicuntur plus damni attulisse *enim* quam *hostibus*, scribe τοὺς φίλοισι pro τοὺς φίλους.

Nuperrime vidi esse qui opinarentur Epilogum hunc *Oxyrochiae* adiectum ante *Persarum imperium ab Alexandro eversum*. Itaque paucis annis post Xenophontis mortem. Quid si paullo ante ab ipso Xenophonte addita haec esse concederent? Esset enim sic inter nos fidelis concordia.

Caeterum ne cui iuniorum credibile fiat scripta veterum iam tum coepta esse interpolari (διασκευασθῆναι), idoneum testem producam qui meliora doceat. Galenus est, cuius de libris spuris et suppositis testimonium protulimus Mnemos. 1874. pag. 400. Idem de libris interpolatis ita scribit Tom. XV. pag. 109. ἐν τῷ κατὰ τοὺς Ἀτταλικούς τε καὶ Πτολεμαῖκούς βασιλέας χρόνῳ πρὸς ἀλλήλους ἀντιφιλοτιμουμένους περὶ κτήσεως βιβλίων ἢ περὶ τὰς ἐπιγραφάς τε καὶ ΔΙΑΚΕΤΑΣ αὐτῶν ἤρξατο γίνεσθαι ῥαδιουργία τοῖς ἕνεκα τοῦ λαβεῖν ἀργύριον ἀναφέρουσιν ὡς τοὺς βασιλεῖς ἀνδρῶν ἐνδόξων συγγράμματα, et iterum iisdem paene verbis Tom. XVI. pag. 5. ἐν τῷ κατὰ τοὺς Περγάμου τε καὶ Ἀλεξανδρείας βασιλέας χρόνῳ πρὸς ἀλλήλους ἀντιφιλοτιμουμένους περὶ κτήσεως (τῶν del.) βιβλίων ἢ περὶ τὰς ἐπιγραφάς καὶ ΔΙΑΚΕΤΑΣ αὐτῶν ἤρξατο γίνεσθαι ῥαδιουργία τοῖς ἕνεκα τοῦ λαβεῖν ἀναφέρουσιν ὡς τοὺς βασιλεῖς ἀνδρῶν ἐνδόξων συγγράμματα.

GALENUS.

περὶ τῶν πεπονθότων τόπων
(Tom. VIII. pag. 414 Kühn.)

ἐγὼ δὲ θεασάμενος πολλὰς γυναῖκας — ἐνίας μὴδὲν βεβλαμμένας τοῦ λογισμοῦ λιποδρανούσας τε καὶ μὲν γινώσκουσιν ἀναπνεύουσας. leg. ὈΛΙΓΟδρανούσας.

C. G. C.

V A R I A.

Sallustii Jug. I, 4: *Ubi per socordiam vires, tempus, ingenium defluere, naturae infirmitas accusatur: suam quisque culpam auctores ad negotia transferunt.*

Vocabulum *tempus* sive opportunitatem valere, sive vitae tempus contendas, absone cum *vires* et *ingenium* copulatum esse fatearis necesse est. Sententia nimirum verbum cognatae significationis requirit. Nihil melius in mentem venit, quam *impetus* i. e. effervescens animi vis et calor. Cf. Cic. Fam. VIII, 2, 2: *Marcelli impetus resederunt non inertia, sed consilio*; Vell. II, 55: *Adolescens impetus ad bella maximi.*

Ibid. IV, 4: *Qui si reputaverint et quibus ego temporibus magistratus adeptus sim et quales viri idem assequi nequiverint et postea quae genera hominum in senatum pervenerint, profecto existimabunt me magis merito quam ignavia iudicium animi mei mutavisse.*

Damnandum est *merito*. Non enim illud, opinor, scriptor lectores suos existimare vult, meritone an immerito a republica abstinuerit, sed hoc potius quonam animi motus affectu id fecerit. Qui qualis fuerit declarat deinceps (4, 9) scribendo *me civitatis morum piget taedetque*. Quamobrem h. l. scribendum esse suspicor *magis maerere quam ignavia*. Causa corruptionis haec fuit, quod, quum pro *maerore* aliquando negligenter scriptum esset *mero*, librarius, sanam lectionem restituere volens, perperam *merito* scripsit. Huiusmodi errorum exempla satis multa affert Madvigius, Adv. Crit. I, p. 70 sqq.

Ibid. XI, 8: *Itaque ex eo tempore ira et metu anxius [Iugurtha] moliri, parare atque ea modo cum animo habere, quibus Hiempsal per dolum caperetur.*

Cum animo habere, quod plurimi iique optimi libri habent, vitiosam lectionem esse fere nullo mihi ipse persuasi negotio. Corrige sodes *cum animo trahere* coll. Iug. XCIII, 1: *Marius anxius trahere cum animo, omitteretne inceptum.*

Ibid. XLV, 1: *Sed in ea difficultate Metellum non minus quam in rebus hostilibus magnum et sapientem virum fuisse comperior, tanta temperantia inter ambitionem saevitiamque moderatum.*

V. *ambitionem* ii tantum tueri conantur, qui a Codd. lectione ne transversum quidem unguem discedere audent. Sententia verbum flagitat e regione oppositum saevitiae i. e. studio delicta nimis severe puniendi. Quare nescio an in *rambitionem remissionem* lateat, quo vocabulo id ipsum, quod requiritur accurate significatur. Deinde vero pro *tanta* rectius nimirum et elegantius *cauta* scripseris. Habebis igitur *cauta temperantia inter remissionem saevitiamque moderatum.*

Ibid. LXII, 9. *Denique multis diebus per dubitationem consumptis, quum modo taedio rerum adversarum omnia bello potiora duceret, interdum secum ipse reputaret, quam gravis casus in servitium ex regno foret . . . de integro bellum sumit.*

Insulsam et inficetam dictionem *casus ex regno in servitium* non Sallustio deberi credo, sed mediae aetatis nesapio cuidam homunculo. Sententiae sua elegantia restituenda est delendo molestum illud *in*. *Casus* simpliciter dictum puta pro *calamitas* ut Cat. XXXV, 4; XL, 2; Iug. XIV, 22; XXIII, 2. *Ex* plane idem valet quod *post*, ut Iug. XXXVI, 3: *ex tanta properantia tam facile tractum bellum*; Cat. IV, 1: *animus ex multis miseriis requievit*. Cf. Caesar B. C. I, 70, 3: *ex magnis rupibus nactus planiciem*. Confirmatur his exemplis, per praepositionem *ex* transitum significari ex conditione ad conditionem priori oppositam.

Ibid. LXXVIII, 2: *Nam duo sunt sinus prope in extrema Africa, impares magnitudine, pari natura; quorum proxuma terrae praealta sunt, cetera uti fors tulit alta, alia in tempestate vadosa.*

Concedere nequeo Kritizio, qui vv. *uti fors tulit* et *alia in tempestate* sibi respondere affirmare nobis conatur, idemque fere

valere quod *modo-modo*. Mihi illa in tempestate inepto nescio cui sciolo deberi videntur, turpiter hercle ignoranti minime ex tempestate pendere, utrum vadosum sit mare an altum. Re vera olim scriptum fuisse suspicor *cetera uti fors tulit: alta alia, alia vadosa*. Alterum illud *alia* facillime intercidere potuisse nemini opinor non perspicuum est. Amat autem Sallustius verba paria in oppositionibus copulare; Cf. Iug. LXXX, 6: *denas alii, alii pluris habent*; Iug. LX, 4: *laetos modo, modo pavidos animadvorteres*; Iug. LXXXIV, 1: *singulos modo, modo universos laedere*.

Iustinus V, 4, 16: *Ipsos illi [i. e. Alcibiadi] deos gratulantes tulere obviam [Athenienses], quorum execrationibus erat devotus et cui paulo ante omnem humanam opem interdixerant, eum, si queant, in caelo posuisse cupiunt. Explent contumelias honoribus, detrimenta muneribus, execrationes precibus*.

Nimis diu editores pro *explent* substituere neglexerunt id, quod unice huic loco accomodatum est, *expiant*. Cf. XXVI, 2, 2: *deorum minas expiari caede suorum posse*; XXX, 2, 8: *supplicio meretricum velut expiata regni infamia*. Expiandi verbum saepius olim cum explendi permutatum esse Ciceronis locus docet in Oratione de Provinciis Consularibus, I, 2, ubi nunc recte et emendate legitur: *quonam me animo in eos esse oportet, cuius illi salutem pro pignore tradiderunt ad explendas suas cupiditates*. Codices autem paene omnes habent aut *expiendas* aut *expiandas*.

Ibid. VIII, 2, 11 [Athenienses fuerunt] *immemores prorsuquod in dubiis rebus suis illo deo [i. e. Apolline] etiam consiliorum auctore usi fuerant; quod illo duce tot bella victores inierant, tot urbes auspicato condiderant, tantum imperium terra marique quaesierant*.

Athenienses non magis hercle, quam quisquam alius populus, ullum umquam bellum victores inierunt, at finierunt permulta. Quare pro *inierant* corrige sis *finierant*.

Ibid. XIV, 4. Postquam narratum est, Eumenem milites suos orasse, ne se Antigono tradere vellent, sed ut manus ipse sibi consciscere liceret, ut inter suos moreretur, haec deinceps sequuntur: *cum non obtineret preces in iram vertit*. Manifestum est restituendum esse *preces in diras vertit*; in hunc enim mo-

dum Eumenes pergit: *At vos, devota capita, respiciant dii periorum vindices talesque vobis exitus dent, quales vos ducibus vestris dedistis. c. q. s.*

Ibid. XXIV, 8, 3: *In hoc partium certamine repente universorum templorum antistites simul et ipse vates sparsis crinibus cum insignibus atque infulis pavidi vecordesque in primam pugnantium aciem procurrunt.*

Ferri nequit inepta lectio *pavidi vecordesque*. Haud, puto, qui vecors in primam pugnantium aciem procurrit, pavore percussus est. Vera lectio in aprico est. Scripsit enim Iustinus *rabidi vecordesque*.

Lucanus, Pharsal. II, 74 sqq:

*Consul et eversa felix moriturus in urbe
Poenas ante dabat scelerum. Mors ipsa refugit
Saepe virum, frustraue hosti concessa potestas
Sanguinis invisi: primo qui caedis in ictu
Dirigit, ferrumque manu torpente remisit.*

Significatur his versibus res omnibus notissima, Cimbrum, ad Marium intromissum necandi causa, oculorum eius territum lumine aufugisse. Poeta, ut solet, rem exornans et in maius extollens, aptissime omnino et elegantissime dicit mortem ipsam Marium refugisse. At quid faciemus quaeso illo *saepe*? Etenim si recte memini, semel tantum Marius tunc e mortis imminientis periculo evasit. Nisi vero omnia me fallunt, non poeta erravit, sed librarius, cuius negligentia vera scriptura periit. Equidem restituere non dubito:

mors ipsa refugit

Saeva virum

Cf. vs. 100: *quantoque gradu mors saeva cucurrit.*

Ibid. II, 306, poeta Catonem haec facit dicentem:

O utinam coelique deis erebique liberet

Hoc caput in cunctas damnatum exponere poenas!

Cato orans, ut suo sanguine populum Romanum redimere sibi liceat, omnium rectissime dixisset, se ipsum caput suum *exponere poenis*, quae cunctos manerent; deos vero eum hoc rogasse crediderim, ut caput suum *exposcerent ad s. in poenas*. Quare scribas velim *exposcere*.

Quintilianus Inst. Or. XI, 1, 32: [In iuvenibus] *siccum et*

sollicitum et contractum dicendi propositum plerumque adfectione ipsa severitatis invisum est, quando etiam morum senilis auctoritas immatura in adolescentibus creditur.

Morum auctoritas quae h. l. sit non facile quisquam intelliget. Corrigendum est austeritas.

Ibid. XI, 1, 86: sed interim fides patrocinii cogit quaedam de universo genere aliquorum hominum dicere, libertinorum vel militum vel publicanorum vel similiter aliorum. In quibus omnibus commune remedium est, ut ea, quae laedunt, non libenter tractare videaris, nec in omnia impetum facias, sed in id, quod expugnandum est, et reprimens alia laude compenses: si cupidos milites dicas, sed non mirum, quod periculorum ac sanguinis maiora sibi debere praemia putent: eosdem petulantes, sed hoc fieri, quod bellis magis quam paci consuerint.

Quicumque totum hunc locum paulo accuratius legerit, facile sibi persuadebit, veram lectionem esse sic cupidos milites dicas.

Ibid. XI, 2, 5. Magis admirari naturam subit, tot res vetustas tanto ex intervallo repetitas reddere se et offerre, nec tantum requirentibus, sed etiam sponte interim, nec vigilantibus, sed etiam quiete compositis.

Imo potius consopitis.

Ibid. XI, 3, 30. Non alia est autem ratio pronuntiationis, quam ipsius orationis. Nam ut illa emendata, dilucida, ornata, apta esse debet, ita haec quoque emendata erit, id est vitio carebit, si fuerit os facile, explanatum, iucundum, urbanum, id est, in quo nulla neque rusticitas neque peregrinitas resonet.

Pro iucundum malim rotundum; rhetores enim rotundum dixisse notum est, quicquid ita enuntiatum esset, ut in eo concinnitas appareret, elegantia et artificium. Cf. Hor. A. P. 323; Cic. Brut. 78, 272.

Ibid. XI, 3, 78. Sanguis cum infirmam verecundia cutem accipit, effunditur in ruborem, cum metu refugit.

Emendandum est: cum infirmam cutem accipit, verecundia effunditur in ruborem.

Ibid. XI, 3, 121: His accedunt vitia non naturae sed trepidationis: si memoria fefellerit aut cogitatio non suffragetur, quasi faucibus aliquid obstiterit, insonare.

Voc. insonare depravatum esse conicio ex excreare, quod

de iis dicitur, qui ingenti sonitu fauces purgare conantur.

Ibid. XI, 3, 125: *In dextrum incumbere interim datur, sed aequo pectore, qui tamen comicus magis quam oratorius gestus est.*

Emendandum est *qui tamen scenicus magis quam oratorius gestus est.*

Ibid. XII, 9, 5: *Veteribus quidem etiam dissimulare eloquentiam fuit moris, idque M. Antonius praecipit, quo plus dicentibus fidei minusque suspectae advocatorum insidiae forent. Sed illa dissimulari, quae tum erat, potuit: nondum enim tantum dicendi lumen accesserat, ut etiam per obstantia erumperet.*

Nisi fallor *lumen* h. l. improbandum est. Qui enim quaeso *lumen* per obstantia *erumpere* possit? Erumpendi enim verbum de iis rebus tantum recte usurpatur, quae ingenti vi et impetu exeunt et prorumpunt. Quare scribendum putavi: *nondum enim in tantum dicendi flumen accreverat, ut etiam per obstantia erumperet.* Verborum ac dicendi vim saepissime cum flumine atque torrenti comparari neminem nescire arbitror. Cf. Cicero Acad. IV, 38; Orat. II, 45; Nat. D. II, 7; de Fin. II, 1. Verbum *accrescere* de flumine dictum invenies apud Ciceronem de Inventione II, 31.

Ibid. XII. 10, 37. *Ingenia Graecorum etiam minora suos portus habent, nos plerumque maioribus velis movemur: validior spiritus nostros sinus tendat, non tamen alto semper feremur: nam et litora interim sequenda sunt.*

Pro *sequenda* corrigendum est *legenda*. Quicunque enim non altum petit sed praeter litus navigat, non litus sequi, sed litus legere dicebatur. Cf. Doederlein, Synom. III, p. 209.

Gellius, N. A. Praef. 18: *Quae vero putaverint reprehendenda, his, si audebunt, subcenseant, unde ea nos accepimus; sed enim, quae aliter apud alium scripta legerint, ne iam statim tempore obstrepant, sed et rationes rerum et auctoritates hominum pensitent, quos illi quosque nos secuti sumus.*

Pro *tempore* scribendum est *temere*. Rationes rerum enim auctoritatesque hominum pensitantibus recte opponuntur, qui temere et inconsulto obstrepunt.

Ibid. I, 10, 4: *Id, quod a C. Caesare, excellentis ingenii ac prudentiae viro, in primo de analogia libro scriptum est, „habe*

semper in memoria atque in pectore, ut, tamquam scopulum, sic fugias inauditum atque insolens verbum".

Librariorum incuria in hac Caesaris sententia verbum intercidit, quo carere vix possumus. Fere enim non dubito, quin Caesar scripserit *tamquam navis scopulum*; *navis* vero propter literarum iuxta scriptarum similitudinem perierit. Nam si *tamquam scopulum* continua serie scripseris, facile videbis, fere nullum discrimen esse inter *uams* et *navis*.

Ibid. I, 22, 11: *Qui dicit ergo „superesse se” ei, quem defendit, nihil istorum vult dicere, sed nescio quid aliud indictum inscitumque dicit, ac ne Vergilii quidem poterit auctoritate uti.*

Inscitum, ut h. l. passive usurpatum, sine exemplo est. Emendandum censeo *indictum insuetumque*.

Ibid. II, 6, 24: *Quicquid igitur nimis inculcatum opsitumque aliqua re erat, ut incuteret visentibus facie nova horrorem, id „equalere” dicebatur.*

Non quod *inculcatum* i. e. calcando impressum erat, squalidum dicebatur, sed quod *infuscatum* i. e. inquinatum erat, quare corrigas, *infuscatum opsitumque*.

Ibid. IV, 5, 3. *Statua Romae in Comitio posita Horati Coclitis . . . de Coelo tacta est . . . Aruspices . . . illam statuam suaserunt in inferiorem locum perperam transponi, quem sol oppositu circum undique aliarum aedium numquam illustraret.*

Improbandum est *aliarum*, quum de *aliis* aedibus sermo esse nequeat, nisi aedes in praecedentibus commemoratae sint. Ocius emendes velim *altarum*.

Ibid. V. 9, 2: [Croesi filius] *cum in patrem eius . . . hostis gladio deducto, regem esse ignorans, invaderet, diduxit . . . os, clamore nitens, eoque nisu atque impetu spiritus vitium nodumque linguae rupit planeque et articulate elocutus est.*

Corrigendum est *vinculum nodumque linguae*. Cf. § 6: *oris vinclo solutus*

Ibid. V, 10, 16: *Sic ab adolescente discipulo magister eloquentiae inclutus suo sibi argumento confutatus est et captivae versutae et excogitatae frustratus fuit.*

Legendum est *versute excogitatae*.

Ibid. V, 12, 23: *Vergilium quoque aiunt, multae antiquitatis hominem sine ostentationis odio peritum.*

Imo vero *sine ostentationis studio*. Cf. V, 14, 3: *studioque ostentationis*; V, 21, 1: *studio fervens ostentandi*.

Ibid. V, 14, 9: *Is unus leo corporis impetu et vastitudinis terrificoque fremitu et sonoro, toris comisque cervicum fluctuantibus, animos oculosque omnium in se converterat*.

V. *Impetus*, quod omnium rectissime ad animum refertur, sensu caret, quum de corpore dicatur. Genuina lectio nimirum *ambitu* est.

Ibid. X, 18, 3. *Mausolus . . . fato perfunctus inter lamenta et manus uxoris funere magnifico sepultus est*.

Absurde editur *et manus*, quid enim sit inter alicuius manus sepeliri, prorsus obscurum est. Gellium scripsisse conicio *inter lamenta et eiulatus (et manus-eiulatus)*. Cf. I, 26, 7: *Querimonias aut gemitus eiulatusque facere*; Cic. Tusc. II, 23: *Ingemiscere nonnumquam viro concessum est, idque raro: eiulatus vero ne mulieri quidem*.

Ibid. XV, 22, 6. *Ea cerva quodam die, cum incursio esset hostium nuntiata, festinatione ac tumultu consternata in fugam se prorupit atque in palude proxima delituit et postea requisita perisse credita est*.

Verborum sententia ut pro postea frustra scribatur requirit.

Ibid. XIX, 12, 7: *Homo Thracus . . . videt forte vicinum rubos . . . excidentem, fraxinos . . . deputantem, suboles vitium . . . revellentem, stolones . . . amputantem, acceditque prope et cur tantam ligni atque frondium caedem faceret, percontatus est. Et vicinus ita respondit: „Ut ager, inquit, mundus purusque fiat, eius arbor atque vitis fecundior*.

Potius existimarim Gellium scripsisse: *et ut arbor atque vitis fecundior*.

Ovidius, Metam. VI, 218:

*Planus erat lateque patens prope moenia campus,
Assiduis pulsatus equis, ubi turba rotarum
Duraque mollierat subiectas ungula glebas.*

Pro *turba* reponendum est *turbo*, quo vocabulo significatur cuiusque rei revolutio s. circumactio. Cf. Seneca, Hercules Oetaeus 945: *Merui manus praebere turbinibus tuis, Quaecumque regem Thessalum torques, rota*; Ibid. 1069: *Haesit non stabilis rota Victo languida turbine*; Hippolytus 1236: *Haec incitatis*

membra turbinibus ferat Nusquam resistens orbe revoluta rota.

Ibid. VIII. 674:

*Hic nux, hic mixta est rugosis carica palmis,
Prunaeque, et in patulis redolentia mala canistris,
Et de purpureis collectae vitibus uvae.*

Corrigendum est *pampineis*; cf. Ovid. Pont. VIII, 13: *Non hic pampineis amicitur vitibus ulmus*. *Purpureas vites nemo vidit, nec, opinor, videbit umquam.*

Columella R. R. I, 3: *Nec nihil esse etiam parvo vehi, si conductis iumentis iter facias, quod magis expedit, quam tueri propria.*

Pro inepto *tueri* restituendum est *teri*. Haec enim verborum sententia est: Res magni momenti est parvo pretio vehi, si conductis iumentis iter facias, quod magis expedit, quam propriis iumentis nimis saepe uti.

In Columellae libro XII fragmenta non pauca leguntur Ciceronis libri, quo Oeconomicus Xenophonteus latine redditus, vel, ut ipsius Columellae verbis utar, „Latinae consuetudini traditus est”. Eius libri apud Columellam XII, 2, 2, hic locus legitur: „*Quod excelsissimum est conclave, pretiosissima vasa et vestem desiderat: quod denique horreum siccum atque aridum, frumentis habetur idoneum: quod frigidum, commodissime vinum custodit*”. Satis apte et eleganter redditur his verbis locus ex Xenophontis Oeconomico IX, 3: Ὁ μὲν γὰρ θάλαμος ἐν δρυρῷ ὦν, τὰ πλείστου ἄξια καὶ στρώματα καὶ σκεύη παρεκάλει· τὰ δὲ ξηρὰ τῶν στεγῶν τὸν σῖτον· τὰ δὲ ψυχρινὰ τὸν οἶνον. Sed facile apparet *excelsissimum* ferri non posse, quia Xenophon expresse dicit, conclave illud ἐν δρυρῷ esse debere Ciceronem re vera *occlusissimum* scripsisse coniicio. Eadem superlativi forma Plautus usus est Curc. I, 1, 15: *Huic proximum illud ostium occlusissimum*. *Salve: valvistin' usque, ostium occlusissimum?* V. *occlusus* legitur apud Ciceronem de Orat. II, 248: *Furax servus, cui nihil domi est nec obsignatum, nec occlusum*.

Seneca, Suasoriarum I, 1: *Cuicumque rei magnitudinem natura dederat dedit et modum Satis sit hactenus Alexandro vicisse qua mundo lucere satis est.*

Scribendum est *qua mundo lucere soli satis est*. Voc. *soli* ob similitudinem sequentis *satis* facillime excidere potuit.

Id. Controversiarum I, 2, 10: *Convenit omnis libidinosorum turba et concurrat ad meretricem novam. Illud certe fateberis, pudicitia tua precaria est: tot intraverunt cellam tuam gladiatores, tot iuvenes, tot ebrii: et omnes ante militem inermes? Ego illam dico prostituisse: illa se dicit etiam mendicasse.*

Extrema verba sensu plane destituta sunt. Quid sententia poscat nemini obscurum erit, qui controversiae noverit argumentum. Quaedam virgo a piratis capta venit; emptā a lenone et prostituta est. Venientes ad se exorabat stipem. Militem qui ad se venerat, cum exorare non posset, colluctantem et vim inferentem occidit. Quae quum ita sint, Senecam scripsisse apparet: *Ego illam dico prostituisse: illa se [pu]dicitiam vindicasse.*

J. J. CORNELISSEN.

GALENUS.

(Tom. VIII. pag. 947. Kühn.)

οὐ γὰρ ἐχρῆν περιπλέκειν μακρὰ καὶ λαβεῖν ἀπέραντα. Leg. καὶ λαλεῖν ἀπέραντα. Paullo ante dixerat pag. 943. ἐν τοῖς συγγράμμασιν ἐχρῆν αἰδεῖσθαι παθεῖν ὅπερ ὁ Κωμικὸς ἔφη, λαλεῖν ἄριστος, ἀδυνατώτατος λέγειν.

C. G. C.

GALENUS

Iudaeos et Christianos communi reprehensione stoliditatis ac pertinaciae coniungere solet, veluti Tom. VIII. pag. 579. ἵνα μή τις εὐθὺς κατ' ἀρχὰς ὡς εἰς Μωϋσοῦ καὶ Χριστοῦ διατριβὴν ἀφιγμένος νόμων ἀναποδείκτων ἀκούῃ. et pag. 657. θᾶπτον γὰρ ἄν τις τοὺς ἀπὸ Μωϋσοῦ καὶ Χριστοῦ μεταδιδάξειεν ἢ τοὺς ταῖς αἰρέσεσι προστετηκότας ἰατροὺς τε καὶ φιλοσόφους.

C. G. C.

H O M E R I C A.

Cap. XXI.

ΓΑΡ — ΤΑΡ.

SCRIPSIT C. G. COBBET.

Una est et consentiens vox veterum Criticorum: ἔθος Ὀμηρικὸν ἀπὸ τοῦ ΓΑΡ ἄρχεσθαι, vel, ut Aristarchus scribit ad H. 328. ἀπὸ τοῦ ΓΑΡ εἰσέβαλεν ἀρχαϊκῶς. in qua re quum sint aliquot commissi errores et ex diligenti huius Homericae consuetudinis observatione unius et alterius loci scriptura melius constitui possit, primum omnes utriusque carminis versus, qui huc sive iure sive iniuria pertinere putantur, cum cura collectos ordine expromam.

Iliad. A. 123. Ἀτρεΐδῃ, —

πῶς ΓΑΡ τοι δώσουσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοί;

B. 284. Ἀτρεΐδῃ, νῦν ΓΑΡ σε, γάναξ, ἐθέλουσιν Ἀχαιοί

πᾶσιν ἐλέγχισον θέμεναι μερόπεσσι βροτοῖσιν.

B. 803. πολλοὶ ΓΑΡ κατὰ γάστρῳ μέγα Πριάμου ἐπίκουροι,

— τοῖσι γέραςος ἀνὴρ σημαίνετ' ὅσιν περ ἄρχει.

H. 327. Ἀτρεΐδῃ, —

πολλοὶ ΓΑΡ τεθνᾶσι κάρη κομόωντες Ἀχαιοί.

K. 61. τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·

πῶς ΓΑΡ μοι μύθῳ ἐπιτέλλεαι;

K. 424. τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

πῶς ΓΑΡ νῦν Τρώεσσι μεμιγμένοι ἵπποδάμοισι

εὖδουσ' ἢ ἀπάνευθε;

- N. 736. πάντῃ ΓΑΡ σε περὶ σέφανος πολέμοιο δέδθεν
 ἀλλ' ἀναχασσάμενος κἄλει ἐνθάδε πάντας ἀρίστους.
- P. 475. Ἀλκίμεδον, τίς ΓΑΡ τοι Ἀχαιῶν ἄλλος ὁμοῖος
 ἵππων ἀθανάτων ἐχέμεν δμῆσιν τε μένος τε;
- Σ. 182. Φίρι θεά, τίς ΓΑΡ σε θεῶν ἐμοὶ ἄγγελον ἦκεν;
- Ψ. 156. Ἀτρεΐδῃ, σοὶ ΓΑΡ τε μάλιστά γε λαὸς Ἀχαιῶν
 πείσσονται μύθοισι.
627. [ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, τέκος, κατὰ μοῖραν ἔειπες]
 οὐ ΓΑΡ ἔτ' ἐμπεδὰ γυῖα, Φίλος, πόδες οὐδ' ἔτι χεῖρες
 ὤμων ἀμφοτέρωθεν ἐπαΐσσονται ἐλαφραί.
890. Ἀτρεΐδῃ, ρίδμεν ΓΑΡ ὅσον προβέβηκας ἀπάντων
 ἢδ' ὅσον δυνάμι τε καὶ ἡμασιν ἐπλευ ἄριστος.
- Ω. 334. Ἑρμεία, σοὶ ΓΑΡ τε μάλιστά γε Φίλτατόν ἐσιν
 * ἀνδρὶ ἐταιρίσσαι.
662. Φοῖσθα ΓΑΡ ὥς κατὰ ράστῃ ρετέλμεθα.
 ἐννῆμαρ μὲν κ' αὐτὸν ἐνὶ μεγάροις γοῶμεν.
- Odysse. α. 337. Φήμιε, πολλὰ ΓΑΡ ἄλλα βροτῶν θελκτήρια γῆδης.
- δ. 722. κλυτε, Φίλοι. περὶ ΓΑΡ μοι Ὀλύμπιος ἄλγε' ἔδωκεν.
- ε. 29. Ἑρμεία, σὺ ΓΑΡ αὐτε τὰ τ' ἄλλα περ ἄγγελος ἐσσί.
- κ. 174. ὦ Φίλος, οὐ ΓΑΡ πῶ καταδυσόμεθ' ἀχνύμενοι περ
 - εἰς Ἀγίδαο δόμους.
190. [κέκλυτέ μευ μύθων, κακὰ περ πάσχοντες ἐταῖροι.]
 ὦ Φίλοι, οὐ ΓΑΡ ρίδμεν ὅπῃ ζόφος οὐδ' ὅπῃ ἡώς.
226. ὦ Φίλοι, ἔνδον ΓΑΡ τις ἐποικομένη μέγαν ἰσὺν
 καλὸν ἀοιδιάει.
337. ὦ Κίρκῃ, πῶς ΓΑΡ με κέλεαι σοὶ ἥπιον εἶναι;
383. ὦ Κίρκῃ, πῶς ΓΑΡ κεν ἀνὴρ ὃς ἐναΐσιμος εἴῃ
 πρὶν τλαίῃ πάσασθαι ἐδῆτύος ἢδὲ ποτῆτος,
 πρὶν λύσασθ' ἐτάρους;
501. ὦ Κίρκῃ, τίς ΓΑΡ ταύτην ὁδὸν ἡγεμονεύσει;
- μ. 154. ὦ Φίλοι, οὐ ΓΑΡ χρὴ ἓνα ρίδμεναι οὐδὲ δὺ οἴους
 θέσφαθ' ἃ μοι Κίρκῃ μυθήσατο.
208. ὦ Φίλοι, οὐ ΓΑΡ πῶ τι κακῶν ἀδαήμενές εἰμεν.
320. ὦ Φίλοι, ἐν ΓΑΡ νηὶ βοῇ βρωσίς τε πόσις τε
 ἔσιν, τῶν δὲ βοῶν ἀπεχώμεθα.
- ξ. 115. ὦ Φίλε, τίς ΓΑΡ σε πρίατο κτεάτεσσιν ἐφοῖσιν;
495. [κλυτε, Φίλοι· θεϊὸς μοι ἐνὺπνιον ἦλθεν ὄνειρος.]
 λίην ΓΑΡ νηῶν ρεκάς ἤλθομεν.

ο. 509. πῇ ΓΑΡ ἐγώ, φίλε τέκνον, ἴω; τεῦ δώμαθ' ἵκωμαι;

ρ. 78. Πείραι', οὐ ΓΑΡ ρίδμεν ὅπως ἔσαι τὰδε ἔργα.

σ. 259. ὦ γύναι, οὐ ΓΑΡ ὅτῳ ἔϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς
ἐκ Τροίης ἐὺ πάντας ἀπήμονας ἀπονέεσθαι.

τ. 350. ξεῖνε φίλ', οὐ ΓΑΡ πῶ τις ἀνὴρ πεπνυμένος ὦδε
ξεῖνων τηλεδαπῶν Φιλίων ἐμὸν ἵκετο δῶμα.

φ. 258. νῦν μὲν ΓΑΡ κατὰ δῆμον ἑορτὴ τοῖο θεοῖο
ἀγνὴ· τίς δέ κε τόξα τιταίνοιτ'; ἀλλὰ τέκηλοι
κάτθετε.

χ. 70. ὦ φίλοι, οὐ ΓΑΡ σχήσει ἀνὴρ ὅδε χεῖρας ἀάπτους.

ψ. 248. ὦ γύναι, οὐ ΓΑΡ πῶ πάντων ἐπὶ πείρατ' ἀέθλων
ἦλθομεν, ἀλλ' ἔτ' ὀπισθεν ἀμέτρητος πόνος ἔσαι.

Horum locorum maior pars emendata est et integerrima: caeteri alius aliam labem aliquam conceperunt. Tres loci sunt inserto versu spurio interpolati. Duos σίχους παρεμβεβλημένους veteres Critici expungendos censuerunt. Tertia interpolatio post Aristarchum nata nobis confutanda et expellenda superest. Odyss. κ. 190.

[κέκλυτέ μευ μύθων, κακὰ περ πάσχοντες ἑταῖροι.]

ὦ φίλοι, οὐ γὰρ ρίδμεν ὅπῃ ζόφος οὐδ' ὅπῃ ἡώς.

Scholion: Καλλίστρατός φησιν ὡς ὑπό τινος ὁ σίχος προτέτακται ἀγνοοῦντος τὸ Ὀμηρικὸν ἔθος ὡς θέλει ἄρχεσθαι ἀπὸ τοῦ ΓΑΡ.

Quis non statim assensum dabit? Non est eadem omnium τῶν ἀθετουμένων σίχων ratio et conditio. Sunt in quibus diu et multum incertus haereas, sed dantur alii tam evidenti fraude interpolati, ut magis mireris quo pacto irrepserint quam argumenta cur expellendi sint ab alio requiras; tam manifesto fraus patet. Nae ille erat in carminibus Homericis hospes, qui nesciebat Poëtam ἀρχαῖκῶς ἀπὸ τοῦ ΓΑΡ εἰσβάλλειν in tali re solere. Tam inficeta additamenta apud Homerum fere sic nascuntur, ut versus ex alia parte carminis desumpti in alienam sedem transferrentur. Meminerat aliquis se audire Odyss. μ. 271.

κέκλυτέ μευ μύθων, κακὰ περ πάσχοντες ἑταῖροι,

ὄφρ' ὑμῖν ρεῖπω μαντήϊα Τειρεσίῳ.

et μ. 340.

κέκλυτέ μευ μύθων, κακὰ περ πάσχοντες ἑταῖροι,

πάντες μὲν συγεροὶ θάνατοι δειλοῖσι βροτοῖσι,

λιμῶ δ' οἴκτισον θανέειν.

horum igitur importune memor illuc transtulit ubi nullus plane esset iis locus. Ab Aristarcho igitur in tali re παρατίθεται πρὸς τῷ ὀβελῷ ἀσερίσκος. δηλοῖ δὲ τοῦτο, ut in praefatione operis scribit Aristonicus, ὅτι 'Ομήρου μὲν ἐστὶ, Φαύλως δ' ἐνταῦθα κεῖται.

Recurrit plane idem mendi genus in Odyss. ξ. 495.

[κλῦτε, Φίλοι· θεῖός μοι ἐνύπνιον ἦλθεν ὄνειρος.]

λίην ΓΑΡ νηῶν γεκὰς ἦλθομεν.

annotatur: TINEC Φασὶν ἐνίους ἡγνοηκότας τὸ ἔθος τοῦ ποιητοῦ ὅτι ἔθος ἐστὶν αὐτῷ ἀπὸ τοῦ ΓΑΡ ἄρχεσθαι διὰ τοῦτο πεπλακέναι τὸν εἶχον. Qui sunt illi τινές? Callistratus fortasse, sed non de suo ita iudicat sed Aristarchi iudicium sequitur. Fallitur etiam quod scribit: ἐνίους πεπλακέναι τὸν εἶχον. Quanto melius Aristonicus ex Aristarcho: ἀθετεῖται ὡς ἐκ τῆς 'Ιλιάδος (B. 56.) μετετληγμένος. γελοῖον δὲ εἰπεῖν καὶ (leg. δὲ καὶ εἰπεῖν) τὸν ἐν λόγῳ καθυπνωκέναι. Agnoscisne Aristarchi acumen? Ne umbra dubitationis supersit audi Aristonicum ad Iliad. B. 56.

κλῦτε, Φίλοι· θεῖός μοι ἐνύπνιον ἦλθεν ὄνειρος.

ὁ ἀσερίσκος ὅτι ἐν τῇ Ξ τῆς 'Οδυσσεΐας κακῶς φέρεται. Iam, credo, quid rei sit facile intelligitur. Aristarchus et hunc versum et alterum Odyss. μ. 271. ὠβέλισεν. Non poterat ea fraus Aristarchum latere quam unus quisque nostrum τῶν φιλομήρων facili negotio deprehendere potuisset. Callistratus autem Aristarchi iudicium secutus coniecit cur versus alienus fuerit interpositus: nempe ex ignorance consuetudinis Homericæ ἀπὸ τοῦ ΓΑΡ ἄρχεσθαι. Miror autem Bekkerum spreta Aristarchi sententia retinuisse versiculum quasi omnia sic optime haberent et nihil omnino esset difficultatis.

Tertium in simili re interpolationis exemplum reperitur in Iliad. ψ. 620. ubi Achilles ad Nestorem in ludis funebribus Patrocli ita dicit:

δίδωμι δέ τοι τόδ' ἄεθλον

αὐτῶς· οὐ γὰρ πῦξ γε μαχήσεται οὐδὲ παλαίσεις,

οὐδὲ τ' ἀκοντίσῃν ἐσθύσει, οὐδὲ πῶδεσσι

θεύσει· ἤδη γὰρ χαλεπὸν κατὰ γῆρας ἐπείγει.

*Ὡς εἰπὼν ἐν χερσὶ τίθει· ὃ δὲ δέξατο χαίρων.

625. καὶ μιν Φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

[Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, τέκος, κατὰ μοῖραν ἔφειπες.

οὐ ΓΑΡ ἔτ' ἔμπεδα γυῖα, φίλος, πόδες οὐδ' ἔτι χεῖρες
ὤμων ἀμφοτέρωθεν ἐπαΐσσονται ἑλαφραί.

Audi nunc Aristarchi annotationem ad vs. 627. ἡ διπλὴ ὅτι ἀπὸ τοῦ ΓΑΡ ἄρχεται τὸ αἰτιατικὸν προτάξας. Sed Nestor, ut tu vides, οὐκ ἀπὸ τοῦ ΓΑΡ ἤρξατο, sed a verbis:

Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, τέκος, κατὰ μοῖραν ἔφειπες.

Quid autem potest esse in tali re evidentius quam Nestorem exorsum esse his verbis:

οὐ ΓΑΡ ἔτ' ἔμπεδα γυῖα, φίλος.

et praecedentem versiculum *ναὶ δὴ* — *ἔφειπες* spurium esse et *παρεμβεβλημένον*. Hoc quoque manifestum est in antiquis Homeri libris, quibus Aristarchus uteretur, versiculum hunc scriptum non fuisse eamque fraudem in recentioribus demum Codicibus esse natam. Facile senties quanto melius nunc Nestoris quadret oratio: simul removetur duplex *πρόσρησις*, primum *τέκος*, deinde *φίλος*, praeter Homericam consuetudinem ac praeter rei naturam, qua quem semel salutare satis est et consuetum. Eodem incommodo premebatur locus ab Aristarcho emendatus:

κέκλυτέ μευ μύθων, κακὰ περ πάσχοντες ἑταῖροι,

ᾧ ΦΙΛΟΙ, οὐ γὰρ εἶδμεν.

vel solum illud ᾧ *φίλοι* arguit ea quae praecedunt moleste abundare et supervacanea esse.

Versiculus, quem nescio quis male sedulus importuno loco inseruit, in utroque carmine *κυκλικός* ἐστίν. Saepissime legitur:

Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, γέρον.

vel pro *γέρον τέκος*, *θεά*, *γύναι*, *φίλος*,

κατὰ μοῖραν ἔφειπες.

vel alia forma γ. 331.

ᾧ γέρον, ἥτοι ταῦτα κατὰ μοῖραν κατέλεξας.

15 vel γ. 327.

εὐ δὴ ταῦτά γ' ἔφησθα, γέρον φίλε.

vel χ. 486.

ναὶ δὴ ταῦτά γε, τέκνον ἐμόν, κατὰ μοῖραν ἔφειπες.

vel Σ. 128.

ναὶ δὴ ΤΑΤΤΑ γε, τέκνον, ἐτήτυμον.

ubi tamen *ταῦτα* mendosum est. Habebant enim scribae ex tot Homeri locis *ἐναυλον* τό-

καὶ δὴ ταῦτά γε πάντα.

sed nunc quidem:

καὶ δὴ ΤΟΤΤΟ γε, τέκνον, ἐτήτυμον.

scriptum oportuit.

In loco Iliad. B. 284. Bekker et la Roche ediderunt:

Ἀτρεΐδῃ, νῦν ΔΗ σε, ῥάναξ, ἐθέλουσιν Ἀχαιοὶ

πᾶσιν ἐλέγχισον θέμεναι.

non dubio errore. Audi enim disertum Aristarchi testimonium: ἡ διπλῇ ὅτι αὕτη ἢ γραφῇ ἢ διὰ τοῦ ΓΑΡ μετὰ τῆς προσηγορίας·

Ἀτρεΐδῃ, νῦν ΓΑΡ σε.

καὶ λόγον ἔχει. ἔθος δὲ αὐτῷ ἀπὸ τοῦ ΓΑΡ ἄρχεσθαι.

ὦ πόποι, ἦ ΓΑΡ οἷω κάρη κομόωντας Ἀχαιοὺς.

Fefellit eos fortasse Scholion in Cod. B. ὁ ΔΗ ἀντὶ τοῦ ΓΑΡ.

ἔθος δὲ τῷ ποιητῇ ἀπὸ τοῦ ΓΑΡ ἄρχεσθαι ὡς τό·

πολλοὶ ΓΑΡ τεθνᾶσι.

καί·

νῦν μὲν ΓΑΡ πόνος ἐστίν.

sed clamat ipsa scholii sententia verbis transpositis scribi oportere: ὁ ΓΑΡ ἀντὶ τοῦ ΔΗ. Eadem opera notabis quam mendose scripti sint Codices Veneti, etiam optimus A. Nempe pro

ὦ πόποι, ἦ γὰρ οἷω vera lectio est:

ὦ ΓΤΝΑΙ, ΟΤ γὰρ οἷω ex Odyss. σ. 259.

πολλοὶ γὰρ τεθνᾶσι legitur H. 328. Sed νῦν μὲν γὰρ πόνος ἐστίν in Homeri carminibus non reperies. Laudaverat homo, opinor, ex Odysssea φ. 258.

νῦν μὲν γὰρ κατὰ δῆμον ἑορτὴ τοῦο θεοῖο,

sed ex evanida ac fugiente scriptura librarius quum nihil ex-tunderet dedit quod in buccam venit.

Subiiciam his annotationes quasdam Veterum, quibus antiquae scripturae stabiliantur, et sic aperiam lectionis labem in pluribus locis male latentem.

Ad Iliad. B. 805. annotatur: τοῖσιν ἕκαστος ἀνὴρ σημαίνεται: τοῦτο πρῶτον εἶτα „πολλοὶ γὰρ” τὴν αἰτίαν προθέντος τοῦ ποιητοῦ ὡς τό·

ἔνδον γὰρ τις ἐποιομένη.

(Odyss. κ. 226.)

Ad Iliad. H. 328. Aristonicus: πολλοὶ γὰρ τεθνᾶσιν: ἡ διπλῇ ὅτι ἀπὸ τοῦ ΓΑΡ αἰτιώδους εἰσέβαλεν ἀρχαϊκῶς.

Et in Cod. B. εἶωθεν αἰεὶ ἀπὸ τοῦ ΓΑΡ ἄρχεσθαι τὴν αἰτίαν προτάσσωσαν τοῦ πράγματος.

Ad Iliad. N. 736.

πάντῃ γὰρ σε περὶ ζέφανος πολέμοιο δέδυσεν,
adscribitur in B. εἶωθεν ἀπὸ τοῦ ΓΑΡ ἄρχεσθαι (οὐκ del.) αἰτιολογικῶς.

Aristonicus ad Iliad. Ψ. 627. ἡ διπλῇ ὅτι ἀπὸ τοῦ ΓΑΡ ἦρκται τὸ αἰτιατικὸν προτάσσωσαν.

Ad Odysseam. α. 337. ἔθος Ὀμηρικὸν ἀπὸ τοῦ ΓΑΡ ἄρχεσθαι.

Aristonicus ad δ. 722. περὶ γὰρ μοι: ἡ διπλῇ ὅτι ἐν ἀρχῇ λόγου ὁ ΓΑΡ. ὡς καὶ ἐν Ἰλιάδι (H. 327.)

πολλοὶ γὰρ τεθναῖσιν.

Iterum ad κ. 174. ἡ διπλῇ ὅτι ἀπὸ τοῦ ΓΑΡ ἤρξατο.

et ad κ. 501. brevius: ἀπὸ τοῦ ΓΑΡ ἤρξατο, et ad μ. 320. τὸ ΓΑΡ ἀντὶ τοῦ ἐπειδὴ.

In aliis est vetus quaedam scripturae discrepantia, ut in Iliad. Ψ. 156.

Ἀτρεΐδῃ, σοὶ ΓΑΡ τε μάλιστ' αὖ γε λαὸς Ἀχαιῶν
πεύσσονται μύθοισιν.

ubi est Didymi annotatio: ἐν ἄλλῳ „σοὶ ΜΕΝ τε.” Sed multo potior est altera lectio, quoniam sensus est: Ἀτρεΐδῃ, ἐπειδὴ σοὶ μάλιστ' οἱ Ἀχαιοὶ πεύσσονται, νῦν ἀπὸ πυρκαϊῆς σκέδασον καὶ δεῖπνον ἀνωχθὶ ὄπλεσθαι.

Restat ut ex compluribus locis supra propositis pervetustum vitium eximatur. Praeivit Aristarchus, quem tuto sequemur.

Σ In Iliad. Ϛ. 182.

Ἢρί τεά, τίς ΓΑΡ σε θεῶν ἐμοὶ ἄγγελον ἦκεν;

dubitare coepit Aristarchus quid tandem in tam brevi sententia, ubi nihil praecedit, nihil sequitur, sibi vellet ΓΑΡ interpositum. Itaque emendavit τίς ΤΑΡ σε θεῶν lenissima sane correctione. Audi Didymum: ἡ ἑτέρα τῶν Ἀρισάρχου διὰ τοῦ Τ „τίς ΤΑΡ σε.” Μήποτε δὲ ἀμείνων ἡ προτέρα παρόσον σύνθετος Ὀμήρῳ ἀπὸ τοῦ ΓΑΡ ἄρχεσθαι. Vide mihi intempestivam eruditionem! Non poterat enim Poëta ἀπὸ τοῦ ΓΑΡ ἄρχεσθαι, ubi sententia loci illam particulam non admitteret. Quid diceret si quis in Iliados principio ita scriberet:

τίς ΓΑΡ σφωε θεῶν ἔριδι ξυνέηκε μάχεσθαι;

errare hominem, opinor, et nihil dicere. Sed perinde pravum est:

Ἰρί θεά, τίς ΓΑΡ σε θεῶν ἐμοὶ ἄγγελον ἤκεν;

Videndum igitur nunc est utrum in locis Homericis, quos supra proposuimus, ΓΑΡ an ΤΑΡ potior scriptura sit, idque ex singulorum locorum sententia ac natura erit diiudicandum. Nihil enim in talibus praesidii in libris est, et si Aristarchus ac Veteres omnes inter ΤΑΡ et ΓΑΡ ambigui haerebant, quid nos confidamus nostris libris omni genere vitiorum et veterum et novorum passim depravatis? Sine mendo legitur Σ. 188.

πῶς ΤΑΡ ἴω μετὰ μῶλον;

et Odyss. γ. 22.

Μέντορ, πῶς ΤΑΡ ἴω; πῶς ΤΑΡ προσπτύξομαι αὐτόν;

et ο. 509.

πῇ ΤΑΡ ἐγώ, φίλε τέκνον, ἴω;

et π. 222.

ποίη ΤΑΡ νῦν δεῦρο, πάτερ φίλε, νῆϊ σε ναῦται
ἡγαγον εἰς Ἰθάκην;

et ν. 417.

τίπτε ΤΑΡ οὐ τοι ἔρειπες;

et multis aliis locis. Alibi libros videbis dissidentes et alios ΓΑΡ alios ΤΑΡ exhibentes.

Qui rem diligenter consideraverit non diu ambiguus haerebit utrum γάρ an ταρ sit verior scriptura in his locis: Iliad. K. 61.

πῶς ΓΑΡ μοι μύθῳ ἐπιτέλλεαι ἥδ' ἐκελεύεις;

et K. 424.

πῶς ΓΑΡ νῦν Τρώεσσι μεμιγμένοι ἵπποδάμοισιν
εὖδουσ' ἢ ἀπάνευθε;

et Odyss. κ. 501.

ὦ Κίρκη, τίς ΓΑΡ ταύτην ὁδὸν ἡγεμονεύσει;

et ξ. 115.

ὦ φίλε, τίς ΓΑΡ σε πρίατο κτεάτεσσιν ἐφοῖσιν;

Perspicuum est enim in his omnibus ΤΑΡ pro ΓΑΡ reponi oportere.

In Odyss. ψ. 174. denique ubi editur:

δαίμονι, οὐτ' ἄρ τι μεγαλίζομαι οὐτ' ἀθερίζω.

ubi Porphyrius ad Iliad. K. 68. legebat: οὐ ΓΑΡ τι μεγαλίζομαι οὐδ' ἀθερίζω, veram lectionem hanc esse colligemus:

δαίμονι, οὐ ΤΑΡ τι μεγαλίζομαι οὐδ' ἀθερίζω.

De vucula enclitica ταρ et compositione εἴ ταρ — ἥδε et

οὐ τὰρ — οὐδέ consule Lehrsium in *Quaestt. Epicae* pag.^o 131.

Addam his Aristophanis Byzantini annotationem ad Euripidis *Phoenissas* 886.

ἐκεῖνο μὲν ΓΑΡ πρῶτον ἦν τῶν Οἰδίου

μηδένα πολίτην μηδ' ἄνακτ' εἶναι χθονός.

adscriptis Aristophanes: ἔθος ποιητικὸν τὸ ἀπὸ τοῦ ΓΑΡ ἄρχεσθαι· Ὅμηρος·

ὦ Φίλοι, οὐ γάρ τ' ἴδμεν ὅπῃ ζόφος.

καὶ

ὦ Φίλοι, ἔνδον γάρ τις ἐποικομένη μέγαν ἰσόν.

καὶ Μένανδρος·

ἐν γειτόνων οἰκῷ γάρ, ὦ τοιχωρύχῃ.

Manifestum est ex his Aristophanem in *Odyss.* κ. 190 non habuisse in suis libris importunum versum

[ἐκκλυτέ μευ μύθων, κακά περ πάσχοντες ἑταῖροι.]

ὦ Φίλοι, οὐ γὰρ εἶδμεν ὅπῃ ζόφος οὐδ' ὅπῃ ἡώς.

GALENUS.

(Tom. VIII. pag. 584.)

ἡμεῖς μὲν οὖν συνηρήμεθα τὴν κοινὴν καλουμένην διάλεκτον. scrib. ἡρήμεθα. praepositionem peperit praecedens οὖν.

Pag. 586. κεχήνασι μέγισον καὶ τὴν γλῶτταν προCσειουσιν. Leg. προCσειουσιν.

C. G. C.

GALENUS

περὶ διαφορᾶς σφυγμῶν.

(Tom. VIII. pag. 494 Kühn.)

τοὺς μὲν οὖν παλαιοὺς ἀπλῶς ἔστιν εὐρεῖν χρωμένους τοῖς ὀνόμασιν, — οἱ δὲ νεώτεροι μόνον καθ' ἐκάστην συλλαβὴν σοφίζονται. Supplendum: μόνον ΟΤ καθ' ἐκάστην συλλαβὴν.

C. G. C.

DE LOCIS QUIBUSDAM APUD CICERONEM

de Finibus.

Cicero *de Finibus* I. §. 1. *Postremo aliquos futuros suspicor qui me ad alias literas vocent: genus hoc scribendi, etsi sit elegans, personae tamen et dignitatis esse negent. Perit unum vocabulum, quod ut sententia absoluta sit et integra in hunc modum est revocandum: personae tamen MEAE — esse negent. De eadem re scribit §. 11. quis alienum putet eius esse dignitatis, QUAM MIHI QUISQUE TRIBUIT, quid in omni munere vitae optimum et verissimum sit exquirere? Eodem ferme redit: dignitatis MEAE, et dignitatis quam mihi quisque tribuit, sed neque hoc neque illud salva sententia potuit abesse.*

Cicero *de Finibus* I. §. 6.

Nam si dicent ab illis has res esse tractatas: ne ipsos quidem Graecos est cur tam multos legant. Haec quoque sententia non est absoluta, sed deest aliquid ut plane intelligatur. Leg. si dicent ab illis has res SATIS esse tractatas. Sic demum apparet cur nonnulli dicerent minime opus esse ut eadem de novo ab aliis tractarentur. Eodem modo SATIS ex libris excidit in vicinia §. 10. mirari (SATIS) non queo.

Cicero *de Finibus* I. §. 19. *attulit rem commenticiam: declinare [dixit] atomum perpauillum. Interpolatum esse dixit olim me Bakius meus admonuit. Hoc ipsum declinare atomum perpauillum dicit esse πλάσμα rem commenticiam, idque per appositionem enunCIatur.*

Cicero *de Fin.* I. §. 24. T. Torquatus — *quum illam severitatem in filio adhibuit — ut cum Macedonum legatis accusantibus quod pecunias praetorem in provincia cepisse arguerent, causam APUD SE dicere iuberet —, numquid videtur tibi de voluptatibus suis cogitavisse?*

Monstri aliquid in his verbis alitur et misere corruptus locus est. Ecquid enim interest inter *accusare* et *arguere* pecunias cepisse? Potestne igitur ullo modo dici *accusantibus quod — arguerent?* Non magis quam *arguentibus quod accusarent*. Sana et vera scriptura non ex literarum apicibus sed ex ipsa loci sententia rei que natura elicienda est. Legati Macedonum Torquatum *praetorem pecunias cepisse arguebant*, ubi, apud quos? Non apud Praetorem, non apud consilium, sed in Curia, ut res ipsa docet. Itaque optime habebit haec sententiae forma: — *ut cum cum Macedonum legati APUD SENATUM pecunias praetorem in provincia cepisse arguerent, causam apud se dicere iuberet*. Opponuntur inter se *apud Senatum* et *apud se*. Non in Curia sed in atrio suae domus filii causam voluit disceptari neque ex utraque parte audita filium damnavit.

Cicero *de Finibus* II. §. 15.

Vide ne sit aliqua culpa eius, qui ita loquatur, ut non intelligatur. Quod duobus modis sine reprehensione fit, si aut de industria facias ut Heraclitus [cognomento qui σκοτεινός perhibetur, quia de natura nimis obscure memoravit], aut quum rerum obscuritas, non verborum, facit ut non intelligatur oratio.

Veteris poëtae verba docti homines sibi audire videntur et purum putum hexametrum auribus occurrere aiunt in verbis:

quia de natura nimis obscure memoravit.

quia in unam syllabam contracto.

Mihi vero et sententia loci perinsulsa videtur: *Heraclitus appellatur σκοτεινός quia nimis obscure memoravit de rerum natura*, et versus (si modo est versus) inficetus admodum et puerilis. Haecine Ciceronem doctos homines et philosophos docere, quis sit Heraclitus ille, qui de industria ita loquebatur ut non intelligeretur?

Cras credam, nam hodie nihil.

Quam difficile sit emblemata etiam inepta et absurda e scriptis veterum exstirpare argumento est locus Ciceronis *de Finibus* II. §. 20. quem ut a Lambino emendatus est apponam: (Epicurus) *in alio libro, in quo breviter comprehensis gravissimis sentiis quasi oracula edidisse sapientiae dicitur, scribit his verbis, quae nota tibi profecto, Torquate, sunt; quis enim vestrum non edidicit Epicuri κυριας δόξας?* Animadvertite igitur, rectene hanc sententiam interpreter. In Codd. omnibus post κυριας δόξας scriptum est: *id est maxime ratas* (in optimo: *QUASI maxime ratas*), quia gravissimae sint ad beate vivendum breviter enuntiatae sententiae. Haec igitur „*futilis et inepta ταυτολογία*” ut summo iure a Davisio appellatur, olim unanimi doctorum consensu explosa, nacta est patronum virum acutissimum et in hoc studiorum genere omnium, qui nunc sunt, principem, qui ne hoc quidem sensit quam inepte haec ad Torquatam dicerentur, qui certe quae essent Epicuri κύριας δόξαι non debebat a Cicero doceri. Itaque, ut in mala causa fieri solet, λεπτολογεῖ et sic (ut scitissime dixit poeta Comicus in Gallia)

le raisonnement a banni la raison.

Cicero *de Finibus* II. §. 30. *Quam nemo umquam voluptatem appellavit* Appellat. Scrib. tribus literulis repetitis: *appellavit* ITA appellat.

Simile mendum latere videtur in vicinia §. 31. *Summum bonum et malum vagiens puer utra voluptate diiudicabit? stante, an movente? quoniam, si CLiis placet, ab Epicuro loqui discimus.* Iteradum mihi tres literas et corrige: *quoniam* SIC, *si* Dis placet, *ab Epicuro loqui discimus.*

Cicero *de Finibus* II. §. 37. *Aequam igitur pronuntiabit sententiam* RATIO *adhibita primum — sapientia, deinde adiunctis virtutibus, — quarum ADEO omnium sententia pronuntiabit —.* Scita est metaphora a iudicibus privatarum litium sumta. Sedet iudex ratio, *adhibita primum in consilium sapientia, deinde adiunctis virtutibus causaque cognita DE consilii sententia pronuntiat.* Haec omnia legitima et solemnia in ea re verba sunt. Itaque emendandum censeo: *quarum omnium DE sententia*

pronuntiabit. Numquam in talibus praepositio *de* omittitur.

Cicero *de Finibus* II. §. 39. postquam Rationem induxit sententiam de summo bono pronuntiantem, ita pergit: *Huius ego nunc auctoritatem sequens idem FACIAM.* — *omnes simplices sententias eorum, in quibus nulla est virtutis adiunctio, omnino a philosophia semovendas PUTABO.* Mendosum est *putabo*: neque enim *putare* est *facere* aliquid, et futurum *putabo* (quasi non iam nunc ita putet) absurdum est. Repone *semovendas PRONUNTIABO.* Natus error est ex scribendi compendio.

Eadem de causa duae literae interciderunt II. §. 44. *accedam ad omnia via, Torquate; nisi MEMORIA forte defecerit.* imo vero: *nisi ME memoria forte defecerit.*

Cicero *de Finibus* II. §. 57. *Sed finge non solum callidum eum, qui aliquid improbe faciat, verum etiam praepotentem, ut M. Crassus fuit (qui TAMEN solebat uti suo bono), ut hodie est noster Pompeius, cui recte facienti gratia est habenda; esse enim quam vellet iniquus poterat impune.* Quantum caliginis et erroris una literula corrupta attulit! Nihil opus est huius loci, qui TAMEN solebat uti suo bono, difficultates indicare. Hoc unum satis esto dixisse insignitam Crasso mortuo contumeliam ab eo imponi, quo nemo magis ab ista protervitate abhorreret. Sed Cicero non minus benigne et comiter de Crasso mortuo quam de vivo Pompeio dixit. Quid dixit igitur? *qui tamen Nolebat uti suo bono.* Hoc est, credo, Cicerone dignum et sic demum tamen recte positum est. Suetonius in Tito cap. 3. *e pluribus comperi (Titum) imitari chirographa quaecunque vidisset ac saepe profiteri se maximum falsarium esse potuisse.* Sed Titus quoque *nolebat uti suo bono.*

Cicero *de Finibus* II. §. 58. *Si te amicus tuus moriens rogarit ut hereditatem reddas suae filiae nec usquam id scripserit [ut scripsit Fadius] nec cuiquam direrit, quid facies?* Molestissima verba *ut scripsit Fadius* a sciolo ex §. 55. in margine adscripta una litura delenda censeo. Neque enim exemplo erat opus in re perspicua et pervagata, et multo minus exemplo contrario

illius qui quamquam sedulo scripserat tamen frustra fuit.

Post pauca §. 61. *num etiam P. Decius cum se devoveret et equo admissio in mediam aciem Latinorum irruebat aliquid de voluptatibus suis cogitabat?* Non tulit hanc orationis scabritiem Madvigius et pro *devoveret* substituit *devoverat*, sed nemini hanc coniecturam probavit. Alii vitiosa subtilitate et *λεπτολογία* usi vulgatam tuentur. Imponit nobis magistelli additamentum. Cicero ut in re notissima satis habuit dicere: *quum equo admissio in mediam aciem Latinorum irruebat*. De devotione nil erat opus dicere. Hoc unum urget tres deinceps Decios avum, patrem, nepotem pro patria fortiter occubuisse. Adscripsit aliquis eruditulus *quum se devoveret*, quo emblemate recepto omnis loci compositio plane est corrupta.

Cicero de Finibus II. §. 73. *Sed ad illum redeo. Si voluptatis causa cum Gallo apud Anienem depugnavit* [provocatus et ex eius spoliis sibi et torquem et cognomen induit] *ullam aliam ob causam nisi quod ei talia facta digna viro videbantur, fortem non puto*. Spuria et insiticia verba esse arbitror „provocatus — induit.” quae quamquam non sunt Ciceronis tamen sic emendari debere existimo ut rescribatur *invenit* pro *induit*. Zeugma est perversum et praeposterum *et torquem et cognomen induit*. Irrepserunt ista ex I. §. 23. *cum Torquatum, qui hoc primus cognomen invenit, torquem illum hosti detraxisse* cet. Iam quo indicio haec interpolatio redarguatur dicam. Quo refertur *talia facta* in verbis: *quod ei talia facta digna viro videbantur?* Nempe ad: *cum Gallo apud Anienem depugnavit*, namque occiso hosti *torquem detrachere* non est fortiter facere, multoque minus etiam *cognomen sibi invenire*. Praeterea vitiose coniunguntur *ex eius spoliis ET torquem ET cognomen invenire*. In *spoliis* erat torques et ubi Manlius Galli spoliis indutus ad suos rediit ex ea re (non ex spoliis) *cognomen* Torquati adeptus est. Est scioli annotatiuncula, quales multae iam deprensae sunt, aliae deprensas simillimae posthac faciliore negotio redarguentur.

Satis erat, credo, Ciceroni detractum hosti torquem et cognomen ex ea re partum in eodem libro *semel* commemorare.

Expuncto semel emblemate facilius apparet alterum mendum quo locus idem laborat. *Si voluptatis causa cum Gallo apud Anienem depugnavit ullam* (Codd. *Nullam*) *aliam ob causam nisi quod ei talia facta digna viro videbantur.* Omnes pro *nullam* reponunt *ullam*, sed quae est ista verborum compositio *voluptatis causa ullam aliam ob causam*? Perit necessaria coniunctio: *voluptatis causa VRL ullam aliam ob causam.*

Cicero *de Finibus* II. §. 73. *quod adulterium, quod stuprum, quae libido non se [proripiet ac] proiciet aut occultatione proposita aut impunitate et licentia?* Veterem *διτροπαφίαν* vides. Scriba dubitans essetne scriptum *proripiet* an *proiciet* dedit utrumque copulatum. Sed *proicere* se id est *prorumpere* sententiae solum est conveniens. Itaque scribam cum suo errore *proripere* se hinc iubebimus.

Cicero *de Finibus* II. §. 78. sq. *Manebit ergo amicitia tamdiu, quamdiu sequetur utilitas, et, si utilitas amicitiam constituet, tollet eadem. Sed quid ages tandem, si utilitas ab amicitia, ut fit saepe, defecerit? Relinquesne? quae ista amicitia est? Retinebis? qui convenit? quid enim de amicitia statueris [utilitatis causa expetenda] vides.* Multi damnarunt verba *utilitatis causa expetenda*, in his Lambinus, qui unus est instar omnium, „*nulla satis iusta causa.*” iudice Madvigio. Sed ut nunc legitur idem et non dicitur: *quid enim de amicitia statueris vides*, et tamen dicitur: *de amicitia utilitatis causa expetenda.* Rectissime dicitur *de amicitia quid statueris vides*, non item: *de amicitia utilitatis causa expetenda* QUID *statueris vides*, quoniam id ipsum *amicitiam utilitatis causa expetendam* esse iam disertissime statuerat. Itaque qui ea verba retinere volet in margine reponat.

Cicero *de Finibus* II. §. 80. *De ingenio eius in his disputationibus, non de moribus quaeritur. Sit ista in Graecorum levitate perversitas, qui maledictis insectantur eos, a quibus [de veritate] dissentiunt.* Expungenda censeo perinepte addita verba *de veritate.* De philosophorum inter se dissentientium disputationibus sermo est, quae sine exceptione omnes in quaerenda veritate versabantur. Itaque qui dissentiunt omnes semper *de veritate* dissentiunt,

sed putidum est id addere. Habet hoc hodie quaedam Theologorum natio, ut maledictis insectentur eos, a quibus dissentiant, sed quis tandem adiecerit: *eos a quibus de veritate dissentiant?*

Cicero *de Finibus* II. §. 92. *Dolor igitur — metuetur semper, etiam si non aderit: IAM enim adesse poterit.* Non est satis iam ἤδη: requiritur aliquid acrius αὐτίκα μάλα: IAM IAMQUE enim adesse poterit. *Puncto temporis, ait, poterit adesse dolor.* Idem mendum exime e libro IV. §. 64. *quoniam catuli qui IAM dispecturi sunt caeci aequae et ii qui modo nati.* Imo vero iam iamque, ut III. §. 48. *ut iam iamque possint emergere.*

Cicero *de Finibus* III. §. 4. *ut omittam artes elegantes — ne opifices quidem tueri sua artificia possent, nisi vocabulis uterentur nobis incognitis, usitatis sibi. — Quo magis hoc philosopho faciendum est. Ars est enim philosophia [vitae]: de qua disserens arripere verba de foro non potest.* Interstrepit sciolus. Cicero dixerat: *ARS est enim philosophia*, ac propterea ut caeterae artes omnes utitur vocabulis apud reliquos inusitatis. Cuius rei ars sit, nil ad rem: *artem* esse satis est. Magistellus ex I. §. 42. *sapientia quae ars VIVENDI putanda est*, et V. §. 16. *ut medicina valetudinis sic vivendi ars est prudentia*, inseruit *vitae*, idque perincommodo loco, quo indicio qui habent aurem istiusmodi fraudes facilius deprehendunt. Quis enim sanus si vellet dicere *namque ars vitae est philosophia* dixerit: *ars est enim philosophia vitae?*

Recte Cicero V. §. 18. *prudentia, quam artem vitae esse diximus.* Sumtum hoc quoque a Graecis est, qui τὴν περὶ τὸν βίον τέχνην philosophiam esse dicebant.

Cicero *de Finibus* III. §. 5. *Zeno — non tam rerum inventor fuit quam verborum [novorum].* Supervacuum et aliena sede collocatum *novorum* expunxerim. Dixisset saltem: *non tam rerum NOVARUM — quam verborum.* Sed neutro opus est: necesse est enim verba a Zenone *inventu NOVA* et inaudita fuisse.

Cicero *de Finibus* III. §. 52. *nemo dicit in regia regem ipsum quasi productum esse ad dignitatem — sed eos, qui in aliquo*

honore sint, quorum ordo proxime accedit (ut secundus sit) ad regium principatum. Spuria sunt et expungenda verba ut secundus sit. Namque et inepte abundant, quia necesse est secundum esse quidquid ad aliquid proxime accedat, et verba arcte coniungenda proxime accedit ad regium principatum moleste disiungunt.

Emblemate vitiatum est locus Ciceronis *de Finibus* IV. §. 5. quem primum emendatum proponam: *Quam multa illi (Peripatetici et Academici) de rep. scripserunt! quam multa de legibus! quam multa non solum PRAECEPTA, sed etiam EXEMPLA bene dicendi reliquerunt!* Multis post Ciceronem saeculis ad PRAECEPTA adscripsit nescio quis *in artibus*, ad EXEMPLA *in orationibus*. Primum res ipsa loquitur *praecepta bene dicendi ἐν ταῖς τέχναις* reperiri, sed quae tandem sunt Academicorum et Peripateticorum *orationes*? nam quae de Republica aut de Legibus Plato, Aristoteles, Theophrastus, Dicaearchus scripserunt non sunt *orationes*. Medeberis omni incommodo ubi sciolum sua sibi habere iusseris. Iam tu mihi inspicere in vulgata absurdam verborum compositionem: *non solum praecepta in artibus, sed etiam exempla in orationibus bene dicendi reliquerunt.* Quis mediocris scriptor, nedum Cicero, verba tam ineptum in modum traiecisset, et arctissime coniuncta *exempla bene dicendi* inepte interponendo *in orationibus* disiunxisset? In quo genere librorum *exempla bene dicendi* illi reliquerint apparet ex vicinia: *Quae sunt eorum consolationes, quae cohortationes! quae etiam monita et consilia scripta ad summos viros!*

Cic. *de Fin.* IV. §. 7. Totum genus hoc et Zeno et qui ab eo sunt aut non potuerunt aut noluerunt, certe reliquerunt. „Zeugmatis singularis species” Madvigio esse videtur, cuius tamen „exemplum prorsus simile” negat se reperisse. Non zeugma sed mendum vel lacunam in his esse arbitror et scripsisse Cicero- nem: aut non potuerunt TURRI aut noluerunt. Cf. IV. §. 41. *quaesita enim virtus est non quae RELINQUERET naturam, sed quae TURRETUR. At illa, ut vobis placet, partem quandam TUERTUR, reliquam DESERIT.* Et sic saepius *tueri* ponitur pro *tenere, retinere, servare.*

Cic. *de Fin.* IV. §. 22. *neque virtus in ullo nisi in sapiente, nec felicitas vere dici potest.* Perit verbum ad sententiam prorsus necessarium, nam nihil est *virtus in sapiente dicitur*. Supplendum: *nec felicitas vere dici potest INESSE.*

Ibid. continuo sequitur: *Quae est igitur ista philosophia, quae communi more in foro loquitur, in libellis suo? praesertim quum quod illi suis verbis significant in eo nihil novetur, eadem res maneant alio MODO. Quid quaeso est quod dicuntur res eadem manere alio MODO? Imo vero alio NOMINE.* Nam statim addit: *Quid enim interest divitias, opes, valetudinem BONA dicas anne PRÆPOSITA?* Res enim mutato nomine manet eadem.

Cicero *de Fin.* IV. §. 23. *Panaetius quum ad Q. Tiberonem de dolore patiendō scriberet — nusquam posuit non esse malum dolorem: sed quid esset et quale — deinde quae ratio*

ESSET PREFERENDI CUIUS QUIDEM quoniam stoicus fuit.
SENTENTIA CONDEMNATA MIHI VIDE-
TUR ESSE INANITAS ISTA VERBORUM.

Sic haec olim in vetusto libro scripta fuisse existimo. Adscripserat nescio quis in margine *quoniam stoicus fuit*, unde nata est vulgata lectio: *cuius quidem quoniam Stoicus fuit sententia.* Quis autem praesertim admonitus in animum inducere poterit Ciceronem Catoni de Stoicorum principe dicere potuisse *quoniam Stoicus fuit?* Quis aequo animo perfectum feret *quoniam Stoicus FUIT?* Quis denique, si haec quammaxime genuina essent, non sentit alieno loco esse interposita: *cuius quidem quoniam Stoicus fuit sententia?* Expellamus igitur aliquando ineptum emblemata, quod nos satis diu ludificatum est.

Cicero *de Fin.* IV. §. 24. Catoni dicenti: *quae adhuc protulisti popularia sunt: ego autem a te elegantiora desidero.* respondet Cicero: *a mene tu? sed tamen enitar, et si minus mihi [multa] occurrent, non fugiam ista popularia.* In multa, ut scribit Madvigius „nonnulli haeserunt adiectivum (adiectivum volui dicere: semper hic erro.) eiusmodi requirentes quod alteri (popularia) contrarium esset.” Davisium dicit qui coniecerat: *si minus mihi culta occurrent.* Sed *culta* eo sensu, quem locus postulat, non

est Latinum, neque dici potest hanc Davisii coniecturam *minus cultam* esse. Summo iure tamen Davisius in *nulla* haerebat, sed in eo fallitur quod emendare conatur quum expungere deberet. Dixit Cicero: *enitar* (elegantiora dicere) *et si minus mihi occurrent* (quae sint elegantiora) *non fugiam ista popularia*. Non postulatur a Cicerone ut *nulla* scita et exquisita dicat, modo ne popularia et protrita loquatur. *Si minus* est Graecorum εἰ δὲ μή, ut *quo minus* est ὅπως μή. Προθυμήτομαι δ' ὅμως, inquit, nempe κομψότερα λέγειν. εἰ δέ μοι μὴ παραστήσεται (τὰ κομψότερα) πρὸς τὰ δημοτικὰ ταῦτα καὶ συνήθη καταφεύξομαι. Sciolus nescio quis *si minus* non intellexit et de suo *nulla* addidit.

Cicero *de Fin.* IV. §. 28. *Uno autem modo in virtute sola summum bonum recte poneretur, si quod esset animal quod totum ex mente constaret.* Non est sententiae aptum autem. Cicero quod in caeteris recte fieri negat, in hac una re concedit. Itaque dixerit: *uno TANTUM modo — recte poneretur.*

Suavissimam allegoriam apud Ciceronem *de Fin.* IV. §. 31. vocabulum a sciolo additum inquinavit et corripuit in his: *nec si sapiens ad tortoris eculeum a tyranno ire cogatur, similem habeat vultum et si ampullam perdidisset, sed ut magnum et difficile certamen iniens cum sibi cum capitali adversario [dolore] depugnandum videret, excitaret omnes rationes fortitudinis ac patientiae, quarum praesidio iniret difficile illud, ut dixi, magnumque proelium.*

Sentisne additum *dolore* tamquam macula leporem ac gratiam loci corrumpere? Eratne fortasse metuendum ne quem fugeret quis esset *capitalis* ille *adversarius*, quocum sapienti ad eculeum eunti foret certamen? Itaque insulsum et puerile additamentum quam primum censeo expellendum.

Cicero *de Fin.* IV. §. 40. *sin ea non negligemus neque tamen ad finem summi boni referemus, non multum ab Herilli levitate aberrabimus.* Manifesto mendosum est *aberrabimus*. Ex ipsa rei natura *aberrare* quis dicitur ab eo, quod rectum, quod verum, quod honestum est, quod quis consequi, quo potiri cupit: non

a pravis et vitiosis. Itaque a *levitate aberrare* absurdum est. Expunctis tribus literulis vera lectio redibit: *non multum ab Herilli levitate ABERIMUS.*

Cicero *de Finibus* IV. §. 62. — *illius qui aequae vir bonus multis modis esset, ut Ennii Alcmæo*

circumventus morbo, exsilio atque inopia.

Recte viderunt viri docti *multis modis* Ennii esse, non Ciceronis, sed vetus vocabulum Ennianum repositum oportuit *multis modis*. Dixerat enim poeta:

multimodis sum circumventus morbo, exsilio atque inopia.

Cf. Cic. *de Orat.* III. §. 168.

Cicero *de Fin.* IV. §. 72. *videsne igitur Zenonem tuum cum Aristone verbis CONSISTERE, re dissidere: cum Aristotele et illis re consentire, verbis discrepare? Consistere* eo sensu, quem sententia aperte requirit, nec dixit quisquam nec dicere potuit. Cicero bis idem dixit verbis diversis. Eadem plane significatio est et oppositio inter *consistere* — *dissidere* et *consentire* — *discrepare*. Itaque pro *consistere* res ipsa clamat CONCINERE (συμφέειν) reponi oportere. ut §. 60. *quid attinuit cum iis, quibuscum re CONCINEBAT, verbis discrepare?*

Cicero *de Fin.* IV. §. 73. *Facete M. Piso — hoc modo Stoicos irridebat. Quid enim? aiebat; bonum negas esse divitias, praepositum esse dicis. — quod si verbum sequimur primum longius verbum praepositum quam bonum. — Nihil ad rem! — Ne sit sane: at certe gravius. Nam bonum ex quo appellatum sit nescio, praepositum ex eo, credo, quod praeponatur aliis. Id mihi magnum videtur. Excidit propter ὁμοιοτέλετον pars verborum. Lacunam sic expleverim: praepositum ex eo, credo, quod praeponatur aliis: QUOD AUTEM PRAEPOSITUR ALIIS id mihi magnum videtur. Piso sic iocatur: Aristoteles, inquit, bonum esse divitias fatetur, sed neque MAGNUM bonum et prae rectis honestisque contemnendum; vos Stoici praepositum esse dicitis. Necesse est autem praepositum quod sit magnum esse. Itaque vos divitias pluris quam Aristoteles aestimatis. Vel τὸ ἀσύνδετον in verbis: Id mihi magnum videtur argumento est aliquid excidissee.*

Cicero *de Finibus* V. §. 87. *Cur ipse Pythagoras — tantas regiones barbarorum pedibus obiit, tot maria transmisit? Cur haec eadem Democritus? qui (vere falsone NON quaeremus) dicitur se oculis privasse.* In libris plerisque est: *vere falsone quaeremus* sine sensu. Davisius igitur plaudente Madvigio NON inseruit de suo et ita scripsit: *vere falsone NON quaeremus.* Sed qui ita dicit satis ostendit eam rem sibi fictam et commenticiam esse videri. Quis autem sumit argumentum ex ea re quam ipse falsam esse confitetur? Equidem non unum vocabulum sed duo periisse suspicor et supplendum: *vere falsone NUNC NON quaeremus.* Sic enim fieri potest ut ea res, quam *nunc* quaerere non vacat, vera esse reperiat ubi quaesieris. Sic etiam futurum recte habet: *non nunc* (sed postea) *quaeremus.*

Cicero *de Finibus* V. §. 87. de Democrito dicit — *quid quaerens aliud nisi vitam beatam? Quam si etiam in rerum cognitione ponebat, tamen ex illa investigatione naturae consequi volebat bono ut esset animo.* Id enim ille [summum bonum] *εὐθυμίας* et saepe *ἀθαρμίας* appellat [id est animum terrore liberum]. Hic locus duplici additamento oneratus et impeditus est. Vera lectio esse videtur: *Id enim (bono animo esse) ille εὐθυμίας et saepe ἀθαρμίας appellat.* deletis verbis *summum bonum.* Praeterea sciolus adscripsit: *id est animum terrore liberum.* Putidum est enim vocabula omnibus nota et perspicua *εὐθυμίας* et *ἀθαρμίας* doctis philosophis a Cicerone explicari. Postremo ea ipsa interpretatio falsa est et Cicerone indigna. Democritea enim *εὐθυμία* et *ἀθαρμία* non est *ἀφοβία* sed *ἀθρυμασία*, *ἀκαταπληξία*, *nil admirari*, nulla re vehementius animo commoveri aut percelli et in omni re aequam et tranquillam mentem servare: quod nisi in sapientem non cadit et iure *summum bonum* esse iudicatur.

C. G. C.

Odyss. A. 10. τὸ δὲ ἄμὸν παρὰ τοῖς Ἴωσι τὸν ἕνα δηλοῖ καὶ οὐδαμὸν τὸν οὐδαμινόν: nihil est in his veri, et passim in ea re videbis et magistros errare et scribas. In iuniorum gratiam paucis rem expediam. Εἰς γέ τις habet adverbium ἀμωσγέπως, id est ἐξ ἑνός γέ του τρόπου, ἐνί γέ τῳ τρόπῳ, ἕνα γέ τινα τρόπον, namque omnia hæc in frequenti usu sunt. Eodem modo nata sunt adverbia ἀμηγέπη, ἀμουγέπου, ἀμοθενγέποθεν et ἀμοσεγέποι, quibus respondent οὐδαμῶς, οὐδαμῇ, οὐδαμοῦ, οὐδαμόθεν et οὐδαμόσε. Plato in *Charmide* pag. 175. C. ἀδύνατον ἄ τις μὴ οἶδε μηδαμῶς ταῦτα εἰδέναι ἀμωσγέπως. Manifestum est omnia hæc ex prisco ἸΑΜΟC esse prognata, ut πῶς, πῇ, ποῦ, πόθεν, ποῖ ex vetere forma ΠΟC formata esse apparet, sed neque ΠΟC usquam locorum reperitur neque ἸΑΜΟC. Quod addidit magister καὶ οὐδαμὸν τὸν οὐδαμινόν, hoc quoque falsum est et commenticium: formam οὐδαμὸς neque vidit quisquam neque videbit. Herodotus quoties οὐδέις in *plurali* numero ponendum erat, non (ut Attici) οὐδένες dicebat, sed οὐδαμοί, similiterque μηδέις habet sibi respondentem *pluralem* formam Ionicam μηδαμοί, non μηδένες. Quæ videtur esse huius rei in perfrequenti usu *unica* exceptio apud Herodotum IX. 58. emendatione loci removenda est. Editur: διέδεξαν ἐπεὶ σφεας ἔδεε πρὸς τοὺς ἀψευδέως ἀρίστους ἀνθρώπων μάχῃ διακριθῆναι ὅτι οὐδ'ΕΝΕC ἄρα ἰόντες ἐν οὐδαμοῖσι εἴουσι Ἑλλησι ἐναπεδεικνύατο, sed resecta una syllaba scribendum ὅτι οὐδ'ΕΝ ἄρα ἰόντες, ut in Platonis *Rep.* pag. 562. D. τοὺς τῶν ἀρχόντων

κατηκόους προπηλακίζει ὡς ἐβελδοδούλους τε καὶ οὐδ' ἔν τας, et alibi saepe.

Sunt etiam perantiqua adverbia non dissimilia hisce ὁμῶς, ὁμοῦ, ὁμόθεν et ὁμόσε, sed ὈΜΟC, unde prognata sunt, tulit aetatem in carminibus Homericis .ὁμδς θρόος, ὁμῇ τιμῇ, ὁμῇ σορός, ὁμδν γένος, sed ἈΜΟC et ΠΟC ipsa funditus perierunt et sola progenies superest.

Ex hisce igitur et Grammaticorum errores et vitia scribarum facili negotio deprehendes et tolles. Scholiastes ad Platonis *Sophistam* pag. 259. D. (descriptus a Suida v. Ἀμηγέπη) ἀμηγέπη: ὁπωσδήποτε, καθ' ὅτι οὖν. λέγεται δὲ καὶ ἀμωσγέπως καὶ ἀμόθεν καὶ ἀμουγέπου καὶ ἀμοιγέποι καὶ ἀμοσέποι. Scribendum: ἀμηγέπη — ἀμωσγέπως καὶ ἀμοθενγέποθεν καὶ ἀμουγέπου καὶ ἀμοσεγέποι. Similes errores et apud Hesychium inveterarunt et apud alios.

Odyss. A. 62. τί νύ οἱ: ΜΙΑ μόνη ὀξεῖα. τὰ γὰρ παράλληλα ἐγκλιτικὰ καὶ μάλιστα ὅτε εἰς Φωνῆεν λήγει προφάσει τῶν δύο βραχειῶν οὐκ ἐγείρει τὸν τόνον. Ergo Herodianus scribebat: τί νυ οἱ. Saepius sic Scholia scribarum errore et Editorum incuria sibi ipsa contradicunt. A. 215. μήτηρ μὲν τέ ΜΕ Φησι: ἡ μὲν ΜΕΝ ἀπόλυτος pro ἡ μὲν ΜΕ. B. 31. ἡμῖν: ἀπολύτως ἡ ἀντωνυμία. pro ἡμῖν: ἀπόλυτοC κτέ. (sic et B. 33.) Δ. 28. ἀλλ' εἴπ' εἰ σφῶϊν: ἐγκλιτέον τὸ σφῶϊν. pro εἰ σφῶϊν. Δ. 294. τράπεθ' ἡμέας: ἀπόλυτος ἡ ἡμέας· διὸ ΤΡΙΤΗ ἀπὸ τέλους ἡ ὀξεῖα. pro ἡμεας. cf. Δ. 652. Δ. 619. κεῖσε με: ὀρθοτονητέον τὸ μέ. pro κεῖσ' ἐμέ: ὀρθοτονητέον τὴν ἐμέ. Α. 502. τέων: δ' Ἀρίσταρχος καὶ ἐγκλίνει τὸ τέων. pro τεω et τὸ τεω.

Eiusdem generis error est B. 2. ὦρνυτο ὡς τὸ „ὦχθησαν δ' ἀνὰ δῶμα.“ σπανίως γὰρ δ ποιητὴς αὕξει τὴν ἄρχουσαν εἰ μή που διὰ τὸ μέτρον. Estne perspicuum Ὀρνυτο et Ὀχθησαν reponi oportere?

Odyss. A. 69. οὐκ ἦν μονόφθαλμος ὁ Κύκλωψ καθ' Ὅμηρον. Φησὶ γοῦν·

πάντα δὲ οἱ βλέφαρ' ἀμφὶ καὶ ὀφρύας (εὔσεν αὐτμή).

— ΜΟΝΟΦΘΑΛΜΟΣ οὖν ἦν καθ' Ὅμηρον τοῦ ἐνδὸς αὐτοῦ ὀφθαλμοῦ προτυφλωθέντος. Aristarchea haec observatio est: sed ne

sibi ipse Criticorum princeps contradicat emenda ἑτερόφθαλμος οὖν ἦν. Repetitur eadem animadversio ad Odys. I. 383. ὁ Κύκλωψ κατὰ μὲν Ὅμηρον οὐκ ἦν μονόφθαλμος φύσει ἀλλὰ κατὰ τινα συντυχίαν τὸν ἕτερον τῶν ὀφθαλμῶν ἀποβεβλήκει. δύο γὰρ ὀφρύας εἶχε· φησὶ γάρ·

πάντα δέ οἱ βλέφαρ' ἀμφὶ καὶ ὀφρύας εὔσεν αὐτμή.

In hoc ipso argumento ἑτερόφθαλμος scriptum est ad Odys. I. 106. quoniam εἰκὸς ἦν τὸν Πολύφημον κατὰ τινα ἄλλην αἰτίαν τὸν ἕτερον τῶν ὀφθαλμῶν ἀπολωλέκειναι. Grammatici sedulo τὸν μονόφθαλμον et τὸν ἑτερόφθαλμον inter se distinguunt. Audi Ammonium: Ἑτερόφθαλμος καὶ Μονόφθαλμος διαφέρουσιν. Ἑτερόφθαλμος μὲν γὰρ ὁ κατὰ περίπτωσιν πηρωθεὶς τὸν ἕτερον τῶν ὀφθαλμῶν· μονόφθαλμος δὲ ὁ ἔνα μόνον ὀφθαλμὸν ἔχων ὡς ὁ Κύκλωψ. Neque ille quisquis est neque Pollux II. 62. a Valckenario laudatus Aristarcheae observationis aut gnari fuerunt aut memores. Non potuit summi Critici animadversio quamquam verissima constantem omnium opinionem per multa saecula inveteratam exstirpare. Primus omnium Hesiodus Homeri verba perverse acceperat *Theogon.* 144. (Schol. ad Odys. I. 106.)

Κύκλωπες δ' ὄνομ' ἦσαν ἐπώνυμοι οὐνεκ' ἄρα σφέων
κυκλοτερὲς ὀφθαλμὸς ἔεις ἐνέκειτο μετώπῳ.

Secuti sunt Tragici in Satyricis fabulis, Comici, ut Cratinus ἐν Ὀδυσσεῦσιν, artifices, pictores, fectores, Theocritus denique XI. 31.

οὐνεκά μοι λασία μὲν ὀφρὺς ἐπὶ παντὶ μετώπῳ.
et sic penitus insitus error evelli non potuit. Sed quidquid eius rei est Aristarchus ipse quum de ea re sententiam suam exponeret non aliter poterat dicere quam: ἑτερόφθαλμος οὖν ἦν καθ' Ὅμηρον (οὐ ΜΟΝόφθαλμος).

Superest de eadem re vetus scholium ex Etymologico Sorbonico editum a Gaisfordo ad Etym. Magn. pag. 544, 7. in cuius fine ita scribitur: ἔδει γὰρ Ὅμηρον εἰπόντα

ἡμῖν δὲ κατεθάσθη φίλον ἥτορ

δαισάντων φθόγγον τε βαρὺν αὐτόν τε πελωρόν.
προσεπιζεύξαι τοιόνδε τι·

μουνοὺν τ' ὀφθαλμὸν μέσῳ ἐν ἐόντα μετώπῳ.
ubi scribe μέσσω ἐνεόντα μετώπῳ.

Odyss. B. 3. σημαίνει ὅτι τὸ παλαιὸν ᾧμοις τὰ ξίφη περιεβάλλοντο. Pro σημαίνει olim scriptum erat *Cη* id est σημείωσαι, sed antiqua Scholii forma haec est: (ἡ διπλῇ) ὅτι τὸ παλαιὸν κτέ. ex Aristonici σημείοις. Eodem modo ad vs. 11. annotatur: τοῦτό τινες σημειοῦνται πρὸς τὸν ἄγροικον τῶν παλαιῶν βίον. pro: (ἡ διπλῇ) πρὸς τὸν ἄγροικον κτέ. et sic passim ἐν τοῖς τοῦ Ἀριστονίκου σημείοις.

Odyss. B. 41.

ὦ γέρον, οὐχ ἐκὰς οὗτος ἀνὴρ (τάχα εἶσαι αὐτός)
ὃς λαὸν ἤγειρα.

versum *κακόμετρον* mendosum esse suspicor et sic restituendum ut scribatur: ὃς ΤΟΝ λαὸν ἤγειρα.

ἤγειρα sine augmento est Odyss. E. 285. πολλὰ δ' ἤγειρα, et Γ. 140. τοῦ εἵνεκα λαὸν ἤγειραν, et alibi. Additur articulus ut in Odyss. B. 134. ἐκ γὰρ τοῦ πατρὸς κακὰ πέλομαι, et sic passim.

In vs. 45. ὃ μοι κακὸν ἔμπεσεν οἴκῳ, haud spernendam lectionem veterem Marcianus servavit hanc:

ὃ μοι κακὸν ἔμπεσε ΚΗΔΟC.

ut in Iliad. Σ. 8.

μῆ δὴ μοι τελέσῃσι θεοὶ κακὰ κήδεα θυμῷ.

Odyss. B. 123.

τόφρα γὰρ οὖν βιοτὸν τε τεδὸν καὶ κτήματ' ἔδονται.

annotatur: Ἀριστοφάνης τε τῆς ἡοι μνηστῆρες ἔδονται. Aristophanis scriptura haec erat:

τόφρα μὲν οὖν βιοτὸν τεδὸν οἱ μνηστῆρες ἔδονται.

Odyss. B. 146.

ὦς Φάτο Τηλέμαχος, τῷ δ' αἰετῷ εὐρύοπα Ζεὺς
ὕψῳθεν ἐκ κορυφῆς ὄρεος προέηκε πέτεσθαι.

Scholion: τὸ δ' αἰετῷ: τινὲς τὸ ΤΩ περισπῶσιν ἐπὶ τοῦ Τηλεμάχου ἀκούοντες. Nulla est dubitatio quin vera scriptura sit: ΤΩΙ τῷ δ' αἰετῷ — Ζεὺς — προέηκε πέτεσθαι, sed multis indiciis collegi in libris vetustissimis perinde atque in recentioribus τὸ παραγεγραμμένον ἴῳτα non fuisse adscriptum. Erat igitur: ΤΩΔΑΙΕΤΩ sed utrum esset legendum τὸ δ' αἰετῷ

αν τῷ δ' αἰετώ Critici et Grammatici definiebant. Hinc sexcenties et ab aliis et ab Aristarcho admonemur aut σὺν τῷ ἰῶτα, aut ἄνευ sive χωρὶς τοῦ ἰῶτα esse scribendum. Hinc in multis vocabulis olim I necessarium periiit, ut in θωή et δμωή et Τρωή ostendimus ad B. 192., et in aliis compluribus alias ostendemus. Nunc unum tantum locum addam ἐκ τῶν Πορφυρίου ζητημάτων Ὀμηρικῶν cap. 8. ubi Ἀλέξανδρος ὁ Κοτυαεύς, Aristidis Smyrnaei magister, in loco Herodoti I. 92 legebat: ἐν ΒραγχίΔΗCΙ ΤΗCΙ Μιλησίῳν et annotavit: γέγραπται κατὰ πάντα ἀπλῶς τὰ ἀντίγραφα τὸ ΤΗC ἄρθρον σὺν τῷ ἰῶτα (ΤΗCΙ) ἰσοδυνάμου ἢ τῷ ταῖς. et post pauca: τοῦτο δὲ θεραπεύων — τὸν συγγραφέα (leg. γραφέα) φησὶ διαμαρτεῖν παρεμβολόντα τὸ ἰῶτα. Emendabat enim ΤΗC Μιλησίῳν pro ΤΗCΙ. Manifestum est ex his τοῦ παραγεγραμμένου ἰῶτα in illis libris nec volam nec vestigium fuisse, ut neque in Homericis.

Odyss. B. 424. μεσοδμης: ἰσοδόκης. — τῆς λίνου λέγει, εἰς ἣν ἐμβάλλεται ὁ ἰσός. Lenissime emendandum: τῆς λΗνοῦ λέγει. Appellatur enim post Homerum ἡ ἰσοδόκη a similitudine formae ἢ ληνός. Pollux I. 91. partes navium enumerans τὸ μὲν ὑποδεχόμενον τὸν ἰσόν, inquit, ΛΗΝΟC, τὸ δὲ ἐναρμολζόμενον αὐτῷ ΠΤΕΡΝΑ, ut apud Athenaeum pag. 474. F. τοῦ γὰρ ἰσοῦ τὸ κατωτάτω πτέρνα καλεῖται, ἡ ἐμπίπτει εἰς τὴν ληνόν. Certa est igitur emendatio: ἰσοδόκης — τῆς ΛΗΝΟΥ λέγει.

Odyss. Γ. 178. ἐννύχιαι: ἄρειανοὶ γρ. ἐννύχιοι. sic Harleianus. Porson. αἱ Ῥιανοῦ γράφουσιν, quod Dindorf. recepit. Sed una tantum Rhiani erat ἐκδοσις. Corrigendum igitur: ἐννύχιαι: Ῥιανὸς γράφει ἐννύχιοι. Rhianus fere *semper* a scribis ἄρειανός appellatur. *Ariani* quinam essent homines nihili probe sciebant: *Rhianum* poëtam ne natum quidem esse sciebant, ut opinor.

Quod de philosophis alicubi Cicero dixit: „*nihil est adeo absurdum quod non ab aliquo philosopho dicatur*” idem summo iure in Grammaticos dixeris, neque illepide Athenaeus: οὐδὲν ἂν ἦν τῶν γραμματικῶν μωρότερον εἰ μὴ ἱατροὶ ἦσαν. Audi quid iis venerit in mentem ad Odyss. Γ. 267.

παρ δ' ἄρ' ἔην καὶ ἈΟΙΔΟC ἀνὴρ.

Putaverit aliquis αἰοιδός quid esset satis inter omnes constare. Grammaticis aliter visum. audi: τινὲς ἈΟΙΔΟΝ τὸν εὐνοῦχον νοοῦσιν ἐκ τοῦ Α ζερητικοῦ μορίου καὶ τοῦ αἰδοίου τὸν ἐζερημένον τῶν αἰδούων. Hinc Hesychius: Ἀοιδός: ὥδός. κιθαρωδός. καὶ ὁ ποιητής καὶ ὁ θρηνωδός. ὁ εὐνοῦχος, Πεδῶν, leg. σπάδων. *Haud vidē magis*, dixerit aliquis. Ἀοιδός pro ἀναιδοτός, idque pro εὐνοῦχος. Deliramenta haec sunt. Sed dabo quod etiam absurdus est. Hesychius: Δοῖδος: σπάδων. Stolidum est Ἀοιδός: σπάδων, sed quid eo homuncione facias qui Δοῖδος substituerit? Νᾶφε καὶ μέμνας' ἀπιστεῖν.

Odyss. Γ. 267. οἱ μὲν αἰοιδοὺς λέγουσι τοὺς τραγωδοὺς. Mirificos quosdam τραγωδοὺς narrant nobis Clytaemnestrae aequalēs. Paullo minus inepte ῥαψωδοὺς, credo, dederat.

Odyss. Γ. 313. καὶ σὺ φίλος: οὗτος ὁ τόπος ἀνέπεισε Ζηνόδοτον ἐν τοῖς περὶ τῆς ἀποδημίας Τηλεμάχου διόλου τὴν Κρήτην ἔναντι τῆς Σπάρτης ποιεῖν. legendum ἈΝτὶ τῆς Σπάρτης. Tum in Zenodotea scriptura corrige:

κεῖθεν δὲ Κρήτηνδε παρ' Ἰδομενῆα ἀνακτα.

qui si (ut probabile est) in οἰκίδας libris repertam lectionem:

κεῖθεν δὲ Σπάρτηνδε παρὰ ξανθὸν Μενέλαον.

sic mutavit *de suo*, non admodum timidus Criticus videtur fuisse; sed male haec annotatio refertur ad vs. 313, apponenda est ad vs. 317.

ἀλλ' ἐς ΜΕΝ Μενέλαον ἐγὼ κέλομαι καὶ ἄνωγα

ἐλθεῖν.

et sic ex Eustathio supplenda: οὗτος ὁ τόπος (διὰ τὸν ΜΕΝ σύνδεσμον) ἀνέπεισε Ζηνόδοτον κτέ.

In farragine Scholiorum ἀδεσπύτων, quibus hodie utimur, optima pessimis permixta leguntur. Alii exquisite et pereleganter loquuntur, alii sordida et plebeia oratione utuntur, veluti ad Γ. 378. ubi legitur: προκατηχημένος ὑπὸ τοῦ Νέστωρος ἔτι φιλεῖ τὸν Ὀδυσσεά ἢ Ἀθηνᾶ, namque προκατηχημένος idem est atque προδεδιδαγμένος; προμεμαθηκώς, προπεπισμένος. Apud Christianos enim bono sensu κατηχεῖσθαι dicitur, quod apud

Stoicos olim dicebatur de illis, qui pravis vulgi opinionibus, quas quotidie et ab omnibus audiebant, paullatim a naturae veritate abducebantur. Diogenes Laërt. in Zenone VII. 89. διασρέφεσθαι δὲ τὸ λογικὸν ζῶον ποτὲ μὲν διὰ τὰς τῶν ἑξωθεν πραγματειῶν πιθανότητας, ποτὲ δὲ διὰ τὴν ΚΑΤΗΧΗCIN τῶν συνόντων. et sic κατηχεῖσθαι dicitur ut κατακυπτεῖσθαι, καταυλεῖσθαι ut sim. Deinde apud sequiores ut λαλεῖν pro λέγειν dicebatur, sic κατηχεῖν pro διδάσκειν et κατηχεῖσθαι pro μανθάνειν et pro πυνθάνεσθαι.

Odyss. Δ. 54. παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν: παρέκειντο γὰρ τοῖς θρόνοις αἱ τράπεζαι. εἰκότως δὲ NTN τὰ περὶ τῆς ταμίας παράκειται. οὐ ΓΑΡ ἐν τῷ ξενίζεσθαι παρὰ Τηλεμάχῳ τὴν Ἀθηνᾶν. ἐπεισεληλύθασιν γὰρ οὗτοι τοῖς περὶ τὸν Μενέλαιον, ἐξ ἀρχῆς δὲ παρὰ τῷ Τηλεμάχῳ πάρεσιν ὁ Μέντης. Hoc scholion declarat in libro A. vss. 139 sq. a Criticis ἡθετῆσθαι. Sed multarum ἀθετήσεων in Scholiorum quibus nunc utimur reliquiis suo loco nulla mentio apparet, quarum memoriam aliunde ex tenui nonnumquam indicio elicere et colligere oportet. Dabo duo exempla. Ad Odyss. B. 316, 317. nihil est annotatum, sed ad B. 325. haec leguntur: βεβαιωτικὰ ταῦτα τὰ ἔφη τοῦ μὴ εἰρῆσθαι ὑπὸ Τηλεμάχου τοὺς προηθετημένους εἰς τοὺς·

πειρήσω ὥς κ' ὕμμι κακὰς ἐπὶ κῆρας ἰήλω

ἢ Πύλονδ' ἐλθὼν ἢ αὐτοῦ τῷδ' ἐνὶ δῆμῳ.

ἀπορῶντες γὰρ λέγουσιν „ἢ μάλα Τηλέμαχος” οὐκ ἂν ἀπορήσαντες οἱ προακηκούτες. Similiter ad Iliad. Γ. 409.

εἰσόκε σ' ἢ ἄλοχον ποιήσεται ἢ ὄγε δούλην.

ex Didymo nil annotatur, sed ad Odyss. Δ. 12. legimus: τινὲς δὲ τὸ Δούλης κύριόν φασιν διὰ τὸ μηδέποτε οὕτω λέγειν τὸν ποιητὴν τὴν θεράπαιναν. διὸ καὶ τὸ·

εἰσόκε σ' ἢ ἄλοχον ποιήσεται ἢ ὄγε δούλην.

ἀθετοῦσιν.

Odyss. Δ. 231. ἱητρὸς δὲ ἕκαστος: — Ἀρίσταρχος δὲ γράφει οὕτως·

ἱατρὸς δὲ ἕκαστος ἐπεὶ σφίσι δῶκεν Ἀπόλλων

ἰᾶσθαι· καὶ γὰρ παιήνοός εἰσι γενέθλης.

ΚΑΚΩC. διαφέρει (γὰρ add.) ὁ Παιήναν Ἀπόλλωνος, ὥς καὶ Ἡσίοδος μαρτυρεῖ·

εἰ μὴ Ἀπόλλων Φοῖβος ὑπὲρ θανάτοιο σαῶσαι,
ἢ καὶ Παιήων, ὃς ἀπάντων Φάρμακα οἶδεν.

Quis tandem ille est, qui Aristarchi lectionem tam confidenter uno verbo (κακῶς) reiecerit? Sed fieri non potest ut haec sit lectio Aristarchi, qui diligenter Ἀπόλλωνα et Παιήονα distinguerebat. vid. Scholia Venet. ad Iliad. A. 473. et E. 898. Quid igitur? Scriba nobis imposuit, sed fraude deprensa emendabimus: ἈριςΟΦΑΝΗC δὲ γράφει οὕτως. Ipse Aristarchus, homo minime blandus, uno verbo pronuntiat κακῶς, ut passim alibi, et εὐθύως, ἀκαίρως, γελοίως, ἀπιθάνως. ἀγνοῶν, οὐ συνιείς, et similia his alia complura. Scholiorum reliquiae, quibus hodie utimur, omnes ἐκ τε τῶν Ἀρισάρχου καὶ τῶν Ἀρισαρχείων ὑπομνημάτων καὶ συγγραμμάτων sumtae sunt, in quibus plurimi Zenodoti et complures Aristophanis errores in constituenda Poëtae oratione commissi notabantur, non ipsius Aristarchi. Praeterea quis nescit quam saepe *Aristarchi* nomen μυριόλεκτον et compendiose scriptum alias atque alias formas induerit? Pro ἀρίσαρχος passim apparet ἀρχίλοχος, ἀρισοφάνης, ἀρίων, ἀρισίδης, aut contra. In Scholiis Ven. ad N. 82. scribendum: τὴν γὰρ χαράν. ὥς φησιν ἈρίσΑΡΧΟC, οὐδετέρως αἰεὶ λέγει χάρμα, pro Ἀρισίδης. ad Odys. Σ. 229. pro ἡθέτει καὶ Ἀρίσαρχος, manifestum est καὶ Ἀρισοφάνης esse verum. Sed imprimis ioculare mendum est in Scholiis Ven. ad Iliad. T. 365 — 368. Ἀθετοῦνται εἴχοι τέσσαρες· γελοῖον γὰρ τὸ βρυχᾶσθαι τὸν Ἀχιλλέα, ἢ τε συνέπεια οὐδὲν ζητεῖ διαγραφέντων αὐτῶν. ὁ δὲ Σιδώνιος ἡθετηκέναι μὲν τὸ πρῶτον αὐτῶν τοὺς ἀριθμούς, ὕστερον δὲ περιελεῖν τοὺς ὀβελοὺς ποιητικὸν νομίσαντας τὸ τοιοῦτον. Emenda: ἡθετηκέναι μὲν τὸ πρῶτον αὐτοῦC ΤΟΝ ἀρίCΤΑΡΧΟΝ, ὕστερον δὲ — ποιητικὸν νομίσαντα.

Apud ipsum poëtam vs. 231. pro:

ἢ γὰρ Παιήονός εἰσι γενέθλης.

corrigen dum arbitror: ἘΚ γὰρ Παιήονός εἰσι γενέθλης, ut in Odys. N. 130.

Φαίηκες, τοίπερ τοι ἐμῆς ἕξ εἰσι γενέθλης.

Odys. Δ. 279. πόθεν γὰρ ὅλας (pro πάσας) ᾗδει, ἵνα καὶ τὰς Φωνὰς αὐτῶν μιμήσῃΤΑΙ; Postulat certa et constans omnium Graece loquentium consuetudo, ut scribatur ἵνα — ἙμιμῃCΑΤΟ. Ubi cumque enim ἵνα (et ὅπως) ponitur de ea re quae futura

fuisse dicitur si id evenisset quod factum non sit, indicativus est plane necessarius: veluti ubi praecedit ἔδει, ἐχρῆν, ἐβουλόμην ἄν (*vellem*), εἶθε, εἴθ' ὄφελον et sim. Exemplorum magna copia est apud omnes. Utar uno ex Platonis *Critone* ut mendum eximam. Editur pag. 44. D. εἰ γὰρ ὄφελον οἱοί τε εἶναι οἱ πολλοὶ τὰ μέγιστα κακὰ ἐξεργάζεσθαι ἢν' οἱοί τε ἦσαν αὐ καὶ ἀγαθὰ (leg. τὰγαθὰ) τὰ μέγιστα [καὶ καλῶς ἄν εἴχε]. νῦν δὲ οὐδέτερα οἱοί τε. Sciolus de suo inseruit καὶ καλῶς ἄν εἴχεν, importunissime post εἰ γὰρ ὄφελον.

Eadem opera locum in Paulina ad Corinthios Epistola I. 4. 8. vetere mendo liberabimus. In libris est: καὶ ὄφελόν γε ἐβασίλευσατε ἵνα καὶ ἡμεῖς ὑμῖν συμβασιλεύσωμεν. Non erat qui haec scripsit Graecae compositionis tam imperitus ut non sentiret sententiam postulare: ἵνα — συΝεβασιλεύσΑμεν, id est: οὕτω γὰρ ἄν (εἰ ὑμεῖς ἐβασίλευσατε) καὶ ἡμεῖς ὑμῖν συνεβασιλεύσαμεν. Ad hunc enim modum loci omnes, ubi ἵνα indicativum habet, resolvi possunt, ut in *Critone*: οὕτω γὰρ ἄν (εἰ οἱοί τε ἦσαν τὰ μέγιστα κακὰ ἐργάζεσθαι) καὶ τὰγαθὰ τὰ μέγιστα οἱοί τε ἦσαν. Graeculi sequiores, olim amissa hac componendi forma, in talibus turbabant. Ex Euripide affertur in Stobaei *Floril.* 82, 1.

Φεῦ, Φεῦ, τὸ μὴ τὰ πράγματα' ἀνθρώποις ἔχειν

Φωνήν, ἵν' ὦCI μὴδὲν οἱ δεινοὶ λόγοι.

emendavit ex Plutarcho II. pag. 802. A.

ἵν' ὦCAN μὴδὲν οἱ δεινοὶ λέγειν.

Valckenarius in *Diatrise* pag. 148. sq. ubi plura de genere hoc collegit.

Odyss. Δ. 285. — ἀλλ' οὐδὲν τὸ καλῶον οὐ βασιλέα ἔντα τοῦτον ἀλλὰ γενναῖον εἰς τὴν ἐνέδραν ταχθῆναι οὐ τῶν ἡγεμόνων μόνον ἀλλὰ καὶ [τῶν del.] ἄλλων ἐπιλέκτων ἐπὶ τὴν πρᾶξιν ἡρημένων. Ἄριστον νῦν οὐ τῷ ἀξιώματι ἀλλὰ τῇ ἀνδρείᾳ Φησί. Emenda: ἀρίστοC οὗν νῦν κτέ.

C. G. C.

AD SCHOLIA IN ODYSSEAM.

SCRIPSIT C. G. COBET.

In Scholio ad Odys. Δ. 52, quod Porphyrii esse facile agnoscimus, vitium est in verbis: *τινῶν γὰρ τὰς ἀρχὰς μηνύσας* — *συγχωρεῖ ἡμῖν ὑπονόεῖν καὶ τὰ μεταξύ.* In tali re enim ὑπονόεῖν necessarium et tritum est. Lepide Aristophanes *Ly-*
siatr. 37:

*περὶ τῶν Ἀθηνῶν δ' οὐκ ἐπιγλωττήσομαι
τοιοῦτον οὐδέν, ἀλλ' ὑπονόησον σύ μοι.*

Neque aliter Scholiastae, ut ad Odys. P. 1. *ἡμῖν σιωπῇ κατέλιπεν ὑπονόεῖν*, et saepius alibi: ut ad Iliad. O. 413. *ὑπονόεῖν ἡμῖν αὐτὰ δίδωσιν*. et Ω. 163. *ὑπονόεῖν ἡμῖν καταλιμπάνει*. Hinc allegoriae apud Veteres ὑπόνοιαι appellabantur. cf. Ruhnken. ad Timaeum pag. 200.

Odys. Δ. 400.

*ἥμος δ' ἥελιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει
τῆμος ἄρ' ἐξ ἁλὸς εἴσι γέρων ἄλιος νημερτής.*

Scholion: *δίχ' Ἀρίσαρχος ἀμφιβεβήκει*. Vera scriptura est: *διχῶς Ἀρίσαρχος ἀμφιβεβήκει καὶ ἀμφιβεβήκει*, quorum illa potior videtur.

Vitiose scribitur ad Δ. 402: Φρίκην λέγουσι τὴν ἐπιγενομένην μελανίαν τῷ ὕδατι ἐν τῇ ἐπιπολαίῳ κινήσει τοῦ ὕδατος κατὰ τὰς ἀρχὰς τῶν ἀνέμων τοῦ πνεῖν. Est aliquid inter Φρίκα et Φρίκη. Idem mendum est in Scholio Veneto A. ad Iliad. H. 64: μελαίνει δὲ πόντον ὁ Ζέφυρος ὑπὸ τῇ Φρίκῃ, imo vero τῇ Φρικί. Iterum sic peccatur in Scholiis Venetis ad Φ. 126: ὁ δὲ ποιητὴς οὐδέποτε Φρίκην τὸ ψῦχος εἶρηκεν, ἀλλὰ τὸ ἐκ γαλήνης πρῶτον ἐξορθεύμενον κύμα, verum est οὐδέποτε Φρίκα τὸ ψῦχος εἶρηκεν.

Odyss. E. 47. Ἀθηνᾶ μὲν ἔγχος, Ποσειδῶνι δὲ τρίαينαν. Ἑρμῇ δὲ βάβδον παρατίθησι. λόγOC γὰρ ὦν τοὺς μὲν λυσσῶντας καταπραῦνει κτέ. Emenda: λόγIOC γὰρ ὦν. Eodem modo corrigendum Odyss. K. 277. Ἑρμείας: — ὁ λόγIOC θεός pro λόγος. et in Scholiis Venet. ad Iliad. Φ. 501. ἄτυφος ὁ λόγOC θεός μηδὲν ἀδοξίας φροντίσας, pro λογικός et μηδέ.

Lacuna in Scholio ad Odyss. E. 53. sic explenda videtur: ἦτοι γὰρ ἀγρώσσαν (πυκινὰ τουτέστι) πυκινῶς ἢ (πυκινὰ πτερά. τῶν γὰρ ἐναλίων ὀρνίθων, ὡς Φησι Πῖος) πυκνοτέρα ἢ ΠΤΕΡΩσις (pro πύκνωσις) τυγχάνει. Servavit haec Eustathius ad h. l. a Dindorfio indicatus.

Odyss. E. 105—111. περιττοὶ οἱ εἰχοὶ καὶ πρὸς τὴν ἱστορίαν μαχόμενοι. Pertinet ἡ ἀθέτησις ad vs. 107—111, nam vs. 105 sq.

Φησί τοι ἄνδρα παρεῖναι διζυρώτερον ἄλλων,
τῶν ἀνδρῶν, οἳ ἄτυ πέρι Πριάμοιο μάχοντο.

prorsus ad loci sententiam necessarii sunt. Eodem pertinet Scholion nunc ad vs. 110 male appositum: δαιμονίως τὰ τοῦ ἔρωτος ἐσιώπησεν· οὐ γὰρ ὅτι τοῦτον τὸν μάταιον ἄκοντα Φησὶν ἀγαπᾶ, ἀλλ' ἀπλῶς τέθεικε τὴν παρουσίαν αὐτοῦ. quas spectant verba vs. 105. Φησί τοι ἄνδρα ΠΑΡΕΙΝΑΙ.

Odyss. E. 135. — ἀποδεικνῦσα ὅτι δίκαιον τὸν εὐπαθεῶντα συνεῖναι αὐτῇ. Est aliquid inter εὐπαθεῖν et εὐπάσχειν. Itaque corrigendum: τὸν εὐ παθΟΝτα.

Odyss. E. 213. — τὸ γὰρ καταβαίνειν εἰς ἔριν εὐμορφίας οὐκ

εὐχερῶς τὴν θεάν. Pro absurdo εὐχερῶς reponendum: οὐκ ἔXPHN τὴν θεάν.

Odyss. E. 401. ἑτερα ὑπεκκαύματα καὶ φιλοτιμίας ἀρχὴν κενῆς ἐξέρειν ὁ ποιητής. Imo vero καὶ Αἰνῆς. In poetas enim omnes potissimum valet dictum Comici:

ἢ λέγων φαίνου τί μοι
καὶ νῦν παρὰ τοὺς ἔμπροσθεν ἢ μὴ κόπτε με.

Ad Odyss. E. 405. pro ἐπεὶ λογγοειδεῖς τινες οὔσαι rectissime Struvius reposuit CΠΗΛΤγγοειδεῖς, sed male ἐπεὶ retinuit, natum ex CΠΗλυγοειδεῖς.

Buttmannus acute cernere solitus ultro corrumpit locum Scholiastae ad Z. 148.

αὐτίκα μειλίχιον καὶ κερδαλέον φάτο μῦθον.

Scholion: — ἐπισφαλεῖς αἱ τοιαῦται προρρήσεις, ἀλλ' ὅμως Ὁμήρῳ τετάλμηται. προστίθῃσι δὲ τῷ ἀκροατῇ κανόνα τῶν εἰρησομένων λόγων.

Pro προρρήσεις Buttmannus coniecit et Dindorfius recepit προρήσεις. Factum nollem. Sententia est: ἐπισφαλές τὸ τὰ τοιαῦτα προλέγειν, quale est μειλίχιον καὶ κερδαλέον φάτο μῦθον. Tum eleganter addidit: προτίθῃσι (non προστίθῃσι) δὲ τῷ ἀκροατῇ κανόνα τῶν εἰρησομένων λόγων.

Odyss. Z. 165.

τὴν δδὲν, ἣ δὴ ἔμελλεν ἐμοὶ κακὰ κήδε' ἔσεσθαι.

Scholion: (ἡ διπλῇ) ὅτι οὐκ οἶδεν ὁ ποιητής τὸ μέλλεν. Ἀττικῶν γὰρ ἐστὶ τῶν μεταγενεσέων. Emenda: οὐκ οἶδεν ὁ ποιητής τὸ Ἡμελλεν. Iliad. M. 34.

ὥς ἄρ' ἔμελλον ὀπίσθε Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων
θησέμεναι.

ubi Aristonicus: ἡ (περιεσιγμένη) διπλῇ ὅτι Ζηνόδοτος γράφει ἡὼς Ἡμελλον ὀπίσθε." ἐστὶ δὲ βάρβαρον.

Odyss. Z. 256. πατὴρ ἐμοῦ: ὅτι ἐν πᾶσι φέρεται ἜΜΟΤ ἀλλ' οὐκ ἜΜΕΤ. ὅμως ἐπὶ τινῶν ὁ Ζηνόδοτος ἐπὶ τὸ χεῖρον μετατίθῃσιν, ut in Iliad. Ω. 486. μνήσαι πατὴρ σεῖο, pro σοῖο.

et Odyss. Z. 290. παρὰ πατρὸς ἐμεῖο, pro ἐμοῖο. et Iliad. E. 118.

Saeppissime vidi οἱ πολλοί et οἱ παλαιοί inter se confusa, sed nusquam absurdius quam ad H. 311. οὐ γὰρ εἰς τὸν πλοῦτον ἀφ' ὧρων οἱ πολλοί, ἀλλ' εἰς τὴν ἀρετὴν τῆς ὕψεως. Recte scribitur ad vs. 313 οἱ παλαιοί, ἀλλ' εἰς τὴν ἀρετὴν τὴν ἀπὸ τῆς ὕψεως.

Odyss. Θ. 7. τὸ μετόχετο κεῖται διηνεκῶς ὅταν εἰς τινα πορεύηται τις, sensu vacuum est, sed corrig. ἘΠΙ τινα, id est ad aliquem *adducendum*, vel *arcessendum*, ut in vs. 47. μετόχετο θεῖον αἰοδόν: ἢ μετὰ ἀντὶ τῆς ἐπί. Ire *petitum* aliquid apud Homerum est μετὰ τι ἵεναι, βῆ δὲ μεθ' ὕδωρ, μετὰ πῦρ, εἰς Τεμέσην μετὰ χαλκόν, et sic dicebatur: μετιέναι (μέθοδος), μετοίχεσθαι, μεθήκειν, μεταπορεύεσθαι, μεταπέμπεσθαι. Athenienses ἐπὶ τι et ἐπὶ τινα dicebant: ἐπὶ χρήματα πέμπειν, ἐπὶ στρατιάν, ἐπὶ κλίμακας, πλεῖν ἐπὶ τὸν Ἀλκιβιάδην et sim. Haec est Scholii sententia.

Sine sensu legitur ad Θ. 77 χρησμὸν δεδῶσθαι τῷ Ἀγαμέμνονι κατὰ τὴν τῶν ἀριστέων διαφορὰν αἰρήσειν τὸ Ἴλιον. Corrige μετὰ pro κατὰ.

Difficile est in Codicibus α et ευ distinguere. Hinc sexcenties inter se confunduntur. Ad Θ. 260 λείηναν δὲ χορόν adscribitur: οὐ ταῖς ἑαυτῶν χερσὶν ἀλλὰ προέτευξαν τοῖς ἄλλοις, absurde pro προσέταξαν. Turpius etiam ad Θ. 212 οὐδ' ἀθερίζω apponitur quasi scriptura discrepans γρ. οὐδ' εὐθερίζω, quod eiusdem pretii est atque ἡνδαλίμοισι et ἡ ὕδῃναι.

Odyss. I. 42.

δασσάμεθ', ὥς μή τις μοι ἀτεμβόμενος κλοι ἴσης.

Scholion: ὥς μή τις καταλάβῃ τερισκόμενος τῆς ἰσομοιρίας. Ad Iliad. Λ. 705. ubi versus idem legitur, annotatur: ἐκ τῶν περὶ τῆς κοινωνίας λεγομένων ἐν Ὀδυσσεΐᾳ μετὰκειται ὁ εἶχος, ἔνθα καὶ εὐλογον αὐτοὺς τὰ λάφυρα ἐξ ἴσου μερίζεσθαι, ubi pro absurdo κοινωνίας perspicuum est περὶ τῆς ΚΙΚΟΝΙΑΣ emendari

oportere. Ad Odysseae locum periiit annotatio: ὁ ἀτερίσκος ὅτι ἐντεῦθεν εἰς τὸ Λ τῆς Ἰλιάδος οὐ δεόντως μετακείται.

Odys. I. 60. ἄτοπον — ἀνηρῆσθαι ἀφ' ἐκάστης νηὸς ἴσους ὡς ἀπὸ [τοῦ] ἐπιτάγματος. Reseca molestum articulum: Graeci dicebant ὡς ἐξ vel ὡς ἀπ' ἐπιτάγματος. Ad Iliad. M. 350. annotatur: οὐ γὰρ πιθανὸν ὥσπερ ἐξ ἐπιτάγματος παρεῖναι τὸν Τεῦκρον. Demosthenes de F. L. pag. 399, 12. πάντ' ἐξ ἐπιτάγματος δέξιος γίγνεται. Sic dicitur et ἐκ διατάγματος, ut apud Plutarchum in Caesare cap. 59. quum Caesar fastos emendasset Cicero φήσαντός τινος αὐρίον ἐπιτέλλειν Λύραν „ναὶ (εἶπεν) ἐκ διατάγματος.” ex edicto, inquit.

Λ. 416.

ἦδη μὲν πολέων φόνῳ ἀνδρῶν ἀντεβόλησας
ἀλλὰ κε κείνα μάλισα ἰδὼν ὀλοφύραο θυμῷ.

Scholion: οὕτως Ἀρίσταρχος· πρὸς γὰρ τὸν Ὀδυσσεά ὡς καὶ τὸ ἐξῆς „ὀλοφύραο θυμῷ.” Ad οὕτως Ἀρίσταρχος Dindorfius „Videntur igitur alii aliter legisse.” Facile est ad coniciendum quid alii legerint, nempe ἀντεβόλησα, ut ex verbis πρὸς γὰρ τὸν Ὀδυσσεά (λέγει) liquido colligitur. Simillimus huic locus est Ω. 87.

ἦδη μὲν πολέων τάφῳ ἀνδρῶν ἀντεβόλησας
ἀλλὰ κε κείνα μάλισα ἰδὼν θήησας θυμῷ.

Aristarchi observatio οὐκ ἄρα ἐπτέρωνται ἐπεὶ καὶ (leg. καὶ) προσεπέτοντο τοῖς παραπλέουσι, male a Dindorfio ad vs. 47 retracta apponenda erat ad M. vs. 45 ἤμεναι ἐν λειμῶνι.

Ad. M. 74.

νεφέλη δέ μιν ἀμφιβέβηκεν
κυανέη· τὸ μὲν οὐ ποτ' ἔρωει οὐδέ ποτ' αἶθρη
κείνου ἔχει κορυφὴν οὐτ' ἐν θέρει οὐτ' ἐν ὕπῳρη.

acuta et vera adscripta est Aristarchi observatio: Ἀρίσταρχος οὐ λέγει πρὸς τὸ νέφος τὴν ἀπότασιν εἶναι ἀλλὰ φησιν ὅτι τοῦτο οὐδέποτε λήγει τὸ κεκαλύφθαι τὸν σκόπελον τῷ νέφει. Sic in Euripidis *Hecuba* 13.

νεώτατος δ' ἢ Πριαμιδῶν· ὁ καὶ με γῆς
ὑπεξέπεμψεν.

ubi Porsonum vide. Hinc Isocratis loco parata emendatio est qui *de Pace* p. 159. D ita dicit: πεποιήκατε τοὺς ῥήτορας με-
λειτῶν — ὅπως ἀρέσκοντας ὑμῖν λόγους ἐροῦσιν, ἐφ' οὓς καὶ νῦν
τὸ πλῆθος αὐτῶν ἐρρύηκεν. Imo vero ἐφ' ὃ.

M. 77.

οὐδέ κεν ἀμβλίη βροτὸς ἀνὴρ οὐ καταβαίη

οὐδ' εἴ οἱ χεῖρές τε εἰκόσι καὶ πῶδες εἶεν.

Scholion: 'Ἀριστάρχος γράφει οὐδ' ἐπιβλίη τὸ ἄβατον αὐτῆς
ὅλως παριῶν. Rectissime ac dudum receptum oportuit. In
altero versu intolerabilem hiatum habemus quem ita tollendum
arbitror ut reponatur: οὐδ' εἴ τοι καὶ χεῖρες ἐείκοσι κτέ.

Iterum Aristarchea observatio praepostere commixta est verbis
λυτικοῦ τινος inepte et insulse Aristarchum refallentis. Aristarchea
sunt ἐκ τῶν 'Αριστονίκου σημείων haec: 'Ἀθετοῦνται εἴχοι τρεῖς
(86—88) πῶς γὰρ ἡ δεινὸν λελακυῖα δύναται νεογνοῦ σκύλακος
φωνὴν ἔχειν; Obloquitur nescio quis: δύναται δὲ τὸ ὅση ἀντὶ
τοῦ οἷα κεῖσθαι, et caetera quae nullius momenti sunt.

Est Aristarchi observatio his verbis concepta: 'Ἀθετοῦνται
τρεῖς ὅτι διὰ τούτων σημαίνει μὴ εἶναι τὴν Σκύλλαν σύμφυτον
τῇ πέτρᾳ. Dindorfius haec ad vs. 124—126 retulit manifesto
errore. Pertinent ad vs. 121—123

ἦν γὰρ δηθύνουσα κορυσσόμενος παρὰ πέτρᾳ.

δεῖδω μὴ σ' ἐξαῦτις ἐφορμηθεῖσα κίχῃσι

τόσσησιν κεφαλῇσι, τόσους δ' ἐκ Φῶτας ἔληται.

in quibus verba ἐξαῦτις ἐφορμηθεῖσα arguunt μὴ εἶναι τὴν Σκύλλαν
σύμφυτον τῇ πέτρᾳ. Hinc facile est emendare Scholion ad M.
445. οὐκ ἂν ἡδικήθῃ ὑπὸ τῆς Σκύλλης ὡς ΟΤΝ ἡμμένης τῷ
σπηλαίῳ. Buttmannus ἀνημμένης, quod Dindorf. recepit. At tu
corrigere CTNημμένης.

Quaeritur ad M. 149. Διὰ τί ἐν μὲν τοῖς ἀκινδύνοις μέρεσι
τοῦ πλοῦ (sic recte Dindorf. pro πλοίου) παρέχει αὐτῷ πνοὴν
οὐρίον παραπλέοντι Σειρῆνας, καὶ Σκύλλαν οὐκέτι; τάχα οὖν καὶ
τοὺς ἀνέμους ἔβελγεν. Male haec composita sunt. Lege —
οὐρίον, παραπλέοντι ΔΕ Σειρῆνας κτέ. Tum in fine reponere

ἔθελγον nempe αἱ Σειρήνες. Fidem faciet Scholion ad vs. 168 αὐτίκ' ἔπειτ' ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο: ἐντεῦθεν Ἡσίδοσ καὶ τοὺς ἀνέμους θέλγειν αὐτὰς ἔφη, et ad vs. 169: τινὲς δὲ ὅτι καὶ τοὺς ἀνέμους ἴσασαν (αἱ Σειρήνες) γοητεύουσαι τῇ Φωνῇ.

Corruptus est versus Odyss. N. 213.

Ζεὺς σφέας τίσαιθ' ἱκετήσιος ὅς τε καὶ ἄλλους
ἀνθρώπους ἐφορᾷ καὶ τίνονται ὅς τις ἀμάρτη.

Scholion: ἀπόλυτος ἡ σφεας. Dindorfius ad h. l. „*vera versus scriptura est Ζεὺς σφέας τίσαιτο ἱκετήσιος.*” Non assentior. Omnia habebunt optime si ex fuga solemnem voculam retraxeris: Ζεὺς δὲ σφεας τίσαιθ' ἱκετήσιος.

Ad N. 222 ἀνδρὶ δέμας εἰκυῖα annotatur (ἡ διπλῇ) ὅτι ἄρρενας μὲν θεοὺς, θηλείας δὲ ἄρρεσιν οὐδέποτε εἰκάζει. Sensus cassa haec sunt. Ipsa oppositio monstrat esse scribendum: ἄρρενας μὲν θηλείαις, θηλείας δὲ ἄρρεσιν, et res ipsa docet transponendum esse: θηλείας μὲν ἄρρεσιν, ἄρρενας δὲ θηλείαις οὐδέποτε εἰκάζει.

Odyss. II. 270.

ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν ἔρχευ ἄμ' ἡοὶ Φαινομένηφιν.

Scholion: τὸ νῦν ἀντὶ τοῦ δή, ὁμοίως τῷ·

ἐξ αὖ νῦν ἐφυγες θάνατον, κύον. (Iliad. A. 362).

Recte monenti obtemperandum fuerat, sed quid diceret ho mines docti non satis animadverterunt. Nempe monet NTN encliticum esse pro δή. Itaque in textu et in Scholiis scribendum σὺ μὲν νυν ἔρχευ et ἐξ αὖ νυν ἐφυγες, non νῦν.

GALENUS

περὶ τῶν τῆς ψυχῆς ἡθῶν.

(Tom. IV. pag. 777. Kühn.)

Ζήνων ἔλεγεν ὅτι καθάπερ οἱ πικροὶ θερμοὶ βρεχόμενοι τῷ ὕδατι γίνονται γλυκεῖς οὕτω καὶ αὐτόν ὑπ' οἴνου διατίθεσθαι. Leg. καὶ αὐτόC.

C. G. C.

MELETEMATA CRITICA

AD ORATORES ATTICOS.

SCRIPSIT H. VAN HERWERDEN.

I. AD DEMOSTHENEM.

Oratores Attici ex recensione IMMANUELIS BEKKERI Berolini a. 1824.

Demosthenes ex recensione G. DINDORFII, Oxonii 1846.

Les harangues de Demosthène, texte Grec. H. WEIL. Paris 1873.

*Olym. I § 9*¹⁾ Νυνὶ δὴ καιρὸς ἤκει τις οὗτος ὁ τῶν Ὀλυνθίων αὐτόματος τῇ πόλει, ὃς οὐδενός ἐστιν ἐλάττων τῶν πρότερον ἐκείνων. Dindorfius adnotat: „parum probabilis Valckenarii coniectura est Dobraeo memorata verba ὁ τῶν Ὀλυνθίων delentis.” Puerile tamen et otiosum videtur additamentum magistellis aliquanto dignius, me iudice, quam summo oratore, quem in ipsis prae-
gressis § 8 vide scribentem: οὐ δεῖ δὴ τοιοῦτον, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παραπεπτωκότα καιρὸν ἀφεῖναι, οὐδὲ παθεῖν ταῦτόν ὅπερ ἤδη πολλάκις πρότερον πεπόνθατε. Adde post καιρὸν vocabula τὸν τῶν Ὀλυνθίων, neque amplius agnosces Demosthenem. Aliud interpretamentum detexisse mihi videor § 10 in verbis hisce: καίπερ οὐκ ἐχόντων ὡς δεῖ πολλῶν, ὅμως μεγάλην ἂν ἔχειν αὐτοῖς χάριν, εἰκότως· τὸ μὲν γὰρ πόλλ' ἀπολωλέναι κατὰ τὸν πόλεμον τῆς ἡμετέρας ἀμελείας ἂν τις θείη δικαίως,

1) §§ notabo secundum Bekkerum.

τὸ δὲ μήτε πάλαι τοῦτο πεπονθέναι πεφηνέναι τέ τιν' ἡμῖν συμ-
μαχίαν τούτων ἀντίτροπον, ἂν βουλώμεθα χρῆσθαι, τῆς παρ'
ἐκείνων εὐνοίας [εὐεργέτημ'] ἂν ἔγωγε θείην. Emblemata
arguitur ipsa huius loci parisosi, qua eleganter et oratorie
Demosthenes usus est, ubi dicere potuerat ἐκείνων εὐεργέτημ'
ἂν ἔγωγε νομίζοιμι, quam rem quum intellexisset vetus
aliquis magister, discipulorum gratia in sui exemplaris mar-
gine adscripsit istud εὐεργέτημα, quod mox, ut fit, migravit in
textum, idque fortasse iam ante HERMOGENEM, qui in libro de
ideis pag. 293 citavit locum sine varietate, fortasse, inquam,
quia fieri potest, ut textus rhetoris ex oratore sit depravatus;
sed, utut est, ipsum Demosthenem ita non scripsisse quovis
pignore contenderim. Et reputes velim oratorem inter et Her-
mogenis aetatem intercedere spatium annorum paene quingento-
rum. Quot iam vitiis inquinatum, ut hoc utar, Dionysius
Halicarnasensis legit Thucydidem! In ipsis sequentibus § 11
iam Tournierum intellexisse male repetita esse vocabula τὴν
χάριν post μεμῆσθαι docet me Weilius. § 12 Ποτιδχίαν. Ex
inscriptionibus Graecis apparet huius urbis nomen scribendum
esse per diphthongum ει. Vide mea *Studia Thucydidea*, pag. 121.
§ 13 βαισας. Atticae dialectus analogia suadere videtur, ut ver-
bum PAIZEIN in editionibus nostris exaremus per iota adscrip-
tum, haud secus ac λήζεσθαι pro ληίζεσθαι scriptum oportere
tandem intellectum est. 'Ραίζεῖν aequè pravum est quam foret
βαῖδιον, βάϊον, βαιῖθυμειν aut si quid horum est simile.

§ 19. Εἰ μὲν οὖν ταῦτα τοῖς στρατευομένοις ἀποδώσετε, οὐδενὸς
ὑμῖν προσδεῖ πόρου, εἰ δὲ μὴ, προσδεῖ, μᾶλλον δ' ἅπαντος
ἐνδεῖ [τοῦ πόρου]. Alta voce haec recita, et senties, opinor,
non Demosthenis, sed interpretis esse duo ultima vocabula.

§ 20. ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγοῦμαι στρατιώτας δεῖν κατασκευασθῆναι
[καὶ ταῦτα εἶναι στρατιωτικὰ] καὶ μίαν σύνταξιν εἶναι [τὴν αὐτὴν]
τοῦ τε λαμβάνειν καὶ τοῦ ποιεῖν τὰ δέοντα. Saepe iuncta repe-
riuntur εἰς καὶ ὁ αὐτός (rarius inverso ordine ὁ αὐτὸς καὶ εἰς),
ut apud Latinos unus et idem, unus atque idem, unus idemque,
apud recentiores: un et le même, uno e l'istesso, one and the
same, ein und derselbe, een en dezelfde, cett., sed iubente ipsa
rei natura constanter in hac formula apparet copula. Hanc
tamen voculam hoc loco excidisse minus probabile ducō quam

vocabula τὴν αὐτὴν adscripta esse ab interprete ad μίαν, quod emphatice sic usurpari nemo est qui ignoret. Cf. *περὶ συμμοριῶν* § 23: καὶ μίᾱ σύνταξις καὶ πασῶν τῶν νεῶν καὶ μέρους ἔσται. Reliqua quae uncinis inclusi e Dobrei coniectura delevit Dindorfius aliquanto, ut puto, rectius quam fecit Weilius, qui cum Bekkero unum pronomen ταῦτα expunxit.

§ 22 εἰ δὲ τούτων ἀποσερηθῆσεται τῶν χρημάτων, εἰς τενὸν κομιδῇ τὰ τῆς τροφῆς τοῖς ξένοις αὐτῷ καταστήσεται. Ita editiones omnes cum libris plerisque, perversissime pauci ἀποσερηθῇ, longe melius ἀποσερήσεται unus liber Parisiensis 2035 (T Bekkeri), quae lectio male spreta est ab editoribus. Non alia de causa spreverunt quam ob exiguam huius codicis auctoritatem, si quidem iidem non dubitarunt infra § 28 pro ζημιωθῆσθαι recipere ζημιώσεσθαι ex optimo Parisiensi Σ. Quasi vero non satis constet vel optimum illuz codicem omni corruptelae genere inquinatum esse, aut dubium sit antiquiores Graecos usurpasse in verbo *τερίσκειν* formam Futuri ~~medii~~ pro Passivo.

Olynth. II § 30: Εἰ δὲ τοῖς μὲν ὥσπερ ἐκ τυραννίδος ὑμῶν ἐπιτάττειν ἀποδώσετε, τοῖς δ' ἀναγκάζεσθαι τριηραρχεῖν, εἰσφέρειν, στρατεύεσθαι, τοῖς δὲ ψηφίζεσθαι κατὰ τούτων μόνον, ἄλλο δὲ μὴδ' ὅτιοῦν συμπονεῖν, οὐχὶ γενήσεται τῶν δεόντων ὑμῖν οὐδὲν ἐν καιρῷ· τὸ γὰρ ἡδίκημένον αἰεὶ μέρος ἐλλείψει, εἴς' ὑμῖν τούτους κολάζειν ἀντὶ τῶν ἐχθρῶν ἔξέσται. Silent interpretes de vocabulis κατὰ τούτων, quae tamen satis obscura sunt. Quid enim? illine qui tertio loco memorantur, cives tenuiores, qui suffragia ferunt pro arbitrio oratoris et praetoris et trecentorum istorum ditissimorum civium, quos supra § 29 vocavit τοὺς βοησομένους, num satis recte dicuntur tantummodo *ferre suffragia contra* eos qui coguntur τριηραρχεῖν, εἰσφέρειν, στρατεύεσθαι? Nonne potius hoc dicere expectamus Demosthenem, his nullum aliud imponi munus publicum nisi ut suffragiis suis decernant quodcumque huic vel illi factioni placuerit. Ne multa: verum esse suspicor: τοῖς δὲ ψηφίζεσθαι, καὶ τοῦτο μόνον, ἄλλο δὲ μὴδ' ὅτιοῦν συμπονεῖν. Reputes quoque velim, absurde συμπονεῖν τισι dici, qui ψηφίζεται κατὰ τούτων. Quamvis hoc quidem per δξύμωρον explicari posse erunt quibus videatur.

Olynth. III § 7 legendum ἐπράξαμεν ἡμεῖς (πρὸς ἐκείνους)

κακείνοι πρὸς ἡμᾶς εἰρήνην. Nam duo vocabula quae inserui omitti potuissent nego. Elapsa sunt propter sequentium similitudinem. § 13 πρὶν δὲ ταῦτ' εὐτρεπίσαι, μηδαμῶς, ὃ ἄνδρες, μηδὲν ἀξιοῦτε τηλεκοῦτον εἶναι παρ' ὑμῖν ὥς τε τοὺς νόμους τοὺτους παραβάντα μὴ δοῦναι δίκην. „Vertitur *velitis*. Imo *credatis*, V. Anecd. Bekkeri p. 412, 26" SCHAEFER. Male huic obloquitur Weilius, quem valde miror non intellexisse illam interpretationem falsam esse evinci vocula negativa μὴ.

Philipp. I § 1 extr. εἰ γὰρ [ἐκ] τοῦ παρεληλυθότος χρόνου τὰ δέονθ' οὗτοι συνεβούλευσαν, οὐδὲν ἂν ὑμᾶς νῦν ἔδει βουλεύεσθαι. INDE A *praeterito tempore* quid sibi velit in hac sententia, non exputo. Indicandum erat tempus non *ex quo*, sed *quo*, itaque exulare debet importuna praepositio. Verte: si enim *ante hac* quae opus essent isti suasissent, non deliberandum foret vobis *hodie*. Error natus videtur e sequenti §, ubi recte et ordine scriptum est: ὁ γὰρ ἐπὶ χείρισον αὐτῶν ἐκ τοῦ παρεληλυθότος χρόνου, τοῦτο πρὸς τὰ μέλλοντα βέλτισον ὑπάρχει. § 19 Μὴ μοι μυρίους μὴδὲ διαμυρίους ξένους, μὴδὲ τὰς ἐπιστολιμαίους ταύτας δυνάμεις, ἀλλ' ἢ τῆς πόλεως ἔσαι, κἂν ὑμεῖς ὅσα κἂν πλείους κἂν τὸν δαῖμα κἂν ὄντινούν χειροτονήσῃτε στρατηγόν, τούτῳ πείσεται καὶ ἀκολουθήσει. Quis ferat *asyndeton* ἔσαι — πείσεται καὶ ἀκ.? Euphonia scribi vetat ἔσαι καὶ, κἂν κτέ., neque igitur video quid melius reponatur quam οὕσα pro ἔσαι vel ἔσω, ut est in plerisque codicibus. Sententia: *sed quae*, QUIA *reipublicae erit*, cett. Nisi forte mavis, quod iam placuit Dobraeo: ἀλλ' ἢ τις τῆς πόλεως ἔσαι, ὥς τε, κἂν ὑμεῖς κτέ. § 28 τοῦτο καὶ δὴ περαινῶ. male receptum ex uno Σ pro περανῶ, quod recte servant reliqui omnes, ut mox § 29 extr. τοῦτ' ἤδη λέξω. Nulla in huiusmodi minutis est librorum auctoritas. § 36 Ὅτι ἐκεῖνα μὲν ἅπαντα νόμῳ τέτακται, καὶ πρόοιδεν ἕκαστος ὑμῶν ἐκ πολλοῦ τίς χορηγὸς ἢ γυμνασιάρχος τῆς Φυλῆς, πότε καὶ παρὰ τοῦ καὶ τίνα λαβόντα τί δεῖ ποιεῖν, οὐδὲν ἀνεξέτασον οὐδ' ἀόρισον ἐν τούτοις [ἡμέληται]. ἐν δὲ τοῖς περὶ τοῦ πολέμου καὶ τῇ τούτου παρασκευῇ ἔτακτ', ἀδιόρθωτ', ἀόρισθ' ἅπαντα. Ipsa compositionis ratio non sinit nos dubitare, quin ἡμέληται sit interpretis. Sequuntur haec: Τοιγαροῦν ἅμ' ἀκηκόαμεν τι καὶ τριηράρχους καθίσταμεν καὶ τούτοις ἀντιδόσεις ποιοῦμεθα καὶ περὶ χρημάτων πόρου σκο-

ποῦμεν, καὶ μετὰ ταῦτ' ἐμβαίνειν τοὺς μετοίκους ἔδοξε καὶ τοὺς χωρὶς οἰκοῦντας, εἴτ' αὐτοὺς πάλιν εἴτ' ἀντεμβιβάζειν, εἴτ' ἐν ὅσῳ ταῦτα μέλλεται προαπώλωλε τὸ ἐφ' ὃ ἂν ἐκπλέωμεν. Haec est unius codicis Σ lectio, quam nuperrime recepit Weilius. Bekkerus recte intellegens vocolam εἴτ' post πάλιν errore describentis repetitam esse eam vocolam cum reliquis libris omnibus delevit, sed a reliqua emendatione sive prudens sive imprudens abstinuit. „Manifestum est” verba sunt Dindorfii „sensum requirere aut ἀντεμβαίνειν aut quod in annotatione critica ex editione Herwagiana annotavi εἴθ' αὐτοὺς ἀντεμβιβάζειν. Sed quum in Σ scriptum sit εἴτ' ἀντεμβιβάζειν probabilius esse iudico ea verba delenda esse intellecto ad εἴτ' αὐτοὺς πάλιν verbo ἐμβαίνειν cett.” Quae corrigendi ratio mihi idcirco parum probabilis videtur, quia magistellus non ἀντεμβιβάζειν additurus, sed procul dubio ipsum illud ἐμβαίνειν, ut fert istorum hominum consuetudo, repetiturus fuisset. Mihi igitur Demosthenes aut εἴθ' αὐτοὺς, ut est in Herwagiana, aut, quod longe malim, εἴτ' αὐτοὺς ἀντεμβιβάζειν scripsisse videtur. Cur ferri nequeat codicis Σ lectio, ut a Weilio cum aliis intellegitur, bene demonstrat Dindorfius in eadem annotatione.

De pace § 14 ὁρᾷν ὅπως μὴ προαξέμεθα — τοὺς συνεληλυθότας — εἰς ἀνάγκην καὶ πρόφασιν κοινῷ πολέμου πρὸς ἡμᾶς. Malim ἢ πρόφασιν. Sequuntur haec: ἐγὼ γάρ, εἰ γένοιθ' — ἔγκλημα ἴδιον, οὐ μὴ μετέχουσι θετταλοὶ μηδ' Ἀργεῖοι μηδὲ Θηβαῖοι οὐκ ἂν ἡμῖν οἶμαι τούτων οὐδένα πολεμῆσαι. Imo οὐδένας. § 16 καὶ γὰρ ἡμῖν κἀκείνοις τοὺς βοηθοῦντας ἂν οἶμαι, εἰς τὴν οἰκείαν εἴ τις ἐμβάλοι, βοηθεῖν, οὐ συνεπιστρατεύσειν οὐδετέροις. Malim συνεπιστρατεύειν, iungendum cum ἂν haud secus ac βοηθεῖν. Et sic habet cod. Antverpianus. § 17 σῶς μὲν εἶναι. Hic feliciter servata est forma antiqua, quae plerisque locis oblitterata est a scribis. Perperam nuper Kirchhoffius in opere *Inscriptiones Atticae Euclidae vetustiores* n°. 36, 9 vocabula ΟΠΟΣΑΝΣΟΟΝΕΙ explicuit: ὅπως ἂν σῶον ἤ. Debuerat, σῶν, scriptum σόον, prorsus ut Ἀχαρνῆς, similia, exarantur non raro sic ΑΧΑΡΝΕΕΣ cett. Vide v. c. vetustam inscriptionem Atticam n°. 50 apud *le Bas et Waddington in Voyage Archéologique en Grèce et en Asie mineure, Paris 1874.*

§ 22 ἐκεῖνο δ' οἶδ', ὅτι οὐ μᾶλλον γε ταῦτ' ἔμελεν αὐτῷ ἢ τὰς παρόδους λαβεῖν [ἡβούλετο] καὶ τὴν δόξαν τοῦ πολέμου τοῦ δοκεῖν δι' αὐτὸν κρίσιν εἰληφέναι καὶ τὰ πύθια θεῖναι δι' αὐτοῦ, καὶ ταῦτ' ἦν ὧν μάλιστα ἐγλίχεται. Interpretamentum, quod expungo, nondum cognovit is qui primus scripsit ἢ τὸ τὰς παρόδους κτέ., quae lectio exstat in libris *Ωυν* et *rec.* F. ap. Bekk.

Philipp. II § 11 ἡνικ' ἤλθεν Ἀλέξανδρος ὁ τούτων πρόγονος περὶ τούτων κήρυξ κτέ. „Huius universi generis, puta regum Macedonicorum, Philippi, Alexandri, et reliquorum cognatorum” *Rhiskius*. Nisi potius τούτων est scribae σφάλμα pro τούτου, *istius*, i. e. Philippi. Nam de universo genere in praegressis mentio facta est nulla. Proclivis error erat propter sequens τούτων. Est autem τούτου-τούτων auribus aliquanto gratius. § 18. εὖ φρονεῖν δ' ὑμᾶς ὑπολαμβάνων, δικαίως ἂν αὐτὸν μισεῖν νομίζοι, καὶ παρώξυνται, πείσεσθαι τι προσδοκῶν, ἂν καιρὸν λάβητε, ἂν μὴ φθᾶσθαι ποιήσας πρότερος. Ita Σ; reliqui hoc ordine: ἂν μὴ πρότερος φθᾶσθαι ποιήσας, πρότερον est in Ω. Dubito igitur, num vocabulum supervacaneum sit h. l. genuinum. Ipsa sequentia sic ediderim: διὰ ταῦτ' ἐγρήγορεν, ἐφέσθηκεν, ἐπὶ τῇ πόλει θεραπεύει· τίνας; Θεβαίους καὶ Πελοποννησίων τοὺς ταῦτὰ βουλομένους τούτοις. Nam misere languet vulgata scriptura, θερᾶπύει τινὰς, Θεβαίους κτέ., in qua erat cur Dobrens delendum iudicaret pronomen indefinitum. Sed enim nulla exstabat causa, cur quis insereret.

De Halonneso § 4 Εἰ γὰρ ταῦτα συγχωρήσετε, τί κωλύει, καὶ εἰ τινα τῆς Ἀττικῆς λησὰὶ τόπον καταλάβοιεν ἢ Λήμνου ἢ Ἰμβρου ἢ Σκύρου, καὶ τινες τούτους [τοὺς λησὰς] ἐκκόψαιεν (Λ-εῖαν), εὐθὺς καὶ τὸν τόπον τοῦτον [οὗ ἦσαν οἱ λησὰι], τὸν ὅτα ἡμέτερον, τῶν τιμωρησαμένων τοὺς λησὰς γίγνεσθαι; Suntne haec verba, deletis putidis additamentis, satis perspicua? Suntne oratore digniora, an non sunt? § 6 γελοῖον γὰρ ἂν εἴη τοῦτο [τὸ] εὐεργέτημα. Articulus, male repetitus ut suspicor ex altera syllaba vocabuli praecedentis, longe melius abesset. Praeterea malim cum Bekkero e codd. (praeter Σ) τοῦτό γε pro τοῦτο. In extrema § in verbis τοῦτο δ' ὑμῖν οὐ ποιητέον ἐστὶν nondum me poenitet coniecturae, quam proposui *Stud. Crit. in poet. Scen. Gr.* pag. 22, sub ποιητέον latere ἄοπτέον, i. e. περιόπτεον.

§ 20 βούλομαι δ' ὑμᾶς — αὐτοὺς τοὺς λόγους — ὑπομνησαι· οἷδα γὰρ ὅτι μέμνησθε. Utiliter tirones comparabunt locum de F. L. § 9: βούλομαι πρὸ πάντων ὧν μέλλω λέγειν μνημονεύοντάς ὑμῶν οἷδ' ὅτι τοὺς πολλοὺς ὑπομνησαι κτέ. Ita quoque intellegent quam sit perversa deteriorum codicum lectio οἷδα γὰρ ὅτι μνησθήσεσθε, quam male retinuit Bekkerus. § 24 τὸ γὰρ ψήφισμα τὸ Φιλοκράτους, καὶ δ' ὑμεῖς ἀπώλλυτε Ἀμφίπολιν ἐναντίον ἣν τοῖς προτέροις ψηφίσμασι, καὶ δ' ὑμεῖς ἐπτήσασθε ταύτην τὴν χώραν. Τοῦτο μὲν οὖν παρὰ νόμον ἦν [τὸ ψήφισμα τὸ τοῦ Φιλοκράτους], καὶ οὐχ οἷόν τ' ἦν τὸν τὰ ἔννομα γράφοντα ταῦτά τῳ παρανόμῳ ψηφίσματι γράφειν. Redde sua interpreti.

§ 38 extr. οὐδ' ἀναίρεσιν ἔδωκεν, ἴνα ταφῇ. Suspecta habeo duo ultima vocabula. § 41 καὶ οὐ μόνον τὴν ἔξω Ἀγορᾶς χώραν σφετερίζεται, ἀλλὰ καὶ πρὸς Καρδιανούς, οἱ οἰκοῦσιν εἰσω [Ἀγορᾶς], ἐπισέλλει κτέ. § 44 καὶ οὕτως ὑβριστικῶς ὑμῖν κέχρηται ὥςτε φησὶν, ἐὰν μὴ θέλωσι διαδικάζεσθαι οἱ Καρδιανοί, αὐτὸς ἀναγκάσειν, ὡς ὑμῶν γ' οὐκ ἂν δυναμένῳ οὐδέν [ἀναγκάσαι Καρδιανούς τὰ δίκαια ὑμῖν ποιῆσαι· ἐπειδὴ δ' ὑμεῖς εὐ δύνασθε, αὐτὸς φησι τοῦτ' ἀναγκάσων αὐτοὺς ποιῆσαι]. Ἄρ' οὐ μεγάλη φαίνεται ὑμεῖς εὐεργετῶν; Nihil lucratur, si cum editoribus post Bekkerum sola vocabula τὰ δίκαια delemus, quae omituntur in cod. Σ. Nam vel sic intolerabili sententia laborat tautologia. Equidem punctum temporis non dubito, quin nihil eorum quae induxi scripserit Hegesippus, contineant autem haec verba nihil praeter lectoris cuiuspiam annotatiunculam, quantocius relegandam unde irrepsit in marginem. Quanta autem acrimonia, his deletis, dictum sit illud: ὡς ὑμῶν γ' οὐκ ἂν δυναμένων οὐδέν non facile quemquam latebit!

De rebus in Chersoneso § 54 extr. τῷ φυλακῇ εἰπεῖν, δι' ἧς σωθήσεται. Veram lectionem εὐρεῖν scribae servarunt in IVta Philippica § 56 extr. Utrumque verbum saepe confusum. Cf. quae scripsi Mnemos. 1874 pag. 340. *De συμπορίῃ* § 14 λόγον μὲν οὐδένα ἐβουλόμην θρασὺν οὐδ' ἔχοντα μάταιον μῆκος εὐρεῖν κτέ. aptius mihi videtur εἰπεῖν. *De Corona* § 191: εἰπὲ τίς ἢ λόγος, ὄντιν' ἐχρῆν εὐρεῖν, ἢ καιρὸς συμφέρων ὑπ' ἐμοῦ παρελείφθῃ τῇ πόλει, ubi in Σ est εὐπορεῖν, non fere dubito quin utraque lectio ex εἰπεῖν prognata sit.

Philipp. III § 45 οὐκοῦν ἐνέμιζον ἐκεῖνον τῆς πάντων τῶν Ἑλλήνων σωτηρίας αὐτοῖς ἐπιμελητέον εἶναι· οὐ γὰρ ἂν αὐτοῖς ἔμελεν εἴ τις ἐν Πελοποννήσῳ τινὰς ὤνεϊται καὶ διαφθεῖρει [μὴ τοῦθ' ὑπολαμβάνουσιν]· ἐκόλαζον δ' οὕτω καὶ ἐτιμωροῦντο οὕς αἰσθοιντο δωροδοκοῦντας, ὥς τε καὶ ζηλίτας ποιεῖν. De sollenni ellipsi post formulam οὐ γὰρ ἂν, quam magistelli explere soleant vide, si tanti est, quae annotavi ad *Oedipum Regem* pag. 101. § 66 sic constituerim: Καλὴν γ' οἱ πολλοὶ νῦν ἀπείληφασιν Ὀρειτῶν χάριν, ὅτι τοῖς Φιλίππου φίλοις ἐπέτρεψαν αὐτοὺς τὸν δ' Εὐφραῖον ἐάσαν· καλὴν γ' ὁ δῆμος ὁ Ἑρετριῶν, ὅτι τοὺς μὲν ὑμετέρους πρέσβεις ἀπήλασε, Κλειτάρχῳ δ' ἐνέδωκεν αὐτόν. δουλεύουσι γὰρ (pro γε) μασιγούμενοι καὶ σφαττόμενοι. Καλῶς (γ') Ὀλυνθίων ἐφείσατο κτέ.

Philipp. IV § 76 οὐ καλακείας καὶ βλάβης καὶ ἀπάτης λόγος μετέξ, ἀργύριον μὲν τῷ λέγοντι ποιήσων, τὰ δὲ πράγματα τῆς πόλεως τοῖς ἐχθροῖς ἐγχειριῶν. Oratio vix Graeca: vide ne ΛΕΓΟΝΤΙΠΟΙΗCΩΝ depravatam sit ex ΛΕΓΟΝΤΙΟΙCΩΝ, ut auctor scripsisse existimetur: λόγος — ἀργύριον μὲν τῷ λέγοντι οἴσων, κτέ. Attamen fortasse verius est: ἀργύριον μὲν τῷ λέγοντι $\frac{1}{2}$ ποιήσων, i. e. περιποιήσων. Nam περιποιεῖν apud oratores imprimis saepius valet περιζεῖν, et simplex verbum ποιεῖν alibi quoque cum hoc composito confusum esse memini.

De Rhodiorum libertate § 16: εὖ μὲν γὰρ πράττοντες οὐκ οἶδ' εἴ ποτ' ἂν εὖ φρονῆσαι ἠθέλησαν. Vocula ἂν abest a plerisque codicibus, servata est in paucis sed loco alieno, nam Attici sermonis proprietates postulat: οὐκ οἶδ' ἂν εἴ ποτ' εὖ φρονῆσαι ἠθέλησαν.

De Megalopolitaniis § 18: Εἰ δ' ἄρα τοῦτ' εὐδαμον ἡμῖν γένοιτο, ὅτι μὴ Λακεδαιμονίους ἐὼντες τὴν Πελοπόννησον κατασρέψασθαι οὐχ οἶοι τε ἐσόμεθ' Ὀρωπὸν λαβεῖν, αἰρετώτερον, εἰ οἶόν τ' εἰπείν, ἡγοῦμαι τὸν Ὀρωπὸν ἐᾶν ἢ Λακεδαιμονίοις Μεσσήνην προέσθαι καὶ Πελοπόννησον. Οὐ γὰρ [ἂν ἡγοῦμαι] περὶ τούτου [μόνον ἡμῖν εἶναι τὸν λόγον πρὸς ἐκείνους]· ἀλλ' ἐάσω τό γ' ἐπελθὼν εἰπεῖν μοι, [περὶ πολλῶν δ' ἂν οἶμαι κίνδυνον ἡμῖν γενέσθαι]. Sic omissis interpretamentis, quae locum funditus pessumdederunt, haec verba tanquam aposiopesios exemplum et ἐνδιαθέτου (εὐδιαθέτου?) λόγου καὶ ὡς ἀληθῶς οἶον ἐμφύχου citat Hermoge-

nes pag. 352, indicante Reiskio, qui perperam statuit rhetorem memoria nonnihil aberravisse.

Oratoris hanc ego mentem esse arbitror: *Non enim agitur de unius oppidi possessione, sed de universa nostra salute: nam ubi semel Lacedaemonii totius Peloponnesi potiti fuerint, vereor ne idem nobis accidat, quod semel iam experti sumus*, scil. a. 404. Ominis causa Demosthenes utitur aposiopesi, quam magistelli prorsus obliterarunt non minus quam notam ellipsin vocabulorum ὁ λόγος sive ὁ ἀγών ἐστίν, quae cogitanda sunt post verba οὐ γὰρ περὶ τούτου. Ceterum Hermogenis libri minus recte exhibent οὐ γὰρ περὶ τούτων.

De foed. cum Alex. § 14 τοῖς φάσκουσι δεῖν [ἐν] ταῖς κοιναῖς δμολογίαις ἐμμένειν. Dele praepositionem, ut mox recte scribitur ὡς ἐμμενετέον τοῖς ὄρκοις. Idem vitium est § 12, ubi τοῖς μὲν legendum pro ἐν μὲν τοῖς. Barbarum est quod legitur ibidem παραβεβασμένοις pro παραβεβαμένοις, nec multo rectius § 16 extr. editur: ἄλλους θ' ἐτέρωθι (pro ἐτέρωσε) καὶ τὸν παιδοτρίβην εἰς Σικυῶνα κατήγαγεν. Vix credibile videtur Weilium tam manifestos librariorum errores, de quorum ultimo iam monuit Cobetus, non sustulisse. § 30 nescio an inserta praepositione scribendum sit: καὶ γὰρ ἐτι προσγέγραπται (ἐν) ταῖς συνθήκαις, quia sensus est: *in foedere insuper scriptum est non foederi adscriptum est.*

De corona. In altero argumento pag. 224, 7: ἀντιλαβόμενος ὥσπερ τινὸς ἀγκύρας ὁ ῥήτωρ κτέ. Latet locutio proverbialis ὥσπερ ἱερᾶς τινοῦς ἀγκύρας. Causam cur ἱερᾶς exciderit vides, opinor.

Ipsa oratio, quamvis saepe iam feliciter tentata, procul tamen abest ut perpurgata esse videatur. Pauca post ea quae scripsi *Exerc. Crit.* p. 166 sqq. notabo. § 2 probaverim Useneri coniecturam ἀλλὰ καὶ τὸ τῇ τάξει καὶ τῇ δικαιολογίᾳ pro ἀπολογίᾳ. Quo certius est me *Ex. Crit.* pro sequenti ἕκαστος recte reposuisse ἐκάτερος. § 7 τὴν πρὸς τοὺς θεοὺς εὐσέβειαν διαφυλάττων. Aliquanto rectius in Σ est φυλάττων, quod cur editores, qui saepius vel deteriores huius codicis scripturas superstitione tuentur, spreverint non assequor. § 10 legerim: εἰ μὲν ἴτε με τοιοῦτον (ὅν θ') οἶον οὗτος ἤτι᾽ αὐτο. Rectissime autem habent quae mox leguntur ἐμοὶ δ' ἦν παρὰ πάντα τὸν χρόνον εὐνοίαν ἐνδέ-

δειχθε — παράσχεσθε, in quibus verbis ἐνδέδειχθε medii est non passivi generis, quod miror praeteriisse Usenerum, male suspicantem post εὐνοίαν excidisse ἔχοντες. Satis enim frequens locutio est ἐνδείκνυσθαι εὐνοίαν. § 30 οἱ χρωσοὶ πρέσβεις οὗτοι καθῆντο ἐν Μακεδονίᾳ τρεῖς ὅλους μῆνας, ἕως ἤλθε Φίλιππος ἐκ Θράκης πάντα κατασφραγμένους τάκεϊ, ἐξὸν ἡμερῶν δέκα ὁμοίως δὲ τριῶν ἢ τεττάρων εἰς τὸν Ἑλλήσποντον ἀφίχθαι καὶ τὰ χωρία σῶσαι. Haec libri Σ lectio non minus absurda est quam reliquorum scriptura μᾶλλον, sed eo nomine praestat, quod genuinae vestigia servare videtur. Nempe ΟΜΟΙΩΣ corruptum esse suspicor ex ΠΛΟΙΟΙΣ: ἐξὸν ἡμερῶν δέκα, πλοίοις δὲ τριῶν ἢ τεττάρων κτέ., ut simul terrestre per Thraciam et Chersonesum iter simul maritimum significaverit Demosthenes. § 68 τῷ μὲν ἐν Πέλλῃ τραφέντι [χωρίῳ ἀδόξῳ τότε γε ὄντι καὶ μικρῷ]. Verba inclusa sunt potius interpretis alicuius, Pellam cum contemptu nominari intellegentis, quam ipsius oratoris; cf. VII. § 7 ἀξίων Ἀθηναίους ὄντας πρὸς τὸν ἐκ Πέλλης ὁρμώμενον διαδικάζεσθαι. § 79 τούτων γὰρ εἰχόμην ἐγὼ [καὶ τούτοις ἡναντιούμην]. Inclusa vereor ne addiderit magister. § 104 καὶ δυοῖν ἐφάνη τριήραρχος ὁ τῆς μιᾶς ἔκτος καὶ δέκατος πρότερον συντελής. Sermonis proprietates postulare videtur ἔκτος καὶ δέκατος αὐτός, quod pronomen absorpsit cauda praecedentis vocabuli. § 139 οὐδ' ἔστιν οὔτε μεῖζον οὔτε ἔλαττον ψήφισμα οὐδὲν Λίσχινῃ περὶ τῶν συμφερόντων τῇ πόλει. εἰ δὲ φησι, νῦν δεῖξάτω ἐν τῷ ἐμῷ ὕδατι· ἀλλ' οὐκ ἔστιν οὐδέν. Quia formulae οὔτε μικρὸν οὔτε μέγα, οὔτε μεῖζον οὔτ' ἔλαττον, similesque usurpari solent pro οὐδὲν vel οὐδ' ὀτιοῦν, dubitari potest, num, ubi haec vocabula addantur, ab ipsis scriptoribus profecta esse censenda sint, an interpretandi gratia adiecta ab interpretibus. Velut hoc loco non diffiteor me οὐδὲν post ψήφισμα abesse malle propter verba sequentia ἀλλ' οὐκ ἔστιν οὐδέν, quae ita gratius acciderent ad aures. Certius videtur glossemate laborare verba haec § 123: οἰκοδομῆσαι δὲ τοὺς προγόνους ταυτὶ τὰ δικαστήρια ὑπέληφα οὐχ ἵνα συλλέξαντες ὑμᾶς εἰς ταῦτα ἀπὸ τῶν ἰδίων [κακῶς] τὰ ἀπόρρητα λέγωμεν ἀλλήλους, si quidem nemo potest εἰ λέγειν ἀπόρρητά τινα, itaque ridicula est ista verborum compositio.

§ 177 πολὺ γὰρ τῶν δεινῶν εἰσιν ἡμῶν ἐγγυτέρω [καὶ προτέροις

αὐτοῖς ἐσιν ὁ κίνδυνος]. Estne satis perspicuum quid horum scripserit ipse orator, quid magistellus interpretandi causa apposuerit? § 215 καὶ τὰ παρ' αὐτοῖς καὶ παρὰ πᾶσι δ' ἐν πλείῃ Φυλακῇ [παῖδας καὶ γυναῖκας] ἐφ' ὑμῖν ποιήσαντες σωφροσύνης πῖσιν περὶ ὑμῶν ἔχοντες ἐδείξαν. Persuadere mihi non queo Demosthenem hoc epexegetamate opus esse iudicasse postquam modo in eadem § dixisset Thebanos εἰς τὰς οἰκίας καὶ τὸ ἄστυ δέχεσθαι Atheniensium τὴν στρατιὰν ἐπὶ παῖδας καὶ γυναῖκας κτῆ. § 237 χρημάτων δέ, ὅσων ἡδυνήθην ἐγώ, πλείῃ συντέλειαν ἐποίησα. Equidem melius intellegam χρημάτων δ' ὅσων ἡδυνήθην ἐγώ πλείῃ συντέλειαν ἐποίησα, vel, quod h. l. praetulerim: χρημάτων δ' ὅσων ἡδυνήθην ἐγώ πλείων συντέλειαν ἐποίησα. § 269 τὸ δὲ τὰς ἰδίας εὐεργεσίας ὑπομιμνήσκειν καὶ λέγειν μικροῦ δεῖν ὁμοίον ἐστὶ τῷ θνείδιζειν. Vehementer me iudice friget additamentum καὶ λέγειν. Tolerabilius foret καὶ καταλέγειν *et recensere*, sed vide potius annon veterem lectionem ΚΑΙΑΓΓΕΙΝ interpretari nos oporteat ΚΑΕΙΑΓΓΕΙΝ i. e. καὶ λέγειν. Apposite viri docti compararunt SENECAE locum *de benefic.* II, 10: *hoc enim beneficii inter duos lex est (an esto?): alter statim oblivisci debet dati, alter accepti nunquam; lacerat animum et premit FREQUENS meritorum COMMEMORATIO.* § 280 καὶ μοι δοκεῖς ἐκ τούτων, Αἰσχίνη, λόγων ἐπιδείξιν τινα καὶ Φωνασκίας βουλόμενος ποιήσασθαι τοῦτον προελῆσθαι τὸν ἀγῶνα. Nemo monitus non sentiet quam absurde Aeschines dicatur Φωνασκίας ἐπιδείξιν βουλόμενος ποιήσασθαι, et Demosthenem dicere voluisse Aeschinem hanc accusationem suscepisse *vocis exercendae causa*, itaque corrigendum esse καὶ Φωνασκίαν βουλόμενος ποιήσασθαι. § 323 οὓς ἂν ἐκέῖσε ἀπαγγέλλειν οἴωμαι. Imo ἀπαγγελεῖν.

De male gesta legat. § 5 τὰς δὲ συμβουλίας πισοτέρας ὑπολαμβάνει εἶναι τὰς πρέσβων. Nullus comparativo locus. Reponatur πισοτάτας. § 8 suspicor: παρελθὼν δ' ἐγώ πάντα τάλῃθ' πρὸς τὴν βουλὴν ἀπήγγειλα καὶ κατηγόρησα τούτων, καὶ ἀνηριθμισάμην ἀπὸ τῶν πρώτων ἐλπίδων ἐκείνων ὧν ὁ Κτησιφῶν καὶ ὁ Ἀρισόδημος ἀπήγγειλαν πρὸς ὑμᾶς καὶ μετὰ ταῦθ', ὅτε τὴν εἰρήνην ἐποιεῖσθε, ἃ οὗτος ἐδημηγόρησε, καὶ εἰς ἃ προήχασιν τὴν πόλιν, καὶ περὶ τῶν ὑπολοίπων — μὴ πρέσθαι συνεβούλευον, μηδὲ ταῦτ' (πάλιν) παθεῖν, μηδ' ἀνερτωμένους ἐλπίσιν ἐξ

ἐλπιδων καὶ ὑποσχέσεσιν (ἐξ ὑποσχέσεων) εἰς τοῦσχατον ἐλθεῖν τὰ πράγματ' ἑᾶσαι. § 24 πάντα γὰρ τᾶλλ', οἶμαι, τότε δεύτερα ἦν τῶν ὑποκειμένων προσδοκιῶν [καὶ τῶν ἐλπίδων]. Demosthenes certe omisso articulo scripturus fuerat καὶ ἐλπίδων. Manifestum est emblemata, sed non minus manifestum esse puto, quod § 37 excipit verba ἐκεῖνος ἐκδέχεται τὴν αἰτίαν. Nempe interpretandi causa nescio quis haec addidit: καὶ Φησιν αὐτὸς αἰτίος γεγενῆσθαι. Nihil moror Schaeferum annotantem „vide quantum Demosthenes orationis abundantia luxurietur.” Similiter scholii speciem prae se ferunt inclusa vocabula in praegressis hisce: καὶ πάντα ἀναδεχόμενος [καὶ εἰς αὐτὸν ποιούμενος] τὰ τούτων ἀμαρτήματα ἔσιν. Corruptelam invasisse arbitror extremam § 35 ubi haec leguntur: ὧσθ' ὑμᾶς ἐκπεπληγμένους τῇ παρουσίᾳ τὸ πρῶτον τῇ τοῦ Φιλίππου καὶ τούτοις ὀργιζομένους ἐπὶ τῷ μὴ προηγγελκέναι, πραοτέρους γενέσθαι τινός, quae vix satis defenduntur loco, qui est pag. 536, 7, comparato a Foertschio καὶ ἀμεινον ἀγωνίσωμαι τινός. Comparisonem proverbialem latere suspiceris cum bestia aliqua πραοτάτη, v. c. πραοτέρους γενέσθαι τινός (ἀρνός), ut librarium deceperit utriusque vocabuli homoeoteleuton. Cui comparationi simul inesset stoliditatis nota huic loco, si quid video, admodum apta; cf. Aristoph. Eq. 264, Nub. 1203. Non persuasit mihi certe Dobrens cum deterioribus quibusdam libris legere iubens τινάς pro τινός. § 59 καὶ ἦν αὐτοῖς καὶ τί ἀπαγγελοῦσιν οὗτοι καὶ τί ψηφισθεῖσθ' ὑμεῖς ἐπιμελέεσθαι. Ita haec edenda fuerant, omisso cum cod. Σ quod a fine mala manus addidit εἰδέναι, quem Infinitivum ubicumque in Atticorum scriptis huic formulae addatur, magistellis deberi habeo persuasissimum. Non magis ipsum Demosthenem addidisse arbitror puerile additamentum ἀπὸ γὰρ τῆς ἔκτης εἰς ταύτην πέμπτη γίνεταί, inepte supervacaneum post ea quae in paragraphi initio dixerat ἀπὸ τοίνυν ταύτης (scil. τῆς ἔκτης ἐπὶ δέκα) πεμπτατα λογίζομαι τὰ παρ' ὑμῶν ἐν τοῖς Φωκεῦσι γίνεσθαι. § 112 ὁ δὲ τοὺς μὲν Θηβαίους μείζους [ἢ προσῆκε] πεποίηκε, τοὺς δὲ Φωκέας ἄρδην ἀπολώλεκε. Qui addidit verba ἢ προσῆκε non assecutus est mentem oratoris, quem voluisse μείζους ἢ ἦσαν docent ipsa praegressa: οὗτος μὲν γὰρ ἔφη — Philippum — τοὺς μὲν Φωκέας οὐκ ἀπολεῖν, τὴν δὲ Θηβαίων ὕβριν καταλύσειν. § 113 ἀλλὰ

καὶ συνῆψε μόνος τῶν ἐν τῇ πόλει πάντων ἀνθρώπων καίτοι τοῦτο γὰρ οὐδὲ Φιλοκράτης ἐτόλμησε ποιῆσαι ὁ μισαρός [ἀλλ' Αἰσχίνης οὐτοσ]. Ultima verba sunt interpretis. Cf. argumentum orat. *de Pace* pag. 56, 11 sqq. Mox scribe: πολλοὺς (μὲν) ἔφη — ὀλίγους δὲ κτέ. § 119 ταῦτ' οὐχὶ βοᾷ [καὶ λέγει] ὅτι χρήματ' εἰληφέν Αἰσχίνης κτέ. Misere languet post βοᾷν debile verbum λέγειν. § 123 αἶ τε πόλεις πολλαὶ καὶ χαλεπαὶ λαβεῖν αἱ τῶν Φωκέων, μὴ [οὐ] χρόνῳ καὶ πολιορκίαι. Negationem οὐ h. l. viri docti eo tumentur, quod χαλεπαὶ dictum sit pro οὐ ῥᾶδιαι scilicet. Quo interpretandi artificio nihil opus est, siquidem in optimo codice voculam importunam prima manus omisit. Scribi quoque potuerat: ὅτι μὴ χρόνῳ κτέ. § 163 τότε μὲν τοίνυν, ὡς τάχιστα εἰς Ὀρεὸν ἤλαθον, οὐκ ἀνέμειναν τὸν κήρυκα οὐδ' ἐποίησαν χρόνον οὐδένα. Imo ἤλαθόμεν. Librarium in errorem induxere verba sequentia ἀνέμειναν et ἐποίησαν, pro quo malim ἐνεποίησαν cum Dobreo. § 192 Ἴνα τοίνυν εἰδῇς ὅτι οὐ μόνον τῶν δημοσίᾳ πάποτ' ἐγλυθότων ὡς Φίλιππον ἀνθρώπων ἀλλὰ καὶ τῶν ἰδίᾳ [καὶ] πάντων οὗτοι φαυλότατοι καὶ πονηρότατοι γεγόνασι, μικρὸν ἀκούσατέ μου ἔξω [τι] τῆς πρεσβείας ταύτης κτέ. Dele molestas voculas, quarum altera male repetita est e proxime praegressis, altera per dittographiam nata e sequenti articulo. Illam om. Ω, hanc ΦΦ (Bekk.) § 204 οὔτε γὰρ ὡς συμφέρει δῆπου Φωκέας ἀπολωλέναι καὶ Πύλας Φίλιππον ἔχειν καὶ Θηβαίους ἰσχύειν καὶ ἐν Εὐβοίᾳ στρατιώτας εἶναι καὶ Μεγάρους ἐπιβουλεύειν καὶ ἀνώμοτον εἶναι τὴν εἰρήνην, ἔνεσι λέγειν αὐτῷ, οἷς τότε τάναντία ἀπήγγειλε πρὸς ὑμᾶς ὡς συμφέροντα καὶ γενησόμενα οὕς' ὡς οὐ πέπρακται ταῦτα, δυνήσεται πείσαι τοὺς αὐτοὺς ἑορκότας ὑμᾶς καὶ εὖ εἰδότας. E verbi ἰσοδυναμοῦντος usu δυνήσεται apparet Demosthenem item Futuro tempore scripsisse ἐνέσαι, non ἔνεσι. Praeterea vide annon praestet πέπρακται, αὐτο προδίτα sunt? Cf. § 207 πάντα πεπράκασιν τὰ πράγματα τῆς πόλεως. § 208 τοῦτ' ἀποσρέφει τὴν γλῶτταν, ἐμφράττει τὸ στόμα, ἄγχει [σιωπᾶν ποιεῖ]. Deleo turpe interpretamentum, quo evertitur et pervertitur tota praeclari loci egregia compositio. § 211 ἀπηγόρευε μὴ καλεῖν ἐμὲ εἰς τὸ δικαστήριον ὡς δεδωκότα εὐθύνας [καὶ οὐκ ὄντα ὑπεύθυνον]. Omne nimium nocet. § 224 καὶ δέδοικα, δέδοικα — μὴ τότε μὲν τούτοις συνεπισπάσθηθέ με κτέ. Aptius videtur μὴ ποτε μὲν

κτέ. *ne quando* § 229 Ἀθήνηθεν ἐπρέσβευσάν τινες ὡς Φίλιππον τουτονί, Φιλοκράτης, Αἰσχίνης, Φρύνων, Δημοσθένης κτέ. Imo οὐτοί. § 230 καὶ ὁ μὲν χορηγῶν καὶ τριηραρχῶν ἔτι καὶ ταῦτ' ἔστο δεῖν ἐθέλοντός ἀναλίσκειν [λύεσθαι τοὺς αἰχμαλώτους], μηδένα ἐν συμφορᾷ τῶν πολιτῶν δι' ἐνδειαν περιορᾶν. Non sine causa vocabula τοὺς αἰχμαλώτους omittit optimus Parisiensis, cui ita fuerat obtemperandum, ut simul interpreti redderetur λύεσθαι. Nempe satis crebro orator in praegressis de sua captivorum redemptione mentionem fecerat, ut neminem auditorem nunc latere posset, qua mente diceret illa verba μηδένα — περιορᾶν, quum praesertim haec subiungeret: ὁ δὲ τοσούτου δεῖ τῶν ὑπαρχόντων τινὰ αἰχμαλώτων σῶσαι κτέ. § 239 οὐ γὰρ εἰ κρύβδην ἔστιν ἡ ψῆφος, λήσει τοὺς θεοὺς, ἀλλὰ ταῦτα καὶ πάντων ἄρις, ὁ τιθεὶς τὸν νόμον εἶδε [τὸ κρύβδην ψηφίζεσθαι], ὅτι τούτων μὲν οὐδεὶς εἴσεται τὸν ἑαυτῷ κεχαρισμένον ὑμῶν, οἱ θεοὶ δ' εἴσονται καὶ τὸ δαιμόνιον τὸν μὴ τὰ δίκαια ψηφισάμενον. Turpe emblemata arguit alienus locus post verbum εἶδε. § 245 οὐκοῦν, Αἰσχίνη, καὶ κατὰ σοῦ τὰ ἱαμβεῖα ταῦθ' ἀρμόσει νῦν ἐμοί, κἂν ἐγὼ λέγω πρὸς τούτους, ὁρθῶς καὶ προσηκόντως ἔρῳ

ὅς τις δ' ὁμιλῶν ἥδεται Φιλοκράτει,

οὐ πάποτ' ἠρώτησα, γιγνώσκων ὅτι

ἀργύριον εἴληφ' οὗτος, ὥσπερ Φιλοκράτης.

Libri post ἥδεται addunt καὶ ταῦτα πρεσβεύων, post Φιλοκράτης autem ὁ ὁμολογῶν. Utrum ipse orator quod vulgo putant addiderit, an interpolator, ambigo. Quod pro illa sententia pugnare videtur locus qui infra legitur § 248, hoc leve est me iudice argumentum, quia ibi sine additamenti prosaici parodia fieri vix poterat. Videant alii. Non autem me latet vs. tertium senarium esse comicum, non tragicum. § 252 de Solone Salaminem recuperante τὴν μὲν χώραν ἔσωσε τῇ πόλει κτέ. Duabus literis repetitis reposuerim: τὴν μὲν χώραν ἀνέσωσε τῇ πόλει. § 257 ἄνθρωπος πολλὰ καὶ δεινὰ πρεσβεύσας. Lege παραπρεσβεύσας. Participii primae literae absorpserunt necessariam praepositionem. § 259 οἱ δὲ λοιποὶ καὶ τὰ κύρι' ἄττα ποτ' ἐστὶν ἐν ἑκάστῃ τῶν πόλεων, οὗς ἔδει [τούτους] κολάζειν καὶ παραχρῆμα ἀποκτινύναι, τοσοῦτ' ἀπέχουσι τοῦ τοιοῦτόν τι ποιεῖν, ὥςτε θαυμάζουσι καὶ ζηλοῦσι καὶ βούλονται ἂν αὐτοὺς ἑκάστος τοιοῦτος εἶναι. Causam mihi videor perspexisse, cur orator post θαυμάζουσι καὶ ζηλοῦσιν omiserit

necessarium in hac verborum compositione pronomen αὐτούς. Nempe magistellus, quem fefellerat vera loci constructio, de suo inseruit istud τούτους. Vera enim constructio haec est: τοσοῦτ' ἀπέχουσι τοῦ (τούς) οὗς ἔδει κολάζειν καὶ ἀποκτινύναι (obiectum) τοιοῦτόν τι ποιεῖν ὥςθ' ἀναμίζουσι καὶ ζηλοῦσι, in quali compositione ultima verba rectissime carent novo obiecto. Nec fortasse iste satis assequebatur quid graece sit ποιεῖν τινά τι. § 272 extr. τότε μὲν τοίνυν οὕτω σεμνὸν ἦν τὸ δίκαιον καὶ τὸ κολάζειν τοὺς τὰ τοιαῦτα ποιοῦντας ἐντιμον, ὥςθ' τῆς αὐτῆς ἡξιοῦτο εἰσεως τό τε ἀριστερον τῆς Θεοῦ καὶ αἱ κατὰ τῶν τὰ τοιαῦτ' ἀδικούντων τιμωρίαι. νῦν δὲ γέλως ἄδεια [αἰσχύνῃ], εἰ μὴ τὴν ἄγαν ταύτην ἐξουσίαν σχήσετε νῦν ὑμεῖς. Lectionem admodum suspectam reddit optimus liber Parisiensis, qui substantivum αἰσχύνῃ plane omittit. Quo deleto praegressum ἄδεια locum tueri vix poterit. Venit in mentem νῦν δὲ γέλως κομιδῇ, cl. loco § 332, sed fieri potest ut ipsum quoque ἄδεια glossema sit. § 278 εἰ τοίνυν τι τούτοις ἀπρακτόν ἐστι τούτων ἐφ' οἷς ἐκείνων θάνατος κατέγνωσται. Legerim τῶν ἐφ' οἷς. Mox in extrema § suppleverim οὐδαμοῦ μόνους (μόνῳ) ἐντυγχάνειν Φιλίππῳ. § 279 ἀντὶ μὲν τοίνυν τοῦ καταψευδόμενοι παντελῶς ἀπολαλεκότες· πολλῷ δὲ δήπου τοῦτο δεινότερον [τοῦ καταψεύσασθαι]. Variant libri in καταψεύσασθαι et καταψεύδεσθαι. De emblemate quidem nullus dubito, sed vereor ne tota sententia πολλῷ δὲ δήπου — καταψεύσασθαι debeat lectoris cuiuspiam sedulitati. Mox § 280 cum Dobreo perspicuitatis causa requiro (ἐξ) ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν. § 285 expungo τὸν Τίμαρχον, et § 307 τὸν Φίλιππον, idemque glossema iterum § 308; nam ita demum αὐτόν, eum, recte habebit, si quidem ipsi Philippo locus non est. § 318 dele ἄρκους perperam repetitum post Θηβαίους. § 324 πάνθ' ὅσ' ἂν βούλωνται νομίσαντες ὑπάρχειν σφίσι κτέ. Μαλὶν ὑπάρξειν. § 328 οὗτοι δὲ χρήματ' ἔχουσιν ἐπὶ τούτοις καὶ μέχρι τῆς τήμερον ἡμέρας δίκην οὐ δεδώκασιν. ὅτι γὰρ ταῦθ' ἀπλῶς δεδωροδόκηνται καὶ τιμὴν ἔχουσιν ἀπάντων τούτων οὗτοι, πολλαχόθεν μὲν ἔγωγ' οἶμαι δῆλον ὑμῖν εἶναι πάλαι. Repetitum pronomen οὗτοι documento est, Demosthenem scripsisse δεδωροδόκηται, quod est in deterioribus quibusdam libris, cuius formae passivae ταῦθ' (sc. τὰ χρήματα) est subiectum. Ita simul liberamur forma apud antiquiores Graecos

suspecta *δαροδοκεῖσθαι* pro *δαροδοκεῖν*. Mendosus est locus Arist. Ran. 352. § 338 lege *προῦκαλινδεῖτο* pro *προκυλινδεῖτο*.

In *altero argumento orat. Leptineae* pag. 453 vs. 2 post *οἰκίαν* exciderunt verba *καὶ δημοσίαν τὴν οὐσίαν*, ut apparet ex § 156 orationis. Fons erroris fuit vocabulorum OIKIAN et OTCIAN similitudo.

Adv. Leptin. § 13 τὸ λυσιτελέεσθαι πρὸς ἀργύριον σκοποῦν. Huius loci est comparativus, qui legitur in sequenti paragrapho. § 22 ἴν' οὖν τριάκοντ' ἀνθρώποι ἢ πλείους παρὰ πάντα τὸν χρόνον λειτουργήσωσιν ἡμῖν, τοὺς ἅπαντας ἀπίως πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς διαθῶμεν; Verba corrupta esse viri docti fere consentiunt, sed quo pacto emendanda sint nemo dum vidit. Ratio enim fefellit tam eos qui delent cum Augustano codice *voculam ἢ*, quam qui post eam inserunt *μικρῶ*. Considera verba praegressa: εἰσὶ τῶν ξένων ἀτελεῖς, δέκα θῆσω. καὶ μὰ τοὺς θεοὺς, ὅπερ εἶπον ἀρτίως, οὐκ οἶομαι πέντε εἶναι. καὶ μὴν τῶν γε πολιτῶν οὐκ εἰσὶ πέντε ἢ ἕξ. οὐκοῦν ἀμφοτέρων ἐκκαίδεκα. ποιήσωμεν αὐτοὺς εἴκοσιν, εἰ δὲ βούλεσθε, τριάκοντα. Potuitne orator post tantas concessionem in computanda summa numerum iusto longe maiorem etiam augere addendo ἢ *μικρῶ πλείους*? Nonne aliquanto veri est similis eum scriptum reliquisse: ἴν' οὖν τριάκοντ' ἀνθρώπων (μ) ἢ πλείους κτέ.; § 73 λέγεται τοίνυν ἐκεῖνος (Themistocles) *τειχιζειν εἰπῶν* τοῖς πολίταις, κἂν ἀφικνῆται τις ἐκ Λακεδαιμόνος, κατέχειν [κελεύσας] οἷχεσθαι *πρεσβέων αὐτὸς ὡς τοὺς Λακεδαιμόνιους*. Verbum *κατέχειν* pendet a participio *εἰπῶν* haud secus quam *τειχιζειν*, quare exulato otiosum additamentum *κελεύσας*. § 77 καὶ τούτων πάντων ὑμῶν τινὲς [οἱ πρεσβύτατοι] μάρτυρές εἰσὶ μοι. Vocabula *οἱ πρεσβύτατοι* si essent oratoris, omisisset opinor pronomen indefinitum. § 88 καὶ οὐδὲν ἔσθ' ὅτι τοῦ παρακρούεσθαι καὶ φενακίσαι λέγεται παρ' ἡμῶν [εἵνεκα]. Num ultima vox genuina sit dubito. § 91 καὶ γάρ τοι τότε μὲν, ἕως τὸν τρόπον τούτον ἐνομοθέτουν, τοῖς μὲν ὑπάρχουσι νόμοις ἐχρῶντο, καινοὺς δ' οὐκ ἐτίθεσαν. An forte καινοὺς δ' οὐκ (εἰκῆ) ἐτίθεσαν? § 93 Συνίεθ' ὃν τρόπον — ὁ Σόλων τοὺς νόμους [ὡς καλῶς] κελεύει τιθέναι κτέ. § 98 Ἀκούετε — καὶ καταμανθάνετε ὅτι ἐνταῦθ' ἐνὶ καὶ τοὺς ἀξιόους ἔχειν τὰ δοθέντα καὶ τοὺς μὴ τοιούτους κριθέντας [ἐὰν ἀδίκως τι λάβωσιν] ἀφαιρεθῆναι. § 118 καὶ περὶ ὧν ἂν

νόμοι μὴ ὧσι, γνώμη τῇ δικαιοτάτῃ κρινεῖν. [καλῶς.] τὸ τοῖνον τῇ γνώμῃς πρὸς ἅπαντα ἀνενέγκατε τὸν νόμον. Logicum sententiarum nexum violenter abrumpit admirabundi lectoris alicuius exclamatio καλῶς, male huc illata de margine. Perire in vicinia Alcibiadis aequales (cf. § 115) ab oratore vocantur οἱ πρῶτοι τῶν προγόνων. Vide ne scripserit οὐδ' οἷς ποτ' ἐχρήσανθ' οἱ πρόγονοι, ut posteaquam πρόγονοι in πρῶτοι depravatum esset Genetivum τῶν προγόνων a correctore additum esse censeamus. Similem errorem aperui Mnemos. 1874 pag. 78 ap. Polyb. XXIII, 1 § 6. § 122 extr. dele τὴν δωρεάν. § 159 οὐ γὰρ ἔνεες εὐορκεῖν, εἰ μὴ τοῦτο ποιήσετε. Malim ἐνέσαι.

De *Midiāna* vide quae scripsi *Mnemos.* a. 1873 pag. 316 sqq. Pauca nunc addam. § 9 ὁ μὲν νόμος οὕτως ἐστίν — λέγων — ποιεῖν τὴν ἐκκλησίαν ἐν Διονύσου μετὰ τὰ Πάνδια κτέ. Quicumque addidit verba legis: τοὺς πρυτάνεις ποιεῖν ἐκκλησίαν ἐν Διονύσου τῇ ὑσεραίᾳ τῶν Πανδίων (ita enim recte Palmerius corrigere videtur pro ἐν Πανδίωνι) legisse hunc crediderim apud Demosthenem ἐν Διονύσου (εὐθύς) μετὰ τὰ Πάνδια. § 103 ὅτι Μειδίου μισθωσαμένου [γέγραπται]. Deleto ultimo verbo e praegressis mente repetas ἐγράψατο. § 110 ὥς [τὸ πᾶγμα] αὐτὸ ἐδήλωσε. In quibusdam est αὐτὸ τὸ πᾶγμα. In hac formula ita saepe variatur in oratorum codicibus, ut non fere dubitem, quin substantivum ubique sit suppositivum. Nam modo locis iisdem pro τὸ πᾶγμα habent τὸ ἔργον, modo αὐτὸ praeponunt, modo postponunt, modo substantivum prorsus omittunt. § 120 καίτοι πῶς οὐ δεινόν — μᾶλλον δ' ἀσεβὲς λέγειν ὥς φονεὺς, καὶ ἄλλιν ὥς οὐκ εἴρηκε ταῦτ' ἀπομύναι. Aegre fero post φονεὺς omissum ἐστίν. § 139 τοιοῦτοι τινὲς εἰσι μισθοφόροι περὶ αὐτὸν καὶ πρὸς ἔτι ἕτεροι [τούτοις] κτέ. In quibusdam libris inverso ordine est τούτοις ἕτεροι, quae lectio debetur correctori non intellegenti πρὸς h. l. adverbiascere, itaque τούτοις non esse genuinum. § 146 ἀλλ' ὅμως οἱ κατ' ἐκείνον (Alcibiadem) ὑμέτεροι πρόγονοι οὐδενὸς τούτων αὐτῷ συνεχώρησαν ὑβρίζειν αὐτούς, ἀλλὰ [ποιήσαντες φυγάδα] ἐξέβαλον. Deleatur inutile additamentum, quod alius etiam auxit addendo καὶ ἄτιμον, quae lectio memoratur in Cod. F. § 185 καὶ τοὺς μὲν πτωχοὺς τοὺς δὲ καθάρματα τοὺς δ' οὐδὲν ὑπολαμβάνων εἶναι. Inepta his verbis inest gradatio. Aequiore enim animo ferat aliquis τὸ μηδὲν νομιζόμενος quam

periculum, ut opinor. Illud enim dici solet de hominibus exigui nulliusve momenti, hoc de hominum faece ipsaque quasi sentina reipublicae. Quare nullus dubito quin in mendo cubet οὐδέν. Suspitor autem scribae olim fraudem fecisse compendiosam scripturam ΤΟΤΑΔΟΤΔΑΝΟΤC ὑπολαμβάνων εἶναι, itaque corrigendum esse τοὺς δ' οὐδ' ἀνθρώπους ὑπολαμβάνων εἶναι, prorsus ut infra eadem vocabula coniunxit orator § 198 καὶ πάντες εἰς τούτῳ καθάρματα καὶ πτωχοὶ καὶ οὐδ' ἀνθρώποι. § 214 καὶ γὰρ εἰ μὲν — τόθ' ὅτ' ἦν ἡ προβολή, τὰ πεπραγμένα ὃ δῆμος ἀκούσας ἀπεχειροτόνησε Μειδίου, οὐκ ἂν ὁμοίως ἦν δεινόν· καὶ γὰρ μὴ γεγενῆσθαι καὶ μὴ περὶ τὴν ἑορτὴν ἀδικήματα ταῦτ' εἶναι, καὶ πόλλ' ἂν εἶχε τις αὐτὸν παραμύθιασθαι. Num Schaeferum putas hunc locum expedivisse annotando „Sensus: nam rem non accidisse et, si acciderit, non pertinuisse ad festum et multa alia eiusdemmodi posses ad te ob sententiam pro Midia latam excusandum causari”? Verberibus enim Demosthenes caesus esset necne, non ambigebatur neque ambigi poterat a populo: norant omnes neque infitias ibat ipse Midias, ut puto, sed populi erat iudicare quo nomine censendum esset istud facinus, ὕβριςne recte audiret necne. Audi modo quae mox dicit orator § 216 ἐπειδὴ δὲ κεχειροτόνηται μὲν ὕβρις τὸ πρᾶγμα εἶναι κτέ. Satisne igitur certum est vocabulum excidisse et Demostheni reddi oportere: καὶ γὰρ (ὕβριν) μὴ γεγενῆσθαι καὶ μὴ περὶ τὴν ἑορτὴν ἀδικήματα ταῦτ' εἶναι κτέ.?

Ado. Androtionem § 26 recensentur diversi modi, quibus *furti* aliquis postulari legibus Atheniensium posset: ἔρρωσαι καὶ σαυτῷ πισεύεις; ἄπαγε· ἐν χιλίαις δ' ὃ κίνδυνος. ἀσθενέστερος εἶ; τοῖς ἄρχουσιν ἐφηγοῦ· τοῦτο ποιήσουσιν ἐκεῖνοι. Φοβεῖ καὶ τοῦτο; γράφου. καταμέμφει σεαυτὸν καὶ πένης ὢν οὐκ ἂν ἔχοις χιλίας ἐκτίσαι; δικάζου κλοπῆς πρὸς διαιτητὴν, καὶ οὐ κινδυνεύσεις. τούτων οὐδέν ἐστι τὸ αὐτό κτέ. Valde miror isto loco legi verba ἐν χιλίαις δ' ὃ κίνδυνος. Non enim soli *Apagogae* propriam sed omnibus actionibus publicis communem fuisse mulctam illam M drachmarum, constat inter omnes. Tum logicus sententiarum nexus ea verba statim post ἄπαγε sequi vetat, si quidem post γράφου demum ponuntur verba: — οὐκ ἂν ἔχοις χιλίας ἐκτίσαι. Quare, si illa verba genuina sunt, haud dubie transponenda

erunt inter γράφου et καταμέμφει. At enim, inquires, vulgatum ordinem tuetur § 28: εἰ δὴ τις ὥς μὲν οὐχὶ κακοῦργός ἐστι μὴ λέγοι, ἢ ὥς οὐκ ἀσεβής, ἢ ὅτι δὴ ποτ' εἴη δι' ὃ κρίνοιτο, διὰ ταῦτα δ' ἐκφεύγειν ἀξιοίη, εἰ μὲν ἀπηγγεμένος εἴη, διότι πρὸς διαιτητὴν ἐξῆν αὐτῷ λαχεῖν καὶ γράφεσθαι χρῆν, εἰ δὲ πρὸς διαιτητῇ Φεύγοι, ὅτι χρῆν σε ἀπάγειν, ἢν' ἐκινδύνευες περὶ χιλίων, γέλως ἂν εἴη δήπουθεν. Si corruptis testibus litem agi fas esset, victum me etsi non convictum faterer, sed quantopere hic a scribis turbatum sit non melius apparere tibi poterit, quam si apposuero, quo pacto iubente sana ratione oratorem scripsisse existimemus necesse sit. Nempe sic: — εἰ μὲν ἀπηγγεμένος εἴη, διότι πρὸς διαιτητὴν ἐξῆν αὐτῷ λαχεῖν, εἰ δὲ πρὸς διαιτητῇ Φεύγοι, ὅτι χρῆν σε γράφεσθαι, ἢν' ἐκινδύνευες περὶ χιλίων, γέλως ἂν εἴη δήπουθεν, ni forte mavis: ὅτι χρῆν σε ἀπάγειν ἢ γράφεσθαι. Animadvertite autem in vulgatis quam incuriose dictum sit διότι — ἐξῆν αὐτῷ λαχεῖν καὶ γράφεσθαι χρῆν, ubi neque intellegitur, cur duplici verbo ἐξῆν et χρῆν Demosthenes usus sit, neque ad γράφεσθαι satis recte desiderantur pronomina σε αὐτόν. Quod ad priorem locum adtinet, ut libere dicam quod sentio, equidem nihil desiderarem, si expunctis reliquis non legerentur nisi haec: ἔρρωσαι καὶ σαυτῷ πιστεύεις; ἀπαγε. ἀσθενέστερος εἶ; τοῖς ἄρχουσιν ἐφηγοῦ. φοβεῖ καὶ τοῦτο; γράφου. καταμέμφει σεαυτὸν καὶ πένης ἂν οὐκ ἂν ἔχοις χιλίας ἐκτίσαι; δικάζου κλοπῆς πρὸς διαιτητὴν. τούτων οὐδὲν ἐστὶ τὸ αὐτό. Quae enim interponuntur additamenta et periodum onerare, nec proposito conducere apteque haerere videntur. Eadem de causa dubito num altero quoque loco ipse orator addiderit verba ἢν' ἐκινδύνευες περὶ χιλίων. Grassatus est idem aliusve interpolator infra § 42 in his: ὀλίγους εἰσπρᾶξαι φήσκει πολλὰ χρήματα ἀναιδῶς οὐ τιθέντας, καὶ κατηγορήσει τούτων, πρᾶγμα ῥᾶδιον οἶμαι διαπραξάμενος [τῶν μὴ τιθέντων τὰς εἰσφοράς], καὶ φήσκει πᾶσαν ἄδειαν ἔσεσθαι τοῦ μὴ τιθέναι τὰς εἰσφοράς, εἰ καταψηφιεῖσθε αὐτοῦ.

§ 63. Σάτυρος γὰρ ὁ τῶν νεωρίων ἐπιμελητὴς οὐχ ἐπὶ τὰ τέλαντα εἰσέπραξεν ὑμῖν ἀλλὰ τέτταρα καὶ τριάκοντα τοὺς αὐτοὺς τούτους ἀνθρώπους ἐξ ὧν παρέθηκε τὰ σκευὴ ταῖς ἐκπλευσάσαις ναυσίν. Ultima verba, de quibus altum est apud interpretes silentium, non expedio. Nam hoc quidem perspicuum esse reor, Stephanum illam pecuniam exegisse a trierarchis propter armamenta,

quae mutua sumta a civitate non reddidissent, sed quae sit verbo *παρatiθέναι* h. l. vis, non reperio. Neque enim usurpari potuit pro *παρέχειν*, neque ita locus esset Accusativo τὰ σκευή, sed Genetivo. Non magis huc pertinet ea verbi potestas, de qua egit Boeckhii in libro *Urkunden über das Seewesen des Attischen Staates* pag. 203. An hoc voluit orator: *ex iis pretiis, quibus constituerat armamenta navium in usum praebita* (si reddita non essent)? At *pretium ponere* noto usu dicitur *τιθέναι*, non *παρatiθέναι*. Quare nescio an corrigendum sit: *ἐξ ὧν περ* (i. e. ἐκ τούτων ὧν περ) *ἔθηκε τὰ σκευή ταῖς ἐκπλευσάσαις ναυσίν.* § 68 εἰ γὰρ ἀνδραπύδων πόλις — ὡμολογεῖτ' εἶναι, οὐκ ἂν, ὧ ἀνδρες Ἀθηναῖοι, τὰς ὕβρεις ἠνέσχεσθε τὰς τούτου. Corrige sodes: οὐδ' ἂν ὧς, ὧ ἀνδρες κτέ. et mox δ' ὧν pro δέων.

Adv. Aristocratem § 25 *τηνικαῦτα* γὰρ εὐσεβὲς ἤδη κολάζειν [εἰδόσιν] εἶναι. Lege praegressa et intelleges *εἰδόσιν* inepte supervacaneum esse post *τηνικαῦτα*. § 35 glossatori tribuerim verba inutilia καὶ οὐδὲ ἐν τῇ ἡμεδαπῇ ἄγειν κελεύοντων τῶν νόμων σὺ δίδως ἄγειν πανταχόθεν et post pauca verbum *κακοῦν* in his: καὶ μὴν ἐν γε τῷ ποιεῖν ἀγώγιμον πάνθ' ὅσα ἀπείρηκεν ὁ νόμος δίδωκας, χρήματα πράξασθαι, ζῶντα λυμαίνεσθαι [κακοῦν], ἔχοντα αὐτὸν ἀποκτινύναι. § 38 deleatur praepositio in verbis [ἐν] τοῖς αὐτοῖς ἐνέχεσθαι, quae recte abest § 41, § 43, alibi. § 70 absurdo errore scriptum est: ὅτι οἱ ταῦτ' ἐξ ἀρχῆς τὰ νόμιμα διαθέντες, οἵτινές ποτ' ἦσαν — οὐκ ἐπέθεντο τοῖς ἀδικήμασιν, ἀλλ' ἀνθροπίνως ἐπεκούφισαν — τὰς συμφοράς. Imo vero τοῖς ἀδικήμασιν. § 98 ὑπὲρ τούτου φησὶ τοῖς προσήκουσιν εἶναι τὰς ἀνδροληψίας, ἕως ἂν ἡ δίκας τοῦ φόνου ὑπόσχωσιν ἢ τοὺς ἀποκτείναντας ἐκδώσι. Pugnat cum his legis clausula: τὴν δ' ἀνδροληψίαν εἶναι μέχρι τριῶν, πλέον(ων) δὲ μὴ. Iubebat igitur lex εἶναι τὰς ἀνδροληψίας non ἕως ἂν, sed ὡς ἂν ἡ δίκας — ὑπόσχωσιν ἢ — ἐκδώσιν. § 84 ἂν μήτε δίκας ὑπόσχωσι μήτε τοὺς δεδρακότας ἐκδιδῶσι. Num opus est dicam quid pro ἐκδιδῶσι auctor dederit? § 111 glossatori redde τὸν Μακεδόνα et § 128 verba ἐκ τοῦ ψηφίσματος et § 128 βασιλεῖ in verbis *Θρακι δ' ἀνθρώπων βασιλεῖ στρατηγούντι* (Charidemo scil.) Vide enim quam inepte Cersobleptae, ubi cum contemptu vocatur homo Thrax, quasi de vilissimo mancipio sermo sit, simul tribuatur titulus regius. § 124 ἐν δὲ Λαμψάκῃ τινὲς ἀνδρικοι

γίνονται δύο· Θερσαγόδρας ὄνομα αὐτῷ, Σατέρῳ δ' Ἐξήκεστος. Locum corrigere conatus est nescio quis, cuius correctio hodie legitur in deterrimis codicibus: ὄνομα αὐτῶν Σατέρῳ, τῷ δ' Ἐξ. Equidem verum esse suspicor: ὄνομα αὐτῶ(ν) Σατέρῳ, (Σατέρῳ) δ' Ἐξήκεστος. § 151. Cum res ipsa tum varietas lectionum abunde docet in verbis λέγε [τὴν ἐπισολήν] duo ultima vocabula esse interpretis. § 152, 2 dele μισθῶσαι, § 153, 7 verba τὸ περὶ τὴν ἐπισολήν. § 154, 7 verba παραβὰς αὐτοῦς. § 164 ὥς οὐδὲν πισὸν ἐστ' ὧν ἐκεῖνός Φησι καὶ προσποιεῖται τῇ πόλει προσέχειν. Fortasse non sine causa voculam καὶ omittunt codd. ΣΓ, cum ἡ eam mutant ΤΩ. Sapit enim glossema verbum προσποιεῖται. Mox in eadem paragrapho scripserim: ἤκε δὲ Κηφισόδοτος στρατηγῶν πρὸς ὧν οὗτος (pro αὐτῶς) ἔπεμψε τὴν ἐπισολήν ἐκείνην. § 169 τὸν μὲν υἱὸν ἀπέσφαξαν, ἐκείνον δ' ἐπιδόντα [τὸν υἱὸν ἀποσφαττόμενον] κατεπόντισαν. § 171 dele ὁ Χαρίδημος. § 215 supple βούλομαι μικρὰ πρὸς ὑμᾶς (ἐπ)ειπὼν καταβαίνειν vel (ἐτι) εἰπὼν. Tandem § 220 καὶ ὑπερβὰς τὸ „καὶ ἀλῶ φόνου” καὶ τὸ — καὶ τὸ — καὶ τὸ — καὶ πάνθ' ὅσ' ἐστὶ δίκαια [ὑπερβὰς], ἀγώγιμον εἶναι γέγραφε. Ex-punge participium male repetitum et sermonem habebis vere Graecum dignioremque Demosthene, cuius reliquas orationes alia opportunitate percensebimus.

Traiecti ad Rhenum,
mense Julio.

Continuabitur.

GALENUS

(Tom. VIII. pag. 682. Kühn.)

ἀλλὰ καὶ Πίνδαρος εἶη τις ἢ Ὀκεανοῦ τὰ πέταλα τὰς κρήνας λέγων οὐκ ἐπαινεῖται, καὶ πολὺ μᾶλλον ἐπειδὴν ἀψευδῆ πρὸς ἄκμονι χαλκεύειν γλῶσσαν ἢ τι τοιοῦτον ἕτερον εἶπη. Corrīg. καὶ Πίνδαρός τις ἢ Ὀκεανοῦ τὰ πέταλα εἰ ἀψευδεῖ πρὸς ἄκμονι.

C. G. C.

AD
LIBANII
Ἀπολογία Σωκράτους.

SCRIPSIT C. G. COBET.

Libanii Sophistae Orationes — illustravit I. I. Reiske.

Tom. III. pag. 1—67.

Orationum Libanii ex diversis Codicibus in unum collectarum non est omnium eadem conditio. Sunt quaedam integrioris paucis tantum mendis deformatae iisque fere facili negotio sanandis. Aliae contra pessime habitae sunt et gravissimis vitiis coöpertae, quorum magna pars praesertim propter lacunas ἀνιάτως ἔχει. Sunt denique aliae complures, in quibus magna errorum multitudo legentibus molestiam creat, sed quibus ut plurimum mederi possis, si in lectitando Libanio et iis, unde totus pendet, Demosthene praesertim et Aeschine, diu et multum sis versatus. Ex hoc genere est ἡ ἀπολογία τοῦ Σωκράτους scatens vitiis sed ex parte sanabilibus. Sunt quaedam ulcera quae satius est non tangere. Ubi enim veteres lacunae omnem sanam sententiam funditus deleverunt Criticorum opera luditur.

Delegi hanc potissimum Libanii orationem, quia in ea dedita opera refutatur notissima apud Veteres POLYCRATIS κατηγορία Σωκράτους post Socratis mortem ingenii ostentandi causa ficta, de qua diligenter scripsi in *Nov. Lectt.* pag. 662 sqq.

Libanius III. 2. 10. τὸν κεκρατηκότα τῶν ἡδονῶν, ὧν ἕνεκα ζῆν ἐπιθυμοῦσιν οἱ πολλοί, καὶ τὴν ἐνθένδε μετασῶσιν ἀνάγκη ῥαδίως φέρειν. Leg. μεταΝΑσασιν *migratíonem*. Permutari haec crebro inter sese docuit Dindorf. ad Steph. Thes., ubi quod sequitur vocabulum Μετανάσματος ut ex errore natum expungi debet. Ocellus enim non dixerat: ἡ Ἑλλάς οὐχ ὑπ' ἀνθρώπων μόνον γενομένη ΜΕΤΑνάσματος ἀλλὰ καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς φύσεως, sed γενοΜΕΝΗ Ἀνάσματος.

Eadem opera redde Lysiae pag. 168, 1. μεταΝασᾶς ἐντεῦθεν Θήβησι μετώκει, pro μετασᾶς. et Libanio II. 270. 3. τίνας δ' οὐκ ἐφθελγῆσάμην λόγους θανατῶντων εἶναι λέγων καὶ παραπαιδόντων τὴν μεταΝάσασιν pro μετάσασιν. vehementer enim dissuasit discipulis suis ne ex urbe *migrarent*.

Perineptus est Graeculorum error in Homérico μετα-νάσην, quod quum sit ex μεταναίω = μετοικῶ, illi a μετανασῆναι reptebant et ex eo μετανασεύω et μετανάσευσις et similia procuderunt, quae omnia sunt κίβδηλα καὶ νόθα καὶ τῆς Ἑλλάδος ἀλλότρια.

Libanius III. pag. 3, 14. ἃ δὲ καὶ τούτοις ἔΔΟΚΕΙ θαρρῆσαι τὴν γραφὴν ἀπενεγκεῖν. Leg. ἔΔΩΚΕ θαρρῆσαι, *fiduciam dedit*. Saepe δίδωμι θαρρεῖν, παρέχω θαρρεῖν et ἔχω θαρρεῖν et apud alios et apud Libanium legitur, veluti III. 64. 4. καὶ δώσουσι θαρρεῖν. Δίδωμι sic cum multis infinitivis componitur, δίδωσι λέγειν, ἐλέγχειν. Libanius III. 345. 2. τοῖς μὲν εὐθυμεῖσθαι, τοῖς δὲ αἰσχύनेσθαι δώσομεν.

Pag. 3, 15. πρῶν τινὸς προσελθόντος αὐτοῖς καὶ λέγοντος σφῖδρα συνΗδεσθαι τοῖς διώκουσιν· οὐδὲ γὰρ οὐδ' ὄραν εἰς τὸ κρατήσῃν ἀφορμάς. Clamat sententia *plane contrarium* requiri. Hinc Reiske: οὐ σφῖδρα coniecit festinanter et admodum infelicititer. Scrib. σφῖδρα συνΑΧΘεσθαι. Nascuntur tam portentosa vitia ex Codicum detritorum et perrosorum lacunis et lacunulis. Supererat CTN*** ΕΘΑΙ.

* Socrates plerisque hominibus praestabat, ut Libanius ait pag. 5, 26. τῷ μάλιστα δὲ τῶν μνημονευομένων ἀρετῇ CΤΗΡΙχθῆναι καὶ νομίζειν ζηλωτὸν τὸ κτῆμα. Emenda: ἀρετῇ C T' ὈΡΕχθῆναι.

Libanius III. pag. 6, 20. νομίζων μάταιον πᾶσι μάθησιν ἀφ' ἧς οὐδὲν ἐνεργὸν τοῖς ἐπισαμένοις γένοιτο. Reiskius: οὐδὲν ἔργον. Leg. οὐδὲν ἂν ἔργον — γένοιτο. Praeterea corrig. μάταιον πᾶσιν ἂν μάθησιν pro πᾶσι.

Pag. 7, 14. ἀντὶ γὰρ τοῦ ζητεῖν εὐπορίας — τῆς δαπάνης ἀφείλε μᾶλλον καὶ τὸ μὴ δεῖσθαι τοσούτων ἐπαίδευσεν ἑαυτὸν ἢ ὅθεν ἂν ἔχοι δαπανᾶν ἐσκέψατο. Duo vocabula transposita sunt. Leg. ἀφείλε καὶ μᾶλλον τὸ μὴ δεῖσθαι κτέ.

Pag. 7, 24. περιενόσει τὰς παλαιάς, τὰ γυμνάσια, τὸ Λύκειον, τὴν Ἀκαδημειαν, τὴν ἀγορὰν, ὅποι μέλλει ἐντεύξεσθαι. Manca sententia est, quam sic restituas: ὅπου (πλείστοις) μέλλοι ἐντεύξεσθαι. Xenophon Memor. I. I. 10. τὸ λοιπὸν αἰετὴς ἡμέρας ἦν (Socrates) ὅπου πλείστοις μέλλοι συνέσεσθαι.

Libanius III. pag. 7, 30. καὶ οὐδὲν ἐπαύσατο τῶν — ἄρχειν ὑμῶν βουλομένων — ἐνίους ἐλέγχων ὅτι πρὶν ὅπως ἐπιμελήσονται τῶν ὑμετέρων καὶ Πῶς ἂν εὐδαίμων γένοιτο πόλις μαθεῖν, εἰπὼς ἐν ταῖς ἀρχαῖς γένοιτο διαπράττονται. Leg. καὶ Ὅπως ἂν εὐδαίμων — μαθεῖν, Ὅπως ἐν ταῖς ἀρχαῖς κτέ.

Post pauca: ἀλλ' ἵνα ἴδωσιν (leg. ἵν' εἰδῶσιν) ὅτι ἔσιν ὁ μεμφόμενος — καὶ ἐξετάσων — καὶ ἀπαιτήσων. Passim sic μέμφομαι — μέμψομαι et μεμφόμενος — μεμψόμενος et sim. confunduntur.

Pag. 8, 13. ὡς excidit in verbis: τῶν δὲ ψυχῶν ὅπως (ἮΝ) ἀρισται γενήσονται — οὐδὲ εἰς λόγος. Plato et Xenophon, unde haec sumta sunt, constanter in ea re ἮΝ βέλτιστος et ὡς ἄριστος ponere solent.

Pag. 8, 16. δεῖ νομίζειν τοὺς μὲν ἌΓΑΝ διακειμένους οὐδὲν ὀφείλει, τοὺς δὲ εἰδότας ἐρυθριᾶν — γενέσθαι βελτίους. Oppositio monstrat veram scripturam, quae haec est: τοὺς μὲν ἈΝΑΙΔῶς διακειμένους, id est τοὺς ἀναισχύντους.

Pag. 9, 8. αὐτοὶ τε ὧν ἐπὶ τὴν ἐκείνην περιεισήκετε τὸν Σωκράτην —

καὶ τοὺς ἐπὶ σοφίᾳ φρονούντας ὁρῶντες καταδυομένους — ἐγελᾶτε.
 Cor. αὐτοὶ τε ἮCθέντες *lacti*.

Graeculorum vitium est ἐπὶ σοφίᾳ φρονεῖν dicere pro μέγα φρονεῖν et μάλιστα φρονεῖν pro μέγιστον. Saepe sic peccant Philostratus, Themistius, Iulianus et persaepe Libanius.

Pag. 9, 15. νομίζοντες μεῖζον εἶναι κέρδος αὐτοῖς ΚΑΤΑ μικρὸν τῶν ἐκείνου μετασχεῖν καλῶν ἢ τὸν ἐπὶ γῆς ἅπαντα χρυσόν. Pro κατὰ μικρὸν legendum ΚΑΝ, καὶ μικρὸν.

Pag. 11, 3. οὗτ' ἂν ἡδικοῖσθε ὑμεῖς οὗτ' ἂν ἡσέβητο τὸ θεῖον οὗτ' ἂν ἡ νεότης διέφθαρτο. Scrib. οὗτ' ἂν ἡδικοῖσθε. Sexcenties in libris pro plusquamperfecto irrepsit imperfectum.

Pag. 11, 6. (ὁ Ἄνυτος) ἀγανακτῶν εἴΠΕΡ ἐστὶ καὶ δόξει πλάττειν αἰτίας καὶ συκοφαντεῖν ὑπέμεινε πριάμενος τὸν ἐπὶ δραχμαῖς πάντα ἂν ποιήσοντα Μέλιτον. Legendum: εἰ Ὅπερ ἐστὶ καὶ δόξει, ut Tom. II. 509: ἐπεθύμησαν μὴ Ὅπερ ἦσαν εἶναι, et saepius alibi. Deinde ita scribe: πριάμενος τὸν ἐπὶ I (δέκα) δραχμαῖς πάντα ἂν ποιήσαντα ΜέλΗτον.

Pag. 12, 11. τὸ τοῦ πράγματος αἴτιον ἐζητεῖτε παρ' ἄλλοιC, imo vero παρ' ἄλληλων. Nota confusio inter ἄλλων — ἀλλήλων et sim. Tom. III. 319, 18. καὶ καθ' αὐτοὺς (id est μόνοι) θρασυνόμενοι καὶ μετ' ἀλλήλων συνισάμενοι, leg. μετ' ἄλλων.

Pag. 13, 11. articulus intercīdit in verbis: εἰς φῶς ἐλθεῖν συνέβη (ΤΩΝ) τὴν γλωτταν ἀκολάσων τινὸς ἐκλεαληκότος.

Libanius III. pag. 14, 5. ἦν βασιλεὺς ἡμῖν [ἀρχή] καὶ τὸν ἄλλον ἅπαντα χρόνον, Ἄνυτε· ἦσαν Εὐμολοπίδαι.

Ex margine irrepsit ἀρχή. Cf. *Var. Lectt.* pag. 433 et 450.

Pag. 14, 16. μετὰ γὰρ τοῦ κακῶς ποιούντος τὸν [τὸ] παρὸν καλύειν οὐκ ἐβελήσαντα θετέον. Dele τὸ. Libanius sic loqui amat, ut II. pag. 418, 20: ἐν τοῖς ἐμπρησμοῖς ὁ παρὸν σβεννύειν οὐκ ἐθέλων ἔκαυσε καὶ ὁ παρὸν κυνὸς ἐξαρπάσαι παιδίον οὐκ ἐξαρπάσας ἔδωκεν. et III. 271, 7. ὁ γὰρ ἐξὸν ἐπισχεῖν μὴ βουληθεῖς

τῆς πράξεως κεκοινώνηκεν. Tom. IV. pag. 203, 17. οἱ δὲ καταπατοῦσιν οἱ ἡλίθιοι [ᾶ] πωλεῖν ἐξόν. expunge molestum pronomen.

Libanius III. pag. 14, 23. οὐς ἴσμεν τῶν οἰκετῶν κλέπτοντας — ἐφέντες αὐτοῖς ἀεὶ τι τῶν ἙΡΓΩΝ ὑφαιρεῖσθαι. Non possunt τὰ ἔργα furto surripi. Leg. ἀεὶ τι τῶν ἙΝΔΟΝ ὑφαιρεῖσθαι.

Pro κλέπτοντας rectissime Reiskius κλέπτας ὄντας. Sequitur enim καὶ περὶ σκευῇ κακούργους, non κακούργοῦντας.

Pag. 15, 15. οὐ μετὸν μὲν τὸ βῆμα τῶν λεγόντων ἔCTIN ἐκκλησίας, πλήρη δὲ τὰ δικαστήρια τῶν γραφομένων; Leg. — λεγόντων, ΜΕCTH Δ' Ἡ ἐκκλησία.

Pag. 16, 4. προσάται τῆς πόλεως — διὰ μὲν κώπας καὶ μυνᾶς ὀλίγας οὐκ ᾄκνουν γράφεσθαι. Leg. κωπέας pro κώπας.

Libanius III. pag. 16, 23. ταχύ ΓΟΤΝ ἔδεισαν τὴν πενίαν Σωκράτους — οἱ τὸν ποικιλώτατον τῶν ῥητόρων καὶ πολέμου καὶ εἰρήνης καὶ τῶν ὅλων κύριον κρίναντες. Periclem dicit. Pro ταχύ γοῦν Libanius dederat ironicum ταχύ γ' ἂν ab Aristophane et Demosthene sumtum. Aristophanes *Nub.* 647.

ἐς κόρακας, ὥς ἄγροικος εἶ καὶ δυσμαθής.

ταχύ γ' ἂν δύναιο μανθάνειν περὶ ῥυθμῶν.

ubi Porsonus et alia sequiorum exempla attulit et in Aeschinis *Timarchea* pag. 26, 3. ταχύ ΓΑΡ Τίμαρχον καὶ τὸν κίναιδον Δημοσθένην εἶασε πολιτεύεσθαι. optime correxit ταχύ γ' ἂν. Saepius sic loquitur Demosthenes, ut pag. 581, 28. ταχύ γ' ἂν χαρίζαιτο, et pag. 798, 20 ταχύ γ' ἂν φροντίσειε τοῦ παρ' ἐνδὲς λόγου. Lubenter Libanius eadem dicendi forma utitur, ut III. pag. 431, 12, ταχύ γ' ἂν οὗτος τὸν Κυνέγειρον ἢ τὸν Κόδρον ἐμιμήσατο. IV. pag. 738, 10. ταχύ γ' ἂν οὗτος — ἐπέδωκε τὸν υἱόν. II. pag. 287, 10. ταχύ γ' ἂν ὑμᾶς αἰσχυρθεῖη χειροτέχνης. ταχύ γ' ἂν ὑπουργήσειε κελεύοντι. ταχύ γ' ἂν ἐλπίζειε δυσχερὲς αὐτῷ τι λυθήσεσθαι δι' ὑμῶν ὅταν ὑμεῖς ἄλλων δέησθε τῶν ὑπὲρ ὑμῶν ἐρούντων.

Pag. 16, 26. τί οὖν — αἴτιον; — τὸ τοῦτον νῦν συκοφάντου πράγμαΤΑ ποιεῖν. Postulat rei natura et dicendi usus πᾶγμα, 10

νομῶν πράγματα, quia de uno certo facinore sermo est, ut Tom. IV. 412. πᾶγμα συκοφάντου ποιῶν. Demosthenes pag. 233, 8. Εὐρυβάτου πᾶγμα, οὐ πόλεως ἔργον οὐδὲ χρηστῶν ἀνθρώπων διαπράττεσθε.

Libanius III. pag. 17, 1. τὸ πάντων ἀτοπώτερον· ἐπὶ τὸν ἐν Λυκείῳ διατρίβοντα καὶ πάντα τὸν βίον ἐν τῷ διαλέγεσθαι καὶ ζητεῖν ἀνηλωκότα τῶν ρητόρων αἰτεῖ γραφάς. Legendum et supplendum: ἀτοπώτατον (ἐρῶ)· ἐπὶ τόν — et ἀνηλωκότα (ΤΑC ΚΑΤΑ) τῶν ρητόρων αἰτεῖ γραφάς.

Optimae haec illustrabit Hyperides ὑπὲρ Εὐξενίππου §. 4. ὁ εἰσαγγελτικὸς νόμος κελεύει κατὰ τῶν ρητόρων αὐτῶν τὰς εἰσαγγελίας εἶναι περὶ τοῦ λέγειν μὴ τὰ ἄριστα τῷ δήμῳ, οὐ κατὰ πάντων Ἀθηναίων. et ipsis verbis legis §. 7. ἴαν τις — ῥήτωρ ὢν μὴ λέγῃ τὰ ἄριστα τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων χρήματα λαμβάνων.

Pag. 17, 9. εἰ δὲ τις ἐν ταῖς παλαιαῖς — περὶ τῶν αἰὲ Πιστόντων Φιλοσοφεῖ. Scrib. προσπιπτόντων. Est praepositionis πρὸς compendium sive nota tachygraphica, quae facillime intercidit.

Lacuna est pag. 17, 18. πάλιν τοίνυν ὥσπερ ἡδίκηει μὴ πάλιν κρίνων Σωκράτης. Ex sententiae fundo emergit haec lectio: ὥσπερ ἡδίκηει μὴ πάλαι κρίνων Σωκράτην (οὕτω καὶ νῦν ἀδικεῖ μόνον ἐξ ἀπάντων κρίνων Σωκράτην). Lacuna unde nata sit vides. Repetitum enim in vicinia κρίνων Σωκράτην scribam fefellit.

Pag. 18, 3. οὐδὲ γὰρ ἐν τοῖς Φονικοῖς νόμοις οὕτως ὁρῶμεν διηρημένον. Tralaticius error est pro διειρημένον. Διαγορεύειν et διείρηται et διαρρήδην propria in his rebus verba sunt. Perpetuo autem διειρησθαι et διηρησθαι inter se confusa videbis.

Libanius III. pag. 18, 8. ἀλλὰ νῦν ὁ μὲν πείθων ἀνελεῖν τοὺς νόμους (Σωκράτης del.) κρίνεται, τῶν ΔΕ Πείσθησόμενων τῇ τούτων καταλύσει λόγον οὐδεὶς ἀπαιτεῖται. Leg. τῶν Δ' ἐπιθήσόμενων τῇ τούτων καταλύσει.

Pag. 19, 6. ἤκουσέ τις αὐτοῦ λέγοντος μικρὰν μὲν γεγονέναι

τὴν πόλιν νόμοις διοικουμένην, εἶναι δὲ μεγάλην εἰ τυράννων ἐξουσίαις ἤγετο. Recta oratio esset: ἦν δ' ἌΝ μεγάλη εἰ — ἤγετο. Itaque et in obliqua dicendum: εἶναι δ' ἌΝ μεγάλην. Similiter Tom. II. pag. 271, 5. ubi de iuventutis desidia queritur, dixerat: ἐπιθυμία μὲν ἀργίας ἦκον ἐκέτισε, προσποιοῦνται δὲ τῶν ἡδέως (ἌΝ) ἐργαζομένων εἶναι.

Pag. 19, 23. εἰκὸς δ' ἦν, ὧ ἄνδρες, καὶ εἰ σφόδρα ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ ἐδεδοίκει — χρόνου γε προϊόντος — τολμῆσαι. Reiske „τὴν πόλιν *delenda videntur*.” Tu vero repone: εἰ σφόδρα ΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ (*ab initio*) ἐδεδοίκει. Similiter dixit Libanius III. 87, 7. κἄν μὴ τὴν πρώτην πείσῃσι λιπαροῦντες ταῦτα ἐπραξαν, et III. 100, 10. οὐδεὶς ἂν με δείξειεν ἄκλητον τὴν πρώτην ὡς ἄρχοντα δείλης πορευόμενον, et alibi saepe.

Pag. 20, 25. Κριτίας ὁ μαθητὴς τε καὶ φίλος ΤΙΜΗC ἐτιμᾶτο τῷ διδασκάλῳ sine sensu. Corrig. CΙΓΗC ἐτιμᾶτο, id est ἀπηγόρευε μὴ διαλέγεσθαι, σιγᾶν προσέταξε. Nota res e Xenophontis *Memorabilibus*.

Libanius III. pag. 20, 26. ἔσιν οὖν ὅπως ἄνθρωπος τυραννικὸς — ΤΕΡΠΟΙΤΟ μὲν ἂν ἰδεῖν ἄκυρον τῶν πραγμάτων τὸν δῆμον, ὁρῶν δὲ λυποῖτο; Absurdum est τέρποιτο. Leg. ΕΤΧΟΙΤΟ, *optaret*.

Pag. 21, 10. ἀδικῶν οὐκ ἐπιορκεῖν ἀναγκάζΕΤΑΙ. imo vero: ἀναγκάζΕΙ.

Pag. 22, 25. ΤΟΙC μὲν πάλαι τῶν ποιητῶν αὐτῶν λεγόντων ἀκηκοΤΟΤΩΝ ἐξέσαι τι καὶ ἐπιτιμῆσαι. Sic nihil cogitantes passim vicina vicinis accommodant. L. ἀκηκοόσιν.

Pag. 23, 14. ὁ τὸ πρᾶγμα ἐξαλείφῳν οὐκ ἔσαι. Certa loquendi lex *futurum* postulat ἐξαλείψων. Sexcenties sic Φ et Ψ inter se confunduntur.

Pag. 26, 20. τοῦ μὲν ὡς εὖ λεχθέντος Ἀσθῆναι, τὸ δὲ τι καὶ ἐπανορθῶσαι. duae literulae perierunt; scrib. ἈΓασθῆναι.

Pag. 28, 22. οὐδένα διαλελοίπαμεν, ὦ ΘΕΟΙ, χρόνον νέεσθαι ἀντὶ τῶν παλαιῶν τιθέμενοι νόμους. Mirifica est et plane absona in huiusmodi demonstratione Deorum invocatio, sed ludificatur nos scribendi compendium pervulgatum et tamen indoctis scribis ignotum ⁸⁸, quod non significat ὦ θεοί, sed ὦ Ἀθηναῖοι. Itaque sexcenties haec apud Libanium inepte confusa videbis. Saepe libri discrepant et ubi in deterioribus est ὦ θεοί meliores ὦ ἀθηναῖοι servarunt. Saepius etiam omnes in absurdo ὦ θεοί consentiunt, ubi quilibet statim videat ὦ Ἀθηναῖοι requiri. Veluti pag. 15, 10. ἔστι μὲν γὰρ οὐδὲν τούτων ἄξιον, ὦ ΘΕΟΙ, συγγνώμης. Pag. 51, 9. edebatur: τί δ' ἂν τις εἴποι περὶ τῶν πολὺ φοβερωτέρων διδασκάλων ὑμῶν, ὦ ΘΕΟΙ, τῶν δικαζόντων; quasi *Dii* essent in consilio. Recte Augustanus Codex ὦ ἀθηναῖοι exhibet. Repone igitur pag. 50, 7. ἔστι γὰρ, ὦ Ἀθηναῖοι, βιαιότερον καὶ μᾶλλον ἰσχυρὸν μαθήσεως φύσις, pro ὦ θεοί. et pag. 31, 10 pro πότερος εὖν βελτίων, ὦ ΘΕΟΙ, σύμβουλος; Plura videbis apud Libanium Tom. IV. pag. 191, 448, 452, 454.

Libanius III. pag. 30, 23. Socrates opinabatur, inquit, τὸν ἐν πενίᾳ πολλάκις ἂν τῶν εὐπορούντων ἄμεινον εἰπεῖν δύνασθαι. καὶ ἤρκει μὲν αὐτὰ τὰ παρὰ τοῦ διώκοντος εἰς τὴν ἀπολογίαν ἡμῖν, ὁ λαμπρὸς, ὁ Φειδίας ὁ μὲν ἐν τῷ περὶ τῶν ἀγαλλμάτων λόγῳ νικῶν ἀνισόμαχον, ὁ δὲ Ἰππόνικον ἐν τῷ περὶ μουσικῆς. Libanius in tota hac defensione refutat Polycratis τὴν τοῦ Σωκράτους κατηγορίαν, de qua diximus in *Nov. Lectt.* pag. 662 sqq. Ex Polycrate igitur sumta sic emenda: ὁ Λάμπρος, ὁ Φειδίας — νικῶν Ἰσχομάχον. Solet ὁ Λάμπρος in λαμπρὸς converti. vid. Muretum *Var. Lectt.* IX. 5.

Libanius III. pag. 31, 20. Rex Persarum τὰς ἀπὸ τῶν ΛΟΓΙΣΜῶν ἐλπίδας προέμενος ἐπὶ τὸ διὰ πλούτου κτᾶσθαι τὴν πόλιν ἤρχετο. O stultam lectionem λογισμῶν pro ὈΠΛων.

Pag. 32, 2. εἰ γὰρ [ὥς] οἱ παρ' ὑμῖν καὶ λέγοντες καὶ πολιτεύμενοι μετὰ χρημασίας ἐπὶ τὰς ἐμπορίας τραπόμενοι τὸ βῆμα τοῖς πλουσίοις μὲν ἤκιστα δὲ τὸ δέον εὐρίσκουσιν ἀφείσαν, ἐνθυμεῖσθε ποῖ ποτ' ἂν ἀφίκτο τῇ πόλει τὰ πράγματα. Ad μετὰ χρημασίας

annotat Reiske „*locum hunc utique non intelligo.*” Erit omnibus perspicuus ad intelligendum si scripseris: μετ' Ἀχρημασίας id est πένητες ὄντες. Praeterea leg. εἰ γὰρ οἱ παρ' ὑμῖν deleteo ὡς.

Usitatior forma apud Libanum est ἀχρημαΤΙΑ, ut IV. pag. 161, 26. ἐν ἀχρηματίᾳ ζῆν ἀναγκάζουσιν, et IV. pag. 682, 28. ὑπὸ τῆς ἀχρηματίας.

Libanius III. pag. 32, 16. εἰ μὲν ἀδίκημα ἦν πληγῶν δεόμενον — πάντας ἐχρῆν τύπτεσθαι. εἰ δ' ἀμάρτημα μέμψεως ἄξιον οὐ τοὺς μὲν ἐπιτιμᾶσθαι, τοὺς δὲ ἔπείεσθαι ἐχρῆν. Pro ἔπείεσθαι sententia postulat varulandi verbum: itaque ΠΑΙεσθαι corrigendum.

Hanc ipsam Polycratis criminationem refutans Xenophon Memor. I. II. 58. scribit: ταῦτα δὴ αὐτὸν ἐξηγεῖσθαι ὡς ὁ ποιητὴς ἐπαινοῖν παίεσθαι τοὺς δημότας καὶ πένητας. Σωκράτης δ' οὐ ταῦτ' ἔλεγε, καὶ γὰρ ἑαυτὸν οὕτω γ' ἀνῴετο δεῖν παίεσθαι.

Pag. 33, 16. ἀλλ' ἄνυτος ὥσπερ τῆς φύσεως ἐπὶ τὰναντία πορευομένης εἴ τις Ἀθηναίων Φρονιμώτερος ἀναφανείη τῶν ἐτέρωθι γεγενημένων ἀνδρῶν ἀγανακτεῖ, παραδοῦναι κελεύει τοῖς ἑνδεκα ΔΕ σωτῆρα τῶν νέων νομίζειν. Tenuis lineola voculae δὲ addita locum expediet. Leg. ΔΕΟΝ σωτῆρα τῶν νέων νομίζειν.

Tralaticium hoc mendum est, saepe ab aliis, saepe a nobis correctum. Eximendum est etiam Tom. IV. pag. 320, 15. ἵνα μὴδὲν εἶπω μὴδὲ ἐκεῖ. Leg. μὴ ΔΕΟΝ ἐκεῖ.

Pag. 34, 8. ἐπὶ τίνα τῶν θεῶν — καταφεύγομεν; καὶ παρὰ τοῦΤΟΤ ἄλληθὲς ὑπὲρ ἐκάστου μανθάνομεν; imo vero παρὰ τοῦ; a quo?

Pag. 34, 18. γέγονεν — ὁ Σωκράτης ζηλωτὸς οὐχ ἕτερος. Supplendum: Ὡς οὐχ ἕτερος. ut Tom. IV. pag. 344, 28. θαυμαζόμενος ὡς οὐχ ἕτερος, et alibi passim.

Libanius III. pag. 34, 25. ἐνῆν τοίνυν Σωκράτει — τοῖς ἑΝΔΙΔούσι λέγειν. Clamat sententia τοῖς ὈΜΙΛΟΥσι λέγειν verum esse. cf. pag. 39, 11. καὶ τοῖς μὲν ὁμιλοῦσιν ἐδήλου τὰς ἐπὶ

τὸ βέλτιστον ἰδοῦς. Palam est in talibus indoctum scribam fugientem et evanidam vetusti libri scripturam non assecutum substituisse id quod sibi videre videbatur. De sententia loci ne cogitant quidem, nihil ultra singula verba intelligentes.

Pag. 35, 4. οὐδὲ τολμήσει Ἄνυτος καὶ τοῦτο ψεύσασθαι καίτοι κατὰ τῶν λόγων τῶν μεγίστην δόξαν ἔχόντων ἐπὶ σοφίᾳ. Sensu vacant verba κατὰ τῶν λόγων, in quibus participium aliquod latet regens genitivum τῶν — ἔχόντων. Dedisse Libanium arbitror: καίτοι ΚΑΤΑΒΟΩΝ (καταβοῶν) τῶν μεγίστην δόξαν ἔχόντων. Καταβοῶν τινος maledictis aliquem insectari aut allatrare aliquem aptissime sententiae verborum convenit. Recurrit καταβοῶν pag. 60, 18. καταβοῶν πατέρων βαθυμούντων. et pag. 51, 4. κατεβόησέ τις τοῦ Σόλωνος ἢ κακῶς εἶπε τὸν Δράκοντα. et pag. 410, 18 καταβοῶν Φιλίππου.

Pag. 35, 20. ἔδεσαν γὰρ τὰ τε ἄλλα ἃ πρὸς ὑμᾶς νῦν Διῆλθον καὶ περὶ τῶν λοιπῶν ἃ δίδειμι. Platonis more dixerat νυνΔΗ διῆλθον.

Post pauca scribe: καὶ ἀπάτην ὥσπερ μηχανὴν προσαγάγης τοῖς ἐχθροῖς, pro ἀπατῶν.

Pag. 36, 9. τὰ γὰρ τῶν Τρώων ἔκλεπτε τῶν τὰ τιμιώτατα τῶν τοῦ Μενελάου κεκλοφύτων προπατέρων. Reiskio „non liquet quacnam illa sint pretiosissima maiorum Menelai a Troianis surrepta.” Facile credo, namque eum ludificabatur inepta lectio προπατέρων pro ΠΡΟΤΕΡΟΝ.

In vicinia praeclare emendavit Reiske: ὡς οὐκ ἤξοντος αὐτῷ παρὰ τῶν ἀκουόντων pro οὐκ εἰξοντος.

Libanius III. pag. 39, 16. ΚΑΝ ἀρπάσαι δυνθῶσι τῶν πολιτῶν τινὰ τοῦτο ἡγούνται λαμπρόν. Est aliquid inter ἀρπάζειν rapere, et ἀναρπάζειν opprimere. Tamen in libris sexcenties inter se confusa videbis. Perspicuum est h. l. καὶ ἈΝΑΡΠΑΣΑΙ δυνθῶσι verum esse. Tom. I. pag. 488, 8. pro καὶ ἀρπάσαι νεύσῃ πόλιν, recte Reiskius restituit καὶ ἈΝΑΡΠΑΣΑΙ. Simili modo III. pag. 342, 21. μεθ' ἡμέραν ἀρπαζομένην corrige ἈΝΑΡΠΑΖΟΜΕΝΗΝ. et IV. pag. 338, 23. ὁ τοῖς κατηρκόσιν ὡς Ἀρπασομένοις

τὴν πόλιν ἐν τῇ Φυγῇ ποιῶν τὴν σωτηρίαν εἶναι, *sententia aliamat verum esse* Ἀναρπασομένοις.

Mille locis apud Libanium vocula ἄν vitiose aut omissa est aut abundat. ut Tom. III. pag. 40, 20: νομίζει γὰρ ὁμῶς ὡν ἌΝ αὐτοῖς σύνιζε παρὰ πάντα τὸν χρόνον ἃ νῦν ἀκούΕΙC πιστότερα θήσεσθαι. Perinde absurdum est ἄν illic additum et ἀκούΕΙC pro ἀκούΕΤΕ scriptum.

Excidit aliquid pag. 40, 29. κύκλω αὐτὸν ὄχλος τῶν βουλομένων περιέρρει. Supple τῶν βουλομένων (ἀκούειν).

Pag. 41, 3. σὺ παραπλήσιον ποιεῖς ὥσπερ εἰ τοῖς ἀνέμοις ἐγκαλεῖν ὑπὲρ τῶν πλεῖν οὐ βουλομένων. Quod Reiskius coniecit: ὥσπερ ΟΙ τοῖς ἀνέμοις ἐγκαλοΤΝΤΕC, non est haec Graeca compositio. Leg. ὥσπερ εἰ TIC τοῖς ἀνέμοις ἐγκαλλΟΙΗ. Similiter pag. 49, 19. scribe: ὥσπερ ἄν (ΕΙ) τις.

Pag. 42, 6. ἀλλὰ τὸν μικροῦ δεθέντα παρὰ τῶν ἐπ' αὐτὸν συνθεμένων θεῶν. Supple: τὸν μικροῦ δεθέντα (ΔΙΑ).

Pag. 41, 27. τὰ πολλὰ φυλάττεσθαι τῶν ἐπῶν. Reiske: *μf. τάπατηλά.* Simplicius multo est τὰ ποΝΗΡΑ.

Pag. 42, 9. τὰ ΑΙCΧΙCΤΑ μὲν ἐργασάμενος τὸν ἑαυτοῦ πατέρα, τούτων δὲ οὐ κουφότερα παρὰ τοῦ παιδὸς παθῶν. *pervulgato vitio αἰσχισα scriptum est pro ἑCΧΑΤΑ.* Pugnant inter se τὰ αἰσχισα et οὐ κουφότερα.

Pag. 42, 16. ὥς δέον τοῦ αὐτοῦ τοῖς μὲν ἄλλοις δίκην ὑπέχειν, τοῦτον δὲ μὴ διδόναι λόγον. Scrib. τοὺς μὲν ἄλλους et μὴΔε διδόναι λόγον.

Pag. 42, 21. τὰ μὲν ἐν ΤΟΙC κομιδῇ, τὰ δὲ οἴκοι. Emenda: ἐν τῇ οἴκαδε ἀνακομιδῇ. Ἀνακομιδὴ noto usu ponitur pro ἐπάνοδος *reditus*.

Pag. 42, 28. τὴν Ἀθηᾶν αὐτοῦ ποιεῖΤΑΙ (Homerus) τῆς σωτηρίας ἐπιμελουμένην. Lege ποιεῖ, ut omnes in ea re constanter dicebant.

Pag. 44, 1. εἰ δὲ τὸ μὲν ἀργεῖν οὐκ ἐπῆνει, τὸ δὲ τῇ κτήσει τῶν χρημάτων ἢ τῇ τῆς ψυχῆς ἀρετῇ πλείω νέμειν τὴν σπουδὴν ἡγεῖτο τῶν ἀτόπων ΛΟγων, τιμιώτατον μὲν τῷ ἀνθρώπῳ ψυχὴν εἶναι, δεύτερον δὲ τὸ σῶμα, τρίτον δὲ χρήματα, πῶς ταῦτα πείθοντος ἦν ἀργεῖν; Una littera emendata dabit lucem. Leg. ἡγεῖτο τῶν ἀτόπων, ΛΕγων τιμιώτατον μὲν κτέ.

Pag. 44, 11. πανταχόθεν δὲ πλοῦτον ἑγείροντας. Turpi errore passim apud Libanium inter se confunduntur ἀγείρειν et ἐγείρειν, quia αῖγ et εἶγ in Codd. eodem fere nexu scribuntur.

Pag. 44, 18. εἰ μὲν ΟΙΚ ἀπὸ χειρῶν ὁ βίος τούτους ἀφεῖλεν ὅθεν ἔζων — τάχ' ἂν ἡδίκει· εἰ δὲ ΟΙΚέται πολλοὶ — πῶς ἄσπορον ἐποίει τὴν χώραν; corrig. ἀφεῖλεν ὅθεν ἔζων et εἰ δὲ ΟΙΚ ΟΙΚέται πολλοί.

Pag. 45, 2. ὡς' εἰ κατὰ τὴν Σωκράτους φύσιν ἂν ἦν (leg. ἔνῃ) συζησαι στρατόπεδον — τί ἂν ἀνδρὸν χωρίον ὡς οὐχ (leg. οὐχ ὡς) ἔν τι τῶν καταρρῶν διήλθον; Pro καταρρῶν, quod nihili est, emenda καταρρῦτων.

Pag. 45, 6. τῆς ἀργίας Σωκράτους εἰλήφατε, ὧ Ἀθηναῖοι, τοῦτο μὲν ἐπὶ Δηλίῳ, τοῦτο δ' αὖ ἐν Ἀμφιπόλει. Desideratur vocabulum, unde τῆς ἀργίας pendebat. Leg. τῆς ἀργίας Σωκράτους εἰλήφατε CHMEIA, ὧ Ἀθηναῖοι. Σημεῖα sunt documenta, τεκμήρια. Videtur huius nominis sigla quaedam tachygraphica fuisse, quo factum est ut nonnumquam a scribis non intellectum perierit, sic et Tom. II. pag. 456, 19. βούλομαι δὲ τί σοι διηγῆσασθαι τῆς τούτων περὶ τὰ τοιαῦτα ἀργίας. post διηγῆσασθαι excidit CHMEION.

Pag. 45, 14. καὶ τῇ περὶ τὸ Δήλιον τύχῃ Φεύγων — μόνος ἦν τοῖς πολεμίοις κἂν τῇ Φυγῇ φοβερός. Erat lacuna Δήλιον * * χηι. Supplevit aliquis τύχηι, infelicitur. Leg. κἂν τῇ περὶ τὸ Δήλιον ΜΑΧη. Recte dicitur ἢ περὶ τὸ Δήλιον ἀτυχία vel συμφορά, non item τύχη.

Libanius III. pag. 45, 20. τοὺς μὲν ἀθλητὰς οὐ κκκίζει.

καίτοι τί τῆς ἰσχύος αὐτῶν εἰς ἑταῖρον ἂν διαβαίη; τοὺς δ' ἀντὶ τῶν σωματῶν τὰς ψυχὰς ἀσκοῦντας, ὧν καὶ ἄλλος ἀπολαύσειεν, ἀχρήστους ἀποκαλεῖ. Leg. εἰς ἕτερον ἂν διαβαίη. Frequens est Libanio διαβαίνειν et διαβιβάζειν εἰς ἕτερόν τινα, de iis rebus, unde fructum aut emolumentum capiat alter. Plane idem esse vides: τί ἂν εἰς ἕτερον διαβλίη; et: τί ἂν ἄλλος ἀπολαύσειεν; Quia rarior est haec loquendi forma pauca exempla subiiciam. Tom. I. pag. 207, 17. Φειδόμενος — τῶν παιδῶν, ἐφ' οὓς ἔδει τὴν ἀτιμίαν διαβαίνειν. I. pag. 274, 15. διαβήτονται διὰ τοῦ παιδὸς ἐπὶ τὸν πατέρα. Tom. II. pag. 138, 2. οὐδ' εἰς τὸν ἀπεσπασμένον ὑπ' αὐτῆς τὰκείνης διέβαινε. Tom. III, pag. 276, 15. ἡ τῶν γεννητόρων ἀρετὴ διαβαίνειν εἰς τοὺς ἐκγόνους εἴωθεν. III. pag. 316, 6. τὸ τῆς προσηγορίας οἰκεῖον ἐπὶ τὴν τῶν πράξεων ὁμοιότητα διεβίβασεν. IV. pag. 685, 29. μόνον εἰς υἱὸν ὁ κληρὸς διαβαινέτω. IV. pag. 896, 15. διαβαίνοντος ἐφ' ἅπαν τὸ γένος τοῦ κακοῦ.

Pag. 46, 6. τοῖς κοινοῖς μελετᾶν οὐκ ἔξ. Legendum esse 'ΕΜμελετᾶν ostendimus in Mnemos. 1874. pag. 377.

Pag. 46, 15. σὺ δ' ὅτι μὲν οὐκ εὐπορεῖ μέμφῃ, τὸ δ' ὡς πρῶτα τὴν πενίαν οὐχὶ θαυμάζεις. Rescribe: ὍΤΙ δὲ ὡς πρῶτα ΦΕΡΕΙ τὴν πενίαν.

Post pauca legendum: οὐ φύντος αὐτόθι σοφιστοῦ, τὸν δὲ μετ' ἐκείνων πενόμενον — ἀδικεῖν λέγεις. Vulgatur syllaba male repetita ΤΟΤτον δέ.

Pag. 47, 1. πλὴν Ἀλκιβιάδου καὶ τούτου. Quod Reiskius correxit καὶ Κριτίου luce clarius est. Unde igitur absurda vulgata? Liber erat detritus et perrosus et scriba haerens quid esset *** ΙΟΤ dedit τούτου. Sic in vicinia ubi est pag. 47, 5. ΠΩC οὖν μοι δοκεῖ, vera scriptura est προσήκειν οὖν μοι δοκεῖ, sed scriba quia primum vocabulum legere non poterat πῶς dedit sine sensu. In huiusmodi lacunis brevioribus est aliqua spes salutis, ubi plura perierunt μάτην μοχθοῦμεν καὶ οὐκ ἴσμεν οὐδὲν πλὴν αὐτοῦ τούτου ὅτι οὐδὲν ἴσμεν.

Pag. 47, 8. τί οὖν ἂν τις Ἀλκιβιάδου κατηγοροῖη πρὸς τὸ ὅτι

— Φρονήματος ἔγεμεν ἢ ὅτι καλὸν αὐτὸν ἢ μήτηρ τέκοι; Ex compendio ^{τῷ} ποτέ. Rescribe: τί οὖν — κατηγοροῖ; ΠΟΤΕΡΟΝ ὅτι — τέκοι;

Pag. 48, 1. *Alcibiadis inimici*, inquit, ἡσέβουν μὲν αὐτοὶ καὶ περιέκοπτον τὰς ὁρμὰς. Alias res agebat Reiske, quum haec sine animadversione praeteriit. Lege: περιέκοπτον ΤΟΤΟ Ἑρμῆς.

Non minus inepte sequitur: τὸν βάρβαρον ἐφυλάξατο pro ΤΟ βάρβαρον.

De Alcibiade Libanius III. pag. 48, 4. ita scripserat: σκοπεῖτε δέ· δοῦναι λόγον ἮΘΕΛΕΝ, οἱ δ' ἐκέλευον πλεῖν. ἘΠΛΕΙ ἐπὶ τὸν Ἴδιον, οἱ δὲ τὸν δῆμον ἡρέθιζον. προσῆγε τὴν νῆσον, οἱ δὲ ἐκάλουν εἰς ὕλεθρον. Vulgo pro ἡθέλεν legitur ἤλθεν, tum ἐπλεῖ post πλεῖν excidit.

De eodem pag. 49, 10. δεῖ γὰρ ὑμᾶς οὐκ ἄσεβεῖ διηλλάχθαι δοκεῖν ἀλλὰ τὸν οὐδὲν ἡδικηΚΟΤΑ δεδέχθαι. De exulibus ut κατὰγειν et κατιέναι constanter dicitur, sic etiam ΚΑΤΑδέχεσθαι. Itaque scribendum: ἡδικηκότα ΚΑΤΑδεδέχθαι.

Pag. 50, 7. ἔσι γὰρ, ὧ θεοί (Ἀθηναῖοι), — μᾶλλον ἰσχυρὸν μαθήσεως φύσις. ὅταν ἢ πονηρὰ καθέλκει πρὸς ἑαυτὸν. Supple in hunc modum: — φύσις. (ἢ γὰρ φύσις) ὅταν ἢ πονηρὰ. et scribe πρὸς ἑαυτὴΝ.

Post pauca 50, 11. εἰ δὲ — τοὺς διδασκάλους ἐκόλαζον καταλέλυνται τέχναι. Soloeca haec compositio est et Graecis auribus inaudita. Emenda κατελέλυντ' ἌΝ αἱ τέχναι.

Superest in eodem loco mendum pag. 50, 16. τῶν προσιδόντων δὲ τὸ μαθεῖν ἐγκλημα. Solemus etiam nunc nonnumquam discipulis nostris ἐγκκαλεῖν τὸ ΜΗ μαθεῖν.

Pag. 50, 23. παρ' αὐτῶν μεμαθήκαμεν ὃ, τι δεῖ ποιεῖν, ὧν ΤΕ ἀπέχεσθαι. Postulat Graecorum consuetudo: Ἄ ΤΕ δεῖ ποιεῖν.

Libanius III. pag. 53, 21. Σόλων δὲ Σαλαμῖνὰ τε προσηγάγετο καὶ χρεῶν ἀποκοπὰς εἰσηγήσατο καὶ ταῦτα ἘΠΙ ταλάντων

ὀφειλομένων αὐτῷ. Emenda καὶ ταῦτα 6 (πέντε) ταλάντων ὀφειλομένων αὐτῷ. Plutarchus in *Solone* cap. XV. πέντε τάλαντα γὰρ (ὁ Σόλων) εὐρέθῃ δανείζων καὶ ταῦτα πρῶτος ἀφῆκε κατὰ τὸν νόμον.

Pag. 54, 9. οὐκ οἶδ' ἂν τινα ἔχοι τοῖς ἀνδράσιν ἐκείνοις τιμὴν. Leg. οὐκ οἶδ' ἂν εἰ τινα ἔχοι nota compositione Attica, quae Libanio reddenda est iterum IV. pag. 640, 8. οὐκ οἶδα εἰ τινα καταλίποι, imo vero: οὐκ οἶδ' ἂν εἰ τινα. Xenophon *Cyrop.* V. 4. 12. οὐκ οἶδ' ἂν εἰ ἐκτησάμην παῖδα τοιοῦτον. Eodem modo dixerat supra I. 6. 41. οὐκ οἶδ' ἂν εἰ τινας λίποις, et Plato in *Timaeo* pag. 26. B. οὐκ οἶδ' ἂν εἰ δυνάμην. Vitiose nunc editur οὐκ οἶδα εἰ τινας λίποις ἂν, et οὐκ ἂν οἶδα εἰ δυνάμην. cf. *Nov. Lectt.* pag. 586. Natus error ex vetere scriptura ΟΙΔΑ id est οἶδ' ἂν.

Pag. 56, 21. οὐ διὰ Μέλισσον καὶ Θαλῆν καὶ Πυθαγόραν ἤρχησάν τε καὶ ἐξασίασαν οἱ τὰς πόλεις ἔχοντες ἀλλ' ἐμένετ' ἂν εἰς κοινὸν τῆς ἀνθρωπείας φύσεως. νοσήματος δ' ὑπακούειν ἐκ τοῦ βασιλείαν σφίσις ἐφορμεῖν μεγάλην συνέβη. Misere corruptum locum vides: tamen leni remedio poterit sanari sic: ἀλλ' ἔΝΕΠΕCON εἰς κοινὸν τῆς ἀνθρωπείας φύσεως νόσηΜΑ. ΤΟ δ' ὑπακούειν κτέ. Noto usu dicitur εἰς νόσον sive νόσημα ἐμπεσεῖν si quis implicitus est in morbum, et quis nescit in Attica τὴν σάσιν appellari νόσον vel νόσημα, et νοσεῖν pro σασιάζειν poni solere?

Pag. 57, 15, πάνυ δὲ ἀνδρῶν ἔργον ἀγαθῶν ἐποιεῖτε ἡνίκα ὑμῖν ἐπέπεσεν ΤΙ Μέλητος — τὸν Σωκράτην διδάσκει τὰ δίκαια. Perit huius loci sententia. Quia unum vocabulum amissum est reliqua sunt ἀδιανόητα. Si quis excogitare poterit quid Libanius dicere debuerit, vocabulum quod perit in lucem rediturum est. Laudat iudices quod, quum audirent Socratem a Meleto iustitiam discere oportere, RISUM non tenuerunt. Itaque legendum: ἡνίκα ὑμῖν ΓΕΛΩC ἐπέπεσεν Εἰ Μέλητος — τὸν Σωκράτην διδάσκει τὰ δίκαια. Quemadmodum θαῦμα, φόβος, ἐκπληξις et multa alia dicuntur ἐμπεσεῖν τινί, sic et γέλωC ἐπέπεσεν ὑμῖν dicebant si iudices repente in risum erupissent, ut apud Thu-

cydidem IV. 28. τοῖς δ' Ἀθηναίοις ἐνέπεσέ τι καὶ γέλωτος.

Libanius III. pag. 59, 1. διὰ τοῦτο ἐκάλει μὲν (τὸν Σωκράτην) Εὐρύλοχος ὁ Καρύσιος, ἐκάλει δὲ Σκόπας ὁ Κρανώνιος, οὐχ ἦκιστα δὲ ὁ Μακεδδὼν ἄρχων Ἀρχέλαος. Reiske de suo dedit Καρύσιος pro librorum lectione χαρίσιος. Sed verum est Εὐρύλοχος ὁ Λαρισαῖος. Diogenes Laërtius II. 25. ὑπερεφρόνησε δὲ καὶ (ὁ Σωκράτης) Ἀρχελάου τοῦ Μακεδδόνος καὶ Σκόπα τοῦ Κρανωνίου καὶ Εὐρυλόχου τοῦ Λαρισαίου μήτε χρήματα προσέμενος αὐτῶν μήτε παρ' αὐτοὺς ἀπελθών. Vides Diogenem et Libanium eadem ex eodem fonte hausisse. Unde igitur? Libanius nihil aliud quam Polycratis τὴν τοῦ Σωκράτους κατηγορίαν refutat. Eandem saepius Diogenes ad partes vocat. Polycrates igitur huius narrationis auctor est.

Pag. 60, 23. τοῖς μὲν οὖν (ἰατροῖς) — ἔχετε χάριν καὶ καλῶς ποιεῖτε, τὸν δ' ὑπὲρ τοῦ τιμιωτέρου πεπονηκότα ἀποκτείνετε καὶ τοῦτον ΛΗΨΕΤΑΙ μισθόν; Sentisne pro ἀποκτείνετε dixisse Libanium ἀποκτενεῖτε?

Libanius III. pag. 62, 5. εἰδότες ὅτι κατήγορον μὲν ἐνι ΚΑΙ πρίσθαι sensu vacuum est. Corrig. ἐνι Ἐκπρίσθαι. Lysias pag. 159, 20. οἱ ἡδίκηκότες ἐκπριάμενοι τοὺς κατηγοροὺς οὐδὲν ἔδοξαν ἀδικεῖν. Saepe sic ponitur ἐξωνεῖσθαι pro redimere.

Pag. 62, 18. μικρὰν οἴεσθε ταῦτ' (leg. ταύτην) εἶναι βλάβην; ἢ δόξειν ποτὲ τὴν τοιαύτην πρὸς ἐτέρους ἔσεσθαι μετρίαν ὅταν τοὺς παρ' αὐτῇ βελτίστους ὡμῶς μεταχειρίζηται; Restitues omnia supplendo uno vocabulo τὴν τοιαύτην ΠΟΛΙΝ πρὸς ἐτέρους κτέ.

Pag. 65, 5. ἐκεῖθεν ΜΕΝ ὁ θεὸς κηρύττει „σοφώτατος ἀνδρῶν Σωκράτης.” βοᾶτε. Manifesta lacuna certo supplemento sarciri potest in hunc modum: — „Σωκράτης.” (ἐντεῦθεν ΔΕ ὑμεῖς „πονηρότατος ἀνδρῶν Σωκράτης.”) βοᾶτε.

DE PLATONIS CODICE
PARISINO A.

I.

Platonis CRITIAS
ex Cod. Paris. A. descriptus.

SCRIPSIT C. G. COBET.

Quoniam omnibus, qui Platonem interpretari et emendare volunt, nihil est utilius quam duos antiquissimos et praestantissimos Platonis Codices quam diligentissime cognitos habere, visum est faciendum ut Platonis Dialogum integrum quam maxima potui cura ex Parisino A. descriptum philologorum oculis subiicerem.

Sic enim optime apparebit ét quanta sit vetustissimi libri praestantia ac fides, ét quid in Platone emendando agendum supersit.

Primum quid in Codice contineatur accuratius quam a Bekkero factum est exponam.

Fol. 1. R. Πλάτωνος
Κλειτοφῶν ἡ Προτρεπτικός.

Fol. 3. R. ΚΘ.
Πλάτωνος ἡ περὶ δικαίου.

Fol. 14. R. Α.
idem.

Fol. 25. R. ΑΑ.
ΑΒ.

Fol. 37. V.	ΑΓ.	
„ 48. V.	ΑΔ.	
„ 61. V.	ΑΕ.	
„ 73. R.	ΑΣ.	
„ 83. V.	ΑΖ.	
„ 94. R.	ΑΗ.	
„ 103. R.	ΑΘ.	
Fol. 114. R.	Πλάτωνος	
Τίμαιος		ἡ περὶ φύσεως.
	Μ.	
Fol. 145. R.	Πλάτωνος	
Κριτίας		ἡ Ἀτλαντικός.
	ΜΑ.	
Fol. 151. V.	Πλάτωνος	
Μένων		ἡ περὶ νόμου.
	ΜΒ.	
Fol. 156. R.	Πλάτωνος	
Νόμοι		ἡ νομοθεσίαι.
	ΜΓ.	
Fol. 165. R.	idem. ΜΔ.	
„ 174. R.	ΜΕ.	
„ 184. V.	Μς.	
„ 193. R.	ΜΖ.	
„ 202. R.	ΜΗ.	
„ 216. R.	ΜΘ.	
„ 232. R.	Ν.	
„ 241. R.	ΝΑ.	
„ 256. R.	ΝΒ.	
„ 267. R.	ΝΓ.	
„ 279. R.	ΝΔ.	
„ 291. R.	Πλάτωνος	
Ἐπινόμης		ἡ Φιλόσοφος.
	ΝΕ.	
Fol. 299. V.	Πλάτωνος	
	ἐπιστολαὶ IB.	
	Νς.	
Fol. 322. R.	Ὅροι.	
	ΝΖ.	

- Fol. 325. R. Πλάτωνος νοθεύμενοι.
περὶ δικαίου.
NH.
- Fol. 326. V. περὶ ἀρετῆς.
NΘ.
- Fol. 328. R. Δημόδοκος
ἡ περὶ τοῦ συμβουλευέσθαι.
Ξ.
- Fol. 331. R. Cίσυφος
ἡ περὶ τοῦ βουλευέσθαι.
ΞΑ.
- Fol. 333. R. Ἀλκυών.
ἡ περὶ μεταμορφώσεως.
ΞΒ.
- Fol. 334. V. Ἐρυξίας ἡ περὶ πλούτου.
ΞΓ.
in marg. ἐν ἄλλῳ
ἡ Ἐρασίστρατος.
- Fol. 341. V. Ἀξίοχος ἡ περὶ θανάτου.
ΞΔ.
- Fol. 344. V. explicit in verbis:
ὁπόθεν δεῦρο μετεκλήθην: —
Ἀξίοχος ἡ περὶ θανάτου.

Subscripsit alia manus inelegans et longe recentior:

ὠρθώθη ὁ βιβλος αὐτῇ
ὕπὸ κ' μητροπο^λι^τοῦ ἱερα^πό^λεως
τοῦ καὶ ὠνησαμένου.

id est ὑπὸ Κωνσταντίνου μητροπολίτου Ἱεραπόλεως, non ἱερᾶς πόλεως, ut dedit Bekkerus.

Constantinus ille Hierapolitanus Metropolita unus est ex illis correctorculis, qui ea quae emendare conantur depravare solent. Ostendimus alias et infra pluribus ostendemus quam incredibili inscitia et levitate isti παραδιορθωταί et in formas Atticas grassati fuerint et omnino Platonis orationem corruperint. Caeterum Constantinus ille unus est de multis correctoribus, quorum opera et manus in Codice appareant. Ex scripturae genere unus ex recentioribus esse arguitur, quum sint alii plures multo antiquiores. Bonum factum quod in plerisque omnibus locis

correctis antiqua scriptura clare et perspicue pellucet, quam ubique sedulo investigavi et annotavi.

De aetate Codicis Bekkerus, optimus in his iudex, pristinam sententiam mutavit. Quum olim iudicasset „*scriptum esse seculo decimo ineunte*” in *Commentariis Crit.* pag. IX. quum dixisset „*Clarkianus scriptus anno 896.*” addit: „*unde patet Parisiensem primum* (A), qui omnes habet altioris vetustatis notas, *perperam* — *ad decimum seculum referri. conf. Bast. ad Corinth. pag. 81.*” Bastius, omnium in hoc genere princeps, l. l. *seculi noni* Codicem esse iudicavit. Praeterquam autem quod est antiquissimus omnium, non memini me videre integriorem librum neque emendatiorem. Ut infra multis exemplis demonstrabo, solus omnium, quotquot supersunt Mss. Codices, Atticae dialecti veteris *ιδιώματα* et formas fideliter conservavit.

Superest ut dicam quid sibi velint numeri ad singulos libros adscripti ΚΘ, Λ. XXIX. XXX etc.

Thrasyllus Criticus incertae aetatis (namque cum mathematico Thrasyllo Tiberii aequali et familiari nil commune habere mihi videtur) Democriti et Platonis scripta ordinavit et commentariis illustravit. Platonis libros in novem *τετραλογίας* divisit hasce:

- I. Εὐθύφρων. Ἀπολογία. Κρίτων. Φαίδων.
- II. Κρατύλος. Θεαίτητος. Σοφιστής. Πολιτικός.
- III. Παρμενίδης. Φίληβος. Συμπόσιον. Φαίδρος.
- IV. Ἀλκιβιάδης πρῶτος. δεύτερος. Ἰππαρχος. Ἀντεραφαί.
- V. Θεάγης. Χαρμίδης. Λάχης. Λύσις.
- VI. Εὐθύδημος. Πρωταγόρας. Γοργίας. Μένων.
- VII. Ἰππίας μείζων. ἐλάττων. Ἴων. Μενέξενος.

Hi igitur XXVIII dialogi in priore volumine, quod olim intercidit, continebantur. In volumine altero, quod tulit aetatem, duae ultimae *τετραλογίαι* supersunt.

VIII. Κλειτοφῶν. Πολιτεία. Τίμαιος. Κριτίας.

IX. Μίνως. Νόμοι. Ἐπινομίς. Ἐπιστολαί.

quibus accedunt τῶν νοθευομένων τινές. cf. Diogenes Laërtius in Platone III. 56. sqq. et imprimis MARTINUS SCHANZ in utilissimo libello *Studien zur Geschichte des Platonischen Textes* pag. 11 sqq.

Iam CRITIAM ut in Codice scriptus est servato versuum ordine fideliter describam.

PLATONIS CRITIAS EX COD. PAR. A.

Fol. 145. Rect. Col. I.

Πλάτωνος

Κριτίας

ἢ Ἀτλαντικός.

MA.

Τίμαιος. ὡς ἄσμενος ὃ σὼκράτες οἶον ἐκ Pag. Steph. 106.

μακρᾶς ἀναπεπαισμένος ὁ
δοῦ νῦν οὕτως ἐκ τῆς τοῦ λόγου
διαπορείας ¹⁾ ἀγαπητῶς ἀπήλ
λαγμαι· τῷ δὲ πρὶν μὲν πάλαι
ποτ' ἔργωι· νῦν δὲ λόγοις ἄρ
τι θεῶι γεγονότι προσεύχο
μαι· τῶν βηθέντων ὅσα μὲν
ἐβρίθη μετρίως σωτηρίαν ἢ
μῖν αὐτὸν αὐτῶν διδόναι· πα B.
ρὰ μέλος δὲ εἶτι περὶ αὐτῶν
ἄκοντες εἴπομεν δίκην τὴν
πρέπουσαν ἐπιτιθέναι· δίκη
δὲ ὀρθὴ τὸν πλημμελοῦντα
ἐμμελῇ ποιεῖν· ἴν' οὖν τὸ λοιπὸν
τοῦς περὶ θεῶν γενέσεως ὀρ
θῶς λέγωμεν λόγους, Φάρ
μακον ἡμῖν αὐτὸν τελεώτατον
καὶ ἄριστον Φαρμάκων, ἐπισή
μην εὐχόμεθα διδόναι· προσευ
ξάμενοι δὲ, παραδίδομεν
κατὰ τὰς ὁμολογίας κριτίαι
κρ. ²⁾ — τὸν ἐξῆς λόγον· ἀλλ' ὃ τίμαι
δέχομαι μὲν· ὧι δὲ καὶ σὺ κα
τ' ἀρχὰς ἐχρήσω, συγγνώμην C.
αἰτούμενος ὡς περὶ μεγάλων
μέλλων λέγειν, ταυτὸν καὶ νῦν

1) Prima manus διαπορείας. corrector — ρίας.

2) — est παράγραφος apponi solita ubi alius loqui incipit.

ἐγὼ τοῦτο παραιτοῦμαι· μείζο
 νος δὲ αὐτοῦ τυχεῖν ἔτι μᾶλλον 107
 ἀξιῶ, περὶ τῶν μελλόντων ῥη
 θήσεσθαι· καίτοι σχεδὸν μὲν
 οἶδα, παραιτήσιν εὖ μάλα φιλό
 τιμον καὶ τοῦ δέοντος ἀγροί
 κοτέραν, μέλλων παραιτεῖσθαι·
 ῥητέον δὲ ὅμως· ὥς μὲν γὰρ
 οὐκ εὖ τὰ παρὰ σοῦ λεχθέντα
 εἴρηται, τίς ἂν ἐπιχειρήσειεν
 ἔμφρων λέγειν· ὅτι δὲ τὰ ῥη
 θησόμενα, πλείονος συγγνώ
 μης δεῖται χαλεπώτερα ὄντα,
 τοῦτο πειρατέον πῇ διδάξαι·
 περὶ θεῶν γὰρ ὧ τίμαιε λέγον
 τὰ τι πρὸς ἀνθρώπους, δοκεῖν
 ἱκανῶς λέγειν· ῥᾶιον ἢ περὶ

Fol. 145. R. Col. II.

θνητῶν πρὸς ἡμᾶς· ἢ γὰρ ἂ
 πειρία καὶ σφόδρα ἀγνοία
 τῶν ἀκούοντων περὶ ὧν ἂν οὕ
 τως ἔχωσιν, πολλὴν εὐπορίαν
 παρέχεσθον τῷ μέλλοντι λέ
 γειν τί περὶ αὐτῶν· περὶ δὲ
 δὴ θεῶν, ἴσμεν ὥς ἔχομεν· ἴ
 να δὲ σαφέστερον ὁ λέγων δη
 λώσω, τῇιδέ μοι συνεπίσπεσθε·
 μίμησιν μὲν γὰρ δὴ καὶ ἀπει
 κασίαν τὰ παρὰ πάντων ἡμῶν
 ῥηθέντα, χρεῶν που γενέσθαι·
 τὴν δὲ τῶν γραφείων εἰδωλο
 ποιῆαν περὶ τὰ θεῖά τε καὶ τὰ
 ἀνθρώπινα σώματα γιγνομέ
 νην ἴδωμεν· βαιζώνησ τε πέ
 ρι καὶ χαλεπότητος, πρὸς τὸ τοῖς C.
 ὁρῶσιν δοκεῖν ἀποχρώντως

μεμνησθαι ¹⁾· καὶ κατοψόμεθα.
 ὅτι γῆν μὲν καὶ ὄρη καὶ ποτα
 μούς καὶ ὕλην, οὐρανόν τε καὶ
 ξύμπαντα καὶ τὰ περὶ αὐτὸν
 ὄντα καὶ ἰόντα· πρῶτον μὲν
 ἀγαπῶμεν ἅν τις τί καὶ βρα
 χύ πρὸς ὁμοιότητα αὐτῶν ἀ
 πομιμεῖσθαι δυνατόν ἢ· πρὸς
 δὲ τούτοις, ἅτ' οὐδὲν εἰδότες
 ἀκριβὲς περὶ τῶν τοιούτων· οὐ
 τε ἐξετάζομεν· οὔτε ἐλέγχο
 μεν τὰ γεγραμμένα· σκία
 γραφαίαι δὲ ἀσαφεῖ καὶ ἀπα D.
 τηλῶι χρώμεθα περὶ αὐτά.
 τὰ δὲ ἡμέτερα ὁπότ' ἂν τις ἐ
 πιχειρήι σώματα ἀπεικάζειν.
 ὁξέως αἰσθανόμενοι τὸ πα
 ραλειπόμενον διὰ τὴν ἀεὶ ξύνοι
 κον κατανόησιν· χαλεποὶ κριταὶ
 γιγνόμεθα τῶι μὴ πάσας πάν
 τως τὰς ὁμοιότητας ἀποδι
 δόντι· ταῦτ' οὖν δὴ καὶ κατὰ
 τοὺς λόγους ἰδεῖν δεῖ γιγνώ
 μενον. ὅτι τὰ μὲν οὐράνια καὶ
 θεῖα ἀγαπῶμεν καὶ σμικρῶς
 εἰκότα λεγόμενα· τὰ δὲ θνη

Fol. 145. V.

Col. I.

τὰ καὶ ἀνθρώπινα ἀκριβῶς
 ἐξετάζομεν· ἐκ δὲ τοῦ παρα E.
 χρῆμα νῦν λεγόμενα τὸ πρὲ
 πον ἂν μὴ δυνώμεθα πάν
 τως ἀποδιδόναι συγγιγνώ
 σκειν χρεῶν· οὐ γὰρ ὥς βῆιδια
 τὰ θνητὰ ἀλλ' ὥς χαλεπὰ πρὸς

1) pro μεμνησθαι.

δόξαν ὄντα ἀπεικάζειν δεῖ
 διανοεῖσθαι· ταῦτα δὲ βουλό 108.
 μενος ὑμᾶς ὑπομῆσαι. καὶ
 τὸ τῆς συγγνώμης οὐκ ἔλατ
 τον ἀλλὰ μείζονα ¹⁾ αἰτῶν πε
 ρὶ τῶν μελλόντων βῆθήσεσθαι·
 πάντα ταῦτα εἶρηκα ὧς σώκρα
 τες· εἰ δὲ δικαίως αἰτεῖν Φαί
 νομαι τὴν δωρεὰν ἐκόντες

Σ^κ. — δίδοτε· τί δ' οὐ μέλλομεν ὧς
 κριτία δίδοναι καὶ πρόσ γε
 ἔτι τρίτῳ δεδοσθαι ²⁾ ταυτὸν τοῦ
 το ἐρμOCRάτει παρ' ἡμῶν· δὴ
 λον γὰρ ὥς ὀλίγον ὕπερον ὅτ' ἂν
 αὐτὸν δέη λέγειν· παραιοτή B.
 σεται καθάπερ ὑμεῖς· ἴν' οὖν
 ἐτέραν ἀρχὴν ἐκπορίζεται
 καὶ μὴ τὴν αὐτὴν ἀναγκασθῇ
 λέγειν, ὥς ὑπαρχούσης αὐ
 τῷ συγγνώμῃ εἰστότε οὕτω
 λεγέτω· προλέγω γε μὴν ὧς Φί
 λε κριτία σοι τὴν τοῦ θεάτρου
 διάνοιαν· ὅτι θαυμαστῶς ὁ
 πρότερος εὐδοκίμηκεν· ἐν
 αὐτῷ ποιητής· ὥστε τῆς
 συγγνώμης δεήσει τινός σοι
 παμπολλῆς εἰ μέλλεις αὐτὰ
 δυνατὸς γενέσθαι παραβα

Ἑρμ^κ — λεῖν ³⁾· ταυτὸν μὴν ὧς σώκρα
 τες καὶ ἐμοὶ ⁴⁾ παραγγέλλεις ὅ
 περ τῷδε· ἀλλὰ γὰρ ἀθυμοῦν O.
 τες ἄνδρες ⁵⁾ οὕτω τρόπαιον

1) pro μείζον.

2) liquido scriptum δεδοσθαι.

3) pro παραλαβεῖν.

4) καὶ μοι pr. m. add. ἔ. Itege κάμοι.

5) in marg. Cη (σημαίνειν).

ἔστησαν ὦ κριτία· προΐεναι
τὲ οὖν ἐπὶ τὸν λόγον ἀνδρεί-
ως χρῆ καὶ τὸν παῖωνά τε καὶ
τὰς μούσας ἐπικαλούμενον
τοὺς παλαιοὺς πολίτας ἃ

Fol. 145. V.

Col. II.

γαθοὺς ὄντας ἀναφαίνειν
κρίτῃ — τε καὶ ὑμνεῖν· ὦ φίλε ἐρμό-
κρατες τῆς ὑσέρας τέτα-
γμένος ἐπίπροσθεν ἔχων
ἄλλον ἔτι θαρβεῖς· τοῦτο μὲν
οὖν οἶόν ἐστιν αὐτόσοιτάχα
δηλώσει· παραμυθουμένωι
δ' οὖν καὶ παραθαρβύνοντί D.
σοι πεισέον· καὶ πρὸς οἷς θεοῖς
εἵπεσούς τε ἄλλους κλητέον
καὶ δὴ καὶ τὰ μάλιστα μνημο-
σύνην· σχεδὸν γὰρ τὰ μέγι-
στα ἡμῖν τῶν λόγων ἐν ταύτῃ
τῇ θεῶι πάντ' ἐστίν· μνησθέν-
τες γὰρ ἱκανῶς καὶ ἀπαγγεί-
λαντες τὰ ποτὲ ῥηθέντα
ὑπὸ τῶν ἱερέων καὶ δεῦρο ὑ-
πὸ σόλωνος κομισθέντα σχε-
δὸν οἶδ' ὅτι τῷδε τῷ θεῷ
τρωι δόξομεν τὰ προσήκου-
σα μετρίως ἀποτετελεκέναι·
τοῦτ' οὖν αὖ τ' 1) ἤδη δραςέον καὶ
2) μελλητέον οὐδὲν ἔτι· πάν-
των δὴ πρῶτον μνησθῶμεν E.
ὅτι τὸ κεφάλαιον ἦν ἐνακισ 3)
χίλια ἔτη ἀφ' οὗ γεγονῶς ἐ

1) sic αὖ τ' ἤδη.

2) in locis rasis talia pinguntur ne quid deesse putetur.

3) ἐνακισ corr. ἐνακισ.

μηνύθη πόλεμος τοῖς θ' ὑ
 πὲρ ἡρακλείας σήλας ἔξω
 κατοικοῦσιν· καὶ τοῖς ἐντὸς
 παῖσιν ὃν δεῖ νῦν διαπεραί
 νειν· τῶν μὲν οὖν ἡδε¹⁾ ἡ πόλις
 ἄρξασα καὶ πάντα τὸν πόλε
 μον διαπολεμήσασα ἐλέγε
 το· τῶν δ' οἱ τῆς ἀτλαντίδος
 νήσου βασιλῆς²⁾· ἦν δὲ λιβύ
 ης καὶ αἰτίας μείζω νήσον
 οὔσαν ἔφαμεν εἶναί ποτε.
 νῦν δὲ ὑπὸ σεισμῶν δῦσαν ἄ
 πορον πηλὸν τοῖς ἐνθ' ἐνδε
 ἐκπλέουσιν ἐπὶ τὸ πᾶν πέ 109.
 λαγος· ὥστε μὴ κἔτι πορεύε
 σθαι κωλυτὴν παρασχεῖν· τὰ
 μὲν δὲ πολλὰ ἔθνη βάρβαρα
 καὶ ὅσα ἐλλήνων ἦν γένη τό

Fol. 146. R.

Col. I.

τε καθ' ἕκαστα ἡ τοῦ λόγου διέ
 ξοδος οἶον ἀνειλλομένη τὸ προσ
 τυχὸν ἑκάσταχοῦ δηλώσει· τὸ
 δὲ ἀθηναίων τε τῶν τότε καὶ
 τῶν ἐναντίων οἷς διεπολέμη
 σαν ἀνάγκη κατ' ἀρχὰς διελ
 θεῖν πρῶτα· τὴν τε δύναμιν
 ἐκατέρων καὶ τὰς πολιτείας·
 αὐτῶν δὲ τούτων τὰ τῇδε
 ἔμπροσθεν προτιμητέον
 εἰπεῖν· θεοὶ γὰρ ἅπασαν γῆν B.
 ποτε κατὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς διε
 λάγχανον οὐ κατ' ἔριν· οὐ γὰρ
 ἄν ὀρθὸν ἔχοι λόγον θεοῦς

1) pro ἡδε.

2) Pr. m. βασιλῆς. cor. — εἷς.

ἄγνοεῖν τὰ πρέποντα ἐκά-
 σοις αὐτῶν· οὐδ' αὖ γινώσκον
 τας τὸ μᾶλλον ἄλλοις προσῆ-
 κον τοῦτο ἑτέροις ¹⁾ αὐτοῖς δι' ἐ-
 ρίδων ἐπιχειρεῖν κτᾶσθαι· δι-
 κησ δὴ κλήροις τὸ Φίλον λαγ-
 χάνοντες καταώικιζον τὰς
 χώρας καὶ κατοικίσαντες
 οἶον νομῆς ²⁾ ποίμνια κτήμα-
 τα καὶ θρέμματα ἑαυτῶν ἡμᾶς
 ἔτρεφον πλὴν οὐ σώμασι σώ-
 ματα βιαζόμενοι καθάπερ
 ποιμένες κτήνη πλεγμα-
 νέμοντες ἀλλ' ἢ μάστιγας εὖτρο C.
 φον ζῶιον ἐκ πρύμνης ἀ-
 πευθύνοντες οἶον οἶακι πει-
 βοῖ ψυχῆς ἐφαπτόμενοι κα-
 τὰ τὴν αὐτῶν διάνοιαν· οὕτως
 ἄγοντες τὸ θνητὸν πᾶν ἐκυ-
 βέρνων· ἄλλοι μὲν οὖν κατ' ἄλ-
 λους τόπους κληρουχήσαν-
 τες θεῶν ἐκεῖνα ἐκόσμουν·
 ἡφαιστος δὲ κοινὴν καὶ ἀθηνᾶ
 φύσιν ἔχοντες ἅμα μὲν ἀδελ-
 φὴν ἐκ ταυτοῦ πατρός· ἅμα
 δὲ φιλοσοφίαι φιλοτεχνίαι
 τὲ ἐπὶ τὰ αὐτὰ ἐλθόντες οὕ-
 τω μίαν ἁμῶς λῆξιν τῆνδε ³⁾
 τὴν χώραν εἰλήχατον ὥς οἰκεῖ-
 αν καὶ πρόσφορον ἀρετῇ καὶ

Fol. 146. R.

Col. II.

φρονήσει πεφυκυῖαν· ἄνδρας
 δὲ ἀγαθοὺς ἐμποίησαντες D.

1) pro ἑτέρους.

2) pr. m. νομῆς. corrector — εἰς.

3) pro τῆνδε.

αὐτόχθονας ἐπὶ νοῦν ἔθε-
σαν τὴν τῆς πολιτείας τάξιν.
ὧν τὰ μὲν ὀνόματα σέσονται ¹⁾
τὰ δὲ ἔργα διὰ τὰς τῶν παρα-
λαμβανόντων φθορὰς καὶ
τὰ μήκη τῶν χρόνων ἡφα-
νίσθη· τὸ γὰρ περιλειπόμε-
νον αἰεὶ γένος ὥσπερ καὶ πρόσ-
θεν ἐβρίθην κατελείπετο ὁ
ρειον καὶ ἀγράμματος· τῶν
ἐν τῇ χώρᾳ δυναστῶν τὰ
ὀνόματα ἀκηκοὸς ²⁾ μόνον
καὶ βραχέα πρὸς αὐτοῖς τῶν
ἔργων· τὰ μὲν οὖν ὀνόματα E.
τοῖς ἐκγόνοις ἐτίθεντο ἄγα-
πῶντες· τὰς δὲ ἀρετὰς καὶ
τούς νόμους τῶν ἔμπροσθεν
οὐκ εἰδότες· εἰ μὴ σκοτεινὰς
περὶ ἐκείνων τινὰς ἀκοάς.
ἐν ἀπορίᾳ δὲ τῶν ἀναγκαί-
ων ἐπὶ πολλὰς γενεὰς ὄντες
αὐτοὶ καὶ παῖδες· πρὸς οἷς
ἡπόρουν τὸν νοῦν ἔχοντες
τούτων πέρι καὶ τοὺς λόγους 110.
ποιούμενοι τῶν ἐν τοῖς πρό-
σθεν καὶ πάλαι ποτὲ γεγονό-
των ἡμέλουν. μυθολογία
γὰρ ἀναζήτησίς τε τῶν πα-
λαιῶν μετὰ σχολῆς ἅμ' ἐπὶ
τὰς πόλεις ἔρχεσθον· ὅτ' ἂν
ἴδῃτον τισιν ἤδη τοῦ βίου
τὰ νῦν καὶ αἰεὶ κατεσκευασμέ-
να· πρὶν δὲ οὐ· ταύτῃ δὴ
τὰ τῶν παλαιῶν ὀνόματα ἄ

1) pr. m. σέσονται. et in marg. σέσονται. corrector σέσωσται.

2) pr. m. ἀκηκοὸς, sed. — de idem scriba reposuit.

νευ τῶν ἔργων διασέσονται ¹⁾.
λέγω δὲ αὐτὰ τεκμαιρόμενος
ὅτι κέρροπος τε καὶ ἐρεχθέ
ως καὶ ἐριχθονίου καὶ ἐρυσί
χθονος τῶν τε ἄλλων τὰ πλεῖ
στα· ὅσα περ καὶ θησέως τῶν B.
ἄνω περὶ τῶν ὀνομάτων ἐκά
στων ἀπομνημονεύεται· τούτων

Fol. 146. V.

Col. I.

ἐκείνους τὰ πολλὰ ἐπονομά
ζοντασ τοὺς ἱερέας σόλων ἔ
φη τὸν τότε διηγείσθαι πόλε
μον καῖτα ²⁾ τῶν γυναικῶν κατὰ
τὰ αὐτά. καὶ δὴ καὶ τὸ τῆς θε
οῦ σχῆμα καὶ ἄγαλμα ὥς κοι
νὰ τότε ἦν τὰ ἐπιτηδεύματα ταῖς
τε γυναιξὶ καὶ τοῖς ἀνδράσι
τὰ περὶ τὸν πόλεμον· οὕτω κα
τ' ἐκείνον τὸν νόμον ὠπλισμέ
νην τὴν θεὸν ἀνάθημα εἶναι C.
τοῖς τότε ἐνδειγμα ὅτι πᾶν
θ' ὅσα ξύννομα ζωῖα θήλεα
καὶ ὅσα ἄρρενα τὴν προσήκου
σαν ἀρετὴν ἐκάσῃ γένει πᾶν
κοινῇ δυνατὸν ἐπιτηδεύειν
πέφυκεν. ὥκει δὲ δὴ τότε ἐν
τῇδε τῇ χώρῃ τὰ μὲν ἄλλα
ἔθνη τῶν πολιτῶν περὶ τὰς
δημιουργίας ὄντα καὶ τὴν
ἐκ τῆς γῆς τροφήν· τὸ δὲ
μάχιμον ὑπ' ἀνδρῶν θείων κα
τ' ἀρχὰς ἀφορισθὲν ὥκει χω
ρὶς πάντα εἰς τροφήν καὶ παι

1) Pr. m. διασέσονται et in marg. διασέσονται. corrector — σονται.

2) sic καῖτα non καῖτα.

δευσιν τὰ προσήκοντα ἔχον,
 ἴδιον μὲν αὐτῶν οὐδεὶς οὐδὲν
 κεκτημένος ἅπαντα δὲ πᾶν D.
 των κοινὰ νομίζοντες αὐτῶν.
 πέρα δὲ ἱκανῆς τροφῆς οὐ
 δὲν ἀξιοῦντες παρὰ τῶν ἄλ
 λων δέχεσθαι πολιτῶν καὶ
 πάντα δὴ τὰ χθὲς λεχθέντα
 ἐπιτηδεύματα ἐπιτηδεύον
 τες ὅσα περὶ τῶν ὑποτεθέν
 των ἐβρήθη φυλάκων. καὶ δὴ
 καὶ τὸ περὶ τῆς χώρας ἡμῶν
 πιθανὸν καὶ ἀληθὲς ἐλέγετο
 πρῶτον μὲν τοὺς ὄρους αὐτὴν
 ἐν τῷ τότ' ἔχειν ἀφωρισμένους
 πρὸς τὸν ἰσθμὸν καὶ τὸ κατὰ
 τὴν ἄλλην ἡπειρον μέχρι τοῦ
 κιθαίρωνος¹⁾ καὶ πάρνηθος
 τῶν ἄκρων. καταβαίνειν δὲ E.
 τοὺς ὄρους ἐν δεξιᾷ τὴν ὠ

Fol. 146. V.

Col. II.

ρωπίαν ἔχοντας· ἐν ἀριστεραῖ
 δὲ πρὸς θαλάττης ἀφορίζον
 τας τὸν ἄσπονδον· ἀρετῇ δὲ πᾶ
 σαν γῆν ὑπὸ τῆς ἐνθάδε ὑπερ
 βάλλεσθαι· διὸ καὶ δυνατὴν εἶ
 ναι τότε τρέφειν τὴν χώραν
 εὐρατόπεδον πολὺ τῶν περὶ γῆν
 ἀργὸν ἔργων²⁾· μέγα δὲ τεκμή
 ριον ἀρετῆς· τὸ γὰρ νῦν αὐτῆς
 λείψανον ἐνἀμιλλόν ἐστι πρὸς ἣν
 τινοῦν τῷ πάμφορον εὐκαρπὸν
 τε εἶναι καὶ τοῖς ζώοις πᾶσιν

1) sic duplici accentu κιθαίρωνος.

2) diserte sic scriptum τῶν περὶ γῆν ἀργὸν ἔργων. corrector ἀργὸν.

εὐβοτον· τότε δὲ πρὸς τῷ κάλ 111.
 λει καὶ παμπλήθη ταῦτα ἔφε
 ρεν· πῶς οὖν δὴ τοῦτο πισθὲν
 καὶ κατὰ τί λείπανον τῆς τότε
 γῆς ὁρθῶς ἂν λέγοιτο· πᾶσα
 ἀπὸ τῆς ἄλλης ἠπείρου μακρὰ
 προτείνουσα εἰςδὲ πέλαγος οἷ
 ον ἄκρα κεῖται. τὸ δὲ τῆς θα
 λάττης αἷτιον¹⁾ περὶ αὐτὴν τυγ
 χάνει πᾶν ἀγχιβαθὲς ὄν. πολ
 λῶν οὖν γεγονότων καὶ μεγά
 λων κατακλυσμῶν ἐν τοῖς εἰ²⁾
 νακισχιλίοις ἔτεσι· τοσαῦτα
 γὰρ πρὸς τὸν νῦν ἀπ' ἐκείνου
 τοῦ χρόνου γέγονεν ἔτη· τὸ τῆς
 γῆς ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις B.
 καὶ πάθουσιν ἐκ τῶν ὑψηλῶν ἀ
 ποβρέον οὔτε χῶμα ὥς ἐν ἄλ
 λοις τόποις προχοῖ λόγου ἄ
 ξιον αἰεὶ τε κύκλῳ πεβρέον³⁾
 εἰς βάθος ἀφανίζεται· λέλει
 πται δὲ καθάπερ ἐν ταῖς σμι
 κραῖς νήσοις⁴⁾ πρὸς τὰ τότε τὰ
 νῦν οἷον νοσήσαντος σώμα
 τος ὅς αἰ περιεβρύκηκας τῆς
 γῆς ὅση πίειρα καὶ μαλακὴ
 τοῦ λεπτοῦ σώματος τῆς χώ
 ρας μόνου λειφθέντος τό
 τε δὲ ἀκέραιος οὔσα τὰ τε
 ὄρη γηλόφους ὑψηλοὺς εἶχε C.
 καὶ τὰ φελλέως νῦν ὀνομα
 σθέντα πεδία πλήρη γῆς πι

Fol. 147. R.

Col. I.

εἶρας ἐκέκμητο καὶ πολλὰν

1) pro ΑΙΤΙΟΝ ἀγγίσιν.

2) corr. ἐνακισχ.

3) pro περιβρέον.

4) Pr. m. νήσοις sed eraso η. substituit ο. corr. νήσοις.

ἐν τοῖς ὄρεσιν ὕλην εἶχεν ἥσ καὶ
 οὐ· ἔτι φανερά τεκμήρια· τῶν
 γὰρ ὄρων ἔστιν ἃ νῦν μὲν ἔχει
 μελίτταις μόναις τροφῇν· χρό-
 νος δ' οὐ πάμπολυς ὅτε δένδρων
 αὐτόθεν εἰς οἰκοδομήσεις τὰς
 μεγίστας ἐρεψίμων τμηθέντων
 γεγασματά ἐστιν ἔτι σά. πολλά
 δ' ἦν ἄλλα ἡμερὰ ὑψηλὰ δένδρα
 νομὴν δὲ βοσκήμασιν ἀμή-
 χανον ἔφερον· καὶ δὴ καὶ τὸ
 κατ' ἐνιαυτὸν ὕδωρ ἐκαρποῦ D.
 τ' ἐκ διὸς οὐχ ὥς νῦν ἀπολλῦ-
 σα βέον ἀπὸ ψιλῆς τῆς γῆς εἰς
 θάλατταν· ἀλλὰ πολλὴν ἔχουσα
 καὶ εἰς αὐτὴν καταδεχομένη
 τῇ κεραμίδι 1) γεγούσης γῆς δι-
 αταμιευομένη τὸ καταποθὲν
 ἐκ τῶν ὑψηλῶν ὕδωρ εἰς τὰ κοῖλα
 ἀφιεῖσα κατὰ πάντας τοὺς τό-
 πους παρείχετο ἄφθονα κρηνῶν
 καὶ ποταμῶν νάματα· ὧν καὶ
 νῦν ἔτι ἐπὶ ταῖς πηγαῖς πρό-
 τερον οὔσαις ἱερὰ λελειμμέ-
 να ἐστὶν σημεῖα ὅτι περὶ αὐ-
 τῆς ἀληθῆς λέγεται τὰ νῦν· τὰ
 μὲν οὖν τῆς ἄλλης χώρας φύ E.
 σει τε οὕτως εἶχε καὶ διεκεκό-
 σμητο ὥς εἰκὸς ὑπὸ γεωργῶν
 μὲν ἀληθινῶν καὶ πραττόν-
 των αὐτὸ τοῦτο φιλοκάλων δὲ
 καὶ εὐφυν· γῆν δὲ ἀρίστην καὶ
 ὕδωρ ἀφθονώτατον ἐχόντων
 καὶ ὑπὲρ τῆς γῆς ὥρας μετρίῳ
 ταῦτα κεκραμένον· τὸ δ' ἄψυ-
 κατωικισμένον ὧδ' ἦν ἐν τῷ

1) οὐρετόγ κεραμίτιδι.

τότε χρόνῳ ¹⁾ μέγεθος μὲν 112.
 ἦν πρὸς τὸν ἡριδανὸν καὶ τὸν
 ἰλισδὸν ²⁾ ἀποβεβηκυῖα καὶ πε
 ριεληφυῖα ἐντὸς τὴν πύκνα
 καὶ τὸν λυκαβηττὸν ὄρον ἐκ
 τοῦ κατ' ἀντικρὺ τῆς πυκνὸς
 ἔχουσα· γεώδης δ' ἦν πᾶσα καὶ

Fol. 147. R.

Col. II.

πλὴν ὀλίγων ἐπίπεδος ἄνω
 θεν· ὠκεῖτο δὲ τὰ μὲν ἔξωθεν
 ὑπ' αὐτὰ τὰ πλάγια αὐτῆς ὑπὸ
 τῶν δημιουργῶν καὶ τῶν γε B.
 ωργῶν ὅσοι πλησίον ἐγέωρ
 γουν· τὰ δ' ἐπάνω τὸ μάχιμον
 αὐτὸ καθαυτὸ μόνον γένος πε
 ρὶ τὸ τῆς ἀθηνᾶς ἡφαίστου τὲ
 ἱερὸν κατωικήκειν· οἶον μιᾶς
 οἰκίας κῆπον ἐνὶ περιβόλῳ
 προσπεριβεβλημένοι· τὰ
 γὰρ πρόσβορρά αὐτῆς ὠικουν
 οἰκίας κοιναῖς καὶ συσσίτια
 χεῖμερινὰ κατασκευασάμε
 νοι καὶ πάντα ὅσα πρέποντ' ἦν
 τῇ κοινῇ πολιτεία· διοικο C.
 δομήσεων ὑπάρχειν αὐτῶν
 καὶ τῶν ἱερῶν ἄνευ χρυσοῦ καὶ
 ἀργύρου· τούτοις γὰρ οὐδὲν
 οὐδ' αὐτὸς προσεχρῶντο· ἀλλ
 λὰ τὸ μέσον ὑπερηφανίας καὶ

1) Lacuna in A. ἐν τῷ τότε (ΧΡΟΝΩΙ) πρῶτον μὲν τὸ τῆς ἀποδόσεως εἶχε
 τότε οὐχ ὥς τὰ νῦν ἔχει. νῦν μὲν γὰρ μία γενομένη νύξ ὅλη διαφερόντως γῆς
 αὐτῇ ψιλὴν περιτέλλασα πεποιήκει σεισμῶν ἕμα καὶ πρὸ τῆς ἐπὶ δευκαλίαντος φθορᾶς
 τρέτου πρότερον ὕδατος ἑξαίσιου γενομένου· τὸ δὲ πρὶν ἐν ἐτέρῳ) ΧΡΟΝΩΙ κτί.
 Pefellit scribam repetitum in proximo ΧΡΟΝΩΙ.

2) man. pr. ἰλισδὸν. Corr. -ισδὸν.

ἀνελευθερίας μεταδιώκον
 τεσ κοσμίας ὠικοδομοῦντο
 οἰκῆσεις· ἐν αἷς αὐτοὶ τε καὶ
 ἐκγόνων ἐκγονοὶ καταγῆ
 ρῶντες ἄλλοις ὁμοίοις τὰς
 αὐτὰς ἀείπερ ¹⁾ ἐδίδσαν· τὰ
 δὲ πρὸς νότου κήπους καὶ
 γυμνάσια· συσσίτιά τε ἀ
 νέντες οἷα θέρουσ κατεχρῶν
 το ἐπὶ ταῦτα αὐτοῖς· κρήνη
 δ' ἦν μία κατὰ τὸν τῆς νῦν ἀ
 κροπόλεως τόπον· ἤσ ἀπο
 σβεσθείσης ὑπὸ τῶν σεισμῶν D.
 τὰ νῦν νάματα μικρὰ κύκλωι
 καταλέλειπται· τοῖς δὲ τότε πᾶ
 σιν παρείχεν ἄφθονον ῥεῦμα
 εὐκρὰς οὔσας πρὸς χειμῶνά
 τε καὶ θέρος· τούτῳ δὲ κα
 τώικουν τῷ σχήματι τῶν
 μὲν αὐτῶν πολιτῶν φύλακες
 τῶν δὲ ἄλλων ἐλλήνων ἡγε
 μόνες ἐκόντων· πληθεὺς δὲ
 διαφυλάττοντες ὅτι μάλισα

Fol. 147. V.

Col. I.

ταῦτὸν αὐτῶν εἶναι πρὸς τὸν
 ἀεὶ χρόνον ἀνδρῶν καὶ γυναι
 κῶν τὸ δυνατόν πολεμεῖν ἢ
 δη καὶ τότε ²⁾ ἔτι περὶ δύο μά
 λιστα ὄντες μυριάδας· οὗτοι E.
 μὲν οὖν δὴ τοιοῦτοὶ τε αὐτοὶ
 καὶ τινὰ τοιοῦτον ἀεὶ τρόπον
 τὴν τε αὐτῶν καὶ τὴν ἐλλάδα
 δίκηι διοικοῦντες ἐπὶ πᾶ

1) pro ἀεὶ παρεδίδσαν.

2) pro τὸ.

σαν εὐρώπην καὶ ἀσίαν κατὰ
 τε σωμάτων κάλλη καὶ κατὰ
 τὴν τῶν ψυχῶν παντοίαν ἀρε
 τὴν ἐλλόγιμοί τε ἦσαν καὶ ὁ
 νομαστότατοι πάντων τῶν τό
 τε. τὰ δὲ δὴ τῶν ἀντιπολε
 μησάντων αὐτοῖς οἱ ἂν ἦν ὥσ
 τε ἀπ' ἀρχῆς ἐγένετο μνή
 μισ ἂν μὴ ξερηθῶμεν ὥς ἔτι
 παιδευσθέντες¹⁾ ἤκούσαμεν
 εἰς τὸ μέσον αὐτὰ νῦν ἀποδώ
 σομεν ὑμῖν τοῖς φίλοις εἶναι
 κοινά· τὸ δ' ἔτι βραχὺ πρὸ τοῦ
 λόγου δεῖ δηλῶσαι μὴ πολλά 113.
 κισ ἀκούοντες ἐλληνικὰ βαρ
 βάρων ἀνδρῶν ὀνόματα θαυ
 μάζετε· τὸ γὰρ αἷτιον αὐτῶν
 πεύσεσθε. σόλων ἄτ' ἐπινοῶν
 εἰς τὴν αὐτοῦ ποίησιν καταχρή
 σασθαι τῷ λόγῳ διαπυνθα
 νόμενος τὴν τῶν ὀνομάτων
 δύναμιν· εὗρεν τούτῃ αἰγυ
 πτίους τοὺς πρώτους ἐκεῖ
 νους αὐτὰ γραψαμένους εἰς
 τὴν αὐτῶν Φωνὴν μετενηνο
 χότασ· αὐτούς αὖ πάλιν ἐκά
 σου τὴν διάνοιαν ὀνόματος B.
 ἀναλαμβάνων· εἰς τὴν ἡμετέ
 ραν ἄγων Φωνὴν ἀπεγρά
 φετο· καὶ ταῦτά γε δὴ τὰ γράμ
 ματα παρὰ τῷ πάππῳ τ' ἦν
 καὶ ἔτ' ἐσὶν παρ' ἐμοὶ νῦν δια
 μεμελέτητα! τε ὑπ' ἐμοῦ παι
 δος ὄντος· ἂν οὖν ἀκούητε
 τοιαῦτα οἷα καὶ τῇδε ὀνό

1) in marg. παιδες ὄντες.

Fol. 147. V.

Col. II.

ματα μηδὲν ὑμῖν ἔσω θαῦ
 μα· τὸ γὰρ αἴτιον αὐτῶν ἔχε
 τε· μακροῦ δὲ δὴ λόγου τοιά
 δέ τις ἦν ἀρχὴ τότε· καθά
 περ ἐν τοῖς πρόσθεν ἐλέχθη
 περὶ τῆς τῶν θεῶν λήξεως ὅτι
 κατενείμαντο γῆν πᾶσαν ἐν
 θα μὲν μείζουσ λήξεις ἐνθα
 δὲ καὶ ἐλάττους· ἱερὰ θυσί
 ας αὐτοῖς κατασκευάζοντες C.
 δῶν τὴν ἀτλαντίδα λαχῶν
 ἐκγόνους αὐτοῦ κατώικησεν ¹⁾
 ἐκ θνητῆς γυναικὸς γεννή
 σας ἐν τινι τόπῳ τοιῶνδε τῆς
 νήσου πρὸς θαλάττης μὲν
 κατὰ δὲ μέσον πάσης πεδί
 ον ἦν ὃ δὴ πάντων πεδίων ²⁾
 κάλλισον· ἀρετῇτὲ ³⁾ ἱκανὸν γε
 νέσθαι λέγεται· πρὸς τῷ πε
 δίῳ δὲ αὖ κατὰ μέσον σταδί
 ουσ ὡς πεντήκοντα ἀφ᾽ ἑσθ ⁴⁾
 ἦν ὄρος βραχὺ πάντῃ· τούτῳ
 δ' ἦν ἐνοικος τῶν ἐκεῖ κατ' ἀρχὰς
 ἐκ γῆς ἀνδρῶν γεγονότων
 εὐήνων μὲν ὀνομα γυναικὶ
 δὲ συνοικῶν λευκίππῃ· κλει D.
 τὸ δὲ μονογενὴ θυγάτηρ ἐ
 γεννησάσθην· ἥδη δ' εἰς ἀνδρὸς
 ᾧραν ἡκούσης τῆς κόρης ἥ
 τε μήτηρ τελευτᾷ καὶ ὁ πατήρ,
 αὐτῆς δὲ εἰς ἐπιθυμίαν ποσει

1) pro κατώικισεν.

2) pr. m. πεδίον. Statim corr. πεδίων.

3) sic. pro ἀρετῇ τε.

4) corrector -ςθ.

δῶν ἐλθὼν ξυμμίγνυται καὶ
 τὸν γήλοφον ἐν ᾧ κατώικι
 50 ποιῶν εὐερκῇ περιρῇ
 γνυσιν¹⁾ κύκλῳ θαλάττης γῆς
 τὲ ἐναλλάξ ἐλάττους μείζους
 τὲ περὶ ἀλλήλους ποιῶν τρο
 χούς· δύο μὲν γῆς θαλάττης²⁾
 δὲ τρεῖς οἷον τορνεύων ἐκ μέ
 σης τῆς νήσου πάντῃ ἴσον
 ἀφεσώτασ ὥστε ἄβατον ἀν Ἐ.
 θρώποισ εἶναι· πλοῖα γὰρ
 καὶ τὸ πλεῖν οὕτω τότε ἦν. αὐ

Fol. 148. R.

Col. I.

τὸς δὲ τὴν τε ἐν μέσῳ νήσον
 οἶα δὴ θεὸς εὐμαρῶς διεκό
 σμησεν ὕδατα μὲν διττὰ
 ὑπὸ γῆς ἄνω πηγαῖα κομί
 σας τὸ μὲν θερμόν· ψυχρὸν
 δὲ ἐκ κρήνης ἀποβρέον ἔτε
 ρον· τροφὴν δὲ παντοίαν καὶ
 ἱκανὴν ἐκ τῆς γῆς ἀναδιδούς·
 παίδων δὲ ἀβρένων πέντε
 γενέσεις διδύμους γεννη
 σάμενος ἐθρέψατο καὶ τὴν νῆ
 σον τὴν ἀτλαντίδα πᾶσαν δέ
 κα μέρη κατανείμας τῶν μὲν
 πρεσβυτάτων τῷ προτέρῳ
 γενομένῳ τὴν τε μητρώαν³⁾ οἱ 114.
 κησιν καὶ τὴν κύκλῳ λῆξιν πλεί
 σην⁴⁾ καὶ ἀρίστην οὖσαν ἀπένει
 με βασιλέα τε τῶν ἄλλων ἵκα
 τέστησε· τοὺς δὲ ἄλλους ἄρχον
 τας· ἐκάσῳ δὲ ἀρχὴν πολλῶν

1) Corr. περιμήγνυσιν.

2) pro μητρώαν.

ἀνθρώπων καὶ τόπον πολλῆς
 χώρας ἔδωκεν· ὀνόματα δὲ
 πᾶσιν ἔθετο τῷ μὲν πρεσβυ
 τᾷ καὶ βασιλεῖ τοῦτο οὐ δὴ
 καὶ πᾶσα ἡ νῆσος τό τε πέλα
 γος ἔσχεν ἐπωνυμίαν ἄτλαν
 τικὸν λεχθὲν ὅτι τοῦνομ' ἦν
 τῷ πρώτῳ βασιλεύσαντι τό
 τε ἄτλας· τῷ δὲ διδύμῳ με
 τ' ἐκείνῳ τε γενομένῳ λῆ B.
 ξιν δὲ ἄκρας τῆς νήσου πρὸς
 ἡρακλείων σπηλῶν εἰληχότι ἐ
 πὶ τὸ τῆς γαδειρικῆς νῦν χώ
 ρας κατ' ἐκείνον τὸν τόπον ὁ
 νομαζομένης ἑλληνιστὶ μὲν
 εὐμηλον· τὸ δ' ἐπιχώριον γὰ
 δειρον ὅπερ τ' ἦν ἐπίκλην ταύ
 τηι ὀνομα παράσχοι· τοῖν
 δὲ δευτέρῳ γενομένῳ τὸν
 μὲν ἀμφήρη τὸν δὲ εὐαίμο
 να ἐκάλεσεν· τρίτῳ δὲ μνη
 σέα μὲν τῷ προτέρῳ γενομέ
 νῳ· τῷ δὲ μετὰ τοῦτον αὐτό
 χθονα· τῶν δὲ τετάρτων ἐλά

Fol. 148. R.

Col. II.

σιππον μὲν τὸν πρότερον C.
 μήσορα δὲ τὸν ὕστερον· ἐπὶ
 δὲ τοῖς πέμπτοις τῷ μὲν
 ἔμπροσθεν ἀζάης¹⁾ ὀνομα
 ἐτέθη· τῷ δ' ὑσέρῳ διαπρε
 πής²⁾. οὗτοι δὲ πάντες αὐτοί
 τε καὶ ἐκγονοὶ τούτων ἐπὶ γε
 νεᾶς πολλὰς ὠικουν ἄρχον

1) Sic, non ἀζάης.

2) pro Διαπρέπης.

τεσ μὲν πολλῶν ἄλλων κατὰ
 τὸ πέλαγος νήσων· ἔτι δὲ
 ὥσπερ καὶ πρότερον ἐβρήθη
 μέχρι τε αἰγύπτου καὶ τυβ
 ῆνίασ τῶν ἐντὸς δευτέρῳ ¹⁾
 ἐπάρχοντες· ἄτλαντος δὲ πο
 λὺ μὲν ἄλλο καὶ τίμιον γίγνε
 ται γένος· βασιλεὺς δὲ ὁ πρε D.
 σβύτατος αἰὶ τῷ πρεσβυτά
 τῳ τῶν ἐκγόνων παραδι
 δοὺς ἐπὶ γενεὰς πολλὰς τὴν
 βασιλείαν διέσωζον πλοῦτον
 μὲν κεκτημένοι πλὴν ²⁾ τοσοῦ
 τον ὅσοσ οὐτέ πω πρόσθεν
 ἐν δυναστείαις τισὶν βασιλέ
 ως γέγονεν οὐτέ ποτε ὕψε
 ρον γενέσθαι βράϊδιος· κα
 τεσκευασμένα δὲ πάντ' ἦν
 αὐτοῖς ὅσα ἐν πόλει καὶ ὅσα
 κατὰ τὴν ἄλλην χώραν ἦν ἔρ
 γον κατασκευάσασθαι· πολ
 λὰ μὲν γὰρ διὰ τὴν ἀρχὴν αὐ
 τοῖς προσήειν ἔξωθεν· πλεῖ
 στα δὲ ἡ νήσος αὐτὴ παρείχετο E.
 το εἰς αὐτὸ τοῦ βίου κατασκευάσ·
 πρῶτον μὲν ὅσα ὑπὸ μεταλ
 λείας ὀρυττόμενα σερεᾶ
 καὶ ὅσα τηκτὰ γέγονε· καὶ
 τὸ νῦν ὀνομαζόμενον μόνον
 τότε δὲ πλέον ὀνόματοσ
 ἦν τὸ γένος ἐκ γῆσ ὀρυττό
 μενον ὀρειχάλκου κατὰ τό
 πους πολλοὺς τῆς νήσου
 πλὴν χρυσοῦ τιμιώτατον
 ἐν τοῖς τότε ὄν. καὶ ὅσα ὕλη

1) in marg. δε.ρο.

2) pr. m. πλῆ. corr. add. v. Leg. πλήθει.

πρὸς τὰ τεκτόνων διαπο

Fol. 148. V.

Col. I.

νήματα παρέχεται πάντα
 φέρουσα ἄφθονα. τὰ τε αὖ
 τὰ περὶ τὰ ζῶια ἱκανῶς ἢ
 μερὰ καὶ ἄγρια τρέφουσα
 καὶ δὴ καὶ ἐλεφάντων ἦν ἐν
 αὐτῇ γένος πλείστον· νομῇ
 γὰρ τοῖς τε ἄλλοις ζώοις ὅσα
 καθ' ἑλὴ καὶ λίμνας καὶ ποτα
 μούς ὅσα τ' αὖ κατ' ὄρη καὶ ὅσα 115.
 ἐν τοῖς πεδίοις νέμεται ζύμ
 πασιν παρῆν ἄδην καὶ τοῦ
 τωι κατὰ ταῦτα τῷ ζώωι με
 γίστωι πεφυκότι καὶ πολυβο
 ρωτάτῳ· πρὸς δὲ τούτοις ὅσα
 εὐώδη τρέφει που γῆ τὰ νῦν ῥι
 ζῶν ἢ χλόης ἢ ξύλων ἢ χυλῶν
 σακτῶν εἴτε ¹⁾ ἀνθῶν ἢ καρπῶν
 ἐφερέν τε ταῦτα καὶ ἔτρεφεν
 εὖ. ἔτι δὲ τὸν ἡμέτερον καρπὸν
 τὸν τε ξηρὸν ὃς ἡμῖν τῆς τρο
 φῆς ἔνεκά ἐστιν καὶ ὅσοις
 χάριν τοῦ σίτου προσχρώμε
 θα. καλοῦμεν δὲ αὐτοῦ τὰ μέ B.
 ρη ὄσπρια καὶ τὸν ὅσος ξύλι
 νος πώματα ²⁾ καὶ βρώματα
 καὶ ἀλείμματα φέρων· παι
 δείας ³⁾ τὲ ὃς ἔνεκα ἡδονῆς τὲ
 γέγονε δυσθυσάυριτος ἃ
 κροδρύων καρπός· ὅσα τὲ
 παραμύθια πλησμονῆς

1) *ἀνθ.* ἃ in rasura.

2) Pr. m. πώματα. corr. πό.

3) pro παιδισ.

μεταδόρπια ἀγαπητὰ κά
 μνοντι τίθεμεν· ἅπαντα ταῦ
 τα ἢ τότε ποτὲ οὔσα ὑφί
 λιωι¹⁾ νῆσος ἱερὰ καλὰ τε καὶ
 θαυμασὰ καὶ πλῆθесιν ἅ
 πειρ' ἔφερεν· ταῦτα οὖν λαμ
 βάνοντες πάντα παρὰ τῆς
 γῆς κατεσκευάζοντο τὰ τε
 ἱερὰ καὶ τὰς βασιλικὰς οἱ C.
 κήσεις καὶ τοὺς λιμένας
 καὶ τὰ νεώρια· καὶ ξύμπα
 σαν τὴν ἄλλην χώραν τοιαῖ
 δ' ἐν τάξει διακοσμοῦντες
 τοὺς τῆς θαλάττης τροχοῦς

Fol. 148. V.

Col. II.

οἱ περὶ τὴν ἀρχαίαν οὔσαν μη
 τρόπολιν πρῶτον μὲν ἐγέ
 φύρωσαν ὁδὸν ἔξω καὶ ἐπὶ
 τὰς βασιλείας ποιούμενοι· τὰ
 δὲ βασιλείας ἐν ταύτῃ τῇ τοῦ
 θεοῦ καὶ τῶν προγόνων κα
 τοικήσει κατ' ἀρχὰς ἐποιή
 σαντο εὐθύς· ἕτερος δὲ παρ' ἐ
 τέρου δεχόμενος κεκοσμη
 μένα κοσμῶν ὑπερεβάλλετο D.
 εἰς δύναμιν αἰετὸν ἐμπροσθεν
 ἔως εἰς ἐκπληξιν μεγέθεσιν
 κάλλεσιν τε ἔργων ἰδεῖν τὴν
 οἴκησιν ἀπειργάσαντο· διώ
 ρυχα μὲν γὰρ ἐκ τῆς θαλάττης
 ἀρχόμενοι τρίπλεθρον τὸ πλά
 τος· ἑκατὸν δὲ ποδῶν βά
 θος μῆκος δὲ πεντήκοντα
 σταδίων ἐπὶ τὸν ἐξωτάτω τρο

1) sic ὑφίλιωι pro ὑφ' ἡλίωι.

χὸν συνέτρησαν καὶ τὸν ἀνά
 πλουν ἐκ τῆς θαλάττης ταύ
 τηι πρὸς ἐκείνον ὥς εἰς λιμέ
 να ἐποιήσαντο· διελόντες εἰς
 μα ναυσὶν ταῖς μεγίσαις ἰ
 κανὸν εἰσπλεῖν· καὶ δὴ καὶ τοὺς
 τῆς γῆς τροχοὺς οἱ τοῦτῃς E.
 θαλάττης διεῖργον κατὰ τὰς
 γεΦύρας διεῖλον ὅσον μιᾷ
 τριήρει ἔκπλουν εἰς ἀλλήλους
 καὶ κατεσέγασαν ἄνωθεν ὥστε
 τὸν ὑπόπλουν κάτωθεν εἶναι.
 τὰ γὰρ τῶν τῆς γῆς τροχῶν
 χεῖλη βάθος εἶχεν ἱκανὸν ὑ
 περέχον τῆς θαλάττης. ἦν
 δὲ ὁ μὲν μέγιστος τῶν τροχῶν
 εἰς ὃν ἡ θάλαττα συνετέτρητο
 τρισάδιος τὸ πλάτος· ὁ δ' ἐξῆς
 τῆς γῆς ἴσος ἐκείνῳ· τοῖν
 δὲ δευτέρῳ ὁ μὲν ὑγρὸς δυοῖν
 σαδίοιν πλάτος· ὁ δὲ ξηρὸς
 ἴσος αὖ πάλιν τῷ πρόσθεν ὑ
 γρῷ. σαδίου δὲ ὁ περὶ αὐτὴν
 τὴν ἐν μέσῳ νῆσον περιθέων 116.
 ἡ δὲ νῆσος ἐν ἣι τὰ βασιλεία ἦν

Fol. 149. R.

Col. I.

πέντε σαδίων τὴν διάμετρον
 εἶχεν· ταύτην δὴ κύκλῳ καὶ
 τοὺς τροχοὺς καὶ τὴν γέφυραν
 πλεθριαίαν τὸ πλάτος οὔσαν
 ἔνθεν καὶ ἔνθεν λιθίνῳ περι
 εβάλλοντο τείχει· πύργους καὶ
 πύλας ἐπὶ τῶν γεφυρῶν κα
 τὰ τὰς τῆς θαλάττης διαβά
 σεις ἐκασαχόσε ἐπισήσαντες
 τὸν δὲ λίθον ἔτεμον ὑπὸ τῆς

νῆσου κύκλῳ τῆς ἐν μέσῳ καὶ
 ὑπὸ τῶν τροχῶν ἔξωθεν καὶ ἐν
 τὸς· τὸν μὲν λευκόν· τὸν δὲ μέ
 λαν· τὸν δὲ ἐρυθρὸν ὄντα· τέ
 μνοντες δὲ ἀπειργάζοντο νε B.
 ωσοίκους ¹⁾ κοίλους διπλοῦς
 ἐντός· κατηρεφεῖς αὐτῇ τῇ
 πέτραι καὶ τῶν οἰκοδομημάτων
 τὰ μὲν ἀπλᾶ τὰ δὲ μιγνύντες
 τοὺς λίθους ποικίλα ὕφαινον
 παιδιᾶς χάριν ἡδονὴν αὐτοῖς
 ξύμφυτον ἀπονέμοντες· καὶ
 τοῦ μὲν περὶ τὸν ἑξωτάτῳ ²⁾ τρο
 χὸν τείχους χαλκῷ περιελάμ
 βανον πάντα τὸν περιδρομον οἷ
 ον ἀλοιφῇ προσχρῶμενοι· τοῦ
 δ' ἐντὸς καττιτέρῳ περιέτηκον
 τὸν δὲ περὶ αὐτὴν τὴν ἀκρόπο
 λιν ὀρειχάλκῳ μαρμαρυγᾶς ἔχον C.
 τι πυρώδεις· τὰ δὲ δὴ τῆς ἀκρο
 πόλεως ἐντὸς βασιλεία κατε
 σκευασμένα ὧδ' ἦν· ἐν μέσῳ μὲν
 ἱερὸν ἄγιον αὐτόθι τῆς τε κλειτοῦς
 καὶ τοῦ ποσειδῶνος ἄβατον ἀ
 Φεῖτο περιβόλῳ χρυσῷ περι
 βεβλημένον τοῦτ' ἐν ᾧ κατ' ἀρ
 χὰς ἐφίτυσαν καὶ ἐγεννήσαν
 το τῶν δέκα βασιλεῶν γέ
 νος· ἐνθα κατ' ἐνιαυτὸν ἐκ πα
 σῶν τῶν δέκα λήξεων ὥραϊα
 αὐτόσε ἀπετέλουν ἱερὰ ἐκείνων
 ἐκάσῳ· τοῦ δὲ ποσειδῶνος αὐ
 τοῦ νεῶς ἦν σαρδίου μὲν μῆκος D.
 εὖρος δὲ τρισὶ πλέθοις· ὕψος

1) Pr. m. νεὸς οἶκος.

2) Sic ἑξωτάτῳ.

Fol. 149. R.

Col. II.

δ' ἐπὶ τούτοις σύμμετρον ἰδεῖν
 εἶδος δέ τι βαρβαρικὸν ἔχοντος·
 πάντα δὲ ἔξωθεν περιήλει
 ψαν τὸν νεῶν ἀργύρῳ πλήν
 τῶν ἀκρωτηρίων· τὰ δὲ ἀκρω
 τήρια χρυσῷ· τὰ δ' ἐντὸς τὴν
 μὲν ὀροφὴν ἐλεφαντίνην ἰδεῖν
 πᾶσαν χρυσῷ καὶ ὀρειχάλκῳ
 πεποικιλμένην· τὰ δὲ ἄλλα
 πάντα τῶν τοίχων¹⁾ τε καὶ κιόνων
 καὶ ἐδάφους ὀρειχάλκῳ πε
 ριέλαβον· χρυσᾷ δὲ ἀγάλματα
 ἐνέστησαν· τὸν μὲν θεὸν ἐφ' ἄρ
 ματος ἐσῶτα ἐξ²⁾ ὑποπτέρων ἵπ B.
 πων ἡνίοχον αὐτὸν δὲ ὑπὸ με
 γέθους τῇ κορυφῇ τῆς ὀρο
 φῆς ἐφαπτόμενον· νηρηΐ
 δας δὲ ἐπὶ δελφίνων ἑκατὸν
 κύκλῳ· τοσαύτας γὰρ ἐνόμι
 ζον αὐτάς οἱ τότε εἶναι· πολ
 λὰ δὲ ἄλλα ἀγάλματα ἰδιω
 τῶν ἀναθήματ' ἐνῆν· περὶ δὲ
 τὸν νεῶν ἔξωθεν εἰκόνες αὐ
 πάντων ἔσασαν ἐκ χρυσοῦ τῶν
 γυναικῶν καὶ αὐτῶν ὅσοι τῶν
 δέκα ἐγεγόνεσαν βασιλέων·
 καὶ πολλὰ ἕτερα ἀναθήματα
 μεγάλα τῶν τε βασιλέων καὶ
 ἰδιωτῶν ἐξ αὐτῆς τε τῆς πόλε
 ως καὶ τῶν ἔξωθεν ὄσων ἐπῆρ
 χον· βωμόσ τε δὴ ξυνεπόμε 117.
 νοσ ἦν τὸ μέγεθος καὶ τὸ τῆς
 ἐργασίας ταύτης τῇ κατα

1) τοίχων αἱ in rasura.

2) προ ὕψ.

σκευῇ καὶ τὰ βασιλεία κατὰ
τὰ αὐτά· πρέποντα μὲν τῷ
τῆς ἀρχῆς μεγέθει πρέπον
τα δὲ τῷ περὶ τὰ ἱερὰ κό
σμῳ ταῖς δὲ δὴ κρήναις τῇ
τοῦ ψυχροῦ καὶ τῇ τοῦ θερμοῦ
νάματος πλήθος μὲν ἄφθο
νον ἐχούσαις· ἡδονῇ δὲ καὶ
ἀρετῇ τῶν ὑδάτων πρὸς ἑκα
τέρου τὴν χρῆσιν θαυμαστοῦ
πεφυκότος ἐχρῶντο περι

Fol. 149. V.

Col. I.

σῆσαντες οἰκοδομήσεις· καὶ δέν
δρων φυτεύσεις πρεπούσας
ὑδασι· δεξαμενάς τε αὖ τὰς
μὲν ὑπαιθρίους τὰς δὲ χειμε B.
ρινὰς τοῖς θερμοῖς λουτροῖς
ὑποσέρους ¹⁾ περιτιθέντες
χωρὶς μὲν βασιλικὰς· χωρὶς
δὲ ιδιωτικὰς· ἔτι δὲ γυναι
ξιν ἄλλας· καὶ ἐτέρας ἵπποις
καὶ τοῖς ἄλλοις ὑποζυγίοις
τὸ πρόσφορον τῆς κοσμήσε
ως ἐκάστοις ἀπονέμοντες.
τὸ δὲ ἀποβρέον ἥγον ἐπὶ τὸ
τοῦ ποσειδῶνος ἄλλος δέν
δρα παντοδαπὰ κάλλος ὕψος
τὲ δαιμόνιον ὑπ' ἀρετῆς γῆς
ἔχοντος καὶ ἐπὶ τοὺς ἔξω κύ
κλους δι' ὀχετῶν κατὰ τὰς γε
φύρας ἐπωχέτευον· οὐ δὲ πολ
λὰ μὲν ἱερὰ καὶ πολλῶν θεῶν. C.
πολλοὶ δὲ κῆποι καὶ γυμνά
σια ἐκεχειροῦργητο τὰ μὲν

1) corr. ὑποσέγουσ.

ἀνδρῶν τὰ δὲ ἵππων χωρὶς
 ἐν ἑκατέραι τῇ τῶν τροχῶν
 νήσωι· τὰ τε ἄλλα καὶ κατὰ
 μέσσην τὴν μερίζωνων ¹⁾ νήσων
 ἐξηιρημένους ἰππόδρομος
 ἦν αὐτῷ σαδίου τὸ πλάτος
 ἔχων· τὸ δὲ μῆκος περὶ τὸν
 κύκλον ὅλον ἀφείτο εἰς ἄμιλ
 λαν τοῖς ἵπποις· δορυφορι
 καὶ δὲ περὶ αὐτὸν ἔνθεν τε
 καὶ ἔνθεν οἰκῆσεις ἦσαν τῷ
 πλῆθει τῶν δορυφόρων· τοῖς
 δὲ πισυτέροις ἐν τῷ μικροτέ ^{D.}
 ρωι τροχῷ καὶ πρὸς τῆς ἀ
 κροπέλεως μᾶλλον ὄντι διε
 τέτακτο ἢ φρουρά· τοῖς δὲ
 πάντων διαφέρουσιν πρὸς
 πίςιν ἐντὸς τῆς ἀκροπέ
 λεως περὶ τοὺς βασιλέας αὐ
 τοὺς ἦσαν οἰκῆσεις δεδο
 μέναι ²⁾· τὰ δὲ νεώρια τριή
 ρων μεσὰ ἦν καὶ σκευῶν ὅσα

Fol. 149. V.

Col. II.

τριήρεσι προσήκει πάντα ἐ
 ξηρτυμένα ἱκανῶς· καὶ τὰ
 μὲν δὴ περὶ τὴν τῶν βασιλέ
 ων οἰκησιν οὕτω κατεσκευάσθαι.
 διαβάντι δὲ τοὺς λιμένας
 ἔξω τρεῖς ὄντας ἀρξάμενον
 ἀπὸ τῆς θαλάττης ἔειν ³⁾ ἐν κύ ^{E.}
 κλωι τεῖχος πεντήκοντα σα
 δίους τοῦ μεγίστου τροχοῦ τε
 καὶ λιμένους ἀπέχον παντα

1, pr. m. μερίζωνων.

2) Pr. m. δεδομένοι. corrector δεδομηνμένοι.

3) Pr. m. εἶν (pro ἔειν) corrector delevit v.

χῆι καὶ συνέκλειεν εἰς αὐτὸν
 πρὸς τὸ τῆς διώρυχος εὐρύμα
 τὸ πρὸς θαλάττης· τοῦτο δὲ
 πᾶν συνωκεῖτο μὲν ὑπὸ πολ
 λῶν καὶ πυκνῶν οἰκήσεων
 ὁ δὲ ἀνάπλους καὶ ὁ μέγιστος
 λιμὴν ἔγεμεν πλοίων καὶ ἔμ
 πόρων ἀφικνουμένων πᾶν
 τοθεν φωνὴν καὶ θόρυβον
 παντοδαπὸν κτύπον τὲ με
 θ' ἡμέραν καὶ διὰ νυκτὸς ὑπὸ
 πλήθους παρεχομένων.
 τὸ μὲν οὖν ἄστυ καὶ τὸ περὶ τὴν
 ἀρχαίαν οἰκησιν σχεδὸν ὥς
 τότε ἑλέχθη νῦν διεμνημό
 νευται· τῆς δ' ἄλλης χώρας
 ὥς ἡ φύσις εἶχεν καὶ τὸ τῆς
 διακοσμήσεως εἶδος ἀπομνη 118.
 μονεῦσαι πειρατέον· πρῶτον
 μὲν οὖν ὁ τόπος ἄπασ ἐλέγε
 το σφόδρα τὲ ὑψηλὸς καὶ ἀπό
 τομος ἐκ θαλάττης· τὸ δὲ
 περὶ τὴν πόλιν πᾶν πεδίου
 ἐκείνην μὲν περιέχον· αὐτὸ
 δὲ ἐν κύκλῳ περιεχόμενον ὄρε
 σιν μέχρι πρὸς τὴν θάλατταν
 καθειμένοις λεῖον καὶ ὄμα
 λὸς· πρόμηκος δὲ πᾶν· ἐπὶ
 μὲν θάτερα τρισχιλίων σαδί
 ων κατὰ δὲ μέσον ἀπὸ θαλάτ
 της ἄνω δισχιλίων· ὁ δὲ τόπος
 οὗτος ὅλος τῆς νήσου πρὸς
 νότον ἐτέτραπτο ἀπὸ τῶν ἄρκτων B.
 κατὰ βορρῶν· τὰ δὲ περὶ αὐτὸν

Fol. 150. R.

Col. I.

ὅρη τότε ὕμνει τὸ ¹⁾ πλῆθος καὶ

1) pro ὕμνειτο.

μέγεθος καὶ κάλλος παρὰ πάν
 τα τὰ νῦν ὄντα γεγονέναι· πολ
 λὰς μὲν κώμας καὶ πλουσί
 ας περιόικων ἐν ἑαυτοῖς ἔχον
 τα· ποταμοὺς δὲ καὶ λίμνας
 καὶ λειμῶνας τροφὴν τοῖς
 πᾶσιν ἡμέροις καὶ ἀγρίοις
 ἱκανὴν θρέμματα· ὕλην δὲ
 καὶ πλήθει καὶ γένεσι ποικί
 λην σύμπασιν τε τοῖς ἔργοις
 καὶ πρὸς ἕκαστα ἀφθονον· ὧ
 δε οὖν τὸ πεδῖον φύσει καὶ C.
 ὑπὸ βασιλέων πολλῶν ἐν πολ
 λῷ χρόνῳ διεπεπύνητο τε
 τράγωνον μὲν αὐθ' ὑπῆρχεν
 τὰ πλεῖστα ὀρθὸν καὶ πρόμη
 κες· ὅ τι δὲ ἐνέλειπε κατεύ
 θυντο τάφρου κύκλῳ περιο
 ρυχθείσης· τὸ δὲ βάθος καὶ
 πλάτος τό τε μῆκος αὐτῆς
 ἄπιστον μὲν τὸ λεχθὲν ὥς
 χειροποίητον ἔργον πρὸς
 τοῖς ἄλλοις καὶ πονήμασι
 τοσοῦτον εἶναι· ῥητέον δὲ ὅ
 γε ἠκούσαμεν· πλέθρου μὲν
 γὰρ βάθος ὀρώρυκτο· τὸ δὲ
 πλάτος ἀπάντηι σαδίου· πε
 ρὶ δὲ πᾶν τὸ πεδῖον ὀρυχθεῖ D.
 σα συνέβαινε εἶναι τὸ μῆκος
 σαδίων μυρίων· τὰ δ' ἐκ τῶν
 ὀρῶν καταβαίνοντα ὑποδε
 χομένη ῥεύματα καὶ περὶ τὸ
 πεδῖον κυκλωθεῖσα πρὸς
 τὴν πόλιν ἔνθεν τε καὶ ἔνθεν
 ἀφικομένη ταύτηι πρὸς θά
 λατταν μεθεῖτο ἐκρεῖν· ἄνωθεν
 δὲ ἀπ' αὐτῆς τὸ πλάτος μάλι
 στα ἑκατὸν ποδῶν διώρυχες

εὐθεΐαι τετμημέναι κατὰ τὸ πε-
δίον πάλιν εἰσὴν τάφρον τὴν
πρὸς θαλάττης ἀφείντο. ἐτέ-
ρα δὲ ἀφ' ἐτέρας αὐτῶν σαδί-
ους ἑκατὸν ἀπέϊχεν· ἥι δὴ

Fol. 150. R

Col. II.

τὴν τε ἐκ τῶν ὀρῶν ὕλην κα-
τῆγον εἰς τὸ ἄψυ καὶ τἄλλα δὲ
ὥραϊα πλοίοις κατεκομίζον **Β**
το διάπλους ἐκ τῶν διωρύ-
χων εἰς ἀλλήλας τὲ πλατείας
καὶ πρὸς τὴν πόλιν τεμόντες
καὶ δις δὴ τοῦ ἐνιαυτοῦ τὴν
γῆν ἑκαρποῦντο χειμῶνος
μὲν τοῖς ἐκ διδῶ ὕδασι χρώ-
μενοι θέρους δὲ ὅσα γῆ φέ-
ρει· τὰ ἐκ τῶν διωρύχων ἐπά-
γοντες νάματα. πλήθος δὲ
τῶν μὲν ἐν τῷ πεδίῳ χρη-
σίμων πρὸς πόλεμον ἀνδρῶν
ἐτέτακτο τὸν κλῆρον ἕκαστον
παρέχειν ἄνδρα ἡγεμόνα·
τὸ δὲ τοῦ κλήρου μέγεθος
εἰς δέκα δεκάκισ ἦν **εἰς** **119.**
μυριάδες δὲ ξυμπάντων
τῶν κλήρων ἦσαν ἕξ· τῶν
δ' ἐκ τῶν ὀρῶν καὶ τῆς ἄλλης
χώρας ἀπέραντος μὲν ἄρι-
θμὸς ἀνθρώπων ἐλέγετο κα-
τὰ δὲ τόπους καὶ κώμας εἰς
τούτους τοὺς κλήρους πρὸς
τοὺς ἡγεμόνας ἅπαντες
διενενέμηντο. τὸν οὖν ἡγε-
μόνα ἦν τεταγμένον εἰς τὸν πό-
λεμον παρέχειν ἕκτον μὲν
ἄρματος πολεμιστηρίου μό-
ριον εἰς μύρια ἄρματα ἵππους

δὲ δύο καὶ ἀναβάτας ἔτι δὲ B.
 συνωρίδα χωρὶς δίφρου κα
 ταβάτην τὲ μικράσπιδα· καὶ
 τὸν ἀμφοῖν μετ' ἐπιβάτην τοῖν
 ἵπποιν ἡνίοχον ἔχουσιν. ὁ
 πλίτας δὲ δύο καὶ τοξότας
 σφενδονήτας τὲ ἑκατέρους
 δύο· γυμνήτας ¹⁾ δὲ λιθοβόλους
 καὶ ἀκοντιστὰς τρεῖς ἑκατέ
 ρους ναύτας δὲ τέτταρας
 εἰς πλήρωμα διακοσίων καὶ
 χιλίων νεῶν· τὰ μὲν οὖν πο
 λεμιστήρια οὕτω διετέτακτο

Fol. 150. V.

Col. I.

τῆς βασιλικῆς πόλεως· τῶν
 δὲ ἐννέα ἄλλα ἄλλως· ἃ μακρὸς
 ἂν χρόνος εἴη λέγειν· τὰ δὲ τῶν C.
 ἀρχῶν καὶ τιμῶν ὧδ' εἶχεν ἐξ
 ἀρχῆς διακοσμηθέντα·
 τῶν δὲ βασιλέων εἰς ἑκατοσ
 ἐν μὲν τῷ καθ'αυτὸν μέρει κα
 τὰ τὴν αὐτοῦ πόλιν τῶν ἀνδρῶν
 καὶ τῶν πλείων νόμων ἤρχεν
 κολάζων καὶ ἀποκτινύων ²⁾ ὃν
 τιν' ἐβελήσειεν· ἡ δὲ ἐν ἀλλή
 λαις ἀρχῇ καὶ κοινωνίᾳ κα
 τὰ ἐπιστάλας ἦν τὰς τοῦ ποσειδῶ
 νος ὡς ὁ νόμος αὐτοῖς παρέ
 δωκεν καὶ γράμματα ὑπὸ
 τῶν πρώτων ἐν εἰρήνῃ γεγραμ
 μένα ὀρειχαλκίνῃ ἢ κατὰ μέ
 σην τὴν νῆσον ἔκειτ' ἐν ἱερῶι
 ποσειδῶνος οἱ δὲ δι' ἐνιαυ D.
 τοῦ πέμπτου τότε δὲ ἐναλ

1) pro γυμνήτας.

2) , in rasura.

λὰξ ἔκτου ξυνελέγοντο τῷ
 τε ἀρτίῳ καὶ τῷ περιττῷ
 μέρος ἴσον ἀπονέμοντες. ξυλ
 λεγόμενοι δὲ περί τε τῶν κοι
 νῶν ἐβουλευόντο καὶ ἐξήτα
 ζον εἴ τις τί παραβαίνει καὶ ἐ
 δικάζον· ὅτε δὲ δικάζειν μέλ
 λοιεν πίσεισ ἀλλήλοισ τοιάσ
 δε ἐδίδουσεν πρότερον· ἀφ' ἐ
 των ὄντων ταύρων ἐν τῷ τοῦ
 ποσειδῶνος ἱερῷ μόνοι γι
 γνόμενοι δέκα ὄντες ἐπευ
 ξάμενοι τῷ θεῷ τὸ κεχαρι
 σμένον αὐτῷ θῦμα ἔδειν ¹⁾ ἄνευ ^{E.}
 σιδήρου ξύλοισ καὶ βρόχοισ
 ἐθήρευον· ὃν δὲ ἔλοιεν τῶν
 ταύρων πρὸς τὴν σήλην προ
 σαγαγόντες κατὰ κορυφὴν
 αὐτῆς ἑσφαττον κατὰ τῶν γραμ
 μάτων· ἐν δὲ τῇ σήλῃ πρὸς
 τοῖς νόμοις ὄρκος ἦν μεγά
 λας ἄρας ἐπευχόμενος τοῖς
 ἀπειθοῦσιν· ὅτ' οὐν κατὰ τοῦς
 αὐτῶν νόμους θύσαντες καθά

Fol. 150. V.

Col. II.

γίζοιεν πάντα τοῦ ταύρου τὰ 120.
 μέλη κρατῆρα κέρασαντες
 ὑπὲρ ἐκάστου θρόμβον ἐνέβαλ
 λον αἵματος τὸ δ' ἄλλο ²⁾ εἰς τὸ πῦρ
 ἔφερον περικαθήραντες ³⁾ τὴν
 σήλην· μετὰ δὲ τοῦτο χρυσαῖς
 φιάλαις ἐκ τοῦ κρατῆρος ἀρυ
 τόμενοι κατὰ τοῦ πυρὸς σπέν

1) pro ἑλάν.

2) liquido scriptum τὸ δ' ἄλλο.

3) pro περικαθήραντες.

δόντες ἐπώμνυσαν δικάσειν
 τὲ κατὰ τοὺς ἐν τῇ σήλῃ νό-
 μους καὶ κολάσειν εἴτις τί πρό-
 τερον παραβεβηκώς εἴη· τό-
 τε αὖ μετὰ τοῦτο μηδὲν τῶν
 γραμμάτων ἐκόντες παρα-
 βήσεσθαι μὴ δὲ ἄρξειν μὴ
 δ' ἄρχοντι πείσεσθαι πλὴν κα-
 τὰ τοὺς τοῦ πατρὸς ἐπιτάττον
 τι νόμους· ταῦτα ἐπευξά-
 μενος ἕκαστος αὐτῶν αὐτῷ καὶ
 τῷ ἀφ' αὐτοῦ γένει πιδὼν καὶ
 δὴ ἀναθεῖς¹⁾ τὴν Φιάλῃν εἰς τὸ ἱ-
 ερόν τοῦ θεοῦ· περὶ τὸ δεῖπνον
 καὶ τὰναγκαῖα διατρίψας
 ἐπειδὴ γίγνοιτο σκότος καὶ
 τὸ πῦρ ἐψυγμένον τὸ περὶ τὰ
 θύματα εἴη πάντες οὕτως
 ἐνδύντες²⁾ ὅτι καλλίστην κυανῇν
 φολὴν ἐπὶ τὰ τῶν ὀρκωμοσί-
 ων καύματα χαμαὶ καθίζον-
 τες νύκτωρ πᾶν τὸ περὶ τὸ ἱ-
 ερόν ἀποσβεννύντες πῦρ
 ἐδικάζοντό τε καὶ ἐδίκάζον^{C.}
 εἴτις τί παραβαίνειν αὐτῶν αἰ-
 τιῶιτό τινα· δικάσαντες δὲ
 τὰ δικασθέντα ἐπειδὴ Φῶς
 γένοιτο ἐν χρυσῷ πίνακι γρά-
 ψαντες μετὰ τῶν φολῶν μνη-
 μεῖα ἀνέτιθесαν· νόμοι δὲ
 πολλοὶ μὲν ἄλλοι περὶ τὰ γέ-
 ρα τῶν βασιλέων ἐκάστων ἦ-
 σαν ἴδιοι· τὰ δὲ μέγιστα μὴ
 τέ ποτε ὄπλα ἐπ' ἀλλήλους

1) Pr. m. διαναθεῖς. Leg. πιδὼν καὶ ἀναθεῖς.

2) pro ἐνδύντες.

οἷσιν βοηθήσειν τε πάντας
 ἄν που τίς αὐτῶν ἐν τινὶ πόλει

Fol. 151. R.

Col. I.

τὸ βασιλικὸν καταλύειν ἐπιχει
 ρῆι γένος· κοινῇ δὲ καθάπερ D.
 οἱ πρόσθεν βουλευόμενοι τὰ
 δόξαντα περὶ πολέμου καὶ τῶν
 ἄλλων πράξεων ἡγεμονίαν
 ἀποδιδόντες τῷ ἀτλαντικῷ
 γένει. θανάτου δὲ τὸν βασιλέα
 τῶν συγγενῶν μηδενὸς εἶναι
 κύριον. ὃν ἂν μὴ τῶν δέκα τοῖς
 ὑπὲρ ἡμισυ δοκῇ. ταύτην δὴ
 τοσαύτην καὶ τοιαύτην δύνα
 μιν ἐν ἐκείνοισι τότε οὔσαν τοῖς
 τόποις, ὃ θεὸς ἐπὶ τοῦσδε ¹⁾ αὐ
 τοὺς τόπους ξυντάξας ἐκό
 μισεν ἕκ τινος τοῦδε ὥς
 λόγος προφάσεως. ἐπὶ πολ
 λὰς μὲν γενεὰς μέχρι περὶ τοῦ
 θεοῦ φύσις αὐτοῖς ἐξήρκει καὶ E.
 τήκοι τε ἦσαν τῶν νόμων καὶ
 πρὸς τὸ ξυγγενὲς θεῖον φιλοφρό
 νως εἶχον· τὰ γὰρ φρονήματα
 ἀληθινὰ καὶ πάντῃ μεγάλα ἐ
 κέκτηντο. πραότητι μετὰ φρο
 νήσεως πρὸς τε τὰς αἰεὶ ξυμ
 βαινούσας τύχας καὶ πρὸς ἀλ
 λήλους χρώμενοι· διὸ πλήν
 ἀρετῆς πάντα ὑπερορῶντες μι
 κρὰ ἡγοῦντο τὰ παρόντα καὶ
 παίδίως ἔφερον οἶον ἄχθος 121.
 τὸν τοῦ χρυσοῦ τε καὶ τῶν ἄλλων
 κτημάτων ὄγκον· ἀλλ' οὐ μεθύ
 οντες ὑπὸ τρυφῆς διὰ πλοῦ

1) pro τούσδε.

τον ἀκράτορες αὐτῶν ὄντες
 ἐσφάλλοντο· νήφοντες δὲ ὀξὺ
 καθεώρων ὅτι καὶ ταῦτα πάν
 τα ἐκ Φιλίας τῆς κοινῆς με
 τ' ἀρετῆς αὐξάνεται· τῇ δὲ τοῦ
 των σπουδῇ καὶ τιμῇ φθίνει
 ταῦτά τε αὐτὰ κάκεινη ξυνα
 πόλλυται τούτοις· ἐκ δὲ λογι
 σμοῦ τε τοιούτου καὶ φύσεως
 θείας παραμενούσης πάντ' αὐ
 τοῖς ἡυξήθη· τὰ πρὶν διήλθο
 μεν· ἐπεὶ δ' ἡ τοῦ θεοῦ μὲν μοῖρα

Fol. 151. R.

Col. II.

ἐξίτηλος ἐγίγνετο ἐν αὐτοῖς
 πολλῶι τῶι θνητῶι καὶ πολ
 λάκις ἀνακεραυνυμένη τὸ B.
 δὲ ἀνθρώπινον ἥθος ἔπε
 κράτει τότε ἤδη τὰ παρόν
 τα φέρειν ἀδυνατοῦντες ἢ
 σχημόνουν καὶ τῶι δυνα
 μένῳ μὲν ὄρᾳν αἰσχροὶ κα
 τεφαίνοντο τὰ κάλλιστα ἂ
 πὸ τῶν τιμιωτάτων ἀπολ
 λύντες· τοῖς δὲ ἀδυνατοῦ
 σιν ἀληθινὸν πρὸς εὐδαιμο
 νίαν βίον ὄρᾳν τότε δὴ μάλι
 σα πάγκαλοί τε μακάριοί τε
 ἔδοξάζοντο εἶναι. πλεονε
 ξίας ἀδίκου καὶ δυνάμεως
 ἐμπιμπλάμενοι. θεὸς δὲ ὁ
 θεῶν ζεὺς ἐννόμοις βασιλεύ
 ων· ἅτε δυνάμενος καθορᾶν
 τὰ τοιαῦτα ἐννοήσας γένος
 ἐπεικὲς ἀθλίως διατιθεμέ
 νοις δίκην αὐτοῖς ἐπιθεῖν * 1)

1) membrana accisa — *ai* resectum est.

βουλευθεῖς ἵνα γένοιτο ἐμ
 μελέτεροι σωφρονισθέντες C.
 ξυνήγειρεν θεοὺς πάντας
 εἰσὴν τιμιωτάτην αὐτῶν οἶκ 1)
 σιν ἥ δὴ κατὰ μέσον παντὸς
 τοῦ κόσμου βεβηκυῖα κα
 θορᾷ πάντα ὅσα γενέσκει
 μετείληφεν· καὶ ξυναγείρας
 εἶπεν:

In Platonis *Critia* luculenter apparet quam putida et futilis opera a Criticis ponatur in excutiendis libris Mss. minimi aut nullius pretii, quum unus omnium librorum longe praestantissimus supersit, in quo nobis sint omnia. Bekkerus *decem* libros excussit, quibus Stallbaumius *quatuor* Florentinos addidit. In hoc numero sunt libri *tredecim*, unde NIHIL, PRORSUS NIHIL (praeter levissimas quasdam correctiunculas, quas quilibet nostrum inter legendum nullo negotio statim reperisset) *prolatum videbis, quod ad Platonis scripturam aut recte constituendum, aut emendandam quidquam faciat*, excepto uno lacunae supplemento pag. 112. A. Omnis lectionum fides et omnia emendationis subsidia in uno Parisino A. continentur, qui in *Republica* optimus, in *Legibus* aliquanto deterior sed tamen reliquis ad unum omnibus longe longeque melior, in *Timaeo* et in *Critia* praestantissimus est. Namque non tantum locis plurimis manifesto veras lectiones *solus* servavit, sed etiam antiquae dialecti Atticae rationem et usum in iis, quae constanter in caeteris scioli et inepti correctores contaminare solent, intactam et inviolatam solus omnium ad nos propagavit. Quod quale sit paucis exemplis demonstrare operae pretium est

Parisinus
 pag. 108. E. βασιλῆς
 109. A. ἀνειλομένη

caeteri
 βασιλεῖς
 ἀνειλουμένη
 ἀνελομένη

1) accisa membrana η perit.

Parisinus	caeteri
pag. 109. B. νομήσ.	νομείς.
D. σέσονται	σέσωται.
110. A. διασέσονται	διασέσωται.
111. C. σῶ.	σῶα.
112. A. πύκνα — πυκνός.	πνύκα — πνυκός.
B. κατωικήκειν οἶον	κατωικήκει οἶον.
D. τὰ νῦν νάματα	τὰ νῦν ἅμα τὰ.
	τὰ νῦν ὕδατα.
114. D. προσήκειν ἔξωθεν	προσῆει ἔξωθεν.
115. A. ἄδην	ἀλλ' ἦν.
B. πώματα	πόματα.
116. C. ἐφίτυσαν	ἐφοίτησαν.
E. ἵκειν ἐν κύκλῳ	ἦν ἐν κύκλῳ.
120. A. ἀρυτόμενοι	ἀρυόμενοι.
C. περὶ τὰ γέρα	περὶ τὰ ἱερά.
121. B. ἐμπιπλάμενοι	ἐμπιπλάμενοι.

Quis Codex omnium quos habemus tam bonus testis est ut servet σέσωται et διασέσωται? Nullum umquam vidi. Tamen haec sola forma erat antiquis Atticis in usu. Aelius Dionysius apud Photium v. Σέσωται καὶ σεσωμένος οἱ παλαιοὶ (Ἀττικοὶ) ἄνευ τοῦ C. καὶ διεζωμένοι Φησὶ Θουκυδίδης. οἱ δὲ νεώτεροι σέσωσμαι. Hinc σωτήρ et ἄσματος.

Σῶ Atticum esse pro σῶα nunc quidem constat inter omnes. Aelius Dionysius apud Phot. v. Σῶ περισπωμένως τὰ σῶα. Omnes Codices in hac forma peccant praeter hunc unum.

Plusquam perfectum apud Platonem more maiorum exhibit in - H, tertia persona ante vocalem et in sententiae exitu in - EIN. Certa res est testimoniis τῶν ἀττικιστῶν et veterum Criticorum. In Platonis Codicibus duobus optimis Clarkiano et Parisino A. formae in - H saepe comparent, sed in Parisino futilis corrector *fere semper* H eraso de suo - EIN substituit. Formae tertiae personae in - EIN exeuntes omnes ubique oblitteratae sunt praeterquam in uno Parisino, qui in Critia fideliter servavit κατωικήEIN οἶον. προσήEIN ἔξωθεν, ἦEIN ἐν κύκλῳ. Idem in *Timaeo* Platonis manum exhibet his locis pag. 33. c. οὐδὲ προσήEIN αὐτῷ ποθέν. 38. c. περίοδος ἦEIN ἑπτά. 39. A. βραδύτερον περιήEIN. 43. B. πλανώμενα προήEIN. 60. c. ὄθεν ἀνήEIN ὁ νέος ἀήρ. 76. B. εἰλικρινὲς ἀπήEIN. Haec omnia in caeteris libris maleseduli correctores funditus deleverunt.

Βασιλῆς Atticum est et νομῆς, ut χαλκῆς, γονῆς, γραφῆς caeteraque id genus omnia. In Codice Parisino prima manus formas veteres servavit incorruptas, quas levis corrector *tantum* ποῦ *ubi*que in — εἰς depravavit.

Ἀρύτομαι Atticum est et ἐμπίπλαμαι. at libri omnes ἀρύομαι et ἐμπίπλαμαι dare solent praeter hunc unum.

Πνύξ habet in Attica πυκνός, πυκνί, πύκνα et Δῆμος πυκνίτης δύσκολον γερόντιον. Solus Parisinus πυκνός et πύκνα servat caeteris omnibus in πνυκός et πνύκα conspirantibus.

Eadem est Parisini libri in caeteris rebus praestantia ac fides. Supplet lacunas, omittit emblemata datque passim solus ex tenebris lucem. Praeterea paucissimis mendis orthographicis deturpatur (ε pro αι, ι pro ει aut contra similibusque). Inspicito mihi aliquis Demosthenis nobilem librum Parisinum S. scatentem huiusmodi erroribus videbit.

Quid caeteri libri *tredecim*? Ecquid afferunt novi? Nihil prorsus, quod quidem bonum sit et aliquem usum habeat. Hiant lacunis, insunt inepta alienae manus additamenta, insunt mendosae scripturae plurimae et stulti orthographici errores. Vile damnum si omnes ad unum flammis comburerentur. Platoni emendando sunt inutiles et plane ἀσύμβολοι. Hoc unum tantum te poterunt docere quo pacto ex veris scripturis mendosae nasci soleant. Simul enim habes ob oculos Platonis manum integram et scribarum correctorumque hallucinationes. Itaque quoniam est istorum hominum in certis vitiorum generibus quaedam veluti constantia peccandi et iidem errores solent passim alibi recurrere, mendosas caeterorum lectiones cum vera Parisini scriptura comparando exerceberis in indagandis tollendisque scribarum mendis alio loco eadem ratione natis. Dabo pauca exempla:

Parisinus.

- pag. 107. B. ἄγνοια
 108. B. εἰς τότε
 C. ὑς ἐράς
 » αὐτός σοι
 111. C. οἰκοδομήσεις
 E. μετριώτατα
 112. A. ἱλισθὲν

caeteri.

- ἄνοια.
 ἴστω τε.
 ὑς ἐραίς.
 αὐτός σοι.
 οἰκοδομῆς εἰς.
 μετριώτατον.
 ἱλισθόν.

	Parisinus.	caeteri.
	D. τὰ νῦν νάματα	τὰ νῦν ἅμα τὰ et infelix coniectoꝝ τὰ νῦν ὕδατα.
pag. 114.	E. ὀνόματος	ὀνομαζός.
115.	B. τίθεμεν ἅπαντα	τιθέμενα πάντα.
116.	C. ἐφίτυσεν	ἐφοίτησαν.
117.	D. ἐξηρτυμένα	ἐξηρτημένα
118.	A. καθειμένοις	καθημένοις.
	B. ἄρκτων	ἄκρων.
	C. κατεύθυντο	κατ' εὐθύν τῃ.
	» ἀπάντη	ἀπάντων
	E. διάπλους	διπλοῦς, διπλοῖς.
	τεμόντες	τέμνοντες.
120.	D. ὃν ἂν μὴ	ὃν μὴ.
	E. διὰ πλοῦτον ἀκράτορες	mendose διπλοῦ τοῦ ἀκράτου δὲ
	αὐτῶν ὄντες ἐσφάλλοντο	αὐτὸν ὄντες ἐσφάλλοντο. correxit nescio quis: οὐδ' ὑπὸ τοῦ ἀκράτου ἀμ- βλυώττοντες ἐσφάλλοντο. Corrector!

Haec omnia vitia eadem in reliquorum omnium libris committi solent. Sitne ἄγνοια an ἄνοια legendum sententia loci sola ostendit, ὕερα in ὕσερα corrumpitur, ἐξηρτυσθαι in ἐξηρτησθαι, καθειμένος in καθήμενος, ἄρκτος in ἄκρες, caeteraque omnia ad eundem modum.

Abiiciamus igitur censeo *tredecim* libros inutiles et molestos, ut in solo Parisino A ut in stabili fundamento tota crisis libri Platonici firmiter haereat spretisque illorum quisquiliis toti simus in emendando textu Platonis, qualem nobis exhibet testis omnium certissimus fidissimusque.

Multum enim adest ut Parisinus A. mendis erroribusque careat. Deformatur et ipse vitiis omne genus: insunt lacunae, insunt fatua emblemata multaeque lectiones sine controversia depravatae. Pars mendorum deprehendi potest ac semel deprensa sanari. Faciamus igitur periculum equid novae opis *Critias* afferre possimus.

Critias pag. 106. A. τῷ δὲ — θεῷ προσεύχομαι τῶν ῥηθέντων ὅσα μὲν ἐρρήθη μετρίως σωτηρίαν ἡμῖν [αὐτὸν αὐτῶν] διδόναι. Molestum et auri ingratum αὐτῶν dittographia peperit. Plato coniunxerat: τῶν ῥηθέντων σωτηρίαν ἡμῖν διδόναι. Sed αὐτὸν

quoque vitiose abundat. Nihil desiderabis in hac sententiae conformatione: τῷ δὲ θεῷ προσεύχομαι τῶν ῥηθέντων — σωτηρίαν ἡμῖν δίδοναι. Ut in sqq. αὐτὸν necessarium est φάρμακον ἡμῖν αὐτὸν τελεώτατον — εὐχόμεθα δίδοναι, sic h. l. supervacaneum est et ineptum.

Critias pag. 107. A. ὡς μὲν γὰρ οὐκ εὖ τὰ παρὰ σοῦ λεχθέντα εἴρηται τίς ἂν ἐπιχειρήσειεν ἔμφρων λέγειν; Praecedens ὩΝ participium ὦν sententiae necessarium absorbit, scribendumque τίς ἂν ἐπιχειρήσειεν ἔμφρων *ὩΝ λέγειν;

Quod sic senarius nascitur non offendet eos qui meminerint quam multi senarii et in his elegantissimi in Platone reperiantur. Pro ἔμφρων ὦν usitatus est εὖ φρονῶν vel σωφρονῶν dicere, sed participium nullo modo omitti in talibus potest.

Critias pag. 107. B. ἡ γὰρ ἀπειρία καὶ τφόδρα ἄγνοια τῶν ἀκούοντων — εὐπορίαν παρέχουσιν τῷ μέλλοντι λέγειν. Legendum arbitror: καὶ (ἡ) σφοδρὰ (non σφόδρα) ἄγνοια. Non est in tali re adverbio locus. Graeci σφοδρὰν ἐπιθυμίαν, ἡδονήν, νόσον, et sim. appellabant, non σφόδρα.

In Platonis *Symposio* pag. 205. A. τὸ μὲν κεφάλαιόν ἐστι πᾶσα ἡ τῶν ἀγαθῶν ἐπιθυμία καὶ τοῦ εὐδαιμονεῖν ὁ μέγιστός τε καὶ ΔΟΛΕρὸς ἔρως παντί. Quis sit felicitatis amor *dolous* nemo intelligit. Legendum μέγιστός τε καὶ CΦΟΔρὸς ἔρως.

Quod continuo sequitur certa emendatione C. F. HERMANNUS in integrum restituit. In libris est: περὶ δὲ δὴ θεῶν ἴσμεν ὡς ἔχομεν, ἵνα ΔΕ σαφέστερον ὁ λέγων δηλώσω τῇδὲ μοι συνεπίσπεσθε. Sensit Hermannus et necessarium μὲν abesse et συνεπίσπεσθε *secundam* personam pro ἴσμεν requirere. Itaque reposuit: ἴσμεν μὲν ὡς ἔχομεν. Rectissime.

Critias pag. 107. C. γῆν μὲν καὶ ὄρη καὶ ποταμούς καὶ ὕλην οὐρανὸν τε ξύμπαντα καὶ τὰ περὶ αὐτὸν ὄντα [καὶ ἰόντα]. Veterem dittographiam vides: sed fraus perpluit. Recte enim dicitur τὰ ΚΑΤΑ τὸν οὐρανὸν ἰόντα, ut in *Timaeo* pag. 22. C. τῶν περὶ γῆν καὶ κατ' οὐρανὸν ἰόντων παράλλαξις, sed ΠΕΡΙ τὸν οὐρανὸν (τὸν τὰ πάντα περιέχοντα) ἵέναι absurdum est. Tralaticia haec confusio est in simplici participio et in compositis ὦν - ἰών,

παρών — παριών et sim. Praeterea transponendum est καὶ et sic legendum: οὐρανόν τε ΚΑΙ ζύμπαντα τὰ περὶ αὐτὸν ὄντα.

Critias pag. 108. b. θαυμασῶς ὁ πρότερος εὐδοκίμηκεν ἐν αὐτῷ ποιητής. Nunc quoque syllaba olim repetita intercudit. Leg. θαυμασῶς ὁ ὅτι πρότερος „mirum quantum spectatoribus placuit poeta prior.” Sexcenties in hac dicendi forma ὁτι perierit ostendimus in *Var. Lectt.* pag. 540.

Critias pag. 108. b. εἰ μέλλεις δυνατός γενέσθαι. Soloeca haec oratio est corrigendumque μέλλεις ἔσθαι, sic enim, aut μέλλω εἶναι, constanter probati scriptores dicebant, sed scioli e vulgi sermone tam saepe aoristum substituerunt ut plerique homines docti vacillare coeperint et sic quoque μέλλω γενέσθαι, μέλλω ποιῆσαι, εἰπεῖν et sim. recte se habere arbitrentur. Sed quicumque meminerit locis infinitis scribas futuris aoristos supponere nihil his ψευδομαρτυροῖς movebitur. In Platonis *Repubblica* pag. 491. b. verba: εἰ τελέως μέλλοι φιλόσοφος γενέσθαι spuria sunt et interpolata a Graeculo, cui suus error relinquendus. Demosthenes pag. 764. 15. οὐ δήπου μέλλων καταλύειν ὑμᾶς ἀλλὰ τὸνναντίον αὐτὸς ἐν ὑμῖν ἀπολέσθαι, sed sine controversia verum est: μέλλων καταλύειν — ἀπολείσθαι.

Critias pag. 108. b. ἀλλὰ γὰρ ἀθυμοῦντες ἄνδρες οὕτω τρόπαιον ἐξησαν. Libanius I. pag. 28. τὸ τοῦ Πλάτωνος προσέθηκεν ὥς ὑπ' ἀνδρῶν οὐκ ἂν ποτε τρόπαιον ἀθυμούντων σταθῇ.

Critias pag. 108. c. ὦ φίλε Ἑρμοκράτες, τῆς ὑσέρας τεταγμένος [ἐπίπροσθεν ἔχων ἄλλον] ἔτι θαρρεῖς. Lepidum dictum futili additamento inquinatum est. Quid sit τῆς ὑσέρας τεταγμένος perspicuum est, neque interpretem requirit. Si interpretari voles, dicendum: ἐπίπροσθεν ἔχων ἄλλην τάξιν. Sentiane iam vulgatae vitium? Τῆς ὑσέρας τεταγμένος comparatio est, sed ἐπίπροσθεν ἔχων ἄλλον non est amplius comparatio. Haec igitur sic copulari nullo pacto potuerunt. Est operae pretium cum Platone comparare Lysiam pag. 147. 12. ἐγὼ διεπραξάμην ὥς τῆς πρώτης τεταγμένος μάχεσθαι τοῖς πολεμίοις. et pag. 140. 31. ἐάν τις προσιδόντων τῶν πολεμίων τῆς πρώτης τάξεως τεταγμένος

τῆς δευτέρας γένηται. Vides τῆς ὑτέρας τετάχθαι significare in *εὐδειδῆς* esse, non ἐπίπροσθεν ἔχειν ἄλλον. Obiter e Lysia examinamus mendum pag. 147. 17. ψηφισαμένων τῶν ἀρχόντων ἀποΧΩΡΙσαι τάξεις αἵτινες βοηθήσουσι — προσελθὼν ἐγὼ τὸν ταξίαρχον ἐκέλευον ἈΚΛΗΡΩΤΙ τὴν ἡμετέραν τάξιν πέμπειν. Manifestum est ex ἀκληρωτί praecessisse ἀποΚΛΗΡΩσαι non ἀποΧΩΡΙσαι.

Critias pag. 108. Ε. πόλεμος τοῖς θ' ὑπὲρ Ἡρακλείας σήλας [ἔξω] κατοικοῦσι καὶ τοῖς ἐντὸς πᾶσιν. Aliena inanus ἔξω addit, ut sq. ἐντὸς responderet. Manifestum est inter se opponi ὙΠΕΡ Ἡρακλείους σήλας et ἐντὸς.

Paene gemellum huic mendum adhuc latuit pag. 116. Ε. πολλὰ δ' [ἐντὸς] ἄλλα ἀγάλματα ἰδιωτῶν ἀναθήματα ἐνῆν. περὶ δὲ τὸν νεῶν [ἔξωθεν] εἰκόνες ἔτασαν ἐκ χρυσοῦ. Spurium esse ἐντὸς optimi Codicis Paris. A. indicio constat, poteratque vel sic inutile emblemata confodi: satis est enim ἘΝῆν. Sed non minus inepte ἔξωθεν additur verbis ΠΕΡΙ τὸν νεῶν. Si statuæ circa templum stabant, fatuum est addere ἔξωθεν ἔτασαν..

Critias pag. 109. Β. οὐ γὰρ ἂν [ὀρθόν] ἔχοι λόγον θεοὺς ἀγνοεῖν τὰ πρέποντα ἐκάστοις αὐτῶν. Expungendum est ὀρθόν. Frequentissimum est apud omnes ἔχει λόγον pro εὐλογόν εἶναι et οὐκ ἔχει λόγον pro ἄλογόν εἶναι. Sic et λόγος αἰρεῖ omnes dicebant, non ὀρθὸς λόγος. Horum omnium forma perpetuo Graecorum usu tam certa est et stabilis ut mutari nullo modo possit. Dicitur et λόγον τινὰ ἔχει pro εὐλογόν πως εἶναι. *Lysias* pag. 138. 25. εἶχον (ἂν) τινὰ λόγον αὐτῷ αἱ συνῆκαι. Plato in *Phaedone* pag. 62. Α. καὶ γὰρ ἂν δόξειεν οὕτω γ' εἶναι ἄλογον· οὐ μέντοι ἀλλ' ἴσως ἔχει τινὰ λόγον. *Demosthenes* pag. 462. 11. ἐστὶ δὲ τοῦτο οὕτως μὲν ἀκοῦσαι λόγον τιν' ἔχον, εἰ δὲ τις αὐτὸ ἀκριβῶς ἐξετάσειε ψεῦδος ἂν ὄν φανείη. Sed neque in his neque apud Platonem ὀρθόν addi potuit.

Dicitur est ἔξω τινὰ λόγον pro εὐλογόν τι ποιῶ. Plato in *Apologia* pag. 31. Β. εἰ μὲν τι ἀπὸ τούτων ἀπέλαυνον — εἶχΟΝ ἂν τινὰ λόγον. ubi nuperrimus Editor M. Schanz contra liberos εἶχΕΝ substituit. at tu cf. pag. 34. Β. τάχ' ἂν λόγον ἔχοιεν βοηθοῦντες, et τινὰ ἄλλον ἔχουσι λόγον βοηθοῦντες ἐμοί.

Critias pag. 109. c. Ἡφαιστος δὲ κοινὴν καὶ Ἀθηνᾶ φύσιν ἔχοντες — ἅμα δὲ φιλοσοφίᾳ φιλοτεχνίᾳ τε ἐπὶ τὰ αὐτὰ ἐλθόντες — τήνδε τὴν χάραν εἰλήχατον. Corrig. ἔχοντες — ἐλθόντες — εἰλήχατον. nam saepissime sic solent scribae dualium formas in pluralem refingere, aut contra. Attici veteres, ut et Homerus, frequentissime et lubentissime dualium formis utebantur. ut Plato post pauca pag. 110. α. μυθολογία ἀναζητήσις τε τῶν παλαιῶν ἐπὶ τὰς πόλεις ἔρχεσθον ὅταν ἴδῃον κτέ. Apud Aristophanem *Av.* vs. 44. in omnibus libris est:

πλανώμεθα ζητοῦντες τόπον ἀπράγμονα.
ingulato metro, et similes errores passim reperias.

Critias pag. 110. d. τοὺς ὄρους ἔχειν ἀφωρισμένους πρὸς τὸν Ἴσθμὸν καὶ τὸ κατὰ τὴν ἄλλην ἡπειρὸν μέχρι τοῦ Κιθαιρῶνος καὶ Πάρνηθος [τῶν ἄκρων]. Molestissima verba τῶν ἄκρων quid huc faciant et unde irrepserint difficile dictu est. Quis enim sanus umquam in finibus indicandis *summa montium iuga* (τὰ ἄκρα) commemorabit? Praeterea articulo aegre caremus in ΤΟΤ Κιθαιρῶνος καὶ Πάρνηθος pro καὶ (τῆς) Πάρνηθος.

Critias pag. 110. β. τρέφειν στρατόπεδον πολὺ τῶν περὶ γῆν ἀργὸν ἔργων. Nescio quo Bekkeri errore optimi Codicis scriptura latuit et pro lectione Codicis Α affertur στρατόπεδον πολὺ τὸ τῶν περιόικων. quae perabsurda est, quoniam illi περίοικοι in *summa arce* habitabant. vide pag. 112. β. Sed liquido in Α. scriptum est στρατόπεδον πολὺ τῶν περὶ γῆν ἀργὸν ἔργων, quod exquisitius dictum est pro τῆς γεωργίας σχολὴν ἄγον vel οὐκ ἐργαζόμενον τὴν γῆν. Milites apud Platonem agriculturæ laboribus vacantes nil nisi militiae muneribus fungebantur. οἷς οὐδὲν ἄλλο πλὴν τὰ περὶ τὸν πόλεμον ὑπὸ τοῦ νόμου προσετάχθη μέλειν, ut de iisdem scribit in *Timaeo* pag. 24. β.

Ἀργός τινος apud Platonem non est infrequens, ut de *Legg.* 306. α. ἀργούς ταλασίας, et 835. d. πόνων ἀργοί. Sic et ἀργεῖν τινός de *Rep.* pag. 371. c. ἀργήσει τῆς αὐτοῦ δημιουργίας καθήμενος ἐν ἀγορᾷ. et σχολὴν ἄγειν τινός de *Rep.* pag. 370. c. ὅταν εἷς ἐν — σχολὴν τῶν ἄλλων ἄγων πράττῃ. et in *Timaeo* pag. 18. β. ubi hos ipsos milites et reip. custodes dicit ἐπιμέλειαν ἔχειν ἀρετῆς διὰ παντός τῶν ἄλλων ἐπιτηδευμάτων ἄγοντας σχολήν.

Critias pag. 111. B. οὔτε χῶμα ὡς ἐν ἄλλοις τόποις ΠΡΟΧΟΪ λόγου ἄξιον αἰεὶ τε κύκλῳ περιρρέον εἰς βάθος ἀφανίζεται. Plato dixerat id quod postulat rei natura ΠΡΟCΧΟΪ, non προχοΐ. Thucyd. II. 75. ὁρῶντες τὸ χῶμα αἰρόμενον ξύλινον τείχος ξυθέντες καὶ ἐπιστήσαντες τῷ ἑαυτῶν τείχει ἢ προσεχοῦτο, et passim eo sensu πρόσχωμα et πρόσχωσις de alluvione in aggerem accumulata.

Continuo sequitur pag. 111. B. λέλειπται δὴ καθάπερ ἐν ταῖς σμικραῖς νήσοις πρὸς τὰ τότε τὰ νῦν οἶον νοσήσαντος σώματος δσᾶ. Vera lectio ἐν ταῖς ΜΑΚΡΑῖς ΝΟΟΙC probatur ab his, culpatur ab illis, sed novum et inauditum est *insulas parvulas* ita contabescere quemadmodum in corpore post diuturnum morbum nil nisi ossa supersunt. Contra nihil est notius quam ex diutino morbo vel aegritudine tabefacto corpore τὰ δσᾶ λελεῖσθαι, ut apud Theocritum II. 89.

αὐτὰ δὲ λοιπά | Ὅσι' ἔτ' ἤs καὶ δέρμα.

In Codice est νόσοις a prima manu correctum, et μικρός et μακρός saepe inter se confusa vidi, ut apud Platonem *de Republica* pag. 406. D. τέκτων κάμνων ἀξιοῖ — καύσει ἢ τομῇ χρησάμενος ἀπηλλάχθαι. ἐὰν δὲ τις αὐτῷ μικρὰν δίκαιαν προστάτῃ — ταχὺ εἶπεν ὅτι οὐ σχολὴ κάμνειν. in optimis est μικρὰν aut σμικρὰν sine sensu. Rectissime igitur Stallbaumius μακρὰν recepit. Plura dabo ad Libanium.

Critias pag. 111. C. τῶν γὰρ ὁρῶν ἔστιν ἃ νῦν μὲν ἔχει μελίταις μόναις τροφὴν, χρόνος δ' οὐ πάμπολυς ὅτε δένδρων αὐτόθεν εἰς οἰκοδομήσεις τὰς μεγίστας ἐρεψίμων τμηθέντων σεγάσματά ἐστιν ἔτι σᾶ. Hic locus gravi vulnere laborat, quod Critici adhuc ut *πρωονυχίαν* curarunt. vid. Ruhnkenium ad Timaeum pag. 187. Lacuna est vetus, in qua complura Platonis verba perierunt, ex quibus *unum* superest in Timaei glossa, quam ex Timaeo Photius, ex Photio Suidas receperunt: ξύλων ἐρεψίμων. σεγάσματά ἐστι τὰ ἐρέψιμα, τὰ εἰς οἰκίας κατατεταγμένα. Hinc apparet ξύλων ἐρεψίμων σεγάσματα a Platone scriptum fuisse, et optime dicitur ξύλα ἐρέψιμα ut ἐργάσιμα et καύσιμα ξύλα, quum δένδρα ἐρέψιμα sit dictu absurdum. Ex Platone Pollux quoque VII. 124. sumsit suum ἐρέψιμα ξύλα. Experiamur

igitur an sententiam Platonis supplere possimus, namque verba praestare velle dementia est. Suspisor in hunc ferme modum Platonem scripsisse: χρόνος δ' οὐ πάμπολος ὅτε δένδρων (μεγάλων τε καὶ ὑψηλῶν ἦν μετὰ πάντα καὶ ἐκ τῶν ξύλων τῶν) αὐτόθεν εἰς οἰκοδομήσεις κτέ. Ipsa oppositio ad hanc sententiam necessario ducit: montes in Attica, inquit, νῦν μὲν solis apibus ferunt pabulum, OLIM — quid olim? *arboribus erant consiti*, olim *erant in montibus sylvae caeduae*, unde caesa materies tectoria in nonnullis ad hunc usque diem perdurat.

Critias pag. 112. B. τὸ μάχιμον αὐτὸ καθ' αὐτὸ [μόνον γένος] περὶ τὸ τῆς Ἀθηνᾶς Ἡφαίστου τε ἱερὸν κατωικήκειν. Primum expunge *μόνον*, adscriptum in margine ad αὐτὸ καθ' αὐτό. Praeterea *γένος* a quolibet alio potius quam a Platone profectum est. Satis est τὸ μάχιμον, ut τὸ τοξικόν, ἵππικόν, ναυτικόν, ξενικόν et sim.

Perinde dicitur τὸ μάχιμον et τὸ μάχιμον γένος sive ἔθνος, sed supervacuum γένος in tam alienam et molestam sedem irrepsit, ut vel inde fraus pateat.

Ad αὐτὸ καθ' αὐτό non raro idem interpretamentum adhaesit, ut in *Timaeo* pag. 89. D. ἱκανὸν ἂν γένοιτο αὐτὸ καθ' αὐτὸ [μόνον] ἔργον.

Critias pag. 112. B. editur: τὰ γὰρ πρὸς βορρᾶ αὐτῆς ὤκουν, sed in Codice scriptum est ex Atticorum consuetudine πρόσβορρά. Πρόσβορρος enim dicebant et κατάβορρος.

Critias pag. 112. D. τὸ δυνατόν πολεμεῖν ἤδη καὶ τότε ἔτι. Melius in aliis legitur καὶ τὸ ἔτι. Componuntur enim in militia iuniores (τὸ ἤδη δυνατόν πολεμεῖν) et seniores (τὸ ἔτι πολεμεῖν δυνατόν). Opponuntur his τὸ οὐπω δυνατόν, qui nondum sunt in aetate militari, et τὸ οὐκέτι δυνατόν, qui ob aetatem habent iustam militae vacationem. Τότε sic natum esse suspicor: fuerat τό τε δυνατόν πολεμεῖν ἤδη καὶ τὸ ἔτι. Casu pro τό τε scriba τὸ dederat et in margine adscriptum τότε in locum alienum aberravit.

Critias pag. 114. C. τῷ δ' ὑσέρφ Διαπρεπῆς (ὄνομα ἐτέθη).

Notissima lex postulat ut Διαπρέπης scribatur, ut Εὐπρέπης ubi nomen est proprium, et similia sexcenta.

Critias pag. 115. B. ἅπαντα ταῦτα ἢ τότε [ποτέ] οὕσα ὑφ' ἡλίῳ νῆσος — ἔφερεν. Non possunt τότε et ποτέ copulari, sed alterum ab altero excluditur. Comparandus est locus Thucydidis II. 102. ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ ἣτις ὅτε ἔκτεινε τὴν μητέρα μήπω ὑφ' ἡλίου ἑωρᾶτο [μηδὲ γῇ ἦν], ubi emblemata manifestum expunge. Opponuntur inter se ὑφ' ἡλίῳ εἶναι sive ὑφ' ἡλίου ὁρᾶσθαι et fluctibus aut aqua obrutum latere.

Critias pag. 115. E. τοὺς τῆς γῆς τροχοὺς — κατὰ τὰς γεφύρας διέτλυν ὅσον μιᾷ τριήρει Διέκπλυν εἰς ἀλλήλους. Unus omnium optimus liber Parisinus A, qui

οἶος πέπνυται, τοὶ δὲ σκιαὶ ἀΐσσουσιν,

pro διέκπλυν exhibet ἔκπλυν, in qua scriptura Platonis manus adhuc latet. Διεκπλεῖν et διέκπλους in tali re nullum habent locum neque quidquam bonae frugis inest in reliquis *Critiae* Codicibus Mss. quod non in Parisino quoque legatur. Sed neque ἐκπλεῖν aptum est, dicet aliquis, aut rei conveniens. Fateor, sed scribe mihi ΕΚπλυν et emicabit vera lectio ΕΙCπλυν εἰς ἀλλήλους, id quod rei natura postulat. Notum est K et IC sexcenties inter se permutari.

Critias pag. 116. B. τέμνοντες δὲ ἅμα ἀπειργάζοντο νεωσοίκους κοίλους διπλοῦς. Parisinus A. omittit ἅμα, quod quum abesse non possit C. F. Hermannus ἅμα εἰργάζοντο reposuit, quae est propemodum vera lectio. Nempe in ἈΠειργάζοντο latet ἈΜ' εἰργάζοντο. Scribae millies Atticas crases et elisiones expleverunt etiam apud poetas. Saepe in locis leviter corruptis tuto latent.

In *Critia* pag. 116. C. vetus liber exhibebat:

ἐν ᾧ κατ' ἀρχὰς ἐφίτυσαν ἐγέννησαν
τὸ τῶν δέκα βασιλειδῶν γένος.

hinc nata est vulgata scriptura: ἐφίτυσαν καὶ ἐγέννησαν. Potestne emblemata esse manifestius quam hoc est? Sunt vocabula antiqua Φῖτυ, Φιτύειν, Φίτυμα pro γένημα et γεννᾶν. Eupolis:

ἀτὰρ ἡγαγεῖς κινόν τι φῖτυ τῶν βοῶν.

Aristophanes:

πόθεν τὸ φῖτυ; τί τὸ γένος; τίς ἡ σπορά;
ter idem dicit verbis diversis. et in *Pace* vs. 1164.

καὶ τὸ φῖτυ πρῶτον φύσει.

Hinc passim φιτύειν pro γεννᾶν apud Tragicos legitur. Aeschylus *Prometh.* 233.

αἰσώσας γένος

τὸ πᾶν ἔχρηζεν ἄλλο φιτύσαι νέον.

et in *Supplicid.* 312.

καὶ Ζεὺς γ' ἐφάπτωρ χειρὶ φιτύει γόνον.
et φίτυμα in *Agamemnone* 1281.

μητροκτόνον φίτυμα ποινάτωρ πατρός.

Sophocles *Trachin.* 311. et *Aiac.* 1296.

ὁ φιτύσας πατήρ.

et *Antig.* 645.

ὅστις δ' ἄνωφέλητα φιτύει τέκνα.

Euripides *Alcest.* 294.

σοῦ κατθανόντος ἄλλα φιτύσειν τέκνα.

et vs. 1137.

εὐδαιμονοίης καὶ σ' ὁ φιτύσας πατήρ.

Prisca forma φιτύειν scribis incognita plerisque locis in φυτεύειν depravatur iugulato metro: nam φῖτυ et φιτύω primam producunt, quae brevis est in φύσις, φυτόν, ἔμφυτος, σύμφυτος, φυτεύω. Apud Aeschylum Codex Mediceus exhibet χειρὶ φυτεύει γόνον. Idem liber apud Sophoclem in *Aiace* dedit ὁ φυτεύσας πατήρ, et in *Antigone* ἄνωφέλητα φυτεύει τέκνα, et apud Euripidem in *Alceſtide* pars librorum servat ἄλλα φυτεύσειν τέκνα, et καὶ σ' ὁ φυτεύσας πατήρ. Metri indicio fraus patet, namque φυτεύειν pro γεννᾶν perinde bene dicitur, ut in Euripidis *Oreste* 552.

πατήρ μὲν ἐφύτευσέν με, σὴ δ' ἔτικτε παῖς.

et vs. 585.

σύ τοι φυτεύσας θυγατέρ', ὧ γέρον, κακὴν
ἀπώλεσάς με.

Dixerunt de ea confusione Brunckius ad Soph. *Antig.* 645. et ad Apollon. Rhod. IV. 807, et imprimis perdoctus Britannus ad Oppiani *Cyneget.* in *Miscell. Observatt.* Tom. II. pag. 145. sqq.

Φιτύσασθαι *de matre* dixit Hesiodus *Theogon.* 986.

αὐτὰρ τοι Κεφάλῳ Φιτύσατο Φαίδιμον υἷόν.

quem imitati sunt sequiorum temporum poëtastrī. Apollonius Rhodius IV. 307.

Ἰφρα γάμου θυμηδέος ἀντιάσειας

τέκνα τε Φιτύσαιο.

verba sunt Iunonis ad Thetidem, et Oppianus *Oynaget.* 5. de Domna Iulia matre Caracallae:

Ἄντωνῖνε,

τὸν μεγάλη μεγάλη Φιτύσατο Δόμνα Σεβήρῳ

νύμφῃ ἀριστοπόσεια λεχὼ δέ τε καλλιτόκεια.

Viden' ut ludat in Homérico *δυσαριστόκεια*, et Euripideo *ἀριστόκεια*, ad quorum exemplum sibi credidit et *ἀριστοπόσεια* et *καλλιτόκεια* dicere licere. Praeter Hesiodum nemo veterum poëtarum ea forma utitur, et huc refertur Hesychii glossa:

Φιτύσατο: ἐγέννησεν.

melius dixisset ἔτεκεν ὡς περὶ μητρός. Ne Φιτύσατο quidem in libris illaesum abiit sed ferme *φυτήσατο* scribitur: adeo veteris formae Φιτύειν memoria omnis apud Graeculos prorsus perierat.

Venio nunc ad Platonem, cuius causa haec praemisi. Plato non semel prisca forma Φιτύειν usus est, de qua perdocta superest in Photii Lexico annotatio Boëthi. Duo erant Boëthi libri ad Platonem illustrandum scripti, alter inscriptus: *Λέξεων Πλατωνικῶν Συναγωγὴ κατὰ σοιχείον*. alter: *Περὶ τῶν παρὰ Πλάτωνι ἀπορουμένων λέξεων*. Utrumque Boëthi libellum Photius in suam farraginem recepit, ut ostendimus in *Mnemosyne* 1860. pag. 434. et hinc passim apud Photium (aut apud Suidam ex deperdita Photiani Lexici parte descriptae) eximiae in Platonem observationes leguntur, quarum sine ulla controversia auctor est Boëthus, quas si quis volet sedulo collectas ordine disponere facturus est operae pretium et de Platone bene meriturus. Boëthus igitur apud Phot. in v. ita scribit: *Φιτυσαι: γεννησαι. ἐπὶ τοῦ πατρὸς ΤΙΘΗCIN* (ὁ Πλάτων videlicet, namque unius Platonis λέξεις interpretatur), *ἐπὶ δὲ μητρὸς γεννησαι. καὶ Φιτύοντος ὁμοίως ἀντὶ τοῦ γεννῶντος. λέγεται δὲ καὶ τὸ γέννημα Φῖτυ. Εὐπολις Αὐτολύκῳ.*

ἀτὰρ ἡγαγες καινόν τι Φῖτυ τῶν βοῶν.

Descripsit hanc Boëthi animadversionem Scholiasta Platonis ad *Critiam* pag. 116. c. et Etymologus M. pag. 795, 28. Loci Platonis hi sunt. *de Legg.* pag. 879. c. τὸν δὲ προέχοντα εἰκοσιν ἡλικίας ἔτεσιν ἄρρενα ἢ θήλυον νομίζων ὥς πατέρα ἢ μητέρα διευλαβείσθω καὶ πάσης τῆς δυνατῆς ἡλικίας αὐτὸν Φιτῦσαι καὶ τεκεῖν ἀπέχοιτο αἰέ, ubi manifesto Φιτῦσαι de patre dicitur, ut de matre τεκεῖν. Pro Φιτῦσαι Stobaeus habet Φυτεῦσαι. quis mirabitur? Φιτῦντος a Boëtho laudatum legitur in libris *de Rep.* pag. 461. A. παῖδα Φιτῦντος τῇ πόλει. Ad hanc lucem relegens verba Platonis in *Critia* p. 116. c. ἐν ᾧ κατ' ἄρχας ἐφίτυσαν [καὶ ἐγέννησαν] τὸ τῶν δέκα βασιλειδῶν γένος, quis tam ferreus est, vel potius tam plumbeus, ut non sentiat magistellum putide verbis Platonis interstrepere?

Continuo apud Platonem sequitur: ἔνθα καὶ κατ' ἐνιαυτὸν ἐκ πασῶν τῶν δέκα λήξεων ὥραϊα αὐτόσε ἀπετελοῦντο ἰερὰ ἐκείνων ἐκάσφ. Mendosum est ἀπετέλουν sed ἐκ πασῶν τῶν δέκα λήξεων et αὐτόσε recta ducunt ad veram lectionem, quae est ἀπέτελε-
ΛΟΝ, quotannis, inquit, primitias fructuum illuc MITTEBANT.

Reperta est vera lectio sed non recepta in *Critia* pag. 116. d. τοῦ δὲ Ποσειδῶνος αὐτοῦ νεῶς ἦν σαδίου μὲν μῆκος, εὖρος δὲ τρισὶ πλέθοις. Pro τρισὶ πλέθοις, quod soloecum est, acute vidit Henricus Stephanus ΤΡΙΠΛΕΘΡΟΣ verum esse. In vicinia legitur pag. 115. d. διώρυχα - τρίπλεθρον τὸ πλάτος, et post pauca: τρισάδιος τὸ πλάτος et πλεθριαίαν τὸ πλάτος, et similia his passim alibi. Cur igitur frugibus repletis nemo utitur?

Critias pag. 117. d. τοῖς δὲ πάντων διαφέρουσι πρὸς πίσιν - ἦσαν οἰκῆσεις δεδομέναι. pro δεδομέναι substituit corrector δεδομέναι, quod nihil est: sed expuncta una literula Platonis manum habebis: ἦσαν οἰκῆσεις δεΔΜΗμέναι, non *datae*, sed *aedificatae*, ex loci Homericæ recordatione *Iliad.* Z. 245.

πεντήκοντ' ἔνεσαν θάλαμοι ξεστοῖο λίθοιο
πληστοῖο ἀλλήλων δεδμημένοι.

unde Hesychius: Δεδμημένοι: — ὠκοδομημένοι.

(Continuabitur.)

AD THEMISTIUM ET QUOSDAM ALIOS.

In Themistii Or. XIV, deridentur qui dum philosophiam affectant, de rebus disserere audent in quibus vel nunquam exercitati fuerunt, vel cetera turba nihilo meliores extiterunt. Inter alia negat τὸν τοιοῦτον φιλοσοφεῖν, ὅστις διεξέρχεται ὅπως δεῖ κατέχεσθαι τὴν ὁργὴν ὃν καὶ ἀγανακτοῦντα οὐδεὶς εὐλαβεῖται, καὶ ὅπως κρείττων εἶναι ἐπιθυμῶν μὴ δὲν πλεονεχῶν καὶ ἡττημένῳ. Sic in editione Petavii (Flexiae, MDCXIII.) quam solam possideo, haec scripta sunt. Lege, οὐδεὶς ὅστις οὐκ εὐλαβεῖται, et κρείττων εἶναι ἐπιθυμίας, ἡδονῶν πλεονάχης ἡττημένος. Infra in eadem oratione legendum; ὁ πάνσοφος Πλάτων ξύνδρομα πορεύεσθαι ὑπολαμβάνει τὸν ἀληθινὸν βασιλέα καὶ τὸν φιλόσοφον. Locum innuit in *Político*, quamquam ibi homo longe a philosophia remotus cum rege ξύνδρομα πεπορευμένος ostenditur. ETNΔΡΟΜΑ pro ETNAPMA habuit scriba, ex quo ξὺν ἄρμασι effecit.

In Euripidis *Helena* 1158 scribitur; αἱ Πριαμίδος γᾶς ἔλιπον θαλάμους. Sed in superiore sententia unum nomen quocum αἱ concordare possit est πόλεις. Versus antistrophicus est 1144, οὐ Διὸς ἔφυς, ὦ Ἑλένα, θυγάτηρ. Eodem metro scripta sunt 1137 et 1151. Lege, τί Πριαμίδος γᾶς ἔλιπον θαλάμους;

Multa in hoc carmine sunt quae viri docti partim male interpretati sunt, partim infelicibus conjecturis corruperunt; sed nunc ad memet ipsum corrigendum pergo.

In Mnemosynes Vol. II parte prima Thucydidea quaedam mea nuper vidi, quae ex *Tom. I. p. 400 continuari* dicuntur. Quoniam hic fasciculus solus ad me pervenit, nescio quem ad

modum in ceteris res typothetae processerit. Sed in hac parte nonnulla ita vulgata sunt ut vel acutissimus lector de sententia divinanda desperaturus sit. Hoc factum est praecipue, ubi inter scribendum orationis formam mutavi, quae vero delenda erant vel nullam vel nimis levem lituram passa sunt. Haec igitur lectorem precor ut corrigat. p. 9. l. 3 a fin. ostendat. p. 10. l. 9. dele *ea de re* p. 12. l. 5 a fin. γενήσεται. p. 14. l. 5. τρίψεσθαι. l. 7 a fin. comma post κινδύνων. p. 15. l. 21. κεκμηῶτας. l. 3 a fin. dele *et Edd.* p. 17. l. 24. sed *cur* non essent ἔτοιμοι? l. 25. *pacem.* l. 26. nulla erat *causa cur* reliqui. p. 18. l. 7. εὐλογος? p. 19. l. 24. nihil *est quod* correctore *egeat.* p. 20. l. 14. jubentur; p. 21. l. 27. ἐγκαταληφθέντες? p. 23. l. 10. *vel ὅτι.* l. 26. Sed et *illa.* p. 26. l. 26. facere? An. p. 27. l. 2. παρέρρει, l. 3. est, referas, nec *causam reddit.* Extrema sic legenda; „Quod fluviis imperfectum reliquerat id Hagnon *perfecit, effecitque ut undique munita esset.*” — In meliorem conjecturam postea incidi, quam lector iam ante resciverit, quam haec leget.

DEMOSTHENIS LOCUS MALE INTELLECTUS ET INTERPOLATUS.

περὶ εἰρήνης, 60, 12. καὶ οὐδὲν λῆμμα, λογίσαιτο. Verba προσηρτημένον, ὀρθόν, προσενέγκης, ὄχεται φέρον prohibent ne oratorem de trutina cogitasse credamus. Neque vero, si cui καθέλκυκε eo spectare videtur, illi assentior. Nam ut pondus in trutina positum recte dicatur ἔλκειν, nequaquam tamen καθέλκει quod oppositum est, nedum ἐφ' αὐτό. Hoc dicit; quemadmodum nihil ὀρθόν stare potest cui ab utrovis pondus suspenderis, sic nemo τὸν λογισμὸν ὀρθόν habere potest, cujus mentem a recto iudicio pecuniae momentum inclinat. Itaque deleantur ὥσπερ εἰς τρυάνην.

Sydniae

m. Maio 1874.

C. BADHAM.

Ἀνάλογον.

Aristotelem iure ex genere bonorum scriptorum segregant fere philologi. Nullus facile invenitur auctor, qui tam negliger, tam dissolute atque adeo inquinata scripserit. Non iam moror vocabulorum formas perversas veluti illud οὐθείς et εἰδῆσαι et similia — quamquam cur in antiquorum et proborum vocabulorum „locuplete penu” talia erant procudenda? — sed volo nunc illam constructionis libertatem dicam an sordes, quibus crebro cum perspicuitatis damno mutantur subiecta, permiscuntur numeri, periodi aut longius protrahuntur aut iusto brevius terminantur, instituta ab initio constructio relinquitur. Quae omnia etsi in concitatore sermone et plana ceteroquin rerum expositione ferri subinde possint, tamen placidam demonstrationem impediunt et turbant. Omnino in res solas intentus parum Aristoteles curat legentium voluptatem, adeoque omnem exuit elegantiam, ut deterre a legendo aequales, venustatis Atticae nondum oblitos, nihil pensi habere videatur, et divinandam potius quam legendam sententiam suam proponat. Equidem admodum vereor, ut humor et tineae in Scepsiorum specu subteraneo (Strab. XIII. 609) omnem culpam sustinere debeant.

Sed quantumvis negliger Aristoteles scripserit, tamen certas leges observat. Adiectivum ἀνάλογος semel usurpasse putatur Plato, Tim. 69. B: ἀνάλογα καὶ ξύμμετρα. Idem semel apud Aristotelem in Ethicis Nicomacheis invenitur V. 3. 9: τέτταρα ἔσται τὰ ἀνάλογα. Id servavit quoque qui nuper tertium Aristotelis ethica edidit A. GRANT *The Ethics of A. illustrated with*

Essays and Notes. By Sir Alexander Grant, 2 voll. Lond., Longmans, Green and Co 1874). Sed videndum. quo iure ἀνάλογος illo loco adiectivum putetur. Apud Aristotelem ἀνάλογον (ἀνὰ λόγον) coniungitur cum quovis genere et numero et casu. Γραμμαὶ ἀνάλογόν εἰσιν, Meteor. III p. 376 a 24 (Bkk.). Καὶ ὁ δὲ μαχωνὸς καὶ ὁ κόλαξ οἱ αὐτοὶ καὶ ἀνάλογον, Polit. IV, 1292. a. 21. Διχέρουσι τούτων οὐ τῇ ἀνάλογον ὁμοιότητι, de part. Anim. I, 644. b. 11. Ἄει δὲ δεῖ τὴν μεταφορὰν τὴν ἐκ τοῦ ἀνάλογον ἀνταποδιδόναι, Rhet. III, 407. a. 14. Ἐκ τοῦ ἀνάλογον saepius. Καὶ ταῦτα ἐν τῷ ἀνάλογον καὶ τῷ ἀριθμῷ ὃν ἔχει πρὸς ἑκάτερον, de Anima III, 431. a. 22, al. Ex his, opinor, apparet, Aristotelem adiectivum ἀνάλογος non usurpasse; si exstitisset, non dubium quin ἐκ τοῦ ἀναλόγου, ἐν τοῖς ἀναλόγοις scripsisset. Nec mirum, si uno loco librarii, quibus ἀναλογία ex Aristotele et aliis satis notum esset, ad eius normam adiectivum ἀνάλογος finxerint; illud potius notatu dignum et mirum quod non saepius illud τοῦ, τῷ, τὰ ἀνάλογον depravarunt. Itaque illo loco (Eth. Nic. V. 3. 9) τὰ ἀνάλογα non defendi debet ex usu Aristotelico, possit fortasse ex origine quinti libri Nicomacheorum, quem cum VI et VII ab Eudemo scriptum et postea ad supplendum Aristotelem insertum esse probabiliter locet Grantius. Quamquam in his ipsis libris adiectivum illud alibi invenitur nusquam. Quare l. l. τὰ ἀνάλογον restituendum esse admodum probabile iudico. Sed quaeri potest, num ὅφ' ἐν sit scribendum an separatim ἀνὰ λόγον. Priore ratione favent παράπαν et παραχρῆμα. Tam frequenter ἀνὰ et λόγον iuncta sunt ut in unum verbum et unam notionem coaluerint; nisi forte V. 3. 12 et 14 pro παρά τὸ ἀνάλογον, scribe placet παρά τὸ ἀνὰ λόγον. At ἀνάλογον hinc apparet ita fuisse usu tritum, ut singulas compositi partes loquentes non semper distinguerent; ceteroquin pro παρά τὸ ἀνάλογον dixissent παρά λόγον. Ceterum Bonitzii index copiosus et accuratus (Berol. 1870) docet adverbium ἀναλόγως Aristotelem non magis quam adiectivum usurpasse; semel iterumque apud illum invenitur, si modo fides est libris MSS., παραλόγως, quod ex bonis scriptoribus paene nemo habet, ut in Comm. Lys. p. 68 ostendi.

Etsi Aristoteles in oratione nihil curat elegantiam, in disciplina tamen τῷ καλῷ προσπέπονθεν, non tam propria quadam

voluntate quam Graecis innato pulcri moralis studio. Cum enim Stoici et qui post secuti sunt ethices cultores officia quasi *debita* ὀφειλόμενα esse putarent, quae non tam grata essent quam necessaria, ille virtutes tanquam bonas et optabiles libera animi voluntate consectandas demonstrat. Sapiens, quem Stoici fingunt, vix homo est, nedum Graecus; vulgo hominibus ex Stoicorum doctrina multa ad perfectionem desunt. Aristotelia virtus non habet Stoicam gravitatem, at cadit in hominem; est autem μεσότης, natura sua cum μετριότητι et συμμετρία cognata, eiusque singulae partes quasi pulcri effigies sunt. Stoa cum sit tincta colore et ingenio Orientis et contra ipsa doctrinam Christianam infecerit, Aristotelis philosophia apprime Graeca est, quippe quae non *mundanum* an κοσμοπολίτην cogitet, sed civem Graecum, non perfectionem requirit humanam sortem superantem, sed καλοκαγαθίαν, cuius parabilem. Id discrimen egregie mihi Grantius ostendisse videtur vol. I p. 254, 278, sqq. Solemus si quid nobis ex Britannia affertur e genere philologico multa expectare ad crisin et grammaticam utilia, probe memores quam egregie Bentleii et Porsoni de his meriti sint. Hac quidem spe destituimur; at compensatur iactura disputationibus illis, quibus docte, prudenter, eleganter veteris philosophiae placita et populi opiniones de virtute et probitate illustrantur, et quantum debnerit, quid praestiterit Aristoteles superioribus, exponitur. Non huius loci est, haec singula persequi. Sufficiat nunc digitum intendisse ad ea, quae de Sophistis, partim contra Groteum, et de Stoicis disputantur. Philologos non poenitebit haec diligenter cognovisse.

C. M. FRANCKEN.

GALENUS (Tom. V. pag. 19. Kühn.)

Εἰσάγει με λαβόμενος τῆς χειρὸς εἰς οἶκόν τινα καὶ προσδοῦς ἱμάντα καὶ ἀποδυσάμενος ἐκέλευε μασιγοῦν ἑαυτὸν ἐφ' οἷς ἔπραξεν. — μᾶλλον ἐποίει με γελαῖν ὅσῳ μᾶλλον ἐν ἐκείνῳ τῷ μασιγῶσθῃναι θεώμενος. Imo vero: ὅσῳ μᾶλλον ἐνέκειτο μασιγῶσθῃναι δεδμενος.

C. G. C.

XENOPHONTEA

Cap. II.

ΓΛΩΣΣΗΜΑΤΙΚΑ IN XENOPHONTIS CYROPAEDIA.

SCRIPSIT C. G. COBET.

Vetus opinio est ad nostram usque aetatem propagata Xenophontem in scribendo uti solere vocabulis quibusdam poëticis priscis et obsoletis, quae ipsi non vitae usus, non aequalium consuetudo, sed veterum poëtarum lectio suppeditavit. Aelius Dionysius apud Suidam v. Ἀγυιά: — ἀγυιᾶν Ξενοφῶν· — καὶ ὅλως πολλὰ τὰ γλωσσηματικὰ παρ' αὐτῷ. Aelius ὀνόματα Ἀττικά colligens, et in his complura Xenophontea, in operis (κατὰ σοιχεῖον descripti) initio in v. Ἀγυιά hanc de vocabulis priscis et inusitatis apud Xenophontem sententiam posuit.

Disertissime de ea re scripsit Galenus Tom. XVIII. a. pag. 414. Τροπικοῖς ὀνόμασι καὶ γλωσσηματικοῖς εἶωθεν ὁ Ἱπποκράτης χρῆσθαι καίτοι πολιτικὴν ἐρμηνεύων ἐρμηνείαν· ὁμοίον τι τούτῳ πεπονθῶς (leg. πέπονθεν) ὁ Ξενοφῶν· καὶ γὰρ ἐκεῖνος εἶπερ τις καὶ ἄλλος ἐρμηνεύων πολιτικῶς ὅμως παρεμβάλλει πολλάκις ὀνόματα γλωσσηματικὰ καὶ τροπικά· σπανιώτερον μὲν οὖν παρ' ἐκείνῳ τὸ τοιοῦτον, συνεχέστερον δὲ παρὰ τῷ Ἱπποκράτει. Sed Galenus in utroque fallitur: neque enim Hippocrates, neque Xenophon

umquam γλωσσηματικοῖς usi sunt. Utebatur uterque „*verbis praesentibus*”, (Gell. N. A. I. 10.) lectissimis illis quidem et exquisitis, sed ex aequalium lingua et ore exceptis. Galenus reprehendit Hippocratem quod *levem ac crebrum motum* κικλισμὸν appellarat et κίγκλισιν, sed vivo Hippocrate omnes sic loquebantur, et κίγκλος, κικκλίζειν, διακικκλίζειν, προσκικκλίζειν omnibus erant in ore: itaque κικκλισμός et κίγκκλις non sunt γλῶσσαι olim usu exemptae, sed legitime formata vocabula, quorum significatio latebat nemini. Quod si vivo Galeno olim haec in desuetudinem abierunt, quid id ad Hippocratem quaeso attinet?

Eodem modo et caeteri et Galenus in Xenophonte errabant, quem et ipsum criminantur ἀνακεχωρηκυῖα; λέξεις πορίσαι et τροπικοῖς ὀνόμασι καὶ γλωσσηματικοῖς χρῆσασθαι. Appellatur nunc vulgo *vocabula poëtica*, quibus Xenophon multum delectari narratur. Suspiciantur igitur Xenophontem ea omnia non ex populi usu arripuisse sed veteribus poëtis sublegisse, atque adeo verba intermortua *recoxisse*: quod quale sit optime ostendit in Graecis Luciani *Lexiphanes*, in Latinis Gellius N. A. XI. 7.

Quis tandem re diligentius perpensa in animum inducere poterit hanc perineptam et malesanam ἀπειροκαλίαν aut in Xenophontem cadere aut omnino in Xenophonteam aetatem? Putidae et affectatae eruditionis hic morbus est et poëtarum, quos Alexandria tulit, haec sunt παίγνια. Est aliquid inter linguae Xenophontaeae sanitatem et Callimachi ineptias. Quid igitur dicamus? Xenophon, qui diutissime patria et civium congressu caruit, ξενίζειν coeperat, id est ὀνόμασι ξενικοῖς χρῆσθαι, et quum magnam vitae partem in Asia et in Peloponneso transegerit imbibit longa die eam loquendi consuetudinem, quae apud Iones et Dorienses, praesertim apud Spartanos, obtinebat. Solcn in carmine quodam (apud Aristid. Tom. II. pag. 536) multos se cives exulantes in patriam reduxisse narrat:

πολλοὺς δ' Ἀθήνας πατρίδ' εἰς θεόκτιτον
κατήγαγον πρᾶθέντας, ἄλλον ἐκδίκως,
ἄλλον δικαίως, γλῶσσαν οὐκέτ' Ἀττικὴν
ιέντας ὡς ἂν πολλαχῇ πλανώμενους.

Sic et Xenophon ὡς ἂν πολλαχῇ πλανώμενος γλῶσσαν οὐκέτ'

Ἀττικὴν ἤφιει. Memorabile eiusdem rei exemplum est apud Demosthenem πρὸς Εὐβουλίδην pag. 1304, 5: διαβεβλήκασι μου τὸν πατέρα ὡς ἐξένιζεν (id est ὡς οὐκ ἄττικισι διελέγετο ἀλλὰ ξενικῶς, ut Didymus interpretatur apud Harpocr. v. ἐξένιζεν, cui temere Harpocratio obloquitur.) καὶ ὅτι μὲν ἀλούς ὑπὸ τῶν πολεμίων — καὶ πραθεῖς εἰς Λευκάδα — ἐσώθη δεῦρο πολλοῦ χρόνῳ παραλελοίπασιν. et post pauca: τὸν ξενίζοντα οὐδεὶς πώποτε ἠτιάσατο ὡς εἶη ξένος. Sic igitur et Xenophon ἐξένιζε χρόνιος ὢν ἐν τε Ἰωσι καὶ ἐν Πελοποννησίοις, et quae quotidie audiebat ea ex ipsa rei natura et ipse loquebatur et scribebat. Habet autem hoc et Ionica dialectus, et magis etiam Dorica, ut Φιλάρχαιος οὔσα multa vetustioris sermonis vocabula fideliter servaverit, quae Athenienses olim amisissent, unde factum est ut Xenophon in nonnullis ἰάζων καὶ δωρίζων videretur verba poetica usurpare et γλωσσηματικὰ λέγειν. Dabo pauca exempla.

Πεπᾶσθαι.

Habebat lingua vetus pro κεκτῆσθαι verbum πεπᾶσθαι, et aoristum πάσασθαι pro κτήσασθαι, et futurum duplex πάσσομαι et πεπᾶσσομαι pro κτήσομαι et κεκτῆσομαι.

Hinc nata sunt πᾶμα, πᾶσις et πάτωρ pro κτῆμα, κτήσις et κτήτωρ.

Πᾶμα componitur in αὐτοπάμων, βουπάμων, πολυπάμων et παμοῦχος (παμῶχος) et ἐπιπαμακτίς.

Praeterea erat compositum ἐμπεπᾶσθαι pro ἐγκεκτῆσθαι, et ἔμπασις pro ἔγκησις. Erat παμπησία pro παγκτησία, et Πασίας (Κτησίας), Πασίων, Πασικλῆς, Πασίμηλος, Πασίπιδας, πασίβακτρος. (Mnemos. 1874. pag. 162.) et pauca quaedam eiusdem stirpis plura fere apud Hesychium.

Est de his antiquis formis eximia quaedam Valckenaerii ad Ammonium annotatio pag. 187. sqq. cui aliquid addidit ad Theocriti *Adonias*. pag. 381. sq. Alia aliunde congeffit Dindorf. ad Steph. Thes. quibus omnibus adiuti de antiqui vocabuli ratione et usu paullo diligentius videamus.

Πεπᾶσθαι cum omni progenie derivatorum et compositorum est vetustae linguae Epicae, Lyricae, Tragicae vocabulum. Nemo Athenis Comicus poëta, nemo historicus, orator, philosophus praeter unum Xenophontem quidquam ex illis formis usurpavit umquam.

Unum tantum sed certum apud HOMERUM verbi πεπᾶσθαι vestigium est Δ. 433.

δies πολυπάμονος ἀνδρὸς ἐν αὐλῇ.

nihil praeterea hinc natum Homerus, nihil Hesiodus offerunt. Sequitur SOLON (Plutarch. in *Solone*. II.):

χρήματα δ' ἱμείρω μὲν ἔχειν, ἀδίκως δὲ πεπᾶσθαι
οὐκ ἐθέλω.

Solonom PINDARUS sequitur et alibi et apud Aristophanem *Av.* vs. 943.

ὃς ὑφαντοδόνητον ἔσθος οὐ πέπαται.

et AESCHYLUS *Agam.* 835.

τῷ πεπαμένῳ νόσον.

Choëph. 191.

Φρόνημα παισὶ δύσθεον πεπαμένη.

Eumen. 177.

ἕτερον μιάζορ' ἐκ κείνου πάσεται.

Apud SOPHOCLEM nullum verbi πεπᾶσθαι vestigium est, sed EURIPIDES utitur *Orest.* 1195.

μέθεε πεπᾶσθαι.

Androm. 641.

γαμβρὸν πεπᾶσθαι.

Usus est Euripides etiam futuri forma πεπάσεται pro κεντήσεται. vid. Mnemos. 1874. pag. 400.

Post Euripidem nemo Atticorum vetere verbo usus est praeter ΞΕΝΟΦONTEM in *Anabasi* et *Cyropaedia*. Audiamus testimonia: *Cyrop.* III. 3. 44. περὶ πάντων ὧν πέπασθε ἀγαθῶν. *Anab.* I. 9. 19. ὧν ἐπέπατό τις. III. 3. 18. τίνες πέπανται σφενδόνας. VI. 1. 12. τινὰ πεπαμένον ὀρχησρίδα. VII. 6. 41. οὔτε Σεύθῃ ἀπέδωκεν οὔτε ἡμῖν τὰ γιγνώμενα, ἀλλ' αὐτὸς κλέψας πέπαται. Quid censes? Videnturne hae λέξεις ἀνακχωρηκυῖαι et γλωσσηματικαί? Ecquid absurdius dici potest quam in oratione indignabunda et iracunda: ἀλλ' αὐτὸς κλέψας πέπαται, verbum poni obsoletum et in populari sermone inauditum? Credo vel Callimachum si quando ira excandesceret γλωσσηματικοῖς abstinuisse. Sed erat πεπᾶσθαι et olim et tunc apud Iones et Dorienses verbum perfrequens et quotidiani usus, quod Xenophon non *recoxit*, sed ex suorum ore excepit.

Xenophontem postea omnes, qui ex eo dicendi copiam et venus-

tatem colligebant, in ea quoque re imitati sunt et πέπαμαι dicebant et πασαιμεσθα et πασάμενος et quidquid eadem stirps tulit.

Poëtae quidem recentiores Poëtas antiquos sequebantur, ut PYTHÆAS apud Athenaeum pag. 465. D.

τῶν πρότερον πάντων πλείονα πασάμενος.

THEOCRITUS XV. 90.

πασάμενος ποτίτασσε.

et TIMON ὁ σιλλογράφος apud Sextum Empiricum pag. 721.

τρίς μάκαρες μέντοι καὶ τετράκις οἱ μὴ ἔχοντες
μηδὲ κατατρώξαντες ἐνὶ σχολῇ ὅσος' ἐπέπαντο.

et LEONIDAS Tarentinus (*Anthol. Palat.* VII. 67.)

πάνθ' ὅσα κῆν ζωῆς ἐπεπάμεθα.

Scite idem ad formam Homericæ πολυπάμων finxit novum βουπάμων. *Anth. Pal.* VII. 740.

ὃ τὸ πρὶν βουπάμων.

et VI. 263.

Σῶσος ὁ βουπάμων.

libri βουπαλίων. correxit Valckenaer.

A Xenophonte autem sumsit Philostratus *Heroic.* 716. ὅτι μὴ πέπασσι τὸν θεραπεύοντα, et alibi: οἰκίας ἐπὶ τῶν ἀμαξῶν πέπανται: et Themistius similiter. Quam fatuum sit in talibus *priscum verbum recoquere* unusquisque sentiet.

Est operae pretium animadvertere quam male hae formae veteres et Graeculis incognitae a scribis soleant haberi. Tantum non ubique legitur πάμμα, πολυπάμμονος, βουπάμμων, πεπαμμένος, πασάμενος, πέπτανται, πεπῤῥσθαι, ἐπέπασο, ἐπεπάσμεθα, et πατήρ pro πάτωρ. Vidimus et βουπαλίων pro βουπάμων. Praeterea glossemata verba prisca expulerunt: κέκτησθε pro πέπασθε, et κεκτηῖσθαι pro πέπᾶσθαι. Sed omnia haec nullo negotio corriguntur. Notae nunc sunt fraudes, errores pervulgati, qui nemini amplius imponunt.

Spartanis fuisse πεπᾶσθαι in usu, ostendunt Spartanorum in Graecia maiore coloniae, ubi παμῶχος pro κύριος dici auctor est Hesychius: Παμῶχος ὁ κύριος. Ἱταλοί: et verbum hinc natum apud eundem. Παμωχίων: κεκτημένος. Tabulae Heracleenses luculenter confirmant, in quibus est: τὰ Φιντίας — παμωχεῖ. et τὸν Κωνέας — ἐπαμώχη. Ionica forma παμοῦχος mihi et

olim et nunc reddenda videtur Herodoto VI. 57. δικάζειν δὲ μόνους τοὺς βασιλέας — πατρούχου παρθένου περί ἐς τὸν ἰκνέεται ἔχειν. Manifestum est haec περὶ ἐπικλήρου dicta esse. Schol. ad Platonis *Legg.* pag. 630. β. ἐπικληρός — ἡ ἐπὶ κλήρῳ παντὶ καταλείμμενή παῖς ὀρφανὴ πατὴρ καὶ μητὴρ ἀδελφῶν τε οὖσα ἔρημος. τινὲς δὲ ταύτην ἐπιπαματίδα καὶ πατροῦχον καλοῦσιν. Sed quis serio credat puellam *patre orbatam* πατροῦχος dici potuisse, aut πατροῦχος idem esse quod τὰ πατρῷα ἔχουσα?

Habebat Spartaе ἡ ἐπικληρός nomen a πεπᾶσθαι et πάματα: aut enim αὐτοπάμων dicebatur (Hesychius Ἀὐτοπάμονα: ἐπικληρον.) aut ἐπιπαματίς (Hesychius Ἐπιπαματίδα: τὴν ἐπικληρον.) aut παμοῦχος (παμῶχος) denique. Pervetus is in Herodoti libris error est, quo semel orto non defuerunt qui πατροῦχος esse ἐπικληρός interpretarentur: Conf. Ruhnken. ad Tim. v. Πατρούχου παρθένου: — ἥ προσήκει τῇ τοῦ πατρὸς ἔχειν. Vim infert quisquis est analogiae certissimae, ut mendosa lectio sana esse videatur. *Fecerunt alii, item boni.*

Restant duo Valckenaerii errores modeste refutandi. Cognata esse ponit πεπᾶσθαι et παῖς, πηοί affines ab Eustathio deceptus. Nihil enim illis est inter se commune, praeter literas ΠΑ.

Praeterea male huc retulit locum Pempeli in Stobaei *Floril.* 79. 52. Σεμνὸν τι καὶ θείας φύσεος Πεπαμμένον ἅμιν τὸ τῶν φηγοσάντων ἴδρυμά ἐστι. Nempe πεπᾶσθαι accusativum regit et ab h. l. alienum est. Ostendimus Mnemos. 1874. p. 432. verum esse: θείας φύσεος Ἐπαμμένον *divina natura praeditum.*

Transeamus iam ad reliqua, quae in *Cyropaedia* γλωσσηματικά esse putantur, quia ab Atticorum dicendi consuetudine abhorrent.

Multa sunt apud Xenophontem nomina in -τήρ, quibus dialectus Ionica et vetus Attica plurimis utebantur. Postea apud solos Iones retenta sunt, quum in Attica nomina in -τήρ *instrumentorum* sunt, non *personarum*. Αὐλητής Atticum est, αὐλητήρ et ὑπ' αὐλητήρος αἰδεῖν Ionicum. Homericum sunt:

μύθων τε ῥητήρ' ἔμεναι πρηκτῆρά τε τέργων.

et in *Margite*:

τὸν δ' οὔτε σκαπτῆρα θεοὶ θέσαν οὔτ' ἀροτῆρα.

et sunt alia eiusdem formae sexcenta. In legibus Solonis κλη-
τῆρες nominabantur, sed reliqua omnia, ut κρατήρ, ζωτήρ,
κλυστήρ, σφιγκτήρ, ἀρυστήρ, ἀντλητήρ, multaque his similia nomina
sunt instrumentorum. Xenophon autem Ionicam consuetudinem
secutus et alia alibi et in *Cyropaedia* haec posuit: ἀποδεκτήρ
VIII, 1. 9. γνωστήρ VI, 2. 39. δοτήρ VIII, 1. 9. ἐπιτακτήρ II,
3. 4. θεραπευτήρ VII, 5. 65. ὀπτήρ IV, 5. 17. et φραστήρ V, 4.
40 et IV, 5. 17.

Non sunt hae γλῶσσαι, sed Ionicae formae apud Xenophontis
aequales usitatae.

Quis credat δμωαί (non δμωαί) in *Cyrop.* V, 1. 6. ex Homero
sumtum? aut ἀγυιά II, 4. 3. aut ἄχος V, 5. 6. et VI, 1. 37.
aut γοᾶσθαι IV, 6. 9. aut δαίς IV, 2. 37. aut δάσασθαι (δαλο-
μαι) IV, 2. 43, aut ἐξαπίνης VI, 2. 27. aut χάσασθαι, διαχά-
σασθαι VII, 1. 31. aut μένος, πορσύνειν, σίνεσθαι, τλῆναι et
ἀνατλῆναι, φάος, φθίμενοι, χαρμυγή? Haec omnia vivo Xeno-
phonte in Ionica vigeant, et Xenophon ἰάζει, ut in ἀμφί (pro
quo Attici semper περί dicebant) et in ἀμβολὰς γῆ, ἀνάμβατος,
ἀδαῆς, δαῆμων (ἀδαῆμων, ἀδαημοσύνη), ἄρταμος, ἀποχειροβίους,
μάσσων, et paucis quibusdam aliis, quorum nihil est ποῦτικόν,
sed omnia haec Xenophontis aetate crebro usu ab Ionibus tere-
bantur.

Spartanorum sunt σκηνή pro δεῖπνον (unde σκηνῶ συσκήνῳ δια-
σκηνῶ) et ῥήτρα.

Vix evasit *Cyrop.* II. 2. 15. verbum purum putum Ionicum
ἀναισιμοῦν pro ἀναλίσκειν in his: οὔτε γὰρ αὐτὸς χρώμενος ἀν-
σίμωκας αὐτόν, ubi in plerisque libris *correctis* scilicet est
ἀνῆλωκας, in uno optimo ἀναισίμωκας legitur.

Nulla est dubitatio quin Ionica compluscula apud Xenophon-
tem olim scripta a scribis et correctoribus in formas vulgares
sint conversa. Sine vestigio haec omnia periissent nisi eruditi
ἄττικισταί ex suis libris nonnulla laudassent. Phrynichus pag.
89. Ὁ σμή δεῖ λέγειν. — παρανομεῖ γοῦν Ξενοφῶν εἰς τὴν πά-
τριον διάλεκτον ὀδμή λέγων. Nunc ubique apud Xenophontem
ἄττικισί scriptum est δσμή, at ipse constanter Ionicam consue-
tudinem erat secutus, ut in *Cyrop.* I. 6. 40. κύνας ἔτρεφε, αἱ
τῇ ὀδμῇ αὐτόν ἀνῆύρισκον, ubi nunc in omnibus libris est τῇ
δσμῇ.

Multae sunt et eximiae Aelii Dionysii de Xenophontea dictione animadversiones, quas Photius (et ex Photio Suidas) ἐκ τῶν Ἀττικῶν Ὀνομάτων descripsit. Duae ex his ad hunc locum faciunt. Suidas v. Ἀνθέων (nam haec pars Lexici Photiani perit): τὴν γενικὴν ὁμοίως τοῖς Ἴωσιν οἱ Ἀττικοί. Ἑρμιππος Ἀθηναῖς γοναῖς.

καιροσπάθητον ἀνθέων ὕψωμα καινὸν Ὀρῶν.

καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς.

λεπτοὺς διαψαίρουσα πέπλους ἀνθέων γέμοντας.

καὶ Ἀρισαγόρας Μαμμακύθῳ, οὕτω δὲ καὶ βελέων καὶ δρέων καὶ ἕτερα πλείονα Ξενοφῶν διαιρεῖ. Praeter tenuissima quaedam indicia (vid. ad *Cyrop.* IV, 2. 45) hae formae omnes sine vestigio perierunt, sed ipse Xenophon constanter βελέων, δρέων, κερδέων, τειχέων et sim. scripsisse videtur.

Altera est eiusdem generis Aelii Dionysii observatio apud Photium v. Ἐως οὐχὶ ἡώς τὸ Ἀττικόν ἐστι. Ξενοφῶν δὲ ἡώς λέγει ποιητικῶς κατακέρως ἐν Κύρου παιδείᾳ· ἦν τε πρὸς ἡῶ ἦν τε πρὸς ἐσπέραν. Locus est in *Cyrop.* I, 1. 5. ubi nunc editur ex libris omnibus πρὸς ἔω. Spernit hanc animadversionem Dindorf. Suidae esse opinatus, qui libri sui vitio deceptus esset. Ignorabat haec ab erudito et antiquo ἄττικισμῷ esse annotata, neque animadvertit κατακέρως additum, unde colligas *passim* ἡώς olim in libris Xenophonteis fuisse scriptum.

In his igitur omnibus Xenophon deserta civium suorum consuetudine formis verbisque Atticis pauca Laconica et multa Ionica ex aequalium usu substituit et παρενόμησε μὲν (ut Phrynichi verbis utar) εἰς τὴν πατριὸν διάλεκτον, sed nusquam γλωσσηματικοῖς οὐδὲ ποιητικοῖς ὀνόμασιν ἐχρήσατο.

GALENUS.

XVIII. 1 pag. 253. Kühn.

τοῦτο δὴ τὸ λεγόμενον

Θερσίτης δὲ τις μοῦνος ἀμετροπῆς ἐλάλει.

τούτῳ μᾶλλον ἂν ἢ Θερσίτῃ πρέποι. Leg. Θερσίτης δ' ἔτι ἀμ. ἐκλόμῃ, cui nescio quis ἐλάλει supra scripsit et sic factum est quod assolet.

C. G. C.

V A R I A.

In vita Aeschinis a nescio quo Apollonio scripta legimus p. 14 R.: δοκεῖ [ὁ Αἰσχίνης] τὴν ὑπὲρ Φιλίππου καὶ Ἀλεξάνδρου πολιτείαν ἐπανελέσθαι — καὶ πρὸς τὴν ἐκείνων χάριν καὶ κολακείαν ἄρασθαι πολιτείαν πρὸς τοὺς περὶ Δημοσθένην. Quam absurde ἄρασθαι πολιτείαν pro ἄρασθαι πόλεμον? Scin' unde natus sit error? Nempe sic: οἱ εἰς τάχος γράφοντες eadem nota (πὸ) scribebant πόλις, πολιτεία et πόλεμος. Itaque haec passim a scribis nihil cogitantibus inter se permutantur et nostri officii est recte cogitando suo quodque loco restituere. Imprimis πόλις et πολιτεία frequenter et apud alios et apud Oratores inter se confusa videbis.

Diogenianus VIII 56. τὴν Θύραν ἔχει τετριμμένην ὥσπερ αἰ ποῖμναι; non *ianuat*, credo, attritam habebat sed *caudat* τὴν Οὐράν.

Proverbia Plutarchi I. 23 pag. 324 Schneid. BOTNAC δικάζει: — τούτῳ Ἡλεῖοι — ἐπέτρεψαν δίκας νομίσαντες ἀναμένειν ἕως ἂν ἀποφῇνΗΙ. Legendum Βουλίας — ΔΙΑΙΤΑΝ ὈΜΟΘΑΝτες ἀναμενεῖν — ἀποφῇνηΤΑΙ.

Aristides Tom. II, pag. 462. Ἡροδότῳ καὶ αὐτοῦ τοῦ ἔρωτος χάρις ὃν ἡμῖν πρῶτος ἐνέβαλεν Αἰγύπτου καὶ τᾶλλα, Φασὶν οἱ παρΡΗCιαζόμενοι, Φίλος ἀνὴρ. Emenda: παρΟΙΜιαζόμενοι. cf. Diogen. VIII. 50.

Zenobius I. 68. Ἀλεκτρυόνης μέμφεσθαι κοιλίαν: ἐπὶ τῶν περὶ τὸν βίον πολυτελεῶν καὶ ἀβροδιαίτων. Quam pessime corruptis libris utimur! Scin' quid olim scriptum fuerit? Aristophanes docebit in *Vespis* vs. 794.

ἀλεκτρυόνης μ' ἔφασκε κοιλίαν ἔχειν.

Cf. Suidas. v. Ἀλεκτρυόνα ἀθλητὴν Ταναγραῖτον.

Zenobius II. 17. ἀληθέστερα τῶν ἐπὶ Σάγγρα: — Σάγγρα δ' ἔστι τόπος ἐν ᾧ τὴν μάχην ἐνίκησαν οἱ Λοκροί. Erat in vetere libro πῶ id est ἔστι ποταμὸς ἐφ' ᾧ κτέ.

Diogenianus II. 99.

Ἀρχῶν ἄκουε καὶ δικαίως καὶ δίκως.

ἐκ τῶν τοῦ Σόλωνος ἐλεγείων. Corrige:

Ἀρχῶν ἄκουε καὶ δίκαια καὶ δικά.

Galenus XVIII. 1. pag. 291. Ὅνος θεασάμενος ἐν τῶν Μελιταίων κυνιδίον Ἀριστοσίτῳ δεσπότη συγκρατακείμενον ἀλλόμενόν τε περὶ αὐτὸν καὶ σκιρτῶν καὶ σεῖον τὴν οὐράν. Iustissima de causa nemo in fabulis nomine proprio appellatur. Emenda igitur: κυνιδίον ἀριστοῦντι τῷ δεσπότη συγκρατακείμενον.

Diodorus Siculus XIV. 108. τοῦτο δ' ἐπραττεν ὅπως μὴ διδόντων ΜΕΝ αὐτῶν δικαίως δόξῃ τὴν πόλιν ἐλεῖν, δόντων δὲ [ἐνόμιζεν] ἐξαναλώσειν αὐτῶν τὸν σῖτον καὶ ταχὺ — κυριεύσειν αὐτῆς. Leg. δόξει et expuncto ἐνόμιζεν scrib. ἐξαναλώσει et κυριεύσει. Bonus scriptor αὐτῶν in verbis μὴ διδόντων μὲν αὐτῶν omisisset.

Hippocrates Tom. III. pag. 3. Ermer. τὸ γὰρ ξενοπρεπὲς οὕτω ξυνιέντες εἰ χρησὸν μᾶλλον ἐπαινέουσι ἢ τὸ ξύνηθες [ὃ ἤδη οἶδασι ὅτι χρησόν] καὶ τὸ ἀλλόκοτον ἢ τὸ εὐδηλον. Emblema est a Graeculo male Graece additum. Graecus dixisset ὁ πάλαι ἴασσι. Quod sciolus explevit ipsa loci sententia satis indicabat.

Hippocrates Tom. III. pag. 55. Ermer. οὐκ ἔδυνάμην αὐτοὺς ἀναγνῶναι εἰ μὴ μόλις ὅτι τότε ἐστὶ τοιόνδε. Erotianus (et ex eo Galenus): Ἀναγνῶναι: μεταπεῖσαι, μεταδιδάξαι. Vera lectio est Ἀναγνώσαι, quod noto usu Ionice pro ἀναπεῖσαι ponitur,

ut μεταναγνώσαι pro μεταναπεΐσαι. Hesychius: Μεταναγνώσθῃ: μεταναπεΐσθῃ. ex Sophoclis *Aiace* 716. Saepe sic Graeculi peccant. vid. ad Gregor. Corinth. pag. 503. sq. Redde igitur veteri medico suum ἀναγνώσαι.

Nicander *Theriac.* vs. 133.

οἱ δὲ πατρὸς λώβην μετεκλάβον αὐτίκα τυτθοί
γιγνόμενοι ἐχιῆες.

Non aliter scripta haec laudat Galenus XIV pag. 339. sed ἐχιῆες et ἐχιεύς, quod hinc est in Lexica receptum, nihil est. Nicander dixerat ἐχιΔῆες, ut plurima sunt huius formae νεοτῶν δνόματα. Cf. *Nov. Lectt.* pag. 151.

POLIORCETICA (Ed. Wescher.) Pag. 193. τῇ δὲ (σχεδίᾳ) διανοιγομένη ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ βοηθεῖν δεῖ μὴ ἄθροῦν αὐτὴν ἐνοίσῃ τῇ πολεμίᾳ ὄχθῃ καὶ θρύψῃ. Editor in Codice legit ἐνοείσῃ. Quod correxeram ἐνσείσῃ diserte in Codice scriptum esse vidi.

Galenus XVIII. 1 pag. 254. Kühn. οὐκ ἐμοῦ σωφρονίζοντος ἀλλ' Ὀδυσσεὺς τινὸς ἐδεῖτο τοῦ τῷ σκήπτρῳ καθέζομένου. emenda καθιζομένου.

Ibid. δέομαι οὖν συγχωρῆσαι μοι κολάσαι τὴν ἀπαιδευσίαν αὐτοῦ λόγῃς τραχυτέροις ὥν ΟἷΚ εἶθισμαι χρῆσθαι. clamat sententia negationem expungi oportere.

Galenus περὶ σπέρματος (Tom. IV. pag. 525. Kühn.) laudat locum Hippocratis his verbis conceptum: καὶ γὰρ ἀκούσας ἐκέλευσά μιν πρὸς τὴν γῆν πηδῆσαι. καὶ ἐπτάκις ἐπειδὴ ἐπεπῆδητο ἡ γονὴ κατερρύη ἐπὶ τὴν γῆν. Iisdem verbis legitur apud Hippocratem. Vera lectio est πρὸς ΠΥγὴν πηδῆσαι, ut in *Lysistrata* vs. 82.

γυμνάδδομαι γὰ καὶ ποτὶ πυγὰν ἄλλομαι.

Vetus mendum est et Galeno antiquius.

C. G. C.

TIB. HEMSTERHUSII EMENDATIO INEDITA.

EMBLEMATA APUD THUCYDIDEM.

FERIAE TRISAECLARES.

Accepi modo et lubentissime perlegi *Narrationem de Tib. Hemsterhusio* scriptam et ad me comiter missam a viro cl. F. V. Fritzschio, qui ut olim σφοδρὸς ἐφ' ὃ, τι ὀρμήσειε magnificas viri incomparabilis laudes praedicat, in quibus me habet ex animi sententia consentientem. Verissime scribit: „*principio* (Hemst.) *locum vetusti scriptoris corruptum esse tam clare ostendit ut nullus dubitandi locus relictus sit, deinde sedem vitii tanto acumine indagat, ut rem oculis subjectam videamus et teneamus paene manu, postremo evidenter demonstrat una tantum ratione non pluribus hoc ipsum vitium tolli posse et certo removeri.*” Quam vellem Fritzschi, optimus harum rerum existimator ac iudex, otiose suo arbitratu inspicere potuisset Hemsterhusii Schedas et annotationes Mss. in librorum marginibus minutissima sed pereleganti manu exaratas, quas Bibliotheca nostra publica servat plurimas. Sic demum ei optime constaret quantum in illo viro, non tantum doctrinae et acuminis, sed etiam industriae ac diligentiae fuerit. Complectebatur omnia et omnia exactissima cura elaborabat. In omnibus, quae tamen in lucem edere non curabat, caute et circumspecte agentem videas, undique ex infinita doctrinae copia colligentem quae rem in clara luce ponerent et extra omnem dubitandi controversiam collocarent. Hand sum nescius quanta viris summis, quorum schedas ineditas

inspicimus, reverentia debeatur, et semper religiose cavebo ne quid forte inde expromam quod ipsi occultari maluissent. Itaque paucissima tantum ex iis et *ἐναργῇ* interdum protuli, ut *ἀκτάζειν* apud Strabonem pro *ἀκμάζειν*. Nunc etiam ita faciam. Quum diu et multum in Libanio lectitando essem versatus Hemsterhusii exemplar inspexi, si quid forte boni in eo reperirem. Inerant annotationes pauculae, quarum unam cum viro Cl. veluti ad gratias agendas communicabo. Editur apud Libanium Tom. IV. 1049. 14. *ἄτε οὖν οὐκ ἀκριβῶς καταλύσαντες* (optime Reiske *καταΔΗΣσαντες*) *τὸ φορτίον ἀλλὰ βαθύμως βοηθεῖν ἐπειρῶντο ὁ μὲν ἔνθεν ὁ δ' ἔνθεν· ὁ μὲν γυμνὸς ὄλου διὰ σώματος βακτηρίᾳ ἀνέχων τὸ φορτίον κτέ.* Manifesto corrupta sunt ὄλου διὰ σώματος. In alio libro est πλὴν διὰ σώματος, unde nihil proficimus. Sed rem acu tetigit Hemsterhusius una literula mutata reponens: *γυμνὸς πλὴν διαζώματος*. Hoc sanum, hoc evidens, hoc verum est. Comparari potest locus Tom. I. 246. 6. ubi de mendicis scribit: *ἐλεεινὸν δ' ἔφασκεν εἶναι καὶ τὸ ἐν βακίοις τοιοῦτοις ψυχὸς τοσοῦτον διαφέρειν τοῖς μὲν ὄντων μόνων διαζωμάτων, τοῖς δὲ ἐκ βουβάνων τε καὶ ὄμων ἄκρων χειρῶν τε καὶ ποδῶν γεγυμνωμένων.* Ubi tam liquido apparet *διάζωμα* esse subligaculum, *quo pudenda velantur*, ecquis tandem dabit mihi verba Thucydidis I. 6. *ἐν τῷ Ὀλυμπιακῷ ἀγῶνι διαζώματα ἔχοντες [περὶ τὰ αἰδοῖα] οἱ ἀθληταὶ ἡγωνίζοντο*, inepto scioli emblemate commaculata esse? An est forte in Thucydide ferendum quod in Libanio nemo ferat? Putesne recte dici potuisse *γυμνὸς πλὴν διαζώματος περὶ τὰ αἰδοῖα*, aut *τοῖς μὲν ὄντων μόνων διαζωμάτων περὶ τὰ αἰδοῖα*? Non opinor equidem.

Veteres eo sensu verbo simplici utebantur *ζώννυσθαι* dicentes, ut Homerus Odyss. Σ. 67. et Orsippus in nobili epigrammate:

*πρᾶτος δ' Ἑλλάνων ἐν Ὀλυμπίᾳ ἐξεφανόθη
γυμνὸς ζώννυμένων τῶν πρὶν ἐνὶ σαδίῳ.*

Atheniensium est *διέζωμαι* et *διάζωμα* ἔχων, recentiorum *περιέζωμαι* et *περίζωμα* ἔχων, ut apud Pausaniam de Orsippo I, 44. 1. *περιεζωσμένων — τῶν ἀθλητῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ*, et: *τὸ περιέζωμά οἱ ἐκόντι περιερρῆν.* Athenis *περιεζῶσθαι* et *περίζωμα* ἔχειν dicuntur non *αἰθληταί*, sed *coqui*. Hegesippus Athenaei pag. 290. B.

τὸ πέρας τῆς μαγειρικῆς τέχνης
 εὐρηκέναι πάντων νόμιζε μόνον ἐμέ.
 οὐ γὰρ παρέργως ἔμαθον ἐν ἔτεσιν δυσὶν
 ἔχων περίζωμ', ἀλλ' ἅπαντα τὸν βίον
 ζητῶν κατὰ μέρη τὴν τέχνην ἐξήτακα.

Lepidissime Anaxandridas Athen. pag. 131. v. inducit Cotyn regem barbarum *coquino habitu* in filiae nuptiis ministrantem:

αὐτὸν δὲ Κότυν περιεζῶσθαι

ζωμόν τε φέρειν ἐν χοῖ χρυσοῦ.

namque περιεζῶσθαι est περιζῶμα ἔχειν, ὡς τινα μάγειρον. Obiter exime vitium ex Hesychio: Ἐζωμένοι: παρόντες, ἔτοιμοι. Distingue ἐζωμένοι παρόντες: ἔτοιμοι. Thucydides ipse in sqq. διεζωμένοι τοῦτο δρῶσιν. Itaque tandem glossema tamquam malas herbas evellamus, et si quis est in his natura paullo timidior, meminisse eum oportet quam multae manifestae interpolationes Thucydidis libros obsideant.

Dum Thucydides est mihi in manibus indicabo unam et alteram in oratione Corinthiorum I. 40. Vetera sua beneficia in Athenienses collata commemorantes ita dicunt: Σαμίων ἀποσάντων - τῶν ἄλλων Πελοποννησίων διχα ἐψηφισμένων εἰ χρὴ αὐτοῖς ἀμύνειν φανερώς ἀντείομεν τοὺς προσήκοντας ξυμμάχους αὐτὸν τινα κολάζειν. Deinde alterum beneficium suum narrant: νεῶν γὰρ μακρῶν σπανίσαντές ποτε πρὸς τὸν Αἰγινήτων ὑπὲρ τὰ Μηδικὰ πόλεμον παρὰ Κορινθίων εἵκοσι ναῦς ἐλάβετε. Deinde ita pergunt: καὶ ἡ εὐεργεσία αὕτη καὶ ἡ ἐς Σαμίους παρέσχεον ὑμῖν Αἰγινήτων μὲν ἐπικράτησιν, Σαμίων δὲ κόλασιν. Haec ita a Thucydidē scripta sunt: in libris nostris post verba ἡ ἐς Σαμίους additur: τὸ δὲ ἡμᾶς Πελοποννησίου αὐτοῖς μὴ βοηθῆσαι, quod frigidum et insulsum scholion est. Metuebatne fortasse ne quis esset oblitus eorum quae paucis ante versibus disertissime commemorasset?

Quia Hemsterhusium aut Valekenarium consulere non possumus, tu quid censes, cl. Fritzsche? Haecine frigide supervacanea, verbis de trivio sumtis enunciata Thucydidea esse arbitraris? Ne Lucianus quidem tuus quamquam nonnumquam paullo loquacior ita peccasset, nedum Thucydides, summus scribendi artifex, qui nullum verbum inutile posuit umquam.

Iam et alterum vide cap. 43. ἡμεῖς δὲ περιπεπτωκότες οἷς ἐν τῇ Λακεδαιμονίᾳ αὐτοὶ προείπομεν [τοὺς σφετέρους ξυμμάχους

αὐτόν τινα κολάζειν] νῦν παρ' ὑμῶν τὸ αὐτὸ ἀξιούμεν κομίζεσθαι καὶ μὴ τῇ ἡμετέρᾳ ψήφῳ ὠφεληθέντας τῇ ὑμετέρᾳ ἡμᾶς βλάψαι. Quid? adeone obliviosos Athenienses opinabatur esse ut quo spectaret οἷς ἐν τῇ Λακεδαίμονι αὐτοὶ προείπομεν non intelligerent, et quae paullo ante audivissent (idque de re omnibus notissima) iam non satis meminissent. Praeterea estne hoc quaeso Thucydideum idem iisdem plane verbis iterare? Denique quod solum verbum mutatum vides in eo peccatur. Thucydides dixerat: ἀντείπομεν τοὺς ΠΡΟΧΚΟΝΤΑC ξυμμάχους αὐτόν τινα κολάζειν. Scholii auctor substituit τοὺς ΣΦΕΤΕΡΟΤC ξυμμάχους αὐτόν τινα κολάζειν. Rectene an secus? Dices ubi comparaveris illud Herodoteum I. 8. σκοπεῖν τινὰ τὰ ἑαυτοῦ, ubi ἑαυτῶν aut τὰ σφέτερα perinde esset vitiosum atque nunc est vulgata apud Thucydidem lectio.

Insunt et alia in tua *de Tib. Hemsterhusio* narratione, clarissime Fritzsch, (nam tecum potissimum agere me iuvat) quibus aliquid addere velim. Hemsterhusius, ut scribis, acceptis a Bentleio Epistolis „ad metra melius noscenda omni ferebatur cogitatione” et post pauca: „Hemsterhusius etiam hoc (ut alia omnia) sapienter egit, ut sic quoque in metris quantam maximam posset collocaret industriam et unum saltem discipulum metrorum peritiorem formaret Valckenarium.”

Saepe vidi Hemsterhusium in libris suis locos poetarum ad suos numeros revocantem, sed sic ut non ultra versus iambicos et trochaicos progrediretur et in his quoque circa minutias haereret et subinde titubaret. Sero erat: praeterierat dudum ea aetas, qua sola haec metrica et prosodiaca doctrina sic imbibitur ut te numquam in tempore deficiat: et ne sic quidem multum proficias nisi assidua multorum annorum accesserit exercitatio et cura semper vigilans aurem naturae acutam diuturna poetarum lectione numeris percipiendis assuefecerit. Facile negotium nunc καὶ τοῦ τυχόντος esse videtur artem metricam aut discere aut docere. Veterem artem dico: „namque (ut tu salse et verissime dixisti) de arte metrica nunc ejusmodi libri conscribi solent, qui veram artem doceant neminem, tironem vero multo quam dudum fuerat reddant stultiorem.” At vetus quidem ars facili negotio addiscitur. Ita aiunt, et ipse per-

multos bonae indolis adolescentes hanc artem aut de industria aut in poëtarum interpretatione docui et etiamnunc doceo. Sed in tanta frequentia eorum, qui rem metricam probe callere videntur, quotus quisque est qui interiorem habeat metri intelligentiam et sensum? Quotus quisque est qui senarium vel octonarium bonum a meliore et optimo vel a deteriore et pessimo certo iudicio aurium continuo dignoscat? Deërat haec facultas Hemsterhusio, deërat Valckenario, ne in Ruhnkenio quidem inerat elegantissimo et exquisitissimi iudicii viro. Itaque sapienter hi omnes *quam norant artem in hac se exercebant* non ultra hexametros, iambicos, trochaicos, anapaesticos numeros progredientes, et vel sic, quod de Valckenario tu scribis: „*de literis nostris immortaliter meriti sunt.*” Edidit Hemsterhusius *Plutum*: estne unus in ea fabula locus ab Hemsterhusio sic restitutus ut amissa veritas in lucem revocata esse dici possit? Erant illi summi viri, Universitatis nostrae decora, non tantum doctrina et ingenio, sed etiam indole ac moribus conspicui. Iure laudas Hemsterhusii „*modestiam raram in viro tanti fastigi.*” Idem candidus et veri amans non iniquo animo, sat scio, tulisset si quis demonstrasset operam ab eo in ipso Aristophane positam propter rei metricae ignorationem sterilem fuisse. In antiquis Comici interpretibus illustrandis apparent Hemsterhusii dotes. In Aristophane emendando nemo fecit operae pretium ante BENTLEIUM et DAWESIUM: deinde omnibus palmam praeripuit PORSONUS, quo nemo in re metrica cernebat acutius et aurem habebat delicatorem. Incredibile dictu est quanto opere solida haec doctrina prosodiaca et metrica faciat ad linguae indolem penitus cognoscendam et excitandam in omnium animis latentem facultatem criticam. Metrica haec *πειθανάγκη* omnem aufert dubitandi timiditatem, menda et errores manifesto redarguit, et sublestam librorum fidem *ἀναντιλέκτως* aperit et sic affert τὸ ἀδαμαντίνως πεπεῖσθαι, sine quo nemo aliquid certo scire aut amissam veram lectionem reperire poterit.

Qua facultate autem Hemsterhusium et discipulos non multum valuisse videmus, ea Wytttenbachio prorsus defuit, qui

ἄλλοις ἐν ἐσθλοῖς τόνδ' ἀπωθεῖται ψόγον,

sed in re metrica plumbeus si quando poëtarum locos attingit solet ἀσχημονεῖν. Ostendi id ad Plutarchi *Moralia*, idemque,

si quando ad ea redire dabitur, pluribus demonstratum dabo. Hoc unum in Wytttenbachio non laudo: reprehensus ab inimicis, quos multos et acres habebat, ob rei metricae inscitiam maluit callide verum occultare quam candide fateri. Nos Porsonum et Elmsleium et Dobraeum aemulabimur, quos in hoc quoque genere

μωμήσεται τις μάλλον ἢ μιμήσεται,

et negligemus eos, quos tu quereris conspirare „*ad hanc artem evertendam et penitus eradicandam.*” Si illa inania et falsa sunt, ut sane esse arbitror, nunc quoque apparebit etiam in litterarum studiis πᾶν σαθρὸν εἶναι τὸ μὴ ἐξ ἀρετῆς τε καὶ ἀληθείας συγκείμενον. Mortua et sepulta est illa olim multum decantata Hemsterhusiana Etymologia, quam apud ipsum exquisita doctrina et aureae observationes et emendationes obtegunt, quibus nudata apud Lennepios et Scheidios nunc nauseam et fastidium parit. Ne dicam dolo, non est multo sanior bona pars Etymologiarum, quae nunc sunt in honore. Sed haec quoque opinionum commenta delebit dies, et tandem (ut semper antea) sana ratio praevalebit.

Scribebas haec, celeberrime Fritzsch, „*eo ipso die quo Universitatis Lugdunensis saecularia tertia agebantur.*” Quis mirabitur in hac trium saeculorum recordatione certatim et ab nostratibus et a viris eruditissimis, qui undique ex Universitatibus peregrinis ad nos confluerant, celebratam esse memoriam illorum heroum, quos tu admiraris.

Nihil mihi per illos dies iucundius accidit quam ut viros praeclaros, quos ex scriptis noveram, coram praesentes intuerer eorumque sermonibus et consuetudine fruerer.

Ex omnibus unum nomino Madvigium, quem ex iis quae scripsit nescio quomodo σεμνὸν τινα καὶ Φρονήματος (fere addiderim καὶ καταΦρονήματος) μεσὸν esse suspicabar, usu comperi esse lenem, candidum, comem et amabilem senem et Bakio meo simillimum, qui et ipse nonnumquam inter scribendum acrius incalescebat, quum esset natura mitis et urbanorum humanissimus, ut *mitem sapientiam* Bakii, ut Laelii, iuniores praedicare etiam nunc soleamus. Si umquam alias, nunc sensi quam verum sit quod Peerlkampius alicubi scripsit: „*Mitius*

profecto omnes sentimus quam interdum scribimus disputandi calore incensi" idque si Peerlkampius scripsit, in quem undique omnes tela infesti coniciebant, quid nos facere decet? Quam vellem in hac virorum illustrium corona Guilielmus Dindorfius adfuisset, quam lubenter Theodorum Bergkium praesentem vidissem, quem aiunt esse nunc morosiores, sed si nobiscum una fuisset, credo, acutissimi viri animum etiam paullo truculentiores exhilarassemus. Quam tu quoque, celeberrime Fritzsch, iucundus nobis hospes et conviva advenisses, ne alios nominem, quibuscum, quoniam eos magni facimus, lubenter contendere ac veluti bellum gerere solemus. Potuissem fortasse sic radicatus evellere ex nonnullorum animis falsam quandam opinionem ac suspicionem, ad quam olim fortasse subrissem, nunc si ullo modo possim redarguere et delere malim. Quod enim antea ex indiciis quibusdam colligebam nunc diserte dicentes audivi quosdam doctissimos homines e Germania hospites versari se in ea opinione, quasi ego cum eruditis Germanorum philologis veluti bellum quoddam gererem et odia quaedam et inimicitias exercerem. Probe memini quum in theatro hilariter una consederemus id ipsum serio ex me quaesivisse virum egregium Kuno Fischer Heidelbergensem, — recordabitur ipse, sat scio — cui ita respondi ut arbitrer eum me ab hac opinione revocasse. Pervelim caeteros quoque omnes in eandem sententiam pertrahere. Multos me scio etiam in Germania adversarios (ne dicam inimicos) habuisse et habere, sed nihil ad Peerlkampium. In his erant, credo, nonnulli iuniores, quos fervor aetatis excusat. οὐ γὰρ με λέληθε (ut Platonis verbis utar) ὅτι οἱ μειρακίσκοι ὅταν τὸ πρῶτον λόγων γεύωνται ὡς παιδιᾷ αὐτοῖς καταχρῶνται ἀεὶ εἰς ἀντιλογίαν χρώμενοι καὶ μιμούμενοι τοὺς ἐξελέγχοντας αὐτοὶ ἄλλους ἐλέγχουσι χαίροντες ὥσπερ σκυλάκια τῷ ἔλκειν τε καὶ σπαράττειν τῷ λόγῳ τοὺς πλησίον ἀεί. Fatuum est illis irasci, qui, si contemseris, οὐδαμοῦ φαίνονται. Sed ne caeteris quidem umquam iratus fui, quorum iniquas reprehensiones et maledicta aut ridebam aut aequo animo ferebam aut negligebam. Contra alii bene multi erga me aequiores et benevoli et benigni fuerunt, cuius rei multa indicia palam, plura etiam in privatis epistolis memor et gratus agnovi. Nascitur saepius quaedam obtrectatio ex eo quod nonnulli non tam *primi esse*

cupiunt (quod nemo reprehendat) quam *primi esse videri*, idque non sibi tantum ac suis, sed toti patriae suae ac nationi quasi debitum postulant. Quos quis sanus non suaviter rideat? Hinc tamen frigus, hinc suspiciones, hinc odia inter homines optimos ad diligendum inter se et amandum natos oriuntur. Animus mali suspicax re tenuissima exacerbatur. In epulis plenis festivitatis et laetitiae, quibus primum Feriarum diem condidimus, cuiusque nationis hospites verbis Universitatis nostrae ipsorum lingua comiter et officiose salutavimus. Mihi negotium datum est ut Franco-Gallis, Vriesio ut Germanis, Kernio ut Britannis (et sic caeteris deinceps) gratum animum ostenderemus et cur quamque nationem magni faceremus convivali sermone testificaremur. In quo urbanitatis officio quum ego, qui ob aetatem primus verba faciebam, ad viros illustres e Franco-Gallia ad nos legatos ita dixissem „*la grande nation dont vous êtes les représentants*” inaudivi postea fuisse quibus haec verba bilem movissent quasi de suae nationis gloria esset detractum si quid verae laudis illis impertivissem. Qui sic *Φιλόπρωτοι* sunt nae illi non sine dedecore et damno aliquando intellecturi sunt τὸ αἰὲν ἀριστεύειν καὶ ὑπείροχον ἔμμεναι ἄλλων aliis modis parari. Videant etiam quam iniqui sint verborum meorum interpretes, quasi vero sic unam aliquam nationem caeteris omnibus anteponendam dixissem. Quid? nonne Germani quoque et *bellipotent*es (ut apud Ennium est) et *sapientipotent*es iure appellantur „*une grande nation*? quid Britanni? quid Russi? sunt suae quibusque dotes ingenii et pectoris, sed omnes hi magni et clari sunt. Non sic olim Hemsterhusius, non caeteri illi heroes inter se obtrecebant neque ad unam aliquam nationem principatum in litteris trahebant. Hemsterhusius magnum Britannum R. Bentleium longe anteponebat sibi et omnibus: Hemsterhusium Valckenarius nostras et Ruhnkenius e Germania prae caeteris omnibus colebant et admirabantur: deinde ex Helvetia illos et Hemsterhusium Wytttenbachius. Hi omnes in litteris quidem κοσμοπολῖται. Εὐρεῖται γὰρ Μουσᾶν κέλευθοι et latissime patet litterarum campus, in quo singulorum et hominum et populo- rum ingenium et iudicium et industria apparere possit.

In hac quoque parte aemulemur illos veteres litterarum principes ἄνδρας καλοῦς τε καὶ ἀγαθοῦς, de quibus tu verissime

scribis, clarissime Fritzsche: „*facere non possumus quin Hemsterhusium, Valckenarium, Ruhnkenium non solum vere admiremur sed etiam toto pectore amemus libenterque illos duces sequamur, qui nobis etiam ad virtutes homine christiano dignas viam praeceperunt.*” Haec demum vera et solida laus est, ad quam nemo $\Phi\theta\omicron\nu\epsilon\rho\delta\varsigma$ ὧν καὶ βᾶσκανος καὶ μικρόψυχος adspirare poterit umquam. Non facile ex animo meo elabetur memoria verborum, quae dilectissimus mihi collega et amicus de Vries Prorectoris munere fungens in senaculo commoto pectore et facundo ore pronuntiavit quum Universitatum ex tota Europa legati ad Senatum nostrum scripta congratulatoria detulissent. „*Sunt haec veluti monumenta ac pignora sacri foederis, quod omnes ferme Universitates hodie pepigisse dixerim, ut in amore fraterno constanter perseveremus idemque agere strenue pergentes veritatis, humanitatis libertatisque sanctissima iura junctis dextris tueamur.*” Optimum erit non inter singulas Universitates tantum, sed etiam inter singulos litterarum cultores hanc necessitudinem intercedere: καὶ τοῦµὸν μὲν ἔτοιµον.

L. B.

C. G. COBET.

mense Martio exeunte.

ΔΙΦΘΕΡΑΙC — διαφόροις.

GALENUS XVIII. 2. pag. 630.

τινὲς γὰρ καὶ πάνυ παλαιῶν βιβλίων (leg. παλαιὰ βιβλία) ἀνευρεῖν ἐσπούδασαν πρὸ τριακοσίων ἐτῶν γεγραµµένα, τὰ μὲν ἔχοντες ἐν τοῖς βιβλίοις, τὰ δὲ ἐν τοῖς χαρταῖς, τὰ δὲ ἐν ΔΙΑΦΟΡΟΙC Φιλύραις ὥσπερ τὰ παρ' ἡμῖν ἐν Περγᾶµφ. Emenda: τὰ δὲ ἐν ΔΙΦΘΕΡΑΙC, ὥσπερ τὰ παρ' ἡμῖν, in pellibus scripti erant (chartas pergamenas adhuc appellamus) veterē Ionum consuetudine.

Notandum libros *vetustissimos* ante trecentos annos scriptos esse dici.

Ne dubites quin διφθέρις sit vera lectio compara Galeni locum XVII. 2. pag. 249. τὸν υἱὸν αὐτοῦ (Hippocratis) Θεσσαλὸν

ἀθροῖσαι Φασι τὰς ὑπογραφὰς τοῦ πατρὸς εὐρόντα γεγραμμένους ἐν χάρταις τε καὶ ΔΙΦΘΕΡΑΙΟΙ καὶ δέλτοις καὶ τοιαύτας τινὰς παρεντεθεικέναι ῥήσεις.

Recurrit idem mendum XVII. 2. pag. 922, τὰ ἐν διαφόροις ἢ χάρταις ἢ δέλτοις γεγραμμένα, pro ἐν διφθέραις.

GALENUS

(περὶ τῶν ἐν τῇ ψυχῇ παθῶν)

Tom. V. pag. 17. Kühn.)

Pater meus, inquit, πολλοῖς ἐπετίμησε τῶν φίλων περιθλάσασιν εὐρῶν ἐν τῷ πατάξαι κατὰ τῶν ὁδόντων οἰκέτας. *Corrigendum* περιθλάσασι Νεῦρον ἐν τῷ πατάξαι. *Nunc demum intelliguntur* sqq. ἀξιούς εἶναι λέγων ἐπὶ τῇ γενομένῃ φλεγμονῇ καὶ σπασθῆναι καὶ ἀποθανεῖν.

Sequitur: ὅπου γε ἐξῆν αὐτοῖς καὶ νάρθηκι καὶ ἱμάντι — ἀφορίσαι πληγὰς ὅσας ἤβούλοντο. pro absurdo ἀφορίσαι repone ἔμφορῆσαι. *Notum et frequens est* πληγὰς ἔμφορεῖν.

VITIA IN LIBRIS VETERUM.

Galenus XVIII. 2. pag. 321. ἐάν τινα λέξιν ἀσαφὲς ἔχειν τι νομίσης ἐπίσκεψαι μὲν ΠΡΩΤΟΝ εἰ μὲν (leg. εἰ ΜΗ) τὸ βιβλίον ἡμάρτηται σου παραβάλλον τε καὶ ἀντεξετάζων τοῖς ἀξιόπιστοις ἀντιγράφοις, εἴτ' ἂν ὁρθῶς ἔχειν (leg. ἔχΟΝ) φαίνεται δευτέρον τε καὶ τρίτον ἀνάγνωθι τὴν αὐτὴν λέξιν προσέχων ἀκριβῶς αὐτῇ τὸν νοῦν.

Eadem opera corrige locum pag. 363. ὥς' (εἴ τι add.) παρὰ ταῦτά σοι δόξειεν ἀσαφὲς εἶναι σκέψαι δὴ μὴ τὸ ἀντίγραφον ἤμαρται, scrib. ἡμάρτηται.

C. G. C.

AD THUCYD. L. VI.

SCRIPSIT C. BADHAM.

(*continuantur ex Mnemosyne* 1875. pag. 29).

57. Lege: ὡς εἰδὼν τινα τῶν ξυνομωμοκότων σφίσι. Mox pro ἀδήλως τῇ ὄψει πλασάμενος πρὸς τὴν ξυμφορὰν lege ἀδήλῳ τῇ ὄψει, π. π. τ. ξ. In verbis ἐβούλοντο προτιμωρήσεσθαι (immo - σασθαι), καὶ *** ὥρμησαν *** καὶ περιέτυχον **** καὶ εὐθύς * προσπεσόντες **** ἔτυπτον, Thucydideum in rebus narrandis nitorem desideramus. Sed G. τὸ καὶ ante εὐθύς non habet. Lege, καὶ περιτυχόντες . . . εὐθύς προσπεσόντες κ. τ. εἰ.

60. ἐπέδιδosan μᾶλλον ἐς τὸ ἀγριώτερόν τε καὶ πλείους ἔτι ξυλλαμβάνειν. Ut Graecum sit ἐπέδιδosan ἐς τὸ ξυλλαμβάνειν, quod vix credo, τε non suum locum habet, et perabsurde τὸ ἀγριώτερον et τὸ ξυλλαμβάνειν, tamquam res diversae essent, per τε καὶ conjunguntur. Lege: ἐς τὸ ἀγριώτερον, ὥς τε πλείους ἔτι ξυλλαμβάνειν. Mox in ἀναπείθεται εἴτε ἄρα καὶ τὰ ὄντα μνηῦσαι, εἴτε καὶ οὐ, quid sibi velit prius illud καὶ nemo facile dixerit, et εἴτε καὶ οὐ ita posita sunt, ut necessario ad ἀναπείθεται referantur, quum sensus aperte postulet, εἴτε καὶ τὰ μὴ ὄντα. Sin rescribas, εἴτε κατὰ τὰ ὄντα, idem post οὐ quivis subintelligendum sentiat. — βεβαιωτέραν γὰρ αὐτῷ σωτηρίαν εἶναι ὁμολογήσαντι μετ' ἀδείας ἢ ἀρνηθέντι διὰ δίκης ἔλθεῖν. Haec misere ἀσύντακτα esse quivis videat. Sed et διὰ δίκης ἔλθεῖν non id significat quod voluit auctor. cf. Soph. Ant. 742,

ubi διὰ δίκης ἰὼν πατρὶ est cum patre allerans. De iudicio subeundo dici posse non credo. Sed, expulso ἐλθεῖν, vide quam concinna ἀντίθεσις evadat: ὁμολογήσαντι μετ' ἀδείας ἢ ἀρνηθέντι διὰ δίκης.

61. Deleto καὶ lege; μετὰ τοῦ αὐτοῦ λόγου τῆς ξυνωμοσίας. — στρατιὰ ἔτυχε παρελθοῦσα πρὸς Βοιωτοὺς. Quam regionem quaeve praesidia, *praeterierant*, qui tantummodo ad Isthmum pervenerant? Immo, προῆλθον πρὸς Βοιωτοὺς, quod jure Atheniensibus metum injecit. Delendum igitur τι πράσσοντες, quod non erat exercitus sed legatorum. Qui ista adjecit, non vidit quam soloecum esset, *στρατιὰ τι πράσσοντες*. Quod pro πράσσοντες Bekkerus in Cod. G. πράξοντος legi refert; vereor ne vir egregius hoc πράσσοντες cum πράξαντος, quod statim sequitur, confuderit. Sed non negligenda est lectio quam nostro in loco AEF. suppeditant, nempe πράσσοντας, ut Boeoti, non Lacedaemonii consilii auctores fuerint. Sed ne hoc quidem satis facit, nam si suadentibus Boeotis profecti erant, scribendum fuisset πράξαντας. — εἰρητο δὲ προειπεῖν αὐτῷ ἀπολογησομένῳ ἀκολουθεῖν, ξυλλαμβάνειν δὲ μὴ, θεραπεύοντες τὸ τε πρὸς τοὺς ἐν τῇ Σικελίᾳ στρατιώτας τε σφετέρους καὶ πολεμίους μὴ θορυβεῖν, καὶ οὐχ ἥκιστα τοὺς Μεντινέας καὶ Ἀργεῖους βουλόμενοι παραμεῖναι, δι' ἐκείνου νομιζόντες πεισθῆναι σφᾶς ξυστρατεύειν. Ad σφᾶς, Bekkerus: „immo σφίσι”. Sed qui Salaminiam miserant domi erant, neque poterant quemquam νομίζειν σφίσι ξυστρατεύειν. Recte libri σφᾶς, modo deleatur πεισθῆναι et νομιζόντας scribatur. Cum civitatibus Argiva et Mantinensi egerat Alcibiades; hae vero suos milites militare coegerant. Quare nemo eorum ἐπέισθη ὑπ' ἐκείνου (quid sit πεισθῆναι δι' ἐκείνου, nisi alios subornaverat qui his persuaderent, non intelligo), sed quisque suae civitati parebat. Metuebant igitur Argivos et Mantinenses irritare δι' ἐκείνον νομιζόντας σφᾶς ξυστρατεύειν. Si quae in cap. 29 leguntur, contuleris, (ὅτι δι' ἐκείνον οἱ τ' Ἀργεῖοι ξυνεσράτευον καὶ τῶν Μ. τινές) correctionem nostram, nisi fallor, incunctanter recipies. Sed multa alia corrigenda supersunt. Nam mihi grammatici nondum persuaserunt ut εἰρητο δὲ θεραπεύοντες pro elegantia potius quam soloecismo habeam. Et quid est illud θεραπεύοντες τὸ πρὸς τοὺς στρατιώτας μὴ θορυβεῖν, nisi idem de industria per ambages dictum putamus, quod

omissis τὸ πρὸς et verius et intellectu facilius foret? Cur autem idem de hostili exercitu (nam sic πολεμίους interpretari inviti cogimur) idem quod de suis verentur? Accedit quod θεραπεύοντες μὴ θορυβεῖν cum βουλόμενοι παραμεῖναι, praesens cum praeterito, minime congruit. Equidem μὴ θορυβεῖν et βουλόμενοι παραμεῖναι pariter inutilia esse judico; καὶ πολεμίους non modo inutilia sed absurda. TOTΕ nihil est aliud quam TOTC perperam lectum, unde natum est τὸ τε πρὸς τοὺς. Nisi fallor, θεραπεύοντας legendum, intelligendumque de iis qui mandata Atheniensium persequabantur. εἶρητο δὲ προειπεῖν αὐτῶ ἀπολογησομένῳ ἀκολουθεῖν, ξυλλαμβάνειν δὲ μὴ. θεραπεύοντας τοὺς ἐν τῇ Σικελίᾳ στρατιώτας, (τούς) τε σφετέρους καὶ οὐχ ἥμισυ τοὺς Μαντινέας καὶ Ἀργείους, δι' ἐκείνον νομίζοντας σφᾶς ξυστρατεύειν. Sed quoniam, qui voces tanquam supposititias damnat, docere debet unde irrepserint, perpendamus singulas. Primum qui TOTΕ ἐν τῇ Σ. στρατιώτας ante oculos se habere credebat, vix aliter lacunam supplere poterat quam πρὸς τοὺς inserendo. Deinde μὴ θορυβεῖν ex eo genere supplementorum est, quibus omnes optimorum auctorum libri ad hunc usque diem onerantur. Tum qui στρατιώτας ΤΕ σφετέρους videbat, alios milites deesse ratus, ut est acumen librariorum, καὶ πολεμίους adjecit, non cogitans ille καὶ πολεμίους μὴ θορυβεῖν καὶ οὐχ ἥμισυ τοὺς Μ. καὶ Ἀ. β. π. hoc ordine scribi non potuisse, nisi Mantinenses et Argivi in hostium numero fuissent, quippe sociorum statim post domesticas copias mentionem fieri oportere. De βουλόμενοι παραμεῖναι idem dicendum quod de μὴ θορυβεῖν. Mox delenda sunt ἄλλ' ἀπελθόντες ἀπὸ τῆς νεῶς οὐ φανεροὶ ἦσαν, quorum extrema a proximis οὐδαμοῦ φανεροὶ ἦσαν nescio quis mutuatus est. Hoc tantum Thucydides dicendum habuit, οὐκέτι ξυνείποντο δεισαντες. Sed non satis est magistellis; etiam quid formidaverint narrandum existimant; δεισαντες τὸ ἐπὶ διαβολῇ ἐς δίκην καταπλεῦσαι. Ἰδοὺ, καταπλεῦσαι de his qui adhuc in portu sunt! ἐπὶ διαβολῇ nihil aliud esse potest quam ἵνα διαβάλλωσι. An voluit, ἐπειδὴ διεβέβληντο? Sed hoc fuisset ἐκ διαβολῆς. An ad iudicium quod falsis criminibus nitebatur? Ut concedam hoc sensu dici posse ἐπὶ διαβολῇ, saltem alio ordine et plenius scripsisset ἐς δίκην ἐπὶ διαβολῇ γενησομένην.

62. καὶ ἀνδράποδα ἀπέδσαν, καὶ ἐγένοντο ἐξ αὐτῶν εἴκοσι

καὶ ἑκατὸν τάλαντα. Bekkerus: „malim ἀπέδοντο.” Idem ἐγένοντο intactum reliquit. Sed quando vendiderunt? Non cum Hyccaris Niciam opperientes morantur, nec inter navigandum, sed post reditum.¹ Hic vero per πρόληψιν pecuniam e captivis redactam commemorat, ut alteri a Segestanis acceptae adjiciat. Quoniam vero ἀπέδσαν, quod aperte vitiosum est, ab ἀπέδοντο depravari vix potuit, et alterum prodigium, τάλαντα ἐγένοντο non merae negligentiae deberi videtur, quid si uno opere utrumque tollamus legendo: καὶ τὰνδράποδα ἐγένοντο αὐτῷ εἰς εἴκοσι καὶ ἑκατὸν τάλαντα?

63. Lege κατὰ τε ἡμέραν ἐκάστην π. ἀ. μ., καὶ ἐπειδὴ πλέοντες ἐς τὰπέκεινα τῆς Σ. [πολὺ ἀπὸ σφῶν]? ἐφαίνοντο. ἐς a praecedente syllaba absorptum est; τὰπέκεινα primum lectum est tanquam esset τὰ τ' ἐκεῖνα, mox alterum ἐπ insertum est. Supervacaneum videtur πολὺ ἀπὸ σφῶν, quod ex ἐς τὰπέκεινα jam intelligitur. Mox egregie Bekkerus, σφίσιν αὐτοὶ pro σφίσιν αὐτοῖς.

64. βουλόμενοι αὐτοὺς ἄγειν. immo ἀγαγεῖν. Infra legendum videtur, αὐτοὶ μὲν ἀποκλήσειν τοὺς παρὰ σφίσιν et ῥαδίως προσβαλόντας, omisso τὸ ἐράττευμα.

65. μετὰ τοῦ καὶ ἐς τᾶλλα θαρσεῖν καὶ εἶναι ἐν διανοίᾳ καὶ ἄνευ τούτων ἰέναι παρεσκευάσθαι. Nondum erant parati, sed consilium animoolvebant; et quoniam utrumque, ἐν διανοίᾳ εἶναι, et παρεσκευάσθαι, stare non potest, si ἐν διανοίᾳ εἶναι ejeceris, etiam alterum καὶ (καὶ ἄνευ τούτων) tolli oportebit, cujus jacturam aegre ferremus. Hinc apparet παρεσκευάσθαι ab aliquo suppletum, qui sententiam e tribus membris constare ratus, καὶ ἐς τᾶλλα θαρσεῖν — καὶ εἶναι ἐν διανοίᾳ — καὶ ἄνευ τούτων ἰέναι ad tertium supplendum παρεσκευάσθαι commentus est. — καὶ αὐτοὶ (ἥδη γὰρ καὶ τῶν ξυμμάχων Σελινούντιοι καὶ ἄλλοι τινὲς παρῆσαν), προεῖπον πανδημεὶ πᾶσιν ἐξίέναι Συρακοσίοις. Ultima vox mihi vehementer suspecta est. Pro αὐτοὶ, quod omni vi caret, legendum videtur αὐτίκα. — ἐπεὶ δὲ ἔτοιμα αὐτοῖς καὶ τὰ τῆς παρασκευῆς ἦν καὶ αἱ ἡμέραι αἷς ξυνέθεντο ἤξειν ἐγγὺς ἦσαν. Si constaret ἔτοιμος de die adhiberi posse ultima verba, ἐγγὺς ἦσαν, delere non dubitarem. Nam si ἐπεὶ ἐγγὺς ἦσαν αἱ ἡμέραι, non ἐπεὶ παρῆσαν, profecti sunt, necessario ante diem praestitutum Atheniensium castra oppugnaturi

erant; apparet enim haud plus quam biduo opus fuisse ut negotium conficeretur. Accedit quod nisi τὰ τῆς π. et αἱ ἡμέραι cum eodem adjectivo collocentur nulla causa fingi potest cur quisquam prius illud καὶ ante τὰ τῆς παρασκευῆς inferciret. Mox post ἐς τὸν vocem λιμένα sententia flagitat.

66. Bekkero assentior εὐδώτατον reponenti. τε post ἔρμα scribae debetur, qui post τῷ Δάσκωνι plenius interpunxit. Τῇ μὲν est *dextra*, παρὰ δὲ τὸ κ. *per sinistrum latus porrectae rupes*. Inter has rupes prope Dasconem semitae fuisse videntur, ἣ εὐδώτατον ἦν τ. π.

68. ἐγὼ δὲ ὅτι οὐκ ἐν πατρίδι, ἐξ ἧς κρατεῖν δεῖ ἢ μὴ ῥαδίως ἀποχωρεῖν. Mire dictum pro οὐκ ἐν πατρίδι, ἀλλ' ἐν γῇ ἧς κρατεῖν δεῖ, ἢ μὴ ῥαδίως ἐξ αὐτῆς ἀποχωρεῖν. Quamquam ne haec quidem commode praecedentibus respondent: ὅτι περὶ πατρίδος ἔσαι ὁ ἀγών. Si importunum supplementum οὐκ ἐν πατρίδι ἐξ deleveris, omnia recte procedent: ἐγὼ δὲ ὅτι ἧς κρατεῖν δεῖ, ἢ μ. ρ. ἀποχωρεῖν, in quibus genitivus ἧς ἀπὸ κοινοῦ a subaudito περὶ et a κρατεῖν regitur.

69. καὶ εἴ τι ἄλλο συγκαταστρεψαμένοις ῥᾶον αὐτοῖς ὑπακούσεται. Lenius remedium, quam quod olim proposui, partim e libris invenisse mihi videor. Nam et συγκαταστρεψόμενοις, et συγκαταστρεψόμενοι quorum alterum F, alterum E habet, recta nos ad συγκαταστρεψάμενος ducunt. Legendum: καὶ εἴ τις ἄλλους συγκαταστρεψάμενος ῥᾶον αὐτὸς ὑπακούσεται.

70. καὶ ὥρᾳ. Immo καὶ ὥρᾳ. — "Ομως σ. ἀ. παρέπεμψαν φυλακὴν. Cur ὥμως? Si hoc dicere voluisset, *quatenus vicisti, tamen* —, ὥμως statim post ξυνταξάμενοι posuisset. Suspisor μέρος (σφῶν αὐτῶν) compendiose scriptum a scriba lectum fuisse tamquam esset ὥμως.

72. ἄλλως τε τοῖς πρώτοις τῶν Ἑλλήνων ἐμπειρίᾳ ἰδιώτας ὥς εἰπεῖν χειροτέχνους ἀνταγωνισαμένους. Ἄλλως τε pro ἄλλως τε καὶ ferri nequit. Sed utrum hoc an illud scribas perinde est; neutrum enim ad nostrum pertinet. Unicam, non praecipuam inter alias, causam rei male gestae imperitiam fuisse affirmat; alius causae in tota Hermocratis oratione nullum vestigium reperias. Sed quominus ἄλλως τε expellamus obstat τὸ εἶναι, quod a grammatico sine causa invecum esse parum veri simile est. Scribendum puto; ὅσον εἰκὸς εἶναι ἄλλως, τοῖς π. κ. τ. ἐ. In χειροτέχνους haerere me fateor. Etenim aut utrosque χειρο-

τέχνας, illos ἐμπείρους hos ἰδιώτας, appellat, quod esset translationem nimis diligenter persequi; vel hos tantum ἰδιώτας χειροτέχνας dicit. Sed hoc minime ferendum. Opponuntur enim οἱ ἰδιῶται τοῖς ἐν τέχνῃ, οἱ χειροτέχνας τοῖς ἀρχιτέκτοσι; unde duplex oritur translatio, quum unam adhibitam esse et caetera ostendant, et ad sententiam sufficiat. Quare χειροτέχνας pro glossemate habeo.

— ἐπιδώσειν γὰρ ἀμφοτέρα αὐτὰ, τὴν μὲν (sc. εὐταξίαν) μετὰ κινδύνων μελετωμένην, τὴν δ' εὐψυχίαν μετὰ τοῦ πισοῦ τῆς ἐπισήμης θαρσαλεωτέραν ἔσεσθαι. Si mens oratoris est utrumque ἐπιδώσειν, plane alienum est ἔσεσθαι, et participio opus est quod ad μελετωμένην respondeat. Sed id quod auctor sedulo cavit ne diceretur a sciolo scribere coactus est. Quippe consulto illud inter Syracusanorum disciplinam et virtutem discrimen statuit, ut illam utpote quae fere nulla esset ἐπιδώσειν promittat, hanc tanquam per se satis magnam adjuvante scientia αὐτὴν ἑαυτῆς θαρσαλεωτέραν ἔσεσθαι praevidet. Quod oratoris artificium, simulque orationis concinnitatem pessumdedit, qui ἀμφοτέρα αὐτὰ inexit. Quod si quis εὐψυχίαν etiam invecum putat, magis sane ex more bonorum scriptorum est, ad τὴν μὲν τὴν δὲ nomina subaudienda relinquere. Sed τὴν δὲ αὐτὴν ἑαυτῆς hoc haberet incommodi, quod primo aspectu quivis lector αὐτὴν ad τὴν pertinere putaret; quam ne eandem dicere videretur, εὐψυχίαν interposuit.

74. Omnium librorum lectio est ἀπελθόντες ἐς Νάξον καὶ θρᾶκας. Tum alii σαύρωμα, alii σαυρώματα habent. In Codice unde nostri descripti sunt, vel propter omissas literas vel quia evanida scriptura esset, scribam nihil praeter PAKAC repperisse conjicio. Tu supple (XA)PAKAC, quod olim lectum fuisse testatur glossema illud σαύρωμα vel σαυρώματα. L. καὶ ἀπελθόντες ἐς Νάξον καὶ χάρακας περὶ τὸ στρατόπεδον ποιησάμενοι.

76. Offendo ad τοὺς μέλλοντας ἀπ' αὐτῶν λόγους. Opponuntur τὴν παροῦσαν δύναμιν et τοὺς μέλλοντας λόγους; et quoniam eodem modo λόγοι et δυνάμεις Atheniensium sunt, non ἀπ' αὐτῶν sed αὐτῶν legendum arbitror.

— ἡγεμόνες γὰρ γενόμενοι ἐκόντων τῶν τε ἰώνων καὶ ὅσοι ἀπὸ σφῶν ἦσαν ξύμμαχοι. Vitiosum videtur ἀπὸ σφῶν, sed quid lateat nondum divinare potui.

77. ἔχοντες παραδείγματα τῶν τ' ἐκεῖ Ἑλλήνων ὡς ἐδουλώθησαν κ. τ. ἐ. Immo ipsi Ἕλληνες sunt παραδείγματα Atheniensium improbitatis. Si hoc dicere vult: ἔχοντες παραδείγματα καὶ σοφίσματα, non π. τῶν τε ἐκεῖ Ἑ. sed παραδείγματά τε τῶν ἐκεῖ Ἑ. scribendum esset. Sed quo sensu σοφίσματα ἔχειν dici possunt? Duplex exemplorum genus est, quod habent; sc. Graeci ibi in servitutem redacti, et simulatum Sicularum urbium patrocinium. Nullus dubito quin scripserit Thucydides, τῶν τ' ἐκεῖ Ἑλλήνων ὅσοι ἐδουλώθησαν, . . . καὶ νῦν ἐφ' ἡμᾶς ταῦτά παρόντα σοφίσματα. — ὥστε τοὺς μὲν λόγοις ἡμῶν διυσάναι, τοὺς δὲ . . . ἐκπολεμοῦν . . . τοῖς δὲ ὡς ἐκάστοις τι προσηγὲς λέγοντες δύνανται κακουργεῖν. Immo τοὺς δέ, quod a κακουργεῖν regitur. Ordo est τοὺς δὲ κακουργεῖν ὡς δύνανται (τοῦτο ποιεῖν) λέγοντές τι προσηγὲς ἐκάστοις. Supra in 76 malim τοῖς μὲν . . . τοῖς δὲ . . . τοῖς δέ. Nam cur duo membra a κατεστρέψαντο regantur, tertium ab ἐπενεγκόντες?

78. Dele καὶ ante οὐκ ἐρήμος.

80. L. ἡ τὸ αὐτίκα ἀκινδύνως δουλεύειν. Vide ad fin. cap. 82, ubi eandem medicinam quamvis dubitantius adhibuit Bekkerus.

82. Nulla causa est cur id, quod jam μέγιστον μαρτύριον vocavit, iterum affirmet adjiciendo, ἔχει δὲ καὶ οὕτως. In proximis nisi αὐτῶν deleveris, nihil erit unde dativus Πελοποννησίοις pendeat. Orationem hunc ad modum continuaverim: ἐπειδὴ καὶ οὕτως ἡμεῖς Ἴωνες ὄντες Πελοποννησίοις . . . ἐσκεψάμεθα ὅτῳ τρόπῳ ἤκιστα ὑπακουσόμεθα. — καὶ ἐς τὸ ἀκριβὲς εἰπεῖν οὐδὲ ἀδίκως καταστρεψάμενοι τοὺς τε Ἴωνας κ. τ. ἐ. Praecesserant: νομίσαντες ἤκιστ' ἂν ὑπὸ Πελοποννησίοις οὕτως εἶναι, δύναμιν ἔχοντες. h. e. εἰ δύναμιν ἔχοιμεν. Luce clarius est his non posse adjungi, καὶ οὐδὲ ἀδίκως καταστρεψάμενοι, sed novi argumenti initium facere. Mihi vix dubium videtur quin scribi oporteat, καὶ ὡς τὸ ἀκριβὲς εἰπεῖν οὐδὲ ἀδίκως καταστρεψάμεθα κ. τ. ἐ.

83. Corrige: ἄξιοί τε ὄντες ἅμῃ ἄρχομεν . . . ἅμα τε τῆς πρὸς Πελοποννησίου ισχύος δρεγόμενοι. In ὅτι τὸ ναυτικὸν πλεῖστον τε καὶ προθυμὴν ἀπροφάσιστον, non puto conjunctionem in alienam sedem migrasse, nam ridiculum est ναυτικὸν τε καὶ προθυμὴν, sed excidit καὶ ἄριστον. Pro διότι καὶ τῷ Μήδῳ ἐτοίμως τοῦτο δρῶντες οὗτοι ἡμᾶς ἐβλαπτον, corrige ἐπὶ τῷ

Μήδῳ ἑ. τ. δρῶντας. — L. καὶ ὑμῖν ταῦτὰ ξυμφέροντα. — Si quis attente legat quae in fine hujus capituli feruntur, non poterit non mirari quid sibi velit particula causalis in illis τήν τε γὰρ ἐκεῖ ἀρχὴν εἰρήκαμεν. Nam sive haec ad ἀποφαίνομεν, sive ad εἰδότες κ. τ. ἑ. rettuleris, nihil proficies. „Ipsis” inquit „adversariorum criminibus et vestris suspicionibus utimur, ut ostendamus” quid? τήν ἐκεῖ ἀρχὴν διὰ δέος ἔχειν. Satin’ certum est, unde nobis γὰρ et εἰρήκαμεν oblata sint? Quod ad εἰδότες κ. τ. ἑ. attinet haec fere hujus loci sententia est. „Operae pretium ducimus ταῦτα ἀποφαίνειν, etsi nunc Syracusanos suspicionis auctores libenter auditis, nam cum tempus agendi aderit, res non verba sequemini.” Sed fateor me in ἡδονῇ nonnihil haerere, quae vix in orationem, qualem Hermocrates habuerat, cadere videtur. An scripsit, λόγου μὲν τὸ παραυτίκα τερπομένους τῇ ἐγχειρήσει, ὕστερον τὰ ξυμφέροντα πράττοντας.

Omnia ab εἰδότες usque ad πράσσοντες per parentheses dicta sunt; principalis oratio est: ἀποφαίνομεν δὲ ἐξ ὧν οἷδε τε διαβάλλουσι καὶ ὑμεῖς . . ὑπονοεῖτε, τήν τε ἐκεῖ ἀρχὴν διὰ δέος ἔχειν κ. τ. ἑ.

84. Lege προσήκετε δῆ.

85. Pro ἐξηγουμένα, quod procul dubio vitiosum est, fortasse legendum ἐξειδιγμένα. Post βικιότερον vel ἀρχομένους vel ὑπακούοντας inserendum videtur.

86. Nisi fallor, praestaret πολὺ δὲ μᾶλλον τοῦσδε. Subaudi ὑποπτεῦσθαι. Parum eleganter ἀπιεῖν repetitum est.

87. καθ’ ὅσον δὲ τι ὑμῖν τῆς ἡμετέρας πολυπραγμοσύνης καὶ τρόπου τὸ αὐτὸ ξυμφέρει, τούτῳ ἀπολαβόντες χρήσασθε. Non omnis Atheniensium πολυπραγμοσύνη omnibus ubique sociis prodesse poterat, sed aliqua pars ejus modo huic modo illi civitati offerebatur. Quare non dixit καθ’ ὅσον ἡ ἡμετέρα πολυπραγμοσύνη sed τι τῆς ἡ. π. Hoc igitur tenemus, τι esse nominativum, neque ad καθ’ ὅσον pertinere; neque sane καθ’ ὅσον τι pro simplici καθ’ ὅσον me legisse memini. Quod si τι nominativus est, quorsum alium adjunxit, sc. τὸ αὐτό? Ut clarior fieret oratio? Immo, nil nisi tenebras parit. Nam si sic interpreteris: „eadem pars vobis prodest quae et nobis”, cur non adjecit περ καὶ ἡμῖν? Sed fac illa subaudiri posse, ipsa sententia inepta est. Nam quid Atheniensibus prosit, nihil ad rem.

„Sumite,” inquit, quod vobis utile est.” Satis scite loquitur. Si addiderit, „atque idem nobis” delirare dicemus hominem. Unde igitur nobis τὸ αὐτὸ oblatum? Ab interprete scilicet, qui quum καθ’ ὅσον τι una caperet, nominativum deesse ratus orationem satis intelligebat ut de communi utilitate agi videret, sed verba parum attendens τὸ αὐτὸ ξυμφέρει desiderari arbitratus est. Pro καθ’ ὅσον, fortasse praestaret ὅσον, ut ὅσον τι sit „quotacunque pars.” — καὶ ᾧ μὴ ὑπάρχουμεν. Immo, καὶ ἐν ᾧ μ. ὕ. Mox ἐλπῖδα ἀντιτυχεῖν ἐπικουρίας duplici vitio laborat. Nam ἐλπίς vel futurum postulat, vel aoristum cum ἂν. Deinde aliena est ab hoc loco notio τοῦ ἀντιτυχεῖν, quoniam civitates illae nullam prius opem Atheniensibus praestiterant. Neque vero scribi jubeo τῷ μὲν ἂν τυχεῖν ἐπικουρίας, sed mutato ordine τῷ μὲν ἐπικουρίας ἂν τυχεῖν. — τῷ δὲ εἰ ἤξομεν μὴ ἄδεεῖς εἶναι κινδυνεύειν. Rescribe incunctanter ἄδεεῖς. „Non tutum esse sibi periculum facere. (id e. non tuto se periculum facturos), venturine simus necne.” — ἀλλ’ ἐξισώσαντες τοῖς ἄλλοις μεθ’ ἡμῶν. Mirabor, si nemo dum haec correxit. Lege: ἐξ ἴσου πάντες τοῖς ἄλλοις μεθ’ ἡμῶν.

88. τῶν δὲ τὴν μεσόγαιαν ἐχόντων αὐτόνομοι οὖσαι καὶ πρότερον αἰεὶ αἱ οἰκῆσεις εὐθύς, πλὴν ὀλίγοι, μετὰ τῶν Ἀθηναίων ἦσαν. Sic libri nisi quod αἰ omittunt codices. Qui haec corrupta esse non videt ex eorum numero non est quorum gratia haec scribo. ΟΤCAI KAI ex perperam repetita syllaba ortum est; et, ut solet error errorem parere, ne solum esset participium, verbum corrupisse videntur ut οἰκῆσεις inferrent. Conjecturam meam, οὗς καὶ πρότερον αἰεὶ ἡδίκησαν ea lege propono, ut si quis aliud verbum, quod probabilius sit quam ἡδίκησαν, invenerit, non repugnem. — Infra dele δεομένους.

89. Verissime Reiskius δὴ ἐμῶν pro δ’ ἡμῶν. Aptā est particula δὴ ad ordiendam, quam pollicitus est, defensionem. — ἀνακειθέσθω. Qui vim hujus verbi cognitā habeat, et quid hic loci conveniat intelligunt, non ἀνακειθέσθω sed ἀνατιθέσθω legendum videbunt. — καὶ αὐτὸς οὐδενὸς ἂν χεῖρον ΟCΩKAI λοιδορήσαιμι. L. δ σώσας.

91. Pro δικαστηρίων lege ἐργαστηρίων.

94. καὶ ἀποκτείναντές τὲ τινὰς — Bekk. „καὶ om. B. τε om. G.” Ilud, nisi fallor, recte. τε tutari videntur quae in fine cap. 98 leguntur.

96. ἐξήρτηται γὰρ τὸ ἄλλο χωρίον, καὶ μέχρι τῆς πόλεως ἐπικλινές τ' ἐστὶ καὶ ἐπιφανές πᾶν εἶσω· καὶ ὠνόμασαι ὑπὸ τῶν Συρακοσίων διὰ τὸ ἐπιπολῆς τοῦ ἄλλου εἶναι Ἐπιπολαί. Haec in Adhortatione ex parte tantum correxi. Lege: ἐξήρται γὰρ τοῦ ἄλλου χωρίου — et ἐπιφανές· ἐς δὲ καὶ ὠνόμασαι κ. τ. ἐ.

99. ὑποτείχιζεν δὲ ἄμεινον ἐδόκει εἶναι ἢ ἐκεῖνοι ἔμελλον ἄξεν τὸ τεῖχος, καὶ εἰ φθάσειαν, ἀποκλήσεις γίνεσθαι, h. e. καὶ ἢ ἀποκλήσεις ἔμελλον γίνεσθαι, εἰ οἱ Ἀθηναῖοι φθάσειαν. Sed unam ἀπόκλησιν formidabant; singularis in pluralem propter φθάσειαν mutatus est. Quae sequuntur non uno vitio laborant; locus hunc ad modum constituendus videtur: καὶ ἅμα, ἐν τούτῳ εἰ ἐπιβοηθοῖεν, μέρος ἀντιπέμπειν ἐπ' αὐτοὺς τῆς στρατῆς, φθάνειν γὰρ ἂν αὐτοὶ προκαταλαμβάνοντες τοῖς σαυροῖς τὰς ἐφόδους ἐκείνους δ' ἂν παυομένους τοῦ ἔργου πάντας ἂν πρὸς σφᾶς τρέπεσθαι. — 103. L. cum BE. οὗτος γὰρ ἤδη.

104. Verba κατὰ τὴν τοῦ πατρὸς ποτε πολιτεῖαν sanissima mihi videntur. Qui in codice B ἀνανεωσάμενος invexit nunquam hoc fecisset, nisi prius καὶ perperam legisset, ubi reliqui codices κατὰ habent. Si in reliquis codicibus ἀνανεωσάμενος casu omissum fuisset, nulla erat causa cur ποτε in ejus locum sufficerent. Similis audaciae in B. specimina sunt, 101. fin. ἀναρπάσαντες καὶ διαβιβάσαντες. 104 ὅσαι μάλιστα ἐπὶνήσαν. et nisi fallor 101. καὶ ὕστερον καὶ τὸ ὑπολειφθέν, nam ne sic quidem persanatus est is locus. An κατὰ δὲ τὸ ὑπολειφθέν μάχη ἐγένετο? Ceterum diligens lectionum investigator non poterit non animadvertere ab extremis hujus libri capitibus usque ad octavi finem codicis B indolem prorsus mutatam esse. Nam antea persaepe cum A solo, vel cum uno alterove reliquorum conspirabat; abhinc saepius solus omnibus contradicit, aut si quem comitem habet, is plerumque Monacensis (G) est. Et si satis certum est omnes, quos nunc versamus, libros Thucydideos ex uno haud nimis vetusto codice derivatos esse, non omnes ex eo ipso descriptos esse lectionum varietas arguit. Igitur in hac parte operis qui Codicem B. describebat vel alio exemplari usus est, vel ex duobus inter se collatis lectionem constituebat. Multa etiam ex ingenio mutasse videtur, veluti in locis paene innumerabilibus ubi alium verborum ordinem habet. Hinc fit ut nonnunquam difficile sit dijudicare utrum quae a

reliquis diversa praebet, aliqua auctoritate nitantur, an ex grammatici conjectura orta sint.

104. Iamdudum monui pro ἐκπνεῖ legendum esse ἔπνει. In verbis κατὰ τὸν Τεριναιῶν κόλπον auxilium criticorum opperior. Sed hoc nemo unquam mihi persuadebit, Gylippum in Italiae ora legenda Terinam usque pervenisse; qui si vel Locros pervenisset veriora de rebus Syracusanis accepisset; neque ejusmodi vento a Terinaeo sinu in altum deferri potuit, neque si illam tempestatem expertus esset rursus ad Tarentum appulisset.

PRODICI ἀκριβολογία.

Galenus XVIII. 1. pag. 685. Kühn. ῥητέον οὖν — τοῦ σημῆναι τὸ λεγόμενον πρᾶγμα μόνον φροντίζειν τὸν Ἱπποκράτην καθάπερ καὶ ὁ Πλάτων ἡμᾶς τε ποιεῖν ἀξιοῖ τοῦτο καὶ πρῶτον αὐτὸς πράττει. — μόνος γὰρ φαίνεται Πρόδικος ἐξηλωκέναι Αἴτην ἐν τοῖς δνόμασι ΜΙΚΡολογίαν, ὥς εἰώθασι προσαγορεύειν οἱ τὰ Πρόδικου ζηλώσαντες. Corrige καὶ πρῶτος αὐτὸς πράττει et ἐξηλωκέναι ΤΗΝ ἐν τοῖς δνόμασι Ν' ἈΚΡΙΒολογίαν, ut post pauca τὴν τοιαύτην ἈΚΡΙΒολογίαν (pro μικρολ.) ἦν οἱ ζηλοῦντες; (pro ζητοῦντες) ἐπὶ τὸ πολὺ πάντες ἀδύνατοι λέγειν εἰσίν. Cf. locus Galeni XVIII. 2. pag. 15. δεῖ δὲ τὰς ἐν τοῖς σημαινομένοις περιεργίας ἀποτρέπεσθαι τε καὶ Φεύγειν, ἃς Πρόδικος ὁ τηλικούτος σοφιστὴς ἀσπαζόμενος ἐπαχθεῖς (leg. ἐπαχθὴς) τοῖς πεπαιδευμένοις ἐγίνετο καὶ ἐσκώπτετο συνεχῶς ὑπὸ τοῦ παρὰ τῇ Πλάτωνι Σωκράτους καίτοι γε τᾶλλα ἐπαινούμενος. Disertissime de ea re dixit Galenus Tom. XVIII. 2. pag. 526. καταφρονούντες τῆς ὕστερον ἀσκηθείσης μακρολογίας, (μικρολογίας Hemsterhusius ad Steph. Thea.) οὐχ ὥς οἱ μεταχειριζόμενοι προσαγορεύουσιν αὐτὴν ἈΚΡΙΒολογίαν. οὐς εἰ μὲν σαφέστερον ἐρμηνεύοιεν (τὰ del.) τοῦ παλαιοῦ ἐκ τῆς τοιαύτης (add. εἴτε) ἀκριβολογίας εἴτε κυριολογίας ἐθέλοιεν ἠνομάζειν ἐπαινεῖν προσῆκον, εἰ δὲ ἀσαφῶς καὶ ταπεινῶς ἄμεινόν ἐστι τὴν τῶν παλαιῶν ἀμέλειαν αἰρεῖσθαι.

C. G. C.

AD LIBANII ORATIONEM

περὶ τῆς ἑαυτοῦ τύχης.

SCRIPSIT C. G. COBET.

Libanii Sophistae Orationes et Declamationes. recensuit I. I. REISKI.

Tom. I. pag. 1—170.

Pag. 7. 5. βουλῆς φροντίσιν ἢ δίκαις ἢ καὶ νῆ Δία γε Φόνοις ἀρχόντων. Ostendimus alio loco veram lectionem esse ΘΡόνοις ἀρχόντων. Saepe proderit in tempore meminisse passim in Codd. Mss. inter se confundi:

Φόνος — Φόβος — Φθόνος — θρόνος.

cuius rei ex uno Libanio iuvat exempla pauca expromere.

Editur I. 298. 12. ἀπὸ γὰρ τῆς αὐτῆς οἰκίας ὃ τε ΦΘόνος αὐτῷ παρεσκεύαστο καὶ τὸ τῆς σωτηρίας εὐρίσκετο, pro Φόνος.

Tom. I. pag. 388. 5. ἀλλ' ἰωνεῖτο (Constantinus) τῇ Ῥωμαίων γῇ τὸν Φόνον τῶν μεγάλων ἀφιστάμενος τοῖς βαρβάροις ἵνα μὴ μικρῶν τῷ γένει (Iuliano). Imo vero τὸν Φθόνον.

Tom. II. 44. 12. Φήσουσι τοίνυν με πλάττειν οὐκ ὄντα Φόβον τινές. De caede Iuliani loquitur et Φόνον scripserat.

Tom. II. 288, 6. δι' ἣν καὶ τοῖς παιδεύουσιν οὐ μικρὸς ἐν ταῖς ἐπιδείξεσιν ὁ Φόβος. alii Codd. ὁ θρόνος sine sensu.

Certa nunc emendatio parata est loco Tom. III. 138. 8. καὶ κατέστησεν ἐν Θρόνῳ τὸν πατέρα συνέχει. quis enim non statim videt Libanium scripsisse: κατέστησεν ἐν ΦΟΒΩΙ τὸν πατέρα συνέχει? Metum iniicere alicui saepissime dicitur καθίσταται τινὰ εἰς Φόβον vel ἐν φόβῳ.

Apud Demosthenem pag. 124. 27. λοιδορίας ἢ φθόνου ἢ σκώματος ἕνεκα in optimo S. φόνου scriptum est. Confusa sunt eadem pag. 505. 10. et saepissime apud alios.

Libanius I. 14. 1. iocose narrat quid sibi evenerit quum studiorum causa primum adolescentulus Athenas venisset. Quem auditurus venerat audire non poterat, ab altera enim studiosae iuventutis factione clausus tenebatur: τοῖς ἔχουσι δὲ λόγος οὐδαίς τῆς βοῆς, ἀλλ' Ἀριστόδημος μέχρι τῶν ὄρκων ἐτηρούμην ὁ Σύρος ἐγώ. δμωμοκότι δὲ ἩΔΗ τοῖς παροῦσιν ἀγαπήσειν ἀνολγει τις τὴν θύραν. Plane caecutiit in hoc loco Reiskius. Non est enim commode recordatus scitam Graecorum brevilloquentiam in proverbiiis et comparationibus ad rem suam accommodandis. Ex paucis quibusdam exemplis quisque recordabitur. Aristoph. *Plut.* 314.

σὺ δ' Ἀρίστυλλος ὑποχάσκων ἐρεῖς·

ἔπειθε μητρὶ χοῖροι.

ubi permulta de genere hoc Porsonus et Dobraeus colligerunt. Proverbium erat ὁ ὄνος ὕεται si quis quid flocci non faceret. Hinc Cratinus dixit:

σκώπτεις μ', ἐγὼ δὲ τοῖς λόγοις ὄνος ὕμαι.

Erat proverbium Ἡρακλῆς ξενίζεται si quis festinans longa mora enecaretur, unde lepidissime Aristophanes dixit *Lyssistr.* 927.

τὸ πέος τόδ' Ἡρακλῆς ξενίζεται.

Eodem igitur modo Libanius iocans dixerat Ἀριστόδημος ἐτηρούμην ὁ Σύρος ἐγώ, id est ἐτηρούμην ἐγὼ ὥσπερ ὁ Ἀριστόδημος ἐκεῖνος. Sed nisi est in libris vitium Libanius Ἀριστόδημον dixit quem Ἀριστομένην dicere debebat, qui quam saepe ex arctissima Spartanorum custodia miris modis evaserit copiose enarravit Pausanias in Messeniaceis. Τηρεῖσθαι apud Graeculos recentiores significat in custodiam datum esse, in vincula coniectum esse, unde ἡ τήρησις pro carcere ponitur.

Praeterea pro ἩΔΗ corrige ἢ μὴν in verbis: δμωμοκότι δὲ ἢ μὴν τοῖς παροῦσιν ἀγαπήσειν.

Pag. 29. 14. τὰ μὲν δὴ σοφιστὰ κακῶς ἐπενθείτην. — ἐπενθείτην μὲν οὖν καὶ τᾶλλα ἐλοιδορεῖσθον βλαῖον, πλεονέκτην, ἀκρόρεσον, οὐδαμοῦ εἶναι δυνάμενον, τὰ τοιαῦτα ἀναισχυνοῦντες. Solent

οἱ ἄττικῶς γράφοντες veteres dualium formas recoctas lectoribus suis apponere, sed ut in multis aliis peccant, sic et nunc pro formis antiquis Atticis novicias barbaras substituunt. Ἐλοιδορεῖσθην in utraque persona dici post Elmsleium nemo ignorat, sed ea res Iulianum et Libanium et Themistium caeterosque id genus scriptores plane fugiebat.

Recurrit idem error II. 269. 23. εἰ οὖν ὑπὸ τῶν πολλοὺς ἀπεκτονότων ἔκλεισθον πληγέντε, ubi ἔκλεισθον barbarum est pro ἐκλείσθην.

Libanius I. 37. 14. μὴ ζέων ἔτι προσπεσὼν τῷ διαρπάσαι· τοῦτον ἐγὼ κτέ. Non metuebant ne quem *diriperet*, sed ne quem *dilaniaret* ac *dicerperet*: μὴ — διαρπάσαι· τοῦτον κτέ. Tritum est hoc sensu διασπᾶσθαι et διασπασθῆναι, proprie de *belluis*, deinde de iratis aut rabiosis, ut II. 531. διασπώμεθα τὸν ἄνθρωπον. IV. 249. διασπάσασθαι (leg. — ασθε) τὸν εὐδαίμονα ὑμεῖς οἱ κακοδαίμονες. II. 82. ὁπόσοι πόλεων ἄρχοντες ὑπὸ (τῶν) ἀρχομένων διεσπάσθησαν. Plane idem mendum bis ex Platone sustulimus in *Var. Lectt.* pag. 526.

Libanius I. 51. 3. εἰσελθεῖν γὰρ λόγον, οὐ μνήμην, κρίνων. Non *iudicans* venerat, sed *iudicaturus*, ut opinor. Non κρίνων igitur, sed κρίνων. Nihil hoc mendo frequentius.

Libanius I. 55. 15.

καὶ δὲ πρόσθ' ὁρέων Διομήδεος ἦκε χαμᾶζε.

Lepide, quia mulis iunctis iter faciebat, Homericum ἵππων in ὁρέων convertit. Locus est Iliad. Θ. 134.

καὶ δὲ πρόσθ' ἵππων Διομήδεος ἦκε χαμᾶζε.

Libanius I. 64. 1. (μακαρίους ἀποφαίνοντες) σφᾶς αὐτοὺς ὡς ἀρεταῖς πολιτῶν ἠδομένους, καλῶς ἐλέγξαντες ἔργῳ μάταιον λόγον ὡς (ΟΤΚ) ἀνάγκη τοῖς ἀλλήλων ἀγαθοῖς φθονεῖν τοὺς κοινωνοῦντας πατρίδος. Ridicule nonnumquam οὐκ aut irrepsit aut excidit, semper cum sententiae exitio *contrarium* postulantis. *Stolidum dictum* esse ait *civem civi invidere*, quod fere in proverbium abierat, ut hodie utimur Christi effato οὐδεὶς προφήτης δεκτός ἐστιν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ. Evidens est igitur οὐκ esse stulte interpolatum.

Obversabatur Libanio haec scribenti locus Herodoti VII. 237. πολιήτης μὲν πολιήτῃ εὖ πρήσσοντι φθονέει, — ξείνος δὲ ξείνῳ εὖ πρήσσοντί ἐσι εὐμενέσαστον πάντων. Eodem respicit Philostratus in Epist. 47. καὶ γὰρ ξένος ἐπιεικὴς δύναται γενέσθαι καὶ πολίτης κακὸς ὅσῳ καὶ τοῦ φρονεῖν ἐγγυτέρως ἐσιν, imo vero τοῦ φθονεῖν.

Libanius I. 64. 6. ἐπὶ λουτρὸν ἰόντι συνηκολούθουν θιγεῖν ἔκασος ἐπιθυμοῦντες τοῦ σώματος. Loquendi ratio et usus postulant ἐπιθυμῶν, praesertim in hac verborum collocatione. Pauca exempla vide. II. 531. 10. προσγελαῖτε — αὐτὸς ἔκαστος βουλόμενος ταύτης ἀπολελαυκέναι δοκεῖν. II. 578. 9. οἱ δὲ εἰσιν ἐν τοῖς προτοῦ τῇ αὐτοῦ γαστρὶ χαριζόμενος ἔκαστος. I. 32. 8. βλέποντες εἰς ἀλλήλους οἱ καθήμενοι συνεῖναι αὐτὸς ἔκαστος οὐκ ἔχων νεύμασι τοὺς ἀφεισηκότας ἡρώτων εἰ τὸ αὐτὸ πάθοιεν. I. 315. 6. πατέρας καὶ πάππους καταλέγειν ἔχοντες — μετὰ τῆς οὐσίας ἔκαστος παρειληφώς ὅτι χρὴ τὴν οὐσίαν τῷ κοινῷ κεκτῆσθαι. Plane soloecum est I. 79. 12. εἰπόντων ὃ, τι ᾤετο τῇ πόλει λυσιτελήσειν ἐκάς οἱ pro εἰπόντος. Natum est vitium ex εἰπόν^τ.

Libanius I. 67. 13. οὐχ ὁμοίᾳ — τῇ ψυχῇ ἀλλὰ τότε μὲν ἱλαρᾷ - ὕστερον δὲ ἄχους τε πλέα καὶ διατετυμμένη. Leg. διατεθυμμένη α διατύφειν. Ἄχος pro λύπη, ἀνία melius poetis reliquisset.

Libanius ubi dixerat pag. 78, 13. οἱκοὶ μὲν πεντεκαίδεκα νέοις συνῆν ita pergit pag. 71. 9. καὶ ἔδρασε τι τὸ χωρίον προστεθέντων οἷς ἔφην ἄρτι πλειόνων ἢ τοσούτων νέων. Supplendum: πλειόνων ἢ ΔΙΟ τοσούτων, cf. Wyttenb. in *Epist. Crit.* pag. 57.

Pag. 73. 8. καὶ τελευτήσαντι δὲ οἱ δακρύων μετέδωκα. Habent hoc Graeculi ut οἱ et σφίσι more Herodoteo pro αὐτῷ et αὐτοῖς ponant immemores sese id sedulo agere ut ἀττικῶς scribere videantur.

Libanius I. 75. 3. ἐξέπεμπε, μᾶλλον δ' ἐκολάκευεν ἀναμένειν λούμενον. Mirificum hoc est genus κολακείας quum Praeses provinciae rhetorem amicum iubet se opperiri donec ex balneo redeat. At tu corrige: μᾶλλον δ' ἐκἔλευεν ἀναμένειν λούμενον. Turbare sic scribae solent in formis Atticis λούται, λούσθαι, λούμενος.

Pag. 76. 5. ἔλκω δὴ ΤΟΝ ἄνδρα — ἥδει δὲ ἀνὴρ κερδαίνειν. Obliterata est Attica crasis in ἀνὴρ. Sexcenties sic peccatur in ἄνθρωπος, ἀδελφός, ἀγών et sim. ubi necessarius est articulus ἀγών, ἀδελφός, ἄνθρωπος.

Est operae pretium apud Libanium legere I. 81. sqq. quo pacto in Iuliani principis notitiam venerit et in eius amicitiam fuerit receptus. ὁ τοίνυν βασιλεύς, inquit pag. 82. 4., — καθ' ἐκάστην ἐποιοῖτο τὴν ἡμέραν θυσίας ὑπὸ τοῖς ἐν τῷ κήπῳ τοῦ βασιλείου δένδροις. πολλῶν δὲ φοιτῶντων — αὐτὸς ἦν οὐκ ἐξ ἀεί. Leg. αὐτὸς ἦν ὅσπερ ἀεί, idem eram qui semper. „neque vocabar et invocatum venire imprudentia esse videbatur.” Tum „sciebam (inquit) quis esset qui principis erga me amicitiam disturbaverit.” MAXIMUM philosophum, credo, dicit, hominem vanum, avarum et arrogantem, qui tum cum Prisco summa apud principem gratia pollebat. Priscus principem admonuit ne Libanium sic negligeret pag. 83. 2. et sic principi in paucis dilectissimus factus est pag. 84. 7. Iulianus novum amicum onerat donis, quibus ille non utitur. pag. 84. 1. οὐδ' ἀπολαβεῖν ἤξιουν, inquit, ὄντων μοι παππῶν οὐ μικρῶν ἐν τοῖς ἐκείνου κτήμασιν. Nempe Libanii avus Diocletiani iussu capitis damnatus erat bonis publicatis: itaque possessiones avitae (τὰ παππῶνα) erant in censu Principis. Admiratus Iulianus Libanii magnitudinem animi pag. 88. 9. διετέλει δὴ λέγων ὅτι· Δώσω σοι δῶρον ἐξελαύνων ὃ οὐκ ἂν ὥσπερ τᾶλλα φύγοιμι. δεδειπνηκότες οὖν· ἐβιάσθην γὰρ αὐτοῦ· ὃ ἄνθρωπε, φησὶν, ὦρα σοι τὸ δῶρον δέχεσθαι. καὶ γὰρ μὲν οὐκ εἶχον ὃ, τι αὐτοῦτό ἐστιν εἰκάσαι· ὃ δὲ· δοκεῖς μοι, φησὶν, εἰς μὲν ῥήτορας κατὰ τοὺς λόγους τελεῖν, ἀπὸ δὲ τῶν ἔργων ἐν φιλοσόφοις γεγράφθαι. Nonnulla in his vitiosa sunt in hunc modum emendanda: Δώσω σοι — ὃ οὐκ ἂν — φύγοις. CTNδεδειπνηκότι οὖν· ἐβιάσθην γὰρ (ΠΑΡ') αὐτοῦ. et in fine: ἐν φιλοσόφοις ΤΕΤΑΧΘΑΙ pro γεγράφθαι.

Exsultare hinc Libanius gaudio: ἦσθην εἰπόντος, inquit pag. 89. 5. ὥσπερ ὁ Λυκούργος ἐπὶ τοῖς εἰς αὐτὸν παρὰ τοῦ θεοῦ. καὶ γὰρ ταῦτα ὑπὸ τοῦ ΘΕΟΙΣ CTNOIKOTNTOC εἶρητο. Ut Apollo Lycurgum in notissimo apud Herodotum oraculo non hominem sed deum esse dixit, sic Libanium non rhetorem sed philosophum esse pronuntiavit Iulianus ὁ θεοῖς συνοικῶν. Saepius in

Libanio dubites maiorne in eo sit superstitio anilis an foeda adulatio. Serio opinari videtur Deos immortales praesentes cum Iuliano agere ab eoque conspici coram audirique. Audi ipsum I. 397. *Dii*, inquit, *cum principe coram praesentibus agobant*, ὥσπερ νῦν ἡμεῖς ἀλλήλους ὀρώμεν, τιμῶντες αὐτῷ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῇ σφετέρᾳ θέᾳ καὶ οὐκ ἔῶντες ἀπιστεῖν Ὁμήρῳ θεοὺς ἀνθρώποις ἀναμίξαντι καθάπερ ἑταίρους καὶ φίλους. et I. 460. 14. *μόνος σὺ* (Iulianus) *τὰς ἐκείνων* (τῶν θεῶν) *ἐδρακώς μορφὰς εὐδαίμων εὐδαιμόνων θεωρὸς καὶ μόνῳ σοι Φωνῇς θεῶν ὑπῆρξεν ἀκοῦσαι*. et I. 579. 22. *εἰς τὸ Κάσιον ὄρος παρὰ τὸν Κάσιον ἀναβὰς Δία* (Iulianus) *εἶδε τε τὸν θεὸν καὶ ἰδὼν ἀνέστη*, additque: *quia Iulianus non potestati οὐρανοῦ κοινωνῆσαι θεοῖς τοῦ σώματος ταῦτα οὐκ ἔῶντος, αὐτοὶ παρ' ἐκείνων ἦσαν*. Sed in aulae foetore inter medios assentatores difficile erat fanatico principi non obsequi. Lepidum est animadvertere quo pacto veritas ex hac tanta adulandi caligine tamen erumpat. Libanius ipse, qui principis intimos amicos, philosophos Platonicos, in coelum laudibus ut hominum sapientissimos extulit, alio tempore adulatores et improbos fuisse fatetur. Ad principem Iulianum ita dicit I. 435. 6. *Ἱέριον δὲ καὶ τὸν ἀδελφὸν ἄρ' εἰ ζῶντες ἐτύγχανον οὐκ ἂν εἶχες περὶ σαυτὸν ὥσπερ τῷ δαιμονίῳ τῷδε τόν τε ἀπὸ τῆς Ἠπειροῦ* (Priscum) *καὶ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας* (Maximum). et nominatim pag. 435. 22. *ταυτὶ γὰρ ἂ νῦν λέγων Μάξιμον νόμιζε λέγειν*, Πρίσκον παραινεῖν. et I. 419. 14. *τράπεζα δέ σοι* (Iuliano) *μετρία καὶ σύσσιτοι Πλάτωνος ὀμιληταί, μεθ' ὧν ἐγρήγορας ὑπὲρ γῆς ἀπάσης καὶ θαλάττης, καὶ παρεδρεύει Διὶ μὲν ἐν οὐρανῷ Δίκῃ, σοὶ δὲ τῶν ἐπὶ γῆς οἱ σοφώτατοι*. Alio tempore veriora narravit: audi modo. I. 85. *ὁ μὲν* (Iulianus) *ᾤδει*, ΚΟΛΑΚΕC *δὲ ἔνθεν καὶ ἔνθεν παρεσηκότες ἐρρίπιζον τὸν θυμὸν*. et I. 589. *τῶν ἐκείνῳ* (Iuliano) *γενομένων συνήθων οἱ μὲν ἦσαν τε ἀγαθοὶ καὶ ἐδόκουν, οἱ δὲ ἐδόκουν μὲν, ἦσαν δὲ οὐδαμῶς*. Intelligo quos dicat, idque omnes in aula et apud populum sciebant. Bonus vir erat Priscus, pessimus Maximus. Testimonium dicat Eunapius *in vitis Sophistarum*, Iuliani amator et admirator. *ὁ μὲν Μάξιμος*, inquit, pag. 56 Boisson. *βαρὺς ἦν ἤδη περὶ τὰ βασίλεια σολῆν τε ἀβροτέρων ἢ κατὰ φιλόσοφον περιχεόμενος* (leg. ἀμπεχόμενος) *καὶ πρὸς τὰς ἐντεύξεις ὧν χαλεπώτερος καὶ δυσχερέστερος*. Itaque quum malis artibus magnas divitias collegisset Iuliano

mortuo (Eunap. pag. 58.) πολλοὶ τοῦ Μαξίμου κατεβόων δημοσίᾳ τε ἐν τοῖς θεάτροις καὶ ἰδίᾳ πρὸς τὸν βασιλέα. et quum apud omnes invidia flagraret in iudicium adductus ingenti multa multatus abiit. ὑπώπτευσον γὰρ αὐτὸν (pag. 59) ΤΑ ΠΑΝΤΩΝ ἔχειν. Habebat Maximus uxorem optimam et viro suo multo superiorem teste Eunapio pag. 55. ἡ δὲ φιλοσοφίας ἕνεκεν Μάξιμον οὔτε γράμματα εἰδὸτα ἀπέφαινε, cuius loci sententia perspicua est, scriptura quae vera sit infra ostendam. Quantum fuerit in uxore virtutis et quam nihil in viro, idem Eunapius pag. 59. memoriae prodidit. Impatiens malorum philosophus petit ab uxore venenum: πριαμένη, Φησὶν, ὦ γύναι, φάρμακον ἐπίδος καὶ ἐλευθέρωσον. ἡ δὲ καὶ ἐπρίατο καὶ παρῇν ἔχουσα. ἐνταῦθα ὁ μὲν ἤτει πιεῖν, ἡ δ' ἠξίωσε προπιεῖν, καὶ αὐτίκα γε ἀπολκισμένης τὴν μὲν οἱ προσήκοντες ἔθαπτον, ὁ δὲ Μάξιμος ἔΠΙΕΝ ΟΥΚΕΤΙ. O hominem nihili, quem tamen Iulianus et Libanius *καὶ πάντων ἀνθρώπων ἀριεπὶσσιμώτατον* esse (τῶν ἐπὶ γῆς τὸν σοφώτατον) ille iudicabat, et hic dicebat.

Superest ut in Eunapii loco de Maximi uxore: ἡ δὲ φιλοσοφίας ἕνεκεν Μάξιμον ΟΥΤΕ γράμματα εἰδὸτα ἀπέφαινε, veram lectionem indagemus. Editores οὔτε in οὐδέ converti voluerunt, sed nihil est in iis verbis mendosi. Duo vocabula exciderunt sic supplenda: ΟΥΤΕ (NEIN ΟΥΤΕ) γράμματα εἰδὸτα ἀπέφαινε. Noto proverbio Eunapius usus est. Suidas Μήτε νεῖν μήτε γράμματα ἐπίσασθαι: ἐπὶ τῶν παντάπασιν ἀμαθῶν. παρὰ γὰρ Ἀθηναίοις εὐθύς ἐκ παιδὸς κολυμβᾶν καὶ γράμματα ἐδιδάσκοντο. Innotuit proverbium ex loco Platonis *de Legg.* III. 689. D. τοὺς δὲ τούναντίον ἔχοντας τούτων ὡς σοφούς τε προσρητέον ἂν καὶ τὸ λεγόμενον μήτε γράμματα μήτε νεῖν ἐπίσωνται, καὶ τὰς ἀρχὰς δοτέον ὡς ἔμφορον. Hinc sumsere alii: Dio Cassius 66. 13. in excerptis apud Bekkerum de Cynicis: ἂν τις τὸν πάγονα καθῆ — πνεῖ ἐφ' ἑαυτῷ μέγα κἂν τὸ λεγόμενον δὴ τοῦτο μήτε γράμματα μήτε νεῖν ἐπίσῃται. Aristides II. pag. 368. Dind. ἀλλ' ὡς τὸ λεγόμενον δὴ τοῦτο οὔτε γράμματα οὔτε νεῖν εἰδὸτα ἐλέγχειν ἀξίων.

Hinc certa medicina parata est Galeno Tom. VI. pag. 641. Kühn. οὐ γὰρ τοῖς ἀττικίζειν τῇ φωνῇ σπουδάζουσιν ἀλλὰ τοῖς ὑγιαίνειν ἐθέλουσι γράφεται ταῦτα, κἂν τοῦτο δὴ τὸ τοῦ Πλάτωνος μήτε γράμματα μήτε νοῦν ἐπίσωνται. Interpres: „quis

videntur neque Platonis scripta neque ipsius mentem intelligere" at tu subridens reponere μήτε ΝΕΙΝ.

Libanius I. 79. 5. οὐδ' οὕτως ἡσύχασεν ἀλλ' αὐθις τὰ εἰρημένα ἐμυθολόγει. Dubitanter Reiske ἡρημένα. Satius est non tangere: expressit enim Homericum:

αὐτῖς ἀριζήλως εἰρημένα μυθολογεύειν.

quo versu multi per iocum utebantur.

Libanius I. 107. 9. ἐλεῶν τὸν δικαστὴν ὅποσον ἀπέχειν ΟΤ δικάζειν ἡξίου. Emenda: ἀπέχειν ΤΟΤ δικάζειν. a iudicis officio abesse.

Libanius habebat ex concubina filium quem quum heredem scribere non liceret cogitabat de testamento fideicommissario. Tom. I. pag. 125. ὁ νόμος ἐπολέμει τῷ νόθῳ κληρονομεῖν οὐκ ἐῶν. — φίλων μὲν οὖν ἦν ἀφθονία μοι δικαίων οἳ δ' ὥς ἕνα λάβοιεν ἔμελλον. Huius loci emendatio a Wyttenbachio in *Bibl. Crit.* egregie instituta est sed non perfecta. Corrigebat: οἱ δώσειν ἃ λάβοιεν ἔμελλον, optime, sed rei natura requirit praepositionem: οἱ ἈΠΟδώσειν ἃ λάβοιεν ἔμελλον. Hinc colligas quae fuerit antiqui Codicis conditio, ut pro his οἳ δ' ὥς ἕνα λάβοιεν scriberetur. Supererat enim: ΟΙ** ΔΩCΕ * ΝΑΛΛΑ-ΒΟΙΕΝ.

Pag. 158. 9. νόσημά τι τῶν Ὠρῶν τὰς ἐν τῇ γῇ διεφθάρκει Τυρίων οἴνου μητέρας (affectate pro ἀμπέλους) αὐτῷ. Non possunt αἱ ὄραι νοσεῖν. Emenda: νόσημά τι τῶν ἈΕρων. cf. I. 494. τὴν ἀγορὰν ἐῷμεν καὶ πάντων ἀέρων τὰ ἐγκλήματα. I. 587. 9. τῆς γῆς ὑπὸ τῶν ἀέρων ἡδικημένης. II. 75. οὐ πάσης (τῆς γεωργίας) ἀέρες κύριοι; I. 326. ἄγει δὲ τοὺς μὲν — ἀέρων ἕως τε καὶ φυγῇ. Idem mendum eximendum I. 621. 15. παρὰ δὲ αὐτῶν Ὠρῶν λιμοὶ καὶ λοιμοί, imo vero τῶν ἈΕρων.

Libanius Tom. I. pag. 168, 13. τὸν μὲν ὄρῳν ὄντα κάπηλον καὶ οὐδ' ὅ, τι οὐ πωλοῦντα. In aliis est οὐδοτιοῦν „unde sententia proreus contraria existit.” Reiske. sed superest aliquid vitii. Dixerat Libanius nihil non (id est omnia) vendentem, οὐδ'ΕΝ ὅ,

τι οὐ πωλοῦνται. cf. I. 40. 15. οὐδὲν ὅ, τι οὐ. II. 330. 3. οὐδὲν ὅ, τι οὐ ποιήσομεν, et alibi.

Libanius I. 167. 4. πλῆθος ἰατρῶν, ἐκείνων [συναγόντων] εἰσαγόντων, περὶ τὴν κλίνην καθήμενων. Expunge συναγόντων ex dittographia natum. Εἰσάγειν proprium in hac re verbum est.

Pag. 168. 17. τὸν διὰ ΤΕ γαστρός οὐσίαν ὡς πλείσῃν ἀνηλωκότα. Excidisse aliquid arguit otiosum ΤΕ, et ipsa rei natura, unde supplendum: διὰ ΤΕ γαστρός (καὶ τῶν ὑπὸ τὴν γαστέρα) οὐσίαν κτέ. Est in hac trita locutione urbana quaedam verecundia. Athenaeus p. 116. F. Ἀρχέστρατος δὲ περικλεΐσας τὴν οἰκουμένην γαστρός ἔνεκα καὶ τῶν ὑπὸ τὴν γαστέρα. Eodem modo Clemens Alexandrinus et alii dixerunt. Similiter Libanius I. 646. 5. quum τὴν πυγὴν, παῖς, honeste vellet dicere, ita dixit: χαλκῆν εἰκόνα αὐτοῦ καθελόντες εἶτα ἄραντες πρηνῇ κατὰ τὸν ἐπὶ τοὺς παῖδας τοὺς ἐν τοῖς διδασκαλείοις νόμον ἔτυπτον ἱμάντι τὰ τε νῶτα καὶ ΤΑ ΜΕΤΑ ΤΟΤΤΟ κάτω.

Pag. 169. 6. καίτοι με πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ δοθέντος ὅκνος ἔχει τὸν λόγον. Corrige: καίτοι με ΔΙΑ τὸ μέγεθος — ὅκνος ἔχει ΠΡΟΣ τὸν λόγον. Sic enim dicebant pro ὀκνῶ λέγειν. ut pag. 22. 11. πρὸς μὲν τῆς ὁδοῦ τὸ μῆκος, οἶμαι, κατώκνουν, ἐνίκᾳ δ' ὁμῶς ἢ Φιλίᾳ τὸν ὅκνον, et alibi saepius.

Libanius I. 170. 11. εἰ δὲ καὶ ἀνὴρ δοὺς δίκην μέγα παραμύθιον τῷ τετρωμένῳ, πόσον ἂν τὸ πόλεως καὶ τηλικαύτης εἴη; Excidit unum vocabulum, quo sine manca sententia est et oppositio vitiosa. Itaque leg. εἰ δὲ καὶ Εἶς (εἷς) ἀνὴρ κτέ.

GALENUS XVII. 1. pag. 793.

ἡναγκάσθην τὴν τε παλαιότητα τῶν ἀντιγράφων ἐπιζητῆσαι τὰ τε ὑπομνήματα τῶν πρώτων ἐξηγησαμένων τὸ βιβλίον. Leg. ΤΑ τε παλαιότατα τῶν ἀντιγράφων.

MELETEMATA CRITICA

AD ORATORES ATTICOS.

SCRIPSIT H. VAN HERWERDEN.

(*Continuantur ex Mnemos. 1875 fasc. I pag. 140.*)

II. AD DEMOSTHENEM.

Ignorat antiquior Graecorum sermo verbum compositum ἐκχλευάζω, quare de vitio mihi suspectum est quod editur in *Timocratea* § 15 (Bekk.) καὶ γὰρ ὑβριστικῶς ΠΡΟCΚΕΧΛΕΤΑΚΩC ὑμᾶς φανήσεται. Rectius, nisi fallor, est in libris quibusdam ΠΡΟCΚΕΧΛΕΤΑΚΩC, quod quam proclivi errore sic corrumpi potuerit, cadit in oculos. Ibidem § 31 ἢ πῶς οὐ σκέτλιον τὴν μὲν πόλιν [αὐτὴν] ἐκάτω ἡμῶν δεδωκέναι ἄδειαν [τοῦ] μὴ τι παθεῖν ἀλλὰ δὲ δεινὸν ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ποιήσασαν ἱερομνήαν, αὐτὴν δὲ μὴ τετυχηκέναι ταύτης τῆς ἀσφαλείας παρὰ Τιμοκράτους, ἀλλ' ἐν αὐτῇ τῇ ἱερομνήᾳ τὰ μέγισ' ἠδικῆσθαι. Magistellis reddantur, quae sepsi uncinis. Nam pronomini αὐτὴν propria demum ac legitima potestas est in verbis αὐτὴν δὲ μὴ τετυχηκέναι κτέ.; et a formula διδόναι sive ποιεῖν ἄδειαν pendere solet merus Infinitivus sine articulo velut supra § 9 scriptum extat ἄδειαν δὲ τὰ κοινὰ διαρπάξουσιν τῷ βουλομένῳ πεποιήκεν, non ἄδειαν δὲ τοῦ τὰ κοινὰ κτέ. Contra fieri potest ut aliquid exciderit § 32 Ἀνάγνωθι δέ μοι λαβὼν τούτον τὸν νόμον, ὃς διαρρήδην οὐκ ἔξ νόμον οὐδένα ἐναντίον

εἰσφέρειν, ἔαν δέ τις εἰσφέρει, γράφεσθαι κελεύει. Vix enim recte potuit omitti τοῖς ὑπάρχουσι νόμοις, quae verba mox adduntur § 34 in hisce: οὐκ ἔξ τοῖς ὑπάρχουσι νόμοις ἐναντίον εἰσφέρειν, ἔαν μὴ λύσῃ τὸν πρότερον κείμενον. Similiter est in ipsa legis formula § 33 ἐναντίον δὲ νόμον μὴ ἐξεῖναι τιθεῖναι τῶν νόμων τῶν κειμένων μηδενί, cuius formulae auctor ante oculos habuisse videtur textum integriorem. Interpretamento libera § 38 verba: διὰ ταῦτα πάντα ἐφ' ἐκάστην ἀπαντᾷ τὴν ἐδδὸν τῶν ἀδικημάτων [κωλύων καὶ] οὐκ ἔῶν βαδίζειν τοὺς ἐπιβουλεύοντας ὑμῖν. Noto enim usu Graeci οὐκ ἔῶ dicere amant pro κωλύων. Hinc quoque explicandum quod § 46 ἄλλος οὗτος νόμος οὐκ ἔῶν περὶ τῶν ἀτίμων οὐδὲ τῶν ὀφειλόντων λέγειν οὐδὲ χρηματίζειν περὶ ἀφέσεως τῶν χρημάτων κτῆ. in deterrimo quodam codice pro οὐκ ἔῶν legitur ὁ κελεύων, quae lectio perfrequency errore nata videtur ex ὁ κωλύων, quod ipsum fuit interpretamentum genuinae lectionis οὐκ ἔῶν. Dittographia perdidit quae leguntur § 43 sic corrigenda: ὕπερον δὲ γράφων ὁ τιθεὶς ἐπὶ τούτοις τόνδε τὸν νόμον [τὸν ἀνεγνωσμένον abesse malim] οὐκ ἐνόμιζε δίκαιον εἶναι, ΤΟΤC [ΑΤΤΟΤC] τῶν νόμων [ἀνα]γεγραμμένους ὕπερον ἢ ἐτέθησαν κυρίους εἶναι, ἀνενεγκεῖν ἐπὶ τὴν ἡμέραν ἀφ' ἧς ἐτέθησαν, καὶ πρότερον ποιῆσαι κυρίους ἢ ὁ θεὸς ἔκασον ἡξίωσεν. Sic enim emendata luce clariora sunt omnia. Et γεγραμμένους pro ἀναγεγραμμένους recte servarunt pars codicum. Interpretare vero, si poteris, eadem verba sic scripta, ut edi solent: ὕπερον δὲ γράφων ὁ τιθεὶς ἐπὶ τούτοις τόνδε τὸν νόμον, τὸν ἀνεγνωσμένον, οὐκ ἐνόμιζε δίκαιον εἶναι τοὺς αὐτοὺς τῶν νόμων ἀναγεγραμμένους ὕπερον ἢ ἐτέθησαν κυρίους εἶναι ἀνενεγκεῖν ἐπὶ τὴν ἡμέραν ἀφ' ἧς ἐτέθησαν, καὶ πρότερον ποιῆσαι κυρίους ἢ ὁ θεὸς ἔκασον ἡξίωσεν. Perspicuum esse reor verbis τοὺς τῶν νόμων γεγραμμένους ὕπερον ἢ ἐτέθησαν κυρίους εἶναι significari leges, quibus adscripta fuerat clausula. *haec lex non statim inde a die, quo lata est, rata esto sed ὕπερον demum*, i. e. ut non raro cavebatur, ἀπὸ τοῦ μετὰ τὸν νῦν ἄρχοντος, quemadmodum orator exposuit in praegressis.

Ibidem § 117 εἰ μὲν γὰρ Εὐκλήμων ἐάλω τὴν τῶν παρανόμων γραφὴν οὐκ ἂν ἔθηκε τοῦτον τὸν νόμον ὁ Τιμοκράτης, οὐδ' ἂν εἶδετο ἢ πόλις τούτου τοῦ νόμου, ἀλλ' ἐξήκει ἂν αὐτοῖς ἀπεσερηκόσι τὴν πόλιν τὰ χρήματα τῶν ἄλλων μὴ φροντίζειν.

Cave existimes vocabula ἡ πόλις esse interpolatoris locum non intelligentis. De industria enim cum acerba ironia addidisse videtur orator, quod Timocrates scilicet simulabat se legem suam tulisse ut reipublicae utilitati prospiceret. § 124 οὕτω δὴ καὶ οὗτοι οἱ ῥήτορες οὐκ ἀγαπῶσιν εἰ πένήτων πλούσιοι ἀπὸ τῆς πόλεως γιγνόμενοι. Malim ἀπὸ (τῶν) τῆς πόλεως. § 139 ἐπεὶ γὰρ (apud Locrenses) οὕτως οἶονται δεῖν τοῖς πάλοι κειμένοις χρῆσθαι νόμοις καὶ τὰ πάτρια περιστέλλειν καὶ μὴ πρὸς τὰς βουλήσεις μὴδὲ πρὸς τὰς διαδύσεις τῶν ἀδικημάτων νομοθετεῖσθαι. ὥς κτέ. Imo τῶν ἀδικησάντων. § 154 ἀλλ' οὐδὲ σπέρμα δεῖ καταβάλλειν ἐν τῇ πόλει οὐδένα. Malim οὐδένα. § 157 οὐ μὰ Δι' οὐ Τιμοκράτει χαρίσασθαι βουλόμενοι, πύθεν; ἀλλ' αὐτῷ συμφέρειν ἕκαστος ἡγούμενος τὸν νόμον. Correixerim ἡγούμενοι. § 165 ὁ δὲ τούτων αἷτιος Ἀνδροτίων εἶη, ὃν οὐδ' ὑπὲρ αὐτοῦ δίκην ἐξ λαβεῖν τὰ πεπραγμένα καὶ βεβιωμένα, μὴ τί γ' ὑπὲρ τῆς πόλεως [εἰσπράττειν εἰσφοράς]; Quantocius delectur pessimum interpretamentum, quo recte omisso in orat. *adv. Androktionem* pag. 609 perit omnis nitor lumenque orationis. § 202 ἀλλὰ νῆ Δία τὴν ἀδελφὴν καλῶς διώκηκεν. Oratio vix Graeca. Verum esse suspicor διέθηκεν, ut loquuntur omnes.

Contra Aristogitonem oratio sive potius invectiva conviciis est refertissima, verbosa magis quam copiosa, sophistica potius quam philosophica, prodens neque oratorem neque hominem bonum, Demosthene me iudice prorsus indigna. Cum Dobreo impense miror Valckenarii Orationem genuinam iudicantis sententiam. Graecitas tamen arguit non recentiore aliquem sophistam sed Demosthenis aequalem et veram non fictam aliquam causam tractare videtur. Pauca in hac oratione aliter constituerim.

§ 23 τὸ τὰς ἀρχὰς ἀπάσας — τῶν νόμων κρατεῖν ἐφ' οἷς εἰστέμφθησαν, καὶ μὴ τοὺς ἀσελγεσάτους βιάζεσθαι. Sententia postulat καὶ μὴδὲ τοὺς ἀσελγεσάτους κτέ. § 39 εἰ τοίνυν ἄρα καὶ τοιοῦτός τις ἐστὶν ἄνθρωπος ἐν τῇ πόλει, οἷος ἐκ παντὸς τρόπου τὸν κρινοῦντά τινα [καὶ σύκοφαντήσοντα] ζητεῖν, εἰ δὲ δικαίως ἢ ἀδίκως μὴδὲν φροντίζειν, οὐδὲν ἂν ἤττον εὖροι χρήσιμον ὄντα ἢ τοῦτον ἑαυτῷ. Quasi vero συκοφαντεῖν aliquis possit δικαίως. Reddatur igitur magistello turpe additamentum. § 57 λαβὼν αὐτὸς αὐτοχειρίᾳ πρὸς τὸ πωλητήριον [τοῦ με-

τοικίου] ἀπήγαγεν. Tollatur ridiculum emblemata. § 62 καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω κάλει μοι τὸν ἄνθρωπον αὐτόν, οὗ τὴν ῥίνα ὁ μισαρὸς οὗτος [ἐσθίων] κατέφαγεν. Procul dubio abiciendum est ἐσθίων. Sed praeterea longe malim ἀπέφαγεν, ut est in praegressis § 61 ὡς δ' εἰς τοῦθ' ἤκεν, ἀπεσθίει τὴν ῥίνα τὰνθρώπου. § 65 πότερον γὰρ ὅτι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ θάνατον κατέγνωτε καὶ τὴν μητέρα [αὐτοῦ] ὀφλοῦσαν ἀποασίου ἀπέδοσθε, διὰ ταῦτ' αὐτὸν ὑμῖν ὑπολαμβάνετε· εὐνοῦν εἶναι; § 80 ὁ φαρμακός, ὁ λοιμός, ὃν οἰωνίσαιτ' ἂν τις μᾶλλον ἰδὼν ἢ προσεῖπειν βούλοιο. Imo ἀποϊωνίσαιτ' ἂν, *abominetur*.

Adv. *Aphobum* I § 20: ἂν μὲν οὖν ἀργὸν Φῆ γενέσθαι, λόγον αὐτὸς ἀπενήνοχεν ἀναλωμάτων οὐκ εἰς σιτία τοῖς ἀνθρώποις ἀλλ' εἰς [ἔργα] τὸν εἰς τὴν τέχνην ἐλέφαντα καὶ μαχαιρῶν λαβὰς καὶ ἄλλας ἐπισκευάς, ὡς ἐργαζομένων τῶν δημιουργῶν. Interpolatoris esse ἔργα cum arguit universa loci compositio tum inde liquet, quod ἔργα Graece dicuntur ipsae res fabricatae non materies, unde res fabricantur. Cf. mox § 21 et § 33. § 29 ἄρα μικρὸν τι καὶ ἐξ ἀφανοῦς ποθεῖν καὶ παραλογίσασθαι βᾶδιον, ἀλλ' οὐ φανερώς οὕτως μικροῦ δεῖν τρία τάλαντα ταῦτα ἀνερπάκασιν; Huius loci est aut ἡρπάκασιν aut διηρπάκασιν. § 33 ἀλλὰ καὶ τοῦτον ἄρδην ἀφανίζουσιν [δλον]. § 47 τὴν μὲν προῖκα λαβεῖν ὁμολογήσαντα καὶ ἔχειν αὐτὸν πρὸς τοὺς ἐπιτρόπους ἀπογράψαντα. Quia Aphobus ipse erat tutor, necessario rescribendum πρὸς τοὺς (συν)ἐπιτρόπους, ut recte scribitur § 49 bis § 51, § 52, § 57. adv. Aphob. II § 4 § 16 ad Aphob. § 3, alibi. Eadem de causa infra § 50 requiro παρὰ τῶν (συν)ἐπιτρόπων et adv. Aphob. § 11 οὗ τε (συν)ἐπίτροποι.

Contra *Onetorem* I § 6 ὅτι τ' ἀμίσθωτον τὸν οἶκον ἐποιοῦν οἱ διαχειρίζοντες. Malim εἶων vel ἔλειπον.

Contra *Zenothemim* § 7 οὕτως δ' ὁ κοινωνὸς αὐτοῦ καὶ συνεργὸς τὸ μὲν πρῶτον εὐθύς [ἐν τῷ πλοίῳ] παρὰ τὰ δίκηματα, ὡς οὐδὲν εἰδὼς ἀλλ' ἐκπεπληγμένος καὶ αὐτὸς ἔπειθε τὸν πρωρέα (l. πρωρέα) καὶ τοὺς ναύτας εἰς τὸν λέμβον ἐκβαίνειν [καὶ ἐκλείπειν τὴν ναῦν] τὴν ταχίστην, ὡς ἀνελπίστου τῆς σωτηρίας οὐσης καὶ καταδυσσομένης τῆς νεῶς αὐτίκα μᾶλα κτέ. Male divelluntur vocabula τὸ μὲν πρῶτον εὐθύς παρὰ τὰ δίκηματα otioso quod interponitur scioli additamento ἐν τῷ πλοίῳ. Eius-

dem farinae sunt verba καὶ ἐκλείπειν τὴν νᾶυν. Insuper autem videndum annon praestet παρ' αὐτὰ τὰ δίκηματα, ut legitur v. c. in orat. *Contra Pantacnetum* § 2. Mox § 8 πάλιν μετὰ τῶν Μασσαλιωτῶν [τῶν τοῦ Ἑγεστράτου πολιτῶν] μὴ καταπλεῖν Ἀθήναζε τὸ πλοῖον ἔπραττε κτέ. prorsus non assequor, cur Massilienses dicantur Hegesistrati, qui perierat, cives, quandoquidem iidem cives erant ipsius, de quo hic sermo est, Zenothemidis cf. § 15 ὁ σὸς κοινανὸς καὶ πολίτης, ὁ Ἑγέστρατος ὡς ἔοικεν, ἐξηπάτηκέ σε, ubi nomen proprium suspectum habeo.

Contra Aratwrium § 18 ὁμολογήσας δ' ἐξόλσειν τὰς συνθήκας ὁ Ἀριστοκλῆς ἐμφανεῖς μὲν οὐκ αὖ καὶ τήμερον ἐννοχεν, εἰς δὲ τὴν ἡμέραν τὴν συγκειμένην ἀπαντήσας εἰς τὸ Ἑφαισεῖον προῦφασίζετο ὡς ὁ παῖς περιμένων αὐτὸν ἀπολωλεκῶς εἶη τὸ γραμματεῖον καθεύδων. Dormientisne manibus libellus exciderat, expergefactus autem delapsum tollere neglexerat? An genuina lectio fuit καθ' ὁδόν? Videant alii, sed minime dubito quin § 20 in verbis ὁ δ' Ἀριστοκλῆς, διαμαρτυραμένου τοῦ ἀνθρώπου ἐνκντῖον μαρτύρων μὴ ἀποφαίνεσθαι καθ' αὐτοῦ ἀνευ τῶν συνδιαιτητῶν, ἀποδημήσαντος [τοῦ ἀνθρώπου] διὰ τὴν συμφορὰν ἐρήμην κατ' αὐτοῦ ἀπεφύηατο τὴν δίκαιαν. Alterum τοῦ ἀνθρώπου aliena manu explicandi causa invecum esse. Simili vitio laborat ipsa orationis clausula: Εἶρηται μοι τὰ δίκαια ὅσα ἐδυνάμην. ὑμεῖς οὖν κατὰ τοὺς νόμους γιγνώσκετε τὰ δίκαια, ubi tamen ambigo, annon potius priore loco delenda sint vocabula τὰ δίκαια quam posteriore. Cf. *contra Dionysodorum* § 50. ἐγὼ μὲν οὖν ὅσαπερ οἶός τ' ἦν, εἶρηκα et *contra Phormionem* § 52.

Contra Phormionem § 2 οἵπερ τοῦτον ἤδεσαν οὐ συναπολέσαντα τὰ χρήματα [ἐν] τῇ νηϊ. Abiciatur praepositio. § 5 ἡμεῖς τοίνυν οὐ μόνον τοῦτο δεῖξομεν, ὡς οὐκ ἀποδέδωκεν, ἀλλ' ὡς οὐδ' ἐξ ἧν αὐτῷ ἀποδοῦναι. Aptius fuerit ἐν ἧν, i. e. ἐνεχάρει οἷόν τε ἐγένετο. agitur enim de re quae fieri non poterat. § 15 ἀλλὰ μὴ ὅτι ὁ Λάμπρις οὐκ ἐφθέγγεατο ἀλλ' οὐδ' αὐτὸς οὐτοσί οὐδὲν ἡξίωσεν εἰπεῖν παρεσηκότος τοῦ Λαμπρίδος, ὃ νῦν φησὶν ἀποδεδωκέναι τὸ χρυσίον. καίτοι εἰκός γ' ἦν αὐτὸν εἰπεῖν, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἡτί με προσκαλεῖ, ὃ ἄνθρωπε; ἀποδέδωκα γὰρ τούτῳ τῷ παρεσηκότι τὸ χρυσίον" κτέ. Manifestum est oratorem dedisse ἀποδέδωκα γὰρ τουτῷ τὸ χρυσίον omisso quod nunc adhaeret

verba (§ 53) ἐγὼ δ' ἀδικεῖν μὲν οὐδένα τῶν δανειζόντων οἶομαι, μισεῖσθαι μέντοι τινὰς ἂν εἰκότως ὑφ' ὑμῶν οἱ τέχνην τὸ πρᾶγμα πεποιημένοι μήτε συγγνώμης μήτ' ἄλλου μηδεὸς εἰσιν ἀλλ' ἢ τοῦ πλείονος. Non video quid melius reponi possit pro absurdo verbo εἰσιν quam (φροντίζ)ουσιν.

Contra Nausimachum § 16 τοτὲ δ' ὡς παραδόντος διώξετε. Futuri activi forma suspecta apud Atticos. Malim διώξεσθε. § 25 οὐ δικαίαν οὐδὲ γιγνομένην χάριν ἀξιώσουσι κομίζεσθαι παρ' ὑμῶν. Non intellego. An forte οὐ δικαίαν οὐδὲ γ' ἱκνούμενην χάριν, i. e. προσήκουσαν, nec sane convenientem gratiam?

Contra Boeotum de nomine § 30 εἰπέ μοι, Βοιωτέ, πόθεν νῦν Ἀκαμαντίδος Φυλῆς γέγονας καὶ τὸν δῆμον Θορίκιος. Sermonis proprietas postulat τῶν δῆμων.

Contra Boeotum de dote § 20 τὰ περιγενόμενα χρήματα ὁ πατήρ ὁ ἐμὸς ἔλαβεν ἐκ τοῦ βουλευτηρίου. Absurde. Quantocius reponere: ἐκ τοῦ πωλητηρίου, quod ut monuit amicus, conicere occupavit Valckenarius apud Piersōnum ad Moeridem i. v. πωλητήριον. Ignorare videntur criticorum commentarii optimam emendationem. § 44 ἀπηγόρευσεν αὐτῷ μὴ διαιτᾶν. Aoristi forma non Attica pro ἀπέπειπεν. Lege ἀπηγόρευεν, ut saepe verborum *iubendi* et *vetandi* apparent Imperfecta ubi poni potuerunt sensu quamvis diverso Aoristi.

(Continuabitur.)

GALENUS

XVIII. a. pag. 411.

Σιμωνίδης εἶπεν·

οὐπω τις οὕτω δασκίοις ἐν οὔρεσιν
ἀνὴρ λέγονται δις ἐν οὐδὲ πάρδαλιν
μοῦνος σενυγρῶ συντυχῶν ἐν ἀτραπῷ.

mirifico errore pro λέοντ' ἔδεισεν scriba dedit λέγονται δις ἐν. Emendate scriptum est Tom. XVII. a. pag. 897. Erat in vetusto libro ΑΙΔΙCΕΝ, ut apud Libanium ἐπαίτιοι pro ἐπέτειοι. Mnemos. 1875. pag. 10.

C. G. C.

H O M E R I C A.

SCRIPSIT C. G. COBET.

Cap. XXII.

ΞΤΜΒΛΗCΕΑΙ.

Quod dixi in vulgaribus Homeri Codicibus et Editionibus, ubi Alexandrinae lectionis non sunt diserta testimonia, formas mendosas et barbaras circumferri, dabo eius rei luculentum exemplum. Vulgata lectio *Πiad. T. 335.* nemini adhuc de mendo suspecta haec est:

ἀλλ' ἀναχωρῆσαι ὅτε κεΝ ξυμβλήσεαι αὐτῷ.

Quid est *ξυμβλήσεαι*? Forma nihili, forma barbara ex scribarum et Graeculorum inscitia nata. Poëta dixerat: *ὅτε κε ξυμβλήσαι αὐτῷ*, non *ξυμβλήCεαι*. In lingua Epica *βάλλω* habet aoristum *ἐβλήμην*, unde *ἐβλητο*, *βλήτο*, *βλήσθαι*, *βλήμενος* passim apparent. Optativus *βλήμην*, *βλήω* semel legebatur olim *Πiad. N. 288.*

εἴπερ γάρ τε ΒΑΗΙΟ πονεύμενος ἡὲ τυπείης,

ubi in libris omnibus est *βλεῖο*, quod quum in *Mnemos. 1873.* pag. 100. analogia duce in *βλήω* convertissem, apud Bekkerum vidi eam correctionem olim a nescio quo esse repertam et a Bekkero merito in ordinem receptam. *Ἐβλήμην* est aoristus linguae Epicae pro Attica forma *ἐβλήθην*, *βλήσθαι* est *βληθῆναι*, ut *βλήμενος* est pro *βληθείς* et *βλήω* pro *βληθείης*. *Ἐβλήμην* formatum est *δμηρικῶς* ut *ἐλύμην*, *λύμην*, *λύτο*, *λύντο* pro

ἐλύθην, ἐλύθη, ἐλύθησαν, et ἐχύμην et ἐδέγμην et ἐλέγμην et alia similia. Habet etiam formam activam ἐβλην pro ἐβλήμην significatione non diversam, unde βλείης est apud Epicharmum: αἱ καὶ τὸ βλείης ¹⁾ σφενδύα, teste Herodiano ad Piad. N. 238 et in composito ξυμβλήμεναι et ξυμβλήτην. Piad. Φ. 578.

πρὶν γ' ἢ ξυμβλήμεναι ἢ δαμῆναι.

et Odyss. Φ. 15.

οἱ δ' ἐν Μεσσηνί ξυμβλήτην ἀλλήλοισιν.

Ex ἐβλήμην componitur ξυνεβλήμην, ξυμβλήμην, unde ξυμβλήμενος legitur Odyss. Λ. 127. et alibi, et ξύμβλητο Piad. Ξ. 39. δ δὲ ξύμβλητο γεραῖδς, et ξύμβληντο ibid. vs. 27. Νέσσοι δὲ ξύμβληντο, Habent autem ἐβλήμην et ξυμβλήμην ut in optativo βλήμην, βλήῃ, βλήῃτο, sic in coniunctivo βλέωμαι, βλήεαι et βλήεται et ξυμβλήεαι. Βλέωμαι apud Homerum nusquam comparet sed eam formam sermonis HomERICI analogia liquido demonstrat, ut κτέωμεν, θέωμεν, φθέωμεν, τέωμεν. Tertia βλήεται tulit aetatem in Odyss. P. 472. ὁππότ' ἀνὴρ — ΒΛΗΕΤΑΙ pro βλήται, ubi non deest discrepans scriptura βλήσεται, sed sine idoneo teste. Βλήται conspicitur in composito H. 204.

εἰ δ' ἄρ' τις καὶ μούνος ἰὼν ξυμβλήται ὀδύτης.

Estne ad hanc lucem satis certum Homero reddendum esse suum:

ὅτε κε ξυμβλήεαι αὐτῷ,

pro ξυμβλήσεαι, neque enim ξυμβλήσομαι Graecum esse et ut illo loco βλήσεται sic hoc ξυμβλήσεαι ex Graeculorum socordia natum et mendosum esse et *barbarum*.

Cum forma ἐβλήμην, βλήσθαι, βλήμενος aptissime comparari potest ἐφθίμην, φθίσθαι, φθίμενος. Optativus est φθίμην, φθίτο. Odyss. κ. 51.

μερμήριξα Ἥδ' ἐπεσὼν ἐκ νηὸς ἀποφθίμην —
ἢ ἀκείων τλαίην.

et λ. 330.

πρὶν γὰρ κεν καὶ νύξ φθίτ' ἄμβροτος.

1) Eiusdem annotationis miserae reliquiae exstant in Etymol. Magno pag. 199, 52. ubi formae ἔβλην ex incerto poeta exemplum affertur hoc:

πότεν δὲ ὥλκεδς εὐπετὲς ἔβλην;

quod quis emendabit? βλείης non βλείς legendum esse censuit Ahrens de Dial. Dorica pag. 338 Sed αἱ καὶ coniunctivum postulat scribendumque βλείης, ut γείης, θείης.

Coniunctivi forma φθίωμαι, φθίηται, φθιώμεσθα corrupta vocali est Iliad. T. 172.

ἦν τινα πέφνη Ἀνδρῶν ἢ αὐτὸς φθίεται.

et Ξ. 85.

ὦφελλες — μηδ' ἄμμι τανασσέμεν οἷσιν ἄρα Ζεὺς
ἐκ νεότητος ἔδωκε καὶ ἐς γῆρας τολουπεύειν
ἀργαλέους πολέμους ὄφρα φθιόμεσθα τέκασος.

Quod Bekkerus dedit ὅτε κεΝ ξυμβλήσσαι pro ΚΕ pugnat et cum linguae Ionicae consuetudine et cum disertis Criticorum veterum testimoniis ac praeceptis. Scholia Veneta ad v. 756. ἦρχε: χωρὶς τοῦ Ν τὸ ἦρχε διὰ τὸ ἐπιφέρεισθαι δύο σύμφωνα. et ad. B. 671. ἄγε: χωρὶς τοῦ Ν τὸ ἄγε καὶ "ΟΛΩC ἐΦ' ὧν τὰ ἐπιφερόμενα (add. δύο) σύμφωνά ἐσι τὸ ἐκ τῆς προτέρας λέξεως σύμφωνον περιαιρετέον. Sic Codex A. Item B. ὅτε δύο σύμφωνα ἢ συλλαβὴ ἐπάγεται περιγραπτέον (αὐτῇ del.) τῆς προτέρας τὸ σύμφωνον. Similiter sequente P inutilis consonans N non scribenda Aristarcho auctore ad Iliad. T. 90. ἔξω τοῦ Ν αἱ Ἀριστάρχου „ἀλλὰ τί ΚΕ ῥέξαιμι." Conf. ad Ξ. 456. οὕτως κόμιζε ἄνευ τοῦ Ν. et Ω. 565. οὐ γὰρ ΚΕ τλαίη Ἀρίσταρχος. Quia duae consonantes quaelibet et P apud Iones praecedentem brevem producunt supervacua est N in his omnibus. Bekkerus sexcenties adversus haec peccavit ut in ὅτε ΚΕΝ ξυμβλήσσαι. Indicabo paucula de multis; Odyss. γ. 53. δῶκεν χρύσειον. ζ 159. ἐέδνοισιν βρίσας. λ. 106. κεν πρῶτον. ο. 524. εἴ κέ σφιΝ πρὸ γάμοιο. σ. 255. κεν κλέος. Et ante P. Odyss. δ. 639. τί κεν ῥέξειε. η. 63. ἔτεκεν Ῥηξήνορα, μ. 107. κεν ῥύσχιτο. Haec igitur et reliqua eiusdemmodi omnia ad Ionicae linguae consuetudinem sunt conformanda.

Ex hac Homericæ linguae copia, ut in aliis multis, videbis paucas quasdam reliquias in sermone Attico remansisse. Ἐμπλήμῃ et ἐνεπλήμην Atticis cum Homero communia sunt. Aristophanes habet ἔμπλησο, ἐμπλήμην, ἐμπλήτο, (ex palmaria Dawesii emendatione in *Lysistrata* vs. 235.

εἰ δὲ παραβαλὴν ὕδατος ἐμπλήθ' ἢ κύλιξ.

pro ἐμπλησθῇ κύλιξ.) ἐμπλήσθαι, ἐμπλήμενος. Ἐνεπλήμην apud multos legitur, unde Lysiae reddidimus: ἐπειδὴ τάχιστα ἐνεπλήντο pro ἐνεπέπληντο in *Nov. Lectt.* pag. 226. ut apud Homerum φ. 607.

πύλας δ' ἐμπλήντο γαλέντων.

Vitiosa scribarum consuetudo et apud Homerum et apud Atticos πίπλημι et ἐμπίπρημι dare solet. Recte legitur πιΜπλᾶσι / 1 Φ. 23. sed Φ. 3§1. repone ἐμπίΜπληθι pro ἐμπίπληθι.

Cap. XXIII.

CTNAEIPETAI.

Edebatur vulgo O. 680.

ὥς δ' ὅτ' ἀνὴρ ἵπποισι κελητίζειν εὖ εἰδώς,
ὅς τ' ἐπεὶ ἐκ πολέων πίσυρας συναΓείρεται ἵππους
σεύας ἐκ πεδίοιο μέγα προτὶ ἄτῳ δίνεται
λαοφόρον καθ' ὁδόν.

Porphyrus in *Quaest. Homericis* cap. VIII. ex Philemone longam βῆσιν descripsit de Codicum vitiis, cuius partem in gratiam iuniorum expromam, quia quantivis pretii est docti Critici testimonium et liber est in paucorum manibus. Postquam de vitiosa scriptura loci apud Herodotum dixerat, ita pergit: πολλὰ δὲ φέρεται μέχρι νῦν ἀμαρτήματα κατὰ τὴν Ἡροδότου συγγραφὴν καὶ ἔτι τὴν Θουκυδίδου καὶ Φιλίππου καὶ τῶν ἄλλων ἀξιολόγων συγγραφέων. Τί δέ; οὐχὶ καὶ τὰ ποιήματα σχεδὸν ἈΝΑΠΛΕΑ πάντα τυγχάνει ἀμαρτημάτων γραφικῶν καὶ τῶν ἄλλων ΠΑΡΑΔΙΟΡΘΩΜΑΤΩΝ πάνυ ἀγροίκων. καὶ ἵνα μὴ περαιτέρω τις προβαίνων ἐνοχλῇ διερευνώμενος τὰς ἐν τοῖς ἀντιγράφοις ἐμμεμενηκυίας ἡμαρτημένας γραφὰς ἐξέσῃ σοι σκοπεῖν καὶ τῶν Ὀμηρικῶν ταδί.

ὅς τ' ἐπεὶ ἐκ πολέων πίσυρας συναγεύρεται ἵππους
λαοφόρον καθ' ὁδόν.

ἐνταῦθα γὰρ πρὸς οὐδὲν ἀναγκασίον ἐγράφη διὰ τοῦ Γ. νωθρόν οὖν τὸ σημαινόμενον καὶ σφόδρα ὑπόκωφον προσπίπτειν ἔοικε. τὸ δὲ χωρὶς τοῦ Γ γράφειν Ὀμηρικὸν παρὰ (leg. πάνυ) τῇ χρήσει καὶ τῷ λόγῳ πάντῃ συνάδει ἐπεικῶς· τὸ γὰρ συναΓείρεται μᾶλλον προσεχῶς σημαίνει τὸ συνάγειν καὶ συναρμόζειν. καὶ ἐν ἄλλοις (K. 499).

σὺν δ' ἤειρεν ἱμᾶσι.

συνήγαγε τοὺς ἵππους (adde καὶ συνήρμοσεν).

Felix haec emendatio est merito a Bekkero recepta. Manavit hinc in Scholion Veneti B. οἱ δὲ συναείρεται ἀντὶ τοῦ συζεύξει (leg. συζεύξῃ) ὥς τὸ·

σὺν δ' ἤειρεν ἱμᾶσι.

Est in ea re proprium verbum συναίρειν. Legitur in B. Scholion: ὁ εἷς ἐξευγμένος ἵππος κέλῃς ὠνόμασαι, οἱ δὲ δύο ἄμιπποι ὁ καὶ ξυνωρίς, οἱ δὲ τέσσαρες τέτρωρον καὶ τέθριππον. Nascitur enim ex συναίρειν συνήρος, ut παρήρος (παραίρειν) et μετήρος (μεταίρειν). Συνήρος habet Atticam formam συνάρος et sic συναορίς et ξυνωρίς natum est, ut διγᾶς, διιγᾶς, nam συναίρειν est συζευγνύναι; itaque συνάρος est σύζυγος κοινῆς. Indidem igitur τετράρος et τέτρωρος prognata sunt. Ex παρήρος (παράρος) natum est Doricum πάραρος mente capius, ut apud Archilochum est:

πάτερ Λυκάμβα, ποῖον ἐφράσω τῷδε;

τίς σὰς παρήειρε Φρένας,

ᾧς τὸ πρὶν ἡήρεισθα;

quae te dementia cepit? et ex μετήρος (μετάρος) Atticum μετέρως.

Apparet autem ex iis quae apud Porphyrium sequuntur. cuius Critici haec sit loci Homericī emendatio et querela de Codicum vitiis. Est δ̄ διορθωτὴς ὁ Κοτυαεὺς Ἀλέξανδρος, qui in veterum libris corrigendis aetatem contrivit, ut testatur discipulus Aristides Smyrnaeus in dilecti praeceptoris ἐπιταφίῳ. „Quum esset in eo, inquit, magna vis dicendi et propriis libris inclarencere posset μᾶλλον εἴλετο τὴν τοῖς παλαιοῖς Ἑλλησι διακονίαν Tom. I. pag. 137. Dind. Quot poetas emendarit et explicuerit vide pag. 142. Quot Codices correxerit pag. 141. καὶ τοῖς βιβλίοις ᾧ διορθοῦτο (leg. διώρθου) τοῦτο ἐγκαταλέλειπται σύμβολον. ἐπὶ γὰρ τῷ Ἀλεξάνδρῳ παράγραμμα ἦν ἡ πατρὶς (ὁ Κοτυαεὺς). Est igitur diligenter notandum talem virum sic queri de libris veterum mendosis, quo nemo plures tractaverat correxeratque. Inconsiderate igitur Steinius in praefat. ad Herodotum pag. LXI. laudato Alexandri iudicio haec verba iecit: „nec magni facienda sive querella sive testimonium de Codicum depravatione: sic enim DECLAMITARE solent Critici cum quid parturiunt. Nam si declamitare est de rebus quas non satis noveris inania verba iactare, utrum ipse an Alexander magis declamitaverit facile dignoscitur. Alteram evidentem loci Homericī emendationem ab Alexandro repertam vide in Scholio Codicis A ad Iliad. ε. 241.

Nunc quoque carmina Homerica esse, ut Alexander queritur,

ἀνάπλεα γραφικῶν ἀμαρτημάτων καὶ τῶν ἄλλων παραδιορθωμάτων
πάνυ ἀγροίκων, et haec menda esse admodum antiqua et ex
vetustissimis libris propagata saepius posthac dabitur demon-
strandi locus.

Cap. XXIV.

— ΕΘΑΙ et — ΑΘΑΙ.

In omnibus libris Mss., qui aetatem tulerunt, perpetuo inter
se confusas videmus futuri et aoristi formas in — Εσθαι et
— Ασθαι, plerumque sic ut *futura* praeter sententiam loci ac
dicendi usum vel cum barbarismo in *aoristos* convertantur, nec
nisi rarissime contra. Codices antiquissimi in ea re non viden-
tur fuisse multo emendatiores quam nostri, unde saepius Critici
veteres annotarunt διὰ τοῦ Ε, ubi alii — Ασθαι exhibebant.
In Homeri carminibus ea labes multos locos contaminavit neque
ob perversas Editorum opiniones extirpari potuit. Ad Iliad. Γ. 112.

ἐλπόμενοι παύσασθαι διΐζυρόν πολέμοιο.

annotavit la Roche: „ἐλπομαι non solum aoristo iungitur, si
quid iam factum esse creditur, sed etiam si quid tam certe expec-
tatur ut PAENE factum esse existimare possis.” Argutari hoc est
(dicam enim quod sentio) et sanae rationi vim afferre, et illud
PAENE, quod est in ea interpretatione prorsus necessarium,
assumitur de nihilo. Unice verum est παύσασθαι. Quidquid
speramus *incertum* habet exitum praesertim in belli fortuna,
ubi plurima contra omnium expectationem evenire videmus.

ξυνδὲ Ἐνυάλιος καὶ τε κτενέοντα κατέκτα.

Nostri igitur ubique est arbitrii ex cuiusque loci natura con-
stituere utrum — Εσθαι an — Ασθαι scribi oporteat, et librorum
scripturas omnes in ea quidem re licet contemnere. In Iliad.
Γ. 28. editur: φάτο γὰρ τίς Εσθαι ἀλείψην, sed vs. 366.

ἢ τ' ἐφάμην τίς Ασθαι Ἀλέξανδρον κακότητος.

Quid inter utrumque locum interest? Nihil prorsus. Quid
cogitaverat Menelaus? utrum τίς ΟΜΑΙ τὸν ἀλιτήριον an ἐτίσά-
μην? Non est ambigua optio: eadem igitur forma in recta
et in indirecta oratione utendum; τίσομαι et ἢ τ' ἐφάμην τίς Εσθαι.
At libri dissentiunt. Quid ad rem si inter omnes constat
— Εσθαι et — Ασθαι perinde inter se permisceri atque Ε et ΑΙ,
similiaque? Vide nunc Iliad. X. 120.

Τρωσὶν δ' αὖ μετόπισθε γερούσιον ὄρκον ἔλωμαι
μήτι κατακρύψειν, ἀλλ' ἀνδρῶν πάντα δάσασθαι.

tamen paullo ante editur vs. 118. καὶ οἱ ὑπόσχωμαι — πάντα μάλα — δάσειν — ἅμα δ' ἅλλ' ἀποδάσσεσθαι, quia duo sunt antiqua testimonia haec: Ἀρίσταρχος ἀποδάσσεσθαι διὰ τοῦ Ε. et μέλλοντός ἐστι· διὸ διὰ τοῦ Ε (stulte editur διὰ τοῦ σ.). Itaque corrigendum Ψ. 773.

ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλον ἐπαῖξεσθαι ἄεθλον.
et β. 373.

ἀλλ' ὁμοσὸν μὴ μητρὶ Φίλῃ τάδε μυθήσεσθαι.
et γ. 173.

ὃς ἔφασκε Ποσειδάων' ἀγάσσεσθαι.
emendate legitur ω. 470.

Φῆ δ' ὄγε τίσεσθαι παιδὸς Φόνον.
sed mendose υ. 121.

Φάτο γὰρ τίσεσθαι ἀλείτας.

/X nec dubito quin φ. 235 proba lectio sit:

νῦν δ' ἔτι καὶ μᾶλλον νοέω Φρεσὶ τιμήσεσθαι.
pro τιμήσασθαι. Frustra enim comparant Ω. 560.

νοέω δὲ καὶ αὐτὸς Ἑκτορά τοι λῦσαι.
nempe λῦσαι *statim*, τιμήσεσθαι contra *posthac* τοῦ λοιποῦ: καὶ πρότερον, inquit, σε ἐτίμησα, νῦν δ' ἔτι μᾶλλον τοῦτο ποιήσεις διανοῦμαι. Neque dubium est quin ι. 496. scribendum sit:

καὶ δὴ φάμεν αὐτόθ' ὀλεῖσθαι.
pro ὀλέσθαι, non *perisse* se putabant sed *perituros*.

Frequens est idem mendum et perinde manifestum ubi Z et Ξ confusa sunt, ut Iliad. Π. 830.

ἥπου ἔφησθα πόλιν κεραΐζέμεν ἀμὴν

Τρωϊάδας δὲ γυναικας — ἄξειν ἐν νήεσσιν.

pro κεραΐζεμεν. Per ipsam rei naturam in talibus *futura* cum *futuris* componuntur, sed propter mendorum ingentem copiam docti homines ad haec veluti occalluerunt et nihil sentiunt. Vel apud unum Thucydidem magnus locorum numerus est sic corruptorum, sed quia *PAENNE facta esse* eruditus videntur ea, quae dicuntur instare, mendosas scripturas sedulo foveant ac tumentur.

Saepius igitur apud Homerum inter se mutant locum πολε-
μίζων — πολεμήζων, τελεμήζων — πελεμήζων, ἐξενάριζε — ἐξενάριξε,

ἐδάϊζε — ἐδάϊξε, aliaque his similia complura, unde unum proferam Φ. 463.

ἐννοίγαι, οὐκ ἂν με σαόφρονα μυθήσαιο
ἔμμεναι, εἰ δὴ σολγε βροτῶν ἔνεκα πτολεμίῳ.

clamat sententia praesenti πτολεμίῳ nullum esse locum, sed
ei cum futuro in talibus componi oportere, ut A. 293.

ἢ γὰρ κεν δειλὸς τε καὶ οὔτιδανδς καλεοίμην,
εἰ δὴ σοὶ πᾶν ἔργον ὑπείξομαι.

et aliis locis passim. Itaque nunc quoque poëta dixerat:

εἰ δὴ σολγε βροτῶν ἔνεκα πτολεμίῳ.

Similiter T. 85.

, Τρώων βασιλεῦσιν ὑπίσχεο φοινοποτάζων.

Πηλεΐδew Ἀχιλλῆος ἐναντίβιον πολεμίῳ. non hoc erat pollicitus *pugnare* se, sed *pugnaturum*: ergo πολεμίῳ verum est.

Cap. XXV.

ΚΑΤΑΚΤΑΝΘΟΥCIN.

Barbarae formae in Homeri carminibus inoleverunt κτἈνέw et κατακτἈνέw his locis Z. 409.

τάχα γὰρ σε κατακτἈνέουσιν Ἀχαιοί.

et Z. 481.

ἀλλὰ ποθ' ὦδε κατακτἈνέεσθε καὶ ὕμμες.

et celebrato versu Σ. 309.

ξυνὸς Ἐνυάλιος καὶ τε κτἈνέοντα κατέκτα.

Duplex est apud Homerum occidendi verbum κτείνw et κατακτείνw. Aoristi sunt ἔκτεινα κατέκτεινα, ἔκτανον κατέκτανον, ἔκταν κατέκταν, unde κατακτάμεν, κατακτάμεναι et coniunctivus κτέωμεν χ. 216. ὁππότε κεν τούτους κτέωμεν.

Passivae formae aoristi sunt ἔκτατο, ἀπέκτατο, κατέκτατο, κτάσθαι, κτάμενος, et in plurali κατέκταθεν, ut ἀπέφθιθεν.

Futurum est ex κτείνw et κατακτείνw κτἘνῶ κτενέw, et κατακτἘνεῖ κατακτενέει, quae formae passim in utroque carmine leguntur.

ρέλποντο — κτενέειν. N. 42.

ἐτέλπετο — κτενέειν. O. 702.

ρέλπετο — κτενέειν. P. 496.

κτενεῖ ἔγχει O. 65.

κτενεῖ Ἑκτορα O. 68.

οὐ μὴν με κτενέεις. X. 13.

κτενέει τέ με. X. 124.

οὐτ' αὐτὸς κτενέει. Ω. 156. 185.

αὐτίκα δ' ὕμμε κατακτενεῖ. Ψ. 412.

αὐτός τε κτενέω. π. 404.

Unde igitur et quoniam pacto κτάνέω κατακτάνέω et κατακτάνεσθε nasci potuerunt? Nempe eorumdem socordia, qui ἄξασθε, ἄξαντο, ἐβήσαντο, ἰδύσαντο, et δύσαντο scribescentes οὐδ' ἐλληνίζειν τὸν ποιητὴν εἶπασαν.

Plane gemellum mendum obsidet libros Herodoti in διαφθερέω. Optimi omnes servant IX. 42. διαφθαρέονται, et deteriores V. 51. διαφθαρέει σε ὁ ξεῖνος. Barbara haec quidem sunt, sed librarios et Graeculos in fraudem hanc induxerunt cognatae formae apud Homerum κατέκτα, κατέκτανον, κατέκταθεν, apud Herodotum διέφθαρται et διεφθάρη. Διαφθείρω apud Homerum habet futurum διαφθέρω N. 625.

ὅς τέ ποτ' ὕμμι διαφθέρσει πόλιν αἰπὴν.

unde Hesychius Διαφθέρσει: διαφθερεῖ.

Cap. XXVI.

ODYSS. N. 213.

Pessime mulcatus est Odysseae versus N. 213. ubi Bekker. edidit:

ἧ τέ μ' ἔφαντο

ἄξειν εἰς Ἰθάκην εὐδείλοιοι οὐδὲ τέλεσσον.

Ζεὺς σφέας τίσαιθ' ἱκετήσιος.

ubi Harleianus duo Scholia servavit: ἀπόλυτος ἡ σφεας. id est „σφεας *encliticum est*” et Ζηνόδοτος τίσασθαι. Hinc Dindorfius in Praefat. p. LXI. „scripserat Zenodotus Ζεὺς σφέας τισάσθω ἱκετήσιος.” quod cur verum esse non possit. primum dicam. Legitur in Scholio ad Iliad. Γ. 280.

ὕμεῖς μάρτυρες ἔσε.

ἔσε, inquit, imperativus est: πολλὰ ἔσι προστακτικὰ ὡς πρὸς τοὺς θεοὺς.

Ζεῦ πάτερ, ἀλλὰ σὺ βῦσαι —

ποιήσον δ' αἶθρην, δὸς δ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι.

addere poterat quod continuo sequitur:

ἐν δὲ φάει καὶ ὄλεσσον. (P. 645.)

Sed ex hac observatione non multum discimus Utilius erat admonere in oratione ad Deos imperativum poni, sed in oratione de Diis numquam imperativum, sed *semper optativum* usurpari ἐν μὲν τῷ πρὸς θεοὺς λόγῳ τὰ προστακτικὰ τίθεται, ἐν δὲ τῷ περὶ θεῶν τὰ εὐκτικά. Ergo in secunda persona *semper imperativum*, in tertia ubique optativum videbis, ut in notis precibus:

Ζεῦ βασιλεῦ, τὰ μὲν ἐσθλὰ καὶ εὐχομένοις καὶ ἀνέυκτοις
ἄμμι δίδου, τὰ δὲ λυγρὰ καὶ εὐχομένοις ἀπέρυκε.

sic apud Homerum est: ἤϊξον δὴ ἔγχος Διομήδεος, et apud Aristophanem: ὦ Ζεῦ, μέγα βρόντησον, et apud Pherecratem: ὦ Ζεῦ, — ὁπόταν σχολάζῃς νῆψον, id est *mitte nivem*, et in puerorum precibus Athenis: ὕσον, ὕσον, ὦ Φίλε Ζεῦ, et ἔξεχ', ὦ Φίλ' ἤλιε, et passim his similia leguntur. Quaere exemplum imperativi in tertia persona, nullum reperies. Ipsa natura ducit ad optativum et exemplorum plena sunt omnia. Itaque vitiosum est Ζεὺς τισάσθω, et τίσαιτο necessarium ac verum est. Quid est igitur legendum? Facile reperies ubi intellexeris male abesse particulam in huiusmodi imprecatione poni solitam, ut apud Plautum ac Terentium toties:

AT *te Dii Deaeque perduint.*

AT *te Iupiter Dique omnes perdant.*

AT *tibi Di dignum factis exitium dunt*¹⁾.

quod Graece dixeris:

ἀλλὰ σε

ἀνθ' ὧν ἔδρασας ἐξολέσειαν οἱ θεοί.

ut in *Pluto* vs. 592.

ἀλλὰ σέγ' ὁ Ζεὺς ἐξολέσειεν κοτίνου σεφάνῳ σεφανώσας.

Sic igitur Homerus quoque dixerat:

Ζεὺς ΔΕ σφεας τίσαιθ' ἱκετήσιος. ^c

planissime ut Xenophon in *Anabasi* III. 2. 60. ἌΛΛΑ τούτους

1) Terent. *Andr.* IV. 1. 43. ad quem locum Donatus: „AT *principium ad increpationem aptum*, ut Virgilius (Aen. II. 535).

AT tibi pro scelere, exclamat, pro talibus ausis
Di, si qua est coelo pietas, quae talia curet,
persolvant grates dignas et praemia reddant
debita.

μὲν οἱ θεοὶ ἀποτίσαιντο. et Homerus ipse Odyss. Δ. 667.

ἀλλὰ τοι αὐτῷ Ζεὺς δλέσειε βίην.

Σφεας eodem modo in unam syllabam contrahitur et aliis locis et Α. 128.

ἐκ γὰρ σφεας χειρῶν φύγον ἡνία σιγαλλέντα.

Cap. XXVII.

VOCATIVUS PRO NOMINATIVO.

Compluribus apud Homerum locis ubi poëta nominativum dederat cantores et lectores ἐκ τῆς συνηθείας vocativum substituerunt et sic numeros poëtae misere corruerunt. In Iliad. Σ. 385 et 424. in libris omnibus fertur haec scriptura:

τίπτε Θέτι τανύπεπλε ἰκάνεις ἡμέτερον δῶ;

Bekkerus ΘέτιC τανύπεπλε reponens partem tantum veri vidit, nam verum est:

τίπτε ΘέτιC τανύπεπλοC ἰκάνεις ἡμέτερον δῶ,

nihil erat coniectura opus, quia utroque loco diserte commemoratur Zenodoti lectio haec ipsa Θέτις τανύπεπλος. Sequiores qui non cogitaverant perinde dici Θεμιστοκλῆς ἦκω in prima persona atque Θέτις ἰκάνεις in secunda, locum Homeri ad suam loquendi consuetudinem conformarunt. Pessumdant numeros sed in ignorance τοῦ δίγαμμου tot rimis antiqua carmina hiabant, ut ea res neminem adverteret. Postquam felix Bentleii acumen τὸ δίγαμμα tamquam ex Orco reduxit et metri Homericī praesentia et suavitas hinc melius intellecta est et cognita, huiusmodi molestae et odiosae χασμωδῖαι vel ipsae antiquae lectionis labem arguunt et ubi semel laesa auris suspicionem movit statim suspicionem reperta vera lectio sequitur. Audias modo. ε. 87.

τίπτε μοι Ἑρμείᾱ χρυσόρραπι εἰλήλουθας;

imo vero ἙρμείᾱC χρυσόρραπιC, ut Θέτις τανύπεπλος. T. 20.

ἔγνως ἐννοσίγαιC Ἑμὴν ἐν σήθεσι βουλήν.

visne Homero dignos numeros audire? rescribe: ἔγνως ἐννοσίγαιOC Ἑμὴν.

Editur O. 49.

εἰ μὲν δὴ σύ γ' ἔπειτα βοῶπι πότνια Ἥρη.

sed annotatur: Ἀριστοφάνης μετὰ τοῦ C βοῶπιC καὶ ἔστιν εὐφραδέτερον. Laeti et grati accipimus, et eadem opera emendabimus Ω. 88.

ἔρσο Θέτι, καλλέει Ζεὺς ἄφθιτα μῆδεα εἰδώς.
 imo vero ἔρσο ΘέτιC, ut solet poëta in talibus nominativos
 ponere, vide Aristarchum ad Γ. 277. afferentem ρ. 415. ὁδὸς
 φίλος, et Φ. 106. ἀλλὰ, φίλος, θάνε καὶ σύ. Idem mendum
 ex Φ. 474.

νηπύτιε τί νυ τόξον ἔχεις ἀνεμώλιον αὐτῶς;
 Barnesius sustulit νηπύτιOC reponens. Arguit vitium et laesa
 auris et similium locorum comparatio. Pergamus igitur eundem
 errorem evellere Σ. 357.

ἔκρηξας καὶ ἔπειτα βοῶπι πότνια Ἥρη.
 imo vero βοῶπιC ne turpiter claudicant numeri, et Θ. 420.

ὄφρ' εἰδῆς γλαυκῶπι ὅταν σῶ πατρὶ μάχῃαι.
 periit δίγαμμα et permolestum est τὸ κρηγνὸς τοῦ ρυθμοῦ.
 Utrumque malum tollemus rescribendo:

ὄφρα Φιδέης γλαυκῶπιC ὅταν σῶ πατρὶ μάχῃαι.

Denique in Odyss. ω. 328. eadem metri labes alio remedio
 sananda. Editur:

εἰ μὲν δὴ Ὀδυσσεύς γε ἑμὸς παῖς ἐνθάδ' ἰκάνεις.
 sed a vetere cantore profectum arbitror:

εἰ μὲν δὴ Ὀδυσσεύς CT Γ' ἑμὸς παῖς ἐνθάδ' ἰκάνεις.
 ut Iliad. O. 49.

εἰ μὲν δὴ CT Γ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη.
 et sic saepius aliis locis.

Est operae pretium cum illis Homeri locis comparare Pla-
 tonicos hosce: Protag. 310. B. Ἰπποκράτης οὗτος μὴ τι νεώτερον
 ἀγγέλλεις; Sympos. 172. A. ὁ Φαληρεὺς οὗτος Ἀπολλόδωρος οὐ
 περιμενεῖς; et 213. B. Σωκράτης οὗτος — ἑλλοχῶν — ἐνταῦθα
 κατέκεισο; Hipp. παῖ. 281. A. Ἰππίας ὁ καλὸς τε καὶ σοφὸς
 ὥς διὰ χρόνου ἡμῖν κατῆρας εἰς τὰς Ἀθήνας.

GALENUS

XIV. pag. 648.

narrat quo pacto clam ex urbe Roma exierit; ἄφνω τῆς Ῥωμαίων
 πόλεως ἐξῆλθον — ἕνα καταλιπὼν οἰκέτην, ᾧ προσέταξα — τῶν
 ἐκ τῆς ΒΗβούρας περκώπων παρπλαβόντα τινὰ πωλῆσαι τὰ κατὰ
 τὴν οἰκίαν. Leg. ἐκ τῆς COYβούρας. C. G. C.

Ἔως — Τέως confusa.

Ostendam luculento exemplo in quam putidos errores pereruditi quidam grammatici veteres librorum mendis decepti sese induerint, et quam nihil propterea eorum auctoritati sit tribuendum ubicumque magna gravitate et multis veterum scriptorum testimoniis ea docent quae cum Graecitatis ingenio et natura pugnant. Absurdum est, ut hoc utar, ἔως et τέως inter se confundere et ubi relativo opus est demonstrativum ponere. Perinde esset τότε pro ὅτε dicere aut τηλικούτος pro ἡλίκος aut ταιούτος pro οἶος, τοσούτος pro ὅσος, τηνικαῦτα pro ἡνίκα, et apud Homerum τόφρα pro ὄφρα et τῆμος pro ἥμος, quae confusio non esset ineptior quam ubi sententia ἔως postulat τέως substituere. Erat tamen hoc manifesti erroris genus in Codicibus perantiquis non infrequens unde factum est ut doctissimi Ἀττικισταί nil mali suspicati serio scriberent τέως apud veteres Atticos pro ἔως dici solere. Testem produco primum Scholiastam Platonis, cuius est pererudita annotatio ad Platonis *Hipparchum* pag. 229. D. ΤΕΩC, inquit, δηλοῖ τὸ προτοῦ ¹⁾). Δημοσθένης· „ὁ τέως προσκυνῶν τὴν θύλον.“ deinde alia ex Aristophane et Zoilo ²⁾ exempla attulit, et ita pergit: ἐν τῇ Εἰρήνῃ εὐρηται ἀντὶ τοῦ ἜΩC· λέγει δὲ ὁ ἱπποκομῶν τὸν κἀνθαρον·

1) Hinc sumta sunt quae leguntur in Bekkeri *Anecdota* pag. 309. 23. Τέως δηλοῖ τὸ προτοῦ, δηλοῖ δὲ καὶ τὸ πρότερον. σημαίνει καὶ τὸ ἐν τοσούτῳ. σημαίνει καὶ τὸ ἔως.

2) Legerat Zoili τὸ εἰς Πολύφημον ἐγκώμιον unde nonnulla descripsit. Obiter vitium exime. Editor: Ὀδυσσεὺς τέως ὁ σωζόμενος -- περιώφθη μετὰ τὴν ἀρὰν (Polyphemi) ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς. Repone ὁ τέως σωζόμενος.

ἔρειδε, μὴ παύσαιο μηδέποτε' ἐσθίων
τέως ἔως αὐτὸν λάθης διαρραγείς.

καὶ Δημοσθένης ἐν τῷ παραπρεσβείας ἀντὶ τοῦ ἜΩC. „ἀντὶ δὲ τοῦ Εὐβοίαν ἀποδοθῆναι περὶ Δρυμοῦ καὶ τῆς πρὸς Πανάκτω χώρας μεθ' ὅπλων ἐξερχόμεθα ΤΕΩC δ' ἦσαν ἔσω οἱ Φωκεῖς οὐδέποτε' ἐποιήσαμεν.” Addidit denique veterem ex Pherecyde fabulam de nomine urbis Τέω. ὁ γὰρ Ἀθάμας — εὐρὼν Ἀρέαν τὴν θυγατέρα ἀθύρουσαν — ἤρετο αὐτὴν „τί ποιεῖς;” ἡ δὲ εἶπεν „ΤΕΩC σὺ ἐζήτεις ἵνα πόλιν κτίσῃς εὐρον.” ἀφ' οὗ ἀνακινήθεις τὴν πόλιν ὠνόμασε ΤΕΩ. Bellissima profecto haec etymologia est et naturae rei conveniens. Sed omnia haec exempla mendosa sunt et ἀττικισμῷ nostro, quisquis est, scribarum errores mirifice imposuerunt. Ut ab ultimo incipiam: ΤΕΩC σὺ ἐζήτεις ἵνα πόλιν κτίσῃς (leg. κτίσεις) εὐρον (leg. ἐγὼ εὐρον), dixeris de scriptura ΤΕΩC nullam controversiam esse posse: namque etymologiam (sive veram illam sive futilem et malesanam) eo vocabulo inniti. Bonum factum quod eiusdem rei ex eodem fonte haustae meliorem et fideliorem testem habemus Stephanum Byzantinum v. Τέως, ubi Athamantis filia ad patrem ita dicit: ἜΩC σὺ χῶρον ἐσκόπεις ΤΕΩC ἐγὼ πόλιν σοι ἐδειμάμην. quae lectio et omnes habet numeros veritatis et insuper metro ligata est. Est enim versus iambicus octonarius puris putis iambis constans:

ἔως σὺ χῶρον ἐσκόπεις τέως ἐγὼ πόλιν σοι
ἐδειμάμην.

Scio equidem casu saepe fieri ut soluta oratio numeris poëticis ligata esse videatur, sed qui aurem habent ex verborum compositione et delectu facile animadvertunt sitne poëtae oratio an sermo pedester fortuito metri speciem prae se ferens. Hoc igitur exemplum ἀττικισμῷ incerto ereptum esse fateberis. Videamus de caeteris: ὁ ἱπποκομῶν τὸν κάνθαρον (quod scite et eleganter dictum est) narratur ita dixisse:

ἔρειδε, μὴ παύσαιο μηδέποτε' ἐσθίων
τέως ἔως αὐτὸν λάθης διαρραγείς.

Eadem est in Ravennate scriptura nisi quod σαυτὸν pro αὐτὸν exhibet:

τέως ἔως σαυτὸν λάθης διαρραγείς.

sed multis indiciis apparet lectionem hanc esse vitiosam et aliter

in libro, quo ἀττικισῆς usus sit, scriptum fuisse. Τέως ait pro ἔως Aristophanem posuisse, sed minime id colligitur e vulgata scriptura τέως ἔως, in qua manifesto τέως significat id quod solet μέχρι τούτου tamdiu. Praeterea necessarium ἄν periit, sed quod Dawesius coniecit

ἔως σεαυτὸν ἄν λάθῃς διαρραγείς

non est Graeca compositio. Ἔως ἄν et similia non divelluntur nisi interposita particula ἔως μὲν ἄν, ἔως δ' ἄν, ἔως γὰρ ἄν, sed ἔως σεαυτὸν ἄν pro ἔως ἄν σεαυτὸν soloecum est. Deinde σεαυτὸν non tantum inutile est et supervacaneum, sed vitiose additum. λανθάνω, λέληθα ἑμαυτὸν et λήσεις σεαυτὸν et sim. locum habent in iis quae quis imprudens facere dicitur, sed nemo imprudens malum aliquod vel infortunium accipit. Apud Aristophanem optime habet:

οἶδα μὲν ἀρχαῖόν τι θρῶν κοῦχ' ἑλέηθ' ἑμαυτόν.

et in Pace:

λήσεις σεαυτὸν τὰς πόλεις ἐκκοκκίσας.

et sic saepius alibi, sed ἔλαθον ἑμαυτὸν διαρραγείς vitiose dictum est. Percommode Berglerus comparavit locum Phoenicidis apud Athen. pag. 415. E.

ἔσθιει Μέχρι ἄν διδῶ τις ἢ λάθῃ διαρραγείς.

Ex his Aristophanis manum hanc ferme esse suspicor:

ἔρειδε, μὴ παύσαιο μηδέποτ' ἔσθιων

Ἔως ἄν (ἐκ τούτου) λάθῃς διαρραγείς.

eamque olim labem concepisse: primum pro Ἔως irrepsisse Τέως a Scholiasta lectum, deinde in caeteris excidisse quaedam et temere supplevisse aliquem quod in buccam venit:

τέως ἔως σεαυτὸν λάθῃς διαρραγείς.

Venio ad Demosthenem, sed primum alterum testem producendam pereruditum et illum et in Oratorum libris multum versatum, cuius testimonium nobis servavit Suidas. Suidas enim nescio unde nactus est Λέξεις ῥητορικὰς a caeteris omnibus diversas et tamquam geminis multis Oratorum testimoniis distinctas. Vid. Suid. γ. Αἰσθέσθαι, ἄμα, ἀνάργυρος, ἀπείπατο, ἀτόμισθος, ἄττα, δεῦρο, διαθέσεις καὶ διαθέσθαι, ἔγγειον, ἐπὶ καλὰ μὴ ἀροῦν, ἐσχηματισμένος, θωπεία, ἱκετεύω, καυχῆ, λιθουργική, μηλόβοτος χώρα, μοχθηρία. νέμειν προσάτην, ὀκνῶ, ὁμοῦ, οὐσία φανερά, παιδάριον, πατρῶων, πραγματεία, προηροσίαι.

προὔκειτο, προχαριστήρια, Σαμοθράκη, συστημαίνεσθαι, ὑπεψηφίσασατο, ὑπὸ μάλης. In his una est v. Τέως, in qua primum Antiphontis et Isaei locis docet τέως poni pro πρότερον, πάλαι, μέχρι του, ut apud Isaeum ἐν τῷ πρὸς Λυσίβιον „ἡγούμεθα γὰρ ἐκείνη μὲν τὸν ἐγγύτατα γένους συνοικεῖν δεῖν, τὸ δὲ χρῆμα (leg. τὰ δὲ χρήματα) τέως τῆς ἐπικλήρου εἶναι, ἐπειδὴν δὲ ἡβήσωσιν ἐκείνους αὐτῶν κρατεῖν.” His igitur praemissis ita pergit: καὶ ἐπὶ τοῦ ἙΩC ὡς παρὰ Δημοσθένει ἐν δευτέρῳ τῶν Φιλιππικῶν „ὥσπερ γὰρ ἐν τοῖς σώμασι ΤΕΩC μὲν ἂν ἐρρωμένα ἢ οὐδὲν ἐπαισθάνεται τῶν καθ’ ἕκαστα σαθρῶν.” καὶ ἐν τῷ κατὰ Διονυσιοδώρου „τοὺς δὲ εἰς Ῥόδον τόκους μὴ καθομολογεῖν ΤΕΩC ἂν διακριθῶμεν.” καὶ ἐν τῷ περὶ τῆς παραπρεσβείας „ἀντὶ τοῦ τὸν Ὀρωπὸν ὑμῖν παραδοθῆναι περὶ τοῦ Δρυμοῦ καὶ τῆς πρὸς Πανάκτῳ χώρας μεθ’ ὅπλων ἐξέρχεσθαι ὃ ΤΕΩC ἦσαν σῶοι Φωκεῖς οὐδέποτε ἐποίησαμεν.” καὶ ἐν τῷ περὶ τῶν συμμεριῶν „καὶ μὴν οὐδὲ τῶν ἄλλων οὐδένα ἂν Ἑλλήνων εἰκότως φοβηθέντα τὸν πόλεμον τοῦτον ὀρῶ. τίς γὰρ οὐκ οἶδεν αὐτῶν ὅτι ΤΕΩC μὲν κοινὸν ἐχθρὸν ἐκείνον (excidit ὑπειληφότες) ὁμονόουν ἁλλήλοις πολλῶν ἄρα (leg. ἀγαθῶν) ἦσαν κύριοι.” Vides hominem in Demosthenis orationibus probe versatum librorum mendis deceptum imbibisse opinionem perabsurdam Τέως pro Ἔως recte et ordine dici potuisse. Inveteraverat hic error apud eos, qui Demosthenem et reliquos scriptores Atticos legebant, describebant, *corrigebant*. Inspiciamus Demosthenis praestantissimum librum Parisinum S. et gliscentem errorem animadvertamus. pag. 24. 2. Τέως μὲν ἂν ἐρρωμένα ἢ S et omnes. pag. 188, 8. Τέως — ὁμονόουν ἁλλήλοις. 446. 3. Τέως ἦσαν Φωκεῖς σῶοι. pag. 484. 22. Τέως τὸν τρόπον τοῦτον ἐνομοθέτου. pag. 520. 1. Τέως ἂν χρησθῇ. pag. 656. 16. Τέως μὲν ἐώρων. pag. 721. 1. Τέως ἂν ἐκτίσῃ. et post pauca: Τέως ἂν ἐκτίσῃτε. ubi S. τε ὡς habet pag. 726. 12. Φυλάττειν Τέως ἂν καταστήσῃ τοὺς ἐγγυητάς. S. τε ὡς. pag. 791. 14. Τέωςπερ ἂν ἐκτίσῃ. pag. 857. 14. Τέως ἀνὴρ ἐγὼ γενοίμην. pag. 1287. 14. Τέως ἂν κριθῶμεν. Nonnumquam libri variant, ut pag. 44. 10. et 733. 16. ubi S. veram lectionem servat, alii Τέως exhibent. Turpe emblemata adhaesit in libris Demosthenis pag. 442. 20. ὃ τέως [πρώην] προσκυνοῦν τὴν θόλον. sustulit mendum vetus Platonis Scholiasta, ut vidimus.

Itaque hi loci omnes manifesto errore laborant. Iam in libris

vetustissimis, quibus nostri ἀττικισταί utebantur, hic illic apparebat vitiosum Τέως pro Ἔως, quod quum grammaticis verum ac sanum esse videretur idem mendum multos alios locos veluti contagione quadam infecit et passim apud Demosthenem, subinde apud alios, absurde τέως scribitur ubi sententia *quamdā*, donec postulat, ut apud Platonem in *Symposio* pag. 191. E. καὶ Τέως ἂν παῖδες ὄσι — Φιλοῦσι τοὺς ἄνδρας. Libanius quoque sic corruptus est Tom. IV. 217. 20. νέμονται οἱ θεοὶ τὰγαθὰ τοῖς ἀνθρώποις ἄλλοις ἄλλα, ἂ Τέως μὲν ἂν ἔχη τις κέρδος τὸ ζῆν, εἰ δ' ἐκπέσοι βέλτιον ἀποθανεῖν.

Primus omnium Dindorfius apud Demosthenem grammaticorum et scribarum errores ausus contemnere ubique Oratori reddidit quod certa et indubitata Graeci sermonis lex postulat.

C. G. COBET.

VITIORUM ORIGO IN LIBRIS ANTIQUIS.

Μεταγραμματισμός.

Galenus XVIII. 2. pag. 778. ita dicit: *nulla sunt in libris vetustis menda* τὰ μὲν αὐτοῦ τοῦ γράψαντος αὐτὸ (τὸ βιβλίον) παρὰ γράμματος ἐνδὲς ἢ δυοῖν ἀφαίρεσιν ἢ πρόσθεσιν ἢ ὑπάλλαξιν ἀμαρτὸντος, — τινὰ δὲ τοῦ χάρτου κοπέντος ἢ κατὰ τινα ἄλλην περὶσασιν ἀπολομένου τοῦ γράμματος ἢ συγχυθέντος. Ἰσως δὲ τινων καὶ κατὰ τὸν ὀνομασθέντα ΜΕΤΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΝ ἀμαρτηθέντων ἐκ τινων μεταβαλόντων ἐκ τῆς παλαιᾶς γραφῆς εἰς τὴν ὑστέραν γεγραμμένην πρὸς τοῦ παλαιοῦ πλήθος ἀμαρτημάτων ἐν πολλοῖς τῶν ἀντιγράφων ἠθροίσθη. ubi scribendum: εἰς τὴν ὑστέραν ΤΑ γεγραμμένα πρὸς τοῦ παλαιοῦ. Ergo Hippocratis quoque libri quum essent litteris antiquis Atticis exarati postea novo scripturae genere Ionico transcripti sunt, ut apud Homerum vidimus τοὺς μεταχαρακτηρίσαντας. Est igitur plane idem μεταχαρακτηρίζειν et μεταγραμματίζειν.

C. G. C.

PLATONICA.

Edidit nuper vir doct. MARTINUS SCHANZ Platonis opera „*ad Codices denuo collatos*” ea cura et diligentia ut nihil desideres: et tamen in una re spem meam fefellit. Luculenter enim antea demonstraverat in Platonis textu constituendo optimis tantum Codicibus esse utendum et reliquam omnem discrepantium scripturarum farraginem utpote prorsus inutilem sine damno abiici posse. Itaque speraveram fore ut in prima Tetralogia, quae prodiit, unum solum testem produceret egregium illum Clarianum B. et ex caeteris paucula quaedam sumere satis haberet sicubi boni aliquid aut lacunae supplendae aut ab acuto lectore feliciter emendatum continerent.

Sed video certissimo et fidelissimo testi „*comites esse additos*” libros deteriores Crusianum, Venetos duos, Vaticanum, unde minutias et quisquilias et ineptias sine numero Platoni adhaerere. Quis acutus et ingeniosus adolescens hoc taedium devorare potest? Mihi quoque ad has nugas fastidium oboritur. Scio equidem quam sit arduum negotium magnam lectionum copiam, quam quis longis itineribus susceptis et improbo labore descriptam, collectam et ordine dispositam habeat, in ignem coniicere: et tamen id erit faciendum, si quis Platonem lecturis et emendaturis vere prodesse volet. Minime sic peribit labor in Codicibus conferendis positus. Non est enim huius operae fructus congeries scripturarum nullius pretii, sed aucta et confirmata facultas Critica firmissimis Palaeographiae fundamentis superstructa.

Sed suum cuique est et esto iudicium; accipiamus igitur

grati novam Platonis Editionem et conferamus et ipsi ex saepe repetita quatuor Dialogorum lectione aliquid novae symbolae, quo admirabilis Platonis oratio emendatior legatur.

Primum omnium quid vetat breviter indicare quas certas et bonas textus Platonici emendationes me iudice in ordinem receptas oportuit? Nihil, opinor. In *Euthyphr.* pag. 3. A. ἴσως πρῶτον μὲν ἡμᾶς καθαρεῖ, pro καθαίρει tralaticio mendo in verbis liquidatis. pag. 15. D. ἤδησθα pro ἤδεισθα. In loco de *Rep.* 337. A. in Parisino A prima manus diserte ἡδησθα dederat, sed inutilis corrector ei substituit. — ibid. διακαθεῖν pro διακάθειν. Hoc quoque alicubi in Paris. A. a prima manu scriptum vidi et a correctore depravatam. (locus est pag. 375. A. in Codicis folio 21. B.) Quid? διακαθεῖν estne aoristus an non est? Nulla est dubitatio, ut σχεθεῖν, ἀμυναθεῖν, ἐργαθεῖν, παρεικαθεῖν, ἀλκαθεῖν. Plato praesens et aoristum composuit in *Apologia* 32. A. οὐδ' ἂν ἐνὶ ὑπεικάθοιμι — μὴ ὑπείκων δὲ ἀπολοιμην. Sed in libris aliter haec scribuntur, inquires. Relinque scribis errorem suum, quos sexcenties in talibus hallucinantes videmus θένειν et θένων scribentes et contra πιτνεῖν et πιτνῶν. Vel unus Euripidis versiculus controversiam hanc dirimere possit:

γυναικες, ὀρμήθητε μηδ' ἀθυμία

CXΘHI τις ὑμᾶς.

si σχεθεῖν esset praesens immanis foret soloecismus.

Euthyphr. 5. A. ἐπειδὴ με ἐκεῖνος αὐτοσχεδιάζοντά Φησι [καὶ καινοτομοῦντα] περὶ τῶν θείων ἀμαρτάνειν. Eliminanda sunt duo verba a sciolo interposita ex pag. 16. A. σοφὸς ἤδη — τὰ θεῖα γέγονα καὶ οὐκέτι ὑπ' ἀγνοίας αὐτοσχεδιάζω οὐδὲ καινοτομῶ περὶ αὐτά. Arguitur interpolatio sermonis errore. Graecum est καινοτομεῖν, ut σπουδάζειν, περὶ TI, non περὶ TINOC, ut καινοτομῶ περὶ αὐτά, et pag. 3. B. ὡς οὖν καινοτομοῦντος σοῦ περὶ τὰ θεῖα.

Alterum scioli emblema commaculat locum pag. 14. B. γὰρ που τεχνικόν γ' ἂν εἴη δωροφορεῖν [διδόντα] τῷ ταῦτα ὧν οὐδὲν δεῖται. Inapte bis idem dicitur. Δωροφορεῖν et δίδοναι est idem, nisi quod δίδοναι pervulgatum est et δωροφορεῖν splendidum et magnificentum vocabulum, ut μνασιδωρεῖν. Expuncto

igitur διδόντα fac semper memineris Platonis quoque Codices huiusmodi additamentis scatere.

In *Apologia Socratis* 22. D. receptum vellem ἐμαυτῷ γὰρ ξυνῆθ' et τούτους δ' ET ἦθ', quia particulis δέ γε nihil hic loci est. Satis constat etiam plurimis Codicum nostrorum testimoniis plusquam perfecta apud Platonem in — H exire. Cur igitur indoctos scribas aut fuitiles correctores sequi malumus?

Nollem retinuisset Editor 25. E. mendosam scripturam κακὸν τι λαβεῖν Ἀπ' αὐτοῦ pro ὑπ' αὐτοῦ. Nonne παρσινα sunt λαβεῖν πληγὰς, εὖ ἀκούειν, εὖ πάσχειν, εἰς δεσμωτήριον ἐμπεσεῖν, ἀποθανεῖν et multa his similia? Itaque qua de causa τύπτεσθαι Ἀπό τινος vitiosum est eadem de causa et πληγὰς λαβεῖν et κακὸν τι λαβεῖν Ἀπό τινος.

Video ex Codice Veneto afferri ὑπ' αὐτοῦ, quae est bona lectoris coniectura. Idem pag. 23. E. pro ξυντεταγμένως bene correxit ξυντεταγμένως, quae tralaticia est in libris confusio. Accipimus lubenter huiusmodi correctiones ab acutis lectoribus olim repertas, sed minime hinc de Codicum auctoritate ac fide est statuendum.

Caeterum sciendum ὑπό et ἀπό perpetuo inter se locum mutare. In *Phaedone* 83. B. in omnibus libris est: οὐδὲν κακὸν ἔπαθεν ἀπ' αὐτῶν, sed prudenter Editor ὑπ' αὐτῶν probavit.

In vicinia miror pag. 30. B. relictum esse ὡς ἐμοῦ οὐκ ἂν ποιήσοντας pro ποιήσαντας. Serione credidit Editor ποιήσω ἂν recte dici, ut pag. 29. C. ἤδη ἌΝ — διαφθαρήσονται, quem locum ad vulgatam tuendam contulit? Si in ea opinione est, mutabit aliquando, sat scio, sententiam.

Pag. 19. C. ταῦτα γὰρ ἑωρᾶτε καὶ αὐτοὶ ἐν τῇ Ἀριστοφάνους κωμῳδίᾳ. Quid sibi vult imperfectum *videbatis*, ἑωρᾶτε? Requiritur perfectum *εἰσάκατε*.

Pag. 23. D. προσποιούμενοι μὲν εἰδέναι, εἰδότες δὲ οὐδέν. Supplendum εἰδέναι TI.

Futile emblemata adhuc latuit 26. Α. σὺ δὲ ξυγγενέσθαι μὲν μοι καὶ διδάξαι ἔφυγες [καὶ οὐκ ἠθέλησας], δεῦρο δ' εἰσάγεις. Quis nostrum hoc tam frigide addidisset:

Pag. 31. Β. οἱ κατήγοροι τᾶλλα πάντα ἀναισχύντως οὕτως κατηγοροῦντες τοῦτό γε οὐχ οἷοί τε ἐγένοντο Ἀπαναισχυντῆσαι, imo vero Ἐπαναισχυντῆσαι, id est τῇ ἑλλῃ ἀναισχυντίᾳ καὶ τοῦτο προσθεῖναι.

Pag. 32. Δ. ἐμοὶ θανάτου μὲν μέλει, εἰ μὴ ἀγροικότερον (ἦν del. cum Heindorfio) εἰπεῖν, οὐδ' οἷον, τοῦ δὲ μηδὲν ἄδικον μηδ' ἀνόσιον ἐργάζεσθαι τοῦτου δὲ τὸ πᾶν μέλει. ἐμὲ γὰρ ἐκείνη ἡ ἀρχὴ οὐκ ἐξέπληξεν οὕτως ἰσχυρὰ οὕσα [ὥς ἄδικόν τι ἐργάσασθαι]. Qui aurem habent vel hoc indicio molestum emblemata deprehendent. Deinde ipsa loci sententia id iudicium confirmabit. *Non metuo mortem*, inquit, *sævum et atrox tyrannorum imperium terrorem mihi non incussit*, id est *imperterritus illi imperio non parui*, ὥχρ' ἡμῶν δὲ ἀπὶ ὧν οἴκαδε. Itaque illa verba, quæ nobis vexant aures, etiam sententiæ sunt inutilia.

Pag. 33. Α. εἰ δὲ τίς μου λέγοντος καὶ ΤΑ ἑμαυτοῦ πράττοντος ἐπιθυμεῖ ἀκούειν — οὐδενὶ πάποτε ἐφθόνησα. Primum corrige καὶ ΤΟ ἑμαυτοῦ πράττοντος suadente loci sententia. Nempe τὰ ἑμαυτοῦ πράττω est *res meas ago*, id est *temp. non capesso et in otio vivo*, sed πράττω τὸ ἑμαυτοῦ significat *negotium meum ago, fungor officio meo*.

Praeterea scribe εἰ τις — ἐπεθύμει, namque ἐπιθυμεῖ si dixisset necessario sequeretur οὐδενὶ φθονῶ, non ἐφθόνησα.

Pag. 35. Δ. ἀλλὰ πολλοῦ δεῖ οὕτως ἔχειν. νομίζω τε γὰρ κτέ. Plato scripsit πολλοῦ δέῃ οὕτως ἔχειν. Etiam alibi in hac Attica dicendi forma videbis scribas et correctores turbas dedisse.

In *Menone* pag. 71. Α. editur: ἐγὼ δὲ τοσοῦτον δέω εἴτε διδασκὸν εἴτε μὴ διδασκὸν εἰδέναι ὥς οὐδὲ αὐτὸ δ, τι ποτ' ἐς τὸ παράπαν ἀρετὴ τυγχάνω εἰδώς. Scribe: τοσοῦτον δέω — εἰδέναι ὥστ' οὐδὲ τοῦτο κτέ. Annotavit Stallbaumius: „*Apie comparavit Utricus Axioch. p. 372. Β. τοσοῦτον ἀποδέω τοῦ δεδοικέναι*.

Chariton. p. 152. edit. Lips. καὶ τοσοῦτον ἀποδέω τοῦ σε κωλύειν. *Lucian. Icaromen. 5.* τοσοῦτον ἐδέησάν με ἀπαλλάξαι." Non aliter haec cum Platonicis ἁπλῶς comparari possunt nisi ad demonstrandum quantopere antiqua Graecitas a vitiosa Graeculorum συνηθείᾳ discrepet. Veteres constanter dicebant πολλοῦ, ὀλίγου πλείους, τοσοῦτου δέω cum infinitivo λέγειν, νομίζειν, εἰδέναι sim. et in secunda persona πολλοῦ, τοσοῦτου ΔΕΙC, et sic in caeteris. Sequiores aut τοσοῦτον δέω cum infinitivo ponebant non satis perspecta verbi δέω natura, aut etiam multo peius τοσοῦτον ἈΠΟΔέω ΤΟΤ δεδοικέναι, ΤΟΤ κωλύειν plane amissa verbi antiqui intelligentia.

Subineptum est testem producere tam futilem qualis est Chariton, et *Axiochus* tam male ac vitiose Graece conscriptus est, ut satis mirari nequeam quo pacto docti Alexandrini Platonica scripta colligentes ac disponentes hunc foetum insulsi hominis tam misello sermone conceptum non statim cum fastidio seposuerint damnaverintque.

ΔΕΙC quid esset videbis scribas mirari ac titubare, ut in *Menone* pag. 79. β. πολλοῦ ΔΕΙC εἰπεῖν ὃ, τι ἐστίν, ubi δεῖ σ' εἰπεῖν optimi testes exhibent, in uno et altero reliquorum vera lectio δεῖς εἰπεῖν legitur de felici correctoris nescio cuius coniectura, quales in libris deterioribus hic illic leguntur, veluti in *Menone* pag. 89. κ. omnes libri vitiosam lectionem servant: εἰς καλὸν ἡμῖν ΑΤΤὸς ὅδε παρεκαθέζετο, praeter unum Florentinum in quo vera scriptura est ἈΝΤὸς ὅδε. Optime emendavit quisquis est neque codex caeteris melior est sed ingeniosi lectoris laudandum acumen. Similiter in *Phaedone* 89. κ. mendose omnes ἡνύσαμεν dederunt, sed in nescio quo Codice Augustano verum reposuit nescio quis ἡνυσάμεν.

ΔΕΙC eodem modo vitiatum videbis in *Lyside* 204. κ. et in *Ione* 541. κ.

Pag. 37. δ. καλὸς οὖν ἂν μοι ὁ βίος εἴη ἐξελεθόντι τηλικῶδες ἀνθρώπῳ ἄλλην ἐξ ἄλλης πόλεως ἀμειβομένῳ καὶ ἐξελαυνομένῳ ΖΗΝ. Certa dicendi lex postulat ἄλλην ἐξ ἄλλης πόλιν ἀμειβομένῳ. Deinde ζῆν vitiose abundat: ubi dixeris ποῖος ἂν τις μοι ὁ βίος εἴη vel καλὸς ἂν μοι ὁ βίος εἴη cum suo participio sententia est prorsus absoluta et nihil addit potest. Quoties

autem hunc locum relego magis magisque mihi confirmatur auspicio ante multos annos mihi subnata, periisse Atticum quoddam loquendi genus, quod Socratis sententiae planissime est accommodatum, nempe καὶ ἐξελαυνομένην Γῆν πρὸς γῆς. Sic Aeschylus dixit *Prometl.* 703.

γῆν πρὸς γῆς ἐλαύνομαι.

ubi Bloomfieldi diligentia testimonia veterum et recentiorum scriptorum permulta conguessit, in his Ciceronis ad Atticum XIV. 10. „itaque γῆν πρὸς γῆς cogito.” Simillimum est Luciani in *Alexandro* cap. 46. Ἴδει γῆν πρὸς γῆς ἐλαύνεσθαι ὡς ἄσεβῃ. Vide nunc quam commode et graviter decurrat sententia: ἄλλην ἐξ ἄλλης πόλιν ἀμειβομένην καὶ ἐξελαυνομένην γῆν πρὸς γῆς. Exulantem se cum impietatis nota non tantum aliam ex alia urbem dicit mutaturum, sed etiam ex alia in aliam regionem expulsus iri.

Pag. 39. B. ἐγὼ μὲν — ἄπειμι θανάτου δίκην ὀφλῶν, οὗτοι δ' — ὀφληκότες μοχθηρίαν. Rescribe ὀφλῶν. Athenienses in praesenti tempore ὀφλισκάνω dicebant, ut apud Sophoclem:

σχεδὸν τι μῶρῳ μωρίαν ὀφλισκάνω.

in aoristo ὤφλον, ὀφλεῖν, ὀφλῶν. Corrupunt haec Graeculi, et Editores non satis hoc agunt. *Aoristum* esse ὀφλῶν sententia clamat, ut apud Aristophanem:

οὐ μ' ἐχρῆν σορὸν πρίασθαι τοῦτ' ὀφλῶν ἀπέρχομαι.

Passim in Platonis *Legibus* sic peccari videbis.

In *Critone* receptum oportuit pag. 44. D. αὐτὰ δὲ δηλοῖ τὰ παρόντα pro δῆλα. nam sensus est φανερόν ποιεῖ, non φανερό ἐστιν.

In *Critone* pag. 44. B. πολλοῖς δόξω. οἱ ἐμὲ καὶ σὲ μὴ σαφῶς ἴσασιν, [ὡς] οἷός τε ὦν σε σώζειν, εἰ ἤθελον ἀναλίσκειν χρήματα, ἀμελεῖσθαι. Dele ὡς, quod cum loci compositione pugnat.

Continuo sequitur: καίτοι τίς ἂν αἰσχίῳ εἴη ταύτης δόξα; [ἢ δοκεῖν χρήματα περὶ πλείονος ποιεῖσθαι ἢ φίλους]. Quia ταύτης ad proxime praecedentia refertur, insipidum additamentum una litura delendum.

Respondet Socrates 44. c. ἀλλὰ τί ἡμῖν οὕτω τῆς τῶν πολλῶν δόξης μέλει; οἱ γὰρ ἐπεικίεσται — ἡγήσονται αὐτὰ οὕτω πεπράχθαι ὥσπερ ἂν πραχθῇ. Legendum est ὥσπερ ἐπράχθη. Recte dicitur ὥσπερ ἂν πραχθῇ de re futura et incerti eventus, sed de re absoluta et certa ὥσπερ ἐπράχθη necessarium est. Compara locum in *Phaedone* 89. B. εἰ γὰρ που μετὰ τέχνης ἐχρήτο, ὥσπερ ἔχει οὕτως ἂν ἡγήσατο.

Pag. 45. B. incaute Editor recepit Iacobsii coniecturam μήτε — ἀποκνῆς σαυτὸν σῶσαι, pro ἀποκάμης, nam soloecum est μὴ ἀποκνῆς pro ἀποκνήσης, ut in *Phaedone* 84. D. μηδὲν ἀποκνήσητε αὐτοὶ εἰπεῖν.

Pag. 46. B. οὐκ ἂν σε παρακρούοι ἢ παροῦσα συμφορά. Legendum παρακρούοιΘ' ἢ, quia eo sensu omnes παρακρούεσθαι, non παρακρούειν, dicebant. Saepe iuncta videbis ἐξαπατᾶν καὶ παρακρούεσθαι, φενακίζειν καὶ παρακρούεσθαι, κλέπτειν καὶ παρακρούεσθαι, ut apud Libanium III. 300. συγχωρῶ δὴ Πέρσας δεινοὺς εἶναι καὶ κλέψαι καὶ παρακρούεσθαι. Semel apud Dinarchum peccatum est pag. 103. 13. ἐνταῦθα φήσετε εἶναι δεινοὶ εἰ παρακρούσετε τοὺτους, cui Bekkerus recte παρακρούσεσθε reddidit, ut pag. 95. 22. καὶ νῦν παρακρούονται ὑμᾶς. Neque aliter Plato, ut in *Lyside* 215. c. et in *Cratylō* 393. c. φύλαττε γὰρ με μὴ πῃ παρακρούσωμαί σε.

Pag. 49. B. παντὸς μᾶλλον οὕτως ἔχει — εἴτε φασὶν οἱ πολλοὶ εἴτε μὴ, καὶ εἴτε δεῖ ἡμᾶς ἔτι τῶνδε χαλεπώτερα πάσχειν [εἴτε καὶ πρῶτερα] ὅμως τό γε ἀδικεῖν τῷ ἀδικοῦντι καὶ κακὸν καὶ αἰσχρὸν τυγχάνει δν. Non est difficile huius loci labem deprehendere. Opinatus est aliquis quemadmodum essent coniuncta εἴτε φασὶν εἴτε μὴ eandem formam etiam in sqq. fuisse: itaque pro εἰ δεῖ ἡμᾶς supposuit εἴτε δεῖ, et quod deesse videbatur supplevit de suo [εἴτε καὶ πρῶτερα]. Non intellexit se ita dicti sententiam pervertisse, et vitiosam oppositionem inter χαλεπώτερα et πρῶτερα induxisse. Omnino πρῶτερα παθεῖν nihil est neque adiectivo πρῶτος in tali re ullus est locus. Exemto emblemate omnia optime habent „sive aut vulgus hominum sive negat et si etiam graviora hiis nobis sunt perpetienda tamen” cett.

Aliquid vidit Hirschigius pag. 49. c. οὐτε ἄρα ἀνταδικεῖν δεῖ οὔτε κακῶς ποιεῖν οὐδένα ἀνθρώπων, οὐδ' ἂν ὁτιοῦν πάσχει ὑπ' αὐτῶν, suadente sententia vir doctus κακῶς ἌΝΤΙποιεῖν coniecit, sed violavit certam in his compositionis formam. Dicebant omnes pro ἀντευσργεῖν ἀντ' εὖ ποιεῖν et passive ἀντ' εὖ πάσχειν, similiterque ἀντὶ κακῶς ποιεῖν et ἀντὶ κακῶς πάσχειν.

Leges ad Socratem ita dicunt pag. 52. b. μεγάλη ἡμῖν τε-
κμήριά ἐστιν ὅτι σοι καὶ ἡμεῖς ἡρέσκομεν καὶ ἡ πόλις. οὐ γὰρ ἂν
ποτε τῶν ἄλλων Ἀθηναίων ἀπάντων διαφερόντως ἐν αὐτῇ ἐπεδή-
μεις [εἰ μὴ σοι διαφερόντως ἡρεσκεν] καὶ οὐτ' ἐπὶ θεωρίαν πώποτε
ἐκ τῆς πόλεως ἐξῆλθες οὔτε ἄλλοσε οὐδαμῶς. Non sensit sciolus,
qui haec inseruit, id ipsum inesse in οὐ ΓΑΡ ἂν. Praeterea
negligenter unam tantum partem iteravit ἡ πόλις et neglexit
alteram ἡμεῖς καὶ ἡ πόλις. Deinde διαφερόντως in perversam
partem retraxit et additamentum molestissimo loco posuit disjun-
gens ea quae uno tenore continuari oportebat.

Pag. 54. b. μήτε παῖδας περὶ πλείονος ποιοῦ μήτε τὸ ζῆν μήτε
ἄλλο μὴδὲν [πρὸ] τοῦ δικαίου. Miratus indoctus corrector unde
penderet τοῦ δικαίου, de suo πρὸ addidit.

Summo iure Hirschigius pag. 54. c. expungi iussit frigidum
emblemata, quo nitor venustissimi loci obscuratur et perit. Leges
sic Socrati minantur: ἡμεῖς τέ σοι χαλεπανοῦμεν ζῶντι καὶ ἐκεῖ
οἱ ἡμέτεροι ἀδελφοὶ οὐκ εὐμενῶς σε ὑποδέχονται. Post ἀδελφοὶ
pueriliter additur οἱ ἐν Ἀίδου νόμοι.

Multiplex interpolatio cernitur in ultima Dialogi parte pag.
54. d. ταῦτα, ὦ Φίλε ἐταῖρε [Κρίτων], εὖ ἴσθι ὅτι (leg. ἴσθ' ὅτι)
ἐγὼ δοκῶ ἀκούειν ὥσπερ οἱ κορυβαντιῶντες τῶν αὐλῶν [δοκοῦσιν
ἀκούειν], καὶ ἐν ἐμοὶ ΑΤΤΗ ἡ ἡχὴ [τούτων τῶν λόγων] βομβεῖ
καὶ ποιεῖ μὴ δύνασθαι τῶν ἄλλων ἀκούειν. Quae auris ter reper-
titum ἀκούειν tolerare possit? Reliqua deleverunt iam alii, sed
retinent omnes αὕτη ἡ ἡχὴ τῶν λόγων τούτων, sed vel unum
αὕτη additum facit ut fraudem manifestam teneamus.

Transeo ad *Phaedonem*, ubi Editor pag. 60. b. retinuit δ

Σωκράτης — τὸ σκέλος ἔξετριψε τῇ χειρὶ καὶ Τριβὼν ἄμα κτέ. In Codice Veneto est *ἐτριψε* pro *ἐξετριψε*, rectissime sed nulla est dubitatio quin sit haec correctoris alicuius coniectura, qui probe sensit *ἐκτριβειν* *fricando deterere* non esse huius loci et sq. *τριβὼν ἄμα* veram scripturam veluti digito monstrare. Iisdem ego ductus argumentis olim *ἐτριψε* censui reponendum. Sunt haec ex Codice colligenda et iisdem quibus reliquorum Criticorum coniecturae ponderibus examinanda, sed ea de causa reliquam discrepantium lectionum colluviem ex eo libro colligere *ματαιοπονία* est

Verbo satis est admonere pag. 62. D. *θεοί* in verbis *ἐπιστατοῦσιν αὐτῶν οἵπερ ἄριστοι εἰσι τῶν ὄντων ἐπιστάται* [*θεοί*] esse tollendum, ut et pag. 63. B. *ἄρχοντας ἀγαθοὺς ὡς αὐτὸς ὁμολογεῖς* [*θεοὺς*].

Pag. 64. A. *κινδυνεύουσιν ὅσοι τυγχάνουσιν ὀρθῶς ἀπτόμενοι φιλοσοφίας λεληθέναι τοὺς ἄλλους ὅτι οὐδὲν ἄλλο αὐτοῖς ἐπιτηδεύουσιν ἢ ἀποθνήσκειν τε καὶ τεθνάναι*. Quid tandem sibi vult in hac sententia additum molestum *αὐτοῖς ἔρρι*? Nihil prorsus. Deinde auctore Hirschigio explosum et expulsum oportuit inep- tum additamentum: *ὃ πάλαι προεθυμοῦντό τε καὶ ἐπετήδευον*.

Duplex interpolatio vitiat locum pag. 85. B. *περὶ ἁρμονίας ἂν τις — εἴποι, ὡς ἡ μὲν ἁρμονία ἀόρατόν τι καὶ ἄσώματον — αὐτὴ δὲ ἡ λύρα καὶ αἱ χορδαὶ σώματα*. — *ἐπειδὴν οὖν κατὰξῃ τις τὴν λύραν — εἴ τις διῶσχυρίζοιτο τῇ αὐτῇ λόγῳ ὥσπερ σὺ ὡς ἀνάγκη ἔτι εἶναι τὴν ἁρμονίαν — οὐδεμία γὰρ μηχανὴ [ἂν] εἴη τὴν μὲν λύραν ἔτι εἶναι, τὴν δὲ ἁρμονίαν ἀπολωλέναι*. — *ἀλλὰ [Φαίη] ἀνάγκη ἔτι πού εἶναι αὐτήν*. Expungendum esse ἂν optime perspexit Heindorfius, ut ex exemplis ab eo collatis intelligitur, namque non diserte dixit. Apponit autem Xenoph. *Αναβ.* VII. 3. 13. *ἔλεγον πολλοὶ ὡς παντὸς ἄξια λέγοι Σεύθης· χειμῶν γὰρ εἴη*. et ex *Hellen.* III. 2. 23. *ἀποκριναμένων γὰρ τῶν Ἑλλήνων ὅτι οὐ ποιήσοιεν ταῦτα· ἐπιληϊδᾶς γὰρ ἔχοιεν τὰς πόλεις*, et alia, quibus similia passim leguntur apud omnes. Certa enim in his Graecitatis lex est: quidquid in oratione indirecta ponitur in optativo, si quid habet interpositum vel adiectum per *γάρ*, *δέ*, *οὖν*, indicativus in optativum convertitur, ut apud Demosthenem

pag. 15. 22. ἤκουον — ὡς οὐδὲ τοὺς λιμένους — ἔτι δάσσοιεν αὐτῷ καρποῦσθαι. τὰ γὰρ κοινὰ τὰ Θετταλῶν ἀπὸ τούτων ΔΕΟΙ διοικεῖν. Recta oratio est οὐδὲ τοὺς λιμένους δώσουσι — τὰ γὰρ κοινὰ ἀπὸ τούτων ΔΕΙ διοικεῖν. Complura huius rei exempla protuli in *Noσ. Lectt.* pag. 335. sqq. Itaque apud Platonem ubi recta oratio haec esset: οὐδεμία γὰρ μηχανὴ ἔCTI τὴν λύραν ἔτι εἶναι, indirectae haec forma est: οὐδεμία γὰρ μηχανὴ ΕΙΗ, non ἂν εἶη.

Miror eundem Heindorfium, quo nemo haec acutius cernebat, caecutuisse in loco simili pag. 87. B. ἀπολομένης δὲ τῆς ψυχῆς τότε ἤδη τὴν φύσιν τῆς ἀσθeneίας ἐπιδεικνύΟΙ τὸ σῶμα, ubi infeliciter admodum τὴν φύσιν ἌN coniecit.

Praeterea in eodem loco φαίη est interpolatum ab aliquo, qui non intellexit ἀλλ' ἀνάγκη ἔτι που εἶναι pendere a praecedenti verbo διίσχυρίζοιτο. Sic solent scioli in sententia longiore fulera inutilia et prorsus supervacanea supponere de suo, ut multis exemplis in Aeschinis Orationibus ostendimus.

Miror neminem vidisse pag. 87. B. vocabulum sententiae necessarium omissum esse in his: ὥσπερ ἂν τις — λέγοι. Splendum enim: ὥσπερ ἂν (ΕΙ) τις, ut passim alibi recte legitur, veluti in *Apologia* 27. B. ὥσπερ ἂν εἴ τις — ἡγοῖτο. et in *Phaedone* 98. C. ὥσπερ ἂν εἴ τις — λέγοι. et 109. C. ὥσπερ ἂν εἴ τις — οἶοιτο, et plurimis aliis locis.

Pag. 88. D. τίνι οὖν ἔτι πιστεύομεν λόγῳ; ὡς γὰρ σφόδρα πιθανὸς ὦν ὃν ὁ Σωκράτης ἔλεγε λόγον νῦν εἰς ἀπιστίαν καταπέπτωκεν. Intelligerem si sic esset scriptum: Ὁ γὰρ σφόδρα πιθανὸς, ὃν ὁ Σωκράτης ἔλεγε, νῦν κτέ.

Pag. 90. D. μὴ παρίωμεν εἰς τὴν ψυχὴν, imo vero μὴ παρίωμεν, id est πάροδον μὴ δῶμεν.

Confusus est verborum ordo pag. 97. C. ἀκούσας μὲν ποτε ἐκ βιβλίου τινός, ὡς ἔφη, Ἀναξαγόρου ἀναγιγνώσκοντος [καὶ λέγοντος] ὡς ἄρα νοῦς ἐστὶν ὁ διακοσμῶν τε καὶ πάντων αἴτιος. Emenda: ἀκούσας μὲν ποτέ τινος ἐκ βιβλίου, ὡς ἔφη, Ἀναξαγόρου ἀναγιγνώσκοντος. Spuria esse καὶ λέγοντος admonitus, credo, facile senties.

De eodem Anaxagoræ libro dicit pag. 98. B. ἀναγιγνώσκων ὁρῶ ἄνδρα τῷ μὲν νῷ οὐδὲν χρώμενον [οὐδὲ τινὰς αἰτίας ἐπαιτιώμενον] εἰς τὸ διακοσμεῖν τὰ πράγματα, ἀέρας δὲ καὶ αἰθέρας καὶ ὕδατα αἰτιώμενον καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ ἄτοπα. Ut vulgo scribitur αἰτιώμενον post ἐπαιτιώμενον molestissime iteratur, sed emblema ex præcedentibus est removendum. Arctissime enim coniungi postulat sententia: τῷ μὲν νῷ οὐδὲν χρώμενον εἰς τὸ διακοσμεῖν τὰ πράγματα. *Contraria* sunt τῷ νῷ χρῆσθαι et ἄλλας τινὰς αἰτίας αἰτιᾶσθαι, quæ nunc stolide coniuncta videmus.

In extrema parte libri omnes mendosi sunt in verbis: ἀνδρὸς ὥς ἡμεῖς φαῖμεν ἂν τῶν τότε ὧν ἐπειράθημεν ἀρίστου. Omitti non potest in tali re πάντων, quod in φαῖμεν AN ΤΩΝ latere arbitror. Itaque correxerim: ὥς ἡμεῖς φάμεν, ΠΑΝτων ἂν ἐπειράθημεν ἀρίστου.

C. G. COBET.

LEX SOLONIS

apud Galenum XVIII. 2. pag. 9.

τοιούτον γοῦν ἐστὶ καὶ τὸ παρὰ τῷ Σόλωνι·

Δικάζειν δὲ τὴν βουλὴν τὴν ἐν Ἀρείῳ πάγῳ φόνου καὶ τραύματος καὶ πυρκαϊᾶς ἐκ προνοίας καὶ φάρμακον ἐάν τις ἀποκτείνῃ δούς.

Transpone καὶ τραύματος ἐκ προνοίας καὶ πυρκαϊᾶς. cf. Demosth. in Aristocratea pag. 627. 20. ubi est καὶ φαρμάκων minus recte.

GALENUS XIX. pag. 176.

Φησὶ δὲ Δημόκριτος ἄνθρωπον ἐξ ἀνθρώπου ἐξεσεῖσθαι καὶ κύνα ἐκ κυνὸς καὶ βοῦν ἐκ βοός. Nihil est ἐξεσεῖσθαι. Scriba quum ob oculos haberet ἐξεccτσθαι neque id intelligeret dedit quod in buccam venit. Democritus dixerat: ἄνθρωπον ἐξ ἀνθρώπου ἐξεσσυσθαί.

C. G. C.

DE LOCIS QUIBUSDAM APUD HESYCHIUM.

Hesychii Alexandrini Lexicon.
recensuit Mauricius Schmidt Ienae 1861.

Hesychius: ἈΛΙΚΙΑΝΕC: θαλασσομιγεῖς. Leg. ἀλικρᾶτες. Ἀλικράς formatum est ut εὐκράς, νεοκράς, μελισσοκράς, χαλκοκράς, et dicitur de vino, cui aqua marina admixta est. Aelius Dionysius apud Eustath. pag. 1559. 50. ἔσι δὲ ἀλικράς ὁ θαλάσση μεμιγμένος καθὰ καὶ χαλκοκράς ὁ χαλκῷ κεκραμένος. Ex Aelio Dionysio Photius: Νεοκράς: νεοκρατος καὶ χαλκοκράς καὶ ἀλικράς. Contrarium est οἶνος ἀπαράχυτος. Hesychius: Ἀπαράχυτος οἶνος: ᾧ οὐ προστίθεται θάλασσα. ut apud Horatium *Cūmque maris expers*. Cui vino aqua marina admixta est appellatur οἶνος θαλάσσιος, θαλασσίτης, τεθαλασσωμένος, sed vetus nomen est ἀλικράς ab Hesychio servatum.

Ἀμαλαυρεῖ: μαραίνει. Leg. ἀμαλδύΝει. Proprie ἀμαλδύνειν est ἀφανίζειν. Recte supra ἈμαλδύΝαι: ἀφανίσαι. et Ἀμαλδύνομεν: ἀφανίζομεν, μαραίνομεν. De oculis dictum significat μαραίνει, ut in ὀφθαλμοὶ ἀμαλδύνονται apud Hippocratem. Eadem opera emenda Hesychium γ. Μαδρυνηθήσομαι: κολασθήσομαι, ἐπιτριβήσομαι. imo vero Ἀμαλδυνθήσομαι ex Aristophane in *Pace* 380.

ἀλλ', ὦ μέλ', ὑπὸ τοῦ Διὸς ἀμαλδυνθήσομαι.

Nempe hoc solo loco ἀμαλδυνθήσομαι accipi potest pro κολασθήσομαι vel ἐπιτριβήσομαι.

Ἀόρκτους: ὀμιλίας. Scripserat grammaticus quod viri docti

repererunt ἈοῖCτῦος. scriba ut passim IC et K stulte confudit, ut in ΚεΙCαβδηλευμένοι: νόθοι, sed ὈαρῖCτῦος dare debuerat. Similiter in vicinia bis errat in Ἀορες: γυναικες. et Ἀδρων: γυναικῶν, pro ἑαρες et δάρων. cf. *Ἀρισῆς: ὁμιλητής. quum ὈαρῖCτῦος deberet Ἀορισῆς: dederat: et tamen quid notius est quam Ὀαρίζεσθαι, Ὀαρισῆς.

παρθένος ἡθεός τ' Ὀαρίζετον ἀλλήλοιν.

et Minos Διὸς μεγάλου Ὀαρισῆς?

ἈπῆλλάZEIC: ἀπῆλλαγμένους ἔσθῃ, imo vero ἀπῆλλάξει. Saepius Attici ἀπῆλλάξομεν dicebant, sed ferme semper formam sibi ignotam scribae vitiarunt. vid. *Nov. Lectt.* pag. 242.

Ἀποτράγημα: λείψανον βρώματος. Nihili vocabulum est ἀποτράγημα natum ex stupore Athenaei pag. 658. D. qui in Eupolidis versiculo:

τί γὰρ ἐς' ἐκεῖνος; ἀποπάτημα' ἀλώπεκος.

ἀποτράγημα sibi visus est videre, et utcumque interpretatus est λείψανον τῶν τραγημάτων. Quam sit absurdum hominem astutum exiguae staturae appellare λείψανον τῶν τραγημάτων ἀλώπεκος non cogitavit.

Ἀποχειρόβιοι: οἱ ἀλιεῖς. Lege: ἀποχειροβίοτοι: ἀλιεῖς e notissimo loco Herodoti III. 42. Omnes qui παπίδης victum quaerunt sunt ἀποχειροβίοτοι, sed ἀλιεῖς posuit quia apud Herodotum piscator se id dicit esse.

Ἀπόχρανος: — ἀπροφάσιτος. Lucem affert glossa Προχάνη: σκῆψις, πρόφασις. Itaque verum est ἈΠΡόχρανος.

Ἐσιγκτον: τὸ ἀνέπαφον χωρίον. τὸ γὰρ ὑποκείμενον ἐσίχθαι ἐλέγετο. et Ἐσιγμένην οἰκίαν: ὑποκείμενην χρεωσῆς. Hinc lux oritur mendosae glossae Παρεσῆμένη γῆ: ἐφ' ἧ τις ὀφείλει δάνειον. Imo vero: Παρεσιγμένη.

Βύζειν: τὸ πεπιασμένως μετέχειν. Scrib. Βύζην: τὸ πεπιασμένως μετρεῖν.

Γλῶσσαν οὐκ ἐμπήξεται: οὐκ ἂν Φάγοιτο, οὐκ ἂν γεύσοιτο.
Leg. γλῶσσαν οὐκ ἐμπήξεται et Φάγοιτο — γεύσαισθε. Verba
sunt sumta ex Comoedia aut dramate satyrico.

Δέδορκα· πόπανον παρὰ Συρακοσίοις τετριμμένον, δι' οὗ ἔστι
διαβλέψαι. Glossa loco mota est, quia scriba aliud agens
dederat Διέδορκα. Itaque inter Διεδοιδύκισεν et Διέδρα media
interposita est, sed ob scripturae vitium sensu cassa. Corrige
ΔεδορκΟC πόπανον: — τετρημένον, δι' οὗ ἔστι διαβλέψαι.
Populari usu quidquid habet *foramina* dicitur *oculos* habere. et
sic πόπανον τετρημένον καὶ ὅπας ἔχον iocose δεδορκὸς πόπανον
appellabatur. Apud Pollucem IX. 190. de clypeo crebris ictibus
perforato dicit Sophocles:

ἄσπις μὲν ἡμῖν λίγδος ὥς πυκνομματεῖ.

Διακοινώνησον: διασεισθήτον ἐν τῇ πορείᾳ. Suspisor olim
fuisse: ΔιακΩΔΩνισον: διάσειCON τὸν (κώδωνα) ἐν τῇ πορείᾳ.
Cf. v. Κωδωνοφορεῖν: οἱ περιπολάρχοι ἐπὶ τοὺς φύλακας ἐπερ-
χόμενοι κώδωνα διέσειον.

Διοσκεῖν: διαβλέπειν συνεχῶς τὴν ὁρᾶσιν μεταβάλλοντα.
Optime hinc emendavit Bergkiius Anacreontis fragmentum III.

Κλευβούλου μὲν ἔγωγ' ἐρῶ,

Κλευβούλῳ δ' ἐπιμαίνομαι,

Κλεύβουλον δὲ διοσκέω.

pro διοσκνέω. Miror nonnihil eum non vidisse in fragmento
XXXVIII.

σὲ γάρ Φη Ταργήλιος ἐμμελέως ΔΙΟCκεῖν.

idem verbum ΔΙΟCκεῖν, διοσκέειν latere.

Δωριάς: δωρεάς. Saepe video Editorem in glossis corruptis
nescio quas formas Creticas, Laconicas, Aeolicas, Boeoticas
ὀνειροπολοῦντα. Etiam δωριάς ei „forma Boeotica” videtur esse.
Equidem Atticam esse arbitror sic scriptam Δωριᾶς: Δωριέας.
Sedulo talia Hesychius annotat, ut Αἰγυλιῶς ἀντὶ τοῦ Αἰγυλιέως
'Αττικῶς. Glossa est Thucydidea.

Ἐκδέψηται: ἐκμασιγώσηται. Leg. ἐκλέψητε: ἐκμασιγώσητε.

Saepe eo sensu λέπειν, ἐκλέπειν, ἀπολέπειν ponitur. cf. Ἐλέπουν (leg. Ἐλεπον) ὁλον ἐλέπιζον τύπτων καὶ μαστιγῶν. Cf. quae de usu verbi λέπειν, λαπῆναι, ἐκλαπῆναι, ἐκλαπήσεται scripsimus ad *Orationem* pag. 151. *Var. Lectt.* pag. 367. *Μνημος*. VIII. (1859) pag. 28 sqq.

Ἐκκεχοιριλωμένη· οὐ Χοιρίλου οὔσα. Ἐκφαντίδῃ γὰρ τῷ κωμικῷ Χοιρίλος θεράπων ἦν ὃς συνεποιεῖτο κωμῳδίας. Leg. ὃς συνεποiei αὐτῷ τὰς κωμῳδίας.

Corrupta legitur eadem glossa sine interpretatione v. Ἐκχοιριλωμένοι. Est hoc Cratini σκῶμμα in poetam aemulum, ut et Καπνίας: Ἐκφαντίδης δ' τῆς κωμῳδίας ποιητῆς Καπνίας ἐπεκαλεῖτο διὰ τὸ μηδὲν λαμπρὸν γράφειν. Potuit dixisse Cratinus:

Ἐκφαντίδου

κωμῳδία τις ἐκκεχοιριλωμένη.

Alterum Cratini σκῶμμα in eundem indidem sumtum legitur v. Χορίλα Ἐκφαντίδες: Κρατίνος τὸν Ἐκφαντίδος οὕτως εἶπεν αὐτὸν τὸν Χορίλλον. Bene emendavit Meinekius: Χοιριλεκφαντίδης: Κρατίνος τὸν Ἐκφαντίδην οὕτως εἶπεν, διὰ τὸν Χοιρίλον, sed glossa in fine truncata est et sic ex superiore supplenda: — διὰ το τὸν Χοιρίλον (συμποιεῖν αὐτῷ τὰς κωμῳδίας).

Ἐμπεσεῖν: εἰς δεσμωτήριον ἀχθῆναι. Male divisa haec sunt. Legendum: Ἐμπεσεῖν εἰς δεσμωτήριον: ἀχθῆναι. Eodem remedio utendum v. Ἐζωμένοι: παρόντες, ἔτοιμοι. Non enim ἐζωμένοι significat παρόντες, sed legendum: Ἐζωμένοι παρόντες: ἔτοιμοι.

Animadverterat grammaticus nescio quis εἰς δεσμωτήριον ἐμπεσειν passivo sensu dici de eo, qui esset in carcerem coniectus. Sed ea animadversio longe latius patet. Nempe verbo βάλλειν et compositis respondent pro passivo πίπτειν et composita. *Iacere talos* est βάλλειν κύβους, ut in notissimo

βέβληκ' Ἀχιλλεὺς δύο κύβω καὶ τέσσαρα.

sed quod iactum est apud omnes dicitur τὸ πεσόν, τὰ πεσόντα. In exilium eiicere est ἐκβάλλειν, exules appellantur οἱ ἐκπεπτώκotes. Deicere adversarium est καταβάλλειν, qui deiectus est καταπέπτωκεν. Mutare est μεταβάλλειν, mutatum esse μεταπε-

πτωκέναι. *Afficere* aliquem bonis aut malis est περιβάλλειν τινὰ ἀγαθοῖς ἢ κακοῖς, *affectum esse* περιπεπτωκέναι. Isocrates pag. 251. C. καὶ γὰρ τούτους ἐπεθύμησαν ταῖς αὐταῖς συμφοραῖς περιβαλεῖν αἷσπερ ἐκείνους. et passive p. 143. B. μικρὸν ἀπέλιπον τοῦ μὴ ταῖς ἐσχάταις συμφοραῖς περιπεσεῖν. et pag. 253. B. μεγάλαις συμφοραῖς περιπίπτοντες et alibi saepius. Passim legitur ἐμβάλλειν τινὰ εἰς τὸ δεσμωτήριον, sed in vincula coniectum esse constanter dicitur ἐμπεσεῖν vel ἐμπεπτωκέναι.

Passivum esse ἐμπίπτειν (pro ἐμβάλλεσθαι) manifesto cognoscitur ubi ὑπὸ τινος additum est, ut dicitur ὑπὸ τινος εὖ πάσχειν, κακῶς ἀκούειν, ἀποθανεῖν, πληγὰς λαβεῖν, κεῖσθαι et similia. Plato *de Rep.* pag. 553. B. dixerat: εἰς δικαστήριον ἐμπεσόντα ὑπὸ συκοφαντῶν, quod quum non concoqueret corrector nescio quis de suo stolidè addidit [βλαπτόμενον] ὑπὸ συκοφαντῶν, sed Badham verum vidit Thucydides I. 131. (Pausanias) καὶ ἐς τὴν εἰρκτὴν ἐσπίπτει ὑπὸ τῶν ἐφόρων. ἔξesi δὲ τοῖς ἐφόροις τὸν βασιλέα δρᾶσαι τοῦτο, id est εἰς τὸ δεσμωτήριον ἐμβαλεῖν τὸν βασιλέα.

Itaque Grammaticus pro ἀχθῆναι debuerat ἐμβληθῆναι dicere.

Ἐγγηράσασθαι: ἐν γήρᾳ χρῆσασθαι. Barbara forma est pro ἐγγηράσθαι. Γηράσκειν habet futurum γηράσομαι, sed γηράσκομαι est eiusdem farinae atque χαίρομαι. Neque interpretatio satis commoda est: ἐγγηράσκειν enim est μέχρι γήρως χρῆσθαι. Eandem futuri formam reddidimus incerto poetæ tragico apud Stobaeum *Eol. Phys.* I. 3. 10.

οὐ γάρ τις οὐδὲ χρημάτων ὑπεργέμων
νόμον μιλίων ἀσφαλῶς γηράσεται.

pro barbaro γηράσεται.

Perinepta glossa est Ἐξωδία: ἔξοδος. ἔξωδία. Dederat homo ἔξοδος. ἔξωδία, errorem suum corrigens (ut passim) et pro ἔξωδία rescribendum esse ἔξωδια lectorem admonens. Et sic legitur suo loco post ἔξωδησαι.

Ἐξωδιάν: ἐκστρεΐαν.

Sed hoc quoque mendosum est, ut paucis ostendam. Ὀδός cum praepositione compositum manet *substantivum*, ἔξοδος, πάρ-

οδος, ἔφοδος, σύνοδος, κάθοδος cett. sed ex ὁδός et compositis si praefigitur ἀ—, εὐ— et δυσ— *adiectiva* nascuntur. Ἄνοδος igitur est aut substantivum (ex ἀνιέναι) aut adiectivum ἀ-N-οδος. Sic εὐοδος dicitur et δύσοδος, εὐπρόσοδος, δυσπρόσοδος, ἀνέξοδος, εὐέφοδος, δυσάφοδος, ἀμέθοδος multaque alia. Ex his igitur formantur nova *substantiva* ἀνοδία, εὐοδία, δυσοδία. Sic igitur ἐξοδία pro ἔξοδος nasci non potuit.

Sed sequiores Graeculi frequentissime utebantur verbis ex ὀδεύω compositis ἀφοδεύω, συνοδεύω, ἐξοδεύω cett. unde de more nomina in — εία derivabantur et sic natum est ἐξοδεία pro antiquo ἔξοδος. Scribae antiquum obtinent pro — εία supponentes — ία, et hinc vitiosae formae in libris propullulant.

Est de verbo ὀδεύω observatio Aelii Dionysii apud Photium, ubi duae glossae confusae sic distinguendae sunt et emendandae v. Ὅδός: ἀρσενικῶς καὶ οὐδός, οὐχ ἡ ὁδός. editur οὐ χρὴ ὁδός.

Ὅδεύειν: οὐδεὶς εἶρηκε τῶν Ἀττικῶν ὅσα γε καὶ ἡμᾶς ἐπίσασθαι. παρ' Ὀμήρῳ δέ ἐστιν. Nempe semel in Iliade legitur A. 569. ἐπὶ νῆας ὀδεύειν. Praeter hunc unum locum nemo veterum verbo ὀδεύειν vel compositis usus est umquam, et omnes constantissime ἰέναι — ὁδός, ἐξίέναι — ἔξοδος, συνίέναι — σύνοδος et reliqua omnia eiusdemmodi dicebant. Unica est certa et constans exceptio in militari verbo ἐφοδεύειν, quod est *circumire vigilias*, unde etiam ἔφοδοι appellantur *vigiliarum circumitores*. Eo sensu haec forma legitur apud optimum quemque scriptorem. Hinc lepide Aristophanes Av. 1158.

καὶ νῦν ἅπαντ' ἐκεῖνα πεπύλωται πύλαις,
καὶ βεβαλάνωται καὶ φυλάττεται κύκλῳ,
ἐφοδεύεται, κωδωνοφορεῖται.

id est *circumitores cum tintinnabulis vigilias omnes obeunt*.

Hinc glossa Hesychiana Ἐφοδία (mendose pro Ἐφοδεία): τὸ ἐπιέναι τὰς φυλάκας τὸν ἄρχοντα.

Εὐέφοδος reddendum Thucydidi VI. 66. ἢ ἐφοδῶτατον ἦν τοῖς πολεμίοις. Bekkerus probante Badhamo εὐοδῶτατον reponerat, sed suadente loci sententia εὐεφοδῶτατον reponendum, ut in Cypor. II. 4. 13. πότερσιν ἐν ἐχυροῖς χωροῖς ἢ ἐν εὐεφύδοις.

Ἐσχατογοράων: ἐσχατὰ ἀγορεύων, δημηγορῶν. Interpretatio mendosa est. Glossa est Homericā Ἐσχατὰ ἀγοράων. ex Iliad. B. 275.

ὅς τὸν λωβητῆρα γεπεσβόλον ἔσχ' ἀγοράων.

Vitium natum ex scriptura ^{γ^ο}ετχατοραων

Ἦντησεν: ἀπήντησεν, ἰκέτευσε. Θουκυδίδης δὲ τὸ ἡντιώμεθα ἐπὶ τῷ ἐναντιώμεθα. Duae glossae in unam coaluerunt. Quid scripserit Grammaticus apertum esse arbitror, quibus verbis id scripserit non apparet. Habebat ἡ παλαιὰ Ἀτθίς formam ἘΝΗΝτίωμαι, pro qua recentiores constanter ἮΝΑΝτίωμαι dicere solebant. Hinc mendum concepit Aristophanes in *Avibus* 385.

ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἄλλο πῶ σοι πρᾶγμ' ἮΝΑΝτιώμεθα.

metri indicio fraus patefacta est et cum Bentleio Porsonus optime reposuit ἘΝΗΝτιώμεθα. Eadem labes infecit locum Thucydidis II. 40. καὶ τὰ ἐς ἀρετὴν ἮΝΑΝτιώμεθα τοῖς πολλοῖς· οὐ γὰρ πάσχοντες εὖ ἀλλὰ δρῶντες κτώμεθα τοὺς Φίλους. cui nunc licebit Hesychii testimonio quantumvis corrupto redere suum ἘΝΗΝτιώμεθα.

Θριπόβρωτος: οἱ Λάκωνες σφραγῖσιν ἐχρῶντο ξύλοις ὑπὸ σπητῶν βεβρωμένοις. Amputatum est loci caput et glossa ipsa periit. Supplendum: Θριπήδεος: θριπόβρωτος. Est glossa Aristophanea ex *Thestoph.* 427.

ἐδίδαξε θριπήδες' ἔχειν σφραγίδι.

et omnino θριπήδεος est in Attica frequens, θριπόβρωτος nemo veterum dixit. Saepissime videbis scribas in hoc vocabulo errantes et stolide θριπηδέCTΑτος scribentes. Nemo Graeculorum ἐδήδοκα aut ἐδήδεσμαι aut ἔδεσμα noverat; dicebant omnes βέβρωκα, βέβρωμαι, βρῶμα. Hinc θριπήδεος quid esset non assequebantur.

C. G. COBET.

GALENUS

Tom. XVII. 2. pag. 611.

Εἰ γὰρ ἡλίθιος εὐήθης ὁμοίως λέγεται τῇ τε γλυκεῖα καὶ τῷ καλλίᾳ. γλυκεῖαν μὲν τὴν σὺν ὀνομαζόντων τῶν ἀνθρώπων ὅταν εὐήθη τοῖς θεοῖς εὐφημίας ἕνεκα, καλλίαν δὲ τὸν πίθηκον. Legendum: Ὁ γὰρ ἡλίθιος εὐήθης — λέγεται, et ὅταν ΤΤΘΗΙ (τυθῇ) τοῖς θεοῖς.

C. G. C.

EMENDATIONES SELECTAE IN THEMISTII ORATIONIBUS.

Themistii Orationes ex Codice Mediolanensi emendatae a Guiljelmo
Dindorfio. Lipsiae. 1832;

Pag. 2. ἄρ' ὁμοίως εὐπετὲς καταμαθεῖν αὐτόν τε (τὸν Θεόν)
καὶ τὰ ποιήματα; ἢ πρὸς ταῦτα μὲν ἡ φύσις ὁμματα ἐξ ἀρχῆς
ἐτεκτὴναι καὶ πάρεσιν ἐτ' γενομένοις δρᾶν ἥλιόν τε καὶ σελήνην.
Leg. ἐτ' ἐτ' γενομένοις. Imitatur de more Platonem in *Theae-*
teto pag. 186. B. τὰ μὲν εὐθὺς γενομένοις πάρεσι φύσει αἰσθάνεσθαι,
τὰ δὲ — ἐν χρόνῳ παραγίγνεται οἷς ἂν παραγίγνηται. Tritum
est in tali re εὐθὺς γενόμενος. attulimus alia ex Platone exempla
Mnemos. 1860. pag. 247. Menander noto loco:

ἅπαντι δαίμων ἀνδρὶ συμπαρασταεῖ
εὐθὺς γενομένῳ μυσαγωγὸς τοῦ βίου.

Pag. 3. τὰς ὑμετέρας φωνὰς ὅσας ποιεῖσθε περὶ βασιλέως
ἐκάστοτε. Leg. ποιεῖσθε προῖσθε. Ποιεῖσθαι φωνήν non est
Graecum, sed προῖσθαι φωνήν, λόγον, ῥήματα et similia legun-
tur passim etiam apud Themistium.

Pag. 9. μιμεῖται δὲ ἐκεῖνον (τὸν Θεόν) οὐχ ὁ τὰς τιμὰς αὐτοῦ
διώκων ἀλλ' ὁ τὴν ἀρετὴν, οὐδ' ὅστις ἀξιοῦται ζηλωτὴς ἀλλ' ὅστις
ὦν μεταδίδωσιν. Ultima sensu vacua sunt, sed nullo negotio
in integrum restituuntur sic: οὐδ' ὅστις (ῥΩΝ) ἀξιοῦται ζηλωτὴς
ἀλλ' ὅστις ῥΩΝ μεταδίδωσιν. Variandae orationis gratia pro τὰς
τιμὰς dixit ὦν ἀξιοῦται et ὦν μεταδίδωσι pro τὴν ἀρετὴν sive
τὴν εὐεργεσίαν.

Pag. 11. ὁ μὲν δὴ τῷ Φόβῳ μέγας κυψάντων ὑπερέχει, — ὁ δὲ φιλανθρωπία κρατῶν ὀρθῶν ἀπάντων. Quid sibi vult ἀπάντων in generali sententia? Opponuntur inter se κύψαι et ὀρθῶν ἐσάναι: itaque corrig. ὀρθῶν ἙCTΩτων.

Pag. 12. πλείῳ δὲ ἀπόλλυσιν ΗΛΗΨΕΘΑΙ. substituunt λήψεται sensu perinepto, λήψεται γὰρ οὐδέν et futuro non est locus. Supplendum est πλείῳ δὲ ἀπόλλυσιν ὧΝ ἩΛΠΙΖΕ λήψεσθαι, quo refertur in sqq. ἀνόητος δὲ τῆς ἐλπίδος.

Pag. 13. πονηράν — τὴν ναυΜΑΧίαν ὁ τοιοῦτος ναυτίλλεται. exclamat ad haec Reiskius: „ναυμαχίαν ναυτίλλεται. qualis dictio!” Scribae vitium esse, non Themistii, declarat locus Platonis *de Rep.* pag. 551. c. εἰ νεῶν οὕτω τις ποιοῖτο κυβερνήτας ἀπὸ τιμημάτων, τῷ δὲ πένητι εἰ καὶ κυβερνητικώτερος εἴη μὴ ἐπιτρέποι —. Πονηράν, ἣ δ' ὅς, τὴν ναυΤΙΛίαν αὐτοὺς ναυτίλλεσθαι. Viden' unde sit natum mendum tam evidens? Ductus literarum ΤΙΑ et ΜΑΧ nil simile habent. Supererat τὴν ΝΑΤ *** ΙΑΝ, quod levis corrector explevit de suo.

Pag. 18. τί δὲ ἀπειργάσατο δῖαμα τοσοῦτον Ἡ ΠΟτέρως τυγχάνουσα θεραπείας ἡΝίκα ἐτραγωδεῖτο πρότερον. Optime Iacobs. ἩΠΙΩτέρως. Pro ἡνίκα repone: ἡΛίκα ἐτραγωδεῖτο.

Pag. 35. laborat sententia in his: μὴ οὖν ὑμεῖς — ἀκούοντες ἔπαινον φιλοσόφου ΚΑΙ βασιλέως ἄλλον τινὰ οἴεσθε τὸν φιλόσοφον ἢ τὸν βασιλέα; Restitues omnia scribendo ἀκούοντες ἔπαινον φιλοσόφου ἘΚ βασιλέως. Constantius in Themistio laudaverat philosophiam, respondet Themistius Constantium ipsum esse philosophum, et sic, ut proverbio dicitur, *asinus asinum fricat*.

Pag. 38. οἱ τὸν Ὁρώμενον γνωματεύοντες εἰ φιλόσοφος τε καὶ ἡγεμονικὸς τὴν φύσιν ἐσίν. Plato in *Phaedro* pag. 252. κ. οἱ μὲν δὴ οὖν Διὸς Διόν τινὰ εἶναι ζητοῦσι τὴν ψυχὴν τὸν ὑφ' αὐτῶν Ὁρώμενον. σκοποῦσιν οὖν εἰ φιλόσοφος τε καὶ ἡγεμονικὸς τὴν φύσιν, quae componere satis est.

Pag. 42. τὰ δύο ταῦτα ὀνόματα ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ τύραννος

— οὐκ ἀνέχεται συμβῆναι ποτε οὐδὲ ξυνδραμεῖν ὥσπερ οὐδ' ἂν νοῦς οὐδὲ ἡδονὴ συνέλθοι τὰ ἀλλοδαπά· ἂν γὰρ τὸ ἕτερον εὐθαλῆ καταφθίνει τὸ ἕτερον. Sic Dindorf. e Codice Mediolanensi. In caeteris est: συνελθόντην ἀλλ' ὅπως ἂν τὸ ἕτερον. Vera lectio haec est: ὥσπερ οὐδ' ἂν νοῦς ΚΑΙ ἡδονὴ συνελθόντην, ἀλλ' ὅπου ἂν τὸ ἕτερον εὐθαλῆ κτέ. Lacuna erat in vetusto libro CTNG-ΛΘΟΙΤ** ΑΛΛΟ*** ΑΝ temere expleta.

Pag. 43. Λυδὴ γυνὴ ὀργισθεῖσα ὅτι γυμνὴ ἄκουσα ἐφωράθη, uxor Candaulis a Gyge non ἐφωράθη γυμνή sed ἐωράθη. Sequiores Graeculi dicebant ἐωρᾶσθαι et ἐωράθην pro Atticis ὄφθαι et ὄφθην. Itaque ubi est apud Demosthenem scriptura duplex παρεῶσθαι et παρεωρᾶσθαι, non est dubia optio. Παρεωρᾶσθαι diu post mortem Demosthenis natum est.

Memorabilis apud Themistium locus est pag. 71. de constitutione Constantii, ex qua scriptorum veterum in Bibliotheca publica Constantinopoli servatorum novi Codices magna cura publice confecti sunt: ταῦτα τὰ μνήματα, inquit, ὑπὸ μικρᾶς (L. μακρᾶς) ἀθεραπευσίας διαρρυέντα — ἀναζωπυρεῖν παραγγέλλει. — καὶ τάττει μὲν ἄρχοντα ἐπὶ τῷ ἔργῳ — καὶ ἐργάζονται ὑμῖν ταῦτα τὰ ἔργα — οἱ τῆς Κἀδμου καὶ Παλαμῆδους τέχνης δημιουργοί. Itaque, inquit, brevi publice reviviscent Plato, Aristoteles, Demosthenes, Isocrates, Thucydides, atque hos quidem (ita pergit) sua ipsorum praestantia satis ab interitu vindicasset, sed sunt alii minus in tuto, τούτους δὲ βιάζεται θνητοὺς ὄντας ἀθανάτους ποιεῖν ἢ βασιλέως προμήθεια, πολλοὺς μὲν Ὀμήρου ὑποφύτας καὶ νεωκόρους, πολλοὺς δὲ Ἑσιόδου θεραπευτάς, quae verba si de antiquis Homeri et Hesiodi interpretibus accipienda sunt, fieri potest ut Constantii provida cura ante omnes ea ab interitu vindicaverit, quae nunc de Aristarchi studiis Homericis in Codice unico ad nos propagata habemus. Quidquid huius rei est notabilem Themistii locum iunioribus indicare operae pretium esse iudicavi. Legitur locus apud Harduinum pag. 59. v. apud Dindorfium pag. 71, 12. Etiam hoc est in illo loco memorabile quod scribit: (librarii) ἱκανοί εἰσι τὸν νῦν μετοικίζειν ἐκ παλαιοῦ σκήνους ἙΚΤΕΤΗΚΟΤΟC εἰς ἀρτιπαγές τε καὶ νεουργόν. et pag. 72. εἷφος ἀνάρημον

ἀρχαίας σοφίας — ἀμενηνόν τε ἤδη καὶ ἐξίτηλον [ἐν] τῷ χρόνῳ ἐν σκότῳ κατορωρυγμένον, ubi molestam praepositionem expunge, namque ut ἀμενηνόν ab Homero, sic ab Herodoto sumsit ἐξίτηλον τῷ χρόνῳ. Notanda sunt diligenter quae dixit de libris situ et vetustate consumptis (ἐκτετηκόσιν) et de scriptura evanida et fugiente (ἐξιτήλῳ), namque ex illis libris propagati sunt quos nunc habemus, in quibus passim certis indiciis nobis compertum est lacunas veteres maiores minoresque ab hominibus imperitis temere et inconsiderate esse expletas, quum vetus scriptura ἐκ παλαιοῦ σκῆνους ἐκτετηκότος εἰς ἀρτιπαγές τε καὶ νεουργὸν μετῴκίζετο.

Pag. 73. Φιλοσοφεῖν ποιούμενοι μεθ' αὐτῶν οὐκ εἰσὶν ἀπὸ τοῦ ῥήτορος. Saepius apud Themistium et alios absurde ποιῶμαι legitur pro προσποιῶμαι, *ειμυλο*. Est compendium litterae ζ simile et πρὸς significans, quod indocti scribae omittunt. cf. Mnemos. 1862. pag. 239. Praeterea corrige μεθ' οὐκ εἰσὶν ἀπὸ τοῦ ῥήτορος, quod exquisite dicitur pro: *transcunt* ad Oratores. Simplicius dixit pag. 123. ἐκ φιλοσοφίας εἰς ῥητορικὴν μετιόντι.

Pag. 78. Iovianus ab exercitu imperator electus esse dicitur οὐκ ἐν σχολῇ οὐκ ἐν εἰρήνῃ οὐδὲ ἐν διδόντο τοῦ καιροῦ θεραπείας καὶ προσαγγελίας καὶ δεκατισμοῦς. Leg. δεκατισμοῦς. Δεκάξειν quid esset Graeculos nescire saepe ostendimus: ipsi δωροδοκεῖν eo sensu dicebant. Hinc Suidas: Δεκασιμός: δωροδοκία, quae erant apud Veteres plane inter se contraria: ἐδέκαζε μὲν γὰρ ὁ διδούς χρήματα, ἐδωροδόκει δὲ ὁ λαμβάνων.

Pag. 79. καὶ τὸν Ἰωάννου Δαρειῶν. ΜΙΚΡΟΝ ἀπέφηνας εἰς μεγαλοπρέπειαν. Emendavi ex pag. 462. τίνα Κίμωννα οὐκ ἀποφαίνει ΜΙΚΡΙΝΗΝ. cf. Mnemos. 1862. pag. 256.

Pag. 81. τὸ μὲν σῶμα ἄξεις καὶ ἀποκτενεῖς, ψυχὴ δὲ οἰχέσεται. Requiritur *vinculorum* et *carceris* mentio: emenda εἴρξεις pro ἄξεις.

Pag. 82. οἱ μὲν ὀπλιτεύουσιν, οἱ δὲ ἰππεύουσιν, οἱ δὲ ὀπλιζονται, οἱ δὲ σφενδονῶσιν. Leg. ΤΟΞΑΖονται. cf. Mnemos. 1860. pag. 245. sq.

Pag. 85. Themistocles οὐδένα προHΠΕΙτο ἐξηγητὴν ὑπὲρ ὧν ἐμελλε τῷ βασιλεῖ διαλέγεσθαι. Leg. προCΙΕτο, *neminem admittēbat ad sese*.

Pag. 116. Lycurgus ἐκκοπεῖς τὸν ἕτερον τῶν ὀφθαλμῶν — παραλαβὼν τὸν ἐκκόψαντα πῶς ἡμύνατο; ἀντεΚοψε μὲν καὶ αὐτὸς ἀλλ' οὐ τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ ἐκκόψαντος ἀλλὰ τῆς ψυχῆς τὴν θρασύτητα, *perspicuum est a Themistio non ἀντέκοψε scriptum esse sed ἀντεΞέκοψε*. Certo usu inter se distinguuntur ἐκκόπτειν, ἐπικόπτειν et περικόπτειν. Quid intersit inter ἐκκόπτειν et ἐπικόπτειν ostendunt loci qualis est Themistii pag. 434. οὐχὶ ἐκκόπτειν (*excindere ac funditus delere*) — ἀμήχανον γάρ, ἀλλ' εἴπερ ἄρα ΕἶΗ 'ΕΠικόπτειν (*recidere, amputare quod aegrum et vitiosum est*), ut in hoc ipso loco εἴη est amputandum, quod ex sq. 'ΕΠΙ vitio natum est. In usu verbi περικόπτειν indicando iuvat perridiculum vitium ex Libanii loco eximere. Audi primum quid dicat Demosthenes in *Midiana* pag. 562. (ὁ 'Αλκιβιάδης) τοὺς 'Ερμᾶς περιέκοπτεν — τὸ δ' ὅλως ἀφανίζειν ἱερὰν ἐσθῆτα ἔσθ' ὅτι τοῦ περικόπτειν τοὺς 'Ερμᾶς διαφέρει; Nunc mihi inspicie Libanium in *Socratis Apologia* Tom. III. pag. 47 sq. ἀλλ' οἱ φθονοῦντες (Alcibiadi) καὶ κωλύοντες ἐπειδὴ λέγοντες οὐκ ἐκράτουν ἡσέβουν μὲν αὐτοὶ καὶ περιέκοπτον τὰς δρμάς, τὰ δ' αὐτῶν κακὰ φέροντες ἐκείνῳ περιῆπτον. Vides gliscentem labem: postquam 'ΕΡΜΑC in δρμάς corruptum est *correctior* τοὺς in τὰς mutavit, et sic se scripturam *emendasse* opinatus est.

Eadem opera emendabis locum Themistii pag. 223. ἐΝέκοψας αὐτῶν τὴν αὐθάδειαν, ubi sententia ἐΞέκοψας postulat, ut recte scriptum est pag. 254. ἐΞεκόπτετο δὲ ἡ τόλμα, et pag. 281. πᾶς αὐτίκα ἐξεκέκοπτο αὐτῶν φόβος τῆς διανοίας. Aristoxeni locus memorabilis est apud Iamblichum *de vita Pythag.* § 234. sic redintegrandus: ὁ δὲ τρόπος τῆς ἐγγυήσεως τοισδε τις ἦν. (εἶναι add.) τινὰς ἔφη τῶν περὶ αὐτὸν — οἱ πολλάκις ἐποιοῦντο μνηστῆρας τῶν Πυθαγορείων διασύροντες καὶ διαμωκόμενοι καὶ ἀλαζόνας ἀποκαλοῦντες αὐτοὺς καὶ λέγοντες ὅτι ἐκκοπεῖν ἂν αὐτῶν ἢ τε σεμνότης αὕτη καὶ ἡ προσποίητος πίσις καὶ ἡ ἀπάθεια εἴ τις περιήσειεν αὐτοὺς εἰς ΦΟΒΟΝ ἀξιώχρεων, ubi pro φόβον, quod est in archetypo apographa φοράν et Editores συμφοράν substituerunt.

Pag. 117. αἰσθομένους ἐξ ὧν οὐκ ἀντέπαθον κακῶς οἱ Α ἡδίκησαν.
Sensu vacuum hoc est. Revoca veram lectionem ex pag. 96.
αἰσθανόμενον ἐξ ὧν εὖ ἔπασχεν οἶΟΝ ἡδίκηαι.

Pag. 139. οὐ πρόκειται νῦν ἀρχῶν ἀγορὰ οὐδὲ ΠΡΟκηρύττονται αἱ τῶν ἐθνῶν ἐπιτροπεῖαι ὥσπερ τὰ ὄνια. nihil est in ea re προκηρύττειν, repono ἈΠΟκηρύττονται, sub praecone *vasceunt*, *vas-pales sunt* provinciarum administrationes.

Pag. 147. ad Arcadium ita dicit: οὐ φαυλότερος ἔσομαι σοι τοῦ Φοίνικος — οὐδὲ ὄψα ἀποτεμῶ καὶ οἶνον ἐφέξω· ἀλλ' αὖξου Φησὶ παρ' ἐμοῦ τῷ νέκταρι καὶ τῇ ἀμβροσίῃ. In Mediolanensi est ἀλλ' αβρᾶ Φησὶ παρ' ἐμοῦ. leg. ἀλλὰ τραφήσει παρ' ἐμοῦ. Neque ὄψα ἈΠΟτεμῶ sanum est, sed προτεμῶ reponendum ex Homericō Iliad. I. 489.

ὄψιν τ' ἄσαιμι προταμὼν καὶ οἶνον ἐπισχῶν.

Ex his una opera emendabis locum pag. 212. ἐθρέψαντο οὐκ ὀψία ἈΠΟτέμνοντες καὶ οἶνον ἘΠΙΧεοντες, imo vero ΠΡΟτέμνοντες et ἘΠΕΧοντες.

Pag. 164. ἐκεῖνοι μάλισα ἈΛΗΘεύουσιν ὅσοι μάλισά εἰσι πρὸς τὸν πόλεμον ὑπηρεπισμένοι, imo vero ΕΙΡΗΝεύουσιν. Si vis *pacem* *pacem* *bellum*.

Pag. 162. γινώσκει γὰρ σώζειν τοὺς βαρβάρους δυνάμεως ἔχων, τὴν φύσιν ΔΕ αὐτῶν ἀμείβειν οὐχ οἶός τε ὦν. Dederat Themistius σώζειν ΜΕΝ τοὺς βαρβάρους δυνάμεΝΟC, τὴν φύσιν δὲ κτέ.

Pag. 166. ἐν τρισὶν ὅλοις ἐνιαυτοῖς ἀπειπεῖν ἠνάγκασε τοὺς δειλαίους. nihil huic loco deest praeter unam negationem, namque sic scribendum: ἐν τρισὶν ΟΤΧ ὅλοις ἐνιαυτοῖς. Si quis rem magni operis brevi temporis spatio absolvisse dicitur, in ea re οὐχ ὅλος poni solet, ut apud Euphronem Comicum Athen. pag. 379. D.

ἀπὲι γεγωνὸς μάγειρος ἐκ τῆς οἰκίας

ἐν οὐχ ὅλοις δέκα μῆσιν πολὺ νεώτατος.

et lepidissime apud Damoxenum ibid. pag. 101. F.

Ἐπικούρου δὲ με

ὁρᾷς μαθητὴν ἔντα τοῦ σοφοῦ, παρ' ᾧ

ἐν δὺ' ἔτεσιν καὶ μηνὶν οὐχ ὅλοις δέκx
τάλαντ' ἐγὼ σοι κατεπύκνωσα τέτταρα.

et sic Demosthenes pag. 117, 15. ἐλάττονά ἐστιν ὧν Φίλιππος ἐν τρίσι καὶ δέκα οὐχ ὅλοις ἔτεσιν οἷς ἐπιπολάζει ἡδίκηκε τοὺς Ἕλληνας, et saepius alibi. Contra τρεῖς ὅλους ἐνιαυτούς, τρεῖς μῆνας ὅλους *longae morae* aut *cunctationis* notionem continent, quae est ab h. l. alienissima. Apponam locum Themistii, unde eius aetas cognoscitur, pag. 245. *Saturnino*, inquit, *debeo* πλεῖν ἢ τριάκοντα ὅλων ἐνιαυτῶν χρέως ἡυξημένον. ἄρτι γὰρ ἀρχόμενον παρίεναι εἰς τὰ βασιλεία ἐξενάγει. Dicuntur haec anno 383; itaque iam ante annum 353 Themistius *introyre in regiam coeperat* et Constantio commendatus et acceptus fuerat.

Pag. 169. εἴφανοι καὶ ὑφάσματα — ἃ βασιλεῖ μόνῳ δορυφορεῖν τάττει ὁ νόμος. Pro inepto δορυφορεῖν dixerat ΔΩΡΟΦΟΡΕῖν, ut pag. 216 et 232. deinde προστάττει ὁ νόμος. Similiter pag. 170 quum legeretur: ἃ οὐχ ἢ γῆ αὐτῷ ἐδορυφόρει ἀλλὰ ποταμός, in Codice Mediolanensi reperta est vera lectio ἐδωροφόρει.

Lacuna semel deprensa sat commode expleri potest pag. 180. Laudatur Valens quod magnam aquarum copiam Constantino-polim adduxit. καὶ δὴ ἐγὼ, inquit, Νίκας ΜΕΝ καὶ Ἐρωτας ἐπτερωμένους οὔτε ἐν χαλκῷ οὔτε ἐν λίθῳ οὔτε ἐν χρώμασιν εἶδον, μόναις δὲ ἈΡΕΤΑῖς βασιλέως καὶ πτερὰ ἐνέφυσεν ὁ θεός. Quid multis verbis opus est? supplē

Νίκας ΜΕΝ καὶ Ἐρωτας ἐπτερωμένους

(πολλάκις θεασάμην, Νύμφας ΔΕ ἐπτερωμένας)

οὔτε ἐν χαλκῷ κτέ. et sic emenda: μόναις δὲ ἈΡΑ ταῖς βασιλέως καὶ πτερὰ ἐνέφυσεν ὁ θεός. Unde lacuna orta sit perspicuum est.

Pag. 198. (ὁ Σωκράτης) τὴν ἐρωτικὴν τέχνην αὐτὸς ὁμολογεῖ οὐ μεΝ ΓΑΡ ΤΕΤΕἈσθαι μόνον οὐδὲ ζητεῖν οὐδὲ διώκειν ἀλλ' ἤδη καὶ ἡρπέναι καὶ ἔχειν. Legendum: οὐ μεΤΑΧΕΙΡΙΖΕσθαι μόνον. cf. Mnemos. 1861. pag. 438.

Pag. 199. γενεΘΑΙΤΑ τε Ἀφροδίτης καὶ δεῖπνον διεξιὼν καὶ

Πόρου μέθην καὶ ὕπνον. Felicissima Wernsdorfii emendatio est γενέΘΙΑ τε Ἀφροδίτης. cf. Mnemos. 1861. pag. 440.

Pag. 201. εἰ δὲ τῷ ἢ πλοῦτος παρὴν ἢ δύναμις πατέρων ἢ συγγενῶν πόρρῳ ἐχρῆν τοὺς πολλοὺς τοῦτον ἀσπάζεσθαι. Leg. πόρρῳΘΕΝ — ἀσπάζεσθαι. Decerpit flosculum ex Platone *de Rep.* pag. 499. Α. αἶων ζητεῖν μὲν ἀλήθες — τὰ δὲ κομψά τε καὶ ἐριστικά — πόρρωθεν ἀσπαζομένων. Plato ipse sumsit ex Euripidis *Hippolyto* 101.

πρόσωθεν αὐτὴν ἀγνὸς ὢν ἀσπάζομαι.

indicante Stallbaumio, qui et Themistii alium locum attulit p. 257. τὸν Ἄρην πόρρωθεν ἀσπαζόμενοι προσεύχονται Δήμητρι. Urbane dicitur πόρρωθεν ἀσπάζεσθαι pro χαίρειν ἔαν.

Pag. 203. οὐ γὰρ οἶδς τε πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχειν τὸ κάλλος — μὴ οὐχὶ πρὸς σὲ ἀτενίζειν, quia apparet οὐχ οἶδς τε — ἀτενίζειν esse coniungenda, consequitur pro ἔχειν Themistium scripsisse ἔχων.

Pag. 208. postquam dixerat ὑπεράνω δὲ εἰσιν ἄμφοιν ΝΕΟΤΗΤΟΣ καὶ ἙΘΟΤΙΑC, [καὶ] ὢν τί ἂν γένοιτο δυσμαχώτερον; (ubi καὶ delendum) suspicari se dicit serpentes, quos Hercules in cunis eliserit, διὰ συμβόλων de hisce ipsis esse intelligendos: τῷ δοιῷ δράκοντε, δι' ὧν πρότερον (ὁ add.) Καλλίνικος ἐξεφάνη ἄνωθεν ἦκων, οὐκ ἄλλο τι ἐγὼ ὑπολαμβάνω ἢ νεοττεῖαν καὶ αὐτάρκειαν. ἄμφω γὰρ ὀλισθηρότατα καὶ ποριμώτατα, καὶ μάλιστ' αὖ γε ἢ ἙΘΟΤΙΑ. Ex iis quae praecedunt et continuo sequuntur manifestum est corrigi oportere: οὐκ ἄλλο τι ὑπολαμβάνω ἢ νεότΗΤΑ καὶ ἙΘΟΤΙΑν. Scribitur νεότητα noto compendio sic ut in νεότ*τ* vocales omittantur, et αὐτάρκειαν supplevit aliquis qui vetusti libri lacunam sarcire frustra conatus est.

Pag. 211. Agamemnonem tamquam praesentem sic alloquitur: ἀλλ', ὦ βέλτισε, οἶα ἀπέλαυσας τοῦ θυμοῦ, — αὐτοῦ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ διετέθη χαλεπῶς καὶ μαινομένου οὐδὲν ἀπεψέκΕΙ, negliger scriptum est pro διετέθηC et ἀπεψέκΕΙC.

Pag. 212. σὴ γὰρ ἤδη γνώμη εἰσὶν ἣν καταδέξῃ καὶ ἀσμενίσΕΙC. Optimus liber ἀσμενίσης: emenda σὴ γὰρ ἤδη Ἡ γνώμη εἰσὶν ἣν ἈΠΟδέξῃ καὶ ἀσμενίσης, SI probaveris sententiam, tua est,

Pag. 213. ἄρα δοκεῖ ΜΕΝ οὗτος κτέ. nullus est voculae μέν in his locus. Ad auditores se convertens dixit: ἄρα δοκεῖ ΤΜΙΝ οὗτος, ut pag. 218. τί ὑμῖν δοκεῖ;

Pag. 213. ὁ μὲν Φοίνιξ ἑΚΕΙΝΟΣ ἐκαλλωπίζετο — οὐ γὰρ ἀμολόγει τὰ πράγματα. Pro ἐκεῖνος loci sententia clamat ΕΙΚΗΙ (εἰκῆ) reponi oportere, et statim: οὐδὲ οἶός τε ἦν μαλθάσσειν τὴν ΓΝΩμην τοῦ νεανίου pro τὴν ΜΝΗμην.

Postquam igitur dixerat: ὁ Φοίνιξ — οὐχ οἶός τε ἦν μαλθάσσειν τὴν γνώμην τοῦ νεανίου, ita pergit: οὐ μόνον λέγων τοὺς παλαιοὺς ἐκείνους καὶ καλοὺς λόγους ἀλλὰ καὶ ἐπιδακρύων τοῖς λόγοις, pro inepto παλαιούς reponere sodes πολλούς. Saepissime haec inter se confusa videbis. Editur apud Themistium pag. 266. ὅσα οἱ παλαιοὶ οἶονται μακκριστὰ εἶναι δύναμιν καὶ τύχην καὶ οὐσίαν, non *velerum* haec opinio est, sed *vulgi*. Itaque Stephanus οἱ πολλοὶ restituit, sed nemo recepit.

Praeterea Themistio redde pag. 213. περιῆν (THC) αὐτοῦ σοφίας — δύο παθήματα, ubi περιῆν est κρείττω ἦν.

Non est, opinor, in toto Themistio stolidior scriptura ex scribarum veterno nata quam pag. 215. ὡς εὐποτμότερος ἐγὼ τὰ ΡΩΜΑΙΚΑ μακρῶ τῶν ἐμῶν διδασκάλων, id est quam Socrates et Plato. Quid multa? Themistius scripserat: εὐποτμότερος ΤΑ ἙΡΩΤΙΚΑ. Quo tandem alio modo ridicula lectio nasci potuit nisi sic, ut in libro ἐκτετηκότι nihil appareret praeter ΤΑ *ΡΩ *ΙΚΑ. Stuporem hominis, dixeris, qui ΡΩμαῖΚΑ explevit? sed in hoc genere nihil est adeo absurdum, quod non sit ab aliquo *correctore* commissum.

Pag. 216. Γρατιανῶ δὲ βασιλικώτερον φαίνεται ὄνομα τοῦ τροπαιοῦ-χου ὁ πολιοῦχος. — τὸ μὲν γὰρ ΚΤΡΙΟΝ ὀνομαζόμενος, — τῶ δὲ Ἄρει ΟΤ προσήκειν οἶεται μᾶλλον. Foede haec corrupta sunt, sed loci sententia luce clarior Themistii manum indicat, quae haec est: τὸ μὲν γὰρ ΧΑΙΡΕΙ ὀνομαζόμενος — ΤΟ δὲ Ἄρει προσήκειν οἶεται μᾶλλον.

Pag. 219. τὸ κάλλισον — ἐνταῦθά που ἐστὶν ἵνα τῆς γνώμης ἡ σύσασις τῆς ἡμετέρας ὁρμῆς, scriba non intellexit ἵνα esse ὅπου, ubi, et sic ὁρμῆς corruptit.

Pag. 219. *ἔξει* — *πλεῖν ἡσυχῇ τῶν ἰσίων ἐμπεπλησμένων πνεύματος* — *διαρκoῦς ἐσεφαναμένους καὶ ὑμνοῦντας τὸν δοτῆρα θεὸν τῆς εὐΠΑΘΕΙΑς*. F*uerat olim εὐΠΑΘΙΑς, in quo latebat εὐΠΑΘΙΑς. Multis exemplis alibi ostendimus εὐΠΑΘΕῖν — εὐΠΑΘεῖν, εὐΠΑΘΙΑ — εὐΠΑΘία, ἀντιΠΑΘία — ἀντίΠΑΘΙΑ, πΛόων — ΠΑΘῶν et sim. inter se permutari. cf. Mnemos. 1861. pag. 343.*

Pag. 220. scribendum est in hunc modum: *τί ἂν τις τῷδε ἱππονομάζοι τῷ αὐτοκράτορι, ὃ ἀνατέλλετον μὲν Γερμανούς, φοβεῖτον δὲ Ἀχαιμενίδας — λαμπρὰν τε εἰρήνην παρεχέτον ἐξ ἄκρας εἰς ἄκραν διὰ πάντων τῶν μεταξὺ τεταμένων*. In libris est *τῷ ἀνατέλλοντι — παρασχόντι — τεταγμένων*.

Pag. 220. *Ῥῆνος δὲ οὐ κωλύσει (Gratianum) οὐδὲ Τίγρης οὐδὲ Εὐφράτης (Valentem), ἀλλὰ πέμψουσιν ἐπανιόντας ὡς τὴν μητέρα (Romam) σεφανώσαντας καὶ τελευσιώσαντας*. Egregia est Ruhnkenii correctio *ΤΑΙΝΙΩσαντας* et F. A. Wolfii *ΤΑΙΝΙΩσοντας*, sed neuter emendationem loci perfecit. Sententia manifesto haec est: duo principes alter ab Rheno, alter a Tigride et Euphrate victores *coronis taeniisque redimiti* ad matrem Romam reversuri sunt. Itaque rescribendum: *Ῥῆνος — Τίγρης — Εὐφράτης — πέμψουσιν ἐπανιόντας ὡς τὴν μητέρα σεφανώσαντες καὶ ταινιῶσαντες*. praecedens *ἐπανιόντες* stolidum mendum peperit. Caeterum cf. Mnemos. 1862. pag. 110.

Pag. 226. *οὔτοι φανήσκει Κωνσταντίνου καταδέερος ΟΠΟΙCΤΗCΗ εἰ τιμαῖς τὴν πόλιν ὑψηλοτέραν ποιήσεας ἢ Κωνσταντίνος οἰκοδομήμασιν*. Legendum *καταδέερος ΟΙΚΙCΤΗC* εἰ τιμαῖς κτέ. namque K in IC dispesci solet, et sic alter Urbis conditor οὔτοι Κωνσταντίνου καταδέερος οἰκιστὴς fore dicitur, si Urbem honoribus, ut ille aedificiis auxerit.

Pag. 233. *ταύτης οὖν — ἐχώμεθα ἀπρὶξ τῆς θεοῦ ἵνα ἡμῖν ὁ ὄρμαθος οὗτος τῶν ἀγαθῶν ἀνεπίληπτος χορηγῇται*, dabisne mihi ἀνεπίλειπτος emendari oportere?

Pag. 236. *δυσπρόσιτοί τε καὶ συννεφεῖς καὶ οἱ παότεροι*

ἀτεχνῶς ὥσπερ τοὺς δράκοντάς Φασιν ἐν ταῖς χειαῖς κακὰ φάρμακα βεβρωκότας κτέ. Parata et certa loci emendatio est ex Homérico:

ὥς δὲ δράκων ἐπὶ χειρὶ ὈΡΕΚΤΕΡΟC ἄνδρα μένῃσι
βεβρωκῶς κακὰ φάρμακα.

unde patet ὁ ρέεροι ἀτεχνῶς reponendum et ἘΠΙ ταῖς χειαῖς. cf. Mnemos. 1860. pag. 244.

Post pauca scrib. ἀλλ' ἅπανσιν αὐτοῖς ὥσπερ νομίσμασιν ἢ σὴ εἰκὼν ἘΝσεσήμανται, pro σεσήμανται, ut pag. 6. οὐκ ἔχει τύπον βασιλικὸν ἀλλὰ στρατιωτικὸν αὐτῇ μᾶλλον ἐνσεσημασμένον θεάσθ.

Pag. 239. ταῦτα ἅπαντα γαλήνης παραμύθια καὶ ἡδύσματα ἡνίκα οὐ κίνδυνος καὶ τῷ κυβερνήτῃ ἀποΘΑΡΡΕῖν καὶ τοῖς ναύταις παρεῖναι τὰς κόπας. Mendosum est ἀποθαρρεῖν, sed loci sententia recta ducit ad ἀποΔΑΡΘΕῖν. Delectatur Themistius vetere verbo Attico ἀποδαρθεῖν, quod quum scribae ignorarent h. l. in ἀποθαρρεῖν et pag. 108 in ἀποδραθεῖν corruerunt, ut solent participium ἀποδαρθόντα absurde in ἀποδαρθέντα convertere. cf. Mnemos. 1862. pag. 76.

Perridiculus error maculat locum pag. 241. δεῖ δὲ ἀνδρῶν ὅσοι διαλαγχάνουσι τὰς τῶν ΘΕΩΝ ἐπιτροπείας, facile est veram lectionem excogitare, sed nihil coniectura opus est. Themistius sua de more repetens ultro tibi verum offert pag. 226. τὸ ἀρχεῖν αἰεὶ καὶ τὸ διαλαγχάνειν τὰς τῶν ἘΘΝΩΝ ἐπιτροπείας, et pag. 139. οὐ πρόκειται νῦν ἀρχῶν ἀγορὰ οὐδὲ προκηρύττονται (ἀποκ.) αἱ τῶν ἘΘΝΩΝ ἐπιτροπείαι, ὥσπερ τὰ ὄνια.

C. G. COBET.

HIPPOCRATIS CODICES.

Quam esset olim arduum et laboriosum negotium varias apud Hippocratem scripturas colligere ostendet locus Galeni XVII. 2. pag. 194. ἐν πᾶσιν οἷς ἀνέγνωμεν (τοῖς ἀντιγράφοις) οὕτως ἔχουσιν εὖρομεν τὴν λέξιν ἐξεπίτηδες ἅπαντα μὲν ἰδόντες ΤΑ κατὰ τὰς δημοσίας βιβλιοθήκας, ἅπαντα δὲ τὰ παρὰ τοῖς φίλοις. Editur ἀπ' ἀCAC μὲν ἰδόντες ΤΑC vitio manifestō.

C. G. C.

ADVERSARIA CRITICA AD ARISTOPHANEM.

(Continuantur ex *Mnemosyne* 1874. pag. 423.)

Poëtas Scenici Graeci
ex recensione Guilelmi Dindorfi Lipsiae 1869.

AD NUBES.

Aristoph. *Nub.* 90.

λέγε δὴ, τί κελεύεις; — καὶ ΤΙ πείσει; — πείσομαι.

Nihil significat *τι* in verbis *καὶ τι πείσεις*; Verum esse suspicor: *ΚΑΙΤΑ* πείσει; id est *κῆτα* πείσει; cf. *Lyssistr.* 122.

ἀφεκτέ' ἐσί. — τοῦ; φράσον. — ποιήσεται' οὖν;
— ποιήσομεν.

Nub. 376.

ὅταν ἐμπλησθῶς ὕδατος πολλοῦ κἀναγκασθῶσι φέρεσθαι
κατακρημνόμεναι πλήρεις ὀμβρου δι' ἀνάγκην εἴτα βαρεῖται
εἰς ἀλλήλας ἐμπίπτουσαι ῥήγνυνται καὶ παταγοῦσιν.

admonuit me Badhamus meus reponendum esse: *πλήρεις ὀμβρου*
διὰ τὴν ΠΤΚΝΟΤΗΤΑ βαρεῖται.

ut apparet ex vs. 381. ubi Socrates idem iisdem verbis iterat:

οὐκ ἤκουσάς μου τὰς νεφέλας ὕδατος μετὰς ὅτι Φημι
ἐμπιπτούσας εἰς ἀλλήλας παταγεῖν διὰ τὴν πυκνότητά;

Quod vulgatur δι' ἀνάγκην sensu vacuum est. Erat lacuna
vetus ΔΙΑ *** ΗΤΟΤΑ βαρεῖται, unde corrector aliquis me-

trum supplevit, non sententiam restituit scribendo: δι' ἀΝΑΓΚΗΝ
ΕΙΤΑ βαρεῖται.

Nub. 409.

᾽Ωπτων γαστέρα τοῖς ξυγγενέσιν κᾶτ' οὐκ ἔσχωιν ἀμελήσας.
quod postulat Attica dicendi consuetudo Ὀπτῶν κᾶτ' οὐκ ἔσχωιν
diserte in Ravennate Codice scriptum est. Mirabantur quid
esset ὀπτῶν — κᾶτα ἔσχωιν, sed omnem scrupulum eximet Do-
braei annotatio ad *Nub.* 624. λαχῶν ᾽Τπέρβολος — κᾶπειτα
τὸν εἴφανον ἀΦηρέθη. Commode affert locum Platonis in *Gorgia*
457. B. εἰάν ῥητορικὸς γενόμενός τις κᾶτα ταύτῃ τῇ δυνάμει
ἀδικῇ, ubi plura Heindorfius collegit, in his Aristophanem
Equit. 391.

ἀλλ' ὅμως οὗτος τοιοῦτος ὢν ἅπαντα τὸν βίον
κᾶτ' ἀνὴρ ἔδοξεν εἶναι.

Dobraeus recte comparavit *Lysistr.* 560

ὅταν ἀσπίδ' ἔχωιν καὶ γοργόνα τις κᾶτ' ὠνῆται κορακίνους.

Sic igitur optime habet Ravennatis scriptura Ὀπτῶν γαστέρα
— κᾶτ' οὐκ ἔσχωιν.

Nub. 647. in Ravennate est:

ταχύ γ' ἂν δύναιο μανθάνειν περὶ βυθμῶν.

Inconsiderate Reiske pro ironico ταχύ γ' ἂν substituit τάχα
γ' ἂν, quod nollem Dindorfius in textum recepisset. Sanissimum
esse et unice verum ταχύ γ' ἂν δύναιο, ostendimus in *Mnemos.*
1875. pag. 145.

Nub. 687.

ἀλλ' ὃ πονηρέ, ταῦτά γ' ἔς' οὐκ ἄρρενα.

B. οὐκ ἄρρεν' ὕμῖν ἔστιν;

Imo vero: ταῦτά γ' οὐκ ἔς' ἄρρενα. Quis ferat dicentem
ταῦτά γ' ἔστιν οὐκ ἀληθῆ si vellet dicere: ταῦτά γ' οὐκ ἔστιν ἀληθῆ?

Nub. 733.

ἔχεις τι; — μὰ Δι' οὐ δῆτ' ἔγωγ'. — οὐδὲν πάνυ;

Dixerat Strepsiadēs οὐδὲν γ' ἔγωγε, et sic quaerit Socrates
οὐδὲν πάνυ; cui ille iterum:

οὐδὲν γε πλὴν ἢ τὸ πέος ἐν τῇ δεξιᾷ.

Nub. 770.

ὅποτε γράφοιτο τὴν δίκην ὁ γραμματεὺς.

Scriba publicus τὴν δίκην οὐ γράφεται (quod accusatoris est) ἀλλ' ἐγράφεται. Itaque scribendum: ὅπ' ὅτ' ἐγράφοιτο.

Nub. 776.

ὅπως ἀποσρέψαις ἂν ἀντιδικῶν δίκην.

Insuaves et molesti hi numeri sunt, cui malo facillime medeberis reponendo id quod in tali compositione consuetum est:

ὅπως ἂν ἀποσρέψαις ἀντιδικῶν δίκην.

ut vs. 760.

ὅπως ἂν αὐτὴν ἀφανίσαις εἰπέ μοι.

et passim alibi. Non facile ὅπως ἂν eo sensu vocabulo interposito dirimuntur, ut neque ἕως ἂν, ὅστις ἂν et similia omnia. Aristophanes *Nub.* 1458.

ἡμεῖς ποιοῦμεν ταῦθ' ἐκάστοθ' ὄντιν' ἄΝ
γνώμεν πονηρῶν ὄντ' ἐραστὴν πραγμάτων,
ἕως ἄΝ αὐτὸν ἐμβάλωμεν ἐς κακόν,
ὅπως ἄΝ εἰδῇ τοὺς θεοὺς δεδοικέναι.

Nub. 783.

ὀθλεῖς ἄπερρ', οὐκ ἂν διδάξαίμην σ' ἔτι.

quoniam certum est ὅτι ὁ διδάσκαλος διδάσκει, non διδάσκειται receptam oportuerat Elmsleii emendationem οὐκ ἂν διδάξαιμ' ἄΝ σ' ἔτι.

Nub. 825.

ἰδοὺ· τί ἔστιν; — ὤμοσας νυνὶ Δία.

Ravennas νῦν Δία. Spreta est optima emendatio iam ab antiquo correctore reperta ὤμοσας νυνὶ Διῷ ΔΙΑ. Saepe in νυνδὴ modo scribae peccant et sequente ΔΙ — voculam ΔΗ omittunt.

Nub. 884.

τὸν κρείττον', ὅστις ἐστὶ, καὶ τὸν ἥττονα.

[ὅς τ' ἀδίκῃ λέγων ἀνατρέπει τὸν κρείττονα.]

Mirror Dindorfium aequo animo tulisse et retinuisse scholium, quod iisdem verbis loco suo apud Scholiastam legitur. Casu

factum est ut ea verba senarium sed elumbem et immodulatum admodum efficerent. Praeterea non convenit hoc additamentum Strepsiadis ingenio, qui praeter nomina τὸν κρείττω et τὸν ἥττω λόγον nihil sciebat.

Nub. 925.

ὦμοι σοφίας. — ὦμοι μανίας.
— ἤς ἐμνήσθης. — τῆς σῆς πόλεως θ'
ἥτις σε τρέφει.

Male haec divisa sunt et nescio quo casu transposita. Reponomus igitur:

ὦμοι σοφίας, ἤς ἐμνήσθης.
— ὦμοι μανίας τῆς σῆς κτῆ.

Nub. 987.

σὺ δὲ τοὺς νῦν εὐθύς ἐν ἱματίοισι διδάσκεις ἐντετυλίχθαι.

Cuius aures huiuscemodi numeros ferre possunt? Eadem opera Brunckius et vocabulum Atticum et numeros Aristophane dignos revocavit scribendo ἐν ἱματίοις ΠΡΟΔΙΔΑΣΚΕΙΣ ἐντετυλίχθαι. Hanc quoque emendationem olim repererat corrector aliquis, unde in libris quibusdam deterioribus circumfertur. Itaque quamquam Codices, ubi sic rescriptum est, flocci non facimus, tamen felicem hanc nescio cuius correctionem grati accipimus.

Nub. 1128.

κἂν γαμῇ ποτ' αὐτὸς ἢ τῶν ξυγγενῶν ἢ τῶν φίλων.

unde pendeat genitivus τῶν ξυγγενῶν ἢ φίλων nemo dixerit. Quin tu potius emenda: ἢ τῶν ξυγγενῶν ΤΙC ἢ φίλων.

Nub. 1189.

ἐκείνος οὖν τὴν κληῖσιν ἐς δύο ἡμέρας
ἔθηκεν, ἐς ΓΕ τὴν ἔννην τε καὶ νέαν.

Absurde γε interpositum esse mihi dabis. Phidippides ut *biduum* id esse ostenderet dixerat:

ἐς ΓΕ τὴν ἔννην καὶ ΤΗΝ νέαν.

nam si *duo* dies sunt, in *utroque* nomine articulus est necessarius.

Nub. 1285.

ἀλλ' εἰ σπανίζεις τάργυρλου μοι τὸν τόκον
ἀπόδοτε.

Optime Ravennas ἀπόδοτε servavit pro ἀπόδος ΓΕ. Sed eo indicio fuerat utendum ut reliqua loci labes sanaretur. Non satis inter se congruunt εἰ σπανίζεις ἀπόδοτε. quae res veterem correctorem movit ut ἀπόδος scriberet cum importuna vocula γε metri gratia. Deinde perquam frigide et inepte τάργυρλου additum est in τάργυρλου τὸν τόκον ἀπόδοτε. His omnibus nullo negotio medebimur restituendo:

ἀλλ' εἰ σπανίζετ' Ἀργυρίου τὸν ΓΟΤΝ τόκον
ἀπόδοτε.

ut quisque in tali re et olim et nunc loqui solet. Quemadmodum enim τάργυρλου inepte abundat in τάργυρλου τὸν τόκον ἀπόδοτε, sic in σπανίζετ' ἀργυρίου plane est necessarium.

Nub. 1379.

ἀλλ' αὖθις αὖ τυπΗΣομαι.

Buttmanni haec est perinfelix coniectura pro librorum scriptura τυπΤΗΣομαι, quae sine mora ab exilio est revocanda. Τύψαι et τυπῆναι, unde τυπήσομαι nascitur, linguae Homericæ vocabula sunt. Attici ut constanter τυπτήσω dicebant, ut vs. 1445.

τὴν μητέρ' ὥσπερ καὶ σὲ τυπτήσω.

sic ubi futuro *passivo* esset opus more vernaculo τυπτήσΟΜΑΙ dicebant, id est πληγὰς λήψομαι. Sic et διδάξω habet *passivum* διδάξομαι, quamquam est eadem forma futurum medium significatione diversa. Sic et alia multa sunt et ἀφαιρήσομαι modo transitive *adimam*, *eripiam*, modo passive *adimetur*, *eripietur* mihi. Διδάξομαι *passivum* legitur in *Nub.* 127.

ἀλλ' εὐξάμενος τοῖσιν θεοῖς διδάξομαι
αὐτὸς βαδίζων ἐς τὸ Φροντισήριον.

Nub. 1395.

τὸ δέρμα τῶν γεραιτέρων λάβοιμεν ἂν
ἀλλ' οὐδ' ἐρεβίνθου.

In Ravennate, cuius lectionum maxima semper est habenda ratio, exhibetur:

ἀλλ' οὐδ' ἂΝ ἐρεβίνθου.

in qua scriptura poëtae manum adhuc latere arbitror. Perincommodum et praeter dicendi usum et rationem ἀλλ' interpositum est, quo expuncto et metrum et sententiam restitues scribendo:

οὐδ' 'ANT' ἐρεβίνθου.

ἀλλ' οὐδέ apud sequiores in usu est, cuius rei aliquot exempla Dobraeus attulit. Addam locum Themistii pag. 215. καὶ μοι εὖσομα κείσθω τὰ ἀμφὶ Κλεῖτον — ὥς ἐκείνᾳ γ' ἐννοοῦντι 'Αλέξανδρος οὐκέτι μέγας ἀλλ' οὐδὲ Ἄμμωνος παῖς ἀλλ' οὐδὲ Φιλίππου.

Λαμβάνειν, δίδόναι, ἀντιδίδόναι τι ἀντί τινος et in permutando et in emendo frequens, ut in *Pace* 1251.

ὅτ' ἀντέδωκά γ' ἀντὶ τῶνδε μνᾶν ποτέ.

et in *Vespis* 508.

οὐδ' ἂν ὀρνίθων γάλα

ἀντὶ τοῦ βίου λάβοιμ' ἄν.

Nub. 1409.

καὶ πρῶτ' ἐρήσομαί σε τοῦτ'· παῖδά μ' ὄντ' ἔτυπτες;

Non minus numeri quam verborum sententia postulant ut scribatur:

ἐρήσομαί σε τοῦτ', οὐ παῖδά μ' ὄντ' ἔτυπτες;

ut in re certa, quae negari non possit, requiritur *nonne*, quo semel perspecto renascuntur numeri Aristophane digni.

Sequitur:

ἐγὼ γέ σ' εὐνοῶν τε καὶ κηδόμενος. B. εἰπὲ δὴ μοι·

οὐ καὶ μὲ σοὶ δίκαιόν ἐστιν εὐνοεῖν ὁμοίως;

[τύπτοντ' ἐπειδὴ περ γε τοῦτ' ἐς' εὐνοεῖν τὸ τύπτειν].

Nondum repudio quod mihi ut et aliis olim visum est a poëta esse profectum:

δίκαιόν ἐς' 'ANT'εὐνοεῖν ὁμοίως.

sed gravissimo morbo laborant quae sequuntur. *Ravennas* exhibet:

τύπτειν ἐπειδὴ περ τοῦτ' ἐς' εὐνοεῖν τὸ τύπτειν.

Quid multa? Scholium est insulsum et putidum per vim in numeros coactum. Adscripsit aliquis ad verba

οὐ καὶ μὲ σοὶ δίκαιόν ἐστιν εὐνοεῖν ὁμοίως;

hanc annotatiunculam εὐνοεῖν: τύπτειν, ἐπειδὴ τοῦτ' ἐστιν εὐνοεῖν.

Opinatus est nescio quis haec esse ipsius poëtae verba et sic natum est *ἐπειδὴ* ΓΕ et *ἐπειδὴ* περ ΓΕ et in fine τὸ *τύπτειν* est additum. Deinde Critici ut compositio verborum utcumque constaret *τύπτειν* converterunt in *τύπτουτ'*, et sic nunc grammaticus nihili sub leonis pelle latens Aristophanes esse videtur. Animadvertant mihi primum quidquid est hominum venustiorum quam multo sit lepidior locus et facetior emblemate remoto. Sententia manet eadem forma aliquanto elegantiore. Praeterea coactos numeros observent et vitiosum genus loquendi: in verbis *ἐπειδὴ* περ γε, satis apparet illud γε non nisi πρὸς τὸ κεχρηγὸς τοῦ ρυθμοῦ esse adiectum. Deinde Atticum est *ἐπειδὴ* τὸ *τύπτειν* εἰς ἐὺνοεῖν, non item τὸ *τύπτειν* TOTTO εἰς ἐὺνοεῖν. Omnino haec pars fabulae, qualis in Ravennate habetur (et reliquorum nulla prorsus est habenda ratio) ex Codice pessime habito et perroso et detrito fluxisse videtur. Tot sunt intra paucos versiculos graviora vitia et errores. Continuo vs. 1415.

κλάουσι παῖδες, πατέρα δ' οὐ κλάειν δοκεῖς;

intercidit aliquid in versiculi exitu, ut octonarius fieret et caeteris par. Nam quis Dindorf assentietur existimanti poëtam tetrametris senarium immiscuisse propterea quod parodia est notissimi loci Euripidei:

χαίρεις ὀρῶν Φῶς, πατέρα δ' οὐ χαίρειν δοκεῖς;

sed praeterquam quod metrum laborat sententia non est congrua. Non patres quoque *plorare* dicit, sed *plorare oportere*. Non id quod fieri solet narrat sed quid sit aequum fieri. Itaque verum esse suspicor:

κλάουσι παῖδες, πατέρα δ' οὐ κλάειν δοκεῖς (σὺ χρῆναι;)

an tu patrem putas non plorare OPORTERE? Sic recte et ordine procedunt omnia.

εἰκός τε μᾶλλον τοὺς γέροντας ἢ νέους τι κλάειν,

ὄσπερ ἐξαμαρτάνειν ἥττον δίκαιον αὐτούς.

Ravennas ἢ TOTC νέους τι κλάειν, et prorsus necessarium est in tali re articulum iterari. Deinde τι ineptissimum in modum abundat. Olim mihi animum subiit suspicio in TOTC-NEOTCTI κλάειν latere τοῦ νέου 'ς κλάειν, quo semel reperto emicat antiqua scriptura

εἰκός τε μᾶλλον ΤΟΝ γέροντα τοῦ νέου ᾗ κλάειν,
ὅσῳ περ ἐξαμαρτάνειν ἤττον δίκαιον αὐτόν.

Proclivi errore ex ΤΟΤΝΕΟΤCΤΙ natum est τοὺς νέους τι.
Deinde τοὺς γέροντας ἢ τοὺς νέους, et ἤττον δίκαιον αὐτόC
futiles correctores de suo dederunt.

Nub. 1425.

ὅσας δὲ πληγὰς εἶχομεν πρὶν τὸν νόμον τεθῆναι
ἀφίεμεν καὶ δίδομεν αὐτοῖς προῖκα συγκεκῶθαι.

Sine controversia mendosum est πληγὰς εἶχομεν. Non est in
ea re imperfecto locus et πληγὰς ἔχειν sensu vacuum est. Rec-
tissime quis dicitur πληγὴν ἔχειν qui *vulnus accepit* sive *vulne-
ratus est*, nam vulnera diu manent, sed si quis πληγὰς εἴληφεν
absurdum est eum dici πληγὰς ἔχειν. Sententia loci, quae
apertissima est, nihil aliud aut fert aut postulat quam: „*quoι
plagas ante hanc legem rogatam accepimus, eas iis remittimus,*”
idque uno tantum modo Graece dici potest, nempe sic:

ὅσας δὲ πληγὰς ἔλαβομεν ἀφίεμεν.

Quo tandem pacto, dixerit aliquis, ἐλάβομεν in εἶχομεν con-
verti potuit? In vetusto libro supererat:

ΟCΑCΔΕΠΛΗΓΑΣ **** ΟΜΕΝ.

et supplevit nescio quis quod in buccam venit εἶχομεν.

Nub. 1464.

νῦν οὖν ὅπως, ὦ φίλτατε,
τὸν Χαιρεφῶντα τὸν μισρὸν καὶ Σωκράτη
ἀπολεῖς μετ' ἐμοῦ γ' ἔλθ' οἱ σὲ κἄμ' ἐξηπάτων.

Ravennas μετ' ἐμοῦ γ' ἐλθΩΝ. Nondum poenitet olim cor-
rexisse:

ἀπολεῖς μετελθΩΝ ᾧ σὲ κἄμ' ἐξηπάτων.

AD VESPAS.

Vesp. 15.

ἔδδκουν ἀετὸν
ἀναρπάσαντα τοῖς θυξίν ἀσπίδα
φέρειν ἐπίχαλκον ἀνεκὰς ἐς τὸν οὐρανόν.

quae est haec mirifica et inepta verborum traiection, ut ἀσπίδα

ἐπίχαλλον, quae arctissime coniuncta esse debent, interposito
 φέρειν dirimantur. Sed in promptu est vera lectio et naturae ordo:
 ἐπίχαλλον ἀνεκᾶς ἐς τὸν οὐρανὸν φέρειν.

Vesp. 177.

ἀλλ' εἰσιῶν μοι τὸν ὄνον ἐξάγειν δοκῶ.

fieri non potest ut haec ita a Comico scripta fuerint: δοκῶ μοι
 cum praesenti tempore iunctum ὄρᾶν, ἀκούειν, εἰδέναι μοι δοκῶ
 opinionem denotat, ut Latine videre, audire, scire mihi videor,
 id est OPINOR me scire, audire, videre. Praeterea μοι — δοκῶ
 non possunt tribus verbis interpositis disiungi. Denique non
 Bdelycleo ipse asinum educit foras, sed servulo ut id faciat
 imperat. Omnes has difficultates removebis ubi rescripseris:

ἀλλ' εἰσιῶν μοι τὸν ὄνον ἐξαγ' ἘΝΔΟΘΕΝ.

Erat in versiculi exitu evanida scriptura aut perrosus liber
 ut appareret tantum ΕΞΑΓΕΝΔΟ***, et sic nescio quis vul-
 gatam ἐξάγειν δοκῶ de suo commentus est.

Vesp. 183.

ποῖον; φέρ' ἴδωμαι. — τουτονί.

credebam ἴδωμαι, ἴδωμαι, ἴδέσθαι HomERICA esse, et Atticos
 constanter ἴδω, ἴδης, ἴδειν dicere, et etiamnunc id mihi extra
 omnem controversiam positum esse videtur. Imponit nobis
 scribae error, namque poëta dederat:

ποῖον; φέρ' ἴδωμεν.

Vesp. 235.

πάρεσθ' ὃ δὴ λοιπὸν γ' ἔτ' εἰς ἀπαπαῖ παπαιάξ.

perineptum γ' omittit Ravennas. Metrum restitues et poëtae
 manum scribendo:

πάρεσθ' ὃ δὴ ἄτι λοιπὸν εἰςιν.

Vesp. 260

κούκ ἔσθ' ὅπως οὐχ ἡμερῶν τεττάρων τὸ πλεῖστον

ὑδωρ ἀναγκαίως ἔχει τὸν θεὸν ποιῆσαι.

ἔπεισι ΓΟΤΝ τοῖσιν λύχνοις οὗτοι μύκητες.

haec sunt ipsius Aristophanis: in Codd. sequitur:

Φιλεῖ δ' ὅταν ἢ τουτὶ ποιεῖν ὃ Ζεὺς ὑετὸν μάλισα.

quae est nescio cuius interpretatio praecedentium plane super-
vacanea: haec enim omnia in γοῦν insunt. Nunc insulsum
Scholion laboriose in numeros coactum est et pro Aristophaneo
legitur bellissimus versiculus:

Φιλεῖ δ' ὅταν τοῦτ' ἢ ποιεῖν ὑετὸν μάλισα.

quasi haec esset Graeca oratio Φιλεῖ ποιεῖν ὑετὸν pro ὁ Ζεὺς
Φιλεῖ ὕδωρ ποιεῖν, et μάλισα nihil significans metri explendi
gratia adiectum est.

Vesp. 393.

ἐλέησον καὶ σῶσον νυνὶ τὸν σαυτοῦ πλησιόχωρον,
κού μήποτε σου παρὰ τὰς κάννας οὐρήσῃ ΜΗΔ' ἀποπάρδω.

Soloeca haec oratio est: οὐ μή cum prima et tertia persona
iunctum est *negantis*, cum secunda *vetantis*. In duplici negatione
dicitur οὐ μή — ΟΤΔΕ, in vetando οὐ μή — ΜΗΔΕ. Satis
constat utrumque οὐ μή — οὐδέ et οὐ μή — μηδέ componi cum
futuro indicativi aut cum aoristo *secundo* (non primo) coniunc-
tivi. Saepius futurum et aoristum secundum (indicativum et
coniunctivum) in eadem verborum compositione videbis coniungi,
ut hoc ipso loco, namque Aristophanes dixerat:

οὐ μήποτε — οὐρήσΟΜΑΙ ΟΤΔ' ἀποπάρδω.

In vulgus nota sunt quae de hac syntaxi Dawesius praecepit,
et quae adversarii argumenta et exempla illi opposuerunt.
Equidem pro certo habeo apud Aristophanem quidem praeceptum
Dawesianum sine ulla exceptione verum esse. Nostro loco cur
futurum οὐρήσομαι sit necessarium ex eo apparet quod manifesto
οὐδέ pro μηδέ requiritur. Ut apud Sophoclem est *Electr.* 42:

οὐ γάρ σε μὴ γήρᾳ τε καὶ χρόνῳ μακρῷ
γνώσ' ΟΤΔ' ὑποπτεύουσιν.

et apud Aristophanem *Nub.* 296:

οὐ μὴ σκώψει ΜΗΔΕ ποιήσεις ἅπερ οἱ τρυγοδαίμονες οὔτοι.
sic ubique prima et tertia persona *negantis* οὐδέ habet, secunda
vetantis μηδέ, id quod ipsa rei natura postulat. Ergo apud
Aristophanem quia certum est οὐ μή — ΟΤΔΕ requiri necessario
sequitur οὐρήσΟΜΑΙ ΟΤΔ' ἀποπάρδω esse a poëta scriptum.
Suspicio correctorem aliquem, quum metri anapaestici legem
forte nesciret, offensum hiatus specie in οὐρήσομαι οὐδέ de suo
substituisse quod nunc legitur.

Vesp. 571.

τὰ δὲ συγκύψαντ' ἄμα βληχᾶται.

turbat Ravennas συγκύψαντ' ἄμ ἄμχ βληχᾶται exhibens, unde vulgata lectio conflata est. Nemo videtur metri labem animadvertisse: ἄμα enim habet secundam positione productam. Itaque expuncto inutili ἄμα, cuius notio in CTTκύψαντα continetur, reddamus Comico suum:

τὰ δὲ συγκύψαντα Βληχᾶται.

Vesp. 595.

κἂν τῷ δήμῳ γνώμην οὐδεὶς πάποτ' ἐνίκησεν ἐὰν μὴ
εἶπῃ τὰ δικασήρι' ἀφεῖναι πρῶτICTA μίαν Δικάσαντας.

Desisse poetam suspicor: πρῶτον μίαν 'ΕΚδικάσαντας. Πρώ-
τιστα omnium primum a sententia loci abhorret, quae haec est:
dimitti consilia iudicum POSTQUAM unum iudicium peregerint, ut
apud Metagenem Athenaei pag. 385. B.

ὦ φίλτατε, δειπνῶμεν πρῶτον καπειτά με πάντ' ἀνθρώτα.

Plane gemellus locus est in *Equit.* 50.

ὦ Δῆμε, λοῦσαι πρῶτον 'ΕΚδικάσας μίαν.

Vitium sic, credo, natum est: 'ΕΚδικάσας praepositionem
amiserat, deinde ad metrum fulciendum infelix corrector πρῶ-
τICTA substituit.

Vesp. 616.

κἂν οἶνόν μοι μὴ ὕχῃς σὺ πιεῖν τὸν ὄνον τόνδ' ἐσκεκόμισμαι
οἶνου μετὸν κατ' ἐγχείομαι κλίνας.

at haec quidem barbara forma est ἐγχῃς pro ἐγχείς perinde ac
si quis πλῃς pro πλέης vellet dicere. Monstri aliquid alitur.
Turbas dedit corrector, qui suo Marte locum lacunosum ut
potuit sarcivit. Potuit dicere μὴ δῶς σὺ πιεῖν aut κἂν οἶνον μὴ
παρέχῃς σὺ πιεῖν, potuit etiam aliter: itaque micamus in tene-
bris et nihil certi cernimus praeter vulgatae scripturae corruptelam.

Vesp. 707.

εἰσὶν γε πόλεις χίλιαι, αἱ νῦν τὸν φόρον ἡμῖν ἀπάγουσιν·
τούτων εἴκοσιν ἄνδρας βόσκειν εἴ τις προσέταξεν ἐκάσῃ,
δύο μυριάδ' ἂν τῶν δημοτικῶν ἔζων ἐν πᾶσι λαγφοῖς.

Locus est vitiatum et nondum a Criticis restitutum. In libris

est δύο μυριάδες τῶν δημοτικῶν et ἔζων in Ravennate omissum in alio libro corrector aliquis adiecit de suo. Unusquisque sentit ἄν abesse non posse, itaque Dobraeus δύο μυριάδ' "AN coniecit idque Dindorfius recepit. Nollem factum. μυριάδ' nemo dixit et ἄν loco non suo positum est. Quaeramus igitur veram lectionem. Incongrua sunt εἰ τις προσέταξεν — ἔζων ἄν. Ergo Dawesius προσέταττεν reponebat. Non est autem in προσέταξε vitium, sed in ἔζων. Sententia duce emendandum censeo:

δύο μυριάδες τῶν δημοτικῶν ΖΩΙΕΝ "AN ἐν πᾶσι λαγῶις.

Nunc omnia optime quadrant: εἰ τις προσέταξε — ζῶεν ἄν. Si quis, inquit, singulas sociorum civitates vicenis civibus nostris alimenta praebere IUSSISSET, viginti millia leniuorum nunc in re laeta VIVERENT.

Vesp. 713.

οἱμοι τί πέπονθ' ὥσπερ νάρκη κατὰ χειρὸς μου καταχεῖται.

Ravennas habet:

οἱμοι τί ΠΟΘ' ὥσπερ νάρκη μου κατὰ τῆς χειρὸς καταχεῖται.

Suidae debemus τί ΠΕΠΟΝΘ' pro τί ΠΟΘ'. Iam patent correctoris fraudes: ut metrum labans sustentaret μου inseruit. Lege:

οἱμοι, τί πέπονθ'; ὥσπερ νάρκη κατὰ τῆς χειρὸς καταχεῖται.

κατὰ χειρὸς μου novo Testamento quam Aristophane dignius est.

Solet Aristophanes in talibus praepositionem bis ponere κατὰ τῆς χειρὸς καταχεῖται, ut in *Lysistrata* 551.

ἦνπερ — ἴμερον κατὰ τῶν κόλπων καὶ τῶν μηρῶν καταπνεύσῃ.

Vesp. 973.

αἰβοῖ, τί κακὸν ποτ' ἔσθ' ὅτῳ μαλάττομαι;

[κακὸν τι περιβαίνει με κἀναπειθόμεαι.]

optime demonstravit Hirschgius ad Platonis *Gorg.* pag. 447. A. secundum versiculum spurium esse et expungendum.

Vesp. 987.

τηνδὲ λαβὼν τὴν ψῆφον ἐπὶ τὸν ὕπερον

μύσας παρᾶξον ἀπόλυσον, ὦ πάτερ.

B. οὐ δῆτα· καθαρίζειν γὰρ οὐκ ἐπίσταμαι.

Nullum ex ultimo versu exsculpo sensum lepidissimo Comico

dignum, nam quod Berglerus interpretatur καθαρίζειν γὰρ οὐκ ἐπίσταμαι ἀλλὰ καταδικάζειν, mihi quidem ἀδιανόητον esse videtur. An scribendum: καθαρίζειν γὰρ οὐκ ἐπίσταται ex vs. 959. ἐγγύγγωθι· καθαρίζειν γὰρ οὐκ ἐπίσταται?

Vesp. 1032.

δεινότεταται μὲν ἀπ' ὀφθαλμῶν Κύννης ἀκτίνες ἔλαμπον.

Vera forma nominis est Κύννας, quia in Κύννα ultima producit ut fere in huiusmodi nominibus muliebribus consuetum est, ut in Διοτίμα, Φίλα cett. vid. *Var. Lectt.* pag. 202. Philippo erat filia nomine Κύννα, quae apud Polyænum perperam Κυννάνη dicitur ex superscripto νη. Solent enim scribae si A natura longum est η superscribere, ut in Codicibus Tragicorum, praesertim in Mediceo. Apud Athenaeum quoque pag. 560. F. scribe παρὰ Κύννα τῇ Ἰλλυρίδι pro Κυννάνη. Recte Κύνναν legitur pag. 155. A.

Vesp. 1073.

ἦτις ἡμῶν ἐσιν ἡ 'πίνοια τῆς ἐγκεντρίδος.

In Ravennate est: ἦτις ἡμῶν ἐσιν ἡ 'πίνοια τῆςδε τῆς ἐγκεντρίδος. Dindorfius τῆςδε expunxit quum ἡμῶν deberet. Facile senties sic ἐσιν non esse suo loco positum. Repone igitur suavissimos numeros:

ἦτις ἐσιν ἡ 'πίνοια τῆςδε τῆς ἐγκεντρίδος.

Vesp. 1085.

ἀλλ' ὅμως ἐωσάμεσθα ξὺν θεοῖς πρὸς ἐσπέραν.

Ravennas ἀλλ' ὅμως ἐπαυσάμεσθα, alii ἐσωζόμεσθα, ἀπεωσάμεσθα, ἐωσάμεσθα *Sardi venales*, ut aiunt. Erat in archetypo lacuna ἀλλ' ὅμως ε**** AMECΘA ξὺν θεοῖς. Quid est supplendum? Quid postulat loci sententia? Nempe *sed tamen vicimus*. Quid latet igitur? Non ἐωσάμεθα, quasi pugna Marathonica ὀθισμὸς fuisset: non ἀπωσάμεσθα, quod barbarum est, sed ἔτρεψάμεσθα, quo verbo in ea re omnes uti solent.

ἀλλ' ὅμως ἐτρεψάμεσθα ξὺν θεοῖς πρὸς ἐσπέραν.

Dis bene iuvantibus se hostem in fugam convertisse narrant, deinde addunt quid egerint *fugientibus instantes*.

εἴτα δ' εἰπόμεσθα θυννάζοντες ἐς τοὺς θυλάκους.

Vesp. 1141.

ἀτὰρ δοκεῖ γέ μοι

Ἑοικέναι μάλισα Μορύχου σάγματι.

Nemo Atheniensium forma εἰκέναι utebatur: dicebant *ἔοικα*, *ἔοικας*, *ἔοικεν*, *ἔοιγμεν*, *εἷξασιν*, *εἰκέναι*, *εἰκῶς*, et in futuro *εἷξω*.

τοῖς Ἱπποκράτους υἱέσιν εἷξεις.

Scribae et correctores quia id nesciunt turbas dare solent, ut in *Nub.* 186.

τί ἐθαύμασας; τῷ σοι δοκοῦσιν εἰκέναι; ¹³

Ravennas et omnes εἰκέναι habent. In *Vesp.* 14¹³ in Codd. est:

γυναικὶ κλητεύειν εἰκῶς θαψίην.

recte Reiskius *ἔοικαC* correxit, et Dobraeus κλητεύΩN requiri sensit.

Quid igitur dixit poëta pro Ἑοικέναι? Id quod Attici solebant προσεἰκέναι.

Vesp. 1252.

Ἴνα καὶ μεθυσθῶμεν διὰ χρόνου. B. μηδαμῶς.

Qui aurem habent et non tantum ad eruditos digitos exigunt numeros poëtarum, dabunt mihi talem senarium ab Aristophane componi non potuisse. Nondum poenitet emendasse:

Ἴνα καὶ μεθύΩμεν διὰ χρόνου. B. μή, μηδαμῶς.

postquam μή excidit infelix coniectura μεθυCῶμεν nata est. Comparsa Aristoph. *Pac.* 385:

μηδαμῶς, ὃ δέσποθ' Ἑρμῇ, μηδαμῶς, MH μηδαμῶς.

et in *Ecclesiast.* 869:

Φέρε νυν ἐγὼ σοι ξυμφέρω. B. MH μηδαμῶς.

Similiter dixisse poëta videtur in *Pace* vs. 926.

τί δαὶ δοκεῖ; βούλεσθε λαρινῷ βοῖ;

B. MH, μηδαμῶς.

ut in proximo:

ἀλλ' ὅτ' παχείᾳ καὶ μεγάλῃ; B. μή, μή.

Erat in libro vetere ΛΑΡΙΝΩΙΒΟΙΜΗΔΑΜΩC. subvenit metro aliquis repetendo βοῖ, quum ex MHδαμῶς primam syllabam iterare debuisset.

C. G. COBET.

Τὸ προσγεγραμμένον ἰῶτα.

In tenui labor.

Sexcenties video Homeri Editores in eo peccare ut τὸ προσγεγραμμένον ἰῶτα modo vitiose omittant modo perperam adii-
ciant. Contra in ea re veteres Critici omnes et Aristarchus
ante omnes sunt diligentissimi. Facile colligas ex eorum obser-
vationibus eandem fere vetustissimorum Codicum rationem olim
fuisse atque nunc est ratio librorum, qui ad nos pervenerunt.
Ut casus et fortuna ferebant aut additur ἰῶτα aut non additur.
Scribarum et correctorum et grammaticorum opiniones disside-
bant: alii ubique apponunt (etiam perperam et mendose), atque
hi sunt fere omnes antiquiores; alii ut plurimum minus veteres
perpetuo et de industria omittunt: sunt etiam qui temere et
inconsulto aut adiiciunt aut non adiiciunt.

Sequitur ex eius rei animadversione nostri esse ubique iudicii
reiectis falsis librorum testimoniis constituere sitne addendum
ἰῶτα an non sit, idque ex interiore Graecitatis intelligentia, ex
etymologia et analogia, ex ipsa natura et usu vocabuli et ex
poëtarum auctoritate metri indicio cognosci ac definiri oportere.

Praeterea ex eadem observatione sequitur ingentem vim
discrepantium scripturarum citra damnum et magno literarum
emolumento abiici et posse et debere. Satis est in unoquoque
libro scribae opinionem et consuetudinem, quam quisque sequi-
tur, diligenter notare et sic omnem scribendi varietatem hinc
natam valere iubere.

Utar uno exemplo: Herodoti textus, quem vocant, ex duobus
tantum libris me iudice constituendus est. Omnia emendandi

subsidia insunt in vetere Mediceo (A) et minus antiquo Romano (R). Mediceus τὸ προσγεγραμμένον ἰῶτα semper et ubique appingit, etiam ubi nullus huic literulae locus est. Romanus contra eadem constantia semper et ubique omittit et ipse nonnumquam peccans necessarium ἰῶτα negligendo.

Ubi hoc semel constitit, quid tandem causae esse dicamus cur lectiones innumerabiles inde ortae singulae enumerentur? Quid prodest scire in A. ubique esse scriptum ὦϊόν, ζῶϊον, πατρῶϊον, ἡρῶϊον, θρήϊκη, θρήϊκες, κλήϊω, χρῆϊζω, in R. contra ὠόν, ζῶον, πατρῶον, ἡρῶον, θρήκη, θρήκες, κλήω, χρῆζω et similia omnia. Neuter autem servat Herodoti manum, quae haec est: ὦϊον, ζῶϊον, πατρῶϊον, ἡρῶϊον, θρήϊκη, θρήϊκες, κλήϊω, χρῆϊζω. Praeterea scriba Codicis A. adverbis in -τέρω et -τάτω exeuntibus omnibus ubique stolidè ἰῶτα addit προσωτέρω scribens et ἄνωτέρω, ἑκαστάτω. ἀγχοτάτω cett. Eodem modo peccat ubique is qui Platonis Codicem Parisinum A. scripsit. Error tamen est manifestus: ex praepositionibus producuntur adverbia loci ἄνω, κάτω, εἰσω, ἔξω et πρόσω. Eadem est forma in ἄνωτέρω, ἄνωτάτω, προσωτέρω et apud Homerum προτέρω, caeterisque ad unum omnibus. Nonne satis est id semel liquido constare?

Audi etiam Schol. ad Iliad. Γ. 400. προτέρω: δίχα τοῦ I. ἀπὸ τοῦ προσωτέρω γὰρ ἐστίν. et I. 192. προτέρω: καὶ ἐπὶ χρόνου

καὶ νῦν κε δὴ προτέρω (ἔτ' ἔρις γίνεται ἀμφοτέροισιν).

δίχα τοῦ I δὲ τὸ προτέρω. ἀπὸ γὰρ τοῦ προσωτέρω συγκεκοπται. Tamen librarii novo Platonis Editori imposuerunt, qui in *Phaedone* pag. 107. B. dedit: οὐδὲν ζητήσετε περαιτέρω pro vulgata περαιτέρω.

Ostendam nunc paucis exemplis quam late is error pateat et simul scribarum et Editorum vitia apud Homerum et apud optimum quemque reliquorum breviter notabo.

ΠΡΩΙΡΑ.

In Odyss. ν. 84.

ὣς ἄρα τῆς πρύμνῃ μὲν ἀέριετο.

Bekkerus annotat: „πρύμνη: πῶρῃ *Rochefort*.” Noli credere.

πρώρη ne Graecum quidem est, sed πρώρα ultima brevi. Sophocles *Philoct.* 482.

εἰς ἀντλίαν, ἐς πῶραν, ἐς πρύμνην, ὅπου
ἦκιστ' ἀέλλω τοὺς ξυνόντας ἀλγυνεῖν.

Constat igitur sibi nota haec Graecitatis analogia ut nomina in -ρα ultima brevi habeant in penultima diphthongum μοῖρα, πείρα, σφαῖρα, ἄρουρα, μάκαιρα, σώτειρα cett. contra πήρα, θήρα, χώρα, ὦρα et sim. omnia α producant. Αὔρα digamma in se habet. Postulat igitur analogia aut πρώρα ut ὦρα, δπώρα, aut πρώρα ut μοῖρα, πείρα, σφαῖρα. Est autem πρώρα aut πρώρη sicubi legitur vitio natum: omnes constanter πῶρα dicebant. Luculentum testimonium dicit doctus grammaticus apud *Etymol. M.* pag. 692. 25. ΠΡΩΡΑ: σὺν τῷ Ι. — ἔχει τὸ Ι προσγεγραμμένον — ἐπεὶ δὲ εὐρηται κατὰ διάσασιν ὡς παρὰ τῷ ποιητῇ κυανοπρωῖρους καὶ παρὰ Σιμωνίδῃ κυανοπρώϊρα. — ὁ δὲ Ἡρωδιανὸς διὰ τῆς Εἰ διφθόγγου γράφει (πρώειρα). Hinc olim Homero reddidimus *Odyss. γ.* 299. κυανοπρωείρους pro forma mendosa κυανοπρωείους et passim κυανοπρώριοι σὺν τῷ Ι rescribendum. Repone igitur πρώρης μ. 230. et Πρωρεύς θ. 113. similiterque in caeteris derivatis et compositis βούπρωρος, ἀνδρόπρωρος, καλλίπρωρος, ἀντίπρωρος cett. Eadem forma caeteris quoque scriptoribus reddenda. Apud solum Thucydidem πρώρα in libro vetere VII. 36. servatum videbis. In caeteris ut apud Homerum constanter peccatum est.

ΤΡΩΙΑΙ — ΔΜΩΙΑΙ.

Ubicumque Codices et Editores Τρωαί et δμωαί exhibent certa analogia violatur. Ex Τρώς nascitur Τρώϊος quod in Τρώδες contrahitur, ex δμώς δμώϊος δμωῖτη et δμωή, ex ζώς ζώϊος ζωδες, in quibus omnibus perpetuo peccatur. Vulgo enim legitur in libris nostris Τρωαί et Τρωάδες, δμωαί et ζωῶ, ζων et sim., quae omnia perinde vitiosa sunt. Veteres Grammatici sunt in his omnibus diligentissimi. Ad *Iliad. E.* 461. annotatur; ἐν τῇ Σινωπικῇ καὶ Κυπρίᾳ καὶ Ἀντιμάχου ΤΡΩΙΑC σὺν τῷ Ι. ὡς „Ἴππους δὲ Τρωοὺς.” ἡ μέντοι κοινὴ ΤΡΩΑC ὡς Κᾶρας. Sedulo investigant libros veteres et editiones ut sciant sitne addendum Ι an non sit, quamquam poterat haec controversia minus laboriose componi. De forma δμωαί sunt testimonia

Aristarchi τ. 121. δμωίων σὺν τῷ Ι καὶ περισπωμένως. θηλυκὸν γὰρ ἔστιν. η. 225. διχῶς δμῶας καὶ δμῶας (sic scrib.) T. 333. οὕτως Ἀρίσταρχος δμῶας ἔξω τοῦ Ι. et de utraque forma Choeroboscus (ex Herodiano) in Bekk. *Anecd.* pag. 1257. apud Gaisf. pag. 452. ἡ γραφὴ οὐκ ἔστιν ἡ αὐτή. τὸ μὲν γὰρ ΤΡΩΙΑΙ καὶ ΔΜΩΙΑΙ ἔχουσι τὸ Ι προσγεγραμμένον. Nulla esse potest in his dubitatio: itaque δμῶαί, Τρῶαί et Τρῳάδες unice verum est. Eadem ratio est in ζῶας, unde producitur ζῶιος, ζῶας, et quod apud Homerum passim scribitur ζωῶ, ζωῆσι, ζωῶσι, ζῶν, ζωούς eodem mendo laborant quo Τρῶαί et δμῶαί. Eodem indicio apparet vera forma nominis ΖΩΙΟΝ. Editur vulgo ζῶον, quod nihil est. Iones dicebant ζῶιον, Athenienses ζῶον. Etymol. M. 413. 14. ζῶιον: σὺν τῷ Ι. — ἐπεὶ δὲ κατὰ διάσασιν παρὰ Σιμωνίδῃ·

οἶον τόδ' ἡμῖν θηρίον παρέπτατο

ζῶιον κάκισον.

supplendum ex Schol. ad Z. 407. μετὰ τοῦ Ι τὰ ζωιάγρια Ἀρίσταρχος. et ζωιάγρια: μετὰ τοῦ Ι. ἐπεὶ καὶ Σιμωνίδης Φησί·

τὸ ζωῶν κάκισον ἔκτεται βίον.

Homerus igitur ζῶιον in ζῶν contrahit, Herodoti et Ionum ζῶιον est et Atheniensium ζῶον. In Codd. antiquioribus ubique ζῶιον recte scribitur. In Codice A Platonis *semper* ita scriptum esse vidi. Passim apparet in *Critia*, quem ex Parisino descripsi. Eadem constantia est in reliquis libris antiquioribus, sed nescio quomodo omnes eas scripturas in conferendo neglexerunt.

Quo magis sit vituperabilis error sciendum est nullum esse omnino Graecum nomen quod in - ΩΟC vel - ΩΟΝ exeat: habent enim haec omnia τὸ προσγεγραμμένον Ι et scribendum ubique est - ΩΙΟC et ΩΙΟΝ, ut in ζωῶν, πτωῶν, προσῶν, περισῶν, ὑπερῶν. Adiectiva huius formae exeunt in - φος, πατρῷος, Νειλῷος, Γελῷος (ex Γελόα Γελοῖος) et sim. omnia. Apud Hesychium est Ἀλῶα: ἑορτὴ Ἀθήνησιν, sed ἁλῶα nihil est: ex ἄλως ἁλῶα formatur. Saepe miror Hesychii Editorem Mauricium Schmidt in caeteris acute cernere solitum in his tam saepe ὑπονυάζειν. Edidit:

Ἀθῶητος: ἄζημιώτος.

Ἀθῶας: ἄζημιῶς.

Ἀθῶος: ὁ ἐπὶ τοῦ Ἀθω — ἰδρυμένος.

quasi ulla esset dubitatio quin ex Ἄθως Ἀθῶος producat^{ur} et θωή, ἀθῶος Graecum sit, non θωή et ἀθῶος. Pro ἀλῶα peius etiam ἀλώα scribitur apud Pausaniam ab Editore laudatum. Vera lectio est apud Demosthenem pag. 1385. 2. ὅτι — ἀλώοις — ἱερεῖτον ἔθυσεν, ubi S. αλωιοισ servat, caeteri ἀλῶι οἶσ. Non intelligebant quid esset ΑΛΩΙΟΙC. Sedulo admonent Grammatici apud Homerum ΑΛΩΙΑC σὺν τῷ Ι scribendum E. 499. Etymol. M. 74. 22. sed Editores non audiunt.

ΘΩΙΗ non θωή, et ἀθῶος non ἀθῶος esse Graecum audi ex Etymologo M. v. Ἀθῶος: — ἔχει δὲ τὸ Ι ἐκ παραδόσεως, ἐπειδὴ εἴρηται θωῖη ὡς παρ' Ἀρχιλόχῳ.

ὡς δ' ἂν σε θωῖη λάβοι.

Itaque Homero reddamus N. 669.

τῷ ῥ' ἄμα τ' ἀργαλέην θφὴν ἀλέεινεν Ἀχαιῶν.
et β. 191.

σοὶ δὲ, γέρον, θφὴν ἐπιθήσομεν.

Fallitur Stephanus v. Ἄθως scribens: τὸ τοπικὸν ἈΘΩΟC χωρὶς τοῦ Ι — τὸ δὲ δηλοῦν τὸ ἀζήμιον προπερισπᾶται καὶ διὰ τοῦ Ι (γράφεται) ἐκ τῆς θωῆς. Nullum est enim nomen in — ΩΟC exiens, ut modo diximus, et apud Homerum igitur T. 11. πρόσφοι emendandum et Ω. 238. προσφῶου et sim. alibi. Recte editur κολφόν A. 575. et ἐκολφά B. 212. sed mendose apud Hesychium: θωή: ζημία — ὅθεν δ' ἀζήμιος ἀθῶος.

ΔΩCI — ΔΩICI.

Iliad. A. 129.

αἶ κέ ποθι Ζεύς

ΔΩICI πόλιν Τρωὴν εὐτείχεον ἐξαλαπάξαι.

Schol. in A. Ζώϊλος ὁ Ἀμφιπολίτης καὶ Χρύσιππος ὁ Στωϊκὸς σολοικίζειν οἶονται τὸν ποιητὴν ἀντὶ ἐνικοῦ πληθυντικῶς χρησάμενον ῥήματι. τὸ γὰρ ΔΩCI Φασὶ πληθυντικόν. Perabsurdam hanc opinionem facili negotio Aristarchus refutat docens ὅτι τὸ Ι ἔχει προσκειμένον et comparans ΦΗICIN ἐλεύσεσθαι Odyss. α. 168. et εἰσόκε μοι μάλα πάντα πατήρ ἀποΔΩICIN ἔδνα.

Odyss. θ. 318. Manifestum autem est in Zoili et Chrysippi libris τὸ προσγεγραμμένον ἰῶτα fuisse omissum. Quam proclivi errore tales scripturae vitientur argumento sunt illi ipsi loci quibus Aristarchus usus est. In Odyss. α. 168 omnes libri

exhibent Φησιν aut Φήσει, vera lectio in Aristarchi annotatione tantum servata est. Similiter Odyss. θ. 318 nullus est liber qui ἀποδῶσιν servaverit, sed aut ἀποδώσει aut ἀποδώσοι exhibent. Immanis soloecismus εἰσόκε — ἀποδώσει neminem offendit.

Omnino coniunctivi formae in — ΩΜΙ — ΗΙCΘΑ et — ΗΙCΙ exeuntes in magno ubique periculo versantur. Ἐθέλωμι Λ. 549. Θ. 23. Ι. 397. Φ. 348. Εἴπωμι χ. 392. Ἰκῶμι Ι. 414. Κτείνωμι τ. 490. Τύχωμι Ε. 279. Η. 243. χ. 7. a Criticis contra libros restituta sunt.

Ἀλλάκῃσιν κακὸν ἡμᾶρ κ. 288. et π 282.

ὁπότε κεν πολύβουλος ἐνὶ Φρεσὶ θῆσιν Ἀθήνη.

item Criticis debentur, nam scribae dederunt ἀλακῃσει et θήσει vel θείη.

Quoniam τὸ ἰῶτα etiam in libris vetustissimis ut in nostris temere nonnumquam addebatur, saepissime omittebatur, summa cura Critici veteres docent quid sit scribendum. In Πiad. Π. 202 pro ΜΗΤΙΑΑCΘΕ optime Aristarchus addito ἰῶτα emendavit μ' ἡτιάασθε. Ad ΙΙ. Β. 323. annotatur: τὸ δὲ ΑΝΕΩΙ ὥδε μὲν διὰ τοῦ Ι, ἐπὶ δὲ τοῦ

ἡ δ' ἄνεΩ δὴν ἦτο (ψ. 93).

χωρὶς τοῦ Ι. Ad Πiad. Α. 120. σὺν τῷ Ι τὸ ἄλλΗΙ. Π. Χ. 473. μετὰ τοῦ Ι γράφεται γαλόΩΙ. Α. 607. ἦχι: Ἀρίσαρχος τὸ ἦχι χωρὶς τοῦ Ι γράφει. Ambigebant Ρ. 174.

ὅς τε ΜΕΦΗC Αἴαντα πελώριον οὐχ ὑπομείναι.

utrum μ' ἔφης an μέ φης esset scribendum. Qui praesens esse statuebant addebant ἰῶτα. Schol. Ἀλεξίων μονοσυλλάβως ἐπὶ ἐνεσῶτος χρόνου. διὸ καὶ σὺν τῷ Ι γράφεται. Eiusdemmodi annotatio legitur ad Ε. 746. ὁ Σιδώνιος ἄνευ τοῦ Ι τὸ δάμνΗCΙ, ὁ δὲ Ἀρίσαρχος σὺν τῷ Ι. Usitatum est etiamnunc Φῆς scribere, sed nemo dixerit quo tandem pacto ex Φημί et δάμνημι nasci potuerit Φῆς et δάμνησι. Dubitabant etiam utrum ΗCΑΝ an ΗΙCΑΝ esset verius Α. 33.

ἦν περὶ μὲν κύκλοι δέκα χάλκεοι ΗCΑΝ.

Schol. ἐὰν σὺν τῷ Ι γράφηται ΗΙCΑΝ περιεπορεύοντο, sed ἦσαν non est forma HomERICA. In tanta scribendi negligentia etiam ΧΡΗ et ΧΡΗΙ confundebantur Α. 216. ubi ex Comico affertur:

ἰδοὺ κάτοπτρον. εἰπέ μοι τί χρῆ τούτῳ.

pro τούτῳ τὶ χρῆ. Eadem negligentia edebatur apud Platonem in *Hipp. minore* pag. 369. Α. νυνὶ γὰρ ἴσως οὐ χρὴ τῷ μνημονικῷ τεχνήματι. Liber antiquus dabat XPH pro χρῆ.

Α. 72. erat ὑσμίνη, recte Aristarchus ὑσμίνη correxit. vide et Α. 76. Μ. 46. Ν. 29. Ο. 741. ubi est eadem inter nominativum et dativum controversia. cf. et Ζ. 10.

Homerus quamquam ex Ionicae dialecti ingenio vocales ΗΙ et ΩΙ dissolvere solet ubi ἀττικισί contrahuntur, ut in ἡῖθρος, ληῖσσατο, ληῖσῃρες, ἥϊα (ἥϊων), δῆϊος, δηῖδαν, θρήϊκες, νῶϊ, σφῶϊ, Τρώϊος, Τρωϊάδες, ὑπερώϊα et ὑπερωῖόθεν, et sim. tamen eas ubicumque opus est Attico more συναίρει. Pro re nata νῶϊ et νῶ ponit, σφῶϊ et σφῶ, θρήϊκες et θρήκες, ἥϊα et ἥων. *Odyss.* ε. 368.

ὥς δ' ἄνεμος ζαῆς ἥων θημῶνα τινάξῃ.

Δῆϊοι et δῆϊου ante vocalem trisyllaba sunt: δῆϊοι ἐγγύθει νηῶν et δῆϊου ἐκ πολέμου, sed contrahuntur δῆοιο, δῆοισι, δῆους, δῆων, et δῆώσας, δῆώσειν, ut in γυνῶ ρ' ἄνδρας δῆους, πυρὸς δῆοιο θέρωται, δῆοισι μάχεσθαι, ἀνδράσιν ἐν δῆοισι, δῆων κυσὶ κύρμα γενέσθαι. Est etiam participium δῆῶν P. 65. ubi annotant veteres: σὺν τῷ Ι γράφεται ΔΗΙΩΝ.

Τρώϊοι et Τρωί, Τρωϊάδες et Τρωάδες, ὑπερώϊα et ὑπερῶα et ὑπερῶην. et sim. plura.

Superest in ea re mendum in *Od.* ρ. 530

ἢ θύρησι — ἢ αὐτοῦ κατὰ δῶμα.

ut Athenienses dicebant θύρασι, θύραθεν et θύραζε, sic Homero θύρησι. θύρηθε et θύραζε consuetum est dicere. Itaque exempto Ι scribendum θύρησι.

Ut nihil quod ad hanc observationem pertineat omittam in fine ponam vocabulum, quo Homerus nusquam usus est ΩΙΩΝ. Iones constanter ὦϊον, ὦϊα dicebant, Dorienses ὦεον, Athenienses ὦόν. Antiquissima forma fuit ὦφϊον, unde Laconicum ὠβεα et ὠβεοκόπτας apud Hesychium, et Latinum *ovum*. Habemus duo Grammaticorum veterum testimonia, quae est operae pretium audire: *Etymol. Μ.* pag. 822, 39 (ex Herodiano): 'ΩΙΩΝ: — τὸ Ι ἔχει. — εὔρηται τὸ Ι κατὰ διάσασιν παρὰ τῇ Σαπφοί.

Φασὶ δὴ ποτε Λήδαν ὑακίνθινον πεπυκαδμένον εὔρειν ὦϊον.

Athenaeus pag. 57. D. Σαπφῶ δὲ αὐτὸ (ΩΙΩΝ) τρισυλλάβως καλεῖ.

Φασὶ δὴ ποτε Λήδαν ὤϊον εὐρεῖν.

— ὦεα δ' ἔφη Ἐπίχαρμος·

ὦεα χανὸς κἄλεκτορίδων πετεηνῶν.

Σιμωνίδης ἐν δευτέρῳ ἰάμβων·

οἶόν τε χηνὸς ὦεον Μαιανδρίου.

In his nonnulla emendanda sunt et supplenda. Primum restituendi sunt numeri, quoniam ex his apparere debet sitne disyllabum nomen an trisyllabum. Sappho ita, credo, cecinerat:

Φασὶ δὴ ποτε Λήδαν ὑακίνθῳΙ πετυκαδμένον
εὐρεῖν ὤϊον.

Epicharmus anapaesticis numeris dixit:

ὦεα χανὸς κἄλεκτορίδων πετεηνῶν.

non κἄλεκτορίδων crasi Attica. Sed quem non offendet mirificum epitheton *gallinae* VOLUCRES, ἀλεκτορίδες πετεηναί? Excidisse nonnulla suspicor et locum sic esse explendum:

ὦεα χανὸς κἄλεκτορίδων καὶ τῶν ἄλλων πετεηνῶν.

Simonides autem sua dialecto ὤϊον, non ὦεον scripsisse videtur, ut Herodoto saepius ὤϊον, ὠῖου, ὠῖα reddendum est pro ῥόν cett. quae Attica sunt, non Ionica. In libris vetustioribus ut ζῶιον ita et ὠῖόν ut plurimum scriptum est et ὠοῦ, ὠά sunt formae vitiosae. Dedit tamen Hesychii Editor:

ὠβεα: τὰ ὠά. Ἀργεῖοι.

Idem Hesychius servavit:

ὠβεοκόπτας: τοὺς ὄφεις.

sed non uno nomine forma haec mihi olim suspecta est: ex κόπτειν ὀρυγοκόπος et similia multa nascuntur. Deinde quid est ῥὰ κόπτειν? Angues, credo, ova non ἐκοπτον, sed ἡδέως ἔκαπτον, unde ὠβεοκάπτας appellatos esse arbitror.

C. G. COBET.

DIONYSIUS HAL. Tom. V. pag. 382.

οἱ δὲ τὸ παράσημον τῆς λέξεως ἈΝΑΓΚΑζονται εἶπου τι ἀνακεχωρηκὸς ὄνομα ἢ ῥῆμα εἴρηται τοῦτο θηρῶντες καὶ πανταχοῦ φθεγγόμενοι. Legendum: τὸ παράσημον τῆς λέξεως ἘΝΑΓΚΑΛΙζονται. id est *amplexantur*. Plut. *de frat. am.* pag. 492. D. οὐ τοὺς ἑαυτῶν παῖδας ἀλλὰ τοὺς τῶν ἀδελφῶν ἐναγκαλίζονται καὶ τιμῶσιν, et alibi passim. Affini errore Tom. VI. pag. 964 ἐγκαλλωπιζομένην dederunt pro ἐγκΟΛΠιζομένην.

C. G. C.

V A R I A.

GALENUS

DE CORRUPTIS MORIBUS ROMANORUM ET DE MEDICIS IMPERITIS.

Misere queritur Galenus Tom. X. pag. 1. de aequalium suorum inertia et bonarum artium contemtu. Metuere se dicit ne frustra scribat μηδενὸς τῶν νῦν ἀνθρώπων ὡς ἔπος εἰπεῖν ἀλήθειαν σπουδάζοντος, ἀλλὰ χρήματά τε καὶ δυνάμεις πολιτικὰς καὶ ἀπλήστους ἡδονῶν ἀπολαύσεις ἐξηλωκόντων ἐς τοσοῦτον ὡς μαίνεσθαι νομίζειν εἴ τις ἄρα καὶ γένοιτο σοφίαν ἀσκήν ἡντινοῦν. αὐτὴν μὲν γὰρ τὴν πρώτην καὶ ὄντως σοφίαν ἐπιστήμην οὖσαν θείων τε καὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων οὐδ' εἶναι νομίζουσι τὸ παράπαν. ἰατρικὴν δὲ καὶ γεωμετρίαν καὶ ῥητορικὴν ἀριθμητικὴν τε καὶ μουσικὴν ἀπάσας τε τὰς τοιαύτας τέχνας εἶναι μὲν ὑπολαμβάνουσιν, οὐ μὴν ἐπὶ γε τὸ τέλος αὐτῶν ἵεναι δικαιοῦσιν. ἀλλ' ἔμοιγε καὶ τῶν πάνυ δοκούντων με φιλεῖν ἔνιοι πολλάκις ἐπετίμησαν ὡς πέρα τοῦ μετρίου τὴν ἀλήθειαν σπουδάζοντι καὶ ὡς οὐθ' ἑαυτῷ μέλλοντι χρησίμῳ γενήσεσθαι παρ' ὅλον τὸν βίον οὐτ' ἐκείνοις εἰ μὴ **ΧΧΟ**λάσαιμι μὲν τι τῆς τσαύτης περὶ τὴν ἀλήθειαν σπουδῆς, προσαγορεύοιμι δὲ περιερχόμενος ἔωθεν, εἰς ἐσπέραν τε συνδειπνοῖμι τοῖς δυναμένοις. ἐκ τούτων γὰρ καὶ φιλεῖσθαι καὶ προσάγεσθαι καὶ τοὺς τεχνίτας πισεύεσθαι, οὐκ ἐκ τῆς οἰκείας παρασκευῆς. Utitur hoc Galeni testimonio in simili querela Εὐθυρρήμων Παρρησιάδης (sub quo nomine latentem veterem quemdam amicum meum facile agnosco) in Diario philologico Attico, cui nomen Σωκράτης 1874. pag. 389. sed fugit virum doctum scribarum error in **ΧΧΟ**λάσαιμι. Dixerat

Galenus εἰ μὴ ΧΑλάσαιμι μὲν τι, nisi REMITTEREM aliquid de tanto veritatis indagandae studio. Ambigo sitne Galeni error an scribae συνδειπνοῖμι pro συνδειπνοῖην, sed non dubito quin in Φιλεῖσθαι — καὶ [τοὺς] τεχνίτας πιτεῦεσθαι articulus expungi debeat.

Est operae pretium audire quid Galenus addiderit: negat esse quemquam, qui de bonis artibus iudicare possit ἀπάντων δι' ὅλης ἡμέρας ἀσχολουμένων ἔωθεν μὲν ἐν προσαγορεύεσι κοινῇ, μετὰ ταῦτα δ' ἤδη σχιζομένων ἐπὶ μὲν τὴν ἀγορὰν καὶ τὰς δίκας οὐ σμικροῦ τινὸς ἔθνους, ἐπὶ δ' αὖ τοὺς ὀρχησάς τε καὶ τοὺς ἡνιόχους ἐτέρου πλείονος, οὐκ ὀλίγου δέ τινος ἄλλου τοῖς κύβοις ἢ τισιν ἔρωσιν ἢ λουτροῖς ἢ μέθαις ἢ κώμοις σχολάζοντος ἢ τισιν ἄλλαις ἡδοναῖς τοῦ σώματος, ἐς ἐσπέραν δὲ κοινῇ πάντων αὐθις συναθροιζομένων εἰς τὰ συμπόσια. Deinde de epulis scribit nihil eas liberale habere: non cantare convivas ad lyram, non de philosophia sermones habere, ἀλλὰ προπίνειν μὲν ἀλλήλοις, ἀμιλλᾶσθαι δὲ περὶ μεγέθους ἐκπωμάτων. ἄριστος γὰρ ἐν τούτοις οὐχ ὁ πλείων ἀψάμενος ὀργάνων μουσικῶν ἢ λόγων φιλοσόφων ἀλλ' ὁ παμπόλλας καὶ μεγίστας ἐκπιῶν κύλικας. Tum insectatur medicos potentiorum adulatores: οὐχ ὁ κρείττων τὴν τέχνην (inquit) ἀλλ' ὁ κολακεύειν δεινότερος ἐντιμότερος αὐτοῖς ἐς καὶ τούτῳ ἅπαντα βάσιμα καὶ πόριμα καὶ τῶν οἰκῶν ἀνεφέγασιν αἱ θύραι τῷ τοιούτῳ καὶ πλουτεῖ τε ταχέως οὗτος καὶ πολὺ δύναται καὶ μαθητὰς ἔχει τοὺς ἐκ κοιτῶνος πολλοὺς ὅταν ἔξωροι γένωνται. Praeclaros vero medicinae studiosos παθῆκος (τοὺς ἐκ κοιτῶνος) ἐπολεῖτο! Sed non erat tum illa ars Romae difficilis. Thessalus enim οὐ τὰ ἄλλα μόνον ἐκολάκευε τοὺς ἐπὶ τῆς Ῥώμης πλουσίους ἀλλὰ καὶ τῷ μῆσιν ἐξ ἐπαγγέλσασθαι διδάξειν τὴν τέχνην ἐτοίμως ἐλάμβανε μαθητὰς παμπόλλους. εἰ γὰρ οὔτε γεωμετρίας οὔτε ἀστρονομίας οὔτε διαλεκτικῆς οὔτε μουσικῆς οὔτε ἄλλου τινὸς μαθήματος τῶν καλῶν οἱ μέλλοντες ἱατροὶ γενήσεσθαι θέονται — ἔτοιμον ἤδη προσίναμι παντὶ γενησομένῳ ἱατρῷ. διὰ τοῦτο καὶ σκυτοτόμοι (ex sulore medicus) καὶ τέκτονες καὶ βαφεῖς καὶ χαλκεῖς ἐπιτηδῶσιν ἤδη τοῖς ἔργοις τῆς ἱατρικῆς τὰς ἀρχαίας αὐτῶν ἀπολιπόντες τέχνας. Itaque ut scribit Galenus Tom. X. pag. 609. τοὺς πολλοὺς τῶν ἱατρῶν οὐδὲν θαυμαστὸν ἀμελήσαντας ἥθους χρησοῦ δοξοσοφίαν μᾶλλον ἢ ἀλήθειαν σπουδάζειν. Nec mirum tales medicos aegrotis servire magis quam imperare. Si quem aut male aut infeliciter curassent in magno periculo versabantur: duriter

increpiti, maledictis onerati vix graviora effugiebant. Audi unum exemplum ex Galeno Tom. X. pag. 676. κληθέντες ἅμα πάντες οἱ ἐξ ἀρχῆς ὄρωντες ἰατροὶ μονοῦ διὰ σπασθῆναι πρὸς τῶν οἰκείων τοῦ κάμνοντος ἐκινδυνεύσαμεν. *Caeleri* (inquit) ὡχρότεροι καὶ ψυχρότεροι τοῦ νοσοῦντος αὐτοῦ γενόμενοι μηχανὴν τινα ἐβουλεύσαντο Φυγῆς. Quam sunt mutata tempora!

Quam fuerint tales medici aegrotantibus utiles iucundissime narrat Galenus Tom. X. pag. 909 sqq. Theagenes, nobilis Cynicus, in morbum implicatus ab imperito medico curabatur. Admonet secreto Galenus hominem ostenditque medendi rationem. Cui ille pag. 912. εἰ μὴ σφόδρα σ' ἐτίμων τούτων οὐδενὸς ἂν ἦνεσχόμεν· ἐν οἷς γὰρ ἐναυάγησαν οἱ πρόσθεν ἄνθρωποι, πρὶν τὴν ὄντως ἰατρικὴν ὑπὸ τῶν ἡμετέρων εὐρεθῆναι, ταῦτά μοι συμβουλεύεις ὥσπερ οὐκ εἰδότι. Tum „*intra triduum* (inquit) *restitutum videbis.*” Theagenes ante eum diem, ut Galenus praedixerat, moritur. Medicus cum magna turba ἀγαλλόμενος μετὰ πολλῶν εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον ἐν ᾧ κατέκειτο. Nisi Theagenes philosophus fuisset tota domus lamentis personuisset, nunc silebant omnia: οὔτε γὰρ οἰκέτης οὔτε παιδίον οὔτε γυνὴ τῇ Θεαγένει ἦν (pag. 915.) ἀλλ' οἱ φιλοσοφούντες μόνοι παρῆσαν αὐτῷ φίλοι. τὰ μὲν ἐπὶ τοῖς τεθνεῶσι νομιζόμενα πράττοντες, οὐ μὴν οἰμώζειν γε μέλλοντες, et sic quem plane morbo liberatum putabat, necopinato vidit mortuum.

Nihilo meliores erant οἱ ἄλλοι μεθοδικοὶ μυρίους ἀποκτείνοντες ὈΧΜΕΡΑΙ, teste Galeno ibid.

Tanta erat illis temporibus mentibus hominum offusa caligo ut philosophus Galeno aequalis librum scripserit ad ostendendum quo pacto homo immortalis fieri posset. Galenus Tom. VI. pag. 63. ἀφθαρτον μὲν γὰρ ποιῆσαι τὸ γεννητὸν οὐχ οἶόν τε καὶ ὅτι μάλιστα τῶν καθ' ἡμᾶς [νῦν del.] τις ἀνὴρ φιλόσοφος ἐπειρᾶτο δεικνύναι τοῦτο διὰ τοῦ θαυμασίου τούτου συγγράμματος, ἐν ᾧ διδάσκει τὴν ὁδὸν τῆς ἀθανασίας.

DE MEDICORUM QUORUNDAM IN URBE ROMA IMPORTUNITATE.

Incredibilia de ea re a Galeno exempla narrantur, veluti Tom. XVII. 2. pag. 145. ἔνιοι μὲν γὰρ αὐτῶν (τῶν ἰατρῶν)

ἑσχάτως εἰσὶν ἀβέλτεροι, τοιοῦτοι τινες ὄντες οἷον ὁ Ζεῦξίς Φησιν ὑπὸ Βακχείου γεγράφθαι Καλλιάνακτα γεγονέναι τὸν Ἡροφίλειον ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασιν Ἡροφίλου τε καὶ τῶν ἀπὸ τῆς οἰκίας αὐτοῦ. νοσοῦντος γὰρ τινος εἶτ' εἰπόντος τῷ Καλλιάνακτι „τεθνήξομαι” (leg. τεθνήξομαι) Φασὶν αὐτὸν ἐπιφωνήσαι τὸδε τὸ ἔπος·

Εἰ μὴ σε Λητὼ καλλίπαις ἐγείνατο.

ἑτέρῳ δὲ ταῦτ' οὕτ' εἰπόντι φάναι·

κάτθανε καὶ Πάτροκλος ὅπερ σέο πολλὸν ἀμείνων.

Paullo ante de iisdem scribit pag. 144. ἰατροὶ δὲ τινὲς εἰσι οἳ μέχρι τοσούτου μωραίνουσιν ὥς καὶ τοῖς κοιμωμένοις ἐπεισιέναι μετὰ ψόφου ποδῶν, Φωνῆς μερίζονος, ὅφ' ὧν ἐνίοτε διεγερθέντες οἱ νοσοῦντες ἀγανακτοῦσιν τε πρὸς αὐτοὺς καὶ βεβλάσθαι τὰ μέγιστα Φασιν. Dabo quod etiam peius est ex pag. 151. (Κδίντος ἐν Ῥώμῃ) μετ' ἄριστον ἐπεσκέπτετό τινα τῶν πλουσίων τε καὶ πολὺ δυναμένων ἀνδρῶν ὄζων οἴνου σφοδρῶς. πυρέττων οὖν ἱκανῶς ὁ κάμνων ἅμα κεφαλαλγίᾳ καὶ διὰ τοῦτο μὴ φέρων τὴν ἐκ τοῦ οἴνου προσιπτόυσαν ὁσμὴν ἡξίου προσωτέρω χωρήσειν τὸν Κδίντον. ἀνιᾶν γὰρ αὐτὸν ἐξόζοντα σφοδρῶς οἴνου. ταῦτα μὲν οὖν ὁ κάμνων ἐφαίνετο μετρίως λέγειν. ὁ Κδίντος δ' ἀβελτέρως αὐτῷ προσενεχθεὶς ἐκέλευσεν ἀνέχεσθαι τῆς ὁσμῆς. καὶ γὰρ ἑαυτὸν ἔφη τοῦ κάμνοντος ἀνέχεσθαι πυρετοῦ ὄζοντος, εἶναι δ' οὐκ ἴσον ἢ πυρετὸν ἢ οἶνον ὁσμάσθαι. Etiam spurcos et squalidos fuisse eorum nonnullos Galenus narrat pag. 151. ἕτερον δ' ἰατρὸν ἐπὶ τῆς ἡμετέρας Ἀσίας οἶδα δυσώδεις ἔχοντα τὰς μάλας (μασχαλάς dictum oportuit) ὥς διὰ τοῦτο μὴ φέρειν αὐτοῦ τὴν εἴσοδον ἀνθρώπου νοσοῦντα μηδὲνα καθάριον (leg. καθάρειον).

CLERANTHIS VERSICULI.

Galenus Tom. V. pag. 476. (Posidonius) τὴν τοῦ Κλεάνθους γνώμην ὑπὲρ τοῦ παθητικοῦ τῆς ψυχῆς ἐκ τῶνδε φαίνεσθαι Φησι τῶν ἐπῶν.

Λογισμός. τί ποτ' ἔσθ' ὅ, τι βούλει, θυμέ; τοῦτό μοι φράσον.

Θυμός. ἔχω, λογισμέ, πᾶν ὃ βούλομαι ποιεῖν.

Λ. βασιλικὸν γε. πλὴν ὅμως εἰπὸν ἅλιν.

Θ. ὅσ' ἂν ἐπιθυμῶ ταῦθ' ὅπως γενήσεται.

Et sententia et metrum pro βασιλικὸν γε requirunt τυραννικὸν γε. In praeced. versu pro ἔχω dixisse videtur Θέλω.

Anecd. Bekkeri pag. 83. 31. Βίος: ἐπὶ CTΝουσίας. Ἡρόδοτος, Μένανδρος Δημιουργοῖς, Εὐπολὶς Αἰξίν, ὁ ποιητὴς πολλάκις. Absurda docet, at tu scribe: ἐπὶ ΟΤσίας. Quis nescit βίος eo sensu apud omnes dici solere, ut in illo:

χρήματα δίζησθαι, ἀρετὴν δ' ὅταν ἢ βίος ἀσκεῖν.
virtus post nummos.

FLAVIUS IOSEPHUS.

De bello Iud. II. 16. 4. οὐ γὰρ ἐξήρκεσεν αὐτοῖς (Romanis) ὁ Λος Εὐφράτης ὑπὸ τὴν ἀνατολὴν οὐδὲ τῶν προσαρκτίων Ἰεροσ. Emenda ὅρος terminus imperii. cf. III. 5. 7. τί θαυμαστὸν εἰ πρὸς ἔω μὲν Εὐφράτης — πρὸς ἄρκτον Ἰεροσ τε καὶ Ῥῆνος τῆς ἡγεμονίας ὍΡΟΙ.

PLATO.

In *Timaeo* pag. 21. B. ἔστι — μεγίστη πόλις Σαῖς, οἷς τῆς πόλεως θεὸς ἀρχηγός τις ἐστὶν Αἰγυπτίῳ τοῦνομα Νηῖθ. Molestum est et non ferendum τις in ἀρχηγός τις ἐστὶν. Itaque ab omnibus libris abest praeter Parisinum A. Non erat tamen delendum, sed ex ἈΡΧΗΓΟCTIC manus Platonis sic erat elicienda ut ἀρχηγCTIC reponeretur: ἀρχηγέτης ἐστίν, ut Atheniensibus erat ἀρχηγέτης Ἀθηνᾶ.

GALENUS.

Tom. XIX. pag. 9. ἤρητο μὲν οὖν ἡ τοιαύτη ῥαδιουργία πρὸ πολλῶν ἐτῶν. Leg. ἤρκετο. In libris antiquis κ et η vix forma differunt.

NOTAE ET COMPENDIA SCRIBENDI APUD VETERES.

Galenus Tom. XIX. pag. 14. ἐδεήθη μοῦ τις φίλος — ὑπαγορεῦσαι (dictare) τὰ ρηθέντα τῷ πεμφθησομένῳ παρ' αὐτοῦ πρὸς με διὰ σημείων εἰς τάχος ἡσκημένῳ γράφειν.

ΛΑΛΛΑΖΕΙΝ.

Teste Philoxeno ἐν τῷ περὶ τῆς Ἰάδος διαλέκτου apud Etymol. M. 95. 18. et 555. 47. λάλλαι sunt αἱ ψῆφοι αἱ παραθαλάσσιοι

αἱ ὑπὸ τῶν κυμάτων κινούμεναι καὶ ψόφον τινὰ ἀποτελοῦσαι.
 Similia habet Hesychius in Ἀλλαι, unde Ruhnkenius felicissime
 emendavit Theocritum XXII. 39.

αἱ δ' ὑπένερθε
 Ἀλλαι κρυάλλω ἢ δ' ἀργύρῳ ἰνδάλλοντο
 ἐκ βυθοῦ.

pro ὑπένερθεν Ἀλλαι. Hinc natum suspicor verbum Ἀλλαῶζειν
 Anacreonti reddendum apud Athen. p. 447.

μηδ' ὥς κῦμα πόντιον
 λάλλαζε.

pro λάλαζε, et inde Hesychio Ἀλάλαζε: βόα, ubi item λάλαζε
 editur.

Προσβολή — προσβάλλειν.

Anecd. Bekkeri p. 42. 33. Θεοῦ προσβολή: οἶον ὄργη.
 Nihil minus. Audi Aristophanem in *Pace* vs. 39.

χῶτος ποτ' ἐς δαιμόνων ἢ προσβολή
 οὐκ οἶδ', Ἀφροδίτης μὲν γὰρ οὐ μοι φαίνεται.

et repone οἶον ὈCΜΗ. Sic et προσβάλλειν dixit vs. 180.

πόθεν βροτοῦ με προσέβαλεν;

ut apud Plautum *Amphitr.* I. 1. 165.

olet homo quidam suo malo.

itaque προσέβαλέ με βροτοῦ est odor hominis nares meas ferit,
suboluit homo mihi, et προσβολή odor est, ut locus Aristophanis
 declarat. Iocatur enim servulus non ferens materiae quam ma-
 nibus macerabat teterrimum odorem.

GALENUS XVII. 1. pag. 2.

ostendere poterit quam sint libri nostri flagitiose corrupti,
 ut nisi aliunde lux affulgeat nulla emendandi spes supersit.
 Πολλάκις γάρ, inquit, οἱ Ἕλληνες τὸ σπείρειν ἀντὶ τοῦ διασπεί-
 ρειν καὶ ἀπ' ἀλλήλων διαχωρίζειν ἔλαβον καὶ κατὰ τοῦτον τὸν
 τρόπον Θεουκιδίδης περὶ τῶν νεανίσκων ἦρος δὲ ἄλλοι ἐν τῇ ἄλλω
 τῆς πόλεως μέρει σποραδικοὶ ἀπολώλασιν. Thucydidis locus est
 II. 4. ἄλλοι δὲ ἄλλη τῆς πόλεως σποράδην ἀπώλλυντο.

C. G. C.

EMENDATIONES SELECTAE IN THEMISTII ORATIONIBUS.

(*Continuantur ex pag. 308.*)

Pag. 244. καταθετέον ἤδη τὴν πινακίδα καὶ ἀφεκτέον τοῦ διοχλεῖν
ἔτι τὰς βασιλέως ἀκοάς, sententia loci ἀφεκτέον respuit: non
abstinendi notio requiritur, sed *desistendi* et finem aliquando
faciendi, nam *satis* se simulat *regias fatigasse aures*. Itaque
una literula exemta corrigendum ἀφεττέον τοῦ διοχλεῖν.

Pag. 246. ὁ μὲν ξυγχωρεῖ τοῖς πρεσβείοις τῆς ἡλικίας καὶ
νενόμικεν ἐνέχυρον τῆς αὐτοῦ τιμῆς τὴν τοῦδε προειληφΤΙΑΝ,
male haec composita sunt et sensu vacua. Sententia duce
emenda: νενόμικεν — προειληΦΕΝΑΙ.

Pag. 263. οὐδεὶς ἀπάτῳρ ὀρφανὸς παντελῶς ἀλλὰ καὶ οἷς
ἀνάγκη τις οὐκ εὐδαίμων ἔτι νηπίοις ταύτην ἐπέκλωσε τὴν δυσπο-
Νίαν κτέ. Vocabulum δυσπονία (si Graecum est) tamen ab
huius loci sententia prorsus abhorret. Themistius sua identidem
repetens etiamnunc sibi ipse fert opem pag. 238. οὐδεὶς ἀπάτῳρ
τά γε νῦν ἀλλὰ καὶ οἷς ἀνάγκη τις οὐκ εὐδαίμων νηπίοις ταύτην
ἐπέκλωσε τὴν δυσποΤΜίαν ἀντὶ ιδιώτου πατρὸς ἀντηλλάττοντο
βασιλέα.

Pag. 271. οὐδὲ τοῦ ἄστρος τὸν κύκλον ὁρᾶτε — καὶ οὐ τὰ κενὰ
τοῦ περιβόλου κρείττονα τῶν συνεικουμένων οὐδὲ γεωργοῦΜΕΝ εἶσω

τείχους μείζονα χώρον ἢ κατοικοῦμεΝ, bis excidit accentus gravis on significans in γεωργούμενον et κατοικοῦμενον, quod si reposueris recte habent omnia. Sexcenti loci supersunt ubi syllaba on ea de causa aut addenda est aut resecanda.

Ineptum est quod legitur pag. 272. εἴπερ ἔπομενόν μοι ἤδη τὸ σῶμα ἦν, pro quo scripsit, opinor, ἔρρημένον.

Pag. 279. οὐδὲ τὴν αὐθάδειαν πρῶτος ἤνεγκεν (ὁ Ἀλέξανδρος) τὴν φιλάτου πρὸς τὴν ἑταιρίαν σοβαρώτερον ἐκλαλήσαντος. Vide literula male addita quid fecerit mali. Philotas enim non cum *sodalitio* nescio quo, sed cum *amica* hos sermones habuerat. Plutarchus in *Alexandro* cap. 48. ὁ φιλάτας πρὸς ἐρωμένην παρρησιαζόμενος ἑαυτοῦ τὰ μέγιστα τῶν ἔργων ἀπέφαινε καὶ τοῦ πατρὸς, Ἀλέξανδρον δὲ μεράκιον ἀπεκάλει δι' αὐτοὺς τὸ τῆς ἀρχῆς ὄνομα καρπούμενον. Graphice idem hos Philotae sermones describit *de virtute et fortuna Alexandri* pag. 339 n. Itaque emenda πρὸς τὴν ἑταίραν.

Pag. 286. ἀνάγκη οὖν ἴCTAN μοι τοὺς ὀφθαλμοὺς ὥσπερ σίδηρον ἢ κέρατα, manifestum est ex Homerico *Odyas*. T. 211. ὀφθαλμοὶ δ' ὥσπερ κέρα ἔCTACAN ἢ σίδηρος. non ἰσᾶν scripsisse Themistium sed ἰσάναι.

Perperam dicitur pag. 294. de Hercule inter Deos relato ἀποΘΕΙΑσαντες αὐτόν. Ratio et usus postulant ut ἀποΘΕΩσαντες rescribatur.

Mendosum est ὅπου pag. 296 in his: ὅπου ὑμῖν καινὸν καὶ ἀλλόκοτον καταφαίνεται; κτλ. In Mediolanensi est ὅτι που. Addita literula scribendum οὗτι που. cf. *Mnemos*. 1862. pag. 228.

Pag. 305. ὅταν δὲ τίνα ἴδῃτε διογκούμενον μὲν — προεσηκῶτα δὲ οἷς ἄρτι εἶπον, legendum ἐξογκούμενον pro διογκούμενον. Cf. *Mnemos*. 1862. pag. 234. et pro ΠΡΟΕCTηκῶτα, quod nihil est, ΠΡΟCTηκῶτα. Facile vitium concipiunt formae veteres et Atticae ἐντέτηκα, συντέτηκα et προστέτηκα. Cf. *Var. Lectt.* pag. 500. Nunc video προστετηκῶτα olim a Stephano esse repertum.

Pag. 307. — μηκέτι θαυμάζειν τε καὶ πιστεύειν ὡς ἔρα ὁ ΔΙΟΣ Ἑρμῆς καταλιπὼν τὸν Δία τε καὶ τὸν οὐρανὸν σαρκία μικρὰ περιθέμενος ἐν τῇ πόλει ἡμῖν περινοσεῖ, legendum; ὁ ΛΟΓΙΟΣ Ἑρμῆς cf. Mnemos. Stoico et Cynico fastidio in tali re σαρκία nominari solent, ut σωματίον et ψυχάριον et quidquid habent isti despiciantur. Itaque emendandum pag. 232. — ὅπως ἂν τις χαμαὶ βαδίζων καὶ ΣΑΡΚΙΑ ἡμφιεσμένος κτέ. pro σάρκα. Emendate scriptum est in Synesii *Dione* pag. 23 Reisk. ἀπαθεῖς εἶναι ποιούμενοι, θεοὶ σαρκία περιεείμενοι, nisi quod pro ποιούμενοι corrigendum προσποιούμενοι.

Pag. 307. ἐλεγκτέον αὐτὸν τῆς πτωχείας τε καὶ παρανοίας, non est Graeca compositio ἐλέγχειν τινά τινος, neque verbo ἐλέγχειν ullus hic locus est. Corrigendum ἐλεγτέον. In libris vetustis η et κ vix discernuntur. Itaque ἐλεγτέον in ἐλεκτέον idque in ἐλεγκτέον conversum est.

Pag. 308. εὖ μάλα ἀνακυκλήσας τὸ δῆπουθεν καὶ τὸ καῖ-
πειτα καὶ τὸ Διοσκόρω οἰχθήσεται ἀποτρέχων καταγελάσας
σου ΠΙΑΝΤ τῆς ἀμαθίας καὶ νοθείας, lenissima mutatione corri-
gendum καταγελάσας σου ΠΛΑΤΤ, nam sic in tali re Graeci
omnes loquebantur, καταγέλως πλατύς et πλατὺ καταγελαῖν,
quod quum Atticistae olim observassent nimia brevitate usi sic
praeceperunt ut Herodianus Lobeckii pag. 471.

Γέλως πλατύς, οὐχὶ πολὺς ἐρεῖς.

quae vel Trillerus, imi subsellii homo, facile confutare poterat, nam πολὺς γέλως legitur ubique locorum. Sensit Lobeckius fieri non posse ut Herodianus solus ea nesciret quae essent vel Trillero notissima, sed rem non expedivit. Est aliquid inter γέλως πλατύς et γέλως πολὺς, hoc enim magnam hilaritatem significat, illud *derisionem* cum contemptu et contumelia coniunctam. Si quis ludificatus aliquem eum acerbè et odiose deridens relinquit hiantem, id vero est πλατὺ καταγελαῖν et καταγέλως πλατύς. Exemplorum magna est copia: multa Lobeckius attulit, plurima passim leguntur. Fac periculum et videbis discrimen quod diximus ubique constare, ut si pro ἐποίησε γέλωτα πολὺν vel γέλων πολὺν παρέσχε (Lobeck. l. l.) πλατύν substituas inepta et absurda evasura sit oratio. Contra apud Themistium

nebuloso postquam homines imperitos et indoctos satis ludificatus est οἴχεται ἀποτρέχων καταγελάσας αὐτῶν ΠΛΑΤΤ τῆς ἀμαθίας καὶ νωθείας.

Pag. 310. ὅσοι δὲ πρὸς ΤΙ ἘΝαμιλλῶνται γνησίως τε καὶ ἀληθινῶς. Plato *de Rep.* pag. 490 A. ἄρ' οὖν δὴ οὐ μετρίως ἀπολογησόμεθα ὅτι πρὸς ΤΟ ὄΝ πεφυκὼς εἶη ἀμιλλᾶσθαι ὃ γε ὄντως φιλομαθής; Manifesta igitur fraus tenetur, et quantocytus reponendum: ὅσοι δὲ πρὸς ΤΟ ὄΝ ἀμιλλῶνται.

Pag. 309. σοφίαν δὲ αὐτοὶ μὲν οὕτω κεκτήμεθα, τῷ δ' ἔχοντι (scrib. τῷ δ' ἑΛΕΓχοντι) αὐτὴν ἀπιστοῦμεν καὶ οἰόμεθα ὑπὸ ζήλου τε καὶ βασκανίας σκυβαλίζειν τε καὶ διαπτύειν ὃν ἡμεῖς διὰ ταύτην τὴν φαντασίαν μόνον οὐκ ἔπι ταῖς κεφαλαῖς περιφέρομεν, πόρρω ὄντες τοῦ εἰδέναι ὅτι οὐδεὶς σοφὸς δύσνους τῷ ὁμοίῳ. Emen-
dandum esse τῷ δ' ἑΛΕΓχοντι pro ἔχοντι et ex quibus Platonis locis haec conflata sint ostendimus in Mnemos. 1862. pag. 226 sq. sed unum vitium superest tam inveteratum ut iam ante Themistii aetatem in Platonis Codices irrepsisse credam. Quod enim Themistius dixit μόνον οὐκ ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς περιφέρομεν sine ulla controversia sumsit a Platone *de Rep.* pag. 600 D. quem locum primus indicavit Heusdius in *Spec. Crit.* pag. 32. καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ σοφίᾳ οὕτω σφόδρα φιλοῦνται ὥς τε μόνον οὐκ ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς περιφέρουσιν αὐτοὺς οἱ ἐταῖροι, sed hunc ego Platonis locum mendosum esse et iam ante Themistium hanc labem concepisse cur existimem paucis dicam. Nihil aliud significat ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς περιφέρειν quam *dilectissimum habere, summa caritate prosequi, tenerrimo affectu amare* aut simile quid, et necesse est hoc genus loquendi ex ipsa natura et consuetudine vitae manasse. Si Erasmo credimus: „*translatum est a matribus ac nutricibus, quae infantulos cunis impositos capite portant*“, quod equidem neque umquam vidi neque Erasmus vidisse suspicor, et si quando ita fit non est tenerrimi amoris haec significatio, sed alio transportandi secum necessitas. Praeterea ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς περιφέρειν non est proba et Platone digna dictio, namque ἐπὶ τῶν κεφαλῶν in tali re dicebant omnes, ut Herodotus II. 35. τὰ ἄχθεια οἱ μὲν ἄνδρες ἐπὶ τῶν κεφαλῶν φορέουσι, αἱ δὲ γυναῖκες ἐπὶ τῶν ὤμων. Quid igitur

faciendum? Insperatam opem Platoni attulit Xenophon, qui in *Cyrop.* VII. 5. 50. ita dixit: 'Τρῳάνιοι μὲν πρῶτοι φίλοι ἡμῖν ἐγένοντο καὶ μάλα πεινῶσι συμμάχων ὥς τε μόνον οὐκ ἔΝ ταῖς ἈΓΚΑΛΑΙΣ περιεφέρομεν αὐτούς [ἀγαπῶντες]. Non est ovum, ut vides, ovo similis quam hi sunt inter se loci similes τὰ αὐτὰ λέγοντες περὶ τῶν αὐτῶν. Simul ad hanc lucem deprehendimus scioli fraudem, qui de suo importunum ἀγαπῶντες addidit. Hoc igitur ex natura et vitae consuetudine manavit ἐν ταῖς ἀγκάλαις περιφέρειν τὰ φίλτατα, *carissima pignora in ulnis gestare*, quod quisque quotidie aut videt aut facit. Audi ipsum Themistium pag. 144. ubi ad puerum Valentinianum ita dicit: ἔτι δὲ ἐν ἀγκάλαις περιφερόμενος συστρατεύεις τῷ πατρὶ καὶ συστρατηγεῖς. Themistio dignum est συστρατηγεῖς de infantulo, quem mater vel nutrix ulnis gestabat.

Ergo, dicet aliquis, iam Themistii aetate Platonis Codices tam mendosi circumferebantur? et multo quidem prius. Ostendam aliquando quam vitiosas scripturas Dionysius Halicarnassensis repererit in Codicibus Thucydidis, Demosthenis, Isocratis et Platonis. Gravissimam labem ex libris *de Rep.* exemimus Theonis Smyrnaei indicio in Mnemos. 1862. pag. 177. Xenophon a Longino περὶ ὕψους IV. 4. reprehenditur quod dixisset: αἰδημονεσέρος — τῶν ἐν ὀφθαλμοῖς παρθένων, et est hoc quidem perinceptum; sed Xenophon τῶν ἐν ΘΑΛΑΜΟΙΣ παρθένων scripserat et Longinus Codicis sui vitio deceptus est.

Pag. 313. καὶ ὅτῳ ἂν εὕρισκῃται προσοῦσα τὴν κῆρα ταύτην ἀπελαύνειν τε καὶ ἐκβάλλειν τοῦτον τῶν ἱερῶν. facile apparet haec omnia uno tenore continuanda esse et sic scribendum: εὕρισκῃτε προσοῦσαν ταύτην τὴν κῆρα.

Pag. 314. negat philosophum περὶ ὧν ἂν ἡ πράσις — διαψεύδεσθαι καὶ ἐξαπατᾶν τοὺς κοινωνοῦντας καὶ γράφοντάς ἐν τοῖς γραμματείοις ἐκατὸν μνῶν ὧν εἶσθαι τὰς πέντε καὶ εἰκοσιν ἀποσερεῖν, admonitus simul videbis γράφοντά verum esse et cur sit ita corruptum. Praeterea quia nemo in tabulas refert *emere* se sed *emisse*, emenda ἔωνθῃσθαι pro ὠνεῖσθαι.

Pag. 314. ταῦτα ἄρα τὰ ψευδῇ βλαβερά φῶμεν τοῖς εἰς τὸ

παιδαγωγεῖον ἀφικνουΜΕ'ΝΟΙC ἢ πᾶσιν κτέ. supplendum ἀφικνου-
μένοις ΜΟΝΟΙC.

Pag. 325. καὶ ὄψεται ΘΑΜΑ καὶ ἀκούσεται τῶν οὐ πλησίον,
nihil significat θαμά, sed Themistius, qui sua repetere solet,
ipse veram lectionem suppeditat pag. 19. καὶ ὄψεται ΜΑΚΡΑΝ
καὶ ἀκούσεται τῶν οὐ πλησίον.

Pag. 341. sq. ἰδὼν δὲ Ἡρακλῆς γυναῖκά τινα κατὰ τὰς εἰσόδους
οἶον ΧΩΛῶσαν ἤρετο τὴν Φρόνησιν ἣτις εἶη. Κολακεία, ἔφη. —
ἐνεδρεύουσα τοὺς εἰσόντας, perspicuum est ex ultimis verbis pro
χωλῶσαν, quod ne Graecum quidem est, ΛΟΧῶσαν esse emen-
dandum. Λοχῶν τινά pro *insidias alicui struere* frequens est quum
apud veteres tum apud sequiores.

Pag. 351. ἔσιν ὄντινα μετὰ τὴν ἐμὴν συνουσίαν διαφθαρέντα
καὶ χεῖρω ἐξ ἀμείνονος γεγεννημένον; supplendum ex superioribus:
ἔσιν ὄντινα (ἸCΤΕ) μετὰ τὴν ἐμὴν συνουσίαν κτέ.

Pag. 354. καὶ τοῦνομα περιῆφθαι οὐ ξοδαπὸν τῷ τριβωνίῳ,
legendum: οὐ ξυνῆδον τῷ τριβωνίῳ.

Pag. 359. τίνι οὖν με τῶν ἀλλακτικῶν ἐγγράφουσιν οἱ κατή-
γοροι; μὴ τῷ πλανήτῃ ἢ τῷ ῥαδιαίῳ; scribendum est πλανήτῃ.
Tragicorum est forma πλανήτης, caeteri πλάνης dicebant con-
stanter et οἱ πλάνητες ἀστέρες, non πλανηταί. In πλανητῶν et
πλανήτας praeter accentum nil est peccatum, caetera scribarum
vitia sunt. In Platonis *Rep.* pag. 371 D. editur: τοὺς δὲ πλα-
νήτας ἐπὶ τὰς πόλεις ἐμπόρους, sed in Archetypo Parisino A
diserte scriptum esse vidi fol. 20 R. πλάνητας. quam formam
ubique restituendam esse censeo, et τὸν πλανήτην Οἰδίπουν et
similia poetis relinquenda.

Pag. 360. πῶς ἂν οὖν ἐμπορευομένη ἐγὼ τὴν σοφίαν; καὶ παρὰ
τίνας ἀφικνούμενος ἄλλους ἀνθρώπους Ἡ παρ' ΟΥC μάλιστα καὶ
πλεῖστον ἐξῆν; οὗτοι δωτήνην ἀπέλαυσαν τῆς ἐμπορίας. Intelligi
haec non possunt quia et male distincta sunt et duplici mendo
vitata. Omnia uno tenore continua et sic rescribe: πῶς ἂν —

τὴν σοφίαν καὶ παρὰ τίνος ἀφικνούμενος — Εἰ παρ' οὐκ ἄλλως
καὶ πλείστον ἐξῆν οὗτοι δωτίνην ἀπέλαυσαν τῆς ἐμπορίας;

Pag. 362. οὐ μικρολόγοι ταῖς παρασκευαῖς ἀλλὰ Συρακοσίαν
τράπεζαν ἢ Σικελικὴν τινα ἀεὶ προτιθέντες πολλὰς καὶ ποικίλας
ἡδονὰς ἡμῖν μηχανῶνται. Dindorfius verba ἢ Σικελικὴν τινα
seclussit et ressecanda esse censuit, sed quis tandem, quaeso,
tale quid interpolare potuit? Plato iterum feret opem, ubi scri-
bit *de Rep.* pag. 404 c. Συρακοσίαν δέ, ὃ φίλε, τράπεζαν καὶ
Σικελικὴν ποικιλίαν ὀψων οὐκ αἰνεῖς; unde Themistio
redde: Συρακοσίαν τράπεζαν ΚΑΙ Σικελικὴν ΠΟΙΚΙΛΙΑΝ ὍΨΩΝ
ἀεὶ προτιθέντες. Plato ea verba a nescio quo poëta sumsit, ut
arguit vel solum αἰνεῖς, quo nemo praeter veteres poëtas Epicos
et Lyricos utebatur. In oratione soluta omnes summa constantia
usurpant compositum Ἐπαινεῖν.

Pag. 371. τὰ παῖδια γὰρ αὐτῷ (Homero) προσέξει τε καὶ
πεισθήσεται καὶ CTNήσει κομψευομένῳ ποιητικῶς, duce sententia
supplendum et corrigendum: καὶ OT συνήσει κομψευομένῳ OT
ποιητικῶς.

Themistius, qui sexcentis locis orationem suam flosculis et
centonibus Platonicis tamquam gemmis distinguere solet, sae-
pissime ex Platone emendari potest, quod genus emendandi ab
Editoribus passim neglectum certas et evidentes correctiones
suppeditat. Proponam locum Platonis a Themistio descriptum
et scribarum errores ἐπ' αὐτοφάρῳ tenebimus. Plato *de Rep.*
pag. 399 v. ita scribit: — εἰς τραύματα ἢ εἰς θανάτους ἰόντος
ἢ εἰς τινα ἄλλαν ξυμφορὰν πεσόντος ἐν πᾶσι τούτοις παρατεταγ-
μένως καὶ καρτερούντως ἀμυνομένου τὴν τύχην. Audi nunc The-
mistium pag. 372. — θατέρου τοῖν φιλοσόφοιν οὕτω τεταγμένου
καὶ καρτερῶς ἀμυνομένου τὴν τύχην. Dindorf. vulgatam lectionem
οὕτω παρατεταγμένως e Mediolanensi libro in οὕτω τεταγμένου
mutavit; quam recte nunc apparet. Sunt in Mediolanensi libro
multae egregiae lectiones inter multas alias vitiosas et ineptas,
et nimis saepe Editor ut h. l. quod erat verum ac probum
abiecit et mendosam boni Codicis scripturam ἀβασανίσως substi-
tuit. Procedito nunc in medium alter graculus Platonicis pennis

exornatus Iamblichus in *vita Pythagorae* §. 220. *καθερᾷ τῇ γνώμῃ φιλοσοφῶν, ἐφαίνεται καὶ παντάπασι παρατεταγμένως καὶ καρτεροῦντος ἡμύνητο τὴν τύχην*, ubi in archetypo Florentino scriptum esse vidi *καρτεροῦντως*, quod Themistio quoque esse reddendum liquido apparet.

Pag. 375. οὐκ ἔστι τὸ λόγων κάλλος οἷον ἀρτιτόκοιC MEN "ICMEN ἐπανθεῖν, πρεσβυτέρων δὲ ἀπομαραινέσθαι. Una litura delendum est importunum "ICMEN. Unde igitur natum est? Ex praecedentibus literis, ut vides, male repetitis.

Saepe apud Themistium, ut apud reliquos omnes, confunduntur inter se ἐν et σύν, praesertim in verbis compositis *συμβάλλειν τὴν δεξιάν* pro *ἐμβάλλειν*, *συμπλέκειν* pro *ἐμπλέκειν* et sim. Itaque dubitare noli quin p. 389. pro *μυρίων ἀνθρώπων* *ἘΓκαθημένων* Themistius ipse *CTΓκαθημένων* dederit. Eadem opera corrige pag. 331. *ἐθέλειν CTMφῦναι* pro *ἐμφῦναι*.

Pag. 390. *ἐξελαύνειν Ἐπίκουρον τὸν Νεοκλέους καὶ ἐκβάλλειν τοῦ καταλόγου ὅτι Ἐπίκουρος ἐπῆναι τὸ ΛΑΘΡΑ βιώσας*. Legendum: *ὅτι ἐπῆναι τὸ ΛΑΘΕ βιώσας*. Praeterea expunge *Ἐπίκουρον*. Themistius scripserat ut solet: *ἐξελαύνειν τὸν Νεοκλέους*, ut *ὁ Κλεινίου* pro Alcibiade, *ὁ Ἰππαρίνου* pro Dione, *ὁ Σωφρονίσκου καὶ Φαιναρέτης* pro Socrate, *ὁ Ἀρίστωνος* pro Platone, *ὁ Νικομάχου* pro Aristotele, et pag. 32. *ἐμοὶ δὲ περὶ μὲν θεῶν εὖς οἶμα κείσθω κατὰ τὸν Λύξου*, quod perridiculum Harduini errorem peperit, qui quum in Codicis scholio pro *Λύξου γὰρ ἦν* reperisset *ξύλον γὰρ ἦν* suspicatus est a Christiano aliquo id scriptum fuisse in margine „*quod Dii gentium nihil aliud essent quam lignum.*” et serio addit. „*Valde illud quidem PIE excogitatum.*” *Pietas* et olim et nunc nonnullis hominibus esse videtur maledicta et convicia evomere in omnes qui a se dissentiant. sed ea *pietas* nunc quidem *ἐάλωκε παραληροῦσα*.

Fatuum esse et ineptum pro *κατὰ τὸν Ἡρόδοτον* dicere *κατὰ τὸν Λύξου* quis non sentit?

Scitum et lepidum Carneadis dictum pag. 397. duplici mendo maculatum restituamus. Quaerenti adolescentulo: *εἰ καὶ σοφὸς*

παιδικῶν ἐρασθήσεται; respondiisse dicitur: δεινὰ μέντ' ἂν πάθοιτε ὑμεῖς οἱ καλοὶ εἰ μόνοι περὶ ὑμῶν σπουδάζουσιν οἱ ἀνόητοι. Sed non est haec Graeca compositio: in tali re Graecis consuetum est sic dicere: εἰ μόνοι περὶ ὑμᾶς σπουδάζοιεν οἱ ἀνόητοι.

Iterum proponam locum apud Platonem emendate scriptum et apud Themistium mendose descriptum. Platonis verba sunt in libro I *de Rep.* pag. 344. E. οὗτοι κακῶς σοι κείσεται ὃ τι ἂν ἡμᾶς τοσούτῳ ὄντας εὐεργετήσης. quibuscum compone scripturam apud Themistium pag. 398. οὗτοι κακῶς σοι κείσεται, Φησὶ Σωκράτης, ὅτ' ἂν ἡμᾶς τοσούτῳ Δέοντας εὐεργετήσης. quibus sensu vacuis nunc clara lux affulget.

Pag. 402. ἐγὼ μέντοι οὐδὲ αὐτός που δύναμαι κατανοῆσαι ὑμῶν τὸ πλῆθος. Absurda sententia pro τὸ ΠΛΘΟΣ, id est ὃ τί ποτὲ πεπόνθατε. Saepe vidi πάθος et πλῆθος inter se stolidissime permutata, et composita in - ΠΛΘΗC et - ΠΛΗΘΗC, quamquam loci sententia ubique optionem facilem et paratam facit. Contra τὸ πλῆθος restitue in marmore Pario vs. 27. superest ΘΟΣ τῶν ὑποδεξαμένων τὸν καρπὸν. Supplem (καὶ τὸ γῆ) ΘΟΣ, at tu repone καὶ τὸ ΠΛΗΘΟΣ.

Pag. 442. καὶ καθέζονται ἀγανακτοῦντες — εἰ ἀφαιρεῖσθαι τις αὐτοὺς ἐπιχειρήσει ταύτης τῆς ἀδείας καὶ ταῦτα εἰC ὧν πολλοὺς καὶ ἰσχυροὺς τὴν φωνήν, ἂν οὕτω τύχη, μέγα κεκραγόμενος. Luce clarius est pro ἰσχυροὺς Themistium scripsisse ἰσχυρὸς τὴν φωνήν. Manifesta enim est oppositio *duplex* inter εἰς — πολλοὺς et ἰσχυρὸς τὴν φωνήν — μέγα κεκραγόμενος.

Tralaticium mendum deprehendes pag. 442. ἐὰν μὴ πρὸ τοῦ λόγου ὁμολογήσητε μὴ χαλεπαίνειν μηδὲ θορυβεῖν. Fieri non potest quin Themistius scripserit χαλεπαίνειν pro χαλεπαίνειν. Ὁμολογεῖν postulat *futurum*, sequens θορυβήσειν argumento est praecessisse futurum, scribae in verbis liquidatis sexcenties praeter loci sententiam in praesentis formam corrumpunt futurum, at ne sic quidem eruditi Critici huiusmodi vitia apud Thucydidem, Platonem, Demosthenem et alios tollere et sanare sustinent, quid igitur eos in Themistio facturos putes? οἶμαι

μέντοι τοὺς πολλοὺς προθυμότερον ἔτι ἀντιτενεῖν. In hac ipsa sententia apud Platonem *de Rep.* pag. 498. c. scribitur ἀντιτείνειν, quod pro sanissimo omnes tuentur.

Pag. 443. τί οὖν φατέ; καρτερήσετε Ὅπως ποιῶμεν; haec quidem sensu cassa sunt, sed facili negotio restitui possunt in hunc modum: καρτερήσετε Ἡ πῶς ποιῶμεν;

Post pauca editur: ὁ ὕπατος τοῦτο δὴ τὸ ἀγαπητὸν ὅσα ἔτη ἢ διπλῇ τοῦ αὐτοῦ ἐπωνυμία, intercidit una syllaba, quam sic ex fuga retrahere ut scribas ἢ διπλῇ τοῦ Νιαυτοῦ ἐπωνυμία. cf. pag. 245. εἰς τὴν ἐπωνυμιον τοῦ ἙΤΟΤC ἀρχήν, et pag. 250. συγχωρεῖν τὴν ἐπωνυμίαν τοῦ ἙΤΟΤC. Illo loco τούνιαυτοῦ substituit quia ὅσα ἙΤΗ praecedebat.

Pag. 456. οὐκ ἀνίπτοις χερσὶ τὸ τοῦ λόγου τῶν ἡνιῶν αὐτῆς ἐλαβόμην ἀλλ' ἀρχαίαν μελέτην καὶ συνεχῇ ταύτην ἐξετέλουν, alienum est a loci sententia verbum ἐκτελεῖν, at tu emenda: ἀρχαίαν μελέτην — ἐξεμελέτων.

Est locus pag. 463 de Theodosii laudibus quintuplici mendo ita vitiatum et obscuratum ut sententia plane perierit. Postquam mihi contigit ut gravissimum errorem certa emendatione tollerem, affulsit Themistii sententia, qua semel reperta ceteri errores facili negotio correcti sunt. Editur nunc: οἶδα ἐγὼ πολλοὺς βασιλεῖC καὶ ἀχαρίστους φανέντας ὑπὲρ ὧν ἔτυχον ἀγαθῶν τὴν εὐνοίαν μὴ ἐπανιόντας. καίτοι γε ἀλγευνότατοC τῷ πεποιηκότι καλῶς ἢ παρὰ τοῦ πεπονθότος ἀγνωμοσύνη, ἀλλ' ὁμως οὐδὲ ὑπὸ τοιούτου πλημμελήματος ὁ πάντα ἄτρωτος οὗτος ἐτρώθη ἀλλ' ἐπαντλεῖ ἐκ τοῦ αὐτοῦ πίθου καὶ τοῖς ἙΤΕCΙ μὴ δυνάμενοC. Saepe me hic locus frustra torserat quum tandem felicior hora veram mihi scripturam aperuit, quae haec est: ἐπαντλεῖ ἐκ τοῦ αὐτοῦ πίθου καὶ τοῖς CΤΕΓΕΙΝ μὴ δυνάμενοIC. Quid sit εἶγεῖν nemo nescit. Quae vasa aut rimis fatiscunt aut pertusa sunt ut aquam non contineant, sed perfluant οὐ εἶγεῖν dicuntur, ut apud Terentium ille ait:

plenus rimarum sum, hac atque illac perfluo.

Notissimi verbi exempla afferre supervacaneum est, sed unum

tamen, quod est instar omnium, expromam ex Euripide apud Stobaeum *Floril.* 4, 30.

οὐκ ἂν δυναίμην μὴ εἶγοντα πιμπλάναι
σοφούς ἐπαντλῶν ἀνδρὶ μὴ σοφῷ λόγους.

Adiciam locum Luciani in *Dial. Mort.* XI. quia plane gemellus est: εἴ ποτε καὶ ἐμβάλοι τις εἰς αὐτοὺς ἢ σοφίαν ἢ παρρησίαν — ἐξέπιπτεν εὐθύς καὶ διέρρει τοῦ πυθμένου CTETEIN οὐ δυναμένου, et in *Timone* 18. ὥς μοι δοκῶ μάτην ἐπαντλεῖν τοῦ κύτους μὴ εἶγοντος, ἀλλὰ πρὶν εἰσρυῆναι σχεδὸν ἐκχυθησόμενου τοῦ ἐπιρρέοντος.

Itaque Theodosius dicitur in eos, quos ingratos ac beneficiorum immemores expertus esset, tamen noua semper beneficia conferre, ἐπαντλῶν καὶ τοῖς εἶγειν μὴ δυναμένοις.

Reperta loci sententia facile est reliqua in integrum restituere: οἶδα ἐγὼ βασιλεῖ καὶ ἀχαρίστους φανέντας (est βασιλεῖ in Codice unico, cui βασιλεῖς substituit Dindorfius festinans) ὑπὲρ ὧν ἐτυχον ἀγαθῶν τὴν εὐνοίαν μὴ ἐπανιONTAC. Requiritur: pro beneficiis, quae acceperint, *gratem* benevolentiam non *referentes*. Itaque τὴν εὐνοίαν μὴ ἐπανισοῦντας, id est quod Demosthenes dixit noto loco: τοῖς θεοῖς εὐχομαι — ὅσῃν εὐνοίαν ἔχων ἐγὼ διατελῶ — πᾶσιν ὑμῖν τοσαύτην ὑπάρξαι μοι παρ' ὑμῶν. Praeterea corrige: καίτοι γε ἀλγεινότατον τῷ πεποιηκῶτι καλῶς ἢ παρὰ τοῦ πεπονθότος ἀγνωμοσύνη, quam iure *rem acerbissimam* dixit esse.

In Stobaei *Append. Florent.* p. 144. sine nomine legitur: ἀλγεινον τῷ πεποιηκῶτι καλῶς ἢ τοῦ πεπονθότος ἀγνωμοσύνη, ubi Meinekios male ἀμνημοσύνη substituit.

Spectato nunc mihi in hoc loco aliquis quanta sit nonnullorum in tentandis locis manifesto corruptis levitas et incogitantia. Maius pro ἐπαντλεῖ — καὶ τοῖς ΕΤΕCΙ μὴ δυνάμενος coniecit *ΕΘΕCΙ quasi aliquam horum verborum sententiam perspexisset. In ΤΟΙC ** ΕΤΕCΙ facile ΤΟΙCΤΕΓΕΙν pellucet.

Pag. 466. τὰ ἔμαχα παρὰ Ῥωμαίων τὸν Αἶμον ὑπελάμβανον καὶ τὸν Ἑβρον καὶ τὰς Θετταλικὰς δυσχωρίας, ἃς διKAZONTAI οὐ σὺν πολλῷ πόνῳ τοῖς θείοις ἐρύμασιν ἐνεσχέθησαν, absurdissima lectio est δικάζονται, sed in sententia tam plana et perspicua quid sit reponendum ambiguum esse non potest, nempe ἃς

ΔΙΕΞΙΟΝΤΕΣ οὐ σὺν πολλῷ πόνῳ. Dicuntur Barbari Scythae „per omnes itineris difficultates exiguo labore *transiisse*,” sive „omnes naturae difficultates facili negotio *superasse*.”

C. G. COBET.

GLOSSEMATA IN TEXTUM INVECTA.

Galenus XVII. 1. pag. 909. γέγραπται μὲν οὖν τοῦτο κατὰ πολλὰ τῶν ἀντιγράφων, ὁρθῶς δὲ ἐν τοῖς κατὰ Διοσκορίδην οὐ γέγραπται. φαίνεται μὲν γὰρ ὡς (add. ἐπ') ἐξηγήσει προσγραφέν ὑπὸ τινος αὐθις δὲ εἰς τοῦδαφος ὑπὸ τοῦ βιβλιογράφου μετατεθεῖσθαι. Videmus quam antiqua sint haec interpretum et sciorum futilia additamenta. cf. XVII. 1. pag. 634. δῆλον ὅτι παρεγγέγραπται τοῦτο πρὸς τινος οὐχ ὑφ' Ἰπποκράτους αὐτοῦ γέγραπται. τάχα δὲ τις καὶ προσέγραψεν ἕνεκεν αὐτοῦ καθάπερ εἰώθαμεν ὑπόμνησιν ἐν τοῖς μετωπίοις τὰ τοιαῦτα προσγράφειν. εἴτα τις τῶν μεταγραφάντων (τὸ add.) βιβλίον ὡς αὐτοῦ τοῦ συγγραφέως ὃν εἰς τὸ ὕφος (in textum) αὐτὸ μετέθηκεν.

Διττογραφίαι quomodo oriantur.

Galenus XVII. 1. pag. 80. ἐνίοτε ὑπὲρ ἐνὸς πράγματος διττῶς ἡμῶν γραψάντων εἴτα τῆς μὲν ἐτέρας γραφῆς κατὰ τὸ ὕφος οὐσης, τῆς δ' ἐτέρας ἐπὶ θάτερα τῶν μετώπων ὅπως κρίνωμεν τὴν ἐτέραν ἐπὶ σχολῇς δοκιμάσαντες ὁ πρῶτος μεταγράφων τὸ βιβλίον ἀμφοτέρα ἔγραψεν εἴτα μὴ παρασχόντων (leg. προσχόντων) ἡμῶν τὸ γεγονός (imo vero τὸν νοῦν) μὴδ' ἐπανορθωσαμένων τὸ σφάλμα διαδοθὲν εἰς πολλοὺς τὸ βιβλίον ἀνεπανόρθωτον ἔμεινεν.

Itaque in ipso archetypo et libris ex eo statim descriptis iam inerant haec vitia, ut idem bis diceretur praeter scriptoris sententiam.

C. G. C.

MELETEMATA CRITICA

AD ORATORES ATTICOS.

SCRIPSIT H. VAN HERWERDEN.

(Continuantur ex pag. 262.)

Contra Macartatum § 19 καὶ δίνειμεν αὐτοῖς τὴν οὐσίαν ὁ πατήρ [ὁ Βούσελος] ἅπασι καλῶς. Patri hoc nomen esse modo dixerat orator in eiusdem § initio: Βούσελος γὰρ ἦν ἐξ Οἴου. Eiusdem generis emblemata lectorem offendunt § 23: τοῦ Πολέμωνος γὰρ τοῦ υἱέος τοῦ Ἀγνίου ἐγένετο υἱὸς Ἀγνίας, τὸ τοῦ πάππου τοῦ ἑαυτοῦ ὄνομ' ἔχων [τοῦ Ἀγνίου], καὶ οὗτος μὲν ἅπαις ἐτελεύτησεν, [ὁ Ἀγνίας ὁ ὕερος). Ib. § 24. καὶ οὗτοι μὲν υἱεῖς ἐγένοντο Πολέμωνι — τοῦ δὲ Χαριδήμου [ἐγένετο], τοῦ υἱέος τοῦ Στρατίου, Θεόπομπος. — πάλιν δὲ ἐρωτῶ, ὧ ἄνδρες δικασταί, πότερος οἰκειότερός ἐστι καὶ προσήκει μᾶλλον Ἀγνίᾳ [τῷ πρώτῳ ἐκείνῳ], ὁ Πολέμωνος υἱὸς Ἀγνίας, καὶ Εὐβουλίδης ὁ Φυλομάχης υἱὸς καὶ Φιλάγρου, ἢ Θεόπομπος ὁ Χαριδήμου υἱὸς Στρατίου δ' υἱοῦς; Si ipse Demosthenes addidit verba minime necessaria τῷ — ἐκείνῳ, saltem existimandus est dedisse τῷ προτέρῳ ἐκείνῳ. Mihi vero ista verba valde suspecta sunt, neque magis oratori tribuerim additamentum ἐνδὲ τῶν Βουσέλου υἱέων, quod codices habent primum § 48 post verba οὗτοσι, ὧ ἄνδρες δικασταί, ἐστὶν ὁ Στρατίου οἶκος, deinde § 50 post verba οὗτοσι ἕτερος οἶκος ἐστὶν ὁ Ἀγνίου. Nova interpolatio obsidet § 60 ἀλλ' εἰ Θεόπομπος τετελεύτηκεν ὁ τουτουὶ πατήρ, οἱ νόμοι

οὐ τετελευτήκασιν, οὐδὲ τὸ δίκαιον [οὐ τετελεύτηκεν], οὐδ' οἱ δικασαὶ οἱ τὴν ψῆφον ἔχοντες, et alia similis § 74 τὰ δνόματα ἐθέμην τούτοις — τῷ μὲν πρεσβυτάτῳ — Σωσίαν — τῷ δὲ μετ' αὐτὸν γενομένῳ τούτῳ ἐθέμην Εὐβουλίδην — τῷ δὲ μετὰ τούτου Μενεσθέα [ἐθέμην] — τῷ δὲ νεωτάτῳ [ἐθέμην δνομα] Καλλίστρατον κτέ.

Contra Leocareum § 8 καὶ ἔαν μὲν ἐκ τῶν νόμων μὴ ὑπάρχη, δίκαια δὲ καὶ Φιλάνθρῳπα φαίνονται λέγοντες, καὶ ὁμῶς συγχωροῦμεν. In hac sententiae conformatione quia locus non est voculae καὶ ante ὁμῶς, suspicor Demostheni reddendum esse καὶ ὥς i. e. *vel sic tamen*. Vocula ὁμῶς fluxit ex interpretatione. § 50 οὐ δὴ δίκαιόν ἐστιν ἐν τεκμηρίου μέρει ποιεῖσθαι τὰ δίκημα. Requiritur sententia generalis, quare reposuerim ποιεῖσθαι τι ἀδίκημα.

Turpiter interpolata est § 66: δικαίως γὰρ ὁ νομοθέτης, οἶμαι, ὥσπερ καὶ τὰς ἀτυχίας τῶν οἰκείων καὶ τὰς ἐκδόσεις τῶν γυναικῶν τοῖς ἐγγύτατα γένους προσέταττε [ποιεῖσθαι]. οὕτω καὶ τὰς κληρονομίας καὶ τὴν τῶν ἀγῶδων μετουσίαν τοῖς αὐτοῖς ἀπέδωκεν. Scire enim pervelim quid sit in huiusmodi sententia τὰς ἀτυχίας ποιεῖσθαι. Dele verbum, et intelleges qua vi orator usurpaverit verbum προστάττειν. Legitur in vicinia § 67 ὁ γὰρ τοῦ Σόλωνος νόμος οὐδὲ διαθεσθαι τὸν ποιητὸν ἐφ' τὰ ἐν τῷ οἴκῳ, ὅταν ποιηθῇ. Duo ultima vocabula cur addantur non intellego, nisi forte licet suspicari scribae errorem esse pro ὃ ἂν ποιηθῇ, i. e. εἰς ὃν ἂν εἰσποιηθῇ.

Contra Sierhanum I § 4 χρόνου δὲ γιγνομένου. Duplicata litera malim χρόνου δ' ἐγγιγνομένου. § 33 εἰ γὰρ ἐνεδέησε τοσοῦτων χρημάτων, τούτου διοικοῦντος ἐνεδέησεν. ἴσε γὰρ πάντες, καὶ ὅτ' ἦν ὁ πατήρ ἐπὶ τοῦ τραπεζιτεῦειν, τούτον καθήμενον [καὶ διοικοῦντα] ἐπὶ τῇ τραπέζῃ. Iam credo, vides, unde fluxerit glossa marginalis, qua violentissime divellentur quae coniungenda sunt. Habebat, opinor, codex archetypus:

ἴσε γὰρ πάντες, καὶ ὅτ' ἦν ὁ πατήρ

ἐπὶ τοῦ τραπεζιτεῦειν, τούτον καθήμενον καὶ διοικοῦντα

ἐπὶ τῇ τραπέζῃ κτέ.

§ 38 tralaticio errore, quem frustra iam Wolfius castigavit, editur τί οὖν μαθόντες pro παθόντες. § 53 οὐ γὰρ τοὺς γεγραμμένους νόμους ὁ τοιοῦτος ἄνθρωπος μόνον ἀλλὰ

καὶ τὰ τῆς φύσεως οἰκεῖα ἀναιρεῖ. Oppositionis ratio suadet τὰ τῆς φύσεως δίκαια, i. e. τοὺς ἀγράφους νόμους, quod iam Cobetum emendasse video Mnem. VII. p. 159. Pro *μόνον* optimi codicis man. prim. teste Dindorfio habuit *μόνος*, quod incertum est utrum sic corrigendum fuerit an potius *μόνους*. § 57 τὴν γὰρ μαρτυρίαν ἣν ᾤμην εἶναι — οὐχ εὖρον ἐνοῦσαν ἐν τῷ ἔχθρῳ. Imo vero ἣν ᾤμην (ἐν)εῖναι. § 64 Φορμίωνα δὲ πάλιν ἰδὼρακε καὶ τοῦτῳ γέγονεν οἰκεῖος. Propter ipsa praegressa fere suspiceris, post vel ante ἰδὼρακε intercidiisse participium, quale est εὐτυχεῦντα sive εὐπραγοῦντα. § 68 ἐγὼ γάρ, ὅσις αὐτῷ μηδεὺς συμβεβηκότες δεινοῦ μηδὲ τῶν ἀναγκαίων σπανίζων ἐν ταύτῃ τῇ σχέσει διάγει τὸν βίον, τοῦτον ἡγοῦμαι συνεορακέναι κτλ. Praetulerim hunc verborum ordinem: ὅσις μηδεὺς αὐτῷ. § 70 δολικητόν δὲ τὸν Ἀρχεδέμου παῖδα τὸ σαυτοῦ μέρος πεποιήκας. Risum movet δολικητός de homine dictum, Corrige sodes δοικον. § 75 οἱ παῖδες ἂν οἱ τοῦτου τῶν ἐμῶν θυγατέρων ἐδικάζοντο. Recipienda fuerat codicis Σ scriptura a man. prim. ἐπεδικάζοντο. Cf. Dindorfii adn. crit.. In sequentibus verba θεῖοι γὰρ εἰσιν — τοῦτον λαβεῖν esse scholium marginale bene iam agnovit Wolfius. § 86 μὴ γὰρ εἰ Σύρος ἢ Μάνης ἢ τις ἕκαστος ἐκείνων οὗτος δὲ Φορμίων. Possis ἢ Τίβιος, sed fortasse sufficit lenissima Schaeferi correctio ἢ τίς.

Contra Stephanum II § 11 καίτοι τοὺς μὲν τὰ πεπραγμένα μαρτυροῦντας προσήκει οἴκοθεν τὰς μαρτυρίας κατεσκευασμένας μαρτυρεῖν, τοὺς δὲ τὰς προκλήσεις μαρτυροῦντας τοὺς ἀπὸ ταῦτο-μάτου προσάντας καὶ ἐν μάλλῃ γεγραμμένην τὴν μαρτυρίαν, ἵνα εἴ τι προσγράψαι ἢ ἀπαλεῖψαι βουλήθῃ ῥάδιον ἦν. Misere violatur syntaxis. Lege: προσήκει — ἵν' ἐάν βουλήθῃ, ῥάδιον ἦ. Deinde vocolam καὶ post προσάντας abesse malim.

Contra Euergetum et Mnesidulum § 1 εἰσελθὼν ὡς ὑμᾶς. In hac formula iudiciali sollemne ac perpetuum est εἰς, ut recte § 3 scribitur οἱ εἰσιόντες εἰς ὑμᾶς. § 5 εἰσιόντας εἰς ὑμᾶς. § 7 facio cum Wolfio scholiastae non oratoris esse verba τοῦτο γὰρ ἐστὶν ἡ αἰκία. Eidem § 47 reddiderim eadem verba, neque minus § 40 integram annotatiunculam ἢ δ' αἰκία τοῦτ' ἐστίν, ὅς ἂν ἄρξῃ χειρῶν ἀδίκων. Non dedecet ista *argumenti* auctorem sic scribentem: ἐκάτερος φάσκων τὸν ἕτερον ἄρξαι τῶν πληγῶν. τοῦτο γὰρ ἦν ἡ αἰκία. Alia plura sunt in eadem oratione lectorum

additamenta, quae digito commonstrasse sufficiat § 7, 8 παρὰ δόντος τὸ σῶμα τῆς ἀνθρώπου, § 8 τῆς αἰκίας, § 9 παραδόνται τὸ σῶμα τῆς ἀνθρώπου καὶ, § 11 καὶ παραδίδοναι τὸ σῶμα τῆς ἀνθρώπου, § 13 ἵνα μοι παραδοίῃ τὴν ἀνθρωπον, § 14 ἵνα κομίσῃ τὴν ἀνθρωπον καὶ παραδῶ μοι, § 16 ὡς ἤθελες παραδίδοναι τὴν ἀνθρωπον, § 28 εἴ τινὰ φησιν ἕτερον ἔχειν τὰ σκεύη καὶ μὴ προσῆκειν αὐτῷ ἀποδοῦναι, § 32 τοῦ Δημοχάρους εἰ δὲ Δημοχάρης, § 48 κηδεσὺ καὶ ἀδελφοῦ, § 54 λήψεσθαι, § 56 ἀναγκαῖον οὖν ἦν μὴ περιδεῖν ἐνδεεῖς ὄντας μήτε τίτθην ἐμὴν γενομένην μήτε παιδαγωγόν, § 58 ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, § 59 ἀφαιρουμένων τὸ κυμβίον, § 68 οἱ ἐξηγηταί, § 77 χιλίας τριακοσίας δεκατρεῖς δὲ ὀβολῶ. Cf. § 64. Eadem verba exulanto § 81, 82, § 78 cl. § 5a sq. melius abessent verba ὡς δ' ἐτηρηάρχουν — ἔτι δὲ καὶ ἐκτίνων. Confiteor tamen esse in his, quae fieri potest ut perfecta sint ab ipso auctore oberrante chorda semper eadem, quem non esse Demosthenem habeo persuasissimum. Lectio adiuvanda § 13 ubi malim: ὡς ἐγὼ (μὲν) οὐκ ἐθέλωμι ἀναβαλέσθαι, ὁ δὲ Θεόφνημος κελεύει. § 16 suppleverim καὶ (ὕμῃς) μάρτυρας ποιῆσθαι. Cf. § 17 καὶ μάρτυρας τοὺς δικασὰς εἰσιόντας ποιῆσθαι. Contra voculam deleverim § 20 in verbis ἔτυχεν ἐκπλεουσῶν τριήρων [καὶ] βοήθεια ἀποσελλομένη διὰ τάχους. § 65 malim ὑπερήμερον γὰρ (pro δὲ) οὐκ ὥμην δεῖν ἐμαυτὸν εἶναι.

Contra Olympiodorum § 64 malim ἔσαι (pro ἔσι) δὲ βραχύς ὁ λόγος et mox ἐβίω δὲ πόλλ' ἔτη, καὶ ἦν πρεσβύτατος ὅτ' ἐτελεύτα; nam per se qui multos vixit annos, πρεσβύτερος, senior, moritur. Sed dicit orator Cononem obiisse *admodum senem*. § 12 dele ἦν μερὶς male repetitum. § 14 οὗτος ὁ οἰκέτης σχεδὸν τι ἥδει τὰ τ' ἄλλα τὰ τοῦ Κόνωνος ἅπαντα, καὶ δὴ καὶ τὰργύριον οὗ ἦν τὸ ἔνδον κείμενον [τῷ Κόνωνι], καὶ [δὴ καὶ] ἔλαθε τὸν Κόνωνα, πρεσβύτερόν τε ὄντα καὶ πεπιστευκότα αὐτῷ, ὑφαιρούμενος τὸ ἀργύριον (l. τοῦ ἀργυρίου cum Reiskio) [οὗτος ὁ οἰκέτης ὁ Μοσχίων]. Delenda videntur verba inclusa. Mox § 15 suspecta habeo verba καὶ ταῦτα ποιῶν ἐλάνθανε τὸν Κόνωνα; neque minus in sequentibus §§ crebro pronomini demonstrativo appositum nomen proprium *Olympiodorum*. § 23 post ἀγωνίζεσθαι omissum malim additamentum ἐν τῷ δικαστηρίῳ et § 27 τοῦ οἰκέτου. § 30 οὗτος παρ' ἐμοῦ τὰ μέρη καλῶς καὶ δικαίως ἀπολαμβάνοι, ὥσπερ ὠμόσαμεν ἀλλήλοις καὶ συνεθέμεθα.

offensionis et numerus pluralis pro singulari τὸ μέρος. Vide an deletis verbis τὰ μέρη, e praegressis πάλιν τὸ μέρος λάβοιμι παρὰ τούτου; mente repetendum sit τὸ μέρος. § 32 καὶ αἱ συνῴηται αὐται ἔτι καὶ νῦν κείνται παρὰ τῷ Ἀνδροκλείδῃ, καὶ μεμαρτύρηκεν αὐτὸς πρὸς ὑμᾶς. Corrigendum: ὡς μεμαρτύρηκεν κτλ.

Contra Timotheum. § 6 ἐν τῷ λιμένι glossema esse puto ad verba praegressa ἐν τῷ Πειραιεῖ. § 7 verba τῷ ταμίᾳ τῷ ἑαυτοῦ male repetita e praegressis. § 8 ὑπόμνημα δ' ἐγράφατο ὃ τε οὗτος ἐκέλευσε δοῦναι καὶ ὃν κτέ. Malim ὑπομνήματα δ', cll. § 5 et § 30. § 10 στρατηγὸν δ' [αὐτὸν] ἐπαύσατε. § 15 dele scholium marginale: ὃς ἐπέπλει ταμειῶν Φιλίππῳ τῷ ναυκλήρῳ petitum ex § 14. § 18 interpretamenta τὰς χιλίας δραχμὰς ἐν Καλαυρία, et mox τὸ ἀργύριον. § 19 φάσκων ἀέ μοι μαρτυρήσιν εἰς τὴν κυρίαν [ἀπόφασιν]. Dele ultimam vocem et intellege ἡμέραν. § 22 καταγομένων εἰς τὴν οἰκίαν [τὴν ἐν Πειραιεῖ] τὴν ἐν τῇ Ἱπποδαμείᾳ. Cf. § 26 § 33 § 34. Praetulerim formam communem Ἱπποδαμείᾳ. § 42 dele Τιμοθέῳ et cf. § 43.

Contra Polyclētem § 9 suppleverim: καὶ τούτων ἐγὼ οὐδεμίαν πρόφασιν ποιησάμενος, οὔτε ὅτι τριηραρχῶ καὶ οὐκ ἂν δυναίμην (ἄμα) δύο λειτουργίας λειτουργεῖν. Necessariam voculam absorberat cauda vocabuli praecedentis. § 13 ἀπορῶν δ' αὐτὸς ὡς μὰ τὸν Δία καὶ τὸν Ἀπόλλω οὐδεὶς ἂν μοι πισεύσειεν, ὅστις μὴ ἀληθῶς παρηκολούθηκε τοῖς ἐμοῖς πράγμασιν. Permirus vocabuli usus. Expectabam ἀκριβῶς. § 18 καὶ πέμψας Εὐκτήμονα τὸν πεντηκόνταρχον εἰς Λάμψακον, δοὺς αὐτῷ ἀργύριον καὶ γράμματα πρὸς τοὺς ξένους τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ, ἐκέλευσά μοι αὐτὸν ναύτας μισθώσασθαι ὡς ἂν δύνηται ἀρίστους. Pro pronomine otioso malim adverbium αὐτοῦ vel αὐτόθι. § 27 Πυθόδωρος Ἀχαρνέως. Cf. Inscriptio Attica 50 apud Le Bas et Waddington. § 30 ἴν' εἴη ἀκριβῶς ἐξελέγξαι με τῷ διαδόχῳ, εἴ τι ἡγοῖτο ψευδὸς αὐτῷ λογίζεσθαι. Rectius codex Marcianus habet ψευδῶς, si Bekkero fides. Scribit enim Dindorfius in adn. crit. ἡγοῖτο ψευδὸς codices. ἡγεῖτο ψευδῶς vulgo. Utut est, soli adverbio locus esse videtur. In ipsis sequentibus § 31 vocabula τῷ διαδόχῳ insiticia esse suspicor, nec minus § 50 extr. verba εἰς Θάσον ὡς τὸν στρατηγόν, petita ex § 49 extr.

De corona trierarchica § 4 ἐγὼ μὲν περιώρμισα. An forte

περιώρμισα á i. e. πρῶτος? Argumenti auctor: Ἀπολλόδωρος οὖν ὁ Πασίωνος πρῶτος τὴν ναῦν περιορμίσας ἔλαβε τὸν ἐφέφανον. An solus Apollodorus ante tempus plebiscito constitutum περιώρμισεν, omnesque reliqui trierarchi ei in hac causa adversantur? Ita enim πρῶτος recte abesset. Mihi non liquet.

Contra Callippum § 8. ἤρετο αὐτὸν εἰ ἤδη ἐπιδεδημηκὼς εἴη ὁ Κηφισιάδης, ὅτῳ ἐπιγεγραμμένον εἴη ἀποδοῦναι τάργυριον. Iam Reiskium video intellexisse requiri verbum simplex γεγραμμένον. Cui adhaesit, opinor, praepositio mero scribae errore e praegresso ἐπιδεδημηκὼς. Non est audiendus Schaeferus ἐπιγεγραμμένον idem significare quod παραγεγραμμένον contendens. Ipse tamen affert locos pag. 1241, 17 et 1243, 2 (§ 19 et § 24). § 9. Ἐξεσί σοι, ἔφη, ἐμέ τε εὖ ποιῆσαι καὶ σεαυτὸν μηδὲν βλαβῆναι. Non fero soloecam structuram. Legendum καὶ αὐτῷ μηδὲν βλαβῆναι, ni forte praefers καὶ σεαυτὸν μηδὲν βλάβῃαι. § 25 ἔτι τοίνυν καὶ τοδὶ σκέψασθε — ὅτι Κάλλιππος μὲν ἦν πολίτης ἡμέτερος καὶ οὐκ ἀδύνατος οὐδέτερα ποιῆσαι οὔτε κακῶς οὔτ' εὖ, ὁ δὲ Κηφισιάδης καὶ μέτοικος καὶ οὐδὲν δυνάμενος, ὥς τε μὴ προσθέσθαι ἂν παρὰ τὸ δίκαιον τῷ Κηφισιάδῃ μᾶλλον τὸν πατέρα ἢ τούτῳ τὰ δίκαια ποιῆσαι. ἀλλὰ νῆ Δία, ἴσως ἂν εἴποι, ἐκέρδαινέ τι ἰδίᾳ ὁ πατήρ ἀπὸ τοῦ ἀργυρίου, διὸ ἐκείῳ μᾶλλον προσετίθετο τὴν γνώμην ἢ τούτῳ. Valde vereor ne sequens προσετίθετο induxerit librarium, ut quum in priore sententia scriptum esset ὥς τε μὴ ΠΡΟΕΛΕΘΑΙ i. e. προελέσθαι, legere sibi videretur ΠΡΟΘΕΘΑΙ, i. e. προσθέσθαι. Permira saltem locutio et structura προστίθεμαι τινι τὰ δίκαια ποιῆσαι. § 27 suppleverim καὶ οὗτος — ὡς χρησῶ μὲν αὐτῷ ὄντι καὶ οὐδὲν (ἂν) ψευσαμένῳ ὄρκον εἰδίδου. § 90 οὐ γὰρ οὕτω μοι δοκεῖ δύνασθαι ὥς' εὐκαταφρόνητος εἶναι, ὅς οὕτως ἐρρωμένος ἐστὶν ὥς τε πέρυσί μοι λαχὼν τὴν δίκην ταυτηνὶ κτέ. Malim. οὐ γὰρ οὕτω μικρὸν δοκεῖ δύνασθαι κτέ.

Contra Nicostratum § 4 χρόνου δὲ προβαίνοντος καὶ πάνυ οἰκείως διεκείμεθα καὶ ἐγὼ θ' οὕτως [οἰκείως] διεκείμεν πρὸς τοῦτον, ὥς' οὐδενὸς πώποτε ὧν ἐδεήθη οὗτος ἐμοῦ ἀπέτυχεν, οὗτός τ' αὖ ἐμοὶ οὐκ ἄχρηστος ἦν πρὸς τὸ ἐπιμεληθῆναι καὶ διοικῆσαι. Vide quaeso quanto melius alterum οἰκείως omittatur. § 5 nescio an supplendum sit συμβαίνει δὴ μοι τριηραρχία περὶ Πελοπόννησον, ἐκείθεν δ' εἰς Σικελίαν, (οἱ) ἔδει τοὺς πρέσβεις ἄγειν, οὓς ὁ δῆμος

ἐχειροτόνησεν. § 6 ἐν δὲ τῇ ἐμῇ ἀποδημίᾳ ἀποδιδράσκουσιν αὐτὸν οἰκείται τρεῖς [ἐξ ἀγορῆ παρὰ τούτου], οἱ μὲν δύο ὧν ἐγὼ ἔδωκα αὐτῷ, ὁ δ' εἰς ὧν αὐτὸς ἐκτῆσατο. *Inclusa abesse malim.* § 13 καὶ ἀπορούμενος ἐγὼ τοῖς πράγμασι νέος ὧν ὁ τι χρησαίμην, καὶ ἄπειρος πραγμάτων. *Ambigit Reiskius utrum verba νέος ὧν transponenda sint post ἐγὼ an post ἄπειρος πραγμάτων, miro ac perverso iudicio utrumque. Certo enim certius est auctorem scripsisse καὶ ἀπορούμενος ἐγὼ τοῖς πράγμασιν ὁ τι χρησαίμην, νέος ὧν καὶ ἄπειρος πραγμάτων, quae est formula frequenti usu trita apud Oratores.*

Contra Cononem § 7 περιπατοῦντος — ἐν ἀγορᾷ μου — παρέρχεται Κτησίας ὁ υἱὸς ὁ τούτου μεθύων κατὰ τὸ Λεωκόριον — κατιδὼν δ' ἡμᾶς καὶ κραυγᾶσας — παρῆλθε πρὸς Μελίτην ἄνω· ἔπινον γὰρ ἐνταῦθα — παρὰ Παμφίλῳ τῷ κυναφεῖ Κόνων οὔτοσί, Θεότιμος τις, Ἀρχεβιάδης, — πολλοὶ τινες, οὓς ἐξανασῆσας ὁ Κτησίας ἐπορεύετο εἰς τὴν ἀγοράν. καὶ ἡμῖν συμβαίνει ἀνασρέφουσιν ἀπὸ τοῦ Φερρεφαττίου καὶ περιπατοῦσι πάλιν κατ' αὐτό πως τὸ Λεωκόριον εἶναι, καὶ τούτοις περιτυγχάνομεν. *Ut haec verba recte intelligi possint interpungenda sunt in hunc modum: ἄνω· ἔπινον γὰρ — πολλοὶ τινες· οὓς ἐξανασῆσας κτέ. Quia tamen potius expectamus ἐπορεύθῃ πάλιν εἰς τὴν ἀγοράν, fieri potest ut olim scriptum fuerit: πολλοὶ τινες οὓς ἐξανασῆσων ὁ Κτησίας ἐπορεύετο εἰς τὴν ἀγοράν, ut iungatur ἐξανασῆσων εἰς τὴν ἀγοράν. Videant acutiores.* § 18 deleatur emblemata δίκας ex § 30 ἐκκρούων petitum ex § 29 ὅτι — διακρούσεως ἔνεκα ἢ πρόκλησις ἦν. § 31 Ἀρχεβιάδης — Ἀλασιεύς. *Videndum annon verius sit Ἀλεεύς. Sic certe habet vetusta inscriptio Attica apud Waddingtonum N°. 179, vs. 20: ΧΑΡΙΝΟΙΑΛΓΕΙΜΑΧΟΗΑΛΓΕΙ. § 24 Χαίρετιμον τὸν ἐπιπόλιον τούτου.* Imo vero ὑποπόλιον.

Contra Calliclem § 7 ἀνθρώπου δ', οἶμαι, τηλικούτου καὶ ἀπειρου [τῶν] πραγμάτων ἅπαντες καταπεφρονήκατέ μου. *Expungatur articulus ab hac formula alienus.* § 13 legerim: εἰ τι τῶν δημοσίων (ἀπ)ωκοδομοῦμεν. § 24 ἐλαίου δ' ἀποκλιθῆναι (ἢ ἀποκλινηῖν) μὲν κεράμιον φάσκειν. *Cogitavi de reponendo ἀποκυλισθῆναι, sed nihil mutandum. Cf. ANDOCIDIS de Mysterioris § 125 et PLUT. Galb. cap. 27.*

Contra Dionysodorum § 3 ἐκ δὲ τῆς Ῥόδου πάλιν ἀπέστειλε τὴν

ναῦν εἰς Αἴγυπτον ἀκκεῖται εἰς Ῥόδον. Praefero hunc verborum ordinem: ἀκκεῖται πάλιν εἰς Ῥόδον. § 10 abesse malim additamentum ὁ τουτουῖ κοινωνός. § 30 προσκεκερδήκασι. Turpi formae substituaturs vera lectio προσκεκερδήγkασι; quam servavit solus codex Augustanus apud Dindorfium.

Contra Eubulidem § 9 κατέτριψε τὴν ἡμέραν δημηγορῶν καὶ ψηφίσματα γράφων, τοῦτο δ' οὐκ ἦν ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου, ἀλλ' ἐπιβουλεύων ἐμοί, ὅπως κτλ. Docet sequens participium insiticiam esse voculam ἦν, itaque mutata interpunctione corrigendum esse γράφων, τοῦτο δ' οὐκ ἀπὸ ταυτομάτου, κτέ. § 24 πῶς ἐνεσιν [ἢ πῶς δυνατὸν]. Deleatur interpretamentum. § 43 ἀσὴν ταύτην [καὶ πολίτην] εἶναι. Velim doceri, quid intersit. § 46 cum Dobreo corrige ἐξ ἀμφοτέρων ἀσῶν (pro ἀσὸν) ὄντα με καὶ κεκληρονομηκότα καὶ τῆς οὐσίας καὶ τοῦ γένους, εἶναι πολίτην. § 64 συνώνυμον οὗτοι ἐπ' ἐμὲ οἱ ὑπ' ἐμοῦ τὰ κοινὰ εἰσπραχθέντες. Imo ἐπ' ἐμοὶ κτέ.

Contra Theocritum § 15 Ταχύ γ' ἂν οὗτος — ἀνθρώπων δόλγων φροντίσειεν. Sententiam assecutus est Dobreus coniciens ἀλλοτρίων, quod tamen quo pacto in δόλγων abire potuerit, difficile dictu est. Potius crediderim confusa esse ΘΕΝΙΩΝ et ΟΛΙΓΩΝ, et corrigendum esse ἀνθρώπων δυνείων φροντίσειεν. Insuper loci ironia nescio an potius suadeat: Πάνυ γ' ἂν κτλ. § 17 ὥς οὖν καὶ παρ' αὐτοῦ Θεοκρίνου ὁμολογεῖται τοῦτου εἶναι τὸ ὀφλημα καὶ κατετάξατο τοῖς φυλέταις ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀδελφοῦ. Sollemne est hac vi in re numaria verbum simplex, quare suspicor hic obtinere dittographiam et emendandum esse καὶ ἐτάξατο τοῖς φυλέταις κτέ. § 48 ὅσοι μὴ ἐν ἀκροπόλει γεγραμμένοι εἰσίν. Codd. Σ ἐπιγραμμένοι, Q. ἐπιγεγραμμένοι, iniuria receptum a Dindorfio, ἐγγεγραμμένοι, suprascr. ἐπι BF. unde reponendum ἐγγεγραμμένοι, ut saepius recte scribitur § 50 sq. § 53 παροξύνουσι μὲν ἡμᾶς ἅπαντες καὶ συνάχθεσθαι φασὶ τοῖς γεγεννημένοις — συμπράττειν δ' οὐδεὶς ἐθέλει τῶν εἰπόντων, οὐδέ φησιν ἀπεχθάνεσθαι βούλεσθαι φανερώς· οὕτως ἔλαττον παρά τισι τὸ δίκαιον ἰσχύει τῆς παρρησίας. Intellegat qui possit! Ego verum esse suspicor τῆς ὀρρωδίας. § 65. καὶ τοὺς μὲν ἄλλους, ὅσοι κακουργοῦντες βλάπτουσι τι τοὺς ἐντυγχάνοντας, τοὺς μὲν τῶν οἰκοι φυλακὴν κατασχέσαντας [σώζειν ἔσι], τοὺς δ' ἔνδον μένοντας τῆς νυκτὸς [μηδὲν παθεῖν], τοὺς δ' ἐνὶ γέ τῃ

τρόπῳ φυλαξαμένους ἔνεσι διώσασθαι τὴν τῶν κακῶν τι βουλομένων ποιεῖν ἐπιβουλὴν· τοὺς δὲ τοιούτουςι συκοφάντας, ποῖ χρὴ πορευθέντας ἀδείας παρὰ τούτων τυχεῖν; Pulchram huius periodi structuram non assecutus est is, qui de suo pessime inseruit verba quae sepsi unciniis.

Contra Neosam § 3 dele interpretamentum καὶ πολέμου; § 4 expunge βουλευόν. § 8, 9 lege τούτῳ δὴ (pro δὲ) δικαίως τὸν αὐτὸν ἔρανον ἐνεχειρήσαμεν ἀποδοῦναι. § 12 supple κυρίους (ὕμῃς) καταστήσω ὅτι ἂν βουλησθε χρῆσθαι αὐτῇ. § 18 ἐπτα γὰρ ταύτας παιδίσκας ἐκ μικρῶν παιδίων ἐκτήσατο Νικαρέτη. Our additur pronomen demonstrativum? § 22 dele scholium marginale τὴν τε Μετάνειραν καὶ τὴν Νικαρέτην. Ibidem: συνηκολούθει δὲ καὶ Νέαιρα αὕτη (αὕτη;) ἐργαζομένη μὲν ἤδη τῷ σώματι, νεωτέρα δὲ οὕσα διὰ τὸ μήπω τὴν ἡλικίαν αὐτῇ παρεῖναι. Haud vidi magis! An verba διὰ τὸ — παρεῖναι huc delata sunt e margine? Ceterum malim νεωτέρα δ' ἔτ' οὕσα. § 30 μέλλοντες δὲ γαμεῖν προαγορεύουσιν αὐτῇ ὅτι οὐ βούλονται αὐτὴν σφῶν αὐτῶν ἐταίρην γεγεννημένην ὁρᾶν ἐν Κορίνθῳ ἐργαζομένην οὐδ' ὑπὸ πορνοβοσκῷ οὔσαν, ἀλλ' ἡδέως ἂν αὐτοῖς εἴη ἑλαττόν τε τάργυριον κομίσασθαι παρ' αὐτῆς ἢ κατέθεσαν. καὶ αὐτὴν ταύτην ὁρᾶν τι ἀγαθὸν ἔχουσαν. Facile possis ἡδὺ — εἶη, sed parum probabiliter, si quidem nemo facile ex ἡδὺ faceret ἡδέως. Veri similis, ἡδέως esse glossema, genuinam autem lectionem hanc esse: ἀλλ' ἀσμένοις ἂν αὐτοῖς εἴη καὶ § 34 Χιωνίδην Εὐπεταίωνα. Codd. variant inter hanc formam et Εὐπεταίωνα. Utraque verior videtur Εὐπεταίωνα, quam habet Inscriptio Attica exarata literis Ionicis N°. 50, apud Waddingtonum: *Voyage Archéologique en Grèce et en Asie*. livraison 3, p. 9. § 36 supple: δὺ' ἔτη, τὸν τ' ἐπ' Ἀσείου ἔρχοντος καὶ (τὸν ἐπ') Ἀλκισθέλους ἐνιαυτόν. § 56 verba πυθομένου ὅτι οὐ Στεφάνου εἴη θυγάτηρ ἀλλὰ Νεαιρας καὶ ὀργισθέντος ἐπὶ τῇ ἀπάτῃ ut annotationunculam petitam ex § 51 expunxerim, nec genuina esse crediderim § 57 verba otiosa ἐποιήσατο τὸν παῖδα καὶ ἀνέλαβεν ὡς αὐτόν. § 60 ἔλιπεν ὁ Φράσωρ τὸν ὄρκον καὶ οὐκ ὤμοσεν. Tria ultima verba vide ne sint formulae praecedentis interpretamentum. § 88, 89 ὁμῶς δ' ἀκούοντες αὐτῶν βελτίους ἔσεσθε. Non sine causa Wolfius haesit in ὁμῶς nec tamen eius coniectura ὑμεῖς manum oratoris restitui mihi videtur, sed ante ὁμῶς verba

quaedam periisse suspicor, sic fere supplenda: (ὁ μᾶς μὲν οὖν οὐκ ἀγνοεῖν ταῦτα νομίζω), ὁ μὲν δ' ἀκούοντες αὐτῶν βελτίους ἔσεσθε, ut librarii oculos ab ὁ μᾶς ad simile ὁ μὲν aberrasse existimemus, quae perfrequens est lacunarum origo. § 98 οὐκ εἶχον αὐτοῖς ὅ τι χρήσονται. Melius scribitur infra § 109 τῷ δ' ἔργῳ οὐκ εἶχον ὅ τι χρῆσαιντο. § 115 ἡγεῖσθε δὲ μήτ' ἐμὲ τὸν λέγοντα [εἶναι Ἀπολλόδωρον] μήτε τοὺς ἀπολογησόμενους καὶ συνεροῦντας πολίτας, ἀλλὰ τοὺς νόμους καὶ Νέαιραν ταυτηνὴν περὶ τῶν πεπραγμένων αὐτῇ πρὸς ἀλλήλους διαδικάζεσθαι. Locum pessumdedit scioli, sententiam non satis expedientis, emblemata. § 119 ὡς μὲν τοίνυν οὐκ ἀληθὴ ἐστὶ τὰ κατηγορημένα, οὗτ' αὐτὸν Στέφανον οὗτ' ἄλλον ὑπὲρ τούτου οἶμαι ἐπιδείξειν [ὡς ἔστιν ἀστὴ Νέαιρα αὕτη]. Verba inclusa non esse oratoris nemo non monitus mihi concedet.

Amatorius § 27 περὶ ὧν ὁκνῶ μὲν ἄρξασθαι λέγειν, μὴ λειψῶ τῷ λόγῳ τῶν [τότε] γεγενημένων. Ad nullam respicitur rem certo tempore gestam, quare exulato adverbium temporale ditto-graphia natum ex articulo et initio vocabuli sequentis.

GALENUS.

περὶ τῶν ἀπλῶν Φαρμάκων. (Tom. XI. pag. 461. Kühn).

Εἰ μὲν οὖν ἀποσητέον ἐστὶ ταῖς αἰσθήσεσιν οὐδεμίαν ἔξομεν ἀπόδειξιν οὐδ' ἡμεῖς ὧν νῦν εἰρήκαμεν οὐτε Ἐμπεδοκλῆς ὡδὶ γράφων·

ἡέλιον μὲν θερμὸν ὄραν καὶ λαμπρὸν ἀπάντη,

corrigo: εἰ μὲν οὖν ἀπίσητέον ταῖς αἰσθήσεσιν, εἰ non est credendum sensibus.

C. G. C.

Sensus communis res rarissima.

Galenus XIX. pag. 3. οὐκ ἐστὶ τῆς ἱατρικῆς ἴδιον ἀλλὰ τοῦ καλουμένου κοινοῦ λόγου, ὃν καὶ τῷ κοινὸν εἶναι πᾶσιν ὀλίγοι τέλειον ἔχουσιν ὡς εὐπορεῖν ἐφ' ἐκάστῳ πράγματι τῶν ποιητέων τε καὶ λεκτέων. Notus est versiculus:

μήτε λόγον κοινὸν μήτε λογισμὸν ἔχων.

et Horatii verba:

sensum communem non habet.

C. G. C.

HOMERICA.

(Continuantur ex pag. 274.)

ΠΑΙΣΑΙ — ΠΑΙΞΑΙ. ΦΙΛΟΠΑΙΣΜΩΝ — ΦΙΛΟΠΑΙΓΜΩΝ.

Quam sit lingua Homérica τῇ παλαιᾷ Ἀτθίδι similis in verborum formis, compositione et usu multis exemplis alias demonstraturus nunc in uno ostendam. Παίζειν apud solos Athenienses veteres habet ἔπαισα, πέπαισαι, πεπαίσθω, παίζειν, φιλοπαίσμων, συμπαίσης, συμπαίτρια, συμπαίτωρ, ψηφοπαίζειν: apud reliquos omnes constanter ἔπαιξα, πέπαικται, πεπαίχθω, συμπαίκτωρ, ψηφοπαικτεῖν caeteraque omnia his congruentia. Sedulo id ἀττικισαί omnes uno ore testantur. Moeris Παῖσαι Ἀττικῶς, παῖξαι Ἑλληνικῶς et Ἐπαίσαμεν Ἀττικῶς, ἐπαίξαμεν Ἑλληνικῶς. Phrynichus: Παῖξαι Δωριεῖς διὰ τὸ ξ, ὃ δὲ Ἀττικὸς παῖσαι, καὶ παῖσατε καὶ συμπαίσης διὰ τοῦ σ ἐρεῖς. Similia his Timaeus, Hesychius, Suidas, Thomas Magister commemorant. Copiosius Eustathius ad Odys. Θ, 251. pag. 1594. τὸ δὲ παῖσατε ἀντὶ τοῦ παῖξατε ἀπὸ τοῦ παῖζω παῖσω. ὅθεν καὶ ἡ συμπαίτρια καὶ ὁ συμπαίτωρ Ἀττικῶς. — λέγει δὲ καὶ Ἡρόδοτος „οὗτος μὲν ὁ λόγος ἄλλως πέπαισαι ὑπὸ Ἑλλήνων.” De Herodoto fallitur, apud quem IV. 77. libri meliores exhibent ἄλλως πέπΛΑσται, rectissime; nam πέπαισται est risus movendī causa fictus est, quod cum loci sententia pugnat neque cum ἄλλως bene componitur. Reliqua vera et certa

sunt, sed formae hae antiquae diversae ab iis, quibus omnes vulgo utebantur, in perpetuo periculo versantur ne temere in vulgares convertantur. Editur adhuc in *Cyropaedia* I. 3. 14. καὶ παιδᾶς δέ σοι συμπαίKτορας παρέξω, ubi in aliis est συμπέCτορας et συμπαίCτορας, quod est unice verum. Sine vitio scribitur in (Platonis) libello *de Lege* pag. 319. κ. συμπότην καὶ συμπαίCτην — τοῦ Διδᾶς. Mendose apud Platonem *Euthyd.* pag. 278. c. optimus omnium testis παῖξαι πρὸς σέ habet et post pauca pag. 278. d. πεπαύCθω pro πεπαίCθω. Emendate in *Phaedro* scribitur pag. 265. c. πεπαίCθω et pag. 278. b. ἤδη πεπαίCθω μετρίως ἡμῖν, sed vitiose in *Theomorphiasis* vs. 1227. Ravennas unicus testis caeteroquin optimus servat:

ἀλλὰ πέCυCται μετρίως ἡμῖν.

ubi Kusterus πέCταιCται, verum et Atticum πέCταιCται Brunckius reposuit. In *Pluto* vs. 1056. βούλει διὰ χρόνου πρὸς με παῖCται; in Codice Veneto multisque aliis παῖξαι legitur. Emendata lectio est *Ran.* 390. παῖσαι τε καὶ χορεῦσαι, et vs. 194 παίCαντα καὶ σκώψαντα, et *An.* 661. ἵνα παίCωμεν μετ' ἐκείνης, et *Theomorph.* 992.

παίCωμεν, ὃ γυναῖκες, οἰάCπερ νόμος.

et recte συμπαίCτίας servatum est in *Ranis* 413. Admonent magistri ad *Ran.* 390. παῖCται, ὅπερ ἡμεῖς παῖξαι, et sic saepius alibi. Formae Atticae et apud Platonem nonnumquam integrae supersunt. *Euthyd.* p. 288. c. προσεπαίCάτην. *Phaedr.* 265. c. προσεπαίCσαμεν, ubi Hermias: ἀντὶ τοῦ (προσ)επαίCξαμεν, et in *Epinomide* pag. 380. b. θεοὺς προσπαίCαντι, ubi Scholiastes: προσπαίCαντι: ἀντὶ τοῦ ξ τὸ σ ci Ἀττικοί, ut Timaeus ΠροCέCταιCσε: προσέCταιCξε, τῷ σ ἀντὶ τοῦ ξι ἐχρήCατο. Emendata lectio evasit et in *Legibus* pag. 769. a. καλῶς τοῖνον ἂν ἡμῖν ἢ πρεCβυτῶν ἐμφορνῶν παιδιὰ μέχρι δεῦρ' εἴη τὰ νῦν διαπεCαιCμένη. Hinc παιCτόν Athenienses dicebant. Plato Comicus Athen. pag. 666. d. ἀλλ' εἰς θυεῖαν παίCτόν, et ψηφοπαίCεῖν, nam nulla est dubitatio quin Lysias apud Pollucem VII. 200. dixerit ψηφοπαίCουσι τὸ δίκαιον, pro vulgata ψηφοπαίCτοῦσι, quod scribae ἐκ τῆς συνηθείας substituerunt. Solent enim in talibus Graeci diligenter sibi constare, et Homerus et Athenienses ante omnes. Quamobrem miror Hemsterhusii iudicium ad Aristoph. *Plutum* vs. 1056 ita scribentis: „discrimen (inter παῖσαι et παῖξαι) saepe

tamen a librariis in Platone ceterisque scriptoribus Atticis neglectum; si modo persuaderi nobis patimur veteres in hac forma frequentanda tam fuisse religiosos." Si quis alius, Hemsterhusius sciebat quanta esset Atheniensibus praesertim in dicendi usu etiam in minimis constantia. Itaque nunc ex huius rei observatione vetus mendum eadem opera et ex Homero eluam et ex Aristophane. Faciam a Comico initium. Editur in *Ranis* vs. 335.

τὰν ἀνδράσων φιλοπαίγμονα τιμάν,

sed non sic Athenienses loquebantur, quos et analogia et dicendi usus φιλοπαίσμονα iubebat dicere, scribas vero suum φιλοπαίγμων substituire post tot exempla nemo mirabitur. In Platonis *Cratylō* p. 406. c. ante Bekkerum legebatur: φιλοπαίγμονες γὰρ καὶ οἱ θεοί, Bekkerus ex optimis libris Atticum φιλοπαίσμονες revocavit. Eodem modo in *Republica* pag. 452. f. in plerisque est: εἴτε τις φιλοπαίγμων εἴτε σπουδαστικός, sed unus omnium certissimus testis Parisinus A. Atticam et probam formam servavit cum hac annotatione: φιλοπαίσμων Ἀττικῶς δὲ φιλοπαίγμων. Itaque et Aristophani ἀττικίζειν licere oportet.

Homerus igitur in ea quoque re ἀττικίζων plane idem vitium concepit. Semel verbi παίζειν aoristo usus *Odyss.* Θ. 251. ita dixit:

παίσατε, ὧς χ' ὁ ξείνος ἐνίσπῃ τοῖσι φίλοισι.

ubi Scholiastes: παίσατε Ἀττικῶς ἀντὶ τοῦ παίζατε, et *Suidas*: Παίσατε, ὅπερ ἡμεῖς παίζατε. Ὅμηρος· παίσατε, ὧς χ' ὁ ξείνος.

Itaque et in *Odyss.* Ψ. 184.

αὐτὰρ θεὸς ἀοιδὸς ἔχων φόρμιγγα λιγυῖαν

ἡμῖν ἡγείσθω φιλοπαίγμονος ὀρχηθμοῖο.

poëta dederat civium suorum veterum more φιλοπαίσμονος, et ut illo loco in libris quibusdam manifesto errore scribitur παίζατε, sic hoc loco non minus aperto mendo sequiorum forma φιλοπαίγμων scripta est. Una opera fragmentum Hesiodi apud Strabonem X. pag. 471. emendabitur scribendo φιλοπαίσμονες, ὀρχηστῆρες, pro φιλοπαίγμονες.

Futurum verbi παίζειν apud scriptores Atticos nusquam mihi lectum, nam quod in Xenophontis *Symposio* est IX. 2. παίζουσι πρὸς ἀλλήλους a scurra Syracusano Δωριεὶ dictum est. Caeteri omnes constanter παίζομαι, συμπαίζομαι, προσπαίζομαι dicebant,

unde parata est emendatio Appiano *περὶ ἐμφυλίων* IV. 118. ubi Brutus ad milites ita dicit: καὶ μὴ ἀδοξῆτε εἰ προσπαίζονται ἡμῖν καὶ προκαλοῦνται — ἕτερον δέος ἰώμενοι. Dindorfius ad Steph. Thesaurum *προσπαίζομαι* sanum esse putat, sed admonitus verum esse agnoscet: μὴ ἀδοξέϊτε εἰ προσπαίζονται καὶ προκαλοῦνται. Futurum enim sententia loci postulat et προκαλοῦνται est futurum. Cf. *Nov. Lectt.* pag. 261.

DIPHTHONGUS OI ELISA.

Habet hoc lingua HomERICA ut diphthongus in *μει, σοί et τοι* etiam ante brevem vocalem elidatur, ut -AI verborum in *βούλομ' ἐγώ, βούλετ' ἀρήγειν*, et sim. Multis olim ea res fraudi fuit *Iliad.* A. 170.

οὐδέ C' 'Οἶω

ἐνθάδ' ἄτιμος ἐὼν ἄφενος καὶ πλοῦτον ἀφύξειν.

ubi mirificam et perridiculam ἀντιπτωσιν de suo commentī sunt: ἡ πτώσις ἐνῆλλακται. ἀντὶ γὰρ γενικῆς κέχρηται ὀνομαστικῇ. *Notminatīvus pro genitīvo*, inquit, quasi res esset nota et concessa. Tandem intellectum est poetam dicere: οὐδὲ COI δῖω — πλοῦτον ἀφύξειν. Sic et Z. 165.

ὅς M' ἔθελεν φιλότῃ μιγήμεναι οὐκ ἐθελοῦσθ.

et I. 673.

εἴπ' ἄγε M', ὦ πολύαιν' 'Οδυσσεῦ.

(sic et K. 544.) et N. 481.

δεῦτε, φίλοι, καὶ M' οἶω ἀμύνετε.

et P. 100.

τῷ M' οὔτις Δαναῶν νεμεσῆσεται.

et Ψ. 579.

καὶ M' οὔτινα φημί Ἄλλον ἐπιπλήξειν.

et in *Odyss.* δ. 367.

ἢ M' οἶω ἔρροντι συνήντετο νόσφιν ἱταίρων.

et ψ. 21.

εἰ γὰρ τίς M' ἄλλη γε — ταῦτ' ἐλθοῦσ' ἤγγειλε.

His locis dudum a Bekkero ad *Iliad.* A. 170. indicatis et collectis accedat unus in *Odyss.* α. 60.

οὐδέ νυ σοί περ

ἐντρέπεται φίλον ἦτορ, 'Ολύμπιε, οὐ νύ T' 'Οδυσσεύς
'Αργείων παρὰ νηυσὶ χαρίζετο ἱερὰ βέζων;

nam manifestum est poetam dicere: οὐ νύ τοι Ὀδυσσεὺς ἐχαρίζετο;

Videamus nunc ecquid veteres Critici de ea re dixerint. In Veneto A. ne verbum quidem. In Victoriano est ad Z. 164. *δε μ': ἀντὶ τοῦ μοι, ὡς „οὐδὲ C' οἶω” „ἢ μ' οἶφ' ἔρροντι.”* et ad N. 481. *μ' οἶφ: ἡ συναλοιφή ὡς „ἢ μ' οἶφ' ἔρροντι συνήντετο νόσφι(ν ἐταίρων).”*

Ad Iliad. Ψ. 310.

ἀλλὰ τοι ἴπποι

βάρδιτοι θείειν· τῷ τ' οἶω λοίγι' ἔσσεσθαι.

annotatur in B. *τῷ τ' οἶω: τὸ τέλειον τῷ τοι οἶω. σπανία δὲ παρ' Ὀμήρῳ ἡ συναλοιφή.* Recte, ut opinor. Non est quidem haec συναλοιφή frequentissima, sed decem tamen testimoniis certis firmiter stabilita.

ILIAD. Ω. 329.

Editur:

οἱ δ' ἐπεὶ οὖν πόλιος κατέβαν, πεδίον δ' ἀφίκοντο.

vitiose et soloecce, nam πόλιος suspensum est neque quo referatur habet. Mandum est in libris recentioribus ortum, namque vera lectio apud veteres testes servata haec est:

οἱ δ' ἐπεὶ ἔκ πόλιος κατέβαν.

Ad E. 26. (Φ. 32).

δῶκε δ' ἐταίροισιν κατ' ἀγειν κώλας ἐπὶ νῆας.

annotatur: *ἐν ταπεινῷ γὰρ τὸ ναύσταθμον, ἡ δὲ πόλις ἡνεμόεσσα καὶ·*

οἱ δ' ἐπεὶ ἔκ πόλιος κατέβαν.

et ad Z. 53.

καὶ δὴ μιν τάχ' ἔμελλε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν

δώσειν ᾧ θεράποντι καταξέμεν.

Scholion est: *ὑψηλὴ γὰρ καὶ ἡνεμόεσσα ἡ Ἴλιος.*

Homerus sibi ipse fert opem, nam in Odyssea quoque sic dixerat ω. 205.

οἱ δ' ἐπεὶ ἔκ πόλιος κατέβαν, τάχα δ' ἀγρὸν ἴκοντο.

ubi annotavit aliquis: *κατέβαν: ἐπεὶ ὑψηλὸς ὁ λόφος ἐστίν, vid. Mnemos. 1873. pag. 43.*

Eiusdemmodi annotatio ad Iliad. Ω. 329. intercidit, nam talia diligentissime observabant. Itaque quum in Odyssea λ. 187. legeretur:

πατήρ δὲ σὸς αὐτόθι μέμναι Ἀγρῶ οὐδὲ πόλινδε κατέρχεται.
ἀπορεῖ Grammaticus nescio quis: πῶς οὖν·

οἱ δ' ἐπεὶ ἐκ πόλιος κατέβαν, τάχα δ' ἀγρὸν ἴκοντο.

vid. Mnemos. 1873. pag. 5. Miratur homo quid sit cur et πόλινδε ΚΑΤέρχεται et ἐκ πόλιος ΚΑΤέβαν dicatur quum sint haec inter se contraria: itaque duas praepositiones inter se permutatas esse suspicatur: νῦν οὖν ἡ κατὰ ἀντὶ τῆς ἀπό. Futillissime: poterat eodem iure dicere κατὰ positam esse pro ἀνά, et omnia susque deque, ἀνω καὶ κάτω, confusa et permixta erunt. Est tamen res simplicissima: urbs est ad mare in alto tumulo sita. Quicumque igitur ex interiore agro ad littus accedit καταβαίνει, κατέρχεται, et si quid illuc ducit κατάγει, et hinc apud Homerum est κατάγειν ἐπὶ νῆας, ἐπὶ νῆας καταξέμεν, non quia urbs Troia in alto posita est, sed quia ὁ αἰγιαλὸς τῆς ἄλλης χώρας ταπεινότερός ἐστιν. Contra si quis ex oppido rus abiit de tumulo descendens ἐκ πόλιος κατέβη, et utrobique naturae veritas servatur.

Caeterum ostendit evidens mendum evidenti emendatione sublatum: οἱ δ' ἐπεὶ ΟΤΝ πόλιος κατέβαν quam parum fidei sit in Codicibus Mss. quos nunc habemus.

ἌΜΠΝΤΕ.

In Iliad. X. 222. Minerva ad Achillem ita dicit:

ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν σῆθι καὶ ἌΜΠΝΤΕ.

Quid est ἄμπνυε? De significatione nulla est dubitatio. Significat enim ἀνάπνευσον, sed de forma quaero. Vulgata lectio non est omnino Graeca. Testes habet nullos praeter Codices hodie superstites. Nemo veterum laudat versum, nemo formam ἄμπνυε commemorat. Vitium ac labem concepisce suspicor et verum esse ἄμπνυο, quod quum sequiores Graeculi non nossent consuetam imperativi formam in -Ε substituerunt. Ἀναπνεῖν habet apud Homerum aoristum duplicem ἀμπνύνθη et ἄμπνυτο. Ἀμπνύνθη legitur E. 697.

τὸν δ' ἔλιπε ψυχή. — αὐτὶς δ' ἄμπνύνθη.

et E. 436.

καὶ δὲ οἱ ὕδωρ Χεῦαν, ὁ δ' ἄμπνύνθη.

formatum est ut ἐκλίνθη, ἀποκρινθέντε, διακρινθήμεναι, ὠρίνθη, δηρινθήτην, εὐθυνθήτην, ἰδρύνθησαν, ἡρτύνθη. Secundus aoristus

legitur Λ. 359. τόφρ' Ἐκτωρ ἄμπνυτο. Χ. 475. ἦ δ' ἐπεὶ οὖν ἄμπνυτο. ε. 458. ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἄμπνυτο, et ω. 348. αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἄμπνυτο. Hinc igitur formam ἄμπνυο neque ullam aliam natam esse perspicuum esse arbitror.

Aoristus ἀναπνεῦσαι et ἀνέπνεον et ἀνάπνευσις apud Homerum ponuntur ubique figurate de malorum *intermissione* ac *requie*, ἀναπνεῦσαι πόνου, κακότητος, πολέμοιο, sed ἄμπνύθη et ἄμπνυτο proprie si quis spiritum recipit colligitque. Est autem forma duplex in talibus Homero non infrequens, ut in ἐλύμην, λύμην et λύθην, ἐχύμην et ἐχύθην, χυθείς, ἐπλήμην, πλήμην et ἐπλήσθην, πλῆσθεν similibusque.

ΔΑΚΡΥ.

δάκρυ ΔΝ δάκρυ'.

Editur Σ. 124.

καί τινα Τρωϊάδων — ἀμφοτέρῃσιν χερσὶ παρειῶν ἀπαλάων
δάκρυ δμορξαμένην.

dubitabine admonitus rescribere δάκρυ' δμορξαμένην, nisi forte putes *ambabus* manibus de teneris *genis* unam lachrymulam abstergi posse. *Ubertim* fleturas dicit uxores quorum viros occisum eat.

Similiter Telemachus β. 1. ποτὶ σκῆπτρον βάλε γαίῃ δάκρυ' ἀναπρήσας, non δάκρυ, namque in *uberem flentem* erupit et λ. 30. κείνον δ' οὐποτε πάμπαν ἐγὼ τίδον — παρειῶν δάκρυ δμορξάμενον. poscit sententia δάκρυ' ob rem ipsam, ob pluralem παρειῶν et ob ea quae continuo praecedunt: ἐνθ' ἄλλοι —

δάκρυΑ τ' ὠμόργυντο τρέμον θ' ὑπὸ γυῖα ἐκάσου.

Idem mendum obsidet locum I. 432.

ὄψε δὲ δὴ μετέπειπε γέρων ἱππηλάτα Φοίνιξ

ΔΑΚΡΥ ἀναπρήσας· περὶ γὰρ διέ νηυσὶν Ἀχαιῶν.

quia Phoenix *in lacrymas erupit* non δάκρυ sed δάκρυ' ἀναπρήσας verum est.

ΔΙΔΗΜΙ.

Edebatur Odyss. μ. 55.

οἱ δέ σ' ἔτι πλεόνεσσι τότ' ἐν δεσμοῖσι ΔΕΟΝτων.

quum in Harleiano Codice reperta est Aristarchea lectio ΔΙΔΕΝτων, statimque iure recepta. In versu 196 igitur: πολλοὶ μ'

ἐν δεσμοῖσι ΔΕΟΝ ex consuetudine poëtae eadem iisdem verbis repetentis pro δέον ΔΙΔΕΝ erit reponendum. Bis deprenso eodem Codicum errore facile subnascitur suspicio Σ. 553.

ἄλλα δ' ἀμαλλοδετῆρες ἐν ἑλληδανοῖσι δέοντο.
et χ. 189.

σὺν δὲ πόδας χειράς τε δέον θυμαλγεί δεσμῷ.
non sic, sed ΔΙΔΕΝΤΟ et ΔΙΔΕΝ poëtam dedisse, ut emendate legitur Α. 105.

ΔΙΔΗ μόσχοιςι λύγοιςι.

Apud Hesychium notantur hae formae: Διδέαςι, Δίδη, Δίδημι, Διδέντων. Vitiaverant plerasque librarii, sed feliciter restitutae sunt omnes.

ILIAD. B. 558.

Fama est ab ipso Solone in Iliad. B. 558. interpolatum esse verbum hunc:

εἴσε δ' ἄγων ἴν' Ἀθηναίων ἴσαντο φάλαγγες.
quam fraudem Aristarchus acute perspexit versiculumque invicto argumento damnavit et expunxit. A Solone hunc locum παρεμβεβλήσθαι testes sunt et alii et Plutarchus in *Solone* cap. X. Sed quisquis inseruit manifesto deprensa fraus est. Ad ipsum locum nihil annotatum videmus. Fortasse Aristarchus versiculum manifesto spurium οὐδ' ἔγραφεν. Sed ad Γ. 230. confutat errorem multoque copiosius idem fecit Strabo IX. pag. 394. Aristarchi commentariis usus. Compluribus enim Homeri locis, quos Strabo enumerat, Aristarchus demonstravit: ὅτι οὐκ ἦσαν πλησίον Αἴαντος Ἀθηναῖοι. Aristarchus interpolatoris nomen non memorat τὸν εἶχον, inquit, τὸν ὑπὸ τινῶν γραφόμενον. Strabo contra: καὶ φασιν οἱ μὲν Πεισίστρατον οἱ δὲ Σόλωνα παρεγγράψαι τὸ ἔπος, caeteri omnes Solonem unum nominant. Quisquis interpolavit certe fuit Atheniensis aliquis, circa Solonis aut Pisistrati aetatem, neque quisquam ante Aristarchum sensit fraudem. Versus ipse est δμηρικός et Homero dignus, quales et Solon et Pisistratus commode pangere ambo poterant.

ᾠΦΗ ἘΝ ΨΕΙΑΡΙΝΗ.

Tribus apud Homerum locis Bekkerus edidit ὦρη ἐν ψειαρinh.
Π. 643. Ἰάνη Β 471

ὥρῃ ἐν τειαρινῇ ὅτε τε γλάγος ἄγγυα δεύει.
et σ. 367. et χ. 301.

ὥρῃ ἐν τειαρινῇ ὅτε τ' ἡματα μακρὰ πέλονται.
sed durum et καθόφωνον id quidem est. Quid sit legendum
ostendit versiculus ε. 485.

ὥρῃ χειμερίῃ, εἰ καὶ μάλα περ χαλεπαῖνοι.

Nempe ἐν supervacuum insertum est a cantoribus, postquam
δίγαμμα amissum est, φοιβῆς δίκην πρὸς τὸ κεχηνὸς τοῦ ῥυθμοῦ.
Ὡρῃ eodem modo sine praepositione legitur B. 468. et ι. 51.

ὅσσα τε φύλλα καὶ ἄνθεα γίγνεται ὥρῃ,
et saepe ἡματι in ἡματι τῷ, ἡματι χειμερίῳ et sim.

ΕΙΣ ΓΕ.

Quod Athenienses dicebant εἷς γέ τις, ἐξ ἑνός γέ του τρόπου,
ἐνὶ γέ τῳ τρόπῳ, ἕνα γέ τινα τρόπον, ἀμωσγέπας, ἀμοθενγέποθεν
et similia, apud Homerum omisso τις dicitur εἷς γε, ἕν γε,
ἀμόθεν γε. Τ. 98. αἰεὶ γὰρ πέρα εἷς γε θεῶν. α. 339. τῶν ἕν
γε σφιν ἄειδε. χ. 117.

τόφρᾱ μνηστῆρων ἕνα γ' αἰεὶ τῷ ἐνὶ τοίκῳ
βάλλε τιτυσκόμενος.

et α. 10.

τῶν ἀμόθεν γε, θεὰ θύγατερ Διός, εἰπὲ καὶ ἡμῖν.

Apparet igitur mendosam esse scripturam ο. 83. δώσει δέ ΤΙ
ἕν γε φέρεσθαι, ubi simul dicendi usus et loci sententia osten-
dunt verum esse: δώσει δέ ΤΟΙ ἕν γε φέρεσθαι.

'ΕΜΒΑΙΝΕΙΝ — 'ΑΜΒΑΙΝΕΙΝ.

Editur κ. 493.

ὅπως καλλίτριχες ἵπποι -ρεῖτα διέλθοιεν
νεκροῖς 'Αμβαίνοντες· ἀγῆθεσαν γὰρ ἔτ' αὐτῶν.

Soloeum est νεκροῖς 'Αμβαίνειν: corrigendum 'Εμβαίνοντες,
ut λᾶξ ἐν σῆθεσι βᾶς Ζ. 65. et alibi. Emendate in Odyss. Κ.
164. τῷδ' ἐγὼ 'Εμβαίων, ut passim in Attica ἐπεμβαίνειν κει-
μένῳ.

ΦΙΔΟΝ.

Editur Odyss. λ. 522.

κεῖνον δὲ κάλλιπον ἴδον μετὰ Μέμνονα δῖον.

quo pacto numeros restituemus, namque *Ῥῖδον* Homericum est, non *Ἰδον*? Si quae sit in talibus Homericæ compositionis forma animadverterimus. *Πiad. Z. 185.*

καρτίσιν δὴ τὴν γε μάχην φάτο δύμεναι ἀνδρῶν,
et *Odyss. μ. 258.*

οἴκτισον δὴ κεῖνο ἑμοῖς Ῥῖδον ὀφθαλμοῖσιν.

Sic et nunc Poëta cecinerat:

κάλλισον δὴ τόν γε Ῥῖδον,

et in *Odyssea* sine permolesto hiatu:

οἴκτισον δὴ κεῖνό γ' ἑμοῖς Ῥῖδον ὀφθαλμοῖσιν.

Etiam aliis locis apud Homerum vetus *Ῥῖδον* periit. Indicabo unum. In *Odyss. ι. 182.* legitur

ἔνθα δ' ἐπ' ἐσχατιῇ σπέος εἶδομεν ἄγχι θαλάσσης.

Fuerat olim, credo:

ἔνθα δ' ἐπ' ἐσχατιῇ Ῥῖδομεν σπέος.

offendit cantores post amissum *δίγαμμα* hiatus in *ἐσχατιῇ Ἰδομεν* et sic facillime nata est transpositio, ut toties alibi.

PLATONIS LECTIO IMPROBATUR.

In *Πiad. Z. 264.*

μή μοι τοῖνον ἄειρε μελίφροντα, πότνια μήτηρ,
μή μ' ἀπογυιώσῃς μένεος Δ' ἀлкῆς τε λάθωμαι.

quia multi libri Δ' omittunt vera esse putatur scriptura apud Platonem in *Cratylō* pag. 415. A. ἀλλὰ μὴ λῖαν, ὧ δαιμόνιε, ἀκριβολογοῦ. μή μ' ἀπογυιώσῃς μένεος. Equidem nihil his credo et Platonis auctoritati opponam testem aliquanto locupletiozem. Unus enim omnium optimus testis et auctor in constituenda poëtae lectione Homerus ipse est. Audi igitur ipsum X. 281.

ἀλλὰ τις ἀρτιτεπῆς καὶ ἐπὶ κλοπῆς ἔπλεο μύθων

ἔφρα σ' ὑποδείσας μένεος ἀлкῆς τε λάθωμαι.

Ἀπογυιούν est corpus debilitare, unde fit ut animi *ardor* (*μένος*) et *virtus* langueat et exstinguatur.

᾽ΟΔΕ = ΟΤΤΟCΙ.

Odyss. ι. 286.

αὐτὰρ ἐγὼ σὺν τοῖσδε ὑπέκφυγον αἰπὺν δλεθρον.

peringratum hiatum facile tolles legendo

σὺν τοῖCΙδ' ὑπέκφυγον.

Attice dixeris μετὰ τουτωνί, σὺν τουτοισί, cum his quos tu
vides. Alibi utitur forma τοῖσδεσι et τοῖσδεσσι. Odyss. φ. 93.

οὐ γάρ τις μέτα τοῖος ἀνὴρ ἐν τοῖσδεσι πᾶσιν
οἶος Ὀδυσσεὺς ἔσκεν.

id est ἐν πᾶσι τουτοισί, quos manu monstrat. Similiter v. 258.

νῦν δ' εἰλήλουθα καὶ αὐτὸς Χρήμασι σὺν τοῖσδεσσι.
et aliis locis.

H — EK CONFUSA.

Editur Odyss. δ. 232.

ἱητρὸς δὲ τέκαςος ἐπιστάμενος περὶ πάντων
ἀνθρώπων· ἥ γὰρ Παιήονός εἰσι γενέθλης.

repone τὸ Ὀμηρικόν·

ἜΚ γὰρ Παιήονός εἰσι γενέθλης.

ut in Odyss. ν. 130.

τοὶ πέρ τοι ἐμῆς ἙΞ εἰσὶ γενέθλης.

et Iliad. T. 105.

τῶν ἀνδρῶν γενεῆς, οἳ θ' αἵματος ἐξ ἐμεῦ εἰσίν.

ἈΝΑΓΕΙΝ.

Editur Odyss. σ. 278.

αὐτοὶ τοίγ' ἀπάγουσι βόας καὶ εἴφια μῆλα.

sed ἀπάγειν abigere prorsus a loci sententia abhorret. Veram
lectionem facile colliges ex Iliad. Θ. 203.

οἳ δέ τοι ἐς Φελίκην τε καὶ Αἰγᾶς δῶρ' Ἀνάγουσιν.

et ex Scholio ad Odyss. σ. 89. ἀναγον· Ἰῶνες τὸ ἄγειν Ἀνά-
γειν λέγουσιν.

οἳ δέ τοι εἰς Ἑλίκην τε καὶ Αἰγᾶς δῶρ' ἀνάγουσιν.

ΦΑΓΝΤΜΙ.

Aeolicum δίγαμμα subesse in aliis linguae Homericæ voca-
bulis palam est et manifestum, in aliis vestigia quaedam et
indicia tantum suspicionem movent. Imprimis in verbo φαγνυμι
res certa est et evidens. Auris ipsa satis admonet. II. 769.

πάταγος δέ τε φαγνυμενῶν.

et κ. 123.

ἀνδρῶν τ' ὀλλυμένων νηῶν θ' ἅμα φαγνυμενῶν.

et Θ. 403.

αὐτὰς δ' ἐκ δίφρου βαλέω κατὰ θ' ἄρματα γάξω.

et Ψ. 341.

μήπως ἵππους τε τρώης κατὰ θ' ἄρματα γάξῃς.

itaque M. 148. verum est:

περὶ σφίσι γάγνυτον ὕλην.

Hoc aurium iudicium undique alia argumenta confirmant: aoristus ἔφαξα, συνέφαξα, κατέφαξα, et in passivo ἐτάγη, γάγη et γάγεν Δ. 214.

πάλιν γάγεν ὀξέες ὄγχοι.

unde apud Hesiodum bis optativi forma legitur κατφάξαις, quae necessario καυάξαις scribebatur Oper. 665.

ὠραίος πέλεται θνητοῖς πλόος· οὔτε κε νῆα

κατάξαις οὐτ' ἀνδρας ἀποφθίσειε θάλασσα.

et vs. 692.

δεινὸν δ' εἴ κ' ἐπ' ἄμαξαν ὑπέρβιον ἄχθος αἰείρας

ἄξονα κατάξαις τὰ δὲ φορτί' ἀμαυρωθεῖη.

nempe ut ἐφ- in εὐ- convertitur ut in ἔεφαθεν εὐαδεν, sic ἀφ- in αὐ- ut ἀφέρυσαν αὐέρυσαν, ἀφίαχος αὐϊαχος, et sic κατφάξαις factum est κατάξαις et κατφάξαντες κατάξαντες in Scholio Veleto ad N. 41. ἀγαθὸς ἀγαυὸς ὡς κατάντες κατάξαντες. In his solis formis priscum δίγαμμα non est deletum, sed in diphthongo male latet: non poterat enim εὐ et αὐ nasci nisi δίγαμμα geminatum subesset ἐφ et ἀφ. Accedunt alia indicia: ἀργές, ut ἄεργος, et similiter apud Hesychium ἄλακτον (ἄτακτον) ἄθραυτον. In Dialecto Laconica est apud Hesychium: Βᾶξον: κάταξον. Λάκωνες. et Βᾶγος: κλάσμα ἄρτου. Λάκωνες. et μουκηροβάκτας nucifrangibulum pro Attico καρυκατάκτης. Sic enim scribendum μουκηροβάκΤΑC (an μουκηροβάκταρ) pro μουκηροβά-τας apud Hesychium et Athenaeum p. 100. d. Scribendum et βᾶγος (ut πᾶγος) non βάγος. Nomina enim in -OC neutra omnia βαρύνονται, et Α in γάγνυμι praeterquam in aoristo secundo ἐτάγην ubique productum est ἄξον, ἄξαι, κατᾶξαι, περι-κατᾶξαι et sim. Epici poetae retinent Α longum neque in H convertunt ἔφαξε dicentes non ἐφηξε, et κατφάξαις non κατφῆξαις. Iure igitur Aristarchus N. 166 dedit ἐγχεος ὃ ξυνέαξεν et N. 257. τό νυ γὰρ κατεάξαμεν ὃ πρὶν ἐχεσκον, quum in Zenodotea editione ξυνέηξε legeretur et κατεήξαμεν.

Erat in Creta vetus oppidum *ράξος* (*rāxos*), in cuius nummis apud Eckelium *ΦΑΞΙΩΝ* diserte scriptum est. Non plane perit vetus *θίγαμμα*: appellatur enim *Ῥαξος* aut *Πάξος* (*Πᾶξος*). Stephanus Byzant. v. *Ῥαξος*: — διὰ τὸ κατὰ γῆνα (libri κατὰ γῆν εἶναι) τὸν τόπον καὶ κρημνῶδη ὑπάρχειν. καλοῦσι γὰρ τοὺς τοιοῦτους τόπους Ἀξους καθάπερ καὶ ἡμεῖς ἄγμούςς.

Idem alio loco: Ἄξος πόλις Κρήτης ὡς Ἡρόδοτος ἐν τῇ τετάρτῃ sed apud Herodotum IV. 154. in antiquissimis libris est: ἐστὶ δὲ τῆς Κρήτης Ῥαξὸς πόλις, sed in Romano Codice R. Ἄξος legitur ut apud Stephanum. Ex *τάγνυμι* nascitur *ἀγή*, *ἄγμα* (ut *πῶγμα*) et *ἀγμός*. Ἄγαλ sunt *fragmenta*, ἀρμάτων ἄγαλ apud Euripidem et ἀγαῖσι κωπῶν in Aeschyli *Agamemnone*. Hinc κύματος ἀγὴ et Atticum κυματωγὴ. Ἄγματα et ἄγμοι apud medicos de *fracturis* ponuntur. Eleganter ὁ κατεαγὼς τὰ ὅτα ab Atticis ὠτοκάταξις dicitur, ut βορβοροτάραξις ὁ τὸν βόρβορον ταραττων.

Praemisi haec omnia ut duos apud Homerum locos in integrum restituerem. Editur in *Odyss.* T. 539.

πᾶσι κατ' αὐχένας ἤξε.

sed neque H recte habet, ut in *συνέηξε* et *κατεήξαμεν* vidimus, et pro *αὐχένας* requiritur singularis *αὐχένα*, κατέαξεν ἐκάσῳ τὸν αὐχένα et κατέαξε πᾶσι τὸν αὐχένα, *singulis, omnibus fregit CERVICEM*. Itaque facillima parata emendatio haec est:

πᾶσι κατ' αὐχέν' ἔφαξε.

ut P. 63.

τῆς δ' ἐξ αὐχέν' ἔφαξε.

Alter locus est Ψ. 392. ubi libri exhibent: ἵππειον δέ οἱ ἤξε θεὰ ζυγόν, Bekkerus δέ expunxit et edidit: ἵππειόν μοι ἤξε, sed ita loci correctionem non perfecit. Repositum oportuerat, ut arbitror:

ἵππειόν μοι ἔφαξε θεὰ ζυγόν. cf. *ν. Lammert. Monum. XIII 197*

εἰ — ἔτι.

Editur in *Odyssaea* v. vs. 178:

ξεῖν', ἔτι καὶ νῦν ἐνθάδ' ἀνιήσεις κατὰ δῶμα
ἀνέρας αἰτίζων, ἀτὰρ οὐκ ἔξεισθα θύραζε;
πάντως οὐκέτι νῶϊ διακρινέεσθαι ὄϊω
πρὶν χειρῶν γεύσασθαι.

Quamquam non me fugit, ut Aristarchi verbis utar (ad *Iliad.*

N. 172.) ὅτι Ὁμηρὸς διακόπτει τὰς Φράσεις ἵνα μὴ μακροπερίοδος γένηται, tamen hoc loco suspicor duas sententias inter se aptas et nexas fuisse et pro ὧΤΙ una literula expuncta poetam εἰ dedisse: εἰ καὶ νῦν ἀνιήσεις — πάντως οὐκέτι νῶϊ διακρινέσθαι ὄρω, ut in noto loco A. 59.

νῦν ἄμμε παλιμπλαγχθέντας ὄρω

ἄψ ἀπονοσήσειν — εἴ κεν θάνατόν γε φύγοιμεν. —

εἰ δὴ ὁμοῦ πόλεμός τε δαμῶ καὶ λοιμός Ἀχαιοῦς.

et multis locis Homerus, ut Athenienses omnes, in protasi εἰ cum futuro ponit cui in apodosi futurum respondet ut in oraculo :

εἰ γὰρ τεκνώσεις παῖδ', ἀποκτενεῖ σ' ὁ Φῶς.

pauca exempla adscribam. B. 387. 6

οὐ γὰρ παυσωλή γε μετέσσεται οὐδ' ἡβαιὸν,

εἰ μὴ νῦξ ἔλθοῦσα διακρινέει μένος ἀνδρῶν.

E. 350.

εἰ δὲ σύγ' εἰς πόλεμον πώλησαι ἢ τέ σ' ὄρω

ρίγησειν πόλεμόν γε καὶ εἴ χ' ἐτέρωθι πύθηαι.

M. 248.

εἰ δὲ σὺ δηϊότητος ἀφέξειαι ἢ εἰν' ἄλλον

παρφάμενος ρεπέσσειν ἀποτρέψεις πολέμοιο,

αὐτίκ' ἐμῶ ὑπὸ δουρὶ τυπείς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσεις.

P. 556.

σοὶ μὲν δὴ, Μενέλαε, κατηφείη καὶ θνείδος

ἔσσεται, εἴ κ' Ἀχιλλῆος ἀγαυοῦ πιστὸν ἑταῖρον

τείχει ὑπο Τρώων ταχέες κύνες ἐλκήσουσιν.

Hymn. in Mercur. 176.

εἰ δὲ μ' ἐρευνήσει Λητοῦς ἐρικυδέος υἱός

ἄλλο τί οἱ μεῖζον δίομαι ἀντιβολήσειν.

Nemini autem scrupulum iniicere debet quod εἰ ἀνιήσεις — ἀτὰρ ΟΤΚ ἔξειςθα θύραζε dixit, non MH, ut B. 388. εἰ MH νῦξ ἔλθοῦσα διακρινέει. In talibus enim ΟΤ „cum verbo coniunctum unam notionem constituit, cuiusmodi est οὐκ οἶδα nescio, ignoro.” Hermann. ad Vigerum pag. 833. qui recte laudat Herod. VII. 9. Thucyd. I. 121. Attulit idem et Homeri locum Ω. 296.

εἰ δὲ τοι ΟΤ δώσει ἐὼν ἄγγελον εὐρύοπα Ζεὺς,

οὐκ ἂν ἔγωγέ σ' ἔπειτα ἐποτρύνουσα κελοίμην

νῆας ἐπ' Ἀργείων ἵεναι.

ostendam quam sit haec compositio Homero familiaris. T. 129.

εἰ δ' Ἀχιλεὺς ὅτ ταῦτα θεῶν ἐκ πεύσεται ὁμφῆς
δείσεται' ἔπειθ' ὅτε κέν τις ἐναντίβιος θεὸς ἔλθῃ.

β. 274.

εἰ δ' ὅτ κείνου γ' ἐσσι γόνος καὶ Πηνελοπείης
οὐ σέ γ' ἔπειτα γέφυλπα τελευτήσῃν ἃ μενοινᾷς.

et μ. 312.

εἰ δέ μοι ὅτ τίσουσι βοῶν ἐπεικέ' ἀμοιβήν,
δύσομαι εἰς Ἀΐδεω καὶ κ' ἐν νεκύεσσι φαείνω.

Eodem igitur modo et nunc dixerat: εἰ καὶ νῦν ἀνιήσεις —
ἀτὰρ ὅτκ' ἔξεισθα θύραζε. Sed alia machina ex Homero ob-
moveri poterit ad vulgatam defendendam. Dixerit aliquis eandem
sententiam *iisdem* verbis conceptam alio loco ita legi, ut ἔτι
mutari non possit, τ. 66.

ξεῖν', ἔτι καὶ νῦν ἐνθάδ' ἀνιήσεις διὰ νύκτα
δινεύων κατὰ τοῖκον ὀπιπεύσεις δὲ γυναῖκας;
ἀλλ' ἔξελθε θύραζε, τάλαν, καὶ δαιτὸς θυνησο
ἢ τάχα καὶ δαλῶ βεβλημένος εἶσθα θύραζε.

sed quamquam persimilis locus est tamen sententiae compositio
est plane diversa, et probabilis suspicio est librariorum hunc locum
ἐνκυλον ἔχοντας pro ξεῖν', Εἰ καὶ νῦν reposuisse ξεῖν', ἔτι καὶ
νῦν. Equidem et ipse in meam rem Homero denuntiabo testi-
monium β. 115.

Εἰ δ' ἔτ' ἀνιήσει γε πολὺν χρόνον υἷας Ἀχαιῶν,
ubi apodosis: οὐκ ἀνέξονται οἱ μνηστῆρες ἀλλὰ βίον τε τεὸν καὶ
κτῆματ' ἔδονται alia sententiae conformatione variavit.

MEDICORUM VETERUM IMPORTUNITAS.

Galenus XVII. 2. pag. 145. ἔνιοι μὲν γὰρ αὐτῶν (τῶν ἰατρῶν)
ἐσχάτως εἰσὶν ἀβέλτεροι τοιοῦτοί τινες ὄντες οἷον ὁ Ζεῦξίς Φησιν
ὑπὸ Βακχείου γεγράφθαι Καλλιάνακτα γεγενῆσθαι τὸν Ἡροφίλειον
ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασιν Ἡροφίλου τε καὶ τῶν ἀπὸ τῆς οἰκίας
αὐτοῦ. Νοσοῦντος γάρ τινος εἴτ' εἰπόντος τῷ Καλλιάνακτι „τεθνή-
σομαι” (leg. τεθνήξομαι) Φασὶν αὐτὸν ἐπιφωνήσαι τὸδε τὸ ἔπος·

εἰ μὴ σε Λητὼ καλλιπαις ἐγείνατο.

ἐτέρῳ δὲ ταῦτ' εἰπὼντι φάναι·

κάθ' ἄνε καὶ Πάτροκλος ὅπερ σέο πολλὸν ἀμείνων.

C. G. C.

THUCYDIDEA.

(Continuantur ex pag. 29.)

Quae in libro Septimo animadverti mittam simul atque descripta erunt. Interim aliquot locos in Primo emendare conabor.

Cap. 5. καὶ οἱ παλαιοὶ τῶν ποιητῶν τὰς πύσεις τῶν καταπλεόντων πανταχοῦ ὁμοίως ἐρωτῶντες. Non poëtae, sed quidam apud poëtas haec sciscitantur; quae vero est illa Graecitas ἐρωτῶν πύσεις τῶν καταπλεόντων?

Lege: οἱ παλαιοὶ ταῖς πύσεσι τῶν καταπλεόντων (scil. δηλοῦσι) πανταχοῦ κτέ.

Cap. 9. Malim: ὥς Ὅμηρος τοῦτό τε δεδήλωκε — καὶ ἐν τοῦ σκήπτρου ἅμα τῇ παραδόσει κτέ.

Cap. 13. Corinthii τὰς ναῦς κτησάμενοι τὸ λησικὸν καθήρουν καὶ ἐμπόριον παρέχοντες ἀμφοτέρα δυνατὴν ἔσχον χρημάτων προσδῶ τὴν πόλιν. Quid sibi vult ἀμφοτέρα δυνατὴν, ubi una tantum res, nempe χρημάτων πρόσσδος adiicitur? Δι' ἀμφοτέρα (naves et emporium) facti erant divites. Sed gravior corruptela est, quam omnes libri praeferunt, et cuius auctoritate altera corruptela defenditur. Praedonum iniecta mentio non minus a disputatione aliena est quam orationem turbat. De-

lendum censeo τὸ λησικὸν καθήρουν, et in cap. 4 pro καθήρει legendum ἐκάθηρε.

Cap. 17. Lego ἐπράχθη τε πάντως οὐδὲν ἔργον ἀξιόλογον, εἰ μὴ τι πρὸς περιόικους τοὺς αὐτῶν ἐκάσους· οἱ δ' ἄρ' ἐν Σικελίᾳ κτέ. Libri ἀπ' αὐτῶν. Vide quam concinne scribatur ἐπράχθη ἀπ' αὐτῶν — ἐπράχθη ἐκάσους. Fortius est πάντως οὐδὲν quam ὡς εἰπεῖν οὐδέν. Pro δ' ἄρ' libri habent γάρ, prorsus inepte.

Cap. 19. καὶ ἐγένετο — ἤνθησαν. Plane diversa est illorum locorum ratio e quibus ostendere conantur ὡς pro ὅτε adhiberi: v. c. ὡς ἦλθον est *postquam venerunt*. Sed hic „*postquam floruerunt*” sententiae non convenit. Credo Thucydidem dedisse: ἐγένετο — ἡ ἰδία παρασκευὴ ἐς τὰ κράτιστα τότε, μετὰ τ' ἀκραιφνοῦς τ. ξ. ἡ.

Cap. 21. ἀπίσως ἐπὶ τὸ μυθῶδες ἐκνενικηκότα. Antiquissimos rerum scriptores fabularum amantes fuisse omnibus notum. Sed cur hos *incredibilem in modum* fabulas sectari dicat non perspicio. Sed res ipsae quo magis fabulis admiscuntur incredibiles fieri solent. Lege: ἀπίστα, ὡς ἐπὶ τὸ μυθῶδες ἐκνενικηκότα.

Cap. 23. Audacter vel potius inepte dicuntur pestilentia et terrae motus *impetum fecisse*. Pro ξυνεπέθετο legendum ξυνέσπετο.

Cap. 33. Lege προκαταλαμβάνοντας ὑμᾶς νῦν ἐς τὴν ἡμετέραν ἐπιχείρησιν. Sic demum quae sequuntur intelligi poterunt.

Cap. 69. Lege: ὁ δ' ἄρα λόγος τοῦ ἔργου ἐκράτει.

Cap. 71. ἀλλ' ἐπὶ τῷ μὴ λυπεῖν τε ἄλλους καὶ αὐτοὶ ἀμυνόμενοι μὴ βλάπτεσθαι τὸ ἴσον νέμετε. Corruerunt haec librarii quia sententiam non perspexerunt. Deleto ἐπὶ hic sensus evadit. *Haud minoris faciliis ut aliorum animos ne offendantis quam ut ipsi aliorum iniurias repellatis*. Scilicet Lacedaemonii Atheniensium arrogantiam reprimere nolebant ne eos irritarent; atque huic

solicitudini tantum tribuebant quantum suae salutis carae.

Cap. 72. ἐπιέναι. recte C. G. παρίέναι.

Cap. 73. τὰ δὲ Μηδικὰ καὶ ὅσα αὐτοὶ ξύνισε, εἰ καὶ δι' ὄχλου μᾶλλον ἔσαι ἀεὶ προβαλλομένοις, ἀνάγκη λέγειν. Bonum oratorem decet non de sua sed de auditorum molestia cogitare. Lege προβαλλόμενα.

Cap. 75. ἀρχῆς γε. Pro γε omnes Bekkeri Codd. habent τε. Neutrum est nauci. Sed τε antiquius quippe quod a librario insertum fuerit, qui γνώμης ξυνέσεως ἀρχῆς coniunctim capienda credebat. Mox dele δέ post αὐτοῦ praeuntibus C et G.

In editis legitur: μάλιστα μὲν ὑπὸ δέους, ἔπειτα δὲ καὶ τιμῆς, ὕστερον καὶ ὠφελίας. Deleatur comma post τιμῆς. Si tria tempora commemorari oportuisset non ὕστερον sed ὕστατον dicendum fuisset; sed τιμῆς καὶ ὠφελίας rationem simul habere coeperant. Caeterum ἔπειτα — ὕστερον non idem significat. Hoc ad rerum, illud ad orationis ordinem spectat. Quae sequuntur omnia ad causam τοῦ δέους pertinent. Igitur pro καὶ οὐκ ἀσφαλές vel καὶ γὰρ οὐκ ἀσφαλές vel οὐκ ἀσφαλές γὰρ scribendum.

Infra ordine mutato legitur: τιμῆς καὶ δέους καὶ ὠφελίας. vel haec omnia vel certe τιμῆς καὶ deleverim. Mox in libris legimus: πᾶσι δὲ ἀνεπίφθονον τὰ ξυμφέροντα περὶ τῶν μεγίστων κινδύνων εὖ τίθεσθαι. Valde supervacaneum esset τὰ ξυμφέροντα εὖ τίθεσθαι, quippe iam per se satis εὖ κείμενα. Quae vero sunt τὰ ξυμφέροντα περὶ τῶν μεγίστων κινδύνων? An eadem quae πρὸς τοὺς μεγίστους κινδύνους? Quis hoc credat? Corrige: τὰ φέροντα τῶν μεγίστων πέρι κίνδυνον.

Cap. 86. Dele μέχρι οὗ et lege: λογιζομένοις· τῷ (δὲ) δικαίῳ λόγῳ νῦν χρῆσθε.

Cap. 77. οἱ δὲ εἰθισμένοι πρὸς ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ ἴσου ὀμιλεῖν, ἣν τι παρὰ τὸ μὴ οἶεσθαι χρῆναι ἢ γνώμῃ ἢ δυνάμει διὰ τὴν ἀρχὴν καὶ ὁπωσοῦν ἐλασσωθῶσιν κτέ. Si abessent verba παρὰ τὸ μὴ οἶεσθαι χρῆναι caetera intellectu facilia essent. Sed verba illa non sunt eiusmodi ut suspicari possis a scribis illata esse.

Neque vero corruptae lectionis speciem praeferunt. Itaque nihil restat quam ut aliquid omissum fuisse coniciamus. Quid autem omissum fuerit ipsa satis ostendunt, scilicet: ἢν τι παρὰ λόγον διὰ τὸ μὴ οἶσθαι χρῆναι κτέ. Adeo iustum erat Atheniensium imperium, ut si quando aliquid iudicatum vel edictum esset de sociis quod his ipsis iniquum videbatur *rei novitate perculsi* gravius indignarentur. Praeterea legendum: διὰ τὴν ἀρχὴν Ἡ καὶ ὁπωσοῦν.

Cap. 84. καὶ δύναται μάλιστα σωφροσύνη ἔμφρων τοῦτ' εἶναι. Imo τούτων, scilicet τῶν ἐλευθέρων καὶ ἐνδοξοτάτης πόλιν νεμομένων. „Facilius est liberae et inclutae civitati prudentem modum in vindicandis iniuriis servare.” Quod verissime dictum est.

Sydnaiae
m. Maio 1875.

C. BADHAM.

GALENUS XVIII. 2. pag. 520.

interpretans verba Hippocratis: ἀμφὶ τὸ ἰσχυρόν καὶ τὰς ἰξύας ita scribit: περὶ δὲ τῶν ἰξύων οὐκ ἔχω διατείνεσθαι. — ὁ δὲ ποιητὴς ἐνικῶς εἶπεν αὐτό.

περὶ ζώνην βάλλεται ἰξύν ἑκατὸν θυάνοις ἀραρυῖαν.

Legitur apud Homerum duobus locis Od. E. 231. et K. 545.

περὶ δὲ ζώνην βάλετ' ἰξυῖ

καλὴν χρυσεῖην, κεφαλῇ δ' ἐπέθηκε καλύπτρην.

Galeno memoriter haec laudanti observabatur Il. E. 181.

ζώσατο δὲ ζώνην ἑκατὸν θυάνοις ἀραρυῖαν.

GALENUS.

περὶ κυοῦμ. διαπλασ.

(Tom. IV. p. 695 Kühn.)

Admiratus, inquit, *humani corporis structuram* οὐκ ἂν ποτε πεισθῇν ἄνευ σοφωτάτου τε καὶ δυνατωτάτου δημιουργοῦ γεγονέναι. τίς δ' οὗτός ἐστιν Ἑλπίζομεν ἔμπροσθεν ἀκούσεσθαι παρὰ τῶν φιλοσόφων, *sed me illa spes fecellit.*

Leg. ἩλπιζοN μὲν ἀκούσεσθαι.

C. G. C.

AD XENOPHONTIS CYROPAEDIAM.

XENOPHONTIS INSTITUTIO CYRI. ex recessione et cum annotationibus
Ludovici Dindorfii. Oxonii. 1867.

Cyropaed. I. 2. 6. οἱ μὲν δὴ παῖδες εἰς τὰ διδασκαλεῖα φοιτῶν-
τες διάγουσι μαθάνοντες δικαιοσύνην καὶ λέγουσιν ὅτι ἐπὶ τοῦτο
ἔρχονται ὥσπερ παρ' ἡμῖν Οἱ Τα γράμματα μαθησόμενοι. Le-
gendum esse: ὥσπερ παρ' ἡμῖν "ΟΤΙ γράμματα μαθησόμενοι
ostendimus in *Mnem.* 1874. pag. 105. ὥσπερ οἱ παρ' ἡμῖν
παῖδες λέγουσιν "ΟΤΙ γράμματα μαθησόμενοι εἰς τὰ διδασκαλεῖα
φοιτῶσιν.

Cyrop. I. 2. 16. αἰσχροὺν μὲν γὰρ ἔτι καὶ νῦν ἐστὶ Πέρσαις καὶ
τὸ 'ΑΠΟΠΤΥΕΙΝ καὶ τὸ 'ΑΠΟΜΥΤΤΕΣΘΑΙ. Non debbat punctum
temporis Editor dubitare quin πτύειν pro ἀποπτύειν verum esset
et recipiendum. Perinde est ac si *respuere* quis vellet dicere
pro *spuere* vel *sputare*. Adhaesit praepositio ex sq. ἀπομύττεσθαι.
Emendate scribitur VIII. I. 42. ἐμελέτησε δὲ καὶ ὥς μήτε
πτύοντες μήτε ἀπομυττόμενοι φανεροὶ εἶεν, ut et in plerisque
libris VIII. 8. 8. Ridiculo errore in Codicibus Dionis Chryso-
stomi XIII. pag. 429. de Persis legitur: αἰσχιστον αὐτοῖς ἐδόκει
καὶ τὸ 'Οπτύειν (alii ποιεῖν) ἐν τῷ Φανερώ, cui tandem Iacobsius
suum πτύειν reddidit.

Cyrop. I. 3. 4. τὸν δὲ Κῦρον πρὸς ταῦτα ἀποκρίνασθαι [λέγεται].
οὐχί, ὦ πάππε. Passim scioli talia in orationem indirectam

invexerunt, ut *dicunt* et *aiunt* apud Ciceronem et alios. Sic ἐνόμιζε interpolatum est I. 4. 17. Λίγεται bis removendum I. 4. 26.

Cyrop. I. 3. 14. καὶ παῖδας δέ σοι ἐγὼ συμπαίκτηρας πᾶρέξω. Optime Codex D. συμπαίκτηρας. Attici enim constanter παῖσαι, προσπαῖσαι, συμπαίςωρ, φιλοπαίςμων, πεπαῖσθαι, πεπαῖσθω et sim. dicebant, quibus sequiores suam συνθήειαν substituebant, ut ostendi supra pag. 360. Aelius Dionysius Ἀττικὰ ὀνόματα colligens apud Photium: Συμπαίςωρα: συμπαίζοντα. Συμπαίςωρα est in Aristophanis *Kanis* 411.

Cyropaed. I. 4. 4. Cyrus postquam adolescens factus est αἰδοῦς ἐνεπίμπλατο ὥς τε καὶ ἐρυθραίνεσθαι ὅποτε συντυγχάνοι τοῖς πρεσβυτέροις καὶ τὸ σκυλακῶδες τὸ πᾶσιν ὁμοίως προσπίπτειν οὐκέθ' ὁμοίως [προπετές] εἶχεν. Ex margine in textum irrepsit προπετές olim a sciolo ad σκυλακῶδες adscriptum. Quid sit τὸ σκυλακῶδες οὐκέθ' ὁμοίως εἶχε luce clarius est. Eodem sensu scite dixit Antiphon in Stobaei *Floril.* 68, 37. ἐξοίχεται τὸ νεοτήσιον σκίρτημα ἐκ τῆς γνώμης.

Rectissime autem qui προπετές adscripsit quisquis est lepidum Xenophontis vocabulum σκυλακῶδες interpretatus est. Erotianus ἐν τῇ τῶν παρ' Ἰπποκράτει λέξεων συναγωγῇ pag. 104. Klein. ita scribit: Προπετής: προπίπτων. καὶ αὕτη ἡ λέξις μεταφορικῶς εἴρηται. καὶ γὰρ ἐν τῷ βίῳ προπετεῖς ἀνθρώπους λέγομεν τοὺς μὴ κατέχοντας ἑαυτῶν (leg. ἑαυτούς) ἀλλ' οἷον πρὸ καιροῦ προσπίπτοντας ταῖς πράξεσιν.

Cyropaed. I. 4. 8. οἱ δὲ φύλακες προσελάσαντες ἐλοιδόρουν αὐτὸν [καὶ ἔλεγον] εἰς οἶον κίνδυνον ἔλθοι. Qui καὶ ἔλεγον de suo addidit totam loci sententiam pervertit, quod si exemeris omnia recte et ordine procedent. Rectissime dicitur ἐλοιδόρουν αὐτὸν εἰς οἶον (id est ὅτι εἰς τοιοῦτον) κίνδυνον ἔλθοι, ut in *Cyrop.* VII. 3. 13. κατοικτείραν τὴν τε γυναῖκα οἷον ἀνδρὸς ζέροιτο καὶ τὸν ἄνδρα οἷαν γυναῖκα καταλιπὼν οὐκέτ' ὄψοιτο, et omnes ita loquuntur. Sed ἔλεγον εἰς οἶον κίνδυνον ἔλθοι, idque post ἐλοιδόρουν, in quo dicendi notio inest, dici non potest. Omnino οἶον et οἷα sic componuntur cum verbis animi affectum aut commo-

tionem significantibus, ut ἐλεεῖν, οἰκτεῖρην, σέβειν, σενάζειν, θρηνεῖν, μακαρίζειν et sim. Libanius I. 511. 17. μακαρίους ἀπεκάλουν — ἐν οἷῳ χρόνῳ σπαρέντες ἤλθον ἐς Φῶς. I. 516. 11. θρηνούντων — εἰς οἷαν ἀνομίαν ἐμπεπτώκασιν. III. 267. 12. θρηνήσειν οἷους ἐφυσαν III. 446. 23. σέβοντα οἷῳ Φέρων ἐαυτὸν ἐνέδῃσε κακῷ. IV. 400. 15. σενάζειν οἷα ἀνθ' οἷων κομίζεται. IV. 193. 1. τὴν Δεινομάχην μακαρίζειν οἷον ἄγαλμα εἰς Φῶς ἤγαγεν. I. 655. 6. πεφρικότες οἷα σφᾶς δέῃσει μὴνύειν. Apud Dinarchum κατὰ Δημοσθένους pag. 92, 34. ἐλεησάντων ἐν οἷς ἦσαν κακοῖς corrige ἐν οἷοις. In his omnibus est eadem brevilloquentiae ratio: ἐθρήνουν οἷους ἐφυσαν est θρηνοῦντες ἔλεγον „οἷους ἐφύσαμεν!” Apud Xenophontem igitur pro λοιδοροῦντες ἔλεγον „εἰς οἷον κίνδυνον ἤλθες!” dicitur: ἐλοιδόρουν εἰς οἷον κίνδυνον ἔλθοι.

Cyrop. I. 4. 18. καὶ ὁ σὸς πρῶτος πατὴρ [τὰ] τεταγμένα μὲν ποιεῖ τῇ πόλει [τὰ] τεταγμένα δὲ λαμβάνει. Bis cum bono Codice molestum τὰ expunge, ut in Archidami dicto: ὁ πόλεμος οὐ τεταγμένα σιτεῖται. Praeterea transpone ὁ σὸς πατὴρ πρῶτος.

Cyrop. I. 4. 18. σημανθένΤΩΝ δὲ τῷ Ἀσυάγει ὅτι πολέμιοι εἰσιν ἐν τῇ χώρᾳ ἐξεβοήθει. Xenophon ἀττικισί dixerat σημανθέν, ut προσταχθέν, εἰρημένον, ἡγγελμένον, et alia plurima, quae Graeculi indocti vitare solent. Quid notius est quam δοκοῦν, δόξαν, δεδογμένον, συνδοκοῦν? Vide nunc quid designaverint in *Cyrop.* IV. 5. 53 συνδιαμένειν δὲ παρακαλεῖτε ὡς ἐμοὶ τοῦτοΤ συνδοκοῦνΤΟC, quum certa dicendi lex requirat: ὡς ἐμοὶ τοῦτοΟ συνδοκοῦν. In *Cyrop.* VIII. 7. 4. scribendum: καὶ οἷκαδε ἐλθὼν ΔΟΞΑΝ (pro ἔδοξεν) ἀναπαύσασθαι (καὶ del.) κατεκλίνῃ.

Cyrop. I. 4. 26. πολλὰ δὲ δῶρα διαδοῦναι φασιν αὐτὸν τοῖς ἡλικιώταις, — τέλος δὲ καὶ ἦν εἶχε σολὴν τὴν Μηδικὴν ἐκδύντα δοῦναι τινι δηλῶν ὅτι τοῦτον μάλιστα ἡσπάζετο. Tota *Cyropaedia* a plurimis semper assidue lectitata cooperta est futilibus Graeculorum annotatiunculis. Xenophon dederat: τέλος δὲ καὶ ἦν εἶχε σολὴν ἐκδύντα δοῦναι τινι. Annotavit aliquis: τὴν Μηδικήν, deinde alter: δῆλον ὅτι τούτῳ ὃν μάλιστα ἡσπάζετο, ut est in uno Codice, unde corrector aliquis ex genere eorum, qui de-

pravant quidquid corrigere conantur, vulgatam nobis procudit. Tenetur manifestus in ἐκδύντα δοῦναι δηλῶΝ pro δηλοῦντα, quem immanem soloecismum miror quo pacto Editor concoquere potuerit.

Cyrop. I. 6. 8. ἐγὼ δὲ οἶμαι τὸν ἄρχοντα οὐ τῷ ῥαδιουργεῖν χρῆναι διαφέρειν τῶν ἀρχομένων ἀλλὰ τῷ προνοεῖν καὶ Φιλοπονεῖν [προθυμούμενον]. Stobaeo auctore sententiae et compositione verborum molestum προθυμούμενον expungendum.

Cyrop. I. 6. 10. ἐρωτᾷς, ὦ παῖ, ΠΟΤ ἂν ἀπὸ σοῦ πόρος προσγένοιτο. Ex ποῦ ἂν nihil sani extuderis. Emenda ΠΟC ἂν.

Frigidum emblemata irrepsit I. 6. 10. μάλιστα μοι μέμνησο μηδέποτε ἀναμένειν τὸ πορίζεσθαι τὰπιτήδεια ἔς' ἂν ἡ χρεῖα σε ἀναγκάσῃ· ἀλλ' ὅταν μάλιστα εὐπορήσῃς τότε [πρὸ τῆς ἀπορίας] μηχανῶ. Huiusmodi nugae aequis animis feruntur, quia nemo suspicatur emblemata de genere hoc passim subesse, et facile est aut colorem aliquem reperire aut locum aliquem fere similem in tanta interpolandi frequentia.

Cyrop. I. 6. 11. ἴσασι γὰρ ἐφ' οἷς αὐτοὺς Κυαξάρης Ἀγεται συμμάχους. Non est hic verbo ἄγεσθαι locus. *Auxilia adi comparare et arcessere* constanter dicitur Ἐπάγεσθαι, quamobrem Ἐπάγεται συμμάχους necessarium est.

Cyrop. I. 6. 16. ὥσπερ ἱματίων ῥαγέντων εἰσὶ τινες ἡπῆται. Pro ἡπῆται Codex D. exhibet ἀκεσαι, quod unice verum est teste Aelio Dionysio, pererudito ἀττικισῇ, cuius de ea re annotatio apud complures grammaticos aut nominatim aut sine nomine circumfertur. Nominatim Eustathius ad Odyss. K. pag. 1647, 58. Φησὶ γοῦν Αἴλιος Διονύσιος ἀκέσαι οὐκ ἡπῆτριαν. Μένανδρος.

ἐξακεῖσθαι μοι δοκῶ τὸ δίκτυον.

καί·

ἱμάτιον ἀκούμεθα.

τὸ δὲ ἡπῆσασθαι παντελῶς Φησὶ βάρβαρον. Sine nomine Photius: Ἡπῆτην οὐδεὶς εἶρηκε τῶν Ἑλλήνων οὐδὲ ἡπῆτριαν,

ἀλλ' ἀκέρριαν, ubi supplendum: ἀλλ' (ἀκέρην καὶ) ἀκέρριαν. et in Συναγωγῇ λέξεων χρησίμων in Bekkeri *Anecdotis* pag. 364, 15. Ἀκέραι: οἱ τὰ ἱμάτια ἀκούμενοι. Ξενοφῶν· ὥσπερ ἱματίων βαγύντων εἰσὶ τινες ἀκέραι. Indidem sumsit Phrynichus: Ἀκέρης λέγουσιν οἱ παλαιοί, οὐκ ἡπητής. et Moeris: Ἀκέρια Ἀττικῶς, ἡπήτρια Ἑλληνικῶς. Quid est, quod his disertis testimoniis opponatur? Nihil prorsus: nam quod Hemsterhusius ad Thom. Magistrum pag. 26. Galeni locos quosdam attulit, quae est, quaeso, in tali re Galeni auctoritas, qui tam saepe τῶν ἀττικισῶν opiniones ridet et rodit? Minus etiam tribuendum poetastro, qui *Batrachomyomachiam* in decrepita Graecia lusit vs. 183. ubi Minerva indignabunda murium in se iniurias commemorat:

πέπλον μου κατέτρωξαν, ὃν ἐξύφηνα καμοῦσα,
τρώγλας δ' ἐμποίησαν· ὃ δ' ἡπητής μοι ἐπέση
καὶ πρᾶσσει με τόκους.

vel hic unus locus declarat in desipiente ac senio delirante Graecia haec esse conflata. Missis igitur his nugatoribus Aelii Dionysii auctoritatem secuti Xenophonti suum ἀκέραι reddemus et Codicem D. qui etiamnunc solus verum servavit, eo maiore in honore et pretio habebimus.

In Menandri versiculis apud Aelium Dionysium servatis notabimus *futuri* formam ἐξακεῖσθαι, namque manifesto futurum est in verbis:

(ἀλλ') ἐξακεῖσθαι μοι δοκῶ τὸ δίκτυον.

etiam in sqq. ἱμάτιον ἀκούμεθα, ubi agnoscere mihi videor locum ex *Adelphis*:

disceat vestem? resarciatur.

διερράγη τῇ θοιμάτιον, ἀκούμεθα.

Cyrop. I. 6. 35. μηχανῶ τοῖνον — τεταγμένοις τοῖς σαυτοῦ ἀτάκτους λαμβάνειν τοὺς πολεμίους καὶ ὠπλισμένοις ἀδούλους καὶ ἐγγρηγορᾶς καθεύδοντας καὶ φανεροὺς σοὶ ὄντας ἀφανῆς αὐτοὺς ὧν ἐκείνοις καὶ ἐν δυσχωρίᾳ αὐτοὺς γενομένους ἐν ἐρυμνῷ αὐτοὺς ὧν [ὑποδέξει]. Tamquam de coelo delapsum illud ὑποδέξει omnem loci compositionem et sententiam plane evertit. Expunge ὑποδέξει et omnia habebunt optime. Caecus erat qui fulcrum hoc supposuit: omnia pendent ex μηχανῷ λαμβάνειν τοὺς πολεμίους.

Itaque Cyrus continuo quaerit: καὶ πῶς ἂν τις τοιαῦτα, ὃ πάτερ, ἀμαρτάνοντας δύναιτ' ἂν τοὺς πολεμίους λαμβάνειν; Cui pater: ὅτι, ὃ παῖ, πολλὰ μὲν τούτων ἀνάγκη ἐστὶ καὶ ὑμᾶς καὶ τοὺς πολεμίους ΠΑΡΑΣΧΕΙΝ, ubi quod sententia postulat ΠΑΣΧΕΙΝ a duobus libris oblatum Editor sprexit.

Saepius πᾶσχειν et παρασχεῖν confusa vidi. Comicus incertus apud Photium v. Λάγνης.

τοιαῦτα μέντοι πόλλ' ἀναγκαίως ἔχει

ΠΑΣΧΕΙΝ ὅταν λάγνην τὸν ὀφθαλμὸν Φορῆς.

In unico Codice scriptum est παρασχεῖν. cf. Nov. Lectt. pag. 527.

Ogyroaed. II. 1. 11. τάς γε μέντοι ψυχὰς θήγειν αὐτῶν ἡμέτερον ΤΟ ἔργον. Codex D. ἡμέτερον ἔργον. Rectissime: ut apud Herodotum V. 1. νῦν ἡμέτερον ἔργον, ubi libri deteriores τὸ male inserunt. Aeschylus *Prometh.* 635.

σὸν ἔργον, 'Ιοῖ, ταῖσδ' ὑπουργῆσαι χάριν.

Euripides *Phoen.* 447.

σὸν ἔργον, μήτερ 'Ιοκάστη, λέγειν.

ubi plurima de genere hoc Valckenaerius collegit. Aristophanes *Lysistr.* 839.

σὸν ἔργον ἤδη τοῦτον ὀπταῖν καὶ εὐρέφειν.

et lepidissime vs. 381

σὸν ἔργον ὠχελῶς.

Quia nemo his addit articulum etiam in *Memorab.* III. 3. 3. ἀλλὰ τοῦτο μὲν οὐκ ἐμὸν οἶμαι [τὸ] ἔργον εἶναι lubens τὸ expunxerim, ut recte legitur in *Ogyrop.* V. 5. 45. οὐδὲν μᾶλλον τοῦτο ἔργον ἐμὸν ἢ καὶ ὑμέτερον.

Emendate legitur iterum in *Ogyrop.* II. 4. 24. σὸν ἔργον μηδένα ἀφιέναι.

Ogyrop. II. 1. 15. Ἄνδρες Πέρσαι — καὶ τὰ σώματα οὐδὲν ἡμῶν χεῖρον ἔχετε. ut sit Graeca oratio sublata una literula scribe: χεῖρον ἔχετε. Nemo enim dicit τὰ σώματα ἔχετε ἀγαθὰ vel κακά, sed τὰ σώματα ἔχετε εὖ vel κακῶς, et ἄμεινον vel χεῖρον, veluti III. 3. 9. εὖ εἶχον τὰ σώματα, et sic alibi passim.

Cyrop. II. 1. 23. εἴ τι ἐν τῷ ἐπίοντι χρόνῳ ἀγαθὸν μεῖζον φαίνοιτο. Ipsa rei natura futurum postulat: εἴ τι — φανοῖτο.

Cyrop. II. 1. 22. ἐννοήσας ὅτι περὶ δπόσων ἂν γένωνται ἀνθρώποις ΦιλονΕἰκίαι πολὺ μᾶλλον ἐθέλουσι ταῦτ' ἀσχεῖν ἀγῶνας αὐτοῖς προεῖπεν. Vel hic unus locus declarat ΦιλονΕἰκίαι esse scribendum, id est αἱ τοῦ νικᾶν ἐπιθυμίαι, αἱ περὶ νίκης ἄμιλλαι. Idem passim alibi perspicue intelligitur et Φιλονεικία vitio natum undique est eliminandum.

Sic I. 4. 15. ἐθεᾶτο ἀμιλλωμένους καὶ ΦιλονΕἰκοῦντας. et VII. 1. 18. ὅπως δὲ κράτιστοι φανεῖσθε — ΦιλονΕἰκίαν αὐτοῖς ἐμβαλλε. et VIII. 2. 26. ἄλλα προὔτίθει ΦιλονΕἰκίας ἐμποιεῖν βουλόμενος. et VIII. 7. 12. κεντριζόμενον ὑπὸ τῆς πρὸς τὰ μὰ ἔργα ΦιλονΕἰκίας, in quibus omnibus vincendi studium liquido intelligitur.

Cyrop. II. 2. 10. πιθανοὶ δ' οὕτως εἰσὶ τινες ὥστε πρὶν εἰδέναι τὸ προσταττόμενον πρότερον πείθεσθαι. Descripsit hunc locum (non Photius s. Suidas, ut vulgo audiunt) sed Aelius Dionysius Hadriano aequalis ἐν τοῖς Ἀττικοῖς Ὀνόμασιν a Photio in suam farraginem receptus. Πιθανοὺς: τοὺς εὐπειθεῖς. Ξενοφῶν Κύρου Παιδείᾳ· πιθανοὶ δὲ οὕτως εἰσὶ τινες ὥστε πρὶν εἰδέναι τὸ ΠΡΑΤτόμενον πρότερον πείθεσθαι. ὥσπερ φοβεροὺς τοὺς φοβούμενους Θουκυδίδης. Veram lectionem τὸ ΠΡΟCTATτόμενον solus servavit Codex D. caeteri τασσόμενον vel προστασσόμενον exhibent. Saepissime in libris τάττειν et προστάττειν, saepius etiam πράττειν — προστάττειν et πράγματα — προστάγματα inter se confunduntur. Utra scriptura sit verior numquam est dubium, sed ubique perspicue cuiusque loci sententia declarat.

Indicabo locos in *Cyropaedia* ubi praepositionis πρὸς compendiolum (3) intercidit et pro προστάττειν perperam τάττειν nunc legitur. Quo melius id appareat tenendum apud Xenophontem εὐτακτεῖν idem esse quod πράττειν τὸ προσταττόμενον, cui oppositum est ἀτακτεῖν, quae omnes militares locutiones sunt, ut in *Cyrop.* VIII. 5. 14. ὁπότε τις εὐτακτοῖη καὶ εἴ τις μὴ πράττοι τὸ προσταττόμενον. Compara nunc VIII. 1. 22. τὸν ἀγαθὸν ἄρχοντα βλέποντα νόμον ἀνθρώποις ἐνόμισεν ὅτι καὶ Τάττειν ἱκανὸς ἐστὶ καὶ δρᾶν τὸν ἀτακτοῦντα καὶ κολάζειν. Viden' verum esse καὶ ΠΡΟΣτάττειν, quod scribebatur ζτάττειν. Leges

proprie κελεύειν et προστάττειν dicuntur. Similiter VIII. 6. 16. ἦν δέ τις — τι τῶν Τεταγμένων παραλίπη — βουλευέται περὶ τοῦ ἀτακτοῦντος, dubitasne quin verum sit ΠΡΟΣΤΕΤΑΓΜΕΝΩΝ? Quorum certa mensura vel modus est, ut *demensum*, τεταγμένα appellantur, ut τεταγμένα σιτεῖσθαι, sed de iis sermo est qui Regis imperio non parent. Tertium sic erratum est VIII. 3. 7. in verbis: μέγας δὴ σύγε, ὁπότε γε καὶ ἡμῖν Τάξεις ἂν δέη ποιεῖν, imo vero ζτάξεις id est ΠΡΟΣΤΑΞΕΙΣ, non enim iis *modum* quendam *positurus*, sed quid facto opus sit *imperaturus* esse dicitur.

Multi apud alios loci supersunt, ubi τάττειν — προστάττειν — πράττειν et πράγματα — προστάγματα confusa sunt, sed qui semel admonitus hoc aget facili negotio deprehendet fraudem.

Cyrop. II. 2. 14. τοῦ κλάειν καθίζοντος τοὺς φίλους πολλὰ χροῦ ἔμοιγε δοκεῖ ἐλάττονος ἄξια διαπράττεσθαι ὁ γέλῳτα αὐτοῖς μηχανώμενος. Et rei natura et dicendi usus postulant κλάΟΝΤΑC καθίζοντος, ut in §. 14. διὰ τοῦ κλάοντος καθίζειν, et §. 15. κλάοντας ἐκείνους πειράσει καθίζειν, et in *Symposio* III. 11. Καλλιππίδης ὁ ὑποκριτὴς ὑπερσεμνύνεται ὅτι δύναται πολλοὺς κλάοντας καθίζειν. Proprie de histrione Tragico dicitur ita spectatorum animos commovente ut in cavea flentes sedeant, et κλάοντας καθίζειν est ποιεῖν κλάοντας καθῆσθαι. deinde alio transfertur et simpliciter est *lacrymas ciere*. Dindorfius κλάειν ita tuetur ut dicat in καθίζειν *inesse sententiam eandem ac si ποιεῖν dictum esset*. Sed καθίζειν eo sensu naturam suam non exuit et primitivam significandi potestatem καθῆσθαι ποιεῖν non deponit. Plura dedimus in *Nov. Lectt.* pag. 644.

Imitatus est Atticos Libanius Tom. II. pag. 169. c. ab Hemsterhusio indicatus in annotatione Ms. καὶ μὴ μόνους ἐν κοινῇ πάντων ἀνθρώπων πομπῇ καθίσαι κλάοντας.

Cyrop. II. 2. 15. σὺ ἦν ἐμοὶ πίθη εἰς μὲν τοὺς πολεμίους θαρρῶν δαπανήσεις τοῦτο τὸ πολλοῦ ἄξιον, — ἡμῖν δὲ πάντως καὶ τοῖσδε τοῖς φίλοις τούτου τοῦ ὀλίγου ἄξιον γέλῳτος ἐπιδαφιλεύσει. καὶ γὰρ οἷδ' ὅτι πολὺς σοὶ ἐστὶν ἀποκείμενος· οὔτε γὰρ αὐτὸς χρώμενος ἀνησίμωκας αὐτὸν οὐδὲ μὴν φίλοις οὐδὲ ξένοις ἐκὼν εἶναι

[γέλωτα] παρέχεις. Manifestum est interpolatum esse a sciolo γέλωτα, quod post ἀνησίμωκας ATTON nullo modo repeti poterat.

Cyrop. II. 2. 18. οὐδὲν ἀνισώτερον νομίζω — ἡ τοῦ Ἰσου τὸν τε κακὸν καὶ τὸν ἀγαθὸν ἀξιούσθαι. Vera lectio est in Codice D. τοῦ τῶν Ἰσων pro ἡ τοῦ Ἰσου. Usitatum est dicere τῶν Ἰσων τυγχάνειν, ἀξιούσθαι, περὶ τῶν Ἰσων ἀγωνίζεσθαι, et sim.

Cyrop. II. 2. 28. ὅτι καλὸν ἐστὶ περιάγει τοῦτο τὸ μειράκιον. Necessarium esse περιάγει et quid inter περιάγειν et περιάγεσθαι intersit satis ostendimus in *Nov. Lectt.* pag. 652. Quemadmodum apud Herodotum I. 30. necessarium est: τὸν Σόλωνα θεράποντες περιῆγον κατὰ τοὺς θησαυρούς, sic h. l. περιάγει, quia ex eo aliquod *sibi* gaudium aut ministerium aut commodum capiebat.

Cyrop. II. 3. 1. εὐξάμενοι τοῖς θεοῖς τάγαθὰ. Tum demum intelligam ubi suppleveris τάγαθὰ (διδόναι), ut in notissimis precibus:

Ζεῦ βασιλεῦ, τὰ μὲν ἐσθλὰ καὶ εὐχομένοις καὶ ἀνεύκτοις
ἄμμι δίδου.

et in loco quem Schneider. apposuit *Memor.* I. 3. 2. εὐχετο πρὸς τοὺς θεοὺς ἀπλῶς τάγαθὰ δίδοναι, et ubi non legitur τάγαθὰ δίδοναι? Similiter mendosus est locus a Schneidero comparatus *Memor.* III. 14. 3. ὅταν τοῖς θεοῖς εὐχωνται πολυκαρπίαν, ubi iterum necessarium δίδοναι intercidit.

Cyrop. II. 3. 12. μάλισα δὲ τοῦτό με — παρορμᾷ ὅτι Kῦρος ὁ KPINΩΝ ἔσαι ὃς οὐ φθόνῳ KPINGI. Legerunt κρίνων et κρίνει, quum κρινῶν et κρινεῖ deberent, et in § 16. ἔδοξε — Kῦρον τὸν κρινουῦντα εἶναι pro κρίνοντα.

Cyrop. II. 3. 18. ὅπου δὲ ὁμόσε γένοιτο οἱ τοὺς νάρθηκας ἔχοντες ἔπαιον. Dicebant ὁμόσε εἶναι, χωρεῖν, θεῖν, τρέχειν et sim. sed ὁμοῦ εἶναι et γενέσθαι. Veram lectionem offert Codex D. ἐπεὶ δὲ ὁμοῦ γένοιτο, ut in § 20. ἐπεὶ ὁμοῦ ἐγένοντο ἡ ὅτε πρόσω ἦσαν. et III. 2. 4. ἐπεὶ δ' ὁμοῦ ἦσαν, et saepe alibi.

Cyrop. II. 3. 22. ὅταν παρίῃ ἐπὶ τὸ δεῖπνον. Oratores ad dicendum dicuntur παριέναι, convivae ad coenam παρεῖναι. Non est opus coniectura; παρῆ diserte in Cod. D. scriptum est.

Cyrop. II. 4. 17. οὐς σὺ λαβὼν εὐθὺς ἀνίοις, imo vero ἀν' ἰοις. Tum a Cod. D. accipe καὶ αὐτὸς δ' AN (vulgo δὲ) — πειρώμην.

Notabilis est scribarum error *Cyrop.* II. 4. 27. ἐὰν μὴ πολὺ Μάσσων ἢ ἰδδς ἤ. Quid esset μάσσων nesciebant: quid igitur? Ἑλάσσων stolidè substituerunt. Pugnat cum sententia *contrarium* postulante, τοῖς δ' οὐδὲν μέλει.

Audi iterum interstrepentem sciolum *Cyrop.* III. 1. 1. ἐξέπλάγῃ ἐννοήσας ὅτι ἀδικοῖη καὶ τὸν δασμὸν λιπὼν καὶ τὸ εὐράτευμα οὐ πέμπων, καὶ τὸ μέγιστον [ἐφοβεῖτο] ὅτι ὀφθῆσθαι ἐμελλε τὰ βασιλεία οἰκοδομεῖν ἀρχόμενος ὡς ἂν ἱκανὰ ἀπομάχεσθαι εἴη. Non intellexit homo coniuncta esse ἐννοήσας ὅτι ὀφθῆσθαι ἐμελλε et importunum ἐφοβεῖτο de suo interposuit.

Similiter in vicinia III. 1. 3. ὁ δὲ Κύρος — ἔλεγεν ὅτι οὐδενὶ πόλεμος εἴη τῶν μενόντων· εἰ δέ τινα φεύγοντα λήψοιτο [προηγόρευεν] ὅτι ὡς πολεμῶ χρήσοιτο. Expuncto importuno προηγόρευε corrige ὅτι οὐδενὶ πολέμος εἴη, neque enim *singulis* hominibus bellum aut pax esse solet, nisi forte in Comoedia.

Post pauca § 4. ὁ παῖς καὶ αἱ γυναῖκες καὶ αἱ θυγατέρες ἐάλωσαν καὶ χρήματα ὅσα σὺν αὐτοῖς ἀγόμενα ἔτυχον. Unus liber ἔτυχον, rectissime, nam verum est: σὺν αὐτοῖς ἀγόμενοι ἔτυχον.

Egrege emendavit Madvigius in *Advers. Crit.* pag. 353. locum in *Cyrop.* III. 1. 24. ubi editur: οἱ μὲν φοβούμενοι μὴ φύγῳσι πατρίδα καὶ οἱ μέλλοντες μάχεσθαι δεδιδότες μὴ ἡττηθῶσιν [ἀθύμως διάγουσιν, καὶ οἱ πλείοντες μὴ ναυαγῆσῳσιν] καὶ οἱ δουλείαν καὶ δεσμὸν φοβούμενοι οὗτοι μὲν οὔτε σίτου οὔθ' ὕψνου δύνανται λαγχάνειν διὰ τὸν φόβον· οἱ δὲ ἤδη φυγάδες, ἤδη δ' ἡττημένοι, ἤδη δὲ δουλεύοντες ἔσιν ὅτε δύνανται καὶ μᾶλλον τῶν εὐδαιμόνων ἐσθλὴν τε καὶ καθεύδειν. Sententia Xenophontis manifestò haec est: *imminentis mali metus vehementius hominum animos angit quam praesens calamitas.* Qui metuunt exsilium aut

cladem aut servitutem nec cibum capere nec somnum praeformidine et anxietate animi possunt, sed qui iam exulant, iam victi sunt, iam serviunt nonnumquam iucundius et cibum capiunt et dormiunt quam qui omnis mali expertes vitam agunt. Itaque auctore Madvigio primum expungendum ἀθύμως διάγουσιν, deinde καὶ οἱ πλείοντες μὴ ναυαγήσωσι, quibus nihil in sqq. respondet neque satis commode poterat aliquid respondere, quia οἱ ναυαγήσαντες non solent salvi et incolumes evadere. Rectissime admonet Madvigius: „*Memorabile hoc est exemplum additamenti propter membrorum cohaerentiam satis facilem non intellectam.*”

Est in vicinia non minus manifesta sciolorum interpolatio III. 1. 25. τὸν ἐμὸν πατέρα νῦν πῶς δοκεῖς διακείσθαι τὴν ψυχὴν, ὃς οὐ μόνον περὶ ἑαυτοῦ ἀλλὰ καὶ περὶ ἐμοῦ καὶ περὶ γυναικὸς καὶ περὶ πάντων τῶν τέκνων [δουλείας] φοβεῖται; Aut ad genitivos ἑαυτοῦ, ἐμοῦ cet. δουλείας erit referendum, aut, quia id fieri non potest, vocabulum tam molestum quam supervacaneum expungi oportebit.

Cyrop. III. 1. 28. παρ' ἐκείνων, οἶμαι, [παρὰ] τῶν μηδέποτε πολεμίων γεγενημένων. Male repetita praepositio orationem solecam facit.

Tragicorum verbum est Cyrop. III. 1. 39. κατακτείνουσιν ut κατθνήσκω. Xenophon aut ἀποκτείνουσιν aut κατακκίνουσιν dicebat; quorum hoc reponendum.

Manifestum imprimis emblemaprehendes III. 1. 38, in verbis:

Διασκηνοῦντων δὲ μετὰ δεῖπνον

ἐπῆρετο ὁ Κῦρος.

Notum est apud Xenophontem ἡ σκηνή poni pro τὸ δεῖπνον, σκηνοῦν pro δειπνεῖν, συσκηγεῖν pro συνδειπνεῖν, διασκηγεῖν pro ἀποδείπνου εἶναι, et sim. quae omnia a Spartanis et ex castronσι μου sumta esse arbitror. Pauca exempla iunioribus ostendam. II. 3. 22. τὴν δ' ἐμὴν τάξιν οὐ καλεῖς εἰς τὴν σκηνήν; et mox: ὅταν τέλος ἡ σκηνὴ ἔχῃ. VIII. 4. 27. καὶ τότε μὲν δὴ οὕτως ἐληξεν ἡ σκηνή· ἐξανισταμένων δ' αὐτῶν ἐξάνεστη καὶ ὁ Κῦρος. VI. 1. 49. καὶ νῦν μὲν σε ἀφίημι σὺν τῇ γυναικὶ δειπνεῖν, αὐθις δὲ

[καὶ del.] παρ' ἐμοὶ δεήσει σε σκηνοῦν σὺν τοῖς σοῖς τε καὶ ἐμοῖς φίλοις. Συσκηνεῖν pro συνδειπνεῖν est II. 2. 1. ὅπότε συσκηνοῦν. III. 2. 25. συνδειπνοὺς ἔλαβε. — συσκηνούντων δὲ εἶπέ τις. Itaque διασκηνούντων μετὰ δεῖπνον est ἀπο δείπνου ὄντων μετὰ δεῖπνον, quod pleonasmī genus etiam iis displiciturum esse arbitror, qui pleraque additamenta „ferri posse” et „lacteam uisceralem” esse praedicare solent.

Cyrop. IV. 1. 1. δηλώσας ὅτι ἔτοιμοι εἰσι μάχεσθαι εἴ τις ἐξέρχοιτο. Praeter ipsum ἔρχομαι nulla alia forma inde ducta Atheniensibus in usu est, qui non ἐξέρχοιτο dicebant sed ἐξίλοι. Manus Xenophontis servata est in Cod. D. εἴ τις ἐξέρχεται. Complures optimi Codicis verissimae lectiones olim recipi debuerant, ut in § 7. ἀναβὰς ἐπὶ τὸν ἵππον ἤλασε καὶ πρὸς Κυζάρην ἔλεθον καὶ συνησθεῖς ἐκείνῳ ἀπήλασεν pro ἤλασε et ἀπήλαυεν. Rectissime idem § 20. πάντες [οἷδε] ὀρώμεν, omittit οἷδε et post pauca τῶν ἀξιοπύκτων τουτωνὶ servat pro τούτων.

Cyrop. IV. 1. 11. οὗς μάλιστα καιρὸς ἦν ἢ λαβεῖν ἢ κατακαθεῖν, οὗτοι ἐφ' ἵππων νέονται· οὗς ἡμεῖς τρέπεσθαι μὲν σὺν τοῖς θεοῖς ἱκανοί, διώκοντες δὲ αἰρεῖν οὐχ ἱκανοί. Mirificum νέομαι nihil Editorem offendit, qui annotat: „νέονται] vocabulum poëticum, de quo v. Thes. Steph.” Quis autem nescit Homericum νέομαι et νεῦμαι cum composito ἀπονέεσθαι et νόσος, νοσέειν cet.? Sed quid quaeso haec omnia ad hunc Xenophontis locum attinent? Xenophon enim non utitur vocabulis poëticis olim obsoletis et in sola lingua Epica superstitis, veluti si quis pro εὐρήσεις et εὐρήσομεν mallet Ὀμηρικῶς dicere δῆεις et δῆομεν. Non cadit haec ἀπειρόκκαλος insania neque in Xenophontem neque in aetatem Xenophonteam Alexandrinorum haec sunt παίγνια. Sed Xenophon in scribendo utitur iis vocabulis, quae Ionibus et Spartanis, quibuscum diutissime una vixerat, erant in ore. Num tu putas, ut hoc utar, πεπᾶσθαι eum dicturum fuisse nisi vocabulum in Asia viguisset? Eadem prorsus est caeterorum ratio, quae Xenophon putatur ex antiquis poëtis sumsisse vel, ut rectius dicam, recoxisse. Sed alia res est in νέονται, quod verbum prorsus usu cesserat. Videamus igitur an optimo scriptori opem ferre possimus. In plerisque libris est ἐφ' ἵππων

*ΕCονται, in uno ΝΕονται: et hoc nihili est et illud. Sunt veteris lacunae supplementa ἀπροσδιόνυσα, qualia Graeculorum esse solent. Ubi semel lacunam deprehenderis ex ipsa loci sententia et ἐκ τῶν συμφραζομένων et ex rei natura hians oratio sarcienda venit. Erat in libro lacero et perroso: οὔτοι ἐφ' ἵππων *****ΝΤΑΙ — οὓς διάκοντες αἰρεῖν οὐκ ἔσμεν ἱκανοί. Sententia manifesto est: *hi equis VEHUNTUR*, quos persequendo assequi non possumus. Quid ergo scribendum? Nulla datur optio: unicum verbum est rei accommodatum: οὔτοι ἐφ' ἵππων ὀΧΟΤνται. Ὀχεῖσθαι ἐφ' ἵππου, ἐφ' ἵππων, ἐπὶ τῶν ἵππων omnes dicebant, ut in *Cyrop.* IV. 5. 58. ἐκέλευσε — τοὺς θώρακας καὶ τὰ ξυστὰ ἔχοντας ἐπὶ τῶν ἵππων ὀχεῖσθαι, et alibi passim, ut in *Anabasi* III. 4. 47. σὺ μὲν ἐφ' ἵππου ὀχεῖ, ἐγὼ δὲ χαλεπῶς κάμνω τὴν ἀσπίδα φέρων.

Addam Hippocratis locum ut vetus mendum removeam. Legitur in libro *de aëre, aquis et locis* Vol. I. pag. 273. Ermer. ἐν ταύταις μὲν οὖν ταῖς ἀμάξις αἱ γυναῖκες διαιτῶνται ξὺν τοῖσι παιδίοισι, αὐτοὶ δὲ ἐφ' ἵππων ὀχεύνται [οἱ ἄνδρες]. Hippocrates, qui verissime ab Erotiano pag. 30. Ὀμηρικὸς τὴν φράσιν dicitur, more Homérico dixerat: ΑΥΤΟΙ ΔΕ, adscripsit aliquis οἱ ἄνδρες, quod in tam incommodam sedem irrepsit ut vel sola perversa verborum compositio aperiat fraudem.

Cyrop. IV. 2. 7. καὶ σὺ ἡμῖν πιστὰ θεῶν πεποίησο καὶ δεξιὰν δός. Prorsus intolerabile est πεποίησο. Dixisset saltem ποιῆσαι. In Cod. D. est θεῶν τε πιστὰ ποίησον, sed ne hoc quidem ferri potest. Πιστὰ ποιεῖν neque dixit quisquam nec dicere potuit. Certo et frequentissimo usu omnes dicebant πιστὰ δοῦναι καὶ λαβεῖν, δοτέον καὶ ληπτέον et sim. passim. III. 2. 23. ἔλαβον καὶ ἔδωκαν πάντες τὰ πιστά. Hinc emergit vera lectio: θεῶν τε πιστὰ καὶ δεξιὰν δός. Deinde scioli suppleverunt alius ποίησον, alius πεποίησο, nequidquam omnes.

Est apud Lysiam locus, qui eadem opera in integrum restitui potest. Editur in *Orat.* XII. pag. 127, 18. πολλὰς πίσεις αὐτοῖς ἔργῳ δεδωκὼς καὶ παρ' ἐκείνων [ὄρκους] εἰληφώς. Facile est ad intelligendum et ὄρκους esse interpolatum et quo pacto emblemata natum sit. Ad πίσεις annotatum est ὄρκους, quod in textum alieno loco se insinuavit.

Foedum et futile additamentum, sed perfacile ad deprehendendum et θατέρῃ ληπτὸν lectores ludificatur in *Cyropæd.* IV. 2. 46. Δεινὸν γὰρ τῶν εἰη, ὦ Κύρε, εἰ ἐν θήρῃ ΜΕΝ πολλάκις ἄσιτοι καρτεροῦμεν, — ὄλβον ΔΕ ὄλον πειρώμενοι θηρῶν [εἰ] ἐμποδῶν τι ποιησαίμεθα γενέσθαι ἡμῖν — [οὐκ ἂν πρέποντα ἡμῖν δοκοίημεν ποιεῖν]. Interpolatum est alterum εἰ valde importuno loco, quo facto apodosis deesse visa et de suo commentus est Graeculus nescio quis οὐκ ἂν — ποιεῖν. Bonum factum quod istae interpolationes tam inficetae sunt et cum scriptoris sententia tam male conveniunt. Non quaeritur enim quid eos deceat aut non deceat facere (τὰ πρέποντα) sed quid conducat maxime et posthac sit maxime profuturum. Deletis verbis spurii optime procedunt omnia habentque Atticae et Xenophonteae dictionis colorem. Δεινὸν τῶν εἰη εἰ ἐν θήρῃ ΜΕΝ — καρτεροῦμεν, — ὄλβον ΔΕ ὄλον πειρώμενοι θηρῶν ἐμποδῶν τι ποιησαίμεθα, ut in Aristophanis *Pluto* vs. 329:

δεινὸν γὰρ εἰ τριωβόλου μὲν οὐνεκα
ὠσιζόμεσθ' ἐκάστο' ἐν τήκκλῃσι,
αὐτὸν δὲ τὸν Πλοῦτον παρῆιν τῷ λαβεῖν.

ut καρτεροῦμεν et ποιησαίμεθα apud Xenophontem, sic apud Comicum ὠσιζόμεσθα et παρῆιν composita vides. Sic et Plato in *Apolog. Socrat.* pag. 28. D. ἐγὼ οὖν δεινὰ ἂν εἶην εἰργασμένος εἰ ὅτε ΜΕΝ με οἱ ἄρχοντες ἔταττον — ἔμενον, — τοῦ ΔΕ θεοῦ τάττοντος — λίποιμι τὴν τάξιν. Alia exempla sunt apud Aristoph. *Av.* 1225. Thucyd. VI. 79.

Addam unum ex Platone locum ut mendo liberem. Editur in *Cratylō* pag. 391. c. ἄτοπος μέντ᾽ ἐν εἰη μου, ὦ Σώκρατες, ἡ δέησις εἰ τὴν μὲν ἀλήθειαν τὴν Πρωταγόρου ὅλως οὐκ ἀποδέχομαι, τὰ δὲ τῇ τοιαύτῃ ἀληθείᾳ ῥηθέντα ἀγαπῶν ὥς του ἄξια, ubi corrigendum ἄτοπος μέντ᾽ ἐν εἰHN expuncto μου et ἡ δέησις. Pro εἰHN vitio εἰη irrepserat deinde nescio quis addidit μου ἡ δέησις.

Lysiae quoque huius rei observatio prodesse poterit. Editur in *Orat.* XXIX. pag. 182, 23. καὶ γὰρ ἂν δεινὸν εἶη εἰ οἱ μὲν τὰ τῶν ἰδιωτῶν ἀπολλύμενα τοῖς κλέπταις συνειδότες τοῖς αὐτοῖς ἐνέχΟΙΝΤΟ, οὗτος δὲ — μὴ τῆς αὐτῆς τιμωρίας τυγχάνοι. Viden' necessarium esse ἐνέχΟΝΤΑΙ, namque constat hoc quidem et pro certissimo ponitur, ut superioribus locis καρτεροῦμεν, ὠσιζό-

μεσθα, οὐκ ἀποδέχομαι, et additur optativus de ea re, quæ sitne futura an non sit in dubio relinquitur.

Cyrop. IV. 3. 15. νομίζω ἢν ἱππεὺς γένωμαι ἄνθρωπος πτηνὸς ΓΕΝέσθαι, male composita hæc sunt et inter se pugnant. Corrigendum: ἄνθρωπος πτηνὸς ἔσεσθαι, *FORE me arbitror.*

Cyrop. IV. 4. 2. οἱ δὲ [διηγούντο] ἃ Τ' ἐποίησαν καὶ ὡς ἀνδρείως ἔκαστα ἐμεγαληγόρου. Tenue sed certum indicium præbet vocula ΤΕ sic collocata interpolatum esse διηγούντο, quod et absque hoc indicio facile sentias male abundare.

Cyrop. IV. 5. 14. ἐπεὶ δ' ἐγένοντο πρὸς τῷ στρατοπέδῳ οἱ Φύλακες, ὥσπερ εἰρημένον ἦν ὑπὸ Κύρου, οὐκ εἰσαΦῆκαν αὐτοὺς πρὸ ἡμέρας. Cyrus ita edixerat (IV. 2. 26.) μέμνησθε ἥκειν πάλιν ὡς ἐμὲ Φάους ὄντος· ὡς σκότους γενομένου οὐδένα ἔτι προσδεξόμεθα. Itaque eodem sensu accipienda verba sunt οὐκ εἰσαΦῆκαν αὐτοὺς, quasi esset οὐ προσεδέξαντο, id est *in castra* ante lucem *non admiserunt, non intromiserunt.* Sed nullo modo εἰσαφίεναι eam significandi potestatem habere potest. Εἰσαφίεναι per se non est reiiciendum, quamquam bonos testes et fideiussores nullos habet. Proferuntur Strabo (XV. pag. 704) et Iosephus, quorum Strabo in scriptore Attico emendando perexiguæ auctoritatis est, Iosephus nullius. Sed esto εἰσαφίεναι optimæ notæ verbum esse, tamen in hunc locum non quadrat neque idem est quod προσδέχεσθαι.

Xenophon usus erat antiqua forma Attica εἰσέφρηκα, de qua diligenter egimus in *Var. Lectt.* pag. 575. ubi ex Hesychio attulimus:

Εἰσέφρηκεν: εἰσήγαγεν.

et

Εἰσφρήναι: εἰσάξει.

Emenda igitur: οὐκ εἰσΕΦΗΚΑΝ αὐτοὺς πρὸ ἡμέρας. Nemo mirabitur antiquam formam in Xenophontis libris admodum recentibus oblitteratam esse.

Cyrop. IV. 5. 17. ἃ δ' ἔχομεν ἡμεῖς, ὁρᾷς μὲν αὐτὰ, κρύπτει δὲ τούτων μὴδέν. Ineptum est αὐτά. Erat αὖ id est αὐτόC.

Cyrop. IV. 5. 22. ἐπεὶ προσδεχόμεθα πολεμίους ἤτοι μαχουμένους γε ἢ Πεισομένους παρέσεσθαι. Quae est tandem haec oppositio inter μάχεσθαι et πείθεσθαι? et quid est πείθεσθαι absolute positum? Perisse credo unam literulam et Ππεισομένους verum esse. Hostes αὐτὴν pugnam commissuri αὐτὴν foedus percussuri iamiam adfore dicuntur.

Cyrop. IV. 5. 47. postquam dixerat: ὁρᾶτε γὰρ δὴ ἵπποι ὅσοι ἡμῖν πάρεσιν, οἱ δὲ προσάγονται, ita pergit: εἰ μὲν οὖν ἄλλους ἔχετε [οἷσιν ἂν δοίητε αὐτοὺς] μεθ' ὧν ἂν [καὶ] κινδυνεύοιτε ἥδιον, ἐκείνοις δίδοτε· εἰ μὲντοι ἡμᾶς ἂν βούλοισθε παρατάτας μάλισα ἔχειν ἡμῖν αὐτοὺς δότε. Verba οἷσιν ἂν δοίητε αὐτοὺς sententiam impediunt et perturbant. Non enim hoc quaerunt sintne alii quibus hos equos dare velint, sed utrum aliis an sibi dare malint. Deinde sensu cassum καὶ delendum est.

Praeterea similitudine literarum elisa est vocula in: οἱ ΔΕ Προσάγονται. Restitue οἱ δ' ἔτι προσάγονται.

Cyrop. IV. 5. 48. ἣν δὲ λάβωμεν τοὺς ἵππους ἐψόμεθα ὑμῖν· καὶ μὲν δοκῶμεν ὠφελεῖν πλεον' ἔπ' αὐτῶν συναγωνιζόμενοι οὕτω προθυμίας οὐδὲν ἐλλείφομεν. Quia fort Graecitatis ratio et usus ut ἄφ' ἵππων μάχεσθαι dicatur, non ἐφ' ἵππων, emendandum: Ἄπ' αὐτῶν συναγωνιζόμενοι.

Cyrop. IV. 5. 51. Κυαξάρη ἐκλέξασθε ὁποῖ' ἂν οἴσθε αὐτῷ μάλισα χαρίζεσθαι. Tralaticium in omnibus libris hoc mendi genus est. Ἄν cum χαρίζεσθαι coniunctum est: itaque οἴεσθε scribendum. Sexcenties δοκεῖν, νομίζειν, οἶεσθαι, ἡγεῖσθαι cum infinitivis ἂν habentibus componuntur. ut V. 2. 26. οἶεσθ' ἂν ἐπιβῆναι. V. 2. 29. οἶε ἂν - ἰδεῖν. V. 3. 8. οἶε ἂν σὺν ἡμῖν γενέσθαι, et sic passim. In his perpetuo turbant libri etiam optimi, Platonis A., Demosthenis S. caeterique omnes. Scribae ἂν cum putandi verbo coniunctum esse rati indicativum stulte aut in optativum aut in coniunctivum refingunt. Pauca exempla vide. Isocrates πρὸς Δημόνικον pag. 4. c. ἐγὼ σοι πειράσομαι ὑποθέσθαι δι' ὧν ἂν μοι δοκοίηC πλεῖστον πρὸς ἀρετὴν ἐπιδοῦναι. Bekker. „imo δοκεῖC.” Vides quid pepererit errorem. Demosthenes pag. 627, 25. ὥς δ' ἂν μοι δοκεῖτε - ῥᾶξα μαθεῖν, alii

δοκῆτε. Idem pag. 43, 29. ὡς ἂν μοι βέλτιον - δοκεῖ παρασκευασθῆναι, optimus ὁ δοκη. pag. 52, 13. ἀποχρῆν ἐνίοις ὑμῶν ἂν μοι δοκεῖ, plerique δοκῆ. et saepissime alibi, praesertim apud Platonem. Sed quisquis meminerit hanc esse perversam scribarum et sciorum consuetudinem, ubique quod unice verum et sanum est reponet de suo.

Cyrop. IV. 6. 8. δέχομαι τε ἰκέτην σε καὶ τιμωρήσῃΝ σοι τοῦ παιδὸς σὺν θεοῖς ὑπισχνούμαι. Torquet se Editor ut subtilissimis rationibus demonstret τιμωρῶ σοι τοῦ παιδὸς recte dici potuisse. Hae ipsae λεπτολογίαι argumento sunt mendosae et mendaci scripturae aliquid praesidii frustra quaeri. Vera lectio non procul abest. Remota una literula corrigendum: καὶ τιμωρῆσιν σοι τοῦ παιδὸς ὑπισχνούμαι. Verbo τιμωρεῖν utitur V. 2. 8. ἀλλ' ἐγὼ σοι - ὑπεσχόμην τιμωρήσειν εἰς δύναμιν. et alibi. Τιμώρησις pro τιμωρία exquisite dicitur, ut a Platone *de Legg.* pag. 874. D.

Cyrop. V. 1. 1. ἀλλ' ἐγὼ καὶ δίδωμι σοι καὶ χάριν οἶμαι σοι πλείω ἔχειν ὅτι [ΕΜΕ] ἤτησας ἢ σὺ ἐμοὶ ὅτι λαμβάνεις. Postulat oppositio 'ut scribatur: οἶμαι σοι - ἢ σὺ ἐμοί. Deinde ἐμὲ ἤτησας incongruum est, quasi idem et ab alio petere potuisset. Optimum est supervacuum pronomen expungere. Rectissime enim inter se opponuntur ὅτι ἤτησας et ὅτι λαμβάνεις in verbis: καὶ χάριν οἶμαι σοι πλείω ἔχειν ὅτι ἤτησας ἢ σὺ ἐμοὶ ὅτι λαμβάνεις.

Turpe additamentum adhaesit *Cyrop.* V. 1. 7. ἐμοὶ τε ἔδοξε καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν τοῖς ἰδοῦσι μήπω φῦναι [μηδὲ γενέσθαι] γυνὴ ἀπὸ θνητῶν τοιαύτη ἐν τῇ Ἀσίᾳ. quod indicare, credo, satis est.

Video tamen Editorem vulgatam tueri in hunc modum: „distinguitur pulcherrima inter eas quae natae in Asia sint ab iis, quae aliunde venerint.” Sed ne dicam neminem umquam in tali re huiusmodi distinctione uti, non animadvertit id quod sequitur: μήπω φῦναι μηδὲ γενέσθαι γυνὴ ἈΠΟ ΘΝΗΤΩΝ τοιαύτη ἐν τῇ Ἀσίᾳ, nam si γενέσθαι genuinum est a verbis ἀπὸ θνητῶν divelli non potest. Spartani dicebant φῦναι pro

γενέσθαι, ut Agesilaus ad Leotychidam *Hellen.* III. 3. 1. δεκάτῃ μηνὶ τὸ ἔφους. Itaque Xenophon quoque φῦναι καὶ τραφῆναι et sim. dixit: et sic ad μήπω φῦναι adscripsit aliquis Atticum μηδὲ γενέσθαι.

Continuo sequitur: ἀλλὰ πάντως καὶ σὺ θέασαι αὐτήν. καὶ ὁ Κῦρος ἔφη· [Ναὶ] μὰ Δία, πολὺ γε ἤττον, εἰ τοιαύτη ἐστὶν οἷαν σὺ λέγεις. Perspicuum est Cyrum dixisse: *NON hercle faciam.* Itaque ναὶ spurium est. Mirum est quam titubare soleant Graeculi et omnia miscere in νῆ Δία, μὰ Δία, ναὶ μὰ Δία, οὐ μὰ Δία, quae certo et perspicuo discrimine diremta sunt.

Cyrop. V. 1. 10. εἰ δέ γε νόμος τεθείη μὴ ἐσθλοντας μὴ πεινῆν καὶ μὴ πίνοντας μὴ διψῆν μηδὲ ῥιγῶν τοῦ χειμῶνος μηδὲ θάλλεσθαι τοῦ θέρους, οὐδεὶς ἂν [νόμος] δυνήσκειν διαπράξασθαι ταῦτα πείθεσθαι ἀνθρώπους. Quam sit vulgata lectio absurda statim admonitus senties. Si *LEX* ferretur — non est ulla *LEX* quae efficere posset ut homines illi legi parerent. Quasi vero alia lex ferri aut possit aut soleat ut alii legi obtemperetur. Tolle νόμος et omnia plana erunt. Unde natum putemus? Ad loci initium in margine adscriptum de more est *NOMOC*, idque in textum se insinuavit.

Duo perinepta emblemata deprensa sunt et confutata in *Cyrop.* V. 2. 8. Xenophon dederat: ἐν δὲ δῶρον ἄπειμι ἔχων παρὰ σοῦ, ἀνθ' οὗ οὐδ' ἂν τὰ ἐν Βαβυλῶνι οὐδὲ τὰ πανταχοῦ ἥδιον ἂν ἔχων ἀπέλθοιμι. Post ἐν Βαβυλῶνι interpolatum est: εἰ καὶ πλεῖσά ἐστιν. et post πανταχοῦ alieno loco irrepsit ἀντὶ τούτου οὗ σὺ μοι δεδώρησαι, olim adscriptum ad verba ἀνθ' οὗ. Aperuit fraudem Hirschigius, cui Dindorf. calculum adiecit. Memineris similia hisce, id est perinde frigida et insulsa, saepe alibi latere.

Cyrop. V. 2. 17. τὸ δὲ κενιῆσθαι ὑπὸ τῶν βρωμάτων καὶ τῆς πόσεως πάνυ αὐτοῖς ὕϊκον [καὶ θηριῶδες] δοκεῖ εἶναι. Ad ὕϊκον interpretandum olim adscripsit nescio quis θηριῶδες diversa confundens. Est enim ὕϊκον primum *flagitiosum et spurcum*, quod in foeda libidine potissimum cernitur, deinde *illiberale et sordidum*. Melius Aelius Dionysius apud Photium v. Ὅτι κόν ὕδς ἰδίον, χοίρου ἔργον· „λέγεται τὸν Σωκράτην ἄλλων τε πολλῶν

παρόντων καὶ τοῦ Εὐθυδήμου εἶπεῖν ὅτι οὐκὼν αὐτῷ δοκοίη πάσχειν ὁ Κριτίας ἐπιθυμῶν Εὐθυδήμῳ προσκνῆσθαι (sic scrib.) ὥσπερ τὰ ὑἷδια τοῖς λίθοις." Ξενοφῶν Φησιν. in *Memorab.* I. 2. 30. Θηριῶδες contra *de immani feritate* poni solet, quae quum sit a *spurcitiis* et *sordibus* longe diversa, imperito sciolo suum θηριῶδες reddamus censeo. Etiamnunc cibis ac vino avide inhiare οὐκὼν μὲν ἐστὶ, θηριῶδες δ' οὐ.

Cyrop. V. 2. 30. ὁ λόγος οὕτως πολὺς ἤδη ἔσπαρται. Praecedens ΔΗ absorpsit praepositionem in Διέσπαρται.

Cyrop. V. 2. 33. εὐ δ' ἴσθι, — [ἵνα καὶ τοῦτ' εἰδῆς] οἱ πολλοὶ ἄνθρωποι ὅταν μὲν θαρρῶσιν ἀνυπόστατον τὸ φρόνημα παρέχονται. Summo iure haec Schneidero nullo modo tolerabilia esse visa sunt. Sublato emblemate plana et expedita sunt omnia.

Cyrop. V. 2. 37. ἄγε ἡμᾶς εὐθὺ [τὴν ἐπὶ] Βαβυλῶνος. duae scripturae in unum coaluerunt: εὐθὺ Βαβυλῶνος et τὴν ἐπὶ Βαβυλῶνος, quarum illa multo est potior acriorque.

Cyrop. V. 3. 37. — τοῦτο βαρύτατόν ἐστι τοῦ στρατεύματος· τοῦ δὲ βαρυτάτου ἡγουμένου ἀνάγκη ῥαδίως ἔπεσθαι πάντα τὰ ΘΑΤΤΟΝ ἰόντα· ὅταν δὲ τὸ ΤΑΧΙΚΤΟΝ ἡγῆται. Ipsa oppositio perspicue docet pro βαρυτάτου bis ΒΡΑΔυτάτου olim scriptum fuisse.

Cyrop. V. 3. 52. εἰπὼν - ὅτι ἐπὶ τῇ ὁδῷ ὑπομενοῖ δή. Codd. ἐπόμενοι, ἐπιμένοι et ἐπιμένοι δή. Latebat futurum optativi verbi ὑπομένειν. Verum vidit Hirschigius ὑπομενοίη reponens, cuius ultima vocalis in ΔΗ erat abscondita. Poterat unice vera haec lectio ex certa analogia reperiri. Quidquid exit in - ῶ ex - ἔω contractum habet optativum in - οίην, quidquid ex - ᾶω natum in - ῶην sine illa exceptione. Φιλοίην, μισοίην et ἀγαπῶην, μελετῶην. Itaque ἐρῶ habet ἐροίην, βαλῶ βαλοίην, γνωριῶ γνωριοίην, et ὑπομενῶ igitur ὑπομενοίην. Non esset opus haec quemquam doceri nisi librariorum natio in his formis vitiandis coniurasset. Dindorfius ὑπομενοῖ recepit quasi esset haec Graeca forma: quid putes facere alios? Platonis libri hoc genere men-

dorum toti conspersi sunt et vitia manifesta ipsa multitudine in tuto sunt. Pendent haec omnia ex opinionibus grammaticorum. Multa Dindorf. ausus est radicitus exstirpare. Erunt aliquando qui reliquas malas herbas evellant.

Non est haec recens librorum Platonis corruptela. Imperante Hadriano Aelius Dionysius ἐν τοῖς Ἀττικοῖς δυνάμειν annotavit (apud Phot. in v.) Εὐδοκιμοῖ καὶ εὐδοκιμοίη τὸ εὐκτικὸν ῥῆμα καὶ ποιοῖ καὶ ποιοίη καὶ ἄλλα τὰ ὅμοια σὺν τῷ Η καὶ ἄνευ τούτου, ex Platone *de Rep.* pag. 330. A. τῷ Σεριφίῳ — λέγοντι ὅτι οὐ δι' αὐτὸν ἀλλὰ διὰ τὴν πόλιν εὐδοκιμοῖ. Est vitium pervetus, sed vitium tamen.

Cyrop. V. 3. 53 ἐπὶ τὸν ὑπερίζοντα ἔπεμπε [καλῶν], vitiose abundare καλῶν ad Herodotum ostendi in *Var. Lectt.* pag. 455. Quid esset πέμπειν ἐπὶ τινα et ἐπὶ τι scioli ignorabant.

Cyrop. V. 4. 5. οἱ μὲν ἀμφὶ Γαδάταν ἰδόντες ὥσπερ εἰκὸς ἔφευγον, οἱ δ' αὖ [ὥσπερ εἰκὸς] ἐδίωκον. καὶ ἐν τούτῳ ὁ ἐπιβουλεύων τῷ Γαδάτῃ παίει αὐτὸν καὶ καιρίας μὲν [πληγῆς] ἀμαρτάνει, τύπτει δὲ αὐτὸν εἰς τὸν ὦμον [καὶ τιτρώσκει]. Remove primum insulse repetitum ὥσπερ εἰκὸς. Deinde πληγῆς expungendum, quod veteres *constanter*, ut et πληγᾶς, omittere solent. vid. *Var. Lectt.* pag. 340. Denique καὶ τιτρώσκει una litura delendum, quod qui de suo addidit nesciebat τύπτει plane idem esse atque δίδωσι πληγὴν id est τιτρώσκει.

Post pauca §. 6. elegans ellipsis a scriba obscurata est in verbis: ἡλίσκοντο οἱ βραδυτάτους ἔχοντες τοὺς ἵππους ὑπὸ τῶν ταχίστων, imo vero ὑπὸ τῶν ταχίστων. nempe τοὺς ἵππους ἐχόντων. Non enim a *velocissimis* capiebantur, sed ab iis qui *equis velocissimis* utebantur.

Cyrop. V. 4. 7. γνόντες οἱ πολέμιοι τὸ ὅν ἐτράπησαν εἰς φυγὴν. In optimo Codice D. (cuius multo maior ratio quam vulgo fit habenda est) legitur ἐτράποντο, quam *egregiam lectionem* merito vocat Schneider. Editor contra ἐτράπησαν intactum reliquit et apud Lycophronem et Herodianum τραπήναι εἰς φυγὴν legi narrat. Apud Lycophronem et Herodianum, ὧ μοῦσαι φίλαι! Itaque ex Graeculorum faece mendosis apud Xenophontem

scripturis praesidia quaeruntur. Me quidem longus usus docuit pro *convertisse se* Veteres summa constantia *ubique* *τραπέσθαι* dicere, sequiores autem nonnumquam Veterum exemplo *τραπέσθαι* usurpare, sed frequentissime forma novicia *τραπήναι* uti, quae ut aliae plures ex lingua HomERICA et hinc aliquo usu Tragico-
 rum sequiore aetate recocta est et crebro usu trita. Apud Xenophontem igitur *ἐτράπησαν* mendum est et macula habemus-
 que gratiam optimo testi qui solus servavit verum: *ἐτράποντο*
εἰς Φυγὴν.

Cyrop. V. 4. 8. *ἐνταῦθα δὴ καὶ ἄρματα ἤλiskeτο*. — *Ξenia δὲ καὶ ΠΕΡΙτεμνόμενα ὑπὸ τῶν ἱππέων ἤλiskeτο*. Quid est hoc quaeso negotii τὰ ἄρματα ὑπὸ τῶν ἱππέων ΠΕΡΙτέμνεται? Imo vero ὙΠΟτεμνόμενα *intercluso ad suos reditu* capiebantur. Ὑπο-
 τέμνεσθαι *praecidere iter* et apud alios et apud Xenophontem satis est frequens.

Cyrop. V. 4. 14. *δέχου τάδε ξένια οἷα ἐγὼ δύναμαι*, supple-
 dum: *οἷα ἐγὼ ΔΟΤΝΑΙ δύναμαι*. Nihil est δύναμαι τὰ ξένια
 τάδε et facile ΔΟΤΝΑΙ ante ΔΤΝΑμαι excidere potuit.

Cyrop. V. 5. 43. *αὔριον δὲ πρὸς δεῦρ' ἐπὶ τὰς σὰς θύρας πα-
 ρέσονται οἱ ἐπικαίριοι*. — *σὺ δ' ἡμῖν ἔμβαλε παρὼν περὶ τούτου*.
 Quod Athenis οἱ *πρυτάνεις* in Comitibus dicuntur λόγον προτιθέναι
περὶ τινος id Xenophon solet saepius λόγον ἐμβάλλειν appellare.
 vide Schneideri notam. Supplendum igitur videtur σὺ δ' ἡμῖν
 ΛΟΓΟΝ ἔμβαλε. Quid sibi velit παρὼν additum quaerant alii.

Cyrop. VI. 1. 3. *ἐρωτῶν εἰ εἰδείη τί ἐν νῷ ἔχεις ὑπὲρ τῆς
 διαλύσεως τοῦ στρατεύματος ποιεῖν*, admodum vitiosa haec oratio
 est, sed manus Xenophontis servata est in Cod. D. *ἐρωτῶν εἰ
 εἰδείη τίνα γνώμην ἔχοις περὶ τῆς διαλύσεως τοῦ στρατεύματος*.

Iterum in §. 4. in libris est: *ἀδίκως ἄρα ἐγὼ Ὑστάσπου τοῦδε
 κατατιῶμαι*, sed quis umquam audit *κατατιῶσθαι τινος*. Iterum
 fert opem Codex D. *ἀδίκως ἄρα ἐγὼ ὡς ἔοικεν Ὑστάσπην αἰτιῶμαι*,
 hoc demum Graecum est. Nascitur tanta librorum discrepantia
 ex lacunarum supplementis, ubi ex verborum laceris laciniis
 sententia pellucet, quam alius aliter suis verbis sarcire conatur.

Cyrop. VI. 1. 7. οὐκ οἶδα — εἴ τι δεῖ λόγον ὅπου αὐτὰ τὰ ἔργα δείκνυσσι τὸ κράτιστον. Ut inter se opponuntur ἔργον et λόγος, sic ἔργα et λόγοι. Rectissime igitur Codex D. δεῖ λόγον.

Lectorum annotatiunculae et additamenta interdum in tuto latent, nonnumquam certis indiciis arguuntur, veluti *Cyrop.* VI. 1. 12. ἀντὶ δὲ τῶν ἀποθανόντων ἕτεροι ἐφηβήσουσιν [καὶ ἐπιγενήσονται], ὥς τε οὐδὲν θαυμάσθην εἰ ΠΑΝΤ' ἐν τάχει πάλιν ἡμῖν πράγματα παρέχειν δυνήσονται. Rectissime id dicitur de *adulescentulis*, qui MOX in aetate militari esse et arma ferre posse incipient, sed si erit expectandum dum pueri nondum nati sed ἐπιγενήσόμενοι bellum redintegrent, quis πάνυ ἐν τάχει relegat sine risu? Tenemus nunc homunciones ἐπ' αὐτοφώρῳ, qui ad ἐφηβήσουσιν adscripserunt imperite admodum ἐπιγενήσονται. Deinde uti fit cum copula Xenophonti obtruditur.

Cyrop. VI. 1. 13. ὁρῶ γὰρ ἡμῖν ἀντιπάλους προσιδόντας οἷς ἡμεῖς [εἰ ὧδε στρατευσόμεθα] οὐ δυνήσόμεθα μάχεσθαι. Expelle molestum emblemata ex sqq. §. 15. huc male invectum.

Cyrop. VI. 1. 38. εἰ γὰρ γένοιτο — ὅ, τι ἐγὼ σοι ἐν καιρῷ ἂν γενοίμην [αὐτὸν χρήσιμος]. Erat olim in margine ad verba ἐν καιρῷ adscriptum ἂν χρήσιμος, id est ἀντὶ τοῦ χρήσιμος, et hinc nata vulgata est. Notum est saepius ἐν καιρῷ eo sensu apud Xenophontem poni solere.

Cyrop. VI. 2. 39. γνωστῆρας ἐμοὶ προσαγαγὼν [καὶ ἐγγυητὰς] ἢ μὴν πορεύεσθαι σὺν τῇ στρατιᾷ λαμβανέτω ὧν ἡμεῖς ἔχομεν. Perineptum emblemata vides. Quos enim Attici omnes ἐγγυητὰς appellant, eos Xenophon ἱασί maluit γνωστῆρας dicere. Vide nunc mihi quam lepidum sit γνωστῆρας ΚΑΙ ἐγγυητὰς.

Erat in vetusto libro sic scriptum:

γνωστῆρας ἐμοὶ προσαγαγὼν ἐγγυητὰς

quae de more per copulam caeteris verbis agglutinantur.

Praeterea corrigendum: ἢ μὴν πορεύεσθαι.

Cyrop. VI. 4. 5. Panthea ad Abradatam ita dicit: τί οὖν ἐμεῖ δεῖ καθ' ἐν ἑκάστων λέγειν; τὰ γὰρ ἔργα οἱμαί σοι πιθανώτερα

παρεσχῆσθαι τῶν νῦν λεχθέντων λόγων. At nihil dum dixerat. Sententia manifesto est: — *quam omnia quae nunc dicere possem.* Itaque scribendum: τῶν νῦν ἄΝ λεχθέντων λόγων.

Cyrop. VII. 1. 1. τῷ δὲ Κύρῳ — προσήνεγκαν οἱ θεράποντες ἐμπιεῖν καὶ φαγεῖν. In optimo D. scriptum est ἐμφαγεῖν καὶ ἐμπιεῖν, quorum ἐμφαγεῖν sine controversia verum est et recipiendum. Proprie enim dicuntur ἐμφαγεῖν qui non otiose suo arbitrato cibum capiunt sed raptim cibo corpora curant proelium inituri et omnino festinantes. Cf. *Var. Lectt.* pag. 65. Sed ἐμπίνειν non esse huius loci videtur. Convivalia verba sunt ἐμπίνειν, ὑποπίνειν et ὑπερπίνειν. Qui poculis pauculis animum exhilarat ἐμπίνει, qui paullo copiosius genio indulget ὑποπίνει, et aut ὑποπεπωκώς aut ἀκροθώραξ dicitur, ut Latine *surpottus*. Qui in potando modum excedit ὑπερπίνει. Haec omnia a bello aliena, in quo satis est *sitim levare* πίνειν. Itaque pro ἐμπιεῖν καὶ φαγεῖν reponendum erit ἐμφαγεῖν καὶ πιεῖν.

Cyrop. VII. 1. 12. ἀλλ', ὦ ἄνδρες, ἀγαθοὶ γενώμεθα. Dubitanter Editor: „*nisi scribendum ἀλλ' ἄνδρες.*” Non erat punctum temporis dubitandum, quoniam numquam aliter quam sic Graeci loquuntur: γένεσθε ἄνδρες ἀγαθοὶ *fortes estote*, ἀνὴρ ἀγαθὸς γενόμενος ἀπέθανεν *fortiter pugnans occubuit*. et sim. unde ἀνδραγαθία natum est et ἀνδραγαθεῖν et ἀνδραγαθήματα. Homericum est ἀνέρες ἔξε, φίλοι, post Homerum omnes ἄνδρες ἀγαθοὶ dicebant.

Cyrop. VII. 1. 19. εἰ φθάσωμεν τοὺς πολεμίους κατακαυόντες οὐδεὶς ἡμῶν ἀποθανεῖται. Rectissime Codex D. ἦν φθάσωμεν. Futurum est φθήσομαι.

Post pauca §. 21. Ἐπέρχομαι ὑμῖν ἐπικουρήσων iterum veram scripturam Ἐρχομαι Codex D. obtulit.

Cyrop. VII. 4. 2. οὐδ' ἐπεμψε πῶποτε Πέρσῃν σατράπην οὔτε Κιλικίων οὔτε Κυπρίων ἀλλ' ἔρχονται αὐτῷ ἌΕΙ Οἱ ἐπιχώριοι βασιλεύοντες. Sententia admonet transponendum esse: οἱ αἰεὶ — βασιλεύοντες noto sensu. Sic et VI. 1. 23. ὡς ἐν ἀσφαλεῖ οἱ αἰεὶ μένοντες εἶεν. III. 3. 6. τοῖς αἰεὶ ἀξιωτάτοις. III. 3. 48. τοῖς αἰεὶ ἔξω οὔσιν. IV. 1. 2. ὧν ἂν αἰεὶ ἔχωμεν, VII. 1. 47. τῷ αἰεὶ

βασιλεύοντι. VIII. 4. 36. τῷ αἰεὶ καλὸν τι ποιοῦντι. VIII. 7. 23. τὸ αἰεὶ ἐπιγιγνώμενον. Adscripsi compluscula quia multi loci et apud alios et apud Xenophontem ad hunc modum emendandi supersunt.

Ecce iterum Crispinus. *Cyrop.* VII. 1. 32. καὶ οὗτοι μὲν ἐνταῦθα ἄνδρες ἀγαθοὶ γενόμενοι κατεκόπησαν [καὶ ἀπέθανον]. Estne multis verbis opus ut vincam multis post Xenophontem saeculis natum esse καὶ ἀπέθανον. Κατακοπῆναι est multis vulneribus contrucidatum esse, ut Iulius Caesar, et Iason Phraeus ὑπὸ νεανίσκων ἐπὶ τὰ — ἀποσφάττεται καὶ κατακόπτεται, in *Hellen.* VI. 4. 31. Quam dirum in modum Abradatas fuerit contrucidatus graphice Xenophon ostendit VII. 3. 8—10.

Cyrop. VII. 1. 42. ἔφασαν οἱ Αἰγύπτιοι· τί καὶ καλὸν ἂν ποιοῦντες σωθεῖμεν (scrib. σωθεῖμεν); καὶ ὁ Κῦρος αὐτῷ πρὸς τοῦτο εἶπεν· [Εἰ] τῶν τε συμμαχομένων μηδένα προδόντες [σωθεῖητε] τὰ τε ὅπλα [ἡμῖν] παραδόντες φίλοι τε γενόμενοι τοῖς αἰρουμένοις ὑμᾶς σῶσαι ἐξὸν ἀπολέσαι. Sciolus necessariam ellipsin explendo idque perverse faciendo corrumpit omnia. Cogitando supplendum est σωθεῖτε ἂν, non εἰ σωθεῖτε, et ad talem interrogationem τί καὶ καλὸν ἂν ποιοῦντες σωθεῖμεν; qui respondet solo participio utitur. Exemplorum plena sunt omnia, utar uno ut obiter vitium eximam. In Aeschyli *Promethæo* vs. 248. ubi Promethæus dixit:

θνητοῦς ἔπαυσα μὴ προδέρκεσθαι μόρον.

quaerenti Choro:

τὸ ποῖον εὐρὼν τῆσδε φάρμακον νόσου;

respondet, non quod in libris est:

τυφλὰς ἐν αὐτοῖς ἐλπιδας κατόψισα.

sed κατοικίσας, ut sibi εὐρὼν et κατοικίσας inter se respondeant.

Praeterea apud Xenophontem inutile et frigidum ἡμῖν in verbis τὰ ὅπλα [ἡμῖν] παραδόντες cum bono Codice D. removendum.

Cyrop. VII. 1. 43. μισθὸν ὑμῖν δοῖν ἂν πλεονα ἢ νῦν Ἑλαμβάνετε, natura rei postulat λαμβάνετε.

Cyrop. VII. 2. 8. κατασρατοπεδεύσας — ὅπου ἐδόκει ΤΟ ἐπιτηδεύ-

τατον εἶναι τῆς πόλεως. Soloecum τὸ rectissime omittit Codex r. cf. VII. 5. 37. εἰς δὲ που εἰδοκεῖ ἐπιτηδεῖον εἶναι. et alibi passim.

Cyrop. VII. 4. 3. πῖσά δ' ἡξίου γενέσθαι καὶ τοὺς μὲν Κᾶρας δόμοις ἀδόλως τε δέξεσθαι εἰς τὰ τεῖχη σφᾶς καὶ ἐπ' ἀγαθῷ τῷ Κύρου καὶ Περσῶν· αὐτοὺς δὲ [δόμοις θέλειν] ἀδόλως εἰσέναι [εἰς τὰ τεῖχη] καὶ ἐπ' ἀγαθῷ τῶν δεχομένων. Fatua et inficeta additamenta reseca, quorum illud compositionem verborum vitiat: ἡξίου δόμοις θέλειν, alterum inepte abundat et vexat nobis aures.

Post pauca legitur: εἰσῆλΑΤΟ εἰς τὰ τεῖχη καὶ παρέλαβε τὰ ἐρύματα. Attulit Editor locus, ubi ἐκπηδᾷ legitur. Frequens est ἐκπηδᾷ et ἀποπηδᾷ et εἰσπηδᾷ de iis qui se rapitū propriū aut necopinato aliquo irrumpunt, sed nemo sic verbo εἰσάλλεσθαι utitur. Vera lectio est in Codice D. εἰσῆλΘΕΝ εἰς τὰ τεῖχη, nisi forte olim fuerit: εἰσῆλθέ ΤΕ εἰς τὰ τεῖχη καὶ παρέλαβε τὰ ἐρύματα. Eodem verbo in eadem re utitur §. 5. νομίζω ἐπὶ κακῷ εἰσεληλυθέναι Καρῶν.

Duo futilissima emblemata furcellis expellenda sunt Cyrop. VII. 5. 20. ἡμεῖς δὲ θαρροῦντες εἰσώμεν [μηδὲν φοβούμενοι εἶσω] ἐννοοῦμενοι ὅτι οὗτοι — ἐκεῖνοί εἰσιν οὓς ἡμεῖς — ἐνικῶμεν. et post pauca §. 22. εἰ δὲ τις τοῦτο ἐννοεῖται [ὃ δὲ λέγεται φοβερὸν εἶναι τοῖς εἰς πόλιν εἰσιούσι] μὴ ἐπὶ τὰ τέγη ἀναβάντες βάλλωσιν, ubi vel orationis infantia sequiorem Graeculum arguit.

Bis dele interpolatum προηγόρευε Cyrop. VII. 5. 34. et 36. comparato loco simillimo VII. 5. 31.

Cyrop. VII. 5. 38. ἤκον ἀμήχανοι τὸ πλῆθος καὶ ὠθουμένων περὶ τοῦ προσελθεῖν μηχανή τε πολλή καὶ μάχη ἦν. Sensu vacuum est μηχανή et videtur scriba alias res agens et ἀμήχανοι quod praecedat ἐναυλον ἔχων id dedisse pro ΤΑΡΑΧΗ τε πολλή καὶ μάχη ἦν, ut in tali re assolet.

Cyrop. VII. 5. 47. νῦν δ' ἐπειδὴ καὶ ὁ φιλοπονώτατος πόλεμος ἸΑΝΑπέπαιται, δοκεῖ μοι ἢ ἐμὴ ψυχὴ ἀναπαύσεώς τινος ἀξιοῦν

τυγχάνειν. Affert Editor Cottae dictum de bello Mithridatico (Plut. *Incull.* 5): τὸν Μιθριδατικὸν πόλεμον οὐ πεπαῦσθαι ἀλλ' ἀναπεπαῦσθαι. sed uti debebat eo loco ad Xenophontem turpi errore liberandum. Quod bellum *confectum* est πέπαυται, quod *infortissimum* ἀναπέπαυται. Cyrus autem nunc gravissimum bellum plane confectum debellatumque habebat. audi modo §. 53. νῦν δὴ νενικήκαμεν τε τὴν μεγάλην μάχην καὶ Σάρδεις καὶ Κροῖσον ὑποχείριον ἔχομεν καὶ Βαβυλῶνα ἤρκαμεν καὶ ΠΑΝΤΑ κατεστράμεθα. Itaque Xenophon scripserat ὁ Φιλοπονώτατος πόλεμος Πέπαυται et importunum ἼΑΝΑ natum est ex sq. ἼΑΝΑπαύσεώς τινος τυγχάνειν.

In lepido loco vicino VII. 5. 50. μόνον οὐκ ἐν ταῖς ἀγκάλαις περιεφέρομεν αὐτοὺς [ἀγαπῶντες] illepidum ἀγαπῶντες sine mora expelle. Dixi de eo loco diligentius alibi.

Palmaris est Mureti emendatio in *Cyrop.* VII. 5. 70. ubi in libris est: ἐπιμελητέον ὅπως ΜΗΝΤΩΩΙ (μηνύσωσι) τὴν τῆς ἀρετῆς ἄσκησιν. Felicissime Muretus ὅπως μὴ ἀνήσουσι τὴν τῆς ἀρετῆς ἄσκησιν, ut in §. 75. ὁπόταν τις αὐτῶν ἀνῆ τὴν ἄσκησιν. Repererat in Codice Budensi ὅπως μὴ ἀνήσωσι: solent enim Graeculi futuri formam post ὅπως et ὅπως μὴ in coniunctivum convertere etiam cum turpi barbarismo. Supersunt loci innumerabiles et apud reliquos scriptores Atticos et apud Xenophontem ubi ὅπως et ὅπως μὴ scribarum vitio suum futurum amisit. Homines docti satis habent formas *barbaras* eliminare ut in *Cyrop.* VIII. 1. 1. ὅπως μήποτε αὐτοὺς τάγαθὰ ἐπιλείψει pro ἐπιλείψει, sed eodem iure reliqua quoque emendata oportuit.

Quoniam tot loci etiam nunc eo genere mendorum vitiiati circumferuntur pauca addam. Scribae et παραδιορθῶται (nam qui vulgo *correctores* audiunt ea quae corrigere volunt ut plurimum depravare solent) sicubi ὅπως et ὅπως μὴ cum *futuro* iunctum vidissent mutata vocali aut diphthongo futurum in coniunctivi aoristum deformabant. Non metrum, non sententia, non certus Graecitatis usus homunciones retinet: ἄμετρα et ἀδιανόητα et βαρβαρικά multa in Antiquorum scripta passim invexerunt. In *Nuvidus* vs. 258.

ὥσπερ με τὸν Ἀθάμανθ' ὅπως μὴ θύσετε.

et optimus Ravennas et caeteri omnes ὅπως μὴ θύσῃτε exhibent. In *Cyrop.* V. 1. 26. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι ὅπως ποιήσουσιν αὐτοὶ ἐροῦσιν. duo optimi Codices AG. contra sententiam ποιήσῃσιν offerunt.

Certum est ubicumque ὅπως et ὅπως μὴ in oratione elliptica *iudendi* et *vetandi* notionem habent futuri usum esse *necessarium* et *perpetuum*, ὅπως παρέσει μοι, ὅπως μὴ ἐρεῖς, ὅπως μου μὴ κατερεῖς et sim. Quid nostri correctores? Saepe de suo βλέπε vel δρα addunt, saepissime coniunctivi formam aut Graecam aut barbaram substituunt, ut in *Cyrop.* I. 3. 18. ὅπως μὴ ἀπαλεῖ in libris est ἀπόλῃ. VII. 1. 18. ὅπως δὲ κράτιςοι φανείσθε, libri φανῆσθε, quorum illud soloecum est, hoc prorsus barbarum. Et in his quidem ubi fraus perpluit docti homines rationi magis quam librorum auctoritati obtemperant, sed ubi in eodem mendi genere verbi forma saltem Graeca est abstinere manum, ut in *Cyrop.* I. 2. 5. προσατεύουσιν ὅπως καὶ οὗτοι τὰ καθήκοντα ἀποτελῃσιν, ubi latet Attica forma futuri ἀποτελοῦσιν, multisque aliis locis eadem de causa eadem loquendi forma reponenda est, qua veteres usos satis constat. Omnino suspicaces esse debemus in iis omnibus, in quibus recentioris aetatis συνήθεια a veterum usu diversa abibat. Sunt enim suapte natura homines ad suam dicendi consuetudinem εὐεπίφοροι et vetustis novicia substituunt. Invat id in *Cyropaedia* in uno mendorum genere demonstrare. Sunt quaedam futurorum forinae, quae *Atticae* appellantur, quia apud sequiores formam mutaverunt: καλῶ, γαμῶ, γαμοῦμαι, τελῶ, ἐλῶ Attica sunt, καλέσω, γαμήσω, γαμηθήσομαι, τελέσω, ἐλάσω Graeculorum. Est ea formarum diversitas certa et perpetua. Nemo Veterum καλέσω, γαμήσω cet. dicebat, et sequiores numquam forma καλῶ, γαμῶ cet. utebantur. Hucusque igitur res est simplicissima, et quemadmodum hominum, sic etiam linguarum aetates, ex formis facile cognoscerentur, si modo stolidi correctores a monumentis Veterum impuras manus abstinuissent. Sedulo de vetere usu eruditi Ἀττικισαί exposuerunt. Ἐκ τῶν Ἀττικῶν Ὀνομάτων Aelii Dionysii apud Photium haec supersunt:

Καλοῦμεν ἀντὶ τοῦ καλέσομεν.

Καθαίρῃσετε, οὐ καθελεῖτε.

Οὐκ ἐγκαλεῖς (Codex οὐκ ἐντελεῖς) ἀντὶ τοῦ οὐκ ἐγκαλέσεις.

et multa his similia apud Moeridem leguntur: Ἀλεῖς — ἀλέσεις pag. 17. Διαβιβῶ — διαβιβάσω pag. 124. Ἐλῶ — ἐλάσω pag. 146. Κελῶ — καλέσω pag. 216. Quas Pierson. pag. 17. admiratur „glossas per totum Suidae opus veluti totidem gemmulas dispersas” sciendum est omnes Aelii Dionysii esse, cuius Ὀνόματα Ἀττικά, ubi nos Photii Lexicon in lacunis destituit, Suidas Photiana omnia describens solus servavit, in his:

Ἀλῶ ἀντὶ τοῦ ἀλέσω. Φιλύλλιος.

Ἀναβιβῶμαι ἀντὶ τοῦ ἀναβιβάσομαι. Ἀμειψίας.

Ἀναπετῶ ἀναπετάσω. Μένανδρος.

Nunc in *Cyropaedia* correctores isti quid egerint spectemus. I. 4. 20. pro ἐλῶ ἐλάσω dederunt. Futurum esse παρακαλεῖ VII. 5. 23. non viderunt: itaque salvum evasit, sed II. 3. 22. pro καλεῖς apparet καλέσεις. Fugit eos futurum esse γαμεῖ V. 2. 12. et γαμοῖτο VIII. 5. 19. et abstinuere manus. Sed futurum γαμεῖς VIII. 4. 20. in γαμήσειας corruerunt, ut τελοῦσιν VIII. 6. 3. in τελέσουσιν. et in *Cyrop.* I. 6. 3. διατελῶ ἐπιμελόμενος in διατελέσω converterunt. Sic et Atticum ἀχθέσομαι passim refingunt in ἀχθήσομαι et ἀχθεσθήσομαι vide ad ἀχθέσει VIII. 4. 11.

Omnibus his locis nunc Xenophontis manus aut servata est aut restituta, sed passim apud alios Atticos vitiosae Graeculorum lectiones pertinaciter haerent.

Cyrop. VII. 5. 74. οἱ νομίζουσι τὸ μὲν πονεῖν ἀθλιώτατον, τὸ δὲ ἀπόνως βιοτεύειν ἡδυπάθειαν. Ipsa concinnitas sententiae ducit ad ἀθλιότητα pro ἀθλιώτατον, et sic in optimo libro D. diserte scriptum est. Notum est compendium, unde huiusmodi confusiones (— ὀτατος — ὠτατος et — ὀτητος — ὀτητα) oriantur.

Verissimum est quod legitur in *Cyrop.* VII. 5. 80. τοσούτῳ τὰγαθὰ μᾶλλον εὐφραίνει ὅσῳ ἂν μᾶλλον προπονήσας τις ἐπ' αὐτὰ Ἀπ' ἡ, sed ut sit Graeca oratio expuncta praepositione scribendum ἐπ' αὐτὰ Ἰη. Quis est in tali re verbo ἀπίεμαι locus?

Cyrop. VIII. 1. 1. πολλάκις — κατενόησα ὅτι ἄρχων ἀγαθὸς οὐδὲν διαφέρει πατρὸς [ἀγαθοῦ]. οἱ τε γὰρ πατέρες προνοοῦσι τῶν παιδῶν ὅπως μήποτε αὐτοὺς τὰγαθὰ ἐπιλείψει κτέ. Apage mihi

insulsum additamentum ἀγαθοῦ. Tenerrimi affectus est nomen πατήρ, in quo sunt omnia, ut in πατήρ δ' ὡς ἡπιος ἦεν. Continuo sequitur: οἱ πατέρες προνοοῦσι τῶν παιδῶν, non οἱ ἀγαθοὶ τῶν πατέρων. Sic et in *Cyrop.* VIII. 2. 9. — πατήρ καλούμενος. et VIII. 8. 1. ὡς πατέρα ἐσέβοντο. Herodotus III. 89. λέγουσι Πέρσαι ὡς Δαρεῖος μὲν ἦν κάπηλος, Καμβύσης δὲ δεσπότης, Κύρος δὲ πατήρ. Non poenitebit cum his componere optimi Plinii Epistolam V. 19.

Cyrop. VIII. 1. 4. εὐρήσετε — (τὴν πόλιν) τὴν μάλιστα τοῖς ἄρχουσιν ἐθέλουσαν πείθεσθαι ταύτην ἡκιστα τῶν πολεμίων ἀναγκαζομένην Ἑπακούειν. Verbum ὑπακούειν cum genitivo coniunctum cum Graecitatis natura et ingenio pugnat. Legitur tamen saepe in libris nostris sed ubique cum vitio ambulat irrepsitque aut pro Ἑπακούειν aut pro simplici ἀκούειν. Ἑπακούειν est *vocatum venire*, *vocatum* aut *citatum respondere*, habetque semper et ubique dativum in frequentissimo omnium usu. *Dicto audientem esse* dicitur ἀκούειν, ut in vetere oraculo:

εὐδαιμον πολέθρον ἐνδὸς κήρυκος ἀκοῦον.

et in lepido versu Solonis:

εἰπεῖν μοι Κριτίῃ ξανθότριχι πατὴρ ἀκούειν.

neque aliter Xenophon *Cyrop.* VIII. 6. 1. τοὺς χιλιάρχους — οὐκ ἄλλου ἢ ἐαυτοῦ ἐβούλετο ἀκούειν.

Ἀκούειν igitur et πείθεσθαι idem significat et inter se permittantur. Solon ubi iusserat Critiam πατὴρ ἀκούειν addidit:

οὐ γὰρ ἀμαρτινῶν πείσεται ἡγεμόνι.

Xenophon quoque in eadem sententia duobus verbis diversis usus scripserat τοῖς ἄρχουσι πείθεσθαι et τῶν πολεμίων Ἀκούειν.

Verbum insiticiū corrumpit locum in *Cyrop.* VIII. 1. 6. ὡς δὲ τότε ἔδοξεν οὕτω καὶ νῦν ἔτι [ποιοῦσιν] οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν ὑπὸ βασιλεῖ ὄντες θεραπεύουσι τὰς τῶν ἀρχόντων θύρας. Expunge ποιοῦσιν et omnia recte et ordine procedent.

Cyrop. VIII. 1. 7. ταῦτα καὶ οἱ μετ' ἐκείνων βασιλεῖς [νόμιμα] ἔτι καὶ νῦν διατελοῦσι ποιοῦντες. Scribendum arbitror: ταῦτα - βασιλῆς expuncto νόμιμα vel quod in D. est ὡς νόμιμα, in quo etiam clarius scholii forma conspicitur.

Multas vidi absurdas interpolationes sed non memini me umquam vidisse absurdiorē quam in *Cyrop.* VIII. 1. 44. Xenophon dixerat: ὥςτε καὶ οὗτοι (οἱ δοῦλοι) αὐτὸν ὥσπερ οἱ ἄριστοι πατέρα ἐκάλουν ὅτι ἐπεμέλετο αὐτῶν, deinde multis post saeculis homo Graecus nescio quis φιλελεύθερος indignabundus non optime Graece adscripsit: ὅπως ἀναμφιλόγως ἀεὶ ἀνδράποδα διατελοῖεν. Haec multi adhuc magna gravitate pro Xenophonteis legunt: ΠΑΤΕΡΑ ἐκάλουν ὅτι ἐπεμέλετο αὐτῶν ὅπως ἀναμφιλόγως ἌΕΙ ἈΝΔΡΑΠΟΔΑ διατελοῖεν. Mancipium et ἀνδραποδῶδης sit necesse est qui talem *patrem* non exsecratur.

Cyrop. VIII. 1. 47. τὸ μὲν ΠΕΡΙελεῖσθαι αὐτῶν τὰ ὅπλα — ἀπεδουκίμασεν. *Arma adimere* constantur dicitur παραιεῖσθαι τὰ ὅπλα: itaque ex bono Codice D. dudum ΠΑΡελεῖσθαι receptum oportuit.

Cyrop. VIII. 2. 5. ἀνάγκη τὸν ἐν βραχυτάτῳ διατρίβοντα τοῦτον καὶ ἄρις διηναγκάσθαι τοῦτο ποιεῖν. Nihil Editorem offendit ἀνάγκη διηναγκάσθαι, nisi quod „*abundantius dictum*” admonet. Remoto intolerabili pleonasmo sententia suadente rescribendum ἀνάγκη — τοῦτον Ὡς ἄρις ἐξεργάσασθαι τοῦτο, expuncto ποιεῖν, ut paullo post: ἀνάγκη ταῦτα — πολὺ διαφέροντως ἐξεργάσασθαι (sic D.) ἕκασον.

Cyrop. VIII. 3. 6. ἐπεὶ δὲ σκοποῦντοιν αὐτοῖν ταῦτα συνέδοξεν ἐκέλευσε τὸν Φεραύλαν ἐπιμεληθῆναι ὅπως ἂν ΟΥΤΩ γένηται αὐρίον ἢ ἔλασις [ὥσπερ ἔδοξε καλῶς ἔχειν]. Sciolus, qui ultima de suo addidit, non intellexit οὕτω ad praecedentia referri, οὕτως ὡς αὐτοῖν σκοποῦντοιν συνέδοξεν.

Simile emblemata expellendum VIII. 3. 34. οὕτω δὲ τότε ὑπὸ Κύρου κατασθεῖσα ἔλασις [οὕτως] ἔτι καὶ νῦν διαμένει [ἢ βασιλείῳς ἔλασις]. In margine de more adscriptum est ἢ βασιλείῳς ἔλασις ut passim etiam in nostris libris quod est in textu memorabile verbo in libri ora indicari solet.

Manifestum in paucis tenemus Graeculi additamentum in *Cyrop.* VIII. 3. 35. ἐκπώματα αὐτῷ — ἐμπιμπλὰς προὔπινε [καὶ

ἔδωρεϊτο]. Nesciebat homo quid esset προκλίνειν τί τινι. Satis hunc errorem refutavimus in *Nov. Lectt.* pag. 396.

Cyropaed. VIII. 3. 37. ποίων πλουσίων; τῶν μὲν οὖν σαφῶς ἀποχειροβίΩτων. Sumsit vocabulum ab Herodoto III. 42. οὐκ ἔδικαίωσα φέρειν ἐς ἀγορὴν καί περ ἐὼν ἀποχειροβίΟτος, namque sic omnes boni Codices exhibent, non — Ωτος. Eadem forma Xenophonti quoque ex Cod. D. reddenda. Sunt enim haec ex nomine βλοτος composita, ut ἀβλοτος εὐβλοτος. In Euripidis *Hippolyto* 821. in libris est:

κατακονὰ μὲν οὖν ἀβίΩτος βλος.

contra metrum et sententiam. Recte emendatum ἀβίΟτος βλος, ut ἄδωρα δῶρα et sim. Sic et qui victum πανίδης quaerit ἀποχειροβίΟτος appellari debuit.

Cyrop. VIII. 3. 44. ὅστις οὖν ἰσχυρῶς χρήμασιν ἡδεταὶ εὖ ἴσθι τοῦτον καὶ δαπανῶντα ἰσχυρῶς ἀνιᾶσθαι. Quis ferat soloecum εὖ ἴσθι ἀνιᾶσθαι? Emendaverim: εὖ ἴσθ' ὅΤΙ τοῦτον — ἀνιᾶσθαι ἘΑΝΑΓΚΗ.

Simili modo corrigendus locus VIII. 7. 12. ἂ σάφ' ἴσθι τῷ εὐφραίνεισθαι πολλὰς ἀσχολίας παρέχΕΙΝ, imo vero ἴσθ' ὅτι — παρέχΕΙ.

Cyrop. VIII. 4. 6. τὸν Κῦρον — εἴ τι ἡδὺ δόξειε λαβεῖν μηδὲν τούτων μόνον καταδαπανᾶν ἀλλ' ἔργον ἔχειν δεόμενον τούτου κοινωνεῖν τοὺς παρόντας. Ultima sensu cassa sunt. Tres libri ΤΟΝ δεόμενον servant. Scrib. ἔργον ἔχειν τὸν δεόμενον τούτου κοινωνεῖν, expuncto τοὺς παρόντας, quod nescio quis propter sqq. καὶ τῶν ἀπόντων importune adiecit.

Cyrop. VIII. 4. 23. καὶ ταῦτα μὲν δὴ οὕτω διεσκώπτΕτο. Tralaticio errore scriptum pro διέσκωπτο. Sexcenties sic videbis in libris plusquamperfecti formam in imperfecti depravatam, ἐπέμπετο pro ἐπέπεμπετο, ἡγγέλλετο pro ἡγγελτο similiaque permulta, sed loci cuiusque sententia numquam te incertum aut dubium relinquet.

Cyropaed. VIII. 7. 17. οὐδὲ γὰρ νῦν τοι τήν γ' ἐμὴν ψυχὴν

ἐωρᾶτε, ἀλλ' οἷς διεπράττετο τούτοις αὐτὴν ὡς οὖσαν κατεφωρᾶτε. Alit hic locus vitium, quod ex Ciceronis interpretatione (*de Senect.* 22.) deprendi facile potest et emendari: „*Nec enim dum eram vobiscum animum meum videbatis; sed cum esse in hoc corpore ex iis rebus, quas gerebam, intelligebatis.*” Animadvertisne haec apud Ciceronem recte dici, apud Xenophontem non item? Nondum etiam? Si apud Ciceronem legeretur *ex iis rebus quas gerebat*, probaresne? Minime gentium, inquis. Itaque Xenophonti quoque redde suum *διεπραττομην* pro *διεπράττετο*.

Cyropaed. VIII. 7. 28. πάντας δεξιωσάμενος *CT*Νεκαλύφατο καὶ οὕτως ἐτελεύτησεν. Nemo veterum sic loquitur, 'ΕΝεκαλύφατο omnes constanter dicebant. In usu frequentissimo semper *ἐγνεκαλύφθαι* et *ἐκνεκαλύφθαι* dici videbis, ut paullo ante: *ὅταν δ' ἐγὼ 'ΕΓκαλύψωμαι*. et alibi passim. Satis est videre viros doctos ad Aristophanis *Plutum* 707.

μετὰ ταῦτ' ἐγὼ μὲν εὐθὺς 'ΕΝεκαλυψάμην.

et imprimis Dawesium *Miscell. Crit.* pag. 209. Quia *συν-* et *ἐν-* in libris vix discernuntur et sequiores praeter usum Veterum *συγκαλύπτομαι* dicebant, hoc contagio tacta sunt scripta antiquorum, ut in Xenophontis *Symposio* I. 14. *CTΓκαλυψάμενος κατέκειτο*, sed in usu certo scribarum errores contemnimus.

C. G. C.

HIPPOCRATIS LOCUS CORRECTUS.

Legebatur apud Hippocratem in Galeni libris (XVIII. 1. 307) οὐ μέντοι διισχυριεῖν γε εἰ ὀλισθάνοι ἂν ἢ οὐ. Magna gravitate Galenus interpretatur pag. 309. τὸ ἰσχυριεῖω δηλοῖ τὸ ἰσχυρικῶς ἔχω παραπλησίως τῷ ὀψείω δηλοῦντι καὶ αὐτῷ τὸ ὀπτικῶς ἔχω et apponit Homeri versum:

τῷ β' οἷγ' ὀψείοντες αὐτῆς καὶ πολέμοιο.

Ergo neque ipse nec caeteri interpretes vulgatae vitium perpexerant. Male abundat una literula, namque Hippocrates *fulurum* Ionicum posuerat: οὐ μέντοι διισχυριεῖω γε.

C. G. C.

ADVERSARIA CRITICA AD DEMOSTHENEM.

Cap. I.

DE CODICE PARISINO S.

Quum nuper feriatas animi relaxandi et exhilarandi causa Parisios viserem celeberrimum unum omnium Demosthenis Codicem otiose meo arbitratu per dies complusculos versavi. Non quaerebam novas lectiones, quae forte superiorum aciem fugissent. Tam praeclare et luculenter eximius liber *κεκαλλιγράφηται* et tanta cura Bekkerus messem et in Dindorfii gratiam Fredericus Dubnerus meus, (quo neque candidiorem quemquam neque magis industrium et in Codicibus excutiendis oculatiorem hominem videre me memini) spicas collegit nihil propemodum ut addi posse videatur, sed hoc agebam potissimum primum ut ex Codicis ipsius inspectione ad Demosthenem emendandum mente liberiore et perspicaciori uterer (qui eximius fructus est palaeographicae facultatis ex diuturna librorum veterum lectione partae et corroboratae), deinde ut correctorum artes et fraudes quam diligentissime possem investigarem, de quibus erit infra dicendi locus.

Primum in gratiam et commodum eorum, quibus postea praestantissimum omnium librum adire et consulere continget, quid in eo contineatur ita indicabo ut facile sit quemlibet Demosthenis locum statim reperire et explorare.

Fol. 2. Recto.

Δημοσθένους ὀλυνθιακὸς Α.

Ἐντὶ πολλῶν ὧ ἄνδρες ἀθηναῖοι

explicit fol. 4. verso. Manus recentior subscripsit

HH|Δ|ΔII.

Fol. 5. R.

Ὀλυνθιακὸς Β.

Ἐπὶ πολλῶν μὲν ἂν τις ἰδεῖν ὧ ἂν

expl. fol. 8. R. subscriptum est:

HH|Δ|ΔΔΔΔII.

Fol. 8. R. columnā II.

Ὀλυνθιακὸς Γ.

Οὐχὶ ταῦτά παρίσταται μοι γινώ

expl. Fol. 12. R.

HHHΔΔΠ.

Fol. 12. R. col. II.

Δημοσθένους κατὰ Φιλίππου.

Εἰ μὲν περὶ καινοῦ τινος πράγμα

expl. Fol. 17. v.

HHHH|Δ|Δ.

Fol. 18. R.

περὶ τῶν ἐν χειρρονήσει.

Ἐδει μὲν ὧ ἄνδρες ἀθηναῖοι τοὺς

expl. Fol. 24. v.

|H|Δ|ΔΔΔΔ.

Fol. 25. R.

περὶ ἀλονηήσου.

Ὡς ἄνδρες ἀθηναῖοι οὐκ ἔστιν ὁ

expl. Fol. 28. R.

HHHΔΔΔΔΠ

τόμος Α.

Φιλιππικοὶ λόγοι 5.

XXHH|Δ|ΔΔΔΠ.

Fol. 28. R.

περὶ τῆς εἰρήνης.

Ὅρῳ μὲν ὧ ἄνδρες ἀθηναῖοι τὰ

expl. Fol. 31 v.

ΗΗΠΙ.

Fol. 31. v.

κατὰ Φιλίππου Β.

Ὅτ' ἂν ὧ ἄνδρες ἀθηναῖοι λόγοι

expl. Fol. 34. v.

ΗΗ|Δ|ΔΔΔΔ.

Fol. 35. R.

κατὰ Φιλίππου Γ.

Πολλῶν ὧ ἄνδρες ἀθηναῖοι λό

expl. Fol. 41 v.

|Η||Δ|ΔΔΔ.

Fol. 41 v.

κατὰ Φιλίππου Δ.

Καὶ σπουδαῖα νομίζων ὧ ἄνδρες

expl. Fol. 49 R.

|Η|ΗΔΔΔΠΠΙ.

Fol. 49. R.

πρὸς τὴν ἐπιστολὴν τὴν Φιλίππου.

Ὅτι μὲν ὧ ἄνδρες ἀθηναῖοι Φι

expl. Fol. 51 v.

Η|Δ|ΔΔΔΔΠΙ.

Fol. 51. v.

κατὰ ἀνδροτίωνος παρανόμων.

Ὅπερ εὐκτήμων ὧ ἄνδρες δικα

expl. Fol. 61 R.

|Η|ΗΗ|Δ|ΔΔΔ.

Fol. 61. R.

κατὰ τιμοκράτους παρανόμων.

Τοῦ μὲν ἀγῶνος ὧ ἄνδρες δικασαὶ
expl. Fol. 85 R. sine subscriptione.

Fol. 85. R.

κατὰ ἀριτοκράτους.
Μηδεὶς ὑμῶν ὧ ἄνδρες ἀθηναῖ
expl. Fol. 110 v. nihil subscriptum.

Fol. 111. R.

περὶ τῆς ἀτελείας πρὸς λεπτίνην.
Ἄνδρες δικασαὶ μάλιτα μὲν εἰ
expl. Fol. 130 R.

Χ|Η|ΗΠΙΙΙ.
διώρθωται μετρίως.

Fol. 130 v.

κατὰ μειδίου περὶ τοῦ κονδύλου.
Τὴν μὲν ἀσέλγειαν ὧ ἄνδρες δικα
expl. Fol. 157 v.

XXIII
διώρθωται μετρίως.

Fol. 157. v.

Δημοσθένους ὑπὲρ τοῦ σεφάνου.
Πρῶτον μὲν ὧ ἄνδρες ἀθηναῖ
expl. Fol. 196 v.

ΧΧ|Η|ΗΗ|Δ|ΔΠΙΙΙ.

Fol. 197 R.

περὶ τῆς παραπρεσβείας.
Ὅση μὲν ὧ ἄνδρες ἀθηναῖ
expl. Fol. 235 v.

ΧΧΧΗΗ|Δ|ΔΔΔ.
ἀντεβλήθη manu recent.

Fol. 235. v.

κατὰ ἀριστογέιτονος.
Πάλαι καθήμενος ὧ ἄνδρες.
expl. Fol. 246. R. nihil subscriptum.

Fol. 246. v.

B.

expl. Fol. 249 R. nihil subscriptum.

Fol. 249 v.

κατὰ νεαίρας.

expl. Fol. 265. R.

XHHHHH|Δ|I.

Fol. 265. R.

παραγραφὴ ὑπὲρ Φορμίωνος.

expl. Fol. 271 v. nihil subscriptum.

Fol. 272. R.

κατὰ σεφάνου ψευδομαρτυριῶν.

expl. Fol. 301 R.

|H|HH|Δ|ΔΔΔΔIII.

Fol. 301 R.

κατὰ σεφάνου ψευδομαρτυριῶν δεύτερος.

manu recentiore.

expl. Fol. 304 R. nihil subscriptum.

Fol. 304 R.

παραγραφὴ πρὸς πανταίετον.

expl. Fol. 310 v. nihil subscriptum.

Fol. 311 R.

παραγραφὴ πρὸς ναυσίμαχον καὶ ξενοκλήην.

expl. Fol. 314 R.

HH|Δ|ΔΔ.

Fol. 314 v.

παραγραφὴ πρὸς ζηνόθεμιν.

expl. Fol. 317 v. nihil subscriptum.

Fol. 318 R.

πρὸς ἀπατούριον παραγραφὴ.

expl. Fol. 322 v. nihil subscriptum.

Fol. 323 R.

πρὸς Φορμίωνα περὶ δανείου.

expl. Fol. 329 R. nihil subscriptum.

Fol. 329 R.

πρὸς τὴν λακρίτου παραγραφὴν.

expl. Fol. 334 v.

ΗΗΗΗΔΔΔ.

Fol. 335 R.

προίμια.

expl. Fol. 352 R.

ΧΗΗΗ|Δ|ΔΔ.

Fol. 352 R.

ἐπιστολαί.

περὶ τῆς ὁμονοίας.

παντὸς ἀρχομένῳ σπουδαίου

expl. Fol. 354 R.

ΗΔΔΔΠ.

Fol. 354 R.

περὶ τῆς θηραμένουσ βλασφημίας.

Δημοσθένησ τῇ βουλῇ καὶ

expl. Fol. 355 v.

ΗΙ.

Fol. 355 v.

περὶ τῆς ἰδίας καθόδου.

expl. Fol. 358 R.

ΗΗΔΠΙΙ.

Fol. 358. v.

πρὸς ἡρακλέωδωρον.

expl. Fol. 359 R.

ΔΔΔΔ.

Fol. 359 R.

περὶ τῶν λυκούργου παίδων.

expl. Fol. 363 v.

|H|HHH|Δ|ΔΔ.

Fol. 364 R.

κατὰ ἀφόβου ἐπιτροπῆς.

Α.

expl. Fol. 372. R.

|H|H|Δ|ΔΔΔ manu prima.

διώρθωται manu recentiore.

Fol. 372. v.

κατὰ τοῦ αὐτοῦ.

expl. Fol. 375 R.

HHΔΔΔΔ.

Fol. 375 v.

sine titulo.

Εἰ μὴ πρότερόν μοι δίκησ γε

expl. Fol. 382 v. nihil subscriptum.

Fol. 382 v.

πρὸς δνήτορα ἐξούλησ.

expl. Fol. 387. R.

Fol. 387 R.

πρὸς δνήτορα ἐξούλησ B.

expl. Fol. 388 v.

HΔΔΔΔ manu pr.

διώρθωται man. recent.

Fol. 389 R.

κατὰ κόνωνος αἰκίας.

expl. Fol. 394. v.

HHHH|Δ|Δ.

Fol. 395 R.

κατὰ διονυσόδωρου.

expl. Fol. 401 R. nihil subscriptum.

διώρθωται manu prim.

Fol. 401 R.

κατὰ Ὀλυμπιοδώρου βλάβησ.

expl. Fol. 408 R.

διώρθωται manu pr.

Fol. 408. R.

κατὰ εὐέργου καὶ μνησιβούλου
ψευδομαρτυριων.

expl. Fol. 418 v. nihil subscriptum.

Fol. 418. v.

πρὸς καλλικλέα.

expl. Fol. 422 v.

διώρθωται manu pr.

Fol. 422 v.

πρὸς πολυκλέα Α.
περὶ τριηραρχήματος.

expl. Fol. 430 v. nihil subscriptum.

Fol. 430 v.

περὶ τοῦ Σεφάνου τῆς τριηραρχίας.

expl. Fol. 433 R.

ΗΗΠΗ (sic). leg. ΗΗΠΙΙ.

Fol. 433 v.

πρὸς νικέστρατον περὶ ἀνδραπόδων
ἀπογραφῆς ἀρεθουσίου.

expl. Fol. 437 R.

ΗΗΠΙ.

Fol. 437. R.

πρὸς τιμόθεον ὑπὲρ χρέωσ.

expl. Fol. 444 R. nihil subscriptum.

Fol. 445 R.

πρὸς κάλλιππον.

expl. Fol. 448 v.

HHHΔΔHH.

Fol. 448 v.

πρὸς βοιωτὸν
περὶ τοῦ δνόματος.

expl. Fol. 453 R.

HHH|Δ|ΔΔΔ.

Fol. 453 v.

πρὸς βοιωτὸν περὶ προικῶς.

expl. Fol. 460 v.

|H||Δ|ΔΔ.

Fol. 461 R.

πρὸς σπουδίαν ὑπὲρ προικῶς.

expl. Fol. 464 v.

διώρθωται man. pr.

Fol. 464 v.

πρὸς Φαίνιππον.

expl. Fol. 468 V. nihil subscriptum.

Fol. 469 R.

πρὸς μακάρτατον περὶ αγνίου κλήρου.

expl. Fol. 477 R.

|H|H|Δ|ΔΔ.

Fol. 477 V.

πρὸς λεωχάρη.

expl. Fol. 485 R.

|H|HΔΔΔΔ.

Fol. 485 V.

ἔφεσις πρὸς εὐβουλιδην.

expl. Fol. 493 R.

|H||Δ|ΔΔΔΔ.

Fol. 494. R.

ἐνδειξισ κατὰ θεοκρίνου.

expl. Fol. 502 V.

διώρθωται man. pr.

Fol. 503 R.

ἐρωτικός.

expl. Fol. 509 V.

|H| |Δ| ΔΔΔ.

Fol. 510 R.

ἐπιτάφιος.

expl. Fol. 514. V.

HHHHIII.

Fol. 515 R.

περὶ συντάξεως.

expl. Fol. 519 R.

HHΔΔΔ. man. recent.

διώρθωται man. recent.

Fol. 519 R.

περὶ τῶν συμμοριῶν.

expl. Fol. 524 R.

HHH|Δ| ΔΔΔΔ.

διώρθωται man. pr.

Fol. 524 R.

ὕπὲρ μεγαλοπολιτῶν.

expl. Fol. 527 V.

HH|Δ| ΔΔΔΔIIH (sic) leg. ΠIIH

διώρθωται man. recent.

Fol. 528 R.

ὕπὲρ τῆς τῶν ῥοδίων ἐλευθερίας.

expl. Fol. 532 R.

HHHΔΔΔΔΠII.

διώρθωται man. recent.

Fol. 532 V.

περὶ τῶν πρὸς ἀλέξανδρον συνθηκῶν.

explicit fol. 533 recto in fine his verbis:

ἔρχομαι τῶν κατὰ τὰς συνθῆ

κας· ἔστι γὰρ γεγραμμένον

in folio eodem verso manus recens admodum supplevit eiusdem orationis reliqua ἐάν τινες τὰς πολιτείας κτέ.

Cap. II.

DE LOCIS QUIBUSDAM APUD DEMOSTHENEM EMENDANDIS.

Olynth. I. pag. 10. 2. *copias quam primum comparandas censeo*, inquit, *quae Olynthiis opem ferant et mittendam legationem*, ἥ τις ταῦτ' ἐρεῖ καὶ παρέξαι τοῖς πράγμασιν, ὥς ἔστι μάλιστα τοῦτο δέος μὴ πανοῦργος ὢν καὶ δεινὸς ἄνθρωπος πράγμασι χρῆσθαι — ΤΡΕΨΗΤΑΙ καὶ παρασπάζεται τι τῶν ὅλων πραγμάτων.

Haeremus omnes in τρέψηται, quod quum sit sine controversia corruptum nemo adhuc quidquam repperit quod simul sententiae accommodatum esset et aliquam probabilitatis speciem haberet. Requiritur manifesto verbum, in quo calliditatis et astutiarum subdoli Philippi notio insit: itaque Κλέψῃ τε καὶ παρασπάζεται τι emendandum. Vides quam commode κλέπτειν et παρασπᾶσθαι τι coniungantur et notum est Philippi malas artes et fraudes κλέμματα appellari solere, ut pag. 236, 2. τὸ πρῶτον κλέμμα μὲν Φιλίππου, δωροδόκημα δὲ τῶν ἀδίκων τούτων ἀνθρώπων καὶ θεοῖς ἐχθρῶν. Sic omnia optime procedunt. *Mittenda legatio*, inquit, *quae Olynthios faciat certiores auxilia ipsis decreta esse et mox adfore*; ex qua re simul liquido apparet hanc esse primam Demosthenis de Olynthiis orationem, quoniam Dionysii Halicarnassensis errore controversia quaedam de harum orationum ordine nata est. Nondum sciebant Olynthii Atheniensibus placuisse sibi ferre opem. Hoc igitur primum Atheniensium legatis mandatur, deinde ut iis omnibus quae a Philippo agerentur praesto essent caverentque ne quas Philippus de more fallacias strueret, quod ne faceret homo callidus et in rebus gerendis acer ante omnia dicit Orator esse metuendum. ἔστι μάλιστα τοῦτο δέος μὴ πανοῦργος ὢν ἄνθρωπος κλέψῃ τι τῶν ὅλων πραγμάτων.

Sitne - € an - AI ubique scribendum non est quaerendum ex libris Mss. Sexcenties etiam in Parisino S € et AI ita confunduntur ut vel inepta vel soloeca vel barbara exeat oratio. Ne dicerem quidem de re omnibus notissima nisi superessent apud Demosthenem loci ex huius rei observatione certo remedio sanandi. Perinde est in Codice S scribaturne in futuris - *σεται* an - *σετε*, in infinitivis - *σθαι* an - *σθε*, quae ubique inter se stolidissime confusa videbis, ut vix sit operae pretium in his librorum discrepantias commemorare. Nonne fatuum est, ut hoc utar, admoneri in cod. S. semel et iterum *ἀναγνώσεται* pro *ἀναγνώσεται* apparere? et leguntur passim his similia perinde stolidi et absurda. Sed reiecto librorum testimonio sana mente et iudicio utendum ut statuatur sitne — *σθαι* an - *σθε* legendum. Dabo locos ubi haec confusio turbas dederit et addam unum nondum eo mendo liberatum.

Pag. 130. 3. *εἰ δ' οἴεσθε Χαλκιδέας τὴν Ἑλλάδα σώσειν ἢ Μεγαρέας, ὑμεῖς δ' ἀποδράσεσθε τὰ πράγματα οὐκ ὀρθῶς οἴεσθε.* Sic libri omnes, optime et verissime S *ἀποδράσεσθαι*.

Pag. 579. 28. *ἐμὲ οἴεσθ' ὑμῖν εἰσοίσειν, ὑμεῖς δὲ νεμεῖσθε; ἐμὲ οἴεσθε τριηραρχήσειν, ὑμεῖς δ' οὐκ ἐμβήσεσθε;* Sic S et reliqui ad unum omnes. Rectissime Bekkerus de suo *νεμεῖσθαι* et *ἐμβήσεσθαι* reposuit. Compara locum pag. 580. 10. *νομίζεις ἡμᾶς μὲν ἀνέξεσθαί σου, αὐτὸς δὲ τυπτήσῃν; καὶ ἡμᾶς μὲν ἀποψηφιεῖσθαί σου, σὺ δὲ οὐ καύσεσθαι;*

Ad hanc lucem facile est emendare locum pag. 115. 20. *ὑμᾶς δὲ εἰάν μὲν ἀμύνῃσθε ἤδη σωφρονήσῃν Φημί, εἰάν δ' ἐάσῃτε οὐδὲ τοῦθ' ὅταν βούλησθε δυνήσεσθε ποιῆσαι.* Certumne est ex loci compositione *δυνήσεσθαι* esse ab Oratore profectum? Utrumque enim *σωφρονήσῃν* et *δυνήσεσθαι* a verbo *Φημί* pendere manifestum est.

Pag. 12. 10. *ἂν μὲν γὰρ ὅς' ἂν τις λάβῃ καὶ σώσῃ μεγάλην ἔχει ΤΗΙ ΤΤΧΗΙ ΤΗΝ ΧΑΡΙΝ, ἂν δ' ἀναλώσας λάβῃ συνανάλωσῃ καὶ τὸ μεμνήσθαι.* Haec est vera et antiqua scriptura. Codices interpolati sunt: in aliis est *μεμνήσθαι τὴν χάριν*, in aliis *μεμνήσθαι τῇ τύχῃ τὴν χάριν*, quae ex superioribus verbis male repetita inepte abundant et laedunt aurem.

Pag. 12. 16. πρὸς γὰρ τὸ τελευταῖον ἐκβάν ἕκαστον τῶν προὔπ-
αρχάντων [ὡς τὰ πολλὰ] κρίνεται. Rectissime Dindorf. verba
ὡς τὰ πολλὰ in S a manu recentissima addita spuria et expun-
genda esse iudicavit.

Pag. 13. 7. τί οὖν [τις ἂν εἴποι] ταῦτα λέγεις ἡμῖν νῦν; Et
soloecum est et plane supervacaneum τις ἂν εἴποι. Saepissime
et reliqui omnes et Demosthenes obloquentem sibi aliquem in-
ducunt sine huiuscemodi additamento: satis enim vocis inflexione
res intelligitur. ut pag. 16. 23. ἀλλ' ὥτ' αὐτὸν οὐχὶ βουλήσεται. et
pag. 36. 15. ἀλλ' ὥτ' αὐτὸν εἰ ταῦτα φαύλως τὰ γ' ἐν αὐτῇ τῇ
πόλει νῦν ἄμεινον ἔχει. et sic persaepe alibi.

Eximia et certa Dobraei emendatio pag. 13. 19. quam nihil
sit libris Mss. credendum liquido demonstrat. In libris est:
δέδοικα μὴ τὸν αὐτὸν τρόπον ὥσπερ οἱ δανειζόμενοι βραδίως ἐπὶ τοῖς
μεγάλοις τόκοις μικρὸν εὐπορήσαντες χρόνον ὕστερον καὶ τῶν ἀρχαίων
ἀπέψηναν οὕτω καὶ ἡμεῖς [ἌΝ] ἐπὶ πολλῷ Φανῶμεν ἐρραθυμηκό-
τες καὶ ἅπαντα πρὸς ἡδονὴν ζητοῦντες πολλὰ καὶ χαλεπὰ ὧν οὐκ
ἡβουλόμεθα ὕστερον εἰς ἀνάγκην ἔλθωμεν ποιεῖν. Quis a Dobraeo
admonitus non sentit ἌΝ expungi oportere et coniuncta esse
δέδοικα μὴ ἐπὶ πολλῷ Φανῶμεν ἐρραθυμηκότες? Sed est in eodem
loco et alia macula, quam abstergere facile est in verbis πολλὰ
[καὶ χαλεπὰ] ὧν οὐκ ἡβουλόμεθα. Perit enim venusta et ele-
gans Atheniensium εὐφημία, quibus de rebus acerbis et molestis
consuetum est dicere πολλὰ ὧν οὐ βουλόμεθα, vel ὧν οὐκ
ἡβουλόμεθα.

Excidit vocabulum ad sententiam prorsus necessarium pag.
14. 5. Φημὶ δὴ διχῇ βοηθητέον εἶναι τοῖς πράγμασιν ἡμῖν τῷ τε
τὰς πόλεις τοῖς Ὀλυνθίοις σώζειν καὶ τοὺς τοῦτο ποιήσοντας στρα-
τιώτας ἐκπέμπειν καὶ τῷ τὴν ἐκείνου χώραν κακῶς ποιεῖν καὶ
τρίηρεσι καὶ στρατιώταις ἑτέροις. Duobus exercitibus rem esse
gerendam censet, altero qui civitates Chalcidicas Olynthiorum
socias tueatur, altero qui Macedoniam infestet. Pergit: εἰ δὲ
θατέρου τούτων ὀλιγορήσετε ὁκνῶ μὴ μάταιος ὑμῖν ἡ στρατεία
γένηται. εἴτε γὰρ ὑμῶν τὴν ἐκείνου κακῶς ποιούντων ὑπομείνας
τοῦτο Ὀλυνθον παραστήσεται βραδίως ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐλθὼν ἀμυνεῖται,

εἴτε βοηθησάντων MONON ὑμῶν εἰς Ὀλυμπον ἀκινδύνως ὄρων ἔχοντα τὰ οἴκοι προσκαθεδεῖται [καὶ προσεδρεύσει] τοῖς πράγμασι περιέσσει τῷ χρόνῳ τῶν πολιορκουμένων. Postulat enim ipsa rei natura et sententiae conformatio ut μόνον utrobique ponatur, quamobrem sic supplendum est: εἴτε γὰρ ὑμῶν ΜΟ'ΝΟΝ τὴν ἐκείνου κακῶς ποιούντων. Diserte enim hoc dici debet Macedoniam infestari non esse SATIS. *Metuo*, inquit, *ne frustra suscepta sit expeditio sive Macedoniam TANTUM bello aggrediemur, sive Olynthiis TANTUM auxilium feremus.*

Praeterea eliminandum est vetus glossema προσκαθεδεῖται [καὶ προσεδρεύσει]. Nihil enim interest neque verbo ἰσοδυνάμῳ duplicato acrior aut concitator exit sententia.

Ibid. pag. 14. 19. ἔστιν, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, χρήματα ὑμῖν, ἔστιν ὅσα οὐδέσι τῶν ἄλλων ἀνθρώπων [στρατιωτικά]. Miror unde perineptum et cum loci sententia pugnans στρατιωτικά irrepperit: magis etiam miror quo pacto Editores id ferre tamdiu et concoquere potuerint. Erant enim Atheniensibus illo tempore θεωρικά, non erant στρατιωτικά. Cautissime et formidolose Demosthenes civibus auctor est ut θεωρικά quae essent στρατιωτικά faciant: εἰ μὲν οὖν ταῦτα τοῖς στρατευομένοις ἀποδώσετε (id est aliis verbis εἰ ταῦτα στρατιωτικὰ ποιήσετε) οὐδενὸς ὑμῖν προσδεῖ πόρου. Sentit autem in quanto periculo versetur et statim addit: τί οὖν; [ἂν τις εἴποι] σὺ γράφεις ταῦτ' εἶναι στρατιωτικά; μὰ Δι' οὐκ ἔγωγε, ubi ἂν τις εἴποι perinde soloecum et superfluum atque supra τις ἂν εἴποι seiolo qui addidit reddendum censeo. Τί οὖν; (nam sic verba disponenda sunt) est obiiicientis et contradicentis, ut *ain' vero?*

Egregie Dobraeus correxit locum in vicinia pag. 14 25. ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγοῦμαι στρατιώτας δεῖν κατασκευασθῆναι καὶ [ταῦτ' εἶναι στρατιωτικά καὶ] μίαν σύνταξιν εἶναι τὴν αὐτὴν τοῦ τε λαμβάνειν καὶ τοῦ ποιεῖν τὰ δέοντα. Verba ταῦτ' εἶναι στρατιωτικά non minus absurde sunt reliquis interposita ac si quis μῆνιν ἄειδε θεά addere voluisset. Unde igitur irrepperant? Scribae alias res agentis oculi aberrarunt ad ea quae proxime praecedunt: τί οὖν; σὺ γράφεις ταῦτ' εἶναι στρατιωτικά; deinde oblitus est male

repetita delere. Tandem post multa saecula Dobraeus deleuit, quem summo iure Dindorfius secutus est.

Pag. 15. 23. εἰ δὲ τούτων ἀποτερηθήσεται τῶν χρημάτων. Athenienses constanter ἀποτερήσομαι dicebant, ut τιμήσομαι, ζημιώσομαι, ὠφελήσομαι, ὀνήσομαι, ἀδικήσομαι, quibus Graeculi formas suas longiores substituebant.

Pag. 16. 11. εἴτ' οὐκ αἰσχύνεσθε εἰ μὴδ' ἂν πάθοιτ' ἂν εἰ δύναιτ' ἐκείνος ταῦτα ποιῆσαι καιρὸν ἔχοντες [οὐ] τολμήσετε; Nullo modo οὐ retineri potest. Ne dybites inspicite contortas et de nihilo sumtas Schaeferi et Dindorfii interpretationes. Tuentur οὐ quia in libris omnibus circumfertur. Quam multi loci sunt et apud alios et apud ipsum Demosthenem, ubi οὐ vel μή repugnante sana ratione aut addita sunt in libris aut omissa. Videbimus infra.

Si fuisset in libris emendata lectio: εἰ μὴδ' ἂν πάθοιτ' ἂν — ταῦτα ποιῆσαι καιρὸν ἔχοντες τολμήσετε, et aliquis οὐ τολμήσετε reponere voluisset, quis non eum hominem insanire et delirare putaret?

Pag. 17. 5. καὶ πρόσθεσθ' ἡ ὕβρις καὶ ἔτι ἡ τῶν πραγμάτων αἰσχυνὴ οὐδεμιᾶς ἐλάττων ζημίας τοῖς γε σώφροσιν. Lepidissime Iulianus in Epistola ad Athenienses pag. 287. c. ita scripsit: τὸ παθεῖν τε οἶμαι προσῆν καὶ ἔτι ἡ τῶν πραγμάτων αἰσχυνὴ οὐδεμιᾶς ἐλάττων ζημίας τοῖς γε σώφροσιν. cf. Mnemos. 1859. pag. 399.

Pag. 21. 16. σκοπεῖσθε μέντοι τοῦτο ὅπως μὴ λόγους ἔροῦσι μόνον οἱ παρ' ὑμῶν πρέσβεις ἀλλὰ καὶ ἔργον τι δεικνύειν ἔξουσιν — ὡς ἄπας μὲν λόγος ἂν ἀπῇ τὰ πράγματα μάταιόν τι φαίνεται καὶ κενόν, μάλιστα δὲ ὁ παρὰ τῆς ἡμετέρας πόλεως· ὅσῳ γὰρ ἐτοιμότατ' αὐτῷ δοκοῦμεν χρῆσθαι τοσούτῳ μᾶλλον ἀπιστοῦσι πάντες αὐτῷ. Hic imprimis locus declarat quam licenter inepti correctores in libros veteres fuerint grassati. Describam locum ut mihi scribendus esse videtur: μάλιστα δὲ ὁ παρὰ τῆς ἡμετέρας πόλεως ὅσῳ ΚΑΙ ἐτοιμότατ' αὐτῷ δοκοῦμεν χρῆσθαι. Dicam primum unde hanc veterem lectionem fuisse reppererim, deinde rectissime ita dici demonstrabo. Impostor, qui Demostheni ora-

tionem πρὸς τὴν ἐπισολὴν τὴν Φιλίππου supposuit quum haec ex Demosthene furto surriperet pag. 158. 16. ita dedit: ὡς ἅπας μὲν ἐστὶ λόγος μάταιος πράξεων ἄμοιρος γενόμενος, τοσούτῳ δὲ μάλιστα ὁ παρὰ τῆς ἡμετέρας πόλεως ὅσῳ δοκοῦμεν αὐτῷ προχειρότατα χρῆσθαι τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, in quibus antiquae scripturae quam restituiimus certa vestigia supersunt. **Μάλιστα** — ὅσῳ καὶ cum superlativo optimos testes et auctores habet. **Matthiae** §. 462. duo exempla ex Thucydide attulit: I. 68. προσήκει ἡμᾶς οὐχ ἥκιστα εἰπεῖν ὅσῳ **ΚΑΙ μέγιστα** ἐγκλήματα ἔχομεν. et II. 47. αὐτοὶ **μάλιστα** ἐθνησκον ὅσῳ **ΚΑΙ μάλιστα** προσῆσαν, quibus addo simillimum locum Demosthenis pag. 227. 8. πάντων μὲν γὰρ ἀποσερεῖσθαι λυπηρόν ἐστι — **μάλιστα** δὲ τῆς παρ' ὑμῶν εὐνοίας καὶ Φιλανθρωπίας ὅσῳπερ **ΚΑΙ** τὸ τυχεῖν τούτων **μέγιστόν** ἐστίν. Audax et impudens interpolatio sic mihi nata esse videtur: — pro ὅσῳ **ΚΑΙ** ἐτοιμότατα scribae errore ὅσῳ **ΓΑΡ** ἐτοιμότατα dederunt, quoniam praecedens sententia plane absoluta esse putabatur: ἅπας μὲν λόγος — **μάλιστα** δὲ ὁ παρὰ τῆς ἡμετέρας πόλεως. Instituitur ergo nova sententia: ὅσῳ γὰρ ἐτοιμότατα — quae quia manca et imperfecta erat commentus est nescio quis supplementum de suo: τοσούτῳ μᾶλλον ἀπιστοῦσι πάντες αὐτῷ.

Adhaesit glossema pag. 21. 25. πολλὴν δὴ τὴν μετέσασιν καὶ μεγάλην δεικτέον [τὴν μεταβολὴν] εἰσφέροντας, ἐξιόντας, ἅπαντα ποιῶντας ἐτοιμῶς, εἴπερ τις ὑμῖν προσέξει τὸν νοῦν. Ad τὴν μετέσασιν adscripsit aliquis in margine τὴν μεταβολήν, quod male in textum receperunt alii, unde vulgata scriptura, quae frigida et insulsa est, originem duxit. Nihil enim interest inter πολλὴν τὴν μετέσασιν et μεγάλην τὴν μεταβολήν, et optime in tali re componuntur πολλὴν καὶ μεγάλην.

Pag. 22. 8. νυνὶ δὲ Θετταλοῖς τασιάζουσι καὶ τεταραγμένοις ἐπὶ τὴν τυραννικὴν οἰκίαν ἐβοήθησεν. pag. 113. 24. (ὁ Φίλιππος) τοῖς ταλαιπώροις Ὠρεΐταις τουτοῖσι ἐπισκεψομένους ἔφη τοὺς στρατιώτας πεπομφέναι [κατ' εὐνοίαν]. πυνθάνεσθαι γὰρ αὐτοὺς ὡς νοσοῦσι [καὶ τασιάζουσιν ἐν αὐτοῖς], συμμάχων δ' εἶναι καὶ φίλων ἀληθινῶν ἐν τοῖς τοιούτοις καιροῖς παρεῖναι. pag. 123. 28. ἐπειδὴν δὲ πρὸς νοσοῦντας ἐν αὐτοῖς προσπέσῃ καὶ μηδεὶς — ἐξίη μηχανήματ' ἐπιστήσας πολιορκεῖ. Vide mihi in his ut soleant loci simi-

les ex similibus interpolari. Pag. 22. in aliis libris est [νοσοῦσι καὶ] *σασιάζουσι καὶ τεταραγμένοις*. Pag. 113. Philippi perfaceti hominis bonum dictum periit. *Aegrotantem amicū visere* Graeci dicunt *ἐπισκοπεῖσθαι τινα*. Hinc Philippi iocus *ἐπισκεψομένους ἔφη τοὺς τρατιώτας πεπομφέναι· πυνθάνεσθαι γὰρ αὐτοὺς ὡς νοσοῦσι· συμμάχων δ' εἶναι καὶ φίλων ἀληθινῶν ἐν τοῖς τοιούτοις καιροῖς παρεῖναι*. Corruptit omnem dicti leporem qui κατ' *εὐνοίαν* de suo addidit: haec enim ipsa *εὐνοία* est τὸ τοὺς νοσοῦντας *ἐπισκοπεῖσθαι*, sed plane omnem iocum pessumdedit qui ad νοσοῦσι de suo adscripsit καὶ *σασιάζουσιν ἐν αὐτοῖς*. Feruntur tamen haec in omnibus libris, nisi quod S ἐν αὐτοῖς omittit: sed unde propullulaverint ista omnia similium locorum comparatio continuo ostendit.

Quis igitur mirabitur pag. 123. pro νοσοῦντας ἐν αὐτοῖς in nonnullis legi νοσοῦντας ἐν αὐτοῖς καὶ τεταραγμένους? Quis non statim videt adhaesisse haec ex pag. 22. 8.? Et olim et nunc Demosthenis lectores et admiratores praeclarissimam quamquam ῥῆσιν tenebant memoriter et hinc crebro illae confusiones nascebantur.

Dabo alterum exemplum. Legitur pag. 23. 27. νῦν μὲν ἐπισκοτεῖ τούτοις τὸ κατορθοῦν· αἱ γὰρ εὐπραξίαι δεινὰ συγκρῦψαι τὰ τοιαῦτα *ὀνειδῆ*. Sic S et meliores: in aliis est συγκρῦψαι καὶ συσκιᾶσαι aut συγκρῦψαι γρ. συσκιᾶσαι aut συγκρῦψαι ἀντὶ τοῦ συσκιᾶσαι. Unde haec omnia? Nempe ex oratione spuria pag. 155. 22. νῦν μὲν τὸ κατορθοῦν αὐτὸν ἐπισκοτεῖ πᾶσι τοῖς τοιούτοις· αἱ γὰρ εὐπραξίαι δεινὰ συγκρῦψαι καὶ συσκιᾶσαι τὰς ἀμαρτίας τῶν ἀνθρώπων εἰσίν, ubi pro τὰς ἀμαρτίας in nonnullis legitur τὰ τοιαῦτα *ὀνειδῆ*. Interpolatores nonnumquam de industria sententiam Demostheni sublectam aliqua diversitate verborum obtegere et sic sua furta dissimulare solent, sed vel sic tamen fraus perpluit.

Ostendimus alibi παρεῶσθαι et παρεωρᾶσθαι inter se confundi solere. Vera scriptura evasit pag. 23. 14. παρεῶσθαι καὶ ἐν οὐδενὸς εἶναι *μέρει τὸν τοιοῦτον*, sed mendosa lectio adhuc circumfertur pag. 655. 15. ὅλως γὰρ ἡγήσονται παρεωρᾶσθαι μὲν αὐτοί, πρὸς Κερσοβλέπτην δ' ἀποκλῖναι ὑμᾶς, ubi in S memoratur altera scriptura γρ. *πηρεῶσθαι*. Nulla datur optio: *πηρεωρᾶσθαι*

enim est Graeculorum, pro quo veteres παρῶφθαι dicebant.

Pag. 24. 19. πολὺ γὰρ πλείους ἀφορμὰς εἰς τὸ τὴν παρὰ τῶν θεῶν εὐνοίαν ἔχειν ὁρῶ ὑμῖν ἔνουςας ἢ κείνῃ. Quamquam libri omnes in ἐνούσας fideliter conspirant, tamen perinepta haec lectio est et sine controversia οὔσας emendandum. Vulgata non est minus ridicula ac si quis vellet dicere οἷδά σοι πολλὰ χρήματα ἔνόντα pro ὄντα. Idem mendum inoleverat pag. 68. 28. οὐ γὰρ δὴ τριῆρεις γε ὁρᾷ πλείους αὐτοῖς ἢ ὑμῖν ἔνουςας. Si fieri potest ὁρᾷ τριῆρεις πολλὰς ὑμῖν ἐνούσας etiam magis ridiculum est quam ὁρᾷ χρήματα πολλὰ ὑμῖν ἐνόντα. Nunc quidem liber S lucem attulit, qui solus omnium οὔσας servavit.

Fatui correctores insulsis additamentis eximium locum inquinaverunt pag. 25. 14. τί ποιοῦντων ὑμῶν ὁ χρόνος διελέλυθεν οὗτος; ἴσε γὰρ δήπου τοῦθ' ὅτι μελλόντων [αὐτῶν], ἐτέρους τινὰς ἐλπίζόντων πράξειν, αἰτιωμένων ἀλλήλους, κρινόντων, πάλιν ἐλπίζόντων, σχεδὸν ταῦτ' ἄπερ νυνὶ ποιοῦντων [ἅπας ὁ χρόνος διελέλυθεν]. Prior interpolatio ex librorum dissensione arguitur: in caeteris enim est μελλόντων ὑμῶν, in S μελλόντων αὐτῶν, quod inconsiderate receptum: namque ὑμῶν quidem quamquam fatuum et languidum est tamen est sententiae accommodatum, τί ποιοῦντων ὑμῶν; respondetur μελλόντων ὑμῶν, sed αὐτῶν nullum omnino habet locum. In caeteris concitatae orationis ellipsis γραμματικῶς expleta vexat nobis aures.

Pag. 25. 20. δι' ὧν ἐκ χρηστῶν φαῦλα τὰ πράγματα τῆς πόλεως γέγονε διὰ τούτων ἐλπίζετε [τῶν αὐτῶν πράξεων] ἐκ φαύλων αὐτὰ χρηστὰ γενήσεσθαι. Expungenda sunt molesta verba τῶν αὐτῶν πράξεων, quibus verborum concinnitas laeditur, quae inepte abundant et, quod gravissimum est, cum Demosthenis sententia pugnant. Non enim διὰ πράξεων τινων res Atheniensium afflictæ erant, sed ὅτι ἐκάθηντο οὐδὲν ποιοῦντες. Itaque διὰ τούτων est διὰ ῥαθυμίας καὶ ἀργίας καὶ μαλακίας καὶ δειλίας, et omnino minime διὰ πράξεώς τινος.

Pag. 29. 7. ὁ μὲν οὖν ΠΑΡΩΝ καιρὸς εἴπερ ΠΟΤΕ πολλῆς φροντίδος καὶ βουλῆς δεῖται. Absurda quidem haec oratio est:

εἴπερ ποτέ, si *unquam antea*, necessario ad ὁ παρὼν καιρός referendum, qui *numquam antea* fuit. Sensit id Dindorfius et „*sequi debebat* (inquit) *si accuratius loqui vellet εἴπερ τις καὶ ἄλλος.*” quasi non satis accurate loqui esset inepta et absurda et sensu vacua dicere. Credo mendum subesse et facili negotio corrigendum esse: εἴπερ TIC ποτε.

Quod Demosthenes pag. 30. 6. acriter et significanter dixerat enervavit et fregit adscripta scioli annotatiuncula. Describam locum ut mihi ab Oratore profectus esse videtur: εἰ γὰρ τότε ἐκάτσε ἐβοηθήσαμεν ὥσπερ ἐψηφισάμεθα προθύμως οὐκ ἂν ἠνώχλει νῦν ἡμῖν ὁ Φίλιππος. In libris duplex interpolatio cernitur: in plerisque additur τότε σωθεῖς, in S σωθεῖς tantum. Haec ipsa diversitas suspicionem fraudis movet. Quid apud animum Orator cogitaverit, quid cives in concione suspicarentur, colligi potest ex pag. 656. 22. (οἱ Ὀλύμπιοι) ὑμᾶς, οὓς ἴσασιν ἀπάντων ἀνθρώπων ἥδις' ἂν καὶ τοὺς ἐκείνου (Philippi) φίλους καὶ αὐτὸν τὸν Φίλιππον ἈΠΟΚΤΕΙΝΑΝΤΑΣ, φίλους πεποιήνται, φασὶ δὲ καὶ συμμάχους ποιήσεσθαι. Tam acribus odiis hostem Philippum persequabantur ut eum lubentissime *interfecturi* esse dicerentur. Itaque Demosthenes quum hominis opprimendi occasionem civium socordia amissam esse quereretur et vellet dicere ἀπεκτεῖναμεν ἂν τὸν Φίλιππον, maluit εὐφημότερον idem significare verbis: οὐκ ἂν ἠνώχλει νῦν ἡμῖν ὁ Φίλιππος. Facile est ad intelligendum in huiusmodi sententia neque σωθεῖς neque τότε σωθεῖς commode addi posse.

Pag. 31. 12. (τοὺς νόμους) τοὺς εἰς τὸ παρὼν βλάπτοντας ὑμᾶς λύσατε. λέγω δὲ τοὺς περὶ τῶν θεωρικῶν σαφῶς οὕτως καὶ τοὺς περὶ τῶν στρατευομένων ἐνίους, ὧν οἱ μὲν τὰ στρατιωτικὰ τοῖς οἴκοι μένουσι διανέμουσι [θεωρικὰ], οἱ δὲ τοὺς ἀτακτοῦντας ἀδύους καθισᾷσιν. Discrepant libri, quorum alii διανέμουσι θεωρικά exhibent, alii διανέμουσιν ὡς θεωρικά, vitiose utrumque. Omnia sunt in verbis τὰ στρατιωτικὰ τοῖς οἴκοι μένουσι διανέμουσιν, id est ἀντὶ στρατιωτικῶν θεωρικὰ ποιοῦσιν.

Vitiose abundat vocabulum in verbis pag. 32. 1. οὐ γὰρ ἐστὶ δίκαιον τὴν μὲν χάριν, ἣ πᾶσαν ἐβλαπτε τὴν πόλιν, τοῖς τότε

θεῖσιν ὑπάρχειν, τὴν δ' ἀπέχθειαν, δι' ἧς ἂν ἅπαντες πράξαιμεν, τῷ νῦν τὰ βέλτιστα εἰπόντι [ζημίαν] γενέσθαι. Respondent sibi inter se τὴν χάριν ὑπάρχειν et τὴν ἀπέχθειαν γενέσθαι: illa res gratiam peperit, haec odium paritura est, et sicut ineptum est dicere *gratiam* commodum et emolumentum afferre, sic et *odium* damno et detrimento fore. Ipsa ἀπέχθεια satis gravis erat ζημία. Saepe videbis χάριν et ἀπέχθειαν sic inter se opponi, ut pag. 58. 26. οὐτ' ἐκείνου πρὸς χάριν οὐτ' ἐμοῦ πρὸς ἀπέχθειαν.

Pag. 32. 10. ψήφισμα οὐδενὸς ἄξιόν ἐστιν ἂν μὴ προσγένηται τὸ ποιεῖν ἐθέλειν τὰ ΓΕ δόξαντα προθύμως ὑμᾶς. Quid sibi vult γε in tali re? Nihil prorsus. Non solebant hercle Athenienses Demosthenis aetate ὑπὸ προθυμίας πλείω τῶν δοξάντων ποιεῖν, neque in sententia generali, qualis haec est, ullus extenuanti particulae locum est. In optimo Codice S voculam γε saepius ubi est plane necessaria omissam videbis, nonnumquam ut h. l. contrario errore peccatur.

Pag. 33. 22. εἰ δέ τις ἡμῖν ἔχει καὶ τὰ θεωρικὰ ἔαν καὶ πόρους ἐτέρους λέγειν στρατιωτικούς, οὐχ οὗτος κρείττων; [εἴποι τις ἂν]. Φήμ' ἔγωγε, εἴπερ ἔστιν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. Otiosum et iners additamentum vel incommoda sedes arguit. Praeterea στρατιωτικούς mihi vehementer suspectum est. Χρήματα στρατιωτικά et θεωρικά rectissime dicitur, sed πόροι στρατιωτικοὶ tam vitiosum est atque πόροι θεωρικοί. Satis est πόρους ἐτέρους λέγειν, ut pag. 15. 3. λέγουσι δὲ καὶ ἄλλους τινὰς ἄλλοι πόρους, ὧν ἔλεσθε ὅστις ὑμῖν συμφέρειν δοκεῖ.

Duplici mendo inquinatus est locus eximius pag. 34. 22. quem emendatum arponam: ἐξ οὗ δ' οἱ διερωτῶντες ὑμᾶς οὗτοι πεφύησιν ῥήτορες „τί βούλεσθε γράψω ἴν' ὑμῖν χαρίσωμαι;” προπέπεται τῆς παραυτίκα χάριτος τὰ τῆς πόλεως πράγματα καὶ τοιαυτὴ συμβαίνει. In libris omnibus haec scriptura circumfertur: τί βούλεσθε; ΤΙ γράψω; ΤΙ ὑμῖν χαρίσωμαι; nisi quod in optimis *barbara* forma χαρίσομαι legitur.

Pag. 35. 19. ἰδίᾳ δ' οὕτω σῶφρονες ἦσαν (maiores nostri) καὶ

σφόδρα ἐν τῷ τῆς πολιτείας (id est τῆς δημοκρατίας) ἤθει μένοντες ὥς τὴν Ἀριστείδου καὶ τὴν Μιλτιάδου καὶ τῶν τότε λαμπρῶν οἰκίαν, εἴ τις ἄρα οἶδεν ὑμῶν ὅποια ποτ' ἐστίν, ὅρᾳ τῆς τοῦ γείτονος οὐδὲν σεμνοτέραν οὔσαν. Multi leguntur apud Demosthenem loci bis terque iisdem paene verbis repetiti, quorum alios Demosthenes ipse repetiit, alios fraudulentum homines qui spe lucri Demostheni orationes spurias supposuerunt magnam partem consarcinatas ex insignioribus quibusdam βήσεσιν, quas in genuinis orationibus legebantur. Est operae pretium hos locos componere et inter se comparare, unde et de singulorum locorum vera scriptura optime iudicari potest, et discrepantium lectionum origo et causa et progressus conspici, et librorum quos habemus superstites fides spectari aut vitiositas deprehendi. Demosthenes ipse anno 352 in *Aristocratea* pag. 689. 11. ita dixerat: τὴν Θεμιστοκλέους μὲν γὰρ οἰκίαν καὶ Μιλτιάδου καὶ τῶν τότε λαμπρῶν, εἴ τις ἄρα ὑμῶν οἶδεν ὅποια ποτ' ἐστίν, ὅρᾳ τῶν πολλῶν οὐδὲν σεμνοτέραν οὔσαν.

Eandem sententiam arripuit impostor, qui orationem περὶ συντάξεως a se ex laciniis Demosthenicis conglutinatam Ptolemaeo Philadelpho, aut alii cui regi Φιλοβίβλῳ, impenso pretio pro genuina vendidit, neque tantum regem grandi pecunia emunxit sed etiam acerrimo cuique Criticorum veterum Callimachis omnibus et Dionysiis ioculariter sarcinam imposuit, donec tandem Valckenario fraus suboluit, quae nunc est omnibus manifesta. Saepe miratus sum ne in Philippica quarta quidem tam manifestam fraudem olim perpluisso. Nempe tantam vim habet praeiudicata et inveterata opinio, ut omnes perpetuo nesciant se in tenebris sedere donec lucem aliquis afferat. Audiamus nunc impostorem pag. 174. 26. τὰς δ' ἰδίας οἰκίας τῶν ἐν δυνάμει γενομένων οὕτω μετριάς καὶ τῷ τῆς πολιτείας ὄνματι (id est τῇ δημοκρατίᾳ) ἀκολουθούσας ὥς τὴν Θεμιστοκλέους καὶ τὴν Κίμωνος καὶ τὴν Ἀριστείδου [καὶ Μιλτιάδου] καὶ τῶν τότε λαμπρῶν οἰκίαν, εἴ τις ἄρ' οἶδεν ὑμῶν (S ὑμῶν οἶδεν) ὅποια ποτ' ἐστίν, ὅρᾳ τῆς τοῦ γείτονος οὐδὲν σεμνοτέραν οὔσαν. Videmus igitur Demosthenem quum anno 349 in oratione Olynthiaca laudes maiorum celebraret, quibus esset in publicis magnificentia, in privatis modestia et modus, non dubitasse iisdem verbis uti, quibus quarto abhinc anno eandem senten-

tiam cum magno coronae plausu ornasset paucis tantum leviter immutatis, ut pro τὴν Θεμιστοκλέους οἰκίαν καὶ Μιλτιάδου substitueret τὴν Ἀριστείδου καὶ τὴν Μιλτιάδου, multo enim melius Aristidis aediculas, quem in paupertate aetatem egisse constabat, commemoravit quam Themistoclis, qui magnas e bello divitias collegerat: praeterea pro ὁρᾷ τῶν πολλῶν οὐδὲν σεμνοτέραν οὔσαν multo venustius dixit τῆς τοῦ γείτονος. Impostor sua ex utroque loco conflavit pleraque ex *Aristocratea* sumens, nonnullis ex *Olynthiaca* receptis. Si quid mutavit deterius reddidit: optime Demosthenes: ἐν τῷ τῆς πολιτείας ἤθει μένοντες, perperam ille quisquis est: τῷ τῆς πολιτείας ὈΝΟΜΑΤΙ ἀκολουθούς, cogitat enim de nomine δημοκρατίας, sed ἀττικισί democratia ἡ πολιτεία appellatur, non contra. Praeterea incautius Cimonem addidit, quem in re lauta vixisse nemo ignorat. Ex eodem loco expungenda sunt verba καὶ Μιλτιάδου in Codice S optime ommissa: unde irrepserint perspicuum est, et saepe videbis apud Demosthenem locos similes sic ex locis similibus interpolari et verbis inutilibus augeri, cuius rei infra exempla compluscula proferemus.

Lectionum autem bis terque αὐτολεξεί repetitarum firma et stabilis fides est nec nisi gravissimis de causis sollicitanda. Memini quum mihi pro ὅποια ποτ' ἐστίν arrideret ὅπου, sed nihil opus: ποῖος et τίς in Attica est *prorens idem*, nam *qualis* dicitur ποῖός τις, ποῖ' ἄττα. Itaque ὅποια ποτέ est ἥτις ποτέ, et *nescire* quae *sit domus Themistoclis* perinde bene dicitur atque *nescire* ubi *sit*.

Ineleganter compositum est quod legitur pag. 35. 27. ΤΟΤΕ μὲν δὴ τοῦτον τὸν τρόπον εἶχε τὰ πράγματα ἐκείνοις — ΝΤΝΙ δὲ πῶς ἡμῖν ὑπὸ τῶν χρηστῶν τῶν ΝΤΝ τὰ πράγματ' ἐχει; Quis eorum, in quibus est aliqua scribendi facultas, frigide repetitum νυνὶ — τῶν νῦν non diligenter vitasset? Potuisset percommode oppositionem ita instituere: ἩΜΙΝ δὲ πῶς ὑπὸ τῶν χρηστῶν τῶν ΝΤΝ τὰ πράγματ' ἐχει; et ἡμῖν sic ἐκείνοις oppositum suo loco positum esse senties. Ante multa saecula quidam lector Demosthenis in vulgata lectione offendit et alia ratione malo mederi conatus est. Mutavit τῶν νῦν in τούτων, ὑπὸ τῶν χρηστῶν τούτων, ut est in duobus libris, quae lectio ut tot aliae in

paucis libris repertae non est ex antiquo monumento propagata, sed a correctore non stulto excogitata. Si quid nosti rectius istis candidus imperti, si non utra coniectura sit potior diiudica. Qui autem consideraverit sqq. ΟΙC τὰ μὲν ἄλλα σιωπῶ κτέ. quod praecedenti ἩΜΙΝ δὲ πῶς; respondet, fortasse secundum me feret sententiam.

Quod Graecus lector coniecit τούτων, quamquam forte huic loco minus est accommodatum, habet tamen τὸν Δημοσθενικὸν χαρακτήρα, qui saepe solet adversarios in rep. in concione sedentes simpliciter τούτους vel τουτουςί appellitare, ut in vicinia pag. 36. 10. οὗς δ' ἐν τῷ πολέμῳ συμμάχους ἐκτησάμεθα εἰρήνης οὔσης ἀπολωλέκασιν ΟΤΤΟΙ, quos oculis vel manu designat. Neglecta huius usus observatio alium locum Oratoris corrumpit, ut infra ostendemus.

Quicumque discrepantes librorum scripturas diligenter inspexerit et unde certi errores propullulaverint rimatus fuerit, passim mirabitur quam leves et futiles homunculi illotis manibus antiqua litterarum monumenta temeraverint. Quod Orator cum acerbissima ironia dixerat pag. 37. 7. καὶ τὸ ἀνδρεϊότατον τῶν ὑμετέρων αὐτῶν χάριν πρὸς ὀφείλετε, vide mihi ut nihili corrector vitiaverit: ἀνδρεϊότατον in tali re quid esset miratus de suo audacter supposuit — quid putas? nempe ἀνανδρότατον eaque perabsurda coniectura omnes nunc libros obsidet praeter S, qui solus ἀνδρεϊότατον ab interitu servavit, et duos alios, ubi ad ἀνανδρότατον annotatur in margine γρ. ἀνδρεϊότατον εἰρωνικῶς. Qui tali loco apud Atticum scriptorem ironiam in ἀνδρεϊότατον non sentit quid tandem eum hominem sentire putemus? Cf. quae de ea re collegimus ad Hyperidis λόγον ἐπιτάφιον pag. 100.

Hic quidem locus ex bono libro olim restitutus est: addam alterum e simili correctoris temeritate adhuc fere dixerim vulneratum. Editur pag. 134. 22. ἀδικεῖ (Philippus) πολλὸν χρόνον ἤδη (melius pag. 70. 7. ἤδη χρόνον) καὶ τοῦτ' αὐτὸς ἄρις συνοιδεν αὐτῷ, οἷς γὰρ οὗσιν ὑμέτεροις ἔχει ΧΡΗΘΑΙ τοῦτοις ἅπαντα τὰλλα βεβίως κέκτῃται. Interpolatum est ab inepto correctore κρηθῆναι. Manus Oratoris servata est pag. 70. 9. unde haec

impostor descripsit: οἷς γὰρ οὖσιν ὑμετέροις ἔχει τούτοις πάντα τὰλλα βεβαίως κέκτηται. Sic est in optimo S: in nonnullis aliis scribitur ἔχει χρῆσθαι vel ἔχει χρήσασθαι, quod unde natum sit apparet. Molestum χρῆσθαι cui debeatur planum est. Miratus homuncio quid esset οἷς οὖσιν ὑμετέροις ἔχει τούτοις — non intellecta attractione pueris nota pro ἅ ὄντα ὑμέτερα ἔχει, de suo χρῆσθαι addidit; potuitne indoctius et ineptius?

Aequo animo hoc quoque ferri possit in oratione spuria quum apud ipsum Demosthenem vera et genuina lectio feliciter evaserit. Sed multi alii in optima quaque oratione supersunt, ubi in corrupta scriptura mens et sententia Demosthenis male periit. Non est mihi longe abeundum. Continuo sequitur: εἰ γὰρ Ἀμφίπολιν καὶ Ποτιδαιαν προεῖτο οὐδ' ἂν οἴκοι μένειν βεβαίως ἡγεῖτο. Depravatum est ἡγεῖτο et hinc de sententia verborum est actum. Emenda ἡγεῖται et recte se habebunt omnia. οὐκ ἂν ἡγεῖται οἴκοι μένειν βεβαίως εἰ Ἀμφίπολιν προεῖτο, ut pag. 69. 26. οὐκ ἂν ἡγοῦμαι Φίλιππον εἰ τὰ πρῶτα βιασθεὶς ἄκων ἔπραξεν — συνεχῶς ἐναντιοῦσθαι. et mille loci sunt ubi δοκῶ, ἡγοῦμαι, οἶομαι, νομίζω, ὑπολαμβάνω, ἐλπίζω, προσδοκῶ et his similia habent infinitivum cum ἂν coniunctum. Tamen indocti et imperiti correctores passim ἂν cum verbo finito iungendum esse opinati ἡγοῦμαι (ut hoc utar) in ἡγούμεν stulte convertunt, aut δοκεῖς in δοκοῖς, δοκοῖης, δοκῆς, ἐδόκεις depravare solent, ut h. l. οὐδ' ἂν οἴκοι μένειν βεβαίως ἡγεῖτο pro ἡγεῖται. Sententia enim manifesto haec est: *Philippus existimat si Amphipolim missam faceret se ne in Macedonia quidem tuto MANERE POSSE*, quum vulgata lectio significet *ne domi quidem se tuto MANERE EXISTIMARET*, prorsus perverse et contra Demosthenis sententiam. Fertur tamen mendosa lectio in omnibus libris sine ulla varietate.

Inspiciamus nunc eundem locum pag. 134. 22. ab impostore αὐτολεξεῖ descriptum: εἰ γὰρ Ἀμφίπολιν — προεῖτο οὐδ' ἂν ἐν Μακεδονίᾳ μένειν ἀσφαλῶς ἔΔΤΝΑΤΟ. Pro ἐδύνάτο omnes libri exhibent ἡγεῖτο, praeter A et S ubi ἐδύνάτο scriptum est, quae lectio in F pro varia scriptura ad ἡγεῖτο apponitur. Nunc interpolatores ἐπ' αὐτοφάρῳ tenemus. Eodem opinionis errore pro ἡγεῖται alius temere ἡγεῖτο supposuit, alius peius etiam ἐδύνάτο rescripsit, uterque sententiae securus.

Complura huius erroris exempla collegimus in *Nov. Lectt.* pag. 362 sq. ut Aristoph. *Vesp.* 1404.

εἰ νῦν Δί' ἀντὶ τῆς κακῆς γλώττης ποθέν

πυρούς πρίαο σωφρονεῖν ἂν μοι δοκεῖC.

et in Isocratis *Epist.* VIII. 9. οὕτω δ' ἂν μοι δοκεῖτε κάλλιστα βουλευσασθαι, ubi in libris est (praeter Ravennatem) δοκοῖς et δοκοίητε. et in *Oratione* Isocratis V. 40. ὅτε μὲν ἡ πόλις ἡμῶν — ἔδυνάσκειν οὐδὲν ἂν ἡγοῦμαι περανθῆναι τούτων, sic solus Urbinas, caeteri omnes ἡγοῦμην. Urbinas errat cum caeteris I. 12. δι' ὧν ἂν μοι δοκοῖHC — πλεῖστον ἐπιδόυναι, ubi Bekkerus intellexit δοκεῖς verum esse. Attulimus eiusdem mendi nova exempla modo ad Xenophontis *Cyropaediam* supra pag. 393 sq. Nunc videamus qui loci Demosthenis ad hanc lucem corrigendi supersint. Editur pag. 192. 4. παρελθὼν πρῶτος ἐγὼ παρήνεσα — ὅτι μοι σωφρονεῖν ἂν δοκοῖτε εἰ τὴν πρόφασιν - ποιοῖσθε - παρασκευάζοισθε — ἀμύνοισθε. Nonne perspicuum est δοκεῖτε requiri? diserte in S δοκεῖτε scriptum est sed temere spretum. Idem Codex ποιεῖσθε et ἀμύνεσθε exhibet soloece, medium παρασκευάζοισθε illaesum evasit. Sic ubique etiam in optimis testibus μέμνησ' ἀπιστεῖν: modo verum soli servant, modo iidem titubant, fallunt, mentiuntur. Vidi doctos homines qui Codicis S praestantiam stulte mirati eum vitiorum expertem et ἀναμάρτητον inepti crederent. Nullum est mendorum genus tam absurdum, cuius non exempla ut in aliis libris Mss. sic et in S complura reperiantur. Dabo unum et alterum γεύματος χάριν. Dixerat Demosthenes severe et graviter pag. 157. 9. οὐδ' αἰσθάνονται πάντα καὶ τὰ τῆς πόλεως καὶ τὰ CΦΩΝ ΑΤΤΩΝ μικροῦ λήμματος πωλοῦντες. quid S? absurde dedit κατὰ τὰς φωνὰς αὐτῶν, quae nemo correxit. Idem pag. 106. 11. pro' ἔΚΛΕΤΟΤ (ἐκ δὲ τοῦ) ὀλιγώρως ὑμᾶς ἔχειν - φοβερὸς πᾶσιν Ἑλλήσιν (ὁ Φίλιππος), scripsit ἐκάστου ὀλιγώρως ὑμᾶς ἔχειν sine sensu: correctores tacent. Sed illuc unde digressus sum revertor. Eodem mendi genere, de quo agimus, corruptus est locus Demosthenis pag. 62. 12. νυνὶ γὰρ Θηβαίοις πρὸς μὲν τὸ τὴν χώραν κεκομίσθαι κάλλιστα πέπρακται, πρὸς δὲ τιμὴν καὶ δόξαν αἰσχυρὰ· εἰ γὰρ μὴ παρήλθε Φίλιππος οὐδὲν ἂν αὐτοῖς ἔΔΟΚΕΙ εἶναι. Estne longa deliberatione opus ut appareat δοκεῖ verum esse, non ἐδόκει? Thebani Boeotiam recuperaverant non suo Marte sed Philippi

auxilio, quae res iis simul commodum et emolumentum, simul turpitudinem et dedecus attulerat: receperant Boeotiam, sed ope aliena. Itaque Demosthenes hoc dixit: *ita homines vulgo existimant, sive haec hominum fama est, nisi Philippus in Graeciam penetrasset Thebanos eorum quae nunc haberent nihil habituros fuisse*, idque Graece sonat: οὐδὲν ἂν δοκοῦσιν ἔχειν, sive: οὐδὲν ἂν αὐτοῖς δοκεῖ εἶναι. Quemadmodum alibi ἡγοῦμαι in ἡγούμενῃ depravatam videmus, sic h. l. δοκεῖ in ἐδόκει, quod erat demonstrandum, ut loquuntur mathematici.

Affine genus vitii conspicitur pag. 142. 10. ubi editur: τοὺς μὲν τοίνυν εὐπόρους ταύτῃ χρωμένους τῇ γνώμῃ οὐ μόνον ἡγοῦμαι τὰ δίκαια ποιεῖν ἀλλὰ καὶ τὰ λυσitteλῇ, et sic in solo S scriptum est, in caeteris omnibus ποιεῖν ἂν. Utra lectio verior est? Nullo modo ἂν abesse potuit: satis enim manifestum est locupletes non laudari quod ita facerent, sed ut id facerent prudenti consilio admoneri. *Si sic faciant*, inquit, *non tantum quod iustum sit sed etiam quod e re sua sit* FACTUROS ἀρbitror, sed ἡγοῦμαι τὰ δίκαια ποιεῖν ἂν non est Attica compositio. Dicebant: ἡγοῦμαι τὰ δίκαια ἂν ποιεῖν. Tenuis lineola in ΔΙΚΑΙΑ discrimen facit.

Qui huiuscemodi locos semel observaverit passim in Graecis Codd. alios reperturus est partim a Criticis correctos, partim adhuc inemendatos. Idem hanc omnem lectionis varietatem δοκοῖ, δοκοίη, δοκῇ et sim. omnia non esse unius assis intelliget. Non mirabitur igitur pag. 642. 2. πάντες ἀσθενέστερον ἂν τὸ δίκαιον εὐρεῖν ἡγοῦνται, in uno Codice ἡγοῦντο apparere, et quidquid est huiusmodi pro nihilo ducet.

Quia χρῆσθαι, χρήσασθαι, χρήσασθε, χρήσεσθε, χρήσησθε perpetuo inter se confunduntur corrigi facile poterit locus pag. 37, 19. εἰάν οὖν ἀλλὰ νῦν — ἐβελήσητε στρατεύεσθαι τε καὶ πράττειν ἀξίως ὑμῶν αὐτῶν καὶ ταῖς περιουσίαις ταῖς οἰκοί — χρήσHΘΕ, ἴσως ἂν — τέλειόν τι καὶ μέγα κτήσαισθε ἀγαθόν. imo vero χρῆσθαι, non χρήσησθε: pendet enim ut reliqua ex ἐβελήσητε. ut passim στρατεύεσθαι vel ἐξιέναι καὶ εἰσφέρειν coniunguntur ubi Demosthenes de civium socordia et inertia queritur. Non copiae, non opes Atheniensibus deficiebant si modo uti VELLENT.

Continuo sequitur: ἴσως ἂν — τῶν τοιούτων λημμάτων ἀπαλλαγείητε, ἃ τοῖς ἀσθενοῦσι παρὰ τῶν ἱατρῶν σιτίοις διδομένοις ἔοικεν. καὶ γὰρ ἐκεῖνα οὐτ' ἰσχὺν ἐντίθησιν οὐτ' ἀποθνήσκειν ἐφ. Praeclara haec et multum celebrata βῆσις duobus mendis tamquam maculis deformata est, quorum alterum olim sustuli delendo ἀσθενοῦσι. Nempe τοῖς manifesto ad σιτίοις referendum, nec tamen ullo modo in τοῖς ἀσθενοῦσι deesse potest. Itaque Dindorfius in editione minore (Lipsiae apud Teubnerum 1855) pag. XIV. τοῖς τοῖς ἀσθενοῦσι — σιτίοις διδομένοις coniecit immemor eorum, quae in maiore editione (Oxonii 1846). pag. X rectissime dixerat: *non committendum putavi ut eloquentissimo oratori infans et contortum alienumque ab Atticorum elegantia affingerem genus dicendi*. Sed salva res erit ubi quis alterum mendum deprehenderit exemeritque. Expromam igitur locum unde verum elici poterit. Legitur pag. 461. 16. μείζους εἰσιν αἱ παρὰ τῶν δῆμων δωρεαὶ τῶν παρὰ τῶν ἄλλων πολιτειῶν διδομένων. Diligenter considera rectene haec habeant an secus. Si Demosthenes in ea re participio διδόμεναι uti voluisset, ubi tandem collocasset? Dixisset necessario αἱ παρὰ τῶν δῆμων δωρεαὶ διδόμεναι. Nunc neque hoc dixit neque illud, sed male abundans participium a futili correctore interpolatum est. Optime et ἀττικισί dicitur αἱ παρὰ τῶν δῆμων δωρεαί, ut pag. 476. 2. ταῖς παρ' ἐκείνου δωρεαῖς, et passim ἡ παρὰ θεῶν εὐνοια, ὁ παρ' ἐμοῦ λόγος, οἱ παρὰ Φιλίππου πρέσβεις, αἱ παρὰ τοῦ δεῖνος ἐλπιδες (pag. 52. 24), et multa alia his similia. Itaque optime et ἀττικισί dicitur τὰ παρὰ τῶν ἱατρῶν σιτία et sic emicat summi Oratoris manus haec: ἃ τοῖς παρὰ τῶν ἱατρῶν σιτίοις ἔοικεν. Oculis paene cernimus correctorculos primum διδομένοις inferentes deinde ἀσθενοῦσι, quasi umquam τὰ παρὰ τῶν ἱατρῶν σιτία sanis et valentibus darentur. Sunt haec ipsa per se satis plana et perspicua, non sperno tamen luculentum testimonium ex antiquissimis libris oblatum. In *Prooemiis* a nescio quo rhetore collectis et magnam partem ex Demosthene sumtis legitur pag. 1460. 1. ὁμοιότατα, ὧς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς παρὰ τῶν ἱατρῶν σιτίοις διδόντες ὑμῖν. καὶ γὰρ ἐκεῖνα οὐτ' ἰσχὺν ἐντίθησιν οὐτ' ἀποθνήσκειν ἐφ. Viden' quid ille in suo libro legerit? Satis igitur diu nos scioli sunt ludificati.

Pag. 38. 24 ὑμᾶς ἀξιῶ — μὴ παραχωρεῖν τῆς τάξεως, ἣν ὑμῖν οἱ πρόγονοι [τῆς ἀρετῆς] μετὰ πολλῶν καὶ καλῶν κινδύνων κτησάμενοι κατέλιπον. Haec aliquando in vetusto libro sic scripta fuisse suspicor:

παραχωρεῖν
τῆς τάξεως ἣν ὑμῖν οἱ πρόγονοι τῆς ἀρετῆς
μετὰ πολλῶν καὶ καλῶν κινδύνων
κτησάμενοι κατέλιπον.

Interpretatus est aliquis in ora libri quae esset ἡ τάξις ἣν ὑμῖν οἱ πρόγονοι κατέλιπον, deinde ea annotatiuncula irrepsit in textum. Nihil est ἡ τάξις τῆς ἀρετῆς, et si quamaxime haec coniungi possent quis serio credat τῆς ἀρετῆς illo loco poni potuisse?

Pag. 42. 5 ἂν ἕκαστος — ὑμῶν — πᾶσαν ἀφείς τὴν εἰρωνεῖαν ἔτοιμος ὑπάρξῃ ὃ μὲν χρήματ' ἔχων εἰσφέρειν, ὃ δ' ἐν ἡλικίᾳ στρατεύεσθαι — τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν κομιεῖσθε. Haec antiqua et vera lectio est, quam in nostris libris inepti hominis additamentum impeditam et molestam reddidit. Editur enim ἔτοιμος ΠΡΑΤΤΕΙΝ ὑπάρξῃ. Quae est enim istorum socordia, non vidit homo ἔτοιμος — εἰσφέρειν — στρατεύεσθαι coniuncta esse et opinatus est in ἔτοιμος ὑπάρξῃ infinitivum aliquem *agendi* suppleri oportere.

Quod magna vi et acrimonia vehemens orator dixerat pag. 48. 17 sciolus inepto additamento debilitavit et fregit. Dixerat: ἂν ὑμῖν ἀρέσκῃ χειροτονήσατε ἵνα μὴ MONON ἐν τοῖς ψηφίσμασι καὶ ταῖς ἐπισολαῖς πολεμῇτε Φιλίππῳ. Corruptit omnia qui frigidissime addidit: ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔργοις.

Pag. 49. 2 Demosthenes postquam civibus suasit ut classem et copias compararent quae essent perpetuo in armis et sine ulla intermissione ad bellum cum Philippo gerendum praesto forent et Macedoniae semper infestae imminerent, ita pergit: ὑπάρχει δ' ὑμῖν χειμαδίῳ μὲν χρῆσθαι τῇ δυνάμει Λήμνῳ καὶ Θάσῳ καὶ Σκιάθῳ καὶ ταῖς ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ νήσοις, ἐν αἷς καὶ λιμένες καὶ σῖτος καὶ ἂν χρὴ στρατεύματι πάνθ' ὑπάρχει· τὴν δ' ὥραν τοῦ ἔτους, ὅτε καὶ πρὸς τῇ γῇ γενέσθαι ῥάδιον καὶ τὸ τῶν

πνευμάτων ἀσφαλές, πρὸς αὐτῇ τῇ χώρᾳ καὶ πρὸς τοῖς τῶν ἐμπορίων εἰμασι βᾶδῶς ἔσαι.

Ultima pars huius loci τὴν δ' ὥραν τοῦ ἔτους — βᾶδῶς ἔσαι omnem sanam et simplicem interpretationem respuit: est enim in his lacuna, quam si ex imo sententiae fundo et rei natura et verborum compositione in lucem revocaveris omnia erunt expedita. Opponuntur inter se χειμαδίῳ ΜΕΝ χρῆσθαι et τὴν Δ' ὥραν τοῦ ἔτους ***. Per totum annum sine intermissione copias illas vult militare et Macedoniae imminere docetque quid sit iis quaque anni tempestate agendum. *Hiberno tempore* recipient se in insulas Macedoniae et Thraciae proximas, tutas et copiosas; τὴν δ' ὥραν τοῦ ἔτους (quod dictum est ut τὸ θέρος, τὸν χειμῶνα) id est *tempore verno et aestivo* *** exciderunt compluscula, quorum sententiam (nam verba praestare velle dementia est) sic satis commode expleveris: τὴν δ' ὥραν τοῦ ἔτους, ὅτε καὶ πρὸς τῇ γῇ γενέσθαι βᾶδιον καὶ τὸ τῶν πνευμάτων ἀσφαλές, πρὸς αὐτῇ τῇ χώρᾳ καὶ πρὸς τοῖς τῶν ἐμπορίων εἰμασιν (ἐφορμεῖν, ὅθεν τὴν ἐκείνου κακῶς ποιεῖν) βᾶδῶς ἔσαι.

Necesse est duos *infinitivos* inter se oppositos fuisse χειμαδίῳ ΜΕΝ χρῆσθαι et τὴν Δ' ὥραν τοῦ ἔτους (ἐφορμεῖν) aut simile quid.

Pag. 49. 14. ἂν ταῦτα πορίσῃτε τὰ χρήματα πρῶτον [ἂ λέγω. S ἂ om.) non fert loci sententia additum ἂ λέγω. Recitari iusserat plebiscitum, in quo haec omnia ordine perscripta erant pag. 48. 13. Itaque poterat dicere ἂ γέγραφα, non ἂ λέγω, sed continuo praecedit ταῦτ' ἐστὶν ἀγὼ γέγραφα.

Pag. 53. 26. τῶν στρατηγῶν ἕκαστος δις καὶ τρίς κρίνεται παρ' ὑμῖν περὶ θανάτου, πρὸς δὲ τοὺς ἐχθροὺς οὐδεὶς οὐδ' ἄπαξ αὐτῶν ἀγωνίσασθαι [περὶ θανάτου] τολμᾷ. Vitiose admodum verba περὶ θανάτου ex superioribus repetita sunt. Rectissime dicitur περὶ ψυχῆς κινδυνεύειν sive ἀγωνίζεσθαι, ubi περὶ θανάτου esset absurdum, et κρίνειν, κρίνεσθαι περὶ θανάτου optime habet et usitatisimum est in iudiciis publicis: in bello πρὸς τοὺς πολεμίους sive πρὸς τοὺς ἐχθροὺς ἀγωνίζεσθαι sive μάχεσθαι *capitis periculum* in se continet. Apud Theophrastum *Characth.* 25. ὁ δειλὸς dicitur πᾶν μᾶλλον ἢ μάχεσθαι τοῖς πολεμοῖς, quia id est capitis peri-

culum adire et, ut Ὀμηρικῶς dicam, τοῦτό τοι κῆρ φεῖδεται εἶναι.

Pag. 54. 8 postquam perstrinxerat stoliditatem eorum, qui rumores et rumusculos de Philippi consiliis spargerent quasi sibi notis ita pergit: ἐγὼ δ' οἶμαι μὲν — ἐκεῖνον μεθύειν τῷ με-
γέθει τῶν πεπραγμένων — οὐ μέντοι γε μὰ Δί' οὕτω προαιρεῖσθαι
πράττειν ὥστε τοὺς ἀνοητοτάτους τῶν παρ' ἡμῖν εἰδέναι τί μέλλει
ποιεῖν ἐκεῖνος. Recte et acriter dictum, sed vide quid sequatur:
ἀνοητότατοι ΓΑΡ εἰσιν οἱ λογοποιοῦντες. Haecine putemus Athe-
niensibus τοῖς πάντων δξυτάτοις γινῶναι τὰ βηθέντα (pag. 32. 22)
ne forte errent necessaria fuisse? Abeat igitur inficetum scholi-
um unde venerat, in libri marginem.

Pag. 58. 16. κατιδὼν Νεοπτόλεμον τὸν ὑποκριτὴν — τὰ παρ'
ὕμῶν [διοικοῦντα] Φιλίππῳ [καὶ] πρυτανεύοντα. Audi Harpocra-
tionem v. Πρυτανεύοντα: κυρίως μὲν ἀντὶ τοῦ πρύτανιν
δντα· ἀντὶ δὲ τοῦ διοικοῦντα Δημοσθένης ἐν Φιλιππικοῖς. Vi-
des unde sit nata frigida interpolatio: adscriptum in margine
διοικοῦντα vitio receptum est quo facto καὶ addiderunt. Non
solet Demosthenes in tali re verba ἰσοδύναμα coniungere, sed
sicubi vetus vocabulum usu exemptum legeretur apponebat ma-
gister novum et omnibus notum.

Pag. 59. 5. Neoptolemus πρὸς ἐκεῖνον (Philippum) ᾤχετο. S.
οἴχεται, optime; nuperrime enim post pacem compositam abierat
eratque tum cum Philippo, ut de Agathone in *Ranis* dixit Aris-
tophanes οἴχεται ἐς μακάρων εὐωχίαν, erat enim cum rege Ar-
chelao.

Acute vidit Dindorfius pag. 61. 14. [σῶς τε εἶναι καὶ κρατεῖν
τῶν ἄλλων] pannum esse a magistello assutum.

Pag. 69. 19. ὁ δὲ ταῦτα μὲν μέλλει καὶ μελλήσει γε, ὡς ἐγὼ
κρίνω, τοῖς Μεσσηνίοις δὲ καὶ τοῖς Ἀργείοις ἘΠΙ τοὺς Λακεδαι-
μονίους συμβάλλειν οὐ μέλλει. Ultima verba intelligi non posse
satis ostendunt doctorum interpretationes οὐδὲν ὕγιες ἔχουσαι.
Antiqua scriptura haec erat: τοῖς Ἀργείοις τοὺς Λακεδαιμονίους
συμβάλλειν οὐ μέλλει, sed quid esset συμβάλλειν non intellexe-

runt. Igitur alii omnes *συνεισβάλλειν* rescripserunt sine sensu et S perperam *ἐπὶ* additum habet. Sed *συμβάλλειν* est *committere* ad pugnam, ut saepe *ἀλεκτρούνας* *συμβάλλειν* dicitur. Expuncta igitur *ἐπὶ* locus sanus est et luce clarior.

Pag. 72. 2. οὐ Φυλάξεσθ' ὅπως, ἔφην, μὴ πολέμου ζητοῦντες ἀπαλλαγῆναι δεσπότην εὐρητῆ. Corrigendum esse arbitror: ὅπως μὴ πολέμου ζητοῦντες ἀπαλλαγὴν δεσπότην εὐρήσετε. Concinnum est in tali re nomen nomini opponere, et quid tritius quam ἀπαλλαγὴ πολέμου, ut pag. 275. 26. οὐκ ἦν τοῦ πρὸς ὑμᾶς πολέμου πέρας οὐδ' ἀπαλλαγὴ Φιλίππῳ, id est nec bellum conficere poterat nec pacem componere. Praeterea εὐρήσετε pro εὔρητε scribendum quoniam ὅπως μὴ constanter cum futuro componitur: dicebant φοβοῦμαι μὴ λάβῃ sed φοβοῦμαι ὅπως μὴ λήφεται. Aristophanes *Equit.* 111.

ἀτὰρ τοῦ δαίμονος
δίδοιχ' ὅπως μὴ τεύξομαι κακοδαίμονος.

Levis error obscurat locum pag. 76. 21. οὐκ ἔστιν ὅπως αἱ αἰτίαι, ἃς Φίλιππος αἰτιᾶται, τοὺς ὑπὲρ τῶν δικαίων πρὸς ὑμᾶς λέγοντας κωλύσουσι συμβούλους ἡμᾶς γίγνεσθαι ὑπὲρ τῶν ὑμῖν συμφερόντων. Quis non sentit sic ἡμᾶς molestissima sede esse collocatum? Sed salva res est: interpunctionem modo sic corrigas: ἃς Φίλιππος αἰτιᾶται τοὺς ὑπὲρ τῶν δικαίων πρὸς ὑμᾶς λέγοντας, κτέ. Non cogitarunt αἰτιᾶσθαι duplicem hunc accusativum habere.

Eadem facilitate emendabis locum pag. 78. 1. δι' ἀμφοτέρων τῶν ὀνομάτων ὁποτέρῳ ἂν χρῆσθε ὑμεῖς, ἔξετε τὴν νῆσον. imo vero ὁποτέρῳ ἂν χρῆσθε, ὑμεῖς ἔξετε τὴν νῆσον.

Pag. 77. 20. τί κωλύει καὶ εἴ τινα τῆς Ἀττικῆς λησαὶ τόπον καταλάβοιεν — καὶ τινες τούτους [τοὺς λησᾶς] ἐκκόψειαν, εὐθὺς καὶ τὸν τόπον τοῦτον [οὗ ἦσαν οἱ λησαί] — τῶν τιμωρησαμένων τοὺς λησᾶς γίγνεσθαι; Agnosciasne stilum futilium magistrorum? Audivi virum perelegantis ingenii et Graece perdoctum Parisiensem professorem ita dicentem: *le jugement de l'oreille n'a pas d'autorité quand il s'agit d'une langue morte*. Lubenter ex eo quaesiverim nihilne eum in vulgata offendat possitque aequo

animo et aure illaesa audire *λησαί, λησάς, λησαί, λησάς?* Hoc quidem scio numquam eum ipsum in scribendo talia commissurum.

Pag. 84. 20. Φεραίων ἀφήρηται τὴν πόλιν καὶ Φρουρὰν ἐν τῇ ἀκροπόλει κατέστησεν ἵνα δὴ αὐτόνομοι ᾖσιν. Quid est ἀφήρηται τὴν πόλιν? an ἀνάστατον πεποίηκεν? Minime, cur enim in arce praesidium imposuisset nisi ut cives intra urbem in officio contineret? Vetus compendium male expletum has turbas dedit.

Erat ἀφήρηται τὴν πόλιν, id est τὴν πολιτείαν, id est τὴν δημοκρατίαν et simplicissime κατέλυσε τὸν δῆμον.

Pag. 86. 7. τοῦτον τὸν ἄνδρα ἐκεῖνος οὕτω σφόδρα ὑμῖν ἐβούλετο χαρίσασθαι ὥστε ἀπέκτεινε καὶ οὐδ' ἀναίρεσιν ἔδωκεν. Haec ipse orator dixerat, deinde magistellus de suo addidit ἵνα ταφῇ. Lysias ἐν τῷ ἐπιταφίῳ §. 7. πέμψαντες κήρυκας ἐδόντο αὐτῶν δοῦναι τῶν νεκρῶν ἀναίρεσιν. Lepidissime Antiphanes apud Athen. pag. 225 D. de piscibus putridis dixit:

σῆπονθ' ἔωλοι κείμενοι δὴ ἡμέρας
ἢ τρεῖς· μόλις δ' ἐάν ποτ' ὀνητὴν τυφλὸν
λάβωσ' ἔδωκεν τῶν νεκρῶν ἀναίρεσιν.

Ἀναιρεῖσθαι τοὺς νεκρούς legitur passim apud omnes, nemo veterum πρὸς ταφὴν αὐτὴν ἵνα ταφῶσιν addidit umquam, nisi quod apud Henricum Stephanum Herodiani locus offertur: ὥς μὴδὲ νεκρῶν ἀναίρεσιν πρὸς ταφὴν γενέσθαι δυνηθῆναι διὰ τὸ πλῆθος τῶν πτωμάτων. Sic sequiores loquebantur, unde exstitit interpolatio eo facilius ad deprehendendum quia vetus scriptor ἵνα ταφείη, non ταφῇ, dicturus fuisset.

Pag. 113. 13. (ὁ Φίλιππος) Ὀλυνθίοις τετταράκοντ' ἀπέχων τῆς πόλεως σάδια εἶπεν ὅτι δεῖ δυοῖν θάτερον ἢ ἐκείνους ἐν Ὀλύνθῳ μὴ οἰκεῖν ἢ αὐτὸν ἐν Μακεδονίᾳ, πάντα τὸν ἄλλον χρόνον εἴ τις αὐτὸν αἰτιάσαιτό τι τοιοῦτον ἀγανακτῶν καὶ πρέσβεις πέμπων τοὺς ἀπολογησομένους. Quod cum bona Editorum pace dictum sit, Philippi verba plane sunt sensu vacua et inepta. Quae est enim in his oppositio ἢ ὑμᾶς; δεῖ ἐν Ὀλύνθῳ μὴ οἰκεῖν ἢ ἐμὲ ἐν Μακεδονίᾳ? Nulla prorsus. Quid Philippus dixerit facile ex ipsa

re colligitur. Necopinato cum infesto exercitu adest et haec minacia verba iacit: „*aut vobis aut mihi pereundum*“, de salute erit nobis, non de imperio dimicandum, et ut proverbio dicitur ἢ μὲν ἀνάειρ ἢ ἐγὼ σέ. Aut moriar, inquit, aut oppidum vestrum delebo. Quid est igitur restituendum? Duae literulas addere satis est: δεῖ ἢ ἐκείνους ἐν Ὀλύμπῳ μὴ οἰκεῖν ἢ αὐτὸν ΜΗ ἐν Μακεδονίᾳ. Sunt haec sic satis credo plana et erunt etiam planiora si comparaveris pag. 134. 23. 70. 10. εἰ γὰρ Ἀμφίπολιν καὶ Ποτιδαίαν προεῖτο οὐδ' ἂν ἐν Μακεδονίᾳ μένειν ἀσφαλῶς ἡγεῖται.

Pag. 116. 10. πολλῶ παραδοξότερον ἦν τοσοῦτον αὐτὸν (Philippum) ἐξ ἐκείνου γενέσθαι ἢ νῦν ὅθ' οὕτω πολλὰ προείληφε καὶ τὰ λοιπὰ ὕφ' αὐτῷ ποιήσασθαι. Quis praesertim admonitus non continuo animadvertit ποιήσασθαι verum esse? Nempe de *futuri* belli eventu haec dici palam est.

Pag. 118. 23. ὅσα — ἐπασχον οἱ Ἕλληνες ἀλλ' οὖν ὑπὸ γνησίων γ' ὄντων τῆς Ἑλλάδος ἡδικοῦντο, — ὥσπερ ἂν εἰ υἱὸς ἔΝ οὐσίᾳ πολλῇ γεγονὼς [γνήσιος] διώκει τι μὴ καλῶς. Emenda ἔΠ' οὐσίᾳ πολλῇ noto usu pro *magnarum divitiarum heres aliquando futurus*, quo facto inutile γνήσιος ex praecedentibus male repetitum expunge. Isaeus pag. 80. 2. ἡ μήτηρ ἡ ἐμὴ ἔΝ παντὶ τῷ οἴκῳ ἐπίκληρος ἐγένετο, cui ἐπὶ reddidit Valckenarius ad Herod. VII. 224. Confpara locum Isaevi pag. 82. 1. πῶς οὐκ ἐπίκληρος ἦν ἐπὶ τούτοις τοῖς χρήμασιν ἡ ἐμὴ μήτηρ;

Est locus pag. 119. 14—19. in S omissus et manu recentiore in margine additus, qui me iudice totus reiiciendus et resecandus est ut ab Oratoris sententia prorsus abhorrens. τί τῆς ἐσχάτης ὕβρεως ἀπολείπει; exclamat. οὐ τίθησι μὲν τὰ Πύθια — καὶ αὐτὸς μὴ παρῇ τοὺς δούλους ἀγωνοθετήσοντας πέμπει; Insignis quaedam haec est Graecorum iudicio contumelia et insolentia et arrogantia et impudentia: ὁλεθρὸς Μακεδῶν τίθησι τὰ Πύθια. Sed vide quid sequatur: κύριος δὲ Πυλῶν καὶ τῶν ἐπὶ τοῖς Ἕλληνας παρόδων ἐς καὶ Φρουραῖς καὶ ξένοις τοὺς τόπους τούτους κατέχει. Non est haec Philippi ὕβρις, ut opinor: sed ὕβριστικὰ sunt quae post locum interpolatum sequuntur: γράφει δὲ Θεττα-

λοις ὃν χρὴ τὸν τρόπον πολιτεύεσθαι κτῆ. Unde haec irrepsisse putemus? Subiit mihi nonnumquam animum cogitatio haec et his similia apud Demosthenem in S omissa ex Theopompi Φιλιππικοῖς in margine apposita deinde ut fit in textum se insinuasse. Inspice mihi locum pag. 126. 1. τότε μὲν πέμψας τοὺς μετ' Εὐρυλόχου ξένους, πάλιν δὲ τοὺς μετὰ Παρμενίωνος. Historici est haec minutiora commemorare, non oratoris. Recte igitur haec S omittit. Ex quo alio, quam ex Theopompo, eius rei notitia hauriri potuit?

Removenda est intolerabilis negatio stulte repetita pag. 119.

4. ἀλλ' οὐχ ὑπὲρ Φιλίππου καὶ ὧν ἐκεῖνος πράττει νῦν [οὐχ] οὕτως ἔχουσιν οὐ μόνον οὐχ Ἕλληνας ὄντος — ἀλλ' οὐδὲ βαρβάρου ἐντεῦθεν ὄθεν καλὸν εἰπεῖν.

Pag. 122. 6. ἐκεῖνοι Ζελεῖτην τινὰ Ἀρθμίον δοῦλον βασιλέως ὅτι τῷ δεσπότη διακονῶν χρυσίον ἤγαγεν εἰς Πελοπόννησον — ἐχθρὸν αὐτῶν ἀνέγραψαν. Sic locus legendus est eiecto puerili additamento quod servant libri omnes, qui post βασιλέως addunt: [ἢ γὰρ Ζελεῖά ἐστι τῆς Ἀσίας]. quasi vero id quisquam tum nesciret, namque perinde est ac si quis diceret αἱ γὰρ Θῆβαι εἰσι τῆς Βοιωτίας vel ἡ Μαντινεῖα τῆς Ἀρκαδίας. Praeterea si quis quamaxime ubi locorum ἡ Ζελεῖα sita esse nesciret, non esse Graeciae urbem sciebant omnes et in δοῦλος βασιλέως continuo intelligebant hominem in Perside esse natum.

Quamquam quis poterat Ζελεῖαν ignorare qui ab ineunte pueritia Homerum audiverat:

οἱ δὲ Ζελεῖαν ἔναιον ὑπαι πόδα νείατον Ἰδῆς
ἀφνειοὶ πίνοντες ὕδωρ μέλαν Αἰσὴ πόσις.

Pag. 125. 6. λέξω δ' ἔργα ᾗ πάντες εἴσεσθε. Primum offendit ἔργα miro et inusitato usu positum, deinde futurum εἴσεσθε. Natura rei et dicendi usus ἴτε postulat. Fortasse dixit: λέξω δ' ᾗ πάντες ἐπίσασθε.

Pag. 129. 16. οὐδὲ τοῦτ' ἄχρησον οὐδ' αἱ πέρυσι πρεσβεῖται αἱ περὶ Πελοπόννησον ἐκεῖναι [καὶ κατηγορίαι], ἃς ἐγὼ καὶ Πολύευκτος — περιήλομεν. Donec satis constabit κατηγορίας περιϊέναι

absurde dici, non dubitabimus verba καὶ κατηγορίαι vitio nata una litura delere.

Pag. 130. 6. ἀγαπητὸν γὰρ ἔαν αὐτοὶ σώζωνται τούτων ἕκασΟΙ· ἀλλ' ὑμῖν τοῦτο πρακτέον. Literula addita scribendum τούτων ἕκασΟΙC, id est τούτων ἑκάστους ἀγαπᾶν δεῖ ἔαν αὐτοὶ σώζωνται, *homin singulos si ipse salvi sint praeclare secum acium esse existimare oportet*, ut pag. 175. 14. ἀγαπητὸν ἦν παρ' ἐκείνου τῶν ἄλλων ἑκάςΩΙ καὶ τιμῆς καὶ ἀρχῆς καὶ ἀγαθοῦ τινὸς μεταλαμβάνειν.

Pag. 120. 14. ἦν τι τότε — ἐν ταῖς τῶν πολλῶν διανοαίαις ὁ — ἐλευθέραν ἦγε τὴν Ἑλλάδα. *Mendosum est ἦγε. Nemo intelligit quid sit τὴν Ἑλλάδα ἐλευθέραν ἄγειν: sed facile est sententiam oratoris reperire. Erat tum, inquit, in hominum mentibus aliquid, quod efficiebat ut Graecia in libertate viveret. Adde duas literulas et hoc ipsum habebis ἐλευθέραν Διῆγε τὴν Ἑλλάδα. Noto usu διάγειν aut neutrum est aetatem agere aut transitivum facere ut aliquis aetatem transigat. Nobilis locus est in oratione de Corona pag. 255. 10. ὁ γὰρ τότε πόλεμος — ἐν πᾶσι τοῖς κατὰ τὸν βίον ἀφθονωτέροις καὶ εὐωνοτέροις διῆγεν ὑμᾶς τῆς νῦν εἰρήνης.*

Pag. 122. 21. οὐ γὰρ ἂν αὐτοῖς ἔμελεν εἰ τις ἐν Πελοποννήσῳ τινὰς ὠνεῖται καὶ διαφθείρει μὴ τοῦθ' ὑπολαμβάνουσιν. ἐκόλαζον δ' οὕτω καὶ ἐτιμωροῦντο οὓς αἰσθοιντο ὥς καὶ σῆλίτας ποιεῖν. sic *solus omnium S, caeteri οὓς αἰσθοιντο δωροδοκοῦντας. Hoc uno testimonio nitebatur male sana opinio eorum, qui δωροδοκεῖν pro διαφθεῖρειν ἐπὶ χρήμασι contra sanam rationem et perpetuum veterum usum dici posse asseverabant. Bonum factum quod unus omnium optimus testis absurdam hanc opinionem confutavit. Hoc igitur exemplo moniti cavebimus ne credamus quod cum sana ratione pugnet fieri potuisse, quia unus aut alter Co-dex huiusmodi quid confirmare videtur.*

Manifestum tenemus scioli additamentum pag. 130. 15. ubi S dedit: πρῶτον μὲν οὐ μήποθ' εὖρη τοὺς ποιήσοντας, ἔπειτα δέδοικα μὴ πάνθ' ἅμα ὅσα οὐ βουλόμεθα ποιεῖν ἡμῖν ἀνάγκη

γένηται (leg. γενήσεται). Quibus addunt multi libri haec: εἰ γὰρ ἦσαν εὕρηντ' ἂν πάλαι ἔνεκά γε τοῦ μηδὲν ἡμᾶς αὐτοὺς ποιεῖν ἐθέλειν· ἀλλ' οὐκ εἰσίν. Quae si genuina forent saltem post ποιήσοντας collocari debuissent, sed multo satius est pannum hunc Demostheni praesertim in hac acri et animosa oratione abiudicare.

Accedimus ad Philippicam quartam, quam impostor aliquis Atheniensis lucri cupidus callide ex pulcherrima quaque Demosthenis oratione consarcinavit ut Ptolemaeum aliquem aut Pergami regem grandi pecunia emungeret. Quisquis est et ἄττικισί probe scribebat et in genuinis Demosthenis orationibus diu et multum erat versatus, ut fraus tamdiu latere potuerit, quae nunc suspicione semel a Valckenario mota („*quarta Philippica, quae mihi quidem ex Demostheneis ab alia manu videtur constata*” in *orat. de Philippo Macedone* pag. 251) omnium oculis patet.

Pag. 133. 22. κατέσκαπτε Πορθμὸν καὶ τυραννίδα ἀπαντικρὺ τῆς Ἀττικῆς ἐπετείχισεν ὑμῖν [ἐν τῇ Εὐβοίᾳ]. Ecquis erit qui futile emblemata vel apud hunc impostorem ferri posse putet?

Post pauca sequitur: οὐδὲν ἐφροντίσατε οὐδ' ἐπεσράφητε οὐδὲν τούτων. Sic S; caeteri ἐπ' οὐδενί a vetere correctore. Legendum οὐδε τούτων.

Pag. 134. 13. κακόνους μὲν ἐστὶ καὶ ἐχθρὸς ὅλη τῇ πόλει καὶ τῷ τῆς πόλεως ἑδάφει, προσθήσω δὲ καὶ τοῖς ἐν τῇ πόλει θεοῖς, οἵπερ αὐτὸν ἐξολέσειαν. Qui de Graecorum religione scripturus est nolito quaerere quo pacto Philippus Macedo Atheniensium Deos odisse potuerit aut qui tandem sint οἱ ἐν τῇ πόλει θεοί. Nempe novum hoc Deorum genus ex impostoris nostri cerebro prosiluit. Legerat apud Demosthenem pag. 99. 20. προσθήσω δὲ καὶ τοῖς ἐν τῇ πόλει ΠΑCIN ἈΝΘΡΩΠΟΙC καὶ τοῖς μάλιστα οἰομένοις αὐτῷ χαρίζεσθαι, deinde plura addit de Philippi adversus proditores post proditionem odio et resumit institutae sententiae filum pag. 99. 26. οὐδενὶ μὲντοι μᾶλλον κτέ. Impostor quum interposita haec omittere vellet tam audacter quam stulte

substituit de nihilo: προσθήσω δὲ καὶ τοῖς ἐν τῇ πόλει (θεοῖς ὅπερ αὐτὸν ἐξολέσειαν), οὐδενὶ μέντοι μᾶλλον κτέ. Itaque ab his οἱ θεολογοῦντες abstineant manum.

Pag. 135. 2. ἤξει πάντα τὰ νῦν βεβιασμένα supra pag. 100. 2. τὰ νῦν CTMβεβιασμένα vitiose. Nullus hic praepositioni locus.

Pag. 135. 4. ἐς γὰρ ὑμεῖς οὐκ αὐτοὶ πλεονεκτῆσαι καὶ κατασχεῖν ἀρχὴν εὖ πεφυκότες ἀλλ' ἕτερον λαβεῖν κωλύσαι καὶ ἔχοντ' ἀφελέσθαι καὶ ὅλως ἐνοχλῆσαι τοῖς ἀρχεῖν βουλομένοις καὶ πάντας ἀνθρώπους εἰς ἐλευθερίαν ἐξελέσθαι δεινοί. Eadem supra pag. 100. 4. sed καὶ ἔχοντ' ἀφελέσθαι δεινοί — εἰς ἐλευθερίαν Ἀφελέσθαι ἔτοιμοι, quae meliora sunt, sed ἐξελέσθαι ob praecedens ἀφελέσθαι retinendum, quamquam proprie dicitur εἰς ἐλευθερίαν ἀφελέσθαι et ἡ εἰς ἐλευθερίαν ἀφαίρεσις si quis quem in libertatem vindicat.

Pag. 135. 11. πρῶτον μὲν δὴ τοῦτο δεῖ ἐχθρὸν ὑπειληφέναι τῆς πολιτείας [καὶ τῆς δημοκρατίας] ἀδιάλλακτον ἐπεῖνον. Totidem verbis supra pag. 100. 12. Quis tamen admonitus punctum temporis dubitabit stolidum emblemata expellere? Quis nescit ἀττικισί quae caeteris ἢ δημοκρατία dicitur τὴν πολιτείαν appellari solere? et feremus haec pueriliter copulata. Quid in re nota testes producā? Audi tamen Harpocratonem V. Πολιτεία: ἰδίως εἰώθασι τῷ ὀνόματι χρῆσθαι οἱ ῥήτορες ἐπὶ τῆς δημοκρατίας, et vel hunc unum Demosthenis locum inspicere in quo versamur pag. 99. 26 (134. 15) οὐδενὶ μέντοι μᾶλλον ἢ τῇ πολιτείᾳ πολεμεῖ — καὶ σκοπεῖ πῶς ταύτην καταλύσει. et post pauca pag. 99. 29. οἶδε γὰρ ἀκριβῶς ὅτι — οὐδὲν ἔσαι αὐτῷ βεβιαῖως ἔχειν ἕως ἂν ὑμεῖς δημοκρατῆσθε. Itaque qui τῆς δημοκρατίας retinere volet in margine adscribito.

Pag. 136. 25. Φίλιππον δ' αὐτὸν οὐδὲν ἂν ἄλλο οἶμαι μα τοὺς θεοὺς εὐξασθαι ποιεῖν τὴν πόλιν ἢ ταῦτα ἃ νῦν ποιεῖτε. MA ex praecedente — MAI vitio natum novo errori τοὺς θεοὺς pro τοῖς θεοῖς ortum dedit. Emenda: οὐδὲν ἂν ἄλλο οἶμαι τοῖς θεοῖς εὐξασθαι ποιεῖν τὴν πόλιν. Herod. I. 37. (cf. Var. Lectt. pag.

413) νησιώτας δὲ τί δοκέεις ἀρᾶσθαι ἄλλο ἢ — λαβεῖν Λυδοὺς ἐν θαλάσῃ; Quid notius est quam εὐχομαι τοῖς θεοῖς cum infinitivo? Demosthenes pag. 94. 29. εἴθ' ἂ Φίλιππος ἂν εὐξαίτο τοῖς θεοῖς ταῦθ' ἡμῶν τινὲς ἐνθάδε πράττουσιν.

Pag. 139. 20. συμβέβηκε δ' εὐτυχήματα ἀπὸ ταῦτομάτου οἷς ἂν χρησώμεθα ὀρθῶς ἴσως ἂν γένοιτο τὰ δέοντα. S habet εὐτυχίμα ἀπ' αὐτομάτου. Scribendum εὐτυχήματ' ἀπὸ ταῦτομάτου et χρησώμεθ' ὀρθῶς.

Pag. 141. 15. τετρακόσια ἀντὶ τῶν ἑκατὸν ταλάντων προσέρχεται. Scribebatur ταλᾶν et legendum ἀντὶ τῶν ἑκατὸν τάλαντα. Recte dicitur ἀντὶ τῶν ἑκατὸν ταλάντων τετρακόσια προσέρχεται, sed vulgata compositio vitiosa est.

Pag. 141. 20. τί οὖν μαθόντες τοῦτο δνειδίζομεν ἀλλήλοις; Corrige Παθόντες, quo mendo nihil frequentius. In τί παθῶν est lenissima quaedam et urbana stultitiae exprobratio, quae πάθημα est non μάθημα.

Pag. 141. 22. πλὴν εἰ τῇ παρὰ τῆς τύχης βοηθείᾳ γεγυυῖα τοῖς ἀπόροις. Φθονοῦμεν· οὐς οὗτ' ἂν αἰτιασάμην ἔγωγε οὗτ' ἀξιώ. Non intelligo. Perspicuum esset mihi vocabulo addito οὗτ' ἄλλον ἀξιώ.

Pag. 142. 3. ὥσπερ τοίνυν ἐνὸς ἡμῶν ἐκάστου TIC ἐστὶ γονεὺς οὗτω συμπάσης τῆς πόλεως κοινούς δεῖ γονεὺς τοὺς * σύμπαντας ἡγεῖσθαι καὶ προσήκει τούτους οὐχ ὅπως ὧν ἡ πόλις δίδωσιν ἀφελέσθαι τι ἄλλ'· εἰ καὶ μηδὲν ἦν τούτων ἄλλοθεν σκοπεῖν ὅπως μηδενὸς ὄντες ἐνδεεῖς περιοφθήσονται. Manifestum est ad sententiae integritatem aliquid desiderari: *quemadmodum*, inquit, *unusquisque nostrum suum sibi habet parentem, sic universae civitatis communes parentes esse* ** *universos existimare oportet*. Quos tandem? Quos appellat τούτους in sqq. καὶ προσήκει τούτους οὐχ ὅπως ἀφελέσθαι τι κτέ.? In hac quidem re infelix coniectior Reiskius fuit quum pro τοὺς σύμπαντας substitueret τοὺς πένητας, quod confutari nihil attinet, sed aliud melius quaerendum. Vocabulum fugitivum retrahi poterit ex comparatione quae praecedit:

οὐδὲ γὰρ ἐν ταῖς ἰδίαις οἰκίαις ὁρῶ τῶν ἐν ἡλικίᾳ πρὸς τοὺς ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΤΣ οὕτω διακείμενον οὐδ' οὕτως ἀγνώμονα οὐδ' ἄτοπον τῶν ὄντων οὐδένα ὥς εἰ μὴ ποιήσουσιν ἅπαντες ὅσον (sic S) αὐτὸς οὐ φάσκειν ποιῆσειν οὐδὲν οὐδ' αὐτόν. Hi ipsi sunt, quos communes civitatis parentes dixit existimari oportere: κοινούς δεῖ γονέας τοὺς ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΤΣ σύμπαντας ἡγεῖσθαι καὶ προσήκει τούτους οὐχ ὅπως ὦν ἡ πόλις δίδωσιν ἀφελέσθαι τι, ἀλλ' εἰ καὶ μηδὲν ἦν τούτων ἄλλοθεν σκοπεῖν ὅπως μηδενὸς ὄντες ἐνδεεῖς περιοφθήσονται. Sic clara luce splendent omnia: οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ ἀδυνατοῦντες τῷ σώματι μισθὸν ἐκ τοῦ δημοσίου ἔφερον τὰ δὴ ὀβολῶ. Qui erat sexagenario maior ex aerario duos nummos accipiebat in diem, promiscue omnes divites pauperesque. Hinc dixit pag. 141. 15. τετρακόσια τέλαντα προσέρχεται οὐδενὸς οὐδὲν ζημιουμένου τῶν τὰς οὐσίας ἐχόντων ἀλλὰ καὶ προσλαμβανόντων. οἱ γὰρ ΕΤΠΟΡΟΙ πάντες ἔρχονται μετέξοντες τούτου καὶ καλῶς ποιοῦσιν. Fuisse aetate grandiores qui οὐδὲν ποιοῦντες aerarium exhaurirent etiam apud verum Demosthenem apparet pag. 38. 10. ἔσι τις ἔΞΩ ΤΗC ἙΛΙΚΙΑC ὑμῶν; ὅσα οὗτος ἀτάκτως νῦν λαμβάνων οὐκ ὠφελεῖ ταῦτ' ἐν ἴσῃ τάξει λαμβανέτω. Omnino videtur nomen τὸ θεωρικόν, τὰ θεωρικά, multis erroribus ansam dedisse: fieri potest ut antiquitus duobus obolis ex aerario acceptis sedem sibi in theatro emerint, sed postea eo nomine quaelibet διανομαὶ appellari coeptae, in quarum numero haec quoque fuit ut senioribus (οὓς κοινούς δεῖ γονέας συμπάσης τῆς πόλεως ἡγεῖσθαι) duo nummi in diem ex aerario attribuerentur; quam largitionem quum nonnulli acriter reprehenderent personatus Demosthenes hanc sibi causam defendendam suscepit.

Demosthenes ipse summa ope enisus est ut malesanis largitionibus finis aut modus imponeretur. ubi scribit pag. 31. 24. λύειν τοὺς νόμους δεῖ τούτους τοὺς αὐτοὺς ἀξιοῦν εἴπερ καὶ τεθείκασιν de Eubulo dicit, quem legis auctorem fuisse sciunt omnes.

In loco Demosthenis, quo de agimus, leve mendum superest in verbis ἐνδὸς ἡμῶν ἐκάστου ΤΙC ἔσι γονεύς. Graecum est ἔσι τις γονεύς, non tamen sic legendum, sed ΕΙC (εἰς) ἔσι γονεύς. Frequens haec confusio est. Cf. *Nov. Lectt.* pag. 484.

C. G. COBET.

MNEMOSYNE.

BIBLIOTHECA PHILOLOGICA BATAVA

SCRIPSERUNT

C. G. COBET, C. M. FRANCKEN, H. VAN HERWERDEN,
S. A. NABER, W. G. PLUYGERS, ALII.

COLLEGERUNT

C. G. COBET, H. W. VAN DER MEY.

NOVA SERIES.

VOLUMEN QUARTUM.

LUGDUNI-BATAVORUM,

E. J. BRILL.

LIPSIAE,
HARRASSOWITZ.

1876.

1109 10

Digitized by Google

INDEX.

	Pag.
Adversaria Critica ad Demosthenem. C. G. COBET.	1— 47.
Hippocrates.	47.
De laciniis antiquissimi Codicis Strabonis nuper repertis	
C. G. COBET.	48— 57.
$\delta\upsilon\nu\alpha\acute{\rho}\alpha$ et $\delta\acute{\iota}\delta\upsilon\nu\alpha\tau\alpha$ confusa.	57.
Curtiana. J. J. CORNELISSEN.	58— 73.
Paetus Thrasea. ad Plutarchi vitam Catonis Uticensis. C. G. COBET.	74— 78.
Anyte.	78.
Ad Strabonem. C. G. COBET.	79—112.
Ad Gaii Institutionum Codicem Veronensem. B. J. POLENAAR.	113—120.
Galenus.	120.
Ad Gaii Institutionum Codicem Veronensem. B. J. POLENAAR.	121—134.
Galenus.	134.
Thucydidea. C. BADHAM.	135—145.
De Poenuli Plantinae compositione. C. M. FRANCKEN. . . .	146—175.
Ad Strabonem. C. G. COBET.	176—212.
Syllabus errorum, qui in Codicibus Graecis vulgo circumferun-	
tur necdum apud Strabonem correcti sunt. C. G. COBET. .	213—230.
Iamblichus.	230.
Galenus.	231—232.
Homericæ. C. G. COBET	233—284.
Scholium Platonis	284.
Menandri fragmenta inedita. C. G. COBET.	285—293.
Notulae ad Athenaeum. H. VAN HERWÉRDEN	294—323.
Euripides <i>Suppl.</i> 175	323.
Plato	323.

Observationes Criticae in Achillem Tatium. S. A. NABER . . .	324—352.
-Galenus	352.
ORTK interpolatum	352.
De locis nonnullis apud Polybium in titulo περὶ γυναικῶν. C. G.	
COBET.	353—375.
Anecdota Bekkeri.	375.
Ἀτακτα. C. BADHAM.	376—377.
Plato in TIMAEO.	377.
Locus Constantini Porphyrogeniti ex Codice archetypo Parisino	
descriptus. C. G. COBET.	378—382.
Galenus.	382.
De fabulis Aesopiciis. S. A. NABER.	383—441.
Platonica. C. G. COBET.	442—449.
Anecdota Bekkeri.	449.
Menandri fragmentum. C. G. COBET.	450—452.

ADVERSARIA CRITICA AD DEMOSTHENEM.

Cap. III.

ΚΑΤΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ Δ.

Pag. 142. 18. ἐμοὶ γὰρ οὐδεὶς οὕτως ἄθλιος οὐδ' ὧδες εἶναι δοκεῖ τὴν γνώμην, οὕκουν Ἀθηναίων γε, [οἶμαι ἀλλ' οὐδὲ τῶν ἄλλων] ὥςτε λυπεῖσθαι ταῦτα λαμβάνοντας ὁρῶν τοὺς ἀπόρους. Quam primum absurdum emblema expunge. Mirum non vidisse Editores haec adversis frontibus inter se pugnare. Orator de omnibus hominibus id dicere instituerat, sed ne nimia dicere videretur, ad solos Athenienses hanc benignitatis laudem revocavit. Supervenit postea lector aliquis, candida anima, quo iudice illa laus omnibus hominibus impertiri debebat.

In optimo S non est huius additamenti nec vola nec vestigium.

Simillimum huic additamentum latebat apud Iulianum ἐν τῷ μισοπάγωνι pag. 337. B. ἐμοὶ δὲ ἀπαγορεύει ὁ νόμος ἐπ' ἐνόματος [ὥσπερ οἶμαι καὶ τοῖς ἄλλοις ἄπασιν] αἰτιᾶσθαι. Nonne perspicuum est duos hic homines loqui?

Pag. 142. 24. ὅταν τὸ ἀπὸ τῶν κοινῶν ἔθος ἐπὶ τὰ ἴδια μεταβιβάζοντας ὁρῶσι τινὰς καὶ μέγαν μὲν ὄντα παρ' ὑμῶν εὐθέως τὸν λέγοντα, ἀθάνατον δ' ἔνεκ' ἀσφαλείας, ἑτέραν δὲ τὴν κρύβδην ψῆφον τοῦ φανερώς θορύβου. Perdiderunt oleum et operam omnes, qui hunc locum interpretari conati sunt. Atra nocte premuntur omnia propter unius vocabuli labem, quam si sustuleris lux erit. Emenda: καὶ μέγαν μὲν ὄντα παρ' ὑμῶν εὐθέως τὸν

'ANTIΔέγοντα. Sunt, inquit, qui non tantum publicas opes sed privatas quoque trahunt ad aere. Qui CONTRA IUSTITIAM statim fert plausum et laudibus effertur in coelum, sed in iudicii exitu sententiis iudicum condemnatus esse reperitur. Indices PALAM plaudunt primum, sed tandem CLAUSTRUM eundem hominem tabellis condemnant. Propterea addit: ταῦτ' ἀπρίαν, ταῦτ' ἔργῳ ἔχει. Novimus istos Atticos indices,

qui saepe propter invidiam adiuvant diviti,
aut propter misericordiam addunt pauperi.

Terent. Phorm. II. 1. 46.

Quod autem dixit ἀθάνατον δ' ἔνεκ' ἀσφαλείας imitatus est Libanius in declamatione nuper edita (Hermes. 1874. pag. 31. 20): ἀφ' ὧν οὗτος μὲν ἀθάνατος ἔνεκα τῆς παρ' ὑμῶν ἀσφαλείας. Appellatur ἀθάνατος ἔνεκ' ἀσφαλείας reus, qui causam tam bonam habet, ut damnari non posse videatur, in quo iudicium perfidia cernitur.

Pag. 143. 14. ἐξέστητε — τῆς ὑποθέσεως ἐφ' ἧς ὑμᾶς οἱ πρόγονοι κατέλιπον καὶ τὸ μὲν προΐσασθαι τῶν Ἑλλήνων — περιέργων ἐπέισθητε εἶναι, — τὸ δ' ἐν ἡσυχίᾳ διάγειν - θαυμάσῃν εὐδαιμονίαν καὶ πολλὴν ἀσφάλειαν ἔχειν οἴεσθε. Vera lectio ὦσεσθε in S servata est, sed inconsulto spreta. Non hoc enim dicit, quae nunc sint Atheniensium opiniones, sed eos paullatim ab optimis artibus maiorum descivisse. Non dicit ἐξέστατε καὶ οἴεσθε, sed ἐξέστητε καὶ ᾤεσθε. In re simillima ᾤεσθε recte legitur pag. 117. 1. et 117. 11.

Mendose editur pag. 144. 22. ἂ σφαλερῶς ὑμῖν καὶ οὐδαμῶς ἅπαντα καλῶς ἔχει. In S legitur καὶ οὐδαμῶς ἅπαντ' ἔχει. Quid lateat in ΟΤΔΑΜΩC frustra adhuc quaero. Perspicuum hoc quidem est correctorem aliquem, qui in eadem difficultate haereret, de suo καλῶς inseruisse, quo nihil proficimus.

Pag. 146. 20. τί ποτ' οὖν — τὸν μὲν οὕτω φανερῶς ἀδικοῦντα - οὐδεὶς πώποτε ΤΟΤΤΟΝ εἶπεν ὡς ἀδικεῖ καὶ πολεμοποιεῖ, τοὺς δὲ μὴ ἐπιτρέπειν — συμβουλευόντας τούτους πολεμοποιεῖν Φασίν; ὅτι τὴν αἰτίαν τῶν ἐκ τοῦ πολέμου συμβησομένων δυσχερῶν — τοῖς ὑπὲρ ὑμῶν τὰ βέλτιστα λέγειν ΟΙΟΜΕΝΟΙΣ [ἅπαντες om. S.]

ἀναθεῖναι βούλονται. Surripuit haec Impostor ex pag. 103. 18. τί ποτ' οὖν ἐς τὸ αἴτιον - τὸ τὸν μὲν οὕτω φανερώς [ἑρατεύοντα] ἀδικούντα — μηδένα ΤΟΤΤΩΝ πώποτ' εἰπεῖν ὡς πόλεμον ποιεῖ, τοὺς δὲ μὴ ἐπιτρέπειν — συμβουλευόντας τούτους τὸν πόλεμον ποιήσιν αἰτιᾶσθαι; ἐγὼ διδάξω. ὅτι τὴν ὀργὴν ἣν εἰκὸς ἐστὶ γενέσθαι παρ' ὑμῶν, ἂν τι λυπῆσθε τῷ πολέμῳ, εἰς τοὺς ὑπὲρ ὑμῶν λέγοντας τὰ βέλτιστα τρέψαι βούλονται. Ex his igitur illa emendanda scribendumque: οὐδεὶς πώποτε ΤΟΤΤΩΝ pro τούτων, ubi οὗτοι de more (vide ad pag. 35. 27.) Demosthenis adversarii sunt et inimici. Ubi semel τούτων repertum est ἅπαντες in sqq. locum tueri non potest et apparet rectissime in S omitti. Non poterat sciolus, quum non videret de quibus tandem τὴν αἰτίαν ἀναθεῖναι βούλονται diceretur, magis importunum vocabulum inserere quam ἅπαντες, quum continuo sequatur: ἡγοῦνται γὰρ ἂν μὲν ὑμεῖς ὁμοθυμαδὸν [ἐκ μιᾶς γνώμης] Φίλιππον ἀμύνησθε, κακείνου κρατήσιν ὑμᾶς καὶ αὐτοῖς οὐκέτ' ἔσσεσθαι μισθαρνεῖν, quae de patriae proditoribus dici apertum est.

Restat mendum in verbis τοῖς ὑπὲρ ὑμῶν τὰ βέλτιστα λέγειν ΟΙΟΜΕΝΟΙΣ. Quis enim hic verbo *opinandi* οἶσθαι locus est? In loco genuino est: εἰς τοὺς ὑπὲρ ὑμῶν λέγοντας τὰ βέλτιστα τρέψαι βούλονται. Impostor sententiam eandem aliis verbis vestivit. Quid latet igitur in λέγειν ΟΙΟΜΕΝΟΙΣ? Credo λέγειν ΕΙΘΙCΜΕΝΟΙC, ut alibi οἱ λέγειν εἰωθότες saepius legitur.

Saepe videbis in orationibus spuris et in locis ab impostore ex Demosthene descriptis ipsam Oratoris manum fideliter esse servatam, quum in oratione genuina labem aliquam et vitium concepisset. Legitur in oratione περὶ τῶν ἐν Χερρονήσῳ pag. 105. 9. καρπωσάμενοί τινα ἕκαστοι τούτων πλεονεξίαν οἱ μὲν ἤδη πεπόνθασιν ἂν δὲ πάντες ἴσασιν, οἱ δ' ὅτι ἂν ποτε συμβῇ πείσονται. Arripuit haec impostor qui *Philippicam quartam* conflavit, cuius consuetudo est praeclaros ipsius Demosthenis locos αὐτολεξεῖ in rem suam convertere, quum caeteri fures Demosthenis sententiam aliis atque aliis verbis vestire soleant quo minus sua furta pateant. Legitur autem in *Philippica quarta* pag. 148. 22. καρπωσάμενοί τινα ἕκαστοι τούτων πλεονεξίαν οἱ μὲν ἤδη πεπόνθασιν ἂν δὲ πάντες ἴσασιν, οἱ δ' ὅτι ἂν ποτε συμβῇ πείσονται. At nihil, dixerit aliquis, haec ab illis differunt: sunt eadem omnia

ne verbo quidem mutato vel transposito. In Editionibus quidem, o bone, et in Codicibus Mas. omnibus praeter unum omnium principem. Nempe in solo S scriptum est: οἱ μὲν ἤδη πεπόνθασιν ἂ δὴ ΠΕΠΟΝΘΑCIN. Haec vera et antiqua scriptura est, quam olim utrobique repositam oportuit. Nempe sic loquuntur qui prae pudore aut dolore rem turpem aut acerbam diserte commemorare non sustinent, sed eam audientibus ac probe scientibus intelligendam relinquere malunt, ut Helena in Euripidis *Oreste* vs. 79.

ἐπλευσ' ὅπως ἐπλευσα.

id est ὅπως δ' ἐπλευσα αἰδοῦμαι μὲν λέγειν, ὑμεῖς δ' εὖ ἴξε. Similia his larga manu effudit Bloomfield ad Aeschyli *Agamemnonem* vs. 66. βλαστούς' ὅπως ἐβλασεν, ἰκόμην ἴν' ἰκόμην, ἐγήμεν ὡς ἐγήμεν, γέγηθ' ὅπως γέγηθα, ὄλωλεν ὡς ὄλωλεν, ἐκυρσεν ὡς ἐκυρσεν, et alia plura. In oratione populari in simili reticentia vocula ΔΗ apponitur, ut in Aristophanis *Lyssistrata* 146.

εἰ δ' ὡς μάλισ' ἀπεχολίμεθ' οὐ σὺ δὴ λέγεις.

quia τοῦ πέους dicere erubescit. Sic igitur ἂ δὴ, ὅντινα δὴ repetito verbo eodem consuetum est dicere. Hoogeveen ad Viger. p. 27. ex Aristide et Heliodoro affert: προεἴλετο ὅντινα δὴ καὶ προεἴλετο, et ἔδρασεν ὃ, τι δὴ καὶ ἔδρασεν, sed sunt haec ab antiquis sumta. Demosthenes ipse pag. 208. 2. ἐκάτεροι μισοῦσιν οὓς ΔΗ μισοῦσιν, et sic h. l. πεπόνθασιν ἂ ΔΗ πεπόνθασιν. Nihil impedit quo minus in tali re recte dicatur πεπόνθασιν ἂ πάντες ἴσασιν, ut apud Isocratem *Phil.* pag. 94. β. ὥσθ' ἡμᾶς μὲν παθεῖν ἂ πάντες ἴσασιν, sed tenui certoque indicio ΔΗ additum veram lectionem ostendit. Magna igitur habenda est Codici S gratia, qui solus veram lectionem ab interitu servavit.

Pag. 149. 1. τί ποτ' οὖν ἐκείνως τοῖς ἄλλοις καὶ ὑμῖν οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον προσφέρεται; Mirifica oppositio: ἐκείνως — οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον, sed veram lectionem ab Editoribus repudiatam servavit solus S: καὶ ὑμῖν τοῦτον τὸν τρόπον προσφέρεται; Usitatum est omnibus dicere: ἐκείνως μὲν τοῖς ἄλλοις, ὑμῖν δὲ οὕτω προσφέρεται, et prorsus idem est οὕτως et τοῦτον τὸν τρόπον.

Mendosa scriptura est in loco quem falsarius describit pag. 105. 17. τί ποτ' οὖν ἐκείνως τοῖς ἄλλοις καὶ οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον ὑμῖν προσφέρεται;

Pag. 150. 5. εἴ τις ἔροιτο· εἰπέ μοι — Ἀριστόδημε, — τί ἂν εἴποι TIC; Quia ipse Aristodemus ad haec respondere debet, revoca librorum omnium lectionem τί ἂν εἴποιC; Error in uno Codice S commissus propter Codicis auctoritatem praevaluit.

τὸ δ' ἀξίωμα καὶ κακῶς λέγῃς τὸ σὸν
νικᾷ.

Praeterea literula duplicata scribendum: εἴ τις C' ἔροιτο in caeteris est εἴ τις ἔροιτό σε praeter Atticae compositionis consuetudinem.

Pag. 150. 26. ἀλλὰ νῦν Δία παππῶα σοι καὶ πατρῶα δόξα ὑπάρχει, ἣν αἰσχρὸν ἐστὶν ἐν σοὶ καταλῦσαι, τῇ πόλει δ' ὑπῆρξεν ἀνώνυμα καὶ φαῦλα τὰ τῶν προγόνων. ἀλλ' οὐδὲ τοῦθ' οὕτως ἔχει· σοὶ μὲν γὰρ ἦν κλέπτης ὁ πατήρ· εἶπερ ἦν ὁμοῖος σοί, τῇ πόλει δ' ἡμῶν ὥς πάντες ἴσασιν οἱ Ἕλληνες δις ἐκ τῶν μεγίστων κινδύνων [ὑπὸ τῶν προγόνων omittit S] σεσωσμένοι. Ultima pars huius loci labem concepit et intelligi non potest. Coniecerunt viri docti OTC (pro ὥς) πάντες ἴσασιν, recte, ut opinor. Itaque ὑπὸ τῶν προγόνων una litura delendum est. Poterat addi (ὑπ' αὐτῶν) σεσωσμένοι, sed languide ac frigide. Contra οὗς (id est τοὺς προγόνους ὑμῶν) πάντες ἴσασιν (ὑπὸ τῶν προγόνων) σεσωσμένοι absurdum est.

Pag. 151. 7. τὴν πόλιν ἣ προεῖσῃκει τῶν ἄλλων Ἑλλήνων. Omittit S ἐλλήνων, at tu rescribe: ἣ προεῖσῃκει τῶν Ἑλλήνων. Passim ἄλλων et ἐλλήνων inter se permutantur.

Pag. 151. 23. βλάβης καὶ ἀπάτης λόγος μετὰς ἀργυρίου μὲν τῷ λέγοντι ΠΟΙΗCΩΝ τὰ δὲ πράγματα τῆς πόλεως τοῖς ἐχθροῖς ἐγχειριῶν. Ποιεῖν sive ἐργάζεσθαι χρήματα vel ἀργύριον ab h. l. alienissimum est. Nondum poenitet correxisse τῷ λέγοντι ΟΙCΩΝ. Φέρειν ἀργύριον dicitur, ut κέρδος, δνησιν, ὠφέλειαν Φέρειν, τιμὴν, κόσμον Φέρειν et similia.

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ἘΠΙCΤΟΛΗΝ ΤΗΝ ΦΙΛΙΠΠΟΤ.

Oratiuncula πρὸς τὴν ἐπιστολὴν τὴν Φιλίππου levis opella nihili sophistae quo pacto umquam pro Demosthenea potuerit haberi, ut nemo veterum Criticorum ne tenuissimam quidem fraudis

suspicionem conceperit magno opere mirandum est: adeo omnia sunt et in sententiis et in dicendi usu Demosthene indignissima. Qui serio inducere in animum potest Demosthenem, ubi ad fatalem et extremam belli necessitatem esset perventum, ad cives ita dixisse: ὅτι δὲ χρὴ μὴτ' ὀρραδεῖν ὑμᾶς τὴν ἐκείνου δύναμιν μήτε ἀγεννώς ἀντιταχθῆναι πρὸς αὐτὸν ἀλλὰ καὶ σώμασι καὶ χρήμασι καὶ ναυσὶ καὶ πᾶσιν ὡς ἀπλῶς εἰπεῖν ἀφειδῶς ὀρμῆσαι πρὸς τὸν πόλεμον ἐγὼ (male additum) πειράσομαι διδάσκειν. neque sentit adolescentuli potius haec esse apud Rhetorem declamantis, is in alia qualibet re melius quam in arte Critica studium et operam suam collocaturus est. Quidquid homo non ex ipso Demosthene surripuit, omnia fere sunt frigida et puerilia, ut in his: πρῶτον μὲν γὰρ εἰκὸς τοὺς θεοὺς μεγίστους ὑμῖν ὑπάρχειν συμμάχους καὶ βοηθοὺς, ὧν ἐκεῖνος τὰς πίσεις ὑπεριδὼν καὶ τοὺς ὀρκους ὑπερβὰς λέλυκεν ἀδίκως τὴν εἰρήνην. Potuitne languidius quidquam dicere quam ἀδίκως? Post pauca: *Rex Persarum* (inquit) μεθ' ἡμῶν γενόμενος βᾶδῶς καταπολεμήσει τὴν Φιλίππου δύναμιν, ubi bellissimum est βᾶδῶς. Unum tantum addam: *oportet* (inquit) στρατεύεσθαι προθύμως ἅπαντας, χρῆσθαι δὲ στρατηγοῖς ἀμείνοσιν ἢ πρότερον. praeclarum vero consilium quasi esset tum Athenis tam facile bonos imperatores quam oratores invenire! Dictio qua homo utitur nihilo est melior veluti αἰτίας οὐκ οὔσας πλασάμενος quasi dicas *facta crimina commentus*, quasi vero quis *VERBA* crimina comminisci possit, et σκορακίζονται καὶ προπηλακίζονται παρὰ τὸ προσῆκον, ubi plebeium est σκορακίζονται et ineptum παρὰ τὸ προσῆκον, quasi possit aliquis κατὰ τὸ προσῆκον προπηλακίζεσθαι. et pag. 156. 14. κατὰ πολλοὺς τρόπους ἔλοιτ' ἂν τις οὐχ ἥττον τὴν ἡμετέραν εὐτυχίαν ἢ τὴν ἐκείνου, ubi perperam οὐχ ἥττον dixit pro μάλλον, credo quia οὐχ ἦκιστα dici sciebat pro μάλιστα. Praeterea quid est *multis modis* in tali re?

Praeterea *σαζιάζειν* pag. 157. 10. pro *εἰσὶν ἐμποιεῖν*, et *ξενотροφεῖν* pro *ξένους*, *ξενικὸν*, *τρέφειν* et pro *bellum indixit* pag. 157. 20. *προηγόρευκε τὸν πόλεμον*.

Alia insunt a scribis vitiata aut interpolata, quae nunc ordine proferemus.

Pag. 153. 21. οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν σατράπαι καθεστῶτες ἐναγχοῦς

μὲν ξένους [μισθοφόρους] εἰσπέμψαντες ἐκώλυσαν ἐκπολιορκηθῆναι Πέρινθον — νυνὶ δὲ — βασιλέα [τὸν Περσῶν] χρήματα χορηγεῖν ἡμῖν προτρέψονται. Melius omisisset καθεστῶτες, quo utitur pro ὄντες praeter usum veterum, sed μισθοφόρους non ipse addidit sed magister aliquis qui non recordabatur milites conducticios blando nomine ξένους appellari, unde ξενικόν, ξεναγεῖν, ξενολογεῖν et sim. dicebantur. Quos appellat homo pag. 155. 2. τοὺς τῶν ξένων ἡγεμόνας hos ξεναγούς veteres dicere solebant. Praeterea Dindorfio praeunte dele τὸν Περσῶν. Persaepe βασιλεὺς in scriptis veterum huiusmodi glossema trahit, sed nusquam ineptius quam h. l. quia praecedit οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν σατράπαι.

Alias res agebat Reiskius quum ad verba ἐκώλυσαν ἐκπολιορκηθῆναι Πέρινθον annotaret „a nobis, Atheniensibus, puta.” Haec est enim illa nobilis obsidio Perinthis, quam Philippus summa ope et omnibus viribus expugnare conatus quum incredibili oppidanorum virtute et constantia tum Byzantinorum et Persarum auxilio re infecta abire coactus est. Copiose ex Theopompo describitur a Diodoro Siculo XVI. 74—77, ubi vide quae scripta sunt cap. 75. ὁ βασιλεὺς ὑφορώμενος τὴν τοῦ Φιλίππου δύναμιν ἔγραψε πρὸς τοὺς ἐπὶ θαλάττῃ σατράπας βοηθεῖν Περινθίοις παντὶ σθένει. διόπερ οἱ σατράπαι συμφρονήσαντες ἐξέπεμψαν εἰς τὴν Πέρινθον μισθοφόρων πλῆθος. Ex his et similibus locis facile colligas falsarios, qui has spurias orationes et epistolas composuerunt, multa ex Theopompi historiis sumsisse, de qua re alio loco de industria exponam.

Caeterum vide quam negligenter homo dicat: οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν σατράπαι ἐκώλυσαν ἐκπολιορκηθῆναι Πέρινθον — καὶ βασιλέα χρήματα χορηγεῖν ἡμῖν προτρέψονται. Primum inepte dicitur οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν σατράπαι, deinde ita rem narrat quasi Satrapae suo consilio, non imperio Regis, Perintho tulissent opem. Rectissime contra Theopompus: βασιλεὺς ἔγραψε πρὸς τοὺς ἐπὶ θαλάττῃ σατράπας (hoc verum nomen est) βοηθεῖν Περινθίοις παντὶ σθένει. ita enim factum esse ipsa rei natura satis demonstrat.

Redeo ad pseudo-Demosthenem pag. 153. 27. de rege Persarum dicentem: ὃς τοσοῦτον μὲν κέκτηται πλοῦτον ὅσον οὐδ' οἱ λοιποὶ πάντες, imo vero suadente sententia οἱ λοιποὶ ΣΤΜπαντες, nisi forte lenius Ἀπαντες est corrigendum.

Pag. 156. 15. fortunam Atheniensium cum Philippi fortuna comparans παρὰ τῶν προγόνων, inquit, ἐκ πλείονος χρόνου παρειλήφαμεν τὴν εὐδαιμονίαν οὐ τούτου μόνον ἀλλὰ συνελόντι φράσαι πάντων τῶν ἐν Μακεδονίᾳ βασιλέων, non intellexit homo absurda se loqui. Apertum est enim genitivos τούτου et τῶν βασιλέων pendere a verbis ἐκ πλείονος χρόνου, unde haec exit sententia: *habemus Athenienses fortunam a maioribus traditam antiquiorem non modo Philippi fortuna sed etiam omnium quolquor in Macedonia reges fuerunt.* Absurdum hoc quidem est: fortuna Atheniensium a maioribus tradita antiquior est quam fortuna Philippi. Nemo id hercle mirabitur, sed hoc mirabile est tam incogitanter aliquem, qui se Demosthenem esse simulet, scribere potuisse. Deinde non minus inepte Philippi fortuna distinguitur ab ea qua caeteri Macedonum reges olim usi fuerunt, quum Atheniensium εὐτυχία sive εὐδαιμονία (τύχην dicebant ipsi Athenienses) ab ultima maiorum memoria repetatur. Sophistici acuminis haec vitia sunt, et haec Demosthenem dixisse opinabantur!

Pag. 156. 20. πλείους ἀφορμὰς αὐτοῦ πρὸς τὴν τῶν θεῶν εὐνοίαν ἔχομεν. Constanter Demosthenes τὴν παρὰ τῶν θεῶν εὐνοίαν appellare solet, et falsarius haec furatus est ex pag. 24. 19. πλείους ἀφορμὰς εἰς τὸ τὴν παρὰ τῶν θεῶν εὐνοίαν ἔχειν ὁρῶ ἡμῖν ἐνούσας (οὔσας) ἢ κείνῳ. Sed optimus S omittit παρὰ. Scio sed hoc quoque scio sexcenties in S nonnulla verba desiderari, sine quibus loci sententia aut dicendi usus nullo modo consistit. Itaque testi uni omnium optimo sed saepe fallenti nisi adstipulante sana ratione non credere praestat.

Postquam Sophista multis argumentis certam de Philippo victoriam esse docuit, candide quaerit pag. 156. 22. τί ποτ' οὖν ἐκεῖνος ἐν τῷ προτέρῳ πολέμῳ πλείω κατώρθωσεν ἡμῶν; qui fil igitur, inquit, ut nobis nihil horum in superiore bello profuerit? deinde magna usus dicendi libertate (παρρησιάζομαι γὰρ πρὸς ὑμᾶς. et εἰρήσεται γὰρ τᾷ ἀληθῆ) respondet: *quia Philippus est rugnax, acer, impriger in rebus gerendis, ἡμεῖς δὲ οὐδὲν ποιοῦντες ἐνθάδε καθήμεθα et οὔτε ξενотροφεῖν ἐθέλομεν οὔτ' αὐτοὶ στρατεύεσθαι τολμῶμεν.* His igitur moribus putat Philippum debellari posse! Sed ad meliora hortatur cives, nulli rei nec publicae nec pri-

vatae parcere iubet, fortiter pugnare et — *χρῆσθαι στρατηγοῖς ἀμείνοσιν ἢ προτέροις*. Haecine dixisse Demosthenem bello indicto, in quo de salute esset dimicandum, quotus quisque credat? Quod de belli ducibus addit movet risum. Habebant unum solum, praeclarissimum omnium *Φωκίωνα τὸν χρησόν*, sed non erat blandus et adulari nesciebat. Utebantur tamen eius forti et fideli opera, et hoc ipso tempore, quo haec dici in concione finguntur, cum magna classe Perinthum et Byzantium ex Philippi manibus eripuit sibi et patriae insignem gloriam ac laudem peperit.

Pag. 156. 27. *ἡμεῖς δὲ οὐδὲν ποιοῦντες ἐνθάδε καθήμεθα μέλ-
λοντες ἀεὶ καὶ ψηφίζομενοι καὶ πυνθανόμενοι κατὰ τὴν ἀγορὰν εἴ
τι λέγεται νεώτερον. καίτοι τί γένεσιτ' ἂν νεώτερον ἢ Μακεδῶν
ἀνὴρ καταφρονῶν Ἀθηναίων καὶ τολμῶν ἐπισολὰς πέμπειν τοιαύτας
οἶας ἡκούσατε μικρῷ πρότερον*. Est operae pretium videre unde
haec impostor consarcinaverit. Demosthenes enim dixerat pag.
24. 21. *ἀλλ', οἶμαι, καθήμεθα οὐδὲν ποιοῦντες*. — *οὐ δὲ θαυμάσῃ
ἔσιν εἰ στρατευόμενος καὶ πονῶν ἐκεῖνος αὐτὸς* — *ἡμῶν μελλόντων
καὶ ψηφιζομένων καὶ πυνθανομένων περιγίγνεται*. et pag. 43. 7.
*ἢ βούλεσθε, εἰπέ μοι, περιῖοντες αὐτῶν πυνθάνεσθαι [κατὰ τὴν
ἀγορὰν om. S man. pr.], λέγεται τι καινόν; γένοιτο γὰρ ἂν τι
καινότερον ἢ Μακεδῶν ἀνὴρ Ἀθηναίους καταπολεμῶν καὶ τὰ τῶν
Ἑλλήνων διοικῶν*; Ex his unum apud falsarium mendum eximi
debere arbitror et pro νεώτερον bis καινότερον rescribi. Nam
quis nescit quid inter καινότερον et νεώτερον, καινοτομεῖν et
νεωτερίζειν intersit?

Sed hoc leve vitium est prae turpissimu mendo, quo laborant
vicina haec: *καὶ τῷ μὲν ὑπάρχουσι* — *τῶν παρ' ἡμῖν ρητόρων
τινὲς οἱ τὰς παρ' ἐκείνου δωρεὰς οἶκαδε λαμβάνειν νομίζον-
τες οὐκ αἰσχύνονται Φιλίππῳ ζῶντες οὐδ' αἰσθάνονται πάντα καὶ
τὰ τῆς πόλεως καὶ τὰ σφῶν αὐτῶν μικροῦ λήμματος πωλοῦντες*.
Quis non haerebit in *λαμβάνειν νομίζοντες*? Non enim proditores
se dona accipere opinabantur, sed satis sciebat. Itaque exortus
est olim corrector, qui audacter nodum dissecans pro *λαμβάνειν
νομίζοντες* substituit *λαμβάνοντες*, et sic nunc in multis legitur.
Nihil sic proficimus, sed elicienda erat vera scriptura ex loco

Demosthenis quem falsarius compilavit. Legitur pag. 80. 26. οἱ οὐκ αἰσχύνονται Φιλίππῳ ζῶντες καὶ οὐ τῇ αὐτῶν πατρίδι καὶ τὰς παρ' ἐκείνου δωρεὰς λαμβάνοντες ΟΙΟΝΤΑΙ οἵκαδε λαμβάνειν τὰ οἴκοι πωλοῦντες. id est aliis verbis: τὰς παρ' ἐκείνου δωρεὰς οἵκαδε λαμβάνειν νομίζοντες οὐκ αἰσθάνονται καὶ τὰ τῆς πόλεως καὶ τὰ σφῶν αὐτῶν πωλοῦντες, quae clara et perspicua sunt. Οἵκαδε λαμβάνειν et τὰ οἴκοι πωλεῖν contraria sunt: itaque οἵκαδε λαμβάνειν est τὸν ἴδιον οἶκον αὔξειν. Sic igitur falsarius noster dederat sententiam Demosthenis de more aliis verbis vestiens ad furta tegenda: sed factum est quod assolet: ex simili loco adhaesit οὐκ αἰσχύνονται Φιλίππῳ ζῶντες, quo facto ΟΤΔ' αἰσθάνονται pro οὐκ αἰσθάνονται necesse erat scribere, et sic nata est vulgata lectio, quam admirari poterit qui volet, sed intelligere nemo poterit umquam.

Pag. 157. 18. — λογισαμένους ὥς οὐδ' ἐφ' ἡμῖν ἐστὶ τὸ φάσκειν ἄγειν εἰρήνην. Hoc quidem semper in uniuscuiusque potestate situm est, τὸ ΦΑΚΕΙΝ εἰρήνην ἄγειν. Quid multa? Elimina molestum vocabulum et rescribe: οὐδ' ἐφ' ἡμῖν ἐστὶ τὸ εἰρήνην ἄγειν· ἥδη γὰρ ἐκεῖνος προηγόρευκε τὸν πόλεμον.

Ubi dixerat pag. 157. 24. oportere χρῆσθαι στρατηγοῖς ἀμείνοσιν ἢ πρότερον. ita pergit: μὴ γὰρ ὑπολάβῃ τις ὑμῶν δι' ὧν [ἐκ χρηστῶν recte om. S] ἐγένετο τὰ πράγματα χεῖρω τὰ τῆς πόλεως διὰ τούτων αὐτὰ πάλιν ἀναλήψεσθαι καὶ γενήσεσθαι βελτίω. Sumta haec sunt ex pag. 25. 19. εἴθ' οὕτως ἀγνωμόνως ἔχετε — ὥς δι' ὧν ἐκ χρηστῶν φαῦλα τὰ πράγματα τῆς πόλεως γέγονε διὰ τούτων ἐλπίζετε [τῶν αὐτῶν πράξεων del.] ἐκ φαύλων αὐτὰ χρῆσθαι γενήσεσθαι: Falsarius ea ad suam rem ita accommodavit ut δι' ὧν masculino genere περὶ τῶν στρατηγῶν diceret quum apud Demosthenem neutro genere de Atheniensium inertia et socordia dicta essent.

Pag. 158. 9. Ἀθηναίους δὲ οἷς πάτριόν ἐστι μηδενὸς ἀκούειν. In omnibus libris est Ὑπακούειν, quod soloecum est, nam ὑπακούειν apud veteres regit dativum. Solus S verum servavit. Notabilis haec est lectionis varietas, quia tam saepe ὑπακούειν TINOC vitiose legitur. Cf. quae scripsimus ad Xenophontis *Cyropaediam* Mnemos. 1875. pag. 406.

Pag. 158. 13. Φημὶ χρῆναι παρεσκευάσθαι μὲν πρὸς τὸν πόλεμον, παρακαλεῖν δὲ τοὺς Ἕλληνας μὴ λόγοις ἀλλὰ τοῖς ἔργοις [πρὸς τὴν παρ' ἡμῶν. sic S. caeteri ὑπὲρ ἡμῶν συμμαχίαν.] Neque παρὰ neque ὑπὲρ sanum est. Expuncto emblemate cogitatione supplendum πρὸς τὸν πόλεμον aut ἐπὶ τὸν πόλεμον (παρακαλεῖν τοὺς Ἕλληνας). Saepe in eadem re παρακαλεῖν absolute ponitur, veluti pag. 129. 7. αὐτοὶ παρασκευασάμενοι — τοὺς ἄλλους ἤδη παρακαλῶμεν, et pag. 129. 22. οὐ μέντοι λέγω μηδὲν αὐτοὺς ὑπὲρ αὐτῶν ἀναγκαῖον ἐθέλοντας ποιεῖν τοὺς ἄλλους παρακαλεῖν.

Multum inter se differunt duo impostores, quorum alter *Philippicam quartam* Demostheni supposuit, alter orationem πρὸς τὴν ἐπιστολὴν τὴν Φιλίππου. Qui *Philippicam quartam* composuit ex permultis Demosthenis orationibus genuinis locos quosdam insigniores consarcinavit iisdem paene verbis, quibus a Demosthene erant concepti. Contra falsarius qui alteram orationem conflavit tantum non omnia ex una et eadem oratione furatus est ex *Olynthiaca secunda*. Nihil ex *prima*, nihil ex *tertia*, nihil ex caeteris nisi quod *unum* locum pag. 157. 1. sumsit ex *Philippica prima* pag. 43. 8, et *unum* pag. 157. 7. ex oratione περὶ Ἀλοννήσου pag. 80. 27. Praeterea, ut sua furta dissimularet, Demosthenis sententias aliis verbis vestivit quasi histrio aliis atque aliis ornamentis indutus idem in scenam prodians. Nihil ei prodest nam tenetur ubique furti manifestus. Comparato mihi aliquis hos locos: Demosthenes pag. 20. 19. εἰ τις ὑμῶν οἶεται βίβη καθέξειν αὐτὸν τὰ πράγματα τῷ τὰ χωρία καὶ λιμένας καὶ τὰ τοιαῦτα προειληφέναι, οὐκ ὀρθῶς οἶεται. ὅταν μὲν γὰρ ὑπ' εὐνοίας τὰ πράγματα συστῇ καὶ πᾶσι ταῦτα συμφέρῃ τοῖς μετέχουσι τοῦ πολέμου καὶ συμπονεῖν καὶ φέρειν τὰς συμφορὰς καὶ μένειν ἐθέλουσιν ἄνθρωποι· ὅταν δ' ἐκ πλεονεξίας καὶ πονηρίας τις ὥσπερ οὗτος ἰσχύσῃ ἢ πρώτη πρόφασις καὶ μικρὸν πταῖσμα ἅπαντ' ἀνεχαίτισε [καὶ διέλυσε]. Falsarius pag. 154. 5. οὐκ ἔρῳ μὲν ὡς οὐ — πολλὰ προείληφεν ἡμῶν χωρία καὶ λιμένας καὶ τοιαῦθ' ἕτερα χρήσιμα πρὸς πόλεμον· ὀρῶ δὲ ὡς ὅταν μὲν ὑπ' εὐνοίας τὰ πράγματα συνέχῃται καὶ πᾶσι ταῦτα συμφέρῃ τοῖς μετέχουσι τῶν πολέμων μένει τὰ συσθεύοντα βεβαίως, ὅταν δὲ ἐξ ἐπιβουλῆς καὶ πλεονεξίας ἀπάτῃ καὶ βίβη κατέχῃται, καθάπερ

ὑπὸ τούτου νῦν, μικρὰ πρόφασις καὶ τὸ τυχὸν πταῖσμα ταχέως ἅπαντα διέσεισε καὶ κατέλυσεν. Addam alterum: Demosthenes pag. 22. 2. ὅλως μὲν γὰρ ἡ Μακεδονικὴ δύναμις καὶ ἀρχὴ ἐν μὲν προσθήκης μέρει ἐστὶ τις οὐ μικρά, — αὐτὴ δὲ καθ' αὐτὴν ἀσθενὴς καὶ πολλῶν κακῶν ἐστὶ μεσῇ. Falsarius pag. 154. 17. ὅλως μὲν γὰρ ἡ Μακεδονικὴ δύναμις ἐν μὲν προσθήκης μέρει ῥοπήν ἔχει τινὰ καὶ χρῆσιν, αὐτὴ δὲ καθ' αὐτὴν ἀσθενὴς ἐστὶ καὶ πρὸς τοιοῦτον ὄγκον πραγμάτων εὐκαταφρόνητος. Vide tertium: Demosthenes pag. 23. 27. νῦν μὲν ἐπισκοτεῖ τούτοις τὸ κατορθοῦν· αἱ γὰρ εὐπραξίαι δειναὶ συγκρύψαι τὰ τοιαῦτ' ὀνειδῇ· εἰ δέ τι πταίσει τότε ἀκριβῶς αὐτοῦ ταῦτ' ἐξετασθήσεται. — ὥσπερ γὰρ ἐν τοῖς σώμασιν ἡμῶν (male S om. ἡμῶν) ἕως μὲν ἂν ἐρρωμένος ἢ τις οὐδὲν ἐπαισθάνεται τῶν καθ' ἕκαστα σαθρῶν, ἐπὰν δὲ ἀρρώστημα τι συμβῇ πάντα κινεῖται, κἂν ῥήγμα κἂν σρέμμα κἂν ἄλλο τι τῶν ὑπαρχόντων σαθρὸν ἢ, οὕτω καὶ τῶν πόλεων καὶ τῶν τυράνων, ἕως μὲν ἂν ἔξω πολεμῶσιν ἀφανῇ τὰ κακὰ τοῖς πολλοῖς ἐστίν.

Falsarius pag. 155. 22. νῦν μὲν τὸ κατορθοῦν αὐτὸν ἐπισκοτεῖ πᾶσι τοῖς τοιούτοις· αἱ γὰρ εὐπραξίαι δειναὶ συγκρύψαι καὶ συσκιᾶσαι τὰς ἀμαρτίας τῶν ἀνθρώπων εἰσίν· εἰ δέ τι πταίσει τότε ἀκριβῶς διακαλυφθήσεται ταῦτα πάντα· συμβαίνει γὰρ ὥσπερ ἐν τοῖς σώμασιν ἡμῶν· ὅταν μὲν ἐρρωμένος ἢ τις οὐδὲν ἐπαισθάνεται τῶν καθ' ἕκαστα σαθρῶν· ἐπὰν δὲ ἀρρώσῃ πάντα κινεῖται κἂν ῥήγμα κἂν σρέμμα κἂν ἄλλο τι τῶν ὑπαρχόντων ἢ μὴ τελέως ὑγιαῖνον· ΟΤΤΩ καὶ τῶν βασιλειῶν καὶ πασῶν τῶν δυναστειῶν, ἕως μὲν ἂν ἐν τοῖς πολέμοις κατορθῶσιν ἀφανῇ τὰ κακὰ τοῖς πολλοῖς ἐστίν κτέ. Quam sint huiuscemodi loci similes et ad veras lectiones reperiendas et ad fraudes deprehendendas utiles sponte intelligitur. Mendorum originem et progressum tamquam oculis cernimus. Dixerat Demosthenes ἅπαντ' ἀνεχαίτισεν, in libris est ἀνεχαίτισε καὶ κατέλυσεν. Dixerat δειναὶ συγκρύψαι, libri συγκρύψαι καὶ συσκιᾶσαι. Sic vetus vitium latens pag. 155. 27. deprehenditur. Editur: συμβαίνει γὰρ ὥσπερ ἐν τοῖς σώμασιν ἡμῶν· ὅταν μὲν — οὕτω καί, quae vitiosa est compositio. Ex Demosthenis loco apparet legendum esse ὥσπερ ΓΑΡ ἐν τοῖς σώμασιν ἡμῶν ὅταν — ΟΤΤΩ καὶ τῶν βασιλειῶν κτέ. expuncto συμβαίνει γάρ. Quum in verbis ὥσπερ γάρ periisset vocula γάρ corrector aliquis συμβαίνει γάρ de suo addidit.

Sed nulla in re falsarius melius de Demosthene meruit quam

servanda vera lectione in *Olymthiaca* II. pag. 21. 16. ubi Codices omnes ad unum hanc scripturam exhibent: ὡς ἅπας μὲν λόγος ἀν ἀπῇ τὰ πράγματα μάταιόν τι φαίνεται καὶ κενόν, μάλιστα δὲ ὁ παρὰ τῆς ἡμετέρας πόλεως ὅσῳ ΓΑΡ ἐτοιμότατ' αὐτῷ δοκοῦμεν χρῆσθαι τοσούτῳ μᾶλλον ἀπιστοῦσι πάντες αὐτῷ. Quid falsarius noster? pag. 158. 16. eandem sententiam paucis tantum verbis mutatis in usum suum convertit: ὡς ἅπας μὲν ἐστὶ λόγος μάταιος πράξεων ἄμοιρος γενόμενος, τοσούτῳ δὲ μάλιστα ὁ παρὰ τῆς ἡμετέρας πόλεως ὅσῳ δοκοῦμεν αὐτῷ προχειρότατα χρῆσθαι τῶν ἄλλων Ἑλλήνων. Certum est hunc locum ex illo manasse: negari id non potest. Ergo hinc manifesto agnoscitur manus Oratoris correcto levi errore et expuncto emblemate μάλιστα δὲ ὁ παρὰ τῆς ἡμετέρας πόλεως ὅσῳ ΚΑΙ ἐτοιμότατ' αὐτῷ δοκοῦμεν χρῆσθαι. Cf. *Mnemos.* 1875. pag. 424. sq.

Perpetuus Demosthenis imitator Libanius in declamatione nuper primum edita (*Hermes* 1874 pag. 29.) — περιέσεσθαι τοῦ πάντας μὲν ἐνοχλοῦντος τοὺς εὐδοκιμοῦντας φθόνου, μάλιστα δὲ ὅσῳ καὶ μέγιστα δοκῶ κατορθοῦν ἐμέ.

ἘΠΙΣΤΟΛΗ ΦΙΛΙΠΠΟΥ.

Sequitur ἐπιστολὴ Φιλίππου, quam non magis Philippus Macedo scripsit quam aut tu, qui haec legis, aut ego. Rectissime iudicavit Taylorus apud Dindorfium ad h. l. „*Mihi videntur profecto cum epistola Philippi, tum oratio adversaria multis aliis de causis indignae esse ea tempestate atque antiquitate, quas prae se ferunt.* Eadem est Dindorfii sententia assentientis iis „*qui hanc epistolam ab rege non magis scriptam esse crediderint quam quae orationi de Corona sunt insertae eiusdem epistolae. Orationis enim color argumentique tractandi ratio sophistae multo similior est quam regi.*”

Apud me quoque nulla est dubitatio quin ex eadem officina et epistola et oratio prodierint. Quod autem commemorat Sophista complura hominum et locorum nomina, quae vulgo ignorantur, facilis est coniectura omnia haec ex Theopompi Φιλίππικοῖς esse sumta. Sunt enim haec spuria perantiqua et a Callimacho in tabulas Bibliothecae Alexandrinae redacta (εἰς τοὺς πίνακας ἀναγραφέντα) sine ulla suspicione fraudis. Itaque

scripta sunt illis temporibus, quum Theopompi Φιλίππικὰ essent in omnium manibus.

Nunc epistolam, cuiuscumque est, ordine percurreremus si quid forte emendatione vel interpretatione indiget.

Destituimur in ea re optimi et fidelissimi testis auxilio. In Codice S Epistola Philippi non comparet, quae propterea aliquanto mendosior quam reliqua sunt circumfertur.

Pag. 158. 3. ἐπειδὴ πολλάκις μου πρέσβεις ἀποσείλαντος — οὐδεμίαν ἐποιήσασθε ἐπιστροφὴν ὥμην δεῖν πέμψαι πρὸς ὑμᾶς ὑπὲρ ὧν ἀδικεῖσθαι νομίζω. Desideratur vocabulum unum sententiae prorsus necessarium. Supple ὥμην δεῖν ἘΠΙΣΤΟΛΗΝ πέμψαι πρὸς ὑμᾶς. Πέμπειν absolute positum dicitur de legatis, ut et alibi passim et in hac ipsa Epistola pag. 162. 5. οὔτε τὸ χωρίον οὔτε τοὺς Φρουροὺς ἀπεδίδosan πέμψαντος ὑπὲρ αὐτῶν ἐμοῦ πολλάκις.

Pag. 158. 6. μὴ θαυμάσητε δὲ τὸ μῆκος τῆς ἐπιστολῆς· πολλῶν γὰρ ὑπαρχόντων ἐγκλημάτων ἀναγκαῖόν ἐστιν ὑπὲρ πάντων δηλῶσαι καθαρῶς. Sophisticum magis quam regium est: μὴ θαυμάσητε τὸ μῆκος τῆς ἐπιστολῆς, et melius talia in fine ponuntur. Incongrua haec sunt in epistola minaci, qua Philippus tot et tantarum iniuriarum impatiens Atheniensibus aperte indicit bellum.

In ὑπαρχόντων pro ὄντων agnoscitur sequior aetas: labente Graecitate nihil interest inter εἶναι, ὑπάρχειν et καθεστάναι, ut supra pag. 153. 21. οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν σατράπαι καθεστῶτες. Tum repetita syllaba lege: πολλῶν γὰρ ὑπαρχόντων ΤΩΝ ἐγκλημάτων.

Pag. 159. 2. οὐ τοῖς παρανομοῦσιν ἐπετιμήσατε ὅτι τὴν δίκην ἀλλὰ τὸν ἀδικούμενον εἴρξατε δέκα μῆνας. Dindorfius molesta verba ὅτι τὴν δίκην eiecit et adscripsit „abesse ab Codd. duobus Augeri.” Valeat Augerus cum suis Codicibus, quorum nulla est in Demosthene emendando auctoritas neque ulla habenda ratio, nisi forte alicubi acutam et felicem correctorum veterum coniecturam exhibent. Latet ulcus sed micamus in tenebris.

Sententia fert οὐ τοῖς παρανομοῦσιν ἐπετιμήσατε, (οὐχ) ὅτι δίκην (παρ' αὐτῶν ἐλάβετε), ἀλλὰ κτέ. Facilem violare impium est facinus. Itaque personatus Philippus dicere potuit: *vos tanti sceleris auctores non reprehendistis, NEDUM poenas de iis sumistis, sed etiam* cet. sed ut in tenebris nihil certi dispicitur.

Pag. 159. 10. Διοπίθης ἐμβαλὼν εἰς τὴν χώραν Κρωβύλην μὲν καὶ τὴν Τιρίσασιν ἐξηνδραποδίσατο, τὴν δὲ προσεχῇ Θράκην ἐπύρθησεν. Mirifico errore Reiskius pro Κρωβύλην reponerat Καβύλην ex Demosthene pag. 100. 22. incogitanter oppidulum in media Thracia longe dissitum in sedem alienissimam transferens. Diopithes ex Chersoneso aggreditur oppidula quaedam in proxima Thracia. ἡ Τιρίσασις ubi sita fuerit clare docet Scylacis περίπλους cap. 67. μετὰ δὲ τὴν Χερρόνησον (orientem versus) ἐς Θράκῃα τείχη τὰδε· πρῶτον Λευκὴ ἀκτὴ, Τειρίσασις, Ἡράκλεια κτέ. Castella haec sunt (τείχη), non urbes. Itaque manifestum est τὴν Κρωβύλην quoque fuisse castellum ἐν τῇ Προποντίδι inter Λευκὴν ἀκτὴν et τὴν Τιρίσασιν. Iterum quaero, unde haec minutissima homo scire potuit nisi ἐκ τῶν Θεοδόμου Φιλιππίκων, quem in tali re etiam in tenuissimis diligentissimum fuisse satis ex fragmentis cognoscimus?

Pag. 159. 16. καὶ ταῦτα τῷ δήμῳ εὐδοκοῦντα ἐποίησεν. In libris est εὐδοκοῦντα. Plebeium ac novicium εὐδοκεῖν Polybio et similibus scriptoribus relinquendum. Quid est igitur legendum? καὶ ταῦτα τῷ δήμῳ CYNδοκοῦντα ἐποίησεν. Nihil propemodum interest inter CΥ et EΥ. Συνδοκεῖν in tali re notum ac frequens. Perinde est συνδοκοῦντα et συναρέσκοντα ponere. Dicitur Diopithes haec omnia populo assentiente et probante commisisse.

Pag. 159. 20. Μεγαρέων γοῦν Ἀνθεμόκριτον ἀνελόντων εἰς τοῦτο ἐλήλυθεν ὁ δῆμος ὥς τε μυσηρίων μὲν εἶργΕΙΝ αὐτοὺς, ὑπομνήματα δὲ τῆς ἀδικίας ἘCΘHCAN ἀνδριάντα πρὸ τῶν πυλῶν. Rectius εἶργΟΝ ut ἔζησαν, et sic solet noster, ut 160. 8. ὥς τε καὶ πρὸς τὸν Πέρσην πρέσβεις ἀπεσάλλατε. et 106. 14. ὥς τε πρὸς ἐκεῖνον διαλέγεσθε (optime Dobraeus dedit pro διαλέγεσθαι).

Quis credat regem Philippum Atheniensibus hanc historiolam de Anthemocrito tali tempore serio narrasse ut ostenderet impium et sceleratum esse facinus sacrosanctum Fecialem violare aut necare?

Praeterea a Reiskio accipe ὑπόμνημα pro ὑπομνήματα. Dindorfius vulgatam retinuit *similia exempla esse* dicens. Si locis depravatis erit credendum, de naturae veritate et simplicitate actum est. Negat sana ratio, libri aiunt; *utri creditis, Quirites?*

Contrario errore peccatum est apud Demosthenem pag. 616. 18. τῶν ἔργων ὧν ὑπόμνημα ἦσαν οἱ ζέφανοι. Addita literula scribendum: ὧν ὑπομνήματα ἦσαν οἱ ζέφανοι.

Pag. 160. 2. καὶ γὰρ ὅτε φανερώς διεφερόμεθα λησὰς ἐξεπέμπετε, [καὶ] τοὺς πλείοντας ὡς ἡμᾶς ἐπωλεῖτε, τοῖς ἐναντίοις ἐβοηθεῖτε, τὴν χώραν μου κακῶς ἐποιεῖτε. Aut ubique aut nusquam καὶ interponendum.

Quam ineptum est de longo et molestissimo bello dicere: ὅτε φανερώς διεφερόμεθα.

Pag. 160. 8. πρὸς τὸν Πέρσην πρέσβεις ἀπεσάλατε πείσοντας αὐτὸν ἐμοὶ πολεμεῖν. et post pauca: τοσοῦτον ὑμῖν περιεστὶ τοῦ πρὸς ἐμὲ μίσους ὥστε πρὸς ἐκείνον διαλέγεσθε περὶ τῆς ἐπιμαχίας. Verissima haec sunt et a Theopompo sumta.

Ipsa Demosthene auctore (in *Phil.* III. pag. 129. 10) anno abhinc tertio legati ad regem Persarum missi sunt. Movit regem legatorum oratio et Satrapis orae maritimae imperavit ut Perinthiis a Philippo obsessis opitularentur.

Sed est vitium in verbis διαλέγεσθε περὶ τῆς ἐπιμαχίας. In libris est περὶ τῆς ἐπισυμμαχίας natum ex ἐπι^{συν}μαχίας. In uno Codice corrector ἐπιμαχίας emendavit. Recte quidem quisquis est; sed vitiose abundat articulus in περὶ τῆς ἐπιμαχίας. Ex ipsa rei natura postquam foedus, societas, pax composita est appellantur αἱ σπονδαί, αἱ συνθήκαι, ἡ συμμαχία, ἡ ἐπιμαχία, ἡ εἰρήνη, sed dum de pace et de caeteris agitur incerto eventu dicitur διαλέγεσθαι περὶ εἰρήνης, περὶ σπονδῶν, περὶ συμμαχίας. Exemplorum plena sunt omnia. Vitium alit locus Aristophanis in *Lysistr.* 983.

κάρυξ ἐγὼν, ὦ κυρσάνιε, ναὶ τὸ σιώ,
ἔμολον ἀπὸ Σπάρτας περὶ ΤΑΝ διαλλαγῶν.

Non definio sitne διαλλαγῶν πέρι an ὑπὲρ διαλλαγῶν an alio modo scribendum, sed certum est περὶ τῶν διαλλαγῶν cum rei natura pugnare. Nostro redde διαλέγεσθε περὶ ἐπιμαχίας.

Personatus Philippus criminatur Athenienses quod a maioribus degenerassent, quoniam regem Persarum in Graeciam adducerent: οἱ πατέρες ὑμῶν, inquit, τοῖς Πεισιστράτιδαις ἐπετίμων ὡς ἐπάγουσι τὸν Πέρσην ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας, ὑμεῖς δ' οὐκ αἰσχύνεσθε ταῦτα ποιοῦντες ἃ διετελεῖτε τοῖς τυράννοις ἐγκαλοῦντες. Suaviter, credo, ad haec Athenienses arrisissent mirati hominis stoliditatem nil interesse putantis inter Pisistratidas patriae proditores τοὺς ἐπάγοντας τὸν Πέρσην ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας ἐπὶ δουλείᾳ et sese ἐπάγοντας βασιλέα ἐπὶ σωτηρίᾳ ἐπὶ τὸν τῆς Ἑλλάδος ἀλιτήριον. Haecine a Philippo bellum indicente scribi potuisse videri!

Pag. 161. 3. καὶ Σιτάλκου μὲν ἀποθανόντος, ᾧ μετέδοτε τῆς πολιτείας, εὐθὺς ποιήσασθαι πρὸς τὸν ἀποκτείναντα Φιλίαν, ὑπὲρ δὲ Κερσοβλέπτου πόλεμον αἰρεῖσθαι πρὸς ἡμᾶς. De gravissimo errore, quo Σιτάλκης et Κότυς confunduntur, omnia interpretes optime exposuerunt. Qui Philippum ipsum credunt sic errare potuisse, non facile quidquam incredibile esse putabunt.

Legendum esse ἄρασθαι pro αἰρεῖσθαι admonuit Dobraeus, sed Editores non audiunt. Est tamen res certissima; *excipere bellum* Graece dicitur aut αἶρεσθαι πόλεμον aut ἀναίρεῖσθαι (non αἰρεῖσθαι), sed quia αἰρεῖσθαι et αἶρεσθαι in libris confundi solent circumferuntur etiamnunc manifesto mendosae lectiones, ut h. l. Idem vitium recurrit pag. 178. 25. ubi in S legitur: πόλεμον πρὸς αὐτὸν αἰρεῖσθαι, in caeteris rectissime ἄρασθαι. Ἀναίρεῖσθαι τὸν πόλεμον legitur pag. 11. 2. ἀνείλοντο τὸν πόλεμον, et pag. 180. 21. τὸν πόλεμον ἀνελέσθαι. Cf. *Var. Lectt.* pag. 212.

Pag. 161. 24. πῶς οὐκ ἂν εἶην πάντων Φαυλότατος εἰ καταλιπὼν τοὺς συμμάχους μᾶλλον ὑμῶν Φροντίζοιμι τῶν πάντα μοι τρόπον ἐνοχλούντων [ἢ τῶν βεβαίως μοι φίλων ἀεὶ μενόντων]. Inepte et stulte bis idem dicitur; sed prius necesse est vetus

mendum tollere. Dicit se Cardianis opem tulisse, laborantibus igitur et in periculo versantibus. Itaque εἰ Ἑγκαταλιπὼν τοὺς συμμαχοὺς dixerat. *Num me veteres socios destituere oportebat, inquit, et vos potiores habere, qui mihi omnibus modis estis molesti?* Sic emblemata sponte excidit.

Pag. 162. 17. ὑπομείνας μὲν — μὴ προειμένος δέ, imo vero προέμενος. Ubique videbis προῖσθαι, προέσθαι et προεῖσθαι inter se misceri, similiterque in participiis προῖέμενος et προέμενος et προειμένος. Quid sit quoque loco verum facile ἐκ τῶν συμ-Φραζομένων colligitur.

Pag. 160. 7. εἰς τοῦτο παρανομίας ἀφῖχθε καὶ δυσμενείας ὥς τε καὶ πρὸς τὸν Πέρσην πρέσβεις ἀπεσάλλατε. Offendit Dobraeum haec παρανομία, in qua nulla lex erat quae violari posset. Itaque coniecit: εἰς τοῦτο [παρανομίας] ἀφῖχθε [καὶ] δυσμενείας. Sed sequiores Graeculi παρανομεῖν ponebant pro *improbe facere* et παρανομία ab iis dicitur omnis *improbitas*.

Pag. 162. 21. γνούς ἐγὼ ταῦτα προὔκαλούμην κτέ. Connec-tenda haec sunt de more cum praecedentibus sic: γνούς [οὖν] ἐγὼ ταῦτα. In sqq. εἰ μὲν ἐμὴ γνωσθῇ et εἰ δὲ ὑμέτερα κριθῇ, non est idem γνωσθῆναι et κριθῆναι: illud enim est *si compertum fuerit meam esse*, illud: *si fuerit iudicatum esse vestram*.

Pag. 163. 24. δοκεῖ παραλογώτατον εἶναι Διότι κτέ. Imo vero ὅτι. adhaesit ΔΙ ex praecedente ΑΙ.

Pag. 164. 2. Φασὶ γὰρ οἱ τῆς πολιτείας τῆς παρ' ὑμῖν ἔμπειροι τὴν μὲν εἰρήνην πόλεμον αὐτοῖς εἶναι, τὸν δὲ πόλεμον εἰρήνην. Salsum hoc et mordax dictum Sophista sumsit ex Isocratis ad Philippum oratione pag. 96. D. αἰσθάνομαι γὰρ σε (Philippum) διαβαλλόμενον ὑπὸ τῶν — τὴν εἰρήνην τὴν τοῖς ἄλλοις κοινὴν πόλεμον τοῖς αὐτῶν ἰδίοις εἶναι νομιζόντων.

Pag. 165. 2. πολλάκις γὰρ ἐμοῦ γράφοντος — ὑπὲρ αὐτῆς (τῆς Ἀμφιπόλεως) ἐγνωκότες δικαίως ἔχειν ἡμᾶς, τότε μὲν

ποιησάμενοι τὴν εἰρήνην ἔχοντος ἐμοῦ τὴν πόλιν κατὰ συμμαχίαν ἐπὶ ταῖς αὐταῖς ὁμολογίαις. Corrigunt ἐγνώκατε, sed loci sententia aliud postulat. Non enim disertis verbis Philippi esse Amphipolim Athenienses agnoverant, sed ex certis indicibus et argumentis PATEBAT eos ita sentire: pacem composuerant, deinde et belli societatem iunxerant ea lege ἐφ' ᾗ τε ἔχειν ἐκατέρους ἂν ἔχοιεν, et erat tum Amphipolis in potestate Philippi, unde liquido COLLIGITUR Athenienses in ea sententia esse quam Philippus dicit: quae sententia ut in verbis contineatur supplendum est: ἐγνώκατε (φαίνεσθε) δικαίως ἔχειν ἡμᾶς.

Pag. 165. 13. ὥς δὲ προὔπαρχόντων καὶ διὰ τὴν ἐμὴν εὐλάβειαν μᾶλλον ἤδη τοῖς πράγμασιν ἐπιτιθεμένων καὶ καθ' ὅσον ἂν δύνησθε κακοποιούντων, ὑμεῖς ἀμυνοῦμαι μετὰ τοῦ δικαίου. Pronomen in ultima parte inutile et supervacuum in priorē parte desideratur quum sit necessarium. Itaque corrigendum: κακοποιούντων ὑμεῖς, ἀμυνοῦμαι. Opponuntur inter se ὑπάρχειν (Graeculi perperam προὔπαρχειν) et ἀμύνεσθαι sive τιμωρεῖσθαι, ut in noto versiculo:

ὥς οὐχ ὑπάρχων ἀλλὰ τιμωρούμενος.
soletque utrumque verbum absolute sic usurpari.

ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ.

Sequitur oratio περὶ συντάξεως, de qua verissime iudicat F. A. Wolfius apud Dindorfium: „oratio quae inscribitur περὶ συντάξεως, Demosthenis non est, sed ex aliis eius, maxime Olynth. III. et Aristocratea ab aliquo declamatore consulis pannis confecta.”

Non est oratio de rep. ordinanda, sed περὶ τῶν θεωρικῶν πότερα χρὴ στρατιωτικὰ εἶναι ἢ τῷ δήμῳ διανεμέσθαι. Demosthenis sententia cautissime verbis concepta legitur in prima Olynthiaca pag. 14. 25. ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγοῦμαι στρατιώτας δεῖν κατασκευασθῆναι καὶ μίαν ΣΥΝΤΑΞΙΝ εἶναι τὴν αὐτὴν τοῦ τε λαμβάνειν καὶ τοῦ ποιεῖν τὰ δέοντα. Multo etiam acrius de eadem re dixit pag. 38. 17. οὐκ ἔστιν ὅπου μηδὲν πονοῦσιν ἐγὼ τὰ τῶν ποιησόντων εἶπον ὥς δεῖ νέμειν οὐδ' αὐτοὺς μὲν ἀργεῖν καὶ σχολάζειν καὶ ἀπορεῖν, ὅτι δὲ οἱ τοῦ δεινός νικῶσι ξένοι ταῦτα πυνθάνεσθαι. Periculosae plenum opus aleae tum erat haec suadere. Namque

lex erat Eubuli: *ἐάν τις γράψῃ τὰ θεωρικὰ στρατιωτικὰ ποιεῖν θάνατος ἢ ζημία*. Itaque verbis cautissime conceptis censuit *μίαν σύνταξιν δεῖν εἶναι τὴν αὐτὴν τοῦ τε λαμβάνειν καὶ τοῦ ποιεῖν τὰ δέοντα*, et aliis verbis *συνταχθῆναι δεῖν τό τε λαμβάνειν καὶ τὸ τὰ δέοντα ποιεῖν*. Hinc impostor noster pag. 168. 21. *Φημὶ δεῖν ὑμᾶς συντετάχθαι καὶ τὴν αὐτὴν τοῦ τε λαβεῖν καὶ τοῦ ποιεῖν ἃ προσήκει* *ΣΥΝΤΑΞΙΝ* εἶναι. Viden' esse eadem fere *αὐτολεξεί*, quae in *Olynthiaca* dixit Demosthenes? Itaque quod addit: *διελέχθην δ' ὑμῖν περὶ τούτων καὶ πρότερον*, eodem spectare manifestum est. Minime obscurum est quid sibi velint hae ambages *μίαν σύνταξιν εἶναι τὴν αὐτὴν τοῦ τε λαμβάνειν καὶ τοῦ ποιεῖν τὰ δέοντα*. Perplexae enim orationis hic sensus est: *οὐ δεῖ λαμβάνειν τοὺς οὐδὲν ποιοῦντας*, itaque malesanis ex aerario largitionibus finem imponi oportere. Militandum esse iunioribus (*τοῖς ἐν ἡλικίᾳ*), senioribus (*τοῖς ὑπὲρ τὸν κατάλογον*) operam aliquam reip. esse praestandam *καὶ πάνθ' ἔξειν καλῶς*. Haec est igitur illa *σύνταξις*, unde fictae orationi nomen est inditum. Percurramus nunc orationis textum mendosiores multo et insulsis additamentis magis inquinatum, quam sunt reliquae, quae Demosthenis nomen mentiuntur.

Pag. 166. 3. *οὐδέτερόν μοι δοκεῖ τῶν χαλεπῶν εἶναι οὗτ' ἐπιτιμήσαντα τοῖς νέμοусι καὶ διδοῦσι τὰ κοινὰ εὐδοκιμῆσαι παρὰ τοῖς βλάπτεσθαι διὰ τούτων ἡγουμένοις τὴν πόλιν, οὔτε συνειπόντα [καὶ παραινέσαντα ὡς δεῖ λαμβάνειν] χάρισασθαι τοῖς σφόδρα ἐν χρεῖᾳ τοῦ λαβεῖν οὖσιν*. Neque νέμειν neque διδόναι in ea re recte ponuntur et nihil inter utrumque interest. Requiritur lectio ex utroque conflata: *ἐπιτιμήσαντα τοῖς ΔΙΑνέμοусι τὰ κοινὰ*, unde notissimum nomen largitionum omnium *διανομαί*. Deinde expunge *καὶ παραινέσαντα ὡς δεῖ λαμβάνειν*, primum quia inepte et stulte abundant post *συνειπόντα τοῖς διανέμοусι*, deinde quia cum sententia pugnant. Poterat dicere *παραινέσαντα ὡς δεῖ ΔΙΔΟΝΑΙ*: nempe *οἱ λαμβάνειν βουλόμενοι οὐδὲν οἶμαι παραινέσεως ἐδέοντο*. Interpretatus est aliquis quid esset *συνειπόντα*, quasi non sexcenties *συναγορεύειν, συνερεῖν, συνεπειν* eo sensu legeretur: sed incredibile dictu est quam puerilia tractarent illi, qui Constantinopoli monumenta literarum veterum legebant et enarrabant.

Sequitur: οὐδέτεροι γὰρ [πρὸς] τὸ τῇ πόλει συμφέρον σκοποῦν-
τες οὐτ' ἐπαινοῦσιν οὔτε δυσχεραίνουσι τὸ πρᾶγμα ἀλλ' ὡς ἑκάτε-
ροι χρείας καὶ περιουσίας ἔχουσιν. Nonne perspicuum est πρὸς
esse resecandum? Dicebant ἀποβλέπειν εἰς vel πρὸς τι, sed
σκοπεῖν τι. Saepe πρὸς etiam in S propter compendiolum non
intellectum periit, cuius rei infra exempla expromam: nonnum-
quam contrario errore vitiose abundat.

Pro περιουσίας Harpocraton in suis libris ΠΑΡΟΥΣΙΑΣ repperit
v. Παρουσία: ἀντὶ τοῦ περιουσία. Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ
συντάξεως. — καὶ Κράτης Θηρίοις·

ἔχοντες εὐπαθῆ βίον

παρουσίαν τε χρημάτων.

Sine controversia libri sui vitio deceptus est: neque enim πα-
ρεῖναι significat πλουτεῖν neque παρουσία dici potest pro περιουσία.
Saepe Harpocratonem vitiosae lectiones in ioculares errores
induxerunt. Nemo sine risu leget quae scripsit v. Ἀπρότων et
v. Κλιμάζῃ, ubi coniecit λησῶν et βλιμάζῃ, sed vera lectio est
Παρνόπων et Κλιμακίῃ. Παρά et περὶ iam tum in Codd. con-
fundebantur. vid. Harpocrat. v. Περίσσις. Fefellit idem men-
dum Aelium Dionysium ἐν τοῖς Ἀττικοῖς Ὀνόμασιν apud Photium
v. Παρουσία: λέγεται οὕτως ἐπὶ τῆς τῶν παρόντων δαψιλείας,
ὡς καὶ ἐν τῷ Πλάτωνος Φάωνι·

ὡς καὶ νῦν ἔχομεν παρουσίας.

καὶ πολὺ ἐστὶν ἐπὶ τούτου παρ' αὐτοῖς (male corrigunt Ἀττικοῖς).
Nemo umquam eo sensu aut dixit aut dicere potuit παρουσία.
Plato Comicus dixerat:

ὡς καὶ νῦν ἔχομεν περιουσίας.

pro praesenti copia, ut pseudo-Demosthenes ὡς ἑκάτεροι χρείας
καὶ περιουσίας ἔχομεν. Ipsius Dionysii errorem esse sequentia
demonstrant. Sed ad orationem revertor.

Continuo sequitur: ἐγὼ δὲ τοῦτο μὲν οὐτ' ἂν εἰσηγησαίμην
οὐτ' ἂν (sic S) ἀντίποιμι [ὡς οὐ δεῖ λαμβάνειν]· παραινῶ μέντοι
σκοπεῖν καὶ λογίζεσθαι πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς ὅτι τὰργύριον μὲν ἐστὶ
τοῦτο, περὶ (non ὑπὲρ) οὗ βουλευέσθε, μικρόν, τὸ δ' ἔθος μέγα
ὃ γίγνεται μετὰ τούτου. Sine mora dele absurdum emblemata
ὡς οὐ δεῖ λαμβάνειν. Hoc unum deerat ut post εἰσηγησαίμην
quoque additum esset ὡς δεῖ λαμβάνειν.

Pag. 167. 21. ἴν' εὐπορῆτε καὶ τὰ δέοντα ποιῆτε. Sperritur optima et verissima scriptura, quam habet S in margine: ἴν' ἄμα τ' εὐπορῆτε κτέ.

Pag. 168. 6. πολλὰ τῶν πραγμάτων τὴν ὑμετέραν ποθεῖ παρ-
ουσίαν καὶ ἄνευ τοῦ πρὸς τοὺς οἰκείους πολέμοις οἰκεία χρῆσθαι
δυνάμει συμφέρεῖν (alii et S correctus συμφέρει) καὶ πρὸς
τᾶλλα πράγματα ἀναγκαῖόν ἐστιν. Dindorf. de Wolfii coniectura
substituit πολέμοις et quasi nunc omnia essent luce clariora
nemo de interpretatione loci verbum unum facit. Primum scri-
barum errorem animadvertite, qui stulte ἄνευ τοῦ - πολέμοις
coniunxerunt pro ἄνευ τοῦ - συμφέρειν. Deinde errare pergentes
συμφέρει si Musis placet correxerunt. Itaque nunc πρὸς τοὺς
οἰκείους πολέμοις legitur. Scire velim quod sit hoc genus
belli οἱ οἰκεῖοι πόλεμοι, in quibus proprio milite (non conducticio)
res sit gerenda. Non dubito dicere quod sentio hanc lectionem
esse plane absurdam: *ad bella propria proprio milite utendum*.
Opponuntur inter se οἰκεῖος et ἀλλότριος, ut in οἰκείως et ἀλλοτρίως
ἔχειν. Contraria sunt οἰκεῖος et ξενικός, ut οἰκεία δυνάμει et
ξενικῇ χρῆσθαι. Venit mihi ad haec in mentem lepidae apud
Plutarchum historiologiae: gloriabatur aliquis se per solos filios
suos tragoediam docere posse: habere enim se filium poëtam,
filium histrionem, filium musicum, filium scenarum pictorem:
ἔχω γάρ, inquit, ποιητὴν οἰκεῖον καὶ ὑποκριτὴν οἰκεῖον καὶ μου-
σικὸν οἰκεῖον καὶ σκηνογράφον οἰκεῖον. Cui ridens aliquis: ἐνδὲς
ἔτι μόνου σοι προσδεῖ, inquit. — τίνας οὖν; θεάτρον οἰκείου.
Nihil sic proficimus ad intelligendum qui tandem sint πόλεμοι
οἰκεῖοι. Nec mirum, nam numquam in rerum natura fuerunt.
Sententia affert lucem: vocabulum unum importune repetitum
has turbas dedit. Lege: ἄνευ τοῦ πρὸς τοὺς πολέμους οἰκεία
χρῆσθαι δυνάμει συμφέρειν καὶ πρὸς τᾶλλα πράγματα ἀναγκαῖόν
ἐστιν. Opponuntur inter se οἱ πόλεμοι et τᾶλλα πράγματα: *praeter-
quam quod est e rep. exercitum ex civibus constantem ad bella
gerenda habere, etiam ad reliqua negotia publica necessarium id est*.
Nunc demum omnia plana sunt et aperta.

Sequitur εἰ μὲν γὰρ ἡσυχίαν ἔχειν ὑμῖν ἀπέχρη καὶ μηδὲν τῶν
'Ελληνικῶν περιεργάζεσθαι [ὅπως ἔχει] ἄλλος ἂν ἦν λόγος. Nescio

unde invecta sint verba ὅπως ἔχει, sed hoc scio nisi ea deleveris de sententia dicti fore actum. Περιεργάζεσθαι quid sit nemo ignorat et nihil minus est quam quis sit rerum status curiose rimari. Erat Atheniensium περιεργία aliquanto sociis et Graeciae molestior. Imperitare omnibus et omnibus iura dare (τὰ δίκαια ὀρίζειν) postulabant, ut statim Orator addidit.

Pag. 168. 11. πρωτεύειν μὲν ὑμεῖς ἀξιούτε — τὴν δὲ ταῦτα ἐποπτεύουσιν καὶ φυλάξουσιν δύναμιν οὔτε κατεσκευάσθε οὔτε κατασκευάζεσθε. Aliquid hic monstri alitur. In libris est:

τὴν δὲ ταῦτα ἐφεδρεύουσιν
ἐφεδρεύουσιν
ἐφοδεύουσιν
ἐφοδεύουσιν
ἐποπτεύουσιν.

In S legitur folio 515. v.

τὴν δὲ ταῦτ' ἐφεδεύουσιν
καὶ φυλάξουσιν δύναμιν

corrector ρ addidit ut esset ἐφεδρεύουσιν et in margine γρ. ἐποπτεύουσιν solemnī errore pro ἐποπτεύουσιν.

Quid est in his veri? ἐποπτεύειν a tali re alienissimum est, sed quod est in S a prima manu ἐφεδεύουσιν una literula mutata et praesenti tempore in futurum converso genuinum esse arbitror ἐφοδεύουσιν. Ἐφοδεύειν proprie dicuntur qui cum *tin-tinnabulis vigilias circumeunt*: diximus aliquid de eo verbo in *Mnemos.* 1875. pag. 296. et nota res est. Itaque ἡ ἐφοδεύουσα δύναμις copiae sunt, quae socios et amicos omnes ordine circumeunt et sic in officio continent. *Imperare vultis*, inquit, *sed copias quae circumeunt socios in officio contineant neque paratas habetis neque paratis.*

Sequitur: ἀλλ' ἐπὶ πολλῆς μὲν ἡσυχίας καὶ ἐρημίας (sic leg.) ὑμῶν ὁ Μυτιληναίων δῆμος καταλέγεται, ἐπὶ πολλῆς δὲ [ἡσυχίας] ὁ Ῥοδίων. Quod in omnibus libris est Ἐρημίας de scioli conjectura in ἡρεμίας mutatum est. Nollem factum. Ἡρεμεῖν idem est quod μὴ κινεῖσθαι proprie, non figurate, ut ὁ ἴππος ἡρεμεῖ *stat immobilis*, quae notio in hunc locum non cadit. Ἐρημία saepe apud Demosthenem dicitur quum *nemo adest qui prohibere*

possit, veluti pag. 54. 10. τὴν ἐρημίαν τῶν κωλυσόντων ὁρῶν. et pag. 36. 2. ὅσῃς ἅπαντες ὁρᾷτε ἐρημίας ἐπειλημμένοι. et pag. 171. 23. τῆς τῶν ἐναντιωσομένων ἐρημίας ἀπολαύων.

Praeterea cur importune repetitum ἡσυχίας sic inducendum facile intelligitur. Cogitando enim utrumque supplendum in ἐπὶ πολλῆς μὲν — ἐπὶ πολλῆς δέ, nempe ἡσυχίας καὶ ἐρημίας, et est ea ellipsis non tantum elegans sed perpetua et necessaria.

Pag. 169. 8. τί οὖν, Φαίη τις ἄν, ταῦτα νῦν λέγω; In S τί οὖν ταῦτα νῦν, Φαίη τις ἄν, λέγω; incerta sede volitans emblemata vel hinc arguitur. Deinde Φαίη τις ἄν postulabat, credo, λέγειC.

Pag. 169. 13. ἂν μὲν ὑμεῖς νῦν πεισθῆτε τούτων καιρὸν εἶναι [νομίσαντες], ὅταν αὐτῶν εἰς χρείαν ἔλθῃτε ἔτοιμα ὑπάρξει· ἂν δ' ἀκαιρίαν ἡγησάμενοι παρίδῃτε, ὅταν δέῃ χρῆσθαι τότ' ἀναγκασθῆσεσθε παρασκευάζεσθαι. Manifestum est καιρὸν εἶναι pendere ex πεισθῆτε: itaque participio νομίσαντες nullus locus est relictus. Rectissime igitur in S omissum est et tamen nescio quomodo ab omnibus retinetur.

Pag. 170. 25. καὶ νῆ Δία [γε], ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἕτεροί γε λόγοι παρερρυνήκασιν πρὸς ὑμᾶς ψευδεῖς καὶ πολλὰ τὴν πολιτείαν βλάπτοντες οἷον ἐν τοῖς δικαστηρίοις ὑμῖν ἐστὶν ἡ σωτηρία. Expungendum est prius γε, non posterius, ut Editores fecerunt. Est enim cadentis Graecitatis καὶ νῆ Δία γε, ut Dindorfius recte admonuit. Praeclare de ea re exposuit Porsonus in *Adversariis* pag. 33. sqq.

Praeterea supplendum οἷον (ὅτι) ἐν τοῖς δικαστηρίοις κτλ. Οἷον est *veluti*, *exempli gratia* et omissio ὅτι verba non constant.

Quid est autem: ἐν τοῖς δικαστηρίοις ὑμῖν ἐστὶν ἡ σωτηρία καὶ δεῖ τῇ ψήφῳ τὴν πολιτείαν ὑμᾶς φυλάττειν? Perspicuum id quidem est, nempe: „oportet vos condemnare omnes τοὺς ὀλιγαρχικοὺς καὶ μισοδήμους. in eos omnes iudices inexorabiles estote. et sic post pauca addidit: δεῖ γὰρ ἐν μὲν τοῖς ὅπλοις φοβερούς, ἐν δὲ τοῖς δικαστηρίοις φιλανθρώπους εἶναι. Nempe *nunc* contra est.

Pag. 171. 10. εἰ δὲ τῷ δοκῶ μείζους ἢ κατ' ἑμαυτὸν λέγειν

λόγους αὐτὸ τοῦτο ὀρθῶς αὐτῶν ἔχει. Sic S sine sensu. Alii: ὀρθῶς ἔχει αὐτῷ δοκῶ, aut: ὀρθῶς ἔχειν αὐτῷ δοκῶ. Dittographiam vides, ὀρθῶς ἔχει et ὀρθῶς αὐτῷ δοκῶ, quae coaluerunt in unum. Receperim: εἰ δὲ τῷ δοκῶ — ὀρθῶς αὐτῷ δοκῶ. Est operae pretium hos locos comparare pag. 20. 19. εἴ τις οἶεται — οὐκ ὀρθῶς οἶεται. pag. 41. 8. εἴ τις οἶεται — ὀρθῶς μὲν οἶεται. pag. 101. 22. εἰ δὲ τῷ δοκεῖ — καὶ μάλ' ὀρθῶς δοκεῖ. pag. 130. 4. εἰ δ' οἴεσθε — οὐκ ὀρθῶς οἴεσθε. pag. 137. 23. εἰ δὲ τῷ δοκεῖ — καὶ μάλ' ὀρθῶς δοκεῖ. pag. 192. 17. εἰ μὲν ἐγνώκατε — οὐ καλῶς ἐγνώκατε.

Pag. 171. 15. ὅτι δ' οὐδεὶς — ταῦτα λέγει, τὰς προφάσεις ἐγὼ διέξιμι ὑμῖν. Libri omnes ταῦταC λέγει ob sq. τὰς προφάσεις. Sensu vacuum esse non sentiunt quum vicina vicinis male accommodant. Correctores tacent: quam probe putas eos homines Demosthenis sententias intelligere?

Pag. 171. 17. *candidati*, inquit, *qui praeturae petunt, nolunt vobis ea dicere, quae ego nunc dico*, δοῦλοι τῆς ἐπὶ τῷ χειροτονεῖσθαι χάριτος περιέρχονται τελεσθῆναι στρατηγὸς ἑκάστος σπουδάζων, οὐκ ἀνδρὸς ἔργον οὐδὲν πρᾶξαι. Perversissimum est τελεσθῆναι στρατηγός. Vidi interpretem omnia prisca et nova miscentem qui putaret esse *strategiae initiari mysteriis*. Nugae! Confusas esse suspicor duas olim lectiones hasce: γενέσθαι στρατηγός et αἰρεθῆναι στρατηγός, quarum haec mihi multo potior videtur. „*Praetor CREARI unusquisque cupit, non viri officio fungi*.”

Pag. 172. 2. πρότερον μὲν κατὰ συμμορίας εἰσεφέρετε, νυνὶ δὲ πολιτεύεσθε κατὰ συμμορίας. ῥήτωρ ἡγεμῶν καὶ στρατηγός ὑπὸ τούτῳ καὶ οἱ βοησόμενοι μεθ' ἑκατέρων τριακῆσιοι· οἱ δ' ἄλλοι προσενέμνησθε οἱ μὲν ὥς τούτους, οἱ δ' ὥς ἐκείνους. Hunc locum impostor furatus est ex *Olympiaca* II. pag. 26. 21. πρότερον μὲν γὰρ εἰσεφέρετε κατὰ συμμορίας (admonet auris transponenda esse ut pag. 172. κατὰ συμμορίας εἰσεφέρετε), νυνὶ δὲ πολιτεύεσθε κατὰ συμμορίας. ῥήτωρ ἡγεμῶν ἑκατέρων καὶ στρατηγός ὑπὸ τούτῳ καὶ οἱ βοησόμενοι τριακῆσιοι· οἱ δ' ἄλλοι προσενέμνησθε οἱ μὲν ὥς τούτους, οἱ δὲ ὥς ἐκείνους. Nunc mihi diligenter considera ea

quae continuo sequuntur, unde locus in vicinia lucem accipiet: δεῖ δὴ ταῦτα ἐπανέντας καὶ ὑμῶν αὐτῶν ἔτι καὶ νῦν γενομένους κοινὸν καὶ τὸ λέγειν καὶ τὸ βουλευέσθαι καὶ τὸ πράττειν ποιῆσαι.

Quae sequuntur pleraque omnia ex aliis atque aliis Demosthenis locis consarcinata sunt, ut pag. 172. 12. καίτοι σκέψασθε πῶς ἐπὶ τῶν προγόνων ταῦτ' εἶχεν· οὐ γὰρ ἀλλοτρίοις ὑμῖν παραδείγμασι χρησαμένοις ἔξεσθ' ἃ προσήκει πράττειν εἰδέναι. ex pag. 35. 1. οὐ γὰρ ἀλλοτρίοις ὑμῖν χρωμένοις παραδείγμασιν ἀλλ' οἰκείοις εὐδαίμοσιν ἔξεσι γενέσθαι.

Quae haec excipiunt pag. 172. 14. ἐκεῖνοι Θεμισοκλέα κτέ. descripta sunt ex *Aristocratea* pag. 686. 4. sed ea tantum comparabo, quae aliquem usum criticum habent.

Legitur pag. 172. 20. μὰ Δί' οὐ χαλκοῦς ἴσασαν — ἀλλ' ὡς ΟΤΔΕΝ αὐτῶν κρείττους ὄντας οὕτως ἐτίμων. Non sensit Sophista se absurda loqui. Quis enim sanus honorem habet τῷ οὐδὲν ἑαυτοῦ κρείττονι ὄντι? Nemo hercle. Saniora dabit ipse Demosthenes pag. 686. 10.

Pag. 172. 24. οὐδὲ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην Μιλτιάδου, melius pag. 686. 20. τὴν Μαραθῶνι. In Attica Μαραθῶνι est adverbium nec praepositionem admittit. Miltiades ipse apud Eupolidem ita dicit:

οὐ γὰρ μὰ τὴν Μαραθῶνι τὴν ἐμὴν μάχην
χαίρων τις αὐτῶν τοῦμὸν ἀλγυνεῖ κέαρ.

Pag. 173. 1. legitur in S: τὰς μὲν δὴ πολιτικὰς δωρεὰς οὕτως ἐκεῖνοί τε καλῶς καὶ ἡμεῖς οὐκ ὀρθῶς· τὰς δὲ τῶν ξένων πῶς; Est vetus lacuna quam corrector nescio quis explevit post καλῶς inserendo *ἐνεμον*, et alius *ἐδίδοσαν*. Exciderat unus versus sup-
plendus ex pag. 686. 26.

οὕτως ἐκεῖνοί τε καλῶς
[καὶ λυσιτελοῦντως ἑαυτοῖς ἐδίδοσαν]
καὶ ἡμεῖς οὐκ ὀρθῶς.

Nunc magnum nostri Sophistae flagitium aperiemus. pag. 173. 3. ἐκεῖνοι (inquit) Μένωνι τῷ Φαρσαλίῳ δώδεκα μὲν τάλαντα ἀργυρίου δόντι πρὸς τὸν ἐπ' Ἡρίνι τῇ πρὸς Ἀμφιπόλει πόλεμον, διακοσίοις δ' ἱππεῦσι πενέσαις ἰδίοις βοηθήσαντι ΟΤΚ ἐψηφίσαντο πολιτεῖαν ἀλλ' ἀτέλειαν ἔδωκαν μόνον. Surripuit haec ex *Aristocratea*

pag. 686. 28. *ἐκεῖνοι μὲν — τριακοσίοις δ' ἱππεῦσι — βοηθήσαντι*, haec omnia *αὐτολεξεί* hinc repetita sunt, sed vide quid addat Orator: *οὐκ ἐψηφίσαντο αὐτὸν ἂν τις ἀποκτείνῃ ἀγώγιμον εἶναι* (quod de Charidemo Aristocrates tulerat), ἀλλὰ *πολιτείαν* ἔδωσαν καὶ ταύτην *ικανὴν ὑπελάμβανον εἶναι τὴν τιμὴν*. Necdum satis est: sequitur in *Aristocrateia*: καὶ πάλιν *Περδίκκᾳ — τοὺς ἀναχωροῦντας ἐκ Πλαταιῶν τῶν βαρβάρων διαφθείραντι — οὐκ ἐψηφίσαντο ἀγώγιμον εἶναι ἂν τις ἀποκτείνῃ Περδίκκᾳ, ᾧ βασιλεὺς [ὁ Περσῶν] ἐχθρὸς δι' ἡμᾶς ἀπεδέδεικτο, ἀλλὰ πολιτείαν* ἔδωκαν μόνον. Impostor reliqua ad verbum descripsit, sed in fine de suo dedit: *οὐκ ἐψηφίσαντο πολιτείαν ἀλλ' ἀτέλειαν* ἔδωκαν μόνον. Videmus hominem, ut haec in suos usus convertere possit, pervertere omnia et impudentissime mentiri. Si qui forte supersint qui orationum spuriarum fidem et auctoritatem tueri velint, πολλοῖς ἀντιλέγειν γὰρ ἔθος περὶ παντὸς ὁμοίως, huiuscemodi locos diligenter expendere velim.

Pergit falsarius pag. 173. 14. *μεγάλῃν καὶ τιμίαν, οἶμαι, καὶ σεμνὴν τὴν αὐτῶν ΠΑΤΡΙΔΑ ἡγούμενοι καὶ πάσης μείζονα εὐεργεσίας*. νῦν δὲ — *φθόρους ἀνθρώπους — ποιῆσθε πολίτας*. Non sunt haec recte cogitata: non enim de *patria* sermo est, sed de *iure civitatis*. *Maiores nostri* (inquit) *civitatem nemini quamvis optime de se merito impertiebantur: nunc homines nequissimos civitate donamus*. Ergo non *πατρίδα* dicere debebat sed *πολιτείαν*, et sic demum intelligi potest καὶ πάσης *ΜΕΙΖΟΝΑ εὐεργεσίας*. Optime dicitur: *non est aliud beneficium CIVITATE maius*. Substitue *PATRIA maius* et male sana exhibit oratio.

Post pauca pag. 173. 22. praeclaram Demosthenis βῆσιν surripuit ne verbulo quidem mutato ex *Olynthiaca tertia* pag. 37. 10. *ἔσι δ' οὐδέποτε, οἶμαι, μέγα καὶ νεανικὸν Φρόνημα λαβεῖν μικρὰ καὶ Φαῦλα πράττοντας· ὅποῦ ἅττα γὰρ ἂν τὰπιτηδεύματα τῶν ἀνθρώπων ἢ τοιοῦτον ἀνάγκη καὶ τὸ Φρόνημα ἔχειν*.

Sequitur locus pag. 173. 28. in quo insignem scribarum et correctorum fraudem manifestis indiciis deprehensam tenemus. Proponam primum locum integrum ut ab auctoris manu profectus est, deinde singulas fraudes refutabo. Legendum est: *Σκέψασθε δὲ ἅ τις κεφάλαια ἂν ἔχοι εἰπεῖν τῶν τ' ἐκεῖνοις*

(maioribus nostris) πεπραγμένων καὶ τῶν ὑμῖν, ἂν ἄρ' ὑμῶν αὐτῶν ἀλλ' ἐκ τούτων γε δύνησθε γενέσθαι. Quid est ὑμῶν αὐτῶν γενέσθαι? Res perspicua est: ὑμῶν αὐτῶν γενόμενοι est *vestri iuris facti*, id est non amplius in aliorum potestate, non amplius ex alieno arbitrio pendentes. Factiones tum in rep. dominabantur, ad quas se singuli applicabant et sic populo nulla erat relicta potestas. ὑμεῖς δ' ὁ δῆμος — ἐν ὑπηρετοῦ καὶ προσθήκης μέρει γεγένησθε pag. 37. 2. quae recoquit noster pag. 175. 17. Itaque ὑμῶν αὐτῶν γένεσθε significat *vindicate vos in libertatem ac veterem vestram rerum omnium potestatem recuperate*, ὅτε ὁ δῆμος δεσπότης τῶν πολιτευομένων ἦν καὶ κύριος αὐτοῖς ἀπάντων, quae recantat impostor pag. 175. 13. Sumtum est dicendi genus a manumissione servorum. Priscianus XVII. 17. (apud Meinek. *Fragm. Com.* IV. 447) „PERSIUS:

vindicta postquam meus a praetore recessi.

et EURIPIDES:

ἐγὼ δ' ἐμὸς εἰμι.”

corrige: ἐγὼ δ' ἐμὸς νῦν εἰμι, quod in dramate Satyrico dicebat nescio quis ex servitute recens liberatus. Hoc igitur est: ἂν ἄρα ὑμῶν αὐτῶν ἀλλ' ἐκ τούτων γε δύνησθε γενέσθαι. Eodem sensu dicitur pag. 171. 25. ἂν δ' ὑμεῖς δι' ὑμῶν αὐτῶν ἕκαστ' πράττητε, et hinc mordax dictum: νῦν δὲ πολιτεύεσθε κατὰ συμμορίας. Reliquum est ut ostendam ὑμῶν αὐτῶν γενέσθαι ab ipso Demosthene ita esse usurpatum. vide pag. 26. 27. δεῖ δὲ ταῦτα ἐπανέντας καὶ ὑμῶν αὐτῶν ἔτι καὶ νῦν γενομένους κοινὸν καὶ τὸ λέγειν καὶ τὸ βουλευέσθαι καὶ τὸ πράττειν ποιῆσαι, quem locum supra ostendimus contingere ea quae Sophista compilavit: ut reliqua illinc sumsit sic etiam hoc: ἂν ἄρα ὑμῶν αὐτῶν ἀλλ' ἐκ τούτων γε δύνησθε γενέσθαι. Recurrit idem dicendi genus pag. 42. 10. συνελόντι δὲ [ἀπλῶς] ἦν ὑμῶν αὐτῶν ἐθελήσητε γενέσθαι — τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν κομιεῖσθε.

His ita satis firmiter stabilitis inspiciamus Codices. In S legitur — δύνησθε γενέσθαι κρείττους, in aliis δύνησθε γενέσθαι βελτίους. Paene oculis correctores in opere cernimus: alius κρείττους addit, alius βελτίους, perverse et praepostere uterque. Κρείττους ἑαυτῶν γίγνεσθαι dicuntur qui *se ipsos superant* et magis quam umquam antea virtute excellunt. Etiam βελτίους ἑαυτῶν dicuntur qui aliquantum in virtute profecerunt. Neutrum

horum cadit in hunc locum. Reddemus igitur sciolis sua addimenta et cavebimus ne temere libris etiam optimis credamus.

Similis interpolatio in eiusdem loci initio animadvertitur. Emendavimus: σκέψασθε δὲ ἃ τις κεφάλαια ἂν ἔχοι εἰπεῖν τῶν τ' ἐκείνοις πεπραγμένων κτέ. In libris est ἔχοι τῶν πραγμάτων εἰπεῖν. Tum in S scribitur εἰπεῖν ἵν' ἀκούσαντες τῶν τ' ἐκείνοις, in caeteris εἰπεῖν περὶ τῶν τ' ἐκείνοις. Manifesto mendosa et interpolata haec sunt. Dicat testimonium ipse Demosthenes pag. 34. 27. καίτοι σκέψασθε — ἃ τις ἂν κεφάλαια εἰπεῖν ἔχοι τῶν τ' ἐπὶ τῶν προγόνων ἔργων καὶ τῶν ἐφ' ἡμῶν.

Maiores nostri, inquit, πολλὰ καὶ καλὰ ἔησαν τρόπαια ἐφ' οἷς ἔτι καὶ νῦν ἡμεῖς φιλοτιμούμεθα. καίτοι νομίζετε ταῦτα αὐτοὺς εἶησαι οὐχ ἵνα θαυμάζωμεν ἡμεῖς θεωροῦντες αὐτὰ, ἀλλ' ἵνα ΚΑΙ μιμώμεθα τὰς τῶν ἀναθέντων ἀρετάς. Libri omnes praeter S θαυμάζωμεν μόνον idque reponendum ob sq. ἵνα ΚΑΙ μιμώμεθα. Hunc quoque flosculum ex Demosthene decerpit pag. 201. 2. χαίрет' ἀκούοντες ὅταν τις ἐπαινῇ τοὺς προγόνους ὑμῶν καὶ τὰ πεπραγμένα ἐκείνοις διεξίη καὶ τὰ τρόπαια λέγῃ. Νομίζετε τοίνυν ταῦτ' ἀναθεῖναι τοὺς προγόνους ὑμῶν οὐχ ἵνα θαυμάζῃτ' αὐτὰ θεωροῦντες ἀλλ' ἵνα ΚΑΙ μιμῆσθε τὰς τῶν ἀναθέντων ἀρετάς, ubi ex aliis libris θεωροῦντες MONON legendum.

Pag. 174. 10. ἡμεῖς δ' ὅσης ἅπαντες ὁρᾶτε ἐρημίας ἐπειλημμένοι σκέψασθε εἰ παραπλήσια. οὐ πλείω μὲν ἢ χίλια καὶ πεντακόσια τάλαντα ἀνήλωται μάτην εἰς τοὺς τῶν Ἑλλήνων ἈΠΟΡΟΤΣ, ἐξανήλωνται δὲ οἱ τε ἴδιοι πάντες οἴκοι καὶ τὰ κοινὰ τῇ πόλει καὶ τὰ παρὰ τῶν συμμάχων, οὓς δ' ἐν τῷ πολέμῳ συμμάχους ἐκτησάμεθα οὗτοι νῦν ἐν τῇ εἰρήνῃ ἀπολώλασιν. Partim haec surrepta sunt ex pag. 36. 9. πλείω δ' ἢ χίλια καὶ πεντακόσια τάλαντα ἀνηλώκαμεν εἰς οὐδὲν δέον, οὓς δ' ἐν τῷ πολέμῳ συμμάχους ἐκτησάμεθα εἰρήνης οὕσης ἀπολωλέκασιν οὗτοι. Pro εἰς οὐδὲν δέον impostor aliud quid substituerat, non hercle εἰς τοὺς τῶν Ἑλλήνων ἀπόρους, quo nihil ineptius excogitari potuit. Quis inducere potest in animum Athenienses impendisse (et frustra quidem ἀνήλωται μάτην) sestertium trecenties sexagies ad sublevandam pauperum in Graecia inopiam. Nugari hoc quidem est. Fertur et altera lectio ἀποσόλους classes, quam ego veram esse arbitror

et sic supplendam: ἀνήλωται μάτην εἰς τοὺς (ὑπὲρ) τῶν Ἑλλήνων ἀποσόλους. Athenienses saepe magnas classes ad opem Graecis a Philippo petitis ferendam ingenti sumtu compararant, sed quia fere sero veniebant magnae opes frustra erant consumtae. Audi ipsum Demosshenem pag. 50. 4. καίτοι τί δήποτε νομίζετε — τοὺς ἀποσόλους πάντας ὑμῖν ὑπερίζειν τῶν καιρῶν; et pag. 92. 28. de classe nequidquam missa: συμβαίνει δ' ἡμῖν — ὅσα ἂν δαπανήσωμεν ΜΑΤΗΝ ἌΝΗΛΩΚΕΝΑΙ.

Pag. 174. 16. ἀλλὰ νῦν Δία ταῦτα μόνον τότε εἶχε βέλτιον ἢ νῦν, τὰ δ' ἄλλα χεῖρον. Emenda ταῦτα ΜΕΝ pro μόνον, qui frequens in libris error est. Requiritur μέν in huiusmodi concessione et oppositione. *Esto, concedo haec olim in meliore statu fuisse, sed* —.

Saepe μέν et μόνον confunduntur. Pag. 125. 17. οὐ τοίνυν παρὰ τούτοις μόνΟΝ (sic S. caeteri omnes μόνοις) τὸ ἔθος τοῦτο πάντα κακὰ εἰργάσατο, ἄλλοθι δ' οὐδαμοῦ. Reponenda est Attica compositio, qualis est in καὶ οὐκ ἔγραψα μὲν οὐκ ἐπρέσβευσα δέ, et scribendum παρὰ τούτοις ΜΕΝ.

Pag. 174. 20. κόσμον τῆς πόλεως — τοιοῦτον καὶ τοσοῦτον κατέλιπον ἐκεῖνοι (maiores nostri) ὥςτε μηδενὶ τῶν ἐπιγιγνομένων ὑπερβολὴν λελεῖσθαι. προπύλαια ταῦτα, [ὁ Παρθενών], νεώσοικοι, σοαί, τᾶλλα. Tantum non omnes libri (et boni omnes) omitunt ὁ Παρθενών, quod irrepsit ex alia Demosthenis oratione pag. 617. 18. τὸ τῶν ἀναθημάτων — κάλλος, προπύλαια ταῦτα, ὁ Παρθενών, σοαί, νεώσοικοι.

Pag. 175. 22. εἴ τις ἀναγνοίῃ τὰ ψηφίσματα ὑμῶν καὶ τὰς πράξεις ἐφέξης διέλθοι οὐδ' ἂν εἰς πισεύσαι τῶν αὐτῶν εἶναι ταῦτα κακείνα, deinde duo exempla affert: οἷον ἂν πρὸς τοὺς καταράτους Μεγαρέας ἐψηφίσασθε ἀποτεμνομένους τὴν ὀργάδα, ἐξιέναι, κωλύειν, μὴ ἐπιτρέπειν. et post pauca addit: ἅπαντα καλὰ — τὰ ἔργα δὲ τὰ ἀπὸ τούτων οὐδαμοῦ. Video haec a docto homine referri ad initium belli Peloponnesiaci, sed facile apparet de re recentissima haec dici, quum factum esset plebiscitum atrox, sed irritum. Hoc ipsum enim hoc exemplo probat ὅτι τὰ μὲν ψηφίσματα καλὰ, τᾶργα δὲ οὐδαμοῦ. Eodem pertinet quod le-

gitur pag. 34. 8. *turpe est quod facitis* (inquit), ἐπὶ μὲν Κορινθίους καὶ Μεγαρέας ἀρπάσαντας τὰ ὅπλα πορεύεσθαι, Φίλιππον δ' ἔαν πόλεις Ἑλληνίδας ἀνδραποδίζεσθαι. Turpe esse dicit quod nunc cives faciant, non quod maiores ante saeculum fecissent. *Adversus Corinthios*, inquit, *et Megarenses fortes estis, Philippi iniurias prae metu devoratis.*

Pag. 176. 16. πρὸς δὲ τούτοις οὐδ' ἐστὶν ἐφ' ὑμῖν οὐδ' ἂν ἀποσῆναι τῶν Ἑλληνικῶν βούλησθε. Perturbatus est simplex et naturae loci congruens verborum ordo, qui hic est: οὐδ' ἂν βούλησθε ἀποσῆναι τῶν Ἑλληνικῶν. Poterant percommode verba ἀποσῆναι τῶν Ἑλληνικῶν etiam post ἐφ' ὑμῖν collocari, sed quam nunc sedem obtinent tueri nequeunt.

Quod continuo sequitur: πολλὰ γὰρ ὑμῖν ἐκ παντὸς τοῦ χρόνου πέπρακται eodem sensu dictum est quo Fetialis Argivorum in Euripidis *Supplicibus* dicit ad Theseum vs. 586.

πράσσειν σὺ πόλλ' εἴωθας ἢ τε σὴ πόλις.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΣΤΗΜΜΟΡΙΩΝ.

Pag. 179. 8. εἰ μὲν ἐναργές ΤΙ γένοιτο καὶ σαφές. Ferri non potest τι additum. Quis credat pro δήλον sive φανερόν ἐγέμετο dici posse δήλον τι aut φανερόν τι?

Pag. 179. 8. ἡγοῦμαι γὰρ τοὺς Ἕλληνας εἰ μὲν ἐναργές γένοιτο — ὡς βασιλεὺς αὐτοῖς ἐπιχειρεῖ καὶ συμμαχήσειν καὶ χάριν μεγάλην ἔξειν, — εἰ δ' ἔτι ἀδήλου τούτου καθεστηκότος προαπεχθῆσόμεθα ἡμεῖς δέδια μὴ τούτοις μετ' ἐκείνου πολεμεῖν ἀναγκασθῶμεν. Sine controversia προαπεχθῆσόμεθα corruptum est. Quid sibi vult in tali re ἀπεχθάνεσθαι vel προαπεχθάνεσθαι? Nihil plane. Suspicio Demosthenem dedisse: προτραπεχθῆσόμεθα. Compara pag. 188. 4. οὔτε φοβεῖσθαι Φημι δεῖν πέρα τοῦ μετρίου οὔθ' ὑπαχθῆναι προτέρους ἐκφέρειν τὸν πόλεμον. Ὑπάγειν est *in fraudem inducere*, et ὑπάγεσθαι dicuntur, qui aut fraude aliqua aut prava cupiditate ad capiendum consilium temerarium impelluntur. Expectare iubet Athenienses donec omnibus Regis insidiae pateant monetque ne antea inconsiderate et inconsulto ad arma sumenda impellantur. Fefellit nos Codex S pag. 59.

18. — Φανακισμούς οἷς Ἑπαχθέντες — προεῖσθε Φωκέας, ubi reliqui omnes servant veram lectionem Ἑπαχθέντες.

Pag. 180. 12. νομίζω τὸν μὲν πόλεμον χαλεπὸν τῇ πόλει, τὸν δ' ἀγῶνα τὸν ἐκ τοῦ πολέμου ῥᾶδιον ἂν συμβάντα. Quis ita loquitur? Quis verbo νομίζειν *participium* sic addi posse existimat? Nihil est reliquum quam ut rescribatur: ῥᾶδιον ἂν συμβῆναι. Haec ipsa scriptura in Codice S reperitur nisi quod scriba ordinem verborum turbavit; συμβῆναι ῥᾶδιον ἂν dedit et oblitus est verum ordinem lineolis, ut solet, indicare.

Pag. 181. 14. οὐδὲν οὖν ἄλλ' ἢ ῥαψωδῆσουσιν οἱ πρέσβεις περιιόντες. τότε δέ, ἂν ἄρα ἃ νῦν οἰόμεθ' ἡμεῖς ΠΡΑΤΤΗΤΑΙ, οὐδεὶς δῆπου τῶν πάντων Ἑλλήνων τηλικούτον ἐφ' αὐτῷ φρονεῖ ὅτις ὄρῶν ὑμῖν χιλίους μὲν ἱππέας, ὀπλίτας δὲ ὄσους ἂν ἐθέλῃ τις, ναῦς δὲ τριακοσίας, οὐχ ἥξει καὶ δεήσεται. Ad ῥαψωδῆσουσιν annotavit Dobraeus: „sic εἰσῆγημα et ποίημα ὀρρον. *Isocrat. Epistola I. 2.*” Hoc quidem Atticum ῥαψωδεῖν nihil cum poësi commune habet. Festivum et iocosum verbum significat: *nequidquam longam orationem habere et multa verba perdere sine ullo fructu*, ut in oratione κατ' Ἀριστογείτονος pag. 770. 10. ἔγωγ' ὑπολαμβάνω — εἰ μὲν εἰσιν ὑμῶν οἱ πλείους οἳ τοὺς πονηροὺς φιλεῖν [καὶ σώζειν del.] μάτην ἐρραψωδηκότας ἡμᾶς ἔσεσθαι, εἰ δ' οἳ μισεῖν δίκην τοῦτον δώσειν.

In sqq. haerent Interpretes in πράττηται. Dobraeus: „*malim, ἃ νῦν οἰόμεθα ἡμεῖς, πράττητε cum Mss. πράττηται inerte Reiskius.*” Relege locum sic scriptum: ἂν ἄρα ἃ νῦν οἰόμεθ' ἡμεῖς πράττητε. et multo etiam magis haerebis. Intelligi poterat: ἂν ἄρα — ΓΕΝΗΤΑΙ, id est ἐὰν ἄρ' βασιλεὺς τοῖς Ἑλλησιν ἐπιβουλεύων φανερὸς γένηται, sed quicumque totum locum diligenter consideraverit sentiet ea omnia ἂν ἄρα — πράττηται insiticia esse et resecanda. Opponuntur inter se: NTN μὲν καλεῖτε πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς τοὺς Ἑλληνας. sed perditis operam, nemo vobis obtemperat. ΤΟΤΕ δὲ οὐδεὶς δῆπου τῶν πάντων Ἑλλήνων κτέ. sed quum haec longiore intervallo diremta essent, exortus est nescio quis qui nobis narraret quid esset τότε δέ. Idem sequiorum more πράττηται dixit pro γένηται.

Apud veteres λέγειν et πράττειν, τὰ λεγόμενα et τὰ πραττό-

μενα inter se opposita sunt, ut ἔργα (πράξεις) et λόγοι, ut in *Vespis* 695.

οὐ δὲ χασκάξεις τὴν κωλακρέτην, τὸ δὲ πραττόμενόν σε λήληθεν.

In ultima parte loci vocabulum necessarium periit. Nihil est enim ὁρῶν ὑμῖν χιλίους ἱππέας, *videns vobis mille equites*, imo vero *esse* et *ὄντας*. Neque tamen hoc loco participium reponendum esse censeo sed in fine sententiae sic: — ναῦς δὲ τριακοσίας ΟΤCΑC οὐχ ἤξει.

Pag. 182. 6. scribendum ex S et Dionysio Halicarn. Tom. VI. pag. 947. ὅσα μὲν πώποθ' ἄπαντες (non ἄπαντες ὑμεῖς) ἡβουλήθητε, et post pauca ἀπεβλέψατε ΕΙC (non πρὸς) ἀλλήλους.

Pag. 185. 2. *Sunt*, inquit, *Athenis* divitiae ingentes: ταῦτα δ' οἱ κεκτημένοι τοιοῦτον ἔχουσι νοῦν ὥς' εἰ πάντες οἱ ἐνταυθὶ λέγοντες φοβοῖεν ὥς ἤξει βασιλεύς, ὥς πάρεσιν, ὥς οὐχ οἶόν τε ταῦτ' ἄλλως ἔχειν, καὶ μετὰ τῶν λεγόντων ἴσοι τὸ πλῆθος τούτοις χρησμοῶδοιεν (optime Reiske χρησμοῶδοι, nempe φοβοῖεν) οὐ μόνον οὐκ ἂν εἰσενέγκαιεν ἀλλ' οὐδ' ἂν δείξαιεν οὐδ' ἂν ὁμολογήσαιεν κεκτῆσθαι. Ultima pars loci grave vulnus accepit, sed sanabile tamen. Tacent Interpretes quasi omnia plana et perspicua essent. Quis vero dicet quid sit οὐδ' ἂν ΔΕΙΞΑΙΕΝ? Quid multa? Satius est statim tollere mendum. Confunduntur inter se passim δόξαιεν — δείξαιεν, ἔδοξα — ἔδειξα, δεδόχθαι — δεδείχθαι et sim. Sexcenties id mihi in libris Mss. observatum est etiam apud Demosthenem. Cf. *Var. Lectt.* pag. 125. Iam lux affulget: δόξαιεν Demosthenes dixerat, non δείξαιεν. Eadem opera corrector tenetur fraudis manifestus. Fuerat olim: οὐ μόνον οὐκ ἂν εἰσενέγκαιεν ἀλλ' οὐδ' ἂν δόξαιεν κεκτῆσθαι. Quid notius est quam οὐ δοκεῖν pro dissimulare? „non tantum (inquit) tributum non conferrent sed etiam opes suas dissimularent.” Pauperes esse se fingebant et tributo ferendo non esse. Factum est ut δόξαιεν in δείξαιεν mutaretur: deinde nescio quis addidit de suo οὐδ' ἂν ὁμολογήσαιεν.

Pag. 186. 6. οἷδε μὲν γὰρ (rex Persarum) ΔΙAκοσίαις τριήρεσιν, ὧν ἑκατὸν παρεσχόμεθ' ἡμεῖς, τοὺς προγόνους αὐτοῦ χιλίας ἀπολέσαντας ναῦς, ἀκούσεται δὲ ΤΡΙΑκοσίας αὐτοὺς ἡμᾶς νῦν παρε-

σπευασμένους. Libri omnes ad unum exhibent ΤΡΙΑΚΟΣΙΑΙΣ τριήρεσιν, S solus servat id quod Demosthenes dixerat ΔΙΑΚΟΣΙΑΣ.

Mirifica est eruditorum quorundam ratio, quorum alii pro *ἐκατὸν* corrigebant *διακοσίας*, alii post *ἐκατὸν* inserebant *ὀγδοήκοντα*, credo ne rex Persarum historiae imperitior esse putaretur. Apparet eos non esse oratores neque adeo mores et artes oratorias satis cognitās habere. Demosthenes hoc agit ut appareat classem Atheniensium nunc esse *maiores* quam fuerit classis universae Graeciae, quae Persarum maiores tanta clade affligerit. Necesse est ut numero minori respondeat maior. Non poterat dicere *τριακοσίας* — *τετρακοσίας*, quia satis constabat maximam Atheniensium classem *trecentarum* navium fuisse. Ergo erat reliquum ut *διακοσίας* diceret, quod obscura doctorum diligentia funditus delevisset, nisi Codex S tulisset opem.

Pag. 186. 17. ἡμῖν δὲ τὸ τῆς χώρας τίμημα ὑπάρχον ἀφορμὴν [ἐξακόσια τάλαντα] ἀκούσεται. Interstrepit sciolus, qui meminerat se legere pag. 183. 5. τὸ τίμημά ἐστι τὸ τῆς χώρας ἐξακισχιλίων ταλάντων. Summo iure Schaeferus ineptum emblemata expunxit. Scire velim equis sit qui non sentiat quam sit huiuscemodi additamentum absurdum. Tamen in antiquissimis libris inficetum glossema iam comparebat, idque novo mendo auctum. Audi Harpocratonem: Ὅτι ἐξακισχίλια ἦν τάλαντα τὸ τίμημα τῆς Ἀττικῆς Δημοσθένους ἐν τῷ περὶ τῶν συμμοριῶν Φησὶν οὕτως· „ἡμῖν δὲ τὸ τῆς χώρας τίμημα ὑπάρχειν ἀφορμὴν ὍΚΤΑκισχίλια τάλαντα ἀκούσεται.” ἤτοι οὖν γραφικὸν ἀμάρτημά ἐστιν κτέ. Harpocraton, ut tu vides, absurda loquitur, sed non suo vitio. Lacuna vetus has ineptias peperit. Notabo paucis quomodo res restitui possit: Ὅτι ἐξακισχίλια ἦν τάλαντα τὸ τίμημα τῆς Ἀττικῆς Δημοσθένους ἐν τῷ περὶ τῶν συμμοριῶν Φησὶν οὕτως· („τὸ τίμημά ἐστι τὸ τῆς χώρας ἐξακισχιλίων ταλάντων”) λογισμὸν αὐτῶν διδοὺς ποιικίλως (ὥς) καὶ Φιλόχορος ἐν δεκάτῳ Ἀθθίδος· ἐν δὲ τοῖς ἐξῆς τοῦ λόγου Φησὶν οὕτως· „ἡμῖν δὲ τὸ τῆς χώρας τίμημα ὑπάρχειν ἀφορμὴν ὀκτακισχίλια τάλαντα ἀκούσεται.” Nunc demum rectissime additur: ἤτοι ΟΤΝ γραφικὸν ἀμάρτημά ἐστιν κτέ.

Videmus igitur iam vivo Harpocratone, qui Codicibus Atticis usus est, et insulsissima additamenta in textum irrepsisse

et scribarum errores (γραφικὰ ἀμαρτήματα) perineptos in libris inolevisse. Quam esset in talibus Harpocraton infelix coniectior supra vidimus.

Pag. 186. 20. ὑπὲρ ἧς (τῆς Ἀττικῆς) ὥς μὲν τοὺς ἐπιόντας ἀμυνόμεθα οἱ Μαραθῶνι τῶν προγόνων αὐτοῦ μάλισ' ἂν εἶδεῖεν. Succurrunt ad haec quae Aeschylus in monumento suo inscribi iussit:

ἀλκὴν δ' εὐδόκιμον Μαραθῶνιον ἄλσος ἂν εἴποι
καὶ βαθυχαιτήεις Μῆδος ἐπισάμενος.

sed *future* temporis notio ὥς ἀμυνόμεθα ab hoc loco alienissima est. Requiritur praesens ἀμυνόμεθα. Persae qui ad Marathonem depugnauerunt scire non poterant quam fortiter Athenienses *posthac* dimicaturi essent: praesentem virtutem senserant.

Pag. 187. 9. οὐ μὴν οὐδ' ἐκείνῳ συμφέρεῖ ξένΟΙC κρατῆσαι τῶν Ἑλλήνων. Clamat sententia ξένΟΙC esse legendum. Dudum admonuit Dobraeus, τοῖς δ' οὐδὲν μέλει.

Acutissime vidit idem pag. 187. 17. διὰ τὸ μισεῖν αὐτοὺς οὐδ' ἂν ἀληθὲς οὐδὲν ἡδέως [οὐδ'] ἀγαθὸν περὶ αὐτῶν ἀκούσαίτε deleri oportere importunum οὐδέ, quod additum plane oratoris sententiam pessumdedit.

ἽΠΕΡ ΤΗΣ ῬΟΔΙΩΝ ἙΛΕΥΘΕΡΙΑC.

Pag. 191. 2. ἐπειδὴν γὰρ τι δόξῃ καὶ ψηφισθῇ ΤΟΤΕ ἴσον τοῦ πραχθῆναι ἀπέχει ὅσονπερ πρὶν δόξαι. Vitium est in τότε, quia temporis notio in hanc sententiam non cadit. Corrigendum: ΤΟ ἴσον — ὅσονπερ *tantumdem*.

Pag. 197. 5. πρέσβεις ἐλθόντας ἐκ Λακεδαιμόνος — ἐψηφίσαντο ἐὰν μὴ πρὸ ἡλίου δύντος ἀπαλλάττωνται πολεμίους κρίνειν. Sententia postulat: *pro hostibus sese habituros*: ergo κρίνειν scriptum oportuit.

Pag. 198. 21. Κῶν καὶ Ῥόδον καὶ ἄλλας ἐτέρας πόλεις. Sic S. Caeteri καὶ ἄλλας πόλεις ἐτέρας. Sed cum bona scribarum pace non esse hanc Graecam orationem confidenter affirmo. Po-

test alterutrum omitti, dici potest ἄλλας τινὰς πόλεις, sed ἄλλας ἑτέρας πόλεις dici non potest.

Scio me haec scribentem pervulgatam eruditorum opinionem pro nihilo ducere videri. Audi Schaeferum ad h. l.: ἄλλας ἑτέρας: „idioma viri docti exemplis ita confirmarunt nemo ut recte sic dici nunc dubitet.” Unus est vir doctus, sed omnium princeps, qui omnia veterum testimonia collegit, Porsonus. (*Tracts* pag. 200). Primum Suidam protulit nescius Aelii Dionysii ἐν τοῖς Ἀττικοῖς Ὀνόμασιν hanc esse observationem v. Ἄλλο ἕτερον ἐκ παραλλήλου λέγουσιν (οἱ Ἀττικοί). Μένανδρος Μέθυ· εἴτ' οὐκ εἶχεν οὐ πῦρ, οὐ λίθον, οὐκ ἄλλ' ὅτιοῦν ἕτερον;

Κράτης Παιδιαῖς·

τοῖς δὲ τραγωδοῖς ἕτερος σεμνὸς πᾶσιν λόγος ἄλλος ὃδ' ἐστίν.

Eximium hoc testimonium est pereruditi Ἀττικιστοῦ, qui ipse Cratetis fabulas et Menandri sedulo lectitaverat, sed vide mihi an ex his Comico- rum locis recte colligatur ἐν ἄλλαις ἑτέραις πόλεσιν commode dici potuisse. Interest aliquid inter ἄλλο et ἕτερον, ut inter aliud et diversum. In Euripidis *Supplicibus* 583.

πολλοὺς ἔτλην δὴ χᾷτέρους ἄλλους πόνους.

hoc dicit Theseus multos se alios et diversi generis labores exantlassse. Sic igitur Menander quoque dixit: „an igitur non ignem, non lapidem, neque quidquam aliud diversi generis habebat?” quo se defenderet scilicet. Sic et Cratetis verba accipienda sunt: „habent etiam aliud diversi generis Tragici omnes quod cum magna gravitate dicant.” Deinde quod Porsonus Aristophanis fragmentum attulit ex Athenaeo pag. 117. c.

ἄλλα δὲ τοιαῦθ' ἕτερα μύρι' ἐκίχλιζετο.

memineris τοιαῦθ' ἕτερα significare ὅμοια καὶ παραπλήσια τοῖς τοῖς, alia sexcenta HUIUSMODI. Denique locum Demosthenis unum et unum Platonis expromit corruptum utrumque, ubi ἄλλα ἕτερα pro ἄλλ' ἅττα scriptum est. Restat denique Demosthenis locus, quo de agimus, neque plura quam haec apud Graecos scriptores reperiuntur. Itaque quoniam ἐν ἄλλαις ἑτέραις πόλεσιν in aliis civitatibus diversi generis significans ab Oratoris sententia abhorret, reliquum est ut scripturam hanc mendosam esse statuamus et habeamus pro certo ἄλλος ἕτερος, ἄλλο ὅτιοῦν ἕτερον et similia numquam ἐκ παραλλήλου dicta fuisse.

Etiam alibi sic scribae apud Demosthenem peccarunt, vid. pag. 1031. 24. et pag. 1281. 26. ubi pro ἕτερον ἐγκαλεῖν οὐδὲν ἔχοντες, S dedit ἑτέραν τινὰ ἄλλο, et alius ἕτερόν τι ἄλλο, quae merito nemo curavit.

Pag. 198. 23. (πόλεις) ὑπὲρ ὧν πολλοὺς [κινδύνους] καὶ καλοὺς ἀγῶνας οἱ κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους Ἕλληνες ἐποίησαντο. Nescio unde molestum et importunum κινδύνους natum sit, sed hoc scio sine mora esse expungendum, ut coniungantur πολλοὺς καὶ καλοὺς ἀγῶνας. Rectissime enim dicitur ποιεῖσθαι ἀγῶνα, sed κινδυνον ποιεῖσθαι nihil est.

Pag. 200. 7. ἐχρῆν γὰρ — τὴν αὐτὴν ἔχειν διάνοιαν ὑμᾶς περὶ τῆς ἐν τῇ πόλει τάξεως ἢ περὶ τῆς ἐν ταῖς στρατείαις ἔχετε. τίς οὖν ἐστὶν αὕτη; ὑμεῖς τὸν ΛΕΙΠΟΝΤΑ τὴν ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ τάξιν ταχθεῖσαν ἀτιμον οἴσθε προσήκειν εἶναι καὶ μηδεὶς τῶν κοινῶν μετέχειν. ΧΡΗ τοίνυν καὶ τοὺς τὴν ὑπὸ τῶν προγόνων τάξιν ἐν τῇ πολιτείᾳ ΛΕΙΠΟΝΤΑΣ καὶ πολιτευομένους ὀλιγαρχικῶς ἀτίμους τοῦ συμβουλεύειν ὑμῖν αὐτοῖς ποιεῖσθαι. ΝΤΝ δὲ κτέ. Facile est ad intelligendum ΛΙΠΟΝΤΑ τὴν τάξιν dici debere, ut βίψας τὴν ἀσπίδα, ἀποβαλὼν τὰ ὅπλα et sim. Dicuntur enim haec de iis qui praesidio *cesserunt*, clypeum *abiecerunt*, arma *amiserunt*, non de eo tempore quo quis praesidio *cedit*, abiicit *clypeum*, arma *amittit*. Haerebant fortasse in sqq. τοὺς τὴν — τάξιν λείποντας καὶ πολιτευομένους. Non sentiebant enim ex ipsa rei natura *aoristum* cum *praesente tempore* nunc componi debuisse. Loquitur enim de iis qui λιπόντες τὴν τάξιν ὀλιγαρχικῶς πολιτεύονται. Praeterea ipsa argumentationis ratio et oppositum ΝΤΝ δὲ postulant ut pro ΧΡΗ τοίνυν imperfectum ἘΧΡΗΝ restituatur.

Quod continuo sequitur: νῦν δὲ τῶν μὲν συμμάχων τοὺς τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον ὑμῖν ὁμωμοκότας νομίζετε εὐνουσάτους, τῶν δὲ πολιτευομένων οὓς ἴτε σφῶς τοὺς τῆς πόλεως ἐχθροὺς ἡρμημένους τούτους πισοτάτους ἡγεῖσθε. Acris ac vehemens sententia lacuna laborat. Periiit verbum, unde pendebant accusativi τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον. Olim Wolfius coniecit post ὑμῖν excidisse ἔξειν. Alio meliore verbo erat utendum Nondum me poenitet supplevisse τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον ὑμῖν ΝΟΜΙΕΙΝ

δμωμοκότας. Certum enim in ea re et constans dicendi genus est τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζειν. Multa exempla collegimus in *Nov. Lectt.* pag. 519. ad locum Xenophontis in *Anabasi* II. 5. 39. δμόσαντες ἡμῖν τοὺς αὐτοὺς φίλους καὶ ἐχθροὺς νομιεῖν. In singulari numero dixit Aeschines in *Ctesiph.* § 100. πρέσβεις οἵτινες δεήσονται τὸν αὐτὸν Ἀθηναίους φίλον καὶ ἐχθρὸν νομίζειν.

Pag. 200. 22. οὐχ ὃ τι τις κατηγορήσει τούτων — χαλεπὸν εὔρεῖν, ἀλλ' ἀφ' ὁποίων λόγων — ἐπανορθώσεται τις ἂ νῦν οὐκ ὀρθῶς ἔχει [τοῦτ' ἔργον εὔρεῖν]. Quae auris haec ferre potest? Quis nostrum ita scripsisset? Remove igitur emblemata tam inutile quam molestum.

ἽΠΕΡ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΙΤΩΝ.

Pag. 202. 10. εἴ τις αὐτῶν ἀφέλοι τὸ γινώσκεισθαι καὶ τὸ τῇ Φωνῇ λέγειν Ἀττικῶς, πολλοὺς ἂν οἶμαι τοὺς μὲν Ἀρκάδας, τοὺς δὲ Λάκωνας αὐτῶν εἶναι νομίσαι. Vivo Demosthene nemo Graecorum ἔλεγεν Ἀττικῶς. Athenienses ἔλεγον ἄττικισί. Hoc ipsum reponi oportere diligenter ostendi in *Nov. Lectt.* pag. 100. Quamquam res satis manifesta est tamen vix quisquam, opinor, mihi esset assensus, nisi testem veterem produxissem. Collegit nescio quis Προίμια maximam partem ex Demosthene sumpta et in Demosthenis Codices recepta. Ducta sunt ex libris pervertustis et complures bonas lectiones sola servant, ut h. l. τὸ τῇ Φωνῇ λέγειν ἄττικICTI pag. 1424.

Pag. 203. 5. Λακεδαιμονίους δὲ εἰ ποιήσονται τὴν Ἀρκადίαν ὑφ' ἑαυτοῖς καὶ Μεγάλην πόλιν Αἰρήσουσι πάλιν ἰσχυροὺς γενήσεσθαι. Haec est vulgata lectio αἰρήσουσι, pro qua S optime ἈΝαιρήσουσι servavit. Perverse enim dicitur: si Arcadiam subegerint et Megalopolim ceperint, quoniam nisi capta Megalopoli Arcadia potiri non poterant: sed Arcadia capta Megalopolin delere et solo aequare volebant, ἀναιρεῖν καὶ διοικίζειν κατὰ κόμας, ut olim Mantineam. Audi ipsum pag. 210. 4. εἰ μὲν ἈΝαιρεθῶσι καὶ διοικισθῶσιν (οἱ Μεγαλοπολῖται) ἰσχυροὶς Λακεδαιμονίοις εὐθύς ἔσιν εἶναι. Eadem opera in Argumento orationis sive Li-

banii est sive cuiuscumque reponere cum Dindorfio *μὴ περιορᾶν* 'ΑΝαιρεθεῖσαν Μεγάλην πόλιν.

Pag. 204. 14. *νῦν μὲν — δόξετε — τὴν εἰρήνην σπουδάζειν εἶναι βεβαίαν ὑπὲρ ἧς [ἐκινδυνεύσατε] καὶ παρετάξασθε.* Acute vidit Dobraeus dixisse Demosthenem: *ὑπὲρ ἧς ΚΑΙ παρετάξασθε*, et peridoneis exemplis hoc dicendi genus illustravit. Nihil interest inter *παρατάττεσθαι*, *κινδυνεύειν* et *μάχεσθαι*: itaque frigidum est et Demosthene indignum haec componere in eo loco ubi nihil est cur quis excandescat et aestu dicendi rapiatur.

Bis vocula *νῦν* importune inserta est pag. 204. 23 *εἰ δὲ τοὺς βοηθήσαντας ἂν ἡμῖν [νῦν] ἐπ' αὐτὸν ἐχθροὺς κτησόμεθα.* et pag. 204. 26. *τὸ δ' ἐχθροὺς ἡμῖν Λακεδαιμονίους ἔσεσθαι [νῦν] ἐὰν ποιώμεθα συμμαχοὺς τοὺς Ἀρκάδας κτέ.* Ponitur *νῦν* in oppositione (*νῦν — τότε*) sive ea diserte expressa est, sive ex contexta oratione sponte intelligitur. Alterum *νῦν* Dobraeus expunxit, prius incerta sede per libros volitans perinde delendum.

Pag. 204. 27. — *μόνοις οὐδ' εἰπεῖν ἐξεῖναι νομίζω τοῖς πείρασιν ὑμᾶς ὅτ' ἐκινδυνεύουν Λακεδαιμόνιοι βοηθεῖν [αὐτοῖς].* Languidum et prorsus inutile *αὐτοῖς* in margine Codicis S appositum tolli oportet. Praeterea eam sedem occupat quam nullo modo huiuscemodi pronomina omni vi destituta apud bonum scriptorem obtinere possunt.

Pag. 205. 2. *ἔπεισαν ὑμᾶς πάντων Πελοποννησίων ἐλθόντων ὡς ὑμᾶς καὶ μεθ' ὑμῶν ἀξιούντων ἐπὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ἵεναι, τούτους (male ex S receptum τοὺς) μὲν μὴ προσδέξασθαι (καὶ διὰ τοῦθ' ὅπερ ἦν ὑπόλοιπον αὐτοῖς) ἘΠΙ Θηβαίους ἦλθον κτέ.* Mendosum est *ἐπὶ Θηβαίους ἦλθον*. Sexcenties *ἵεναι ἐπὶ τινα* apud omnes legitur significans semper idem *aggredi, adoriri aliquem, in aliquem impetum facere*, ut in hac ipsa oratione pag. 204. 3. *ταύτην ἂν ἔλωσιν ἴασιν ἐπὶ Μεσσήνην.* et in hoc ipso loco *ἐπὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ἵεναι*. Dici potest *πρὸς Θηβαίους, παρὰ Θηβαίους, ὡς Θηβαίους*, sed *ἐπὶ Θηβαίους* eo sensu dici non potest.

Pag. 205. 8. οὐδ' ἂν ὑμεῖς ἡβελήσατε δήπου σώζειν αὐτοὺς εἰ τοῦτο προὔλεγον ὑμῖν ὅτι σωθέντες ἔαν μὴ ποιεῖν ὃ, τι βούλονται (S. βούλωνται) πάλιν αὐτοὺς ἔατε [καὶ ἀδικεῖν], οὐδεμίαν ὑμῖν χάριν ἔξουσιν τῆς σωτηρίας. Emenda ποιεῖν ὃ, τι ἂν βούλωνται. Saepissime ἂν incertum qua de causa in Codice S omittitur. In ipso limine offendit scribens ἐπὶ πολλῶν, ὧ ἄνδρες pro ἐπὶ πολλῶν ἂν. Animose et odiose dicitur ὃ, τι ἂν βούλωνται de iis, qui ex sua libidine *facinus quodlibet* perpetrant, itaque miror quo pacto manifestum emblemata καὶ ἀδικεῖν acutos Dobraei oculos (nam caeteri non sunt admodum suspicaces aut libris nimium credunt) effugere potuerit. Vertat mihi aliquis locum Demosthenis in linguam suam et sentiet se ea verba retinere non posse. Quod enim semel recte et acriter enunciatum est idem insulse et inficete languidiore verbo repetitum in suis verbis non feret: idque Demosthenem tulisse putemus!

Videmus ἂν male omissum, ostendam et vitiose additum pag. 1041. 21. ποιεῖ ὃ τι ἂν βούληται οὐχ ὃ τι ἂν οἱ νόμοι κελεύωσιν. S κελεύουσιν, optime, at tu dele ἂν, quod non fert sententia, quoniam legum praecepta non sunt indefinita.

Pag. 205. 20. εἰ [συμμάχους ποιησόμεθα Ἀρκάδας ΚΑΙ] ταῦτα πράξομεν, μεταβάλλεσθαι δόξει καὶ οὐδὲν ἔχειν πρὸς τὴν πόλιν. Nunc quidem Dobraeus vigilavit et alienum pannum resecandum esse verbulo monere satis habuit. Et est, credo, res satis manifesta nec multis verbis indiget. Paulo ante dixerat Orator pag. 205. 14. τὸ τοὺς Ἀρκάδας ἡμᾶς συμμάχους ποιήσασθαι, nunc de eadem re dicit: εἰ ταῦτα πράξομεν. Addidit aliquis puerilia haec συμμάχους ποιησόμεθα Ἀρκάδας, quae in alienissimam sedem irrepserunt, quoniam ΚΑΙ ταῦτα πράξομεν sic plane sensu vacuum est. Sed ut in re perspicua parco verbis.

Nonnumquam Codex S nos fallit et pro vera lectione vitiosam exhibet neque Editores satis hoc agunt et caecum ducem sequuntur. Est in omnibus libris pag. 206. 2. haec optima lectio: Φανήσεται τὰ πράγματα διὰ τοὺς Ἀεὶ πλεονεκτεῖν βουλομένους μεταβαλλόμενα, οὐχ ἡ πόλις ἡμῶν. Solus S dissentit et αἰ διὰ τοὺς exhibet ordine vitioso, quod male receptum est. Saepe αἰ sic post articulum collocatum etiam in S mutat sedem.

Iterum fallit S in vicinia pag. 206. 9. ὅψε γὰρ ἂν Φιλάνθρωποι γένοιτο. Incongruum est γένοιτο: ridens enim hoc dicit: nam vero quidem haec ESSET NATA benignitas, non NASCERETUR. Itaque revocandum quod est in aliis omnibus: Φιλάνθρωποι γεγονότες εἶεν.

Postquam enumeravit civitates Graecas, quibus Spartani gratificati essent, ita pergit pag. 206. 12. Ἰν' ἐπειδὴν ἴωσιν ἐπὶ Μεσσηνὴν αὐτοὶ συστρατεύωνται πάντες [αὐτοῖς] οὗτοι καὶ βοηθῶσι προθύμως. Resecto αὐτοῖς locus est sanus et integer.

Sequitur ἡ δοκῶσιν ἀδικεῖν περὶ ὧν ἔφασαν ἔκαστοι σφῶν αὐτῶν εἶναι συμψήφους λαβόντες ἐκείνους μὴ τὴν ὁμοίαν αὐτοῖς [χάριν] ἀποδιδόντες. Est aliquid inter *parcem gratiam referre* et *par pari referre*. Illud Graece dicitur ἀντιχαρίζεσθαι, hoc τὴν ὁμοίαν ἀποδιδόναι, quod quia in utramque partem trahi potest aliud quid quam χάρις est cogitando supplendum. Herodotus IV. 119. ὑμεῖς ἐπεκρατέετε Περσέων καὶ ἐκεῖνοι τὴν ὁμοίην ὑμῖν ἀποδιδούσι. VI. 21. παθοῦσι δὲ ταῦτα Μιλησίοισι πρὸς Περσέων οὐκ ἀπέδωκαν τὴν ὁμοίην Συβαρίται. VI. 62. τὴν ὁμοίην διδόναι, et post pauca: τὴν ὁμοίην ζητέων φέρεσθαι παρ' ἐκείνου. Eodem modo dicitur *societatem iungere* ἐπ' ἴσῃ τε καὶ ὁμοίῃ, et frequens in Attica quoque ἐπ' ἴσης. Iubebimus igitur sciolum suum χάριν sibi habere.

Plane assentior Dobraeo pag. 206. 16. ἐγὼ δὲ νομίζω τὴν πόλιν καὶ χωρὶς τοῦ καθυφεῖναι τινὰς Λακεδαιμονίοις [Ἀρκάδων] Ὀρωπὸν ἂν κομίσασθαι. evidens additamentum expellenti. „*imo de Messeniis agitur*“. inquit. Vide et absonam compositionem τινὰς Λακεδαιμονίοις Ἀρκάδων.

Non inutile est animadvertere sciorum emblemata passim meliorum librorum testimoniis damnata. Est luculentum exemplum in vicinia pag. 206. 18. καὶ μετ' ἐκείνων, ἂν τὰ δίκαια ποιεῖν ἐθέλωσι, καὶ μετὰ τῶν ἄλλων. Annotaverat aliquis in margine μετ' ἐκείνων esse βοηθούντων (ἐκείνων). Recte quidem quisquis est, sed quis tandem talia nescit? Nunc in omnibus libris praeter S legitur: καὶ μετ' ἐκείνων, ἂν τὰ δίκαια ποιεῖν ἐθέλωσι βοηθούντων καὶ μετὰ τῶν ἄλλων.

Pag. 206. 26. οὐ γὰρ ἂν ἡγοῦμαι περὶ τούτου μόνον ἡμῖν εἶναι τὸν λόγον πρὸς ἐκείνους. ἀλλ' ἐάσω τό γ' ἐπελθὼν εἰπεῖν μοι· περὶ πολλῶν δ' ἂν οἶμαι κίνδυνον ἡμῖν γενέσθαι. Qua usus erat vehemens orator ἀποσιωπήσει, eam et scribae et editores prorsus obscurarunt. Scribe: — ἡμῖν εἶναι τὸν λόγον πρὸς ἐκείνους· — — —, tum post breve silentium: ἀλλ' ἐάσω τό γ' ἐπελθὼν εἰπεῖν μοι. ut in oratione *pro Corona*. pag. 226. 18. ἀλλ' ἐμοὶ μέν — — —, οὐ βούλομαι δὲ δυσχερὲς εἰπεῖν οὐδὲν ἀρχόμενος τοῦ λόγου. Demosthenes igitur quum dixisset: ἀλλ' ἐάσω τό γ' ἐπελθὼν εἰπεῖν μοι, et sic gravissimi periculi et discriminis de salute suspicionem in civium animis movisset, verbum amplius non addidit et transiit ad aliud argumentum. Tum pro Demosthene sero nati magistelli sententiam ab eo de industria silentio oppressam de suo supplentes adscripserunt: περὶ πολλῶν δ' ἂν οἶμαι κίνδυνον ἡμῖν γενέσθαι. Frustra in his Dobraeus περὶ πολλοῦ coniecit: una litura haec omnia deleri oportet multis post Demosthenem saeculis interpolata ab eo, qui ne intellexerat quidem id quod summus orator ἐναργέστατα expresserat.

Pag. 207. 2. βουλομένων δὲ γενέσθαι φίλων [αὐτῶν] ἵνα τοῦναντίον εὖ ποιῶσιν ἡμᾶς βασκαίνειν καὶ σκοπεῖν ἐξ ὅτου τρόπου μὴ γενήσονται. Pronomen αὐτῶν, quod boni scriptores in huiusmodi loco solent omittere, eo loco positum est ut vel hoc indicio spurium et insititium esse patefiat.

Sequitur pag. 207. 5. καὶ μὴ γινώσκειν ὅτι ὅσῳ ἂν σπουδαιοτέρους τούτους περὶ Θηβαίους γεγενημένους ἀποδείξωσι τοσούτω πλείονος ὀργῆς αὐτοὶ δικαίως ἂν τυγχάνοιεν εἰ τοιούτων συμμάχων τὴν πόλιν [ὅτ' ἐφ' ὑμᾶς προτέρους ἦλθον ἢ Θηβαίους] ἀπεσέρησαν. Scio esse quibus non facile persuadeatur praeclaras Demosthenis orationes futilibus futilium hominum annotatiunculis esse deformatas, sed nunc mihi dari velim quantumvis pertinacem vulgatae scripturae defensorem ac vindicem, sed eundem Graece scientem et iudicandi facultate praeditum, et magna me spes tenet fore ut eum in meam sententiam pertraham futili Graeculo deberi verba ὅτ' ἐφ' ὑμᾶς προτέρους ἦλθον ἢ Θηβαίους. Primum mihi animadvertito quam importuno loco sint interposita ut arctissime coniungenda εἰ τοιούτων συμμάχων τὴν πόλιν ἀπεσέ-

ρῆσαν ineptissimum in modum dirimant. Praeterea cogitato ex superiore loco pag. 205. 2. esse repetita, ubi dixerat: *Peloponnesii omnes (Arcades, Argivi, Elidenses) ad societatem vobiscum ineundam venerant, sed reiecti et apreti, quod unum erat reliquum, ad Thebanos se contulerunt.* Denique spectato mihi quam male Graece haec enunciata sint: ἐφ' ὑμᾶς προτέρους ἦλθον ἢ Θηβαίους, quum vellet dicere ὡς ὑμᾶς ἦλθον πρότερον εἰθ' ὅτε οὐδὲν αὐτοῖς προσείχετε πρὸς τοὺς Θηβαίους ἐτράποντο. His igitur omnibus de causis manifestum emblemata auctori suo relinquamus.

Vehementer mihi de vitio suspecta sunt quae sequuntur pag. 207. 10. ἀλλ' οἶμαι ταῦτα μὲν ἐστὶ δεύτερον ἀνθρώπων βουλομένων ἐτέρων ποιῆσαι τούτους συμμάχους. Primum δεύτερον quid sit non exputo. Aiunt esse pro τὸ δεύτερον. Ne sic quidem intelligi potest. Reliqua sic composita sunt ut vix semel iterumque relectis quasi per transennam dispicias quid tandem dicatur, et hunc ferme ordinem verborum institui debere suspiceris βουλομένων τούτους (οὐχ ἑαυτῶν ἀλλ') ἐτέρων συμμάχους ποιῆσαι. Haec autem tanto opere a Demosthenis stilo diversa sunt, ut etiamsi corrigere nequeas, hoc unum tamen sat scias longe aliud ab Oratore dictum et scriptum olim fuisse.

Pag. 207. 30. Ἡδέως δ' ἂν πυθοίμην τῶν λεγόντων καὶ τοὺς Θηβαίους μισεῖν Φασκόντων καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους πότερα ἐκάτεροι μισοῦσιν οὐς δὴ μισοῦσιν ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τοῦ συμφέροντος ὑμῖν ἢ ὑπὲρ μὲν Λακεδαιμονίων Θηβαίους, ὑπὲρ δὲ Θηβαίων Λακεδαιμονίους ἐκάτεροι. Misere prima pars huius loci vexata est sed sententia Oratoris tam perspicua est et aperta, ut statim antiqua scriptura pelluceat, quae haec est: ἡδέως δ' ἂν πυθοίμην ΚΑΙ τῶν τοὺς Θηβαίους μισεῖν Φασκόντων καὶ τῶν τοὺς Λακεδαιμονίους πότερα ἐκάτεροι μισοῦσιν κτέ. Eadem fere ratio Schaefero placuit, neque ulla datur optio.

Pag. 208. 18. τὰς μὲν Θεσπιάς καὶ τὸν Ὀρχομενὸν καὶ τὰς Πλαταιὰς κατοικίεσθαι φῶμεν δεῖν καὶ συμπράττωμεν αὐτοῖς καὶ τοὺς ἄλλους ἀξιῶμεν. Nihil esse potest certius quam Demosthenem dixisse συμπράττωμεν αὐτοῖς καὶ τοὺς ἄλλους ἀξιῶμεν, quam lectionem ex Feliciano Dobraeus protulit. Non laudo

Dindorfium, qui quum plurimas veteres annotationes ad Demosthenem taediosas ac nemini quidquam profuturas recoxerit, bonam partem eorum, quae unus omnium longe praestantissimus Dobraeus bonae frugis plena annotavit, silentio praeteriit, ut h. l. evidentem Dobraei emendationem ne commemorat quidem, sed ex Schaeferi Apparatu apponit: „ἀξιῶμεν] *subaudi* συμπράττειν.” quo quid puerilius?

Pag. 208. 23. ἐπὶ τῇ προφάσει τῇ Πλαταιῶν καὶ Θεσπιῶν. Codex S τῇ πλατεων καὶ θεσπιων, in caeteris plerisque πλαταιέων et θεσπιέων scribitur. Plurimae formae veteres Atticae in S quoque ad Graeculorum συνήθειαν deformatae leguntur. Nomina in -εύς praecedente vocula aut diphthongo -αεύς, -αιεύς, -ιεύς, -οεύς in Attica *perpetuo* contrahebantur. Dicebant Πλαταιῆς, Πλαταιῶν et Πλαταιᾶς, Στειριῶς, Στειριᾶ, Λευκονῶς, Λευκονᾶ, Κυδαθηναίως, Κυδαθηναῖᾶ similiterque in similibus omnibus. Fere semper Codices exhibent formas Graeculorum resolutas. Deprehenditur fraus multis modis: aut enim vetusta scripturae menda intus servant formas veteres, aut confundunt scribae Πλαταιαί et Πλαταιεύς, Θεσπιαί et Θεσπιεύς. ut h. l. ἐπὶ προφάσει τῇ ΠΛΑΤΑΙΩΝ καὶ ΘΕΣΠΙΩΝ *urbiū* nomina sunt, non *civiū*. Tamen Πλαταιέων et Θεσπιέων substituerunt. Quam nihil scribae cogitent ostendit πλατεων. In his omnibus correctores omnes, veteres ac novi, dormiunt. Harpocration γ, Παιανιεῖς: „ — Δημομέλῃ τὸν Παιανιέα.” Δίδυμος γραπτέον εἶναι φησι Παιανέα χωρὶς τοῦ Ι. Absurdum vitium Dindorfio imposuit. Lege Παιανῖα χωρὶς τοῦ Ε. Etiam hodie ubique vitiose Παιανιέα et similia omnia scribi solent, credo, *propter fidem veterum membranarum*, quae in his tantum non ubique vitiatæ sunt.

Pag. 209. 6. οἱ δὲ φασὶ μὲν αὐτοῖς οὐκ εἶναι σήλας ἀλλὰ τὸ συμφέρον εἶναι τὸ ποιοῦν τὴν Φιλίαν. Pessime mulcatus locus est ut absurda loqui Demosthenes videatur. Non poterant negare Megalopolitani esse apud se σήλας de more positas, in quas leges foederis incisae essent: idque et per se perspicuum est et confirmat Demosthenes statim dicens de iisdem: Φημι δεῖν τοῦτους ἀξιῶν καθαιρεῖν τὰς σήλας, id est Thebanis foedus et socie-

tatem renunciare. Sed quamquam verba corrupta sunt sententia tamen facile apparet, quam primus perspexit Dobraeus: „*olim correxi* (inquit), Φασιν οὐ σήλας ἀλλὰ — *deleto scholio.*” Assentitur Dindorfius neque ego dissentio, nisi quod articulum additum oportere arbitror. Dixerat Orator: δεῖν ΤΑC σήλας καθελεῖν αὐτοὺς τὰς πρὸς Θηβαίους. Itaque pergit dicere: οἱ δὲ Φασιν οὐ ΤΑC σήλας ἀλλὰ ΤΟ συμφέρον εἶναι τὸ ποιοῦν τὴν Φιλίαν.

Pag. 209. 19. εἰ μὴ ἐβελήσουσιν ἄγειν εἰρήνην οἱ Λακεδαιμόνιοι δῆλοι δῆπου πᾶσιν ἔσονται οὐχ ἵνα Θεσπιαὶ κατοικισθῶσι [μόνον] ποιοῦμενοι τὴν σπουδὴν, ἀλλ' ἵνα τοῦ πολέμου περιεσηκότος Θηβαί-ΟΙC τὴν Πελοπόννησον ὑφ' ἑαυτοῖς ποιήσωσιν. Additum *μόνον* sententiam loci plane pervertit: eo *praecedit* Lacedaemonii utebantur: Thespias instaurari nil morabantur, sed Peloponneso potiri cupiebant. Praeterea corrigendum: περιεσηκότος ΘηβαίΟΤC, nempe περιεσῆναι sive proprie sive figurate significat *ad omni parte* cingere, circumdare, urgere, imminere *accusativum* postulat.

Pag. 210. 4. ἐὰν μὲν ἀναιρεθῶσιν — ἐὰν δὲ σωθῶσιν ἌΡΑ, et similiter post pauca: ἂν μὲν καταπολεμηθῶσιν οἱ Θηβαῖοι — ἂν δ' ἀνεγέγκωσιν ἌΡΑ, et iterum ἂν ἌΡΑ σωθῶσιν. operae pretium est videre quam notionem appositum ἄρα sententiae addat. Nempe adiectum ἄρα indicat rem perincertam et parum probabilem esse videri, ut ἐὰν σωθῶσιν ἄρα significet: si salvi fuerint, *quod ego futurum non arbitror sive quod non est veri simile fore.* Ponamus eos salvos fore *quamquam id non esse expectandum puto.* Propterea addidit: ἐὰν δὲ σωθῶσιν ἄρα, ὥς ἤδη τι καὶ παρ' ἐλπίδας ἐξέβη.

In his ipsis latet foedum emblemata pag. 210. 15. ἂν δ' ἀνεγέγκωσιν ἄρ' οἱ Θηβαῖοι [καὶ σωθῶσιν] ἀλλ' οὐκ ἀσθενέστεροι γ' ἔσονται. Dissentiunt libri: in S est καὶ σωθῶσιν, in caeteris melioribus καὶ σωθῶσι καὶ μὴ πέσωσιν. Omnia haec spuria et insiticia sunt. Quid esset ἀνεγέγκωσιν in margine interpretabantur et de more glossemata haec in textum se insinuarunt. Praecedit: ἐὰν δὲ σωθῶσιν ἄρα, sequitur: ἂν ἄρα σωθῶσιν, et variandae orationis causa ἀνεγεγκεῖν (*emergere*) eodem sensu quo σωθῆναι positum est. Ecquis igitur serio credit ἂν δ' ἀνεγέγκωσι

καὶ σωθῶσιν a bono scriptore dici potuisse? ne a malo quidem, ut ego arbitror.

Pag. 210. 18. ἡμῖν συμμάχων γεγενημένων τῶνδε καὶ δι' ἡμᾶς σεσωσμένων. In S diserte scriptum vidi Fol. 527 verso: δι' ἡμᾶς σεσωσμένων (non σεσωσμένων). Esse hanc veterem Atticam formam ostendimus ad Platonis *Critiam* Mnemos. 1875. pag 190.

Sequitur: ὥς πε πανταχῇ συμφέρεи μήτε προσέθαι τοὺς Ἀρκάδας μήτε δι' αὐτοὺς περιγεγονέναι δοκεῖν. Dobraeus προεῖσθαι corrigebat, sed passivum praesens προῖσθαι est melius. Saepe haec inter se misceri supra ostendimus.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΡΟΣ ἈΛΕΞΑΝΔΡΟΝ.

Pag. 212. 16. οἶμαι δ', εἰ ἦσαν κατὰ τὸν νυνὶ χρόνον οἱ Πεισιπρατίδαι καὶ τις ἐβιάζετο κατάγειν αὐτοὺς ἀρπάσαντας ἂν ὑμᾶς τὰ ὅπλα πάντα κίνδυνον ὑπομεῖναι ἀντὶ τοῦ ΠΑΡΑδέξασθαι. Quisquis haec scripsit, Hyperides an quis alius, scripserat ἀντὶ τοῦ ΚΑΤΑδέξασθαι. Quemadmodum enim κατάγειν et κατιέναι sexcenties apud omnes *de exulibus* ponuntur, sic civitas quae exules recipit certo et proprio usu dicitur eos ΚΑΤΑδέχεσθαι. Multa sunt huius usus apud Oratores et alios exempla.

Pag. 213. 17. διὸ καὶ κατάγειν τὸν Ἀλέξανδρον αὐτούς. Imo vero καταΓΑγεῖν. Passim haec confusa videbis, etiam in hoc ipso loco pag. 213. 14. πολεμῶ χρησόμεθα τῷ καταΓΑΓόντι, S κατάγοντι vitiose, ut vides. cf. et pag. 213. 27.

Mendum sexcenties alibi sublatum pertinaciter haesit pag. 216. 21. πῶς δεῖ χρῆσθαι τοῖς δεσποτικῶς καὶ ἀσελγῶς διακειμένοις καὶ διὰ τέλους τὰ μὲν ἐπιβουλεύουσι, τὰ δὲ ΠΡΑττουσι καὶ καταγε-λῶσι τῆς κοινῆς εἰρήνης. Sine mora corrige: τὰ δὲ ΠΡΟCτάτ-τουσι. Paullo ante legitur pag. 216. 11. ἐκ προστάγματος ἄλλους κατήγαγεν, ubi liber unus πράγματος habet, sed correctum.

Pag. 216. 28. κἂν μὲν τι ἢ πρὸς τῶν ἐχθρῶν [κατὰ τῆς πό-λεως] ἐν τοῖς ὄρκοις, τοῦτο μὲν ἰσχυρὸν αἰὲ ποιήσουσιν· ἐὰν δέ τι

ἡμέτερον ἢ [κατ' ἐκείνων] ἄμα δίκαιον καὶ συμφέρον κτῆ. Male ex superiore loco repetitum est κατὰ τῆς πόλεως. Si quid est πρὸς τῶν ἐχθρῶν non attinet dicere id esse κατὰ τῆς πόλεως. Eadem de causa κατ' ἐκείνων delendum.

Pag. 217. 4. οὐδεὶς ὑμῖν ἐγκαλέσει ποτὲ τῶν Ἑλλήνων — ἀλλὰ καὶ χάριν ἔξουσιν. Athenienses non alia forma futuri utuntur quam contracta καλῶ, συγκαλῶ, ἐπικαλῶ, ἐγκαλῶ, Graeculi contra καλέσω et ἐγκαλέσω et similia dicebant. Obtrudunt igitur antiquis suam συνήθειαν ubi intelligebant καλῶ esse futurum, ut h. l. ἐγκλεῖ — ἔξουσιν, sed multi loci sunt ubi nisi hoc agas futurum non statim agnoveris. Haec igitur intacta ex illorum manibus elabuntur. vid. pag. 59. 1. δεινὸν εἴ τις ἐγκαλεῖ, futurum est ut pag. 203. 18. δεινὸν εἰ — αἰρησόμεθα, et passim. Scribis nil subolet et ἐγκλεῖ in tuto est. Evasit προκαλεῖσθε pag. 458. 25. et συντελεῖ pag. 465. 2. et sic alibi plura.

Pag. 219. 20. ὦντο ἄμα τε ναυπηγήσεσθαι ἐνταῦθα καὶ πληρώσεσθαι — ἐν ταῖς κοιναῖς ὁμολογίαις διειρημένον μὴδὲν τούτων εἰσδέχεσθαι. Quis non mihi concedet olim διειρημένον scriptum fuisse? Mirum est quam saepe talia imperiti Graeculi temeraverint. Mirum etiam est Editores tam saepe in talibus alias res agere. Unum nunc proferam pag. 941. 20. οὗτοι δ' οἱ μιαρῶτατοι ἀνθρώπων ἀπάντων γεγραμμένον διαρρήδην ἐν τῇ συγγραφῇ Ἀθήναζε πάλιν ἤκειν τὰ χρήματα εἰς Χίον ἐπέτρεψαν καταχθῆναι. Corrig. γεγραμμένον διαρρήδην, QUUM ESSET *diserte scriptum*. Plura alias.

C. G. COBET.

HIPPOCRATES.

(Tom. III. pag. 11. Ermer.).

Χρὴ δὲ διὰ τρίτης ἐρεῖδειν τοῖσι νάρθηξι — οὕτω τῇ γνώμῃ ἔχοντα ὡς οἱ νάρθηκες φυλακῆς εἵνεκα τῆς ἐπιδέσιος προσκέονται ἀλλ' οὐ τῆς πιέσιος εἵνεκεν ἐπιδέονται. Leg. οὕτω τὴν γνώμην ἔχοντα ὡς — προσκέονται — ἐπιδέονται. Namque οὕτω τὴν γνώμην ἔχοντα est οὕτω γινώσκοντα, οὕτως ὑπολαμβάνοντα; itaque ὡς = ὅτι indicativum postulat. Ἐπιδέονται est in libris tantum non omnibus.

C. G. C.

DE LACINIIS ANTIQUISSIMI CODICIS STRABONIS NUPER REPERTIS.

Nuperrimè prope Romam reperta sunt folia quaedam palimpsesta perantiqui Codicis Straboniani litteris uncialibus exarati, de quo nonnulla retulit GIUSEPPE COZZA monachus Basilianus in libello inscripto „*Dell' antico Codice della Geographia di Strabone scoperto nei Palimpsesti della Badia di Grottaferrata.*” Pervenit in meas manus libellus quum totus essem in Strabonis lectione et emendatione, et sane magnam mihi movit expectationem, sed (dicam enim candide et libere quod sentio) magna spe excidi, namque ἀνθρακες ἡμῖν ὁ θησαυρὸς ἀναπέφηνεν.

Equidem Editorem GIUSEPPE COZZA bonum virum et bonum monachum esse lubens credo, sed immemorem eum esse video veteris proverbii:

ἔρδοι τις ἢν ἕκαστος εἰδείη τέχνην.

quam quisque norit artem in hac se exerceat.

Plane enim impar et imparatus ad haec studia accessit (ut olim INVERNIZZI illotis manibus Aristophanis Codicem Ravennatem contrectavit), neque tantum Graece non satis peritus est, sed iudicandi de his rebus facultatem nullam habet. In iis quae ex uno alteroque folio Codicis descripsit non tantum nihil fere est quod Straboni proeit, sed menda tam multa et tam inepta insunt ut tali auxilio carere sit melius. Atque haec se in lucem edere scribit „*perchè dal clero d' Italia si concorresse anche con questa singolare novità alla prossima Esposizione Geographica mondiale di Parigi.*” Si quid illi credimus: „*questa scoperta dovrà esser salutata come uno dei più nobili acquisti per*

il patrimonio della geografia, dell' archeologia, della letteratura et della storia."

Quid dignum tanto tulit hic promissor hiatu?

Meram hanc esse — dicamne ἀλαζονείαν an εὐήθειαν? — faciam ut suo quisque iudicio constituere possit. Quod autem maxime scire cupias, quot supersint veteris libri folia et quae partes aut particulae Straboniani operis in iis contineantur, de ea re verbum nullum facit, sed brevem locum ex initio libri IX et paginam tripartito divisam ex libro VIII describere satis habuit. Uterque locus praeter lacunam in priore latentem, de qua infra dicemus, satis emendate in optimo Codice Parisino A. scriptus est et fere sine ulla offensione legitur. Itaque non est magno opere mirandum nihil propemodum ex vetusto libro palimpsesto prodiisse, quod aliquem habeat usum aut aliquo nomine sit memorabile, multoque magis mirari oportet Codicem tam antiquum mendis et erroribus tam putidis esse coopertum. Sed, ut ipse iudicare possis, describam duo fragmenta ab Editore ex omnibus delecta. Ordiam ab initio libri IX. Non utar litteris quadratis sive uncialibus nisi γεύματος χάριν aut in scriptura incerta et ambigua, in caeteris sequar eum morem, quo nunc omnes in scribendo uti solemus.

СТΡΑΒΩΝΟC

Θ

- ΠΕΡΙΩΔΕΤΚΟCΙΑΔΕΤΗ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗCΟΝ
ΠΡΩΤΟΝΕΦΑΜΕΝ
ΚΑΙΕΛΑΧΙCΤΗΝΤΩ
5. CΤΝΤΕΘΕΙCΩΝΤΗΝ
ΕΛΛΑΔΑΚΕΡΡΟΝΗCΩ
ἔφεξῆς ἂν εἴη τὰς
συνεχεῖς ἐπελθεῖν.
ἦν δὲ δευτέρᾳ μὲν
10. ἡ προστεθεῖσα τῇ
Πελοποννήσῳ τὴν
Μεγαρίδα, τρίτην

- ΔΗ ταύτην προσλαμ
βάνουσιν τὴν Ἀτ
15. τικὴν καὶ τὴν Βοι
ωτίαν καὶ τῆς Φω
κίδος τι μέρος καὶ
τῶν Ἐπικνημιδίδ
19. ων Λοκρῶν ὥς ε

ex libro VIII

columna I

- ΠΛΕΘΝΑΚΙΣΔΕΠ(ολε)
ΜΗCΑΝΔΙ(α τας απο)
CΤΑCΕΙC ΤΩΝ ΜΕCCH
νίων. τὴν μὲν οὖν
5. πρώτην κατάκτη
σιν (αὐτῶν) Φησὶν
Τυρταῖος ἐν τοῖς
ποιήμασιν αὐτῶν
κατὰ τοὺς τῶν πα
10. τέρων πατέρας γε
νέσθαι. τὴν δὲ δευ
τέραν καθ' ἣν ἐλό
μενοι συμμάχους
Ἀργεῖους τε καὶ Ἡ
15. λείους καὶ Πισά(τας)
ἀπέσκησαν ΤΑC Ἀρκά
δων μὲν Ἀριστοκρά
τη τὸν Ὀρχομεν(ί)ων
βασιλέα παρεχομέ
20. νων στρατηγόν,
Πισατῶν δὲ Παντα
λέοντος τὸν Ὀμφα
λίωνος ἡνίκα Φη
σὶν αὐτὸς στρατη
25. γῆσαι τὸν πόλεμ**
ὍΝ τοῖς Λακεδαιμο
νίοις. καὶ γὰρ εἶναι
φησιν*) ΤΗΕΛΕΓΕΙΑ

*) (iηc)ΙΘCΝ

- ἦν ἐπιγράφουσιν
 30. Εὐνομίαν· Αὐτὸς
 > γὰρ Κρονίων καλ
 > λισφάνου πόσις
 > Ἡρῆς Ζεὺς Ἡρακλεί
 > δαίς τὴν ΔΕΔΩΚΕ
 35. > πόλι** ΙΑΜΑΠΡΟ
 > λιπόντες Ἐρινεδν
 > ἦν (εἰς) ντα εὐρεῖ
 38. > αν Π(έλο)πο(ς νῆ)σον

col. II

- > ΑΦΙΚΕΜΕΘΑΩΣ (τε)
 — — ΚΤΡ — — — —
 — — — ΙΑ — — — —
 — — — — — — — —
 5. ΦΗΣΑΝΤ — — — —
 ΤΕΚΑΙΑΦΙΔΝΑΙΟ(ν)
 καὶ Καλλισθένης καὶ
 ἄλλοις πλείοσιν τοῖς
 εἰποῦσιν ἐξ Ἀθηνῶν
 10. ἀφικέσθαι δεηθέν
 των Λακεδαιμονί
 ων ΠΡΟ ΤΑΤ
 Τ ΠΑΡΑΘΗΝΑΙΩ
 λαβεῖν ἡγεμόνα.
 15. ἐπὶ μὲν οὖν Τ
 τοῦ Τυρταίου δ' δεύ
 τερος ὑπῆρξεν πό
 λεμος. τρίτον δὲ
 καὶ τέταρτον συ
 20. γῆναί φασιν (ἐν ᾧ)
 κατελύθησαν (παντε)?
 ΛΕΩΣ οἱ Μεσσή(νιοι).
 δ' δὲ πᾶς παράπλους
 δ' Μεσσηνιακὸς γὰ
 25. διοὶ ὀκτακ(όσιοι που)
 κατακολπίζον (τι).

- ἀλλὰ γὰρ (εἰς πλείω)
 λόγον τοῦ μετρίου
 πρό(ιμεν ἀκολου)
 30. θοῦντες (τῷι πλή)
 θει τῶν (ἱστορου)
 μένων (περὶ χώρας)
 ἐκλελ(ειμμένης)
 τῆς πλ(είτης, ὅπου)
 35. γε καὶ (ἡ Λακωνι(κῇ)
 ΛΕΙΠ(ανδρεῖ κρινομέ)
 νη (πρὸς) τὴν (πα)
 38. (λαϊὰν ε)ῦανδ(ρίαν)

column. III

- ἔξω γὰρ τῆς Σπάρ
 τῆς αἰ λοιπαὶ πολί
 (χ)ναι τινές εἰσιν (πε)
 (ρὶ τριάκο)ντα τ(ὸν)
 5. ἀ(ρι)θμόν· τὸ δὲ πα
 λαί(δν Φασιν ἐκα)
 ΤΟΝ ΠΑΛΙ* ΑΤΤΗΝ
 κκληῖσθαι καὶ τὰ ἐ
 κατ(όμβ)αία (διὰ τοῦ)
 10. το (θύεσθ)αι κατ' ἔτος
 παρ' (αὐτ)οῖς. ἔστιν
 δ' οὖν μετὰ τὸν Μεσ
 σηνιακὸν κόλπ(ον)
 ὁ Λ(α)κ(ω)νικ(ός) μετα
 15. ξὺ Ται(νάρου κα)ῖ Μα
 λ(εῶν ἐκκλίνων μι)
 (κρὸν ἀπὸ μεσημβ)
 (ρίας πρὸς ἔω. διέ)
 (χουσιν δὲ σταδί)
 20. (ους ἐκατὸν τριά)
 (κοντα αἰ Θυρίδες)
 (τοῦ Ταινάρου ἐν)
 (τῷι Μεσσηνιακῷι)
 (οὔσαι κόλπωι ῥο)

25. (ώδης κρημνός. του)
 Τ Ω Ν Δ Τ Π (έρκεται)
 τὸ Τ α ὕ γε τον. (Ξ)
 στιν δ' ὄρος μικρ(όν)
 (ὕ)πὲρ (τῆς) θαλά(ττης)
 30. (ὕψηλόν) τε καὶ ὄρ(θι)
 (ον συνάπτον κατὰ)
 (τὰ προσάρ)κτια μ(έρη)
 τ(αῖς Ἄρκ)αδικ(αῖς)
 ὑ π ω ρ ί α ι ς ὥ σ τ ε (κα)
 35. (ταλεῖ)πεςθαί μετ(α)
 (Ξὺ α)ὕλωνα καθ' (ὄν ἡ)
 (Μ)εσσηνία (σ)υν(ε)
 38. (χ)ή(ς) ἐ(σ)τι(ν) τῆ(ι).

ANNOTATIO.

Ad initium libri noni. vs. 2. Codex: Πελοποννησονπρωτον-
 εφαμεν. Kramer. Πελοπόννησον ἢν πρώτην ἔφαμεν.

vs. 5. Cod. συντεθεισων. Kr. συντιθεισών.

vs. 6. Cod. κερρονησων. Kr. χερρονήσων.

vs. 10. Cod. προστεθεισα. Kr. προστιθείσα.

vs. 12. Cod. τριτηνΔΗ (correct. δε) ταυτηνπροσλαμβανουσιν.
 Kr. τρίτη δὲ ἡ πρὸς ταύτην προσλαμβάνουσα.

Ad locum ex libro VIII. cap. 10. pag. 362 Casaub.

Columna I.

vs. 7. Cod. εντοισποιημασιναυτων. Kr. om. αυτων. Fefellit
 hominem praecedens κατακτHCINATTΩΝ.

vs. 16. Cod. pr. manu καιπισα(τας)σησαντας. Corrector ad-
 didit απε ut esset απεσησαν, et TAC expunxit. Kr. καὶ Πισά-
 τας ἀπέσησαν.

vs. 17. Cod. αρισοκρατη. Kr. Ἀρισοκράτην.

vs. 18. τονορχομενων (sic.) Kr. Ὀρχομενοῦ. Melius est Ὀρ-
 χομενίων.

vs. 22. prima manus dedit πανταλεοντος, corrector supra οσ
 posuit α et OC expunxit.

vs. 25. Cod. στρατηγησαιτονπολεμ * * ὄν. Male repetitum ON punctis notatum ut delendum.

vs. 27. Cod. καιγαρειναιφησιν (εκειθεν in marg. add.) τηλεγεια. Κρ. καὶ γὰρ εἶναι φησιν ἐκεῖθεν ἐν τῇ ἐλεγείῳ.

vs. 33. Cod. ζευσηρακλειδαιστηνδεδωκε. Κρ. τήνδε δέδωκε.

us. 35. Cod. πολι * * ΙΑΜΑπρολιποντες. Κρ. πόλιν οἷσιν ἅμα προλιπόντες.

Columna II.

vs. 1. Cod. ΑΦΙΚΕΜΕΘΑΩΣ

— — ΚΤΡ — — — —

— — ΙΑ — — — —

— — — — — —

ΦΗCANT — — — —

ΤΕΚΑΙΑΦΙΔΝΑΙΟ(ν).

Κρ. ἀφικόμεθα. ὥς ἢ ταῦτα ἡκύρωται τὰ ἐλεγεία ἢ Φιλοχόρῳ ἀπισητέον τῷ φήσαντι Ἀθηναῖόν τε καὶ Ἀφιδναῖον. Pro ἡκύρωται τὰ in optimo libro est ἡκύρωται ὄντα, et fugit Editores egregia Porsoni emendatio (in *Advers.* pag. 39.) ὥς ταῦτα ἀκυρωτέον τὰ ἐλεγεία. Fuerat ΑΚΤΡΩΤΑΙΟΝ ε et αι confusis.

Suspicio in antiquo libro hanc olim scripturam fuisse:

ΑΦΙΚΟΜΕΘΑΩΣΤΕ

ἡ α Κ Τ Ρ ὠ τε ο ν τ η ν

ε λε γ ι Α Ν ἡ Φ ι λ ο χ ο

ρ ω ι α π ι σ τ η τε ο ν

Φ Η Σ Α Ν Τ Ι α θ η ν α ι ο ν

atque hanc ipsam esse Strabonis manum: ὥς ἢ ἀκυρωτέον τὴν ἐλεγείαν ἢ Φιλοχόρῳ ἀπισητέον φήσαντι Ἀθηναῖόν τε καὶ Ἀφιδναῖον.

vs. 10. Cod. δεθθεντωνλακεδαιμονιωνΠΡΟ** ΤΑΤΤ* παραθηναιων. Κρ. δεθθέντων Λακεδαιμονίων κατὰ χρησμὸν ὃς ἐπέταττε παρ' Ἀθηναίων. Fuerat προσέταττε omisso κατὰ χρησμὸν ὃς.

vs. 15. Cod. επιμενουν*** Ττουρταιου. Κρ. ἐπὶ μὲν οὖν τοῦ Τυρταίου. Videtur fuisse: επιμενουν ΑΤΤΟΤτουρταιου.

vs. 18. Cod. τριτονδεκαίτεταρτονσυστηναιφασιν(ενωι)κατελυθησαν** ΛΕΩΝCοιμεσσηνιοι. Κρ. κατελύθησαν οἱ Μεσσήνιοι. Editor coniecit (παντε)λέως et Strabonem induxit Ionice loquentem.

Fuerat κατελύθησαν ΤΕΛΕΩΣ, idque reponendum κατελύθησαν τελέως.

vs. 36. ΛΕΙΠ(ανδρεῖ) Codex et Kramerus solemni errore pro λιπανδρεῖ.

Columna III.

vs. 5. Cod. τοδεπαλαι (decem literae perierunt) τονπαλι * αυτηνκαλεισθαι. Kr. τὸ δὲ παλαιὸν ἐκατόμπολιν φασιν αὐτὴν καλεῖσθαι. In Codice fuerat: τοδεπαλαι(ονφασινεκα)τονπαλιν.

vs. 10. Cod. κατετοσπαραυτοισ. Kr. παρ' αὐτοῖς κατ' ἔτος.

vs. 34. Cod. υπωριαις. Kr. ὑπωρεῖαις Passim etiam nunc apud Strabonem I scribitur ubi ΕΙ erat scribendum, et contra, ut supra λεγιΑΝ.

Iam tu vides nihil in his inesse quod laeti et grati a vetusto libro accipiamus, nihil quod faciat ad Strabonem emendandum. In libro IX quidquid a vulgatis discrepat vitiosum est sine ulla exceptione: πρωτονεφαιμεν pro ἣν πρώτην ἔφαιμεν, συντεθεισων pro συντιθεισῶν, κερρουνσων pro χειρρονήσων, προστεθεισα pro προστιθεισα, τριτηνδῆταυτηνπροσλαμβανουσιν pro τρίτη δ' ἡ πρὸς ταύτῃ προσλαμβάνουσα. Indignae memoratu sunt hae omnes varietates, et sine damno haec pars palimpsesti Codicis olim perire potuisset.

In longiore fragmento libri VIII quid lucri fecimus? Sicubi Codex a vulgata scriptura discedit tantum non omnia menda sunt eaque futilissimi generis et luce indigna. Fueritne in col. II. 2. vera lectio ἡ ἀκυρωτέον admodum incertum est, et sine Codicis auxilio Porsonus Strabonis manum repperit. In caeteris nihil est quod suscipere velis praeter hoc unum, ut Col. II. 18. legatur κατελύθησαν τελέως, ubi caeteri libri τελέως omittunt.

I nunc et crede Editori dicenti: „*La scoperta di un antichissimo testo della Geografia di Strabone è di alta importanza, non solo per gli studi classici e filologici ad accertar la purità del testo, ma eziandio per quelli geografici e storici.*”

Ne verbum quidem in his verum est et merae sunt hae indocti hominis hallucinationes, ut in eum conveniat dictum Electrae ad fratrem aegrotantem :

μέν', ὡ ταλαίπωρ', ἀτρέμα σοῖς ἐν δεμνίοις,
ὄρῃς γὰρ οὐδὲν ὧν δοκεῖς σάφ' εἶδέναι.

Restat ut unum Editoris errorem refellamus et simul gravem Codicum Strabonis omnium etiam Palimpsesti labem patefaciamus. Initio libri IX legitur: περιωδευκόσι δὲ τὴν Πελοπόννησον, ἣν πρώτην ἔφαμεν καὶ ἐλαχίστην τῶν συντιθεισῶν τὴν Ἑλλάδα χερρονήσων. Reprehendit Editor Interpretes, qui ἐλαχίστην vertunt *minimam*. „Qui (inquit) *le versioni dicono il Peloponneso minimam delle penisole dell' Ellade. Ma come può dirsi tale, mentre ne è la maggiore?*” Magnam hanc difficultatem pro sua linguae Graecae peritia sic removet: „*L' errore dei traduttori nacque dal prender ἐλάχιστος nel solo significato di minimo; e non altresì d' infimo e di estremo; eppure tal' è il significato anche nel comparativo e nel positivo, come è a vedere in Henrici Stephani Thesaurus Linguae Graecae.*”

Sed sic uno avulso errore non deficit alter. Nempe Peloponnesus sic facta est paeninsularum simul *prima* et *extrema*; quid igitur loci reliquis supererit? Nihil attinet haec serio refutare. Satis perspicue Strabo duobus locis dixerat in *secunda* paeninsula et *primam* contineri et aliam Graeciae partem, agrum Megarensem; in *tertia primam* et *secundam* inesse et novam reliquae Graeciae partem Atticam et Boeotiam et partem Phocidia et Locrorum, qui Epicnemidii appellantur; et ita deinceps. Itaque culpa vacant Interpretes putantes Peloponnesum solam esse *minorem* quam Peloponnesum adiecta Megaride, aut Peloponnesum cum Megaride, Attica, Boeotia, et parte Phocidis et Locrorum. Non poterat tamen Strabo planius et disertius dicere quam sic: VIII. pag. 334. ἡ τῶν τόπων θέσις - χερρονήσοις μεγάλαις διαπεποικιλμένη, ὧν ἐκ διαδοχῆς ἈΓΕΡΑ ΤΗΝ ἙΤΕΡΑΝ ἔχει. ἔσι δὲ πρώτη μὲν ἡ Πελοπόννησος —, δευτέρα δὲ ἡ ΚΑΙ ΤΑΤΤΗΝ ἔχουσα —, τρίτη δ' ἡ ΚΑΙ ΤΑΤΤΗΝ περιέχουσα κτέ. et libro IX. pag. 390. τὴν Πελοπόννησον, ἣν πρώτην ἔφαμεν καὶ ἐλαχίστην. — ἣν δὲ δευτέρα μὲν ἡ προστιθεῖσα τῇ Πελοποννήσῳ τὴν Μεγαρίδα· τρίτη δ' ἡ ΠΡΟΣ ΤΑΤΤΗ ΠΡΟΣΚλαμβάνουσα τὴν Ἀττικὴν κτέ. Itaque ἡ ἐλαχίστη significat semper et ubique idem, et sic, credo, Peloponnesus erat harum omnium paeninsularum *minima*, ut rectissime Strabo de Pelo-

ponneso scripserit pag. 334. δεῖ δ' ἀπὸ τῆς ἐλαχίστης ἄρξασθαι, ἐπιφανεστάτης δέ.

Non erat operae pretium iocularem hunc boni monachi errorem redarguere, nisi eadem opera magna labes initio libri IX deprehendi posset. Strabo quae libro VIII. pag. 334 scripserat de *quatuor* paeninsulis eadem in libro IX repetenda esse existimavit. De *prima* et *minima* absolverat; commemorat *secundam*, addit *tertiam*, de quibus eadem dicit quae supra iam dixerat. Deinde necopinato omissa *quarta*, quae erat omnium maxima, (τετάρτη δ' ἡ ἀπὸ τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου διὰ τῆς Οἴτης καὶ τῆς Τραχινίας εἰς τὸν Μαλιακὸν κόλπον καθήκοντα ἔχουσα τὸν ἰσθμὸν καὶ τὰς Θερμοπύλας adiecta paeninsula *tertia* pag. 334.) creditur scripsisse: ὥς τε τὸν Κρομμυῶνα Μεγαρέων εἶναι καὶ μὴ Κορινθίων. Nonne, s. quis hoc agit, luce clarius est unum minimum folium intercidisce, in quo de *quarta* paeninsula scripserat et deinde de Megaris et agro Megarensi coeperat narrare, quo loco verba: ὥς τε τὸν Κρομμυῶνα Μεγαρέων εἶναι κτέ. rectissime erant posita, quae nunc tamquam de coelo delapsa inextricabilem difficultatem pariunt. Perierunt in ea lacuna partim τὰ Μεγαρικά, et quae nunc supersunt ad *tertiam* paeninsulam pertinent τὴν πρὸς τῇ Πελοποννήσῳ καὶ τῇ Μεγαρίδι προσλαμβάνουσαν τὴν Ἀττικὴν καὶ τὴν Βοιωτίαν καὶ τῆς Φωκίδος τι μέρος καὶ τῶν Ἐπικνημιδίων Λοκρῶν.

Quo melius appareat lacuna et quid in ea perierit intelligatur considera mihi hunc locum in libro IX, pag. 391, ubi Strabo Atticae fines determinat. Indicatis duobus lateribus ita pergit: τὸ δὲ λοιπὸν ἤδη τὸ προσάρκτιόν ἐς πλευρὸν, ἀπὸ τῆς Ὠρωπίας ἐπὶ δύσιν παρατεῖνον μέχρι τῆς Μεγαρίδος ἡ Ἀττικὴ δρεινὴ πολυώνυμός τις διείρουσα τὴν Βοιωτίαν ἀπὸ τῆς Ἀττικῆς, ὥσθ', ὍΠΕΡ ΕἶΠΟΝ ἘΝ ΤΟΙΣ ΠΡΟΘΕΝ, ἰσθμὸν γενέσθαι τὴν Βοιωτίαν ἀμφιβάλλαντων οὔσαν τῆς ΤΡΙΤΗΣ χερσονήσου τῆς λεχθείσης ἀπολαμβάνοντα ἐντὸς ΤΑ πρὸς τῇ Πελοποννήσῳ τὴν τε Μεγαρίδα καὶ τὴν Ἀττικὴν. — ταύτας οὖν διέξιμεν ἀναλαβόντες.....π)αραλλίως, ἀφ' ἧσπερ ἀπελίπομεν.

Μετὰ ΔΗ Κρομμυῶνα ὑπέρκεινται τῆς Ἀττικῆς αἱ Σκειρωνίδες πέτραι κτέ. Quo rectius hoc loco utamur prius eximendum est scripturae vitium et supplenda lacuna. Manifestus enim error

inest in verbis: ἀπολαμβάνοντα ἐντὸς τὰ πρὸς τῇ Πελοποννήσῳ. Interpres: „*intus coërcet partes ad PELOPONNESUM sitas.*” Fideliter vertit Graeca; id ipsum enim significat τὰ ΠΡΟΣ τῇ Πελοποννήσῳ, sed prorsus id alienum est a Strabonis sententia, qui dixerat τὸν ἰσθμὸν τοῦτον in se continere *tertiam* paeninsulam, id est Peloponnesum, Megaridem, Atticam, ΒΟΡΕΟΤΙΑΜ. Quid igitur? Expunge duas literulas et omnia habebunt optime. Deleto articulo τὰ scribendum: ἀπολαμβάνοντα ἐντὸς πρὸς τῇ Πελοποννήσῳ τὴν τε Μεγαρίδα καὶ τὴν Ἀττικὴν, id est: „*PRAETER Peloponnesum agrum Megarenses quoque et Atticam.*” Sic omnis est sublata difficultas.

Superest lacuna, quam nullo negotio certo supplemento sarcire possis optimum ducem, Strabonem ipsum, secutus. Strabo enim quemadmodum pag. 595. scribit: πρῶτερον δὲ ὑπογραπτέον τοὺς τόπους ἀπὸ τῆς παραλίας ἀρξάμενους ἀφ' ἧσπερ Ἐλίπομεν, sic h. l. dederat: ἀνλλα(βόντες ἀρξάμενοι ἀπὸ τῆς παραλίας, ἀφ' ἧσπερ ἈΠελίπομεν, quae litterae exactissime lacunae spatium implent. Eadem opera illo loco restitue: ἀφ' ἧσπερ ἈΠελίπομεν, quod est eo sensu necessarium, non ἐλίπομεν.

Nunc locum emendatum diligenter inspiciamus. Quo refertur: ὅπερ εἶπον ἐν τοῖς πρόσθεν? Non ad librum VIII. ubi pag. 334. tertia Chersonesus esse dicitur ἡ καὶ ταύτην (secundam) περιέχουσα, ἥς ἰσθμὸς ἀπὸ τοῦ μυχοῦ τοῦ Κρισαίου κόλπου μέχρι Θερμοπυλῶν, sed ne verbo quidem memorat ἰσθμὸν γενέσθαι τὴν Βοιωτίαν ἀμφιθάλαττον οὔσαν. Sed dixerat hoc in libri IX initio, quem locum magna lacuna absorpsit ¹⁾.

Quo refertur: ἀρξάμενοι ἀπὸ τῆς παραλίας, ἀφ' ἧσπερ ἀΠελίπομεν? Sine controversia ad descriptionem orae maritimae, quae initio libri post enumerationem paeninsularum fuerat instituta et deinde interrupta. Pervenerat in ea descriptione usque ad Κρομμυῶνα: itaque intermissam narrationem sic redorditur: μετὰ ΔΗ Κρομμυῶνα κτέ. Ex hac ipsa deperdita orae maritimae descriptione tenuis particula servata est haec: ὥς τε τὸν Κρομμυῶνα Μεγαρέων

1) Non fugit id Casaubonum, qui ad ὅπερ εἶπον ἐν τοῖς πρόσθεν annotavit: *Ubi? Non enim eo loco ubi divisit Graeciam in peninsulas. Nam ibi longe aliter describatur linea isthmum huius tertiae peninsulae efficiens. Sane si hoc supra dictum fuit LOCUS HODIE DESIDERATUR*”.

εἶναι καὶ μὴ Κορινθίων, quae caeteris circa submersis sola emergit. Dixerat de illa aetate qua Crommyon erat in Megarensium ditione, nam postea omnium consensu Corinthiorum dicitur fuisse, quod Strabo ipse confirmat pag. 380. ἡ δὲ Κρομμυῶν ἐστὶ κώμη τῆς Κορινθίας, ΠΡΟΤΕΡΟΝ δὲ τῆς Μεγαρίδος, ἐν ᾗ μυθεύουσι τὰ περὶ τὴν Κρομμυωνίαν ὕν.

Patefacta igitur certis indicis lacuna videamus ecquid forte sit in palimpsesto Codice auxilii. Nihil prorsus. Diserte scriptum est:

ΤΩΝΕΠΙΚΝΗΜΙΑΙ
ΩΝΛΟΚΡΩΝΩΤΕ

et sequebatur ut in vulgatis: τὸν Κρομμυῶνα Μεγαρέων εἶναι κτλ. Nonne igitur

carbones ut aiunt pro thesauro invenimus?

Itaque valere iubemus Palimpsestum ἐπειπόντες τὸ Εὐριπίδειον·
Ψευδεῖς ὄνειροι, χαίρετ', οὐδὲν ἦτ' ἄρξ.

C. G. COBET.

ΔΥΝΑΤΑ ET ΑΔΥΝΑΤΑ CONFUSA.

Galenus XVIII. 2. pag. 338. ἄχρησά τε γὰρ ἅμα καὶ δυνατὰ τοῦπίπαν ἐστὶν εὐρίσκεσθαι τὰ κατὰ τὰς ἀμφιβόλους λέξεις εἰρημένα. Clamante sententia repone 'Αδύνατα.

FLAVIUS JOSEPHUS.

De bello Iud. II. 20. 1. πολλοὶ τῶν ἐπιφανῶν Ἰουδαίων ὥσπερ βαπτιζομένης νεὼς ἀπενήχοντο τῆς πόλεως. Periit necessaria praepositio. Scrib. ὥσπερ 'ΕΚ βαπτιζομένης νεὼς nota in comparationibus forma.

De bell. Iud. IV. 5. 3. τὸ μὲν Πιθανὸν τῶν κατηγορουμένων διεχλεύασε. dixerat plane contrarium τὸ μὲν 'Απίθανον.

De bell. Iud. IV. 7. 2. τὴν χώραν ἐπόρθουν ἅπασαν προσΔΙΑΦθειρομένων αὐτοῖς καθ' ἡμέραν ἐκασαχόθεν οὐκ ὀλίγων. expuncta praepositione scribe προσΦθειρομένων, quod consuetum verbum est in re turpi et flagitiosa, ut et Φθεῖρεσθαι et περιΦθεῖρεσθαι. Idem verbum reponendum IV. 9. 4. πρὸς τὴν - εὐροίαν τῶν κατορθωμάτων ἐΦθείροντο οἱ δυνατοί, imo vero ΠΟΡΟΦθείροντο.

C. G. C.

CURTIANA.

Q. Curtii Rufi de gestis Alexandri Magni
libri VIII ed. Car. Timoth. Zumptius
(ed. maior).

III. 5. 17. *Erat Dareo mite ac tractabile ingenium, nisi suam naturam plerumque fortuna corrumperet.*

Aptissime Walchius in Emendationibus Livianis p. 98 in *nisi suam nisi insitam* latere monuit. At sequentia quoque levi emendatione indigent. Offendit enim *plerumque*. Fortuna nimirum aut corrumpit hominis naturam, aut non corrumpit; fieri potest, ut corruptela illa nunc conspicua fiat, nunc lateat, absurde vero fortuna aliquem hominem plerumque corripuisse dicitur, quia inde sequeretur, eundem interdum non corruptum fuisse. Quamobrem corrigendum est *nisi insitam naturam, ut plerumque, fortuna corrumperet*, i. e. ut plerumque fieri solet. Cf. IV. 3. 20: *causa ei paupertatis, sicut plerisque, probitas erat.*

IV. 4. 22. *Habitus hic vestis... cum isto squalore permutandus tibi est. Ablus corpus illuvie aeternisque sordibus squalidum: cape regis animum.*

Aliquantum displicet *aeternisque sordibus*, etsi haud scio an in oratione magis tumida et ampullata, quam quae h. l. legitur, quodammodo illa verba ferri possent. At iure mireris, cur solae sordes aeternae dictae sint, neque illuvies eodem gaudeat epitheto. Equidem genuinam lectionem esse existimo *ablus corpus illuvie veternoque squalidum*. Ludi magister nescio quis ut vocabulum *veterno*, paulo inusitatius explicaret, in margine adscripsit *sordibus*. Quae vox quum in contextum forte irrepsisset, scriba, ut locum mendo purgaret, illum descripsit,

quomodo nunc circumfertur. *Veternus* i. e. squalor diu collectus et inveteratus, legitur apud Columellam IV. 24. 6: *Muscus, qui . . . situ et veterno macerat*, et apud Apuleium Met. IX. 13: *Corium veterno atque scabiosa macie exasperati*.

IV. 15. 20. *Non tamen defecere animis Tyrii, quamquam ab ingenti spe destituti erant; sed coniuges liberosque devehendos Carthaginem tradiderunt, fortius quicquid accideret laturi, si carissimam sui partem extra sortem communis periculi habuissent.*

Qui habendi verbum h. l. tuendum putat, facile, credo, sibi persuadebit, non plusquamperfectum, sed imperfectum a sententia postulari. Quum vero *habuissent* ex *haberent* depravatum esse verisimile non sit, corrigendum esse credo *statuissent*.

IV. 27. 19. *Ipse, ne oris quidem colore mutato, suppressi sanguinem et vulnus obligari iussit. Diu ante ipsa signa vel dissimulato vel victo dolore perstitit; cum suppressus paulo ante sanguis medicamento, quo retentus erat, manare longius coepit et vulnus, quod stupens adhuc dolorem non moverat, frigente sanguine intumuit.*

Nonnulla in his corruptelae suspicionem movent. Primum pro *medicamento* malim *ligamento* col. Tacit. An. 15. 54: *vulneribus ligamenta, quibusque sistitur sanguis, parare*. Tum pro *longius largius* corrigendum esse haud dubitanter affirmare ausim. Deinde vero pro inepto *stupens* substituendum est *tepens*. Iam olim Acidalius hanc veram esse lectionem viderat, quam tamen improbat Zumptius, codicum auctoritatis nusquam non acerrimus defensor „nam — ita scribit — non tepet vulnus, sed sanguis”. Non hercle tales nugas vir doctissimus vendidisset, si paulo accuratius in Curtio legendo esset versatus. Legitur enim IV. 57. 17: *calidis adhuc vulneribus aberat dolor*, et VIII. 37. 29: *cruore siccato frigescentis vulnus aggravaret dolorem*.

IV. 31. 23. Postquam Iovis Hammonis templum descriptum est, haec adduntur: *Id, quod pro deo colitur, non eandem effigiem habet, quam vulgo diis artifices accommodaverunt: umbilico maxime similis est habitus, smaragdo et gemmis coagmentatus*.

Scribendum puto *umbilico maxime similis est, ambitus smaragdo et gemmis coagmentatus*. Apud Diodorum enim, eandem effigiem describentem (17, 50, 60) haec leguntur: τὸ τοῦ θεοῦ ξόανον ἐκ σμαράγδου καὶ τινῶν ἄλλων περιέχεται. Praeterea vero

habitus, quo in primis forma et figura animantium significatur, minime in effigiem umbilico similem cadere videtur.

IV. 32. 31. *Et Macedones, assueti quidem regio imperio, sed in maiore libertatis umbra, quam ceterae gentes, immortalitatem affectantem contumacius, quam aut ipsis expediebat, aut regi, aversati sunt.*

Quicumque paulo accuratius haec legerit, facile videbit, post gentes participium desiderari, quo sententia suppleatur. Forsitan lacuna exstet. Tamen corrigere malim *in maiore libertatis umbra, quam ceteri degentes*. Verbum *degere* a Curtiano scribendi genere non abhorrrere docet locus, qui legitur VIII. 33. 33: *Illi, qui in urbibus publicis moribus degunt.*

IV. 37. 16. *Nec sane alius ad Orientis plagam tam violentus invehitur, multorum torrentium non aquas solum, sed etiam saxa secum trahens. Itaque a celeritate, qua defluit, Tigri nomen est inditum.*

Post alius propter literarum quandam similitudinem *amnis* excidisse suspicor.

IV. 38. 20. *Praecipuus erat labor eorum, qui humeris onera portabant: quippe cum semetipsos regere non possent, in rapidos gurgites incommodo onere auferebantur, et dum sua quisque spoliis consequi studet, maior inter ipsos, quam cum amni, orta luctatio est, cumulique sarcinarum passim fluitantes plerosque perculerant. Rex monere, ut satis haberent arma retinere, cetera se redditurum. Sed neque consilium, neque imperium accipi poterat: obstrepebat hinc metus, praeter hunc invicem nutantium mutuus clamor.*

Vide, quaeso, an non Curtius re vera scripserit *obstrepebat hinc metus praedae, hinc invicem nutantium mutuus clamor*. Cf. V. 16. 28: *hinc morientium gemitus, hinc ad suos recurrentium miserabilis facies.*

IV. 41. 24. Darei uxoris morte nunciata Alexander acerrimo dolore captus uberrimas profudisse lacrimas narratur et funere sumptuoso mortuam honorasse. Deinceps additur: *Semel omnino eam viderat, nec ut ipsam, sed ut Darei matrem videret.*

Scribendum est *viserat*.

IV. 47. 4. *Parmenio, peritissimus inter duces artium belli, furto, non proelio opus esse censebat: intempesta nocte opprimi posse hostes: discordes moribus, linguis, ad hoc somno et improvise periculo territos, quando in nocturna trepidatione coituros?*

Inepte, ni fallor, hostes *sonno territi* dicuntur. Post *sonno* excidisse videtur vel *graves*, vel *impeditos*, vel cognatae significationis vocabulum.

IV. 61. 11. *Alii qua brevissimum patebat iter, alii divisos saltus et ignotas sequentibus calles petebant.*

Immo potius *devios saltus*; cf. VI. 42. 20. *alii se interficiunt, alii in devios montes vastasque solitudines fugiunt.*

V. 2. 13. *Ipsi amnes ex Armeniae montibus profluunt, ac magno deinde aquarum divortio iter, quod coeperunt, percurrunt.*

Pro *percurrunt* scribendum est *pergunt*.

V. 3. 23. *Rex, armatis stipatus, oppidanorum turbam post ultimos pedites ire iussit: ipse cum curru urbem, ac deinde regiam intravit.*

Cum curru urbem intrare haud dubie ab usu Latini sermonis alienum est. Delendum est *cum*, quod facile per dittographiam ex sequenti *curru* oriri potuit.

V. 5. 35. Pensiles horti, qui Babylone erant, postquam descripti sunt, haec adduntur: *Syriae regem, Babylone regnantem, hoc opus esse molitum memoriae proditum est, amore coniugis victum, quae desiderio nemorum silvarumque in campestribus locis virum compulsi amoenitatem naturae genere huius operis imitari.*

Veram lectionem esse suspicor *generis huius opere imitari*.

V. 8. 13. *Consedit deinde in regia sella multo excelsiore quam pro habitu corporis. Itaque cum pedes imum gradum non continerent, unus ex regiis pueris mensam subdidit pedibus.*

Absurde editur *imum*. Minime hercle mirandum fuisset, si, postquam Alexander in regia sella excelsa consedit, pedes imum gradum non contingerent. Re vera autem sella tam excelsa fuit, ut rex sedens ne in summo quidem gradu pedes ponere posset; quamobrem pro *imum* restituas *sumum*. Contraria res est IV. 12. 4, ubi pro *summa tabulata* Madvigius (Adv. Crit. II. p. 531) correxit *ima tabulata*.

V. 9. 19. *Ac forte Macedonicas vestes, multamque purpuram, dono ex Macedonia sibi missam, cum his, quae confecerant, tradi Sisygambi iubet: omni namque honore eam et filii quoque pietate prosequebatur: admonerique iussit, ut si cordi quoque vestis esset, conficere eam neptes suas assuefaceret, donoque se doceret dare.*

Madvigius (Adv. Crit. II. p. 532) scribendum esse recte mo-

nuit si cordi ei quoque vestis esset. At ne postrema quidem verba intacta relinquenda videntur. Etenim cur, quaeso, Alexander una cum vestibus et purpura etiam mulierculas Sisygambi tradi iussit, quae vestes confecerant? Nempe ut illae neptes eius vestes texendi tingendique artem docerent. Scribas igitur *donoque se quae docerent dare.*

V. 9. 22. *Quotiescunque ad te veni, donec ut considerem annuere, restiti.*

Et h. l. *διτροπία* vitium peperit. Corrige *donec ut considerem annuere, steti.* Cf. VI. 32. 2; VIII. 20. 21.

V. 13. 7. *Medus ad mare ad meridiem versus, minor amnis eo quem accepit, evehitur.*

Displicet *ad* prave repetitum. Scribas velim *ad mare meridiem versus.*

V. 17. 3. *Nullam virtutem regis istius magis, quam celeritatem, laudaverim: relictis pedestribus copiis, tota nocte cum equitibus, itineris tanto spatio fatigatis, ad Araxen prima luce pervenit.*

V. *istius* absurde h. l. *regis* additum corruptelae suspicionem movet. Quid Curtius re vera scripserit haud obscurum esse puto. Etenim *magis* deest in plerisque codd. iisque optimis. Quidni ergo restituamus *nullam virtutem regis iustius, quam celeritatem laudaverim?*

V. 17. 7. Postquam narravit, prope Persepolin Alexandro agmen Graecorum captivorum obviam venisse, a Persis foede mutilatorum, ita Curtius pergit: *Plures igitur lacrimas commovere, quam profuderant ipsi, quippe in tam multiplici variaque fortuna singulorum, intuentibus similes quidem sed tamen dispaes poenas, quis maxime miserabilis esset, liquere non poterat. Ut vero Iovem illi [i. e. Alexandro] tandem Graeciae ultorem aperuisse oculos conclamavere, omnes pari supplicio affecti sibi videbantur. Rex abstersis, quas profuderat lacrimas, bonum animum habere iubet, visuros urbes suas coniungesque.*

Mirum quantum sententia hic obscurata est. Scilicet tum demum omnes captivi pari supplicio affecti sibi visi esse narrantur, postquam Iovem ultorem Alexandro oculos aperuisse conclamaverunt. Inapte, opinor. Iam enim ante eam conclamationem idem iis visum erat; nam in praecedentibus legitur: *similes quidem sed tamen dispaes poenas intuentibus, quis maxime*

miserabilis esset, liquere non poterat. Potius crediderim, Alexandrum conclamatione illa ita motum esse, ut captivos bonum animum habere iuberet. Hoc idem ipse Curtius, credo, significavit. Verba enim *omnes* — *videbantur* glossema sunt ad praecedentia *quis* — *poterat*, quod nescio quo modo in contextum irrepsit. Quo sublato habebis emendatam sententiam: *Ut vero Iovem illi aperuisse oculos conclamavere, rex bonum habere animum iubet.*

V. 19. 17. *Dignum esse omni malo, qui erubesceret fortuito: tristem enim de mortalitate ferre sententiam, et desperare misericordiam, quia ipse alteri denegaturus sit.*

Legendum *quae eam* [i. e. misericordiam] *ipse alteri denegaturus sit.*

Paulo post (§ 19) haec leguntur: *Quin illi ex hoc carcere erumporent: alium domi esse coeli haustum, alium lucis aspectum.*

Sententia postulat, ut pro *illi* legatur *ilico*.

V. 22. 1. *Ceterum ingentia animi bona haud tolerabili vini cupiditate foedavit.*

Pro *ingentia* malim *ingenita*. Eodem mendo laborabat olim locus V. 19. 19: *mores, sacra, linguae commercium etiam a barbaris expeti: quae ingentia ipsi omissuri sint sua sponte.* Vera lectio *ingenita* Freinshemio debetur.

V. 22. 2. *Hoste et aemulo regni reparante cum maxime bellum, nuper subactis quos vicerat, novumque imperium asperrantibus, de die inibat convivia, quibus feminas intererant, [non quidem quas violari nefas esset, quippe pelices], licentius quam decebat cum armato vivere assuetas.*

Verba, quae uncis inclusi, expungenda censeo; fatuum enim et insulsum quendam monachum olent. Accedit, quod, si genuina essent, post *licentius*, tamen s. *vero* carere non possemus. Deinde pro *vivere* scribendum est *bibere*; nam si locus intactus relinquatur nullo modo intelligi potest quod est in sequentibus *et ipsa temulenta*. Continuo enim haec sequuntur: *Ex his una Thais, et ipsa temulenta, maximam apud omnes Graecos initurum gratiam affirmat, si regiam Persarum iussisset incendi.*

In sequentibus (§ 4) haec leguntur: *Ebrio scorto de tanta re ferenti sententiam unus et alter, et ipsi mero onerati, assentiuntur. Rex quoque avidior fuit, quam patientior: Quin igitur ulciscimur Graeciam et urbi faces subdimus?*

Legas quaeso *avidior vini quam patientior.*

V. 30. Narrat Curtius, Patronem, Graecorum mercenariorum ducem, Dareo aperuisse consilium, quod Bessus et Nabarzanes de eo interficiendo iniissent. Expressis verbis tradit eum remotis arbitris sine interprete Graeco cum rege collocutum esse. Capite autem 31, § 7 in hunc modum pergit: *Bessus, quamquam erat Graeci sermonis ignarus, tamen stimulante conscientia indicium profecto Patronem detulisse credebatur: et interpretis relato sermone graeci exempta dubitatio est.*

Extrema verba vitiosa sunt, quia, ut supra monui, sine interprete Graeco Patron Dareo rem detulerat. Quamobrem corrige sodes *et interpretes celato sermone graeco exempta dubitatio est.* Etenim non amplius Besso dubium fuit, quin Patron rem prodidisset, postquam audivit, illum, quem nonnisi Graeco sermone uti posse sciret, remotis interpretibus cum rege colloquium habuisse.

V. 33. 13. Postquam Dareum, iam a custodibus destitutum, mori maluisse narravit, quam salutis viam tentare, haec addit: *Persae, ad illos clamore perlato, attoniti metu, nec arma capere, ne in Bactrianos inciderent, nec quiescere audebant, ne impie deserere regem viderentur. Varius ac dissonus clamor sine duce et imperio totis castris referebatur.*

Verba *sine duce ac sine imperio* librarii nescio cuius negligentia e suo loco migrarunt. Scripserat Curtius, nisi fallor, *nec arma capere, ne sine duce ac sine imperio in B. inciderent.*

V. 34. 16. *Rex.... nulla externa ope admota, captivus servorum suorum, in sordidum vehiculum [pellibus undique contextum] imponitur.*

Verba, quae uncis inclusi, ocius delenda videntur, quippe quae huc translata sint ex § 20: *Et ne forte cultu regio posset agnosci, sordidis pellibus vehiculum intexerant.*

V. 16. 11. *Mardorum erat gens confinis Hyrcaniae, cultu vitae aspera et latrociniis assueta. Haec sola nec legatos miserat, nec videbatur imperata factura. Itaque rex indignatus, si una gens posset efficere, ne invictus esset, impedimentis cum praesidio relictis, invicta manu comitante procedit.*

Incredibile dictu est, quanta molestia viros doctos illud *invicta* affecerit. Zumptius, alioquin in codicum verba iurare

solitus, eo processit audaciae, ut importunum id epitheton vocaverit. Affirmat se *delecta manu* legere malle, quod tamen in contextum recipere non ausus est. Ceterorum coniecturas a Zumptio prolatas, commemorare supersedeo. Parum equidem dubito, quin *invicta* ortum sit ex *mixta*. Haec enim leguntur apud Arrianum III, 24: ἀναλαβὼν τοὺς τε ὑπασπιστὰς καὶ τοὺς τοξότας καὶ τοὺς Ἀγριᾶνας καὶ τὴν Κοίνου καὶ Ἀμύντου τάξιν καὶ τῶν ἐπὶ τῶν ἱππέων τοὺς ἡμιστάς καὶ τοὺς ἱππακοντιστάς κ. τ. λ.

VI. 16. 16. *Crebri namque nodi duraverunt stipites, et in se implicati arborum rami, suspensis circulis similes, lento vimine frustabantur ictus.*

Potius crediderim, ramos in se implicatos suspensis *vinculis* i. e. laqueis similes fuisse. Cf. § 15: *occulti ramorum velut laquei perpetua saepe iter cludunt.*

VI. 21. 10. Milites graviter tulisse traduntur, Alexandrum superbiam et luxuriam regum Persicorum aemulari coepisse: *Haec* — ita legitur — *luxu et peregrinis infecta moribus veteres Philippi milites, rudis natio ad voluptates, palam aversabantur, totisque castris unus omnium sensus ac sermo erat, plus amissum victoria, quam bello esse quaesitum. Tum maxime vinci ipsos dedique alienis moribus et externis: tantae morae pretium, domos quasi in captivo habitu reversuros.*

Ad *tantae morae pretium* Zumptius haec annotat: „Videntur haec integerrima, sed vulnus subest gravissimum et medicinae si quod aliud egens.” *Pretium*, quod primum in editione Aldina legitur, in omnibus codd. deest. De ceteris autem dubiis vocabulis in hunc modum libri mss. variant: *quoque tantae more* — *quod tantae more* — *quo tantae more* — *quo dante more* — *quo tante more*. Quibus omnibus adducor, ut veram lectionem esse credam: *quoque tandem ore domos quasi in captivo habitu revisuros?* — *Revisuros* et *reversuros* in MSS. permutata videntur eodem modo quo alias *divisus* et *diversus*.

VI. 23. 31. *Flammam in ora hostium ventus ferebat, fumus ingens velut quadam nube absconderat coelum. Sonabant incendio silvas, atque ea quoque, quas non incenderat miles, concepto igne, proxima quaeque adurebantur.*

Coniicio *exundabant incendio silvas* coll. Sil. Ital. 14. 62:

Flammaram exundat torrens; Stat. Theb. 12. 431: *exundant diviso vertice flammae*.

VI. 33. 12. *Orbitas quoque mea [quod sine liberis sum] spernitur. Sed errat Philotas. In vobis liberos, parentes, consanguineos habeo.*

Expungendum est molestum emblemata, quod uncis saepsi.

Elidendum quoque est *nequicquam*, quod legitur VI. 42. 15: *Dum corripitur..... gentium iura nequicquam apud surdas aures invocabat*. Cf. Propertius II. 16. 13: *De te quodcumque ad surdas mihi dicitur aures*; Ibid. 13. 48: *Iuppiter et surda negligit aure preces*.

VI. 42. 16. *Ac primo quamquam hinc ignis, illinc verbera..... ingerebantur, non vocem modo, sed etiam gemitus habuit in potestate; sed postquam intumescens corpus ulceribus flagellorum ictus.... ferre non poterat.... dicturum se, quae scire expeterent, pollicetur.*

Pro *ulceribus* corrige *vulneribus*, nam ulcus sponte nascitur, vulnus ictu infligitur.

VII. 7. 15. Alexander Polydamanta in Mediam missurus, ut Parmenionem, vitae suae insidiantem, interimeret, *scelere*, inquit, *Parmenionis omnes pariter appetiti sumus, maxime ego ac tu, quos amicitiae specie fefellit.... Proficiscere in Mediam et ad praefectos meos litteras scriptas manu mea perfer. Velocitate opus est, quae celeritatem [famae] antecedas.*

Voc. *famae*, quod in omnibus codd. deest, antiquissimis debetur editoribus. Nescio an melius fecissent, si edidissent *quae sceleris celeritatem antecedas*. Voc. enim *sceleris* ob priorum sequentis vocabuli litterarum similitudinem facillime intercidere potuit.

Fere eisdemmodi vitium exstat VII. 16. 11: *Obstat metus, aliis cupiditas, nonnumquam naturalis eorum, quae excogitaveris, amor.*

Corrigendum est *obstat metus aliis, aliis cupiditas*.

VII. 23. 33. *Tandem ut deiicerent, fundamenta murorum ab imo moluntur, ne quod urbis vestigium exstaret.*

Insulsum additamentum *ut deiicerent* non Curtii, sed ludi magistri ingenio debetur.

VII. 27. 20. *Statuerat autem parcere urbi conditae a Cyro, quippe non alium gentium illarum magis admiratus est, quam hunc regem et Semiramidem.*

Lege si placet non alium regem g. i. magis admiratus est, quam hunc et Semiramim.

VII. 35. 29. *Iurando gratiam Scythas sancire ne credideris: colendo fidem, iurant. Graecorum ista cautio est, qui pacta consignant et deos invocant: nos religionem in ipsa fide novimus.*

In his novimus nimis leve et frigidum videtur. Malim nos religionem in ipsa fide ponimus i. e. fides data nobis pro religione est.

VIII. 4. 37. *Quomodo igitur asiam etiam cum istis iunioribus subiecisti? Verum est, ut opinor, quod arunculum tuum in Italia dixisse constat, ipsum in viros incidisse, te in feminas.*

V. etiam, quo vel Zumptius se offendi confitetur, minime expungere dubito. Per dittographiam enim eamque mendosam ortum est ex praecedenti asiam.

VIII. 5. 43. *Iam tantum irac conceperat rex, quantum vix sobrius ferre potuisset. Enimvero olim mero sensibus victis, ex lecto repente prosiluit.*

Pro victis corrige vincitis. Provoco ad Propertianum (III. 3. 45) *Me iuvat et multo mentem vincere Lyaeo.*

VIII. 11. 6. Spitamenes ab uxore, cuius immodico amore flagrabat, monitus, ut victori Alexandro se dederet, quum prodi se putaret, abire eam e conspectu iussit addito metu mortis, si se oculis eius obtulisset et ad desiderium levandum noctes agere inter pellices coepit. Sed penitus haerens amor fastidio praesentium [i. e. pellicum] accensus est. Itaque rursus uni ei deditus, orare non destitit, ut tali consilio abstineret, patereturque sortem, quamcunque iis fortuna fecisset: sibi mortem deditione esse leviolem.

In his tali mutila et decurtata vox est. Verborum sententia, ut fatali scribatur requirit.

Huic simile mendum occurrit VIII. 15. 13: *Duo milia militum atque lixarum calorumque pestis illa consumpsit.* Pro pestis scribendum est tempestas. Cf. 14. 5.

VIII. 15. 15. *Forte Macedo gregarius milis, seque et arma sustentans, tandem in castra pervenerat.*

Immo, opinor, seque et arma vix sustentans, nam in sequentibus, militem illum frigore torpuisse legimus.

VIII. 17. 7. *Nec Macedonum haec erat culpa, nemo enim illorum quicquam ex patrio more labare sustinuit, sed Graecorum, qui professionem honestarum artium malis corruperant moribus.*

In his *labare* ferri nullo modo potest, „nam — ita Zumptius scribit — *sustinere* et ab aliis scriptoribus et a Curtio non solet coniungi, nisi cum infinitivo activo: *sustineo* facere, aut non *sustineo* facere aliquid, non: fieri aliquid *sustineo*.... Haec causa fuit, cur Palmerius mallet *libare*”. Equidem genuinam scripturam esse suspicor *laxare* sive *relaxare*, quod verbum sententiae aptum et consentaneum est.

VIII. 23. 25. *Quidam adiiciunt, cum Hermolaus apud eum quoque verberatum se a rege quereretur, dixisse Callisthenem, meminisse debere eos iam viros esse: idque ad consolandam patientiam verborum, an ad incitandum iuvenum dolorem dictum esset, in ambiguo fuisse.*

Potius Curtium scripsisse crediderim ad *consolandam impatientiam verborum*. *Impatientiam* dictum esse puta pro intolerantia; Cf. Plin. XI. 23. 27: *frigorum impatientia*; Suet. Cal. 23: *impatientia nauseae*. *Consolandam* valere *levandam*, exemplis comprobare profecto nil opus est.

VIII. 24. 1. *Nos.... occidendi te consilium inivimus, quia non ut ingenuis imperare coepisti, sed quasi in mancipia dominaris.*

Corrigendum dominari.

VIII. 24. 7. *Obstrepunt subinde cuncti Hermolao; pater supremum strinxerat ferrum, percussurus haud dubio, ni inhibitus esset a rege.*

Pro inepto *supremum* substituas quaeso *super eum*. Cf. Livianum *stricto super capita consultantium gladio*; adde Val. Max. VIII. 7. E. 7: *strictoque super caput gladio*.

VIII. 29. 20. *Post haec consilium dimisit, tradique damnatos hominibus, qui ex eadem cohorte erant, iussit. Illi ut fidem suam saevitia regi approbarent, excruciatos necaverunt.*

Sententia flagitat, ut corrigatur saevienti regi approbarent.

VIII. 30. 11. *Ethimantus, crebris flexibus subinde curvatus, ab accolis rigantibus carpitur: ea causa est, cur tenues reliquias iam sine nomine in mare emittat. Multis praeter hos omnibus tota regio dividitur, sed ignobilibus, quia non a deo interfluunt.*

Ultima verba quid sibi velint non prorsus intelligo, nec satis capio, quomodo Zumptius hanc iis significationem attribuere potuerit: „non longe fluunt, priusquam cum ceteris maioribus amnibus miscentur”, ita ut *inter* ad spatium pertineat, quod

est inter ortum et finem eorum amnium. Equidem illos amnes ideo ignobiliores fuisse conicio, quia eorum aqua, eodem modo quo Ethimanti ab accolis irrigandi causa carperetur, itaque antiquitus h. l. scriptum fuisse *quia non alveo integro fluunt*.

VIII. 41. 3. *Indi, sive odio ducis, sive gratiam victoris inituri, Ericen fugientem adorti interemerunt, caputque eius atque arma ad Alexandrum detulerunt. Ille facto impunitatem dedit, honorem denegavit [exemplo].*

Extremum vocabulum a Curtio abiudicandum est. Nisi omnia fallunt, commentatori debetur, qui in margine annotare necesse habuit, quamobrem Alexander honorem facto denegaverit.

IX. 8. 15. *Modo quis beluas offerentes moenium speciem, quis Hydaspem amnem, quis cetera auditu maiora, quam vero, sustinere posse credebat? Olim hercule fugissemus ex Asia, si nos fabulas debellare potuissent.*

Pro debellare rectius, opinor, *depellere* scripseris.

IX. 10. 29. *Perque et mea in vos et in me vestra merita . . . oro quaesoque, ne . . . alumnum commilitonemque vestrum, ne dicam regem, deseratis. Cetera vobis imperavi; hoc unum debiturus sum.*

Immo vero *petiturus sum*, nam continuo haec sequuntur: *Et is vos rogo, qui nihil umquam vobis praecepi, quin primus me periculis obtulerim cett.*

IX. 26. 24. *Nondum feminam aequavimus gloria, et iam nos laudis satietas cepit? Diis faveant, maiora adhuc restant. Praetulerim diis si faveant.*

IX. 40. 13. *Famem deinde pestilentia secuta est: quippe insalubrium ciborum novi suci, ad hoc itineris labor et aegritudo animi vulgaverant morbos.*

Pro novi substituendum erit *noxii*.

X. 2. 11. *Nuntiabant autem quaedam audita, alia comperta: insulam ostio amnis subiectam auro abundare, inopem equorum esse.*

Scribendum est *ostio amnis obiectam*.

X. 7. 6. *Exules recipi ab omnibus Graecorum civitatibus, quis pulsi erant, iussit . . . Soli Athenienses, non suas modo, sed etiam publicae vindices [libertatis], colluvionem ordinum hominum quia aegre ferebant . . . prohibuere finibus.*

Nollem Zumptius molestum asyndeton *ordinum hominum* hic Curtio obtrudisset, in libris enim mss. ad unum omnibus legitur *ordinem*. Coniicio ante *ordinem* lacunam exstare, quae aptissime suppleri possit scribendo *colluvionem extra ordinem hominum*.

X. 8. 11. *Adeo ille exercitus, tot ditissimarum gentium victor, plus tamen victoriae, quam praedae, deportavit ex Asia.*

In antiquissimis libris fuisse suspicor TAMENGLORIAE, librarium vero nescio quem ex NGLORIAE effecisse VICTORIAE. Saniorum sine dubio habebis sententiam scribendo *plus tamen gloriae quam praedae deportavit*.

X 12. 12. *Mox deinde cum stirpem generis mei latius propagare cuperem, uxorem Darei filiam duxi, proximisque amicorum auctor fui ex captivis generandi liberos: ut hoc sacro foedere omne discrimen victi et victoris excluderem.*

Non tantum, opinor, Alexander victi et victoris discrimen excludere voluit; quod enim excluditur post aliquod tempus redire possit. Imo potius discrimen illud funditus tollere et delere in animo habuit, quare scribendum est *elucere*.

X. 15. 10. *Nec maestorum solum, sed etiam indignantium voces exaudiebantur, tam viridem et in flore aetatis fortunaeque invidia deum ereptum esse rebus humanis. Vigor eius et vultus educentis in proelium milites, obsidentis urbes, evadentis in muros, fortes viros pro contione donantis occurrebant oculis.*

Corrige sodes *vigor oris et vultus*. Os et vultus saepius uno tenore leguntur; cf. Cic. Deiot. 2. 5. *in tuo ore vultuque acquiesco*; Plin. Ep. II. 13. *Mira . . . in ore ipso vultuque suavis*; Ibid. V. 16. 9. *Non minus mores eius, quam os vultumque referebat*; Tac. Agr. 14. 16. *ore vultuque tristi*. De utriusque vocabuli discrimine cf. Doederlinus, Synon. IV. 320. sq.

X. 16. 12. *Et cum diu nunc in veneratione, nunc in desiderio regis haesissent, in ipsos versa miseratio est. Macedonia profecti ultra Euphraten in mediis hostibus novum imperium aspernantibus destitutos se esse cernebant; sine certo regis herede publicas vires ad se quemque tracturum.*

Ante Zumptium vulgo edebatur *sine certo regis herede, sine herede regni*, quod in optimis legitur codicibus. Zumptius posteriora verba omisit, quia ei ad priora, interpretandi causa vel tamquam varia lectio, adscripta viderentur. Mihi verosi-

milior coniectura videtur, Curtium scripsisse *sine certo regis herede, sine sede regni*.

X. 20. 13. *Tum Ptolemaeus, Digna prorsus est soboles, inquit, quae Macedonum imperet genti, Roxanes vel Barsinae filius! cuius nomen quoque Europam dicere pigebit, maiore ex parte captivi.*

Non satis intelligo, quomodo filius, ab Alexandro ex Roxanè vel Barsina susceptus, maiore ex parte captivus merito appellari potuerit. Veram lectionem esse conicio *materna ex parte*.

X. 26. 9. *Et pristina quidem regiae species manebat: nam et legati gentium regem adibant et copiarum duces aderant et vestibulum satellites armatique compleverant. Sed ingens sua sponte maestitia ultimae desperationis index erat.*

Quia *sua sponte* cum sequenti *erat* coniungendum esse vix credibile est, perpetuus autem et constans loquendi usus, ut cum verbo aliquo coniungatur, postulat, pro *ingens*, nisi fallor, substituendum est *ingruens*.

X. 30. 8. *Sed difficile erat eo contentos esse, quod obtulerat occasio: quippe sordent prima quaeque, cum maiora sperantur.*

Dubito, num *prima quaeque* h. l. ferri possit. *Primum quodque* enim vel ad continuationem seriemque rerum refertur, ita ut valeat fere *primum hoc, deinde illud* (cf. Cic. N. D. 3. 3; de Inv. 1. 21.), vel ad tempus, quum eas res notat, quae quo citius adsunt, eo sunt gratiora. Neutra vero harum significationum huius loci sententiae accommodari potest; quare corrigendum existimo *optima quaeque* i. e. *omnia bona*.

X. 31. 10. *Et non aliis quam Mesopotamiae regione fervidior aestus existit, adeo ut pleraque animalia, quae in nudo solo deprehendit, extinguat.*

Legendum est *non alibi quam in M. regione*. Numquam enim apud Curtium ablativus absolute ponitur ad locum designandum.

J. J. CORNELISSEN.

P A E T U S T H R A S E A .

AD

PLUTARCHI VITAM CATONIS UTICENSIS.

Reperta sunt nuper a GUSTAVO KOENNECKE archivario Marburgensi folia quaedam membranacea Codicis Latini, quae HENRICUS NISSEN in *Indice Lectionum Academiae Marburgensis* edidit in lucem. Narrat Editor rogatum sese cuius scriptoris hae reliquiae esse viderentur non dubitasse respondere „*nobilissimum esse scriptorem, quem Plutarchus in vita Catonis Uticensis enarranda secutus sit.*”

Deinde in fine libelli timide suspicionem iacit horum fragmentorum auctorem esse „PAETUM THRASEAM *virum plane libera republica dignum.*” Hinc fama sparsa est Paeti Thraseae fragmenta prodiisse in lucem, quae quum ad meas quoque aures pervenisset fragmenta haec curiosius inspexi et vidi doctum hominem nubem pro Iunone amplexum.

Satis est haec folia cum Plutarchi vita Catonis componere ut statim intelligas *misellam hanc esse libri Plutarchei interpretationem Latinam aevo medio a clerico nescio quo sermone semibarbaro conscriptam.*

Res est tam manifesta et evidens ut nihil opus sit singula operose excutere et serio redarguere.

Prima fragmenti verba haec sunt:

„* * *et ludos inspicere purpurea veste. verum haec senatus decreta Cato ipse deprecatus Niciam regis servum petiit a senatu manumitti.*”

Plutarchi verba sunt cap. 39. (ἡ βουλὴ ἐψηφίσατο τῷ Κάτωνι στρατηγίαν ἐξαίρετον δοθῆναι) καὶ τὰς θέας αὐτὸν ἐν ἐσθῇτι περιπορφυρῶ θεάσασθαι. Ταῦτα μὲν οὖν ὁ Κάτων παρητήσατο, Νικίαν δὲ τὸν οἰκονόμον τῶν βασιλικῶν ἐλεύθερον ἔπεισε τὴν βουλήν ἀφείναι.

Postquam satis constabit Latinum esse *ludos* INSPICERE et *ludos spectare* PURPURA VESTE et *senatus decreta* DEPRECARI et PETIT a *senatu* NICIAM MANUMITTI, tum demum erit operae pretium inquirere in reliqua. Donec autem haec omnia absurda esse intelligemus et non nisi ab homine plumbeo in Latinis sic scribi potuisse,

ψεῦδός κεν φαῖμεν καὶ νοσφιζοίμεθα μάλλον.

Utilius est abiectis his fragmentis locos ex vita Catonis complusculos paullo emendatiores proponere quam in Sintenisii Editione leguntur.

Cap. 2. οἷον εὐτύχημα τῆς Ἰταλίας ὁ Παῖς οὗτός ἐστιν. Recipere debebat Sintenis, ne Pompaedius Silo inepta loquatur, quod ipse coniecit: ὅΤΙ Παῖς οὗτός ἐστιν.

Ibid. τὸ δὲ παιζόμενον ἦν δίκαι καὶ κατηγορίαι καὶ Ἀγῶγαι τῶν ἀλίσκομένων. Leg. Ἀπαγῶγαί.

Cap. 3. tempore proscriptionis Cato puer visebat Syllam et vidit κεφαλὰς ἐπιφανῶν ἀνδρῶν λεγομένων Ἐκκομιζομένων, imo vero Εἰσκομιζομένων.

Cap. 6. μάλιστα προσίετο πιεῖν. Scrib. προσίετο ΤΟ πιεῖν.

Cap. 8. ὁ δὲ Γέλλιος ἀριστείας καὶ τιμᾶς αὐτῷ διαπρεπεῖς ἔγραψεν. L. ἀριστεῖΑ, *praemia militaria*.

Cap. 9. ἄγε ὅπως — τὴν ὑπόσχεσιν ἐμπεδώσῃC. Dicebant ἐμπεδώσεις.

Ibid. εἶποντο δ' αὐτῷ — φίλοι τέσσαρες. [ὧν δχοιμένων ἵπποις αὐτὸς ἈΕΙ περιπατῶν ἐκάστῳ παρέβαλλεν ἐν μέρει προσδιλεγόμε-

νος]. Expunge emblemata male repetitum ex cap. 5. ubi pro absurdo ἀεί legitur sanum πολλάκις.

Cap. 10. οὐδὲν ᾤετο πέμπων καὶ γράφων περρίνειν Tralaticius error pro περΑνεῖν.

Lacunula est cap. 16. κατ' οἶκον Ἀθηνοδώρῳ * ἢ κατ' ἀγορὰν τοῖς φίλοις παριστάμενος. Supple Ἀθηνοδώρῳ (συνών).

Cap. 19. ὥςτε ῥήτορα μὲν δίκη τινὶ κτέ. Suppl. ἔν δίκη τινί, in iudicio quodam.

Cap. 25. leg. μνησθέντι μοι τῶν γυναικῶν. in libris est μοι τοῦ τῶν γυναικῶν.

Cap. 28. τὸν Κάτωνα — οὐ περιεῖδε Μουρήνας ὁ τὴν δίκην φυγῶν ὑπ' αὐτοῦ [καὶ κατηγορηθεὶς], ἀλλὰ κτέ. puerile additamentum non est a Plutarchi manu. Tolles hiatum ex Cod. c. τὴν δίκην ὑπ' αὐτοῦ φυγῶν.

Cap. 32. ὁμΝΤCαν οὖν ἅπαντες ἐξ ἀνάγκης. Sententia postulat ὁμOCAN iuraverunt in legem, non iurabant.

Cap. 40. — ψηφισαμένΟΤ· παρανόμως μὲν οὖν δήμαρχον αἰρεθῆναι τὸν Κλώδιον. Corrigunt μὲν οὐ, at repetita syllaba legendum: ΟΤ παρανόμως μὲν οὖν κτέ.

Cap. 41. καὶ πρῶτος μὲν ὁ προφρίνων ἘΠΙCΤAC τῷ Δομιτίῳ πληγὴς καὶ πεσὼν ἀπέθανεν. Scrib. ὁ προφρίνων ΠΑIC τῷ Δομιτίῳ. puer praelucens, ut apud Sueton. Aug. cap. 29. Eodem vocabulo in re eadem utitur Dio Cassius 39. 31. ὁ παῖς ὁ τὸν λύχνον προφρίνων ἐσφάγη.

Cap. 42. διὰ τοῦ ψηφίσματος τὸ [διδόναι δίκας] ἀνυπεύθυνον κατασκευάσαντες. expuncto emblemate locus est integerrimus. Adscripserat ad τὸ ἀνυπεύθυνον olim aliquis τὸ μὴ δίδοναι δίκας.

Cap. 46. οἱ δὲ ἡδοῦντο τοῦ Κάτωνος τὸ αὐστηρὸν — ὀρῶντες

ἡσυχῇ μεταβάλλον εἰς διάχυσιν. Noluit Editor recipere certam emendationem ἥδοντο pro ἥδοῦντο. Non minus certum est cap. 17. Plutarchum scripsisse: ὥς τε τὸν δῆμον ἦδεσθαι (non αἰδεῖσθαι) τοὺς οἰομένους ἀποσερήσειν ἐκτίνοντας ὀρῶντα.

Cap. 50. ἐν δὲ ταῖς ὑπατικάῃς ψήφοις μηδεμιᾶς κακουργίας γενομένης ἔγνω ΚΑΙ τῷ δῆμῳ προσκεκρουκώς. Scrib. ἔγνωκε τῷ δῆμῳ προσκεκρουκώς.

Cap. 53. Ἀσίνιον μὲν οὖν ἔφη δυνατὸς εἶναι Σικελίας ἐκβαλεῖν, ἄλλης δὲ μερίζονος ἐπερχομένης δυνάμεως οὐ βούλεσθαι τὴν νῆσον ἐμπολεμῶν ἀπολέσθαι. Rectissime pro ἐν πολέμῳ Sintenis emendavit ἐμπολεμῶν, sed nihil proderit donec pro ἀπολέσθαι reposueris ἀπολέσαι. Scribebatur ΕΜΠΟΛΕΜΩ, ut mox ἐν ἀγῶνι ΧΕΙΡΩ, ubi editur ἐν ἀγῶνι χεῖρω. Sintenis repperit χειρῶν, sed non recepit.

Cap. 55. πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ἐπιφανῶν ἀνδρῶν ἀπεΠΡΙΦησαν ἐν Δυρραχίῳ μετὰ Κάτωνος. O absurdam lectionem pro ἀπελείφθησαν!

Ibid. γενομένης δὲ τῆς περὶ Φάρσαλον ἡττης οὕτως ἔΕΤΗ ΤΟΙΣ λογιμοῖς ὁ Κάτων. Emenda: οὕτως ἔΕΡΗΤΟ τοῖς λογιμοῖς. Admodum familiaris haec Plutarcho locutus est. Utitur et alibi passim et in hac vita cap. 59 et 68.

Ibid. ἐν δὲ Λιβύῃ διαγαγὼν τοῦ χειμῶνος ἐΞΗΓΑΓΕ τὸ εἶναι. Optima est Emperii emendatio ἐΞΗΓΑΓΕ. Quid lateat in διαγαγὼν τοῦ χειμῶνος frustra quaero.

Cap. 57. οὐκ ἔφη καταλύειν τοὺς νόμους περὶ ὧν τῷ καταλύοντι πολεμεῦσιν. Stephanus καταλύειν recte: deinde ὅΤΙ ΠΕΡ ὧν scribendum.

Cap. 59. πολλῶν δ' αὐτοῖς εἰς σωτηρίαν καὶ ἀσφάλειαν ὑποκειμένων καὶ μεγίστου πρὸς ἄνδρα πολεμεῖν ἐπὶ πολλὰ τοῖς καιροῖς ἀνθελκόμενον. iterata syllaba legendum: καὶ μεγίστου ΤΟΤ πρὸς ἄνδρα πολεμεῖν κτέ.

Cap. 61. τῶν σωμάτων τὰ μανὰ δέχεται ῥαδίως τὴν θερμότητα καὶ πάλιν μεθίησι τοῦ πυρὸς ἀπαχθέντος. L. ἀπαρθέντος, ut in noto dicto: πᾶσα γυνὴ τοῦ λύχνου ἀρθέντος ἢ αὐτὴ ἐστιν.

Cap. 64. ἑαυτὸν ἐγνωκὼς ἀνελεῖν — ὠδῖνας εἶχεν ὑπὲρ ἄλλων ὅπως εἰς ἀσφαλὲς κατασῆσας ἅπαντας ἀπαλλάξαιτο τοῦ ζῆν. Barbarum est ἀπαλλάξασθαι pro ἀπαλλαγῇ. Emenda ἀπαλλάσσεται, ut cap. 2. ἔπραττον οἱ σύμμαχοι ὅπως μετέξοιτο τῆς πολιτείας, et sic passim.

Cap. 66. ὑψηλὸς ἐστὶ καὶ ἄτρεπτος καὶ μένειν φησὶ καὶ πρᾶττειν ὃ τι ἂν σὺ πρᾶττης. Imo vero: καὶ μενεῖν φησὶ καὶ πράξειν.

Cap. 67. [οὐ γὰρ κατεκλίθη πλὴν καθεύδων] expunge inepte assuta ex cap. 56.

Cap. 69. ἡ που καὶ ὑμῖν δέδοκται βίᾳ κατέχειν ἄνδρα τοσοῦτον ἡλικίας ἐν τῷ βίῳ; Nihil est τοσοῦτον ἡλικίας. Leg. ἄνδρα τηλικούτον ἐν τῷ βίῳ;

Ibid. καίτοι βεβούλευμαι μὲν οὐδὲν ἔγωγε περὶ ἑμαυτοῦ· δεῖ δέ με βουλευσάμενον εἶναι κύριον οἷς ἔγνωκα χρῆσθαι. L. οὐδὲν ΠΩ περὶ ἑμαυτοῦ.

Cap. 73. fin. Στατύλλιος δὲ Φήσας μιμεῖσθαι (alii libri μιμήσασθαι) Κάτωνα — ἐν Φιλίπποις ἀπέθανεν. Leg. Στατύλλιος δ' ὁ Φήσας μιμήσασθαι Κάτωνα.

C. G. COBET.

ANYTE

in *Anthol. Palat.* VII. 208. 4.

ἐπὶ δ' Ἀργαλέαν βῶλον ἔδευσε φόνῳ.
quid est ἀργαλέα βῶλος? nihil, opinor. Leg. ΑΤαλέαν *aridam*.

C. G. C.

AD STRABONEM.

Strabonis Geographica recensuit Gustavus Kramerus.
Berolini. 1844—1852.

Στράβωνος Γεωγραφικά. curantibus C. Müllero et F. Düb-
nero Parisiis 1853.

Vindiciae Strabonianae. Scripsit Augustus Meineke.
Berolini. 1852.

Madvigii *Adversaria Critica*. Hauniae. 1871. I. pag.
520 sqq.

Εἰ δὲ πολλῶν πολλὰ προσιπόντων ἐπιχειροῦμεν καὶ αὐτοὶ
λέγειν περὶ τῶν αὐτῶν οὕτω μεμπτίον. ὑπολαμβάνομεν
δ' ἄλλων ἕλλο τι κατορθωσάντων πολὺ μέρος ἔτι τοῦ
ἔργου λείπεσθαι, οἷς ἂν καὶ μικρὸν τι προσβαλεῖν δυνήσ-
μεν ἱκανὴν δεῖ τίθεσθαι πρόφασιν τῆς ἐπιχειρήσεως.

STRABO.

STRABO pag. 2. Casauboni: (Ὁμηρος) οὐ μόνον [ἐν] τῇ κατὰ
τὴν ποιήσιν ἀρετῇ πάντας ὑπερβέβληται —, ἀλλὰ σχεδόν τι καὶ
τῇ κατὰ τὸν βίον ἐμπειρίᾳ τὸν πολιτικόν. In his vocabulum
vitiose abundat et contra alterum necessarium periit. Dele ἐν
et supple τῇ ΤΩΝ κατὰ τὸν βίον ἐμπειρίᾳ. Neque enim ὑπερ-
βάλλεσθαι ἐν τινι dicitur, neque ἔμπειρος κατὰ τι pro τινος, et
tritum est τὰ κατὰ τὸν βίον.

Pag. 2. κατὰ σύμπασαν τὴν οἰκουμένην [γῆν τε καὶ θάλατταν].
Interpolatus locus est ex pag. 9. χώρα γὰρ τῶν πράξεων ἐς γῆ
καὶ (ἢ del.) θάλαττα, — ἥνπερ ἰδίως καλοῦμεν οἰκουμένην.

Rectissime Meinekius deleri iubet pag. 2. Homeri versiculos
importune insertos inter: ὥς δ' αὐτῶς καὶ τὰ ἄσπρα et καὶ τοὺς
ἄσέρας λελουμένους ἐξ Ὀκεανοῦ λέγει, sed non vidit ut haec

recte coeant duabus literulis repetitis scribendum esse: καὶ τοὺς ἀστέρας ΔΕ ΔΕλουμένους κτέ. Similiter pag. 3. καὶ αἱ τῶν μακάρων ΔΕ νῆσοι κτέ. pag. 20. καὶ οἱ πρῶτοι ΔΕ ἰσορικοί καὶ Φυσικοί μυθογράφοι, et sic alibi passim.

Pag. 2. καὶ οἱ Φοίνικες ὕψερον ὅπερ καὶ κατέσχον τὴν πλείστην ἀρχήν· μετὰ δὲ ταῦτα Ῥωμαῖοι. Male componitur ἡ πλείστη ἀρχή et sensu vacuum est. Requiro: κατέσχον ἐπὶ πλείστον ΤΗΝ ἀρχήν, qui diutissime his regionibus (Hispaniis) imperitarunt. Nunc recte additur: et deinde Romani.

Pag. 3. οὐδὲ Κράτης οὖν ὀρθῶς γράφει —, βελτίΩΝ δ' Ἡράκλειτος καὶ Ὀμηρικώτερος ὁμοίως ἀντὶ τοῦ ἀρκτικοῦ τὴν ἄρκτον ὀνομάζων „ἡοῦς καὶ ἐσπέρας τέρματα ἡ ἄρκτος.” Non quaeritur uter sit eorum melior, sed uter melius dixerit. Itaque legendum βέλτιον et Ὀμηρικώτερον. Ipsi Heraclito redde suum ἐσπέρης.

Pag. 4. Casauboni: διὰ δὲ τοῦ Ὀκεανοῦ τὸν ὀρίζοντα (Ὀμηρος δηλοῖ), εἰς ὃν καὶ ἐξ οὗ τὰς δύοσεις καὶ τὰς ἀνατολάς ποιεῖται, adde: ποιεῖται (ὁ ἥλιος). Scribitur ἥλιος nota tachygraphica, quam scribae sequioris aetatis non intelligebant. cf. pag. 2. fin. ἐντεῦθεν (ἐκ τοῦ Ὀκεανοῦ) γὰρ ἀνίσχοντα ποιεῖ τὸν ἥλιον καὶ δυόμενον εἰς τοῦτον.

Pag. 4 τοῖς γὰρ πέρασι συνήθη λέγει τὸν Ὀκεανόν. Optime Madvig. συνῆΦΘΑΙ, apte componens pag. 8. μετεωρολογικῇ τινι πραγματείᾳ καὶ γεωμετρικῇ συνῆΦθαι τὸ τῆς γεωγραφίας εἶδος.

Pag. 4. Homerus de Oceano dixerat:

τρίς μὲν γάρ τ' ἀνίσχιν ἐπ' ἡματι, τρίς δ' ἀναροιβδεῖ.

annotat Strabo: καὶ γὰρ εἰ μὴ τρίς ἀλλὰ δῖς, τάχα τῆς ἰσορίας παραπεσόντος ἢ τῆς γραφῆς διημαρτημένης. Quid dixerit perspicuum est, quomodo dixerit videndum; nam παραπίπτειν τῆς ἰσορίας nihil est. Emenda παραπαίκαντος. Polybianum imprius est παραπαίειν τινός, τῆς ἀληθείας et sim. et facillime ἐπαίσει, παρέπαίσει, παραπαίση et sim. in ἐπείσε caett. depravantur. Complura huius rei exempla collegimus ad Polybium Mnemos. 1862. pag. 24.

Eodem modo erratum est pag. 53. ὁ Πύραμος — διεκπαισάμενος διὰ τῶν Ταύρου γενῶν, ubi alii διεκπεσάμενος barbare, unde vetus corrector in Codice B διεκπεσῶν emendavit scilicet. Eadem opera corriges locum pag. 430. διεξέπεσε ταύτῃ πρὸς θάλατταν ὁ Πηνειός, imo vero διεξέπαισε.

Pag. 7. Ὁμηρος τῆς γεωγραφίας ἤρξεν· Φανεροὶ δὲ καὶ [οἱ] ἐπακολουθήσαντες αὐτῷ ἄνδρες ἀξιόλογοι καὶ οἰκεῖοι φιλοσοφίας. Expunge molestum articulum, quo loci sententia perturbatur. Nempe coniungenda sunt Φανεροὶ ἐπακολουθήσαντες, ut sententia sit: Φανερόν δὲ καὶ ὅτι ἄνδρες ἀξιόλογοι αὐτῷ ἐπηκολούθησαν.

Post pauca scribe: τὸν δὲ Ἐκαταῖον καταλιπεῖν γράμμα πι-σῶτάμενον ἐκείνου εἶναι, pro πισοῦμενον.

STRABONIS pag. 10. sic scribendus locus est: τὸ μὲν δὴ πλεόν (τῆς γεωγραφίας) ΠΕΡΙ τοὺς ἡγεμονικοὺς βίους καὶ τὰς χρείας ἔCTIN· ECTI δὲ καὶ τῆς ἠθικῆς φιλοσοφίας καὶ πολιτικῆς τὸ πλεόν περὶ τοὺς ἡγεμονικοὺς βίους. Vulgatur e libris: πρὸς τοὺς πολιτικούς — χρείας ἔCTI δὲ καὶ κτέ.

Pag. 13. κατανοήσας τις ἄλλως πως, recte Madvig. ἀΜῶς γέ πως. Recte idem pag. 63. reposuit οἰκήσιμον ἀΜῶς γέ πως pro ἄλλως πως. Pag. 276. τοὺς ὁρῶντας ἄλλως γέ πως τὰ τοιαῦδε. Verissime Coraëς ἀΜῶς γέ πως, sed non est receptum. Similiter pag. 761. ἄλλως πως νέμειν βίον κοινόν idem obtulit ἀμωσγέπως, sed Editor non accepit. Cf. Var. Lectt. pag. 255 et 367.

Pag. 14. εἰ δ' ἀναγκασθὲς μεθ' ἑαυτοῖς ἀντιλέγειν, οἷς μάλιξ ἐπακολουθεῖμεν κατ' Ἄλλα. Multo melius Strabo dixerat κατὰ τὰ Ἄλλα, quos IN CARTERIS OMNIBUS maxime sequi solemus. Reliquos iure se contemnere scribit: οὐ γὰρ πρόκειται πρὸς ἅπαντας ἀντιλέγειν. ἀλλὰ τοὺς μὲν πολλοὺς ἑᾶν, οἷς μὴδὲ ἀκολουθεῖν ἄξιον, ἐκείνους δὲ διαιτᾶν, οὓς ἐν τοῖς πλείστοις κατωρθώκοντας ἴσμεν.

Similiter emenda pag. 173. κατ' ἄλλα δεινούς ἀποφρίνων δὲ Ποσειδώνιος τοὺς Φοίνικας ἐνταῦθα μωρίαν — αὐτῶν καταγιγνώσκει, imo vero κατὰ τὰ Ἄλλα.

STRABO pag. 15. Ἀπελλῆς δὲ αὐτῷ (Eratostheni) πολὺς ἐστὶ καὶ Βίων, ὃν Φησι πρῶτον ἀνθινὰ περιβαλεῖν τὴν φιλοσοφίαν ἀλλ' ὍΜΩΣ πολλάκις εἰπεῖν ἂν τινα ἐπ' αὐτοῦ τοῦτο·

οἷν ἐκ ῥακῶν ὁ Βίων (ἐπιγουνίδα φαίνει).

Non intellexit hunc locum Meinekius in *Vindici. Strabon.* pag. 3. „Eratosthenes (inquit) multum tribuebat Bioni, quem philosophiae floridam vestem induisse dictitabat: at fuit etiam ubi ab eo dissentiret et ἀνθινὰ pannis cessasse diceret, οἷν ἐκ ῥακῶν!”

Plane enim contra est: ἀνθινὰ περιβαλεῖν est meretricio cultu induere et sic philosophiae dignitatem protervitate et scurrilitate minuere et perdere, sed TAMEN idem mirabatur vigorem Bionis ac robur, ut proci in Ulysse quamquam sene pannis obsito vires ac firmitatem corporis admirabundi conspiciebant.

Melius apparebit res si Homeri versum expleveris, nam dicti acumen est in οἷν — ἐπιγουνίδα φαίνει, quae verba aut scriba omisit aut ipse Eratosthenes utpote omnibus notissima (veluti χρύσεια χαλκείων) lectoribus supplenda reliquit.

De cultu meretricio vid. Athen. pag. 521 B. νόμος ἦν τὰς γυναικας μὴ ἀνθινὰ φορεῖν — ἐὰν μὴ τις αὐτῶν συγχωρῇ ἑταίρα εἶναι.

Pag. 15. ἀλλὰ ἐκεῖνα ἔχσθω. Scribendum et hic et aliis locis εἰάσθω. Perpetuo enim in tali re et reliqui omnes et Strabo perfecto utuntur, εἰρήσθω, γεγράφθω, ἀνερρίφθω κύβος, δεδόσθω, προσκείσθω, ὑποκείσθω, ἀπηλλάχθω, περιωδεύσθω, προσειλήφθω, et quod plane idem est atque εἰάσθω saepius παρείσθω legitur.

Pag. 16. ὁ δὲ (Ἐρατοσθένης) ἐπήνεγκεν ὅτι ψυχγωγίας ΜΟΝΟΝ, διδασκαλίας δ' οὐ. Scrib. ψυχγωγίας ΜΕΝ. Quam saepe in tali re μὲν et μόνον confundantur ostendimus ad Demosthenem.

STRABO pag. 17. καὶ οὐχ Ὅμηρος μὲν οὕτω φρονεῖ περὶ τούτων, οὐχὶ δὲ πάντες οἱ πεπαιδευμένοι μάρτυρι χρῶνται τῷ ποιητῇ ὡς ὁρθῶς λέγοντι. Inconcinna haec sunt et male composita. Senties si duas literulas sic duplicaveris ut scribatur: οἱ πεπαιδευμένοι, (οἱ) μάρτυρι χρῶνται. Ponit primum doctos omnes cum Homero consentire, deinde addit argumentum. Frequens

compositio οὐ — μὲν — οὐ δέ, ut in καὶ οὐκ ἔγραψα μὲν οὐκ ἐπρέσβευσα δέ, etiam apud Strabonem passim legitur vid. Meinek. *Vindic.* pag. 178.

Saepeissime crases in STRABONIS libris scribae obscurarunt: nusquam molestius quam pag. 19. Φιλειδήμων γὰρ ἄνθρωπος pro ἄνθρωπος.

Pag. 19. οὐ γὰρ ὄχλον γυναικῶν καὶ παντὸς χυδαίου πλήθους ἐπαγαγεῖν λόγῳ δυνατὸν φιλοσόφῳ — πρὸς εὐσέβειαν — ἀλλὰ δεῖ καὶ [διὰ] δεισιδαιμονίας. Impedita est verborum et compositio et sententia. Omnia erunt expedita si διὰ deleveris „*etiam superstitioe opus est*” inquit. Eodem sensu δεῖν ponitur pag. 11. μάλισα δὲ δοκεῖ — γεωμετρίας τε καὶ ἀστρονομίας δεῖν. et pag. 200. μὴδὲν δεῖν Φρουρᾶς „*praesidio nihil esse opus*” et aliis locis.

Pag. 20. ὁ ποιητὴς ἐφρόντισε πολὺ μέρος τᾶλθοῦς· ἐν δ' ἐτίθει καὶ ψεῦδος. Recipiendum erat ex Codice A ἐφρόντιζε. Tmesis ἐν δ' ἐτίθει a Strabonis aetate et usu aliena est, sed per iocum utitur vocabulis Homericis: ἐν δ' ἐτίθει δύο κῆρε, et sim. Saepius Homeri verba Strabonianis intertexta latent, veluti pag. 376. καὶ μέχρι νῦν εἰσὶν Ἀργος τε Σπάρτη τε. et pag. 502. ἀλλὰ τὰγαθὰ ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα Ἀπαντα φύονται, ubi ex Homero repone πάντα.

Post pauca pro ταῖς ἀληθέσι περιπετείαις προσετίθει μῦθον lege προσετίθει ἀδδεβαί.

Pag. 23. poëtae (Pindari) locus, qui in proverbium abiit, sic scribendus: πᾶν ὃ τι ΚΕΝ ἐπ' ἀκαιρίμαν γλῶσσαν ἴη κελαδεῖν, pro ἄν et γλῶτταν.

Pag. 23. Δαναὸν μὲν — Ἀτρέα δὲ — μάντεις τε καὶ ἱεροσκοπούμενους ἀποδείκνυσθαι βασιλέας. Barbarum plane est ἱεροσκοπούμενους, at tu supple: ἱεροσκόπου(ς ΓΕΝΟ)μένους, ut continuo sequitur: τῶν θεῶν ἔνα ἕκασον τῶν χρησίμων τινὸς εὐρετὴν γενόμενον τιμᾶσθαι.

STRABO pag. 24. — καὶ τοῖς ἄλλοις συγγραφεῦσιν ὅσοι τὰ περιχώρια λέγουσι τὰ περὶ τὴν Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν. Redde Straboni suum ὅσοι τὰ Πιχώρια. Eodem modo Kramerus pag. 74. pro τουτὶ τὸ γράμμα emendavit τοῦπιγράμμα. Οἱ τὰ πιχώρια συγγράφοντες sunt qui *regionalim* vel *oppidalim* res memorabiles conscribunt, Ἰταλικά, Σικελικά, Μεγαρικά, Ἀργολικά et similia, quorum maxima copia vel apud unum Athenaeum reperitur.

Pag. 31. Ἀρισάρχου δὲ τοῦτο μὲν ἐπαινῶμεν. — τὰ δ' ἄλλα ἐπισκοπῶμεν. Lege ἐπαινοῦμεν. Scribae sententia non intellecta exaequanda esse haec opinabantur, et utrobique coniunctivum dederunt.

Pag. 33. Εὐριπίδης ἐν τῷ Φαέθοντι —

Ἥλιος ἀνίσχων χρυσέῃ ΒΑΛΛΕΙ ΦΛΟΓΙ.

Obtemperatum oportuit Valckenario in *Diatr.* pag. 31. repONENTI: χρυσέῃ ΒΩΛΩΙ ΦΛΕΓΕΙ ex Scholiasta Apollon. Rhod. I. 498. Ἀναξαγόρας μύθρον εἶπε τὸν ἥλιον. — διδ' Εὐριπίδης γνώριμος αὐτῷ γεγωνὸς χρυσέαν βῶλον τὸν ἥλιον εἶπεν. et ex Schol. Eurip. *Orest.* 596. Ἀναξαγόρας τὸν ἥλιον μύθρον ἔφη — ᾧ ἀκολουθήσας Εὐριπίδης χρυσέαν βῶλον αὐτὸν εἶρηκεν. Diogenes Laërtius in Anaxagora II. 10. ὅθεν καὶ Εὐριπίδην μαθητὴν ἔντα αὐτοῦ χρυσέαν βῶλον εἶπεῖν τὸν ἥλιον ἐν τῷ Φαέθοντι. Quam recte dicitur χρυσέῃ βῶλος, tam perversum est *flammatam* appellare *auream*.

Pag. 39. τὴν μὲν Ἰνδικὴν οὐκ οἶδεν Ὅμηρος —, τὴν δ' Ἀρβίαν, ἣν εὐδρίμονα προσκαρρεύουσιν οἱ νῦν (οἶδε μὲν), τότε δ' οὐκ ἦν πλουσία. Sine mora expelle οἶδε μὲν ab Editoribus adiectum de suo. Plane est supervacaneum, quoniam post τὴν Δ' Ἀρβίαν noto usu cogitatione supplendum οἶδεν. Praeterea vitiosam oppositionem inducit in οἶδε ΜΕΝ, τότε Δ' οὐκ ἦν πλουσία.

Pag. 42. ἀπὸ τοῦ εἰς τὴν ἔραν ἐμβαίνειν τοὺς Ἑρεμβυδὺς ἐτυμολογοῦσιν. Haec cine deliramenta doctis hominibus et sanis probari potuisse! Etiam hinc apparet Strabonem germanum Stoicum fuisse; cuius rei et alia quaedam saepius apud eum indicia apparent et disertissimum pag. 15. οἱ δ' ἡμέτεροι καὶ

μόνον ποιητὴν ἔφασαν εἶναι τὸν σοφόν. Ridemus „*Neptunum a nando*” dictum et „*Venerem quia venit ad omnes*,” sed nonne perinde absurdum est Ἐρεμβοὶ ἀπὸ τοῦ εἰς τὴν ἔραν ἐμβαίνειν?

Manifesta dittographia pag. 41. effugit Criticorum aciem in his verbis: διὰ τῶν ἐπαίνων τῆς παρ' αὐτοῖς (Sidoniis) [εὐτυχίας καὶ] εὐτεχνίας. Ne dici quidem potest ἡ παρ' αὐτοῖς εὐτυχία pro ἡ εὐτυχία αὐτῶν. Caeterum multis exemplis constat τέχνη et τύχη a scribis alias res agentibus inter se confundi solere.

Pag. 45. πόθεν ἦλθε τῷ Ἰάσωνι — ἐν μὲν τῇ πατρίδι μηδεμίαν καταλιπεῖν διαδοχὴν, Λήμανου δὲ καταστῆσαι κύριον τὸν υἱόν; Mendosum est ἦλθε. Sententia postulat: unde Iasoni in mentem venit —? Itaque reponendum: πόθεν Ἐπιῆλθε τῷ Ἰάσωνι;

Pag. 49. τοῦ Ξάνθου λέγοντος ἐπὶ Ἀρταξέρξῳ γενέσθαι μέγαν αὐχμὸν. — αὐτὸν δὲ Εἰδέναι πολλαχῇ πρόσω ἀπὸ τῆς θαλάττης λίθον τε κογχυλιώδη καὶ τὰ κτενώδεα καὶ χηραμύδων τυπώματα. Absurdum est εἰδέναι ubi sententia manifesto postulat *vidisse se*, et est *ιδεῖν* in optimo Codice superscriptum, sed Editor argutari maluit, quasi et alibi εἰδέναι pro *ιδεῖν* recte et ordine diceretur, veluti pag. 175. τῷ ἐν Γαδεῖροις καὶ ἡμεῖς Οἰαμέν ὁμοιον ἐν Αἰγύπτῳ, ubi bonus liber εἶδομεν servavit, quod etiam contra omnes libros restitui oportebat. Strabo denique *constantier* ἴσμεν solet dicere, non οἶδαμεν. Apertius etiam Editor fallitur pag. 13. ὁ μὴδὲ εὐθεΐαν γραμμὴν ἢ περιφερῆ μὴδὲ κύκλον Εἰδῶς, id est ἐπιστάμενος, non ἰδῶν.

Pag. 54. ὥς εἰ διακόψειε τὸ μεταξὺ χωρίον ἐπικλυσθῆναι ἂν ἅπαντα τὸν περὶ Αἰγίαν τόπον καὶ αὐτὴν Αἰγίαν καὶ [αὐτὰς] τὰς πλησίον νήσους. Dele importunum αὐτὰς. Contra revoca necessarium articulum: καὶ αὐτὴν τὴν Αἰγίαν.

Pag. 56. Ἰππαρχος δ' αἰτιᾶται τί δήποτε οὐχὶ τῇ κατὰ τὰς Στήλας ἐκρύσει μεθισταμένη ἐκεῖσε ἢ καθ' ἡμᾶς θάλαττα συμμεθίσαι καὶ τὴν σύρρουν αὐτῇ γενομένην τὴν Ἐρυθράν. Pro συμμεθίσαι meliores libri συμμεθισάναι servant. Frustra corrigunt συμμεθίσα, quia manifestum est *praesens* tempus requiri, quod quum senti-

rent veteres correctores alius *συμμεθίστησι* de suo reposuit, alius *συμμεθίστη*. Latebat *συμμεθισάνει*. Sequiores pro *ισάναι* aut *ισάν* dicebant aut *ισάνειν*. cf. *Nov. Lectt.* pag. 152. Strabo in multis formis vitiosam aequalium *συνήθειαν* sequitur, ut alio loco ostendemus.

Pag. 58. Ποσειδῶνος ἀσφαλίου ἱερὸν. Barbarum est ἀσφάλιος, ut *μεγάλιος* et *καθάριος*. Graecum est ἀσφάλειος, *μεγάλειος*, *καθάρειος*. Aristophanes noto loco:

οἷς Ποσειδῶν ἀσφαλίδος ἐστὶν ἡ βακτηρία.

Sexcenties apud Kramerum et Müllerum EI et I contra constantem dicendi usum confunduntur.

Misere corruptus et truncatus est locus STRABONIS pag. 65. (Eratosthenes) οὐχ ὁρᾶν Φησὶ πῶς ἂν εἰς πράγματα κατασρέφοι ἢ ζήτησις αὕτη ἀλλὰ μόνον ΕΠΙΝΔΙΑΙΤΩΝΤΩΝ ΜΑΛΛΟΝ κατὰ Δημόκριτον εἶναι. Insanabile ulcus esset nisi aliunde clara lux affluisset. Nempe iocoso Democriti dicto alii quoque usi quid dixerit homo hilaris et festivus patefacient. Audi primum Plutarchum in *Symposiacis* pag. 614. τὰς ψυχὰς αἱ μὲν ἐλαφραὶ ζητήσεις ἐμμελῶς καὶ ὠφελίμως κινουσί, ἐριδανταίων δὲ κατὰ Δημόκριτον καὶ ἱμαντελικταίων λόγους ἀφετέον. Compone cum his verba Clementis Alexandrini pag. 328. ζητήσεις ἐριστικὰς ἐκπορίζοντες λεξειδίῳ θηρητῆρες, ζηλωταὶ τεχνυδρίων, ἐριδαντές καὶ ἱμαντελικτές, ὡς ὁ Ἀβδηρίτης ἐκεῖνός Φησιν. Dudum intellectum est a Plutarcho scriptum esse: ἐριδαντέων δὲ κατὰ Δημόκριτον καὶ ἱμαντελικτέων λόγους. Simul luce clarius est in quem errorem se induerit Clemens qui ex ἐριδαντέων καὶ ἱμαντελικτέων pro ἐριδάνται καὶ ἱμαντελίκται dormitans substituerit ἐριδαντές καὶ ἱμαντελικτές, de qua re diximus ἐν τῷ λογίῳ Ἑρμῇ pag. 207. sqq. Iam vero hoc quoque luce clarius est apud Strabonem in ξριν διαιτῶντων latere ἐριδαντέων et totum locum sic in integrum restitui oportere, ut scribatur: οὐχ ὁρᾶν Φησὶ πῶς ἂν εἰς πράγμα TI κατασρέφοι ἢ ζήτησις αὕτη ἀλλὰ μόνον ἐριδαντέων καὶ ἱμαντελικτέων κατὰ Δημόκριτον εἶναι. Pro εἰς πράγμα τι κατασρέφει in vicinia bis dixit εἰς πραγματικὸν τι κατασρέφειν, quod est plane idem.

Neque nunc difficile est Strabonis manum reperire in sqq.

πότερον οὖν οἱ πρῶτοι διορίσαντες τὰς τρεῖς (ἡπείρους), ἵνα ἀπὸ τῶν ἐσχάτων ἄρξωμαι, ΔΙΑΙΤΩΝΤΕΣ τὴν ἔριν μὴ κατὰ Δημόκριτον ἀλλὰ κατ' αὐτόν κτέ. Estne perspicuum olim scriptum fuisse: ἐριθύνται ὄντες μὴ κατὰ Δημόκριτον κτέ.?

Strabo fatetur pag. 66. πολλοὺς καὶ τῶν Ἑλλήνων εἶναι κακοὺς καὶ τῶν βαρβάρων ἀσείους, καθάπερ Ἰνδοὺς καὶ ἈΡΙΑΝΟΥΣ, ἔτι δὲ Ῥωμαίους καὶ Καρχηδονίους οὕτω θαυμαστῶς πολιτευομένους. Quam indigni sint hoc honore Ariani Meineke ex ipso Strabone pag. 130 ostendit: χώρα συχνὴ Φαύλως οἰκουμένη διὰ λυπρότητα ὑπ' ἀνθρώπων τελείως βαρβάρων· καλοῦσι δ' Ἀριανούς. Itaque Armenios substituebat. Res ipsa declarat Αἰγυπτίους nominari debuisse, quos Strabo laudat et alibi passim et pag. 103.

Pag. 70. περὶ ὧν ἕτερος τὸν ἕτερον ἐλέγχει, nisi articulum addideris inepte dictum erit. Scribe igitur: Ἄτερος τὸν ἕτερον. Eodem modo et alibi peccatum.

Pag. 73. τὴν Ἀρίαν εὐοινίαν ὑπερβάλλειν, ἐν ᾗ γε καὶ εἰς τριγΟΝΕΙΑΝ παραμένειν ἐν ἀπιττώτοις ἄγγεσι τὸν οἶνον. Legendum εἰς τριγΟΝΙΑΝ, sic enim in tali re[dici consuetum est, sive de hominibus sermo est, sive de vino. Strabo pag. 179. διὰ τριγωνίας ἐκ πολιτῶν γεγονώς. et pag. 190. μέχρι τριγωνίας. et pag. 516. de hac ipsa regione dicit: εὐοινεῖ δὲ σφόδρα ἡ γῆ· καὶ γὰρ εἰς τριγωνίαν παραμένει ἐν ἀπιττώτοις ἄγγεσιν.

Pag. 78. ἡ ἐξῆς ἔφοδος ἐκ μὴ διδομένου λήμματος οὐκ ἂν ἐπεραίνετο. Leg. ἐπέραινε. Certo enim et constanti usu in ea re περαίνειν ponitur et οἱ περαίνοντες λόγοι. Περαινεσθαι in foeda libidine usurpatur. Unde iocum ex ambiguo quaesivit philosophus apud Lucianum XXXVII. 15. νεανίσκου ὠραίον ἐρεσχηλοῦντος αὐτόν καὶ προτείνοντος ἐρώτημά τι σοφισικὸν καὶ κελεύοντος εἰπεῖν τοῦ συλλογισμοῦ τὴν λύσιν· ἐν, ἔφη, οἶδα, τέκνον, ὅτι περαίνει. vid. Var. Lectt. pag. 40.

STRABO pag. 80. ἀπὸ — Περσεπόλεως καὶ τῶν ὀρίων τῆς Περσίδος. Pro καὶ reponunt μέχρι, at tu ἕως rescribe, quod cur

perierit vides. cf. pag. 21. τὰ περὶ τὴν Λυκίαν ἕως Πισιδίας, et alibi saepius.

Pag. 87. Φήσας εἰ μὲν παρὰ μικρὰ διαστήματα ὑπῆρχεν ὁ ἐλέγχος συγγνώμῃ ἂν [ἦν]. Expunge molestum ἦν, quod verborum compositionem vitiat. Dixit se veniam daturum fuisse.

Pag. 90. κελεύει ἡμᾶς τοῖς ἀρχαίοις πίναξι προσέχειν δεομένοις παμπόλλῃ τινὶ μείζονος ἐπανορθώσεως ἢ ὁ Ἐρατοσθένους προσδεῖται. Imo vero quam quā Eratosthenis tabula indiget, ἢ ἩC ὁ Ἐρατοσθένους κτέ.

Pag. 96. διόπερ οὐλότριχας — καὶ προχειλοῦC καὶ πλατύρινας γεννᾶσθαι. Graphice Mauros describit sed barbarum est πρόχειλος. Nihil aliud ex τὸ χειλος nasci potuit quam προχειλής, quamobrem προχειλεῖς restituendum. Ex neutris in — OC exeuntibus formatur ingens adiectivorum copia, quae sine ulla exceptione omnia in — ἡC terminantur.

Pag. 101. ὁ δὲ γνωρίσας οὐχὶ θαυμαστός; ὁ δὲ πιτεύσας οὐ θαυμασιώτερος; Comparativus demonstrat θαυμάσιOC esse emendandum. Θαυμάσιος ironicum est et habet lenem et urbanam derisionem, ut in ὦ θαυμάσιε. Hinc intelligimus Strabonem pag. 100. pro θαυμαστός δὴ κατὰ πάντα ἐστὶν ὁ Ποσειδώνιος, scripsisse θαυμάσιος.

Post pauca legitur: ἀλλ' οὐκ ἐξON ἦν ἄνευ προσταγματος ἐξ Ἀλεξανδρείας ἀνάγεσθαι. Scrib. οὐκ ἐξῆν.

Pag. 102. laudatur Posidonius quod recte demonstravit τὸ ἐξαίρεσθαι τὴν γῆν ποτὲ καὶ ἰζήματα λαμβάνειν καὶ μεταβολὰς τὰς ἐκ τῶν σεισμῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν παραπλησίων. Laudatur quod fieri posse dixit ut Platonis insula Atlantis non sit purum putum commentum (πλάσμα), καὶ τοῦτο οἶεται βέλτιον εἶναι λέγειν ἢ διότι ὁ πλάσας αὐτὴν ἠφάνισεν ὡς ὁ ποιητὴς τὸ πᾶν Ἀχαιῶν τεῖχος. Tangitur his Aristoteles, ut apparet pag. 598. νεωστὶ γὰρ γεγενῆσθαι Φησὶ τὸ τεῖχος (ἢ οὐδ' ἐγένετο, ὁ δὲ πλάσας ποιητὴς ἠφάνισεν, ὡς Ἀριστοτέλης Φησὶν). Apertum est ex

his Aristotelem fabulam de Atlantide totam a Platone fictam esse existimare eamque ut alia quaedam Platonis *τερετίσματα* suaviter ridere, et dixisse, quemadmodum Homerus τὸ τῶν Ἀχαιῶν τεῖχος πλάσας ἠφάνισεν, sic Platonem Atlantidis insulam *finxisse primum* de nihilo et deinde *fluctibus obruisse*. Utrius sententia sit sanior, Posidonii an Aristotelis, non credo esse valde obscurum.

Sequitur: εἰκάζει δὲ καὶ τὴν τῶν Κίμβρων καὶ τῶν συγγενῶν ἐξανάσασιν ἐκ τῆς οἰκείας γενέσθαι κατὰ θαλάττης ἔφοδον οὐκ ἀθρόαν συμβᾶσαν. Qui hunc locum compararunt cum pag. 293. obliti sunt de qua re agatur. Posidonius multis exemplis declaravit saepe fieri aut terrae motu aut similibus quibusdam causis ut terra in altum extollatur, vel consadat, vel huiusmodi magnae mutationes et rerum conversiones fiant. Commemorat Platonis Atlantidem, quam dicit non esse dissimile veri fluctibus submersam et plane obrutam fuisse. Deinde de Cimbris loquitur, nempe ut pateat migrasse eos ex avitis sedibus maris repentino impetu coactos. Quo pacto igitur in hac sententiarum coniunctione scribere potuit id quod docti suspicantur, Cimbro non vim aquarum effugisse, sed latrocinandi causa regiones longe dissitas petivisse. Pugnat id cum Strabonis manifesta sententia. Aliud igitur quaerendum. In libris quod est, lacuna laborat sic fere supplenda:

γενέσθαι κατὰ θα
λάττης ἔφοδον οὐ κ
(κατὰ τὸ εἰωθὸς ἄλλ')
ἀθρόαν συμβᾶσαν.

haec demum cum Strabonis argumentatione bene coeunt et coniectura Posidonii pag. 293 alio spectat, nempe ut ostendat τοὺς Κίμβρους et τοὺς Κιμμερίους τοὺς περὶ τὴν Μαιῶτιν non esse diversos nomine tantum leviter mutato.

Sed gravissimum omnium vitium obsidet ea quae continuo sequuntur. Pōnit τὸ τῆς οἰκουμένης μῆκος esse ἑπτὰ πού μυριάδων σταδίων — ὥστε (φησὶν) ἀπὸ τῆς δύσεως ΕΤΡΩΙ πλέων ἐν τοσαύταις μυριάσιν ἔλθοι ἂν εἰς Ἰνδοὺς. Interpretes nil suspicantur mali et bona fide vertunt: „itaque ab occasu EURO spirante

navigans tantum spatium ad Indos pervenire.” Olim sensit vitium Bakius meus *de Posidon.* pag. 91. „*Quis umquam ab occidente EURO navigavit? Repone Ζεφύρω.*” Posidonius ipse id sciebat optime, qui ex Hispania traiciens in Italiam Euro reflante tres menses in hoc itinere consumsit, ut ipse testatur apud Strabonem pag. 212. Sed Ζεφύρω non est vera lectio; plane enim otiosa est et inutilis Zephyri in ea re commemoratio. Aliud quid latet. In libris est *εὐρωι πλέων, εὐρος πλέων, εὐρο πλέων.* Scripserat Strabo ut in tali re solet: *ὥς ἀπὸ τῆς δύσεως ΕΥΘΥΠΛΟΩΝ* (*εὐθυπλοῶν*) — *ἐλθοῖς* (vel *ἐλθοι ἂν TIC*) *εἰς Ἰνδοῦς.* Qui Strabonem lectitarunt meminerunt quam saepe *εὐθυπλοία* et *εὐθυπλοεῖν* in simili argumento dicat, ut pag. 493. *διέχει δὲ — εὐθυπλοοῦσι δισχιλίους σταδίους.* et pag. 595. *ἔστι δὲ τὸ μῆκος — εὐθυπλοούντων ἐξήκοντα σταδίων,* et sic nihil difficultatis superest.

STRABO pag. 102. *θετικὴν ποιοῦμενος τὴν ζήτησιν πρὸς οὐδὲν χρησίμῳ.* Gracii constanter dicebant *πρὸς οὐδὲν χρήσιμον,* et Strabo loquitur ut omnes solebant.

Admirabilis est Madvigii emendatio pag. 110. *ἀνατέλλοντα μὲν γὰρ ὁρᾷ ἥλιον —, τίνα δὲ τρόπον οὐκ ἐπισκοπεῖ. — τάχα δ' ἐπισκοποῖ* (meliores libri *ἐπισκοπεῖ*) *μὲν ἂν τι, δόξει δ' ἐν τοῖς μαθηματικῶς λεγομένοις.* Felici acumine hinc eruit: *τάχα δ' ἐπισκοπεῖ μὲν, ἀντιδοξεῖ δὲ τοῖς μαθηματικῶς λεγομένοις.* Trita verba sunt *ὁμολογεῖν* et *ἀντιδοξεῖν.*

Pag. 116. *τὴν Βρεττανικὴν ἔχειν δυνάμενοι Ῥωμαῖοι κατεφρόνησαν. — πλέον γὰρ [ἂν] τῶν τελεῶν δοκεῖ προσφέρεσθαι νῦν ἢ ὁ φόρος δύνΑΤΑΙ συντελεῖν.* Rectissime ἂν expunxerunt, sed non senserunt in vicinia cum sententiae damno ἂν desiderari. Leg. *ἢ ὁ φόρος δύνΑΙΤ' ἂν συντελεῖν.* Idem error in eadem re commissus est pag. 200. *τοῦλάχιστον μὲν γὰρ ἐνδὲς τάγματος χρήζοι ἂν (Britannia) καὶ ἵππικου τινὸς ὥς καὶ φόρους ἀπάγεσθαι παρ' αὐτῶν, εἰς ἴσον δὲ καθίστατο ΠΑΝ τὸ ἀνάλωμα τῇ στρατιᾷ τοῖς προσφερομένοις χρήμασι.* Rectissime Kramer. emendavit *καθίσταΙΤ' ἂν τὸ ἀνάλωμα.*

STRABO pag. 121. ὅπερ εἶπε Δημοσθένης ἐπὶ τῶν περὶ Ὀλυμπον (πόλεων), ἃς οὕτως ἠφανίσθαι Φησὶν ὥς μὴδ' εἰ πώποτε ὤκισθησαν γινῶναι ἂν τινα ἐπελθόντα. Mendosum est ὤκισθησαν. Demosthenes pag. 117. 20. δύο καὶ τριάκοντα πόλεις ἐπὶ Θράκης ἐῷ, ἃς ἀπάσας οὕτως ὠμῶς ἀνῆρκεν (ὁ Φίλιππος) ὥς μὴδ' εἰ πώποτ' ὤκισθησαν προσελθόντ' εἶναι ῥᾶδιον εἰπεῖν. Saepius ut in aliorum libris sic et apud Strabonem H et IC confunduntur. vid. Meinek. *Vindic.* pag. 60. ubi recte νυμφοσοληθείσας emendavit pro νυμφοσολικθείσας.

STRABO pag. 135. τὰ δ' ἐπέκεινα — οὐκέτι χρήσιμα τῷ γεωγράφῳ ἐσὶν. ὁ δὲ βουλόμενος καὶ ταῦτα μαθεῖν καὶ ὅσα ἄλλα τῶν οὐρανίων Ἰππαρχος μὲν εἶρηκεν, ἡμεῖς δὲ παραλείπομεν διὰ τὸ ΤΡΑΝΟΤΕΡΑ εἶναι τῆς νῦν προκειμένης πραγματείας, παρ' ἐκείνου λαμβανέτω. Cur se Strabo astronomica haec omittere scribit? An διὰ τὸ τρανότερα εἶναι, vel ἀτρανότερα aut ἀμαυρότερα, ut Madvigio videtur *Advers. Crit.* pag. 531? Nihil minus, sed quia ad rem suam nihil faciebant: οὐκέτι χρήσιμα τῷ γεωγράφῳ ἐσὶν. et post pauca: οὐδὲν ὄντας πρὸς τὴν γεωγραφίαν. Itaque corrigendum: διὰ τὸ ἈΛΛΟΤΡΙΑ εἶναι, quia sunt a proposito meo ALIENA.

Recurrit idem mendum in vicinis: ΤΡΑΝΟΤΕΡΑ δ' ἐστὶ καὶ τὰ περὶ τῶν περισκιῶν καὶ ἀμφισκιῶν καὶ ἑτεροσκιῶν, ἃ Φησι Ποσειδώνιος, ὍΜΩΣ γε καὶ τούτων τό γε τοσοῦτον ἐπιμνηστέον. Haec quoque a Strabonis consilio abhorrebant: Ἀλλότρια δ' ἐσὶν — ὁμῶς γε κτέ.

Scriba alias res agens facile potuit ΤΟΑΛΛΟΤΡΙΑ et ΤΡΑΝΟΤΕΡΑ inter se permutare.

Pag. 137. ἔχει δὲ σαδίων ἐξακισχιλίων ὁμοῦ τὸ μῆκος. Ut constanter σχεδόν τι Strabo scribit, sic et ὁμοῦ τι ubi *fere*, *propemodum* postulat sententia. Saepe ὁμοῦ τι in libris recte legitur, saepius τι negligenter ut h. l. omissum est. vid. pag. 190 et 358.

STRABO pag. 138. θύειν δ' οὐκ εἶναι νόμιμον οὐδὲ νύκτωρ ἐπιβαίνειν τοῦ τόπου. — ἀλλὰ τοὺς ἐπὶ θέαν ἤκοντας ἐν κόμῃ πλησίον νυκτερεύειν εἴτ' ἐπιβαλλεῖν ἡμέρας. Absurdum est

ἐπιβάλλειν, sed quid Strabo scripserit vides. Occupavit, ut nunc video, Müllerus emendare ἐπιβαίνειν ἡμέρας.

Pag. 139. σοφώτατοι δ' ἐξετάζονται τῶν Ἰβήρων οὗτοι (Turdetani) καὶ γραμματικῇ χρῶνται (id est *litterarum usum habent sive tenent scribendi artem*, γραμμάτων ἔμπειροί εἰσιν), καὶ τῆς παλαιᾶς μνήμης ἔχουσι συγγράμματα καὶ ποιήσεις καὶ νόμους ἐμμέτρους ἑξακισχιλίων ἐτῶν, ὥς Φασιν. Meineke: „*quis credat tanta antiquitate Iberos gloriosos esse? al scribendum sine dubio ἑξακισχιλίων ἐπῶν.*” Apud barbaros quidem in tali re gloriandi nec pudor nec modus est, neque cogitavit Meineke cur ὥς Φασι sit additum, quibus verbis satis indicat Strabo horum se nihil credere.

In eadem re Graeci non sunt multo saniores quam barbari. Plato in *Timaeo* pag. 23. κ. serio videtur credere sacerdotibus quibusdam Aegyptiis magna cum gravitate dicentibus: παρ' ἡμῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς γράμμασιν ὀκτακισχιλίων ἐτῶν ἀριθμὸς γέγραπται, et fabulam de insula Atlantide ex tam vetustis literarum monumentis ad Solonis aetatem propagatam et Posidonius et Strabo veram esse credebant. vid. Strabonem pag. 102.

Pag. 140. τὸ τῆς Φωσφόρου ἱερὸν, ἣν καλοῦσι ΛΟΤΚΕΜ ΔΟΤΒΙΑΝ. Retinuerat non semel, sed bis formam Latinam λοῦκεμ δουβίαμ. Divisim scribe pag. 213 Νόβουμ Κώμουμ.

STRABO pag. 142. τὸ περιττεῦον τῶν καρπῶν ἀπεμπολεῖται ῥαδίως. Faex Graeculorum dicebat ἀπεμπολεῖν, aut etiam peius ἀπεμπωλεῖν, de forma πωλεῖν cogitantes. Strabo ut omnes veteres ἀπεμπολεῖται dixerat.

Pag. 144. de Turdetanorum opibus Strabo: καὶ κηρὸς δὲ — ἐξάγεται καὶ κόκκος πολλὴ καὶ μίλτος οὐ χεῖρων τῆς Σινωπικῆς [γῆς]. Dele γῆς, nam cogitando supplendum μίλτου, ut recte post pauca scribitur: οὐ χεῖρων τῆς Ποντικῆς.

In vicinia quis credat Strabonem scribere potuisse: ἄφθονος δὲ καὶ βοσκημάτων ἈΦΘΟΝΙΑ παντοίων? at tu corrige: ἄφθονος — ΦΟΡΑ παντοίων. Compara pag. 145. Φορᾶς τῆς βαλάνου γενομένης Φορὰν καὶ τῶν θύνων εἶναι. et pag. 197. de Druidis:

Δρυῖδαι δὲ — δικαιοτάτοι νομίζονται, — τὰς δὲ Φονικὰς δίκας μάλιστα τούτοις ἐπετέτραπτο δικάζειν. ὅταν τε Φορὰ τούτων ἢ Φορὰν καὶ τῆς χώρας νομίζουσιν ὑπάρχειν. Mirifico errore Meineke Φορὰ τούτων ita accepit quasi esset Φορὰ τῶν Φονικῶν δικῶν. Τούτων est τῶν Δρυῖδων, ut apud Demosthenem noto loco Φερὰ προδοτῶν.

Praeterea flagitante sententia lege νομίζουσιν ὑπάρχειν.

Deinde quae de *cuniculis* scribit, quos scite γεωρύχους λαγιδέας appellat, componenda sunt cum Polybii et Posidonii testimoniis apud Athenaeum pag. 400 sqq.

In loco de cuniculorum venatione leve vitium adhaesit. Editur: γαλᾶς ἀγρίας Φιμώσαντες παρίασιν εἰς τὰς ὀπάς. imo vero παριᾶσιν, ne ipsi venatores in cuniculorum subterraneas latebras introiisse dicantur.

Strabo pag. 145. ad Carteiam pisces ingentes capi narrans addit: ἐν δὲ τοῖς ἐξωτέροις τόποις καὶ μείζους ὀγδοήκοντα μνῶν τὴν σμύραιναν καὶ τὸν γόγγρον, ταλαντιαῖον δὲ τὸν πολύποδα. Intelligisne quid sit μείζους ὀγδοήκοντα μνῶν? Non opinor, quia non de *magnitudine* piscium sed de *pondere* sermo est, ut in ταλαντιαῖον δὲ τὸν πολύποδα. Scriptum erat ὍΓΔΟΗΚΟΝΤΑΜΝΩΝ, quod male divisim scripserunt ὀγδοήκοντα μνῶν quum uno verbo ὀγδοηκοντάμνων scriptum oporteret, ut δίμνων, τρίμνων, δεκάμνων, εἰκοσίμνων. Deinde, ut fit, error errorem peperit et μείζους est a correctore interpolatum.

Pag. 146. οὐχ ἦκιστα [ἀλλὰ καὶ μάλιστα] ἀποδέξαιτ' ἂν τις — τὸ περὶ τὰς μεταλλείας εὐφυές. Sine mora delendum insulsum emblemata. Perinde est ac si diceretur: μάλιστα ἀλλὰ καὶ μάλιστα, namque inter μάλιστα et οὐχ ἦκιστα nullum prorsus discrimen est.

Multa eorum quae Strabo h. l. ex Posidonio descripsit, etiam a Diodoro ex eodem descripta sunt omisso nomine libro V et nonnulla indidem Athenaeus expromsit: quibus omnibus inter se comparatis Strabonis oratio hic illic emendatior fieri poterit. Athenaeus scribit pag. 233. B. τὸ μέντοι γε πολὺ τούτου βαθείαις καὶ κακοπάθοις (κακοπαθέσι) μεταλλείαις εὕρεσκειται κατὰ τὸν

Φαληρέα Δημήτριον ἐλπίζουσης τῆς πλεονεξίας ἀνάξειν ἐκ τῶν μυ·
 χῶν τῆς γῆς αὐτὸν τὸν Πλούτωνα· χαριεντιζόμενος γοῦν Φησὶν ὅτι
 „πολλάκις καταναλώσαντες τὰ Φανερά τῶν ἀδύλων ἕνεκα ἃ μὲν
 ἔμελλον οὐκ ἔλαβον, ἃ δ' εἶχον ἀπέβαλον, αἰνίγματος τρόπον
 ἀτυχοῦντες.” Strabo pag. 147. παρατίθῃσι (Posidonius) τὸ τοῦ
 Φαληρέως ὅτι Φησὶν ἐκεῖνος ἐπὶ τῶν Ἀττικῶν ἀργυρείων οὕτω
 συντόνως ὀρύττειν τοὺς ἀνθρώπους ὥς ἂν προσδοκῶντων αὐτὸν ἀνά-
 ξειν τὸν Πλούτωνα. Haec quidem sana sunt sed vitium conce-
 perunt vicina: ἐκείνοις μὲν (Atheniensibus) αἰνίγματι εἰοικέναι τὴν
 μεταλλείαν· ὅσα μὲν γὰρ ἀνέλαβον, Φησὶν, οὐκ ἔλαβον, ὅσα δὲ
 εἶχον ἀπέβαλον. Sensu cassa haec sunt, sed vera lectio ab
 Athenaeo sumenda: ὅσα μὲν γὰρ ἙΜΕΛΛΟΝ οὐκ ἔλαβον.

Post pauca scribit Strabo: τὴν δὲ γῆν ταύτην φέρειν τοὺς πο-
 ταμούς· τὴν δὲ σκαλίσαι τὰς γυναικας διαμώσας πλύνειν ἐν ἡθητη-
 ρίοις πλεκτοῖς * ἐπὶ κίσην. Boni libri πλεκτοῖς επιπιστην sine
 sensu, sed nihilo melius est ἐπὶ κίσην, quod docti homines
 reposuerunt. Posidonius apud Athenaeum l. l. dicit: τὰ ποτά-
 μια τὰ τυχόντα ψήγματα χρυσοῦ καταφέρει καὶ ταῦτα γυναικες
 καὶ ἄνδρες ἀσθενεῖς τὰ σώματα σὺν ταῖς ἄμμοις ὑποψήχοντες
 διισᾶσι καὶ πλύναντες ἄγουσιν ἐπὶ τὴν χώνην. Itaque Straboni
 redde: πλύνειν ἐν ἡθητηρίοις πλεκτοῖς (εἴτα ἄγειν) ἐπὶ ΤΗΝ
 ΧΩΝΗΝ.

Quod scribit Strabo ibid. τούτοις δὲ ὑπεράγαν λυσιτελεῖ (εἶναι
 τὴν μεταλλείαν. male Meineke λυσιτελεῖν)· τοῖς μὲν χαλκουργοῖς
 τέταρτον μέρος ἐξάγουσι τῆς γῆς τὸν χαλκὸν, τῶν δὲ ἀργυρεού-
 των τῶν ιδιωτῶν ἐν τρισὶν ἡμέραις Εὐβοϊκὸν τάλαντον ἐξαίρουσιν,
 apud Diodorum sic scribitur V. 36. οἱ μὲν ἐργαζόμενοι τὰ χαλ-
 κουργεῖα τὸ τέταρτον μέρος χαλκοῦ καθαροῦ ἐκ τῆς ὀρυττομένης
 γῆς λαμβάνουσι, τῶν δ' ἀργυρεούτων τινὲς ιδιωτῶν ἐν τρισὶν ἡμέ-
 ραις Εὐβοϊκὸν ἐξαίρουσι τάλαντον. unde Straboni reddidit Mei-
 neke: τῶν δὲ ἀργυρεούτων τισὶν ιδιωτῶν.

Mendosa est in proximis Strabonis oratio haec: καὶ πρὸς τοὺς
 ἐν αὐταῖς ἀπαντῶντας ποταμούς πολλάκις τοῖς Αἰγυπτίοις ἀναν-
 τλούντων κοχλίαις. De eadem re Diodorus V. 37. ἐνίοτε δὲ καὶ
 κατὰ βάθος ἐμπύπτουσι ποταμοῖς βέουσιν ὑπὸ τὴν γῆν. — ἀπαρύ-
 τουσιν γὰρ τὰς ῥύσεις τῶν ὑδάτων τοῖς Αἰγυπτιακοῖς λεγομένοις
 κοχλίαις, οὓς Ἀρχιμήδης ὁ Συρακόσιος εὗρεν ὅτε παρέβαλεν εἰς
 Αἴγυπτον. Nisi complura apud Strabonem exciderunt restitui

poterit sententia si πρὸς expunxeris, ut coniungantur καὶ τοὺς ποταμοὺς — ἀναντλούντων.

Apud Strabonem pag. 149. egregie Madvigius *Adv. Crit.* pag. 532. in loco conelamato insperatam lucem nobis attulit supplendo lacunam in hunc modum: — τῶν ἐκ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου περιγενομένων. (Τῶν γὰρ Τρωϊκῶν χρονίων γενομένων) καὶ ἐπ' ἴσης κακωσάντων τοὺς τε πολεμηθέντας καὶ τοὺς ἐλόντας τὴν Τροίαν — συνέβη τοῖς τε περιλειφθεῖσι — ΚΑΤΑ ληθείας τρέπεσθαι καὶ τοῖς Ἑλλήσιν.

Pag. 150. συνέβη τοῖς περιλειφθεῖσιν ἀπελθοῦσιν ἐκ τῶν κινδύνων ΚΑΤΑ ληθείας τρέπεσθαι. Mendosum est κατὰ. Usitatum est et caeteris et Straboni dicere ΠΡΟC vel ἘΠΙ ληθείας τρέπεσθαι, ut pag. 193. ἐπὶ ληθείαν τραπέσθαι. pag. 180. τετραμμένων ἤδη πρὸς πολιτείας καὶ γεωργίας. et sic alibi passim.

Pag. 155. αἱ γυναῖκες δὲ ἐν — ἀνθιναῖς ἐσθήσεσι διάγουσιν. Tralaticium in libris mendum hoc est ut ἘCΘΗCΙ convertatur in formam *barbaram* ἐσθήσεσι. ut in Lucae *Euang.* XXIV. 4. et alibi passim.

Pag. 158. καὶ λιμένα καὶ λίμνη κεκόσμηται (Carthago nova) καὶ τοῖς [τῶν ἀργυρίων] μετάλλοις, περὶ ὧν προειρήκαμεν. Graecum est τὰ ἀργυρεῖα, τὰ χρυσεῖα *argenti fodinae*, *auri fodinae* et sim., sed nemo τὰ τῶν ἀργυρείων μέταλλα umquam dixit vel dicere potuit. Ἀργύρου et χρυσοῦ μέταλλα recte dicitur, sed ἀργυρείων μέταλλα absurdum est. Itaque dele ineptum emblemata et nihil desiderabis in verbis: τοῖς μετάλλοις, περὶ ὧν εἰρήκαμεν.

Pag. 162. τὸ δὲ τελευταῖον οἱ Νομαντῖνοι πολιορκούμενοι Διεκατέρησαν πλὴν ὀλίγων τῶν ἐνδόντων τὸ τεῖχος. Sine controversia mendosum est διεκατέρησαν. Itaque Meineke ἈΠεκατέρησαν reponerat; sed ἀποκατερεῖν certo et constanti et frequentissimo usu de iis dicitur qui *sua sponte cibo abstinent et vita inedia finiunt*. Historia Numantinorum postulat ut rescribatur: οἱ Νομαντῖνοι — λιμῶ διεφθάρησαν, et sic demum intelligitur πλὴν ὀλίγων.

Scribit STRABO de Celtiberis pag. 163. ἄγριοι οἱ κατὰ κώμας οἰκοῦντες — αἱ δὲ πόλεις ἡμεροῦσιν οὐδ' αὐταὶ (leg. αὐταὶ) βᾶδ'ως. Frustra Madv. Adv. 534. coniecit εὐημεροῦσιν. Ἡμεροῦσιν enim non accipitur pro ἡμεροῦνται sed pro ἡμέρους ποιοῦσιν. De feritate morum Strabo loquitur: „rustici (inquit) *ἐπὶ ἀγροῦς καὶ πόλεως nec ipsae emolliunt mores.*” Praeterea εὐημερεῖν de oppido non dicitur. Homines εὐημεροῦσι qui *populo placent*, oratores, poëtae, histriones.

Passivum ἡμεροῦσθαι legitur pag. 126. καὶ τὰ Φαύλως οἰκούμενα καὶ ληστρικῶς ἡμεροῦται.

Pag. 166. ἡ δὲ λοιπὴ (Ἰβηρία) Καίσαρος ἐστὶ πέμπονται δ' Ἀπ' αὐτοῦ δύο πρεσβευταί. Pessime sic editur pro Ἐπ' αὐτοῦ. Passim sic in Strabone peccatur, et nonnumquam contra. Vid. pag. 182. γυμνοῦσθαι καὶ ὅπλων καὶ ἐσθῆτος Ἀπὸ τῆς ἐμπνοῆς. pag. 244. Φθειρομένους Ἀπὸ τῶν ἀναφερομένων ἀέρων. pag. 248. Ἀπὸ δὲ τοῦ ἥχου τοὺς ἐν τῇ ἡπείρῳ Φεύγειν. Contra pag. 271. ὠνομάσθαι δ' Ἐπὶ Ἀμφιλόχου male pro ἀπό. Sexcenties alibi sic peccatur.

Pag. 170. ἐνταῦθα δὲ θύσαντας μὴ γενομένων καλῶν τῶν ἱερῶν ἀνακάμψαι πάλιν. et post pauca: μὴ γενομένων δὲ πάλιν καλῶν τῶν ἱερῶν ἐπανελθεῖν οἴκαδε. Bis reponendum ἱερῶν pro ἱερείων. Solemnis haec et perfrequens in libris confusio est. Est tamen aliquid inter *sacra* et *victimae*. cf. Nov. Lectt. pag. 477. et 736.

Pag. 175. πλημμυρεῖν γὰρ ἔσθ' ὅπου τε καὶ χωρὶς ὀμβρῶν καὶ χιόνων. Expungi volunt τε, at tu scribe ἔσθ' ὅτε, *nonnumquam, interdum*, idem quod ἐνίοτε. Non est huius loci *alicubi* ἔσθ' ὅπου.

STRABO pag. 176. scribit praeter Aquitanos reliquos Gallos non esse omnes ὁμογλώττους ἀλλ' ἐνίοις μικρὸν παραλλάττοντας ταῖς γλώτταις· καὶ πολιτεία δὲ καὶ οἱ βίοι μικρὸν ἐξηλασμένοι εἰσίν. Scribendum: — γλώτταιC. Αἱ πολιτεῖαιC δὲ καὶ οἱ βίοιC. Molestum καὶ ortum est ex ICAI. Requiritur pluralis et articulus abesse non potest.

STRABO pag. 180. de aquis Sextiis scribit: Σέξιτιος — κτίσας πόλιν ὀρώνυμον ἑαυτοῦ τε καὶ τῶν ὑδάτων τῶν θερμῶν. Pro Ὀμώνυμον legendum Ἐπώνυμον, ut pag. 185. ὁ Ὀξύβιος λιμὴν ἐπώνυμος τῶν Ὀξύβιων Λιγύων, et alibi passim. Facillime distinguuntur ὀμώνυμος et ἐπώνυμος vel hoc indicio quod ὀμώνυμος ex rei natura *dativum* postulat, ἐπώνυμος *genitivum*. Quam facile haec confundantur ostendet Meineke *Vindic.* pag. 197. Sic et pag. 544 mendose editur: ὀμώνυμος τῆς Συμφικυΐας Ἀμαστρίσ pro τῇ συμφικυΐᾳ.

Pag. 180. συχνὰ τῶν ἀκροθινίων, ἃ ἔλαβον καταναυμαχοῦντες Ἄει τοὺς ἀμφισβητοῦντας τῆς θαλάττης ἀδίκως. Non est simile veri Massilienses in omnibus proeliis navalibus contra omnes *semper* victores fuisse. Transpone *ἀει* in hunc modum: καταναυμαχοῦντες τοὺς Ἄει ἀμφισβητοῦντας. Saepe *ἀει* post articulum sic collocatum mutat sedem, ut ad Xenophontis *Cyropaediam* et ad Demosthenem ostendimus.

STRABO pag. 181. postquam dixit primum Massiliae, deinde per totam Galliam, studia literarum et eloquentiae florere scribit: σοφιστὰς γοῦν ὑποδέχονται τοὺς μὲν ἰδίᾳ, τοὺς δὲ * πόλεις * κοινῇ μισθοῦμενοι. Interpretes molestum πόλεις una litura delendum censuerunt, sed unde tandem irrepsisse putemus? Perit praepositionis sigla legendumque: τοὺς δὲ (κατὰ) πόλεις κοινῇ. Etiam apud Strabonem ea de causa κατὰ et πρὸς aut confunduntur inter se aut pereunt. Κατὰ πόλεις eo sensu et apud alios et apud Strabonem frequens est.

Pag. 182. ἅπαντα μὲν οὖν — ἡ χώρα προσήνεμός ἐστι, διαφερόντως δ' εἰς τὸ πεδίον τοῦτο τὸ μελαμβόρειον καταγίγει πνεῦμα βίαιον καὶ φρικῶδες. Φασὶ γοῦν σύρεσθαι καὶ κυλινδεῖσθαι τῶν λίθων ἐνίοις, κατακλᾶσθαι δὲ τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τῶν ὀχημάτων καὶ γυμνοῦσθαι καὶ ὅπλων καὶ ἐσθῆτος ἀπὸ (leg. ὑπὸ) τῆς ἐμπνοῆς. Alienum est a loci sententia κατακλᾶσθαι *frangi*, *comminui*, requiritur manifesto *deici*, *praecipitem dari*; itaque κατασπᾶσθαι rescribendum.

Eundem auctorem, quem Strabo, sequitur in ea re Diodorus Siculus V. 26. sed nihil est in eo auxilii, ubi scribit: πνεῖν

εἰώθασιν ἄνεμοι τηλικαύτην ἔχοντες σφοδρότητα καὶ δύναμιν κτί.
— καθόλου δὲ καταγιγίζοντες λάβρως ἀρπάξουσιν ἀπὸ μὲν τῶν
ἀνδρῶν τὰ ὄπλα καὶ τὰς ἐσθῆτας, ἀπὸ δὲ τῶν ἵππων τοὺς ἀνα-
βάτας. Sed nihil teste opus; κατασπᾶν est in ea re proprium
et saepius eo sensu apud Strabonem legitur, ut pag. 520. ἐὰν
ὕπ' ὀρνίθων κατασπωμένους ἀπὸ τῆς κλίνης ἴδωσιν.

Apud Strabonem pag. 183 in fragmento Aeschyli ad Herculem Prometheus ita dicit:

ἰδὼν δ' ἀμηχανοῦντά σ' ὁ Ζεὺς οἰκτερεῖ.

metrum manifesto corruptum est neque quidquam proficimus
coniectura Meinekii in *Vind. Strabon.* pag. 42.

ἰδὼν δ' ἀμηχανοῦντά CΕ Ζεὺς οἰκτερεῖ,

in quo similiter contra certam legem metricam a Porsono indagatam in quinta sede spondeus est. Suspicio dedisse poetam:

ἰδὼν δ' ἀμηχανοῦντά σ' οἰκτερεῖ πατήρ.

Adscripserat ad πατήρ nescio quis ὁ Ζεὺς, et hinc vitiosa scriptura orta est quum levis corrector pro οἰκτερεῖ ὁ Ζεὺς substituisset: ὁ Ζεὺς οἰκτερεῖ.

STRABO scribit pag. 187. *Nemausus habet ius Latii: itaque qui aediles aut quaestores Nemausi fuissent cives Romani fiebant; διὰ δὲ τοῦτο οὐδ' ὑπὸ τοῖς προτάγμασι τῶν ἐκ τῆς Ῥώμης στρατηγῶν ἐστὶ τὸ ἔθνος τοῦτο.* Codices ut solent πράγμασι pro προστάγμασι dederunt. Solemnia verba sunt εἶναι ὑπὸ ταῖς προστάγμασιν, ut εἶναι ὑπὸ ταῖς βάβδοις esse sub iure virgatum ¹⁾. Memorabilis locus est pag. 184. Ἀντίπολις — κριθεῖσα πρὸς τοὺς Μασσαλιώτας καὶ ἐλευθερωθεῖσα τῶν παρ' ἐκείνων προσταγμάτων. et pag. 197. νυνὶ δὲ προσέχουσι τοῖς τῶν Ῥωμαίων προσταγμασι, *nunc Romanorum imperio parent.*

Sed toto coelo diversum est quod legitur pag. 304. ἀσκήσει καὶ νήψει καὶ τῷ προσέχειν τοῖς ΠΡΑΓΜΑCIN ὀλίγων ἐτῶν μεγάλην ἀρχὴν κατεστήσατο καὶ τῶν δμῶν τοὺς πλείους ὑπέταξε τοῖς Γέταις, ubi Kramerus non satis hoc agens προστάγμασι

1) *Diod. Sic. XXXVII. 12. 3.* οὐ γὰρ εἴμι Ῥωμαῖος ἀλλ' ὕμοC ὕμῶν ὑπὸ βάβδοις τεταγμένος, ubi leg. ὁμαC ὕμῶν.

dedit. Quid sit προσέχειν τοῖς πράγμασιν et quam sit hoc utile illi, qui magno imperio velit potiri, vide apud Demosthenem pag. 41. 6. et 43. 14. Praeterea pro κατεκτήσατο iubente loci sententia repono κατεκτῆσατο.

Editur apud STRABONEM pag. 188. τοὺς θησαυροὺς τοὺς εὖρε-
θέντας παρ' αὐτοῖς (Tectosagis) ὑπὸ ΣΚΙπίωνος τοῦ στρατηγοῦ τῶν
'Ρωμαίων ἐν πόλει Τολώσῃ, et post pauca: προσαψάμενον δ' αὐτῶν
τὸν ΣΚΙπίωνα διὰ τοῦτο ἐν δυστυχίῃσιν καταστρέψαι τὸν βίον.
Notissimum est aurum Tolosanum „quod causa excidii Caepionis
exercituique eius postea fuit" Iustin. 32. 3. cf. Gell. N. A. 3. 9.
Notissima Q. Servilii Caepionis clades et calamitas. Itaque
nulla est dubitatio quin Strabo scripserit Καίπιωνος et Καίπιωνα.
Cur igitur non est receptum? quia „contra Codices consentientes
nomen illud inferre non licet" respondet Kramerus. Ain' vero?
Nonne omnes quibus utimur Strabonis Codices ex uno fluxerunt
eoque mendosissimo et mutilo? Nonne ingens est locorum nu-
merus apud Strabonem ubi certam librorum omnium labem
certa emendatione sanata[m] videmus? Quae est igitur haec male-
sana religio? Accedit quod pervulgata haec nominum confusio
est. Plutarchus in Lucullo cap. 27. ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἢ μετὰ
Σκηπίωνος ἀπώλετο στρατιὰ συμβαλοῦσα Κίμβροις, recte correxe-
runt μετὰ Καίπιωνος. et sic multis aliis locis. vide Sintenis. ad
Plutarchi Caton. min. cap. 1.

Simili errore pag. 140 in libris est Καίπιωνος πύργος, ubi
vera forma sine ulla librorum reverentia olim revocata est.

Pag. 189. τινὰ τῶν φορτίων πεζεύεται ταῖς ἀρμαμάξαις.
Strabo pro ἄμαξαι solet ἀρμαμάξαι dicere etiam de πλαυστρίαις,
quibus aut vinum aut aliae merces omne genus asportantur, ut
pag. 214. οἶνον ἐπὶ ξυλίνων πίθων ἀρμαμάξαις ἀναθέντες. et pag.
291. ταῖς ἀρμαμάξαις ἐπάρχυντες. et pag. 207. τὰ φορτία κομι-
ζουσιν ἀρμαμάξαις. Etiam de curribus, in quibus οἱ νομάδες
habitant, ut pag. 294. τοῖς γέρροις (cratibus) τῶν ἀρμαμαξῶν.
De plaustris etiam pag. 314 εἰς ἣν αἱ ἀρμαμάξαι κατάγονται.
Caeteri scriptores ἀμάξαι appellant, ut Diodorus Siculus V. 26.
ἀμάξαις κομίζοντες τὸν οἶνον. Ergo vitiose apud Strabonem edi-
tur pag. 307. ἐν ταῖς Ἀμάξαις ἐν αἷς διαιτῶνται, pro ἈΡΜΑμάξαις.

Pag. 194. τούτων δὲ (τῶν ἔθνων) ἐπιφανέστατόν ἐστι τὸ τῶν Ἀρουέρων καὶ τὸ τῶν Κερνούτων, δι' ὧν ἀμφοῖν ἐνεχθεῖς ὁ Λεῖγερ εἰς τὸν Ὠκεανὸν ἐξΕΙCI. Flumen in mare non ἐξέρχεται, sed ἐξίησι. quod repono.

Praeterea scribe ὁ Λίγερ, nam prima brevis est. Ubique apud Strabonem I et EI confunduntur, ut in Λεῖρις, Σεῖρις, Ὀσειρις, Ταπόσειρις, et contra.

Pag. 198. τὸ ἀπὸ τῆς μάχης ἀπιδόντας τὰς κεφαλὰς τῶν πολεμίων ἐξάπτειν ἐκ τῶν αὐχένων τῶν ἵππων, κομίσαντας δὲ προσπατταλεύειν * τὴν θέαν τοῖς προπυλαίοις. Φησὶ γοῦν Ποσειδώνιος αὐτὸς ἰδεῖν ταύτην πολλάκις. Transpone in hunc modum: προσπατταλεύειν τοῖς προπυλαίοις. Φησὶ γοῦν Ποσειδώνιος αὐτὸς ἰδεῖν ταύτην τὴν θέαν πολλάκις. Eadem narrat Diodorus V. 29. τῶν δὲ πεσόντων πολεμίων τὰς κεφαλὰς ἀφαιροῦντες περιάπτουσι τοῖς αὐχέσι τῶν ἵππων — καὶ τὰ ἀκροθίνια ταῦτα ταῖς οἰκίαις προσηλοῦσιν ὥσπερ ἐν κυνηγίαις τισὶ κεχειρωμένοι θηρία. Sine controversia haec et complura alia in libro V a Posidonio sumsit.

Pag. 199. καὶ τοῦτο δὲ τῶν θρυλουμένων ἐστὶν ὅτι πάντες Κελτοὶ ΦΙΛΟΝΕΙΚΟΙΤΕ εἰσὶ καὶ οὐ νομίζεται παρ' αὐτοῖς αἰσχρὸν τὸ τῆς ἀκμῆς ἀφειδεῖν τοὺς νέους. Diu et multum me hic locus frustra torsit, nam quid dixerit Strabo satis perspicuum est, quo modo id dixerit e vocabulo corrupto elicere non possum. Locus ex Posidonii *Historiis* sumtus est. Praeter Strabonem duo alii scriptores eodem testimonio usi sunt sine nomine auctoris. Audi primum Athenaeum pag. 603. Α. Κελτοὶ δὲ τῶν βρβάρων καίτοι καλλίστας ἔχοντες γυναῖκας παιδικοῖς μᾶλλον χαίρουσιν ὥς πολλάκις ἐνίοις ἐπὶ ταῖς δοραῖς μετὰ δύο ἐρωμένων ἀναπαύσθαι. Audi nunc Diodorum V. 32. γυναῖκας δ' ἔχοντες εὐειδεῖς ἥκιστα ταύταις προσέχουσιν ἀλλὰ πρὸς τὰς τῶν ἀρρένων ἐπιπλοκάς ἐκτόπως λυστώσιν. εἰώθασιν δὲ ἐπὶ δοραῖς θηρίων χαμαὶ καθέυδοντες ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν παρακοίτοις συγκυλίσθαι. τὸ δὲ πάντων παραδοξότατον τῆς ἰδίας εὐσχημοσύνης ἀφροντισοῦντες τὴν τοῦ σώματος ὥρην εὐκόπως ἑτέροις προίενται καὶ τοῦτο αἰσχρὸν οὐχ ἡγοῦνται, ἀλλὰ μᾶλλον ὅταν τις αὐτῶν χαριζομένων μὴ προσδέξηται τὴν διδομένην χάριν ἄτιμον ἡγοῦνται. Vides ea quae Posidonius eleganti simplicitate enunciasset ab inepto scriptore

Diodoro turgida oratione depravari; παιδικοῖς μᾶλλον χαίρουσιν ille dixit, at Diodorus: πρὸς τὰς τῶν ἄρρένων ἐπιπλοκάς ἐκτόπως λυσσῶσιν, et similiter in reliquis. De Strabonis sententia igitur nulla esse potest dubitatio; si dixisset τῆς ὥρας (pro τῆς ἀκμῆς) ἀφειδεῖν nemini fuisset obscurum. Quid latet ergo in Φιλονεικοίτε; Frustra equidem quaesivi, quaerat alius, nam quod Meineke coniecit *Vind.* pag. 45. ἡδονικοί nemini placitum opinor.

Addo de eodem (nam vere θρυλούμενον est) testimonium Aristotelis *Polii.* II. 8. sic fere dicentis: οὐ γυναικοκρατοῦνται οἱ Κέλτοι ἀλλὰ Φανερώς (προ)τετιμῆκασι τὴν πρὸς τοὺς ἄρρενας συνουσίαν.

Pag. 203. κατέλυσαν ἅπαντας καὶ διέταξαν αὐτοὶ τὰς πολιτείας ἐπισήσαντες φόβον. Spernitur bona correctio in Aldinam recepta ἐπισήσαντες φόρον. Dici non potest ἐφιστάναι φόβον pro ἐμβάλλειν, sed φόρον ἐφιστάναι optime habet, ut pag. 821. ἀφήκεν αὐτοῖς καὶ τοὺς φόρους, οὓς ἐπέστησεν.

Pag. 206 inserte articulum: πάντας δ' ἐπώλησε Τερέντιος Οὐάρρων ὑπὸ δόρυ κατασφραγόμενος αὐτοὺς στρατηγός. Restitue naturae ordinem sic: ἐπώλησεν ὑπὸ δόρυ Τερέντιος Οὐάρρων Ὁ κατασφραγόμενος αὐτοὺς στρατηγός.

Pag. 206. τῆς δὲ πρὸς τοὺς Ἱταλιώτας τῶν ληστῶν τούτων χαλεπότητος λέγεται τι τοιοῦτον. Unde pendet τῆς χαλεπότητος? Non facile dixeris, nam periit vocabulum ex quo olim pendebat. Supple: CHMEION δὲ τῆς — χαλεπότητος.

Pag. 212. οἱ τὴν Ῥωμαίων ποτὲ ἐξ ἐφόδου καταλαβόντες Σένονες. Emendant: τὴν Ῥωμαίων ΠΟΛΙΝ pro ποτέ. Sed nemo sic loquitur, quemadmodum Latine non dicitur *urbis Romanorum*, sed *urbis Roma*. Itaque scribe τὴν Ῥώμην ποτέ. ut pag. 220. τοὺς ἐλόντας τὴν Ῥώμην Γαλάτας κατεπολέμησαν.

Pag. 214. θησαυρὸς γοῦν ἐν Δελφοῖς Σπινιτῶν δέκνυται. Vera lectio est Σπινιτῶν, ut apud Plinium: *oslium* (Padi) *Spineticum*. cf. pag. 421. Ut Αἰγίνα Αἰγινήτης, sic Σπῖνα Σπινήτης dicitur, et ut Αἰγινήτικὸς sic Σπινήτικὸς.

Pag. 215. revoca librorum scripturam *Φασί δέ τινα τῶν πάνυ γνωριζόμενων* ὡς εἴη *Φιλέγγυος* pro *γνωριζόμενον*, quae est infelix *Krameri* coniectura.

Turpe vitium haesit pag. 217. *πληροῦσι πέραν τοῦ μετρίου* pro *πέρα supra modum*. Sic et pag. 28 lege *πέρα τῶν Παιονικῶν ὁρῶν* pro *πέραν*.

Pag. 218. τοῦ δ' οἴνου τὸ πλῆθος (in Gallia cis Alpina) *μηνύουσιν οἱ πίθοι*. *Ξύλινοι γὰρ μείζους οἶκων εἰσίν*. Adde literulam ut fiat *μείζους οἰκιῶν*. *Dolia* sane erant ingentia, sed aedes Gallorum neque magnas admodum neque altas fuisse facile hinc intelligas.

STRABO pag. 220. (Romani) τοὺς μὴ μετέχοντας τῆς *ισονομίας* εἰς τὰς δέλτους *ἐξώριζον τῶν Κιριετανῶν*. imo vero τῆς *ισοπολιτείας*, ut pag. 210. ἀφ' οὗ μετέδωσαν *Ῥωμαῖοι τοῖς Ἰταλιώταις τὴν ἰσοπολίτειαν*, et alibi saepius. Perinde est autem apud scriptores huius aetatis *πολίτειαν* et *ισοπολίτειαν* dicere. Veteres constanter *πολίτειαν* appellant.

STRABO pag. 220. Ἀγυλλὰ γὰρ ὀνομάζετο τὸ πρότερον ἢ νῦν *Καιρέα*. leg. ἢ νῦν *Καῖρε*, „quae nunc Caere.”

Post pauca: *δεξάμενοι τὸν οἰωνὸν οἱ Τυρρηνοὶ ΤΟΤΤΟΝ ἀλοῦσαν τὴν πόλιν μετωνόμασαν*. Haerent in τούτῳ, at tu rescribas *τοῦτο ἵος nomine*.

De mancipiis ex Corsica Romam adductis scribit STRABO pag. 224. ἡ γὰρ οὐχ ὑπομένουσι ζῆν ἢ ζῶντες ἀπαθεία καὶ ἀναισθησία τοὺς ὀνησάμενους ἐπιτρίβουσιν. Philosophorum est ἡ ἀπάθεια. Hemsterhusius in annot. Ms. „ἀπειθία legit *Eustath.* ad *Dion. Perieg.* vs. 458. *vid. I. Fr. Gronov. de Pec. Vet.* IV. pag. 324.” Vera forma est *ἀπειθεία*, idque sine mora restituendum.

Pag. 228. *τεκμήριον ἂν τις ποιήσαιτο ἀνδρείας καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς*. Ἀφ' ἧς ἀντέσχον μέχρι πρὸς τὸν παρόντα χρόνον. *Kramerus*: „ἀφ' *qui ferri possit non intelligo*.” Facile credo, sed Strabo dederat *ἴφ' ἧς*, ut dicitur *ὑφ' ἡδονῆς, ὑπὸ λύπης, ὑπὸ*

φόβου, ὑπὸ χαρᾶς et similia cum verbo neutro, ut in *Pluto*:
ὥς ἡδομαι καὶ τέρπομαι καὶ βούλομαι χορεῦσαι
ὕφ' ἡδονῆς.

STRABO pag. 230. ἀπὸ τριάκοντα ἢ τεσσαράκοντα μικρῶ πλειόνων τῆς Ῥώμης σαδίων. Expungunt τεσσαράκοντα, sed veram lectionem esse ἀπὸ τεσσαράκοντα ἢ μικρῶ πλειόνων arguunt sequentia: μεταξὺ γοῦν τοῦ πέμπτου καὶ τοῦ ἕκτου λίθου τῶν τὰ μίλια διασημαινόντων: nempe *ad quintum lapidem stadia sunt quadraginta*. Tum deleta praepositione legendum, *μίλια* σημαινόντων, non *διασημαινόντων*, quod unde irreperit vides.

Post pauca: οἱ ἱερομνήμονες θυσίαν ἐπιτελοῦσιν —, ἣν καλοῦσιν Ἀμβραουίαν, non sic, credo, appellabant, sed Ἀμβρουαλία.

Pag. 231. καταπλαγέντες τὴν ἀρετὴν τοῦ τοῦ Ῥωμύλου καὶ τῶν μετ' ἐκείνων βασιλέων, imo vero μετ' ἐκείνων.

Mira narrat Strabo p. 232. de literis Alexandri et Demetrii Poliorcetae ad Romanos datis, quos criminantur praedones Antiaties in Graeciam misisse. Negant eos oportere ἐν μὲν τῇ ἀγορᾷ Διοσκούρων ἱερὸν ἰδρυσαμένους τιμᾶν, — εἰς δὲ τὴν Ἑλλάδα πέμπειν τὴν ἐκείνων πατρίδα τοὺς λεηλατήσοντας. Transpone ΤΟΤΕ τὴν ἐκείνων πατρίδα. Non facile credam Demetrium Poliorcetam, nedum Alexandrum, scivisse templum Castoris esse in foro Romano.

Pag. 235. de aedificiis in urbe Roma: — πρὸς τὰς οἰκοδομίας, ἃς ἀδιαλείπτους ποιοῦσιν αἱ συμπτώσεις καὶ ἐμπρήσεις καὶ μεταπράσεις. Optime Madvig. μεταπλάσεις. Nullam dubitationem relinquunt ea, quae continuo sequuntur: καὶ γὰρ αἱ μεταπράσεις (πλάσεις) ἐκούσιοι τινες συμπτώσεις εἰσὶ καταβλαλλόντων καὶ ἀνοικοδομούντων πρὸς τὰς ἐπιθυμίας ἕτερα ἐξ ἑτέρων.

Barbaram formam recepit Kramerus pag. 235. ubi *cohortes vigiliæ*, in quibus Latini Iuniani merebant, appellantur στρατιωτικὸν ἐκ τῶν ἀπελευθερίων. Quam primum revoca ἀπελευθερίων.

Pag. 236. τὸ Μαυσώλειον ἐπὶ κρηπίδος ὑψηλῆς λευκολίθου.
Leg. λευκοῦ λίθου. Post pauca: καὶ οὗτος λίθου λευκοῦ, et pas-
sim de marmoreis.

Pag. 239. ταῖς μὲν ἄλλαις πόλεσι [πλεῖστον] τὸ εὐερκὲς πρὸς
ἀγροῦ τίθεται, Πρηνεσίνοις δὲ συμφορὰ γεγένηται. Dele mo-
lestum et sensu vacuum πλεῖστον e dittographia natum.

STRABO pag. 242. κρείττων ὦν πάσης καὶ δρύζης καὶ ἐν ὀλίγῃ
σιτικῇ τροφῇ. Duarum literularum transpositio dabit veram
lectionem, quae haec est: ἐνὶ λόγῳ.

Pag. 245. τοιαῦτα μὲν οἱ πρὸ ἡμῶν ἐμυθολογοῦν, νυνὶ δὲ —
ἅπαντ' ἐκεῖνα Ἐφάνη μῦθος. Vera lectio est Ἀνεφάνη μῦθος.
Habet enim hoc verbum certam sedem in fraude vel errore pa-
refacto, et si quæ spes aut expectatio fefellit, ut in proverbio:
ἄνθρωποις ἡμῖν ὁ θεσσαυρὸς ἀναπέφηνεν. Lucianus in Timone
cap. 1 ἅπαντα γὰρ ταῦτα λῆρος ἦδη ἀναπέφηνε καὶ καπνὸς
ποιητικὸς ἀτεχνῶς ἔξω τοῦ πατάγου τῶν ὀνομάτων. Iocose Plato
de Rep. pag. 334. Α. κλέπτης ἄρα τις ὁ δίκαιος ἀναπέφηνται,
quod erat imprimis παράδοξον et præter expectationem omnium.

Pag. 248. τὸν Ἐπωμέα λόφον ἐν μέσῃ τῇ νήσῳ τινὰ γέντα
ὑπὸ σεισμῶν ἀναβαλεῖν πῦρ. Poëticum est τινάσσειν et γῆς τι-
νάκτωρ. Praeterea τιναγῆναι omnino non est Graecum sed
τιναχθῆναι. Vera lectio ex ipsis Codicibus sumi potest, nempe
ῥαγέγντα.

STRABO pag. 249. Sylla πολλαῖς μάχαις καταλύσας τὴν τῶν
Ἰταλιωτῶν ἐπανάσασιν τούτους (Samnites) σχεδὸν τι μόνους συμ-
μένοντας ἑώρα καὶ ὁμοίως ὈΜοροῦντας. Corrige ὁμοίως ΘΑΡροῦν-
τας.

STRABO pag. 251. exercitu Hannibalis Capuae deliciis ener-
vato ὁ Ἀννίβας ἔφη νικῶν κινδυνεύειν ἐπὶ τοῖς ἐχθροῖς γενέσθαι
γυναῖκας ἀντὶ τῶν ἀνδρῶν τοὺς στρατιώτας ἀπολαβών. Scrib. γυ-
ναῖκας ἀντ' ἀνδρῶν expuncto articulo, cui nihil hic loci est.
ἄνδρες ὄντες εἴτ' ἐγένοντο γυναῖκες.

Pag. 252. ἐντεῦθεν δ' Ἑκπλέοντι τὸν πόντον νῆσος Λευκωσία μικρὸν ἔχουσα πρὸς τὴν ἡπειρον διάπλουν. Recte Kramerus τὸν ΚΟΛΠον, nempe τὸν Ποσειδωνιάτην, sed ἐκπλέοντι inemendatum reliquit. Ἑκπλεῖν cum accusativo componi nequit, at tu corrige ΕΙCπλέοντι τὸν κόλπον. Saepissime in Codd Strabonis ΕΚ et ΕΙC confusa videbis, et εἰσπλεῖν cum accusativo frequens est, ut pag. 84. εἰσπλέοντι τὸν κόλπον. et pag. 126. εἰσπλέοντι τὸν πορθμόν. et pag. 310. εἰσπλέοντι τὸν Βόσπορον, et aliis locis.

Nemo in tali re verbo ἐκπλεῖν utitur, sed ex ipsa rei natura εἰσπλέοντι usurpatur.

Pag. 257. μεμφόμενοι τὸν Ἀπόλλω καὶ τὴν Ἄρτεμιν εἰ τοιούτῳ τυγχάνοιεν ἀνθ' ὧν ἐτιμώρουν αὐτοῖς. Lege Ἀπόλλωνα (scribebatur ἀπόλλῃ) et τοιούτων τυγχάνοιεν.

STRABO pag. 259. flagitia Dionysii in virgines Locrenses edita commemorans ita scribit: συναγαγὼν δὲ τὰς ὡραίας παρθένους περισερὰς ὀλοπτέρους ἐν τοῖς συμποσίοις ἤφει κάκεινας ἐκέλευσε ΓΤρεῦειν γυμνάς. Recte Meineke *Vind. Strab.* pag. 60. ΘΗρεῦειν reposuit, sed quod ΚΟλοπτέρους pro ὀλοπτέρους reponebat fugit eum ratio: non fuisset enim longa venatio si columbis *pinnas incidisset*, quae alis integris circumvolitantes multum laboris et molestiarum miseris puellis exhibebant. *Columbis alas incidere* est τῶν περισερῶν τὰ ὠκύπτερα κόπτειν, περικόπτειν: quibus opponuntur αἱ ὀλόπτεροι.

STRABO pag. 260. de Zaleuco scribit: τῶν πρότερον τὰς ζημίας τοῖς δικασταῖς ἐπιτρεψάντων ὀρίζειν ἐφ' ἑκάστοις τοῖς ἀδικήμασιν ἐκεῖνος ἐν τοῖς νόμοις διώρισεν ἡγούμενος τὰς ΜΕΝ γνώμας τῶν δικαστῶν οὐχὶ τὰς αὐτὰς εἶναι περὶ τῶν αὐτῶν ΔΕΙΝ δὲ τὰς αὐτάς. Manifestam lacunam recte explevit Meineke *Vind. Strab.* pag. 60. in hunc modum: -- περὶ τῶν αὐτῶν, (τὰς δὲ ζημίας) δεῖν εἶναι τὰς αὐτάς. Sed non est satis. Iudices enim in poena aestimanda non *semper* dissentiunt. Itaque sic legendum: τὰς μὲν γνώμας τῶν δικαστῶν οὐχὶ τὰς αὐτάς εἶναι περὶ τῶν αὐτῶν ἈΕΙ, τὰς δὲ ζημίας κτέ. Scribae oculi ab ΑΕΙ ad sequens ΔΕΙ aberrarunt.

STRABO pag. 262. multas in Italia colonias conditas scribit a Graecis ex bello Troiano reversis, ὧν αἱ πλείους ὁμώνυμοι τῶν Τρώων ἐγένοντο. Quam sit absurdum τῶν Τρώων ostendit Meineke, qui acute Strabonis sententiam perspexit et reposuit: ὁμώνυμοι τῶν ποταμῶν ἐγένοντο, sed in unum levem errorem se induit, quem patefacient hi loci pauci de multis: in vicinia legitur: Σύβαριν ποταμῷ τῷ πλησίον ὁμώνυμον. pag. 243. παρρεῖ δὲ ὁμώνυμος τῇ πόλει ποταμός. pag. 447. ἡ ὁμώνυμος τῇ νήσῳ πόλις. pag. 408. ὁμώνυμοι τῷ ποταμῷ τούτων. Itaque nunc quoque scribendum: ὁμώνυμοι τοῖς ποταμοῖς ἐγένοντο.

Misere depravatum legitur pag. 262. oraculum Myscello editum:

Μύσκελλε βραχύνωτε, παρὲκ σέθεν ἄλλο ματεύων
κλάσματα θηρεύεις· ὀρθὸν δ' ὃ τι δῶ τις ἐπαίνειν.

quum vera lectio apud alios servata haec sit:

Μύσκελλε βραχύνωτε, παρὲκ ΘΕΩΝ ἄλλο ματεύων
κλάσματα θηρεύεις· ΔΩΠΟΝ δ' ὃ τι δῶ τις ἐπαίνει.

quae plana et perspicua sunt: κλάσματα θηρεύεις est quassis infortunium, et ἐπαίνει contentus esto.

Pag. 263. (ἡ Σύβαρις) τεττάρων μὲν ἐθνῶν τῶν πλησίον Τηήρξεν, inepte pro Ἑπὴρξεν, unde provinciae ἐπαρχίαι appellantur. Multis locis eodem modo libri Strabonis corrupti sunt. Critici modo verum reponunt, interdum errorem intactum relinquunt. vid. pag. 394 et 407.

Pag. 269. commemorat proverbium in sumtuosos: λεγόντων πρὸς τοὺς ἄγαν πολυτελεῖς ὡς οὐκ ἂν ἐκγένοιτο αὐτοῖς ἡ Συρακοσίων δεκάτη. Frustra Strabonis manus quaesita est aliis alia infeliciter tentantibus. Fefellit omnes lacuna: ὡς οὐκ ἂν *** Εἰ γένοιτο αὐτοῖς ἡ Συρακοσίων δεκάτη. Sententia verborum quae perierunt facile reperitur: „non satis habituros” vel „sumptibus non suffecturos” aut simile quid ὡς οὐκ ἂν (ἄλις ἔχοιεν οὐδ') εἰ γένοιτο κτέ. aut aliud quid in eandem sententiam.

Pag. 273. καὶ τῶν βαρβαρικῶν δὲ ἐξήλειφθησαν πολλὰ (πόλεις), καθάπερ οἱ Καμικοὶ τὸ Κωκάλου βασιλείον. Lege ἐξέλειφ-

θησαν. Strabo urbes aut regiones ab incolis *desertas* dicere solet ἐκλελείφθαι vel ἐκλειφθῆναι. Et ἐκλελείφθαι quidem solet integrum servari, aoristus autem non uno loco in ἐξηλείφθην depravatum vidi. pag. 362. περὶ χώρας ἐκλελειμμένης τῆς πλείους. Eodem modo peccatum pag. 357. ἐξηλείφθη δὲ καὶ ἀπῆραν οἱ πλείους εἰς Ἐπίδαμνον. et pag. 588. τὸ δὲ μαντεῖον ἐξηλείφθη. Utrobique ἐξελείφθη reponendum.

STRABO pag. 275. τὰ μὲν Σελινούντια κατὰ Ἰμέραν ἀλμυρά ἐστιν. Supplent (καὶ τὰ) κατὰ Ἰμέραν. Lenius multo corriges Σελινούντια ΚΑΙ ΤΑ Ἰμέραια.

Pag. 276. [εἰ δὲ ταῦτ' ἐστὶ πρὸς οὐκ ἀπισητέον ἴσως τοῖς περὶ Ἑμπεδοκλέους μυθολογηθεῖσιν]. Rectissime iudicavit Meineke haec non ab ipso Strabone scribi potuisse, sed ab „*nasutulo*” lectore in margine sui libri adscripta fuisse.

Pag. 278. ὁ τοῦ Διὸς κολοσσὸς χαλκοῦς μέγιστος μετὰ τὸν ῬοδίῳΝ. Libri meliores: τῶν Ῥοδίων. Leg. μετὰ τὸν ῬόδιΟΝ. Sic enim appellatur et ὁ ἐν Ῥόδῳ, ut in inscriptione:

τὸν ἐν Ῥόδῳ κολοσσὸν ἐξ ἄκκας δέκα
Χάρης ἐποίει πῆχυνος ὁ Λίνδιος.

Historia Partheniarum et Phalanthi pag. 278. scribarum erroribus tanto opere obscurata est ut quid tandem sit actum nemo intelligat. Apparebit autem reperta vera lectione. Editur: ὅσοις (leg. ὅσοι) δὲ κατὰ τὴν στρατεῖαν παῖδες ἐγένοντο Παρθενίας ἐκάλουν καὶ ἀτίμους ἐκριναν· οἱ δ' οὐκ ἀνασχόμενοι (πολλοὶ δ' ἦσαν) ἐπεβούλευσαν τοῖς τοῦ δήμου. αἰσθόμενοι δ' ὑπέπεμψάν τινας οἱ προσποιήσας Φιλίας ἔμελλον ἐξαγγέλλειν τὸν τρόπον τῆς ἐπιβουλῆς. ΤΟΤΤΩΝ δ' ἦν καὶ Φάλανθος. Haec omnia mendo carent et integerrima sunt. Ergo apparet Phalanthum in eorum numero fuisse, qui subornati a populo *simulata amicitia coniuratōrum consilia patefacturi erant*. Quod si firmiter tenebimus emendari poterunt sequentia: Φάλανθος ὅσπερ ἘΔΟΚΕΙ προσάτης ὑπάρχειν αὐτῶν, οὐκ ἠρέσκετο ΔΕ ἀπλῶς τοῖς περὶ τῆς *βουλῆς ὈΝΟΜΑΘΕΪΣΙΝ. *Phalanthus Partheniarum dux et antesignanus esse PUTABATUR* (inquit), SED non placebant οἱ - SED non probabant -

quid igitur? Sententia clamat addi debere: *non placebant ei quae caeteri moliebantur, vel non probabat reliquorum consilia.* Quid latet igitur in: οὐκ ἤρέσκετο — τοῖς περὶ τῆς * βουλῆς 'ΟΝΟΜΑC-θεῖσιν? Recte Coraëus περὶ τῆς 'Επιβουλῆς. Sed νομισθεῖσιν, quod idem coniecit, aut ὁμολογηθεῖσιν vel ἐτοιμασθεῖσιν, quod Meinekio in mentem venit, nihilo meliora sunt quam quod vulgatur. Rescribe τοῖς περὶ τῆς ἐπιβουλῆς CTNOMOθεῖσιν. Συνομοθῆναι dicitur ut apud Aristophanem in *Lysistrata*:

τουτὶ τὸ πρᾶγμα πανταχόθεν ξυνομώμοται
ὑπὸ τῶν γυναικῶν.

et τὰ συνομοθέντα sunt consilia coniuratorum.

Praeterea pro ἀπλῶς, quod sensu caret, ἄλλως scribendum videtur.

Nunc omnia plana sunt et reliqua nullo negotio emendari possunt. Sequitur: συνέκειτο μὲν δὴ τοῖς 'Τακινθίοις ἐν τῷ 'Αμυκλαίῳ συντελουμένου τοῦ ἀγῶνος ἡνίκα (recte Meineke ἡνίκ' ἂν) τὴν κυνὴν περιθῆται ὁ Φάλανθος ποιῆσθαι τὴν ἐπιθεσιν. γνώριμοι δ' ἦσαν ἀπὸ τῆς κόμης οἱ τοῦ δήμου. Haec omnia sana sunt et integra, sed mendosa sunt quae sequuntur: ἐξαγγείλαντ'ΕC δὲ λάθρα τὰ συγκείμενα τῶν περὶ Φάλανθον [καὶ] τοῦ ἀγῶνος ἐνεστῶτος προελθὼν ὁ κήρυξ εἶπε· μὴ ἂν περιθεῖναι κυνὴν Φάλανθον. Apertum est rem acu tetigisse Coraëum rescribentem: ἐξαγγείλάντ'ΩΝ δὲ λάθρα τὰ συγκείμενα τῶν περὶ Φάλανθον, quam certam emendationem Editores reiiciunt quia superiora non intelligebant. Phalanthus enim ipse coniuratorum consilia et constitutum signum clam populo aperuit, οἱ δὲ αἰσθόμενοι ὡς μεμηνύκασι (adde τινες) τὴν ἐπιβουλὴν οἱ μὲν διεδίδρασκον, οἱ δ' ἰκέτευον.

Restant vitia in ultimis: προελθὼν ὁ κήρυξ εἶπε μὴ "ΑΝ περιθεῖναι κυνὴν Φάλανθον. In verbis praeconis ἂν additum absurdum est et περιθεῖναι pro περιθέσθαι poni non potest. Neque de praecone dicitur λέγειν sed ἀναγορεύειν. Itaque repone AN suo loco et scribe: ὁ κήρυξ 'ΑΝεῖπε μὴ περιθέσθαι κυνὴν Φάλανθον.

Pag. 280. (οἱ Λακεδαιμόνιοι) ἐπανελθόντες οἵκαδε τοὺς Παρθενίας οὐχ ὁμοίως τοῖς ἄλλοις ἐτίμων. — οἱ (adde δὲ) συνιστάμενοι μετὰ τῶν Εἰλώτων ἐπεβούλευσαν. — τῶν δὲ Εἰλώτων τιν'ΕC ἐξαγγείλαντ'ΕC τὸ μὲν ἀντεπιτίθεσθαι χαλεπὸν ἔγνωσαν (nempe Lacedaemonii), — τοὺς μέλλοντας δ' αἶρειν τὸ σύσσημον ἐκ τῆς ἀγορᾶς

ἀπιέναι προσέταξαν. Kramerus bona fide credidit recte habere: Εἰλώτων τινὲς ἐξαγγείλαντες οἱ Λακεδαιμόνιοι ἔγνωσαν. Appellatur, credo, *nominativus absolutus*, et exempla quaedam proferuntur ex locis vitiosis. Nullus supererit usquam soloecismus si illa probabuntur. Recipiamus igitur τινΟC ἐξαγγείλαντΟC.

Quis negabit aut quis nescit constructionem verborum saepius mutari in longius protracta oratione aut artificiosius composita, ut alia forma coeperit institui et corrente calamo alia exeat, sed τῶν Εἰλώτων τινὲς ἐξαγγείλαντες οἱ Λακεδαιμόνιοι ἔγνωσαν dicere absurdum est.

Quod annotat Meineke cum Ephoro consentire Polyaeum *Strateg.* II. 14. ubi est: — προσέταξαν τῷ κήρυκι ἀναγορεῦσαι „οἱ τὸν πῖλον αἶρειν μέλλοντες ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἄπιτε.” non est id hercle mirandum, nam Polyaeus sua ex Ephoro fideliter descripserat.

Pag 280. οἱ δὲ σαλέντες κατελάβοντο τοῦτΟC Ἀχαιοὺς πολεμοῦντας τοῖς βαρβάροις. Unice verum est κατέλαβΟΝ. Dicebant sequiores καταλαβέσθαι pro *occupare* locum, castellum et sim. sed κατελαβόμεν αὐτοὺς πολεμοῦντας nemo umquam Graecorum dixit pro κατέλαβον.

STRABO pag. 280. de Tarentinis scribit: οὐδ' ἐκείνοις (τοῖς ξενικοῖς στρατηγοῖς) δ' εὐπειθεῖν ἠδύναντο ἀλλ' εἰς ἔχθραν αὐτοὺς καθίσασαν. Legendum: ἀλλ' εἰς ἔχθραν αὐτοῖC καθέσασαν. Saepè καθεσάναι in καθισάναι scribae mutare solent.

Pag. 285. πολλὰ δ' εἰρηκότων τὰ μέγιστα νῦν ἐπισημανοῦμεθα. manca est sententia amisso vocabulo necessario. Supple πολλὰ δὲ ΠΟΛΛΩΝ εἰρηκότων. „De Italia, inquit, multi multa dixerunt”. Eadem emendatione eget locus pag. 14. quem in fronte huius scriptionis posuimus: εἰ δὲ πολλῶν προειπόντων ἐπιχειροῦμεν καὶ αὐτοὶ λέγειν, imo vero πολλῶν (πολλὰ) προειπόντων. In sqq. editur: πρὸς οἷς ἂν καὶ μικρὸν προσλαβεῖν δυνηθῶμεν, ubi suadente sententia restituimus: οἷς ἂν καὶ μικρὸν ΤΙ προσΒΑΛεῖν δυνηθῶμεν.

Pag. 287. editur: Κελτὸς τοὺς περὶ τὸν Πάδον ἔπαυσαν τῆς

πολλῆς καὶ ἘΛΕΥΘΕΡΙΑΣ. Sensus vacuum est ἡ ἀνδρῶν ἐλευθερία, sed nata est haec lectio ex Editorum errore. In libris est ἄδην, quod sine mora reponendum. Strabo enim saepius Homericō ἄδην utitur pro ἄγαν, et quam Plato appellat noto loco *de Rep.* pag. 564. A. τὴν ἘΛΕΥΘΕΡΙΑΝ eam Strabo suo more τὴν ἘΛΕΥΘΕΡΙΑΝ appellavit. Cf. pag. 575. νόσος ἐπιπεσοῦσα ἐκ τῆς ἄδην πλησμονῆς. et pag. 687 διὰ τοὺς δμβρους τοὺς ἄδην *propter imbres nimios*.

STRABO pag. 288. Ἀλβανοὶ τε καὶ Ἰβηρες παρουσίας δέονται μόνον τῶν ἡγησομένων καλῶς τε κρατοῦνται, νεωτερίζουσι δὲ διὰ τὰς τῶν Ῥωμαίων ἈΠΑΣΧΟΛΙΑΣ. Haec Meinekio non satis bene coire videntur. Me quidem in his nihil offendit. Si *adsunt Romani* (inquit) *aequissimo animo imperata faciunt et imperium patiuntur. Sed rebellant Romanis in aliud bellum implicitis.* Satis est duas literas expungere et scribere διὰ τὰς τῶν Ῥωμαίων Ἀσχολίας.

STRABO pag. 289. de Istro scribit: τελευταῖ δ' εἰς τὸν Πόντον οὐ πολὺ ἄποθεν τῶν τοῦ Τύρα καὶ τοῦ Βορυσθένους ἐκβολῶν ἐκκλίνων ΠΝC πρὸς ἄρκτους. Pro πως Meineke *Vind. Strabon.* p. 82. ὩC reponerat. Multo etiam lenius corriges: ἐκκλίνων ΤΙ ὡς πρὸς ἄρκτους. Simili modo scribendum pag. 281. ἐκκείμενος εἰς τὸ πέλαγος κατὰ τὰς χειμερινὰς ἀνατολάς, ἐπιστρέφων δὲ ΤΙ ὩC ἐπὶ τὸ Λακίνιον, pro ἐπιστρέφων δὲ ΠΝC.

Pag. 290. Germani Gallis sunt παραπλήσιοι καὶ μορφαῖς καὶ ἡθεσι καὶ βίοις —, διδ ΔΙΚΑΙΑ μοι δοκοῦσι Ῥωμαῖοι τοῦτο αὐτοῖς θέσθαι τοῦνομα. Vitiosum est ΔΙΚΧΙΑ; neque enim ΔΙΚΧΙΑ pro ΔΙΚΑΙΩS dici potest, neque ΔΙΚΧΙΩS sententiae aptum est. Scrib. διδ ΔΗ ΚΑΙ μοι δοκοῦσι κτέ. *quoniam*. Strabo hoc sensu solet dicere διδ δὴ καὶ et ἡ δὴ καὶ et ὅθεν δὴ καὶ, et sim. ut pag. 799. ἡ δὴ καὶ τῷ ζύθῳ χρῶνται. Saepe pro ἡ δὴ in libris scribitur ἡδὴ, quod vitium Coraëus et Kramerus sustulerunt pag. 153, 320, 662 et 695.

STRABO pag. 292. περὶ δὲ Κίμβρων τὰ μὲν οὐκ εὖ λέγεται, τὰ δ' ἔχει Πιθανότητας οὐ μετρίας. Certum est ex iis quae se-

quantur Strabonem dedisse Ἀπιθανότητας. Sententia enim manifesto haec est τὰ μὲν ψευδῇ ἐστὶ, τὰ δ' ἀπίθανα. Post pauca in hoc ipso argumento recte dicitur: πῶς οὐκ Ἀπιθνον; Saepius (quamquam est perineptum) vidi πιθχόν et ἀπίθνον confusa. Attuli supra exemplum ex Flavio Iosepho. Nusquam autem stolidior est haec confusio quam ad Iliad. N. 658.

μετὰ δέ σφι πατὴρ κίε δάκρυα λείβων.

ubi annotatur: ἔνιοι δὲ Πιθχῶς μεταγράφουσι·

μετὰ δ' οὐ σφι πατὴρ κίε δάκρυα λείβων.

Pag. 293. τοὺς δὲ Κίμβρους — ἀποκρουσθέντας ὑπὸ τῶν Βοίων ἐπὶ τὸν Ἰστρον καὶ τοὺς Σκορδίσκους Γαλάτας ΚΑΤΑΒῆναι. Nulla in his κατὰβασις cogitari potest. Cimbri dicuntur a Boiis repulsi *mutato itinere* Istrum et Scordiscos petiisse. Itaque rescribendum ΜΕΤΑΒῆναι.

Nihil hac confusione notius est. -

Pag. 298. καὶ ΠΩC τὸ τῶν ἐμφύχων ἀπέχεσθαι Πυθαγόρειον τοῦ Ζημόλξιος ἔμεινε παραδοθέν. Non convenit sententiae καὶ πως. Est haec Strabonis suspicio tantum, quamobrem corrige καὶ ἸΩΩC, et fortasse.

STRABO pag. 301. ὁ καθ' ἡμᾶς βίος εἰς πάντας σχεδόν τι διατέτακε τὴν πρὸς τὸ χεῖρον μεταβολὴν τρυφὴν καὶ ἡδονὰς καὶ κακοτεχνίας ΕἰC πλεονεξίας μυρίας πρὸς ταῦτ' εἰσάγων. Coniiciunt ΚΑΙ πλεονεξίας. Coalescant in unum male divisa et legatur ἘC πλεονεξίας. Contrario errore scribitur pag. 387. ἘC δὲ τῶν Ῥυπῶν ἦν ὁ Μύσκελλος pro εἶς.

Pag. 305. Δαρεῖος ὁ Ὑστάσπεω — ἐκινδύνευσεν πανστρατιᾷ δίψῃ ΔΙΑΛΥΘΗΝΑΙ, Ineptum est in tali re διαλύεσθαι. Nihil aliud fert et loci sententia et dicendi usus quam δίψῃ διαΦΘΑῖναι.

Pag. 306. εἴτα Βορυθénéης — καὶ νῆσος — ἔχουσα λιμένα. πλεύσαντι δὲ τὸν Βορυθénéην σαδίους διακοσίους ὁμώνυμοι τῷ ποταμῷ πόλις. Sententia manifesto postulat ἈΝΑπλεῖν. Itaque scribe: — λιμένα. ἈΝΑπλεύσαντι δὲ κτῆ. Vides cur ἀνα — perierit.

Pag. 307. ὥστε καὶ ΠΗΛΟΝ εἶναι καὶ ὁδόν. Frigidissime emendant καὶ ΠΛΟΤΝ καὶ ὁδόν. Scita est Madvigii coniectura: ὥς τε καὶ ΚΑΠΗΛΕΙΟΝ εἶναι καὶ ὁδόν. *Plaustris mare congelatum transeunt* ET EST IN VIA CAUPONA, haud secus atque in terrestri itinere.

Pag. 311. Λεύκωνα δὲ Φασιν ἐκ τῆς Θεοδοσίας Ἀθηναίοις πέμψαι μυριάδας μεδίμνων διακοσίας καὶ δέκα. In libris est διακοσίων: in Epitome id est πεντεκαίδεκα Neuter numerus probabilis est, alter enim est iusto minor, alter omnem fidem excedit. Opem feret Demosthenes, quem haud dubie in his auctorem Strabo sequitur, in noto loco *Leptineae* pag. 467. αἱ παρ' ἐκείνου (τοῦ Λεύκωνος) δεῦρ' ἀφικνούμεναι σίτου μυριάδες περὶ ΤΕΤΤΑΡΑΚΟΝΤΑ εἰσίν. Reddamus igitur Straboni: πέμψαι ᾠμυριάδας μεδίμνων, id est τετταράκοντα μυριάδας, et numerum ab correctore suppletum expungamus.

Pag. 327. καταλυθείσης δὲ τῆς Μακεδόνων ἀρχῆς ὑπὸ Ῥωμαίοις ἔπεσεν. Soloeca haec oratio est et nullo modo ferenda. Et certa Graecitatis ratio et constans dicendi usus suadent ut ὑπὸ Ῥωμαίοις reponatur.

STRABO pag 327. ὁ δ' Ἡσιόδος·

Δωδώνην Φηγόν τε Πελασγῶν ἔδρανον ἦεν.

corrīgunt ἦεν, sed neque ἦεν Epicum est sed ἦϊεν, et sententia aliud quid postulat, nempe ἴKEN.

Pag. 338. ἡ αὐτὴ οὔσα τῇ Βοιωνῷ (τὴν γὰρ Οἰνὸν οὕτω καλεῖν εἰώθασιν. Scribendum τῇ Βοινῷ. Elidenses enim digamma retinuerant Βοινῷ dicentes et Βαδύ et similia, pro quo B substitui solet, ut in βαδὺ ὕδωρ et Βοινῷ. Similiter pag. 360. Οἴτυλος ἐστὶ· καλεῖται δ' ὑπὸ τινων Βαίτυλος. Leg. Βοίτυλος pro Βοίτυλος.

Pag. 341. τῷ Ἡρακλεῖ συσρατεῦσαι τοὺς Ἐπειοὺς ἐπὶ Αὐγέαν καὶ συνΑνελεῖν αὐτῷ τὸν τε Αὐγέαν καὶ τὴν Ἥλιν. Συνανελεῖν de Augea dici potest, sed de Elide tota non potest. Quin igitur legimus: καὶ CTNελεῖν pro συνανελεῖν, una cepisse et Augeam et Elidem.

C. G. COBET.

AD GAI INSTITUTIONUM CODICEM VERONENSEM.

»Res enim sunt parvae prope in singulis
litteris occupatae.”

Qui Gai Institut. Codicem Veron. novissime exactissima cura contulit, apographumque eius edidit, Guil. Studemund, V. Cl., de ipso Cod. et de libro, ex quo emanavit, (Praefat. p. XX,) praemonuit haecce:

„Cui saeculo tribuendus sit Cod. Gaianus certo dici nequit. Quem tamen ante Iustiniani praeceptum exaratum esse, quo tachygraphorum studia restincta sint, docti et prudentes harum rerum existimatores volunt. Neque confidentius de libro archetypo, ex quo Veron. saeculo p. Chr. n. 5 descriptus videtur, iudicium ferri potest; constat tamen ea aetate exaratum *fuisse*, qua artis notandi studia laetissime vigerent.”

Cuius talis viri auctoritate non possum non moveri: videamus tamen an paulo ‚confidentius’ de ea re iudicium proferre possimus. Iam statim non vereor ne, prae caeteris, ipse Studemund mihi assentiatur affirmanti, scitere Cod. Ver. mendis, quae ex notis siglisque, quibus et ipse archet. conscriptus esset, originem traxerint. Quin id mihi dabit, quicumque apographum a Viro Cl. editum vel inspexerit, nedum perlegerit, dummodo aliquam vel mediocrem diligentiam adhibuerit. Tum vero etiam frequentiore et, quod maximum est, constantiore notarum usum in illo fuisse, quam in Veronensi, vel paucis exemplis probari potest.

Sic in loco, de quo mox uberius agemus p. 29. vs. 8 sqq., —

ubi ad taedium usque *eadem* recurrunt — versu 12 legimus coemptionem, v. 14 coemptionem, v. 15 coemption, v. 17 coemptione. Pag. 191 v. 7 sq. — ubi item nonnulla verba repetuntur, — primum perscriptum est vocabulum pecuniae, in iteratis habemus pec. ae. Pag. 43, 21 et 44, 8, quibus locis agitur de capitis deminutione, pro *dim.* (archetypi) sibi videbatur scriba Veron. Cod. perscribere vocabulum exhibens *dimidia!* Pag. 49, 7. 8, quum oporteret eum scribere, „qui dicebatur praetorius *tutor*, quia *a* praetore urbano datur,” exaravit: „qui dicebatur praetorius *tutela* quia *aut* pr. urbano dat’.” Pag. 51, 20, omittens signum $\bar{\chi}$ (= contra), scripsit „si quit mulier *hat.*” Ibidem v. 22 *tutum* posuit pro *tutela* Pag. 72, 15 et 205, 1 *argentum*, vocabulum pro nota habens verbi *argumenti*, scripsit: „si ex auro aut *argumento* vas aliquod feceris”, et: „si corpus aliquod petamus uut (= velut), fundum, hominem, vestem, *argumentum.*” Pag. 83, 5 legimus „*tutores habet,*” quae verba noster homo sibi videre visus est in *tut. auct.* = tutore auctore¹⁾. Pag. 93, 2 legitur: *propter contractionem*, sine sensu. Quid legendum est? Habemus iustam in eodem argumento lectionem p. 94, 3: *p* porne (= pro portione). Confusa nota $\bar{\chi}$ (= contra) cum simillima syllabae *tio* monstrum istud „propter contractionem” peperit. Idem fere mendum occurrit p. 106, 21 „*damni contractionem*” pro „*damnationem*”. Pag. 163, 5 „*re in*” pro: „*rei*” scriptum est: scriba litteram *i* habuit pro nota verbi *in*. — „*Trans*” scribitur *tr* inde, quia vocabulum *res* indicatur *, habemus p. 163, 12 *tresscripticiis*, pro *transscripticiis*. Illitteratus ille, quisquis fuit, scripsit v. 10 eiusdem pag. pro „numeratione pecuniae” haec: „*nomen ratione p* (= per) *e* (= est) *c-ae* (= causae)”. Opportune factum est, ut non alius scriba, aequè plumbeus in describendo, (cum neque res neque verba neque litteras neque notas satis sciret,) inde describeret: tunc enim, si haec perscripta legerimus, nisi aliis libris mss. uti potuissemus, vix crimen audaciae fugisset, qui „*numeratione pecuniae*” reponendum esse suaderet pro illis „*nomen ratione etc.*” Quod crimen minus iam metuo, postquam et genus mendorum et causas cognovimus, et liberius

1) * et δ litterarum perpetua est confusio, inde *avet* an(*A*)*abet* sit legendum mentis est discernere, non oculorum.

expromam loci emendationem, qui inde pessum datus est, quod scriba Cod. nostri *ipse notas non calleret, sed ex vetustiore libro notis conscripto describeret*. Gaius, IV. § 11 (p. 190, 19 sq.), postquam duplicem edidit causam nominis actionum, quae apud veteres in usu erant, — *legis actiones* enim appellatas esse aut „quod legibus proditae erant” aut „quia ipsarum legum verbis accommodatae erant,” inde „immutabiles eas observatas esse,” ait, „perinde atque leges ipsas.” Deinde sic, si editoribus credendum est, pergit: „Unde *cum* qui de vitibus succisis ita egisset, ut in actione vites nominaret, *responsum est, eum rem* perdidisse, quia debuisset arbores nominare” etc. Ut taceam stilum minime Gaianum esse, et miram coniunctionem „cum qui”, hoc quaero, quis respondit? quam *rem* perdidit ille actor? Quando denique *responsum est*? Certe enim si tum iuriconsultus actori respondisset, nihil perdidisset, neque litem neque vites.

In Cod. est: unde *eum*, qui de vilibus (lege: vitibus) succisis ita egisset, ut in aōne vites nominaret *responsum eum rem perdidisse o'* quia debuisset” etc. Gaius ipse scripserit: „Unde *eum* *reperim'* perdidisse ē, (id est: reperimus perdidisse *causam*), quia etc.” Scriba syllabam *rep* habuit pro nota $\overline{rp}$ = *responsum*, et inde istae turbae.

Sed, ut iam redeam, unde digressus sum, quorsum ergo haec spectant? Nimirum eo, ut statuamus, nisi archetypus notis conscriptus fuisset, vix futurum fuisse, ut in Cod. Veron. notas haberemus, ut archetypum non dicamus „*fuisse*”, sed *esse exaratum eo tempore, quo artis notandi studia laetissime vigerent*.

Et cum iam certo ex mendorum genere, quod in Cod. Veron. commissum deprehendimus aliquid dignoscere potuerimus, fortasse per easdem quasi nubes etiam maior affulgebit lux archetypo, unde spes sit fore, ut ipsi Gaio hic illic succurrere possimus, cuius luminibus stolidum illum scribam saepius offecisse plus quam manifestum est.

Considerandum igitur nobis erit duplex quoddam corruptelarum genus, quod diversum inter se pariter ferē codicem nostrum inquinavit: *continuarum vocum frequentes iterationes, eosque hiatus*, quorum causa est *continentium vocabulorum omissio*, cui generi adiungendum est illud, quo, *permutatis inter se locis*

sententiarum partes interdum dilaceratas, vocabulave nonnumquam discerpta aut deformata videmus.

Legimus lib. I. § 114 (p. 29 v. 8 sqq.):

„postea (lege: potest) autem coemptionem fa-
 9, 10 cere | mulier non solum cum marito suo set etiam | cum
 extraneo scl. aut mm̄ (rectius: mm̄ni = matrimonii) c (=
 11 causa) facta coemptio dicitur aut fiduciae quae enim cum
 12 marito suo | facit coemptionem [ut] aput eum filiae loco sit
 13, 14 dicit' | mm̄[ni] c fecisse coemptionem quae vero alte|rius
 15 rei causa facit coemptionem quae vero alte|rius rei causa
 16 facit coemption. aput eum filiae | loco sit dicitur mm̄[ni]
 17 c fecisse coemptionem qu|ae vero alterius rei causa facit
 18 coemptionē | quae vero alterius rei causa facit coempti-
 19 one(m?) | aut cum viro suo aut cum extraneo ūū (= veluti)
 20, 21 tutelae | evitandae c dicitur fiduciae causa fecisse coem-
 ptionem quod est tale” e. q. s.

Sequitur autem explicatio coemptionis, non quae universe fiduciae causa fit, sed *quae fit tutelae evitandae causa* ut verba: „veluti tutelae evitandae causae” loco suo esse mota pro certo statuere possimus. Grave certe mendum: graviores vero illae molestissimae repetitiones, quas Studemund cum exagitet a temulento scriba esse commissas dicit¹⁾. Et certe nauseavit: sed tamen fortasse ea fuit archetypi conditio, ut scriba non peracutus, quamquam tam sobrius fuerit, ut per totam vitam temetum ne gustasset quidem, facile in errorem incidere posset. Iam statim enim verisimile est verba: „quae vero alterius rei causa facit coemptionem” iam in archetypo bis exstitisse; nisi enim id dicamus, ne ab ebris quidem commissum esset, ut postquam, his verbis *bis* scriptis, repetisset descripta illa versu 12 sq. „aput eum” etc., quum tertio in eadem verba incidisset, ea denuo iteraret. Quodsi sumamus haec verba unum versum archetypi, (repetita igitur duos versus) explevisse, ter in continenti singuli versus eodem vocabulo „coemptionem” desinebant; quod vocabulum si (omissa iam in archetypo vacula „ut”) finis quoque fuit versus ante verba „aput eum filiae etc.” causam habemus, cur, post illa verba bis scripta,

1) Praefationis p. XXIX.

scriba rursus aberraverit ad haec ipsa „aput eum etc.”, sic scilicet si locus ille conscriptus fuerit:

zēp>n.

āp. eūm filiae loco st dic
 it' m̄mni ¹⁾ c̄ fecisse zēp>n.
 q̄ ū alʒ. rei c̄ facit zēp>n.
 q̄ ū alʒ. rei c̄ facit zēp>n.

Atque cum hunc locum ita ordinavimus, ut causam molestissimarum repetitionum deprehenderemus, ita demum hoc commode potuimus facere, praesertim cum in archetypo constantem fuisse notarum usum cognovimus, si singulos versus *undevicenis* litteris notisve conscriberemus. Et vide miram quandam consonantiam! Illa verba:

„ūū tutelae evitandae c̄.”

quae supra vidimus loco suo esse mota, totidem litteris scribenda erant. Iam ergo videamus, utrum hic numerus modo fictioni nostrae debeat, an etiam quasi legitimus fuerit singulorum archetypi versuum.

In collatione Mosaic. et Roman. leg. XVI. 11. § 14. — quod caput ex Gaio desumptum est, — haec legimus: „Quod ad feminas tamen attinet, [in] hoc iure aliud in ipsarum hereditatibus capiendis placuit, aliud in caeterorum ab his capiendis. Nam feminarum hereditates perinde (edd. proinde) [ad nos] agnationis iure redeunt, atque masculorum; nostrae vero hereditates ad feminas ultra consanguineorum gradum non pertinent. Itaque soror fratri sororive legitima heres est: amita vero et fratris filia legitima heres esse *non potest*. Sororis autem nobis loco est etiam mater aut noverca, quae per in manum conventionem apud patrem nostrum ius filiae consecuta est.” Eadem haec Gai Lib. III. § 14. (C. V. 128, 24—129, 9). legimus, nisi quod quae verba distinximus „*non potest . . . est*” a Cod. desunt. Iam vero haec: n̄ p̄ sororis āt. nob. loco c̄ (his tritis notis abbreviationibusque scripta.) unde viginti efficiuntur litteris.

1) „*m̄mni causa*” etiam scriba C. Ver. recte scripsit p. 4. v. 13; hic nisi sic scriptum esset, ambiguum erat, utrum legendum esset, „matrimonium causa fecisse coemptionis”, an „matrimonii c̄ fecisse coemptionem.” Et in talibus, cum ars notandi vigeret, certe diligentiores erant.

In lib. 11 (§ 105. C. V. 79. 12 sqq.) haecce habemus: „In testibus autem” (agitur de testamentis faciendis per aes et libram) „non debet is esse qui in potestate est aut familiae emptoris aut ipsius testatoris, *quia propter veteris iuris imitationem* totum hoc negotium, quod agitur testamenti ordinandi gratia, creditur inter familiae emptorem agi et testatorem” etc. Non multis credo opus est, ut probem Gaium scripsisse: non debet is esse qui in potestate est aut fam. emptoris aut ipsius testatoris, *propter veteris iuris imitationem*; *quia* etc. Sed qui factum esse potuit, ut vocula „quia” sedem mutaret? Ita nimirum si verba „propter veteris iuris imitationem” unum versum effecerunt archetypi, et hoc ipsum „quia” a quo versus sequens incipiendus erat, paululum ordinem evagabatur. At:

$\overline{pp}$ ueſis iuris imitaſū.

sunt *undeviginti* litterae!

Collato loco Gai III. § 149 (C. V. p. 167.) cum Iustin. Institutis (3. 25, 2.) videmus ex illo evanuisse haecce: „contra naturam societatis esse existimavit ¹⁾”, sed Ser. Sulpicius cuius”, quae verba sic scripta:

ſ naturaſ societ. is eē eſ (= existi)
mavit s' Ser. Sulpicius c'

duo sunt versus *undevicenarum* litterarum.

Iustiniano etiam auctore Gai mancā in Cod. Ver. orationem factam restituere possumus III. § 217. Ut enim ex Inst. IV. 3 § 13 patet illic desunt verba: enim intellegitur, quod quoquo modo corruptum”, vel decem et novem formae:

ſ itellegit' q̄ q̄m̄ r̄rupt.

Vix crederetur etiam in vicinia § 218 rursus versum excidisse, nisi et hians oratio sensu careret, et idem Iustinianus nobis ipsa verba et litteras praestaret. Et finem quidem §: 218 editores non potuerunt quin restituerent addentes: „quod prima parte eo verbo usus esset.” Omiserunt autem duas litterulas initio §: 219. Ex Inst. IV, 3, 16 enim videmus ibi pro „et” legendum esse [Ca]et. = Caeterum. Periere nempe *undeviginti* litterae:

¹⁾ non „censuit” ut ab edd. Gaiānis praebetur, nescio quam ob causam verbum „existimavit” reicientes.

q̄ p̄ma p̄t. eo ūbo usq̄ eēt. Ca.

Lib. 11. § 254 init. edebatur adhuc: „Sed rursus, quia heredes scripti, cum aut totam hereditatem aut paene totam restituere rogabantur, adire hereditatem ob nullum aut minimum lucrum recusabant, atque ob id exstinguebantur fideicommissa, Pegaso et Pusione [consulibus] senatus censuit” etc. Apud Studemund inter „FC” (= fideicom.) et „Pegaso” legitur nota „p̄” (= post.). Adde ex Iust. 2, 23, 5 litteras 19:

ea Vespasiani Aug. t̄p̄ca.

et lege: „postea Vesp. Aug. tempore, consule Pegaso et Pusione” etc. Ita enim, quia senatusconsulto nomen inditum est Pegasianum verisimilius est Gaium scripsisse quam „Peg. Pusione cas.

In libro IV, quem librum Studemund statuit non ab eodem scriba scriptum esse, qui priores descripsit, p. 191, 4 sqq. (§ 13) Studem. haec praebet:

1 Sacramenti aō (= actio) generalis erat ad (dele ad) quibus
 2 p̄ (= enim) rebus | ut aliq̄. ageretur lege cautum n̄ erat,
 3 de his sacra|mento agebatur ea. aō pinde (= perinde)
 4 periculosa erat | _____ (m̄ atque)¹⁾ h' (= hoc) tem-
 5 pore periculosa ē aō cer|tae creditae pecuniae p̄p (= propter)
 6 sponsionem, qua periclitatur actor si n̄ debitum petat nam
 7 qui victus erat | falsi (1 c q (?) ** m̄)²⁾ atque h' tempore
 8 periculosa ē aō cer|tae creditae pec. ae p̄p sponsionem qua
 9 periclitat|ret' reus si temere neget, [et p̄p]³⁾ restipulatio-
 10 nem, qua pe|riclitatur actor si n̄ debitum petat, n̄ (falso
 11 pro p̄ = nam) quictus erat | summā sacra|nti p̄stabat
 12 (praestabat) etc.

Quid factum sit videmus: cum debuisset scriba initio versus 9ⁿⁱ (post „clitatur”) pergere: „reus si etc” (vide v. 12, nam quod ibi legitur „retur reus” mendo deberi manifestum est,)

1) Studem. hic nihil ipse legit, quae uncinis inclusa edidit, debentur schedis Gösch.

2) Ex collatione v. 7 et 10 patet legendum esse: falsi acrm̄ti nom. (= falsi sacramenti nomine.)

3) In editionibus tantum „et” repetitur sed etiam „propter” desideratur. Ab utraque parte periculum erat, suamque habuit causam.

transiit mendose ad ea quae nunc iterum leguntur v. 13°; deinde post versum hunc 9um descriptum iteravit v. v. 7 et 8 et 9. Causa autem huius confusionis paulo obscurior est. Quae causa statim elucebit, si eadem notis transcriberimus versibus singulis undevicenarum litterarum, primo autem litterarum decem et sex; is enim versus rubricatori destinatus, ideoque brevior esse potuit.

- 1 Scrmnti āō general
- 2 is erat q̄b. ꝑ rebꝝ ut aliꝑ
- 3 ageret' lege caut. n̄ erat
- 4 de h's scrmnto agebat'
- 5 eaq. āō ꝑid. ꝑiclosa erat
- 6 falsi scrmnti nōme atq.
- 7 h' tꝑ' ꝑiclosa ē āō certae
- 8 creditae pec. ae ꝑꝑ sꝑos. (= sponsionem)
- 9 q̄ ꝑiclitat' reus si teme
- 10 re neget et ꝑꝑ restip.on. (= restipulationem)
- 11 q̄ ꝑiclitat' actor si n̄ de
- 12 bit. petat ꝑ q̄ uictꝝ erat etc.

Sic enim loco constituto vides primum duos versus (9 et 10), qui ab iisdem inchoabant, esse omissos. Duobus autem sequentibus descriptis, fieri non potuit, quin scribe oculis deprenderet se nonnulla praetermisisse. Nam cum et in suo codice et in eo, unde descripsit verba „periculosa erat” et qui victus erat” in fine versuum legeret, animadvertit, in illo duos tantum inter haec vocabula medios esse versus, in hoc non minus quam sex. Recurrit igitur ad prius „erat” et sic iterat v. v. 6 et 7 et 8.

Amstelodami
mense Novembri 1875.

B. J. POLENAAR.

(Continuabitur.)

GALENUS.

In *Protreptico* Tom. I. pag. 6. Kühn. ubi de instabili fortuna agit ita dicit: ὁψει δὲ καὶ Πρίαμον καθειργμένον καὶ Διονύσιον ἐν Κορινθῷ. Priamum in carcere (καθειργμένον) nemo vidit et nemo audivit. Lege καθηρημένον.

C. G. C.

AD GAI INSTITUTIONUM CODICEM VERONENSEM.

Continuatur ex Mnemos. pag. 120.

In eiusdem libri IV. § 72 init. ab Huschke V. Cl. edebatur: „praeterea tributaria quoque actio in patrem dominumve [praetoris edicto de tabernae mercibus re]busve constituta est, cum filius servusve etc. Alii aliter lacunam schedarum Bluhmii et Goescheni resarcire conabantur. Et quanto cum periculo viri docti et sagaces divinatorio isto modo in Gaio sint versati Goudsmit, praceptor meus Clarissimus, multis exemplis collatis ¹⁾ docuit. Hoc autem loco Studem. eruit: (p. 214, 19 sq.) p̄terea tributaria qq̄ actio in patrem dominumve *constituta ē c'* (= cum) *filius servusve* constituta ē c' filius servusve! Nempe factum est, quod nulla cuiusquam-divinatione excogitari potuit, ut scriba C. Ver. bis eadem referret, sibiue, ut sexcentiens, non constans, prima vice ‚servus’ altera ‚servus’ scriberet.

Repetitae autem sunt hae undeviginti litterae:

xstituta ē c' fil. seru. ue

Ibid. § 102. (p. 224, v. 2 sq.) bis exstant verba: *pp̄* (= propter) genus āōnis (= actionis) satisdaretur ā (= aut) *pp̄*sona (lege: *pp̄* psonā) q̄a ²⁾ (= quia) suspecta sit.” Fuerunt duo versus archetypi:

pp̄ gen^u āō.nis satisdar
et' ā *p̄* psonā q̄ suspecta sit.

¹⁾ Kritische Aanteekeningen op Gaius etc. 1875.

²⁾ Nota verbi „quia” est q̄ aut q̄a vel proprie q̄a.

Eiusdem libri IV. § 153 collatis iis, quae iam Studemundi editionis p. 239, 4 sq. leguntur cum Instit. 4, 15, 5, videbis legendum esse: „quin etiam plerique putant animo quoque retineri possessionem [quamvis neque ipsi in possessione simus ne] que ¹⁾ nostro nomine alius,” cum in Cod. exstent: „quin” etc. rip'sesioneq. nostro nom. alius.” Perierunt igitur post „p'sionē” undeviginti litterae:

gū n'q. ipsi ī p'sion. sim' n'.

Quamquam apud Romanos mulieres ut caeterae res possessione acquirebantur, et modo legimus complures fuisse iētos, qui animo quoque possessionem retineri posse defenderent, tamen animo utique retinere *possessionem uxoris* marito numquam licuit. Cautum enim fuit lege XII tab. si qua mulier usu in manum mariti convenire nollet, ut quotannis trinoctium a domo mariti abesset, atque ita cuiusque anni usum interromperet. Quam legem sic fere refert Gaius Lib. I. § 111, nisi quod verba „a domo mariti” non adduntur. Quid igitur? In versibus, qui hosce antecedunt, iam locus, unde abesse debuerit, commemoratur? Minime, si scilicet editionibus fides est habenda. Ita enim ibi legimus: „Usu in manum conveniebat, quae anno continuo *nupta perseverabat*, quae enim (alii: „quia enim”) velut annua possessione usucapiebatur, in familiam viri transibat, filiaeque locum obtinebat. Itaque lege XII tab. cautum erat etc.” Mira profecto lex, quae ne uxor nupta perseveraret, non flammeum ricamve deponere eam iussit, sed abesse, unde autem non definivit. Sed in Cod. Ver. (p. 28, 7 sq.) haec ita habemus: „Usu in manum conveniebat, quae anno continuo nupta perseverabant (= perseverabant) *nam* veluti annua possessione usucapiebatur, in familiam viri transibat etc.” Inde mihi quidem persuasum est, in archetypo fuisse:

psuuant

ī domo mariti morabat' ²⁾

etc.

confudisse autem scribam C. Ver. finem versus alterius cum

1) Haec ipsa verba Goudsmit addidit l. l. p. 109.

2) Ut hic „in domo mariti commorari” Gaius pro mea coniectura dixerit, sic habemus apud Ulpian. XI, 27: „in contubernio servi morari.”

sequente. Quae coniectura iam nostram rationem probat, et ab ea probatur.

Si de possessione controversia fuerit, et praetor interim fructus licitatione in ea constituerit alterutrum litigantem, „is qui fructus licitatione” — sic legimus IV § 167 — vicit, si non probat, (lege: probarit) ad se pertinere possessionem, sponsionis et restipulationis et fructus licitationis summam poenae nomine solvere et praeterea possessionem restituere iubetur, et hoc amplius, fructus, quos interea percepit, reddit (lege: „perceperit, reddet”). Deinde Gaius sic perrexit: „Summa enim fructus licitationis non pretium est fructuum, sed poenae nomine solvitur.” Scriba Cod. nostri dedit (p. 245, 7 sqq.): „summa ~~est~~ ¹⁾ fructus, (quos ~~et~~ (= intera) ~~percepit~~ reddit summa enim fructus) licitationis etc.

Hic autem quamquam si scribamus:

„fructus ~~quos~~ ~~et~~ ~~ea~~ ~~percepit~~ r
eddet summa ~~est~~ fructus”

his sunt undevicenae litterae, ut videri possit scriba a fine alterius versus in initium antecedentis aberrasse, non multum huic rationi tribuamus. Primum quia verisimilius est „fructu” non „fructus” ~~et~~ non ~~est~~ scriptum fuisse: itaque illi numero tres litterae desunt. Tum autem quod causa erroris sufficit, idem verbum in vicinia recurrisse. Idem fere dicendum est de repetitione verborum quam p. 164, 10 habemus:

„aliu stipulet’ aliu ~~pro~~mi
ttat et ~~et~~ nominibu’ aliu.”

Sic prorsus nihil dandum est loco 237, 12, 13, ubi haec legimus: „quod sectores vocantur, q publice bona mercantur, qui publice bona mercantur,” quamquam si scribamus:

q publice bona mercant’

ipsum numerum undeviginti habemus ²⁾. Alia quoque fuisse causa videtur erroris ab ipso scriba uncino indicati p. 94. vv. 16, 17. Cum enim ille scripsisset v. 16: „si quis intestatus mor”, ver-

1) nota verbi „enim” est aut ~~et~~ aut ~~est~~.

2) In archetypo verisimile est vocabulum „bona” non perscriptum fuisse sed notatum „b-.”

sus 17ⁱ initio, repetens eadem, scripsit: „si quis intestatus tus sit.”

Magis rationem nostram probari puto errore p. 76, vv. 18, 19 (lib. II § 95) commisso, ubi his referuntur verba, quae commodissime litteris undeviginti scribuntur:

(it *p* alienos sūs ī qb. n'q ūf,)

„item per alienos servos in quibus neque usumfructum;” quamquam causa iterandi fuit quod praecederet verbum *possidemus*, sequeretur verbum *habemus*. Quod inde manifestum est, quod scripto demum „habe'm,” ad „item etc.” scriba recurrit. Haec enim si constans fuit norma totius codicis, ut singuli versus undevicenis litteris constarent, fieri non potuit, quin semper litterae, tot litterarum intervallo seiunctae, eundem locum in suo quaque versu obtinerent aequae distantem a fine et ab initio versuum; et si hae litterae, (eundem locum obtinentes in versibus continuo subsequentibus) etiam eadem fuerunt, quid mirum est, quod scriba ab alteris ad alteras aberrarit?

In his duobus exemplis iterationum proxime allatis, vidimus scribam ubi iterum pervenit illic ad „mor” syllabam, hic ad verbum „habemus,” cum errorem commissum animadvertisset, neque illud „mor,” neque hoc „habemus” iterum scripsisse, sed utrumque recte omisisse. Alio autem loco etiam hoc modo auxit turbas. Quem tamen locum post Studem. curas patet magis vexatum esse coniecturis Virorum doctorum quam a scriba pessum datum. Attingam prius quasi per indicem eas coniecturas; quibus opponam, quid in apographo a Studem. edito legatur, et legentes videbimus, quid sit legendum. Sunt libri IV. §§ 62, 63, quas Boecking sic edidit:

„Sunt autem bonae fidei iudicia haec, ex empto vendito, locato conducto, negotiorum gestorum, mandati, depositi, fidei-
ciae, pro socio, tutelae [commo]dati, [pignori]dati [familiae
erciscundae, communi dividundo, praescriptis verbis, in his
quidem] iudici nullo modo est praeceptum, invicem compensa-
tionis rationem habere, scilicet e[i hoc non ipsius] formulae
verbis praecipitur etc.” Huschke:

„Sunt autem (etc. initium ut apud B.) „pro socio, tutelae
[commodati] p[ignori]dati, [familiae erciscundae, communi di-
vidundo, praescriptis verbis.] Iudici [tamen horum iudiciorum]

compensationis rationem habere non [ipsis] formulae verbis praecipitur etc." Alii alias ¹⁾; conspirant autem fere in eo, quod actiones, quae *Iustiniani tempore* bonae fidei erant, Gaio obtrudebant, parum curantes, temporum tractu, moribus mitigatis, actiones multas, olim stricti iuris, in mitiorem formam bonae fidei traduci potuisse, ut nostro iam tempore omnes, quae ex contractu aut quasi ex contractu descendunt, hanc naturam induerunt. Itaque cum Gaium in ea re ex Iustinianeis Institutionibus emendare studerent, periculum non evitabant, ne et eum adulterarent sibi que veram iuris civilis historiae scientiam praecluderent ²⁾. Contra *arbitrium rei uxoriae* addere volebant, eiusque rei rationem dedit Huschke: „quia scilicet actiones contrariae suum quoddam ius haberent." („Die rei ux. act. konnte er allenfalls übergehn, weil sie hinsichtlich der Gegenforderungen ein eigenthümliches Recht hat.") At Cicero eam (de Offic. 3, 15.) assimilavit fiduciae actioni, quae a Gaio quoque inter bon. fid. iudicia ponitur. Idem (Top. 66.) non obscure significavit eam actionem in primis esse bonae fidei. Sed etiam ne contemnamus oratorem, ipsa Iustiniani imperatoria *Maiestas* (Instit. IV, 6 § 29, § 2 C. un. de rei ux. act. (5, 13)) monuit, diserte tradens, olim eam actionem fuisse inter bon. fid. iudicia. Tamen dubitabimus? Quin ipsum Gaium quasi ex inferis excitemus, duce Studem., quo ipse Mercurius melior dux non fuerit. Legimus C. Ver. p. 212, 3 (med.) sqq.

s at b. f. haec ex ē |

4 pto vendito locato conducto negotior' gestorū |

5 mandati depositi fiduciae p socio tutelae puacu* ^{r om?} 3) |

6 dati depositi fiduciae p socio tutelae pñ**e ^r

1) Non hoc agimus; sed mira est critica ars, qua, cum iisdem uterentur schedis viri illi Cl., tantopere discrepare videamus ea, quae uterque quasi Gaiana ex iis protulit.

2) In ea dubitatione, an recte Gaio obtrusae sint hae actiones, nitor auctoritate praeceptoris Clarissimi Goudmit (Krit. Aanteek. p. 89.); quo magis doleo, quod caeterum mihi nullae ab eo sint hastae ministratae ad revindicandam (hoc scilicet loco) genuinam Gai sententiam.

3) Litterae punctis a me notatae, et praesertim eae quibus aliae superscriptae sunt, incertae sunt.

Hic paulisper subsistamus, ut ostendamus, — sed quid opus est, ostendamus? Oculis ipsis videmus actionem, quae arbitrium rei uxoriae vocari solet, hic adnumeratam esse nomine *p* (*pro*) *u[xor]e*, quo nomine „actiones contrariae” iam exceptae sunt. Pergamus igitur:

liuer^{??}
....^{**} |

7 tm iudici nullam invicem compensatio |

8 nis rationem habere ^{ip p'i} ntrarte^{...} formulae verbis |

9 p̄cipit' s' (= praecipitur sed) quia id b. f. iud. (= bonae fidei iudicio) conveniens videtur id of |

10 ficio eius contineri creditur.”

Ut dignoscamus, quid hic scriptum exstet, primum opus erit causam quaeramus, cur vⁿ. 6° repetitum videamus paene totum versum 5. Quae causa est? Repetitae sunt litterae:

dati, depositi, fiducia-

e *p* socio tut. *p* uxore.

Iam adde ad alterum versum primas alterius litteras „*dat*” (= datur) et simul agnoscas et causam erroris et quae iam sequantur: „[datur] libertas tamen iudici nullam invicem compensationis rationem habere; n̄ [p̄] i (= non enim in) parte formulae verbis praecipitur, sed quia etc.

Eadem pagina, postquam Gaius (§ 64.) contrarium ius docuit eius actionis, „qua argentarius experitur, nam is *cogitur* cum compensatione *agere*,” hac scilicet formula: „si paret Titium sibi X mil. dare oportere *amplius* quam ipse Titio debet,” sic iam pergit v. 17 sqq.: „item *de bē c'* deductione *agere* iubetur; id est, ut in hoc solum adversarius e' (= eius) *demnet*' (= condemnatur) quod *sup̄e* (= superest) deducto eo, *q* (= quod) invicem ei *bē* (= bonorum emptor) defraudatoris nomine debet.”

In iis „*bē c'*” notae sunt tritae verborum: „bonorum emptor cum”: sed quid significant hae *de* vel *dc* litterae (nam Studemund „*e*” an „*c*” esset discernere non potuit) ignoramus; certe non significant „sic” quod Huschke — inane additamentum ex mera coniectura — edidit. Neglectis his litteris Gaius dixerit, debere bonorum emptorem semper cum deductione *agere*. Itane? Num etiam si mortui bona emerit? Quid? Si suo nomine *agat*,

exempli gratia, si per interdictum possessorium bona ipsa, quae emit, petat? Minime; nam Gaius ipse declarat: „quod invicem bonorum emptor *defraudatoris nomine* debet”. Quid igitur? Post litteras „*de*” perit *versus archetypi*, vel 19 litt.: „fraudatoris utiq. noñ.e”; sic enim Gaius scripsit: „item defraudatoris utique nomine bon. empt. etc.”

Sic in una eademque pag. libri IV, et ex iterationibus et ex omissione eandem fuisse normam archetypi videmus quam antea in libro primo statuimus. Universe autem exempla ubique per totum codicem abundant, nisi quod liber IV, etiam negligentius descriptus quam priores libri, uberrimus fons documentorum est. In ipso initio Gaius in eo est, ut explicet, duo esse genera actionum: in rem et in personam. „In rem actio est, cum aut corporalem rem intendimus nostram esse, aut ius aliquod nobis competere velut utendi, aut utendi fruendi, eundi, agendi, aquamve ducendi, vel altius tollendi prospiciendive. *Actio ex diverso adversario + est negativa.*” Ultima manifestissime manca sunt; non enim quaeritur, utrum actio sit affirmativa an negativa, sed utrum sit in rem, an in personam. Collata § 2 med. Inst. IV, 6, videbis post „adversario” addenda esse: „contraria, nihilominus etiam actio est in rem, quamquam.” quae 19 litterae archetypi fuerunt

̄ria n̄omin. et. aō ē ī rē q̄q

Ne quis autem putet nimium interesse inter librarii, qui librum IV descripserit, negligentiam et eum qui priores nobis tradiderit, recurramus ad ipsum quasi limen libri I. Ibi (§ 25.) libertinos, qui dediticiorum numero sunt, legimus nullam habere, ut nos dicimus, testamenti factionem passivam; vel ut latine cum Gaio ipso dicam, „nullo modo eos ex testamento capere posse” (ne per fideicommissum quidem), „non magis quam quemlibet peregrinum,” cuius rei videtur scilicet ratio addi sic: q n' (= quia nec) ipsi tt^m (= testamentum) facere possunt, secundum id, quod *mgn* placuit.”

Quid significat *mgn*? *mg* est „magis;” *n* autem quid est? De „non” vel de „nam” ne cogitari quidem potest. De *n* = nobis, quae nota pro nob. *semel, idque in fine* versus, (p. 235, 8) occurrit, minus commode. Non est enim nota concepta, neque

Gaius in iure controverso solet docere quid sibi placeat, sed modestissime quid praeceptoribus suis placuerit profert. De $\overset{c}{n}$ (= nunc) non magis apte cogitatur; neque enim verisimile est, tunc temporis graviolem de libertinis, qui dediticiorum numero fuerunt, sententiam praevaluisse, quam statim cum Augustus, lege Aelia Sentia lata, studeret „populum Romanum sincerum atque ab omni colluvione peregrini atque servilis sanguinis in-corruptum servare,” ut est apud Sueton. in vita Aug. cap. 40.

Sed ut iam hanc litteram $\overset{n}{n}$ negligamus, locus ipse sanus non est. Quid enim? Ideone ii non habebunt ius capiendi ex aliorum testamentis, *quia* ne ipsi quidem habent testamenti faciendi ius? Contraria ratio fortasse rectius se haberet. Apud Ulpianum Tit. XX, 14 haec legimus: „Latinus Iunianus, item is, qui dediticiorum numero est, testamentum facere non potest: Latinus quidem, quoniam nominatim lege Iunia prohibitus est; is autem, qui dediticiorum numero est, quoniam nec quasi civis Rom. testari potest, *cum sit peregrinus, nec quasi peregrinus*, quoniam nullius certae civitatis civis est, ut secundum leges civitatis suae testetur.” Quibus verbis collatis cum Gaianis: „Hi vero qui dediticiorum numero sunt, nullo modo ex testamento capere possunt, non magis quam quilibet peregrinus,” videmus, iis non addendam esse huius rei rationem, sed gravius ius de facultate testandi dediticiis adempta. Itaque sic legendum est: „*quin* nec ipsi testamentum facere possunt, secundum id quod magis placuit.” Littera $\overset{n}{n}$ igitur videtur error fuisse in archetypo, et inde $\overset{q}{q}$ pro: „ $\overset{q}{q}n$ ” et „ $\overset{m}{m}gn$ ” pro „ $\overset{m}{m}g$ ” in nostro codice exstitisse. Quod ita potuit fieri si $\overset{q}{q}$ littera eundem fere locum in suo versu obtinuit, quem $\overset{g}{g}$ in sequenti. Iam vero „ $\overset{n}{n}$ ” ipsi $\overset{m}{m}$ t. 1) facere $\overset{p}{p}$ $\overset{o}{o}$ $\overset{s}{s}$ < 2) id $\overset{q}{q}$ $\overset{m}{m}g$.” Sunt viginti litterae; ut satis appareat, si is numerus fuerit litterarum in singulis versibus, quem statuimus, litteras $\overset{g}{g}$ et $\overset{q}{q}$ eundem ordinem in suo quamque versu necessario obtinuisse.

Eodem modo emendandus est locus II, § 260, (p. 121, 13)

1) $\overset{m}{m}$ $\overset{r}{r}$ vel $\overset{m}{m}$ $\overset{r}{r}$ nota est verbi „testamentum.”

2) < nota est verbi „secundum.”

ubi haec exstant: „potest autem quisque etiam res singulas *p* fū (= per fideicommissum) relinquere velut fundum, hominem, *ucteste*, argentum, pecuniam et ū (= vel) ipsum heredem rogare etc.”

Pro portento „*ucteste*” rectissime editur „vestem”, sed qui factum est, ut litterae „ct” eam vestem discinderent?

uestē argentū pec. iā et

undeviginti sunt litterae. Cum quis ad „et” interpolaverit *ct* (= caetera), hae litterae in antecedentem versum receptae esse videntur.

Et hoc *ucteste* nemo explicare potest, licet sit quam cupidissimus *περὶ καπνοῦ στενολεσχεῖν*. Alio autem loco, si dixerō, nonnulla alio ordine iam nobis esse tradita, quam ea scripserit Gaius, fortasse non deerunt, qui mihi obiciant, quae Euthyphron Platonis Socrati: *σύ μοι δοκεῖς ὁ Δαιδαλος ἐπεὶ ἐμοῦγε ἕνεκα ἔμενεν ἂν ταῦθ' οὕτως*. Sed equidem talia non esse arbitrii cuiusquam arbitror, neque ubi non sit mutandi certa necessitas, voluntatem laudandam. Videamus igitur an sana ratione mutationem quam spectamus, defendere possimus. Ad quam rem pauca mihi sunt in legentium memoriam revocanda, ne dicam praemonenda; nota sunt enim omnibus, qui litteras Romanas attigerunt.

Tempore Gaiano, si qua de re inter aliquos controversia fuit, de ea re nisi formula a praetore petita agere non potuerunt. Cuius formulae si in ea parte, quae „intentio” appellatur, ab actore plus esset indicatum sibi deberi, quam ei deberetur, actor causa cecidit: ex. gr. „si paret Aul. Ager. a Num. Neg. Erotem et Stichum stipulatum esse,” quum ille tantum Erotem esset stipulatus: sin minus in ea parte actor complexus esset, de reliquo non potuit agere intra eiusdem praetoris praeturam. Si in ea parte quae „condemnatio” appellatur plus positum esset quam actori deberetur, velut: „Iudex Num. Negid. Aul. Agerio C condemna,” pro L, reus potuit in integrum restitui, ut minueretur condemnatio; sin minus, actor tantundem consequbatur, quantum in condemnatione fuit. Si in ea formulae parte, cui „demonstrationis” nomen inditum est, plus aut minus esset demonstratum, ex. gr.: „Quod Aul. Ager. a Numer. Negid. Stichum et Erotem emit,” quum alterutrum emisset, inter prudentes ambigebatur et ita Gaius Libri IV § 58 sq.: p. 208, 18 — 209, 8) „Si in demonstratione plus aut minus

positum sit, nihil in iudicium deducitur et ideo reus in integro manet; et hoc est quod dicitur, falsa demonstratione rem non perimi (§ 59). Sed sunt, qui putent minus recte comprehendere, ut qui forte Stichum et Erotem emerit, recte videatur ita demonstrare: Quod ego de te Erotem emi, et si velit de Sticho (alia formula) idem agat, quia verum est, eum, qui duos emerit, singulos quoque emisit; *idque ita maxime Labeoni visum est*; sed si is, qui unum emerit, de duobus egerit falsum demonstrat; idem et in aliis actionibus est veluti commodati et depositi § 60. Sed *nos* apud quosdam scriptum invenimus in actione depositi et denique in caeteris omnibus, quibus damnatus unusquisque ignominia notatur, eum, qui plus, quam oporteret, demonstraverit, litem perdere" etc. Tres igitur fuerunt prudentium de ea re sententiae; prima (§ 58) nullum plane effectum habere, si in cuiuscumque formulae demonstratione vel plus vel minus esset positum; secunda (§ 59) Labeonis, si minus demonstravisset actor, eum hoc consequi quod demonstrasset; si plus, rem in integro manere, quia id demonstratum esset, quod inter litigantes non fuisset; tertia (§ 60), adversus *ultimam partem sententiae Labeonis*, si plus esset demonstratum, distinguendum esse: si damnatus reus ignominia notetur, causa cadere oportere actorem qui plus demonstraverit, in caeteris actionibus rem in integro manere."

Quis autem admonitus non videt, pessime sententiam Labeonis interruptam esse verbis: „idque ita maxime Labeoni visum est," cum etiam eiusdem sententiae pars, quae ea sequitur, ab aliis impugnetur? Sed missum id faciamus; hoc praetermittere non possumus, quod ridiculum in modum ea verba adduntur iis: „quia verum est, eum qui duos emerit, singulos quoque emisit;" quasi vero quod nemo qui sana mente utitur negare potest, id ita Labeoni visum fuerit! An, cum nemo paulo sanior scriptor sic scribat, Gaium, qui omnes ineptias sententiarum quam prudentissime vitet, „praecipuamque curam duxerit" (ut quae de Augusto Suetonius laudavit, iis in Gaium utar) „sensum animi quam apertissime exprimere," tam inconcinne, tam perverse scripsisse dicamus? Sed profecto haec verba „idque ita" si a Gaio profecta sunt, in fine demum §i 59 ea protulit. Praeterea, quid hoc significat, quod Gaius dicit, se tertiam opinionem ipsum

legisse, nisi quod Labeonis sententiam non ipse legit? Non tantum igitur ea verba alieno mihi loco tradita esse videntur, sed etiam mutilata, cum Gaius (*in fine* §i 59 ut diximus) scripserit: „idque ita maxime Labeoni visum *esse* [Nerva (aut quod aliud nomen ibi fuerit,) auctor est].” Unde autem haec corruptio? Ex hac archetypi forma, quam iam animo cernere atque intelligere possumus, et eam intellegemus, si unum hoc sumpserimus, „*emisse*” verbum ultimum fuisse versus undeviginti litterarum. Sic enim mihi videor posse constituere locum in archetypo scriptum:

q̄ duos em	
erit singulos q̄q. emisse	idq. ita
s' si is q̄ unū emerit de du	maxime
ob. egerit falsū demōst	labeoni
rat id. et ī aliis aōnib. ē	uisū [ē ē
ūū >modati et depositi	Nerū a]ē.

Ab „emisse” usque ad „depositi” vides quatuor versus singulos litterarum undevicenarum esse; quae autem, pro mea coniectura, prius per errorem omissa essent, si in margine ab „emisse” incipiens addere vellet scriba, parem ad quemque versum litterarum numerum (senas scilicet ad singulos) adscribere potuit. Quo constanti ordine coniecturam nostram etiam magis firmari arbitror. Simul videmus, qui factum sit, ut ex ultimis verbis haec „esse Nerva (?) auctor” ab negligentissimo scriba Cod. Ver. praetermitti potuerint.

Qua in re non sum nescius multos fore, qui mihi contradicant. Et profecto res in primis est ardua et periculosa, sine librorum manuscriptorum subsidio aliquid scriptori inferre. Sed multi hoc ita distinguunt, quasi res esset, quae numero aut mensura constaret, non pondere, et si quis duas forte vel tres litteras addendas esse defendit, facile probant, si nonnulla verba, ne audiendum quidem eum esse existimant. Mihi vero nihil plane interesse videtur, utrum quis voculam „sed” intercidissee defendat, an totam Iliadem, sed hoc tantum spectandum, quibus rationibus opinionem suam probare studeat. Et quia saniores criticos mecum facere hac in re confido, unam etiam coniecturam expromam, quae audacior fortasse videbitur. In libro 1, postquam Gaius (§§ 93, 94) docuit, peregrinum, qui sibi libe-

risque suis civitatem Romanam quaesiverit, ideo tamen liberos in potestate non habere, sic pergit: §§ 95, 96 (p. 25, 18 sqq.). „Alia causa est eorum, qui Latii iure cum liberis suis ad civitatem Rom. perveniunt, nam horum in potestate fiunt liberi; quod ius quibusdam peregrinis civitatibus datum est vel a populo Romano, vel a Caesare. aut maius est latium, aut minus; maius est latium, cum et hi, qui decuriones leguntur et ei qui honorem aliquem aut magistratum gerunt, civitatem Rom. consecuntur, minus latium est, cum hi tantum vel qui (sic!) magistratum gerunt ad civitatem Rom. perveniunt: idque compluribus epistolis principum significatur.”

Inter „vel a Caesare” et: „aut maius” etc. Studemund addi iubet „sed,” Huschke „aliquo. Caeterum.” Quam ob rem autem „Caeterum” malit vir Cl. quam „sed” neque ipse dicit neque ego intelligo; „aliquo” autem mihi quidem ἐκ περιστάσεως additum esse videtur. Idem Huschke pro „vel qui magistr.” scripsit: „qui vel magistr.” et sic iam omnia recte se habere putat. Quod ego nego. Mirum est enim discrimen et praeter omnium doctorum opinionem inter latium maius et latium minus, quod hic a Gaio docemur; et ἀποκον, quod hoc loco videmus in municipiis, qui magistratus gessissent multo dignitate antecessisse caeteris decurionibus, cum Romae quidem semper optimus quisque in senatu sederet. Verum, esto! Miror autem, quod Gaius hic a iure civili declinaverit, ut ius publicum doceret, idque quod ad ius parentium in liberis suis, *quo in argumento versatur, et ad quod continuo recurrit*, prorsus non pertineat. Tum quid tandem voluit hisce: „idque compluribus epistolis principum significatur”? Num *compluribus* epistolis opus erat, ad significandum, latio maiore magistratus et decuriones ad civitatem Rom. pervenire, minore tantum decuriones, cum tamen totum hoc ius „quibusdam” modo peregrinis *civitatis* esset datum? Iam, cum ante „aut maius est latium etc.” ipsa hiante oratione lacuna indicatur, itemque rursus lacunam produnt illa „cum hi tantum vel qui,” perpen- sis omnibus difficultatibus, neque cum Studem. neque cum Huschke de huius loci integritate consentire possum. Neque vero, iterum lectis iis, quae Gaius scripsit ante „aut maius etc.,” totum eum locum addendo expedire ita difficile mihi videtur, sic scilicet: „Alia causa est eorum, qui Latii iure etc. fiunt liberi; quod

ius quibusdam peregrinis civitatibus datum est vel a pop. Rom. vel a Caesare,

[maiaq. latiū adpellat'. x] (= nam) | ā maia ē latiū ā min.; maia | ē latiū c' et hi q̄ decurio|nes legūt' et ei q̄ honorē | aliq. ā mag. gerūt civit. R. | [c' p̄tib. uxorib.q. ac libis ')] | xert'; min. latiū ē c' hi tt ²) | [ipsi, q̄ decuriones fiūt] | ū q̄ mag. etc.

Vides ter versu undevicenarum litterarum addito, iam nihil desiderari. Sed hoc cum maxime et tota quam de archetypo rationem proposuimus et haec de hoc loco coniectura firmatur, quod, quae in Cod. nostro exstant inter versus a nobis additos, *ea ipsa tritis notis scripta digeri possint versibus. qui singuli litteris constant undevicenis!*

Quando archetypus conscriptus sit ignoratur; sed hoc mihi constat, *Tribonianum usum esse exemplari Gai Institutionum, quod ex eodem fonte defluerit.* Quod ne plane sine documento dixisse videar, unum etiam exemplum superioribus addam. Gaius, 3 § 222, postquam exposuit, domino ita iniuriam fieri per servum, si quis quid atrocius commisisset, quod aperte contumeliam *domini* spectaret" supervacue hoc illustrare videtur verbis: „veluti si quis *alienum* servum verberaverit;” quorum verborum hoc „alienum” vix est ferendum pro: „eius.” Iam autem cum haec ipsa excipiuntur verbis: „et in hunc casum formula proponitur,” qui paulo teretiores aures habet, tantum non in illis: „si quis” etc. *praetorem Romanum* loquentem audit. Permutaverunt igitur ista verba „veluti” etc. sedem suam. Et unde haec mutatio? Videntur in archetypo praetoris verba et hoc „ūū” prius fuisse omissa. deinde alieno loco addita. Scil. *ante* (non *post*) versum *archetypi*: „et ī hūc cas. form. pponit”; *attamen mendum a Iustin. confirmatur*, vide Instit. IV, 4, 3.

Ne quis autem existimet, archetypum si habeamus, authenticum Gai exemplar a nobis teneri! Certe enim ipse ille liber iam menda contraxit ex eo libro, unde descriptus fuerit. Itaque si hic illic menda adparent, quae hanc rationem non firmant, non ideo iam ipsa refutata mihi videtur. Ut rem alio codice

1) De parentibus, uxoribusque ac liberis cf. aeris Salpensani Rub. XXI.

2) tt = tantum.

illustrem, nota est Lachmanni coniectura de archetypo Catulli, unde etiam eo poeta iam emendatiore utimur. Per cuius viri Cl. thesin vereor tamen, ut quis illius loci, qui est carm. 64. v.v. 105—111 vel mendum tollat, vel confusionem explicet. Ibi enim legimus:

- 105 Nam velut in summo quatientem brachia Tauro,
 106 Quercum aut conigeram sudanti cortice pinum
 107 Indomitus turbo contorquens flamine robur
 108 Eruit, (illa procul, radicitus exturbata,
 109 Prona cadit, late quas impetus obvia frangens,)
 110 Sic domito saevom (?) prostravit corpore Theseus
 111 Ne quiquam vanis iactantem cornua ventis.

Poeta scripserat:

- v. 105 Nam[que] velut *vanis* quatientem brachia *ventis*
 v. 111 Ne quiquam in *summum* iactantem cornua *laurum*."

Et quamquam hoc mihi persuasum est, et quamquam ne ipse quidem causam confusionis explicare possum ex alia ratione, minime tamen credam vel emendationem nostram ratione Lachmaniana refutari, vel ipsam, si haec vera est, aliqua ex parte infractam esse vel infirmiore redditam.

Amstelodami

B. J. POLENAAR.

mense Novembri 1875.

GALENUS.

In *Protreptico* Tom. I. p. 28. athletarum victum reprehendens ait: — ὡς προσηκόντως ἂν τινα ἐπ' αὐτῶν εἰπεῖν·

ἄλλοι μὲν ἴα θεοὶ τε καὶ ἄνδρες ἵπποκορυσαὶ

εὖδον παννύχιοι μαλακῶ δεδμημένοι ὕπνω,

ἀλλ' οὐκ ἀθλητὰς κακοδαίμονας ὕπνος ἔμαρπτεν.

ἀνάλογον τοίνυν τούτοις καὶ ἡ τῶν ὕπνων αὐτοῖς ἔχει Συμμετρία· ἡνίκα γὰρ οἱ κατὰ φύσιν βιοῦντες ἀπὸ τῶν ἔργων ἤκουσι — τηνικαῦθ' οὗτοι διανίστανται τῶν ὕπνων. Clamat sententia pro *συμμετρία* Galenum dixisse Ἀσυμμετρία.

C. G. C.

THUCYDIDEA.

LIB. I.

Cap. 3. διὰ τὸ μὴδὲ Ἑλλήνας πω, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ, ἀντίπαλον εἰς ἐν ὄνομα ἀποκεκρίσθαι. — ἀντίπαλον si adverbium est ejusdem est generis atque notissima illa ἡδὺ ὄζειν, σαθρὸν βομβεῖν et cetera. Sed hic intelligi oportet vel ὥςτε ἀντιπάλους εἶναι, vel ἄτε ἀντιπάλους ὄντας; quae ut concedamus adverbialiter ef-ferri posse, certe nihil cum illis exemplis commune habent. Scripsit Thucydides ἀντίπαλον ἐς ὄνομα ἀποκεκρίσθαι. ἐν sibi habeat qui infersit.

Εὐνήθη τὴν δίκαιαν ἐποιοῦντο aliter accipi nequit, quam quasi scripsisset ἢ δίκαια ἦν ἐποιοῦντο ξυνήθης τις ἦν. Lege: τὴν ξυνήθη δίκαιαν ἐποιοῦντο.

Cap. 83. extr. Legendum videtur καθ' ἡσυχίαν τὰ αὐτῶν προῖδωμεν.

Cap. 84. καὶ δύναται μάλιστα σωφροσύνη ἐμφρων τοῦτ' εἶναι. Malim τοῦτων, sc. τῶν ἅμα ἐλευθέρων καὶ εὐδοξον τὴν πόλιν νεμομένων. Quod sequitur, δι' αὐτὸ intellige διὰ τὸ νέμεσθαι κ. τ. ἐ. *Modestia cum sano judicio conjuncta facilius apud eos reperitur qui libera et gloriosa civitate fruuntur.* Ibid. Pro παρασκευαζόμεθα καὶ conjicio παρασκευαζόμενοι, et utrumque δεῖ delendum censeo. Quippe luce clarius est hanc sententiam a

praecedentibus pendere, neque Archidamum docere velle quid oporteat, sed qua in disciplina nutriti fuerint admonere. (ταύτας ἄς οἱ πατέρες παρέδσαν μελέτας καὶ αὐτοὶ διὰ παντός ἔχομεν).

Cap. 86. Recte scriptum est μελήσομεν τιμωρεῖν — μέλλουσι κακῶς πάσχειν, sed pro μέλλοντας ἀδικεῖν magis ex more Thucydideo esset μέλλοντας ἀδικήσειν. — Recipienda est lectio Codd. C et G ἐπὶ τοὺς ἀδικοῦντας.

Cap. 87. Vereor ut ὁ δὲ recte dici possit, quum idem vir intelligatur qui in suffragium mittit et qui majoris partis sententiam discernere se posse negat. Legerim, τοιαῦτα λέξας (recte δὲ in C et G omissum est) ἐπεψήφισεν αὐτὸς ἔφορος ὧν ἐς τὴν ἐκκλησίαν. τῶν δὲ Λακεδαιμονίων κτῆ.

Cap. 90. Dele τοὺς περιβόλους quod si retineretur εἰσῆκεσαν legendum esset. Τὰ τείχη in verbo τειχίζειν commodè subaudiri potest — καὶ ὑπειπὼν ἅλλα ὅτι αὐτὸς τάκει πράξοι κ. τ. ἔ. Mirum si ὑπειπεῖν apud Demosthenem est *praefari*, apud Thucydidem contra *subjicere*. Neque caetera non offendunt. Fortasse scripserat καὶ ἐπειπὼν ἅμα. — ὅ τι οὐκ ἐπέρχεται ἐπὶ τὸ κοινόν. cf. 72. extr. ubi pro ἐπιέναι C et G παριέναι habent. Infra in hoc capite ἐπελθὼν et 119. extr. ἐπελθόντες sine ulla varietate. Sed compendia harum praepositionum facillime confundi potuerunt. — θαυμάζειν ὡς οὐπω πάρεσιν. Lege, ὅπως.

Cap. 91. τῶν δὲ ἄλλων ἀφικνουμένων καὶ κ. τ. ἔ. Librarius, qui de legatis haec accipiebat, ἄλλων et καὶ de suo infersit. οἱ ἀφικνούμενοι ejusdem generis sunt atque illi qui in Cap. 95 de Pausaniae vita multa ad Lacedaemonios deferunt. — Dele putidissima illa ἄμεινον εἶναι — ἔφασαν — et rursus ἄμεινον εἶναι.

Cap. 93. Malim: ὡς ἕκαστοὶ ποθεν προσέφερον. Caetera quae in hoc capite corrupta sunt attingere non audeo; sed, nisi fallor, hiatus est inter ἀλλήλαις et τοὺς λίθους ἐπῆγον; et pro πρὸς ἀλλήλους τὰ ἔξωθεν scribendum videtur, πρὸς ἀλλήλους τε καὶ τὰ ἔξωθεν.

Cap. 94. Quoniam κατὰ τὸ ξυγγενές de solis Ionibus dici potest, in praecedente oratione aliquid turbatum fuerit necesse est. Legendum suspicor, καὶ οὐχ ἥκιστα οἱ Ἴωνες ὅσοι ἀπὸ βασιλέως κ. τ. ἐ.

Cap. 96. ξυνετίθεσαν. Et aoristo opus est, et passiva voce quae a τοῖς πρὸ ἐμοῦ pendeat. Cod. B. habet ξυνετέθησαν, cujus finali syllaba recisa vera lectio apparet.

Cap. 102. Lege, βίβη γὰρ ἂν ἐλεῖν τὸ χωρίον. Dele καὶ ἀλλοφύλους ἅμα ἡγησάμενοι. Idem faciendum in καὶ οὐκ ἀξιώσαντες ὑπὸ Λ. τοῦτο παθεῖν.

Cap. 116. Pro ἐσαγγελθέντων malim ἐσαγγελθέν.

Cap. 120. ἀνδρῶν γὰρ σωφρόνων μὲν ἐσιν κ. τ. ἐ. Non ferendi sunt optativi ἀδικοῖντο et ἡσυχάζοι; sed qui haec attente leget utroque verbo facile carebit. Nam in vulgata lectione hoc est incommodi, quod ea de viris *fortibus* dicuntur, quorum pars certe potius ad *prudētes* pertinet; nempe τὸ ἐκ πολέμου πάλιν ξυμβῆναι, et τῇ κατὰ πόλεμον εὐτυχίᾳ μὴ ἐπαίρεσθαι. Lege, ἀνδρῶν γὰρ σωφρόνων μὲν ἐσιν ἀγαθῶν δὲ, ἀδικουμένους κ. τ. ἐ. Mox recipienda est lectio quam C et G praebent, ἀβουλοτέρων τῶν ἐναντίων τυχόντα.

Cap. 121. κατὰ πολλὰ δὲ ἡμᾶς εἰκὸς ἐπικρατῆσαι. Imo ἐπικρατήσσειν. Pro καθαιρετέον L. Dindorfius legit καθαιρετόν flagitante sententia.

Cap. 126. Malim τασιαζόντων. Τοὺς δὲ ζῶντας κ. τ. ἐ.

Cap. 132. Iam indicavi legendum: τοῖς παροῦσι τε τᾶλλα αὐτοῦ ἀνεσκόπου — et mox καὶ τότ' ἐδόκει εἶναι. In iis quae sequuntur non omni ex parte mihi placent quae olim proposui. Hodie malim πρίν γε δὴ αὐτός — [μηνυτῆς γίγνεται] [ἵνα] [μὴ ἐπιγνῶ].

Cap. 133. Delenda monui οἱ ἔφοροι et ἐς ἦν. Sunt enim Spartiatae qui τοὺς ἐφόρους ἐντὸς ἔκρυψαν.

Cap. 138. *Lege καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ [ἐλπῖδα] ἣν ὑπετίθει αὐτῷ δούλωσιν. Nondum me pudet conjecturae meae κρίναι ἱκανῶν οὐκ ἀπήλλακτο.*

Cap. 140—141. *οἷς εἰ ξυγχωρήσετε κ. τ. ἐ. Longa disputatione opus esset, si legentium plerisque ostendere vellem quam misere haec corrupta sint. Satis sit idoneis iudicibus haec tria indicare, quae male cohaerere vel potius ne cohaerere quidem ipsi fatebuntur. τὸ βραχύ = οἷς. σαφές ἂν καταστήσαιτε αὐτοῖς = προσφέρεισθαι, διανοήθητε = ἢ ὑπακούειν = ἢ εἰ πολεμήσομεν. Quid multa? Haec ideo non cohaerent, quia singulae sententiae sedes suas inter se commutarunt. Fiat modo periculum, et fere omnia sana et perspicua erunt. τὸ γὰρ βραχύ τι τοῦτο πᾶσαν ὑμῶν ἔχει βεβαίωσιν καὶ πείραν τῆς γνώμης. σαφές δ' ἂν καταστήσαιτε αὐτοῖς αὐτόθεν, εἰ διενοήθητε ὑπακούειν πρὶν τι βλαβῆναι, ἢ εἰ πολεμήσομεν, (ὥς ἔμοιγε ἄμεινον δοκεῖ εἶναι). οἷς εἰ ξυγχωρήσετε καὶ ἄλλο τι μείζον ἐπιταχθήσεσθε ὥς φόβῳ καὶ ταῦτα ὑπακούσαντες· ἀπισχυρισάμενοι δὲ ἀπὸ τοῦ Ἰσου ὑμῖν μᾶλλον προσφέρεισθαι (ἀναγκάσετε) ὥς καὶ ἐπὶ μεγάλῃ καὶ ἐπὶ βραχείᾳ ὁμῶς προφάσει μὴ εἰζόντες et quae sequuntur.*

LIB. II.

Cap. 67. V. apud Bekk. quae G praebet, et lege, (*μὴ*) *εῤατεῦσαι — οἱ περ ὥρμητο — καὶ παῦσαι βοηθοῦντα αὐτοῖς. (πεῖσαι τε καὶ παῦσαι καὶ πορευθῆναι).*

Cap. 89. *Lege, ἐν ᾧ δὲ ἐκάτεροι ἐμπειρότεροι, καὶ θρασύτεροι ἔσμεν.*

LIB. VII.

Cap. 1. *Suspecta mihi sunt καὶ ἐπισβανῶν.*

Cap. 2. *πρὸς τὸν Τρώγιλον ἐπὶ τὴν ἐτέραν θάλασσαν. Cur utrumque dixit? Mox pro κατελείπετο malim κατελέλειπτο. Audito Gylippi adventu Athenienses haec reliquerant.*

Cap. 4. τὸ ἐπὶ τῇ θαλάσσῃ. Sic Cod. B. Recte. — Pro ἡπερ
 προύχουσα lege ἡ προύχουσα, et pro ῥῥον, ῥῥων.

Cap. 7. μέχρι τοῦ ἐγκαρσίου τείχους. Dele μέχρι, quod sensu
 caret. ξυνετείχισαν τὸ λοιπὸν τοῦ ἐγκ. τείχους.

Cap. 8. extr. Legendum δ δὲ τὰ κατὰ τὸ στρατόπεδον διὰ
 Φυλακῆς μᾶλλον [ἤδη] ἔχων ἤδη ἐκουσίῳ κινδύνῳ, ἐπεμελεῖτο.

Cap. 13. Recte Passovius αὐτονομίας pro αὐτομολίας. Sed ne
 sic quidem omnia sana sunt. Falsa est antithesis οἱ μὲν ἐπ'
 αὐτονομίας προφάσει, οἱ δ' ὡς ἔκαστοι δύνανται. Delenda sunt οἱ
 δὲ, ut opponantur οἱ ἀπίοντες et οἱ ἐμπορευόμενοι κ. τ. ἐ. Sed
 quid sibi vult πολλὰ δ' ἡ Σικελία? An hoc? μεγάλη δ' ἡ Σικελία
 καὶ πολλὰς τὰς καταφυγὰς τοῖς αὐτομολήτασι παρέχουσα. Sed
 Niciae res ejusmodi erant ut de fugitivis vel in vicinia conqui-
 rendis cogitare non potuerit. Credo Thucydidem reliquisse
 ΠΟΛΛΟΙ ΔΕ ΕΙΧΙ ΟΙ ΚΑΙ ΑΤΤΟΙ; quae cum aliquis ita de-
 scripsisset ΠΟΛΛΟΙ ΔΕ ΕΙΧΙΝ ΚΑΙ ΕΙΧΙ ΟΙ ΚΑΙ ΑΤΤΟΙ, cor-
 rector haec refinxit ut hodie vulgantur. Mox praestare puto οἱ
 ἐξορμῶντές τε καὶ ξυνέχοντες τὴν εἰρεσίαν.

Cap. 18. Pro γένοιτο B habet ἐγεγένοιτο. Dittographia est e
 γένοιτο et ἐγεγόνει conflata, scribendum ἐγεγόνει.

Cap. 21. Lege; τοῦ ταῖς ναυσὶ μὴ ἀθυμεῖν ἐπιχειρήσιν π. Α.
 Mox in καὶ σφᾶς ἂν τὸ αὐτὸ ὁμοίως τοῖς ἐναντίοις ὑποσχεῖν,
 quaerit Bekkerus: „nonne σφεῖς?” Responderem, si scirem
 quid esset ὑποσχεῖν.

Cap. 28. Pro θᾶσσον οὔσα lege θᾶσσον ἰοῦσα. — οἱ μὲν ἐφ'
 ὅπλοις ποιοῦμενοι, οἱ δ' ἐπὶ τοῦ τείχους. Hodie lectionem Codicis
 B incunctanter recipiendam censeo. οἱ μὲν ἐφ' ὅπλοις που, οἱ
 δ' ἐπὶ τοῦ τείχους. — Librarii oscitantiae monstrum debetur,
 quod nemo adhuc procurare potuit, scripserat enim ille, οἱ μὲν
 ἐφ' ὅπλοις που, οἱ μὲν οἱ δ' ἐπὶ τοῦ τείχους, et puncta quae
 perperam repetitis vocibus subjicere debebat vel ipse non posuit,
 vel alius postea non animadvertit. Infra τοσοῦτον apodosin habet

in ὧς; quod qui non videbat ὅσον nobis obtulit. Cetera sic scribenda: οἱ (vel ὅσοι,) κατ' ἀρχὰς οἱ δὲ τριῶν γε ἐτῶν οὐκ εἰς πλείω χρόνον ἐνόμιζον ὑπεροίσειν αὐτούς.

Cap. 29. extr. Lege: οὐδεμιᾶς ἥσσον ἀδόκητος, deletis μάλλον ἐτέρας.

Cap. 30. Quid sibi velint, καὶ τὴν θάλασσαν et ἃ ἤγαγεν penitus ignoro; etiam cur Vallae correctionem τοξεύματος Bekkerus non receperit. Infra lege χρησασμένην.

Cap. 32. ἐνέδραν τριχῇ ποιησάμενοι. Sic. B. Ceteri Codices ἐνέδραν τινὰ; quam lectionem multo deterioremi puto.

Cap. 33. Lege ἀναλαβόντες αὐτὰς cum cod. B.

Cap. 34. Praestat quod A et B habent, ἐπ' αὐτῷ τούτῳ. Mox scribendum ὧς αὐτούς.

Cap. 39. Pro ὅπως αὐτοῖς ἐκβιβάσαντες lege ὅπως αὐτόσε ἐκβ.

Cap. 42. Dele οἶόν τε quod falsum, et lege οὐ δεῖν διατρίβειν. Καὶ οἱ ξυντομωτάτην ἡγεῖτο διαπολέμησιν: Imo καθ' ὃ ξυντομώτατα ἡγεῖτο διαπολεμήσειν.

Cap. 43. Delenda videntur ὅπως et μὴ βραδεῖς γένωνται.

Cap. 44. Malim: προσορᾶν, et ἀποσερεῖσθαι quod verbum et per se melius videtur, et sine subjecti mutatione adhiberi potest. Pro εἰ μὲν ἐντύχοιεν τισι κρείσσους ὄντες τῶν πολεμίων sensus postulare videtur εἰ μὲν μὴ τύχοιεν κρείσσους κ.τ.έ. et mox διέφευγον αὐτούς ἐκεῖνοι ἅτε ἐπιτάμενοι τὸ ξύνθημα.

Cap. 48. Sic corrigo: καὶ γὰρ οὐ τοὺς αὐτοῦ ψηφιεῖσθαι τε περὶ σφῶν αὐτῶν, καὶ τὰ πράγματα κ.τ.έ. et mox ἐπιτιμήσεις, et fortasse πεύσεσθαι.

Cap. 49. ὅτι ἦν αὐτόθι που τὸ βουλόμενον. L. πολὺ τὸ β.

Mox recepta Codicis B lectione scribendum: καὶ ἅμα ταῖς γούν ναυσὶ θαρρῶν, ἣ πρότερον ἐθάρσεν κρατῆσειν. ad fin. lege inverso ordine ἐξανίστασθαι καὶ μὴ μέλλειν.

Cap. 50. Malim ὅθεν περ Σικελία δυοῖν ἡμερῶν καὶ νυκτὸς πλοῦν ἀπέχει.

Cap. 51. Pro vulgata ἐγγεγερμένοι, quae non est nauci, solus B veram lectionem retinuit, ἐπηρμένοι. Sed hic codex qui in superioribus libris cum A fere consentit, per totum hunc librum a reliquis omnibus discrepat, et ubi discrepat lectionem plerumque praefert meliorem.

Cap. 52. λιμένος καὶ αὐτόν — dele καί. Structura est: Εὐρυμέδοντα ἀπολαμβάνουσι, ἀκκείνον αὐτόν τε καὶ τὰς ναῦς διαφθείρουσι.

Cap. 53. ἀφείσαν τὴν ναῦν — dele τὴν ναῦν. Mox in verbis καὶ παύσαντες τὴν φλόγα καὶ τὸ μὴ προσελθεῖν ἐγγὺς τὴν ὀλκάδα τοῦ κινδύνου ἀπηλλάγησαν, non intelligo quid factum sit. Si ignem extinxissent non fuisset operae pretium prohibere ne navis accederet; ut ne addam perquam ineleganter παύσαντες de utroque dici. Thucydidem puto ita narravisse: ἀντεμνηχανήσαντό τε σβεσθήρια κωλύματα καὶ τὸ μὴ προσελθεῖν ἐγγὺς τὴν ὀλκάδα, καὶ παύσαντες τὴν φλόγα τοῦ κινδύνου ἀπηλλάγησαν.

Cap. 55. πόλεσι γὰρ ταύταις μόναις ἤδη ὁμοιοτρόποις, audax esset mutatio, sed nisi fallor, pluribus de causis paene necessaria, οὐσαις ἤδη ὁμ. — καὶ ναῦς καὶ ἵππους καὶ μεγέθη ἐχούσαις. Imo κατὰ μεγέθη. οὐ δυνάμενοι ἐπενεγκεῖν οὐτ' ἐκ πολιτείας τι μεταβολῆς τὸ διάφορον αὐτοῖς ᾧ προσήγοντο ἄν, οὐτ' ἐκ παρασκευῆς πολλῶν κρείσσους ὄντας. Sic Bekkerus, sprete quam B praebebat correctione, ὄντες. Sed ne sic quidem locus perpuratus erit. Nempe forma orationis οὐ δυνάμενοι ἐπενεγκεῖν οὐτε τοῦτο οὐτ' ἐκείνο non modo non continuatur, sed ab ipso initio vitiosa est. Nihil est enim aliud quod poterant ἐπενεγκεῖν praeter id quod memoratur, sc. τὸ διάφορον ἐκ πολιτείας μεταβολῆς

Quod si cui in mentem veniat quod et mihi omnia tentanti succurrebat, οὐτ' ἐκ παρασκευῆς (πόλεμον) ὡς πολλῶν κρίσους ὄντες, satis erit respondere eos qui haec cogitantes inducuntur jam bellum intulisse. Igitur statuendum est, vel οὔτε δυνάμενοι ἐπενεγκεῖν ἐκ πολιτείας κ. τ. ἐ. scribendum esse, vel δυνάμενοι ἐπενεγκεῖν a nescio quo suppleta esse, postquam ἔχοντες, vel aliud ejusmodi, post προσήγοντο ἂν intercidisset. Postremo quoniam τὶ τὸ διάφορον Graecum non est, nec μεταβολῆς ad sensum necessarium, quidni concludamus olim scriptum fuisse οὐτ' ἐκ πολιτείας τὶ διάφορον, quibus in margine adscriptum fuerit γρ. τι. et μεταβολῆς, utpote quod in πολιτείας subaudiendum esset?

Cap. 56. Pro καλύσωσιν lege καλύσουσιν. Mox lege, εὐθὺς ἂν τοὺς μὲν ἐλευθεροῦσθαι — Pro μόνον lege μόνων, et pro altero μόνον, μόνοι. Dele τε ante γενόμενοι, et iterum ante καὶ τοῦ ναυτικοῦ. Denique pro τοῦ ξύμπαντος λόγου alias monui legendum esse τοῦ ξ. ὅχλου sed et participium exciderit necesse est, v. c. ξυλλεγέντος.

Cap. 57. Pro ἐλθόντες ἐπολέμησαν legerim ἦλθον omisso ἐπολέμησαν, quod, postquam illud corruptum est, ab imperito librario excogitatum omnes editores patienter tulerunt. Mox recte B. ἕκασοι pro ἑκάστοις. L. ὡς ἕκασοι τῆς ξυντυχίας — .. ἔσχον. Ἰωνές τε. Frustra nobis B aliam lectionem praebebat Ἰωνές γε. Delenda sunt haec, et supra legendum: καὶ τὸ πλεῖστον Ἰωνές τε ὄντες οὗτοι πάντες καὶ ἀπ' Ἀθηνῶν: sic enim pro Ἀθηναίων recte conjecit Bekkerus. Infra recte B ἐκόντας pro ἄκοντας.

Cap. 60. καὶ τᾶλλα ὡς οἶόν τ' ἦν ἐξ ἀναγκαίου τε καὶ τοιαύτης διανοίας ἐπορίσαντο. Quid est illud ἐξ ἀναγκαίου? Si praepositionis eadem est vis quae in ἐκ τῶν παρόντων, ἐκ τῶν ὑπαρχόντων, vertendum erit, *quantum per necessitatem rei licebat*; quod quam recte dicatur pro illo: *quantum per temporis angustias licebat*, judicet lector; simulque illud, an articulus abesse possit, idemque sit ἀναγκαίου atque τοῦ ἀνγκαίου, et τοῦ ἀνγκαίου atque τῆς ἀνάγκης. Quid autem est ἐκ τοιαύτης διανοίας? nam τε καὶ intercedentibus fieri non potest quin haec etiam ab eadem praepositione pendeant. *Quantum per tale consilium licebat*.

Sed nemo hanc interpretationem defendet: quam igitur alteram excogitabit quae cum oratione conciliari queat? Quid dicendum esset omnes vident. *Comparasse eos quidquid ad consilium adjuvandum pertineret.* Quod in verbis, ut nunc leguntur, frustra quæras. Codices nihil nos juvant, præterquam quod ex B. $\delta\sigma\alpha$ enotatur. Sin sententiam sequamur, lectio hunc ad modum refingenda erit, *καὶ τὰλλα ὅσα [οἶόν τε] ἐξῆν ἀναγκαῖά τε καὶ τοιαύτης διανοίας ἐπορίσαντο.* Postquam EE et HN sedes suas permutaverunt, necessario ἀναγκαῖα in ἀναγκαίου conversum est. Quod vero ad οἶόν τε attinet, alio utar exemplo ut ostendam illud etiam librariorum de suo largiri esse solitos. In eodem hoc capite paullo supra scriptum reperitur: ἀπολαβόντες διατειχίσματι ὅσον οἶόν τε ἐλάχισον τοῖς τε σκεύεσι καὶ τοῖς ἀσθενούσιν ἱκανὸν γενέσθαι. In his, ὅσον ἐλάχισον τοῖς κ. τ. ἐ. Thucydidis sunt; librarii, (ὅσον) οἶόν τε ἱκανὸν γενέσθαι.

Cap. 61. τὴν ἐλπίδα τοῦ φόβου. An τοῦ φόβου inde ortum est, quod grammaticus in margine adscripserat, ἀντὶ τοῦ φόβου? Utut est, facessat.

Cap. 63. ἐθαυμάζεσθε κατὰ τὴν Ἑλλάδα, καὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἡμετέρας οὐκ ἔλασσον κατὰ τὸ ὠφελεῖσθαι, ἕς τε τὸ φοβερὸν τοῖς ὑπηκόοις καὶ τὸ μὴ ἀδικεῖσθαι πολὺ πλεῖον μετείχετε. Scilicet οὐκ ἔλασσον ἡμῶν αὐτῶν. Igitur et πλεῖον ἡμῶν αὐτῶν. Plus boni ex Atheniensium societate capiunt, quam Athenienses ipsi, qui subjectis civitatibus odio erant et propterea harum injuriis obnoxii. Nonne luce clarius est, vel τὸ μὴ φοβερὸν et τὸ μὴ ἀδικεῖσθαι scribendum, vel si μὴ illinc abest etiam hinc abesse debere? Deserendus est igitur B, qui e Codd. Bekkerianis solus μὴ retinet.

Cap. 64. ἐνθυμεῖσθε ... ὅτι οἱ ἐν ταῖς ναυσὶν ὑμῶν νῦν ἐσόμενοι καὶ πεζοὶ τοῖς Ἀθηναίοις εἰσὶ καὶ νῆες καὶ ἡ ὑπόλοιπος πόλις καὶ τὸ μέγα ὄνομα τῶν Ἀθηνῶν. Itaque οἱ ἐν ταῖς ναυσὶν ἐσόμενοι sunt simul πεζοὶ et νῆες! Pulcherrimam sententiam corrumpit quisquis est cui nostram Thucydidis recensionem debemus. Lege, omissis hujus ineptiis: ὅτι ἐν ταῖς ναυσὶν ὑμῶν καὶ πεζοὶ τ. A. εἰσὶ καὶ νῆες κ. τ. ἐ. Hunc locum bonis viris commendando, qui etiamnum de fide librariorum dubitare non audent;

nec minus adolescentibus ut et aliis de locis recte judicare possint, in quibus nullum aliud remedium praeter lituram proponitur.

Cap. 68. Idem facinus nisi fallor quod in cap. 64, hic quoque admissum est. Hortatur Syracusanos Gylippus ut meminerint ἅμα μὲν νομιμώτατον εἶναι si quis quae mala passus sit ita ulciscitur ut iram expleat, ἅμα δὲ ἥδιον εἶναι τοὺς ἐχθροὺς ἀμύνασθαι. „*Aequissimum est*, inquit, *par pari reddere; hostes ulcisci suavissimum.*” Credidisses nihil alieni in hanc sententiam irreperere potuisse, quin se sua inconcinnitate proderet. Nunc vide, quae nobis obtulerint librarii. νομίτῳμεν ἅμα μὲν νομιμώτατον εἶναι [πρὸς τοὺς ἐναντίους], οἳ ἂν ὡς ἐπὶ τιμωρίᾳ τοῦ προσπεσόντος δικαιώσωσιν ἀποπλῆσαι τῆς γνώμης τὸ θυμούμενον, ἅμα δ' ἐχθροὺς ἀμύνασθαι [ἐκ γενησόμενον ἡμῖν] καὶ τὸ λεγόμενον που ἥδιον εἶναι. Pro καὶ legendum κατά.

Cap. 69. Iam monui delendum esse εἴποιεν ἄν. Pro καὶ ὑπὲρ πάντων, nondum liquet scribendumne sit καίπερ ἐφ' πάντων, an καίπερ ὑφ' πάντων. Nam utraque de causa, nisi in rebus gravissimis, ab usu locorum communium, quos vocant, abhorrescimus, quia et *toties* et *a tot oratoribus*, repetuntur. Infra optime Bekkerus περιλειφθέντα: sed legendum κατὰ τὸν περιλειφθέντα διέκπλουν βουλόμενοι βιάσασθαι ἐς τὸ ἔξω.

Cap. 70. Lege ὅποιοι κελευσθεῖη. Infra in Graecitatem peccant τοῖς κυβερνήταις φυλακὴν — ἐπιβουλὴν περιεσάναι. *Malim παρεσάναι.* Mox delenda sunt ἐπιβοῶντες et περί.

Cap. 71. Optima est Dukeri correctio ξύντασιν pro ξύσασιν. Eadem voces, si recte memini, etiam in Philebi codicibus permutatae sunt. Pro διὰ τὸ ἀνώμαλον praeclare Bekkerus, δι' αὐτὸ ἀνώμαλον. Patet enim ἀνώμαλον ad ἐποψιν esse referendum.

Cap. 75. καὶ μὴν ἡ ἄλλη αἰκία καὶ ἡ ἰσομοιρία τῶν κακῶν ἔχουσά τινα ὁμῶς τὸ μετὰ πολλῶν κούφισιν οὐδ' ὡς ῥαδίᾳ ἐν τῷ παρόντι ἔδοξάζετο. ἄλλως τε καὶ ἀπὸ οἷας λαμπρότητος ἐς οἷαν . . . ταπεινότητα ἀφίκτο. Recte dici potest ἡ ἰσομοιρία τῶν κακῶν ἔχειν τινὰ κούφισιν. Vel ἡ αἰκία τῇ ἰσομοιρίᾳ τ. κ. ε. τ. κ.

Sed cur ἡ ἄλλη αἰκία καὶ ἡ ἰσομοιρία τῶν κακῶν hoc communiter efficere dicantur equidem non perspicio. An scripsit, ἡ ἄλων αἰκία? An potius ἡ μετὰ πολλῶν αἰκία? Sed obstat quod postquam de victus penuria locutus est paene necessarium videtur ἡ ἄλλη. Quare praetulerim, τῇ ἰσομοιρίᾳ. Sed quid de τὸ μετὰ πολλῶν fiet? Est sane illud genus in quo haec ἰσομοιρία continetur, idque ut puto in margine olim indicatum erat. Nam quae est haec oratio? Ἡ αἰκία τῇ ἰσομοιρίᾳ ἔχει τινὰ κούφισιν τὸ μετὰ πολλῶν; nonne est idem ac si dixisset ἡ ἰσομοιρία ἔχει τινὰ κούφισιν τὴν ἰσομοιρίαν? Recte dixit ἐδοξάζετο, quando quidem opinione, non revera, levatur id quod cum multis feras. Sed cur abest ἐνθυμουμένοις vel simile quid, unde pendeant ἀφ' οἷας et quae sequuntur? et quid est illud quod ἀφικτο? ἡ αἰκία? an ipsi? Verum ad haec omnia mihi quidem perinde est quomodo respondeatur, quippe qui vehementer suspicer non de Thucydide hic agi, sed de aliquo sophista, qui inter ἐδοξάζετο et ὅμως δὲ declamationem suam inseruerit. Quod si quis me roget quibus rationibus adductus hoc credam, quatuor indicare sufficiat. 1. Interrumpitur oratio qua ab malis praesentibus ad mala impendentia transit. 2. Puerilis est illa series ἀντιθέσεων, quae a calamitate gravissima exorsa (δουλωσομένους κ. τ. ἐ.) in levissima, vel potius nulla desinit, ὀπλιτικῷ προσέχοντας μᾶλλον ἢ ναυτικῷ. 3. μέγιστον τὸ διάφορον pro μεγίστη ἢ μεταβολῇ. — εὐχῆς — τούτων ἐναντίοις ἐπιφημίσμασι — ναυβατῶν. 4. Etiam quae recte dicuntur sine nervis sunt.

Cap. 76. ἔτι μᾶλλον ἐκάστοις. L. ἐπὶ [μᾶλλον] ἐκάστοις. Mox perperam in libris omnibus προφέρων: quasi quisquam dicere posset, οὔτε βώμη προφέρων — οὔτε εὐτυχία δοκῶν ὑπερὸς του εἶναι. Lege προφέρω cui respondet αἰωροῦμαι.

Cap. 141. Lege ἐκ τῶν ἐκατέροις ὑπαρχόντων. Dele ἀπόντες καὶ ἀπὸ τῶν αὐτῶν. Lege πληροῦν.

C. BADHAM.

DE POENULI PLAUTINAE COMPOSITIONE.

Quae res ad cognoscendam artem et virtutem comicorum Romanorum omnium gravissima est, quomodo in fabulis Graecis vertendis versati sint, eadem est una in paucis obscura atque incerta. Nam cum nulla nova comoedia integra ad nos pervenerit, ecquid in compositione dramatum et argumento novaverint Romani in divinatione nititur, quae ipsa, si aliqua cum probabilitate agere velis, in iis fabulis Romanis negatur, quae teretes sunt atque rotundae, ut nihil hiet aut offendat, nihil arte Graeca indignum appareat. Neque eadem est singulorum comicorum Latinorum ratio. Negari enim non potest, Plautum sibi in singulis plura permisisse quam Terentium. Nam cum ille, ut hoc utar, magistratum vocabula, iuris formulas Romanas usurpet, loca urbis Romae commemoret, ubi „urbani scurrae, deliciae populi” ambulare soleant, Praenestinis suis et Umbris illudat, Terentius fere abstinet ab iis, quae aliena sunt a vita moribusque Graecis. Qua in re obsequitur sententiae aequalium, qui tantum aberant ut comicum laudarent, si suus esse vellet, ut contra reprehenderent, si in imitanda fabula Graeca aliquid suo Marte emendare conaretur. Si melius quid dici potuisset ab eo, unde penderet, statueret poeta et ad illustrandam comoediam aliunde aliquid mutuaretur, ab alio poeta, Graeco eodem, prius usurpatum, id tantum quaeriratus „populo ut placerent quas fecisset fabulas,” clamabant invidi *contaminari* fabulas, i. e. alienis additamentis adulterari

et interpolari artificium *Graecum*: Haut. prol. 17 „Nam quod rumores distulerunt malevoli Multas contaminasse *Graecas*, dum facit *Paucas Latinas*, factum hic esse id non negat.” Andr. prol. 13 „Quae convenere in *Andriam* ex *Perinthia* Fatetur transtulisse atque usum pro suis. Id isti vituperant factum; atque in eo disputant Contaminari non decere fabulas,” i. e. *Graecae*. Nam ipsa fabula, quae componitur, non contaminatur sed ex contaminatione *Graecae* existit. Donatus explicans „ex multis unam non decere *facere*” non significat novam fabulam *contaminari*, sed neglegenter et summatim interpretatur; recte paulo ante contaminare dicit esse id quod *polluere*. In malam igitur partem vocabulum dictum est, sed, ut fit, convitium illud in bonum convertit poeta nec factum recusat: „Neque se id pigere, et deinde facturum autumat.”

Iam vero illam contaminationem, quae indignationem aequalium nonnullorum movebat, a Terentio certo scimus in tribus, i. e. dimidia parte fabularum adhibitam esse. Quod si de Plauto traditum idem non est, iniuria inde efficias, hunc exemplar suum in universa fabula componenda semper e vestigio secutum esse. Nihil enim erat, cur hic se, ut Terentius, defenderet et instituti sui rationem aperiret, cum docti homines et litterati, si qui tum erant, parum dramata curarent plebis illitteratae sensui accommodatas. Sed cum memoratis Romanis et institutis et formulis falsos adhiberet colores, quae nobis merito contaminatio maior videtur, quam quae Luscio Lavinio displicebat, vix fieri potest, ut eam in conficiendis fabulis libertatem evitavit. Imo multo maiorem credendus est probavisse, cum non tantum comoediam aliquam ornaret pannis paucis aliunde sumtis, sed etiam duarum argumenta misceret et consarcinaret. Id in *Poenulo* factum est. De qua antequam dico, prius de Terentio agendum est, cuius ratio contaminandi, si de compositione comoediarum Latinarum quaeritur, sola veterum testimoniis testata est.

Famam quandam de prima scena *Andriae*. ut ab antiquissima Terentiana fabula incipiam, ex *Perinthia* adscita refert Donatus, vel is, qui nomen eius mentitur ad prol. 10, ex quo loco collata annotatione Donati ad v. 13 videtur efficiendum esse *Latinae Andriae* initium ex *Perinthia* fuisse sumtum, non vero

Andriam *Graecam* ab initio paene iisdem verbis conceptam fuisse, quibus Perinthia. Dicitur sane hoc a priore interprete (ad v. 10), sed hunc si diligenter explicemus, adversis frontibus cum altero pugnare perspiciemus. Verba sunt: „prima scena Perinthiae paene eisdem verbis, quibus Andria, scripta est;” manifesto de Graecis fabulis sermo est, nam pergit de his: „cetera dissimilia sunt exceptis duobus locis, altero ad versus XI, altero ad versus XX, qui in utraque fabula positi sunt,” nimirum, ut quisque videt, in utraque Graeca. Sed is, cuius testimonio male intellecto usus est, hoc fere dixisse videtur: „prima scena Perinthiae similis est initio Andriae Terentianae; reliqua a Terentio ex Andria Graeca sumta sunt; haec autem praeter duos locos in reliquis a Perinthia diversa est.” Itaque hic Pseudo-Donatus male intellexit verum Donatum, cuius sententiam novimus ex altera annotatione (ad v. 13): „primam scenam de Perinthia esse translata, ubi senex ita cum uxore loquitur, ut apud Terentium cum liberto; at in Andria Menandri solus senex est.” En aliquid, quod commentator de suo non facile finxerit, cui proinde fidem habendam esse censeam. Nec me movet quod aliter colloquium comparatum sit necesse est inter dominum et libertum atque inter virum et uxorem; contra ex testimonio Donati efficio „contaminantem” poetam non semper verbum de verbo reddidisse, sed subinde satis magnas mutationes fecisse.

Iam vero aut hoc Donati testimonium verum est, aut nihil omnino de mutationibus a poeta factis novimus. Nam quod Ihne, Quaestt. Terent., p. 8 reiecta veteris interpretis auctoritate putat Charinum, Philuminae amicum, et eius servum Byrriam personas ex Perinthia esse, coniectura est, eaque non probabilis. In Andria Menandrea si hi non exstiterunt, fabula satis exilis fuit; Chremes eiusque filia Philumina magis eminent, et magis in illustri loco positi sunt pro personis secundariis, quales evaderent, si Philuminae, Charino omisso, nulla ratio sub finem fabulae haberetur, ac tantum Simonis experimentis exposita esset, ut senex sciret, num forte filius aliam amaret. In eo, quod Pamphilus cogitur puellam amare, quam non vult, Charinus eam ardentem uxorem sibi expetit, sed iam cessasse Pamphilo opinatur, dum tamen ea res mirifice sic componitur,

ut utrique tandem satisfiat, totius fabulae cardo vertitur. Nec sane sciri potest quae fabulae partes praeter initium ex Perinthia, quae ex Andria sumtae sint. Cum duae illae Menandreae fabulae oratione dissimiles essent inter se, sed argumento fere convenirent, ut qui utramvis recte nosset, ambas nosset (prol. 10), fieri non potuit quin eosdem mores, sermonesque ex parte similes habuerint. Potuit igitur Terentius semper sequi ex altera utra quod magis placebat. Ipse fatetur:

Quae convenere in Andriam, ex Perinthia
Fatetur transtulisse atque usum pro suis.

Quae verba ut significare videntur plus quam unam scenam ex Perinthia sumsisse Terentium, ita simul confirmant, quod ipsa fabulae inscriptio docet, unam fabulam fuisse pro fundamento, alteram ἐν προσθήκῃς μέρει accessisse.

Adelphi nullam offerunt difficultatem, dummodo testimonium poetae malimus sequi quam recentiorum commenta (de quibus cf. Ihne, l.l. p. 33, sqq.), qui magis ingenium ostentare velle videntur, quam aperta et simplicia probare. In *Diphili* fabula, quae inscribebatur *Συναποθνήσκοντες*, adolescens lenoni eripiebat meretricem. In *Menandri Adelphis*, quam comoediam vertendo exprimebat Terentius, raptus similis inveniebatur; sed sive is narrabatur tantummodo, sive oculis spectatorum expositus minus Terentio placebat, sumsit illum locum ex *Diphilo* et pro *Menandreo* substituit. Res agebatur apud *Diphilum* initio fabulae, apud Terentium actu II, l. 1—42. Nunc vide ipsius poetae in prol. 6 verba:

Synapothnescontes *Diphili* comoedias;
Eam Commorientes *Plautus* fecit fabulam.
In Graeca adulescens est, qui lenoni eripit
Meretricem in prima fabula; eum *Plautus* locum
Reliquit integrum. Eum hic locum sumsit sibi
In *Adelphos*, verbum de verbo expressum extulit.

Quod *Varro* initium *Terentianae* fabulae etiam praeferebat principio *Menandri* (*Sueton. in Vita*, p. 30 *Reiff.*), nihil cum contaminatione commune habet, nisi quatenus probat *Varronem*

quoque scivisse Diphili scenam non initio Adelphorum positam a Terentio esse. Minus aperta sunt quae de furto in Plautum commisso dicuntur, nam si Plautus reliquit (*omisit*) scenam illam cum *Συναποδύσκοντας* verteret, non potest Terentius eam Adelphis interserens dici quicquam Plauto substraxisse. Itaque absurda erat, si nihil Terentius reticuit, accusatio. Audiverant fortasse obtrectatores poetae, aliquid eum ex Diphili *Συναποδύσκουσι* mutuatum esse, et cum meminissent Plautum eam fabulam latine vertisse, re non diligentius explorata, eam quoque partem a Plauto tractatam esse rati, novitium poetam furti accusabant. Sed hoc quidquid est, ad cognoscendam compositionem fabulae nihil conducit. Illud potius animadvertamus, hic quoque non ex duabus promiscue fabulis materiem novae hauritam esse, sed unam scenam ex alio poeta adscitam, quae adaptari posset fabulae primariae, si nomina personarum, nec quicquam praeterea, mutarentur. Nam mores et oratio lenonum et adolescentum meretrices rapientium in omnibus paene comoediis ita conveniunt, non ut ovum ovo similius esse possit.

De *Hautontimorumenon* possem tacere, nam prologus, „ex integra, inquit, Graeca integram comoediam Hodie sum acturus Hautontimorumenon” (v. 4), sed quae proxime sequuntur: „duplex quae ex argumento facta est simplici” rem turbant. Ea cum non concordent cum superioribus, conciliationis viae initae sunt a Bentleio proponente: „simplex, quae ex argumento facta est duplici” (partim secundum Bemb., qui a prima manu habet *duplici*) et a Lessingio coniiciente: „simplex — simplici.” Sed non assentiendum videtur Bentleio comoediam, quae habeat duos senes, duos adolescentes, duas amicas, dici posse *argumentum* duplex habere, multo minus ex argumento duplici factam esse. Si nihilo minus tam sordide existimetur prologus loqui potuisse, quid, quaeso, attinebat memorare illud, quod huic fabulae cum bene multis aliis commune est? Minusne id quadrat in Adelphos, Andriam, Bacchides, Menaechmos, Mostellariam, alias? Nec scitu digniora nos docet Lessingius; non est enim cur haec potiesimum fabula simplex dicatur. Ἄλως τοιαύτων adhibet Fleckeisenus, fortasse recte. Utique sic res comparata est, ut prologus nunc potius opem desideret quam ferat. Cum appareat in repugnantia, quae nunc est, potiorum esse auctori-

tatem versuum priorum („ex integra Graeca,” rell.), statuendum est, unum fuisse exemplum, quod poeta imitaretur.

Tertia fabula Terentiana, in qua ex remotiore fonte poeta prata sua irrigarit, *Eunuchus* est. Ea cognominem Menandri fabulam exprimit; sed ex eiusdem Colace duas Terentius assumsit personas: militis (Thrasonis) et parasiti (Gnathonis), prol. 30:

Colax Menandrist; in east parasitus colax
Et miles gloriosus; eas se non negat
Personas transtulisse in Eunuchum suam
Ex Graeca.

Sed iis assumtis non auxit numerum personarum, sed eas, quae iam aderant, ad alterum exemplum mutavit, cum in reliquis Menandri Eunuchum interpretaretur. Fieri enim non potest, quin militis et parasiti vicarii antea affuerint, nisi vero existimes, dramatis oeconomiam ita a Terentio mutatam esse, ut plane nova prodiret fabula. Notum est in Eunucho Phaedriam excludi a Thaide per duas noctes, quoniam rivalis pro dono ei offert puellam, Pamphilam, qua nullo modo carere poterat Thais; a Phaedria, ut vincat beneficiis adversarium, muneri dari eunuchum; eunuchi sub specie latentem fratrem Phaedriae, Chaeream, in domum meretriciam penetrare, et ipsi illi puellae, qua oblata Thaidem sibi devinxerat miles, vitium inferre; dono accepto a Thaide iam militem excludi et nuptias conciliari inter hanc et Phaedriam, Pamphilam et Chaeream. Itaque quamvis magnas a Latino poeta credas mutationes factas, miles tamen non tanquam plane nova persona accedere potuit. Phaedria rivalem habeat necesse est, qui communi utriusque amicae offerat puellam, quam eunuchus, ab altero aemulo dono datus, per dolum vitiet. In illo munere ab altero amantium (quisquis ille in Menandri Eunucho fuit) ad Thaidem delato tota complicatio nititur. Tolle alterum amantem, qui nunc miles est gloriosus, et tota fabula corruet: non erit cui vitium inferatur (Pamphila), et, ne plura dicam, nobile illud colloquium initio Eunuchi de contumelia, qua Phaedria a Thaide se affectum putat, dominum inter et servum habitum, abesse debet. Recto iudicio substituit Terentius pro rivale pecunioso

et bardo eum, quo non facile quisquam magis ridiculus, magis Romanis gratus excogitari posset, eique pro satellite adiunxit parasitum. Eo factum est ut assentationem parasiti III. 1. 7—43 eiusque ineptam sapientiam II. 2. 1—34, et militis impetum in domum Thaidis factum IV. 7. 1—13, 16—21 posset describere, quae si alios mores rivali dedisset, longe aliter et minus facete comparanda fuissent. Hae autem partes in Colace quoque, etiamsi aliam oeconomiam habuerit, locum poterant invenire et inde sine magna mutatione in Eunuchum transire; duae enim, quas dicebam priores scenae continent sermones ad complicationem aut solutionem argumenti non necessarios, qui Eunuchos addi potuerunt; tertia autem non nova tota accessit ex Colace, sed pro moribus mutatis amplificata sunt potius quam permixta quae in Eunuchis aderant. At quae leguntur III. 2. 41, sqq., ubi uterque amator donum offert amicae, ita habent proprium militis ingenium et tamen tam necessario cum toto argumento cohaerent, ut haec de suo finxisse videatur Terentius. Sed omnino sine aliqua in hoc genere libertate non potest haec contaminandi ratio cogitari. Novi mores non possunt personis dari nisi evellas veteres. Multae sunt minutiae, in verbis potissimum, quae propriam cuiusque naturam declarant et repraesentant; tollendae hae sunt in personis refingendis et defectus resarciendus. Atque id tam scite fecit Terentius ut nusquam liturae appareant; nihil est enim quod abhorreat ab Eunuchi argumento, aut in quo parum sibi constare personae dramaticae videantur, nihil quod, si de mutatione tacuisset ipse poeta, quisquam aliunde sumtum suspicaretur.

Sed quaeritur, num forte in Eunuchis Menandri iam miles et parasitus affuerint, id quod statuit Ihne l. l. 18; ita ex Perinthia verba Thrasonis et Gnathonis quasi emendata fuissent. Atque is tam sollerter sententiam suam defendit. ut nisi unum obstaret, de quo mox, quaestionem profigasse et ad exitum perduxisse censi deberet. Habet enim illa sententia quibus se commendat haec potissimum, primo quod in omnibus paene comoediis infelices amatores milites sunt, ut idem in Menandri Eunuchis factum esse probabile sit; deinde ad impetum in domum faciendum, qui in Eunuchis Menandrea sine dubio iam fuit, optime militis ingenium accommodatum est (quamquam

iuvenes quoque protervos perfregisse fores quis nescit?) Censebimusne igitur eam fuisse similitudinem utriusque fabulae, ut cum Thrasoni suo et Gnathoni sermones tantummodo quosdam et facetias ex Colace adscriberet Terentius, in vertendo subsistere potuerit? Non puto. Verba ipsius poetae, quod argumentum gravissimum est, non sinunt: „parasiti *personam* inde *ablatam* et militis” v. 25 et „*personas transtulisse* in Eunuchum suam” v. 32. Id autem fieri non potuisse sic, ut nihil nisi verbum de verbo verteret, facile concedo; sed non item „minus paene arduum videri novas scribere fabulas quam sic contaminare” (Ihne, p. 15). Ne autem credamus aliquid de suo intulisse poetas Romanos, cum contaminatione uterentur, testimonia veterum non prohibent; quamquam diserte non affirmant. Nam quod Donatus saepius aliquid a Terentio recte *inventum* esse dicit, labitur imprudentia, oblitus Graecum comicum, non Latinum imitatore esse laudandum, de quo vere monuit Ihne l.l. p. 21. Nec in partes vocandus esse videtur interpret ad Eun. III. 4. 1: „bene inventa persona est, cui narret Chaerea, ne unus diu loquatur, ut apud Menandrum,” quod tria postrema vocabula num ab eadem manu sint, a qua priora, dubium est, et scena, ad quam haec adscripta sunt, colorem plane Graecum habet, qua re credi non potest esse inventum Terentii Menandrum corrigentis. At e silentio nullum hic argumentum peti potest, siquidem poetae propriam suam operam abscondere potius quam efferre solebant; de more unum Graecum auctorem quem vertissent memorantes non poterant sibi obloqui plures fabulas permistas esse confitentes. Si Luscius Lavinius tacuisset, nihil de contaminatione notum nunc esset, cum Terentius de illo more vi coactus, ut crimen a se arceat, loquatur. Et tamen etiamsi pauca proferunt veteres, Terentio inter defensionis studium excidit aliquid, unde efficere possumus eius industriam una fabula adhibenda subinde non fuisse contentam, Hautont. prol. 16:

Nam quod rumores distulerunt malivoli
Multas contaminasse Graecas, dum facit
Paucas Latinas: factum hic esse id non negat,
 Neque se pigere et deinde facturum autumat.

Ex iis, quae adhuc allata sunt, apparet, „contaminationem”

factam esse aut assumpta scena aliqua ex simili comoedia eiusdem aut alius poetae, aut mutatis moribus personarum, quae aderant iam, secundum aliud quoddam exemplum. Aliqua mutatio in reliquis fabulae partibus, etsi lineamenta totius dramatis intacta manebant, saepe necessaria erat; sed una fabula erat pro fundamento, quae exornabatur quidem et amplificabatur, non vero novum argumentum accipit; opera poetae substitit in vertendo, si excipias, ut par est, exiguas quasdam omissiones et mutationes necessarias. Ex conglutinatione et permixtione duarum Graecarum non nata est nova Latina fabula, quasi duplici filo contexta. Hoc etsi raro rite fieri potest, tamen a Plauto factum videtur. Alias fabulas, ut *Militem Gloriosum*, de qua exposuit Lorenz, nunc mitto. Sed *Poenulus* sic comparata est, ut non tantum contaminationem contineat, sed etiam ex duabus conflata esse dici debeat, si modo deficientibus omnibus argumentis externis divinatione res confici possit.

In *Poenulo* igitur argumentum duplex est, alterum imperfectum. *Agorastoclem* enim, iuvenem *Carthaginiensem* origine et servum, sed a domino *Calydonio* libertate et haereditate donatum, a consuetudine *Adelphasii*, ancillae suae prohibet *Lycus leno*; iuvenis amore puellae flagrans in auxilium adhibet servum suum *Milphionem* et vilicum *Collybiscum*, ut lenoni *Adelphasium* per dolum eripiat. Exornatur *Collybiscus* habitu mercennarii militis peregre advenientis et adire iubetur *Lycum*, ut annumeratis trecentis *Philippis* locum sibi liberum et amicam praebeat. Quem si pecunia accepta domum suam reciperet leno, cum specie quadam accusari poterat, quod servum vilicum a domino abduxisset, eiusque pecunia se ditasset. Cuius maleficii si coram iudice convictus esset *Lycus*, in duplum damnatio aut iniuriarum actio ei impendebat, *Agorastocles* ad incitاس redacto *Lyco* facile voti sui compos erat futurus. Magna igitur cum cura dolus hic paratur. Diligenter instituitur *Collybiscus*; inducuntur advocati, qui dum pecunia repraesentetur praesto sint, ut delictum a *Lyco* commissum postea testimonio suo in iudicio confirment. Succedit dolus: *Collybiscus* postquam palam trecentos *Philippos* *Lyco* insipientibus advocatis enumeravit, domum lenoniam intrat. Ad rationes reddendas ab *Agorastocle* evocatus et paene convictus leno, propere se abripit. Ita-

que in flagranti, ut aiunt, crimine deprehensus Lycus, quod bene peculiatum servum a domino abduxisset, iamiam poenas daturus esse videtur, et praevideri potest Agorastoclem in amplexum amatae puellae ruiturum esse. Contra accidit, ut maneat in convictu Lyci Adelphasium, nec cedat Agorastocli, qui proinde toto illo apparatu servorum et advocatorum nihil plane consequitur; et frustrantur spectatores, quos par erat exspectare Agorastoclem per consilium illud astute excogitatum voti sui compotem futurum, lenonem pecunia sua emunctum iri. Sed postquam fuga sibi consuluit adversarius, miro modo Agorastocles in re facta acquiescit, neque aut per vim in domum lenonis penetrat, aut Lycum quaerit, ut eum in iudicium rapiat. In his igitur describendis, quae nunc frustra sunt, sed, si Lycus iustam poenam dedisset, plenum fabulae continuissent argumentum, dimidia fere comoediae pars consumitur.

Insuperato alia via potiundi voto Agorastocli offertur, trita illa et ab omnibus novae comoediae poetis certatim adhibita. Supervenit Hanno Carthaginiensis et demonstrat Adelphasium sororemque eius Anterastilin¹⁾, quae eodem in contubernio vivebat, suas esse filias et ingenuas. Eas ille quaerens cum alias in urbes, tum Calydonem profectus erat, ubi hospitis, quem olim habuerat, Antidamae filium adoptivum Agorastoclem inveniens comperit hunc Carthaginiensem et sibi cognatum esse. Tum ut sermo incidit in amorem Agorastoclis, servus Milphio petit ab Hannone, ut fingat duas puellas illas esse suas filias Carthagine surreptas. Quod fallendi causa commentus erat Milphio casu verum erat. Hanno ut audit puellas cum nutrice

1) Sic nomen, in libris praeter A (qui hic difficiliter scribitur v. 201 (I. 1. 75) et 1288 (V. 5. 20); *Anterastris*, D Gepp. (= C Ritschl.) tertio loco 885, A sec. Geppert. habet *Anterastillis*, leniter corruptum ex *Anterastilis*, ut metrum indicat. Hasper, qui collatione Ritschelii usus est, scribit *Anterastyilis*, nescio qua auctoritate, nam edidit tantum v. 1311 (V. 5. 43), usque ad fin. Cf. eius *diss. de Poenuli Plautinae duplici exitu*, Lips. 1868, Ratio pugnat pro vulgata. Ex reliquis personarum nominibus dubium est militis nomen, quod in textu legitur v. 1311 (V. 5. 43), ubi ex Gepperti silentio efficias A habere *Anthemonides* sed sec. Hasp. *Antamonides* habent A B, *Antomonedes* C (*Antomonodes* Gepp.); *Antamoenides* Ritschelio, *Antamonides* (vel *Antamonedes*) Fleckeiseni et Buecheleri placet. Scripsi *Antamunides* (ἀντωνίδης) nomen militi aptum. Nutricis nomen *Giddeneme* bis in A scribitur *Giddenene*.

parvulas Carthagine surreptas esse, suspicatur se filias invenisse. Advocata nutrice Giddeneme, quae etiamtum puellis ministrabat, omnia patescunt, et ex voto eveniunt Agorastoclis et Hannonis. In fine fabulae aliquid ex priore parte adspergitur de lenone et milite, magis ut ne haec ex memoria deposuisse videatur poeta, quam quod ad exitum necessaria essent. Miro igitur casu factum erat, ut primum duae puellae cum nutrice, deinde ex eadem familia sed alia e domo filius puer e patria sua in servitutem abriperentur, ut utrique postea non modo in eandem regionem sed eandem in urbem procul a Carthagine remotam, Calydonem, abducerentur, nec scirent tamen qua cognatione inter se attingerent; porro ut adultus iuvenis ex multis puellis forte fortuna eam amicam praeoptaret, quae ipsius consobrina esset; ex multis adolescentibus Calydoniis Hanno eum compellaret, qui ipsius cognatus esset; denique huius pater adoptivus ipse ille Aetolus hospes esset Hannonis. Haec igitur etsi in veritate non facile inveniuntur, ut omnia, quae casu fiant, quasi ex composito ad optatum finem concurrant, ferri tamen possunt; nam si eventus spei respondet. spectatores non nimis morosi probabilitatis censores sunt. Atque id huic comoediae cum multis aliis commune est; sed hoc mirum, quod altera haec pars nullo modo cum priore cohaeret, nisi quod ex parte eadem in utraque personae sunt; ceterum non praeparatur per priorem alterius argumentum; solutio quae reperto patre insperato offertur nihil cum vilici Collybisci dolo commune habet. Sub finem demum fabulae quasi emergunt quaedam ex priore, quibus tamen aegre cohaerentiae defectus occultatur. Utraque pars paucis tantummodo additis plenam effecisset comoediam.

Praeterea alia sunt, quae cur ita fiant non satis apparet. De priore fabulae parte mox videro. In altera antequam Hanno prodit inducitur servus Lyci Syncerastus, qui secreto Milphionem certiore facit, Adelphasium et Anterastilin esse ingenuas, Carthagine subreptas cum nutrice et a Lyco Anactorii de praedone Siculo emtas v. 884—890. Sed omnia haec fere sine detrimento poterant abesse, nec ullum momentum habent. Nihil ex his cum domino Milphio communicat, cui tamen hoc nuntio nihil exoptatius esse debebat. Quid, quod Milphio, cum Hanno postea narrat filias olim suas abreptas sibi esse Carthagine et in

servitutem abductas cum nutrice, nullam ei fidem habet, ut oblitus esse videatur, quid secum communicasset Syncerastus? Cf. 1087 (V. 2. 139):

MILPHIO.

Nunc hóc consilium cápio et hanc fabricam ádparo
 Ut te ádlegemus: filias dicás tuas (*leg. dice has tuas*)
 Surrúptasque esse párvolas Carthágine,
 Manúque liberáli causa eas ádseras
 Quasi filiae tuae sint ambae. Intéllegis?

HANNO.

Intéllego hercle, nám mihi item gnatae duae
 Cum nútrice una súnť surruptae párvolae.

Hoc loco credas Milphionem verum perspecturum esse. Sed ne videt quidem Hannonem patrem esse posse; credit hunc maligne et subdole opportunitate uti oblata adipiscendi duas servas cum nutrice:

MILPHIO.

Lepide hércle adsimulas, iam ín principio id mhi placet.

HANNO.

Pol mágis quam vellem.

MILPHIO.

Heu hércle mortalém catum,
 Malúm fraudumque 1) cállidum atque súbdolum!
 Ut ádflet quo illum géstum faciat fácilius!
 Me quóque dolis iam súperat architétionem.

Milphio manifesto credit Hannonem mentiri. Quominus existimes tentandi Hannonis causa eum simulare dubitationem, ut alterius mendacium patescat, prohibent cum alia, tum verba: „iam in principio id mihi placet.” quae sunt secum reputantis; non alterum redarguentis; gaudet quod tam cullidum virum invenit; non ipse simulat, sed quin Hanno simulet, non dubitat. Supe-

1) Libri *crudumque*, Geppert. incerta coni. *vorsutum*. Sup. v. 4 codd.: *causa ambas* et v. 7: *surreptae sunt*.

riora igitur, quae Syncerastus cum Milphione communicavit nunc nihil plane efficiunt. Sed opinor haec aliter conformata erant in fabula Graeca. Quemadmodum haec leguntur nihil in iis inest, quin Milphio nullo cum Syncerasto habito colloquio dicere potuisset.

Non magis ut Hannoni fides habeatur postea ullus usus est Syncerasti. Omnis enim dubitatio praeciditur eo, quod Punica nutrix puellarum etiamnunc apud puellas est; ea cognoscit dominum suum Hannonem. Itaque Syncerasti nulla amplius mentio est, nec quicquam ad fabulae exitum is confert.

Quemadmodum illud colloquium inter Syncerastum et Milphionem supervacaneum est, non magis illa scena, quae proxime praecedit (Act. IV sc. 1), in qua paucis verbis Milphio quis sit exponit, in fabula, qualis nunc est, necessaria est. Primo versu, qui tanquam colophon superioribus additus est, expecto, inquit, quo pacto meae techinae processurae sient." Technarum eventum sciunt iam spectatores et frustra exspectabit Milphio. Tum:

Studeo hunc lenonem perdere, qui méum erum misere mácerat
Is me autem porro vérberat, incúrsat pugnīs, cálcibus
Servíre amanti míseriast, praesértim qui quod amát caret.

Nihil haec novi continent et post minas et convitia iam ab initio in Milphionem a domino congesta admodum frigent; sed eadem, aliquanto auctiora, aptissima essent initio fabulae, quae actus huius quartum et quintum contineret; modo exitus his accommodaretur. Sed de eo antequam agam, videndum est de priore parte.

In actu igitur I—III multa sunt quae iure displicent et structuram partium habent impeditam, de quibus luculenter Teuffel. in Museo Rhenano, VIII. 35—37 et „Studien und Charakter.“ 274—276. Veruntamen tenendum esse puto, non tantum id agi, ut Adelphasium in potestatem Agorastoclis veniat, sed etiam ut leno quam pessime abeat. Ita in extrema fabula v. 1353: „malum postremo hoc omne ad lenonem redit“ tanquam epimythion ponitur. Propterea non pacisci cum lenone de Adelphasio emendo Agorastocles debet (356; I. 2. 147). Haec causa sufficiebat poetae; quae fuerit Agorastocli, cur redemptionem puellae differret, spectatoribus divinandum reliquit; apparet a Lyco Ago-

rastoclem omni ratione vexari; sed enorme lucrum Lycum sperare recusando summam oblatam, cum putaret spretum in tempore lucrum cumulatus redire, suspicantur facile spectatores, quibus tricae et fraudes lenoniae satis notae erant. Huic igitur improbissimo lenoni, qui iustissimo desiderio amatoris non satisfacit, cum insidiae struantur, iustitiae comicae dicam an scenicae satisfit. At quales insidiae. Si leno coram iudice causam dixisset, facile superior stultitia adversarii ex certamine excessisset; qui in eum testes prodituri erant, Advocati, ipsi se suis verbis irritaverant. Cum Lycus allicere ad se soleret servos pretiis emtos maximis, atque eos „expeculiere” (v. 833, IV. 2. 21), fidem facile inventuri erant, qui eum cum aliqua certe specie insimulaturi erant, quod servum Agorastoclis domino subduxisset et expilasset. Sed dum metuunt dominus et servus, ne ille ab Agorastocle sibi caveat, eiusque servum domum recipere recuset, hanc fingunt fallaciam ut vilicum indutum militis habitu ad lenonem mittant. Haec fraus ita demum succedere ex voto poterat, si probare in iudicio potuissent, Lycum probe novisse quem reciperet; nam hic si ignarum se hospitio excepiisse servum demonstrare posset, absolvendus erat. Hoc vero non reputavit poeta. Cum advocati ipsi lenoni significassent, non servum, sed militem se commendare, ipsi non poterant negare Lycum a se esse deceptum. Sed hoc tantum abest ut tenuerit poeta, ut diserte fraude iam aperta, cum quovis pretio advocati negare deberent se in fraudem illexisse adversarium, ultro confiteantur (v. 770, III. 5. 34):

Periſti leno. nam iſte eſt huius villicus,
 Quem tibi nos eſſe Spártiatem diximus,
 Qui ad té trecentos Philippos detulit modo ¹⁾.

1) Codd. quantum ex Gepperti silentio efficio *Philippos modo detulit*; quamquam B C habere *modo Philippos detulit* ex Taubmanni editione credas; sed hoc utique contra metrum est, cum *Philippus* constanter et semper alteram corripit. Geppertus male: *Philippeos modo*; nam *Philippeus* in codd. nostris nusquam scribitur, nisi ubi adiectivum est; contra *Philippus* in iisdem tam adiectivi quam substantivi vice fungitur. Itaque vulgo nunc, ut notum est, ubi adiectivum trieyllabum requiritur, *Philippus* scribunt. Recentiores interpretes synizesin tanquam furcillis expellunt; tamen malim equidem cum synizesi scribere *Philippeus*, quam talia monstra alere quale hoc est *aurum Philipppum*, *nummus Philip-*

Vere Lycus (767, III. 5. 31): „nugas agunt,” neque si iudicis integritate confisus esset, erat ei quod se abriperet. Nihil quoque opus erat mendatio Agorastoclis servum cum *ducentis* Philippis quaerentis, ut leno in errorem incideret, quod miles iste cum *trecentis* venisset (723, III. 4. 21); militem enim, non servum apud se exceperat Lycus. His a Teuffelio fere allatis addi potest, quod nihil attinebat dicere (169, I. 1. 43), Collybiscum lenoni non notum esse; ita enim vestis mutatio abesse poterat.

Quae cum ita sint, negari non potest, crassa Minerva inventum esse dolum. Non dixerim tamen Romanis, qua fuerint iuris peritia et amore, tale inventum placere non potuisse; nam non tantum ius sed etiam iuris fallaciam amabant (cf. Rud. IV. 3); accedit quod haec intenditur in hominem, cui, si umbra tantum iuris inveniri posset, sine dubio damnatio impendebat, in lenonem, in quem nulla saepe fides nec religio observabatur. In hoc genere non nimis severos nos esse decet iudices probabilitatis, non magis quam in artificiis servorum et scurrarum quaeque ad vivum resecanda sunt. In malitiosa iuris interpretatione quid non in crimen detorqueri potest? Ceterum haec menda ita fabulae intexta sunt, ut resecari aut emendari prorsus non possint. Nec, si a Weisio recedas, serio mota est dubi-

pus. Amplectamur, censeo, „acceptos regale nomisma *Philippos*” (Hor. Epist. II. 1. 234), sed deprecemur „sanguinem *Philippum*.” et „campos *Philippos*” et similia. Equis in pedestri oratione tale quid auderet? Cur igitur feremus in eo sermone, qui ad consuetudinem vitae vulgaris est conformatus? Nemo sane contendet versus Plautinos esse scribendos sic ut pronuntientur: elisiones nihilo magis repraesentantur quam haec *συλλαβή*. — Temere ne iudicasse videar, indicabo locos, ubi *Philippus* in codd. adiective ponitur: Trin. IV. 2. 117 (959), Bacch. IV. 8. 41 (882), IV. 9. 45 (969), Poen. I. I. 38, III. 2. 22, 3. 57. Adiectivum sine controversia est:

Poen. III. 4. 4: Trecenti nummi qui vocantur Philippi.

Bacch. II. 2. 42 Nam istuc fortasse aurist opus. Philippo quidem.

Sic Ritsch. quoque; idem scribit cum codd.:

Trin. I. 2. 115 Nemost. Nummorum Philippeum ad tria milia (Prol. ad Trin. p. 89: „nemo hic est: nummum Philippeum”). (cf. praeterea Rud. V. 2. 27 (denaria Philippa), Asin. I. 3. 1, Curc. IV. 1. 70, Trin. IV. 2. 113, 123. Locos enumerare ubi *Philippus* in codd. substantive dicitur pro nummis Philippiis nihil attinet. Nusquam ibi *Philippus* legitur. Quod supra dixi de alterius syllabae correptione constanter observata pertinet ad nummos, qui Philippi appellantur, ipse rex habet alteram longam Aul. IV. 8. 4, I. 2. 8, *Philippa* altera producta Epid. V. 1. 29.

tatio de auctore. Insunt sane, ut in aliis Plautinis fabulis, quae habent repetitionem alicuius facete dicti aliis verbis enuntiatam, quam ut satisfaceret spectatorum desideriis additam dixeris; attamen dictionem et numeros ita a Plautinis abhorrere, ut fabulam spuriam iudices neque demonstratum est, nec, opinor, facile demonstrabitur. Nam quod de diversa quantitate vocabuli *Acheruns* in ipsa Poenulo animaduersum est, tale est ut momentum aliquod habeat, si ad alia graviora accedat, per se autem non tantum esse videtur, ut pro indicio interpolationis haberi possit. Scilicet cum alibi Plautus habeat *Acheruns* prima producta, in Poenulo ter prima corripitur ¹⁾, 337 (I. 2. 131), 821 (IV. 2. 9), prol. 71:

Quó die Orcus áb Acherunte mórtuos amiserit.

Quódvis genus ibi hóminum videas, quási Acheruntem véneris.

Ipsé ábiit ad Acherúntem sine viático.

Ex quo numero tamen eximendus est postremus versus, ubi cum Spengelio collatis quae in proxima vicinia leguntur *videt, conicitur, facit, avehit* praesens est restituendum: *abit*. Restant igitur duo loci ²⁾; contra unus est, v. 423 (I. 3. 22) ubi cum solita quantitate producta prima *Acheruns* legitur; et Most. 509: „vivóm me accersunt ád Acheruntem mórtui” in libris est, *a* correpta; *ad* coniectura omissum. Itaque ex hoc indicio de vetustate singularum fabulae partium quidquam efficere, me iudice esset trirēm seta equina alligare. Concedamus poetae ut legitimam quantitatem Graecam aliquando sit secutus. Explicatur facile cur producere primam Latini potuerint, in quo videntur popularem quandam ponuntiationem secuti (ut Dorice *ῥαχος, ῥαχέω* pro *ῥαχος, ῥαχέω* cf. Lobeck, Parall. p. 33), nihilominus non incredibile est, aliquando sine vitio eos pronuntiasse *a* correpta.

Iam vero cum prior pars, una scena adiecta, iustum comediae argumentum habeat, altera item, si quaedam introitus

1) Animadvertit primus G. Hermannus ad Eur. Hec. I; cf. Fleckeisen, Exercitationes Plaut., p. 34, sq., Spengel, Plautus. p. 69, sq., Haaspe l.l. p. 26 et 28, C. Müller, Plautin. Prosodie, p. 382. sq.

2) Nam male Spengelium *Quó die Orcus ab acherunte* notare verissime observat Müll.; *Orcus ab* malam habet divisionem vocabulorum, cf. quae demonstravi Verslagen en Mededeelingen, 2e R. IV, p. 47, sq.

causa praeposita essent, per se absoluta esset, quaeritur utrum poeta Graecus, quem sibi exemplum proposuerit Plautus, haec dissita membra iam coniuncta habuerit, an Latinus demum haec consuerit; aliis verbis ut dicam, num unam an duas Graecas fabulas verterit. Fieri enim potest, ut quemadmodum Hecuba Euripidea, ut hoc utar, et aliae eiusdem poetae tragoediae duas continent actiones, sic *Καρχηδόνιος*, quam in Poenulo expresserit totam Plautus, habuerit duo capita male in unum conglutinata. Prologi testimonio, si satis esset aut plenus aut perspicuus, tota fortasse res conficeretur. Ibi leguntur haec v. 53, sq.:

Carchédonius vocátur haec comoédia,
Latíne Plautus pátruus pultiphagónides.

(In libris nihil variatur nisi quod pro *Plautus* habent *Platus*). Quibus vitium subesse nemo sanus dubitaverit. Ac plerique statuunt fabulam inscriptam fuisse „Patruus Pultiphagonides.” At vero si constat Romanos, non Graecos, nec Carthaginienses dictos esse pultiphagos, quod puls simplicissimo victui vetustorum Romanorum sufficeret (cf. Plin. NH. XVIII. 19, Plaut. Most. 828), non potuit primaria fabulae persona, Hanno Carthaginiensis, patruus pultiphagonides dici. Inde coniecturae Guilielmi: „Plauti PATRUUS pultiphagonidae,” Mureti: „Plauti POENULUS pulthagonidae,” quorum hoc certe plane improbandum; Lambinus: „Plauti POENULUS PULTIPHAGONIDES,” i. e. Poenulus fictus, vere Romanus, quod, ut alia mittam, sic demum aptum esset, si Romanus in hac fabula Poenum se fingeret. Qui inscriptionem „Patruus Pultiphagonides” probant (cf. Ritschl. Parerg. 205), putant in nova fabulae editione post mortem poetae facta hoc nomen ei datum esse, cum tamen antiqua fabula et inscriptio (*Poenulus*) post manserint, in eamque partem utuntur exemplo Casinae, cuius fabulae duplici titulo rem illustrent: haec novo sub nomine, quod fuit „Sortientes” iterum Plauto mortuo aures spectatorum et oculos delectavit argumento prol. 30:

Comoédiai nómen dare vobis volo.
Clerúmenoe vocátur haec comoédia
Graecé, Latíne Sórtientes. Díphilus
Hanc Graéce scripsit, póst id rursum dénuo
Latíne Plautus cúm latranti nómine.

Id, si inficetum iocum de latranti nomine in prologo, ut facien-
dum videtur, concoquendum putes, nec de traditae lectionis
veritate dubites, certum est exemplum, nulla enim alia inter-
pretatio admitti potest quam haec: poeta cum nomine canino
(Plautus, cf. Festus et Paulus p. 230, sq.) rursus scripsit latine
(i. e. latine vertit) *Diphili fabulam*, quae *Κληρούμενοι*, latine
Sortientes inscribitur. Eo igitur tempore, quo haec fabula mor-
tuo poeta (cf. prol. 5, sqq.) docebatur rursus, *Sortientes* inscri-
bebatur; *Casinam* Plautus inscripsit (cf. Paul. Diac. p. 61).
Nam si quis dicat *Sortientes* in prologo non esse titulum, sed
explicationem vocabuli Graeci, in commodum spectatorum ad-
ditam, verba quidem non videntur obstare; oratio prologorum,
neglegens saepe illa et vaga, tale quid admittit; at „nomen”
se daturum esse fabulae dixerat prologus, i. e. Latinum nomen
quo *tunc* significaretur; cui promisso non stabit, si nihil nisi
versionem Graeci vocabuli dederit. Itaque nisi excidisse verum
putes, habemus exemplum duplicis tituli ¹⁾. At in Poenuli
prologo verba ita comparata sunt, ut commodam non admittant
interpretationem. Ritscheliuss igitur scribendum esse putat:

Carchedonius vocatur haec comoedia
Graece, Latine Patruus Multiphagonides

pro: „Latine Plautus.” Et sic Hanno dicetur multiphagonides; sed
Scaligerus (ad quem provocat Ritschl.) non demonstravit Cartha-
ginienses quoque multiphagos dictos esse. Quid enim probat quod
pultem aliquam vocatam esse Punicam tradunt? ²⁾ Non maiore iure
hinc efficias multiphagos dictos esse Carthaginenses, quam eos-
dem lecticarios appellatos, quoniam lecti Punici memorentur,
aut a fenestris, torcularibus, coagmentis cognomen habuisse,
quod horum omnium genera quaedam fuerint Carthaginensibus
propria et propterea Punica appellata (Scal. ap. Taubm. ad
Most. III. 2. 141). Huic incertae divinationi opponas Val. Max.
II. 5. 5: „erant adeo (antiqui) continentiae attenti, ut frequen-

1) Quae causa nominis mutati fuerit, frustra fortasse quaeritur; certe Ritschl.,
qui per eum fucum auditoribus factum esse putat, ut comoedia pro nova vendi-
taretur, redarguitur ipso prologo 13: „antiquam eius edimus comoediam.”

2) Cato R. R. 85: „pultem Punicam sic coquito,” rell.

tior apud eos pultis usus quam panis esset." Plin. NH. XVIII. 19: „pulte autem, non pane vixisse longo tempore Romanos manifestum." Pers. VI. 40: „foenisecae crasso vitiarunt unguine pultes" proprium iis cibum. Iuvenalis XIV rusticorum priscum victum describens v. 170: a scrobe vel sulco redeuntibus altera cena amplior et grandes fumabant pultibus ollae." Mart. V. 78 in descriptione simplicis cenae: „et pultem niveam premens batillus." Plautus ipse Most. III. 2. 143 (828): „non enim pultiphagus opifex fecit barbarus." Barbari Plauto Romani sunt; postes hi, inquit Tranio, affabre facti sunt, Graecum opus, non Romanum. Hanc igitur ob causam, non vero quod Hannonis pater non pultiphagus, sed Muthumbal fuerit (ut mire Reinhardt in Studemund. Stud. I. 110, comicum patronymicum non agnoscens), significari potuisse Plautum, non potuisse Hannonem statuo.

Difficile saepe aut interdictum nobis est prologorum stribligines emendare aut e negligentibus prologorum dictis certi quid expiscari; tamen tantum constare debet neminem unquam Latine scientem sic loqui potuisse, ut h. l. factum videmus: „Καρχηδόνιος vocatur haec comoedia, Latine Plautus Patruus Pultiphagones." Non temere Geppertus aliquid excidissee post *Comoedia* statuit, ac deinde pro *patruus* substituit *πατρώδην*. Est tamen haec coniectura admodum lubrica. Non putaverim hoc *patruus*, quo optime argumentum fabulae exprimitur, ex librarii cerebro aut casu natum esse. Si scribitur: *Latine PATRUIUS Plauto pultiphagonidae* nihil, opinor, ad sententiam et loci integritatem deest. Plautus additamento simili notatur, quo Casinae l.l. verbis „cum latranti nomine." Utique non aliud nos sinit librorum memoria credere quam ipsum poetam comoediam suam inscripsisse *Patruus*, ut aliae *Hecyra*, *Adelphi*, *Virgo* appellantur. Cur autem in hoc prologo, Plauti aetate recentiore, Poenuli nomen non compareat, plures cogitari possunt causae; nam aut versus excidit, aut *Poenuli* nomen post demum datum est, cum rursus fabula doceretur, aut a populo substitutum pro minus grato *Patru* nomine expulit veterem inscriptionem. Excidissee aliquid opinatur Geppert., exempli gratia, opinor, supplens post *comoedia* (53): „Graecé, Latine Poénulus. Philíppides Hanc graecee scripsit, póst id rursum dénuo Latíne Plautus." Qui cur Philip-

pidis nomen hic inserat, non assequor, quoniam ex comicis Graecis unum Menandrum hodie novimus *Καρχηδόνιον* scripsisse (cf. Meineke). Quamquam facile concedo, ne de hoc quidem a Plauto adhibito constare, cum praesertim unum tantummodo Menandreae fabulae fragmentum aetatem tulerit, ab argumento Poenuli alienum ¹⁾.

Non multum igitur lucratur ex prologo; quod dicitur haec fabula Graece vocari *Καρχηδόνιος* non probat unam fabulam fuisse pro exemplo; suam operam, quae quidem versionis fines excedebat, dissimulabant poetae; invitus et ab adversario coactus Terentius de contaminatione retulit; et Plauti aequales haec minus curasse probabile est. Cur autem duas fabulas credamus poetae materiem comoediae suae dedisse, sunt quae suadeant argumenta satis gravia; maxime quidem quod fabulae duae partes suum quaeque habent argumentum, prior autem non absolutum, sic ut in media actione abruptatur filum. Quod quidem multo facilius apparet accidere potuisse ei, qui duo diversa argumenta in unum conflet, quam qui libere conformare potest, nec ulla necessitate obstringitur, ut aliena aut supervacanea carmini inserat. Nec neglegendum est (quod primus animadvertit Teuffel) Milphionis verba v. 355: „ac te faciet, ut sis civis Attica atque libera” non convenire cum scena, quae sit in Aetolia; si enim ex duabus fabulis Graecis Latinam consarcinavit Plautus, probabile est prioris, ut plerumque, scenam fuisse Athenas; sed cum altera pars posceret Calydonem, reliqua huic accommodata sunt 612: Aetoli cives te salutamus Lyce.” Facilius autem tale vitium committit is, qui vertit, quam qui libere fingit.

Gravius est quod Advocati, qui in actu tertio sunt, multo maius momentum habent, quam cum reliqua fabula convenit. Multos fuisse apparet e v. 573 (III. 2. 5): „*tot* quidem non potuisti adducere homines magis ad hanc rem idoneos” et 610 (III. 3. 5) „sed quid huc *tantum* hominum incedunt?” Sunt

1) Mein IV. 145. Ἐπιθυμίαςας τῇ Βορέᾳ κρηδίων

Ὁψάριον οὐδὲν ἔλαβον, ἐψήσω φακὴν.

Ad postrema verba Mein. adscripsit prologi locum in quo *Pulphagones* invenitur. At hanc convenientiam fortuitam puto.

homines plebei, quos in amicorum locum sublegavit Agorastocles, liberi tamen. Multis verbis explicant, cur gravis incessus se deceat; non sunt cursores et licet iis iure suo tardis esse, 513 (III. 1. 19), coll. 559 (65), nec imperium expectant calidi amatoris. Domi habent quod edint, nec flagitant quemquam, nec quisquam eos flagitat. Omnino si laxius vinculum attendis, quo eorum opera nectitur cum actione, quae nunc est, si curam et evidentiam, qua primus eorum ingressus describitur, denique si alacres numeros respicis, habent aliquam similitudinem cum illo choro, qui est in Aristophanis Pluto. Ac tantum abest ut ad eventum actionis aliquid conducant, ut contra difficultatem obiciant non contemnendam. Partes, quas nunc explent, non sunt dignae tanta cura. Evanescent ex oculis, nec dolori eorum satisfit, dum spretos se queruntur. Post actum tertium nulla eorum mentio est; actu quarto quasi denuo incipit fabula. Scilicet in comoedia Graeca testimonium in iudicio dixerunt, quod cum oeconomia fabulae Plautinae non conveniebat.

Peculiaris igitur ratio, qua adumbratus est actus tertius, aliam manum prodit; cum eo autem cohaeret scena prima actus primi, in qua initur consilium, quod tertio actu eventum habet. At eius actus scena altera, in qua colloquuntur Adelphesium et Anterastilis ita convenit cum actu quarto et quinto ut unius quasi corporis membra sint. In utraque parte duae sorores sunt sub lenone, quaestui meretricio destinatae, ceterum non improbae, altera modestior et quae cultum femineum parvipendat, altera natu minor, levior et prudendia inferior. Conferendi sunt ex act. I sc. 2. v. 1, sqq. (208, sqq.) cum V. 4. 8, sqq., 20, sqq. (1171, sqq., 1181, sqq.). Priore loco irridet soror natu maior operosam curam comptus muliebris; negotii quantum sit in una muliere exornanda exponit, binae ancillae singulis vix sufficiant, sed duae toti populo plus satis negotii dare possunt, denique v. 20:

Postrémo muliebris modús mundi nállust,
Neque únquam lavádo et fricádo scimus
Finém facere nám quae lavátast nisi *éadem*
Percúltast, meó quidem animó quasi fuscást ¹⁾.

1) Versus divisi sunt ut in codd. leguntur; v. 2 et 4 ex dim. bacch. et penth. iamb. constant; quae litteris cursivis expressa sunt addidi; *finem* iam Herm.;

vult ea (295, I. 2. 88) magis ornari bono ingenio quam auro; properato in templum Veneris (312, I. 2. 105) non opus esse putat; denique recusat blanditias Agorastoclis (343, I. 2. 137). Huic opposita Anterastilis decere dicit puellas munditer se habere, quoniam vel sic aegre amatores inveniant (233, I. 2. 27); ut salsa muriatica non placent, nisi abluantur, sic mulieres non placere sine munditia et comptu; muriatica

Nisi multad aqua úsque et diú macerántur,
Olént salsa súnt, tangere út non velís [item nos perhiberi].
Eiús seminís mulierés sunt insúlsae
Sine múnditia et cómptu, admodum átque invenústae. ¹⁾

Merito Milphio animadvertit Anterastelin coquam videri, sed non spernit nova comoedia comparationes culinarias, cf. Most. 277. Eadem properat in templum Veneris (258, 310, I. 2. 51, 104) et maiorem ornatum desiderat (279, 291, 322, I. 2. 72, 84, 116). Iam vero in actu quinto similiter moratae sunt sorores. Anterastilis, vana illa et forma superbians, postquam rediit a templo Veneris, gloriatur melius se placuisse iuvenibus quam ceteras (1170, V. 4. 8), quare leniter ab Adelphasio reprehenditur (1173, 1183, V. 4. 11, 21). Anterastilis: (tantus ibi erat cluentarum numerus)

Quae Cálydoniam venerábant Venerem, certo enim quod quidem ad nos
Duás attinrit, praépotentes, púlcræ, paci' poténtis
Sorór fuimus neque áb iuventute ibi ínridiculo habitæ pol,
Quod céteris soror ómnibus factúmst. AD. Malim istuc áliis
Itá videatur quam út tu te sorór collaudes. AUT. Spéro ²⁾.

Eadem Adelphasium ad verba Anterastilis: „sicut nos hodie

secundus addendo *nos* ante *scimus* tetr. bacch. evadet. V. 4 *fusca*; MSS.: *inlusta* aut manifesta cum correctione: *iniusta*, *musta*; Herm. *lutea*, Geppert. *inquinata*. Spurius hos versus indicat Ritschl testante Hasper l.l. p. 28; quibus argumentis non refertur. V. 1. libri *modus muliebris*.

1) V. 2 *item nos perhiberi* interpretamentum continent alienum; una fortasse syllaba deest etiamnunc. V. 4 libri inverso ordine: *adm. atque inv. sine mund. et comptu*. Multad Ritschl. Plant. Exc. p. 64; Herm.: *nisi si multa*.

2) V. 1 libri *quae ad Cal. venerant Ven.*; 2: *pacisque*; 3 et 4: *quod pol soror ceteris*; iuventute trisyllabum est; 5 pro ut libri uti.

inter alias praestitimus pulcritudine" respondet: „stulta es soror magis quam volo" (1183, V. 4. 21).

Paene ridiculum foret credere duas exstitisse fabulas Graecas, in quarum utraque sic animatae sorores et ad amussim convenientes inventae fuerint. Aut alteram utram partem (aut I. 2, aut IV. sqq.) invenit et composuit Plautus totam, aut una fuit fabula Graeca, quam utrobique secutus sit. Utrum probabilius sit, nemo dubius haerebit. Et vero non mores tantum conveniunt, sed etiam quae ad oeconomiam pertinent; conferas modo quae de Aphrodisiis dicuntur 382 (I. 2. 126) sqq. et 1121 (V. 3. 14) sqq.

Restant ex actu I scena 1 et 3, quae coniungi cum actu III potuerunt; haec enim optime inter se cohaerent, et ex eadem fabula Graeca sumi. In fabula illa non dubium est, quin Advocati in iudicio testes prodierint, nunc, cum nihil testentur, nihil nuntient quod Agorastocli ignotum sit, plane sunt supervacanei. Et scena secunda act. I, quae ex altera fabula Graeca sumta est, ita hic est agglutinata, ut aliunde huc translata esse facile appareat. Aegre permotus Agorastocles ut amicae pro tempore oblitus nunc quam primum insidias apparet, domum intrat suam, sed vix secessit cum evocatur rursus a Milphone; attamen per hoc temporis intervallum, non maius quam ad decem versus pronuntiandos Milpioni sufficit (196—205, I. 1. 70—79), edocet Agorastocles vilicum suum de struendis insidiis et pecuniam necessariam ei erogat (408, I. 3. 6; 548, III. 1. 54). Scilicet scena, quae excipit primam, quam poeta ex altera fabula mutuatus est, praesentem postulabat amatorem, oeconomia autem prioris aliud requirebat, ut nempe in insidiis struendis totus esset Agorastocles.

Videor igitur mihi hoc efficere posse Poenulum ex duabus Graecis fabulis fluxisse, quarum altera continuerit: I. 1; I. 3; III; altera: IV; I. 2; V. 1. 1 usque ad 5. 35. Exitum fabulae V. 5. 35—6. 34 necessario huic sic composito argumento accommodare et partim certe ipse fingere debebat poeta. Sed is duplici modo nunc conformatus est. Sequuntur enim in codicibus, olim in Ambrosiano quoque ¹⁾, versus 50, qui eandem fere solutionem

¹⁾ Etiamnunc exstant in A ex versibus memoratis 1—10, 49—51 (1356—1366, 1404—1406, Gopp.).

habent fabulae ac superiores, aliis verbis conceptam. Dixit de illo dupli exitu Th. Hasper, l.l. cuius dissertationis haec summa est, ut statuatur primum, de quo nemo dubitare potest, antiquum quoque esse alterum exitum, nec recentem foetum male seduli cuiusdam grammatici, deinde ineunte saeculo U. C. septimo retractatam esse Poenulum, et simul alterum exitum confectum. At si ea retractatio tam late patuerit, ut per eam in Poenulum invecta sint „quaecunque non conveniunt fabulae dispositioni“ (p. 28), prior exitus expectari debebat ut nihil contineret quod bonae Plautinae dispositioni, qualis olim fuisset, repugnaret. Magnas mutationes si subiisset Poenulus, earum vestigia in totius duplici *καταστροφῇ* inveniremus. Sed nihil eiusmodi est: personae et res eadem sunt; eundem tenorem et cursum actionis fere postulat uterque exitus. Vitia compositionis ita inhaerent toti fabulae, ut ex retractatione ea repetere non possim; si possem, tamen duplicem exitum hinc explicatum esse non contenderem. Videndum potius est, num quinquaginta illi versus aliquid contineant privum et peculiare, cur eos substitutos putemus. Ea quaestio cum argumento meo cohaeret, ut infra apparebit.

Consulto supra p. 154 in argumento fabulae exponendo omisi actum secundum. ut appareret, quam laxo ac paene nullo vinculo is cum reliquis cohaereret. Fatetur id etiam is, qui in Mus. Rhen. VIII. p. 61 hanc comoediam magnopere laudandam putat ¹⁾. In eo actu miles Antamunides inepta sua iactantia paene superat quidquid in hoc genere Comici offerunt. Frustra autem a Lyco petit, ut „addicat sibi meretricem minusculam;“ tamen apud lenonem devertitur, neque apparet rursus ante finem fabulae, ubi nihil plane agit. Vulgarem normam si secutus esset poeta, contumeliose in fine fabulae eum dimissum oportebat; tale quid fit in Milite Glorioso et Eunucho. Praeterea militis persona omnino minus apta hic est: Collybiscum quoque militis Spartani habitu induxit Plautus; varietati melius consulisset, si nautam mercatoremve induxisset.

1) Die in dieser Gattung von Komödie beliebte Figur des Miles tritt auch hier im zweiten Akt wohl nur zur Beustigung des Publicums auf, einen nothwendigen Zusammenhang mit der Fabel hat er nicht.

Videndum est etiam de militis amore. Saepius Plautus ut mores puellae alicuius aperiat, alteram ei adiungit feminam. Cum puellae non tam agendo quam loquendo spectari possint, socia quadam et comite opus erat, cui inter fabulandum secreta animi sensa puella concrederet, aut obloquendo ingenium suum et voluntatem opponeret et aperiret. Ita Philematium et Scapham in *Mostellaria*, *Palaestram* et *Ampeliscam* in *Rudente*, in *Asinaria* *Clearetam* et *Philenium*, in *Cistellaria* *Silenium* et *Gymnasium* cum matre iuxta collocatas videmus. At illae secundariae personae lenae si sint aut impudicae meretrices, in fine fabulae fere negleguntur, quoniam nemo quam fortunam habuerint scire cupit, alibi, ut in *Rudente*, ubi duae aequae animatae inducuntur feminae, utriusque fortuna in exitu respicitur; *Ampelisca* ibi disertis verbis libertate donatur (scena ult. 52). Sed *Anterastili* quid fiat incerti haerent spectatores. Illa, etsi minime aequiparari moribus cum *Adelphasio* potest, leviuscula tamen potius ut pleraeque puellae quam improba et pari cum sorore condicione non sic ablegari debebat. Fit quidem illa feliciter invento patre libertatis particeps, at hoc ei cum sorore commune est, nec diserte memoratur; *Adelphasii* tanto superior est fortuna, ut *Anterastilis* cum ea comparata nihili facienda videatur. Hoc ab eo poeta, cui dramatis oeconomiam debet Plautus, aliter institutum crediderim. Nam multo magis satisfacisset exitus spectatoribus, si talis fuisset *Antamunides* ut ei nubere pro beneficio esse potuisset. Sed bona de causa id aut non fit aut consulto quaesita ambiguitate obscuratur; nam tam vanus est et ineptus iste miles, ut nulla mulier hunc sibi absurdum rabulam in matrimonium optaret. De sua virtute narrat quae non sunt exaggerata, sed plane monstra, dum exponit quomodo volaticos homines fundis viscatis capiendos curaverit. Post, cum *Hannonem* et *Anterastilin* complecti inter se videt, convitiatur impudenter *Hannoni*, quem aemulum suum credit, sed cum primum minae adhibitae sunt ab *Agorastocle*, dicta retractat, magnificus simul et ignavus (V. 5. 40—42, 1308). Suspicio mores militis a Plauto in peius esse mutatos; is qui fabulam invenit, quisquis fuit, non tam ridiculum et contemnendum finxit hominem, ut *Anterastilis* amore indignus esset, sed Plautus, quo gratior esset fabula, stolidum, trepidum, magnificum

hinc procudit bellatorem, solito comitatu parasiti destitutum, quoniam is ad reliqua non quadrabat. Cessisse in fabula Graeca Anterastilin in matrimonium amico, cuius locum nunc occupavit Antamunides, inde quoque probabile est, quod Anterastilis V. 5. 43 (1311) pro Antamunide, quem post verba modo dicta (41, 42) odisse debebat, tamen intercedit, ut bona gratia restituatur inter hunc et Hannonem. Id, quomodo fabula nunc est comparsata, parum refert. Male abire debebat miles nec aequo animo tolerari a viris bonis et fortibus et ab Anterastili, quae quidem ei non nubit. Sed si minus abiectis moribus fuisset Antamunides, potuisset Anterastilis huic uxor dari.

Vitium igitur illud animadvertisse is videtur, qui, cetero qui Plauto inferior, alterum fabulae epilogum attexuit; ac plane quidem tollere illud non potuit, sed sustulit quod in extrema fabula offendere in illam partem maxime posset 36 (1304) Ibi postquam undecunque arreptis convitiis Hannonem miles obruit, sic pergitur:

AGORASTOCLES.

Num tibi, adulescens, málæ aut dentes prúriunt
Qui huic és molestus, án malam rem quáeritas?

ANTAMUNIDES.

Quin ádhibuisti, dum istaec loquere, týmpanum?
Nam té cinaedum esse árbitror magis quám virum.

AGORASTOCLES.

Scin quám cinaedus sum? íte: istinc, serví, foras
Ecférte fustis.

Iam ille homo, qui modo Agorastoclem Gallum eviratum dicere ausus est, contra minabitur et vim a se repulsare conabitur? Nihil minus:

ANTAMUNIDES.

Heús tu, si quid pér iocum
Dixí, nolito in sérium convórttere.

Mirum sane genus iocandi! Imo homo iste tam timidus est

quam magnificus. Et tamen hunc placare studet Anterastilis et Hannoni conciliare:

ANTERASTILIS.

Quid tibi lubido est, obsecro, Antamúnides,
Loqui inclementer nóstro cognato ét patri?
Nam hic nóster pater est, híc nos cognovít modo
Et hunc sui fratris filium.

ANTAMUNIDES.

Ita me Iúppiter
Bene amét, bene factum; gaúdeo et volupést mihi,
Si quíd lenoni huic óptigit magni mali,
Cumque é virtute vóbis fortuna óptigit.

ANTERASTILIS.

Credibile ecaster dícit; crede huic, mí pater.

HANNO.

Credo.

AGORASTOCLES.

Ét ego credo

Quaeri potest cui bono haec tam subita reconciliatio. Num forte fabulae *κῆρυξ* tale quid postulabat, ut facile aliquid condonari poetae debeat? Num Anterastilis ex oeconomia fabulae nubere debet militi, ad quod matrimonium reconciliatione quamvis absurda via erat aperienda? At non nubit mititi: 6. 20. (1340)

AGORASTOCLES.

... sed pátrúe mi,
Tuam, út dixisti, míhi desponde filiam.

HANNO.

Haut áliter ausim (*visum?*).

ANTAMUNIDES.

Béne vale.

AGORASTOCLES.

Et tu béne vale.

Ne in altero quidem exitu hoc fit v. 44 (1399):

ANTAMUNIDES.

Tu autem amicam mihi des facito aut auri mihi reddas minam.

LYCUS.

Vin tibicinam meam habere?

ANTAMUNIDES.

Nil moror tibicinam

Nescias, utrum ei maiores buccaene an mammae sient.

LYCUS.

Dabo quae placeat.

Nam significari hoc loco Anterastilis non potest, quae non amplius erat in Lyci potestate. Sed sustulit hic poeta offensionem, quae in eo est quod contemnendus miles uno verbulo veniam invenit. Feminarum iam partes admodum restrictae sunt, de milite nihil, de Lyco singulae uno versiculo loquuntur. Contra addendis quibusdam hic poeta militem commendavit versibus supra collocatis, qui habent iocum sane scurrilem (46), sed non alieni sunt a iuvene, qui lenonem compellat, et fortiter ius suum exigit. Ac minus diserte quam in priore exitu Antamunides valedicere cogitur Hannonis filiae.

Cum igitur iusta mutationis causa appareat, quaeri possit num postremi illi versus sint fortasse ab ipso Plauto profecti fabulam suam retractante. In oratione et metro improbanda sunt aut dubia pro modico ambitu non pauca ¹⁾ sed contra

1) Manent quaedam obscura. Sed minus id mirandum est in scena, quae ab interpretibus adhuc fere neglecta est. V. 4. Lycus subito adest et immiscetur sermoni; contra v. 1323 ubi ab eius adventu nova scena incipit. — 5 „unde haec [huc *add. Hasper.*] perierunt domo?” nec nescit leno (889, IV. 2. 77), nec causa est cur ignorantiam fingat (infra 20); sed similia in ipsa fabula sat multa sunt; e. g. „Africam” 1293. V. 5. 25; qui enim scit Antam. Africam esse? Ceterum *perire* sic positum Plautinum est Capt. III. 4. 4. — 10 hiatus mutatione personae satis defenditur. — 14 „quem noveris” quod ignoveris? cf. Ritschl. prol. p. 205. — 16, 17 numeros emendavit Hasper, melius quam Geppert. — 28 „inter negotium” est dum tu consulis; irridet Lycus Agorastocli, qui aliquamdiu meditabundus adstiterat. — 29 prius quam, cf. Ter. Andr. II. 1. 11: „omnia experiri certumst prius quam pereo.” — 31 trium rerum enumeratio („aurum, ar-

versus adsunt aliquot suco Plautino tincti sic, ut forma quidem impedimento non sit quominus auctori Poenuli eos adscribamus. Sed cum testimonio ipsius prologi, qui sine dubio recentior est ¹⁾, constet, post Plauti aetatem hanc quoque comoediam denuo datam esse, probabilius sane videtur aliam hic manum agnoscere, quae tollere aut occultare illud studebat, quod in agenda fabula histrioni potissimum displicere debebat, subitam illam volo animorum conversionem. Nihil emendandum fuisset, si Plautus non bardum et stupidum militem, sed talem finxisset virum, qualis liberae feminae non displicere deberet. Sed is eodem modo quo Terentius contaminatione illam personam inseruerat, quo fiebat, ut non omnino spectatoribus solutio placere posset ²⁾.

gentum, collum — tris res³⁾) molesta est, quod prima et secunda non diversae sunt inter se. — 32—34 perverso ordine sunt collocati; hic ordo requiritur? 32 quid me —, 34 quantum audiui —, 33 si volo —. 36 „*diuine* inimicitias cum improbo” — compone; cf. Liv. XLII. 46. 6: „ne quid speraret, quod veterem amicitiam diuingeret sibi ac Romanis,” i. e. deleret. (Ac Madv. pro ab). — 41 „si quid dixi iratus,” nihil dixerat in Hannone inclementius; sed Ienonis ad incitas redacti verba non nimis urgenda sunt.

1) Prologus sannione dignissimus est, qui rusticos spectatum invitat, in eo genere tamen non infictus. Plauto eum recentiore esse ex apparatu theatri, qui initio memoratur, constat. Valde perturbatus est et sub finem repetitio est perquam inutilis. V. 1—45 possunt ad unam quamque comoediam adhiberi; locum communem continent; et videntur haec interpolata esse ab eodem hominum genere, a quo ab initio confecta sunt, gregis dominis vel similibus. Quaedam sunt ibi, quae in fabula frustra quaeruntur aut cum ea pugnant: 66 „septuennis” sed sexennis IV. 2. 80; cf. porro 74, 85, 106—111, 114. In his non agnoscimus duplicis recensionis vestigia sed negligentiam aut studium populi oblectandi; vv. 118—128 repetitiones demonstrant saepius fabulam datam esse, nullo modo tamen, magnas subisse mutationes (cum 120 cf. 75). De Anactorio quae memorantur 87, 93 recte se habent cf. IV. 2. 75. Scite quoque animadvertit prologus Hannone Latine scivisse 113; quamquam quare in fabula cum Graecis Punice loquatur omnino non explicat. — Cum 80—82 cf. Menaechn. prol. 51—55.

2) Mutationum et additamentorum haec fabula habet praeterea aliquot documenta. Mentio *Philipporum*, ut primus animadvertit Viasekingius, ubique Plauti est; nam ante bellum Macedonicum finitum illi non magis Romae quam Athenis noti erant. Regem Attalum obse-sum esse Sparta, eamque urbem tum captam (III. 3. 51, 655) non potuit Graecus poeta scribere, praeterea Sparta expugnata est post pugnam ad Sellasiam gestam Ol. 139. 3 (222 a. C.), cum comoedia nova floruerit usque ad Ol. 130; nihilo magis h. l. de altera expugnatione, a Philopomene facta a. 189 (Ol. 148) cogitari potest, ad quam locum refert Teuffel. Sed assentiendum est ei, Plauto potius hunc errorem adscribi posse quam Graeco poetae; ille fortasse aliquid fando audiverat de Sparta expugnata et rem confudit. Regis An-

Utro confiteor de singulis quibusdam a me expositis dubitari posse; tantum, spero, apparuit, Plautum in hac fabula componenda maiorem sibi libertatem vindicasse, quam adhuc in reliquis fabulis observata sit; non tantum duo argumenta permiscuit, sed simul contaminatione usus est.

tiochi mentio, cuius oculi (*of βασιλέως ὀφθαλμοί*?) molliter curari dicuntur (III. 3. 81, 685) potuit e Graeco fonte cecidisse, modo ne cogitemus de Antiocho III Magno, sed de Ant. I. Sed Punica quae leguntur V. 2 suo modo interpretatur Plautus, vocabula Latina, quae sono maxime cum Punicis conveniebant, substituens; semel tantum ad Graeca alluditur. Quod quo clarius appareat, ea adscribam, vocabula Punica sic dividens, ut cum Latinis proxime conveniant:

987 (V. 2. 38)	donni	doni
991	mehar bocha	miseram buccam
999	mu phur sa	μὴ φέρω σοι
	mi uulech ianna	?

Vocabula haec (mi — ianna) explicat Milphio: „mures Africanos in pompam ludis dare se velle aedilibus.”

1002	lechla channanli	ligulas canalis
	(ni)nichot	nuces

Male „figulas venalis” emendarunt interpretes; parum curo sententiam, quaerit Milphio tantum quod sono convenit.

1006	palu merga detha	palas mergas datas
1012	mu phonnium	μὴ φονεύειν
	sucoratum	sub(suc) cratim

Milphio 1014 supplet sic: „*sub cratim* ut iubeas sese supponi atque eo lapides inponi multos ut *sese neces*.”

Ex istis mehar = misera(m), bocha = bucca(m), lechla = ligula(s), channanli = canali(s), palu = palu(s), merga = merga(s), detha = data(s) effici potest in consuetudine vulgaris vitae terminationes raptim et negligenter pronuntiatas fuisse; et labente post saecula in peius lingua notum est has detritas esse et evanuisse. At hoc obiter. Vides interpretationem Graeci poetae relictam esse, nec sane aliter fieri poterat, ut magis mirer uno aut duobus locis ad Graeca respici; quod si satis certum est, et mihi quidem sic videtur, apparet Punica non a Plauto sed a poeta Graeco esse scripta, et Atheniensibus Carthaginiensium et Phoenicum linguam non fuisse ignotam.

Groningae 1875,
m. Novembri.

C. M. FRANCKEN.

AD STRABONEM.

CAP. II.

Pag. 239. STRABO scribens de *Fano fugitivi* apud Ariciam in nemore Dianae βαρβαρικὸν τι κρατεῖ (inquit) καὶ Σκυθικὸν περὶ τὸ ἱερὸν ἔθος. καθίσταται γὰρ ἱερεὺς ὁ γεννηθεὶς αὐτόχειρ τοῦ ἱερωμένου πρότερον δραπέτης ἀνὴρ· ξιφίης οὖν ἐστὶν αἰεὶ περισκοπῶν τὰς ἐπιθέσεις ἔτοιμος ἀμύνεσθαι. Adscripsit Hemsterhusius in ora sui libri: „*Egregius locus Pausaniae II. pag. 173. 31. qui Cluverii diligentiam effugit.*” Sed non Casauboni, qui in annotatione ad h. l. Pausaniae testimonio utitur. Pausaniae verba haec sunt: Ἰππόλυτος ἔρχεται παρὰ τοὺς Ἀρικιεῖς καὶ — ἀνῆκε τῇ Ἀρτέμιδι τέμενος, ἔνθα ἄχρι ἐμοῦ μονομαχίας ἄθλον ἦν ἱεραῖσθαι τῇ θεῷ ΤΟΝ ΝΙΚΩΝΤΑ. ὁ δὲ ἀγὼν ἐλευθέρων μὲν προέκειτο οὐδενί, οἰκέταις δὲ ἀποδρᾶσι τοὺς δεσπότας. Multo igitur minus atrox res est quam Straboni videtur. Non enim is qui sacerdotem *ex insidiis obtruncasset* in illius locum substituebatur, ut ille semper anxius et gladio armatus praesentem pestem caveret, sed vetere antistite mortuo instituebatur servis fugitivis certamen, in quo qui vicisset (ὁ νικῶν) victoriae praemium (ἄθλον) Dianae sacerdotium auferebat. Erat etiam in Umbria *Fannum fugitivi*. vid. Mannert. *Geogr. Antiq.* IX. 1. pag. 478.

Pag. 296. δεῖν δὲ ἐν τῷ δεκάτῳ Ἐγγράφειν ἀντὶ τοῦ Μυσῶν τ' ἀγχεμάχων. Lacunam sic suppleverim: ἀντὶ τοῦ Μυσῶν

(Μοισῶν) τ' ἀγχεμάχων. Sed restat in caeteris inextricabilis difficultas. Reponunt: ἐν τῷ τρισκαιδεκάτῳ γράφειν idque significare putant „in libro XIII.” Sed quis Graecorum umquam sic Homeri locum laudavit? Quis non statim Homeri versus agnoscebat et unde sumti essent recordabatur? praesertim in loco tam celebrato:

πάλιν τρέπεν ὅσσε Φαιινῶ κτέ.

Apponendum est in margine, ut veteres solent, ζήτει.

Pag. 296. *Auctor est Posidonius*, inquit, *Homerum ἀβίους προσγορεύειν μάλις αὖτις χωρὶς γυναικῶν ἡγούμενον ἡμιτελῆ τινὰ βίον τὸν χῆρον*. Manca et imperfecta oratio est ὅτι χωρὶς γυναικῶν, et ut intelligatur adde ζῶσιν. Mirifica autem haec est interpretatio et eiusdem fere pretii atque etymologia vere Romana „CORLIBES quasi dicas CORLITES.”

Post pauca scribendum: τοὺς ἀβίους ὅτι τοὺς χήρους μᾶλλον ἢ τοὺς ἀνέσιους — δέξιαι' ἂν τις. Necessarium οὖν in Codd. omissum inserunt post χήρους contra Graecorum consuetudinem.

Pag. 301. ὁ Ἀνάχαρσις καὶ Ἀβάρσις — ἐθνικὸν τινὰ χαρακτῆρα Ἐπιφαινὸν εὐκολίας καὶ λιτότητος καὶ δικαιοσύνης. Verbum ἐπιφίνειν non est huius loci: sedem habet in probatione et demonstratione. Prae se ferre vultu, habitu, incessu, oratione dicitur Ἐμφαίνειν. Pag. 628. τοῦ δὲ νεωτέρου (Diodori) ἱστορικὰ συγγράμματα ἐστὶ — τὴν ἀρχαίαν γραφὴν Ἐπιφαινόντα ἰκνῶς, recte correxit nescio quis in Aldina ἐμφαίνοντα. Aristarchus in Schol. ad Odys. γ. 71. οὐδὲ γὰρ νῦν οἱ περὶ Τηλέμαχον ληστρικὸν τι ἐμφαίνουσιν.

Pag. 302.

Γλαυτοφάγων εἰς γαίαν ἀπὴν ΑΙΚ οἰκί' ἐχόντων.

Obtemperandum Porsono est, qui ἀπὴν ΑC scribi iussit in *Advers.* pag. 316.

Pag. 302. quum esset in vetere libro:

ὁ δὲ δρομιχίτης

κατὰ τοὺς διχόχους ἤμ τοὺς ἀλεξάνδρου
γετῶν βασιλεύς.

ineptum emblemata post ἦν ex margine irrepsit in textum. Notissima nomina sunt in historia οἱ διάδοχοι et eorum filii οἱ ἐπίγονοι, quemadmodum in vetustis fabulis de bello Thebano οἱ ἐπίγονοι, ut apud Strabonem pag. 325. μετὰ τὴν (τῶν add.) ἐπιγόνων ἐπὶ τὰς Θήβας στρατεῖν. Suboluit fraus Kramero, sed extirpare vitium ausus non est. Arguit emblemata vitiosa verborum compositio. Dici poterat: κατὰ τοὺς τοῦ Ἀλεξάνδρου διαδόχους ἦν Γετῶν βασιλεὺς, sed vulgata inepta est.

Pag. 308. Ἐκπλέντι δ' ἐν ἄρισερᾷ πολίχνη καὶ ἄλλος λιμήν. Mendum in Strabonis libris perfrequens hunc quoque locum corrumpit. Rescribe Εἰκπλέντι δέ. ut pag. 310. ἐν ἄρισερᾷ δ' εἰς πλέοντι πολίχνην ἐς Μυρμήκιν. et pag. 325. ἐν δεξιᾷ εἰς πλέουσιν Ἀκχρῆνες, et sic passim alibi. Vid. ad pag. 252.

Pag. 317. ἀποθεῖσιν ἡμέρας πέντε ἐξεπήγγυντο οἱ ἄλλες. Vitiose adhaesit verbo inutilis praepositio et sensu cassa ἐξ. Veram lectionem repperit vetus corrector Codicis E. ἡμέρας πέντε ἡ ἐξ ἐπήγγυντο, sed nemo recepit.

STRABO pag. 350. ἐπὶ τοὺς Τηλεμάχου ἑταίρους ἄγγελος πέμπεται πρὸς τὸ πλοῖον καλῶν ἐπὶ ξενίαν. Lege ἐπὶ ξένια. Perpetuus hic scribarum error est. Cives vocantur ἐπὶ δεῖπνον, ἡσπῖλες ἐπὶ ξένια, sed librarii ἐπὶ ξενίαν et ἐπὶ ξενία substituere solent. Ξενία et ξενίας τυχεῖν de hospitio dicitur, ξένια et καλεῖν ἐπὶ ξένια de coena vel epulis.

Haesit hoc vitium in editionibus Diodori Siculi, Pausaniae, Flavii Iosephi et aliorum.

STRABO pag. 362. de primo et secundo bello Messeniaco agens ita scribit: τὴν μὲν οὖν πρώτην κατάκτησιν αὐτῶν Φησὶ Τυρταῖος ἐν τοῖς ποιήμασι κατὰ τοὺς τῶν πατέρων πατέρας γενέσθαι· τὴν δὲ δευτέραν, καθ' ἣν ἐλόμενοι συμμάχους Ἀργεῖους τε καὶ Ἡλείους καὶ Πισάτας ἀπέψησαν, Ἀρκάδων μὲν Ἀριστοκράτην τὸν Ὀρχομενίων βασιλέα παρεχομένων στρατηγόν, Πισατῶν δὲ Πανταλέοντα τὸν Ὀμφαλίωνα, ἡνίκα Φησὶν αὐτὸς (ὁ Τυρταῖος) στρατηγῆσαι τὸν πόλεμον τοῖς Λακεδαιμονίοις. De tertio et quarto bello post pauca scribit: ἐπὶ μὲν οὖν αὐτοῦ τοῦ Τυρταίου ὁ δεύ-

τερος ὑπῆρξε πόλεμος· τρίτον δὲ καὶ τέταρτον συστῆναι φασιν, ἐν ᾧ κατελύθησαν τελῶς οἱ Μεσσήνιοι. Negat Kramerus Strabonem scripsisse Ἠλείους et *εὐσπικᾶν* se dicit „pro Ἠλείους *antiquitus scriptum fuisse Ἀρκάδας*.” Correctiones huiuscemodi non sunt ullo modo admittendae, ne ars Critica in ματαιοτεχνίῳ abeat, praeterquam in iis locis, ubi perspicuum et planum est lacunam veteris libri a sciolo inepte esse suppletam de suo; cuius rei complura exempla ex Stobaei *Florilegio* protulimus. In Strabonis loco nullum est huius fraudis vestigium. Apparet Ἀρκάδας commemorari debere. sed Ἠλείους retinendos esse censeo. Quod quo facilius probum refutabo primum Krameri argumenta, vel potius testes, quos produxit. destruam. „*Εἰ enim (inquit) Eleos Lacedaemonios hoc ipso bello adiuvissae ipse narrat supra pag. 355.*” Si hoc verum est causa cecidi. Audiamus testimonium: συνέπρᾳξαν δὲ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι (τοῖς Ἠλείοις) μετὰ τὴν ἙΣΧΑΤΗΝ κατάλυσιν τῶν Μεσσηνίων συμμαχήσασιν αὐτοῖς. — καὶ ἐπὶ τοσοῦτόν γε συνέπρᾳξαν ὥστε τὴν χώραν ἅπασαν τὴν μέχρι Μεσσηνίας Ἠλείαν ῥηθῆναι καὶ διαμῆναι μέχρι νῦν, Πισατῶν δὲ — μὴδ’ ὄνομα λειφθῆναι. Satis est componere locum Strabonis supra descriptum de bello *quarto*, ἐν ᾧ κατελύθησαν τελῶς οἱ Μεσσήνιοι, ut videas a Kramero confundi tempora, et quod in *ultimo* bello factum esset ad *secundum* referri. Ponamus primum diligenter primi ac secundi belli initium ac finem. Primum bellum peractum est ἔτει πρώτῳ τῆς τετάρτης καὶ δεκάτης Ὀλυμπιάδος (Pausan. IV. 13. 7.) gestum per annos XX. Audi Tyrtaeum:

Ἄμφ’ αὐτὴν δ’ ἐμάχοντ’ ἐνέχ καὶ δέκ’ ἔτη
 νωλεμέως, αἰεὶ ταλασίφρονα θυμὸν ἔχοντες
 αἰχμηταὶ πατέρων ἡμετέρων πατέρες.
 εἰκοσῷ δ’ οἱ μὲν κατὰ πύονα ἔργα λιπόντες
 Φεῦγον Ἰθωμαίων ἐκ μεγάλων ὀρέων.

vid. Pausan. IV. 15. 2, et IV. 13. 6.

Erupit bellum secundum ἔτει τριακσῷ καὶ ἐνάτῳ μετὰ Ἰθώμης ἄλωσιν, τετάρτῳ δὲ τῆς τρίτης Ὀλυμπιάδος καὶ εἰκοσῆς, auctore Pausania (IV. 15. 1.), quo teste (IV. 23. 4.) ὁ δεύτερος πόλεμος τέλος ἔσχεν ἔτει πρώτῳ τῆς ὀγδόης τε καὶ εἰκοσῆς Ὀλυμπιάδος. Nihil igitur impedit quo minus credamus Ἠλείους in *secundo* bello Messeniorum socios in *quarto* a Spartanis stetisse.

Audiamus alterum argumentum: „*praeterea acerbissimas inimi-*

Μεσσοάτης. et apud Schol. Thucyd. IV. 8. λόχοι Λακεδαιμονίων πέντε Αἰδύλιος, Σίνης, Σπρίνας, Πλόας, Μεσσοάτης. Utrouque Μεσσοάτης reponendum, a regione urbis Spartae, cui Μεσσοά nomen.

Pag. 365. οἱ δὲ (Δαριεῖς) κατασχόντες τὴν Λακωνικὴν ΚΑΙ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐσωφρόνουν, ἐπεὶ δ' ΟΤΝ Λυκούργῳ τὴν πολιτείαν ἐπέτρεψαν τοσοῦτον ὑπερεβάλλοντο τοὺς ἄλλους, ὥστε μένοι τῶν Ἑλλήνων καὶ γῆς καὶ θαλάττης ἐπῆρξαν. Et res ipsa et verborum compositio labem arguunt. Expunge molestum καὶ cum Coraë, et cogita quae olim fuerit oppositio. Notum est ex historia ante Lycurgum Spartam turbis civilibus vehementer laborasse. Plutarchus in *Lycury*. cap. 7. ante Lycurgum ἀνομία καὶ ἀταξία κατέτρεχε τὴν Σπάρτην ἐπὶ πολὺν χρόνον. Herodotus I. 65. (Λακεδαιμόνιοι) κακονομώτατοι ἦσαν σχεδὸν πάντων Ἑλλήνων κατὰ τε σφέας αὐτοὺς καὶ ξείνοισι ἀπρόσμικτοι Reges aut impotenter dominabantur, aut malis artibus populi gratiam captabant ¹⁾). Pater ipse Lycurgi in rixa cultro percussus periit. Plutarch. l. l. Hinc facile colligas oppositionem in Strabonis loco hanc olim fuisse: κατ' ἀρχὰς μὲν ΟΤΚ ἐσωφρόνουν, ἐπεὶ ΔΕ Λυκούργῳ τὴν πολιτείαν ἐπέτρεψαν, nisi quod pro τὴν πολιτείαν Strabonem scripsisse τὴν πόλιν (τὸ) suspicor.

Strabo pag. 866 ex Ephoro haec narrat: ἐκείνοισι (Eurystheni et Procli) δὲ καίπερ οἰκισαῖς γενομένοις μηδὲ τοῦτο δεδύσθαι ὥστε τοὺς ἀπ' αὐτῶν τοὺς μὲν Εὐρυσθενιδας, (describam reliqua ut in Codice Parisino A scripta sunt cum lacunarum supplementis).

1. τοὺς δὲ προκλείδας καλεῖσθαι (ἀλλὰ τοὺς μὲν)
2. ἀγίδας ἀπὸ ἀγίδος τοῦ εὐρυσθένους τοὺς δ' (ἐὺρύποδας ἀ)
3. πὸ εὐρυπῶντος τοῦ προκλέους τοὺς μὲν (γὰρ βρασιλεῦ)
4. σαι δικαίως, τοὺς δὲ δεξαμένους ἐπ' ἡλυδας ἀνθρώ)
5. πους δι' ἐκείνων δυνασεῦται. ὅθεν οὐδ' ἀρχηγέτας)
6. νομισθῆναι, ὅπερ πᾶσιν ἀποδίδεται (τοῖς οἰκισαῖς καὶ)
7. σάνιαν τε τῶν εὐρυπόδων ἐκπεσόντα (ἀδίκως ἐκ τῆς)

1) Scribitur apud Plut. ὕβρει μὲν τῶν βασιλέων οὐκ εὐπειθεῖς δὲ τῶν ὕλων. Leg. βασιλέων Ἀπειθεία δέ. Postquam noto errore εὐπειθεῖς scriptam est aliquis οὐκ addidit.

8. οἰκείας ἐν τῇ Φυγῇ συντάξει λόγ(ον κατὰ τῶν Λυκούρ)

9. γυν νόμων.

In his Codicis vitia sunt ἀγίδας pro Ἀγιάδας, et εὐρύποδας — εὐρυποδῶν pro Εὐρυπωντιδῶν — Εὐρυπωντιδῶν. nam sic Ἀγιάδας et Εὐρυπωντιδῶν Spartanorum Reges appellatos fuisse diligenter ostendimus in *Mnemos.* 1860 pag. 252 sqq.

In caeteris indicabo ea ubi a Kramerī lectione supplementa mea discrepant. vs. 3. Kramer: τοὺς μὲν (γὰρ δυναστεῦ)σαι δικαίως. Δυναστεύειν dicitur de impotenti dominatione, itaque βασιλεῦσαι δικαίως substitui. Continuo sequitur δυναστεῦσαι ea qua dixi significatione.

Vs. 6. Kr. πᾶσιν ἀποδίδοται(ι οἰκισαῖς). addidi articulum τοῖς οἰκισαῖς.

Vs. 7. Kr. ἐκπεσόν(τα τῆς) οἰκείας. Supplevi: ἐκπεσόντα ἀδίκως ἐκ τῆς οἰκείας.

Vs. 8. Kr. συντάξει λόγ(ον κατὰ τοῦ Λυκούρ)γυν, νόμων κτέ. Quia non Lycurgum insimulare poterat, sed Lycurgi leges, supplevi: λόγοι κατὰ τῶν Λυκούργου νόμων.

Ultimam loci partem non expedio.

Praeterea manifestus error in verbis Πυρσανίαν τῶν Εὐρυπωντιδῶν, quia certum est τῶν Ἀγιδῶν eum fuisse, sic eximi posse videtur ut retrahatur ex fuga praepositio et ita scribatur: Πυρσανίαν τε ἼΠΟ τῶν Εὐρυπωντιδῶν ἐκπεσόντα ἀδίκως ἐκ τῆς οἰκείας. De Pausaniae iudicio paucissima tantum memoriae prodita sunt. Constat eum in priore iudicio vix absolutum et regis Agidis sententia damnatum esse. Pausan. III. 5. 2. in secundo absentem condemnatum vertisse solum. Xenoph. *Hellen.* III. 5. 25. Plutarch. *Lysand.* 20. Pausan. III. 5. 6. In hoc exilio adversus Lycurgi leges orationem conscripsisse dicitur.

Pag. 369. εἶθ' ὁ Σαρωνικὸς κόλπος· οἱ δὲ πόντον λέγουσιν [οἱ δὲ πύρον], καθ' ὃ καὶ πέλαγος λέγεται Σαρωνικόν. Exime emblemata ex dittographia natum. Refertur enim καθ' ὃ ad id quod continuo praecedebat, itaque manifestum est referri ad οἱ δὲ ΠΟΝΤΟΝ λέγουσιν, namque hac de causa etiam πέλαγος dicebatur.

Deinde supple: καλεῖται δὲ (ΟΤΤΩΝ) πᾶς ὁ συνάπτων πόρος κτέ.

Pag. 373. ἔρημος δ' ἐστὶ κἀκείνη (ἡ Τίρυνς) καὶ ἡ πλησίον Μιδέα — ταύτη δ' ὁμοροῖ Πρόσυμνι. — ἡρήμωσαν δὲ τὰς ΠΛΕΙCΤΑC οἱ Ἀργεῖοι ἀπειθούσας· οἱ δ' οἰκήτορες οἱ μὲν ἐκ τῆς Τίρυνθος ἀπῆλθον εἰς Ἐπίδαυρον, οἱ δὲ ἐ..... εἰς τοὺς Ἀλιεῖς κολουμένους. In Codice A. lacuna est; ex B. assumptum est supplementum nihili. οἱ δὲ ἐ(ξ Ἑρμιόνης) εἰς τοὺς Ἀλιεῖς. Magnis haec difficultatibus premuntur. Postquam nominavit tria oppidula, quo pacto addere potuit: ἡρήμωσαν δὲ τὰς ΠΛΕΙCΤΑC? Non omnes igitur, itaque uni saltem pepercerunt, et duae supersunt, quae αἱ πλεῖσαι dicantur. Nugae!

Emendandum est: ἡρήμωσαν δὲ τὰς ΠΟΛΕΙC οἱ Ἀργεῖοι ἀπειθούσας. οἱ δ' οἰκήτορες — ἀπῆλθον. Opponuntur inter se αἱ πόλεις et οἱ οἰκήτορες: *urbes solo aequatae sunt, incolae alio migraverunt.*

Vide nunc quam absurdum sit lacunae supplementum: οἱ δὲ ἐ(ξ Ἑρμιόνης) εἰς τοὺς Ἀλιεῖς De Hermione Strabo ne cogitabat quidem, et stabat urbs florebatque, ut Strabo ipse statim narrat. Itaque suadente loci sententia suppleamus potius: οἱ δὲ ἐ(κ τῶν ἄλλων) εἰς τοὺς Ἀλιεῖς.

Pag. 374. μεταξὺ δὲ Τροιζήνης καὶ Ἐπιδύρου χωρίον ἦν ἐρυμνὸν Μέθανα καὶ χειρρόνησος δμώνυμος τούτῳ· παρὰ Θουκυδίδῃ δὲ ἐν τισιν ἀντιγράφοις Μεθώνη φέρεται. Locus Thucydidis legitur IV. 45. ἀφίκοντο εἰς Μεθώνην τὴν μετὰξὺ Ἐπιδύρου καὶ Τροιζήνης καὶ ἀπολαβόντες τὸν τῆς χειρτόνησος ἰσθμὸν ἐν ὧν ἡ Μεθώνη ἐστὶν κτέ. Thucydides Doricam nominis formam servaverat Μέθαναν et apud Strabonem Μεθάνη pro Μέθανα scribendum. Praeterea Thucydidi redde: ἐν ὧν ἡ Μεθάνη ἐστὶν. Urbs erat in paeninsula ad mare, non in angustissimo isthmo.

Pag. 375. sic scribendum: ὠνομάζετο δὲ (Aegina) Οἰνὼν (libri οἰνώνη) πάλαι δμώνυμος δυσὶ δῆμοις τῆς Ἀττικῆς τῷ τε πρὸς Ἐλευθεραῖς καὶ μιᾷ τῶν ἐκ τετραπόλεως τῆς περὶ Μαραθῶνα, καὶ ἥς ἡ παροιμία „Οἰνὼν (libri οἰνώνη) τὴν χαράδραν." Post Ἐλευθεραῖς interpolatus est locus ex Euripidis Antiope:

Οἰνὼν

σύγχροτα νηὶω πεδίλῃ ταῖς τ' Ἐλευθεραῖς.

ab eo, qui tot alios poetarum locos Straboniano operi adscripsit.

Pag. 378. τὸ Ὀλυμπίαςιν ἀνάθημα Κυψέλου σφυρήλατος χρυσοῦς ἀνδριᾶς εὐμεγέθης. Vir doctus coniecit ἀνδριᾶς Διδῆς ex pag. 353, quo minime opus. Obversabatur Straboni epigramma in basi inscriptum apud Photium v. Κυψελιδῶν ἀνάθημα (ex Boëtho):

ΕΙΜΙ ἐγὼ χρυσοῦς σφυρήλατός εἰμι κολοσσός,

ἐξώλης εἶη Κυψελιδῶν γενεά.

ubi nondum me poenitet olim emendasse: ΕΙ ΜΗ ἐγὼ χρυσοῦς κτέ.

STRABO pag. 378. narrans de Corinthiis meretricibus non illepidum scorti dictum memoriae prodidit: *μνημονεύεται τις ἑταῖρα πρὸς τὴν ὀνειδίζουσαν ὅτι οὐ φίλεργος εἶη οὐδ' ἐρίων ἄπτοίτο εἰπεῖν· ἐγὼ μέντοι ἢ τοιαύτη τρεῖς ἤδη καθεῖλον ἰσοῦς ἐν βραχεῖ χρόνῳ τούτῳ.* Meinekios qui se scribit (*Vindic.* pag. 42) „*de subtilioribus trimetri legibus*” cum Lachmanno sermones habere, non habebat diiudicandis et notandis numeris exercitatum et subactam aurem, si quidem orationem hanc *πεζοτάτην* numeris ligatam esse serio credidit numerosque amissos scilicet minime numerose de suo substituit. Eiusdemmodi numeros innumeros vidimus Hauptium Stobaeo XXVIII. 17. obtrudentem non repugnante Meinekio in *Addend.* pag. LXI.

Annotavit enim ad h. l. Meineke: „*non animadverterunt neque interpretes Strabonis neque Valckenarius ad Theocriti Adoniaz.* p. 338. *postrema verba choliambicis versibus inclusa esse:*

εἰπεῖν· ἐγὼ μέντοι ἢ τοιαύτη τρεῖς ἤδη
καθεῖλον ἰσοῦς ἐν βραχεῖ χρόνῳ τούτῳ.”

Satis in hoc genere peccaverat Valckenarius quum ad Theocriti *Adoniaz.* pag. 261. lamentabilem epistolam Laconicam: *ἔρρει τὰ καῶλα. Μίνδαρος ἀπεσσούα. πεινῶντι τῶνδρες. ἀποριῶμες ὅ τι χρὴ δρῆν,* duobus choliambicis versibus inclusam esse putaret hisce:

ἔρρει τὰ καλὰ. Μίνδαρος γ' ἀπέσσουα.

πεινῶντι τῶνδρες· ἀποριῶμες ὅ, τι χρὴ δρᾶν.

Dabisne mihi hos versiculos eiusdem farinae esse atque Meinekianos et Hauptianos? Uterque autem

ἄλλοις ἐν ἐσθλοῖς τόνδ' ἀπωθεῖται ψόγον.

Intelligitur autem ex his quam sit lubrica res *in subtiliores trimetri leges* inquirere, quas fere videbis aut ex vitiosis lectionibus aut ex eruditorum erroribus esse natas.

Pag. 382. πάντες ὀφρυόεντα Κόρινθον εἰρήκασι καὶ παροιμιάζονται.

Κόρινθος ὀφρυᾶ τε καὶ κοιλαίνεται.

verbum ὀφρυᾶ et cum Graeci sermonis analogia pugnat et a metro respuitur. Scribendum:

Κόρινθος ὀφρυάζει τε καὶ κοιλαίνεται.

Pag. 383. Ἴωνες ἐξ Ἀθηναίων τὸ γένος ὄντες. Natura rei et dicendi usus postulant ut scribatur ἐξ Ἀθηνῶν pro ἐξ Ἀθηναίων, *Athenis oriundi*. Vetus compendium ἅ has turbas dare solet.

Prorsus idem vitium obsidet locum Thucydidis II. 15. ubi est οἱ ἀπ' Ἀθηναίων Ἴωνες pro ἀπ' Ἀθηνῶν.

Pag. 383. Ἴων δὲ — οὕτως εὐδοκίμησεν ὥς ἐπέτρεψαν αὐτῷ τὴν πολιτείαν Ἀθηναῖοι. ὁ δὲ πρῶτον μὲν εἰς τέτταρας φυλάς διεῖλε τὸ πλῆθος Εἴτα εἰς τέτταρας βίους. Primum corrige ἐπέτρεψαν αὐτῷ τὴν πόλιν. Turbas iterum dedit compendiosa scriptura πδ. In sqq. laborat sententia; est enim unum et idem εἰς τέτταρας φυλάς et εἰς τέτταρας βίους. Itaque perabsurdum est dicere: *primum* εἰς φυλάς, *deinde* εἰς βίους. Emenda: ὁ δὲ πρῶτον μὲν εἴτ' εἰς τέτταρας φυλάς διεῖλε τὸ πλῆθος εἴτ' εἰς τέτταρας βίους.

Pag. 384. de Helice fluctibus obruta scribit: Ἐρατοσθένης δὲ καὶ αὐτὸς ἰδεῖν φησὶ τὸν τόπον καὶ τοὺς πορθμέας λέγειν ὡς ἐν τῷ πόρῳ ὁρθὸς ἐσῆκει Ποσειδῶν χάλκεος ἔχων ἱππόκαμπον ἐν τῇ χειρὶ. Incongruum est ἐσῆκει pro ἔσθηκε. Strabo dederat ἐσῆκοι, ut solet optativus poni ubi quis quid ex aliena persona refert praesertim si *ipsei verum non esse videtur*.

Pag. 388. νομαὶ δαψιλεῖς καὶ μάλισα ἵπποις καὶ ὄνοις τοῖς ἱπποβάτοισι. Sententia postulat ut ἱπποβάταις rescribatur. Simili erroris genere Kramerus nonnumquam retinet adiectiva in — βατος, ubi natura rei — βοτος requirit, ut pag. 771. λεοντόβατα δ' ἐστὶ τὰ χωρία· ταῖς δ' ὑπὸ κυνὸς ἐπιτολὴν ἡμέραις ὑπὸ κωνόπων μεγάλων ἐξελαύνεται τὰ θηρία ἐκ τῶν τόπων, ubi Kramer. „malim scribere λεοντόβοτα ut pag. 747.” quasi ulla de ea re possit esse dubitatio. Quae regio leones alit (λέοντας

βόσκει) non aliter quam λεοντόβοτος appellari potest, ut βούβοτος, ιππόβοτος, μηλόβοτος, αἰγίβοτος, ἀναγρόβοτος pag. 539, et similia plura.

Pag. 395. ἄξιόν τε ἦν ναυσαθμὸν ταῖς τετρακοσίαις ναυσὶν, ὧν οὐκ ἐλάτTOTC ἔξελλον Ἀθηναῖοι. Perit unum vocabulum quo amisso ultima pars loci facta est obscurior. Supple ὧν οὐκ ἐλάττους TOTC ἔξελλον. Dicuntur Athenienses illo tempore quo maxime florerent non minus quam quadringentas naves longas habuisse. Saepe TOTC et TOTC inter se confusa vidi.

Apud STRABONEM pag. 398. enumerantur οἱ δῆμοι in litore siti μεταξὺ τοῦ Πειραιῶς καὶ τῆς ἄκρας τοῦ Σουνίου. in his ἀλιεῖς οἱ Αἰξωνικοί, Ἀναγυράσιοι, εἶθ' ὄρεεῖς, λαμπυρεῖς, αἰγινεῖς. Verissime olim correxerunt Ἀλαιεῖς — Λαμπυρεῖς, Αἰγινεῖς. Pro εἶθ' ὄρεεῖς Kramerus εἶτα Θορεῖς edidit; Meineke *Vind. Strab.* pag. 134. εἶτα Θοραιεῖς recte, nisi quod inutile εἶτα expunctum oportuit. Deinde ita pergit: μεταξὺ δὲ τῶν λεχθέντων δήμων μακρᾶ ἄκρᾶ πρώτη (μὲν add.) μετὰ τοὺς Αἰξωνέας Ζωστήρ, εἶτ' ἄλλη μετὰ Θορέας Ἀσυνάλαια. Corrige μακρᾶΙ ἄκρᾶΙ et μετὰ Θοραιᾶς. Meineke Θοραιέας coniecit, sed utuntur in talibus antiqua forma *contracta* etiam sequiores.

STRABO pag. 401. Ἐφορος τὴν μὲν χώραν (Boeotiam) ἐπαινεῖ διὰ ταῦτ' αἰ Φησι πρὸς ἡγεμονίαν εὐφυῶς ἔχειν, ἀγωγῇ δὲ καὶ παιδείᾳ μὴ χρησαμένους ΕΠΕΙ ΜΗΔΕ τοὺς ἀεὶ προϊσαμένους αὐτῆς — ἐπὶ μικρὸν χρόνον συμμεῖναι. Meineke *Vind. Strab.* pag. 135 legebat: μὴ χρησαμένους ἐπιμελεῖ μηδὲ τοὺς ἀεὶ προϊσαμένους κτέ. Sed pessime retinuit μηδέ, quia de solis principibus haec Ephorus dicebat. Latebat in μηδέ id ipsum — μελεῖ a Meinekio de suo additum: μὴ χρησαμένους ἐπιμελεῖ τοὺς ἀεὶ προϊσαμένους αὐτῆς. Si haec de omnibus Thebanis dixisset, non *χρησαμένους*, sed *χρωμένους* dictum oportuit.

STRABO pag. 402. τὸ μαντεῖον εἰπεῖν ὅτι προστάττοι ὁ θεὸς τοῖς Βοιωτοῖς τοὺς παρ' αὐτοῖς τρίποδας ΣΤΑΛΕΓοντας εἰς Δωδώνην πέμπειν κατ' ἔτος. Scribendum ΚΛΕΠΤοντας. vide quae sequuntur.

Pag. 408. ἀφ' οὗ καὶ ἡ παροιμία

εἰς Σκῶλον μὴτ' αὐτὸς ἵΝΑΙ μὴτ' ἄλλῃ ἔπεσθαι.

Faex Graeculorum dicebat ἵναι, ἀπίναι et sim. satis castigata a Phrynicho. Vera lectio aliunde nota est μὴτ' αὐτὸς ἵΜΕΝ.

STRABO pag. 410. αἱ Θεσπιαὶ — ἐγνωρίζοντο διὰ τὸν Ἑρωτὰ τοῦ Πραξιτέλους. — πρότερον μὲν οὖν ὀψόμενοι τὸν Ἑρωτὰ τινες ἀνέβαινον ἐπὶ τὴν * θέαν ἄλλως οὐκ οὔσαν ἀξιοθέατον. νυνὶ δὲ μόνη συνέστηκε τῶν Βοιωτιακῶν πόλεων. Male sprexit Editor correctionem τὴν πόλιν pro τὴν θέαν, quam verissimam esse sequentia demonstrant. Praeterea requiro εἰς τὴν πόλιν, non ἐπὶ.

Pag. 412. Πλαταιαὶ δὲ — εἰσὶ κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς εἰς Ἀθήνας καὶ Μέγαρὰ ἐπὶ τῶν ὄρων τῶν τῆς Ἀττικῆς καὶ τῆς Μεγαρίδος γὰρ Ἑλευθεραὶ πλησίον. Supple (Φέρουσιν. αἱ) γὰρ Ἑλευθεραὶ κτέ. Dicebant enim ἡ ἐπ' Ἀθηνῶν ὁδὸς, sed ἡ ὁδὸς ἡ εἰς Ἀθήνας Φέρουσα, ut pag. 531. τῆς ὁδοῦ τῆς εἰς Ἐκβάταναν Φερούσης.

De templo Delphico scribit pag. 420. νυνὶ γέ τοι πενέστατόν ἐστι τὸ ἐν Δελφοῖς ἱερὸν· χρημάτων ΔΕ χάριν τῶν ἀναθημάτων τὰ μὲν ἤρται, τὰ δὲ πλείω μένει. Miror neminem vidisse verba haec sensu carere. Simplicissima correctione restitues sententiam scribendo: — πενέστατόν ἐστι τὸ ἐν Δελφοῖς ἱερὸν χρημάτων ΓΕ χάριν· τῶν Δ' ἀναθημάτων τὰ μὲν ἤρται, τὰ δὲ πλείω μένει. Χάριν eo sensu apud sequiores frequens, ut pag. 617. οὐ γὰρ ἴσμεν — γυναῖκα ἐνάμιλλον ἐκείνη (Sapphoni) ποιήσεως χάριν.

Pag. 426. ἔστι δὲ χειμάρρους ὥς' ἀβρόχοις ἔΜβαλινει τοῖς ποσίν, ἌΛΛΟΤΕ δὲ καὶ δίπλεθρον ἴσχειν πλάτος. Suadente sententia restituo ὥς' ἀβρόχοις ἐνίοτε ΔΙΑβαλινει τοῖς ποσίν.

Pag. 428. τοῖς ἔξω τῶν Στενῶν πρὸς τοὺς ἐντὸς ἦσαν ἀγῶνες πρωτείων. Supple ἀγῶνες ΠΕΡΙ πρωτείων. Saepe ἀγῶνες περὶ πρωτείων, ἀγωνίζεσθαι, ἀμφισβητεῖν περὶ πρωτείων et apud alios legitur et apud Strabonem, ut pag. 102. περὶ πρωτείων ἀγωνιζόμενοι. pag. 365. ἔριν εἶχον περὶ πρωτείων. pag. 375. περὶ πρωτείων ἀμφισβητῆσαι.

STRABO pag. 443. ὥς τε τὸν Ῥιζοῦντα προσνέμειν καὶ Ἑρυμνὰς ἐν τῇ ὑπὸ Φιλοκτήτῃ παραλίᾳ κειμένας. Pro Ἑρυμνὰς scribendum Εὐρυμενὰς. Apollonius Rhodius de Argonautis Thessaliae litus legentibus I. 597. ita canit:

κεῖθεν δ' Εὐρυμενὰς τε πολυκλύτους τε Φάραγγας

Ὅσσης Οὐλύμποιο τ' ἐσέδρακον.

Scylax cap. 65. de his ipsis locis scribit: ἔξω δὲ τοῦ Παγατιτικοῦ κόλπου Μελίβοια, Ῥιζεῦς, Εὐρυμεναί, Μύραι. ut nulla supersit dubitatio.

Pag. 445. εἰ δέ τι ἐλλέλειπται νῦν προσδιασαφῆσομεν. ex his verbis vera lectio erui potest loci multis coniecturis vexati pag. 6. τὸν πλείω λόγον περὶ τοῦ Ὠκεανοῦ — εἰς Ποσειδώνιον ἀναβαλλόμεθα καὶ Ἀθηνόδωρον ἰκανῶς * διακρατήσαντας τὸν περὶ τούτων λόγον. Imo vero διασαφῆσαντας.

STRABO pag. 446. κατεστράφη δὲ τὰ Στύρα ἐν τῇ Λαμιακῇ πολέμῳ. Tenue oppidulum non est subactum, credo, sed solo aequalium κατεσκάφη. Pro ΛΑΜΙΑΚῇ in libris est ΜΑΛΙΑΚῇ, quod Kramerus retinuit.

In fragmento Menandri pag. 452.

ῥῖψαι πέτρας ἈΠΟ τηλεφανοῦς.

poëta non sic sed ΚΑΤΑ τηλεφανοῦς dixisse videtur. De saxo deiicere dicitur ῥίπτειν κατὰ πέτρας, ut in Theognideo:

χρὴ πενίην Φεύγοντα καὶ εἰς μεγακητέα πόντον

ῥίπτειν καὶ πετρέων, Κύρνε, κατ' ἡλιβάτων.

Pag. 465. ἀλλὰ μὴν σύ γε, ὦ Πολύβιε, ὃ τὰς λαοδογματικὰς ἀποφάσεις περὶ τῶν διασημάτων εἰσάγων — καὶ διδοῖς εὐθύνας τὰς μὲν Ποσειδωνίῳ, τὰς δ' Ἀρτεμιδώρῳ. Libri καὶ διαδοὺς εὐθύνας. Infelicem Casauboni coniecturam διδοῖς Kramerus recepit. At tu scribe: σύ γ' Εἰ (εἶ), ὦ Πολύβιε, ὃ — εἰσαγαγὼν — καὶ ΔΟΤΕ (δοῦς) εὐθύνας κτέ.

Praesens σὺ εἶ ὃ εἰσάγων pugnat cum loci sententia et ὃ εἰσαγαγὼν καὶ δοῦς εὐθύνας ex ipsa rei natura coniungenda sunt.

Comparandus hic locus est cum alio simili pag. 104. ἀλλὰ μὴν Πολύβιδος γέ ἐστιν ὁ λαοδογματικὰς καλῶν ἀποφάσεις, ἃς ποιῶνται περὶ τῶν ἐν τούτοις τοῖς τόποις διασημάτων. Nunc quidem praesens καλῶν bene habet: *appellat* in libris suis. Deinde revoca librorum omnium scripturam: ἃς ποιεῖται pro ποιῶνται. Nempe de ipso Polybio haec dici manifestum est: ὁ Πολύβιος τὰς ἀποφάσεις ἃς ποιεῖται λαοδογματικὰς καλεῖ. Editor ποιῶνται recipiens caecum ducem Du Theil. secutus est.

Apud STRABONEM pag. 470. vera lectio haec esse videtur: τούτοις δ' ἔοικε καὶ τὰ παρὰ τοῖς Θραξὶ τὰ τε Κοτύτεια καὶ τὰ Βενδίδεια. — τῆς μὲν οὐκ Κοτυτότς ἐν τοῖς Ἡδωνοῖς Λισχύλος μέμνηται εἰπὼν γάρ·

Σεμνὰ Κοτυτοῦς ὄργι' ἔχοντες.

εὐθέως ἐπιφέρει·

ὁ μὲν ἐν χερσὶν βόμβυκας ἔχων κτέ.

Kramerus edidit Κοτύτια et τῆς μὲν οὖν Κότυος τῆς ἐν τοῖς Ἡδωνοῖς et σεμνὰ Κότυς. Codd. κόπτους vel κόπτουσι id est ΚΟΠΤΟΤς.

Pag. 471. ὁ μὲν τις Φησὶν·

κιθάραν Ἀσιᾶτιν ῥάσσων.

legitur in Codd. deterioribus ἀράσσων, quae est correctoris alienius coniectura, sed optima et verissima. Ῥάσσειν est κρούειν, ut apud Theocritum noto loco:

Ἀῖδαο πύλας ναὶ Μοῖρας ἀραξεῖ.

et in Anacreonte 3:

τίς, ἔφην, θύρας ἀράσσει;

κατὰ μευ σχίσεις δνείρους.

namque sic scribendum pro vulgata ἀράσσει sequens σχίσεις planum facit.

STRABO. pag. 477. αἰρεθεὶς δὲ στρατηγὸς καὶ κατὸρθώσας διὰ ταχέων ἩΡΑΤΟ τιμὰς τὰς μεγίστας. Emenda εὔρετο, pro quo Graeculi εὔρατο dicebant.

Pag. 479. οὐ κατὰ τὰ Τρωικὰ Φησιν ὁ ποιητὴς ἑκατοντάπολιν ὑπάρχει τὴν Κρήτην. Dixerat ἑκατόμπολιν, ut Graecis omnibus

in huiusmodi compositione consuetum est dicere, et Homerus ipse dixit:

οἱ Κρήτην ἐκατόμπολιν ἀμφενέμοντο.

Graeculorum vitiosa συνήθεια in compositis pro ἑκατον — substituebat ἑκατονΤΑ —, unde multi veterum loci corrupti circumferuntur. Est Iuliani epistola XXIV, in qua ludit in numero centenario et commemorat τὴν ἑκατονΤΑθύσανον αἰγίδα, τὸν ἑκατονΤΑχειρα Βριάρεων, τὸν γίγαντα τὸν ἑκατονΤΑκέφαλον, Θήβας ἑκατονΤΑπύλους, ναοὺς ἑκατονΤΑπέδους, ἀρούρας ἑκατονΤΑπλέβρους, quae omnes sunt mendosae formae et ad veterem consuetudinem refigendae. Vix unum evasit βωμὸς ἑκατογκρήπιδας. Ne metrum quidem homunciones advertit. In Aeschyli *Promethæo* vs. 353. Mediceus exhibet:

ἑκατοντακάρηεν πρὸς βίαν χειρούμενον.

Licentius etiam in caeteris grassabantur, sed apud scriptores probatiores certum mendum tuto corrigitur.

Pag. 480. τοῖς ῥυθμοῖς — οὗς Θάλητα ἄνευρεῖν, ᾧ καὶ τοὺς παιᾶνας καὶ τὰς ἄλλας τὰς ἐπιχωρίους ᾠδὰς ἀνατιθέασιν. Certa est Meursii correctio Θαλήταν εὐρεῖν. Quamquam enim nomen, ut videtur, διφθερεῖται, et idem ab aliis Θάλης, ab aliis Θαλήτας (Θαλητᾶς) appellatur, tamen quia h. l. ἀνεύρισκεν vitiosum est, quia de rerum inventoribus εὐρίσκειν omnes constanter dicebant, intelligimus — AN ex praecedente nomine adhaesisse. Itaque etiam pag. 482 scribendum: ἐλθόντα δὲ πλησιάζσαι Θαλήται μελοποιῶ, et omnino forma Θαλήτας plures et meliores testes habet.

Pag. 489. παῖδας δὲ γράμματα τε μαυθάνειν καὶ τὰς [ἐκ] τῶν νόμων ᾠδὰς. Quae sint cantica ἐκ τῶν νόμων nemo facile dixerit. Reseca importunam praepositionem et memento leges Cretensium versibus conceptas fuisse et cantari solitas. Hinc nomen habet ὁ νομοδότης, ὃς ἐστὶν ἐξηγητὴς τῶν νόμων, teste Strabone pag. 539.

Pag. 483. ἂν μὲν τῶν ἴσων ἢ τῶν ὑπερεχόντων τις ἢ — ἐπιτρέπουσιν ἄγειν χαίροντες, imo vero, ut res ipsa clamat, χαίροντα. Amator enim χαίρει et χαίρων ἄγει, non οἱ ἐπιτρέψαντες.

STRABO pag. 493. ἐντεῦθεν δὲ πλοῦς ἐπ' Ἀμισοῦ καὶ Σινώπης τριῶν ἡμερῶν ἢ ΔΤΟ. Quis mortalium sic loquitur? Repone τριῶν ἡμερῶν ἢ Δ, id est τεττάρων.

Pag. 503. κομισθέντος δὲ τοῦ σώματος εἰς τι χωρίον ἐπιβαίνουσιν ἅπαντες καθαρσίῳ χρώμενοι. Quod Strabo perspicue dicit Graece dicendum est ἐπεμβαίνουσιν, ut passim dicitur κειμένων ἐπεμβαίνειν, πεσόντι, πεπτωκότι ἐπεμβαίνειν.

STRABO pag. 513. Σπιταμένης εἰς ἕκ τῶν ἀποδράντων Περσῶν τὸν Ἀλέξανδρον. Dele ἐκ natum ex dittographia ΕΙC et ΕΚ. Perfrequens in Strabonis Codicibus haec confusio et permutatio est, ut iam saepius ostendimus.

Pag. 515. Κάτων Ὀρτησίῳ δεηθέντι ἐξέδωκε τὴν Μαρκίαν ἐφ' ἡμῶν κατὰ Παλαιὸν Ῥωμαίων ἔθος. Solet in tali re ἔθος τι dici, non ἔθος, ut in ἔθος τι τοῦτ' ἔχει. Itaque scribe κατὰ ΤΙ Παλαιὸν — ἔθος, ut pag. 357. κατὰ ἔθος τι παλαιόν, et saepius alibi. Repone et pag. 601. κατὰ (τι) παλαιὸν ἔθος.

Pag. 516. ὁμορεῖ δὲ ἡ Ἀρία τῇ Βακτριανῇ *** καὶ τὴν ὑπο-
 ςᾶσαν ὄρει τῷ ἔχοντι τὴν Βακτριανήν. Acutissime vidit Müllerus in ΤΠΟCTACΑΝΟΡΕΙ latere ὑπὸ Στασάνορι, cui constat in divisione imperii post Alexandri mortem Bactrianam obtigisse, et vel additum τῷ ἔΧΟΝΤΙ τὴν Βακτριανήν arguit nomen proprium latere. Sed neque ipse neque alius quisquam ex palmaria hac emendatione fructum capiet, quia magna lacuna obsorbait ea quae praecedebant.

Eodem modo dixit pag. 567. τὴν ἹΠΟ τῷ Ἀμύντῃ γενομένην, et sic etiam alibi.

Pag. 531. Φησὶ γὰρ (Herodotus) ἐκ Μυτινηῶν αὐτὸν (Araxen) ῥέοντα εἰς τετταράκοντα ΠΟΤΑΜΟΥC σχίζεσθαι. Non est sana lectio ποταμούς. Veram dabit Herodotus I. 202. ΣΤΟΜΑCΙ δὲ ἐξερύγεται τεσσαράκοντα, τῶν τὰ πάντα πλὴν ἐνδὸς ἐς ἑλέα τε καὶ τενάγεια ἐκδιδοῖ, unde Straboni redde: εἰς τετταράκοντα CΤΟΜΑΤΑ σχίζεσθαι.

Pag. 540. Romani Cappadoces liberos esse iusserunt; οἱ δὲ πρεσβευσάμενοι τὴν μὲν ἐλευθερίαν παρηγοῦντο, — βασιλέα δ' ἡξίουσαν αὐτοῖς ἀποδειχθῆναι. Οἱ δὲ θαυμάσαντες εἴ τινας οὕτως εἶεν ἀπειρηκότες πρὸς τὴν ἐλευθερίαν, ἐπέτρεψαν δ' οὖν αὐτοῖς ἐξ ἑαυτῶν ἐλέσθαι. Male composita haec esse vides. Itaque nonnulli δ' οὖν expunxerunt. Multo facilius repones: οἱ δ' ἐθαύμασαν — ἐπέτρεψαν δ' οὖν κτέ.

Pag. 549. εἶτα Σάϊοι, παρ' οἷς Φησὶν Ἀρχίλοχος τὴν ἀσπίδα ῥῖψαι.

[ἀσπίδα μὲν Σαῖων τις ἀνείλετο, τὴν παρὰ θάμνῳ
ἐντος ἀμώμητον κάλλιπον οὐκ ἐθέλων.]

Delendi sunt Archilochi versiculi ab interpolatore ex pag. 457. inserti. Archilochus dixerat:

ἀσπίδι μὲν Σαῖων τις ἀγάλλεται.

et Strabonem fefellit memoria, qui substituit:

ἀσπίδα μὲν Σαῖων τις ἀνείλετο τὴν κτέ.

Pag. 550. duo verba perierunt sic supplenda: ὁ δὲ Σκήψιος οὔτε τὴν τούτου δόξαν (ᾠC) ἔοικεν ἀποδεξάμενος οὔτε (τὴν) τῶν περὶ τὴν Παλλήνην τοὺς Ἀλιζώνους ὑπολαβόντων — ὁμοίως διαπορεῖ κτέ.

Pag. 550. fragmentum Hecataei Milesii sic scribendum est: „ἐπὶ δ' Ἀλαζίῃ πόλι ποταμός ἐστι Ὀδρύσης, ᾠC ῥέων διὰ Μυγδονίης πεδίου ἀπὸ δύσιος ἐκ τῆς λίμνης τῆς Δασκυλίτιδος ἐς Ῥυνδακὸν ἐσβάλλει.” Editur: Ἀλαζία — ποταμός δὲ Ὀδρύσης ῥέων. In libris est: ποταμός δὲ ὁ ῥύμος (vel ὄρυμος) ῥέων. in quo non tantum Ὀδρύσης latebat, sed Ὀδρύσης ᾠC. Notissima de causa δέ et ἐς locum inter se mutant.

Nimis formidolosus Kramerus plurimis locis certas emendationes in notis memorat et absurdissimas scripturas in textu retinet. Edidit pag. 552. ἡ πολεμήσαντας μὲν ἦν δυνατόν διαβαίνειν ἐκ τῶν τόπων τούτων — συμμαχήσαντας δ' ἀδύνατον; Clamat sententia verum esse πολεμήσαντας ad bellum gerendum et συμμαχήσαντας ad auxilium ferendum. Auctor est Coraëus ut ita legatur, „idque sane arridet” Kramero sed putidum vitium

intactum reliquit. Sciebat tamen in libris omnibus — *σαντες* et — *σαντες* praeter auctoris sententiam aut contra dicendi leges perpetuo confundi.

Eiusdem rei insigne exemplum est pag. 515. *νεωτερισθέντων* δὲ τῶν ἔξω τοῦ Ταύρου διὰ τὸ πρὸς ἈΛΛΗΛΟΙΣ εἶναι τοὺς τῆς Συρίας καὶ τῆς Μηδίας βασιλέας. Verum vidit, ut solet, Tyrwhitt emendans: διὰ τὸ πρὸς ἈΛΛΟΙΣ εἶναι, quod Kraemero „*magnopere arridet*,” sed tamen absurdum ἀλλήλοις fideliter retinet. Poterat tamen meminisse haec quoque sexcenties in libris inter se permisceri ἄλλων — ἀλλήλων, ἄλλοις — ἀλλήλοις. Simillimus locus legitur pag. 669. πρὸς ἑτέροις δ' ὄντες τοῖς ἐγγυτέρω — οὐχ οἱ τ' ἦσαν τὰ ἀπωτέρω σκοπεῖν. et pag. 456. πρὸς ἄλλοις μείζουσιν ὧν κατέλυσε τὸν βίον.

Tertium addo pag. 581. *erat* (inquit) *patrum nostrorum memoria Smyrnae nobilis schola medicorum*, νῦν δ' οὐχ ὁμοίως ΤΙ συμβαίνει. Felicissime Coraës: οὐχ ὁμοίως ἔΤΙ συμβαίνει. Συμβαίνει et συμμένει etiam alibi non raro, apud Strabonem quoque, confusa reperiuntur, ut pag. 593. *συμμεῖναι* — *συμβῆναι*. pag. 595 *συμμένουσιν* — *συμβαίνουσιν*.

Propria verba sunt in tali re *συμμένει* et ἔτι *συμμένει* et apud alios et apud Strabonem veluti pag. 300. καὶ νῦν ἔτι *συμμένει*. et pag. 646. τὸ νῦν ἔτι *συμμένον*. et pag. 388. ἔτι *μετρίως συμμένει*, et aliis locis. Tamen certa emendatio non est recepta. *Laudatur et alget*.

STRABO pag. 553. (Homerus) καὶ ἄλλως Ἐπιφόρως ἔχων πρὸς τὸ τοῖς ποταμοῖς ἀφορίζεσθαι τοὺς τόπους. Duae literulae exciderunt: Strabo enim *Ἐπεπιφόρως* dixerat. Frequentissimum est *εὐεπιφόρον εἶναι* et *εὐεπιφόρως ἔχειν* de eo qui quid lubenter ac saepe dicere aut facere solet. Iterum de Homero dicit pag. 28. *εὐεπιφόρως ἔχει*. Saepe vidi scribas sic errantes in Scholiis Venetis ad Iliadem.

Pag. 555. τὴν μὲν οὖν μικρὰν Ἀρμενίαν ἄλλοι ἄλλων ἐχόντων ὧς ἐβούλοντο Ῥωμαῖοι. imo vero quos *Romani volebant*, ὅς ἐβούλοντο Ῥωμαῖοι. ut pag. 398. *τυράννους αὐτοῖς κατέστησαν* ὅς βασιλεὺς ἐβούλετο. et pag. 312. ὑπὸ τοῖς τῶν Βοσπορανῶν βασιλεῦσιν, ὅς ἂν Ῥωμαῖοι καταστήσωσιν ἅπαντά ἐσιν.

Pag. 563. οὗτος δ' ἐστὶν ὁ Προυσίας ὁ καὶ Ἀννιβαν δεξιόμενος — καὶ τῆς ἐφ' Ἑλλησπόντῳ Φρυγίας ἈΝΑΣᾶς κατὰ συμβάσεις τοῖς Ἀτταλικοῖς. Haerent in ἀνασᾶς reponentes ἀνάσασιν et alia ἀπροσδιόνυσα. Erat tamen facillimus locus ad emendandum. Prusias Phrygiam ad Hellespontum Eumeni ex foedere concessit. Igitur verum est τῆς Φρυγίας ἈΠΟΣᾶς τοῖς Ἀτταλικοῖς. cf. Polyb. XXII. 27.

STRABO pag. 565. γεγονότος ἐτέρου τινὸς μερισμοῦ τῆς χώρας, οὗ μᾶλλον φροντίσαι δεῖ τὰ νῦν ΟΙΕΤΑΙ λέγοντας, τῇ δὲ ἀρχαιο-
λογίᾳ μετρίως προσέχοντας. Receptam olim oportuit certam Corais emendationem τὰ νῦν ὄΝΤΑ λέγοντας. Cf. pag. 574. ὃ τι δ' ἂν διαφύγῃ τῆς παλαιᾶς ἱστορίας τοῦτο μὲν ἐατέον — τὰ δὲ ΝΤΝ ὄΝΤΑ λεκτέον. et pag. 465. ἡμεῖς δέ, Φησι (Polyb.), τὰ νῦν ὄντα δηλώσομεν. et sic saepius alibi.

STRABONIS Codices, quibus hodie utimur, manarunt ex vetere libro, in quo homo multarum literarum margines opplevit annotationibus non ineruditis aut poetarum locos apponens aut dicta memorabilia, quae ipsi Strabonem lectitanti in mentem venirent. Haec omnia quamquam a Strabonis sententia non abhorrent, tamen saepius non satis apte cum reliquorum verborum compositione coeunt, aut alioquin orationis cursum impediunt, aut moleste interrumpunt. Multa de genere hoc veteres Editores notaverunt, complura Kramerus deprehendit, plura etiam Meinekii confixit, sed supersunt etiam alia perinde spuria et insiticia eodem iure damnanda et expungenda.

Pag. 588. STRABO commemorat τὴν Νέμεσιν, quam Ἀδράσειαν appellabant. Adscriptum fuit in margine: Ἀντίμαχος δ' οὕτω φησὶν·
ἐστὶ δὲ τις Νέμεσις μεγάλη θεὸς, ἣ τὰδε πάντα
πρὸς μακάρων ἔλαχεν· βωμὸν δὲ οἱ εἴσατο πρῶτος
Ἀδρητος ποταμοῖο παρὰ ῥόδον Αἰθήπιοι,
ἐνθα τετίμηται τε καὶ Ἀδρήσεια καλεῖται.
descripta haec sunt ex Harpocrate vs. Ἀδράσεια.

Pag. 636. ubi Strabo dixerat: ἐκ Πιρίνης δ' ἦν Βίαις εἰς τῶν
ἐπὶ τὰ σοφῶν

in margine est olim additum ex Diogene Laërtio I. 5. 3.
 περὶ οὗ Φησὶν οὕτως Ἰππῶναξ·

καὶ δικάσασθαι Βίαντος τοῦ Πριηνέως κρέσσων.

ubi melius sic scribetur:

καὶ δικάζεσθαι Βίαντος τοῦ Πριηνέου κρέσσον.

Pag. 638. Καλλίμαχος δὲ τοῦναντίον ἐμφαίνει δι' ἐπιγράμμα-
 τός τινος, ὡς ἐκείνου μὲν ποιήσαντος, λεγομένου δ' Ὀμήρου
 διὰ τὴν λεγομένην ξενίαν.

[τοῦ Σαμίου πόνος εἰμὶ δόμῳ ποτὲ θεῖον Ὀμηρον

δεξαμένου· κλαίω δ' Εὐρυτον ὅσο' ἔπαθεν,

καὶ ξανθὴν Ἰόλειαν· Ὀμήρειον δὲ καλεῦμαι

γράμμα· Κρεωφύλῳ, Ζεῦ φίλε, τοῦτο μέγα.]

Perspicuum est epigramma a superiore manu adiectum esse ex
 verbis δι' ἐπιγράμματός τινος, quod sic indicare satis habuit.
 Est autem epigramma notum et obvium.

Eiusdemmodi emblemata adhuc latuit pag. 642. ubi enume-
 rantur clari viri, quos Ephesus tulit. Strabo dixerat: Ἡράκλει-
 τός τε ὁ σκοτεινὸς καλούμενος καὶ Ἑρμόδωρος· δοκεῖ δ' οὗτος ὁ
 ἀνὴρ νόμους τινὰς Ῥωμαίοις συγγράψαι. Addidit his annotator
 ex Diogene Laërtio IX. 1. 2. περὶ οὗ ὁ αὐτὸς οὗτος (Ἡράκλειτος,
 credo, adiecerat) Φησὶν· Ἄξιον Ἑφεσίοις ἡβηδὸν ἀπάγξασθαι,
 οἵτινες Ἑρμόδωρον ἄνδρα ἑωυτῶν ὀνηϊστὸν ἐξέβαλον φάντες ἡμέων
 μηδεὶς ὀνηϊστὸς ἔσω, εἰ δὲ μή, ἄλλῃ τε καὶ μετ' ἄλλων, quae
 post Ἑρμόδωρον; in textum irrepsert.

Qui margines sui Strabonis olim annotationibus non indoctis
 opplevit ad pag. 301. καὶ γὰρ θαλάττης ἀψάμενοι χεῖρους
 γεγόνασιν adscripsit haec: καὶ Πλάτων δὲ ἐν τῇ Πολιτείᾳ τὴν
 θάλατταν ὡς πονηροδιδάσκαλον φεύγειν οἶεται δεῖν ὅτι πορρωτάτω
 τοὺς εὖ πολιτευομένους καὶ μὴ οἰκεῖν ἐπ' αὐτῇ. Haec annota-
 tiuncula inter duos versuum series (columnas appellant) media
 inserta scribarum errore recepta est in textum, sed novo errore
 quum ad columnam sinistram pertineret in columnam dextram
 loco alienissimo irrepsit. Hinc quodammodo coniectura fieri
 potest quae fuerit vetusti libri forma, in quo primum hae ani-
 madversiones adiectae fuerunt.

Eiusdem lectoris observatio facile agnoscitur pag. 260. ubi Strabo dixerat: εὐνομεῖσθαι γὰρ οὐ τοὺς ἐν ταῖς νόμοις ἅπαντα φυλαττομένους τὰ τῶν συκοφαντῶν, ἀλλὰ τοὺς ἐμμένοντας τοῖς ἀπλῶς κειμένοις, et lector sedulus addidit: τοῦτο δὲ καὶ Πλάτων εἰρηκεν ὅτι παρ' οἷς πλείους νόμοι καὶ δίκαι παρὰ τούτοις καὶ βίοι μοχθηροί, καθάπερ καὶ παρ' οἷς ἱατροὶ πολλοὶ καὶ νόσους εἰκὸς εἶναι πολλάς.

De Iliensibus, ut scribit Strabo pag. 594. bene mernerunt Alexander et Caesar. Alexander κατὰ τὴν συγγένειαν τὴν ἀπὸ τῶν Αἰακιδῶν τῶν ἐν Μολοττοῖς βασιλευσάντων παρ' οἷς καὶ τὴν Ἀνδρομάχην ἰσοροῦσι βασιλεῦσαι. praeclarum profecto hoc est cognationis argumentum. ὁ δὲ Καῖσαρ γνωριμώτατα ἔχων τεκμήρια ἐπερρώσθη πρὸς τὴν εὐεργεσίαν. Verum vidit Casaubonus γνωριμώτερά reponens nempe γνωριμώτερα quam Alexander. Non erat Strabo tam stultus ut huiuscemodi rei τεκμήρια γνωριμώτατα esse diceret.

De novo Ilio scribit pag. 594. Φησὶ Δημήτριος ὁ Σκήψιος μειράκιον ἐπιδημήσας εἰς τὴν πόλιν — ἰδεῖν κτέ. ut Graeca sit oratio duas literas adde: μειράκιον ὦΝ ἐπιδημήσας. Non aliter in tali re dicitur quam παῖς ὦν, ἔτι παῖς ὦν, νέος ὦν, γέρον ὦν et sim. ut in *Pluto*:

ἐγὼ γὰρ ὦν μειράκιον ἠπείλωσ' ὅτι κτέ.

Sed exempla sunt ubique locorum.

Pag. 594. καυχωμένου δὴ (τοῦ Φιμβρία) ὅτι ἦν Ἀγαμέμνων πόλιν δεκάτῃ ἔτει μόλις εἶλε — ταύτην αὐτὸς ἐνδεκάτῃ ἡμέρᾳ χειρώσαιο, εἰπέ τις τῶν Ἰλίων.

οὐ γὰρ ἦν Ἑκτωρ ὁ ὑπερμαχῶν τῆς πόλεως.

Periit iocus; lepidissime enim Iliensium aliquis verba Euripidis in suam rem verterat dicendo:

οὐ γὰρ ἦν Ἑκτωρ τάδε.

ex *Andromache* vs. 158.

οὐ γὰρ ἐστ' Ἑκτωρ τάδε.

Cf. *Nov. Lectt.* pag. 236.

Pag. 600. τῷ μὲν ἀμφιβλήτρῳ περιέβλε, τῇ τριγίνῃ δὲ καὶ

τῷ Ξιφιδίῳ Ἐπειρε καὶ ἀνεῖλεν. Legendum Διέπειρε *transverberavit*, nisi forte τῷ Ξίφει Διέπειρε Strabo scripserat, sed omnino verbo composito opus est. Simplex πείρω Homericum est et eorum qui Homericam linguam imitantur,

Pag. 609. ἀναγκάζεσθαι μέντοι τὰ πολλὰ εἰκότα λέγειν διὰ πλῆθος τῶν ἀμαρτιῶν. Leg. τὰ πολλὰ εἰκοτολογεῖν, id est *incertis coniecturas sequi* in ea re quae certo sciri non possit; namque εἰκότα λέγειν est potius *probabilia dicere*. Εἰκοτολογεῖν eo sensu passim legitur et apud alios et apud Strabonem, ut pag. 620. εἰκοτολογεῖν δ' ἐστὶ καὶ εἴ τις τὸν ἀκριβῆ ζητεῖ κατὰ τὸν ποιητὴν ὅρον μέχρι τίνος οἱ Κίλικες διέτεινον, quia id reperiri nequit.

Pag. 613. παρ' Αἰολεῦσι δὲ τοῖς ἐν Ἀσίᾳ μείς τις καλεῖται Πόρνοπιῶν, οὕτω τοὺς πάρνοπας καλούντων Βοιωτῶν, καὶ θυσία συντελεῖται Πορνοπίῳ Ἀπόλλωνι. Certa analogia postulat ut Πορνοπιῶν scribatur, ut omnia mensium nomina in -ΙΩΝ exeuntia δέξυνονται. Postulat eadem analogia ut Apollo non Πορνοπίων sed Πορνόπιος dicatur. Itaque legendum Πορνοπίῳ Ἀπόλλωνι. Peperit errorem vicinum Πορνοπιῶν. Praeterea mirificum est in Strabonis verbis μείς τις pro μὴν τις.

Barbarum est quod legitur pag. 622. ἐν τοῖς δμβροῖς ὑπὸ τὰς σοὰς ὑπελθετέον. Nullo modo ex ὑπελθεῖν formari potest ὑπελθετέον. Strabo minime in dicendi usu est vitiorum expertus, saepe aequalium συνήθειαν quantumvis vitiosam securus sequitur, ut in aliis ostendemus, sed neque ipse neque alius quisquam ἐλθετέον aut ὑπελθετέον sustinuisset dicere pro ἰτέον et ὑπιτέον.

STRABO. pag. 623. σκώπτεται δὲ καὶ ὁ Ἐφορος διότι τῆς πατριδος ἔργα οὐκ ἔχων φράζειν ἐν τῇ διαριθμῇ τῶν ἄλλων πράξεων οὐ μὴν οὐδ' ἂν ἀμνημόνευτον αὐτὴν εἶναι θέλων οὕτως ἐπιφωνεῖ. „κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν καιρὸν Κυμαῖοι τὰς ἡσυχίας ἤγον.” Editores ἂν deleverunt, pessime. Erat enim in vetere libro: ΟΥΔΕΑΝ ἀμνημόνευτον, itaque legendum οὐδ' ἂν ἀμνημόνευτον αὐτὴν θέλων, expuncto εἶναι, quod de suo addidit aliquis postquam ΟΥΔΕΑΝ in οὐδ' ἂν depravatam est.

Pag. 629. narrat Strabo Romanos nationes in Asia minore
 μὴ κατὰ φύλα διελεῖν, ἀλλ' ἕτερον τρόπον διατάξαι τὰς διοική-
 σεις, ἐν αἷς τὰς ἀγοραίOTC ποιοῦνται καὶ τὰς δικαιοδοσίας.
 Quos Romani dicunt *conventus iuridicos*, Strabo διοικήσεις appel-
 lat. Itaque scripserat αἷς τὰς ἀγορAC ποιοῦνται, non τὰς ἀγο-
 ραίους, *fora agunt*. Sine vitio scribitur pag. 237. Φρέγελλαι
 — νῦν μὲν κώμη, πόλις δέ ποτε ἀξιέλογος καὶ τὰς πολλὰς τῶν
 ἄρτι λεχθεισῶν περιοικίδας πρότερον ἐσχηκυῖα, αἱ νῦν εἰς αὐτὴν
 συνέρχονται ἈΓΟΡAC τε ποιοῦμεναι καὶ ἱεροποιῖας τινάς.

Ποιεῖσθαι ἀγοράς dicebant olim Athenienses, ut Hyperides
 apud Harpocrat. v. Ἀγορά. — „οὔτοι πολλάκις ἀγοράς ποιεῦνται.”
 deinde quod Romanis est *fora agere* sic Graece dicitur et ἄγειν
 ἀγοράς, non ἀγοραῖον vel ἀγοραίους ἄγειν, nempe ἡμέραν vel
 ἡμέρας, ut vulgo creditur nihili grammaticis Suidae, Zonarae,
 similibus. Itaque in *Actis Apostolorum* XIX. 38. semper credidi
 veram lectionem hanc esse: ἄγεται ἄγονται καὶ ἀνθύπατοι εἰσιν,
 non ἀγοραῖοι ἄγονται, et in epistola Servilii Galbae apud Iose-
 phum A. I. XIV. 10. 21. προσελθὼν μοι ἐν Τράλλεσιν ἄγοντι
 τὴν ἀγορAN, non τὴν ἀγοραῖον.

Ut passim in omnibus libris περὶ et παρὰ confunduntur prop-
 ter siglas adeo inter se similes ut saepius non ex scriptura
 Codicis sed ex contexta oratione quid scriptum sit colligatur,
 sic παραπλεῖν et περιπλεῖν sexcenties inter se permutantur.
 Praeter loci sententiam editur pag. 632. ὁ περὶ πλους τῆς
 Ἰωνίας, et eximendum est idem vitium pag. 644 et 651.

In Mimnermi versiculis pag. 634.

Ἡμεῖς αἰπὺ τε Πύλον Νηλήϊον ἄψυ λιπόντες
 ἡμερτὴν Ἀσίην νηυσὶν ἀφικόμεθα.

simplicissimum est emendare:

ἡμεῖς Δ' ΑΤΤΕ Πύλον Νηλήϊον ἄψυ λιπόντες.

quod his poëtis in tali re usu tritum est. Dixerat de aliis,
 quibus opponit: Ἡμεῖς δ' αὖτε κτέ.

Pag. 644. ὅταν δοκῇ τις πράττειν δι' ἀπερρήτων. Excidit vo-
 cula et scribendum: ὅταν δοκῇ τίς TI πράττειν. Nihil est hoc

errore in libris frequentius ut ante Π literae TI negligantur et pereant.

Strabo Theopompi, Ephori et aliorum exemplum secutus in Herodotum est iniquior et patrem historiae ut futillum fabularum narratorem acuto naso suspendit. Versari solitus in libris eorum, qui ex varia et diffusa lectione eruditissimi esse censebantur, Eratosthene, Polybio, Posidonio, aliis, nativam Herodoti simplicitatem et candorem fastidiose et contemtim habere solet. Ex Theopompo pag. 43. haec profert: *Θεοπομπός Φησιν ὅτι καὶ μύθους ἐν ταῖς ἱστορίαις ἐρεῖ κρεῖττον ἢ ὡς Ἡρόδοτος καὶ Κτησίας καὶ Ἑλλάνικος καὶ οἱ τὰ Ἰνδικὰ συγγράψαντες*. Et ipse Strabo pag. 508. ita iudicat: *ῥᾶν δ' ἂν τις Ἡσίοδῳ καὶ Ὀμήρῳ πιστεύσειε καὶ τοῖς τραγικοῖς ποιηταῖς ἢ Κτησίᾳ τε καὶ Ἡροδότῳ καὶ Ἑλλανίῳ καὶ ἄλλοις τοιούτοις*. Quae, malum, haec insania est Herodotum Ctesiae vano et mendaci homini aequiparare! Hinc saepe contumeliose scribit veluti pag. 818. *πολλὰ δ' Ἡρόδοτός τε καὶ ἄλλοι φλυαροῦσιν*. et pag. 550. *Καλλιππίδας καὶ ἄλλα ὀνόματα, ἅπερ Ἑλλάνικός τε καὶ Ἡρόδοτος καὶ Εὐδοξος κατεφλυάρησαν ἡμῶν*. Erat haec olim pervulgata eruditorum opinio Herodoti fabulas et errores contemnentium et refutantium. Audi Flavium Iosephum *contra Apionem* I. 3. *περιεργος δ' ἂν εἶην — διδάσκων τίνα τρόπον Ἐφορος μὲν Ἑλλάνικον ἐν τοῖς πλείστοις ψευδόμενον ἐπιδείκνυσιν, Ἐφορον δὲ Τίμαιος καὶ Τίμαιον οἱ μετ' ἐκείνον γεγονότες, Ἡρόδοτον δὲ ΠΑΝΤΕC*.

Nihilominus Strabo permulta ex Herodoto sumta omisso eius nomine in rem suam convertit, aut ea quae soli Herodoto debentur (et absque illo fuisset ab omnibus nescirentur, καὶ τῷ χρόνῳ ἐξίτηλα ἂν ἐγένετο) non ad ipsum auctorem refert, sed ad recentiores scriptores, qui sua ex Herodoto hauserant. Accipe exemplum. Strabo narrat pag. 635. *καὶ Φησί γε Καλλισθένης ὑπ' Ἀθηναίων χιλίας δραχμαῖς ζημιωθῆναι Φρύνιχον τὸν τραγικόν, διότι δρᾶμα ἐποίησε Μιλήτου ἄλωσιν ὑπὸ Δαρείου*. Nemo mortalium de ea re rescivisset umquam, nisi eam Herodotus ab oblivione vindicasset VI. 21. *Ἀθηναῖοι — ποιήσαντι Φρυνίχῳ δρᾶμα Μιλήτου ἄλωσιν καὶ διδάξαντι ἐς δάκρυά τε ἔπεσε τὸ θέητρον καὶ ἐζημίωσάν μιν ὡς ἀναμνήσαντα οἰκήϊα κακὰ χιλῖσι δραχμῆσι*. Huiuscemodi διηγημάτια aut aequalium sunt et

oculatorum testium aut certe a patribus, qui vidiissent, accepta. Callisthenes igitur haud dubie haec ex Herodoti historiis non nominato auctore in librum suum transtulit.

Nonnumquam factum est ut historia ab Herodoto narrata in nonnullis formam mutaret et sic neque vera rei ratio neque verus auctor facile agnosceretur. Exemplum vide. Commemoratur Strabo pag. 320. Apollinis oraculum editum iis qui Byzantium erant condituri: τὸν Ἀπόλλωνά Φασι τοῖς κτίσασιν τὸ Βυζάντιον ὕστερον μετὰ τὴν ὑπὸ Μεγαρέων Καλχηδόνος κτίσιν χρησηριαζομένοις προστάξαι ποιήσασθαι τὴν ἴδρυσιν ἀπεναντίον τῶν τυφλῶν, τυφλοὺς καλέσαντα τοὺς Καλχηδόνιους ὅτι πρότερον πλεῦσαντες εἰς τοὺς τόπους ἀφέντες τὴν πέραν κατασχεῖν τοσοῦτον πλοῦτον ἔχουσιν εἶλοντο τὴν λυπρότεραν. Aliquanto veri similia Herodotus memoriae prodidit IV. 144. Μεγάβαζος — ἐπύθετο ἑπτακαίδεκα ἔτεσι πρότερον Καλχηδόνιους κτίσαντας τὴν χώραν Βυζαντίων, πυθόμενος δὲ ἔφη Καλχηδόνιους τοῦτον τὸν χρόνον τυγχάνειν ἔντας τυφλοὺς· οὐ γὰρ ἂν τοῦ καλλίονος παρεόντος κτίζειν χώραν τὸν ἀίσχλινα ἐλέσθαι. [εἰ μὴ ἦσαν τυφλοί. putidum glossema dudum Herwerden expunxit]. Facile cernimus quo pacto ex Herodoti narratione nova fabula orta sit.

Utar autem hac observatione ut duos Strabonis locos ex Herodoto descriptos et vitio affectos ex annotatione Hemsterhusii MS. in integrum restituam. Editur pag. 638. narrata historia de Polycratis annulo, quae et ipsa soli Herodoto debetur, πυθόμενον δὲ τοῦτο τὸν Αἰγυπτίων βασιλέα ΦΑCΙ μαντικῶς πῶς ἀποφθέγξασθαι ὡς ἐν βραχεῖ καταστρέψει τὸν βίον εἰς οὐκ εὐτυχὲς τέλος ὁ τοσοῦτον ἐξηρμένος ταῖς εὐπραγίαις.

In margine sui exempli adscriptit Hemsterhusius: „I. Ἀμασιν. Φασι orationem operat.” Sine controversia post τὸν Αἰγυπτίων βασιλέα nomen regis desideratur et certa est magni viri emendatio. Herodotea haec omnia sunt ex III. 43. ὁ Ἀμασις — ἔμαθε ὅτι οὐκ εὖ τελευτήσειν μέλλοι Πολυκράτης εὐτυχέων τὰ πάντα.

Post pauca apud Strabonem legitur: καὶ δὴ καὶ συμβῆναι τοῦτο. ληφθέντα γὰρ ἐξ ἀπάτης ὑπὸ τοῦ σατράπου τῶν Περσῶν κρεμασθῆναι. Adscribit Hemsterhusius: „ὑπ' Ὀρόλου σατράπου τῶν Περσῶν. ita supplendum videtur.” Haec quoque certa correctio est manifesti mendi; nam quid sibi vult articulus in

ὑπὸ τοῦ σατράπου τῶν Περσῶν. Sumsit Strabo historiam et satrapae nomen ex Herodoti libro III. 120 sqq.

Pag. 652. δημοκιδεῖς δ' εἰσὶν οἱ Ῥόδιοι καίπερ οὐ δημοκρατούμενοι. — οἱ εὐποροὶ τοὺς ἐνδεεῖς ὑπολαμβάνουσιν ἔθει τινὶ πητρίῳ, λειτουργίαι τέ τινές εἰσιν ὀψωνιαζόμενοι. Haeret in hoc loco Editor, sed nihil inest difficultatis si Corais correctionem ὀψωνιαζόμεναι receperis. Illa aetate nihil interest inter ὀψώνια et μισθός: itaque λειτουργίαι ὀψωνιαζόμεναι sunt ἀνθ' ὧν μισθός ἐκ τοῦ δημοσίου δίδοται, et sic rectissime additur: ὥσθ' ἄμα τὸν τε πένητα ἔχειν τὴν διατροφὴν καὶ τὴν πόλιν τῶν χρεῖων μὴ καθυσερεῖν.

Pag. 660. ἐκ τούτου δὲ (Labienus) ἐπὶ τὴν πόλιν (Mylasa) ὤρμησε τάγματα ἔχων ἤδη συντεταγμένα Ῥωμαίων τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ. Interpres: „*cohortes secum instructas ducens Romanorum, qui in Asia erant.*” Cohortes a Strabone ubique constanter appellantur σπεῖραι, eademque constantia τάγματα ubique nominat legiones. ut pag. 167. ἡ λοιπὴ (Hispania) ὑπὸ τῷ ὑπαικτῷ ἡγεμόνι στρατιάν τε ἔχοντι ἀξιδόλογον τριῶν πευ ΤΑΓΜΑΤΩΝ καὶ πρεσβευτὰς τρεῖς· ὧν ὁ μὲν δύο ἔχων τάγματα, παραφρουρεῖ τὴν πέραν τοῦ Δουρίου, — τὴν δ' ἐξῆς παρῳρεῖον μέχρι Πυρήνης ὁ δεύτερος τῶν πρεσβευτῶν μετὰ τοῦ ἐτέρου τάγματος. et sic ubique legiones Romanae τάγματα nominantur. Labienus, qui Syria potitus Ciliciam occupavit καὶ τῆς Ἀσίας τὰς ἡπειρώτιδας πόλεις παρεσήσατο, legato Antonii Planco ex Asia pulso, πλὴν Στρατονικείας· τὰ μὲν πλεῖστα ἄνευ πολέμου, Μύλασα δὲ καὶ Ἀλάβανδα διὰ κινδύνων ἐλάν, teste Dione Cassio XLVIII. 26. tantas res gessit non „*cohortes instructas secum ducens*” sed legiones civium Romanorum ex Syria et Asia collectas. Itaque periit numerus legionum, quem in ultima litera aoristi ὤρμησε latere suspicor, ut Strabo scripserit: ὤρμησε Ἐ (πέντε) τάγματα ἔχων.

Pag. 667. — οὐχ ὁμολογούμενα λέγουσιν Ὀμήρῳ· βελτίους δ' οἱ Φάσκοντες λέγεσθαι Σολύμους — τοὺς νῦν Μιλύας. Leg. βέλτιον. vid. ad pag. 7. Iterum sic erratum videbis pag. 696. βελτίους δ' οἱ τὸν ἥλιον αἰτιώμενοι καὶ τὴν ἐξ αὐτοῦ ἐπίκαισιν.

Quemadmodum tam saepe Strabo scribit: ὁ δὲ Πολύβιος οὐκ εὔ, vel οὐκ εὔ δὲ ὁ Ποσειδάωνιος, et sim. sic in comparativo dicit: βέλτιον δ' οἱ τὸν ἥλιον αἰτιώμενοι.

De praedonibus impune grassantibus scribit Strabo pag. 669. *Favebant iis* (inquit) *Cypri et Aegypti reges, favebant Rhodii*, ἅμα δὲ καὶ οἱ λησῆαι προσποιούμενοι σώματαμπορεῖν ἄλττον τὴν κακουργίαν εἶχον. Non est sanum ἄλττον, et a correctoribus frustra tentatum. Periisse syllabam suspicor et legendum ἄ-ΚΩλττον. Proprium enim est καλύειν de iis, qui alicuius iniuriis eunt obviam.

STRABO pag. 671. Ἀλόντος δὲ τοῦ ὄρους τοῦ Ἰσαυρικοῦ ἐνέπρη-σεν ἑαυτὸν πανοίκιον. Editores de suo ὑπὸ addiderunt ὑπὸ τοῦ Ἰσαυρικοῦ. Multo lenius et simplicius corrigendum: Ἐλόντος δὲ ΤΟ ὄΡΟC τοῦ Ἰσαυρικοῦ, et in fine πανοικί pro πανοίκιον. Accentus gravis, ut saepissime alibi, visus est syllabae — *on* compendium.

Pag. 674. ἡ εὐχέρεια ἡ ἐπιπολάζουσα παρὰ τοῖς Ταρσεῦσιν ὥς' ἀπαύστως σχεδιάζειν παραχρῆμα πρὸς τὴν δεδομένην ὑπό-θεσιν. Nemo in garrulorum numero est tam loquax ut *sine fine* (ἀπαύστως) verba ex tempore fundat. Coraës a vera lectione non multum aberravit ἀπαυτοσχεδιάζειν reponens. Sed Ἀπαυ-τοσχεδιάζειν non modo inauditum est, sed habet etiam praepositionem inutilem et ineptam. Rectissime contra dicitur: ὥς' ΑΤΤΟσχεδιάζειν παραχρῆμα κτέ.

Pag. 674. καὶ δὴ καὶ γυμνασιαρχίαν ὑποσχόμενος Ταρσεῦσιν (Antonius) τοῦτον (Boëthum) ἀντιγυμνασιάρχον κατέστησε καὶ τὰ ἀναλώματα ἐπίστευσεν αὐτῷ. Iam olim Codicum quorundam correctores veteres de suo substituerunt ἀντὶ γυμνασιάρχΟΤ, idque Kramerus recepit. Iniuria, ut opinor. Antonius Tarsensibus ὑπέσχετο γυμνασιαρχίαν sive (quod perinde est) ὑπέσχετο γυμνασιαρχήσιν. Pollicitus est se eo munere functurum ac nummos de suo daturum. Proficiscens constituit ut sua vice Boëthus fungeretur eique nummos concredidit. Boëthus igitur

non erat ἀντὶ γυμνασιάρχου (ἐγυμνασιάρχει γάρ), sed ἀντιγυμνασίάρχος, quia absentis Antonii vicarium agebat.

Pag. 676. καθ' ἡμᾶς δὲ κατέστη κύριος πάντων ἀνὴρ ἀξιόλογος καὶ βασιλεὺς ὑπὸ Ῥωμαίων ὀνομάσθη. Repetita syllaba scribendum: ἀξιόλογος ὅς καὶ βασιλεὺς κτέ. Βασιλεὺς ὀνομάσθη Latinum magis quam Graecum est: *rex appellatus est ex Scto.*

Pag. 679. οἱ οὖν ἔπ' Ἀντιπάτρῳ τῷ Δερβήτῃ (Κίλικες) — τῖνα λάβωσι τάξιν; Loquendi usus et rei natura suadent ut ἔπ' Ἀντιπάτρῳ reponamus. Vidimus supra Βακτριανὴν τὴν ὑπὸ Στασάνορι et οἱ ὑπ' Ἀμύντῃ γενόμενοι, et saepius οἱ ὑπὸ Ῥωμαίοις et multa sim. Eadem opera corrige pag. 661. οἱ Κᾶρες ὑπὸ Μίνωι ἐτάττοντο pro Μίνω.

Pag. 680. ὁ δὲ Πριάμου (πλοῦτος ἐγένετο) ἐκ τῶν ἐν Ἀστύροις περὶ Ἄβυδον χρυσείων, ὧν καὶ νῦν ἔτι μικρὰ λείπεται, πολλὴ δ' ἢ ἐκβολὴ καὶ τὰ ὀρύγματα σημεῖα τῆς πάλαι μεταλλείας. Pro ἢ ἐκβολή reponendum est nomen in ea re proprium, quod ad hunc usque diem Athenienses retinent, (nisi fortè est ab erudito aliquo ex Strabone recoctum) ἢ ἐκβολὰς. Audi Strabonem pag. 399. de metallis Laureoticis ita dicentem: νυνὶ δ' ἐκλείπει· καὶ δὴ καὶ οἱ ἐργαζόμενοι τῆς μεταλλείας ἀσθενῶς ὑπακουούσης τὴν παλαιὰν ἙΚΒΟΛΑΔΑ καὶ σκωρίαν ἀναχωνεύοντες εὗρισκον ἔτι ἐξ αὐτῆς ἀποκαθαίρομενον ἀργύριον τῶν ἀρχαίων ἀπείρως καμινούντων. Ne hi quidem ex scoria omne argentum excoxerunt, unde nostra memoria ἢ παλαιὰ ἐκβολὰς hominibus industriis et τῆς μεταλλείας peritis novas divitias attulit.

Strabo pag. 684. Πόπλιος Κλαύδιος Ποῦλχερ ἐμπεσὼν εἰς τὰ λησῆρια λύτρον αἰτούμενος ἐπέσειλε τῷ βασιλεῖ δεόμενος πέμψαι καὶ ῥύσασθαι αὐτόν. Non hoc petebat Clodius, sed ut se a praedonibus redimeret: igitur Λύσασθαι αὐτόν.

Nonnumquam in locis ubi vetustus liber, unde nostri omnes manarunt, perrosus erat aut alioquin vetustate corruptus, unum et alterum vocabulum periit, ut pag. 713. τοὺς μὲν ἐντιμοτάτους (τῶν Γαρμάνων in India) Ἰλαβίους φησὶν (Megasthenes)

ὀνομάζεσθαι ζῶντας ἐν ταῖς ὕλαις ἀπὸ φύλλων καὶ καρπῶν ἀγρίων,
* ἐσθῆτος Φλοιῶν δεινδρείων ἀφροδισίων χωρὶς καὶ οἴνου. Supple-
verim: (ἔχοντας) ἐσθῆτAC (ἐκ) Φλοιῶν δεινδρείων.

Similiter pag. 714. ὅσα δοκεῖ πρὸς εὐσέβειαν καὶ ὁσιότητα.
Sententia non est absoluta: addendum: ὅσα δοκεῖ (ὠφελεῖν) πρὸς
εὐσέβειαν, ut apud Aristophanem:

τί δέ μ' ὠφελήσουσ' οἱ ῥυθμοὶ πρὸς τᾷλφिता;

Pag. 714. narrat Strabo duos Indorum sophistas (Brachma-
nas) παρερχομένους πρὸς τὴν Ἀλεξάνδρου τράπεζαν παρασάντας
δειπνεῖν. [καὶ] καρτερίαν διδάσκειν παραχωροῦντας εἰς τινα τόπον
πλησίον, ὅπου τὸν μὲν πρεσβύτερον πεσόντα ὕπτιον ἀνέχεσθαι τῶν
ἡλίων, — τὸν δ' ἐσάναι μονοσκελῇ ξύλον ἐπηρμένον ἀμφοτέραις
ταῖς χερσὶν ὅσον τρίπηχυ. In his καὶ ante καρτερίαν διδάσκειν
Coraës addidit infeliciter admodum. Vitium est enim in διδάσ-
κειν. Scriptum erat KAPTEPIANΔACKEIN et futilis corrector
καρτερίαν Διδάσκειν substituit, quum esset καρτερίαν Δ' Ἀσκεῖν.
Nemo in re tam simplici, credo, testes dari postulabit; produ-
cam tamen unum, cui erit necesse credere, Strabonem ipsum
pag. 719. τοὺς δὲ γυμνήτας (Leg. γυμνήτας) κατὰ τοῦνομα γυμ-
νοὺς διαζῆν — KAPTEPIAN ἈCKOTNTAC, ἣν ἔφαμεν πρότερον,
nempe hoc ipso loco, quo de agimus. Simillimus huic locus
est pag. 713. ἀσκεῖν δὲ καὶ τούτους ἀκκείνους καρτερίαν.

Apud STRABONEM pag. 718. Alexander Mandanin Indum
vocat ad sese proposito si venerit praemio, sin minus supplicio.
Respondet μήτε αὐτῷ δεῖν τῶν παρ' ἐκείνου δωρεῶν, ὧν οὐδεὶς
κόρος, μήτε δ' ἀπειλῆς εἶναι φόβον ᾧ ζῶντι μὲν ἀρκοῦσα εἴη
τροφὸς ἢ Ἰνδική, ἀποθανὼν δὲ ἀπαλλάξαιτο τῆς τετρυχωμένης
ἈΠΟ γήρωσ σαρκός. Barbarum est ἀπαλλάξαιτο pro ἀπαλλαγείη.
Bonum factum quod rei natura futurum postulat ἀπαλλάξοιτο.

Praeterea scribe ἜΠΟ γήρωσ pro ἀπό. Sexcenti apud Stra-
bonem loci hoc vitio infecti adhuc inemendati circumferuntur.

Pag. 725. — ἀπεργαζομένων — ἀχλὺν ὥς τε τὰ πρὸ ποδῶν
[μέρη] μὴ ὁρᾶσθαι. Expunge μέρη, quod plane sensu cassum
est. In simili re τὰ πρὸ ποδῶν dicebant omnes.

Quod ante pedes nemo spectat, coeli scrutantur plagas.

Pag. 726. καὶ γὰρ αὐτῷ καὶ τοῖς συνεκβάσιν δ αὐτὸς ὑπάρξει
 "AN φθόρος. Kramer.: „*an om. Codd. exc. moz, in quibus de coniectura est additum.*” Ἄν abesse non potest, sed illo loco poni non potuit. In qua enim sententia γὰρ et ἄν coniunguntur, ἄν *semper* post γὰρ collocatur. Saepissime autem post γὰρ omittitur in libris ἄν, etiam apud poëtas iugulato metro et manca sententia.

Pag. 729. ἔσι δὲ καὶ Κῦρος ποταμὸς ῥέων ΠΕΡΙ Πασαργάδας, dixerat, ut opinor, ΠΑΡΑ Πασαργάδας. Etiam aliis locis apud Strabonem vitiose dicitur fluvius urbem circumfluere pro *praeterfluere* (περί pro παρά).

Pag. 730. Μάγων σίτισιν λαμβανόντων καθ' ἡμέραν πρόβατον. quoniam anseres et aliae volucres σιτίζονται, sed sacerdotes σιτοῦνται, corrigendum σίτησιν.

Raro vidī feliciorē emendationem quam qua Madvigius pag. 136. in integrum restituit locum Strabonis pag. 731. ubi enumerat πάντα τὰ ἐν τῇ Περσίδι χρήματα praedam Alexandri: Φασὶ δὲ χωρὶς τῶν ἐν Βαβυλῶνι καὶ τῶν ἐν τῷ στρατοπέδῳ τῶν περὶ ΤΑΥΤΑ ΜΗ ληφθέντων αὐτὰ τὰ ἐν Σούσοις — τέτταρες μυριάδας ταλάντων ἐξετασθῆναι. Felicissime repperit Strabonis manum, quae haec est: τῶν ἐν τῷ στρατοπέδῳ ΤΩΙ περὶ ΓΑΤ-ΓΑΜΗΛΑ ληφθέντων. cf. pag. 737. Γαυγάμηλα κόμη, ἐν ἣ συνέβη νικηθῆναι καὶ ἀποβλεῖν τὴν ἀρχὴν Δαρεῖον, et addit: οἱ μέντοι Μακεδόνες περὶ Ἀρβηλα τὴν μάχην κατεφύμισαν.

Non minus certa et felix est eiusdem correctio loci pag. 831. ubi de Caesaris victoria in bello Africano sermo est: πρὸς αἰς (πόλεσι) κατεπολέμησε Καῖσαρ Σκιπίωνα δ θεός πρὸς Ῥουσπίνῳ μὲν πρῶτον νικῶν — εἶτα πρὸς Θάψῳ καὶ τῇ πλησίον λίμνῃ καὶ ταῖς Ἀλλαις. Ex scriptore *de bello Afric.* „*erat stagnum salinarum*” optime correxit καὶ ταῖς Ἀλλαις. Sed in eodem loco et alterum mendum adhuc latet. Quae est autem ea verborum compositio: κατεπολέμησε Καῖσαρ Σκιπίωνα δ θεός. Póteratne ineptiore sede δ θεός collocari? Non tamen transponenda verba sunt, sed δ θεός delendum.

Nimis saepe Καῖσαρ δ θεός apud Strabonem legitur (quod

etiam foedius aliquanto est et dementius quam *Divus Iulius*) sed iis locis quibus necesse erat Divum Iulium ab Augusto distinguere, ubi hic Καῖσαρ ὁ Σεβαστός appellatur, ille Καῖσαρ ὁ Θεός, ut pag. 177. ὁ θεός Καῖσαρ — ὁ δὲ Σεβαστός Καῖσαρ. et pag. 657. ἀνάκειται τῷ θεῷ Καίσαρι τοῦ Σεβαστοῦ ἀναθέντος. Ὁ θεός Καῖσαρ et Καῖσαρ ὁ θεός apud Strabonem passim legitur, ut pag. 161 et 381 et 648 et 834. ὑπὸ Καίσαρος τοῦ θεοῦ, et pag. 193 et 199 et 298 et 594. Καῖσαρ ὁ θεός. et pag. 213. et 792. ὁ θεός Καῖσαρ, et pag. 193. ὁ πρὸς Καίσαρα τὸν θεὸν πόλεμος. et pag. 524. Καίσαρι τῷ θεῷ γενόμενος φίλος. Tam nihil eos hoc dicendi genus offendebat ut Strabo pag. 646. non dubitaverit scribere: Δολοβέλλας Τρεβώνιον ἀνέϊλεν ἕνα τῶν δολοφονησάντων Καίσαρα τὸν θεόν. Quam esset absurdum τὸν θεὸν δολοφονεῖν nemo sentiebat. Saepe tamen C. Caesarem uno verbo Καίσαρα nominat, ut aliis locis Augustum dicit Καίσαρα. De Iulio Caesare pag. 160. ἐλθεῖν Καίσαρα. et pag. 180 et 191 et 194 πρὸς Καίσαρα. et pag. 205 χρήματα Καίσαρος.

In loco nostro expuncto ὁ θεός legendum: κατεπολέμησε Καῖσαρ Σικιῶνα πρὸς Ῥουσπίνῳ, praesertim quum paullo ante legitur: τελευταῖος δὲ ὁ πρὸς Σικιῶνα Καίσαρι τῷ θεῷ συζᾶς (πόλεμος), ut ne potuerit quidem ὁ Θεός intra tam paucos versus iterari. Plane idem mendum exime ex pag. 200. δις δὲ διέβη Καῖσαρ εἰς τὴν νῆσον (Britanniam) [ὁ θεός]. Quasi dubitari posset uter Caesar in Britanniam traiecerit. Praeterea inepto loco positum est.

Pag. 748. Φρᾶτης τοσοῦτον ἐσπούδασε περὶ τὴν Φιλίαν τὴν πρὸς Καίσαρα τὸν Σεβαστὸν ὥς καὶ τὰ τρόπαια ἐπεμψεν ἅ κατὰ Ῥωμαίων ἀνέστησαν Παρθυαῖοι. Solet Strabo sua repetere; iam ante dixerat pag. 288. Παρθυαῖοι δὲ — τὰ τρόπαια ἐπεμψαν εἰς Ῥώμην, ἅ κατὰ τῶν Ῥωμαίων ἀνέστησάν ποτε. Sed utrobique negligentius et minus perspicue scripsit. Melius Suetonius in *Aug.* 21: Parthi SIGNA MILITARIA quae M. Crasso et M. Antonio ademerant reposcenti (Augusto) reddiderunt, et Dio Cassius LIII. 33. τὰ σημεῖα τὰ στρατιωτικὰ τὰ ἐν τε τῇ τοῦ Κράσσου καὶ ἐν τῇ τοῦ Ἀντωνίου συμφορᾷ ἀλόντα. Non est alia res illis temporibus celebratior apud scriptores, in inonumentis, in nummis, quam SIGNA RECEPTA. Vide quae plena manu Fabricius effudit

ad Dionem Cassium LIV. 8. Ergo fallitur Strabo scribens „*et etiam tropaea remitteret quae Parthi de Romanis crexerant.*” Etiam in eo Strabo errat quod Phraätem narrat *Φιλίππῳ πρὸς Καίσαρα τὸν Σεβαστὸν* id fecisse. Veriora docebit Dio Cassius II. 11.

Pag. 759. ὥς οὐκ ἂν ἔτι *τολμήσαντας κακουργεῖν* διὰ τὴν *αἰσχύνην* τῆς *δψεως*. Soloeca oratio pro *τολμήσαντας*. Quis nescit hoc genus mendii passim in Codicibus comparere? et sunt etiam quos ἂν cum futuro coniunctum minime offendat. Emendate scriptum est pag. 359. οὐκ ἂν *ὑποσχόμενος*. et pag. 641. οὐκ ἂν *τολμήσαντας*.

Non est Graecum pag. 761. *προσδοκᾶν δεῖν ἀγαθὸν παρὰ τοῦ θεοῦ*, sed *ἀγαθόν* TI, quod sq. Π absorbsit.

Noto et frequenti errore confusa sunt τὰ *παλαιά* et τὰ *πολλά* pag. 777. οὐ λέγω δὲ τῶν *ἐθνῶν* τὰ *ὀνόματα* τὰ ΠΑΛΑΙΑ διὰ τὴν *ἀδοξίαν* καὶ ἅμα *ἀτοπίαν* τῆς *ἐκφορᾶς* αὐτῶν. Vides *nomina velera* nihil facere ad rem. *Pleraque* nomina se omittere dicit: τὰ *ὀνόματα* τὰ ΠΟΛΛΑ.

Pag. 782. εὐθύς δὲ καὶ τὴν πόλιν εἶλε *καλουμένην* Ἀσκᾶ *ΣΤΑΛΗΦθεῖσαν* ὑπὸ τοῦ βασιλέως. Pro absurdo *συλληφθεῖσαν* coniciunt *ἀπολειφθεῖσαν* aut *καταλειφθεῖσαν*. Neutri horum locus est: si quis *urbe excedit eamque hosti relinquit* dicitur constanter Ἐκλείπειν τὴν πόλιν, quamobrem *ἐκλειφθεῖσαν* reponendum.

De infelici Aelii Galli, praefecti Augustalis, adversus Arabes expeditione scribens Strabo narrat pag. 782. quo pacto multis aerumnis in Aegyptum redierit. *ἐπεραίωσε τὴν στρατιὰν ἑνδεκαταῖος* εἰς *Μυδὸς ὄρμον*, εἰθ' ὑπερβείς εἰς *Κοπτὸν* μετὰ τῶν ὨΝΗΘῆναι *δυναμένων* κατῆρεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Frustra adhuc absurdum *ὠνηθῆναι* Critici tentaverunt. *Coraës* *ὠνηθῆναι* coniecit. *Kramerus* *σωθῆναι*, sed οὐδὲν ἡμᾶς ὠνησαν. *Natura rei* affert lucem. Partem copiarum Alexandriam reduxit relictis in itinere τοῖς *μὴ δυναμένοις* — quid? an *ὠνηθῆναι*? an *σωθῆναι*? *Sensu* carent

haec omnia; sed reliquit τοὺς ΠΟΡΕΤΘῆναι μὴ δυναμένους, et hoc ipsum pro ὠνηθῆναι est reponendum.

Pag. 784. περὶ τῶν Ἑρεμβῶν ἡ ζήτησις εἴτε τοὺς Τρωγλοδύτας ὑπονοητέον λέγεσθαι καθάπερ οἱ ΤΗΝ ἐτυμολογίαν βιαζόμενοι ἀπὸ τοῦ εἰς τὴν ἔραν ἐμβαίνειν — εἴτε τοὺς Ἄραβας. Corruptit hunc locum Kramerus pro Codicum scriptura τῇ ἐτυμολογίᾳ βιαζόμενοι de suo substituens τὴν ἐτυμολογίαν. Straboni et Stoicis, qui in etymologiis saxa et durissima quaeque concoquebant, nihil de genere hoc *coactum* videbatur, sed eos dicit qui etymologia tamquam instrumento ad demonstrandum utebantur.

Pag. 794. Ἀντώνιος — ἐπὶ τῷ ἄκρῳ κατεσκεύασε δίαιταν βασιλικὴν, ἣν Τιμώνιον προσηγόρευσεν. τοῦτο δ' ἐπραξε τὸ τελευταῖον ἡνίκΑ ΠΡΟΛΕΙΦΘΕῖς ὑπὸ τῶν Φίλων ἀπῆρεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Scrib. Τιμώνειον et ἡνίκ' ἈΠΟΛΕΙΦΘΕῖς ὑπὸ τῶν Φίλων.

Pag. 797. τῶν δ' ἐπιχωρίων ἀρχόντων (in Aegypto) κατὰ πόλιν μὲν ὃ τε ἐξηγητής ἐστι — καὶ ὁ ὑπομνηματογράφος καὶ ὁ ἀρχιδικαστής. Ad ἀρχιδικαστής adscripsit Hemsterhusius „hic intelligendus in Manethone I. 104.”

Pag. 799. εἶτα Ταπόσιρις — πανήγυριν δεχομένη μεγάλην· καὶ ἄλλη δ' ἐστὶ Ταπόσιρις ἐπέκεινα τῆς πόλεως ἰκανῶς· αὐτῆς δὲ πλησίον πετρῶδες ἐπὶ τῇ θαλάττῃ χωρίον καὶ αὐτὸ δεχόμενον πολλοὺς τοὺς ἈΚΜΑζοντας ἄπασαν ὥραν ἔτους. Pro absurdo ἀκμάζοντας recepta est infelix Tyrwithii coniectura κωμάζοντας. Rem acu tetigit Hemsterhusius in annotatione Ms. reponens ἀκτάζοντας id est ἐν ἀκτῇ εὐωχουμένους. Hesychius v. Ἀκτή: — οἶδε δὲ καὶ ἄλλο τι ἡ συνήθεια καλούμενον ἀκτήν. ἀπὸ τοῦ συμβαίνοντος οἶμαι τοῖς πλωϊζομένοις λαβοῦσα. ἐκεῖνοί τε γὰρ εἰς τοὺς τοιούτους τῶν τόπων ἀποβάντες ἐσιῶνται, αὕτη τε τοὺς ἐπ' εὐωχαῖς ἀφωρισμένους τόπους ἀκτὰς καλεῖ καὶν τύχῳσι μὴ παρθαλάσσιοι ὄντες. Cui non nota acta Verris? Hinc igitur ἀκτάζειν dicebatur. Plutarchus Symposiac. IV. 4. 8. τί δ' οἱ πολλοὶ βούλονται πρὸς θεῶν ὅταν ἡδέως γενέσθαι παρακαλοῦντες ἀλλήλους λέγωσι „σήμερον ἀκτάσωμεν;” οὐχὶ τὸ παρ' ἀκτῇ δεῖπνον ἡδίστον ἀποφαίνουσιν; Conf. Casaub. ad Athenaeum pag. 846. ubi

dicitur Ptolemaeus Philadelphus quum aeger decumberet ex alta regia prospexisse in plebeculam ἀκτάζουσιν et exclamasse: ὦ τάλας ἐγώ, τὸ μὴ ἐμὲ τούτων ἕνα γενέσθαι.

Habemus igitur ex certa Hemsterhusii emendatione verbi rarissimi novum exemplum.

Pag. 800. τινὲς τῶν τὰς προσόδους ἐπεκτείνειν βουλομένων μετήνεγκαν τὴν Ἰουδαϊκὴν Ἐντρέχειαν, ἣν ἐκεῖνοι παρεῦρον ἐπὶ τοῦ Φοίνικος. — οὐ γὰρ ἔῴσι πολλαχοῦ Φύεσθαι, τῇ δὲ σπάνει τιμὴν ἐπιτιθέντες τὴν πρόσδον οὕτως αὔξουσιν, τὴν δὲ κοινὴν χρεῖαν διαλυμαίνονται. Mendosum est ἐντρέχειαν, quoniam ἐντρεχεῖς sumus omnes aut esse debemus et Strabo manifesto *ἰμπερόντων* *facinus* Iudaicum indignabundus reprehendit. Lege τὴν Ἰουδαϊκὴν ΚΑΚεντρέχειαν. cf. pag. 301. ἀπλουστάτους γὰρ αὐτοὺς (Scythas) νομίζομεν καὶ ἦκιστα κακεντρεχεῖς.

Pag. 813. πολλὰ δ' εἰρηκότες περὶ τοῦ Ἀμμωνος τοσοῦτον εἰπεῖν βουλόμεθα, sententia postulat ut ἘΠειπεῖν corrigatur, *addere dictis*.

Post pauca pag. 814 supple: (γενέσθαι δὲ) οὐχ ὥσπερ ἐν Δελφοῖς — τὰς ἀποθεσπίσεις διὰ λόγων.

Pag. 819. σημεῖον δέ· τρισὶ ΓΟΤΝ σπείραις οὐδὲ ταύταις ἐντελέσιν· ἰκανῶς ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἢ χώρα Φρουρεῖται. Certa et perpetua dicendi consuetudo postulat ut γὰρ pro γοῦν rescribatur. Ubicumque enim praecedit σημεῖον δέ vel τεκμήριον δέ vel μαρτύριον δέ constanter γὰρ sequitur. Strabo pag. 304. τῆς δ' εὐπειθείας σημεῖον· ἐπείσθησαν ΓΑΡ ἐκκόψαι τὴν ἄμπελον.

Pag. 828. μικρὸν μὲν οὖν πρὸ ἡμῶν οἱ περὶ Βόγον βασιλεῖς καὶ Βόκχον κατεῖχον αὐτὴν (Mauritaniam) φίλοι Ῥωμαίων ὄντες. ἐκλιπόντων δὲ τούτων Ἰούβας παρέλαβε τὴν ἀρχήν. Βόγος a scriptoribus Romanis bogud appellari solent, et multi Mauritaniae reges eius nominis fuerunt. Strabo pag. 100 ex Posidonio: σωθέντα δὲ εἰς τὴν Μαυρουσίαν — κομισθῆναι πρὸς τὸν Βόγον. et pag. 359. Ἀγρίππας τὸν τῶν Μαυρουσίων βασιλέα — Βόγον — διέφθειρεν.

Praeterea pro Ἰούβας ubique Ἰόβας reponendum, ut et Νομάς pro Νομᾶς.

Bogud a Dione Cassio Βογούας nominatur, ut 41. 42. πρὸς τοῦ Καίσαρος — ὃ τε Βόκχος καὶ ὁ Βογούας βασιλεῖς — ὠνομάσθησαν. Bocchus rex erat Mauritaniae Caesariensis, Bogud Tingitanae, quae et Bogudiana dicebatur. Plin. H. N. V. 2. De Bogude ab Agrippa occiso in bello Actiaco scribit Dio 50. 11. ὁ Ἀγρίππας τὴν Μεθώνην (in littore Messeniae) ἐκ προσβολῆς λαβῶν τὸν Βογούαν ἐν αὐτῇ ἔκτεινεν.

Pag. 833. καὶ γὰρ δὴ καὶ οὗτος (Masinissa) ἐστὶν ὁ τοὺς Νομάδας πολιτικούς κατατρεφάσας καὶ γεωργούς, ἔτι δ' ἀντὶ τοῦ ΛΗΙCΤΕΤΕΙΝ διδάξας στρατεύειν. Ἴδιον γάρ τι τοῖς ἀνθρώποις συνέβη τούτοις· χώραν γὰρ οἰκοῦντες εὐδαίμονα πλὴν τοῦ θηρίοις πλεονάζειν ἔασαντες ἐκΦΕΡΕΙΝ ταῦτα καὶ τὴν γῆν ἐργάζεσθαι μετ' ἀδείας ἐπ' ΑΛΛΗΛΟΙC ἐτρέποντο, τὴν δὲ γῆν τοῖς θηρίοις ἀφείδων. Primum manifesto mendosum est ἐκΦερεῖν τὰ θηρία, sed loci sententia et palaeographia facili negotio veram lectionem patefacient. Sententia requirit *excindere*, *extirpare*, *funditus delere*. Codicum usus docet sexcenties Φερεῖν et Φθείρειν confundi. Itaque Strabo dixit ἐκΦΘΕΙρειν ταῦτα. Strabo saepissime eo verbo in tali re utitur, veluti pag. 814. πάντα τρόπον (crocodilum) ἐκΦθείρουσιν. Sed superest alterum mendum. Quid est ἐπ' ἀλλήλοις ἐτρέποντο? Dixisset saltem ἐπ' ἀλλήλους. Sed ἐπ' ἀλλήλους τρέπεσθαι ab hoc loco alienissimum est: dicitur enim de iis, qui antea coniuncti orta discordia *inter se saeviunt*, ut in bello civili. Vide contra quid sententia loci diserte requiratur. Numidae (inquit) ante Masinissam latrocinia exercebant et eos Masinissa docuit στρατεύειν ἀντὶ τοῦ ληστεύειν. Tum singulare quoddam his hominibus evenisse narrat. Quid autem? *Quum haberent agros fertilissimos sed a feris infestatos, quum feras excindere et agros tuto colere debuissent, maluerunt — — — et agros feris relinquare.* Quid deest? Quid facere maluerunt? Perspicuum id quidem est, nempe ληστεύειν: et hoc ipsum est in his singulare (ἴδιον), quoniam latrocinari illi tantum solebant quos ager suus non satis alebat et stimulabat inopia et fames.

Itaque sententia ipsa ducit ad hanc lectionem: ἔασαντες ἐκΦθείρειν ταῦτα καὶ τὴν γῆν ἐργάζεσθαι μετ' ἀδείας ἘΠΙ

ΛΗΙΣΤΕΙΑΝ ἐτραποντο, τὴν δὲ γῆν τοῖς θηρίοις ἀφεΐσαν. Duplex est in his oppositio: verbis ἐκφθεῖρειν ταῦτα respondet: τὴν γῆν τοῖς θηρίοις ἀφεΐσαν, et verbis τὴν γῆν ἐργάζεσθαι μετ' ἀδείας opponitur ἐπὶ ληστειαν ἐτραποντο.

Ἐπὶ ληστειαν τραπέσθαι familiaris Straboni locutio est, ut πρὸς γεωργίαν τραπέσθαι, vide supra ad pag. 150.

Ἐτραπόντο pro ἐτρέποντο necessarium est propter συνέβη et ἀφεΐσαν.

Continuo sequitur: οὕτω δ' αὐτοῖς συνέβαινε πλάνητα καὶ μετανάσῃν βίον ζῆν μηδὲν ἥττον τῶν ὑπ' ἀπορίας καὶ λυπρότητος τόπων ἢ ἀέρων εἰς τοῦτο περιεσμενῶν ΤΩΝ ΒΙΩΝ, ὥς καὶ ἴδιον τοῦθ' εὐρίσκεσθαι τοῦνομα τοὺς Μασαισυλίου. καλοῦνται γὰρ ΝΟΜΑΔΕΣ (Numidae).

In his μετανάσῃς est in eorum vocabulorum numero, quae sequiores scriptores ex Homero recoxerunt. Sic solet Strabo *equites* non *ἰππέας* appellare, sed *ἰππότας*. Sic μετανάσῃς (ex μεταναίω formatum), quo *semel* Homerus usus est in notissimo loco:

ὥσεί τιν' ἀτίμητον μετανάσῃν.

apud recentiores frequens est de iis qui *incertis sedibus vagabantur*, et omnino de iis, qui *domo extorres novam sibi sedem quaerebant*. Utebantur autem sic vocabulo prisco et obsoleto, ut immemores verae originis ad verbum μετανασῆναι inepti referrent, de qua re dicam ad Libanium.

In sqq. vitium est partim in Codicibus ortum, partim a Criticis inventum. In libris omnibus est: εἰς τοῦτο περιεσμενῶν ΤΩΝ ΒΙΩΝ, cui τῶν βίων substituerunt parum considerate, nam quid tandem est εἰς τοῦτο τῶν βίων? Addita una literula malo medeberis sic: εἰς τοῦτοΝ περιεσμενῶν τὸν βίον, qui *egestate aut sterilitate soli aut coeli insalubritate ad hoc vitae genus redacti sunt*.

STRABO pag. 838. de agro Cyrenaico scribit: μέχρι μὲν εὐδαίμων ἑκατὸν καὶ δένδροφόρος ἐστὶν ἡ γῆ· μέχρι δ' ἄλλων ἑκατὸν σπείρεται μόνον, οὐκ ὀρυζοτροφεῖ δ' ἡ γῆ διὰ τὸν αὐχμὸν. ὑπὲρ δὲ τούτων ἡ τὸ σίλφιον (Φέρουσα) ἐστὶν. Male addiderunt Φέρουσα: debebant unam literulam tollere. Strabo enim dixerat: ὑπὲρ δὲ τούτων τὸ σίλφιδόν ἐστὶν.

AD STRABONEM.

CAP. III.

SYLLABUS ERRORUM,
QUI IN CODICIBUS GRAECIS VULGO CIRCUMFERUNTUR
NECDUM APUD STRABONEM CORRECTI SUNT.

STRABONIS libri tam scripti quam editi mendis quibusdam orthographicis veluti maculis toti conspersi sunt. Editores veteres hanc officii sui partem non magno opere curabant et hoc unum agebant ut Strabonis sententiam et mentem perversa scriptura laborantem et obscuratam expedirent et in integrum restituerent. Nec multum in ea re egerunt illi, qui nostra memoria in opere Straboniano emendando utilissimam et felicissimam operam posuerunt. Ubi de sententia satis constat non multum sunt solliciti de vitiosis verborum formis, quas quidem in libris Mss. cuiuscumque aetatis et pretii passim ita mixtas et confusas perturbatasque cernunt ut nulla spes superesse videatur aliquando fore ut aliqua *τάξις ἐκ ταύτης τῆς ἀταξίας* restituatur. Faciendum tamen periculum est, iis praesertim qui longo usu edocti sciunt scriptores Graecos perinde ac nostros aequales ex ipsa rei natura in his quoque *τὰ αὐτὰ περὶ τῶν αὐτῶν λέγειν* fuisse solitos.

Quod si de caeteris eruditissimis in controversiam vocari non potest, quanto certior de Strabone erit haec existimatio, qui in

re critica et grammatica totus esse solet, qui nullam occasionem omittit dicendi de conditione librorum veterum, de scribendi erroribus et librariorum socordia, de genuina verborum forma, de syllabarum quantitate, de accentibus: qui nonnumquam in his descendit ad minutias tam exiles ut Criticorum inanes pepererit suspiciones minuta quaedam ut Strabone indigna expungentium.

Praeterea cogitandum est linguam Graecam etiam in formis verborum certis quibusdam legibus teneri, quas indocti scribae ignotas sibi sexcenties impune violabant. Quis eorum, qui Graecos Codices describebant, sciebat καθάριος esse formam nihili neque aliter quam καθάρειος veteres omnes summa constantia dixisse? Quis eorum noverat nomina propria in -IC exeuntia formas Ionicas perpetuo retinere: σκήψις ἢ πρόφασις habet σκήψεως et σκήψει, sed Σκήψις ἢ πόλις Σκήψιος habet et Σκήψι. Librarii miscent haec omnia: Βαίτις ut plurimum habet Βαίτιος et Βαίτι, nonnumquam apparent formae vulgares. Harum igitur sordium partem eluam, reliqua aliorum curae et diligentiae relinquens.

- IOC, - I pro - εως, - ει.

Nomina propria in -IC sive hominum sunt sive locorum in genitivo et dativo servabant veteres formas Ionicas in - IOC et - I exeuntes. Horum pars illaesa evasit, caetera scribae in formam communem converterunt. Integra sunt:

Αἴσιος, pag. 241.
 *Αλβιος, 290.
 Βαίτιος, 140.
 Βαίτι (sic) pro Βαίτι, 152.
 Δάτιος, 399.
 Δούβιος, 192.
 Ζαμβόλξιος, 298.
 Ζαριάδριος, 531.
 Ἰσπάλιος, 142.
 Καλάγουρι (sic) pro Καλαγούρι, 162.
 Καράμβιος, 125.

Κίρτι, 418.
 Πασιτίγριος, 729.
 Σιτάβιος, 160.
 Σάπι (Codd. πρὸς τῷ Ἰσαπι), 217.
 Σεσώτριος, 769.
 Τίγγιος, 140.
 Τίγριος, 527.
 Τπάνιος, 107.
 Ψέλχιος, 820.
 Mendosa sunt:
 *Αμάστρεως, 540.

Ἄρβει, 720.

Βριτομάρτεως, 479.

Δέρρεως, 82.

Ζαμόλξεως, 304.

Καράμβεως, 546.

Μέμφει, 473.

Μέμφεως, 803.

Μωμέμφεως, 803.

Παλπισκῆψεως, 603.

Σκήψεως, 552.

Συβάρει (alii συβάρι), 254.

Τιβέρει (alii τιβερι), 227. 234.

Τιβέρεως, 226.

Τίγρει, 738.

Qui Stephanum Byzantinum cum Strabone comparare volet facile animadvertet bonam partem mendorum huiuscemodi ianu in vetustissimis libris esse repertam, neque doctum grammaticum ullam in talibus analogiam animadvertisse. Saepe commemorat τὴν Ἰωνικὴν γενικὴν, recte monet v. Μέμφις κλίνεται Μέμφιδος καὶ Μέμφιος, sed vitiose dedit v. Ἀμαστρις - Ἀμάστρεως κλίνει Στράβων, nam sibi ipse statim obloquitur addens: τὸ ἔθνικόν Ἀμαστριανός - ὡς Κάλλατις Καλλάτιος Καλλατιανός. et v. Κάλλατις - Καλλατιανός ἀπὸ τῆς Ἰωνικῆς γενικῆς γέγονε τῆς Καλλάτιος. Itaque Ἀμαστριανός quoque γέγονεν ἀπὸ τῆς Ἰωνικῆς γενικῆς Ἀμάστριος.

Adiectiva possessiva in - εἰος in - ιος depravata.

Ex nominibus propriis in - ος et - ης exeuntibus formantur κτητικά in - εἰος innumerabili multitudine, ut Ὀμηρος Ὀμήρειος, Ἡσίοδος Ἡσιόδειος, praesertim in nominibus scholarum et sectarum Ἀρισάρχειος, Ἀρισοφάνειος, Καλλιμάχειος, Κρατήτειος, Θεοδώρειος, Ἀπολλοδώρειος, Ἡροφίλειος, Ἐρασιστράτειος, Ἐπικούρειος, et quid non?

Habent hoc scribae librorum praesertim antiquissimorum ut in his pro - εἰος substituant - ιος. In Athenaei Codice Marciano pervetusto *constanter* legitur Ἀρισοφάνιος, Καλλιμάχιος, Ἐπικούριος sim. Eadem labes Strabonis libros infecit. Editores saepe emendant, saepius etiam inemendatum relinquunt. In Callimachi epigrammate δμήριον δὲ καλεῖσθαι Γράμμα sedulo Ὀμήριον reponunt, nec parcunt formae ἐπικούριος, si quando occurrit. Sed nihil mali suspicantur in πόλεμος Παχῆτιος, ὕδατα Σέξτια, μέτρα Φειδώνια, Ἀτροπάτιος Μηδία, (μνήματα) Λελέγια, Ἰσόνια sim. aut in Ἀρσάκιος ex Ἀρσάκης aliisque de genere hoc sexcentis. Sunt tamen omnia haec perinde vi-

tiosa: ut pars belli appellatur δ' Ἀρχιδάμειος πόλεμος (Harpo-
crat. in. v. ubi plerique libri ἀρχιδάμειος exhibent), sic alia
pars δ' Παχήτειος πόλεμος appellari debet et παχήτειος nihil est.

Non multum dissimile vitii genus passim committitur in
καθάριος, καθαρῶς et καθαρίσθης quum liquido constet καθάρειος
solum Graecum esse ut μεγάλειος. Idem error in ἀσφάλιος ne-
minem offendit.

Prorsus idem erroris genus quod cernitur in ἐπικούριος pro
Ἐπικούρειος sexcenties commissum videbis in nominibus in
-ΕΙΟΝ exeuntibus. Huc pertinent nomina innumera quae si-
gnificant

τέπλιον Μουσεῖον, Ἀνακεῖον, Ὀλυμπείον, Ἀσκληπιεῖον cett.
aut monumentum Θησεῖον, Αἰακεῖον, Μαυσώλειον, Ἀράτειον cett.
aut officinam ἱατρεῖον, γναφεῖον, κουρεῖον, σκυτοτομεῖον cett.
similiterque πρυτανεῖον, ἀρχεῖον, στρατηγεῖον cett.

Ex his nonnulla recte et ordine scribi solent, alia saepe viti-
antur, alia propemodum semper, ut στρατήγιον.

Strabonis libri omnes his mendis tamquam maculis cooperti
sunt. Nonnulla Editores correxerunt ut Σίγειον pro σίγιον, sed
longe maxima pars servat errorem. Recensebo potiora: sine
suspensione apud Strabonem circumferuntur haec:

Ἀδύλιον.	Μεμνόνιον.
Ἀμαρύνθιον.	Μιθριδάτιον.
Γύθιον.	Παλαμήδιον.
Δασκύλιον.	Πλουτώνιον.
Εὐπατόριον.	σανδαρακούργιον.
Θετίδιον.	Σαράπιον.
Θοάντιον.	Σμίνθιον.
ἵπποτρόφιον sed recte ἰχθυο- τροφεῖα.	τελώνιον.
Καισάριον.	Τημένιον.
Κορυβάντιον.	Τιμώνιον.
Μαυσώλιον.	Χαρώνιον.
	ὕδραγώγιον.

Eodem pertinet σκιάδιον, κορίων pro Κορείων (feriarum Proser-
pinae), ζωγρία pro ζωγρεῖα, λιθία pro λιθεία, θυῖαι, aliaque id
genus complura. Perantiquum esse hoc corruptelarum genus
ostendunt vitia huiuscemodi, ἀντίπλοια pro ἀντιπάθεια, εὐνοια

pro εὐήθεια et sim. Erat enim olim in libris ANTIPAΘΙΑ et ΕΤΗΘΙΑ. Sed satis est in his omnibus futilem librorum auctoritatem contemnere audere. Quid verum sit ratio et usus dicendi, analogia, testimonia veterum Criticorum, metrum denique patefaciet.

Affine mendi genus cernitur in τελείως pro τελῶς. Quidquid nascitur ex nominibus in - ΕΙΟC et - ΕΙΑ ultima brevi exeuntibus postquam diphthongus ΕΙ ictu destituitur exemta litera I in Ε corripitur: Ἀρειος πάγος habet Ἀρεοπαγίτης et Ἀρεοπαγιτικός; θεῖος ἐπιθεάζειν sed ἐπιθειάσας; λειός λεικίνειν, ἐπιλεικίνειν; τέλειος τελεῖσθαι, τελεωθῆναι, τελῶς. Ex Μύρλεια formatur Μυρλειανός, ex Ἡράκλεια Ἡρακλειωτικός, et ad eundem modum in similibus omnibus. Saepenumero in his scribae titubant: hic illic Μυρλειανός scribitur et Ἡρακλειωτικόν, saepissime τελῶς recte scribitur, sed hic illic τελείως irrepsit. Stephanus Byzant. γύθειν - ὁ πολίτης γυθείτης καὶ τὸ ἐκ τόπου γυθείθην. Verum est γυθείθεν. Sic ex πκράρεια παρωρεάτης nascitur et in certa analogia possumus ubique scribarum errores contemnere.

- ΟΥCΑ mendose pro - οὔσα.

In nominibus locorum olim in - ΟΕΙC exeuntium (Ὀπείεις, Μαλδέεις) et in - ΟΕCΑ (Πιτυδέσσα) Ionica et Attica dialectus pro - ΟΥΝΤΙΟC lenius - ΟΥCΙΟC substituebat, ut in Παμνούσιος, Σελινούσιος cett. et ex formis foemininis contractis alterum σίγμα eximebat, ut in Συρακοῦσαι, Ἀργινοῦσαι, sim.

Contra scribae analogiam quandam secuti praeter loquendi usum σίγμα duplex retinebant, unde apud Strabonem mendose editur:

Ἑλαιοῦσσα, et peius etiam

Ἑλεοῦσσα.

Ἐρικοῦσσα.

Λοπαδοῦσσα.

Ὀφιοῦσσα.

Πιθηκοῦσαι et Πιθηκουσαῖοι.

Πιτυοῦσαι

Σειρηνοῦσαι.

Σκοτοῦσσα.

Τδροῦσσα.

Φαρμακοῦσσα.

Φοινικοῦσσα.

nonnumquam et Ἀργινοῦσαι, atque adeo Συρακοῦσαι dederunt, et vitiosum Συρακούσιος, quum satis constet Συρακόσιος solum

in usu fuisse, ut in Theocriti epigrammate:

εἰς ἀπὸ τῶν πολλῶν εἰμι Συρακοσίαν.

et in nummis.

Interdum unum sigma scribentes accentum vitiant, ut in Κράμβουσα, Λάγουσα, aut in eodem nomine variant, ut in Πιτυούσσα et Πιτυούσα: sed in his omnibus quid sit sincerum et verum continuo apparet.

Multis modis in Stephani libris hae formae in -ΟΤCAI exeuntes vitiantur. Circumferebatur in libris antiquis duplex scriptura ΑΙΓΟΤCA, ΛΑΓΟΤCA, ΚΡΑΜΒΟΤCA, ΔΡΤΟΤCA et duplicata sibilante -ΟΤCCA. Notata haec sunt postea accentu vitioso Αἴγουσα, Λάγουσα, Κράμβουσα cett. aut Μαράθουσα, Μήλουσα, Μύρτουσα sim. Miror in his omnibus Meinekium errasse, quum vera ratio sit in promptu. Dedit Αἰγείρουσα, quia sic vel αἰγείρουσα libri exhibent; sed ex αἰγειρος αἰγειρόεις et αἰγειρόεσσα nascitur, quod in Αἰγειροῦσσα contrahitur et διὰ τὸ εὐφωνότερον et simul κατὰ συνεκδρομὴν τῶν τοπικῶν in -ούστιος exeuntium Αἰγειροῦσσα dicebatur, ut Πιτυούσα, Ὀφιοῦσα, Πιθηκοῦσαι, Σειρηνοῦσαι et (de quibus nemo dubitat) Συρακοῦσαι, Ἀργινοῦσαι.

Addit Stephanus v. Αἰγείρουσα — ἔστι καὶ Αἰολίδος πόλις Αἰγειροῦσσα ὡς Ἡρόδοτος. Mendose legitur apud Herodotum I. 148. ΑἰγΙρόεσσα pro ΑἰγΙΕΙρόεσσα.

Sibilans litera perperam duplicatur in Κηλῶσσα, Τιλφῶσσα, Τολῶσσα. Veram formam scriptores Romani servant et in formis in -ΟΤCA exeuntibus *Ophiusa*, *Pitheciusae* et sim. et in his *Tolosa*, aurum *Tolosanum* cett.

Iuvat in transitu gravem Stephani errorem in huiuscemodi nomine commissum redarguere. In v. Βενεβεντός scribit: χωρίον Διομήδους ἐν Ἰταλίᾳ. — ἡ καὶ Μαλοεντός ἐλέγετο. *Beneventum* dicit, cui olim *Maleventum* nomen fuit ominis causa post deductam coloniam mutatum. Sed fugit Stephanum, ut olim Romanos, vera antiqui nominis ratio. Quemadmodum ἐν Τάραντι, ἐν Ἀκράγαντι, ἐν Ἱδρουντι Latine dicebatur *Tarenti Agrigenti*, *Hydrunti*, unde nominativi forma *tarentum* enata est, sic ἐν Μαλδεντι Romano ore *Maleventi* sonabat, unde primum

maleventum ortum est deinde εὐφημότερον beneventum. Itaque nihili est Stephani Μαλκεντός, et perspicuum est olim oppido Μαλδέντα nomen fuisse. Contracta forma Μαλοῦς reperitur apud Strabonem pag. 603. Antiqua apud Thucydidem III. 3. ἐς τὸν Μαλδέντα ἐξῆλθον.

Revocandum τὸ παραγεγραμμένον ἰῶτα.

Etiam in libris vetustis, ubi τὸ ἰῶτα vetere more adscriptum comparet, complura vocabula ἰῶτα negligenter omisso mendosa sunt. Itaque Straboni passim reddendae sunt haec formae:

Ἀχελῷος.

Ζῶον.

Κῶος, Μυρτώος, Γελῷος, Νειλῷος, Ἀκραθῶσι (libri ἀκρόθωσι pag. 331). et omnino nullum est adiectivum Graecum in - ΩΟC exiens, in - ΩΙΟC exeunt omnia.

λάθρα.

Μητρῶα.

Μινῶα.

πρώην.

πρῶρα cum compositis ἀνδρόπρωρος, βούπρωρος, ἀκρόπρωρον, ὑπόπρωρος, cett.

Πτῶον.

Τρωάδα.

ὑπερῶσι.

ῥά et ῥοτοκεῖν.

Contrario errore peccant scribae ubi ἀθήνησι, θήβησι et sim. dederunt, et in aoristis ἦρα, ἔφηναι, reliquaque id genus.

Perpetuo scribae librorum, quos habemus optimos et antiquissimos, Platonis, Demosthenis, Herodoti, adverbis in - τερω et - τάτω ineptum ἰῶτα addere solent, ἀνωτέρω scribentes et ἀνωτάτω similiterque in caeteris omnibus. Idem mendum *constanter* apparet in Strabonis optimo A: ad pag. 9 annotat Kramerus: „ἐγγύτερω A et sic *constanter*” et iterum ad pag. 289. „ἐγγυτάτω A ac sic *plerumque*.” Quid potest esse hac scriptura ineptius? Sed librarii imbiberant semel hanc opinionem eamque in scribendo sequebantur.

Ad idem genus vitiorum referendum est id, quod in ΛΗΙΖΟ-

MAI peccare solent. Quatuor syllabarum verbum esse opinantur omnes et ubique ληΐζομαι dederunt, quum λήζομαι scriptum oportuisset, ut ληστής, ληστρικός, ληστήριον cett. Eodem modo ἡΐθεος scribunt et ἡϊών formis Homericis in errorem inducti.

Dicebam modo adiectiva Graeca non dari, quae in - ΟΙΟC exeant, sed in his omnibus I inesse - ΟΙΟC, - ΟΙΑ, - ΟΙΟΝ, ut in πατρῶος, μητρῶος, παππῶος, ἀθῶος pro ἀζήμιος, et alia complura.

Lubet in hac re ostendere quam caute sit grammaticorum testimoniis utendum et quam sit inutilis eorum auctoritas, quam nimis saepe inepti sequimur. Stephanus Byzantinus, qui totus esse solet in quaestiunculis grammaticis, in v. Γέλα scribit: τὸ ἐθνικὸν Γελῶος οὐ Γελαῖος, ὡς Ἀβρων καὶ ἡ συνήθεια καὶ ἴσως ἀπὸ τοῦ γέλωος τὸ Γελῶος. Sed ex γέλωος γελοῖος nascitur, ut αἰδοῖος ex αἰδώς, et ὑπηϊός ex ἡώς. Et quae tandem ratio esse potuit cur ex Γέλα Γελῶος produceretur? Sed Γελῶος nihil est: Γέλα ultima longa ex Γελόα coaluit et sic pro Γελοαῖος nata est forma tritissima Γελῶος.

Iuvat eadem opera οδοῦ πάρεργον historiolum in hoc ipso Stephani loco mendosa lectione obscuratam expedire. Duo fratres nescio qua de re oraculum Delphicum consuluisse narrantur, τὴν δὲ Πυθίαν οὐδὲν περὶ ἐκείνων λέγουσαν προσάσσειν τὸν Λάκιον πρὸς ἀνατολὰς ἡλίου πλεῖν. τοῦ δ' Ἀντιφύμου γελάσαντος τὴν Πυθίαν εἰπεῖν πάλιν „ἐφ' ἡλίου δυσμῶν,” καὶ Γέλαν πόλιν οἰκίσαι. Ne Pythia ineptire et nihil dicere videatur ita rescribe: τὴν Πυθίαν εἰπεῖν πάλιν „CT ΔΕ ἐφ' ἡλίου δυσμῶν καὶ Γέλαν πόλιν οἰκίσαι.” Fabulam de more peperit etymologia absurda.

Iterum in eadem re erravit Stephanus quum scriberet v. Ἀθως - τὸ τοπικὸν Ἀθως ΧΩΡΙC ΤΟΤ Ι. τὸ δὲ δηλοῦν τὸ ἀζήμιον προπερισπᾶται καὶ ἔχει τὸ Ι ἐκ τῆς θῡῆς. Certa enim analogia ut ex Κῶς Κῶος sic ex Ἀθως formabat Ἀθῶος, et discrimen inter Ἀθως et ἀθῶος merum est grammaticorum commentum.

Nomina in - ΕΙΑ ultima brevi.

Fere constanter in - ΙΑ depravantur, ut ἀκαδημία pro Ἀκαδήμεια. Emendate igitur ubique rescribendum:

Αἰγιάλεια.
 Ἀλεξάνδρεια.
 Ἀντιγόνεια.
 Ἀντιόχεια.
 Ἀπάμεια.
 Ἀρσάκεια.
 Ἀττάλεια.
 Βουκεφάλεια.
 Εὐκρατίδεια.
 Εὐμένηα.

Εὐπατόρεια.
 Θεσσαλονίκηα.
 Καισάρεια.
 Κασάνδρεια.
 Λυσιμάχεια.
 Σελεύκεια.
 Φαρνάκεια.
 Φιγιάλεια.
 Φιλαδέλφεια.
 Ψυττάλεια.

Tantum non ubique libri et veteres et nostri in his formis -IA pro -εια substituunt. Arguunt vitium et loci poëtarum et analogia tam certa quam evidens. Ostendam in uno: sola forma Ἀκκδήμεια penultima producta et ultima brevi usitata Graecis est: librarii contra tantum non ubique locorum substituunt Ἀκαδημία, quod exit in iambum. Itaque saepe metrum iugulant, ut apud Aristophanem in *Νυδ.* 992.

ἀλλ' εἰς Ἀκαδημίαν κατιῶν κτέ.

et Epicratem Athenaei pag. 59. D.

ἐν γυμνασίοις Ἀκαδημίας
ἤκουσιν λόγων ἀφάτων ἀτόπων.

et Alexidem Athen pag. 336. D.

τί ταῦτα ληρεῖς φληναφῶν ἄνω κάτω
λύκειον, Ἀκαδημίαν, Ὀιδείου πύλας;

et eundem apud Athenaeum pag. 610. E.

τοῦτ' ἔστιν Ἀκαδημία, τοῦτο Ξενοκράτης.

Ut stultum est in his librorum scripturam curare in tanta verae lectionis evidentiā, sic semel statuendum nostri esse ubique iudicii definire quae sit scriptura verior, et non esse opus testibus praeter analogiam et metrum ut Alexidi reddatur suum:

τοῦτ' ἔστιν Ἀκαδήμεια, τοῦτο Ξενοκράτης.

Itaque Straboni quoque reddendum pag. 336. ἡ Ἀκαδήμεια καὶ οἱ κῆποι τῶν φιλοσόφων. et pag. 614. προσποιούμενος τῶν ἐξ Ἀκαδημείας φιλοσόφων εἶναι. et pag. 838. Καρνεάδης τῶν ἐξ Ἀκαδημείας ἀριστος φιλοσόφων. similiterque in omnibus similibus.

Ἐπιθλαττίδιος.

Pro hac proba et genuina forma saepius Strabonis libri

ἐπιθαλαττίατος obtulerunt, quod, quamquam aperte mendosum est, tamen in Strabonis textu pertinaciter haesit.

ΛΙΠΟ - non ΛΕΙΠΟ -

Pervulgato errore in libris Strabonis scribitur λειπανδρεῖν, λειψυδρία, et apud alios λειποτάξιον, λειποφυχεῖν et alia per multa. Quod ratio suadet, id loci poëtarum luculenter demonstrant in his omnibus primam esse brevem, et unice verum esse λειψυδρία, λιπανδρεῖν, ut λειποτάξιον, λειποφυχεῖν, λιπόξυλος, λιπόνανος, λίπουρος et cett. eiusdem compositionis ad unum omnia.

Λούεσθαι. λούμενος. λούνται.

perperam scribitur multis locis pro λούσθαι et λούμενος et λούνται. Nova et recens dicendi συνήθεια veteres formas expulit, etiam apud scriptores Atticos.

Γυναικοκρασία.

perperam apud Strabonem et Plutarchum scribitur quum et ratio et usus γυναικοκρατία requirant, ut δημοκρατία, ἀριστοκρατία, ὀχλοκρατία, θεατροκρατία, et quidquid ad hanc analogiam ex κράτος nascitur. Adiectiva in - ΚΡΑΤΟΣ a κεράννυμι habent σ, veluti ἀκρασία, ἐωλοκρασία cett. Communis eruditorum opinio est, praeunte Wytttenbachio in docta annotatione ad Plutarchi *Moralia* pag. 20. A. duo esse vocabula diversa „γυναικοκρασία est (iudice Wytttenbachio) in viris, qui nimium mulieribus dediti sunt: γυναικοκρατία in mulieribus, quae imperium obtinent.“ Sed exempla quae afferuntur meliora docent. Plutarchus in *Agide et Cleomene* pag. 820. D. τῆς βασιλείας εἰς πολλὴν - γυναικοκρασίαν ἐμπεσούσης, nempe quia Ptolemaei Philopatoris concubina impotenter dominabatur, ὥς (ut Plutarchus continuo addit) τὰ μέγιστα τῆς ἀρχῆς πράγματα διοικεῖν Ἀγαθόκλειαν τὴν ἐρωμένην τοῦ βασιλέως καὶ τὴν αὐτῆς μητέρα καὶ πορνοβοσκὸν Οἰνάνθην. et Polybius XIV. 11. (ex Athenaeo pag. 576. F) τοῦ δὲ Φιλοπάτορος βασιλέως Πτολεμαίου οὐκ Ἀγαθόκλεια ἐκράτει; Erat igitur haec γυναικοκρατία turpis et flagitiosa. Deinde ex

Plutarchi *Antonio* affertur pag. 920. D. ὥς Κλεοπάτραν διδασκά-
 λια Φουλβία τῆς Ἀντωνίου γυναικοκρατίας ὀφείλειν πάνυ χειροῦν
 καὶ πεπαιδαγωγημένον ἀπ' ἀρχῆς ἀκροῦσθαι γυναικῶν παρα-
 λαβοῦσα αὐτόν. Sententia est luce clarior: Fulvia dudum An-
 tonium docuerat γυναικοκρατεῖσθαι, id est *muliebri imperio*
potere et *κατὰ* esse *ὀφισίμῳ*. Itaque haec quoque erat γυναικο-
 κρατία φανερά. Sic apud Aristotelem in *Πολίτ.* II. 9. dicitur:
 ἂν τυγχάνωσι γυναικοκρατούμενοι καθάπερ τὰ πολλὰ τῶν στρατιωτι-
 κῶν καὶ πολεμικῶν γενῶν ἐξω Κελτῶν. Sic Lacaenae imprimis
 solebant et dicebantur τῶν ἀνδρῶν ἄρχειν, et notum est Lacaenam
 ad hospitam quae dixerat: μόναι ὑμεῖς αἱ Λάκαιναι τῶν ἀνδρῶν
 ἄρχετε, respondisse: μόναι γὰρ τίκτομεν ἄνδρας. Itaque apud
 Strabonem pag. 251. B. ἔχει γὰρ τινα γυναικοκρατίαν· τοῦτο δ'
 οὐ πάνυ πολιτικόν, quia non de virorum mulierositate sermo
 est, sed de impotenti matronarum imperio facile intelligitur
 γυναικοκρατίαν unice esse verum. Senserant hoc Romani quo-
 que, apud quos Cato maior Consul (suadens ne lex Oppia abro-
 garetur Liv. XXXIV. 2) λοιδορῶν τὴν ἐπιπολάζουσαν γυναικοκρα-
 τίαν ita dixit: ἡμεῖς πάντων ἀνθρώπων ἄρχομεν, ἡμῶν δὲ αἱ
 γυναῖκες· apud Plutarchum in vita *Catonis* cap. 8.

Itaque γυναικοκρασία ex κεράννυμι formatum et per se ipsum
 absurdum est et locum in quo consistat reliquum nullum habet.
 Solum γυναικοκρατία in usu erat, ut θεατροκρατία, ὄχλοκρατία,
 δουλοκρατία, πλουτοκρατία appellatur ὅπου ἂν θεάτρον, ὄχλος,
 δοῦλοι, πλούσιοι κρατῶσιν.

- I EI - in - EI - vel - I - depravatum.

Ubi concurrunt duae syllabae I EI sequiorum temporum Grae-
 culi alteram syllabam resecabant ὕγεια dicentes pro ὕγεια, τα-
 μῆτον pro ταμίειον, Ἀλεια (feriae Solis apud Rhodios) pro
 Ἀλλεια, Ὀλύμπιον pro Ὀλυμπείον, Ἀσκληπίω pro Ἀσκληπιείω,
 aliaque id genus plura, quae Strabonis quoque Codices et textum
 maculant.

Ἐμπίμπλημι. ἐμπίμπρημι.

Scripturae Codicum pendent ex scribarum opinionibus, quae

si falsae fuerint passim errorem suum monumentis veterum affricant. Unanimi consensu omnes dicebant *πίμπλημι, πίμπλαμαι, ἀποπιπλάναι, ἐκπιπλάναι, κατὰπιπλάναι*, sed in uno composito, ut futilissimi Grammaticorum Suidas, Moschopolus et similes his magistelli opinabantur, ab ea analogia discedebatur. Si quid his credimus *ἐμπίπλημι* dicendum est, διὰ τὸ κακόφρωνον, sed *ἐνεπίμπλη*, similiter *ἐμπίπρημι* sed *ἐνεπίμπρη*. Removetur alterum M altero praecedente, quo remoto statim revertitur. Itaque *ἐνεπίμπλην* et *ἐνεπίμπρην* sola proba sunt, sed *ἐμπίμπλημι* et *ἐμπίμπρημι* vitiosa sunt διὰ τὸ κακόφρωνον. Imposuerunt homines nihili Dindorfio ad Stephani Thesaurum, cui adeo *ἐμπιπλάναι* et *ἐμπιπράναι* apud Comicos secundam recte producere videntur. Fatetur Dindorfius se in ea opinione versari propter „*optimorum librorum auctoritatem*,” quasi non etiam optimus quisque et veterrimus liber mendis de genere hoc gravissimis scateret. Malo proferre quod mihi de his formis ex Parisino A. Platonis, quo fideliozem testem non habemus, est observatum.

Fol. 32. v. a prima manu habet *ἐμπιμπλαμένους*. 35. γ. θυμοῦ *ἐμπίπλαται* correctum *ἐμπίμπλαται*. 40. γ. μεθύων καὶ *ἐμπιπλάμενος* corr. *ἐμπιμπ*. 57. γ. οἰκίας *ἐμπιπρῶσιν* corr. *ἐμπιμπ*. et post pauca οἰκίας *ἐμπιπράναι* corr. *ἐμπιμπ*. 66 γ. ἀνευ νοῦ *ἐμπιπλάμενον* corr. *ἐμπιμπ*. 67. v. δυσμενείας *ἐμπίπλασθαι* corr. *ἐμπίμπ*. 68. v. χάσμεης *ἐμπίπλανται*. corr. *ἐμπίμπ*.

Ad eundem modum explosa et reiecta magistrorum opinione caeteri loci omnes eo vitio liberandi sunt.

ΓΤΜΝΗC - ΠΛΑΝΗC.

Titubant in his formis scribae omnes: primum *γυμνήτων, γυμνήτας* et *πλανήτων, πλάνητας* corrumpunt in *γυμνητῶν, γυμνήτας* et *πλανητῶν πλανητάς*, quasi *γυμνήται* et *πλανηταί* in usu essent, quorum *γυμνήτης* nonnumquam apud infimae aetatis Graeculos comparet, *πλανητής* Tragicorum est:

τίς τὸν πλανητὴν Οἰδίπου κτέ.

Deinde gliscit error et *γυμνήται* scribitur. In singulari numero recta forma fore elabitur, ut in *πλάνης βίος, πλάνητα καὶ μετανάστην βίον*, et sim.

ΠΑΗΜΜΤΡΕΙΝ.

Una tantum forma Graeca est *πλημμύρειν*, *πλημμύρων*, *πλημμύροντες*. Graeculi alteram vitio natam de suo addiderunt *πλημυρεῖ*, *πλημυρεῖν*, *πλημυρῶν*, veluti pag. 742. ubi et *πλημύροι* et *πλημυρεῖν* legitur, et sic saepius alibi. Si *πλημυρεῖν* esset in usu haberet *υ* correptum, ut in *μαρτύρεσθαι*, *μαρτυρεῖν*. Nunc constat ubique esse productum. Recte igitur scribitur *πλημμύροντος* pag. 743. sed passim peccatur alibi.

ΔΗΜΗΤΡΑ.

Quam saepe apud Strabonem et alios reperitur accusativus *Δημήτραν* ultima longa barbare. Faex Graeculorum dicebat *ἡ Δημήτρα*, ut *ἡ χεῖρα* similiaque complura. Homeri Hymnus hodieque inscribitur *εἰς Δημήτραν* vel peius etiam *εἰς Δήμητραν*, quod nullius linguae est. Formae *Δήμητρος* et *Δήμητρι* illaesae manent, sed in accusativo passim sic peccatur.

ΞΕΝΟΔΟΧΕῖΝ. ΠΑΝΔΟΧΕΥΣ. ΠΑΝΔΟΧΕῖΟΝ.

Non sic apud Strabonem editur, quamquam hae solae formae probae sunt, sed *ξενοδοχεῖν* et *πανδοχεῖον*. Veteres ut *δωροδοχεῖν* sic constanter *ξενოდόκας* et *ξενόδοκεῖν* dicebant, sed sequiorum *συνήθεια* etiam apud Atticos saepe veram lectionem expulit.

Nomina urbium mendosa.

Sunt quaedam oppidorum nomina, quae ubique in libris nostris certo errore vitientur. *Καλχηδών* verum nomen est et *Καλχηδόνιος*, *Μυτιλήνη* et *Μυτιληνῆϊος*, *Ἑρμιῶν*, *Γόρτυν*, in libris tantum non constanter *Χαλκηδών* comparet et *Μιτυλήνη* et *Ἑρμιόνη* et *Γόρτυνα*. *Συρακούσιος* tantum non ubique apud Strabonem mendose scribitur pro *Συρακῆσιος*. In aliis *α* longum scribas et editores fefellit. Non *Ἰλίπα*, non *Μάλακκα* Graecum est, sed *Ἰλίπα*, *Μελάκκα*, ut ostendunt genitivi *Μελάκκας*, *Ἰλίπας*, *Νέδας*, *Ἰδουβέδας* cett.

In aliis contra *α* breve producitur ut in *Κάρθαια*, *Νίσαια*, *Νέκυια* et sim., quae in Editionibus *παροξύνονται*.

Νόμας. Ἰόβας. Ἰουγούρβας.

Non sic apud Strabonem scribitur, quamquam ita oportebat, sed Νουμᾶς, Ἰούβας, Ἰουγούρβας errore manifesto.

Κρεοπῶλια.

Mendosa forma in Strabonis libris legitur κρεοπῶλια. Contra exhibent παρΟρειος et πολυΟροφος pro παρῶρειος (ut ὑπῶρεια, ἀκρῶρεια) et πολυῶροφος ut τριῶροφος et notissimum δμωρόφιος. Contrario errore κλοπεία dare solent pro κλωπεία, ut κλῶπες, κλωπεύειν. Fefellit scribas forma κλοπή.

ΕΙ pro I longo.

Est haec perantiqua scribendi consuetudo in libris vetustis et monumentis omne genus, inscriptionibus et nummis, ut ubicumque sit I vocalis natura longa diphthongus ΕΙ illi substituitur. Τειμή ἄτειμος, νείκη Ὀλυμπιονείκης, κρείνω, ἔκρεινα, μέμεικται, μεῖξις scribitur similiaque sine exceptione omnia. Longa die mutatum hoc est et priscum ΕΙ in I conversum, praeterquam in nominibus quibusdam propriis, ut apud Strabonem in

Ἀβαεῖται.

Ἀβαεῖτις.

Ἀρείων.

Λεῖρις.

Ὀσειρις, Ταπόσειρις.

Σεῖρις, Σερίτης.

Ταμεῖτις.

Indidem manavit mendosa forma ὄρνεις pro ὄρνις ex ὄρνιθας natum.

Memorable est Φιλόνεικος, Φιλονεικία, Φιλονεικεῖν quae quum sint manifesto ex ΝΙΚΗ composita, factum est grammaticorum et scribarum errore ut in omnibus libris propemodum constanter ΕΙ pro I longo retinerent.

Graviore etiam errore ΕΙ nonnumquam irrepsit pro I correpto, ut in Λεῖγῃ pro Λίγῃ.

Deinde ut fit latius serpere coepit error et in nominibus quibuslibet pro necessario -ΙΑ editur -εια, ut in στρατεία pro στρατιά. παιδεία pro παιδιά. παρθεναία pro παρθενία.

quae, quamquam est certus error, tamen apud Strabonem saepius leguntur.

Ὀδός, δδεύω, συνοδεύω συνοδεία, περιδεύω, περιδεία et sim.

Quae apud Strabonem hic illic leguntur formae συνοδία, περιδία sim. omnes vitio natae sunt. Ὀδός cum praepositione compositum parit nomina *substantiiva* σύνοδος, μέθοδος, περίοδος, ἔφοδος, πρόσοδος, ἑξοδος, εἰσοδος cett. Ex his omnibus nascuntur *adiectiiva* ex Ἄ - ΕΤ - et ΔΤC - composita, ἄνοδος, εὐοδος, δύσοδος, ἐξέφοδος, ἀπρόσοδος, δυσπρόσοδος, ἀνέξοδος. cett. quae quoniam *adiectiiva* sunt nova ex se *substantiiva* progengerarunt ἀνοδία, εὐοδία, δυσοδία cett.

Sic igitur συνοδία nasci non potuit neque περιδία neque quidquam his simile. Sed ex Ὀδός natum est δδεύω cum multis compositis συνοδεύω, περιοδεύω, διοδεύω, μεθοδεύω, παροδεύω cett. quibus veterum nemo utitur sed sequiores omnes passim.

Hinc igitur ex pervulgata analogia gignuntur nova nomina in - ΕΙΑ, et ut δουλεύω, μοιχεύω, παιδεύω habent nomen δουλεία, μοιχεία, παιδεία sibi respondens, sic συνοδεύω et περιοδεύω non possunt non συνοδεία et περιοδεία habere.

Multa sunt apud veteres nomina locorum et urbium, in quibus pro *compositione appositio* est, unde τὰ ἔθνικα in unum nomen per compositionem coalescunt. Exemplo esto ex Stephano Byzantino: Ἀρειος πάγος — τὸ ἔθνικόν ἐκ δύο ἐν Ἀρεοπαγίτης. Similia sunt apud eundem Ἀβώνου τεῖχος — Ἀβωνοτειχίτης, et in v. Καλὴ ἀκτὴ. — Μεγάλη κώμη. ἐκ τῶν δύο δὲ ἡ παραγωγὴ Μεγαλο κωμήτης, Μεγάλη πόλις, ut in senario comico apud Strabonem:

ἐρημία μεγάλη ἔστιν ἡ Μεγάλη πόλις.

cuius τὸ ἔθνικόν est Μεγαλοπολίτης. sic Νέα πόλις dicebant, sed Νεοπολίτης, Ἑρμοῦ πόλις, Ἥλιου πόλις, sed Ἑρμοπολίτης, Ἥλιοπολίτης. Etiam in plurali numero Κυνῶν πόλις, Λεόντων πόλις, sed Κυνοπολίτης, Λεοντόπολις et sim. Saepe in his Codices fallunt et falluntur Editores. Meinekios in Stephano edidit: Κωνσταντινούπολις ΔΤΟ ΜΕΡΗ λόγου καὶ ἐξ αὐτῶν ἘΝ Κωνσταντινοπολίτης. Apud Strabonem antiquae formae raro apparent.

Νεάπολις, Νεαπόλεις, Νεαπόλει et sim. recurrunt ubique locorum, ac videtur Strabo in his, ut in compluribus aliis, aequalium συνήθειαν esse secutus. Veteribus usitatum errat dicere Πομπηίου πόλις et Πομπηιοπολίτης, sed apud Strabonem non semel reperitur forma sequior Πομπηίδπολις. Hinc, credo, sumsit Stephanus suam annotationem v. Πομπηίου πόλις: — τινὲς δὲ δίχα τοῦ Τ Πομπηίδπολις λέγουσιν.

C vitiose duplicatum.

Constans ferme ac perpetuum hoc genus mendi est in:

Ἀλικαρνασσός.

Κηφισός et Κηφισὸς λίμνη.

Ἐρεσσός.

Κνωσσός.

Ἰλισσός.

Περνασσός.

Editur pag. 399. Ὑμηττὸς καὶ Βριλησσὸς καὶ Λυκαβηττὸς. Cur medium nomen non habet formam Atticam? Vera forma est Βριλησός.

Eadem est ratio in τιθασός, τιθασειύα cett. in quibus fere ubique sigma duplicato editur τιθασσός cett.

Idem vitii genus in aliis quoque consonantibus cernitur, ut in:

θρυλλεῖν, διχτεθρύλληται,

quum constet testimoniis poetarum θρυλεῖν penultima brevi Graecis in usu fuisse.

Idem mendum ubique committitur in scriptura nominis

Σιμμίας.

ut ex πυρρός et ξανθός formantur nomina propria Πυρρίας, Ξανθίας, sic Σιμίας ex σιμός producebatur.

Contrario errore apud Strabonem passim scribitur:

πρόσβορος et προσβωρώτερος

quum sine ulla controversia ex Βορρᾶς nascerentur πρόσβορρος et προσβορρότερος, προσβορρότατος.

Ὠραῖον in margine adscriptum.

Olim si cui quid inter legendum scitum ac lepidum esset visum in ora libri apponebat ὦραῖον scriptum noto compendio

litera ρ medium ω secante. Quod saepe in re simili factum est, ut annotatiuncula marginalis in textum irreperet, idem usu venit in Strabone pag. 147. Strabo dixerat: *τοιαῦτα μὲν οὖν ἐν σχήματι εἶρηκε περὶ τούτων*. In optimo Codice A teste Kramero in *marginē manus primae* addidit *ῥαίῳ* (*ῥαίον*, opinor). Nunc perperam editur: *ἐν ῥαίῳ σχήματι εἶρηκε*.

Est in libris Graecis et reliquis et in Strabonianis duplex mendorum genus, quod ex Mss. in editiones omnes manavit et nimium patienter ab Editoribus toleratur. Obscurantur a scribis *crases* veteres, quas ineleganter resolvunt, et passim expletis vocabulis certo usu et more elisis foedos et ineptissimos hiatus invexerunt. Crases apud Strabonem ut apud caeteros creberrimae olim fuerunt, quarum pars tantum nunc superest. Perpetuae fere erant in vocule *καί κἄν*, *κἄγῳ*, *κἄκεϊ*, *κἄκεϊνος*, *καλὸς κάγαθός* cett. et in articulis *ἀνὴρ τάνδρός*, *ἄνθρωπος τάνθρώπου*, *ἀδελφὸς τᾶδελφοῦ*, *τάγαθὸν τᾶγαθᾶ*, *τᾶληθὲς τᾶληθεύς*, *τᾶκριβείς*, *τοῦδ᾽αφός*, *τοῦλάχισον*, *τᾶλλα*, *τάναντία*, *τᾶργύριον*, *τοῦπίγραμμα* *τᾶπιγράμματα*, *τᾶπιτήδεια*, *τάνδράποδα*, *τᾶπίχειρα*, *τᾶπιτίμια*, *τᾶπινίκια*, similiaque complura. Saepius haec omnia in bonis Strabonis Codicibus emendate scripta reperiuntur, in permultis tamen distracta videas quae contrahi solere satis constet.

Multo etiam peiora et auri molestiora ea sunt in quibus elisa vocalis a scriba inficete expleta est. Paucis apud Strabonem paginis legimus *ἀλλὰ ἀνοδίαις*, *ἀλλὰ ἀπό*, *εἴτα ἀπελθεῖν*, *μετὰ ἀνδρῶν*, *μετὰ αὐλοῦ* et alia eiusdemmodi passim. In rapido flumine orationis Demosthenicae aequis animis audiunt *παρὰ Ἀθηναίων*, *παρὰ Ἀλεξάνδρῳ*, quasi haec umquam sic Graecorum ore rotundo efferri potuissent.

At leguntur haec omnia passim (dixerit aliquis) etiam in optimis et antiquissimis Codicibus. Scio, sed in tali re nihil libris Mss. esse credendum satis ostendent Codices poetarum, Aeschyli et Sophoclis Mediceus, Aristophanis Ravennas, in quibus saepe vocales, quas elisas oportuit, metro iugulato expletas videbis.

Nunc quidem de genere hoc mendorum satis esse dictum

arbitror: οὐκ οἶδα δ', τι δεῖ πλείω λέγειν· οἶμαι γὰρ ὑμᾶς οὐδὲν ἀγνοεῖν τῶν εἰρημένων.

C. G. COBET.

Anecd. Bekk. p. 4. 22. Ἀωρίφ: — οὐκ ἐπὶ νοητῶν μόνον, stolide pro ἐπὶ νυκτῶν.

Pag. 10. 4. Ἀράμενον φέρειν: Ἀττικῶς. ἡ σύνταξις δὲ εἰπεῖν ἄρα ντα. Lege Ἀττικῇ ἡ σύνταξις δέON εἰπεῖν ἄρα ντα. Caeterum fallitur Phrynichus: omnes eo sensu αἰρεσθαι dicebant, non αἶρειν. Aristophanes in fine *Pacis*:

ἀλλ' ἀράμενοι φέρω-
μεν οἱ προτεταγμένοι
τὸν νυμφίον, ὧνδρες.

IAMBlichus.

In Diario Philologico Atheniensi, cui nomen Σωκράτης 1874. pag. 449. vir doctus ficto nomine Εὐθυρρήμων Παρρησιάδης appellatus correxit locum Iamblichi *de vita Pythagorae* pag. 69. 24. Didot. διόπερ εὐθὺς ἐκ νεότητος ἐπιμελητέον εἶναι τῶν ἀναφρομένων ὅπως ἐπιθυμήσῳσι μὲν ὧν δεῖ, φεύξονται δὲ τῶν ματαίων τε καὶ περιέργων ἐπιθυμιῶν. „Ἀναγνώστεον (inquit) ὅπως ἐπιθυμήσῳσι μὲν — φεύξονται δέ.” Non cogitavit verbo φεύγειν nihil hic esse loci. Vera lectio est: ἈΦΕξονται δὲ τῶν ματαίων — ἐπιθυμιῶν.

GALENUS.

Tom. 1. pag. 55. de aequalium medicorum inascitia sic queritur: Ἐδοξέ μοι ζητῆσαι τὴν αἰτίαν ἣτις ποτ' ἐς δι' ἣν καίτοι θαυμάζονται ἅπαντες τὸν ἄνδρα (Hippocratem) μήτ' ἀναγινώσκουσιν αὐτοῦ τὰ συγγράμματα μήτ', εἰ καὶ τῷ τοῦτο παρασάβῃ, συνίησι τῶν λεγομένων. Emenda θαυμάζοντες.

C. G. C.

AD SCHOLIA IN ODYSSEAM.

Duo notissima compendia inter se permutata sunt ad N. 79. Φυσικῶς αἱ νῆες τῶν Φαιάκων μετὰ τοῦ πλεῖν ἔσχον καὶ τὸν ὕπνον παρέχειν τοῖς πλέουσιν. — τοῦτο δὲ γράφεται ἵνα μὴ δρῶσι τὴν ἐνέργειαν τῶν νεῶν οἱ ἐμπλέοντες. Vulgo γ' scribitur pro γράφεται et γ' pro γίνεται, quod hic reponendum. Praeterea scribe καὶ τὸ (non τὸν) ὕπνον παρέχειν.

N. 96. εἰδείχθη σαφῶς ὅτι θαλάσσιος θεὸς ὁ Φόρκυς. κακῶς δ' Ἀρισοφάνης ἔγραφεν ἐκεῖ (Odys. A. 72).

Φόρκυος θυγάτηρ ἁλὸς ἀτρυγέτοιο μέδοντος.

ἀντὶ γὰρ τοῦ μέδοντος, φησὶν, ἴν' ἥ ἐπὶ τοῦ Ποσειδῶνος καὶ συνάπτεται τῷ ἐξῆς. Corrig.

Φόρκυος θυγάτηρ ἁλὸς ἀτρυγέτοιο μέδονΤΙ

(ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι Ποσειδάωνι μιγεῖσα). ἀντὶ γὰρ τοῦ μέδοντος ΜΕΔΟΝΤΙ φησὶν. et ab initio: κακῶς οὖν Ἀρισοφάνης ἔγραφεν.

K. 241.

ὥς οἱ μὲν κλαίοντες ἔερχατο· τοῖσι δὲ Κίρκη
πάρ β' ἄκυλον βάλανόν τ' ἔβαλεν καρπὸν τε κρανείης
ἔδμεναι οἷα σύες χαμαιευνάδες αἰὲν ἔδουσιν.

Scholion: Ἀρίσταρχος οὐκ οἶδε τὸν εἶχον. ὁ δὲ Καλλίστρατος ἀντ' αὐτοῦ γράφει

παντοίης ὕλης ἐτίθει μελιηδέα καρπὸν.

Dindorfius verba Ἀρίσταρχος οὐκ οἶδε τὸν εἶχον perperam retulit ad vs. 242, qui nullo modo eximi potest. Equidem ad versum sequentem retulerim, qui et exemtilis est et supervacaneus. Callistratus quoque qui sic legebat

τοῖσι δὲ Κίρκη

παντοίης ὕλης ἐτίθει μελιηδέα καρπὸν,

tertium versum non agnovisse videtur.

X. 31.

ἴσκε ἕκκτος ἀνὴρ ἐπεὶ ἦ Φάσαν οὐκ ἐθέλοντα
 ἄνδρα κατακτείνει· τὸ δὲ νήπιοι οὐκ ἐνόησαν
 ὡς δὴ σφιν καὶ πᾶσιν δλέθρου πείρῃτ' ἐφῆπτο.

Hos tres versus inertes sane et languidos Aristarchus expunxit, cuius rei tenue indicium in Scholiis superest. Namque Scholiorum fons, qui in primis libris multus et copiosus fluebat, sensim magis magisque minuitur et in carminis exitu fere totus exarescit. Rarae sunt veterum Criticorum reliquiae eaeque exiles et lacerae et mutilatae. Una in uno Codice ad h. l. elapsa est his verbis concepta: οὐδέποτε Ὅμηρος ἐπὶ τοῦ ἔλεγε τὸ ἴσκε ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ὁμοίου. Ἠπάτηται οὖν ὁ διασκευαζὴς ἐκ τοῦ

ἴσκε ψεύδεα πολλὰ λέγων ἐτύμοισιν ὅμοια (Od. T. 203).

Supple ἐπὶ τοῦ ἔλεγε (τίθησι) τὸ ἴσκε. Similis est annotatio ad Od. A. 583. ζεῦτο· νῦν ἴσατο ἐπὶ τῶν ποδῶν. κέχρηται δὲ τῇ λέξει ὁ διασκευαζὴς παρὰ τὴν τοῦ ποιητοῦ συνήθειαν.

Alias res agebat Grammaticus, qui ad Π. 79. annotavit ἔσσωμι· τηρητέον τοῦ ἔσσω τὸν τόνον. πλεονάζει γὰρ το ΜΙ, ὡς κτείνωμι, ἀγάγωμι, τύχωμι. Editur a Bekkero:

ἔσσω μὲν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἴματα καλὰ,
 sed vera lectio servata est P. 550.

ἔσσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἴματα καλὰ.
 cui respondet in vicinia vs. 557.

ἔσσει σε χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἴματα καλὰ.
 et omnino ἙCCΩΜΙ absurda et nibili forma est. Credas homini tenuem lineolam fraudi fuisse, qui non animadverterit ἙCCΩΜΙ id est ἔσσω μιν in vetusto libro esse scriptum.

Odyss. A. 58. περιτυγχάνει αὐτῷ περὶ τὰς Ἀΐδου Αὐλάς.
 Quid certius esse potest quam Struvii Πύλας? Quid notius quam ὁμῶς αἶδαο πύλῃσι, πύλας αἶδαο περῆσαι, νεκρῶν κευθμῶνα καὶ σκότου πύλας λιπῶν?

C. G. C.

HOMERICA.

'Ανέσαιμι.

Iliad. Ξ. 208.

εἰ κείνῳ γεπέεσσι παραιπεπιθοῦσα φίλον κῆρ
εἰς εὐνὴν ἀνέσαιμι δμωθῆναι φιλότῃτι,
αἰεὶ κέ σφι φίλῃ τε καὶ αἰδοίῃ καλεοίμην.

Quid est et unde est ἀνέσαιμι? Aristarchus respondet apud Hesychium: 'Ανέσαιμι: ἀναπείσαιμι καὶ παρορμήσαιμι. et apud Apollonium: 'Ανέσαιμι: ἀναπείσαιμι, ἐποτρύναιμι, προτρεψαίμην.

εἰς εὐνὴν ἀνέσαιμι δμωθῆναι φιλότῃτι.

τριούτῳ ἐς καὶ τό·

οὐδέ κε Τηλέμαχον κεχολωμένον ὦδ' ἀνιείης.

Sed aut ego fallor aut Aristarchus vehementer fallitur. Coniunxit ἀνέσαιμι δμωθῆναι et addidit verbo ἀνέσαιμι notionem, quae in hunc locum quadrare videbatur.

Quod ad originem attinet quia componit ἀνέσαιμι et ἀνιείης videtur de verbo ἀνίημι cogitare, et sic solet ἀνιέναι interpretari. Ξ. 362. ἀνῆκεν: ἀνέπεισεν ἢ παρώρμησεν, ἀπὸ τῶν ἵππων ἢ μεταφορὰ ὅς τὰς ἡνίας ἀνιᾷσιν. P. 705. τὸ δὲ ἀνῆκεν ἀνέπεισεν, παρώτρυνεν. E. 761. ἄφρονα τοῦτον ἀνέντες. Anecd. Bekkeri pag. 397. 14. 'Ανέντες: ἀναπείσαντες. β. 185. ἀνιείης: Scholium: κυνηγετικὴ ἢ λέξις ὅτε τις κύνα τοῦ δεσμοῦ ἀνείας ἀφήσει κατὰ θηρός. Apollonius ad E. 880. ἀλλ' ἀνιείης: τῆς μεταφορᾶς οὔσης ἀπὸ τῆς ἀνιεμένης τῶν κυνῶν κατὰ τὰς θήρας ἀφίετως. Satis ex his apparere arbitror Aristarchum quum

ἀνέσαιμι interpretaretur esse *ἀναπείσαιμι*, *παρορμήσαιμι* et sim. de his apud Homerum locis cogitare, sed hoc quoque satis perspicuum esse opinor *ἀνέσαιμι* nihil quidquam cum verbo *ἀνήμι* commune habere.

Reliquum est igitur ut more Aristarcheo ex diligenti linguae Homericæ observatione et originem verbi *ἀνέσαιμι* et notionem indagemus. Considerandi sunt in ea re hi apud Homerum loci: Od. κ. 361. *ἔς ῥ' ἀσάμινθον ἔCACA λδε.*

Od. ξ. 280. *ἔς δίφρον δέ μ' ἔCAC ἄγε τοίκαδε.*
ubi Harleianus: *ἡ Αἰολική (leg. ἡ Ἀργολική) „ἔς δίφρον δ' ἀνέσας.”*

Iliad. N. 657. *εἰς δίφρον δ' ANECANTEC ἄγον.*
ubi Didymus: *Ἀπολλώνιος ὁ Ῥόδιος ἐν τῷ πρὸς Ζηνόδοτον „ἔς δίφρον (δ') ἀναθέντες.”*

Od. ν. 274.

τούς μ' ἐκέλευσα Πύλονδε κατασῆσαι καὶ ἐφέσσαι.
ubi Harleianus: *ἡ Ῥιανοῦ ἀποφάσσαι (legendum ἀφέσσαι) ἀποπέμψαι.*

Od. ο. 277. *ἀλλά με νηὶς ἔφεσσαι.*

Od. ξ. 295. *ἔς Λιβύην μ' ἐπὶ νηὶς ἐφέσσατο.*
vulgo *ἔεσσατο*. scholion: *Ῥιανὸς Φησιν ἐφέσσατο. Ζηνόδοτος ἐφείσατο.*

Od. π. 443.

*πολλάκι γούνασι τοῖσιν ἐφεσσάμενος κρέας ὀπτόν
ἐν χεῖρεσσιν ἔθηκεν ἐπέσχε τε τοῖνον ἐρυθρόν.*

Iliad. I. 455.

*μήποτε γούνασι τοῖσιν ἐφέσσεσθαι φίλον υἷον
ἐξ ἐμέθεν γεγαῶτα.*

A. 310. *ἀνὰ δὲ Χρυσήϊδα — εἶσεν ἄγων.*

Γ. 382. *καὶ δ' εἶσ' ἐν θαλάμῳ.*

Haec omnia unam et eandem notionem continent et ex eadem stirpe prognata sunt. Hesychius *Ἐφέσσαι: ἐπικαθίσαι τῇ νηϊ.* Idem *Ἀνέσαντες: ἀνακαθίσαντες.* De industria utuntur Critici veteres verbis ex *καθίζειν* compositis ut appareat verbum *ἔZEIN* in his antiquis glossis inesse. Rectissime, ut opinor. Fuisse olim videntur duo verba transitiva *ἔZΩ* et *ἔIZΩ*, quorum ἔζω, ἐφίζω, καθίζω tulerunt aetatem, ex *ἔZΩ* nihil superest praeter *aoristum* ἔσας, ἔσασα, ἀνέσαντες, ἀνέσαιμι de quo

agimus, *ἔφεσσαι, ἔφεσαι, ἔφεσσατο, ἔφεσσεσθαι, ἔφεσσάμενος*, et in indicativo *ΕΙΣΑ*, ἀνὰ δὲ — *εἶσεν ἄγων, καὶ δ' εἶσ' ἐν θαλάμῳ*. De significandi potestate, quae in his omnibus est una et eadem, nulla potest esse dubitatio. Proprie dicitur *γούνασι τοῖσιν ἔφεσσάμενος, ἔφεσσεσθαι*, improprie *ἀνέσαντες εἰς δίφρον, εἰς πλοῖον, εἰς ἀσάμινθον* et sim. Sermone populari dixeris *ἐμβιβιάσαι* vel *ἀναβιβιάσαι* vel *ἐνθεῖναι* vel *ἀναθεῖναι*. Iam credo lux affulget. Non debebat Aristarchus coniungere *ἀνέσαιμι ὁμαθῆναι*, sed *εἰς εὐνὴν ἀνέσαιμι*, ut *εἰς δίφρον ἀνέσαντες*, et omnia plana et perspicua sunt. Dissidebant vir et uxor, quos Iuno se velle dicit *εἰς εὐνὴν ἀναβιβιάσαι*. Eodem sensu Homerus saepe dixit *ἐπιβῆσαι* veluti *νηῶν, ἵππων, πυρῆς ἐπέβησεν*, et metaphorice *ἀναιδείης, εὐφροσύνης, σαοφροσύνης ἐπιβῆσαι*. In re amatoria ut dicitur *εἰς εὐνὴν ἀνέσαι*, sic et *εὐνῆς ἐπιβήμεναι*. Od. κ. 333.

νῶϊ δ' ἔπειτα Εὐνῆς ἡμετέρης ἐπιβείομεν.

et vs. 342.

οὐδ' ἂν ἔγωγ' ἐθέλοιμι τεῆς ἐπιβήμεναι εὐνῆς.

Est etiam alterum vitium et error eorum, qui *ἀνιέναι* interpretantur esse *ἀνακείθειν, παρορμαῖν, ἐποτρύνειν, προτρέπεσθαι*. Nihil horum, sed Homericum *ἀνιέναι* est *ἐπαίρειν*, id est impellere ad facinus malum, improbum, calidum, audax, temerarium, cuius posthac poeniteat, *inestigare*. Sic dicitur Od. β. 185.

οὐδέ κε Τηλέμαχον κεχολωμένον ᾧδ' ἀνιείης.

ubi *ἀνακείθεις, παρορμῶης* esset absurdum. Iliad. E. 761.

ἄφρονα τοῦτον ἀνέντες.

E. 879.

ταύτην δ' οὔτε τέπει προτιβάλλεαι οὔτε τι γέργω,

ἀλλ' ἀνιείς, ἐπεὶ αὐτὸς ἐγείναιο παῖδ' ἀφίδηλον.

et saepe alibi. Itaque si quis pro *impellere* ad deponendas inimicitias vel odia, ad gratiam reconciliandam, ad redintegrandum amorem *ἀνιέναι* vel *ἐπαίρειν* vellet dicere intelligentibus risum deberet.

Itaque nunc quidem Aristarcheam interpretationem reiiciemus et luculento hoc exemplo moniti semper tenebimus Aristarchum quoque in talibus quum certa interpretandi via non pateret ἐκ

τῶν συμφραζομένων excogitare aliquid quod probabile esset. Fefellit nonnumquam in talibus acutissimum virum opinio. Quis mirabitur? Discamus potius ne in Aristarchi quidem verba iurare, et propterea inspiciamus alium opinionis errorem, in quem Criticorum princeps implicatus est in Iliad. K. 226.

μοῦνος δ' εἶπερ τε νοήσῃ

ἀλλά τέ τοι βράσσων τε νόος, λεπτή δέ τε μῆτις.

Aristonicus: ἡ διπλή ὅτι οἱ γλωσσογράφοι βράσσων ἀντὶ τοῦ ἐλάσσων ἀπὸ τοῦ βραχύς· ἀλλ' οὐδαμοῦ κέχρηται τούτῳ Ὅμηρος. ἀποδοτέον οὖν βρασσόμενος ταρασσόμενος διὰ τὸ δέος, οὐχ ἐσηκώς διὰ τὴν ἀγωνίαν. Ipsi Aristarcho reponi possit: ἀλλ' οὐδαμοῦ τούτῳ κέχρηται Ὅμηρος. Verbi βράσσω pro ταρασσω nusquam vola aut vestigium est. Contra βραχύς, βράσσων, βράχιστος certa analogia nititur. Itaque nemo in ea re Aristarchi auctoritatem secutus est et βράσσων νόος accipitur ab omnibus ut in Timonis versiculo:

νοῦν δ' εἶχεν ἐλάσσονα κινδάψοιο.

Herodianus περὶ Μον. Α. p. 37. 4. enumerans θάσσων, βράσσων, πάσσων, μάσσων, βάσσων (βαθύς) et ἐλάσσων, de Aristarchi opinione ne verbum quidem facit, quia iam nemo, credo, eam tuebatur.

APOLLONIUS RHODIUS.

Vidimus Apollonium Rhodium laudari ἐν τῷ πρὸς Ζηνόδοτον et ab eo pro ἀνέσαντες legi ἀναβέντες, id est pro antiqua glossa vocabulum populari sermone tritum. Si scripsit *contra Zenodotum* facile intelligimus de Homeri interpretatione et emendatione in eo libro actum fuisse. Sitne ἀναβέντες Apollonii correctio an non sit quis dicat? Sed si sic pro obscuro et antiquato ἀνέσαντες de suo scripsit vile damnum est caetera periisse. Omnino non is est Apollonius Rhodius, quem ex *Argonauticis* probe cognitum habemus, ut eum de linguae Homericae usu dicentem audire cupias. Incredibile dictu est in quam portentosos errores se homo implicet quum se linguam Homeri imitari putat. Ecquando philologi sapere audebimus et has poëtastrorum nugas et ineptias contemnere et deridere? Quam sit haec stolidi et absurda lingua, qua Homeri imitator

scilicet utatur, uno insigni exemplo ostendere iuvat. Versatur in lepto et iocoso argumento lib. III. vs. 91. sqq. Queritur Venus de filii, Cupidinis, protervitate et contumacia. Proponam locum lingua populari scriptum, deinde verba poetæ subiciam. ὦ Ἥρα καὶ Ἀθηνᾶ, inquit, ὑμῖν μᾶλλον ἂν πίθοιτο ἢ ἐμοί· ὑμῶν μὲν γὰρ αὐτῷ καίπερ ἀναισχύντῳ ὄντι ὀλίγη γέ τις αἰδῶς ἐν ὀφθαλμοῖς ἔσαι, ἐμοῦ δὲ οὐδὲν φροντίζει. ἀλλ' αἰὲ φιλονικῶν καταφρονεῖ. ἤδη δὲ καὶ ὑπερχλήσασα τῷ πράγματι ἠπειλήσα τὰ τόξα αὐτῷ καὶ τοὺς οἰσούς κατακλάσειν, ὃ δὲ ὀργισθεὶς ἀντηπείλησεν ὅτι εἰ μὴ καθέξω τὸ χεῖρε, ἕως ἔτι τοῦ θυμοῦ κρατεῖ, αὐτὴ ἐμαυτὴν αἰτιάσομαι. Haec igitur Apollonius sic grandiloqua oratione epica vestivit:

Ἥρῃ Ἀθηναίῃ τε, πίθοιτό κεν ὕμμι μάλισα
ἢ ἐμοί· ὑμείων γὰρ ἀναιδήτῳ περ ἔονται
τυτθή γ' αἰδῶς ἔσσετ' ἐν ὄμμασιν· αὐτὰρ ἐμεῖο
οὐκ ὄθεται, μάλα δ' αἰὲν ἐριδμαίνων ἀθερίζει.
καὶ δὴ οἱ μενέηνα περισχομένη κακότητι
αὐτοῖσιν τόξοισι δυσηχέας ἄξαι οἰσούς
ἀμφαδίῃ. τοῖον γὰρ ἐπηπείλησε χαλεφθεὶς
εἰ μὴ τηλόθι χεῖρας ἕως ἔτι θυμὸν ἐρύκει
ἔξω ἐμὰς μετέπειτά γ' ἀτεμβοίμην ἐοῖ αὐτῇ.

Scatent haec vitilis, quorum pauca verbo indicare satis est. Absurdum esse vides ὕμμι μάλισα ἢ ἐμοί, pro μᾶλλον, ἀναιδήτος pro ἀναιδής, τηλόθι χεῖρας ἔχειν pro κατέχειν τὸ χεῖρε, ἀτεμβοίμην omisso ὅτι, pro futuro, pro μέμφομαι positum, et turpissimum omnium ἐοῖ pro ἐμοί. Nempe hi poëtrastri, ut notum est, trium personarum pronomina et possessiva susque deque habent et σφωῖτερος (ut hoc utar) ponunt pro meus, tuus, suus, nosster, vester, quasi nihil quidquam discriminis inter haec omnia intercederet: et licebat iis quidem loqui suo arbitratu, sed ab Homero abstineant manum et in crisi carminum Homericorum testes ne producantur. Infames enim omnes intestabilesque sunt.

Λέξεις Ἀρισάρχου.

Nonnumquam in Scholiis Didymi ipsa Aristarchi verba ἐκ τῶν ὑπομνημάτων describuntur, veluti ad Iliad. A. 97. ubi duplex ferebatur scriptura:

οὐδ' ὄγε πρὶν λοιμοῦ βαρείας χεῖρας ἀφέξει,
 et οὐδ' ὄγε πρὶν Δαναοῖσιν ἀεικέα λοίγδον ἀπώσσει.
 ut appareat utra sit Aristarchea Didymus haec adscripsit: Λέξεις
 ἐκ τῶν πρὸς Κωμανόν· „τὸ μὲν ἀεικέα λοίγδον ὁλεθρὸν ἀπει-
 κῶτα λέγει· τοῦτο δὲ ἐστὶν ἀπερχθῆ. ἀπριάτην δὲ σαφὲς ὡς ἄνευ
 τοῦ πρίσθαι καὶ ταῦτόν τῳ νῦν λεγομένῳ ὠρεάν.”

Iliad. A. 423. λέγει Ἀρίσταρχος (scrib. λέξεις Ἀρισάρχου) ἐκ τοῦ Α.
 τῆς Ἰλιάδος ὑπομνήματος· „τὸ μὲν μετ' ἀμύμονας ἐπ' ἀμύμο-
 νας, ὃ ἐστὶ πρὸς ἀμώμους, ἀγαθούς· τὸ δὲ κατὰ δαῖτα ἀντὶ
 τοῦ ἐπὶ δαῖτα· οὕτω γὰρ νῦν Ὅμηρος τέθεικεν. ἐνιοὶ δὲ ποιοῦσι
 ΜΕΤΑ δαῖτα, ὅπως ἢ αὐτοῖς αὐτόθεν τὸ ΜΕΤΑ ἐπὶ. χρῶνται δὲ
 καὶ πλείονες ἄλλοι τῶν ποιητῶν τῇ ΚΑΤΑ ἀντὶ τῆς ἙΠΙ. Σοφοκλῆς·
 ἐγὼ κατ' αὐτόν, ὡς ὀρέας, ἐξέρχομαι.”

Operae pretium est cum his conferre antiquum Scholion ad
 Aristophanis *Aves* 1117.

οὐκ οὖν δῆτα περιπόλους ἐχρῆν
 πέμψαι κατ' αὐτόν εὐθύς;
 πρὸς τὴν ἐν Ἰλιάδι γραφὴν·

χθιζὸς ἔβη ΚΑΤΑ δαῖτα.

sic enim hunc locum emendari oportere ostendimus in *Var.
 Lectt.* pag. 109. Quin verum sit κατὰ δαῖτα (non μετά) nemo
 dubitat, sed quibus utuntur poetarum testimoniis Aristophanes
 et Aristarchus minus huc pertinent. Aliud est enim ἐξιέναι
 κατὰ τινά et πέμπειν περιπόλους κατὰ τινά, aliud ἔβη κατὰ
 δαῖτα. Dicitur enim κατὰ δαῖτα ut κατ' ἐμπορίαν, καθ' ἰσορίαν,
 κατὰ ζήτησιν βίου, κατὰ λείαν, ἥκεις δὲ κατὰ τί; et sim. per-
 multa. Contra ἐξιέναι κατὰ τινά est ire in hostem, πέμψαι
 κατ' αὐτόν est immittere in eum; mittere qui ex fuga retrahant
 et adducant. Ἐβη κατὰ δαῖτα nihil aliud est quam δειπνήσων.
 Eodem modo Theocritus dixerat VII. 24.

ἢ ΚΑΤΑ δαῖτα κλητὸς ἐπείγειαι;
 non μετά δαῖτα. et Homerus T. 346.

οἱ δὲ δὴ ἄλλοι οἴχονται ΚΑΤΑ δεῖπνον.
 non quod vulgatur μετά δεῖπνον. Sed haec obiter. Redeo ad
 Aristarchi λέξεις.

Ad Iliad. B. 125.

Τρῶας μὲν λέξασθαι ἐφέσιοι ὅσσοι ἔασιν.

Didymus: Ἀριστάρχου λέξεις ἐκ τῶν ὑπομνημάτων. „ἐὰν καὶ τὰ παιδία καὶ τοὺς πρεσβύτας ἀριθμήσωσιν, οὐ μὴ γένωνται ὅσοι ἡμεῖς. τοῦτο δὲ (ἐφέστιοι) ἐς κα τοικίδιοι καὶ ξναυλοί. καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα· (ζ. 265).

πᾶσιν γὰρ ἐπίσιόν ἐστιν ἐκάσφ.

ὥσει κατάλυμα παρὰ τῇ νηϊ.”

Ad Iliad. B. 420. λέξεις ὑπόκειται διὰ τοῦ Α τῶν ὑπομνημάτων. —

„ἀλλ' ὅγε δέκτο μὲν ἰρά, πόνον δ' ἀλίαςον ὄφελλεν.

οἷον αἴσια ἐσήμηνεν ὥσε λέγειν τοὺς μάντεις ὅτι δέδεκται. τοιοῦτον μέντοι πόνον αὐτοῖς ἠῦξεν ὃν οὐκ ἂν ἐκκλίναιεν. γελοῖον γὰρ ἂν ἦν εἰ μὴ ἐποίει τοῦτο.”

Iliad. B. 435.

μηκέτι νῦν δὴθ' αὖθι λεγόμεθα.

Didymus: οὕτως αἱ Ἀριστάρχου λέξεις ἐκ τοῦ Β. τῆς Ἰλιάδος.

„δὴ θά πολὺν χρόνον, αὖθι αὐτοῦ, λεγόμεθα συναθροίζομεθα. ὁ δὲ λόγος τοιοῦτος· μηκέτι νῦν ἐπὶ πολὺν χρόνον αὐτοῦ συνηθροισμένοι μένωμεν. Ζηνοδοτος δὲ ποιεῖ·

μηκέτι (add. δὴ) νῦν ταῦτα λεγόμεθα.”

Iliad. Γ. 406.

θεῶν δ' ἀπόειπε κελεύθους.

Didymus: Ἀρίσταρχος ἀπόεικε διὰ τοῦ Κ καὶ χωρὶς τοῦ Σ κελεύθου. — προσθήσειν μοι δοκῶ καὶ τὴν Ἀριστάρχου λέξιν οὕτως ἔχουσαν· „τῆς δὲ εἰς τοὺς θεοὺς ὁδοῦ εἶκε καὶ παραχώρει μὴ βαδίζουσα εἰς αὐτούς.”

Ad Iliad. Γ. 470.

ἐκ δέ τοι ἦπαρ ὄλισθεν, ἀτὰρ μέλαν αἶμα κατ' αὐτοῦ
κόλπον ἐνέπλησεν.

Didymus: ἐνέπλησεν Φιλόξενος καὶ Ἀρίσταρχος. περὶ δὲ τῆς γραφῆς Ἀρίσταρχος ἐν ὑπομνήματι Φησὶν οὕτως· „τὸ αἶμα ἀπὸ τοῦ ἥπατος ἐκρούνιζε χυδὴν καὶ τὸν τοῦ χιτῶνος κόλπον ἐνεφύσησεν.”

Est operae pretium Aristarchum audire ad Iliad. Ω. 8.

ἀλεγεινά τε κύματα ΠΕΙΡΩΝ.

Ἀρίσταρχος βαρύνων ἀναγινώσκει (πέιρων) ὡς κείρων. Φησὶ γοῦν οὕτω γενόμενος ἐπὶ τοῦ·

παννυχίη μὲν ῥ' ἦγε καὶ ἡῶ πεῖρε κέλευθον. „τὸ πεῖρε διδάσκει ἡμᾶς καὶ τὴν πείρων μετοχὴν βαρύνειν, ὡς γὰρ ἔχειρε κείρων, οὕτως ἔπειρε πείρων. εἰ γὰρ περισπᾶτο ἦν ἂν ὁ παρατατικός ἐπείρα.” Sic cautus et perspicax linguae Homericæ usum et rationem indagabat semper ex certis incerta constituens.

Ad Iliad. Ω. 235. ἐξεσίην ἐλθόντι. Didymus: Ἀρίσταρχος δασύνει τὴν δευτέραν συλλαβὴν. „παρὰ γὰρ τὸ ἴημι, Φησὶν, ἐγένετο. ἐπιφέρει γοῦν·

· πρὸ γὰρ ἦκε πατὴρ ἄλλοι τε γέροντες.

παρὰ δὲ τὸν ἦσω μέλλοντα ἡ ἐσία ἐγένετο καὶ ἡ ἐξεσία, ὡς καὶ παρὰ τὸ θήσω θεσία·

πῆ δὲ συνθεσῆαι δέ (B. 339).

τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τοῦ·

τῶν ἔνεκ' ἐξεσίην (Od. Φ. 20).”

Ex his paucis fragmentis facile colligimus quo pacto Aristarchus in commentariis scribendis sit versatus. Vertebat priscum sermonem epicum in linguam popularem et observationes omne genus de verbis rebusque Homericis intexebat. Aristonicus quum τὰ τοῦ Ἀρισταρχοῦ σημεία ex ipsius scriptis et commentariis (ἐκ τῶν συγγραμμάτων καὶ τῶν ὑπομνημάτων) interpretaretur verba ipsa summi Critici servavit, itaque ipsum tamquam praesentem audimus et cernimus quemadmodum linguae Homericæ analogiam sollertissime indagans tam acute quam caute ex certis incerta constitueret et contentus iis quae sciri possent contemserit futiles hariolationes reliquorum, quae fructum nullum ferunt, sed sano homini fastidium et nauseam pariunt. Raro in lubrico pedem ponit certae et evidentis *analogiae* sub aegide tutus. Quaerebatur quid esset ΓΕΝΤΟ in γέντο δ' ἰμάσθλην. Argutantur alii alia; quid Aristarchus? Annotavit ad Θ. 43. (ἡ διπλῇ) ὅτι ἐκ τῶν συμφραζομένων νοεῖται τεταγμένον ἀντὶ τοῦ ἔλαβεν. et ad N. 25. (ἡ διπλῇ) ὅτι ἐκ τῶν συμφραζομένων τὸ ΓΕΝΤΟ ἔλαβεν σημαίνει. ut legitur in nova Scholiorum editione Dindorfii, quae ante hos paucos dies in manus meas pervenit.

NTN - νῦν et νυν.

Frequenti admodum errore scribae pro NTN, quum esset

Ionica forma enclitica pro οὖν, adverbium temporis νῦν supposuerunt. Exempla pauca de multis haec vide:

E. 410. τῷ νῦν Τυδεΐδης Φραζέσθω.

Z. 224. τῷ νῦν σοὶ μὲν ἐγὼ ξείνος.

Ξ. 198. δδς νῦν μοι φιλότῃτα.

219. τῇ νῦν.

271. ἄγρει νῦν μοι δημοσσον.

N. 230. τῷ νῦν μήτ' ἀπόλῃγε.

O. 115. μή μοι νῦν νεμεσήσετε.

254. θάρσει νῦν.

θ. 548. τῷ νῦν μῃδὲ σὺ κεῦθε.

et his omnibus locis νυν pro νῦν restituendum est et aliis multis ubi sententia οὖν vel δὴ requirit.

Annotatur ad Iliad. A. 421.

ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν νηυσὶ παρήμενος - μῆνιε.

τὸ NTN ἀντὶ τοῦ δὴ. διδὲ καὶ Τυραννίων ἡξίου δξύνειν, οὐκ εὔ.

Enclitica sunt νυν et νυ, itaque scribendum:

σὺ μὲν νυν.

GRAMMATICORUM ERRORS.

In farragine Scholiorum ex libris omne genus undique congesta, qua hodie ad carminum Homericorum interpretationem et emendationem utimur, ut plurima leguntur summi pretii et auro contra cara, sic etiam apparent passim aegrorum somnia et stolidorum hominum deliramenta et eorum qui feraci ingenio abutebantur commenta et ludibria, quae sano ac sobrio homini aut bilem movent aut risum. Horum bona pars ingenii ostentandi causa et ut aliquid novi proferretur a grammaticis aut lepide aut illepide excogitata est. Incredibile dictu est quam mirifica monstra et portenta nonnumquam perdocti magistri loquantur. Quid potest esse simplicius et ad intelligendum apertius quam est dictum Agamemnonis Iliad. A. 117.

βούλομ' ἐγὼ λαὸν σὸν ἔμμεναι ἢ ἀπολέσθαι?

satis est enim semel animadvertisse compositionis Homericæ consuetudinem in βούλομαι - ἢ vel ἥπερ. A. 319.

Τρωσὶν δὴ βόλεται δόμεναι κράτος ἥπερ ἡμῖν.

P. 331.

ἡμῖν δὲ Ζεὺς μὲν πολὺ βούλεται ἢ Δαναοῖσι
νίκην.

p. 81.

αὐτὸν ἔχοντα σὲ βούλομ' ἐπαυρέμεν ἢ τινα τῶνδε.

p. 404.

αὐτὸς γὰρ φαγέμεν πολὺ βούλει ἢ δόμεν ἄλλω.

Audi nunc magistrum nescio quem magna gravitate ita docentem: ὁ δὲ λόγος (inquit) τοιοῦτος· θέλω, Φησὶν, ἐγὼ τὸν ὄχλον μάλλον σῶζεσθαι ΚΑΙ αὐτὸς ἀπολέσθαι. ὁ γὰρ Ἡ σύνδεσμος ἀντὶ τοῦ ΚΑΙ παρέρηται τῷ ποιητῇ. Sumit homo pro certo et concessio quod falsum et absurdum est, ut ex verbis apertissimis sententiam male sanam extundat. Zenodoto autem quid facias qui hunc versum expunxit ὡς τῆς διανοίας εὐήθους οὔσης. Fatuum ei videbatur imperatorem dicere „*mało exercitum saluum esse quam perire*,” quasi ulla de ea re posset esse dubitatio. Paucis verbis rem restituit Aristarchus.

Vide et in vicinia incredibile παρόραμα Πτολεμαίου τοῦ Ὀροάνδου Α. 120. Lepidus est etiam grammaticus nescio quis ad Δ. 228 docens: οὐδὲν πατρωνυμικὸν παρὰ τῷ ποιητῇ ἔχει πρὸ τέλους διεσαλμένον τὸ Ι ἀπὸ ἑτέρου φωνήεντος οἷον Πανθοίδης, Βοηθοίδης, Πηλείδης, namque plane contra est, ut nunc nemo nescit et tum quoque sciri poterat.

Tetrasyllaba antiquitus fuisse patronymica Πηλείδης, Ἀτρεΐδης, Τυδεΐδης et complures apud Pindarum et Tragicos loci ostendere poterant et notissimum σκολιόν·

Ἰνα περ ποδώκης Ἀχιλεὺς

Τυδεΐδην τε φασὶν Διομήδεα.

Sed semper cavendum ne mendosa scriptura decepti ea veteribus magistris vitio vertamus, de quibus numquam cogitarunt. Ad Od. ψ. 310. adscribit Bekkerus ex Codice Vindobonensi: ῥητορικὴν ποιεῖται ἀνακεφαλαιώσιν τῆς ὑποθέσεως καὶ ἐπιτομὴν τῆς Ὀδυσσεύς. ΚΑΛΩC οὖν ἠθέτησεν Ἀρίσταρχος τοὺς τρεῖς καὶ τριάκοντα. Imo vero ΚΑΚΩC οὖν. Sic saepe ex scribarum oscitantia A male addito aut omisso contrarium nunc dicitur quam olim dictum fuit. Vidimus πιθανός pro ἀπίθανος scribi apud Strabonem et Flavium Iosephum. Πιθανῶς stulte scribitur ad

Iliad. N. 658, pro 'Απιθάνως. Ad. II. Ψ. 772. legitur ψεύδεται
 συνήθως 'Ομηρος pro 'Ασυνήθως. et ad B. 169. τὸ ὑπερφίαλον τὸ
 πολὺ σημαίνει καὶ ἄμετρον, ὡς τῆς Φιάλης 'Αμέτρου οὐσης, imo
 vero Μέτρου οὐσης. In Bekkeri *Anecdotis* pag. 79. 9. docemur:
 'Αμαρτεῖν καὶ ἀδικῆσαι διαφόρως τάσσουσιν. noli credere,
 sed 'Αδιαφόρως. Ibid. pag. 97. 23. Ἐνωμον: τὸ κατὰ πᾶν
 πέπειρον, emenda τὸ κατὰ ΤΙ 'Απέπειρον. In Scholio ad Aristoteli
 phanis *Theophr.* 917. annotatur: ἀνάξιος δ' ἂν εἴη ὁ Καλλίστρα-
 τος πιστεύεσθαι ὡς ἂν περὶ διδασκάλου τοῦ 'Αριστοφάνους λέγων.
 Imo vero Ἄξιος, ut opinor.

'Αθετήσεις DEPERDITAE.

Annotationes Criticorum, quae supersunt, multis modis sunt
 vitiatæ, decurtatæ et mutilatæ. Præterea complures Aristar-
 chi observationes et ἀθετήσεις funditus interierunt, præsertim
 in Odyssæa, ut ex indiciis quibusdam, quæ in Veneto A et B.
 servata sunt, ostendemus.

Od. B. 434.

παννυχίη μὲν ῥ' ἦγε καὶ ἡῶ πείρε κέλευθον.

ad II. Ω. 8. ἀλεγεινὰ τε κύματα πείρων annotatur πείρων:
 βαρυτόνως· Φησὶ γοῦν

παννυχίη μὲν ῥ' ἦγε καὶ ἡῶ πείρε κέλευθον.

εἰ δὲ καὶ οὗτος ἀθετεῖται ἄλλο Φησὶν· ἄλλα τ' ἔπειρον.
 (Od. γ. 33).

Od. M. 78.

οὐδ' εἴ τοι χεῖρές τε ἐτείκοσι καὶ πόδες εἶεν.

annotatur ad Iliad. B. 489.

οὐδ' εἴ μοι δέκα μὲν γλῶσσαι, δέκα δὲ σώματ' εἴη.

ἡ διπλῇ ὅτι ἡ ἰδιότης τῆς ὑπερβολῆς 'Ομηρικῇ· καὶ ἐν 'Οδυσσεΐᾳ·

οὐδ' εἴ οἱ χεῖρές τε εἰκοσι καὶ πόδες εἶεν.

ἡ δὲ ἀναφορὰ πρὸς τοὺς περιγράφοντας τούτους τοὺς σίχους.
 Manifestum hinc est Zenodotum hos versus damnassee, Aristar-
 chum retinuisse.

Od. M. 374.

ὦκέα δ' 'Ηελίῳ 'Τπερίονι ἄγγελος ἦλθεν.

ad Iliad. Γ. 377. annotatur: ἡ διπλῇ πρὸς τὴν ἀθέτησιν τῶν ἐν Ὀδυσσεΐα

ὥκέα δ' Ἑελίφ' Ἐπερίονι ἄγγελος ἦλθεν.
περὶ τῆς ἀπωλείας τῶν βοῶν τῷ πάντας ἐφορῶντι.

Od. O. 45.

λαῖξ ποδὶ κινήσας καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν.
annotatur ad Iliad. K. 158. ubi idem versus legitur: ὁ ἄσερίσκος ὅτι ἐντεῦθεν εἰς τὴν Ὀδύσειαν μετὰκειται ἐπὶ τοῦ Πεισιγρᾶτου ἐν κλινιδίῳ καθεύδοντος παρὰ Μενελάῳ. πρὸς τί οὖν ποδὶ ἄλλ' οὐχὶ τῇ χειρὶ; νῦν μὲν γὰρ εἰκότως ἐπὶ τῆς γῆς κοιμώμενον οὕτως ἐγείρει.

Od. O. 251.

κάλλεος εἵνεκα τοῖο ἵν' ἀθανάτοισι μετείη.
Idem versus est Iliad. T. 235. ubi Aristonicus: ὁ ἄσερίσκος ὅτι τοῦτον γράφουσι τὸν εἶχον καὶ ἐν τῇ Ὀδυσσεΐα ἐπὶ τοῦ Κλείτου οὐ δεόντως.

Od. P. 359.

εὐθ' ὁ δεδειπνήκειν, ὁ δ' ἐπαύετο θεῖος αἰοιδός.
ad Iliad. X. 328.
οὐδ' ἄρ' ἅπ' ἀσφάραγον μελή τᾶμε χαλκοβάρεια,
ἔφρα τί μιν προτιφίποι ἀμειβόμενος τεπέεσσιν.
annotatur ad vs. 329. ἀθετεῖται ὅτι γελοῖος, εἰ ἡ μελία ἐπετήδευσε μὴ ἀποταμεῖν τὸν ἀσφάραγον ἵνα προσφωνήσῃ τὸν Ἀχιλλέα. — διὰ τὸ ὅμοιον ἀθετεῖται καὶ αὐτὸ.
εὐθ' ὁ δεδειπνήκει, ὁ δὲ παύσατο θεῖος αἰοιδός.

Od. Ω. 39.

μαρναμένοι περὶ σείτο, σὺ δ' ἐν σροφάλλιγγι κονίης
κεῖσο μέγας μεγαλωσὶ λελασμένος ἵπποσυνάων.
ad Iliad. Π. 775.
μαρναμένων ἀμφ' αὐτόν, ὁ δ' ἐν σροφάλλιγγι κονίης
κεῖτο μέγας μεγαλωσὶ λελασμένος ἵπποσυνάων.
annotatur: ὁ ἄσερίσκος ὅτι εἰς τὴν δευτέραν Νέκυϊαν μετὰκειται οὐχ ὀγίως.

Harum omnium ἀθετήσεων in Scholiis, quae supersunt, nec

vola est nec vestigium. Quam multas alias sine ullo indicio periisse putemus? Nonnumquam factum est ut in ἀθετήσεως mentione spuria et genuina confunderentur, cuius rei dabo unum exemplum ut errorem a Bekkero commissum arguam. Legatur Iliad. B. 668.

τριχθὰ δὲ τοίκηθεν καταφυλαδὸν ἢδ' ἐφίληθεν
ἐκ Διὸς, ὅς τε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισι γανάσσει,
καὶ σφιν θεσπέσιον πλοῦτον κατέχευε Κρονίων.

Audi Aristarchum: οὐ νόησας τις ὅτι τὸ σημαίνόμενον τοιοῦτόν ἐστι· καί περ οὐκ ἐπὶ τῆς αὐτῆς οἰκοῦντες πόλεως ἀλλὰ τριχῇ διασπαρέντες ἐφιλήθησαν ὑπ' ἀλλήλων καὶ οὐ διήχθρευσαν, ἐξήτη-
κεν ὑπὸ τίνος ἐφιλήθησαν. διδ προσέθηκε τόν·

ἐκ Διὸς ὅς τε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀνάσσει.

et ad vs. 670. ἡ διπλῇ ὅτι Πίνδαρος κυρίως δέδεκται χρυσὸν ὕσαι τὸν Δία Ὀμήρου μεταφορᾷ κεχρημένου διὰ τοῦ κατέχευε πρὸς ἔμφασιν τοῦ πλούτου.

Vide nunc in quem errorem se induerit Pindari Scholiastes ad Olympion. VII. 62.

ἐνθα ποτὲ βρέχε θεῶν βασιλεὺς ὁ μέγας
χρυσέαις νιφάδεσσι πόλιν.

qui scribit: τοῦτο ἀντικρὺς ἐκ τοῦ ἀθετουμένου Ὀμηρικοῦ εἴχου εἴληφεν ὁ Πίνδαρος·

καὶ σφιν θεσπέσιον πλοῦτον κατέχευε Κρονίων.

vides quid erret. Aristarchus enim hunc versum non ἠθέτησε sed a Pindaro secus intellectum esse arguit, et quod Homerus metaphorice dixisset id a Pindaro proprie esse acceptum. Expunxerat autem versum praecedentem. Quid Bekkerus? Versum genuinum expulit et quem Aristarchus obelo notaverat fideliter servavit manifesto deceptus a Scholiasta Pindari quamquam eum non nominat.

PRÆPOSITIONES CONFUSAE.

Quamquam non eadem de causa tamen eodem plane modo et in antiquis Alexandrinorum libris et in nostris Codicibus certae quaedam praepositiones saepe inter se confunduntur. Passim in nostris κατὰ et μετά mutant inter se locum: idem ex Aristarchi commentariis non raro cognovimus.

A. 424. *χθιζὸς ἔβη κατὰ δαῖτα.*

A. 484. *ἴκοντο κατὰ στρατόν.*

Didymus: *Ἀρίσταρχος κατὰ, οὐ μετὰ. καὶ*

„χθιζὸς ἔβη κατὰ δαῖτα.”

B. 163. *ἴθι νῦν κατὰ λαόν.*

Scholium: *σύμπασαι εἶχον κατὰ λαόν, ἀντὶ τοῦ μετὰ.*

364

N. ~~227.~~

ὅς ῥα νέον πολέμοιο μετὰ κλέος εἰληλούθει.

Scholium: *Ἀριστοφάνης ΚΑΤΑ κλέος.*

227

A. ~~864.~~

γῆμας δ' ἐκ θαλάμοιο μετὰ κλέος ἵκετ' Ἀχαιῶν.

nihil notatur, sed multa suadent ut credam ΚΑΤΑ κλέος esse lectionem Aristarcheam eamque utrobique reponendam.

Quis autem dubitabit in Iliad. T. 346.

οἱ δὲ δὴ ἄλλοι Οἴχονται ΜΕΤΑ δεῖπνον.

reponere id quod rei natura et dicendi usus flagitant:

οἴχονται ΚΑΤΑ δεῖπνον,

id est *δειπνήσοντες.*

Ἐπὶ — προτί, ποτί.

Hae quoque praepositiones in Homeri carminibus frequentissime inter se misceri videbis. In hac confusione non sententia laborat (namque eodem redit *ἐπὶ νῆας* et *προτὶ νῆας*) sed metrum. Itaque postquam semel liquido constabit haec in libris inter se permutari solere, licebit fortasse ad metri labem tollendam eo remedio uti ut pro re nata *ἐπὶ* in *προτί* convertatur et contra.

Nunc Homeri locos inspiciamus K. 347.

αἰεὶ μιν ἐπὶ νῆας ἀπὸ στρατόφιν προτιφειλεῖν.

Didymus: *Ἀρίσταρχος ἐπὶ νῆας ἀντὶ τοῦ ποτὶ κῆας.*

K. 336. *βῆ δ' ἵεναι προτὶ νῆας.*

Scholium *ἐπὶ νῆας: γράφεται προτὶ νῆας.*

K. 281. *ὁδὸς δὲ πάλιν ἐπὶ νῆας — ἀφικέσθαι.*

Ω. 199. *κεῖσ' ἵεναι ἐπὶ νῆας.*

289. *δτρύνει ἐπὶ νῆας.*

295. *τῷ πῖσυνος ἐπὶ νῆας ἴης.*

313. *τῷ πῖσυνος ἐπὶ νῆας ἴω.*

δ. 779. *βῆ δ' ἵεναι ἐπὶ νῆα. κ. 407. μ. 367.*

in his omnibus restitues metrum scribendo *προτί νῆας, νῆα*, ut

recte scribitur O. 295. 305. *ποτὶ νῆας*. H. 310. *ἦγον προτὶ γᾶς*.
H. 83. *οἶσω προτὶ Φίλιον ἱρήν*, et aliis locis.

Facile nunc emendari poterit locus A. 609.

Ζεὺς δὲ πρὸς τὸν λέχος ἦι' Ὀλύμπιος.
imo vero *Ζεὺς δ' ἐπὶ τὸν λέχος*.

Ἐπὶ — *ποτὶ*.

Φ. 426.

τὼ μὲν ἄρ' ἄμφω κεῖντο ἐπὶ χθονί.

Scholium: *γράφεται ποτὶ χθονί*.

Θ. 378.

ᾠρχεῖσθην δὴ ἔπειτα ποτὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ.

μ. 191.

γίδμεν δ' ὅσσα γένηται ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ.

vides nihil interesse inter *ποτὶ χθονί* et *ἐπὶ χθονί*. quod metrum flagitat id ponitur.

Κατὰ et *ποτὶ* confusa sunt Ξ. 173. Vulgata lectio erat:

τοῦ καὶ κινυμένοιο Διδὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ

ἔμπης ἐς γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἵκετ' αὐτμή.

Aristarchus emendavit *κατὰ* pro *ποτὶ*. Didymus: *γραπτέον*
ὥς Ἀρίσταρχος ΚΑΤΑ χαλκοβατὲς δῶ. ὁ γὰρ λόγος· οὐ κινου-
μένου κατὰ τὸν τοῦ Διδὸς οἶκον ὁμοίως ἐπὶ τε γῇν καὶ οὐρανὸν ἢ
ἀποφορὰ διῴκνεῖται. Ipsius Aristarchi haec paraphrasis est. Vul-
gata nata videtur ex A. 426.

καὶ τότ' ἔπειτά τοι εἶμι Διδὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ.

Ποτὶ et *περὶ* confusa sunt Ξ. 398.

τόσσον γε ποτὶ δρυσὶν ὑψικόμοισιν Ἠπύει.

ubi in aliis est *περὶ δρυσίν*.

Memorabilis locus est Θ. 378.

Ἰφρα γίδωμαι

ἢ νῶϊ Πριάμοιο πᾶϊς κορυθαῖολος Ἔκτωρ

γῆθήσει προφανέντε ἀνὰ πτολέμοιο γεφύρας.

Ante Aristarchum legebatur:

γῆθήσει προφανείσας ἰδὼν ἐς δοῦπον ἀκόντων.

Aristarchus vidit *προφανέντε* esse verum et comparavit *πλη-*
γέντε κεραυνῷ vs. 455. et ex Hesiodo:

Αἰδῶς καὶ Νέμεσις — καλυψαμένω χροᾷ καλὸν
ἀθανάτων μετὰ Φῦλον ἴτον προλιπόντ' ἀνθρώπους.

Videntur iam olim veteres mirati quid esset *προφανέντε* temere antiquam scripturam mutasse et *προφανείσας* substituisse de suo nugati ultimam esse brevem ut in forma Dorica. Rectissime igitur veterem formam Aristarchus in lucem revocavit, sed quod substituit ἀνὰ πτολέμοιο γεφύρας propter ingratissimum hiatum *προφανέντε ἀνά* non est ullo modo ferendum. Utraque scriptura in unam conflata exhibit versus Homero dignus:

γηθήσει προφανέντε γιδὼν ἐς δοῦπον ἀκόντων.
ut A. 364. ἰὼν ἐς δοῦπον ἀκόντων, et alibi.

ἮΡΟΜΗΝ NON ἮΡΑΜΗΝ.

Verbum Homericum αἶρω et αἶρομαι habet aoristum *primum* ἥειρα, ἄειρον, αἶτῃρι, αἶρας et in forma media αἶράμενος. Habet etiam in forma media aoristum *secundum* ἥρόμην, ἀρόμην.

τὴν ἀρόμην Ψ. 592.

τὴν ἄρετ' ἐξ ἐνάρων, I. 188.

τὴν ἄρετ' ἐκ Τενέδοιο. A. 625.

ἀέθλια ποσσὶν ἄροντο. I. 124.

κλέος - ἀροίμην. Σ. 121.

κῦδος ἄρειο. Δ. 95.

κῦδος ἄροιτο. Ε. 3.

ἀροίμεθά κε κλέος ἐσθλόν. Ε. 273.

κῦδος ἄρηαι. Π. 84.

ἴνα - μισθὸν ἄρηται. Μ. 435.

ἴν' ὑπέρτερον εὐχος ἄρησθε. A. 290.

εὐχος ἀρέσθαι. Ξ. 365.

κῦδος ἀρέσθαι. Μ. 407.

κῦδος ἀρέσθ' ἐπὶ ναυσί. Σ. 294.

et similia his reperiuntur passim. Sed factum est post Homericam aetatem ut in Attica αἶρω in αἴρω contraheretur et aoristus esset ἦρα, ἄραι, ἄρας, et in forma media ἦράμην, ἀράμην, ἄρασθαι, ἀράμενος. Cum his igitur formis Homericæ misceri et permutari coeptae, ubi una vocalis discrimen faciebat. Quemadmodum Graeculi εὐράμην et ἀφειλάμην dictitabant pro εὐρόμην

et ἀφειλόμην, sic antiquiores pro formis vetustis ἡρόμεθα, ἤρετο sim. Atticas ἡράμεθα, ἤρατο substituerunt.

Eximendum igitur est hoc vitium ex his Homeri locis:

Γ. 373. ἄσπετον ἤρατο κῦδος.

Ξ. 510. βροτόεντ' ἀνδράγρια - ἤρατο.

Σ. 165. ἄσπετον ἤρατο κῦδος.

Χ. 393. ἡράμεθα μέγα κῦδος.

Δ. 107. ὅσσ' Ὀδυσσεὺς ἐμόγησε καὶ ἤρατο.

Υ. 137. Τροίης ἐξήρατο.

Ω. 33. μέγα κλέος ἤρα' ὀπίσσω.

Attica enim forma ἡράμην *suscipi* (ut in πόλεμον ἡράμην) plane diversa ab Homerico aoristo ἡρόμην ex his omnibus locis expellenda.

Atticum αἶρω non sine suspitione *semel* apud Homerum com-
paret P. 724.

ὥς ρεῖδοντο νέκυν αἶροντας Ἀχαιοῦς.

LOCI REPETITI.

Quo saepius antiqua carmina Ionica, quae Homeri nomine feruntur, relego et diligenter omnia considero, eo magis magisque mihi confirmatur sententia eorum, qui haec non unius αἰδοῦ carmina esse arbitrantur, sed a compluribus cantoribus neque aetatis eiusdem neque patriae εἰς τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν olim composita et cantata fuisse: deinde in unum collecta et ordine disposita ut εἰς ἓν σωματίον coalescerent.

Diu multumque HomERICA carmina lectitando meditandoque hoc quidem satis apud me constat, non eandem in diversis αἰδοῖς poëticam facultatem, non idem ingenium, non mentem diviniorem, non os magna sonaturum fuisse. Insunt quae eximius et summus poëta panxit, insunt quae poëtae mediocres, insunt quae versificatores minimi pretii conflaverunt rudi artificio lacinias quasdam et centones Homericos contextentes. Saepe video quae summus carminum artifex praeclarissimum in modum panxit ea alios mediocres poëtas certatim in rem suam convertisse et imitando expressisse. Proferre lubet unum memorabile huius rei exemplum et documentum. Cecinerat antiquus et praeclarus αἰοῖδς Z. 490.

ἀλλ' ἐς τοῖκον ἰοῦσα τὰ σ' αὐτῆς τέργα κομίζε,

ἰσὺν τ' ἡλακᾶτην τε καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
 τέργων ἐποίχεσθαι· πόλεμος δ' ἄνδρεςσι μελήσει
 πᾶσι, μάλισα δ' ἐμοί, τοὶ γιγνὼντες ἐγγεγάασιν.

hinc prognatum est Od. α. 356.

ἀλλ' ἐς τοῖκον ἰοῦσα τὰ σ' αὐτῆς τέργα κόμιζε,
 ἰσὺν τ' ἡλακᾶτην τε καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
 τέργων ἐποίχεσθαι. ΜΤΘΟC δ' ἄνδρεςσι μελήσει
 πᾶσι, μάλισα δ' ἐμοί, τοῦ γὰρ κράτος ἔς' ἐνὶ τοίκῳ.

et Od. φ. 350.

ἀλλ' ἐς τοῖκον ἰοῦσα τὰ σ' αὐτῆς τέργα κόμιζε,
 ἰσὺν τ' ἡλακᾶτην τε καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
 τέργων ἐποίχεσθαι. ΤΟΞΟΝ δ' ἄνδρεςσι μελήσει
 πᾶσι, μάλισα δ' ἐμοί, τοῦ γὰρ κράτος ἔς' ἐνὶ τοίκῳ.

et Od. λ. 352.

πομπὴ δ' ἄνδρεςσι μελήσει
 πᾶσι, μάλισα δ' ἐμοί, τοῦ γὰρ κράτος ἔς' ἐνὶ δῆμῳ.

Suntne haec unius et eiusdem αἰδοῦ? ὡς ἕκαστος ἑαυτὸν πείθει
 οὕτως ἐχέτω, namque nulla est in his πειθανάγκη neque ἀπο-
 δείξεις, sed mihi quidem hi versus in Iliad. Z. παρὶ esse viden-
 tur et suo loco positi et cum rei natura omnino congruentes.
 In caeteris locis nescio quid coacti habent et intempestivi, prae-
 sertim in Od. α. ubi *correat* nescio quis:

ἀλλὰ σύ γ' εἰσελθοῦσα τὰ σ' αὐτῆς τέργα κόμιζε.
 et vs. 360.

ἢ μὲν θαμβήσασα πάλιν θάλαμονδε βεβήκει.
 pro πάλιν τοῖκόνδε βεβήκει, quoniam, ut ait, ληρώδες οἶκοι τὴν
 Πηνελόπην οὔσαν προστάσσεσθαι οἶκαδε ἀπελθεῖν, quod frigide
 confutat aliquis de suo commentus ὡς Ὅμηρος τὸν οἶκον ποτὲ
 μερικῶς λαμβάνει ἐπὶ τοῦ ἀνδρῶνος ἢ τῆς γυναικωνίτιδος. Veris-
 sime dixit Strabo alicubi οἱ γραμματικοὶ εὐρεσιλογοῦσι μᾶλλον
 ἢ λύουσι τὰ ζητούμενα. Quid Aristarchus? ἀθετεῖ ἀμεινον λέγων
 αὐτοὺς ἔχειν ἐν Ἰλιάδι καὶ ἐν τῇ τοξείᾳ τῶν ἡρώων. Quam nihil
 sic proficias palam est.

Addam alium locum et exemplum. Duobus in Odyssaea locis
 γ. 71 et ι. 252. leguntur hi pulcherrimi versus:

ὦ ξεῖνοι, τίνες ἐσέ; πόθεν πλεῖθ' ὕγρὰ κέλευθα;
 ἢ τι κατὰ πρῆξιν ἢ μαψιδίῳς ἀλλάγηθε
 οἷά τε ληϊτῆρες ὑπεῖρ ἄλλα; τοὶ τ' ἀλδώνται

ψυχὰς παρθέμενοι κακὸν ἄλλοδαποῖσι φέροντες;

Dissentiunt de tribus ultimis versibus Aristophanes et Aristarchus. Rectinebat eos Aristophanes in tertio libro, expungebat in nono, Aristarchus contra. Sunt in utroque loco difficultates, quas Aristarchus elevans *δοτέον δέ*, inquit, *τῷ ποιητῇ τὰ τοιαῦτα*, in aliis severior et nihil veniae habens. Quod de praedonibus dicit Cyclops *τοί τ' ἄλδωνται ψυχὰς παρθέμενοι*, id est *παραβαλόμενοι καὶ κινδυνεύοντες περὶ τῆς ψυχῆς*, non de belli periculis accipiendum sed de supplicio, quo capti afficiebantur, sed undenam huiusce rei Polyphemo notitia? Mihi quidem eximii versus neque hoc loco neque illo *καὶ* videntur, sed ex antiquiore carmine sumti per imitationem et huc et illuc non sine quadam molestia translati.

Plura non addo, quia talia omnia sentiri possunt sed demonstrari non possunt et nolo videri ultra Lycurgi aetatem indagando procedere velle.

Ἄφασίη non Ἀμφασίη.

Duo pulcherrimi versus leguntur Iliad. P. 695.

δὴν δέ μιν ἀμφασίη γεπέων λάβε, τῷ δέ τοι ὅσσε

δακρυόφι πλησθεν, θαλερὴ δέ τοι ἔσχετο φωνή.

qui repetiti sunt Od. δ. 704. Ἄφασία eo sensu optimo quoque scriptori Attico usitatum est, ut analogia postulat, et suspicor M esse postea insertum ab iis qui metro consulebant, sed veterem *αἰοιδόν* ut *ἀθάνατος* et *ἀκάματος* sic etiam Ἄφασίη prima longa dixisse.

ΤΕΦΟΡΓΑ.

Sine labe evasit:

Iliad. B. 272. *ἔσθλα τέφοργε*.

Γ. 57. *ὅσσα τέφοργας*.

Ε. 175. Θ. 356. Π. 424. *κακὰ πολλὰ τέφοργε*.

Ι. 320. *πολλὰ τέφοργώς*.

sed laborant hi quatuor loci:

Γ: 351. *ὃ με πρότερος κάκ' ἔοργε*.

Φ. 399.

τῷ σ' αὖ νῦν δῖω ἀποτισέμεν ὅσσα μ' ἔοργας.

X. 347.

εἰ γάρ πως αὐτόν με μένος καὶ θυμὸς ἀνείη
ᾧ μ' ἀποταμνόμενον κρέα ἔδμεναι οἶά μ' ἔοργας.

et Od. χ. 318. οὐδὲν ἐοργῶς.

Bekkerus *ἔοργε*, *ἔοργας*, *ἐοργῶς* dedit contra certam analogiam et legem Graecitatis, quae nullam exceptionem admittit. Revocabis formam veterem et Homericam rescribendo:

ὃ με πρότερος κάκ' ἔρεξε.

et expuncto inutili pronomine:

ἀποτισέμεν ὅσσα τέοργας.

οἶα τέοργας.

et in Odyssaea οὔτι τέοργῶς.

Vulgatas scripturas invexerunt cantores ut molestum hiatum ὅσσα ἔοργας, οἶα ἔοργας, οὔτι ἐοργῶς removerent. Ad manum enim erat literulam inserere aut οὐδὲν pro οὔτι substituere. Ubi nihil huiusmodi πρόχειρον et in promptu est, verba poetae intacta reliquerunt.

κάτθαν' ὁμῶς ὃ τ' ἀτεργὸς ἀνὴρ ὃ τε πολλὰ τέοργῶς.

Δίγαμμα OMISSUM AUT PERPERAM ADDITUM.

Nonnullis locis Bekkerus necessarium δίγαμμα addere neglexit veluti Δ. 483.

ἦ ρά τ' ἐν εἰαμενῇ ἔλεος μεγάλοιο πεφύκει.

O. 631.

αἶ ρά τ' ἐν εἰαμενῇ ἔλεος μεγάλοιο νέμονται.

B. 776.

λατὸν ἐρεπτόμενοι ἐλεόθρεπτόν τε σέλινον.

ubi τέλεος et τελεόθρεπτον rescripta ter permolestum hiatum removebunt.

Dubitasse videtur quia duo loci T. 221. et ξ. 474. digamma non admittunt.

Male omissum est δίγαμμα H. 310. in ἀελπτόντες σόν εἶναι. Quia τέλπομαι Homericum est et τέρολπα sequitur ἀελπτος et ἀελπτίη dici et ἀελπτόντες esse scribendum.

Satis constat inter omnes *ροῖνος* digamma habere praeterquam in nonnullis locis, quos non antiquus vates panxit, sed aut recentiores *αἰοῖσι* aut *διασκευασί* vetustis carminibus addiderunt. Itaque ferendum non est quod in antiqua parte carminis vulgatur I. 244.

πλησάμενος δ' οἶνοιο δέπας δεῖδεκτ' Ἀχιλλῆα.

sed duobus verbis transpositis legendum:

πλησάμενος δὲ δέπας ροῖνου.

Contra perverse r addidit Bekkerus I. (127) 326.

ἤματα δ' αἱματόεντα διέπρησσαν πολεμίζων

ἀνδράσι μαρνάμενος ὁ δάρων ἔνεκα σφετεράων.

legendum est, ut alibi ostendimus, μαρναμένοις δάρων ἔνεκα σφετεράων.

FIΔHIS — FIΔHI — FIΔHC.

Aristarchus sedulo formam *Ἰδης* in *Ἰδῃ* convertit. *Iliad.* A. 203. Γ. 163. Δ. 205. N. 449. O. 32. Quid eum moverit non ex-puto, namque apud Homerum nihil interest inter *ῖδέειν* et *ῖδέσθαι*. Quidquid huius rei est. fefellit eum opinio in *Iliad.* N. 448.

ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐναντίος ἴσας' ἐμεῖο

ὄφρα ῖδῃς ὅλος Ζηνὸς γόνος ἐνθάδ' ἰκάνω.

Didymus: Ἀρίσταρχος χωρὶς τοῦ C Ἰδῃ. Sed quia sententia postulat ut scias, emendandum est ὄφρα ῖδέῃς, ut supra ostendimus.

ῖδέειν, quod saepe legitur, reponendum est *Iliad.* Ω. ὄφθαλ-†μοῖς ῖδέειν pro ὄφθαλμοῖσι ῖδεῖν.

Ἕμελλον non Ἡμελλον.

M. 34. ὧς ἄρ' Ἕμελλον ὀπισθε — θησέμεναι. ἡ διπλῇ (περιεσιγμένη) ὅτι Ζηνόδοτος γράφει ὧς Ἡμελλον ὀπισθε. ἔσι δὲ βάρβαρον. apud Homerum quidem. Nunc emendari poterit Scholium ad Od. ζ. 165.

τὴν ὁδὸν ἧ δὴ Ἕμελλεν ἐμοὶ κακὰ κήδε' ἔσεσθαι.

ἡ δὴ μέλλεν: ὅτι οὐκ οἶδεν ὁ ποιητὴς τὸ μέλλεν. Ἀττικῶν γὰρ ἔσι τῶν μεταγενεσέρων. Legendum: ἧ δ' Ἡμελλεν: ὅτι οὐκ

οἶδεν ὁ ποιητὴς τὸ Ἡμελλεν. Callimachi versus est ab Apollonio Rhodio in suum carmen translatus I. 1309.

καὶ τὰ μὲν ὧς ἡμελλε μετὰ χρόνον ἐκτελέεσθαι.
vidit Aristarchus, quod Callimachum et Apollonium fugerat,
ἡμελλεν apud Homerum esse barbarum.

LECTORUM ANNOTATIONES SCHOLII MIXTAE.

Leguntur in Scholiis nonnumquam annotatiunculae quaedam scurriles hominum Homerum deridentium aut duriter increpantium, quae nihil omnino faciunt ad rem. In Iliad. O. 137. de Iove dicitur:

ὁ δ' ἡμέας εἴσι κυδοιμήσων ἐς Ὀλυμπον
μάρψει δ' ἐξείης ὅς τ' αἴτιος ὅς τε καὶ οὐκί.

adscriptis scurra subsannans: καὶ πῶς ὁ τοιοῦτος πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε; Sic Christiani Homericos deos maledictis incessebant. Eiusdem farinae sunt quae adscripta sunt ad Iliad. P. 225 et 227. in A. ἄλλως. ὅρα τὸ αἰσχρόν· κατατρύχεσθαι φησι τοὺς Τρῶας εἰς τὴν τῶν συμμάχων διατροφήν. et ἄλλως· σκοπεῖ τὴν ἄνοιαν· ἀξιοῖ ἀντὶ τῶν τρῶφῶν ὧν παρέσχεν αὐτοῖς ἀντιδοῦναι τὰς ψυχάς. Adscripserat haec olim homo morosus et truculentus in ora sui libri, deinde librarius non admodum acutus scholia haec esse ratus praefixo ἄλλως recepit in ordinem.

Eiusdem farinae est annotatio ad A. 355. ὧς φιλοψευδὴς ὁ τυφλὸς ὅτι καὶ ἄπιστα ψεύδεται κτέ. quae Zoili esse non sine quadam veri specie suspicatur Dindorfius.

INFELICES VETERUM CONIECTURAE.

Iliad. I. 393.

ἦν γὰρ δὴ με σώσει θεοὶ καὶ τοῖκαδ' ἴκωμαι

Πηλεὺς θὴν μοι ἔπειτα γυναῖκα γαμέσσεται αὐτός.

annotatur in A. Ἀρίσαρχος γυναῖκά γε μάσσεται. et in L. ἐντεῦθεν ἔλαβε Μένανδρος τὸ „ἐγάμησεν ἦν ἐβουλόμην ἐγώ.” τὸ δὲ γαμέσσεται πᾶσαι εἶχον μάσσεται ἀντὶ τοῦ ζητήσῃ. Lacuna in hoc loco est sic supplenda: πᾶσαι εἶχον. (ὁ δὲ Ἀρίσαρχος· γυναῖκά γε) μάσσεται. Quod erat in omnibus libris γυναῖκα γαμέσσεται, Aristarco mendosum esse

videbatur. Itaque ex ingenio substituit ΓΕ ΜΑCCEΤΑΙ, *pater ipse mihi conditionem quaeret*. Omnium plausu excepta haec coniectura est et in textum recepta, paullo calidius, ut mihi quidem videtur. Primum quia frigidissime importunum γε inseritur more Brunckiano et aliorum, qui ubicumque rima esset σοιβῆς δίκην *nihil significans* γε addebant de suo. Deinde ὁ πατήρ αὐτὸς γυναῖκά μοι ζητήσῃ, ut Aristarchi verbo utar, νεωτερικόν ἐστιν. Denique cur vulgata γαμέσσεται in suspicionem vocetur nihil causae esse video. In forma nihil est quod reprehendas. Homerus in futuro (ut supra vidimus) dicebat καλέω et καλέσω et προκαλέσσεται. Similiter γαμέω et γαμέσσεται. De significatione nulla esse potest dubitatio. Γαμέσσεται hoc solo loco legitur, (et μάσσεται quoque est ἄπαξ λεγόμενον) sed verbum plane eiusdem potestatis non semel in eadem re ponitur apud Homerum. Nihil interest inter γαμεῖν et τοικαδ' ἄγεσθαι et ἄγεσθαι, *domum ducere uxorem et uxorem ducere*. Ἄγεσθαι igitur ut γαμεῖσθαι apud Homerum ponitur pro uxorem dare. Luculentum exemplum est in Od. φ. 213. ubi Ulysses duobus fidelibus servis haec pollicetur:

εἴ χ' ὕπ' ἐμοί γε θεὸς δαμάσῃ μνηστῆρας ἀγαυούς,
ἄξομαι ἀμφοτέροις ἀλόχους καὶ κτήματ' ὀπάσσω.

Nihil interest inter Πηλεὺς μοι γυναῖκα γαμέσσεται, et ἄξομαι ἀμφοτέροις ἀλόχους, quamobrem veterem librorum omnium scripturam non tangere erat satius.

Οἱ ἀπολογούμενοι πρὸς τὰς ἀθετήσεις.

Iocosum est videre quam levibus et futilibus argumentis οἱ ἀπολογούμενοι πρὸς τὰς ἀθετήσεις gravissima interpolationis indicia ab Aristarcho patefacta diluere se posse putant. Est in Iiad. Σ. 444—456. locus manifesto διεσκευασμένος, ut acutissime Aristarchus demonstravit. Nihil inest in rebus, nihil in verbis, quod faciat ad rem aut Homero dignum sit. Versus sunt εὐτελεῖς, quales nos quoque pangere facili artificio possemus. Quid Aristarchi adversarius? Ἀνακεφαλαίωσις αὕτη, inquit. ΚΑΚΩC οὖν Ἀρίσταρχος ἀθετεῖ. πῶς γὰρ οὐκ ἄτοπον τὰ μὲν περὶ τοῦ γάμου παλαιὰ τε ὄντα τὰ πᾶσι δῆλα λέγειν, σιωπᾶν δὲ δι' ὃ ἤλθεν. Qui ita dicit opinari videtur Homerum haec non audi-

torum sed Vulcani 'gratia Thetin induxisse dicentem. Quod erat dicto opus diserte dictum est, ut Aristarchus ostendit.

Leguntur huiuscemodi ἀνακεφαλαιώσεις et alibi, sed omnes Aristarchus spurias et ὑπὸ τῶν διασκευαστῶν antiquo carmini serius insertas esse docuit. Ad Iliad. A. 365.

τοῖσθα· τί ἤ τοι ταῦτα ριδύῃ πάντ' ἀγορεύω;
 rectissime iudicat: ὅτι παλλιλογεῖν παρήτῃται. ἄλλοτριοι ἄρα οἱ ἐπιφερόμενοι εἰχοι εἴκοσιν ἐπτά. Non desunt qui contradicant, quorum unus, lepidum caput, ῥητορικὸς ὢν, inquit, ὁ ποιητὴς καὶ τρόπον ἀνακεφαλαιώσεως βουλόμενος διδάξει ἡμᾶς ταῦτὰ πάλιν ἐξ ἀρχῆς διέξεισιν. Agnosces eundem hominem ad Od. ψ. 310. ῥητορικὴν ποιεῖται ἀνακεφαλαιώσιν τῆς ὑποθέσεως καὶ ἐπιτομὴν τῆς Ὀδυσσεύας. καλῶς (imo vero κακῶς, ut supra diximus et manifestum est) οὖν ἠθέτησεν Ἀρίσταρχος τοὺς τριάκοντα τρεῖς (εἰχοι). Nata sunt omnia huiuscemodi additamenta quum antiqua Ionica carmina carptim et σποράδην volitabant per ora virorum. Posteaquam in unum collecta et ordine disposita sunt otiosa haec et supervacanea debebant videri, sed, ut Aristarchus loquitur in Aristonici praefatione, τὰ ποιήματα ἐν τῇ τάξει διημάρτηται, et qui ea primum in unum veluti corpus redegerunt promiscue omnia antiqua et recentiora, genuina et additicia πάντα ὑπὸ μίαν Μύκονον consarcinarunt, donec ἡ τῶν ἀρχαίων λόγων κρῖσις ἐλθοῦσα πάντα διεκδομησεν. Quis negabit Criticos veteres, etiam omnium principem, ἐν τοῖς κατὰ μέρος nonnumquam errasse? Non equidem hercle; neque sic illorum scriptis utendum arbitror ut in illorum verba iuremus et illorum opinionibus omnibus inepti subscribamus, sed ut illorum exemplum imitemur et quod ab illis praeclare est inchoatum quantum quidem fieri potest nos perficiamus.

Σειρήνες DUAH.

N. 66.

τοῖν δ' ἔγνω πρόσθεν Ὀϊλῆος τευχὺς Αἴας.

Aristonicus: ἡ διπλῇ πρὸς τὸ δυῖκδν σχῆμα, ἡ δὲ ἀναφορὰ πρὸς τὰ περὶ τῶν Σειρήνων νηάων Σειρήνοϊν, ὅτι ὁ λόγος ὡς περὶ δύο. Mendum in his subest. Dindorfius de Lachmanni sententia edidit: πρὸς τὰ περὶ τῶν Σειρήνων „(Σειρήνων) ἀδινάων (Od. 23. 326.), Σειρήνοϊν (Od. 12. 52.). Sed nondum sic loci emendatio

perfecta est. Aristarchus animadvertit ex dualium usu *duas* a poëta induci Sirenas Od. 12. 52.

ὄφρα κε τερπόμενος τόπ' ἀκούῃς Σειρήνοιν.

et vs. 166.

ἔξικετο νηὺς εὐεργῆς Νῆσον Σειρήνοιν.

et ipsae Sirenes vs. 185.

νῆα κατάρτησον ἵνα νωϊτέρην τόπ' ἀκούσῃς.

ubi annotatur ad vs. 52. Σειρήνοιν: ὅτι δύο καθ' Ὅμηρον αἱ Σειρῆνες, οὐ τρεῖς. et ad vs. 185. νωϊτέρην: δύο φαίνονται καὶ ἐντεῦθεν. Aristarchus igitur notavit locos quosdam, unde appareret - οἷν esse dualis numeri, namque in artis infantia quae nunc pueri sciunt diligenter erant demonstranda. Non potuit igitur afferre Σειρήνων ἀδινάων neque θεσπεσιάων (Od. μ. 158.), quia haec nihil ad suam rem faciebant. Praeterea Σειρήνων ἀδινάων et de *duabus* inepte dicitur et legitur in ea parte Odysseae, quam Aristarchus genuinam esse negabat. Quidquid autem mendi in Scholis latet, res ipsa clara et perspicua est.

Miror Aristarchum ad A. 104. ubi demonstrat ὅτι περὶ δυεῖν ὁ λόγος, non addidisse argumentum ex vs. 110.

σπερχόμενος δ' ἀπὸ τοῖν ἐσύλα τεύχεα καλὰ.

Duas tantum esse Sirenes vel unum pronomen νωϊτέρην τόπ' ἀκούῃς satis demonstrat. Numquam in his ulla apud Homerum dubitatio est. Itaque in Od. N. 320.

ἀλλ' αἰεὶ φρεσὶ ῥῆσιν ἔχων δεδαϊγμένον ἦτορ ἡλώμην.

continuo fraus perpluit. Didymus ex Aristarcho: νοθεύονται τέσσαρες εἴχοι. ὁ μὲν πρῶτος ὅτι ἀντὶ τοῦ ἐμῇσιν ἔχει τὸ ῥῆσιν, ὅπερ ἐστὶ τρίτου προσώπου τηροῦντος αἰεὶ τοῦ ποιητοῦ τὴν ἐν τούτοις διαφοράν. Apollonius de Pronomine pag. 139. B. τὸ μέντοι

ἀλλ' αἰεὶ φρεσὶν ῥῆσιν ἔχων.

ἀντὶ τοῦ ἐμαῖς εὐλόγως ὑπ' Ἀρισάρχου ὑπωπτεύετο ὡς νόθον, καθὸ ἈΔΙΑΠΤΩΤΟΣ ἐν ἀντωνυμiais (ὁ ποιητής).

Sumus hercle omnes homines ἀδιάπτωτοι ἐν ταῖς ἀντωνυμiais, nam quis mortalium *meus*, *tuus*, *suus*, *noster*, *vester* umquam confundet? Sed faciebant hoc perpetuo poëtastrī Alexandrini, qui nihil in his sentiebant. Unum ex Apollonio Rhodio exemplum expromam. Lib. III. 394. Iason ad regem Aeëten ita dicit: *parati sumus te armis nostris adiuvare sive tu Sauromatas*

sive quæ alium populum imperio tuo subducere cupis:

εἴτ' οὖν Σαυρομάτας γε λιλαίεαι εἴτε τιν' ἄλλον

ῥῆμον ΣΦΩΙΤΕΡΟΙΣΙΝ ὑπὸ σκῆπτροισι δαμάσσαι.

quæ potest esse absurdior oratio?

AD NONNULLOS EX ILIADÆ LOCOS.

Iliad. B. 27. ὁ Ὀνειρος πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα·

νῦν δ' ἐμέθεν ξύνες ὦκα, Διὸς δέ τοι ἄγγελός εἰμι,

[ὅς σευ ἄνωθεν ἐὼν μέγα κήδεται ἢδ' ἐλεαίρει.]

quæ iisdem verbis repetita leguntur vs. 63 sq.

ἡ Ἴρις πρὸς τὸν Πρίαμον Iliad. Ω. 173.

νῦν δ' ἐμέθεν ξύνες ὦκα, Διὸς δέ τοι ἄγγελός εἰμι,

ὅς σευ ἄνωθεν ἐὼν μέγα κήδεται ἢδ' ἐλεαίρει.

rectissimæ vidit Aristarchus illum locum ex hoc præter sententiam esse interpolatum. Annotatur ad B. 28. (ὀβελδὸς μετ' ἄσερiscου) ὅτι τοῦτο ὁρθῶς πρὸς Πρίαμον Ἴρις λέγει· ἐπεὶ καὶ τίνος χάριν ἐλεεῖν αὐτὸν μέλλει; et ad B. 64. (ὀβελδὸς μετ' ἄσερiscου) ὅτι ὑπὸ τῆς Ἴριδος πρὸς Πρίαμον δεόντως λέγεται. et ad Ω. 174. (ὁ ἄσερiscος) ὅτι ἐνταῦθα ὑγιῶς λέγεται, ἐκεῖ δὲ κακῶς ὑπὸ τοῦ Ὀνειρίου πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα. Bekkerus tamen spurium verbum et cum loci sententia pugnantem retinuit et ne commemoravit quidem eum ab Aristarcho esse damnatum.

Admirabili acumine Aristarchus, qui omnia Homeri dicta ad naturæ veritatem et vitæ heroicæ usum exigebat perinde ac si eximius poëta non ficta caneret sed vera narraret, perspexit in Iliad. B. interpolatos esse versus 76—83. Sedebant in concilio senes et Agamemnon sedens, non stans, dixit sententiam. Itaque perversum est:

ἦτοι ὄγ' ὥς φειπὼν κατ' ἄρ' ἔζετο.

οὐ γὰρ ὁρθὸς εἰρήκει, inquit. Deinde οὐδὲν περισσὸν λέγει ὁ Νέστωρ καὶ εὐηθεῖ τὸ εἰπεῖν·

εἰ μὲν τις τὸν δνειρον Ἀχαιῶν ἄλλος ἐνίσπε

ψεῦδός κεν φαῖμεν.

et lepide addit: οὐ γὰρ κατὰ διαφορὰν οἱ δυνατώτεροι ἀληθεῖς δνειρους ὁρῶσιν. et ita pergit: αἰρομένων δὲ αὐτῶν ὁρθῶς ἐπὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος ἐπενεχθήσεται·

παίθοντο δὲ ποιμένι λαῶν.

μὴ παρόντος γὰρ τοῦ Ἀγαμέμνονος τὸν Νέστορα λέγει ποιμένα λαῶν· ἄτοπον γὰρ τούτῳ ἔπεσθαι τοὺς ἄλλους.

Miror igitur quo pacto Bekkerus, qui tot versus ex utroque carmine damnavit et exclusit, his parcere potuerit.

Praeterea haereo in ἙΠανέστησαν pro ἀνέστησαν. Quid si olim fuerit

οἱ ΔΕ Τ' ἀνέστησαν παίθοντό τε ποιμένι λαῶν.

Iliad. B. 111.

Ζεύς με μέγα Κρονίδης ἄτῃ ἐνέδησε βαρεῖη.

Revocanda erat Aristarchea scriptura μέγαC pro μέγα. Didymus: ὁ Ἀρίσταρχος ἐν ταῖς Λιταῖς ἐξηγούμενος τό·

αὐτὰρ ἔπειτ' Αἴας τε μέγας.

ἐν τινι τῶν ἡκριβωμένων ὑπομνημάτων γράφει ταῦτα κατὰ λέξιν· „οὐ κατ' ἐπίθετον λέγει μέγας, ἀλλὰ πρὸς ἀντιδιασολὴν τοῦ ἐτέρου Αἴαντος. ὅταν δὲ λέγῃ·

Ζεύς με μέγαC Κρονίδης

οὐκέτι ὅτι καὶ ἕτερος μικρὸς ἐστίν.”

Quod vulgatur μέγα pro μεγάλως positum, ut aiunt, cum caeteris verbis non quadrat. Rectissime dicitur ὦ μέγ' ἀναιδές, sed quo modo verbis ἄτῃ ἐνέδησε βαρεῖη addi possit μέγα aut μεγάλως aut σφόδρα aut πάνυ aut quidquam de genere hoc nemo facile ostendet.

Quam sit lubrica fides scholiorum et nonnumquam de iisdem non eadem doceri ostendit locus I. 18. ubi idem versus legitur:

Ζεύς με μέγαC Κρονίδης ἄτῃ ἐνέδησε βαρεῖη.

ubi annotatur: Ἀρίσταρχος σὺν τῷ C μέγας. et ἡ διπλῇ ὅτι ΜΕΓΑ δεῖ γράφειν ἀντὶ τοῦ μεγάλως ὡς σάφα. Ἀδόκιμος δὲ πάνυ ἢ μετὰ τοῦ C γραφὴ. Non Aristarchus inter se pugnantia docuit, sed sublesta est testium fides.

Iliad. Δ. 208.

ὥς Φάτο, τῷ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινεν.

ἡ διπλῇ πρὸς τὸ ὄρινεν ὅτι ἀντὶ τοῦ κατὰ ψυχὴν ἐκίνησεν. ἡ δὲ ἀναφορὰ πρὸς τό·

ὥς Φάτο, τῇ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινεν.

(Od. 17, 150), ὅτι οὐκ ἔστιν ἐθύμωσεν, ὡς ὁ διασκευάσας

ἐκλαβὼν ἔταξε τοὺς ἐξῆς εἴκοσι εἰς ἑξῆς, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ἐκίνησε καὶ παρώρμησε κατὰ τὸ ἐρωτικόν. Male haec referuntur ad Od. P. 150. ubi annotatur: ἀθετοῦνται ἰς' εἰς ἑξῆς (151—166) sed ad Iliad. Γ. 395. pertinent ubi vide. Itaque scribe — ἐκλαβὼν ἔταξε τοὺς ἐξῆς εἴκοσι (τρεῖς) εἰς ἑξῆς (396—418). Non nisi de Helena dici potuit παρώρμησε κατὰ τὸ ἐρωτικόν.

Recte edidit Bekkerus Iliad. Δ. 433.

πολυπάμονος ἀνδρὸς ἐν αὐλῇ.

pro πολυπάμονος. Eadem opera emendari poterat Π. Ω. 250. Πάμονα pro Πάμμονα, et in Od. ω. 305.

Πολυπαμονίδαο γάνακτος.

pro ominoso nomine Πολυπημονίδαο.

Iliad. Ε. 365.

πὰρ δέ τοι Ἴρις ἔβαινε καὶ ἡνία λάζυτο χερσίν.

ruit metrum, namque Ἴρις appellatur, non Ἴρις. Sed dictio quoque mendo laborat quod si sustuleris eadem opera metrum restituetur. Legendum:

πὰρ δέ τ' Ἴρις ἔβαινε.

ut Od. χ. 233.

δεῦρο, πέπον, παρ' ἐμ' ἴασο.

Iliad. Ε. 723.

χάλκει' ὀκτάκνημα.

Athenienses, quorum antiquissimus Homerus est, numeros in compositione immutatos servabant dicentes πεντέπους, ἑξέπους, ὀκτώπους, ἑκατόμπους, non πεντάπους, ὀκτάπους cett. Sic ὀκτωδάκτυλος dicebant, ὀκτώμηνος, ὀκτώπους pro σκορπίος, et sim. Sic igitur Homerus quoque ὀκτῶκνημα dedisse videtur et Hesiodus (Op. 440): †

ἄρτον δειπνήσας τετράτρυφον ὀκτῶβλωμον.

pro ὀκτάβλωμον.

Iliad. Ζ. 74.

Ἰλῖον εἰσανέβησαν ἀναλκείῃσι δαμέντες.

Nihili forma est ἀναλκείῃσι ficta ab iis qui metro essent nihilum solliciti. Habebant hoc veteres cantores, ut huiusmodi

metricas difficultates vi domarent. Sicubi est brevis vocalis inter duas longas syllabas inclusa, pro longa utuntur, ut in ὑποδεξίη Iliad. I. 73.

πᾶσά τοι ἔσθ' ὑποδεξίη, πολέσιν δὲ φανάσσεις.

sic et in ἀναλκίησι δαμέντες permultisque de genere eodem, quorum nonnulla apponam.

Iliad. A. 205. ὑπεροπλίησι.

B. 588. προθυμίησι.

Od. v. 142. ἀτιμίησι.

ω. 251. ἀπεργίης.

*Αναλκίησι bis in ἀναλκείησι depravatam est Iliad. P. 320. 337.

Eodem errore pro αἰδρίησι et πολυῖδρίησι scribitur Od. x. 110 et 257. αἰδρείησι, et β. 346. πολυῖδρείησι contra analogiam et usum.

Eadem libertate poëtae in ἰσίη mediam pro longa ponebant, et omnino si qua esset in necessaria forma difficultas aliqua metrica per vim perrumpebant. Tres breves continuantur in ἀθάνατος ἀκάματος, ἀπονέεσθαι, ἀπονέοντο, quid illi? producunt primam. Uti non poterant forma Ζέλεια, Ζάκυνθος, Σκάμανδρος, nisi ut praecedens brevis syllaba non positione produceretur. Non dubitant dare:

B. 824. οἱ δὲ Ζέλειαν.

Γ. 103. τᾶς Ζελείης.

B. 634. οἷ τε Ζάκυνθον.

ι. 24. ὑλήεσσα Ζάκυνθος.

Τ. 74. δὲ Σκάμανδρον.

Φ. 124. ἀλλὰ Σκάμανδρος.

223. ταῦτα Σκάμανδρος.

305. οὐδὲ Σκάμανδρος.

Χ. 148. ἀναΐσσουσι Σκαμάνδρου.

Ζ. 402. καλέσκει Σκαμάνδριον.

idem in σκέπαρνον faciebant:

ε. 237. ἔπειτα σκέπαρνον.

ι. 391. ἡὲ σκέπαρνον.

ut formae Αἰγυπτίων, Αἰγυπτίους, Αἰγυπτίας et sim. metro quadrarent corripiebant secundam, prudenter in his omnibus et sollerter versati. Poëtae sunt, non grammatici.

Ad Iliad. I. 73. Herodianus male ὑποδεξείη ὡς Ἀργεῖη annotaverat, sed correxit errorem et ita dixit: ἔνεκα μέτρου ἔκτασιν ἔπαθε τὸ ε. Leg. τὸ I. Similiter ad B. 731. οὕτως ἔκτατέον διὰ τὸ μέτρον, Ἀσκληπιοῦ, penultima longa et ad O. 554.

ἐντρέπεται φίλον ἦτορ ἀνεψιοῦ κταμένοιο.

τὴν ψι συλλαβὴν ἔκτατέον διὰ τὸ μέτρον.

Iliad. H. 110.

Ἀφραῖνεις, Μενέλαε, — ἀνὰ δ' Ἰσχεο κηδόμενός περ.

Graece dici non potest ἀνίσχομαι pro ἀνέχομαι, neque ἀπισχομαι pro ἀπέχομαι, sed nihil est facilius quam hanc maculam eluere. Dixerat poeta: ἀνὰ ΔΕ σχέο κηδόμενός περ, ut alibi:

τέτλαθι, μῆτερ ἐμὴ, καὶ ἀνὰ σχεο κηδομένη περ.

Duobus locis in Iliade idem mendum inolevit H. 434.

ἦμος δ' οὐτ' ἄρ πω ἠώς ἐτι δ' ἀμφιλόκη νύξ,
τῆμος ἄρ' ἀμφὶ πυρὴν κριτὸς Ἔγρετο λαὸς Ἀχαιῶν.

et Ω. 790.

ἦμος δ' ἡριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
τῆμος ἄρ' ἀμφὶ πυρὴν κλυτοῦ Ἑκτορος Ἔγρετο λαός.

Quid sibi vult in huiusmodi locis Ἔγρετο? Quod liquido sententia postulat latet in antiqua scriptura ΕΓΡΕΤΟ, nempe Ἦγρετο. Ἀγείρω habet duas aoristi passivi formas ἡγέρθην et Ἦγρόμην, quarum illa passim legitur in notissimo:

οἱ δ' ἐπεὶ οὖν ἡγερθεν ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο.

haec non nisi in participio comparet, ut Iliad. T. 165.

ὅν τε καὶ ἄνδρες ἀποκτάμεναι μεμῶασιν
ἄγρόμενοι πᾶς λαός.

et alibi passim. Huc videtur referenda Hesychii glossa Ἦγρετο: ἡγέρθη. Ἀγείρω et ἐγείρω, ut in Codicibus nostris saepissime confunduntur, sic etiam non raro in vetustissimis libris inter se mutabant locum. In Iliad. E. 510.

Τρῶσιν θυμὸν ἐγείραι.

Porphyrus ad Iliad. Θ. 2. de verbo ἀγείρω agens ἀγείραι legebat et παροξύναι interpretatur perversissime. Melius Aristarchus Iliad. Ψ. 287. quum legeretur:

ταχέες δ' ἰκπῆες ἄγερθεν.

emendavit Ἦγερθεν.

Laudat Porphyrius ad *Iliad.* κ. 252. Eupolidis versiculos hosce: Εὐπολις Χρυσῶ γένει·

δέκατος δ τυφλός, τρίτος δ τὴν καλὴν ἔχων,
δ σιγματίας τέταρτός ἐστιν ἐπὶ δέκα,
πέμπτος δ' ὁ πύργος, ἕκτος δ διεσραμμένος,
καὶ οὗτοι μὲν εἰς ἐκκαίδεκα εἰς Ἀρχέστρατον,
ἐς δὲ τὸν Φαλακρὸν ἑπτακαίδεκα. Ἰσχε δὴ.
ὄγδοος δ τὸ τριβάνιον ἔχων.

Meineke recte correxit δωδέκατος δ τυφλός et χοῦτοι μὲν εἰς' ἐκκαίδεκα et ἐς τόνδε Φαλακρὸν, sed perperam καλὴν in κωλὴν convertebat et ὁ πύργος in ὁ πυρρός. Perspicuum est τὸν χορὸν, τὸ χρυσοῦν γένος, in scenam introire, quos nescio quis singulos introeuntes nominat. Omnes sunt aliqua corporis labe aut vitio aut deformitate insigniti: itaque legendum τρίτος δ τὴν κάλην (non καλὴν) ἔχων. Athenienses enim *herniam κάλην* et *herniosum καλήτην* appellabant; caeteri Graeci *κήλην* et *κηλήτην*. Pro δ *πυρρός* poeta videtur δ *πυρρός* dedisse. Ultima verba expedire nequeo.

4

Iliad. Α. 157.

ὄλμον δ' ὥς ἔσσευε βαλὼν.

Aristonicus: ἡ διπλῇ ὅτι (καὶ add.) ἐν Ἰλιάδι εὐτελέσι κέχρηται λεξιδίοις, οὐ μόνον ἐν Ὀδυσσεΐᾳ. — πρὸς τοὺς χωρίζοντας. Compara notam ad *Od.* τ. 28. *χοίνικος* ἄπτηται: ἄπαξ ἐνταῦθα ἡ *Φωνή*, καὶ οὐ διὰ τοῦτο χωρίζεον τῆς Ἰλιάδος τὴν Ὀδύσειαν. *κάκει* γάρ ἐστι τοῦδε εὐτελέστερα ὀνόματα. Scitius Aristarchus dixerat εὐτελέστερα ὀνομάτΙΑ, ut illo loco εὐτέλεσι λεξιδίοις. Iuvat ὁδοῦ *πάρεργον* in lepidissimo Plauti loco εὐτελὲς λεξιδίον ex fuga retrahere. Editur in *Sticho* vs. 690.

hoc convivium

pro opibus nostris salis commodulum et nucibus, fabulis, ficulis.
sed lepidius etiam dixerat poeta:

nuculis, fabulis, ficulis.

ut solent Comici hilariter et iocose multa ὑποκοριστικά coniungere. Anaxandrides Athenaei pag. 105. f.

καὶ συμπαίζει καριδαρίοις

μετὰ περικιδίων καὶ θραπτιδίων,

καὶ ψητταρίοις μετὰ κωθαρίων,

καὶ σκινδαρίοις μετὰ κωβιδίων.

sic Comicus, quem Plautus vortit barbare, coniunxerat *καρύδια*, *θερμύδια*, *συκίδια*. Sed haec obiter.

Iiad. M. 276.

νεῖκος ἀπωσαμένους.

Didymus: Ἀρίσραρχος νῆκος διὰ τοῦ I. recte, ut opinor, et receptum oportuit. Etiam nunc quaedam apud Homerum contra receptum morem εἰ habent pro I longo. M. 280. Νεῖφέμεν pro νιφέμεν. Ψ. 346. Ἀρείονα pro Ἀρίονα. Φ. 319. Εἰλύσω pro ἰλύσω. Ad. Od. α. 22. Αἰθίοπας μετεκίαθε annotatur in Harleiano: το ΚΕΙ δὲ φθογγὸν διὰ τὸ μέτρον. Perperam, ut vides.

ἔΩΜΕΝ - ἔΟΩΛΙ - ἔΑΑΝ.

Perierunt in poësi HomERICA perantiquae nonnullae formae, quas ex Aristarchi annotatione nunc vitiata in lucem revocare possis.

Iiad. N. 315.

οἳ μιν ἄδην ἐλθῶσι καὶ ἐσσύμενον πολέμοιο.

Didymus: κατ' ἐνια τῶν ὑπομνημάτων

οἳ μιν ἄδην ἔΑCOTCI.

ὃ ἐς κορέσουσιν. καὶ ἐπὶ τοῦ Ποσειδῶνος.

ἀλλ' ἐτι μὲν μὴν Φημι ἄδην ἐλάαν κακότητος.

διὰ τῶν δύο Α παρέκειτο ἔΑΑΝ. μαρτυρεῖ δὲ τὸ.

ἄσειν ἐν Τροίῃ ταχέας κύνας.

οὕτως Ἀρίσραρχος.

Comparandi sunt ad eliciendam ex his Aristarchi manum duo alii ex Iiade loci:

T. 402. ἐπεὶ χ' ἐῶμεν πολέμοιο.

Scholion: δασυντέον τὸ ἐῶμεν. ἔσι γὰρ ἄδην ἔχωμεν, κορεσθῶμεν. Hesychius hinc sumsit suum:

ἔῶμεν: ἄδην ἔχωμεν, κορεσθῶμεν.

et T. 423.

οὐ λήξω πρὶν Τρῶας ἄδην ἐλάσαι πολέμοιο.

His igitur omnibus inter se compositis agnosco Aristarchi manum, quae haec est:

οἳ μὴν Φημι ἄδην ἐλάαν κακότητος.

et in altero scholio ad N. 315. ἔστι δὲ τὸ ἀδην ἑΘΩCIN ἀντὶ τοῦ κορεσθῆναι αὐτὸν ποιήσουσι τοῦ πολέμου καίπερ προθυμίαν ἔχοντα, quae est λέξις Ἀρισάρχου hunc locum in linguam populearem convertentis.

Πiad. Ξ. 470.

ἦ ῥ' οὐχ οὗτος ἀνὴρ Προβοήνορος ἀντὶ πεφάσθαι
ἄξιος; οὐ μὲν μοι κακὸς ρεῖδεται οὐδὲ κακῶν ἔξ.

misere laborat metrum, nam de forma ρεῖδεται, non εἶδεται, nulla esse potest dubitatio. Suspisor olim fuisse:

οὐ τι κακὸς μοι ἐρεῖδεται.

ut in ἐρέλδεται, ἐφεισάμενος, sim.

Πiad. O. 119.

ὥς φάτο καὶ ῥ' ἵππους κέλετο Δεῖμόν τε Φόβον τε
ζευγνύμεν.

scholion: τὸ γένος τῇν ἀμφιβολίας ἔστιν εὐρεῖν καὶ ἀλλαχῇ·

δὸς δὲ τέ μ' ἀνδρα ἐλεῖν. (Π. E. 118.

καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα (γ. 24.)

αἰδῶς δ' αὖ νέον ἀνδρα γεραίτερον ἐξερέεσθαι.

ὅπερ ἀγνοήσαντές τινες ἔγραψαν νέφ ἀνδρὶ. Quam dicit in his
ἀμφιβολίαν inesse eadem est quae in noto oraculo:

αἶο te, Aeacide, Romanos vincere posse.

quod dicit τινες unum de more hominem reprehendit, Rhianum
poëtam, qui in suam διόρθωσιν recepit:

αἰδῶς δ' αὖ νέῳI ἀνδρὶ γεραίτερον ἐξερέεσθαι.

cf. Schol. ad Od. γ. 24.

Πiad. Π. 370.

πολλοὶ δ' ἐν τάφῳ φερυσάρματες ὤκέες ἵπποι
τάξαντ' ἐν πρώτῳ ῥυμῶ λίπον ἄρμαT' ἀνάκτων.

optime explicuit hunc locum et emendavit λίπον ἄρμα τανάκτων
Dawesius in *Miscell. Crit.* pag. 100, cuius rei Bekkerus aut
ignarus fuit aut immemor.

Πiad. Σ. 347.

οἱ δὲ λοετροχόον τρίποδ' ἵσασαν ἐν πυρὶ κηλέω,
ἐν δ' ἄρ' ὕδωρ ἔχεAN, ὑπὸ δὲ ξύλα δαῖτον ἐλόντες.

et Od. θ. 436.

αἱ δὲ λοετροχόον τρίποδ' ἴσασαν ἐν πυρὶ κηλέῳ,
ἐν δ' ἄρ' ὕδωρ ἔχεAN, ὑπὸ δὲ ξύλα δαΐον ἐλόντες.

utrobique idem vitium eximendum est: ἴσασαν et ἔδαιον ostendunt ἔχεON, non ἔχεAN, poetam dixisse.

Iliad. T. 74.

ὧς ἔφαθ', οἱ δ' ἐχάρησαν ἑυκνήμιδες Ἀχαιοί.

[μῆνιν ἀπειπόντος μεγαθύμου Πηλεΐωνος.]

Versum prorsus supervacaneum et gravi vitio laborantem expunge. Παρφειπεῖν enim et παρφειπών optime habent, sed ἀπειπών pro ἀποφειπών nihil est.

In Od. α. 91.

πᾶσι μνηστήρεσσιν ἀπειπέμεν.

lenissima manu corriges μνηστήρεσσ' ἀποφειπέμεν.

Iliad. T. 371.

τοῦ δ' ἐγὼ ἀντίος εἶμι καὶ εἰ πυρὶ χεῖρας ἔροικεν,
εἰ πυρὶ χεῖρας ἔροικε, μένος δ' αἰθῶνι σιδήρῳ.

Forma ἔροικα pro ῥέροικα non minus vitiosa est ac si quis ἔλοιπα vellet dicere pro λέλοιπα. Recte Bekkerus ῥέρικτον scripsit et ῥερίκτην, sed nihil eum ἔροικα offendit. Fortasse olim ita cantaverant:

εἰ πυρὶ χεῖρε ῥέροικεν.

postquam τὸ δίγαμμα usu exemptum est hiatus in χεῖρ€ ῥέροικεν correctione quae ad manum erat remotus est.

Iliad. Φ. 311.

ἀλλ' ἐπάμυνε τάχιστα καὶ ἐμπληθὶ ῥέεθρα
ὕδατος ἐκ πηγέων.

Antiqua lingua Homeri et Atheniensium utebatur his formis π/Μπλημι et π/Μπρημι, quas sequiores exempta litera M vitabant. Homero reddendum est ἐμπ/Μπληθι, ut Aristophani in *Aviðus* 1310 redditum est:

καὶ τοὺς κοφίνους ἄπαντας ἐμπ/Μπλη πτερῶν.

ubi Ravennas de more exhibet ἐμπ/πλη.

Iliad. Φ. 346.

ὥς δ' ὅτ' ὀπωρινὸς βορέης νεοαρδὲ' ἀλφὴν
αἶψ' ἀγξήρανη.

Scholion in V. Ἀριστοφάνης δὲ γράφεται (γράφει)· αἶψ' ἐξευαλίνειν. Scripsisse videtur ἐξαυήνη. Vetus Ionicum et Atticum verbum est ἐξαυαίνειν.

Πiad. X. 450. nunc rectissime legitur:

δεῦτε, δύω μοι ἔπεσθε. εἶδω τίνα τέργα τέτυκται.

sed in libris omnibus est:

δεῦτε, δύω μοι ἔπεσθον. ἴδωμ' ὅτιν' ἔργα τ.

observandum semper diligenter est quo pacto rimas aut explere aut occultare veteres fuerint soliti, quia eadem opera discimus antiquam veritatem reperire et agnoscere.

Πiad. Ψ. 616.

ἀμφίβητος φιάλη, τὴν Νέστορι δῶκεν Ἀχιλλεύς
Ἄργείων ἀν' ἀγῶνα φέρων καὶ εἶπε παρασάς.

Fractos et elumbes numeros reficies et eriges scribendo καὶ ἔρειπε παρασάς.

Ter vitiosam nominis formam Eustathii futili testimonio deceptus in textum Homericum Bekkerus invexit, Πiad. Ψ. 701.

θῆκεν ἄεθλα — παλαιμοσύνης ἀλεγεινῆς.

θ. 103.

πύξ τε παλαιμοσύνη τε.

θ. 126.

παλαιμοσύνης ἀλεγεινῆς.

Bekkerus παλαιμοσύνης et παλαιμοσύνη substituit Eustathio credens veteres ita dixisse contra certam analogiam in παλαισῆς παλάισμα conspicuam. Recte igitur Hesychius:

Παλαιμοσύνη: πάλη.

idque Homero reddendum.

Πiad. Ω. 16.

τρίς δ' ἐρύσας περὶ σῆμα

αὐτὶς ἐνὶ κλισίῃ παυέσκετο, τόνδε δ' ἔασκεν.

sic legendum. Bekkerus male τὸν δέ τ' ἔασκεν. Haerebant olim in ΤΟΝΔΕΔΕΑΚΕΝ et fuerunt qui perinepte τὸν δέ

δέασκεν legebant. Restituit rem Aristarchus: ὁμοίως ἀναγνώσκον (inquit) τὸ τόνδε τῷ.

τόνδε δ' ἐγὼν ἐπίοντα (δεδέχομαι), Π. Ε. 238.
καί.

τόνδε δ' ἐγὼ κομιῶ, Od. Ο. 575.

Apposui haec ut emendarem locum Πiad. Γ. 207. ubi legitur:

τοὺς δ' ἐγὼ ἐξείνισσα καὶ ἐν μεγάροις Φίλησα.

sed legendum est:

τούσδε δ' ἐγὼ ξείνισσα.

Bis legitur Ω. 348. et κ. 279. versus perelegans:

πρῶτον ὑπηνήτη τοῦπερ χαριεσάτη ἦβη.

annotatur ad Odysseam: ὑπηνήτης δ τὸ χειλος πρῶτον χνοάζων γενεῖφ, ubi scribe (πρῶτον) ὑπηνήτης. Admoneo Platonis causa apud quem πρῶτον omissum omnem loci leporem sustulit. Editur enim in *Protagora* pag. 309. Α. οὐ σὺ μέντοι Ὀμήρου ἐπαινέτης εἶ, ὃς ἔφη χαριεσάτην ἦβην εἶναι τοῦ ὑπηνήτου, ἦν νῦν Ἀλκιβιάδης ἔχει; quod inepte dictum erit donec suppleris τοῦ (πρῶτον) ὑπηνήτου. Non est dubium quin huc respexerit is qui ad Iliados l. l. adscripsit: πρῶτον ὑπηνήτη: μεθόριον ἡλικίας ἀνδρὸς καὶ παιδός. — περὶ τοὺς τοιοῦτους δὲ ἦν καὶ ὁ Σωκρατικὸς ἔρωρ. In Scholiis ad Platonis l. l. legitur: τῆς αὐτῆς φράσεως καὶ τὸ ἄρτι χνοάζων τὰς παρειάς, καὶ τὸ ἄρτιχνοος, καὶ τὸ ἰούλοις ὑποσκιαζόμενος ἤδη, καὶ τὸ πρῶτος (leg. πρῶτον) ὑπηνήτης.

AD QUOSDAM EX ODYSSEA LOCOS.

Od. Α. 115.

δοσόμενος πατέρ' ἐσθλὸν ἐνὶ φρεσὶν εἶ ποθεν ἐλθὼν
μνηστήρων τῶν μὲν σκέδασιν κατὰ δώματα θείη,
τιμὴν δ' αὐτὸς ἔχοι.

tria vocabula in his loco suo mota esse videntur. Optime procedent omnia si rescripseris:

τῶν μὲν μνηστήρων σκέδασιν κτέ.

Sed meliorem etiam huius loci emendationem mihi suggessit locus in Od. υ. 225. Solet enim in carminibus Homericis aut idem αἰοιδός sua repetere, aut alius aliena imitari, ex quorum locorum comparatione vera lectio optime constituitur. Legitur l. l.

ἀλλ' ἔτι τὸν δύστηνον ὀϊομαι εἴποθεν ἐλθών

ἌΝΔΡΩΝ μνηστῆρων σκέδασιν κατὰ δώματα θείη.

unde emergit vera lectio:

ἀνδρῶν μνηστῆρων σκέδασιν κατὰ δώματα θείη.

Ἀνδρῶν μνηστῆρων legitur etiam Od. ψ. 138. et ω. 2.

Od. B. 40.

ὦ γέρον, οὐ γέκας οὗτος ἀνὴρ (τάχα τείσεται αὐτός)

ὃς λαὸν ἤγειρα.

Certa metri labes scripturam loci vehementer suspectam facit.
Suspisor olim fuisse:

ὃς (τὸν) λαὸν ἤγειρα.

Forma ἤγειρα et alibi legitur et ξ. 285.

πολλὰ δ' ἤγειρα χρήματ' ἂν' Αἰγυπτίους ἄνδρας.

Od. γ. 33.

δαῖτ' ἐντυνόμενοι κρέατ' ὥπτων ἄλλα τ' ἐπειρον.

Homerus et Athenienses omnes non alia forma utuntur quam
κρέα ultima brevi. Legendum est igitur κρέα τ' ὥπτων.

Passim confunduntur in libris μίμνον, ἔμιμνε, παρέμιμνε et
sim. et μεῖναν, ἔμεινε, παρέμεινε. Corrigendus est locus Od.
Δ. 733.

τῷ κε μάλ' ἢ κεν ἔμεινε καὶ ἐσσύμενός περ ὁδοῖο

ἢ κέ με τεθυηῖαν ἐνὶ μεγάροισιν ἔλειπεν.

Scribendum ἔμιμνε ut ἔλειπεν. Quia in μίμνω, ut in πίπτω,
vocalis I longa est post syncopen vitiose vulgo legitur μίμνε et
μίμνον pro μῖμνε et μῖμνον, ut πίπτε et πίπτον.

Od. H. 288.

εὐδὸν παννύχιος καὶ ἐπ' ἡῷ καὶ μέσον ἡμαρ.

δύσετό τ' ἥελιος καὶ με γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκεν.

Scholium: Ἀρίσταρχος γράφει ΔΕΙΛΕΤΟ, ὃ ἐστὶν εἰς δαίτην
ἐκλίνετο. „πρὸ δυσμῶν γὰρ (Φησί) συνένυχε τῇ Ναυσικάᾳ ὃ Ὀδυσ-
σεύς. ὅτε γὰρ ἔδω ὃ ἥλιος τότε εἰς τὸ ἄλσος ἐφθασαν τῆς Ἀθηνᾶς
οὗτοι ὥς καὶ ὁ ποιητής. (ζ. 321)

δύσετό τ' ἥελιος καὶ τοὶ κλυτὸν ἄλσος ἵκοντο.”

Merito in his Aristarchus haerebat. Δύσετο ἥελιος, id est

ὁ ἥλιος ἔδου, κατέδου, et δηρικῶς

κατέδου λαμπρὸν φάος ἡελίοιο,

dicitur quum oboriuntur tenebrae, ut in notissimo versu:

δύσεται δ' ἥλιος σκιδαντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.

et manifestum est haud ita multo post meridiem Ulyssem ex somno esse excitatum. Quod autem reposuit δέλετο novum et inauditum verbum est sine auctore, sine teste ullo. Nemo ex tot grammaticis et Criticis δέλετο nosse videtur, nemo commemorat, praeter unum Eustathium, qui scholia nostra habebat et inde sumsit pag. 1580. 18. φασὶν οἱ παλαιοὶ ὥς Ἀρίσταρχος οὐ γράφοι δύσεται ἀλλὰ δέλετο, ὃ ἐστὶν εἰς δύσιν ἀπέκλινεν. et Etymologum magnum pag. 209. 6. δύσεται δ' ἥλιος: ἐχρῆν ΔΕΙΛΕΤΟ εἰς δέλην ἐτράπη. ἡμέρα γὰρ ἦν ἔτι.

Fortasse minore molimine verba poëtae expediri et emendari possunt. Est Aristarchi annotatio ad Iliad. H. 465.

δύσεται δ' ἥλιος, τετέλεστο δὲ τέρπον Ἀχαιῶν.

Aristonicus: σημειοῦνται τινες ὅτι ἀντὶ τοῦ ἐδύετο. Altera est animadversio Aristarchi ad Od. Z. 321. δύσεται τ' ἥλιος: ΝΤΝ πρὸς δυσμὰς ἀπέκλινεν. ἡμέρας γὰρ ἔτι οὔσης εἰσέρχεται Ὀδυσσεύς. παρὸ καὶ ἀχλὺν αὐτῷ καταχεῖ. Sed quo tandem pacto δύσεται, quod semper est occidit, NUNC poterit esse *vergebait ad occasum*? Actum erit de omni sana interpretatione nisi τὰ αὐτὰ περὶ τῶν αὐτῶν dicentur et verborum potestates apud scriptorem certum certae et stabiles erunt. Quid igitur? Reliquum est ut vetus mendum corrigatur et sic τὸ διηνεκὲς φυλαχθῇ. Exemta una literula omnis erit sublata difficultas. Suspicionem olim fuisse:

ΔΤΕΤΟ τ' ἥλιος.

quod rectissime περὶ δέλης πρώτας dicitur statim post meridiem incipientis. Facile potuit δύετο in δύσεται abire praesertim ubi subesse poterat aliqua de metro dubitatio et controversia. Δύομαι et Φύομαι natura producant primam, sed noto usu Epicorum saepe ΔΤ et ΦΤ ictu destituta sunt pro correptis. E. 140.

ἀλλὰ κατὰ σταθμούς δύεται, τὰ δ' ἐρήμα φοβεῖται.

O. 345.

ἐνθα καὶ ἐνθα φέβοντο, δύοντο δὲ τεῖχος ἀνάγκη.

Suborta igitur suspicione facile δύετο subrepebat, de quo ambigebat nemo.

Od. θ. 359.

ὥς φειπὼν δεσμὸν ἀνὴρ μένος Ἡφαίσιοιο.

imo vero δεσμῶν ἀνίει, quo simul metrum et sententia restituitur. Non enim *vincula laxavit*, sed *irretitos liberavit vinculis*.

Od. θ. 580.

ἐπεκλώσαντο δ' ὀλεθρον

ἀνθρώποις, ἵνα ῥσι καὶ ἐσσομένοισιν ἀοιδή.

Cur diutius feramus molestim *χασμωδίαν*, quum ad manum sit HomERICA forma ἴν' Ἑρσι?

Od. ι. 419.

οὔτω γάρ ποῦ μ' ἤλπετ' ἐνὶ φρεσὶ νήπιον εἶναι.

Veteres ἀοιδοὶ non alia forma quam *τέλομαι* utebantur. Antiqua igitur scriptura videtur hæc fuisse:

οὔτω γάρ τί μ' ἐτέλπετ' ἐνὶ φρεσί.

sed rhapsodi hiatum ex omissione τοῦ δίγαμμα natum οὔτω γάρ τι με ἤλπετο sarcientes vulgatam substituerunt.

Od. κ. 109.

οἱ δὲ παριστάμενοι προσεφώνεον ἔκ τ' ἐρέοντο

ὅστις τῶνδ' εἶη βασιλεὺς καὶ τοῖσι τανάσσοι.

Mendosum est pronomen τοῖσι. quod ab loci sententia alienum est. Dicitur hæc esse Aristarchea scriptura in scholio: τὸ δὲ οἷσιν Ἀρίσταρχος διὰ τοῦ τ καὶ τοῖσιν ἀνάσσοι ἀντὶ τοῦ τίνων. Fieri non potest, namque manifesto pronomen requiritur quale est in ὅστις εἶη βασιλεὺς. Itaque scribendum καὶ Ὅτέοισι τανάσσοι ut in *Πiad. O. 491*.

ἢ μὲν ὀτέοισιν κῦδος - ἐγγυαλίξῃ,

ἢ δ' ὅτινας μινύθῃσι.

et in Od. κ. 39.

ὀτέων τε πόλιν καὶ γαῖαν ἵκηται.

Od. λ. 390.

ἔγνω δ' αἶψ' ἔμ' ἐκεῖνος.

quum esset in libris veteribus ΕΜΕΚΕΙΝΟC ambiguum erat utrum ἔμ' ἐκεῖνος an ἐμὲ κεῖνος esset legendum. Observasse mihi videor veteres ἀοιδούς tum demum forma ἐκεῖνος uti, ubi

sic numeri fiunt modulatiores, οἷος ἐκεῖνος ἔην et sim. Itaque nostro loco ἐμὲ κεῖνος potior scriptura esse videtur.

- Severior etiam est lex Aristarchi ad Od. α. 177. ἐπεὶ καὶ κεῖνος: ἐκ πλήρους ὁ ΚΑΙ (id est non καὶκεῖνος). τῇ γὰρ ἐκεῖνος οὐ χρῆται εἰ μὴ ἀναγκασθῇ ὑπὸ μέτρου. οὕτως Ἀρίσταρχος.

Od. λ. 392.

πιτνάς εἰς ἐμὲ χεῖρας.

hinc colligas quae fuerit Zenodotea lectio Iliad. A. 351. χεῖρας ὀρεγνύς. ubi annotatur: (ἢ διπλῇ περιεσιγμένη) ὅτι Ζηνόδοτος γράφει χεῖρας ἀναπτάς.

quod quum sit absurdum et prorsus nihili suspicor Zenodotum legisse

χεῖρ' ἀναπιτνάς,

ut saepius alibi legitur χεῖρε πετάσσας.

Od. λ. 416.

ἤδη μὲν πολέων φόνω ἀνδρῶν ἀντεβόλησας —,

ἀλλὰ κε κεῖνα μάλισα ριδὼν ὀλοφύραο θυμῷ.

Didymus: οὕτως Ἀρίσταρχος· πρὸς γὰρ τὸν Ὀδυσσεά, ὥς καὶ τὸ ἐξῆς ὀλοφύραο θυμῷ. ad haec Dindorf. „*videntur igitur alii aliter legisse.*” Quae fuerit altera lectio facile intelligitur, nempe ἀντεβόλησΑ. Simillimi his versus leguntur Od. ω. 87.

ἤδη μὲν πολέων τάφῳ ἀνδρῶν ἀντεβόλησας —,

ἀλλὰ κε κεῖνα μάλισα ριδὼν θήσασο θυμῷ.

ubi erat eadem lectionis discrepantia, namque ἀντεβόλησΑ legebat grammaticus ad Iliad. Ψ. 29.

Od. ξ. 178.

τοῦ δέ τις ἀθανάτων βλάβε φρένας ἔνδον εἶσας.

Certa et constans Homeri consuetudo postulat ut legatur:

ΤΟΝ δέ τις — βλάβε φρένας.

rem conficit vetus scholium huc referendum (non ad vs. 179): ἐν σχήματι ὥς τό·

γυναικὰ τε θήσασο μαζόν (Π. Ω. 58.).

καὶ·

οἳ σ' ὠτειλὴν αἶμ' ἀπολιχμύσσονται (Π. Φ. 122.).

Poterat meliora exemplis attulisse, quorum magna est copia,

sed manifestum est ob oculos eum habuisse:

TON δέ τις - βλάψε φρένας.

Saepe de ea Homerici sermonis consuetudine annotavit Aristarchus, veluti ad Π. 124. Φ. 38. Od. σ. 396.

Od. π. 214.

ἀμφιχυθείς πατέρ' ἐσθλὸν δδύρετο δάκρυα λείβων.

scholion: Ἀρίσταρχος ἀμφιχυθείς. Dindorf. „*altera scriptura quae fuerit nescimus.*” Faciam ut scias. Legitur Iliad. Ψ. 97.

μίνυνθά περ ἀμφιβαλόντε

ἀλλήλους ὁλοοῖο τεταρπόμεσθα γόοιο.

scholion in B. ἀμφιχυθέντες, περιλαβόντες. et in V. „ἀμφιχυθείς πατέρ' ἐσθλόν.” Duplex utrobique ferebatur lectio: ἀμφιχυθέντε — ἀμφιβαλόντε et ἀμφιχυθείς — ἀμφιβαλόν. In sch. B. legendum: ἀμφιχυθέντε: περιλαβόντες. Hinc Hesychius Ἀμφιχυθείς: περιπλακείς.

Od. ρ. 299.

δμῶες Ὀδυσσεὺς τέμενος μέγα κοπήσοντες.

Ex antiqua annotatione, quae integra exstat apud Apollonium et Etymologum magnum in Κόπρος, et parte mutila apud Hesychium v. Κόπρος colligitur κοπήCCοντες esse verum, quae forma longe melius cum analogia Graecitatis congruit quam quod Bekkerus recepit κοπήσοντες.

NIZΩ NON NIPTΩ.

Od. σ. 179. Penelope ad Eurynomen, quae dixerat:

ἀλλ' ἴθι καὶ σὺ παιδὶ τέπος φάο μὴδ' ἐπικευθε
χρῶτ' ἀπονισαμένη καὶ ἐπιχρίσασα παρείάς.

ita respondet:

Εὐρυνόμη, μὴ ΤΑΤΤΑ παραύδα κηδομένη περ
[χρῶτ' ἀπονίπτεσθαι καὶ ἐπιχρίεσθαι ἄλοιΦῃ].

secundus versus spurius est et una litura delendus. Refertur de more ταῦτα ad ea quae praecedunt, et nemo post ταῦτα eadem repetit. Est etiam alterum certum et indubitatum fraudis et interpolationis indicium in forma ἀπονίπτεσθαι. Athenienses omnes et Atheniensium antiquissimus Homerus summa

constantia ubique νίζω, ἀπονίζω, διανίζω, περινίζω dicebant sine ulla exceptione in praesenti tempore et imperfecto. In caeteris νίψω, ξνιψα, νίψομαι, ἐνιψάμην, unde ἀνιπτος et ποδάνιπτρα et alia plurima nascebantur. In uno Odysseae libro τ haec vide: 356. νίψει. 358. νίψον. 374. οὐκ ἔαας νίξειν. 376. τῷ σε ποδάς νίψω. 387. τοῦ ποδάς ἐξ ἀπένιζεν. 392. νίξε. 505. ἐπεὶ νίψεν. et sic passim in utroque carmine K. 572. ἰδρῶ πολλὸν ἀπενίζοντο. ζ. 224. χροὰ νίξετο. Caeteri omnes Athenienses in ea re fideliter cum Homero conspirant. In praesenti tempore ἀπονίζειν, διανίζειν cett. in caeteris ἀπονίψαι, ἀπονίψασθαι, ἀπονενιμμένος, Tragicos, Comicos, reliquos omnes constanter audies dicentes. Crates Athenaei pag. 267. E.

ἔγχει κύαθε. ποῦσθ' ἢ κύλιξ; διάνιζ' ἰούσα σαυτήν.

exemplorum plena sunt omnia. His igitur omnibus unus apud Homerum locus adversatur isque etiam alia gravi de causa vehementer suspectus. Sequiores demum ex νίψω, ξνιψα analogiam secuti νίπτω formarunt et crebro usurpant. Usurpent sane, modo ne quis τὰ νεωτερικὰ ταῦτα et ex errore nata antiquis litterarum monumentis affricare velit.

Unum addo: nemo Atheniensium praeter solum Homerum utitur verbo simplici νίξειν. ἀπονίζειν dicebant. Quis γάγνυμι, ὀλλυμι praeter Homerum umquam dixit pro κατὰγνυμι, ἀπόλλυμι? Poëtarum sunt θνήσκω, κτείνω, φθείρω, populus dicebat ἀποθνήσκω, ἀποκτείνω, διαφθείρω. Itaque illotus apud Homerum est ἀνιπτος, Athenis ἀναπόνιπτος. Perverse scripsit Bekkerus Z. 266:

χερσὶ δ' ἀνίπτῃσιν Διὶ λείβειν αἰθοπα τοῖνον.

Melius Aristarchus ἀνίπτοισιν. Aristonicus: ἡ διπλῇ (περιεσιγμένη) ὅτι Ζηνόδοτος γράφει ἀνίπτῃσιν. οὐκ ἔστι δὲ ἡ εὐθεῖα ἀνίπτῃ. Ἀναπόνιπτος legitur in Aristophanis *Equitt.* 357. et in Theophrasti *Charact.* XIX. ex praeclara Badhami emendatione ἀναπόνιπτος ἐν τοῖς σρώμασι pro ἀναπίντοντος.

Od. τ. 283.

ἀλλ' ἄρα τοι τό γε κέρδιον εἶσατο θυμῷ.

Misere vexatus locus, namque *εἶσατο* aut *ἐεἶσατο* Homericum est pro *ἔδοξε*, non *εἶσατο*. Ex similibus apud poëtam locis conicio scribendum esse in hunc modum:

ἀλλ' ἄρα τοι τό γε γείσατο κέρδιον εἶναι.

ut in noto versiculo:

ὥδε δέ τοι φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι.

Od. γ. 215.

οὐδ' ὀπίδα τρομέουσι θεῶν· μεμάασι γὰρ ἤδη
κτῆματα δάσσεσθαι δὴν οἰχομένοιο γάνακτος.

quid sit legendum pro δάσσεσθαι hi loci monstrabunt B. 543.
μεμαῶτες ῥήξιν. M. 197. μέμασαν — ῥήξιν. N. 214. μενοίνα
ἀντιάαν. Ξ. 88. μέμονας καλλεῖψιν. O. 105. μέμαμεν καταπαυ-
σέμεν. ο 521.

μέμονέν τε μάλιστα
μητέρ' ἐμὴν γαμέειν καὶ Ὀδυσσῆος γέρας ἔξειν.

Φ. 481.

πῶς δὲ σὺ νῦν μέμονας, κύον ἀδτεές, ἀντί' ἐμεῖο
τήσεσθαι;

Itaque tuto δάσσεσθαι reponemus. Vetus mendum est. Hesychius

Δάσσεσθαι: μερίσασθαι.

Terminationes in -ασθαι et -εσθαι omnium temporum scribae et omnium librorum susque deque habent. Bekkerus edidit Od. υ. 121.

Φάτο γὰρ τίσεσθαι ἀλείτας.

sententia est: ἤλπιζε γὰρ τιμωρήσεσθαι τοὺς ἀλιτηρίους. Itaque scribendum τίσεσθαι, de qua re supra cap. XXV. copiose egimus.

Saepeissime in talibus futuri forma in tuto est ut

M. 125. ἔφαντο — σχήσεσθαι.

165. φάμεν — σχήσιν.

N. 89. ἔφαν φεύξεσθαι.

100. τελευτήσεσθαι ἔφασκον.

O. 251. ἐφάμην ὀψεσθαι.

700. ἔφασαν φεύξεσθαι.

λ. 430. ἔφην — ἐλεύσεσθαι.

σ. 132. φησὶ — πείσεσθαι.

ψ. 71. ἔφησθα — ἐλεύσεσθαι.

Non poterant haec sine barbarismo in -ασθαι converti, quamquam nihil ea res indoctos scribas retinebat, qui saepeissime in talibus quoque -ασθαι dare solent, ut in Scholiis Venetis A.

105. ἀναπλεύσασθαι, I. 167. ἐντευξάμενοι, O. 700. φεύξασθαι, Ψ. 792. ἐριζήσασθαι, et similia his alibi.

Recte legitur aoristus Od. σ. 342.

Φὰν γὰρ μιν ἀληθέα μυθήσασθαι.

quia sententia est: quia eam vera DIXISSE putabant.

Od. χ. 408.

Ἰθυσέν ρ' ὀλούξαι.

omnia verba Graeca in -άζω, -ίζω et -ύζω exeuntia quum significant *vocem* aut *sonitum edere* habent ancipitem *longam*, quae in caeteris omnibus semper brevis est. Eadem habent futurum in -ξομαι. Dicebant γρύζω, γρύξομαι, γρῦξαι, γρυκτόν; ex ὀτοτοῖ nascitur ὀτοτούζω et ὀτοτούξομαι, ex ἰού ἰού verbum est ἰύζω et nomen ἰυγή. Hinc κέκραγα media longa et τέτριγα et κέκριγα, et alia quaedam. Itaque in ὀλολύζω longum est *υ* et ὀλολύξαι scribendum, ut γρῦξαι. Indicio est ὀλολυγή penultima longa Z. 301.

αἶ δ' ὀλολυγῇ πᾶσαι Ἀθῆνῃ χεῖρας ἀνέσχον.

et ὀλολυγών. et ἰυγή penultima longa.

Od. ψ. 361.

σοὶ δέ, γύναι, τάδ' ἐπιτέλλω πινυτῇ περ εἰούσῃ.

Amplector sententiam eius qui scribendum coniecit ἐπιCTέλλω, id quod cuique in mentem venire debet qui in vulgata scriptura metrum vitari sentiat et nullo modo I in ἐπιτέλλω posse produci. Ἐπισέλλειν et ἐπισολαί apud antiquissimum quemque poëtam eo sensu tritum est, ut in *Promethei* initio:

Ἥφαιστε, σοὶ δὲ χρὴ μέλειν ἐπισολάς,

ἄς σοι πατήρ ἐφείτο.

Μίγδα.

Od. ω. 76.

ἐν τῷ τοι κεῖται λεύκ' ὅς τέα, Φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ,
μίγδα δὲ Πατρόκλοιο.

Bekkerus μιγδά edidit et sic scribendum dixit ad *Piad.* N. 204. Meliora docuit Apollonius Dyscolus περὶ ἐπιρρημάτων in Bekkeri *Anecd.* pag. 562. 10. παραιτητέον οὖν τοὺς ἡξιωκότας δξύνειν τὸ μιγδά, quem vide. Similiter κρυβδά dedit Σ. 168.

Od. ω. 249.

αὐτόν σ' οὐκ ἀγαθὴ κομιδὴ ἔχει, ἀλλ' ἄμα γῆρας
λυγρὸν ἔχειC, αὐχμεῖς τε κακῶς καὶ ἀφεικέα τέσσαται.

Non est Graeca cogitandi forma γῆρας λυγρὸν ἔχΩ, sed γῆρας
ἔχει με. Itaque in ἔχειC latet:

λυγρὸν ἔχει C', αὐχμεῖς δὲ κακῶς.

Od. ω. 254.

τοιούτῳ δὲ γέροικAC ἐπεὶ λούσαιοτο φάγοι τε
εὐδέμεναι μαλακῶς· ἡ γὰρ δίκη ἐστὶ γερόντων.

Plane sensu vacuum est ἔοικας. Sententia clamat scribi oportere: τοιούτῳ δὲ γέροικEN — εὐδέμεναι μαλακῶς.

AD SCHOLIA IN ILIADEN.

A. 63. ὁ δὲ ὄνειροπόλος αὐτὸς δρᾷ ὑπὲρ ἐτέρων ὀνείρους. Lege
δρᾷ pro δρᾷ.

A. 175. καὶ παροιμία „Ζεὺς κατεῖδε χρόνιος εἰς τὰς διφθέρας.”
Senarius est antiqui poetæ:

‘Ο Ζεὺς κατεῖδε χρόνιος εἰς τὰς διφθέρας.

Etiam apud Paroemiographos ὁ male omissum est Zenob.
IV. 11. Diogen. IV. 95.

A. 225. ἀπὸ τοῦ Ἐπίφορον εἶναι εἰς τὸ λέγειν „Φεύγωμεν.”
Leg. Ἐτεπίφορον noto Grammaticorum usu. A. 340. εὐεπίφορον
γὰρ εἶναι τὸν Ἀχιλλέα εἰς τὸ ἀναιδῆ καλεῖν τὸν Ἀγαμέμνονα.
Z. 93. εὐεπίφορος δὲ ὁ ποιητὴς εἰς τὸν δώδεκα (ἀριθμόν). Z. 174. ἡ
διπλῇ ὅτι Ἐπίφορος ἐστὶ πρὸς τὸν ἑννέα ἀριθμόν. imo vero Ἐτεπίφορος.

A. 403. ὃν Βριάρεων καλέουσι θεοί: — καὶ τὰς παρὰ
θεοῖς ἐπίσταιται λέξεις. ἡ τὰ τελεώτερα θεοῖς ἀνατίθηναι. Leg. τὰ
παλαιότερα.

A. 444. ῥέξαι: σφάξαι. τὸ δὲ θῦσαι ἐπὶ τοῦ θυσιάσαι μόνως
φησί. Leg. ἐπὶ τοῦ θυμιάσαι. Scholium ad I. 219. ἡ διπλῇ
ὅτι θῦσαι οὐ σφάξαι, ὥς ὁ Τιμόθεος ὑπέλαβε καὶ Φιλόξενος
ὁμοίως τῇ ἡμετέρᾳ συνηθείᾳ, ἀλλὰ θυμιάσαι.

A. 534. commemorat τὸν Λυκούργον τὸν γράψαντα νόμον ἑπανίστασθαι τοὺς νέους τοῖς πρεσβυτέροις. Nihil esse potest a Lycurgi consilio alienius. Leg. ἑπανίστασθαι. De lege nugatur grammaticus. οὐ γὰρ πανταχοῦ νομίζεται τὸν νεώτερον τῷ πρεσβυτέρῳ καθήμενον ὑπαναστῆναι; ut loquitur Socrates in *Menon*. II. 3. 16.

B. 12. ἀπέσρῳφε δὲ τὸν λόγον. Leg. ἀπέσρῳφε, ut multis aliis locis recte est emendatum. Cf. ad Δ. 303. II. 203. 697. 787. P. 702. 705.

B. 269. ἀχρεῖτον ἐγέλασσε: — τὸ πρόσωπον τοῖς δάκρυσιν ἀμορφώσας, ὡς αἰσχροὺν ἐς μὴ καλῶν ἀπ' ὁμμάτων κλᾶον πρόσωπον καὶ δακρυρροοῦν ὄρᾱν. Sunt duo senarii ex aliquo dramate Satyrico:

ὡς αἰσχροὺν ἐς μὴ καλῶν ἀπ' ὁμμάτων
κλᾶον πρόσωπον καὶ δακρυρροοῦν ὄρᾱν.

Ad B. 333. laudatur lepidus Eupolidis versiculus:
οἶόν γε πούστ' ἢ γλῶσσα κἀνθρώπου λόγος.
κατ' Εὐπολιν, sed mendosum est γε. Scribendum:
οἶόν τι πούστ' ἢ γλῶττα κἀνθρώπου λόγος.

B. 373. ἡμύσειε: ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡ μεταφορά. — ὅθεν ἔτι ὀφθαλμὸν ἔσεσθαι τὴν Ἑλλάδα ἔφα καὶ Σικελίας τ' ἔσαν ὀφθαλμοί. Legendum: ὅθεν ἑτερόφθαλμον ἔσεσθαι τὴν Ἑλλάδα ἔφη τις. Notissimum dictum Leptinis de excidio Athenarum. Aristoteles *Rhet.* I. 93. Plutarchus *Tom.* II. pag. 803. A. ὁ εἰπὼν μὴ ποιήσητε ἑτερόφθαλμον τὴν Ἑλλάδα. Ultima sunt Pindari *Olymp.* II. 11.

Σικελίας τ' ἔσαν ὀφθαλμοί.

B. 496. παρὰ τῷ Εὐφωρίῳ.

Αὐλὶν τ' ἔσφαγον.

Lenissime Meineke tentabat: Αὐλὶν τε σφ' ἄγον. Non minus leni correctione reponas: Αὐλὶν τ' ἐς Φεῦγον, namque α et ευ in huiusmodi libris nemo oculis discernere possit.

B. 543. καὶ ὁ χρησμὸς περὶ αὐτῶν οὕτως·

ἄνδρες οἱ ναίουσιν ὕδωρ καλῆς Ἀρεθούσης.

de piscibus dictum putes. Restitue:

οἱ Πίνουσιν ὕδωρ.

cf. Scholium ad vs. 761. et Strabonem a Dindorfio laudatum pag. 449.

B. 755. ἀπορρώξ: Ἀρίσαρχος δ'εὐτόνως ὡς θυλακοτρώξ.

Dedisse videtur κυαμοτρώξ ex Aristophane:

ἄγροικος ὀργήν, κυαμοτρώξ, ἀκράχολος.

cf. ad Z. 135.

Γ. 11. ἡ διπλῇ ὅτι τινὲς γράφουσι σὺν τῷ Ν ἀμείνων. — ἄλλοι δὲ γράφουσιν ἀντὶ τοῦ νυκτὸς ἀμείνω. Ultima sensu cassa sunt. Lege: γράφουσιν ἀν'ΕΤ τοῦ Ν νυκτὸς ἀμείνω.

Γ. 156. τρίγωνον δὲ ἐπίγραμμα πρῶτος Ὅμηρος γέγραφε τὸ „οὐ νέμεσις Τρῶας” ἀφ' οἴου γὰρ εἴχου τῶν τριῶν ἀρξώμεθα ἀδιάφορον. Lege: ἀφ' ὅτου γὰρ ἌΝ εἴχου τῶν τριῶν ἀρξώμεθα.

Γ. 368. (ἡ διπλῇ) ὅτι σαφῶς τὸ „οὐδ' ἐβαλόν μιν” [σημαίνει] ἀντὶ τοῦ οὐδὲ ἐπάταξα αὐτόν. Expunge importunum σημαίνει.

Η. 220. μετὰ δὲ ζήτησιν βίου εἰς Κύμην μετοικιζόμενος, ad victum quaerendum Graece dicitur ΚΑΤΑ ζήτησιν βίου.

Η. 445. Ἑλληνικὸς ὢν θεὸς δοκεῖ ἀπαθῶς τῶν Ἑλλήνων κατηγορεῖν. Sensu vacuum est ἀπαθῶς. Legendum: ἀΜαθῶς.

Κ. 274. Ζῳῖλος δὲ κληθεὶς Ὅμηρομάσις γένει μὲν ἦν Ἀμφιπολίτης, τοῦ δὲ Ἰσοκρατικοῦ διδάσκαλος. Scriptum erat διδασκᾶ et legendum διδασκαλείου, ex schola Isocratea.

Κ. 398. ταῦτα δὲ Ἀριστόνικος περὶ τῆς γραφῆς ταύτης φησὶ διπλὴν βάλλων τῷ εἴχῳ. Nihil est διπλὴν βάλλων. Legendum διπλὴν ΠΡΟCβάλλων τῷ εἴχῳ. id est addens, arponens.

Λ. 161. νοῦν CΤΝέθηκε τοῖς ἵπποις. Leg. ἘΝέθηκε. Νοῦν ἐντιθέναι saepe legitur ut apud Pherecratem:

νῦν δ' ἄρτι μοι τὸ γῆρας ἐντίθῃσι νοῦν.

Demosthenes pag. 398. 2. μάλιστα μὲν καὶ τούτοις βελτίω τινὰ νοῦν — ἐνθείητε.

γ' et γ' (γίνεται et γράφεται) confusa.

Λ. 624. ἐπεὶ δὲ ἐνδειαν ἐπίπτωσις νόσων γραφή. H. 455. κατὰ τὸν Θαλῆν ὕδατι ὀχεῖται ἡ γῆ, ὅθεν καὶ χάσματα γράφεται. Od. ν. 79. τοῦτο δὲ γράφεται ἵνα μὴ ὀρῶσι τὴν ἐνέργειαν τῶν νεῶν οἱ ἐμπλέοντες. Od. ξ. 485. παρὰ τὸ ἙΠΟΣ γράφεται σύνθετον τὸ ἀμεπής, εἴτα ἐκ τούτου γράφεται μεσότητος ἐπίρρημα ἀμεπῶς. Perspicuum est ubique γίνεται emendari oportere.

Λ. 634. ὁκτὼ δὲ ἦσαν αἱ πελειάδες δύο καθ' ἕκασον ἰούσα. Pro ἰούσα legendum οὗς.

N. 71. Ἴλιον αἰπὺ ἔλοιεν: duo in A scholia sunt: ἡ διπλῇ ὅτι νῦν μόνως οὐδετέρως εἴρηται Ἴλιον. et: Ἀρίσταρχος Ἴλιον ἐκπέρσωσιν. Fieri non potest ut haec sit Aristarchi lectio. Aristarchus et aliis argumentis locum spurium esse docuit apud Didymum ad vs. 56. et hoc: ἀσύνηθες δὲ καὶ οὐδετέρως τὸ Ἴλιον νῦν ῥηθέν „Ἴλιον αἰπὺ ἔλοιεν.” PANTOTE γὰρ θηλυκῶς λέγει. et passim in Aristonici σημείοις legitur: ἡ διπλῇ ὅτι θηλυκῶς τὴν Ἴλιον. Confusa sunt duo nomina quae assolent et corrigendum: ἈριστοΦΑΝΗC Ἴλιον ἐκπέρσωσιν.

N. 71. annotatur ex Herodiano: ὅτι ὁ ποιητὴς οὐΔΕ ὑποκοριστικοῖς χρῆται ἐδηλώσαμεν ἐν τῇ Α. Legendum: οὐδέποτε ὑποκοριστικοῖς χρῆται.

N. 130. προθέλυμνα τὰ ἐπαλλήλους κλάδους ἔχοντα δένδρα διὰ τὸ θηλυμανεῖν. Scribe καθυλομανεῖν.

N. 153. εἰ ἔτεόν: ἐπεὶ ἔτεῶς. ὁ ΕΙ συναπτικὸς ἀντὶ τοῦ ἙΠΕΙ. — Εὐρύπιδης.

οὐκουν εἴπερ εἴργασαι τάδε.

supplendum:

οὐκουν (δικαίως) εἴπερ εἴργασαι τάδε;

hinc iocatur Aristophanes *Nub.* 692.

οὐκουν δικαίως, ἥτις οὐ σρατεύεται;

N. 424. Ἰδομενεύς: τινὲς περισπῶσιν. οἱ δὲ μένευς ἀντὶ τοῦ μένους. Lege: τινὲς περισπῶσιν Ἰδομενεῦς ἀντὶ τοῦ Ἰδομενέος.

N. 685. Ἰάονες ἐλκεχίτωνες: — Φησὶν Ἀνδροτίων ὅτι ἐήλην ἔξησαν — διορίσαντες οὕτως·

τάδ' οὐχὶ Πελοπόννασος, ἀλλ' Ἰάονες.

ἐκ δὲ τοῦ ἐτέρου μέρους οὕτως·

τάδ' ἐστὶ Πελοπόννασος, οὐκ Ἰάονες.

sic haec constituenda et scribenda sunt.

Ξ. 169. θύρας ἐπέθηκε Φαιινάς: ἡ διπλὴ περιεσιγμένη ὅτι Ζηνόδοτος γράφει „θύρας ἐπιθεῖσα Φαιινάς.” ἵνα συναφῆς ὁ λόγος γένηται. ὁ δὲ Ὅμηρος ἄλλας (καὶ ἄλλας add.) ἀρχὰς λαμβάνει, ἵνα μὴ ἀσαφὴς ἡ περίοδος γένηται ἥτοι ὑπεροπερίοδος. Absurdum est ὑπεροπερίοδος. Lege ΜΑΚροπερίοδος, ut supra ad N. 172. Ὅμηρος διακόπτει τὰς Φράσεις ἵνα μὴ μακροπερίοδος γένηται.

Ξ. 200. (pag. 392. A. 33. Bekk.) ὡς παρ' Ἡσιόδῳ ἐν γυναικῶν καταλόγῳ ἐπὶ τῆς Ἀγῆνορος παιδὸς Δημοδόκης „τὴν πλεῖσοι ἐπιχθονίων ἀνθρώπων ἐμνήσευν καὶ πολλὰ καὶ ἀγλαὰ δῶρα ὀνόμηναν Ἰφθίμοι βασιλῆες ἀπειρέσιον κατὰ εἶδος. Scribendum: ἐπὶ τῆς Ἀγῆνορος παιδὸς Δημοδόκης·

(Δημοδόκη), τὴν πλεῖσοι ἐπιχθονίων ἀνθρώπων
μνήσευν καὶ πολλὰ καὶ ἀγλαὰ δῶρ' ὀνόμηναν
Ἰφθίμοι βασιλῆες ἀπειρέσιον κατὰ εἶδος.

Ξ. 229. τοῦτο τὸ ὄρος (ὁ Ἄθως) σάδια τριακόσια Λήμνου ἀπέχον σκιάζει αὐτήν. καὶ ἡ παροιμία·

Ἄθως σκιάζει ὦτα Λημνίας Ἰβόδας.

scrib. σκιάζει Νῶτα.

Ξ. 276. Λήθης γενεαλογοῦσι τὰς Χάριτας. καὶ ὁ Κωμικός·

ἄμα τετέλεσαι καὶ τέθνηκεν ἡ χάρις.

Notus est locus Menandri:

ἄμ' ἠλέηται καὶ τέθνηκεν ἡ χάρις,
ἦν δεόμενος τότε' ἀθάνατον ἔξειν ἔφη.

Ξ. 361. εἰ δὲ ἔως κίου Λῆμνον ὑπέστρεψεν ἂν ἐκεῖ. Legendum: εἰ δὲ ὅκει Λῆμνον. si Lemni habitasset, illuc reversus esset.

Ο. 41. οὐ γὰρ διὰ τὴν αὐτῆς βούλησιν ὁ Ποσειδῶν τοῖς Ἑλλήσι βοηθεῖ, αὐτὴ μέντοι συνεργεῖ ΚΑΙ κοιμήσασα τὸν Δία. Lehrsius καὶ expunxit, sed κοιμήσασα poëtarum est. Lege κατακοιμήσασα.

Ο. 708.

οὐδ' ἄρα τοί γε

τόξων αἰκᾶς ἀμφὶς μένον οὐδὲ τ' ἀκόντων.
 ἀλλ' οἷγ' ἐγγύθεν ἰσάμενοι ἓνα θυμὸν ἔχοντες
 ὀξέσι δὴ πελέκεσσι καὶ ἀξίνησι μάχοντο
 καὶ ξίφεσιν μεγάλοισι καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγυίοισιν.
 πολλὰ δὲ φάσγανα καλὰ μελάνδετα κωπήεντα
 ἄλλα μὲν ἐκ χειρῶν χαμάδις πέσον, ἄλλα δ' ἀπ' ὤμων
 ἀνδρῶν μαρναμένων.

ad haec in A duo scholia leguntur uno tenore continuata:

καὶ ξίφεσιν μεγάλοισι: ἀθετεῖται ὅτι εὐτελής ὁ εἰςχος καὶ (ἡ) ἰδιότης τῆς μάχης οὐ σώζεται. ξίφεσι μὲν γὰρ καὶ ἔγχεσι πάντοτε μάχονται, νῦν δὲ πελέκεσι καὶ ἀξίναϊς. ὁ δὲ Διονύσιος· „πῶς οὖν ἐπιφέρει

πολλὰ δὲ φάσγανα

ἄλλα μὲν ἐκ χειρῶν χαμάδις πέσον.

εἰ μὴ εἶχον ξίφη;”

πολλὰ δὲ φάσγανα καλὰ: ὅτι οὐ χρωμένων τοῖς ξίφεσι πρὸς μάχην χαμάδις ἐπιπτον, ἀλλὰ τῶν ὤμων κοπτομένων τοῖς πελέκεσι καὶ τῶν καρπῶν σὺν τοῖς ξίφεσιν. Difficultates huius loci simul apparebunt et tollentur si altero lemmate expuncto omnia uno tenore continuaveris. Dionysius ἀπορεῖ· „πῶς οὖν ἐπιφέρει κτέ. solvit quaestionem nescio quis dicendo: ὅτι οὐ χρωμένων τοῖς ξίφεσι πρὸς μάχην χαμάδις ἐπιπτον κτέ.

Π. 41. διπλῇ ὅτι τὸ ἴσκοντες ἀνάλογόν ἐστι τῷ κατὰ διαίρεσιν ἐἴσκοντες ὁμοιοῦντες. — ἡ δὲ ἀναφορὰ πρὸς τοὺς ἈΠεκδεξαμένους τό·

ἴσκει ψεύδεα πολλὰ λέγων ἐτύμοισιν ὁμοῖα.

τὸ γὰρ ἴσκειν ὑπολαμβάνουσι κεῖσθαι ἀντὶ τοῦ ἔλεγεν, οὐκ ὁρθῶς. Legendum πρὸς τοὺς ΠΑΡεκδεξαμένους, id est qui perperam acceperunt, male intellexerunt. cf. Π. 822.

Π. 44 ex Herodiano: ἀκμήτες ὡς ἀδμήτες. — λεμοτμής, ἀβλής, προβλής. Pro λεμοτμής Dindorfius Bekkeri φλεβοτμής reposuit. Verum est ΛΑΙμοτμής.

Π. 59. μετανάσην: ἐν τῇ Μασσαλιωτικῇ καὶ τῇ Ῥιανοῦ μετανασΕΙΝ καὶ ἀκούουσι τὴν Βρισηίδα. Legendum: μετανάσΙΝ. Manifesto errore legitur in BL. ὁ μὲν Ἀρίσταρχος γράφει μετανάσην καὶ πρὸς τὴν Βρισηίδα ἀκούει. Aristarchus in Aristonici annotatione ostendit Homericam esse compositionem ἀφαιρεῖσθαι τινά τι et sic dixisse poetam: τὴν ἐκ χειρῶν ἔλετο (id est τὴν ἀφείλετο) ὥσει τιν' ἀτίμητον μετανάσην. Rectissime.

Π. 233. Εὐριπίδης „Θεσπρωτὸν οὐ δασσάμενας Δωδώνης βάθρα.” scrib.

Θεσπρωτὸν οὐδας σεμνὰ Δωδώνης βάθρα.

P. 197. ὁ δ' ἄρα γῶ παιδὶ ὅπασσεν γηράς. Ostendunt grammatici γηράς esse aoristum: γηράς ἀποκοπὴ τοῦ γηράσας, ὡς τὸ ὑποφθάς ἀντὶ τοῦ ὑποφθάσας καὶ ἐπιπλώς. Nugatoria est ἀποκοπή. Verbum γηράσκω habebat aoristum ἐγήραν, ut ἀποδιδράσκω ἀπέδραν, et γηράς est apud Homerum et Hesiodum γέρων γενόμενος, εἰς γῆρας ἐλθών.

Addit Victorianus novum ἀποκοπῆς exemplum: καὶ κ' ὦρινα βροντᾶς ἀντὶ τοῦ βροντήσας. Lege: καὶ Κόριννα βροντᾶς.

Σ. 570.

ὃν δὴ σοὶ βροτοὶ εἰσιν ΘΙΔΑΙ καὶ κιθαρισαί.

legendum:

ὃν δὴ Ὅσοι βροτοὶ εἰσιν ἈΟΙΔΟΙ καὶ κιθαρισαί.

Τ. 404. Ἀπλεὺς ἐν Μιλήτῳ ἱερὸν Ποσειδῶνος Ἐλικωνίου ἰδρύσατο. Leg. ΝΗλεύς.

Χ. 127. ληρώδεΙC ἀρχαιολογίας διηγείσθαι, scribendum una litera minus ληρώδεC.

Χ. 354. τοὺς γὰρ μάρτυρας Ἀττικοὶ δέουσας φασίν. Leg. Ἀττικοὶ ἰδίότεις φασίν. Eustathius pag. 1158. 24. ὅτι δὲ

ἰδύους καὶ Δράκων καὶ Σόλων τοὺς μάρτυράς Φασιν Αἴλιος Διονύσιος ἰσορεΐ, unde Photius Ἰδύους: τοὺς μάρτυρας. οὕτω Σόλων. Aristophanes noto loco ἐν τοῖς Δαιταλεῦσιν·

ὁ μὲν οὖν σός, ἐμὸς δ' οὗτος ἀδελφὸς Φρασάτω τί καλοῦσιν ἰδύους.

Ψ. 102. ὀλοφυδνόν: ὁ μετὰ τιλμοῦ τῶν τριχῶν οἶκτος. ὄλοψας δὲ αἶηφι. Sunt haec verba Callimachi *Hymn. in Dianam* 76

ὄλοψας δὲ βίηφι.

Ψ. 579. ἔδειξεν ὅτι τῷ εἰς ὄρκον παρακελευομένῳ οὐκ ἔστιν ὁ ἀνταίρων. Legendum: τῷ εἰς ὄρκον ΠΡΟΚΑΛΟΤμένῳ οὐκ ἔστιν ὁ ἀντῆρων.

Ψ. 721. τοῦτο δὲ μὴ νοήσαντες μετέγραψαν. Lege, ut solet Aristarchus, μὴ νοήσαντές (τινες) μετέγραψαν.

Ω. 343. ὁ γὰρ λόγος καλεῖ τε καὶ ἀναπτεροῖ. Lege κΗλεῖ.

C. G. COBET.

SCHOLIUM PLATONIS.

Hesychius Πνύξ: τόπος Ἀθήνησιν ἐν ᾧ αἱ ἐκκλησίαι ἤγοντο ΠΑΛΑΙ μὲν πᾶσαι, ΝΤΝΙ δὲ ἅπαξ ἔταν (τὸν) στρατηγὸν χειροτονῶσιν. Descripsit haec Scholiasta ad Platonis *Critiam* pag. 112. Α. in hunc modum: Πνύξ τόπος Ἀθήνησιν ἐν ᾧ ἐκκλησίαι ἐγίνοντο πάλαι μὲν πᾶσαι, ΤΤΕΡΟΝ δὲ ἅπαξ ἔταν τὸν στρατηγὸν χειροτονῶσιν. Priora sunt Didymi aut antiquioris alicuius scripta quo tempore erat aliqua Atheniensium respublica et unus quotannis στρατηγός creabatur qui rem frumentariam curaret. Descripta sunt multis annis post quum haec quoque olim sublata essent. Non cogitavit magister se orationem soloecam fecisse: recte habet γίγνεται ἐκκλησία νυνὶ ἔταν τὸν στρατηγὸν χειροτονῶσι. sed vitiose dicitur ἐγίγνετο ἐκκλησία ὕστερον ἔταν pro ἔτε τὸν στρατηγὸν ἐχειροτόνου.

C. G. C.

MENANDRI FRAGMENTA INEDITA.

Plus quam triginta et quinque anni sunt ex quo cum CONSTANTINO TISCHENDORF amicitiam et familiaritatem suavissimam contraxi Parisiis primum, deinde in Italia, ubi tertius nobis accessit sodalis dilectissimus CAROLUS BADHAM. Ego et BADHAM diu in Italia mansimus, TISCHENDORF interea Syriam, Palaestynam, Aegyptum peragravit. Ex hoc itinere ad me misit *φιλίας μνημεῖον* munusculum, ex perantiquo Codice descripta verba incerti Graeci poëtae. In qua tandem Bibliotheca et in quo libro haec invenerit non fecit me certiore. In fronte schidulae ipsius manu scriptae, qua fragmenta haec continentur, inscriptum est:

Fragmenta duo Codicis antiquissimi

IV. ut videtur saeculi.

Posteaquam Tischendorf, qui numquam de his fragmentis in lucem edendis cogitasse videtur, excessit e vita, ipse id facere decrevi et ostendere Menandrea haec esse ex duabus Comoediis sumpta, quarum altera quae fuerit incertum est, alteram esse τὸν Δεισιδαίμονα mox demonstrabo postquam Tischendorffii apographum quam fidelissime primum descripsero.

I.

ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΟΙΝΟΝ ΑΤΤΟΤΟΤΤΕΚΠΑΗΤ....
ΕΓΩ ΓΕΤΠΕΡ ΤΟΤΜΕΘΥΣΚΕΘΟΤΛΕΓΩ

- ΑΠΙΣΤΙΑΓΑΡΕΘΟΟΜΟΙΟΝΤΟΤΤΟΓΕ
ΕΙΚΑΙΒΙΑΖΕΤΑΙΚΟΤΤΑΗΝΤΙΣΤΟΤΣΒΟ
5. ΩΝΟΤΜΕΝΟCΠΝΕΙΝΕΑΤΤΟΝΤΟΤΤΕ
ΠΡΟCΕΜΕΝΟΝΟΤΤΟCΕΜΠΕCΩΝΔΙΑC
ΤΟΝΕΡΩΤΑΤΙΔΕΜΟΙΤΟΤΤΟΠΑΛΙΝΟΙΜΩ
ΠΡΟΙΚΑΔΕΛΑΒΟΝΤΑΛΑΝΤΑΤΕΤΤΑΡΑΡΓΤ
. ΤΤΗCΓΤΝΑΙΚΟCΝΕΝΟΜΙΧΑΤΤΟΝΟΙΚΕ
10. ΑΠΟΚΟΙΤΟCΕCΤΙΠΟΡΝΟΒΟCΚΩΔΩΔΕΚ
ΤΗCΗΜΕΡΑCΔΡΑΧΜΑCΔΙΔΩCΙΑΩΔΕΚΑ
..... ΤΑΚ... ΒΩCΟΤΤΟCΙΤΑΠΡΑΓΜΑΤΑ
..... CΔΙΑ . ΡΟΦΗΝΑΝΔΡΙΚΑΠΡΟCΗΜΕΡ
..... ΕΛ... ΙCΤΑΙΔΤΟΒΟΛΟΤCΤΗCΗΜΕΡΑC
15. ΝΤ... ΓΩΠΕΙΝΩΝΤΗΠΤΙ..... ΠΟΤΕ
.... C... ΠΡΟCΜΕΝΕΙΧΑΙΡΩ....
.... ΓΑΤΚΤΤΑΤΕΟΤΗC..... ΤΗΡ
.... ΟΝΩCΑΘΛΙΟCΤΙC.....
19. ΤΡΙCΚΑΚΟΔ.....

Π.

20. ΠΩCΕΙCΙΝΟΙΠΤΡΟ.....
ΤΙΔΕCΟΙΜΕΛΕΙΤΟΤΤΟΟΤΘΕΝ
ΕΙCΤΗΝΑΛΗΘΕΙΑΝΚΑΤΑΧΡΗC
ΑΝΤΕΙΜΙΟCΔΑΚΕΤΩCΕ΄ΠΕΡΕ
ΠΕΝΗΤΟCΑΙCΘΟΤCΑΤΤΟΝΟΝΤΑ
25. ΑΝΘΡΩΠΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟΝΔΕΚΑ
ΙΝΑΜΗΕΠΙΘΤΜΗCΤΩΝ΄ΠΕΡ
ΟΤΑΝΔΑΓΡΤΠΝΕΙΝΕΙΠΗΙCΤΙCΕ
ΤΗΝΑΙΤΙΑΝΓΝΩCΗΠΕΡΙΠΑΤΕΙC
ΕΙCΗΛΘΕCΕΤΘΤCΑΝΚΟΠΙΑCΗ
30. ΜΑΛΑΚΩCΕΛΟΤCΩΠΑΛΙΝΑΝΑC
ΠΡΟCΗΔΟΝΗΝΤΠΝΟCΑΤΤΟCΟΒ
ΤΟΠΕΡΑCΚΑΚΟΝΕΧΕΙCΟΤΔΕΝΗ
ΕCΤΙΗΝΔΙΗΛΘΕCΦΟΡΤΙΚΩΤΕΡ
ΕΠΕΡΧΕΤΑΙΜΟΙΤΡΟΦΙΜΕCΤΓΓΝ
35. ΤΟΔΗΛΕΓΟΜΕΝΟΝΟΤΚΕΧΕΙCΟΝ
ΤΠΟΤΩΝΑΓΑΘΩΝΕΤΙCΘΙΜΗ
ΙΚΟΙΤΑΛΗΘΗΛΕΓΩΝΗΤΟΤCΘΕ

ΤΟΤΤΕCΤΙΤΑΡΩCΤΗΜΑΚΑΙΜΗ
ΑΤΟΠΩCΕΜΑΤΤΟΤΚΑΙΒΑΡΕΩC

40. ΝΙΚΟΝΕCΤΙΤΟΑΝΟΗΤΟ

.... ΝΠΑΝΤΓΑΡΤΑΤΤΕΙΔΕΛ

.... ΠΑΡΑΙΝΕΙCΟΤΗΠΑ

.... ΝΤΙΚΑΚΟΝΑΛΗΘΕC

44. ΝΑΛΗΘΕCΦΑΡΜΑ

Tischendorf annotat vs. 2. diserte omisso C scriptum esse ΜΕΘΤCΚΕΘ.

vs. 9. pro *νενομιχαυτον* apostrophen et spiritum „*posterius addita*” sic *νενομιχ’ αὐτον*.

vs. 37. ΙΚΟΙΤΑΛΗΘΗ admonet OI non esse plane certum.

Ante omnia ostendam quo indicio deprehenderim alterum fragmentum esse Menandri *ἐκ τοῦ Δεισιδαίμονος*, deinde non-nullos versiculos emendatiores et integriores dabo, reliqua philologorum ingenio et acumini corrigenda et redintegranda relinquens.

Tres ultimos secundi fragmenti versiculos sic legendos et sup-
plendos esse censeo:

Α. τί δέ μοι ΠΑΡΑΙΝΕΙC; Β. ὦ, ΤΙ ΠΑΡΑΙΝῶ; τοῦτ’ ἐρῶ.

εἰ μὲΝ ΤΙ ΚΑΚΟΝ ἈΛΗΘΕC εἶχες, Φειδία,

ζητεῖΝ ἈΛΗΘΕC ΦΑΡΜΑΚΟΝ τούτου σ’ ἔδει.

νῦν δ’ οὐκ ἔχεις.

Ne dubites quin certa sit haec loci redintegratio, compara Menandri fragmentum a Clemente Alexandrino servatum *Strom.*

VII. pag. 884. Pott. apud Meinek. *Fragm. Comic.* IV. pag. 100.

Εἰ μὲν τι κακὸν ἀληθές εἶχες, Φειδία,

ζητεῖν ἀληθές φάρμακον τούτου σ’ ἔδει.

νῦν δ’ οὐκ ἔχεις. κενὸν ἄρα καὶ τὸ φάρμακον

πρὸς τὸ κενόν. οἰήθητι δ’ ὠφελεῖν τί σε.

περιμαξάτωσάν σ’ αἱ γυναῖκες ἐν κύκλῳ,

καὶ περιθεωσάτωσαν· ἀπὸ κρουῶν τριῶν

ὑδατι περίρραν’ ἐμβαλὼν ἄλας, φακούς.

Esse haec *ἐκ τοῦ Δεισιδαίμονος* et argumentum loci declarat et Clementis testimonium pag. 842. Pott.

Hunc ipsum locum in fragmentorum fine subesse perspicuum est nec verbis indiget.

Initium primi fragmenti in hunc fere modum constituendum esse arbitror:

(ὅτι μὲν τοσοῦτον ἐκπέπωκ' ἄνευ κακοῦ)
 ἄνθρωπος οἶνον αὐτὸ τοῦτ' ἐκπλήττομαι
 ἐγὼ· περὶ δὲ τοῦ μὴ μεθύσκεσθ' οὐ λέγω.
 ἀπιστία γάρ ἐσθ' ὁμοιον τοῦτό γε.

et vs. 4.

εἰ καὶ βιάζεται κοτύλην τις τοὺς βό(ας)
 ὠνούμενος πίνειν ἑαυτόν.

Veteres τοὺς βοῦς dicebant, sed multa huiusmodi in Menandro οἱ ἀττικισταὶ reprehenderunt. Quid autem aliud latere potest in ΤΟΥΤΟ ** ΩΝΟΤΜΕΝΟC?

In iis quae sequuntur nihil aliud suppleri potest quam:

τοῦτ' ἐ(γὼ) προσέμενον.

sed obscura res est et micamus in tenebris.

vs. 6. lege:

οὗτος ἐμπεσὼν διασ(κεδᾶ)

τὸν ἔρωτα. B. τί δέ μοι τοῦτο; πάλιν οἰμῶ(ξομαι).

A. προῖκα δὲ λαβὼν τάλαντα τέτταρ' ἀργύ(ρου)

(οὐ) τῆς γυναικὸς νερόμιχ' αὐτὸν οἰκέ(την),

ἀπόκοιτός ἐστι, πορνοβοσκῷ δώδεκ(α)

τῆς ἡμέρας δραχμὰς δίδωσι. B. δώδεκα.

(ἐπί(α)τ' ἀκ(ρι)βῶς οὐτοσὶ τὰ πράγματα.

* (εἰ)ς δια(τ)ροφὴν ἀνδρὶ καὶ πρὸς ἡμέρ * *

* * (λ)ελ(όγ)ισται δὲ ὁβολοὺς τῆς ἡμέρας.

Vs. 10. ἀπόκοιτός ἐστι, πορνοβοσκῷ δώδεκα τῆς ἡμέρας δραχμὰς δίδωσιν. Eodem sensu de infideli marito ἀπόκοιτος apud Lucianum legitur, veluti in *Dial. Deor.* 10. 2. de Saturno: οὐδ' ἀπόκοιτος ἐκείνος παρὰ τῆς 'Ρέας ἦν. Sumsit a Menandro.

Vs. 20. legendum:

πῶς εἰσὶν οἱ πυρο(ὶ) παρ' ἡμῖν ὄνιοι);

B. τί δὲ σοὶ μέλει τοῦτ'; Α. οὐδέν. (ἀλλὰ βούλομαι)
εἰς τὴν ἀλήθειαν καταχρῆσθαι τῷ λόγῳ).
ἂν τίμιος, δακέτω σ' ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ σφῶδρα)
πένητος. αἰσθοῦ σαυτὸν ὄντα, (Φειδία),
ἄνθρωπον· ἄνθρωπον δὲ κα(λὸν τε καὶ ἀγαθόν)
ἵνα μὴ ῥιθυμῆς τῶν ὑπὲρ (σαυτὸν πάνυ).
ὅταν δ' ἀγρυπνεῖν εἴπῃς * *
τὴν αἰτίαν γνώσει· περιπατεῖς (ἡδέως),
εἰσῆλθες εὐθύς ἂν κοπιάσῃς (τὰ σκέλη).
μαλακῶς ἐλούσω. πάλιν * *

et vs. 32.

τὸ πέρας κακὸν ἔχεις οὐδέν. * *
* * διήλθες· φορτικώτερον δέ τι)
ἐπέρχεται μοι, τρόφιμε, συγγνώμην δ' ἔχει).
τὸ δὴ λεγόμενον οὐκ ἔχεις ΟΝ * *
ὑπὸ τῶν ἀγαθῶν, εὖ ἴσθι. *
* * τάληθῇ λέγω, νῆ τοὺς θεοὺς.
τοῦτ' ἔστι τᾶρρώσημα. Α. καὶ μή(ν, ὦγαθέ),
ἀτόπως ἐμαυτοῦ καὶ βαρέως (ἔχω πάνυ).

B. (Φιλό)νικόν ἐστι τάνόητο(ν).

et vs. 42, ut diximus:

A. (τί δέ μοι) παραινεῖς; B. ὅ, τι παρ(αινῶ; τοῦτ' ἐρῶ).
(εἰ μέ)ν τι κακὸν ἀληθές (εἶχες; Φειδία),
(ζητεῖ)ν ἀληθές φάρμα(κον τοῦτου σ' ἔδει).
(νῦν δ' οὐκ ἔχεις). κτῆ.

Quod restitui vs. 20.

πῶς εἰσιν οἱ πυροὶ παρ' ἡμῖν ὄνιοι;
manifestum est ὄνιοι requiri. Nota haec est locutio Attica.
Aristophanes *Acharn.* 758.

πῶς ὁ σῖτος ὄνιος;

et *Equitt.* 480.

πῶς οὖν ὁ τυρὸς ἐν Βοιωτοῖς ὄνιος;
unde restituius apud Lucianum in *Icaromenippo* cap. 24. ἀνέ-
κρινέ με - πῶς νῦν ὁ πυρὸς ἐσιν ὄνιος. in *Var. Lectt.* pag. 108.

Sermones de annona hominum pauperculorum crebri et sunt
et fuerunt. Theophrasti *ἀδολεσχής* cap. III. λέγει ὡς ἄξιοι
γεγόνασιν οἱ πυροὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ. Terentius *Andria* IV. 4. 7.

ταυτ ἀννονα καταστ.

Menander dixisse videtur:

ἔπειθ' ὁ πυρὸς τίμιος.

ut Pherecrates apud Suid. v. *ἄξιος*.

ὁ δ' ἐς' ἐφ' οὗ ποτ' ἦν ὁ πυρὸς ἄξιος.

Promiscue dicitur in ea re ὁ πυρὸς et οἱ πυροί.

Sitne παρ' ἡμῶν an aliud quid supplendum quis pro certo dixerit?

Vs. 23.

ἂν τίμιος δακέτω σε,

ut apud Aristophanem in *Veσπίῃ* 253:

οὐ γὰρ δάκνει σ' ὅταν δέῃ τίμιον πρίσθαι.

Vs. 29.

εἰσῆλθες εὐθύς ἂν κοπιάσῃς τὰ σκέλη.

ut Alexis apud Diogenem Laërtium III. 26.

εἰς καιρὸν ἤκεις, ὥς ἔγωγ' ἀπορουμένη

ἄνω κάτω τε περιπατοῦς' ὥσπερ Πλάτων

σοφὸν οὐδὲν εὔρηκ' ἀλλὰ κοπιῶ τὰ σκέλη.

Vs. 30. *μαλακῶς ἐλούσω*, ut Theophrastus *Charact.* II. ὡς *μαλακῶς ἐσθίεις*.

Vs. 32.

τὸ πέρας κακὸν ἔχεις οὐδέν.

Alexis apud Athenaeum pag. 558. E. in mulieres sic invenitur:

ὣν οὐκ ἐχρῆν ἄρχουσιν, ὧν δ' ἄρχειν ἐχρῆν

ἀμελοῦσιν, ἐπιорκοῦσιν, οὐδὲ ἐν κακὸν

ἔχουσι καὶ κάμνειν λέγουσ' ἐκάστοτε.

et Antiphanes Athenaei pag. 123. B.

ἐν χύτρᾳ δέ μοι

ὅπως ὕδαρ ἔψοντα μηδέν' ὀψομαι.

οὐ γὰρ κακὸν ἔχω μηδ' ἔχοιμι.

Perspicuum est κακὸν τι ἔχειν idem esse quod κάμνειν, νοσεῖν, ἀσθeneῖν, ἀρρωσεῖν. Hinc paedagogus senex negat alumnus suum (τὸν τρέφειμον) aegrotare: κακὸν ἔχεις οὐδέν, inquit, et: εἰ

μέν τι κακὸν εἶχες ζητεῖν Φάρμακον ἔδει. νῦν δ' οὐκ ἔχεις. Non corporis sed animi et mentis hanc aegritudinem esse affirmat: τοῦτ' ἐστὶ τὰρρώσημα, inquit. hic morbus est quo tu laboras.

Ad hanc lucem quis punctum temporis dubitare potest quin ex hac ipsa fabula et eadem fabulae parte (nempe ex principio) sumti sint dulcissimi Menandri versiculi, quos servavit Plutarchus in *Consolatione Apollonii* pag. 103. D.

Εἰ γὰρ ἐγένου σύ, τρόφιμε, τῶν πάντων μόνος,
 ὅτ' ἔτικπεν ἡ μήτηρ σ', ἐφ' ᾧ τε διατελεῖν
 πράττων ἃ βούλει καὶ διευτυχεῖν αἰεί,
 καὶ τοῦτο τῶν θεῶν τις ὁμολόγησέ σοι,
 ὀρθῶς ἀγανακτεῖς. ἔστι γὰρ σ' ἐψευσμένους
 ἄτοπὸν τε πεποίηκ'. εἰ δ' ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς νόμοις,
 ἐφ' οἷσπερ ἡμεῖς ἔσπασας τὸν αἶρα
 τὸν κοινόν, ἵνα σοι καὶ τραγικώτερον λαλῶ,
 οἰσέον ἄμεινον ταῦτα καὶ λογισέον.
 τὸ δὲ κεφάλαιον τῶν λόγων ἄνθρωπος εἶ,
 οὐ μεταβολὴν θάττον πρὸς ὕψος καὶ πάλιν
 ταπεινότητα ζῶον οὐδὲν λαμβάνει.
 καὶ μάλα δικαίως· ἀσθενέστατον γὰρ ὃν
 φύσει μεγίστοις οἰκονομεῖται πράγμασιν,
 ὅταν πέσῃ δὲ πλεῖστα συντρίβει καλᾶ.
 σύ δ' οὐθ' ὑπερβάλλοντα, τρόφιμ', ἀπώλεσας
 ἀγαθὰ, τὰ νυνὶ τ' ἔστι μέτριά σοι κακά.
 ὥς' ἀνὰ μέσον που καὶ τὸ λυποῦν δεῖ φέρειν.

Eadem res, ut vides, inter eosdem agitur. Paedagogus senex alumnum suum, τὸν τρόφιμον, herilem filium a se educatum, animi pendentem consolatur et aegrum animum blando alloquio et prudenti consilio recreat. Alumnus, ὁ Φειδίας, morbo se vexari queritur:

ἀτόπως ἐμαυτοῦ καὶ βαρέως ἔχω.

somnum se capere posse negat (ὅταν δ' ἀγρυπνεῖν εἴπῃς). Bonus senex corporis hunc morbum esse negat sed animum aegrotare. Quam vellem me lacunam explere posse, quae est in vs. 35.

Φορτικώτερον δὲ τι

ἐπέρχεται μοι, τρόφιμε, συγγνώμην δ' ἔχει.

τὸ δὲ λεγόμενον οὐκ ἔχεις ON ***

ὑπὸ τῶν ἀγαθῶν, εὖ ἴσθι.

in quibus ON non satis certum esse annotavit Tischendorf. Sed nihil ullo modo expiscari potui, neque quo proverbio (τὸ δὴ λεγόμενον) usus sit scio, neque quo uti potuerit excogito. Ita-
que haec aliis indaganda relinquo.

Vs. 39.

ἀτόπως ἑμαυτοῦ καὶ βαρέως ἔχω.

eodem modo dictum est quo Philemon dixit apud Athenaeum pag. 569. D.

*οὐκ εὖ σεαυτοῦ τυγχάνεις ἔχων· ἔχεις
(ἔσυκώτως) πως· ἢ θύρα 'ς' ἀνεφγμένη.
εἰς ὀβολός, εἰσπήδησον.*

Quod est in Menandri fragmento

ἀπὸ κρουνῶν τριῶν ὕδατι περιβρῆναι.

fortasse lucem afferre poterit obscuro et paene conclamato loco Theophrasti charact. XVI. ὁ δὲ δεισιδαίμων τοιοῦτός τις οἷος ἐπιχρωρῆν ἀπονιψάμενος τὰς χεῖρας — περιπατεῖν. Diserte sic ἐπιχρωρῆν in Palatino scriptum esse vidi sine sensu. Quid si dederit ἀπὸ κρουνῶν τριῶν ἀπονιψάμενος τὰς χεῖρας.

P. S. εὔρηκα, εὔρηκα, quod dudum frustra quaesiveram, quid tandem lateret in verbis:

Φορτικώτερον δέ τι

ἐπέρχεται μοι, τρόφιμε, συγγνώμην δ' ἔχε.

*τὸ δὴ λεγόμενον οὐκ ἔχεις ON ****

ὑπὸ τῶν ἀγαθῶν, εὖ ἴσθι.

Legebam forte Antonini τῶν εἰς ἑαυτὸν libr. V. cap. 12. ὅποιά τινά ἐσι τὰ τοῖς πολλοῖς δοκοῦντα ἀγαθὰ καὶ (leg. κἂν) ἐντεῦθεν λάβοις. Εἰ γάρ τις ἐπινοήσειεν ὑπάρχοντά τινα ὡς ἀληθῶς ἀγαθὰ, οἷον Φρόνησιν, σωΦροσύνην, δικαιοσύνην, ἀνδρείαν, οὐκ ἂν ταῦτα προεπινοήσας ἔτι ἀκοῦσαι δυνήθειν τό·

ἢ ὑπὸ τῷ ἀγαθῷ γὰρ (οὐκ) ἐΦαρμόσει."

τὰ δέ γε τοῖς πολλοῖς Φαινόμενα ἀγαθὰ προεπινοήσας τις — ῥαδίως δέξεται ὡς οἰκείως ἐπιλεγόμενον τὸ ὑπὸ τοῦ Κωμικοῦ εἰρημένον. et post pauca: πρὶθι οὖν καὶ ἐρώτα εἰ τιμητέον καὶ ἀγαθὰ ὑποληπ-

τέον τὰ τοιαῦτα, ὧν προεπινοηθέντων οἰκείως ἂν ἐπιφέροιτο τὸ τὸν κεκτημένον αὐτὰ ὑπὸ τῆς εὐπορίας οὐκ ἔχειν ὅποι χέση.

Manifestum est Antoninum Comici versiculum laudasse, cuius nunc mendosissima scriptura haec circumfertur: οὐκ ἂν ἀκοῦσαι δυνηθεῖν τό·

ὑπὸ τῷ ἀγαθῷ γὰρ (οὐκ) ἐφαρμόσει.

sed ex loci exitu emergit vera lectio haec:

ὑπὸ τῶν ἀγαθῶν γὰρ οὐκ ἔχεις ὅποιοι χέχικ.

et eadem opera nostri loci lacunam sic supplebimus:

τὸ δὴ λεγόμενον οὐκ ἔχεις ὅποι χέσης

ὑπὸ τῶν ἀγαθῶν, εὖ ἴσθι.

et sic optime intelligimus cur dixerit:

Φορτικώτερον δέ τι

ἐπέρχεται μοι, τρόφιμε, συγγνώμην δ' ἔχε,

namque erat honor praefandus auribus.

Apparet igitur in antiquo Codice, quem Tischendorf describat, non ON exaratum fuisse, quod ipse Tischendorf dubitanter dedit, sed ΟΠ, in quo ὅποι latebat, ut de vetere scriptura:

οὐκ ἔχεις ὅποιοι (ΧΕΧΙΚ),

nulla superesse possit dubitatio.

Spem faciunt hae paucae Menandri laciniae in vetere libro repertae fortasse plura etiam Menandrea et copiosiora et integriora in Oriente latere.

Tischendorf, qui totus erat in libris Sacrae Scripturae indagandis et excutiendis, haec φιλολογικά neque de industria quae-sivit neque nisi ἐν παρόδῳ attigit.

Obscura quaedam fama ad meas aures pervenit esse in monte Atho libros reconditos, quibus Menandrea quaedam contineantur. Explorent omnia et perscrutentur illi, quibus haec loca adire continget, namque Menandri reliquias etiam tenues et exiles lubentissime accepturi sumus.

NOTULAE AD ATHENAEUM.

SCRIPSIT

H. VAN HERWERDEN.

Athenaeum corrigenti paene otium mihi fecit egregia, si codicum spectamus conditionem, opera quam post editionem Lipsiensem anno 1867 huic scriptori in *Analectis Criticis ad Athenaeum* impendit AUGUSTUS MEINKEIUS, vir et magnae sagacitatis et incredibilis fere industriae atque eruditionis, quales nostra aetas tulit perpaucos. Laetam illius messem exile excipiat spicilegium meum.

I. pag. 1. A. ὑπόκειται δὲ τῷ λόγῳ Λαρήνσιος Ῥωμαῖος — τοὺς κατὰ πᾶσαν παιδείαν ἐμπειροτάτους ἐν τοῖς ἐαυτοῦ δαιτυμόνας ποιούμενος. Verius puto ἐν ἐαυτοῦ, *domi suae*. Venatur Athenaeus Atticismos, velut in ipso operis sui introitu scribens Ἀθήναιος μὲν δὲ τῆς βίβλου πατήρ haud obscure imitatus est Platonem, cuius cf. Conv. p. 177 D, Theaet. 164 E, Phaedr. 237 B et 275 E. Vide quae nuper adnotavi ad Ionem pag. 256.

Pag 8. B. in EUBULI fragmento codices exhibent:

ὃν φασὶ πᾶσι κληθέντ' ἐπὶ δειπνον πρὸς φίλου τινος
εἰπόντος αὐτῷ τοῦ φίλου, ὀπηνίκα' ἂν
εἴκοσι ποδῶν μετροῦντι τὸ σοιχεῖον ἢ,
ἤκειν, ἔωθεν αὐτὸν εὐθὺς ἡλίου
μετρεῖν ἀνέχοντος· κτῆ.

Meinekius, coniunctis Porsoni et Schweighauseri correctionibus, edidit:

ὃν Φασί ποτε κληθέντ' ἐπὶ δεῖπνον πρὸς τινος
εἰπόντος αὐτῷ τῶν φίλων κτέ.

Ita sane consultum est metro, sed nemo, nisi egregie fallor, sic loquitur. Mihi quidem dubium non videtur, quin in primo versu resecandum sit *τινος*, in altero vero τοῦ φίλου, interpretandi causa adscriptum a magistello. Genetivo enim absoluto non addi ab Atticis subiectum, ubi sponte appareat quis sit intellegendus, satis constat. Locum sic constituerim:

ὃν Φασί ποτε κληθέντ' ἐπὶ δεῖπνον πρὸς φίλου,
εἰπόντος αὐτῷ *** ὀπηνίκ' ἂν κτέ.

Incertius quidem est quid, recepto in textum interpretamento, exciderit; haud tamen inepte suppleveris:

εἰπόντος αὐτῷ (τότε μάλισθ') ὀπηνίκ' ἂν κτλ.

Pag. 17. κ. ἀλλ' ὠφέλιμαι αἱ φιλοτιμίαι ζητούντων εἰ λόγῳ ἢ μάχῃ αἰρεθῆναι δεῖ τὸ ἴλιον. Quod innumeris locis accidit, ut δόλος et λόγος a librariis confunderentur, hic quoque factum est. Manifesto enim corrigendum δόλῳ. Respicitur Odysseae locus 9, 75. sqq.

Pag. 20. Α. Διοπεΐδης — ὑποζωννύμενος οἴνου κύσεις μεσὰς καὶ γάλακτος καὶ ταύτας ἀποθλίβων ἀνιμᾶν ἔλεγεν ἐκ τοῦ σώματος. Minus feliciter M. coniecit ἐκ τοῦ σώματος. Ratio postulare videtur ἐκ τοῦ σωμαίου. Rectissime infra pag. 91. κ. Diphilo Siphnio reddidit εὐσομοι pro εὐσώμαχοι. Mox sub litera D. utique supplendum: (τῆς) οἰκουμένης δῆμον τὴν Ῥώμην Φησί. Vid. ipsa sequentia.

Pag. 20. D. Τῆς δὲ κατὰ τοῦτον ὀρχήσεως τῆς τραγικῆς καλουμένης πρῶτος εἰσηγητὴς γέγονε Βάθυλλος ὁ Ἀλεξανδρεὺς, ὃν Φησι νομίμως ὀρχήσασθαι Σέλευκος. Non est credibile SELEUCUM nihil memorabilius de Bathyllo memoriae mandasse, quam hoc, *callasse* eum *legitime* scilicet. Procul dubio monstrum alitur. Cum autem constet Bathyllum cum Pylade Romam introduxisse pantomimos, fortasse mihi dabis Athenaeo reddi oportere: ὃν Φησι παντομίμους ὀρχήσεις ὀρχήσασθαι Σέλευκος.

Pag. 30. A. Γίνεται δὲ ἐν Ἰκάρῳ, Φησὶν Ἐπαρχίδης, ὁ Πράμνιος. ἔστι δὲ οὗτος γένος τι οἴνου· καὶ ἔστιν [οὗτος dele] οὔτε γλυκὺς οὔτε παχύς, ἀλλ' αὐστηρὸς καὶ σκληρὸς καὶ δύναμιν ἔχων διαφέρουσιν· οἷψ' Ἀριστοφάνης οὐχ ἤδεσθαι Ἀθηναίους· Φησὶ λέγων τὸν Ἀθηναίων δῆμον οὔτε ποιηταῖς ἤδεσθαι σκληροῖς καὶ ἀσεμφέσιν οὔτε Πραμνίοις [σκληροῖσιν dele] οἴνοις, συνάγουσι τὰς ὀφρῦς τε καὶ τὴν κοιλίαν, ἀλλ' ἀνθοσμίᾳ καὶ πέπονι νεκταροσαγεῖ. κτέ.

ARISTOPHANIS verborum maiorem partem haud improbabili coniectura sic restituere possis:

οὔτε γὰρ σκληροῖς ποιηταῖς ἤδεται κάσεμφέσιν,

οὔτε Πραμνείοισιν οἴνοις, — — — — —

— — ἀλλ' ἀνθοσμίᾳ καὶ πέπονι νεκταροσαγεῖ.

Reliqua aliis commendo. Locus procul dubio e parabasi aliqua petitus est.

Pag. 37. D. Ex lepida ΤΙΜΑΧΙ narratiuncula M. complures sustulit errores, sed unus virum egregium latuit in his: συγγόντες οὖν τῇ αὐτῶν ἐκτάσει ἐπιτιμήσαντες, μὴ πλείονος οἴνου ἐμφορεῖσθαι ἀφῆκαν. Nam perspicuum est a verbo *vīnperandi* non potuisse pendere Infinitivum ἐμφορεῖσθαι. Suspisor ἐπιτιμήσαντες, (ἐφ' ᾧ) μὴ πλείονος οἴνου ἐμφορεῖσθαι, ἀφῆκαν, i. e. *magistratus iuvenes reprehensos dimiserunt, ea conditione* — ut — ne cett. Fieri tamen potest, ut propter τὸ ὁμοιοτέλευτον post ἐπιτιμήσαντες elapsum sit participium aliquod verbi *vetandi*; v. c. ἐπιτιμήσαντες (καὶ ἀπαγορεύσαντες) μὴ κτέ

Pag. 40. c. Verba ALEXIDIS:

οὐ μεθύω τὴν φρόνησιν, ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον μόνον

τὸ διορίζεσθαι βεβαίως τῷ νόματι τὰ γράμματα

non restituerunt ei, qui de solo metro solliciti rescripserunt οὐδὲ vel οὐχὶ pro οὐ. Qui μεθύων haec loquitur, nisi egregie fallor, eum Alexis ita fecit dicentem, ut omnes in simili re dicunt:

οὐ μεθύῃκα τὴν φρόνησιν, ἀλλὰ κτέ.

In eo qui statim sequitur loco SELEUCI: διὸ καὶ θοίνας καὶ θαλάσας καὶ μέθας ὠνόμαζον· τὰς μὲν ὅτι διὰ θεοὺς οἰνοῦσθαι δεῖν ὑπελάμβανον, τὰς δ' ὅτι θεῶν χάριν ἡλίζοντο καὶ συνήσαν permirum est neminem vidisse vocabula καὶ μέθας esse insi-
ticia. Res tam aperta est, ut verbum non addam.

Pag. 44. F. Λασύρτας Λασιώνιος οὐδὲ προσεδεῖτο ποτοῦ καθά-
περ οἱ ἄλλοι. Imo οὐδὲν. Post pauca ibidem scribitur: Θέρους
γὰρ ὥρα καὶ τριακονθήμερον προσεδρεύοντες καὶ οὐδενὸς μὲν ὀρῶντες
ἀπεχόμενον ἀλμυροῦ, τὴν κύσιν δ' αὐτοῦ ἔχοντα, συνεπέσθη-
σαν ἀληθεύειν. EUPHORIONI Chalcidensi, cuius haec verba sunt,
reddiderim: τὴν κύσιν δ' ἐκάστοτ' ἐκχέοντα κτέ., quod quid
sit latebit neminem.

Pag. 46. B. τὸ δὲ συμμέτρως θερμαινόμενον καὶ ψυχόμενον
ὕδωρ — εἰς — ἄγγος ἐκχέομενον οὐ ποιεῖ τὸ ἰῶδες. Melius
intelleges: οὐ ποιεῖ (τοῦ) το ἰῶδες, scil. τὸ ἄγγος. Simile
vitium obsidet narratiunculam de DEMOCRITI morte ib. E, F,
ubi necessarium videtur καὶ μετὰ (ταύτας) τὰς ἡμέρας βασιλεὺς
γέντος τοῦ μέλιτος ἀποθανεῖν, nisi forte verba ista μετὰ τὰς
ἡμέρας mala manus addidit, quae sententia fere nescio an sit
illa potior.

Pag. 47. B. In loco DIPHYLI γυμνούς ex compendio participii
γελωμένους natum esse suspicabar in *Studiis Criticis in poet. scen.*
Gr. pag. 90.

Pag. 59. C. in EPICRATIS fragmento vs. 12
ἤκουσα λόγων ἀφάτων ἀτόπων
probabilius scripseris:
ἤκουσα λόγων ἄφαθ' ὥς ἀτόπων
i. e. *audiri verba supra quam dici potest absurda.*

Pag. 60. A. ALEXIDIS vs. 12 tentavi *Analectis Criticis* pag. 41.
II. Cap. 86. (ed. Schw. p. 277). Apud MENANDRUM vs. 4:
εἶτα τῇθι παραλαλεῖ τις, εἶτα βαρύφωνος γέρων
adiectivum βαρύφωνος seni minus convenit quam iuveni. Veri
simile est poetam dedisse βραδύφωνος.

Pag. 75. B. apud PHEROCRATEM vs. 3. absurde editur sic:
καμπιμπλάμενος κάθευδε τὰς μεσημβρίας,
cum sententia postulet:
καμπλήμενος κάθευδε κτέ.

Quam rem miror fugisse Meinekium qui infra pag. 80. B. eadem cogente ratione NICOPHANI reddidit:

Ἐὰν δέ γ' ἡμῶν σὺκά τις μεσημβρίας
τραγῶν καθεύδῃ χλωρά.

pro τρώων, quod est in libris.

Pag. 82. B. ἐσπερίδων δὲ μῆλα οὕτως καλεῖσθαι τινὰ φησι Τιμαρχίδας ἐν τῷ τετάρτῳ Δείπνων. καὶ ἐν Λακεδαιμόνι δὲ παρατίθεσθαι τοῖς θεοῖς φησι Πάμφιλος ταῦτα· εὖσμα δὲ εἶναι καὶ ἄβρωτα, καλεῖσθαι δ' ἐσπερίδων μῆλα. Quot verba, tot paene testimonia scriptori reddendum esse εὖβρωτα, quo adiectivo usus est v. c. infra pag. 113. B. Si significare voluisset edi non posse, debuisset scribere: εἶναι δὲ εὖσμα μὲν, ἄβρωτα δὲ aut aliquid eiusmodi.

Pag. 84. B. Praefectus quidam Aegypti κατεδίκασέ τινας γενέσθαι θηρίων βορὰν κακούργους εὐρεθέντας, καὶ ἔδει αὐτοὺς ἀποσίτοις ζώοις παραβληθῆναι. εἰσιοῦσι δὲ αὐτοῖς εἰς τὸ — θέατρον — γυνὴ κατ' ἔλεον ἔδωκεν οὐ μετὰ χεῖρας εἶχεν ἐσθίουσα κιτρίου, καὶ λαβόντες ἔφαγον καὶ μετ' οὐ πολὺ παραβληθέντες πελωρίοις καὶ ἀγριωτάτοις ζώοις, ταῖς ἀσπίσι, δηχθέντες οὐδὲν ἔπαθον. Ex ipsa narratione credo luculenter apparet maleficos istos non voracibus bestiis, quales sunt tigres et leones, proiectas esse, sed solis viperis. Nam sin minus, quid datum a muliercula antidoton iis profuisset? Propterea igitur valde dubito, num M. bene receperit correctionem ἀποσίτοις ζώοις pro eo quod est in libris ἅπανσι τοῖς ζώοις. E qua lectione, nisi fallor, eruendum fuerat ἀσπίσι, deleto quod adhaeret interpretamento τοῖς ζώοις, addito ab aliquo, qui non *clipeos* sed *viperas* significari probe videlicet intellexerat. In sequentibus vero ταῖς ἀσπίσι fortasse explicandi causa adscriptum est verbis πελωρίοις καὶ ἀγριωτάτοις ζώοις. Πελώριος autem hoc loco non aliud significare videtur quam *terribilis*.

Pag. 87. F. De loco POSIDIPPI egi *Stud. Crit. i. p. Sc. Gr.* p. 92. sq.

Pag. 98. A. ἐγὼ γὰρ ὑποδησάμενος τὸν πάγωνα. Usus

postulat περιδησάμενος. Vide v. c. Aristoph. Eccl. 118, 121, 122, 127.

Ibidem sub litera β., ubi agitur de mense Februario scribitur τὸν δὲ μῆνα τοῦτον κληθῆναι Φησιν ὁ Ἰόβας ἀπὸ τῶν κατοικαίων φόβων κατ' ἀναίρεσιν τῶν δειμάτων. Locus misere depravatus, in quo hoc tantum videre mihi videor ultima verba celare lectionem κάθαρσιν τῶν δημοτῶν. Cf. Paul. Diacon. p. 85. Reliqua non expedio. Fortasse nonnulla exciderunt.

Pag. 100. A. SOPHILI fragmentum ita supplendum existimavit Meinekius:

Γαστριμύς ἔσαι δαφιλής· τὰ προοίμια
ὀρῶ (τὰ δειπνοῦ· κῆτα) χορτασθήσομαι.

Praestiterit, ni fallor:

τὰ προοίμια
ὀρῶ(ντι δῆλόν ἐσθ' ὅτι) χορτασθήσομαι.

Pag. 102. A. sqq. In DAMOXENI loco vs. 7, 9 et 55 tentavi *Anal. Crit.* pag. 46. Insuper vs. 19. scribi malim:

πότος περὶ δύσιν Πλειάδος σάφ' εἰδέναι.

pro συνειδέναι, et vs. 34 responsi ratio suadere videtur:

καὶ πᾶς (γ') ὁ φύσεως ἐντός,

ut recte iam M. video BATONI p. 103. c. (vs. 6) reddidisse:

ὦς λέγουσί (γ') οἱ σοφοί.

Pag. 128. A. Ἰππόλοχος ὁ Μακεδών — συνθήκας δ' εἶχε ταύτας πρὸς τὸν Λυγκέα, ὡς ἐκ τῶν αὐτοῦ μαθεῖν ἔστιν ἐπιστολῶν, πάντως αὐτῷ δηλοῦν εἴ τινα συμπεριενεχθεῖν δειπνῶ πολυτελεῖ, τὰ ὅμοια κάκεινου ἀντιπροπίνοντος αὐτῷ. Vertit Schweighäuserus: *idemque Lynceus vicissim facturum se illi promiserat*, quasi in Graecis esset: τὰ ὅμοια κάκεινου ἀντιπροτείνοντος αὐτῷ. Id autem ipsum verbum nescio an pro altero, quod hic minus aptum est, sit substituendum.

Pag. 131. F. LYNCEI locum tractavi *Anal. Crit.* pag. 41 et pag. 132. E. de MENANDRO fragmento vid. *Stud. Crit.* pag. 88. sq.

Pag. 134. A. ALEXIDIS verba vs. 10: ἥδις' ἂν ἀναπτήξαιμ'

ἐπὶ τοῦ ξύλου λαβὼν respiciunt supplicium quod a Graecis dicebatur ἀνασκολόπισις. Fallitur et Meinekius qui crucem, et Schweighauserus qui τὴν πρὸς τῇ σανίδι δέσιν spectari existimabat.

Pag. 134. C. ALEXIS in fabula Ἴσοςάσιον inscripta:

Ἀπὸ συμβολῶν ἔπινον, ὀρχεῖσθαι μόνον
βλέποντες, ἄλλο δ' οὐδέν· κτέ.

Ex OPXEICΘAI, quod h. l. absurdum est, leni mutatione elicio scripturam aptissimam ΕΓΧΕΙCΘAI, i. e. ἐγχεῖσθαι, quod verbum significat *infundi sibi iubere*. Cf. Xenophon Conv. II § 26.

Pag. 136. E. MATRONIS parodia vs. 93. in libris sic scribitur:

νηλὴς δ' οὐχ ὑπέμεινε, βιάζετο γὰρ ῥαδέεσσι,
δάμνα μιν ζωμός τε μέλας, ἀπροκώλιά θ' ἐφθά.

Pro νηλὴς quod verum est repperit Paessensus, νηδύς, sed ferri nequeunt quae pro ῥαδέεσσι reponunt ῥακέεσσι, ῥαχέεσσι, ῥαφιδεσσι, alia. Haud dubie poeta dixit homini, qui plurima iam ederat, dolere ventrem. Scripserim:

νηδύς δ' οὐχ ὑπέμεινε, βιάζετο γὰρ ῥα δύησι.

Voculas γὰρ ῥα saepius iungi ab Homero notum est. In vs. 121

πόρραι δ' εἰσῆλθον κοῦραι δύο θαυματοποιοί

locus, quem tenet substantivum κοῦραι, harum paroediarum lectori in mentem revocare debebat Homericum κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο i. 154, ζ. 105. Egregia arte singula tractata sunt in lepido carmine.

Pag. 139. D. οὔτε ἄρτον εἰσφέρουσιν, ἀλλὰ πέμματα κτέ. Rescripsit M. e Schweighauseri coniectura οὔτε πέμματα. At ἀλλὰ et οὔτε confundi posse quis credat? Multo probabilius corrigas: οὐτ' ἄρτον εἰσφέρουσιν (οὐτ') ἀλλὰ πέμματα κτέ.

Pag. 141. A. supplendum: αἱ δὲ καμματίδες, (ἐν) αἷς κάπτουσι τὰ ψαισά.

Pag. 146. D. Dele verba otiosa ἑκατὸν γὰρ μναῖς ἀνήλυσεν,

ὥς δ' Ἐφίππος ἰσόρησεν a lectore adscripta e superioribus sub litera c.

Pag. 149. c. καὶ τὴν ἀπομαγδαλίαν ἕκαστος ἀπέφερε, τοῦτο ποιοῦντες ἕνεκα τῶν ἐν ταῖς ἀμφόδοις γενομένων νυκτερινῶν φόβων. Miror M. pro φόβων conicientem φωρῶν, quasi vero nocturni grassatores obiectis ἀπομαγδαλαῖς contenti discessuri fuissent! Probabilius antiquiores interpretes de canibus locum interpretati sunt. Nec tamen de veris canibus cogitem, sed potius de canibus, qui Hecaten comitari credebantur, itaque de superstitiosis timoribus sermonem esse arbitror. Recte iam Eustathius citatus a Casaubono φόβους intellexit ὧν αἰτία ἡ Ἐκάτη ἐδόκει.

Pag. 154. d. τὴν τε σολήν — ὅτι καὶ νῦν Μαντινικὴν ἀποκαλοῦσιν. EPHORUS, cuius haec verba sunt, ea vixit aetate qua Graeci diligenter distinguebant inter ἐπικαλεῖν et ἀποκαλεῖν. Quare hic ei reddatur ἐπικαλοῦσιν.

Pag. 161. d. in fine fragmenti ANTIPHANIS pro ταχύτατα repone formam superlativi Atticam τάχιστα.

In ALEXIDIS quod praecedat fragmento

ἔδει θ' ὑπομεῖναι μικροσιτίαν ῥύπον

ῥῖγος σιωπὴν συγνότητ' ἀλουσίαν

valde suspectum habeo συγνότητα. Vocabula enim συγεῖν, σύγος, συγνός, συγνότης non nisi sero in vitae communis usum recepta sunt. Potius crediderim Alexidem scripsisse:

ῥῖγος, σιωπὴν, σρυφνότητ', ἀλουσίαν.

Amphis III. p. 317. (Mein. F. C.) de Acanthio quodam:

οἶνου πολίτης ὧν κρατίστου σρυφνὸς εἶ;

Aristophanes Vesp. 877:

παῦσόν τ' αὐτοῦ τοῦτο τὸ λίαν σρυφνὸν καὶ πρίνινον ἦθος.

Pag. 163. d. BATO vs. 7. sq. traditur scripsisse:

τί τάργυριον, ἄνθρωπε, τιμιώτερον

αὐτοῦ τέθεικας ἢ πέφυκε τῇ φύσει;

Nil proficitur Dobraei coniectura scribentis αὐτοῦ, qua fit ut langueant verba ἢ πέφυκε τῇ φύσει. Quid reponendum sit,

docet similis locus PHILEMONIS ap. Mein. F. C. IV. p. 34:

Μεῖζω τὰ κακὰ ποιοῦσι πολλοὶ, δέσποτα,
αὐτοὶ δὲ αὐτοὺς ἢ πέφυκε τῇ φύσει.

Quare corrigam:

τί τάργυριον, ἄνθρωπε, τιμιώτερον
αὐτὸς τέθεικας ἢ πέφυκε τῇ φύσει;

Pag. 165. B. καὶ ΘΕΟΠΟΜΠΟΣ δ' ἐν Ὀδυσσεΐ ἔφη

Εὐριπίδου τᾶριζον οὐ κακῶς ἔχων
τάλλοτρία δειπνεῖν τὸν καλῶς εὐδαίμονα.

M. correxit τᾶρ' ἔσιν, et recte fortasse. Quamquam, quoniam ignoramus quando et ubi haec dicta sint, non potest negari fortasse eisdem literis Theopompum dedisse:

Εὐριπίδου τᾶρ' ἔσον κτέ.

Scitote igitur (vos ambo) non male dixisse Euripidem cett.

Pag. 166. C. De ΔΧΙΟΝΙCΙ fragmento vide quae scripsi *Anal.*

Crit. pag. 43. Ibidem D. πρὸς μὲν τὰς ἡδονὰς ἦν ἀκρατής, τὴν δὲ πολιτικῶν πραγμάτων [ἦν] ἐπιμελής. Deleatur alterum ἦν.

Pag. 167. B. εἰ δὲ μὴ καὶ τοιοῦτός τις ἠηλύθει, ὑπὸ τοῦ βίου καὶ τῆς διαίτης τῆς μακεδονικῆς ταχέως ἐκείνοις ὅμοιος ἐγίγνετο. M. coniecit: εἰ δὲ καὶ μὴ τοιοῦτός τις (ὦν) ἠηλύθει. Qua coniectura contra mentem THEOPOMPI iunguntur vocabula τοιοῦτός τις manifesto separanda. Debuerat: εἰ δὲ καὶ μὴ τοιοῦτος (ὦν) τις ἠηλύθει κτέ.

Pag. 168. D. SATYRUS: ἐν τῇ νεότητι τὰ τοῦ γήρωος ἐφῶδια προκαταναλλίσκοντες, χαίροντες τῇ ἐταίρῃ οὐ τοῖς ἐταίροις, καὶ τῷ οἴνῳ οὐ τοῖς συμπόταις. Probabilius videtur ταῖς ἐταίραις.

Pag. 192. B. ὥς ΦΙΛΗΤΑΣ·

Θεήσασθαι πλατάνῳ γαίῃ ὕπο.

M. ex Heinrichii coniectura edidit λασίῃ. Aut hoc verum est, aut μεγάλη.

Pag. 204. A, B. Apud CALLIXENUM in Philopatoris navigii descriptione haec leguntur: Θχυμαδὸς δ' ἦν καὶ ὁ ἄλλος κόσμος

τῆς νεώς, ζῶα μὲν γὰρ εἶχεν οὐκ ἐλάττω δώδεκα πηχῶν κατὰ πρύμναν τε καὶ πῶραν· καὶ πᾶς τὸς αὐτῆς κηρογραφία κατεπεποίκιλτο κτέ. Corruptum esse τόπος bene intellexit M. Ego suspicor: καὶ πᾶς τὸς αὐτῆς κηρογραφία κατεπεποίκιλτο, ut dicantur singulae illae figurae eleganter variegatae fuisse pictura cerea.

Pag. 221. ο. ALEXANDER Myndius de Gorgone: φέρειν δὲ χαίτην ἀπὸ τοῦ μετώπου καθευμένην ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς. Lege Φορεῖν.

Pag. 224. β. Ἐπεισῆλθον οὖν ἡμῖν παῖδες πληθος ὅσον ἰχθύων φέροντες θαλασσίων λιμναίων τε ἐπὶ πινάκων ἀργυρῶν, ὥς εἰ θαυμάσαι μετὰ τοῦ πλούτου καὶ τὴν πολυτέλειαν. Ut certum est vitium, ita incerta emendatio. Nam scribi potest πληθος τοσοῦτον — ὥς εἰ, sed fortasse praestat: πληθος (θαυμασὸν sive ἀμήχανον) ὅσον κτέ. Hoc certe apud me constat male M. coniecisse πλεῖστον ὅσον ἰχθύων, quae Latina, non Graeca, constructio est pro πλείους ὅσους ἰχθύς.

Pag. 226. c. in Altero ALEXIDIS loco:

οὐ γέγονε μετὰ Σόλωνα κρείττων οὐδὲ εἰς
Ἀριστονίκου νομοθέτης· τὰ τ' ἄλλα γὰρ
νενομοθέτηκε πολλὰ καὶ παντοῖα δὴ,
νυνὶ τε καινὸν εἰσφέρει νόμον τινὰ
χρυσοῦν κτέ.

Sententiae satisfactum non erit, antequam mecum rescriperis:

τὰ τ' ἄλλα γὰρ
νενομοθέτηκ' εὖ πολλὰ καὶ παντοῖα δὴ.

Cernitur enim legumlatoris praestantia magis in legum bonitate quam numero, ut opinor.

Ibidem d. ANTIPHANIS fragmento vs. 4.

ἀλλ' οὐχὶ τιτῆς εἰσάγουσι βασικάνους

non male illustratur loco Aristophaneo in Equitibus vs. 716 sq. In eiusdem poetae fragmento e *Moeschiis* quod legitur pag. 225. β. nescio an vs. 4. addito articulo scribendum sit: παραδοθέντες ἄθλιοι pro ἄθλιοι.

Pag. 237. D. TIMOCLES in Dracontio:

ἔπειτ' ἐγὼ παράσιτον ἐπιτρέψω τινὶ
κακῶς λέγειν; ἤκιστα γ'· οὐδὲν ἔστι γὰρ
ἐν τοῖς τοιοῦτοις χρησιμώτερον γένος.

Manifesto non sufficit quod reposuerunt Grotius et Casaubonus ἐν τοῖσιν οὖσιν. Mihi nihil aptius reponi posse videtur quam ἐν τοῖς βροτοῖσι. Substantivi βροτός frequens est usus apud poetas mediae et novae comoediae. Vide Iacobii indicem s. v. βροτός.

Pag. 238. A. ANTIPHANES in Didymis vs. 7. sqq.

κάστιν φίλος γενναῖος ἀσφαλῆς ὃ ἄμα
οὐ μάχιμος, οὐ πάροξυς, οὐχὶ βάσκανος,
ὀργὴν ἐνεγκεῖν ἀγαθός· ἂν σκώπτῃς, γελᾷ.

Concinnius scripseris:

ὀργὴν ἐνεγκεῖν ἀγαθός, ἂν σκώπτῃς, γελᾷν,
ἐρωτικός, γελοῖος, ἱλαρὸς τῷ τρόπῳ.

Pag. 243. B. Ab obscuro TIMOCLIS fragmento abstineo manus, nisi quod vs. ultimo

οὐτ' εὐρυθμος γὰρ ἔστιν οὐτ' ἀχρήματος
in depravato vocabulo ἀχρήματος propter praegressum εὐρυθμος suspicor latere vocem e re musica petitam:

οὐτ' εὐρυθμος γὰρ ἔστιν οὐτ' εὐχρώματος,
ut Chaerephon, de quo sermo est, dicatur παντελῶς ἄμουσος εἶναι. Adiectivum εὐχρώματος, quod invitante vocabulo praecedenti facile poeta formare potuit ad analogiam τοῦ ἀχρώματος, est *modulatus*.

Pag. 245. D. LYNCEUS: Κορύδῳ συμπινούσης τινὸς ἱταίρας ἥ ὄνομα ἦν Γνώμη, καὶ τοῦ οἴναριον ὑπολιπόντος, εἰσφέρειν ἐκέλευσεν ἕκαστον δὴ ὀβολόδους, κτέ. Vino deficiente Graece dici solet τοῦ οἴναριον ἐπιλιπόντος.

Pag. 247. E. Lacunam in fragmento MENANDRI explere conatus sum *Anal. Crit.* pag. 39. sq.

Pag. 254. ΔΙΦΙΛΟΣ δ' ἐν Γάμῳ Φησὶν

ὁ γὰρ κόλαξ

καὶ φρατηγὸν καὶ δυνάστην καὶ φίλους καὶ τὰς πόλεις
ἀνατρέπει κτέ.

Dure et invenuste subito infertur articulus. Suspicion fuisse
καὶ τὰς πόλεις, *ipseaque adeo urbes.*

Pag. 255. c. τὸν τόπον Φιλαῖον ἐκάλεσαν ἀπὸ τῆς Δημητρίου
[μητρὸς] Φίλας. Difficultatem huius loci, quam Schweighaeu-
serus sustulit scribendo *Συγατρὸς*, Dalecampius substituendo
γυναικὸς, optime removeas, si *μητρὸς* sive per dittographiam
sive de industria adscriptum mecum expunxeris. Nota ellipsi
Graeci dicunt *Δημητρίου Φίλα*, scil. *Συγατήρ*.

Pag. 259. f. Apud IONEM in Omphale codices:

Ἐνιαυσίαν γὰρ δεῖ με τὴν ἑορτὴν λέγειν
οἷον καθημερινήν.

Ex Porsoni et Bentlei coniecturis restitutum est τὴν ὁρτὴν
ἄγειν, sed fortasse non iniuria Meinekius haesit in forma Ionica.
Nec tamen idcirco probaverim huius coniecturam iusto audaciorem

Ἐνιαυσίαν γὰρ τὴν ἑορτὴν δεῖ μ' ἄγειν.

Si enim Euripidi *Electr.* 625. scribere licuit:

Νύμφαις ἐπόρουν' ἑροτιν, ὥς ἔδοξε μοι,
non video quidni Ioni reddamus:

Ἐνιαυσίαν γὰρ δεῖ με τὴν ἑροτιν ἄγειν.

Pag. 263. d. ANAXANDRIDES:

οὐκ ἔστι δούλων, ὧγάθ', οὐδαμοῦ πόλις,
τύχη δὲ πάντα μεταφέρει τὰ σώματα.
πολλοὶ δὲ νῦν μὲν εἰσιν οὐκ ἐλεύθεροι,
εἰς αὔριον δὲ Σουινῆς, κτέ.

Fortuna omnes res s. omnia commutat, non omnia corpora, ut
opinor. Poetae igitur redde χρήματα.

Pag. 264. c. ΤΙΜΑΕΥΣ: καθόλου δ' ἡτιῶντο τὸν Ἀριστοτέλη διη-
μαρτηκέναι τῶν Λοκρικῶν ἔθων. οὐδὲ γὰρ κεκτῆσθαι νόμον εἶναι
τοῖς Λοκροῖς, ὁμοίως δ' οὐδὲ Φωκεῦσιν, οὔτε Θεραπαῖνας οὔτ' οἰκέ-
τας, πλὴν ἐγγύς τῶν χερσίων. Nonne scripsit: πλὴν ἐγγύς
τῶν νῦν χερσίων? Mox sub litera f. legitur: μή ποτ' οὖν διὰ

ταῦτα καὶ ἡ παροιμία 'Χῖος δεσπότην [ἑωνήσατο]', ἥ κέχρηται Εὐπολις ἐν Φίλοις. In proverbii verbum solet omitti, neque Eupolis uti poterat forma ἑωνήσατο, pro qua illa aetate et diu post ἑπρίατο Graecos dixisse constat. Quare deleatur interpretamentum.

Pag. 279. A. πολλῶν οὖν ὄντων τῶν ἰχθύων, οὓς κατὰ τὰς ἑκάστας ὥρας ἐνδαινύμεθα. Compositum ἐνδαινυμαι nusquam alibi mihi lectum. Aequè absurdum est ac foret ἐνδειπνεῖν, *inepulari*, *incoenare*. Corrige δαινύμεθα.

Pag. 289. B. ΕΡΗΠΠΙ locum tentavi Stud. Crit. i. p. Sc. Gr. pag. 30.

Pag. 290. B. ΗΓΗΣΙΠΠΙ locus ex Adelphis his versibus finitur:

πολλοὺς ἐγὼ σφόδρ' οἶδα τῶν καθ' ἡμέμων,
οἱ καταβεβρώκασ' ἔνεκ' ἐμοῦ τὰς οὐσίας.

Verba sic scripta in libris MSS. pessumdat Meinekii coniectura κεκλημένων, i. e. *convivarum*; quam festinantius et inconsideratius recepit. Falsam esse iam potuerat apparere ex verbis σφόδρα πολλοὺς, quod parum probabiliter diceretur de parte convivarum ad certum aliquod convivium invitatorum, neque enim alia sententia conv'vae οἱ κεκλημένοι Graece dici possunt. Sed aliter res se habet. Actor, ut saepius fit, haec dicens ridet spectatores. Hi autem fortasse recte dicuntur οἱ καθ' ἡμέμοι. Testis esto ΔΑΜΟΧΕΝΟΣ ap Athen. I. pag. 15. B.

Νεανίας τις ἐσφαίριζεν εἰς

ἐτῶν ἰσως (ἑκαίδεκα ἢ) ᾽ πτακαίδεκα,
Κῶος· θεοὺς γὰρ φαίνειθ' ἡ νῆσος φέρειν.
ὃς ἐπεὶ ποτ' ἐμβλέψειε τοῖς καθ' ἡμέμοις
ἢ λαμβάνων τὴν σφαῖραν ἢ διδούς, ἅμα
πάντες ἐβοῶμεν.

Quodsi quis hoc testimonium reiecerit, quia ibi de iusto theatro sermo non sit provocaritque ad Aristophanem, qui καθ' ἡμέμους dicat aut iudices aut concionantes, melius sane apud Hegesippum coniecerit τῶν θεωμένων quam τῶν κεκλημένων. His scriptis video iam Casaubonum loci sententiam perspexisse. Scribit enim „Absurde vero docti corrigunt κατακειμένων et

„pessime vertunt *ex accumventibus*. Non animadvertēbant licentia „comica perstringi a poeta spectatorum nonnullos (imo *permultos*), „qui bona sua liguriendo in ventrem condiderant omnia.”

Pag. 302. Γ. ἈΝΤΙΦΑΝΗΣ ἐν τῷ Ποντικῷ —

ὅς τις ὠψώνηκ' ἴσως

τούτους μεγαλείως ταῖς κάκισ' ἀπολουμέναις

ὑπογάσθ' ἐλθὼν, ὅσα Ποσειδῶν ἀπολέσσαι·

τάττειν τε γεννικῶς παρασκευάζεται

πλευρὰν μετ' αὐτῶν.

In his τούτους sine dubio depravatum est, sed incertius utrum corrigendum sit οὕτω· μεγαλείως, an ταύταις — ταῖς κάκισ' ἀπολουμέναις, quod tamen mihi quidem magis arri-det. Dicere haec videtur aliquis (rivalis?) de amatore (merca-tore e Ponto?), qui obsonia paraverit meretriculis, cum iisque convivium inire constituerit.

Pag. 306. Α. Locum PHEROCRATIS tentavi *Anal. Crit.* p. 26.

Pag. 313. Ο. ΠΟΛΙΟΧΟΣ Κορινθιαῖς

ὅπως σε πείσει μὴδὲ εἰς, πρὸς τῶν Θεῶν,

τοὺς βόακας, ἂν ποτ' ἐλθῃ, λευκομαινίδας καλεῖν.

Quod pro ἐλθῃ correxi ἐσθῃς *Anal. Crit.* pag. 33 vel ob plu-
ralem numerum τοὺς βόακας necessarium esse vides.

Pag. 323. Β. Εξ STRATTIDIS loco et fabulae titulo forsitan recte colligas σφύραινα. pro κέτρα dixisse Macedones.

Pag. 327. Η. ΑΝΤΙΦΑΝΗΣ locum tentavi *Stud. Crit.* i. p. Sc.
Gr. pag. 85.

Pag. 338. Α. ΦΑΝΙΑΣ γοῦν ἐν δευτέρῳ πρυτάνεων Ἑρσίων ἐν Χερρονήσῳ φησὶν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ὕσαι τὸν Θεὸν ἰχθύας. Imo ἰχθύσι, ut recte praecedat: οἶδα δὲ καὶ πολλαχοῦ ὕσαντα τὸν Θεὸν ἰχθύσι et sequitur: Φύλαρχος — ἑορακέναι τινὰς πολλαχοῦ τὸν Θεὸν ὕσαντα ἰχθύσι, πολλάκις δὲ καὶ γυρίνοισι. Idem error mox obsidet HERACLIDAE verba: περὶ τὴν Παιονίαν — βα-
τράχους — ὕσεν ὁ Θεός. Legatur βατράχοις.

Pag. 336. B. Incerti poetae locum tragici esse sermo arguit. Male igitur eum recepit M. inter Comicorum fragmenta IV. pag. 607.

THEOPHILI fragmentum p. 340. D. correxi et supplevi *Anal. Crit.* p. 42.

De ERHIPPI loco pag. 346. F. vid. *Stud. Crit.* i. p. Sc. Gr. pag. 86. Insuper vs. 16

πέντε κέλγας πεντασκάλμους

requiro formam Atticam πεντεσκάλμους.

Pag. 368. D. EUPOLIS in Autolyco.

σκέλη δὲ καὶ κωλῆνες εὐθύ τοῦ ῥόφου.

Sic codices, pro qua scriptura recepta est Iacobsii correctio:

σκέλη δὲ καὶ κωλῆνες εὐθύτου ῥίφου

qualem mutationem in brevissimo fragmento admittere eo est periculosius quod adiectivum εὐθutos apud nullum Graecum scriptorem, quod sciam, repertum est. Fortasse praestat nulla mutata litera traditam lectionem sic repraesentare ut legatur:

σκέλη δὲ καὶ κωλῆνες εὐθύ τοῦ ῥόφου —

i. e. τοῦ ὀρόφου. Cum sententia sit imperfecta, frustra quaeras quid scriptor voluerit, sitne v. c. κωλῆνες accipiendum sensu proprio an ridiculo pro *μηροί*, ut obscoene poeta iocatus sit quemadmodum ARISTOPHANES Lysistr. 229.

Pag. 374. A. ΧΑΜΑΙΛΕΩΝ ὁ Ἡρακλεώτης ἐν ἔκτῳ περὶ κωμῳδίας γράφων ὧδε· Ἀναξανδρίδης διδάσκων ποτὲ διδύραμβον Ἀθήνησιν εἰσήλθεν ἐφ' ἵππου κτέ. Malim διδάξων. Absurde ibidem B: — καὶ ΘΕΟΠΟΜΠΟΣ δ' ἐν Εἰρήνῃ ἐπὶ τῆς Θηλείας ἔταξε τὸν ἀλεκτρυόνα. Imo vero τὸ ἀλεκτρυόνα.

Pag. 379. D. De EUPHRONIS loco emendando scripsi quaedam *Stud. Crit.* p. 92. Sed error nondum animadversus subest vs. 18, quem, si non tollere, indicare saltem mihi licebit. Scribitur sic:

πέμπτην ἔθυσον ἡμέραν οἱ Τήνιοι

πολιοὶ γέροντες πλοῦν πολὺν πεπλευκότες

λεπτὸν ἔριφον καὶ μικρόν.

Contendo autem additum articulum, cui nullus hic locus est,

certissimum esse indicium depravatum esse nomen Τήνιοι. Minoris momenti est de Teniis, non ita longe dissitis, minus apte dictum videri πολλὸν πολὺν πεπλευκότες, quia nihil opus est, ut cogitetur navigatio ab illa insula Athenas suscepta. Poterant enim longo itinere tunc venisse aliunde. Quaerendum autem quid lateat in ΟΙΤΙΝΙΟΙ, sic enim est in libris omnibus. Ambigo utrum delitescat ΚΙΔΩΝΙΟΙ, quod cum longo itinere optime conspiraret, an ΚΙΚΙΝΙΟΙ, quod propius abest a tradita scriptura. Est autem Σίκινος sive Σίκηνος parva insula Cretae vicina. Per iota scribitur apud Strabonem X. 484. et Apoll. Rhod. I. 624, per eta apud Stephanum Byzantinum s. v. Pro illa scriptura militant libri Athenaei, si re vera id nomen est restituendum.

Pag. 399. Β. ΕΤΦΡΩΝ ὁ κωμικὸς ἐν Θεωροῖς
λοβός τις ἐστὶ καὶ ψῡαὶ καλούμεναι.
ταύτας ἐπιτεμὼν κτέ.

Nescio an melius scribatur:

χαὶ ψῡαὶ καλούμεναι.

Pag. 401. Ε. κινδυνεύεις — ὥσπερ ὁ Κῶρος Φιλητᾶς ζητῶν τὸν καλούμενον ψευδολόγον (f. ψευδόμενον) τῶν λόγων ὁμοίως ἐκείνῳ διαλυθῆναι· ἰσχυρὸς γὰρ πάνυ τὸ σῶμα διὰ τὰς ζητήσεις γενόμενος ἀπέθανεν. Aptius videtur διαυανθῆναι, ut mox sequitur: ἴν' οὖν μὴ καὶ σὺ ζητῶν τὸν σύαγρον ἀφαιανθῆς μάθε ὅτι κτέ. Sequitur: ὥς τὸ πρὸ τοῦ μνημείου αὐτοῦ ἐπίγραμμα δηλοῖ
ξεῖνε, Φιλητᾶς εἰμί. λόγων δ' ψευδόμενός με
ᾤλεσε καὶ νυκτῶν φροντίδες ἐσπέριοι.

Apprime aptum foret:

νυκτῶν φροντίδες αἰ στιβαραί.

i. e. noctium curae severae. Cf. Anthol. Palat. IX. 170:

Νηδὺν ἀναίσχυντον σιβαροῖς ἥσχυνα λογισμοῖς.

Prorsus similiter σιβαρῶς φροντίζειν legitur apud Marcum Antoninum II, 5.

Pag. 402. D. τὰ δ' ὕεια καὶ ἄρνεια κρέα ἀδιαπόνητα ταῖς ἔξεσιν ὑπάρχοντα ῥᾶσα φθίρεται διὰ τὴν πιμελήν. Concoquere cibos dicitur ἐκπονεῖν, non διακπονεῖν, itaque corrigendum ἀνεκπόνητα.

Pag. 405. c. DIONYSII vs. 81. sq. correxi *Anal. Crit.* pag. 44.

Pag. 415. c. PHEROCRATIS loci leporem perdit Meinekii coniectura μικρᾶς. Iunge ἡμέρας μακρᾶς, ut monui *Nov. Add. Crit.* pag. 3.

Pag. 420. B. ἄλλοτε δὲ ὁ Ἀρκεσίλαος Ἀπελλῇ τῷ γνωρίμῳ προστάξας καθυλίσαι τὸν οἶνον, ἐπεὶ διὰ τὴν ἀπειρίαν ἐκεῖνος τὰ μὲν ἐτάραττε τὰ δ' ἐξέχει, καὶ πολὺ θολερώτερος ἐφαίνετο ὁ οἶνος, ὑπομειδιάσας ἔφη· ἐγὼ δὲ καθυλίσαι προσέταξα ἀνδρῶπι μὴδὲν ἑορακῶτι ἀγαθόν, ὥσπερ οὐδ' ἐγώ. ἀνάσῃσι οὖν σύ, Ἀρίδιε· σὺ δὲ ἀπελθὼν τὰ ἐκτὰ τρύπα. Ex iis quae sequuntur post verba corruptissima: ταῦτα δ' οὕτως εὐφραине καὶ ἐξιλάρου τοὺς παρόντας, ὥς εὐθυμίας πληροῦσθαι fere colligi potest Arce-silaum Apelli iocosi aliquid imperasse. Quoniam vero homo vinum, quod liquere iussus erat, reddiderat turbidius, nil aptius ei poterat imperari, quam ut relicto opere ipse faecem deglutiret. Hinc igitur suspicor fuisse: σὺ δὲ ἀπελθὼν κατὰ σπα (τὴν) τρύγα. Insuper malles σὺ δ' ἐπανελθὼν, tu vero redi cett. De poenis in conviviis consule Bekkeri Chariclem ed. Hermanni II, tom. 2. p. 284.

Pag. 423. c. Iniuria quod hic legitur fragmentum comicum tribui ANTIPHANI demonstrare conatus sum *Anal. Crit.* pag. 45. sqq. In eodem opusculo pag. 42. sq. ostendi apud XENARCHUM in Didymis pag. 426. B. pro πίμπλα non scribendum esse πίμπλη cum Meinekio, sed latere nomen proprium, fortasse Πάμφιλε. Qui paullo post pag. 426. D. legitur ALEXIDIS locus, eum tentavi ibidem pag. 42. Bene autem notandum, locum ibi non esse particularum coniunctioni καὶ — γε, adeoque; quod neglectum est a Porsono et Meinekio.

Pag. 429. B. ἄτοπος δὲ ὁ Ἀνακρέων ὁ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν ποιήσιν ἐξαρτήσας μέθης. τῇ γὰρ μαλακίᾳ καὶ τῇ τρυφῇ ἐπιδοὺς ἑαυτὸν ἐν τοῖς ποιήμασι διαβέβληται, οὐκ εἰδότες τῶν πολλῶν ὅτι νήφων ἐν τῷ γράφειν καὶ ἀγαθὸς ὢν προσποιεῖται μεθύειν οὐκ οὔσης ἀνάγκης. Quidquid scripsit Athenaeus pro corrupto ἀγαθός,

saltem non scripsit quod coniecit M. ἀγανός. Expectatur ἀρτι-
νους aut aliquid certe in eandem sententiam.

Pag. 341. A. ΣΩΦΙΛΟΣ δ' ἐν Ἐγχειρίδι

συνεχῆς ἄκρατος ἐίδοτ' ἴσον ἴσῳ. κτῆ.

Adverbium requiri videns M. scripsit συνεχῶς, quod mihi quoque hanc emendationem ignorantem scribi oportere aliquando visum est. Incertius tamen utrum poeta ita scribere maluerit an συνεχές, quod fortasse ut paullo lenius praeferendum.

Pag. 434. C. In MENANDRI fragmento

Στ. Ἀλεξάνδρου πλέον

τοῦ βασιλέως πέπικας. Β οὐκ ἔλαττον, οὐ,
μὰ τὴν Ἀθηνᾶν. Στ. μέγα γε.

Humani aliquid accidit Meinekio, conicienti contra metrum μέγας εἶ. Si qui (nam haec fuit viro optimo mutandi causa), vocabula μέγα γε accipiunt pro πολὺ γε, ii sane in gravi versantur errore. Manifesto enim sententia postulat Struthiam exclamare *magnum hercle facinus narras*. Nec sermonis ratio impedit quominus ita verba interpretemur. Fieri quidem potest ut perierit versiculi finis sic restituendus μέγα γε (τοῦργον, ὦ φίλε), sed nihil necesse est ita statuamus.

Pag. 434. E. Supplendum videtur: ΚΤΗΣΙΑΣ δὲ παρ' Ἰνδοῖς φησὶν οὐκ (ἐξ)εῖναι τῷ βασιλεῖ μεθύσθηναι. Ubicumque enim verbum ἐξεῖναι proprio sensu ponitur, non licet pro eo substituere verbum simplex ε἖ναι.

Pag. 437. A. τῶν οὖν πίνοντων τὸν οἶνον (ἄκρατον sc.) παραχρῆμα μὲν ἐτελεύτησαν ὑπὸ τοῦ ψύχους τριάκοντα καὶ πέντε. Miror haesisse neminem; nam vix quidquam cogitari potest absurdius quam hoc: homines qui nimium meri bibissent, subito frigore mortuos esse. Nec tamen reperio quid lateat in ΨΥΧΟΤΕ. Quaerant alii.

Pag. 441. B. ΑΛΟΙΜΟΣ Siceliota causam exponens cur in Italia mulieres vino abstinerent, auctor est Herculem aliquando in agro Crotoniensium sitientem domum quandam adiisse rogatum

ut bibendum sibi porrigerent. Ἐτυχε δ' ἡ γυνή, ita pergit, τοῦ τὴν οἰκίαν κεκτημένου πίθου οἴνου λαθραίως ὑποίξασα· καὶ πρὸς μὲν τὸν ἄνδρα δεινὸν ἔφη ποιήσῃ αὐτόν, εἰ ξένου χάριν τὸν πίθου τοῦτον ἀνοίξειεν, ὕδωρ δ' ἐκέλευσεν αὐτὸν προσενεγκεῖν. Ἡρακλῆς δ' ἐπὶ θύραις ἐσὼς καὶ ἀκούσας ταῦτα τὸν μὲν ἄνδρα αὐτῆς σφόδρα ἐπῆνεσεν· ὃν καὶ ἐκέλευσεν αὐτὸν παρελθόντα εἶσω σκοπεῖν τὸν πίθον. καὶ ὃς εἰσελθὼν λίθινον εὔρε τὸν πίθον γεγονότα. Aut nihil horum intellego aut monstrum alit λίθινον. Quid enim portenti genus est vas fictile reddere lapideum, et quo pacto sic marito potuit apparere culpa uxoris, quae procul dubio erat Herculis voluntas? Nonne potius hoc dixit auctor, maritum comperisse amphoram epotam esse ab uxore? Quare videndum an forte sub ΛΙΘΙΝΟΝ lateat ΑΙΘΙΝΟΝ, i. e. αἰόνινον.

Pag. 444. F. THEOPOMPUS: καὶ πολλὰς μὲν γυναῖκας εὐγενεῖς καὶ τῶν πρώτων ἀνθρώπων ἥσχυναν. Imo ἀνδρῶν.

Pag. 448. B. ὦρα ἡμῖν, ἄνδρες φίλοι, ζητεῖν τι καὶ περὶ γρίφων, ἵνα κἂν βραχὺ διασησώμεν ἀπὸ τῶν ποτηρίων. Nihilo sanius est quod M. reposuit διασησώμεθ'. Debuerat διασῶμεν.

Pag. 449. B. ANTIPHANES vs. 4. sq.:

νεογενοῦς ποίμνης δ' ἐν αὐτῇ πνικτὰ γαλατοθρέμμουνα
τακεροχρῶτ' εἶδη κύουσαν; κτέ.

Non magis sufficit quod M., a me olim admonitus, κύουσαν ἐν αὐτῇ (ita enim locum ediderat F. C. G. III. 26) Graecum non esse, postea coniecit ἐν αὐτῆς scil. ἐτέῃ, quam quod ipse *Observ. Crit.* p. 46 proponebam δὲ ταύτην. Hodie correxerim:

νεογενοῦς ποίμνης δ' ἐν ὕδατι πνικτὰ γαλατοθρέμμουνα
τακεροχρῶτ' εἶδη κύουσαν.

Aquae in hac carniū coquendarum descriptione mentionem aptissimam esse nemo non videt. Ope versus alterius probabiliter corrigi potest DIPHILI locus, qui supra pag. 294. B. legitur ita scriptus:

vs. 2. γόγγυρου κεφαλὴν καὶ τὰ πρῶτα τεμάχια
δραχμῶν πάλιν πέντ'.

ubi quid quaeso aptius cogitari potest quam id quo una cum numeris sententia restituitur:

γόγγρον κεφαλὴν καὶ τα κεροχρῶτα τεμάχια κτέ.?

Pag. 449. A. apud ANTIPHANEM ἐν Κνοιθιδεῖ ἢ Γάτρωνι vs. 13. sq. sic eduntur e codd.:

ἀλλ' οἷα λογοποιοῦσιν ἐν τῷ πράγματι

οἱ τάργυριον μὴ κατατιθέντες κτέ.

Corrigendum ἐπὶ τῷ πράγματι.

Pag. 451. D. ἼΩΝ ἐν Φοίνικι ἢ Καινεῖ

δρυός μ' ἰδρῶς

καὶ θαμνομήκης βάβδος κτέ.

Recte *virga* sic dicitur aucupum, quae longitudine aequiperat frutices, in quibus aves consistunt. Vox frustra tentatur.

Pag. 458. F. ἐπεὶ δὲ ἱκανὴν παράβασιν πεποιήμεθα περὶ τῶν γρίφων, λεκτέον ἤδη καὶ τίνα κόλασιν ὑπέμενον κτέ. Intellegam παρέκβασιν, *digressionem*.

Pag. 464. A. Mein. corrigens CTESIAE formas Ionicas oblitteratas neglexit χρῆται, pro quo reponendum χρᾶται. Idem mox sub litt. C. tentans ARISTOTELIS verba male huic obtrudit formam Ionicam ἰδμήν. Equidem suppleverim: αἱ ῥοδιακαὶ — προσαγορεύομεναι χυτρίδες διὰ τε τὴν (ἀπὸ τῆς ὁσμῆς) ἡδονὴν εἰς τὰς μέθας παραιοφύρονται κτέ.

Pag. 466. A. In THEBAIDIS fragmento non sine vitio legi videntur haec (vs. 7. sq.):

αἶψα δὲ παισὶν ἑοῖσι μετ' ἀμφοτέροισιν ἐπαρὰς

ἀργαλέας ἤρᾶτο, θεῶν δ' οὐ λάνθαν' ἐρινύν.

Haud facile enim dixeris quid sibi velit μετ' ἀμφοτέροισι. Non latet quod obiter locum inspicienti credas μέγ' — ἀργαλέας, quae cum dura foret verborum coniunctio tum etiam improbabilior quod statim praecessit μέγα οἱ κακὸν ἔμπεσε θυμῷ. Nisi fallor, poeta tmesi usus scripserat:

αἶψα δὲ παισὶν ἑοῖσιν ἐπ' ἀμφοτέροισιν ἐπαρὰς

ἀργαλέας ἤρᾶτο.

Ibidem D. ANTICLIDES Atheniensis: μυθολογοῦσι δὲ [περὶ dele] τῶν ἐν Μηθύμνῃ τινὲς περὶ τῆς ἀφειθείσης εἰς τὴν θάλασσαν παρθένου, καὶ φασιν ἐρασθέντα αὐτῆς τῶν ἡγεμόνων τινὰ — ἐκκολυμβῆσαι βουλόμενον ἀνασῶσαι τὴν παρθένον. Infeliciter pro βουλόμενον coniecit βουλομένην, quod intellegi prorsus nequit. Confusae sunt, ut saepe, praepositiones ΕΚ et ΕΙΣ. Corrige εἰσκολυμβῆσαι. Non magis audiendus est idem in sequentibus sub litt. c.: καὶ ποτε — αὐτὸν ἐκβῆναι, ἔχοντα κύπελλον χρυσοῦ οὕτω θαυμασίου, ὥς τὸν παρ' αὐτοῖς αὐτῷ παραβαλλόμενον οὐδὲν διάφορον εἶναι χαλκοῦ corrigens παρ' ἄλλοις. Debuerat παρ' ἀνδρῶν, i. e. παρ' ἀνθρώποις.

Pag. 783. E. in scolio apud AMIPSIAM:

οὐ χρὴ πόλλ' ἔχειν θνητὸν ἄνθρωπον [ὄντ'],

ἀλλ' ἔρᾶν κασθίειν.

σὺ δὲ κάρτα φείδῃ.

i. e. non oportet multa habere mortalem hominem, sed amare et potare (i. e. habere tantum, unde indulgere possit amori et ventri): tu vero nimium parcus es (scil. divitiarum parandarum studio) — tam egregia est oppositio, ut non exputem, quid M. moverit, ut in textu de coniectura poneret ipsum contrarium:

σὺ δὲ κάρτ' ἀφειδής.

Pag. 470. B. Apud MIMNERMUM vs. 11:

ἐνθ' ἐπέβη ἐτέρων ὀχέων Ἵππερίονος υἱός

grammaticae vim infert Bergkii coniectura Meinekio probata σφετέρων. Fortasse fuit:

ἐνθ' ἐπεβήσετο ὦν ὀχέων Ἵππερίονος υἱός.

Pag. 473. E. In secundo EUBULI fragmento *Stud. Crit.* pag. 84. supplebam:

ὁ δὲ κἀνθάρος πάλαι (πάλαι) ξηραίνεται.

Pag. 474. D. Cum PHILETARI fragmento:

Πηλεύς; ὁ Πηλεύς δ' ἐστὶν ὄνομα κεραμέως

comparari potest simillimus iocus Aristophanis Thesmoph. 874. sqq. et 883.

Pag. 477. E. τοῦ κῶθωνος εὖ μάλα προβεβηκόςτος λαβὼν ἐν

τῶν κιβωρίων ὡς ἔξοινος ὦν [καὶ μεθύων] ἐνεούρησεν. Deleatur interpretamentum.

Pag. 482. D. in EPHIPPI fragmento vs. 4

ρήσεις τε κατὰ δείπνον Θεόδωρος μοι λέγοι.

Sermonis proprietates postulat παρὰ δείπνον.

Pag. 494. A. τοῦ Βίωνος τὴν πρώτην συλλαβὴν [βι]. Abiciatur puerile additamentum.

Pag. 509. c. De EPHIPPI loco egi *Anal. Crit.* pag. 36. sq.

Pag. 509. E. μέχρι τούτων δὲ ἡμῖν πεπεραιώσθω καὶ ἡδε ἢ συναγωγή. Byzantinorum est περαιοῦν pro περαίνειν. Hic malim πεπεράνθω.

Pag. 536. E. PHYLARCHUS in Historiis auctor erat Πτολεμαῖον — τὸν δεύτερον Αἰγύπτου βασιλεύσαντα πάντων σεμνότατον γενομένον τῶν δυναστῶν καὶ παιδείας εἶ τινα καὶ ἄλλον καὶ αὐτὸν (τῶν κατ' αὐτὸν coni. M.) ἐπιμεληθέντα, οὕτως ἐξαπατηθῆναι τὴν διάνοιαν καὶ διαφθαρῆναι ὑπὸ τῆς ἀκαίρου τρυφῆς, ὥς τε τὸν πάντα χρόνον ὑπολαβεῖν βιώσεσθαι. M. depravatum esse contendit ἐξαπατηθῆναι, nihil tamen pro eo substituens. Quod nec facile est ad faciendum nec fortasse necessarium. Nota sunt Creontis verba apud Sophoclem in Oedipo rege:

οὐ γὰρ τοσοῦτον ἡπατημένος κυρῶ,

ὥς' ἄλλα χρήζειν ἢ τὰ σὺν κέρδει καλὰ.

Quae apud Phylarchum sequuntur sic emendanda esse censeo: κατατεινόμενος (cum M.) οὖν ὑπὸ ποδάγρας πλείους ἡμέρας ὥς ποτε [οὖν dele male repetitum] ἐρράισε, κατιδὼν (vulgo καὶ κατεῖδεν, sed κατίδεν cod. A.) δὴ τινος (codd. διὰ τιναν) ὑπὸ λαμπάδων [τοὺς Αἰγυπτίους dele ut interpretamentum aut repone Genetivum, quod minus probabile] παρὰ τὸν ποταμὸν ἀριστοποιουμένους καὶ τὰ τυχόντα προσφερομένους, ἐπὶ τε τῆς ἄμμου χύδην ἐρριμμένους, εἶπεν· „ὦ τάλας ἐγώ, τὸ μηδὲ τούτων ἔνα γενέσθαι με.” Ultimam voculam addidi ex Eustathio. Quod M. reponebat ἀνερράισεν, id compositum praeter Hesychium nullum habet

fideiussorem, dum verbum simplex frequenti usu teritur ab omnibus.

Pag. 551. B. In fragmento ARISTOPHANIS ex Gerytade vs. 5. sq.

A. Εἰσὶ γὰρ τινες

ἄνδρες παρ' ὑμῖν ᾄδοφοῖται; B. νὴ Δία

μάλιστά γ' ὥσπερ Θρακοφοῖται. πάντ' ἔχεις

'Α. καὶ τίνες ἂν εἶεν;

M. locum esse formulae πάντ' ἔχεις negans infelicissime coniecit παντελεῖς, ut scil. *legati isti cum plena agendi potestate ad inferos missi dicantur*. At enim nec si παντελής ea sententia usurpari posset. isto loco positum posset intelligi, neque incertum est eiusmodi legatos constanti omnium usu vocari αὐτοκράτορας, non παντελεῖς. Mihi, collato loco Avium vs. 1459. sq., nulla mutata litera verba sic interpungenda et interlocutoribus distribuenda videntur, ut legatur:

B. νὴ Δία

μάλιστά γ'. A. ὥσπερ Θρακοφοῖται; B. πάντ' ἔχεις.

A. καὶ τίνες ἂν εἶεν; κτέ.

Pag. 553. C. in loco ANTIPHANIS vs. 1 sq. male editur:

εἴτ' οὐ δικαίως εἰμὶ Φιλογύνης ἐγὼ

καὶ τὰς ἐταίρας ἡδέως πάσας ἔχω;

Non enim hoc dicit poeta *se libenter habere* (tenere, possidere) *omnia scorta*, sed *se iis bene velle et delectari*, itaque legendum:

καὶ ταῖς ἐταίραις ἡδέως πάσαις ἔχω,

i. e. ἡδομαι. Deinde haereo in sequentibus:

τουτὶ γὰρ αὐτὸ πρῶτον δὲ σὺ ποιεῖς παθεῖν,

μαλακαῖς καλαῖς τε χερσὶ τριφθῆναι πύδας

πῶς οὐχὶ σεμνὸν ἐστὶ;

Est enim manifesto tota oratio defendentis se contra eum, qui mollietiem ipsi exprobraverat. Quare suspicor:

τουτὶ γὰρ αὐτὸ πρῶτον δὲ σὺ ψέγεις παθεῖν κτέ.

Pag. 560. B. Οὐδένα δὲ ὑμῶν ἀγνοεῖν οἶμαι — ὅτι καὶ οἱ μέγιστοι πόλεμοι διὰ γυναῖκας ἐγένοντο· ὁ Ἰλιακὸς δι' Ἑλένην [ὁ λοιμὸς διὰ Χρυσίδα, Ἀχιλλέως μῆνις διὰ Βρισηίδα, καὶ], ὁ ἱερὸς δὲ καλούμενος δι' ἐτέραν γαμετήν, Φησὶ Δοῦρις κτέ. Tot sunt in

his verbis indicia vocabula ὁ λοιμός - καὶ a stupido nescio quo magistello esse interpolata, ut neminem ante me haesisse satis mirari non possim. Bellumne fuit pestilentia, aut ira Achillis, Chryseis et Briseis erantne γαμεταί, ut recte sequi posset: ὁ ἱερός δὲ καλούμενος δι' ἐτέραν γαμετήν, potuitne denique istis interpositis omitti substantivum πόλεμος post καλούμενος?

Pag. 560. B. ἡσθεὶς οὖν ὁ Καμβύσης τῇ Νειτήτιδι καὶ σφοδρὰ ἐρεθισθεὶς ἐκμανθάνει παρ' αὐτῆς τὰ πάντα· καὶ δεηθείσης ἐκδικῆσαι τοῦ Ἀπρίου τὸν Φόνον, πείθεται πολεμῆσαι Αἰγυπτίοις. Nisi forte ἐρεθισθεὶς corruptum est ex ἐρασθεὶς, quod vix credo, verba sic transponenda sunt, ut legatur: πάντα· καὶ σφόδρ' ἐρεθισθεὶς δεηθείσης κτέ. Quo facto omnia ordine decurrunt.

Pag. 562. B. ALEXIS vs. 9:

ἐνὶ τύπῳ τε πόλλ' εἶδη φέρων.

Imo φορῶν.

Pag. 563. A. De THEOPHILI loco vid. *Stud. Crit.* p. 87. sq.

Pag. 562. F. in fragmento ALEXIDIS M. recepit meam coniecturam αἰμυλωτάτους pro ἀθλιωτάτους. Postquam autem nuper in fragmento Euripidis 175 (Dind.)

ᾧσις δὲ πρὸς τὸ πίπτον εὐλόφως φέρει

τὸν δαίμον', οὗτος ἡσόν ἐστιν δλβιος

ἀθλιος corrigendum esse vidi (vid. Verslagen en Mededeelingen d. K. A. IV, 1. p. 106), nata mihi est suspicio, eadem confusione apud Alexidem ἀθλιωτάτους corruptum esse ex δλβιωτάτους, quo vocabulo pulchre quasi imposito cumulo terminaretur universus locus, in quo poeta id voluit probare quod statuit ab initio:

τοὺς ἐρῶντας ζῆν μόνους.

Pag. 566. A. HERACLIDES: κατὰ τὴν Σπάρτην θαυμάζεται μᾶλλον (ἀνὴρ ins. M.) καὶ γυνὴ ἢ καλλίση, καλλίσαις γεννώσης τῆς Σπάρτης τὰς γυναῖκας. Postulat sententia ut rescribatur μᾶλλον - ἢ γυνὴ κτέ. Rariore Spartae erant viri pulchri quam

pulchrae mulieres, quocirca illos magis admirabantur quam has.

Pag. 567. B. ὡς ταῦτα καλῶς γραφόντων. Imo ταύτας, scil. τὰς πόρναις, quod assumendum e praegresso πορνογράφον. Mox ibidem D. in verbis συνουσίαζεν ἕως κενωθῆναι ambigit M. utrum corrigendum sit κενωθείη an ἕως ἂν κενωθῆναι. Procul dubio illud verius est, quia συνουσίαζεν dictum de eo quod *facere solebat* impurata meretrix, cui ex re nomen inditum erat Κλεψύδρα. Alterum foret h. l. soloecum.

Pag. 568. D. ALEXIDIS eclogae qui erat ante M. vs. ultimus:

ἔφεις διὰ τούτων σκευοποιοῦσι τῶν τεχνῶν

non esse videtur incerti comici versiculus, quae fuit M. sententia, sed scioli nescio cuius foetus, quales in optimi cuiusque poetae carminibus leguntur permulti. Quicumque adscripsit, paucis verbis declarare voluit universi loci argumentum. Similis farinae est Ranarum vs. 15, quem merito tandem in marginem reiecit Dindorfius in ed. Vta Scenicorum poetarum.

Pag. 569. D. Vix Graecum est PHILEMONIS fragmenti initium:

σὺ δ' εἰς ἅπαντας εὖρες ἀνθρώπους, Σόλων

nam vel si in praegressis fuisse suspicamur πόρον simileve vocabulum, male tamen habet εἰς ἀνθρώπους pro Dativo. Conieci:

σὺ δ' εἰς ἅπαντας ἦσας κτέ.

Transitivum verbum ἦδειν, etsi rarius occurrit, certae tamen est auctoritatis. E comicis usurpavit ERHIPPOS ap. Ath. p. 363. c. vv. 4 sq.

τοῖσι σπουδαίοις

χαυνοῦς' ὁμοίως ἦσε, παρεμυθήσατο κτέ.

In eodem fragmento non satis expedit vs. 13. sq.

εἰς ὀβολός, εἰσπήδησον· οὐκ ἔς' οὐδὲ εἰς

ἄκκις οὐδὲ λῆρος, οὐδ' ὑφῆρπασεν.

Venit in mentem ἀφείρπυσεν, i. e. *furtim abiiit*. Ἐφέρπειν usurpavit Aristophanes Plut. 675.

Vs. 8. displicet κατὰ τόπους. Expectaveram κατὰ τέγην. Ita saepe dici *lupanaria* notum est.

Pag. 570. F. Qui hic legitur PHILETARRI locus recte ut videtur

a M. F. C. III. p. 294 ad unius fragmenti perpetuitatem coniunctus est cum altero loco qui exstat pag. 280. c. Dubito autem num bene scribatur:

πλὴν ἡδέως ζῆν τὸν βίον καθ' ἡμέραν,

ubi exspectes mutato verborum ordine:

πλὴν ἡδέως ζῆν τὸν καθ' ἡμέραν βίον,
ἐὰν ἔχῃ τις ὁπόθεν. κτέ.

Pag. 573. A. Apud CLEARCHUM ultima verba sic corrigenda sunt: εἰς ὕψος ἄρας (τοσοῦτον) ὥς περιδεύων τε αὐτὸς — καθορᾶν τὸ μνῆμα, καὶ πᾶσι — αὐτὸ ἀποκτον εἶναι pro περιδεύοντος αὐτοῦ.

Pag. 574. B. Ἀλκιβιάδης δ' ὁ καλός, ἐφ' οὗ τις τῶν κωμικῶν ἔφη· ('ΑΛΛ') Ἀλκιβιάδην τὸν ἀβρόν, ὃ γῆ καὶ θεοί, ὃν ἡ Λακεδαιμῶν μοιχὸν ἐπισυμεῖ λαβεῖν· ὑπὸ τῆς Ἀγίδος ἀγαπώμενος γυναικός, ἐπὶ τὰς τῶν ἐταιρίδων θύρας ἐκώμαζε ἀπολιπὼν τὰς Λακαίνας καὶ τὰς Ἀττικὰς. Corrige ἀγαπώμενου, et a fine post Ἀττικὰς adde γαμετάς, vocabulum necessarium propter oppositum ἐταιρίδων.

Pag. 580. D. ΜΑΧΟ vs. 53. sqq.:

Στρατοκλῆς δ' ἐρίφους προῖκ' ἐδίδου τοῖς γνωρίμοις.

λοπάδας ἐνάλμους τε ξυναρτύειν δοκῶν

καὶ δίψαν ὑπολειπόμενος εἰς τὴν αὐρίον κτέ.

Locum misere habitum sic lubet tentare:

ξυναυξήσειν δοκῶν

τὴν δίψαν ὑποπίνουσιν εἰς τὴν αὐρίον.

Stratocles gratis familiaribus suis donabat hoedos patinasque valde salsas, haec sitim auctura esse existimans large potantibus usque ad diem sequentem. Cuius rei causa exponitur a poeta in sequentibus.

Pag. 581. D. ΜΑΧΟ vs. 27:

ἐν σκυτοτομίῳ τινὶ μετὰ τινων καθήμενος.

Delete pronomine indefinito scripserim:

ἐν σκυτοτομίῳ μετὰ τινων καθήμενος.

Pag. 584. A. in Glycerae responso ad Stilponem supplendum et corrigendum videtur: μηδὲν οὖν (οἷου) διαφέρειν ἐπιτριβομένοις καὶ κακῶς πάσχουσι μετὰ φιλοσοφίας ζῆν ἢ (μεθ') ἐταίρας. Delevi voculam ἢ, quam libri habent post πάσχουσιν.

Pag. 586. A. ὅτι Ἄβυδος ἐλέγετο διὰ τὸ γραῦς εἶναι. Frustra quaesiverunt viri docti cur ita vocaretur. Ego suspicor vetulam sic dictam esse propter cunni laxitatem, ita ut videretur quasi ἄβυθος, i. e. ἄβυσσος. Una litera plebeculam in istiusmodi iocis non moratur.

Pag. 592. B. Sophocles auctore HEGESANDRO ἐπὶ δυσμαῖς ὦν τοῦ βίου, Ἀρχίππην ἠγάπησε τὴν ἐταίραν καὶ [τοῦ βίου] κληρονόμον κατέλιπεν. Dele vocabula perperam repetita. Post pauca ibidem pergit Athenaeus: Ἀλλὰ μὴν καὶ Ἰσοκράτης — Μετάγειραν εἶχεν ἐρωμένην καὶ καλήν. M. edidit παγκάλην. Ego suspicabar ἐρωμένην (νέαυ) καὶ καλήν.

Pag. 597. B. HERMESIANACTI emendando nuper operam dedi in opusculo quod inscripsi *Quaestiunculae epicae et elegiacae*, Traiecti ad Rhenum ap. Kemink 1876, pag. 90.

Pag. 610. B. πουλυμαθίῃ νόον [ἔχειν] οὐ διδάσκει. Ubicumque alibi HERACLITI dictum affertur, recte abest ἔχειν, quod quin ab interpretibus additum sit dubitare noli.

Pag. 611. B. Διότιμος — ὑπὸ Ζήνωνος — ἐξαίτηθεῖς ἀνῆρέθῃ. Corrige ἐξετασθεῖς et compara Demosth. pag. 1124, 22. Mox ibidem D. requiro: τίς γὰρ (ἄν) ἤλπισεν κτέ.

Pag. 617. E. In PRATINAE hyporchemate vs. 14 teneo quod correxi in *Animadversionibus philologicis ad Theognidem* p. 72 πεπλαγμένον pro πεπλασμένον.

Pag. 619. C. CLERARCHUS ἐν πρώτῳ Ἑρωτικῶν· Ἑριφανίς — πλανωμένη πάντας τοὺς ὀρεῖους ἐπεξῆει δρυμούς, ὡς μῦθον εἶναι τοὺς λεγομένους Ἰοῦς δρόμους. Manifesto vitiosum est μῦθον, si quidem nemo dubitabat quin mythus essent Ius errores. Possis ὡς λῆρον εἶναι κτέ., quae est nota ac frequens locutio. Vide

v. c. mox pag. 620. B. init. Lenius tamen corrigam: ὡς ὕθλος εἶναι κτέ. Non semel μῦθος et ὕθλος confusa esse ostendit Co-betus.

Pag. 623. B. περὶ μουσικὴν [ἐν] διατρίβων ἀεί. Delevi prae-positionem natam e cauda praecedentis vocabuli. Post pauca ibidem sequitur ANAXILAE locus:

Ἡ μουσικὴ δ' ὥσπερ Λιβύη [πρὸς τῶν] Θεῶν
ἀεί τι καινὸν κατ' ἐνιαυτὸν θηρίον
τίκτει.

Falluntur qui πρὸς τῶν θεῶν vertunt per *aedepol*, quod fere responderet Graeco νῆ (s. ναὶ μὰ) τοὺς Θεούς. Illud est *obsecran-tis*, hoc *affirmantis*. Speciem certe haberet, si verteres cura s. *providentia deorum*, sed verba sana esse valde dubito. Quia autem est in codicibus *τίκτει θηρίον*, non *θηρίον τίκτει*, quod coniecturae debetur, nescio fere an totus locus sic sit con-stituendus:

Ἡ μουσικὴ δ' ὥσπερ Λιβύη τίκτει, Θεῶν,
ἀεί τι καινὸν κατ' ἐνιαυτὸν θηρίον.

ut, postquam *τίκτει* errore de loco motum fuerit, vocabula *πρὸς τῶν* a correctore suppleta esse putemus.

Pag. 624. A. καὶ ὁ Ὀμηρικὸς δὲ Ἀχιλλεὺς τῇ κιθάρᾳ κατε-πραῦνέτο, ἣν αὐτῷ ἐκ τῶν Ἡετίωνος λαφύρων μόνην Ὀμηρος χαρίζεται, κατασχέλλειν τὸ πυρῶδες αὐτοῦ δυναμένην. Comparato loco Homericō qui hic respicitur Il. IX, 188:

τὴν ἄρετ' ἐξ ἐνάρων πόλιν Ἡετίωνος δλέσσας

videbis μόνην isto loco esse delendum.

Idem vocabulum restitue post *δυναμένην*, unde elapsum est propter duarum ultimarum syllabarum similitudinem. E meliore codice nescio quis voculam notaverat in marginem, sed ea de-venit in locum alienum. Ex ipsis sequentibus *μόνος γοῦν ἐν τῇ Ἰλιάδι ταύτῃ χρῆται τῇ μουσικῇ* lubens tollerem verba *τῇ μουσικῇ*, et *ταύτῃ* intellegerem de cithara memorata in prae-gressis.

Pag. 626. C. οἱ μὲν [οὖν] παῖδες. Dele particulam οὖν.

Pag. 641. F. De loco Antiphanis egi *Anal. Crit.* pag. 45.

Pag. 655. B. Apud ANTIPHANEM vs. 2

Φοίνικας, ἐν Ἀθήναις δὲ γλαῦκας, ἡ Κύπρος

ἔχει πελειάς

nota voculam δέ correptam ante γλαῦκας et omissam eandem voculam, ubi necessaria est, post κύπρος. Locum vix sanum aliorum curae commendo.

Pag. 655. C. ἔσι δὲ ἄσποργον πρὸς τὰ ἔκγονα τὸ ὄρνειον καὶ ὀλιγωρεῖ τῶν νεωτέρων. *Malim νεοττῶν.*

Pag. 664. B. In MACHONIS loco depravatatum est πάντες.

Pag. 666. F. Loci ANTIPHANEI vs. 14:

ῥ' δεῖ λαβὼν τὸ ποτήριον δεῖξον νόμῳ.

Praeter λαβεῖν, quod correxit Bergk, pro νόμῳ expectabam τρόπῳ.

Pag. 679. B. EUBULUS:

ὦ μάκαρ ἥτις ἔχουσ' ἐν δώματι

** σρούβιον αὐροφόρητον,

λεπτότατον περὶ σῶμα συνίλλεται

ἡδύτατον περὶ νυμφίον εὐτριχα,

κισσὸς ὅπως καλάμῳ περιφύεται κτῆ.

Plura in his post eruditorum curas obscura sunt et corrupta. A reliquis abstinens moneo sub περὶ σῶμα fortasse latere πτερύγῳμα.

Pag. 691. A. ANAXANDRIDIS locum tentavi *Stud. Crit.* i. p. 8. G. pag. 86.

Pag. 693. D. μηδ' ἔχειν ἰσχυρὰν ἐπιθυμίαν τοῦ πότου [τούτου]. Pronomen abesse iubeo.

Pag. 695. E. In cantilena:

πόρνη καὶ βαλανεύς τωὺτ' ἔχουσ' ἐμπεδέως ἔθους·

ἐν τωὺτῃ πυέλῳ τόν τ' ἀγαθὸν τόν τε κακὸν λόει.

suspectum est ἐμπεδέως pro ἐμπέδως. Corrigendum censeo ἐμμενέως.

Pag. 699. F. in HEGEMONIS carmine vs. 16. sq. non intellego nisi sic correctos:

᾽Ωφελίων Ὀρμὴν παρ' Ἀθηναίοισιν αἰίσας,
πεντήκοντ' ἔλαβε δραχμάς, σὺ δ' οὐδὲν ἐνέγκω.

pro ἐπέμψω (sive ἐπέψω, ut est in uno codice), quod quo pacto respondeat praegresso ἔλαβε, difficile dictu est.

EURIPIDES *Suppl.* vs. 175.

ἐν μὲν αἰσχύναις ἔχω
πίτνων πρὸς οὐδας γόνυ σὸν ἀμπίσχειν χερὶ
πολὶς ἀνὴρ τύραννος ἰσοδαίμων πάρος.

Non mihi videtur πολὶς de Adrasto in robore aetatis strenue rem gerente dici posse. Erat, ut opinor, in vetere libro omissa literula initiali:

*ΘΑΙΟCΑΝΗΡΤΤΡΑΝΝΟC.

Confusis ut assolet Θ et Ο scribe sibi ολιος visus est videre et Πολιός dedit. Sed erat θλιος et Ἀθλιος lectum oportuit:

ἄθλιος ἀνὴρ, τύραννος ἰσοδαίμων πάρος.

C. G. C.

PLATO.

In *Τίμαεο* pag. 74. B. τὴν σάρκα esse dicit προβολὴν μὲν καυμάτων, πρόβλημα δὲ χειμώνων, ἔτι δὲ πτωμάτων, οἷον τὰ πιλητὰ ἔσεσθαι κτήματα. verba ultima sensu cassa sunt. Emenda auctore Valckenario in annot. Ms. οἷον τὰ πιλητὰ ἔCΘΗματα.

Hic quoque ut supra pag. 70. D. necessaria comparatio perit, quae secundum rei naturam e ruderebus antiquae scripturae erat effodienda.

C. G. C.

OBSERVATIONES CRITICAE

IN

ACHILLEM TATIUM.

SCRIPSIT

S. A. NABER.

Pertractato Heliodoro, de cuius Aethiopicis emendandis olim diximus quantum satis videbatur, nunc operae pretium est ad Achillem Tatium accedere, qui vulgo Heliodori simia esse perhibetur. Equidem, fateor, octo libros illos de Clitophontis et Leucippes amoribus non magno opere admiror, contemno potius ineptum scriptorem ejusque putidam elegantiam; legi tamen primum, ut hoc scriptionis genus cognoscerem, deinde saepius relegi, ut criticam facultatem exercerem neque nunc inutile fuerit post repetitam lectionem doctis lectoribus proponere examinanda, quae mihi satis evidenter corrigi posse visa sunt. Ceterum concedendum est, Achillem Tatium, qui quarto quintove saeculo post partum Virginis vixerit, sedulo dedisse operam ut pure et Attice scriberet: vitia sunt sermonis multo pauciora quam quae in illa aequalium barbarie exspectari potuissent: illud imprimis molestum, scriptorem crebris incisionibus nescio quam quaesivisse elegantiam. Si qui forte mea inspicient, qui Tatium nondum noverint, eorum in gratiam unum alterumque

exscribam exemplum hiulcae et claudicantis compositionis. Simul apparebit, quibus figuris ex rhetorica disciplina petitis noster identidem abutatur, ut sibi placeat, sed lectoribus nauseam pariat, qui sana et sincera minimeque fucata amare didicerint. Veluti narratio incipit sic: Σιδὼν ἐπὶ θαλάττῃ πόλις, Ἀσσυρίων ἢ Θάλασσα, μήτηρ Φοινίκων ἢ πόλις, Θηβαίων δὲ δῆμος πατήρ· διδυμος λιμὴν ἐν κόλπῳ πλατύς, ἡρέμα κλείων τὸ πέλαγος. Puerum ea scripsisse dixeris, summa enim infantia est, qua tamen agnoscimus Tatium impense delectatum fuisse. Ecce alios locos. P. 82. 10 — utar Hercheri editione — ἡ κεφαλα περιήγετο, τὸ ἰσίον καθίετο, ἡ ναὺς ἀπεσαλεύετο, τὰς ἀγκύρας ἀνέσπαν, ὁ λιμὴν κατελείπετο. P. 132. 25 inseritur de Tereo fabula his verbis: ἀηδὼν καὶ χελιδὼν καὶ ἔποψ πάντες ἀνθρώποι καὶ πάντες ὄρνιθες. Ἐποψ δὲ ἀνὴρ, αἱ δύο γυναῖκες Φιλομήλα χελιδὼν καὶ Πρόκνη ἀηδὼν. Πόλις αὐταῖς Ἀθῆναι. Τηρεὺς δὲ ἀνὴρ. Πρόκνη Τηρέως γυνή, ceteraque non multo meliora quae describere non vacat. P. 116. 5 dux quidem Aegyptius amore percitus ita vociferatur: Στρατιώτης με πορθεῖ τόξον ἔχων, βέλος ἔχων· νενίκημαι, πεπλήρωμαι βελῶν. Κάλεσον, ἀνθρώπε, ταχὺ τὸν ἰώμενον· ἐπείγει τὸ τραῦμα. Ἄψω πῦρ ἐπὶ τοὺς πολεμίους· ἄλλας δᾶδας ὁ ἔρως ἀνῆψε κατ' ἐμοῦ. Imprimis in descriptionibus frequenter inciso sermone utitur, v. c. p. 90. 10 Συμμιγῆς δὲ πάντων ἐγίνετο βοή· ἐρρόχθει τὸ κύμα, ἐπάφλαζε τὸ πνεῦμα, ὀλολυγμὸς γυναικῶν, ἀλαλαγμὸς ἀνδρῶν, κελευσμὸς ναυτῶν, πάντα θρήνων καὶ κωκυτῶν ἀνάμεσα. Quaesita est ista negligentia, ut fucati sermonis species evitetur omniaque in tenui argumento tenuiter dicta sint. Sic fucatae mulieres id maxime agunt, ne fucatae esse videantur, nec vero omnis negligentia grata est. Hinc saepe idem vocabulum parvo intervallo bis terve ponitur, v. c. p. 82. 31 ἥρων μείρακιον καλοῦ, τὸ δὲ μείρακιον Φιλόθηρον ἦν et p. 128. 7 ἐκ πωμάτων οὐκ ἀνέχονται, ἐκ πωμάτων αὐτοῦργον ἔχοντες· ἐκ πωμάτων γὰρ αὐτοῖς ἐστὶν ἡ χεῖρ. Praeterea Tatius saepe placuit dicere hoc modo, p. 77. 5 τὸ ἐλπίζον ἐφοβεῖτό μου καὶ ἔχαιρε τὸ λυπούμενον, quae verba cum parva mutatione recurrunt p. 167. 1. Amat quoque acute dicta quale est illud p. 55. 7, ubi pavo describitur, τοῖς ἀνθέσιν ἐπισύρων τὸ πτερὸν. Ἀντέλαμπε δὲ ἡ τῶν ἀνθέων θέα τῇ τῶν ὀρνίθων χροῖα καὶ ἦν ἄνθη πτερῶν. Iis locis imprimis abutitur eo quod est ἡδονή,

quod vocabulum sexcenties usurpat; veluti p. 84. 27, ubi re-
rum brevitās commendatur, οὐ γὰρ γεγρακυῖαν ἔχει τὴν ἡδονήν,
καὶ ὅσον ἐλαττοῦται τῷ χρόνῳ, τοσοῦτον εἰς μέγεθος ἐκτείνεται
πόθῳ, sed inserto articulo opus est τῷ πόθῳ. Hinc quod hic
illic legitur ὀδμῇ, reposuerim ἡδονή, v. c. p. 70 τὸ δὲ πνεῦμα
ἀναπεμπόμενον εἰς τὸν αἶρα τὴν ὀδμῇν ἐκεράννυ, καὶ ἦν ἄνεμος
ἡδονῆς, ut ἄνεμος ἡδονῆς dictum sit eodem modo, quo supra
ἄνθη πτερῶν, cum praesertim opem ferant Codices Commel.
Mon. Angl., requiro fere τὴν ἡδονήν ἐκεράννυ. Quod si proba-
bitur, itidem superiore versu verum videbitur πρὸς τὴν τῶν
θυμιαμάτων ἥριζεν ἡδονήν, nec diversa fortasse medicina adhi-
bebitur p. 114. 16, 26, 30, cum εὐωδίας ἡδονή dicatur vs. 18.

Quod de Charitone et de Heliodoro vidimus, apud Tatium
quoque omnia incredibili celeritate peraguntur atque hinc est
quod toties adverbium εὐθὺς usurpat. Ecce pauca quaedam
exempla. P. 81. 11 ᾤχετο εἰς τὸν θάλαμον καὶ εὐθὺς ἐκάθευ-
δεν. Pag. 81. 28 παρῆμεν ἐπὶ τὴν πόλιν καὶ εὐθὺς ἐπὶ Βηρυ-
τοῦ τὸν δρόμον ἐποιοῦμεθα. P. 119. 24 ἐκέλευσε γὰρ εὐθὺς
πάντας ἐν τοῖς ὅπλοις γενέσθαι. Αὐτίκα δὲ μάλα ἐξορμήσαντες
εὐθὺς ἔκαστος ὡς εἶχε τάχους ἐπὶ τὰ ὅπλα ἐχώρουν. P. 90. 25
οἱ δ' εὐθὺς κατὰ πόδας ἐξήλλοντο. P. 108. 22 μετὰ τὴν
ναυαγίαν εὐθὺς εἶδον αὐτὸν τῆς κεφαλῆς λαβόμενον. Pag. 109. 13
ἄμα λέγοντος αὐτοῦ παῖς εἰστρέχει. Pag. 138. 9 μαθὼν, ὡς
εἶχον εὐθὺς ἐπιβὰς νεώς. Pag. 42. 12 ὡς δ' εἶδον εὐθὺς
ἀπωλώλειν, qui locus monstrabit supplendum esse p. 66. 32
ὡς δ' ἤκουσα, (εὐθὺς) ἀπωλώλειν. Videatur etiam Jacobsius
p. 586.

Nusquam Achilles Tatius sibi magis placet quam in animi
affectibus describendis, v. c. p. 80. 1 ἤχθετο, ἡσχύνετο,
ὠργίζετο· ἤχθετο μὲν πεφωραμένη, ἡσχύνετο δὲ ὀνειδιζομένη,
ὠργίζετο δὲ ἀπιστουμένη. Αἰδῶς δὲ καὶ λύπη καὶ ὀργὴ τρία
τῆς ψυχῆς κύματα, quae deinde per integram fere paginam
exsequitur. Trium horum affectuum pater est ὁ λόγος, post-
quam animo immisit illa sua βλήματα καὶ ποικίλα τοξεύματα.
τὸ μὲν ἐστὶν αὐτῷ λοιδορίας (sed emenda λοιδορία) βέλος καὶ
γίνεται τὸ ἔλκος ὀργῇ· τὸ δὲ ἐστὶν ἔλεγχος ἀτυχημάτων· ἐκ τούτου
τοῦ βέλους λύπη γίνεται· τὸ δ' ὀνειδος ἀμαρτημάτων καὶ καλοῦ-
σιν αἰδῶ τὸ τραῦμα.

Atque haec quidem adeo absurde et perplexe scripta sunt, vix ut intelligi possint: facilia sunt p. 145. 35 ἀνεφλεγόμεν, ὠχρίων, ἐθαύμαζον, ἠπίσουν, ἔχαιρον, ἠχθόμεν et p. 151. 17 ἐμμεέριστο πολλοῖς ἅμα τὴν ψυχὴν, αἰδοῖ καὶ ὀργῇ καὶ ἔρωτι καὶ ζηλοτυπίᾳ ἠσχύνεται τὸν ἄνδρα, ὠργίζετο τοῖς γράμμασιν, ὁ ἔρως ἐμάραινε τὴν ὀργήν, ἐξῆπτε τὸν ἔρωτα ἢ ζηλοτυπία καὶ τέλος ἐκράτησεν ὁ ἔρως. Itidem p. 173. 1 ἤχθετο, ὠργίζετο, ἐβουλεύετο· ὠργίζετο μὲν ὡς ὑβρισμένος, ἤχθετο δὲ ὡς ἀποτυχών, ἐβουλεύετο δὲ ὡς ἐρῶν. Quintum exemplum est p. 170, quod vide apud ipsum.

Bonus Achilles Tatius Antiquitatum Graecarum in paucis imperitus est nec cuiquam auctor sum, ut duobus ultimis libris de Clitophonis et Leucippes amoribus utatur ad cognoscendum, quomodo Ephesii res judicare soliti fuerint. Postulatur caedis miser Clitophon; accusator Thersander adhibet decem oratores, p. 178. 22. Judex quaestionis πρόεδρος τῶν δικαστῶν dicitur, p. 184. 24; hic autem erat τοῦ βασιλικοῦ γένους καὶ τὰς μὲν Φονικὰς ἐδίκαζε δίκας, κατὰ δὲ τὸν νόμον συμβούλους ἐκ τῶν γεραιτέρων εἶχεν, οὓς ἐπιγνώμονας ἐλάμβανε τῆς γνώσεως. Tamen postero die p. 198. 27 non unus πρόεδρος fuisse dicitur sed plures et recitatur τῶν προέδρων καὶ τῶν συμβούλων τὸ δόγμα. Quin p. 198. 7 Clitophon non ab his condemnatus fuisse dicitur, sed ὑπὸ τῆς βουλῆς καὶ τῶν πρυτάνεων. Satis apparet Tatium inseruisse narrationi vocabula, quae apud Atticos oratores offensusset, sed nihil curasse scire qui olim πρόεδροι vel πρυτάνεις Athenis dicti essent. Similem juris ignorantiam in Heliodoro olim deprehendimus. Mireris esse qui tam futilibus testimoniis utantur.

In verborum formis haud raro titubatur, sic tamen ut appareat multum curae in ea re scriptorem posuisse. Recte v. c. legitur futurum γαμῆς p. 52. 29 et καλῶ p. 104. 9, sed perperam scripsit ἀναβλέψω p. 160. 20 et ἐπαναπλεύσειν p. 96. 26 et παραχωρήσεις p. 141. 3. Ἑωνησάμην pro ἐπριάμην inveni p. 53. 23, 144. 16, 157. 24, 158. 4, 183. 25 et 203. 3. Κατέρρευσε est p. 63. 16 et διαρρεύσασα p. 149. 26, sed recte διαρρεῖσα p. 151. 7. Non contrahitur βέετω p. 160. 23 et reprehensionem habet κατέψα p. 51. 10 et 53. 17. Secunda persona ὄψει recte legitur p. 69. 13 et 104. 8, sed γρηγοροῦσα p. 126. 28, προαγορεύσας p. 140. 26, 147. 12 et p. 182. 3,

διασκοπήσαντι p. 184. 28 et ἐνδύσωμαι p. 168. 17 vitiosae formae sunt. Ἦνευκα editur p. 189. 8 itaque non miror εἶπὼν imperativum p. 125. 18. Recte ζῆν p. 180. 10, 13, sed ζωή est p. 109. 31 et 174. 3, uti et βιοῦν et ἀναβιοῦν p. 113. 15, 153. 28 et 187. 17. Non peccavit, cum scriberet ἀπωλάλει p. 88. 8 et ἐπαρώνησα p. 171. 3, sed *eram* est ἤμην p. 107. 27, 110. 26 et 130. 2. Οἶδας saepe legitur, p. 64. 25, 104. 23, 108. 14, 137. 16, 145. 18, 153. 16 et 167. 22 uti et οἶδασι p. 153. 19, sed in Codicibus Attica forma οἶθα invenitur p. 148. 22 et ἴσασι p. 203. 8. Ἦιδειμεν est p. 204. 25 et ἥδεσαν p. 184. 11. Infinitivum ἔρχεσθαι invenio p. 122. 31 et πρόσσεισι praesentis temporis est p. 118. 31, 126. 32, 159. 17 et 173. 8, et ἀπειμι p. 126. 10. Futurum est ἐξελεύσεται p. 116. 3. Imperfectum est ἤειν p. 76. 32 et ἤεσεν p. 70. 10 et ἤειμεν p. 93. 14, 145. 6, 206. 24 et 207. 18, sed ex conjectura hodie ἤμεν legitur p. 81. 20, 24, 28 et 150. 12 eademque medicina fortasse opus esse videbitur p. 108. 30, ubi hodie ἀπιμεν legitur. Perpetuo legitur ἵπταμαι et aoristus ἔπτην; v. c. 51. 15, 62. 2, 23, 32, 67. 12, 74. 25, 75. 30, 76. 11, alibi; semel est ἐπετόμην p. 187. 28 ἐπὶ τὸ ἱερὸν ὡς ἀπὸ μηχανῆς βληθεὶς ἐπετόμην. Quid legendum sit, aperiet p. 130. 4 ἡπειγόμεν ἰδεῖν, p. 145. 11 σκηψάμενος ἐπείγεσθαι, p. 148. 20 ἐπείγομαι τὴν σπουδὴν ἀμείψασθαι, p. 167. 14 ἐπείγομαι μαθεῖν et p. 188. 15, quo solo loco res conficitur, ἐπὶ τὸ ἱερὸν μάλα ἡπειγόμεν.

Parum Graece dicitur ἦν κατακοιμίσας p. 81, 8. κτείνας εἶη p. 176. 10, φονεύσασα εἶη p. 181. 22, ἦν ἐπισᾶσα p. 185. 18 et ἔσω ἀδικήσας p. 200. 31. Recte legitur ὄφελον γενέσθαι p. 168. 24. sed ὄφελον ἔμεινας p. 77. 30 et ὄφελον ἠδυνάμην p. 142. 1 a Graecitate parum commendantur. Sed ubique eam observare est inconstantiam, quae perpetuo a sinceris ad falsa delabitur et a falsis ad sincera

Quanta cautione opus sit in tali scriptore corrigendo, lubet uno exemplo ostendere. Quod legitur p. 96. 17 ἐνδιατρίψαντες ἡμερῶν δύο, id ita corrigere Cobetus voluit ut ἡμέρας scribe- ret. Fatendum est ἡμέρας hoc modo recte usurpari p. 79. 7 et 137. 8 et μῆνας p. 139. 9. Verum multo crebrius Achilles utitur genetivo μηνῶν p. 149. 15 μηνῶν τεσσάρων διέτριψα et

ήμερῶν, p. 210. 7 δύο πλεύσαντες ἡμερῶν, p. 213. 4 μέιναντες τῶν ἐξῆς τριῶν ἡμερῶν et alibi saepe.

Haud ita raro Tatius optativi loco conjunctivum ponit, v. c. p. 167. 27 οὐκ εἶχον ὅπως πύθωμαι, p. 170. 8 οὐκ εἶχεν ὅστις γένηται, et contra ἐὰν cum optativo invenio p. 173. 21, de quo loco infra videbimus: certe εἰ cum conjunctivo construitur p. 170. 6 εἰ μὴ γένη Κλειτοφῶν, vid. Jacobsius p. 681. Neque ejusmodi vitia miraberis, si observaveris Tatium interdum susque deque habere discrimen adverbiorum οὐ et μὴ, v. c. p. 82. 1 μὴδὲν ἐρωτήσαντες ποῖ πλεῖ μετεσκευαζόμεθα.

Pauca quaedam alia vitiose dicta per saturam congeram. Veluti verbum ὀμνυμι, cui futuri loco additur infinitivi aoristus p. 205. 16 ὀμοσεν ἀεὶ παραμενεῖν καὶ τὴν ἀνδρὸς ὀμιλίαν φυγεῖν καὶ τὴν ἐξ Ἀφροδίτης ὕβριν μὴ παθεῖν, cf. p. 139. 23. Vel p. 181. 11 μᾶλλον ἀλλοτριώτερον et p. 135. 14 μᾶλλον ἐρρωμενέτερον, ex quibus locis pendet interpretatio ejus quod legitur p. 207. 13 λιγυρώτερον οὕτως, cf. Jacobs. p. 772. Latinum potius quam Graecum est p. 79. 14 τὴν Κλειῶ κελεύσας ἐμβάλλεσθαι σκάφει et neque Latinum neque Graecum p. 55. 12 ἔτυχε τύχη τινὶ συμβάν.

Accedo ad singulorum locorum examinationem. Minus recte scribitur p. 39. 14 ἡ συνάγουσα ζώνη τὸν χιτῶνα, nam jam inde ab Homero συνέχειν id dicitur et requiro συνέχουσα. Haud ita raro confunduntur ἄγω et ἔχω, ἤγον et εἶχον, ne dicam de futuris ἄξω et ἔξω. Sequenti p. 40. 21 invenio τὸν πάντα χρόνον εἶχεν ἐν Βυζαντίῳ· vivere et commorari dicitur ἄγειν, non ἔχειν itaque rescribam ἤγεν. Lubet addere Thucydidis locum qui legitur I. 55 ἐν θεραπείᾳ εἶχον πολλῇ· quid Dio Cassius legerit apud eum quem perpetuo imitatur, vide vol. I. p. 109. Ed. Dindorf. ἐν θεραπείᾳ πολλῇ ἤγε atque iterum p. 117 ἐν φυλακῇ ἀδέσμῳ (hoc quidem e Thuc. III. 34) καὶ ἐν θεραπείᾳ πολλῇ ἤγε. Diligenter videndum erit, utra scriptura potior sit.

Quaedam olim rectius edebantur quam hodie: hujus rei duo exempla invenio pagina eadem 40. 2 et 40. 16. Priore loco ἐγὼ ταῦτ' ἂν ἐδεῖκνυν, malim sane quod Salmasius retinuit εἰδεῖν; altero loco ἀρχεται τοῦ λέγειν cum codice Bavarico Bodenius omisit molestum articulum et praeterea recte legitur

ἄρχομαι τερατεύεσθαι p. 104. 11, καταλέγειν p. 132. 25, γράφειν p. 147. 14 et illud ipsum ἄρχομαι λέγειν p. 210. 16. Sed magis miror quomodo Hirschigii et Hercheri ferre potuerint p. 40. 6 μὴ κατοκνήσης... ταύτη μᾶλλον ἥσειν, εἰ καὶ μύθοις ἔοικε. Potuitne quisquam umquam timendi verba conjungere cum infinitivorum futuris? Facile est rescribere ἥσεις.

P. 41. 26 Sostratus per epistolam commendat fratri uxorem et filiam; σῶζε δὴ μοι, inquit, τὰ φίλτατα τοῦ γένους μέχρι τῆς τοῦ πολέμου τύχης. Vetus interpres Annibal Cruceius, qui codice usus esse dicitur aliquanto meliore quam ii libri sunt, quibus nos utimur, legit olim, vertit certe: ad belli exitum usque. Τύχη τὰ θνητῶν πράγματ' οὐκ εὐβουλία· atque in bello praesertim omnia sunt fortunae obnoxia et omnes experiri oportet, quid ferat fors. Non potuit adeo Sostratus carissima capita fratris custodiae mandare μέχρι τῆς τοῦ πολέμου τύχης, sed μέχρι τῆς τοῦ πολέμου τελευτῆς.

Figura est rhetorica, qua Tatius crebro abutitur p. 42. 6. Describitur Leucippe sic: ὄμμα γοργόν ἐν ἡδονῇ· κόμη ξανθῇ, τὸ ξανθὸν οὐλόν· ὀφρύς μέλαινα, τὸ μέλαν ἄκρατον· λευκὴ παρειά, τὸ λευκὸν ἐς μέσον ἐφοινίσσεται. Non magno acumine opus est ad corrigendum: ὄμμα γοργόν, τὸ γοργόν ἐν ἡδονῇ. Miror hoc nondum animadversum fuisse.

Postquam mulieres ad patrem Clitophontis deverterunt, ἐπεὶ καιρὸς ἦν, συνεπίνομεν κατὰ δύο τὰς κλῖνας διαλαχόντες p. 42. 25; verum aliquot diebus post demum, cum festus dies celebraretur, epulae instruuntur maiore cum apparatu fitque συμπόσιον, uti et p. 191. 9. Illa prima coena ubique δαίπνον dicitur, p. 43. 4, alibi. Postquam ivere omnes cubitum, Clitophon Leucippes amore captus, sub ortum solis vix tandem obdormiscit et in somniis perpetuo illi obversatur Leucippes imago: διελεγόμην αὐτῇ, συνέπαιζον, συνεδείπνου. Eodem modo supra rescripserim: ἐπεὶ καιρὸς ἦν, συνεδείπνοῦμεν. Verbum συνεδείπνειν legitur hodie p. 48. 6 et 196. 10; recte se habet συνεπίνομεν p. 64. 8, ἐφνοχόει γὰρ ὁ Σάτυρος.

Indecore admodum in illa coena pater filio κατ' ὀφθαλμοὺς ἀνέκλινε τὴν παρθένον: aliquanto decentius erit κατέκλινε, sicuti recte p. 150. 12 κατακλιθέντων ἡμῶν. Recte quoque praedo dicitur p. 101. 21 Leucippen ἀνακλῖναι ὑπτίαν. Prorsus

contrarium vitium est apud Charitonem p. 56. 15: προσέταξαν οἱ ἄρχοντες καταβῆναι τὸν πρῶτον εἰπόντα. Piscator is erat, quem magistratus testimonium dicere jubebant in praedonem, itaque non debebat καταβῆναι, sedebat enim ἐν τῷ πλήθει, sed ἀναβῆναι in rostra, ut universus populus exaudire posset.

Minus bene dictum videtur p. 45. 17 συνεσέναξεν ὁ Κλεινίας; usitatissimum compositum est ἀνεσέναξεν. Prorsus idem vitium est p. 195. 7, ubi de Pane legimus: ταύτην οὖν τὴν σύριγγά φασιν ἀναθεῖναι μὲν ἐνθάδε τὸν Πᾶνα, περιορίσαι δὲ εἰς σπήλαιον αὐτήν· in silva *comprosuil*, suspendit in antro: itaque verum est συνθεῖναι, quod ipsum vocabulum de eadem re legitur p. 195. 1 συνθεῖς εἰς ἐν σῶμα. Alibi praepositio σὺν abundat, nam p. 169. 23 ἄμα οὖν συνδιαλεγόμενος, omnino satis est διαλεγόμενος, quum praesertim Thersandro Leucippe nil quidquam respondeat. Ceterum haud ita raro praepositiones σὺν et ἀνὰ confusae sunt. Apud Dionem Cassium vol. I. p. 26. Edit. Dindorf. ἡ γαμετὴ αὐτοῦ τὰ τε παῖδια καὶ αἱ ἄλλαι γυναῖκες συνεθρήνησαν· ostendere poterit locus qui legitur LXXIV. 13 scripsisse Dionem ἀνεθρήνησαν. Ἀνασενάζειν, ἀνακαγχάζειν, ἀνακροτεῖν, ἀναβοᾶν, ἀνοιμάζω satis nota sunt: in omnibus eadem praepositio comparet. Nec tamen ignoro, Tatium malle interdum simplicia quam composita: p. 52. 10 μεταξὺ δὲ νήψας ἐκ τοῦ κακοῦ. P. 176. 3 μικρὸν δὲ νήψας ἐκ τῆς μέθης τοῦ λόγου, quod quomodo accipiendum sit, non est opus dicere, nam pueri Eroticos Graecos legere non solent. P. 151. 13 βάλλεται τὴν καρδίαν γνωρίσασα τοῦνομα. P. 152. 8 γνωρίσας ἔφριξα. Ipsumque adeo σενάξας, a quo fecimus dicendi initium p. 83. 28 σενάξας· ὁ Κλεινίας καταλέγει τὸν Χαρικλέα et p. 139. 19 κἀγὼ σενάξας, ἄγε με, εἶπον, ὅποι θέλεις.

Perperam editur p. 46. 13 νῦν δὲ κἂν ἅλλοις λέγοις ὅσαν ἐπέπλησαν μύθων αἱ γυναῖκες τὴν σκηνήν. Quod in nonnullis Codicibus legitur ἅλλως, id corrigendum fuit ἅλλω· plurali numero locus nunc non est.

Periit particula p. 47. 1 τοῦτ' ἔστιν ἐν ἀτυχήμασιν εὐτύχημα. Dabitur mihi hoc Graece sic dici solere: τοῦτ' ἔστιν (ὥς) ἐν ἀτυχήμασιν εὐτύχημα. Clinias, cuius ea verba sunt, abominatur omnes nuptias et profitetur se omnino esse μισογυνῇ· qui

tamen pulcram virginem ducit, is ὡς ἐν ἀτυχήμασιν nanciscitur εὐτύχημα· omissa particula εὐτυχῆς videbitur, qui tamen iudice Clinia, quantumvis pulchra nova nupta sit, admodum infelix est. Crebro periit illud ὡς; de usu Tatii constat tamen, vide p. 91. 30 μετριωτέραν ὡς ἐν κακοῖς ἔσχον τὴν συμφορὰν et p. 122. 25 ὡς ἐν κακοῖς σὺ πάρασχε τὴν χάριν, ubi Jacobsius addidit; sed ecce quaedam apud alios exempla. In vita Pompeji scripsisse creditur Plutarchus c. 68 ἦγον οἱ σκοποὶ φράζοντες κίνησιν εἶναι καὶ θόρυβον ἀνδρῶν ἐπὶ μάχην ἐξιόντων, speculatores nihil aliud renunciare poterant quam illud, se vidisse κίνησιν et audivisse θόρυβον ἀνδρῶν ὡς ἐπὶ μάχην ἐξιόντων. Pariter in vita Antonii c. 37 legimus Imperatorem Romanum proelio excessisse ὑπὸ φαρμάκων τινῶν ἢ γοητείας παπταίνοντα πρὸς Κλεοπάτραν αἰεί, sed scribendum est ὡς ὑπὸ φαρμάκων. In pompa funebri Alexandri regis legimus apud Diodorum Siculum XVIII 27 repraesentatas fuisse ναῦς κεκοσμημένας πρὸς ναυμαχίαν· imo ὡς πρὸς ναυμαχίαν. Apud Lucianum in Meretr. Dial. 10. 3 intelligi non potest λέγει δέ· πῶς μὲν ἐφίλησά σε, ὦ Δροσί, τοὺς θεοὺς ποιοῦμαι μάρτυρας· facile erit intellectu: λέγει δὲ οὕτω πως· ὡς μὲν ἐφίλησά σε κτέ. Missis aliis finem faciam corrigendo Euripid. Helen. vs. 847:

οὐδ' Ἑλλάδ' ἐλθὼν λήψομαι πολὺν ψόγον,
 ὅς τις Θέτιν μὲν ἐς ἔρησ' Ἀχιλλέα,
 Τελαμωνίου δ' Αἴαντος εἰσεῖδον σφαγὰς
 τὸν Θησέως τε παῖδα· διὰ δὲ τὴν ἐμὴν
 οὐκ ἀξιώσω κατθανεῖν δάμαρτ' ἐγώ;

Memor eorum quae legerat ultimo Odysseae libro, fecit Euripides Menelaum dicentem se vidisse quomodo Thetis mater interesset filii exsequiis:

ὅς τις Θέτιν μὲν ὡς ἔρησ' Ἀχιλλέα - εἰσεῖδον.

Aoristus πρῆσαι legitur in Oreste vs. 1150 et alibi.

Adjectivum excidit p. 47. 12 εἰς τὴν προθεσμίαν τῶν γάμων χρόνος ἐστὶν ἡμερῶν, πολλὰ δ' ἂν γένοιτο καὶ νυκτὶ μιᾷ, nam requiritur ἡμερῶν ὀλίγων, sicuti recte legitur p. 115. 28 ὀλίγων αὐτῇ χαρίσασθαι προθεσμίαν ἡμερῶν. Quod videram, idem adjectivum excidisse apud Platonem Rep. VIII 565a, id occupavit emendare Cobetus in Variis Lectionibus p. 534. Itaque alium addam e Thucydide locum, qui eodem vitio laborat, III

24, ubi Athenas effugisse scribuntur Plataeenses δώδεκα καὶ διακόσιοι ἀπὸ πλειόνων· credo equidem ἀπ' ὀλίγων πλειόνων.

Minutum est particulam ἄν addere in hisce, quae leguntur p. 48. 20 εἰ γὰρ τὰ ἄγρια τῶν θηρίων συνηθεία τιθασεύεται, πολὺ μᾶλλον ταύτῃ μαλαχθεῖν καὶ γυνή, nam requiritur planissime μᾶλλον ἄν. Eodem modo scribam p. 102 26 εἰ μὲν δεδapaνήκει τὸ πῦρ, ἥττων (ἄν) ἢ συμφορά. Difficilius paulo est existimare, quid sit sentiendum de iis, quae amatorius homo dicit p. 48. 23 τὸ δ' ἐν ὧρα τῆς ἀκμῆς ἐπεῖγον εἰς τὴν φύσιν τίκτει πολλάκις ἀντέρωτα. Apertum est quid dicat Clinias et hoc quoque apertum est, φύσιν non significare quod loci ratio suadeat, quamquam Jacobsio ita videatur. Fortasse non erubuit Clinias rem suo vocabulo notare et simpliciter μῖξιν appellavit, sicuti paulo supra fecit vs. 14, sed est ratio corrigendi multo facilior et verisimilior. Apud Platonem in Phaedro p. 245c miror verba ψυχῆς οὐσίαν τε καὶ λόγον τοῦτον αὐτὸν τις λέγων οὐκ αἰσχυνέεται· illo solo loco ψυχῆς οὐσία dicitur, alibi perpetuo est ψυχῆς φύσις, p. 245c ψυχῆς φύσεως περί, quod iterum invenio p. 277b idemque alibi fortasse legitur. Itaque satis certum est quid pro ψυχῆς οὐσίαν debeat reponi. Confundere utique Plato utrumque vocabulum non potuit, si quidem Apollonius apud Philostratum in Epistola ad Valerium p. 401 recte dixit: τὸ μὲν γὰρ ἐξ οὐσίας τραπὲν εἰς φύσιν ἔδοξε γένεσις, τὸ δ' ἐκ φύσεως εἰς οὐσίαν κατὰ ταυτὰ θάνατος. Jam si constat οὐσίαν et φύσιν aliquando a librariis confusa esse, credi fortasse poterit Tatiuss scripsisse τὸ ἐπεῖγον εἰς συνουσίαν. Similiter quod legitur p. 159. 9 μετὰς γενόμενος ὥσει κάλλους φαντάσματος, quod additur φύσει καλοῦ nihil nisi dittographiam esse apparet, nec sane persuadet Jacobsius qui copiose eum locum tractavit p. 842. Pag. 212. 12 observabis in Codicibus perperam legi φησί pro φύσει· hinc medicina parata est p. 186. 21, ubi in verbis διὰ τὸ ἐνύπνιον φύσει προσδοκῶν εὐρήσειν ἡμᾶς, expungendum est φύσει et inserendum φησί in iis quae statim sequuntur: προσελθὼν οὖν μοι, Κλειτοφῶν, (φησὶν), οὗτος, Λευκίππη δὲ ποῦ.

Ultro corruptit Hercherus p. 50. 28. Clitophon ardet Leucippen, pater ei filiam suam Calligonen cupit despondere. Adulescens sibi iudex sedere videtur: Ἐρωσ ἀνταγωνίζεται καὶ

πατήρ. Πῶς κρίνω τὴν δίκην, exclamat. Amor βασανίζει τὸν δικαστὴν, ἔσηκε μετὰ βελῶν, κρίνεται μετὰ πυρός. Ita rectissime: iudex δικάζει et κρίνει, litigantes δικάζονται et κρίνονται et tamen nescio quo iudicii errore Hercherus emendavit scilicet κρίνει μετὰ πυρός.

Jam indicavi in Mnemos. vol. XII p. 319 non esse legendum p. 55. 4 ὁ ψιττακὸς ἐν οἰκίσκῳ περὶ δένδρον κρεμάμενος, sed παρὰ δ. Sequitur statim pavonis descriptio, in qua legitur p. 55. 22 καὶ ἔστιν ὀφθαλμὸς ἐν τῷ πτερῷ, ubi tamen requiro ἐν ἐκάστῳ πτερῷ, quamquam vulgatam imitatur a Jacobsio indicatus Eustath. Antioch. Comm. in Hexaem. p. 25. Leve autem hoc mendum est, paulo gravius illud quo offendor p. 59. 3, ubi discimus apud Tyrios Bacchanalia celebrata fuisse καὶ τῆς ἑορτῆς διηγούνται πατέρα μῦθον, οὐκ εἶναι ποτε παρ' ἀνδράποισ. Intelligo quod statim additur, bubulcum quandam τοῦ μύθου πατέρα fuisse, non opinor Graece sat bene dici posse μῦθον ἑορτῆς πατέρα. Exigua mutatione reposuerim: τῆς ἑορτῆς διηγούνται πέρι μῦθον. Facit hic locus ut Philostrati recorder, qui in vita Apollonii p. 172 ita scribit: αἰτίαν ἔχων παρ' αὐτοῖς ὡς ἀδικῶν περὶ τὰ ἦθη, ubi suppleverim περὶ τὰ πάτρια ἦθη. Non admodum dissimilis corruptela est apud Tatium p. 79. 21 ἡ(μὲν) οὖν Πάνθεια, Leucippes ea mater erat, ἀναστᾶσα περὶ τὰς βασιάνους τῆς Κλειοῦς ὑπηρετίζετο, requiritur enim ἀναστᾶσα πρωῒ. Eodem modo apud Dinarchum in Oratione adv. Demosthenem § 56: διόπερ τὸν παρ' αὐτῶν ἀποσερήσαντα τὸ ναῦλον τὸν πορθμέα ζημιώσασα πρὸς ὑμᾶς ἀπέφηνε, emenda τὸν πρῶτον ἀπος.

Aliis multis minutis vitis omissis, quorum accurata recensio tam facilis est quam inutilis, venio ad p. 65. 12, ubi Clitophon narrat, strepitu audito diremptum fuisse quod aegre impetraverat cum Leucippe colloquium; indignabatur autem ἔργον οὕτω καλὸν ἀπολέσας, verum *opportunitatem* Graece non ἔργον vocamus, sed καιρόν, quod reponendum, vid. p. 68. 7 et 132. 31. Saepe eodem similive modo peccatum esse video. Apud Alciphronem I l. 4 quod legitur ἐνθήμενοι τὰ δίκτυα ἔργων εἰχόμεθα, Hirschigius corrigit ἔργου, equidem malim ἐρετμῶν. Ἔργον et γραμμὴ apud Lucianum supra vidimus confusa atque alibi similiter. Sed notabilis corruptela mihi videtur p. 66. 17,

ubi digressionem facta Tatius narrat, quomodo pastor fortuna iuvante muricis naturam repperit. Quem muricem cum contemptu abjecerat, eum canis invenit et dentibus comminuit καὶ βάπτει τὸ αἷμα τὴν γένυν καὶ ὑφαίνει τοῖς χείλεσι τὴν πορφύραν. Non sane textor fuit canis ille sed ὑποφαίνει τοῖς χείλεσι τὴν πορφύραν, ut p. 101. 19 τὸ σχῆμα τοῦ σώματος ὑπέφαινεν ὥδῃν. Itidem p. 128. 32 κεφαλὴ τοῖς νώτοις συνυφαίνεται, malim veterum editionum lectionem συμφύεται.

Clitophontis pater sacra facturus jam victimam arae imposuerat, cum devolavit aquila quae praedam unguibus rapuit, p. 67. 7. Ἐδόκει τοίνυν οὐκ ἀγαθὸν εἶναι. Καὶ δὴ ἐπέσχον ἐκείνην τὴν ἡμέραν τοὺς γάμους· καλεσάμενος δὲ μάντις ὁ πατήρ καὶ τερατοσκόπους τὸν οἶωνδ' διηγεῖται. Particula τοίνυν minime necessaria est et praeterea requiro, ut Tatius dicat quid οὐκ ἀγαθὸν fuerit: placet Ἐδόκει τὸν οἶωνδ' οὐκ ἀγαθὸν εἶναι· praeterea pro ἐπέσχον necessarium est ἐπέσχεν, pater Clitophontem ad divinam rem ne adhibuerat quidem, quo facto excidet quod est male additum ὁ πατήρ.

Quod legitur p. 67. 28 ἡτιμάσθαι νομίσαντα καὶ ἄλλως ἐρῶντα, id sincerum esse existimo nec cum Herchero in ἀδόλως mutaverim, vid. p. 71. 25 ἄλλως εὐρωτος τὸ σῶμα et p. 156. 27 ἄλλως ἐμοὶ κεχαρισμένος· sed hoc verbo indicasse satis est et pergo ad p. 69. 26, ubi discimus esse quendam in Africa lacum in quo aurum nascatur. Καὶ ἴσασιν αὐτῆς τὸ ἀπόρρητον αἱ Λιβύων παρθένοι. Facile credo illic terrarum etiam τὰς παρθένους χρυσοφορῆσαι, verum in stagno non piscabantur ipsae, patres potius. Reponam οἱ Λιβύων πάροικοι. Ex quo compendio corruptela orta sit, monstrabit Dobraeus in Praefatione ad Photii Lexicon.

Verba sunt culicis in notissima fabula ad leonem: εἶμι καὶ αὐλητῆς καὶ τοξότης· ἐμαυτοῦ δὲ οἰδὼς καὶ τόξον γίγνομαι, p. 75. 19. Ferri non poterit illud ἐμαυτοῦ δὲ· probabiliter emendabo: ἄμα τε οὖν οἰδὼς.

Graece non dicitur quod editur p. 81. 4 τὸ πολὺ τῆς φροντίδος ἀπερριψάμενην, sed ἀπετριψάμενην· verbo indicasse satis est. Sed non satis nitida mihi compositio videtur p. 82. 28 ἦν σὺ πρῶτος ἡμῖν φράσης καὶ τὰ παρ' ἡμῶν ἀκούσῃ, nam oppositio suadet ut legatur ἀντακούσῃ, sicuti p. 87. 14 ἐν

μέρει δὲ καὶ τὰ τῶν παιδῶν ἀντάκουσον et ἀντεβόμβει p. 89. 18 et ἀντιπαταγοῦντες p. 89. 21 et ἀντησχύνετο p. 191. 7. Haud semel hoc modo peccatum est. Apud Demosthenem c. Phormionem § 9 κελεύοντος αὐτὸν ἐντίθεσθαι τὰ ἀγοράσματα τῶν ἐμῶν χρημάτων, vera scriptura est τὰ ἀνταγοράσματα. Ipsum nomen alibi non invenitur, verbum ἀνταγοράζειν in hoc argumento haud semel lectitur. Contra apud Antiphontem de Caed. Herod. § 10 τίμησίν μοι ἐποίησαν, ἀνταποθανεῖν τοῦ νόμου κειμένου τὸν ἀποκτείναντα, quia dicitur τίμημα ποιεῖσθαι, verum est τίμησίν μοι ἐποίησαντ' ἀποθανεῖν κ. τ. ν. τ. ἀ Vides unde vitium fluxerit. Pompeji vox est apud Dionem Cassium XXXVIII 5 ἂν τις τολμήσῃ ξίφος ἀνελέσθαι καὶ ἐγὼ τὴν ἀσπίδα ἀνταναλήψομαι, sed creditur hodie dixisse ἀναλήψομαι. Apud eundem XLI 27 δεινὸν τὸ τῶν πολεμίων κρατοῦντας ἡδυνῶν τινῶν ἡττᾶσθαι, primum τινῶν recte deest in Anecd. Bk. p. 147. 6, ubi hic locus laudatur et praeterea requiro ἀνθηττᾶσθαι, quod compositum vide apud eundem XLIX 44 et apud Thucydidem IV 19, quem locum Dio ante oculos habuit, πεφύκασι τοῖς ἐκούσιν ἐνδοῦσιν ἀνθησσᾶσθαι μεθ' ἡδονῆς. Illud ipsum ἀντακοῦσαι quod Achilli Tatius reddidimus, apud Dionem quoque periit XLVIII 37 καὶ οὐ πρότερόν γε ἐγνώριζόν σφας πρὶν τὰ τε ὀνόματα αὐτῶν ἀνακαλέσθαι καὶ φθεγγομένων τι ἀκοῦσαι, ubi facili opera repones: φθεγγομένων ἀντακοῦσαι. Apud Herodotum VII 132 οἱ τῷ βαρβάρῳ πόλεμον ἀειράμενοι· solet in tali re Herodotus dare ἀνταειράμενοι. Sed exemplorum jam satis est.

P. 83. 9 narrat Menelaus Aegyptius adulescens, qui factum sit ut imprudens ipse amasium suum interficeret. Quum venando animum oblectarent, accidit ut subito aper e silva pro-siliret: ἄξα δὲ ὁ σὺς σπουδῇ ἔτρεχεν ὡς ἐπ' αὐτό. Καὶ οἱ μὲν συνέπιπτον ἀλλήλοις, ἐμὲ δὲ τρόμος ὡς εἶδον λαμβάνει· tum, paucis quibusdam interpositis, quae nunc nihil ad nos, πέμπω τὸ βέλος, τὸ δὲ μειράκιον παραθέον ἀρπάζει τὴν βολήν. Sequitur puerum in mortem affectum fuisse, antequam cum apro congrediretur: itaque συνέπιπτον corruptum est. Parvo molimine sanam scripturam restituemus, quae est συνεπῆπτον. Saepe proderit meminisse confundi solere litteras Π et Η. Sine sensu legitur apud Lucianum in Saturnal. 9 ὥς πίνωμεν, ἱκανὰ γάρ

ἀποπέκρυσαι καὶ τὰ πρῶτα· nemo non intelligit πρὸς τὰ ἡρω-
τημένα. Apud Philostratum in vita Apollonii p. 340 πόθεν
οὖν τοῦ περὶ τὴν Ἑφεσον ἀήθους ἡσθόμην; quantillum est re-
ponere πάθους? Alia alias.

Non una corruptela commaculat paginam 86. Vidimus supra
ad Heliodorum in Mnemos. Vol. XII. p. 336 pro πρωτόπει-
ρος p. 86. 11 et 87. 12 ἄπειρος requiri, sed alia quoque
consideranda sunt. Veluti quod vs. 2 legitur de Ganymede
raptο: ὁ δ' ἀνάρπαστος γενόμενος ὑβρίζεται καὶ ἔοικεν τυραννίου-
μένῳ, habet quidem Tatius verbum τυραννεῖσθαι p. 189. 26;
sed tamen unusquisque videt participium corruptum esse. Quaeritur
quae vera scriptura sit. Qui hodie artifices Ganymedem
raptum repraesentant, non solent repraesentare eodem modo quo
veteres ipsi, de quibus Otto Jahnius dixit in Symbolis Archaeo-
logicis p. 12 et Ceccaldius, *Une caricature antique dans la Re-
vue Archéologique*, Decembr. 1871. p. 373. Omnes autem eadem
ratione, qua res describitur apud nostrum: καὶ τὸ θέαμά ἐστιν
αἰσχισον μειράκιον ἐξ ὀνύχων κρεμάμενον. Itaque miser puer non
ἔοικεν τυραννουμένῳ, nec multo magis ἐσαυρωμένῳ, quae Jacobsii
conjectura est, sed σρεβλουμένῳ. Denique vs. 17 in loco
nondum fortasse perpurcato dicitur mulier corpus habere ἐν ταῖς
σαρξίν ὅλως ἐνηρμοσμένον. Hoc quidem nihil significat: a Pla-
tone Tatius habet ἐν ταῖς συνέρξεσιν.

Sequenti pagina 87. 13 τοσαύτας ἡμῖν κατέχεας γυναικῶν
περιεργίας, Cobetus ἡμῶν scribit, equidem malim ἡμῖν κατέ-
λεξας, cum praesertim Cruceius vertat *enumerasti*. Nusquam
confusio litterarum Λ et X plus nocuit quam apud Anonymum
de comoedia p. xviii Ed. Didot., ubi Strepsiades memoratur πει-
σθεῖς ἀληθεῖς εἶναι τοὺς περὶ ψυχῆς λόγους. Περὶ ψύλλης
locus est apud Aristophanem, quem grammaticus respicit. Apud
Plutarchum συμπ. προβλ. p. 733f, memorantur ψυχραὶ τρά-
πεζαι ὀσρέων, ἐχίνων, ὠμῶν λαχάνων, praestat opinor τράπεζαι
σελίνων legere idemque vitium vide in Anecd. Bk. p. 318 20.
Nec feram apud Pindarum Pyth. 11. vs. 26:

εὐμένεσσι γὰρ παρὰ Κρονίδαις

γλυκὺν ἐλὼν βίον, μακρὸν οὐχ ὑπέμεινεν ὄλβον.

Beatam vitam ἀρεῖν nemo potest et verum est γλυκὺν ἔχων
βίον. Vitium est contrarium in Demosthenis Midiana § 81

δίχην δὲ τουτωῖ λαχὼν ὕπερον τῆς κατηγορίας εἶλον ἐρήμην· οὐ γὰρ ἀπῆντα· λαβὼν δ' ὑπερήμερον καὶ ἔχων οὐδενὸς ἡψάμεν πο-
ποτε τῶν τούτου, ubi ἔλῶν necessarium est.

In tertio libro p. 89. 16 quod legitur πῦρ μὲν ἀπ' αὐτῆς ἵπταται, quia illud αὐτῆς non admodum apte ad lunam refer-
tur, corrigere in promptu est πῦρ μὲν ἀπαυσι ἵπταται. Idem
adverbium Thucydidi reddiderim II. 49 τῇ δίψῃ ἀπαύσῃ ξυ-
νεχόμενοι, ubi quid Dio Cassius in suo Codice invenerit, apparet
XXXVII. 46 ὁ δῆμος ἀπαυσι θεώμενος. Quod continuo sequitur
p. 89. 25 γέρεα δὲ περὶ πᾶσαν τὴν ναῦν ἐκεκάλυπτο, quis
sequitur καὶ γὰρ ὁμβρος ἐπέκλυζε πολὺς, malim ἐκέκλυτο,
quamquam recte p. 90. 4 ἡ θάλασσα ἐκάλυπτε πᾶν τὸ σκάφος.
Et alibi sic erratur et apud Aristaeonem p. 166 τὸν ἔρωτα βε-
βαίως ἀνεπίλητον διετῆρουν αἰεῖ, ubi malim ἀνεπίληπτον.
Saepe confunduntur ἵπτασθαι et ἵσασθαι, σῆναι et πτῆναι, alia.

Iam in Mnemos. Vol. XII. p. 166 dixi mihi probari ἀδελφαί
δὲ καὶ τὴν ἄλλην τέχνην αἱ γραφαί, non τύχην, p. 93. 20,
sed statim in descriptione duplicis tabulae, de Hercule et de
Perseo legimus: ὁ μὲν ἱδρυται τοξαζόμενος ἐν γῇ, ὁ δ' ἐξ αἰέρος
κρέμαται τῷ πτερῷ. Solet hoc Achilles noster διαέριος dicere,
v. c. 51. 15 τῷ φόβῳ διαέριος ἵπτατο, p. 75. 22 τοξεύει γὰρ με
διαέριον τὸ πτερόν, sed recte p. 95, 1. καταβαίνων ἐξ αἰέρος.

Vocabulorum terminationes corruptae sunt p. 94. 14 αἱ μὲν
ᾠλέναι τῆς κόρης ἄκρατον ἔχουσιν τὸ λευκὸν εἰς τὸ πελιδνὸν με-
τέβαλον, ubi malim ἔχουσι et μεταβάλλον. Tum eadem
pagina vs. 21 τῶν ἐρίων τῶν πτηνῶν, quod Hercherus scribit
λεπτοῖνων, jam Mnem. Vol. XII. p. 332 emendavimus γηῖνων,
sicuti recte p. 110. 6 γηῖνῳ χώματι.

Λησὴν γὰρ Ἑλληνα καὶ Φωνὴν κατέκλασε, quod editur p. 97.
21, rector scriptura erit καὶ Φωνή. Καὶ et καὶ saepe con-
fusa vidi: ex multis locis unum depromam. Sophocles est
fragmentum 237:

ἔνεσι γὰρ τις καὶ λόγοισιν ἡδονή,
λήθην ὅταν ποιῶσι τῶν ὄντων κακῶν.

Solet in ea re, nisi fallor, poeta scribere καὶ λόγοισιν.

Pag. 98. 6 νυμφαγωγὸς λησῆς παρακαθεύδει, jam signi-
ficavi Mnemos. vol. XII p. 167 requiri προκαθεύδει, non
enim ille cum Leucippe concumbit, sed excubias agit. Mox

praedonum captivi liberantur eosque Aegyptiorum dux interrogat, quis quisque sit p. 100. 17, διηγείτο δ' ἄλλος ἄλλο τι καὶ γὰρ τὰ μὲν εἶπον. Non congruit hoc cum iis quae statim subsequuntur: inter coenam enim, ut Clitophon refert, p. 100. 26 ἐπυνθάνετο τὰ μὲν καὶ ἀκούων ἤλθει. Hinc apparet primo congressu, Clitophontem tantum respondisse ad ea quae fuerat rogatus, ὅστις εἶη καὶ πῶς ληφθεῖη· nec sane decebat tunc praesentibus omnibus de Leucippæ dicere. Itaque verum non est καὶ γὰρ τὰ μὲν εἶπον, sed καὶ γὰρ τοῦ νομα εἶπον. Similiter apud Lucianum in Abdicat. 6 ἂν δὲ τίνα ἰατρὸν ἴδῃ καὶ τοῦτ' ἀκούσῃ μόνον, κατ' ἐκείνου μάλιστα παροξύνεται, ubi rescribam: καὶ τοῦ νομ' ἀκούσῃ μόνον. Apud Demosthenem adv. Boeot. I § 39 id quod est ὄνομα, quippe per compendium scriptum, totum excidit: τουτῷ μὲν Βοιωτὸν, ἐμοὶ δὲ Μαντίθεον (ὄνομα) θέμενον.

Alligatur Leucippe a praedonibus ἐκ παττάλων ἐπὶ τῆς γῆς ἐρηρεισμένων, sed pessuli non ἐρείδονται cum figuntur, verum τηρίζονται itaque malim ἐστηριγμένων. Sub noctem Clitophon, cui persuasum est amicam latronum impiis manibus interfectam esse, cum jam in eo est ut voluntaria morte pereat, ab occurrentibus amicis retinetur. Ἀθανάτῃ σφαγῇ ἀποθνήσκειν με βούλεσθε, exclamat p. 103. 16, sed in ea interrogatione periisse videtur interrogandi particula. Scripserim equidem: Ἀρ' ἀθανάτῃ σφαγῇ. Affirmat amicus vivere Leucippen καὶ δὲ πού καὶ τρεῖς ἐπάταξε τὴν σορὸν, in qua Leucippes cadaver putabatur reconditum esse, p. 103. 25. Paulo supra in eandem sententiam legitur: ὁ δὲ κρούσας [τὴν σορὸν, sed πατάξαι non idem est quod κρούσαι. Συνώνυμα sunt κρούσαι et τινάξαι et reposuerim ἐτίναξε.

Vel puer corrigat Menelai verba p. 104. 8 ἀλλ' ἐπικάλυψαί σου τὸ πρόσωπον· cum enim statim sequatur: ἐγὼ δὲ ἐνεκαλυψάμην, apparet unice verum esse ἐγκάλυψαί.

Quum in Mnem. XII. 313 recensebam aliquot locos, quibus apud Tatium confusae sunt praepositiones κατὰ et μετὰ, nescio quomodo oblitus sum indicare locum qui legitur p. 106. 4. Describitur ibi gladius qualem in scena histriones usurpant πρὸς τὰς κιβδήλους σφαγὰς. Menelaus ἔλαθε μεταστρέψας κατὰ τὸ τοῦ σιδήρου μέρος et ferrum κατέδραμε, deinde ἀνέσρεψεν εἰς τοῦ μπαλιν atque ferrum statim εἶσω κατέδω. Verbo ἀνασρέφειν

opponitur opinor κατασρέφειν, itaque κατασρέψας verum est. Tantillum vitium hucusque editores latuit, cf. Jacobs. p. 441, qui praeterea de illo gladiatorum genere ad mimicam mortem consciscendam accommodato laudat Lobeckium ad Soph. Aiac. p. 349.

P. 111. 10 narrat Clitophonti Leucippe se vidisse in somnio Dianam, quae his verbis se compellaret: βοηθός ἐγώ σοι παρέσομαι· μενεΐς δὲ παρθένος ἔς' ἂν σε νυμφοσολήσω· ἄξεται δὲ σ' ἄλλος οὐδεὶς ἢ Κλειτοφῶν. Quod pollicetur Diana, pollicetur proposita conditione: itaque, quia Tattius optativos pro imperativis usurpare solet, scribendum μένοις δὲ παρθένος, nam poterit Leucippe, si velit, morem gerere Clitophonti ἀνδριζομένῳ. Recordatur autem adulescens se quoque vidisse somnium, quo vetaretur cum amica sua congredi, nunc autem, ut audit quid pollicita fuisset Diana, οὐ μετρίως ἐταράττετο, quod mireris, quia Diana tamen sponponderat fore, ut miseri amantes matrimonio jungerentur. Legitur tamen vs. 24. ἀναλογιζόμενος δὲ τὸν τῆς Λευκίππης ὄνειρον οὐ μετρίως ἐταράττο μιν. Aequum erat gaudere potius et scribam οὐ μετρίως ἐτερπόμην, quod nunc video etiam Jacobsio in mentem venisse, nam, ut est p. 150. 4, τὰ γὰρ ἡδέα τῶν πραγμάτων κἂν μήπω παρῇ, τέρπει ταῖς ἐλπίσιν. Quam frequenter αρ et ερ confundi soleant ad Heliodorum pluribus exemplis ostendi; de π et ττ minor etiam dubitatio est. Unum ex Dione Cassio locum afferam XLIX 20 ἀνδρείως μὲν ἀμυνόμενοι, ταραττόμενοι δὲ πρὸς τε τὸ ἀνέλπισον καὶ περὶ ἀλλήλοις ὑπὸ τῶν ὀπλιτῶν καὶ ὑπὸ τῶν σφενδονητῶν μάλισα ἠττήθησαν. Facile vincam verum esse τραπεόμενοι.

Describit Achilles Tattius elephantum naturam, quem Clitophon dicit se numquam vidisse nisi forte in tabula: ἡμεῖς γε οὐκ εἶδομεν εἰς ταύτην τὴν ἡμέραν ὅτι μὴ γραφῇ: unde conficias in ipsa Graecia — nam Graecis ista scripta sunt non Phoenicibus — quinto certe saeculo post Christum natum admodum raro elephantos visos fuisse; vid. Julian. Epist. 34 § 7. Sed in ea descriptione discimus feminam per decem annos in utero gestare, p. 113. 11, μετὰ δὲ τοσαύτην ἐτῶν περίοδον τίκτει, ὅταν ὁ τόκος γέρων γέννηται, eandemque lectionem, notante Jacobsio, habuit Eustath. Antioch. Comm. in Hexaem. p. 38. Non in alio argu-

mento γέρων ineptius dici potuit. Ipsa tamen rei natura manu ducit ad veram lectionem: mater per decem annos πλάττει (Eustath. πέττει) τὴν σποράν, tum parit ὅταν ὁ τόκος πέπων γένηται. Sic p. 136. 4 χρόνος πεπαίνει τῆς ψυχῆς τὰ ἔλκη.

Quod Clitophon dicit p. 117. 2 τρία γὰρ τὰ κάλλιστα ἀπὸ τοῦ σώματος ἄνεισιν, ἀναπνοὴ καὶ φωνὴ καὶ φίλημα, quia τὸ κάλλος ad formam refertur, τὰ ἥδιστα requiro, quo sensu modo p. 116. 30 γλυκύτερον legitur et absurdum sane foret, si quis contenderet osculo nihil esse pulcrius, cum suavius dicere vellet. Videntur ἥδιστος et κάλλιστος confundi nonnumquam. Apud Longum p. 310. 12 Lesbium vinum dicitur ποθῆναι κάλλιστον, et tamen putabam τὸν οἶνον esse ἡδύν.

P. 120. 17 describitur Aegyptus inferior: καὶ ἔστι τὸ θέαμα καινὸν, ναῦς ὁμοῦ καὶ δίκελλα, κώπη καὶ ἄροτρον, πηδάλιον καὶ τρόπαιον. Nihil huc facit τρόπαιον et exigua mutatione scribam δρέπανον. Tum p. 123. 6 malim χῶμα χέουσιν, non ἔχουσιν, quod allatis aliis quibusdam exemplis ejusdem confusionis confirmavi in Mnemos. XII. 320 et eadem pagina vs. 21 ἀδιήγητος ὁ θάνατος ἦν, ex Xenophonte petitum est ἀδιήγητος ὁ τάραχος. P. 125. 32 quod de cibis dicitur κοινὰ καὶ πάντα ἐδώδιμα, ratio commendat παντὶ ἐδώδιμα. Denique p. 127. 21 ἐστρατεύετο δὲ μισθοῦ κατὰ τῶν βουκόλων τὴν ἐν ταῖς ναυσὶ στρατείαν, ὥς μετὰ τὸν πόλεμον τῆς στρατείας ἀπήλλακτο, malim ἐστράτευτο, sicuti statim post recte ἀπήλλακτο. Pariter corrige p. 196. 19 διενενόητο pro διανοεῖτο.

In descriptione crocodili p. 128. 25 sunt quaedam flagitiose corrupta. Legimus v. c. de cauda: οὐ γὰρ ὡς τοῖς ἄλλοις περι-κεῖται θηρίοις, ἀλλ' ἔστι τῆς ῥάχεως ἐν ὅσῳν τελευτῇ καὶ μέρος αὐτοῦ τῶν ὀστέων. Quod Hercherus scribit ἐπικεῖται, eo nihil proficitur, sed quia video περὶ in Achillis Codicibus interdum abundare, legere malim κινεῖται. Reliqua Cruceius vertit: *sed est osse uno, qui spinæ finis ac natium pars est.* Itaque ut emendationem totius loci perficere non possim, hoc tamen constare video Cruceium legisse non τῶν ὀστέων, sed τῶν γλοῦτων.

Quinto libro Tatius inseruit de Tereo fabulam. Philomela ut est p. 133. 9 ὑφαίνει πέπλον ἄγγελον. Quae quum mihi locutio displiceret, incidi in suspicionem scriptum fuisse olim πέπλον λάλον, sed jam in eo eram, ut eam correctionem

tanquam nimis incertam cum aliis permultis ejus generis abjicerem, cum vidi, Salmasium primum sic correxisse, cum olim in editis esset, quod etiam unus liber habeat *πέπλον ἄλλον*. Etiam ante me Koenius et Toupius in eandem conjecturam inciderunt. Apparet quomodo ΛΑΛΟΝ in ΑΛΛΟΝ, transierit. Respicitur autem id quod de Tereo modo dictum erat: *ἔδνα τῶν γάμων δίδωσι μηκέτι λαλεῖν*. Philomela tamen *ἂ πέπονθε τῇ κερκίδι λαλεῖ*. Abusus ejus verbi vel solus prodit scriptorem satis recentem, ipsum fortasse λαλεῖν ἄρισον, sed ἀδυνατώτατον λέγειν. Vid. Jacobsius p. 664.

Quod Diphilus dixit — locum Bodenio debeo —

λύπης δὲ πάσης γίγνεται ἰατρὸς χρόνος,
idem Achilles suo more enunciat sic: τὸ λυπῆσαν πρὸς ὀλίγον καὶ ἢ καθ' ὑπερβολήν, ἀναζεῖ μὲν ἐφ' ὅσον ἡ ψυχὴ κέεται, τῇ δὲ τῆς ἡμέρας ψυχαγωγίᾳ νικώμενον καταψύχεται. De recenti dolore hoc dici in aprico est, sed quid est τὸ λυπῆσαν πρὸς ὀλίγον? Cruceius quod non intelligebat, vertere omisit. Equidem ut experirer, quid sub corruptela lateret num invenire fortasse possem, scripsi πρὸς ὀλίγον uncialibus literis atque sic veram lectionem haud difficulter agnovi. Τὸ λυπῆσαν πρόσφατον ὅν est illud ipsum quod requirebamus, *dolor recens*. Confundi interdum Ο et Φ vidimus supra, quum exemplis ostendi οὐσίαν et φύσιν locum permutasse: de reliquis literis res notissima. Adverbium προσφάτως apud Achillem est p. 139. 6.

Quod legitur p. 139. 3 γυναικα ἐξέμηνεν ἐπ' αὐτὸν πάνυ καλὴν, ὥςτε ἂν ἰδὼν αὐτὴν εἴποις ἄγαλμα, nimis tenuis ea laus est. Satyrus Meliten non πάνυ καλὴν appellavit, sed παγκάλην. Quid intersit, multo facilius sentiri potest, quam verbis declarari. Apud Platonem in Philebo p. 27e quaeritur de voluptate an πανάγαθον sit et de dolore an sit πάγκακον. Ibi quidem facile intellectu est non quaeri sitne forte voluptas πάνυ ἀγαθὸν et dolor πάνυ κακόν. Secundum Horatium nihil est ab omni parte beatum, i. e. πανάγαθον. In Theaeteto p. 194e Platoni Homerus est ὁ πάντα σοφὸς ποιητής. Scholiasta docet, quod conjectura assequi quis potuisset, olim fuisse scriptum ὁ πάνσοφος ποιητής. Plato, opinor, non magni faciebat τοὺς πάντα σοφούς. Quod Alcibiades dicit in Symposio p. 218d:

πύλας πάνυ μεγάλας τοῖς ὤσιν ἐπιθροῦσε, ad asinos dictum videtur: aptum est πύλας παμμεγάλας. Apud Lucianum Cynic. 13 Theseus dicitur βασιλεὺς πάντων Ἀθηναίων, qui fuit Παναθηναίων. Apud eundem in Asin. 47: τὸ σῶμά μου ἐκ τῆς συνήθους τροφῆς πάλιν καλὸν ἐγεγόνει, malim πάγκαλον et § 51 τὴν παιδίσκην ὁρῶν πάντα καλήν, rescribam παγκάλην. Apud Dionem Cassium LII. 11 Agrippae verba sunt ad Caesarem Augustum: προήρημαι ἐγὼ νῦν οὐ πάνθ' ὅσ' ἂν τις κακῶς τὸ πρᾶγμα μεταχειριζόμενος ἐξεργάσαιτο εἰπεῖν, ἀλλ' ὅσα καὶ οἱ πάνυ ἄριστα αὐτῷ χρώμενοι καὶ ποιεῖν καὶ πάσχειν ἀναγκάζονται. Describit Agrippa imaginem perfecti principis, qui πανάριστα rebus utitur. Ceterum πάγκαλον apud Longum legitur p. 305. 3 et apud Xenoph. Ephes. p. 368. 15 παντάλαινα e conjectura Jacobsii, nequis putet eam loquendi elegantiam ab Eroticis scriptoribus alienam esse.

Facile admodum est ad corrigendum p. 139. 28, ubi Melite dicitur δεῖσθαι τὸν Κλειτοφῶντα ἥκειν ὡς αὐτὴν δειπνήσοντα τὴν ἡμέραν γάμων προοίμιον, nam τήμερον requiritur, quod recte legitur p. 154. 7. Pariter p. 198. 10 Thersander alloquitur sacerdotem: καὶ σήμερον ὅτι δόξει λύεται, prorsus necessarium est αὐθιμερόν.

Venio ad locum flagitiose corruptum. Litterae sunt Leucippes, quae vendita et in servitutem abacta fuerat, ad Clitophonem, quem sui oblitum credebatur duxisse Meliten. Ἐμασιγῶθην, inquit, ἵνα σὺ ὁ γέγονας ἄλλῃ γυναικὶ καὶ γὰρ ἐτέρῳ ἀνδρὶ γένωμαι. Haec quidem sine sensu dicta sunt et lucem accipient sic scripta: ἐμασιγῶθην, ἵνα σοῦ ἀγαγομένου ἄλλην γυναῖκα, καὶ γὰρ ἐτέρῳ ἀνδρὶ γαμῶμαι; Μὴ γένοιτο. Sic saepe, ut inveniatur vera scriptura, literarum apices non nimis anxie rimari debemus, cum librarius satis habuerit in loco fortasse lacunoso scribere vocabula Graeca, quae quodammodo literarum incertis vestigiis responderent. Nostro loco cum σοῦ ἀγαγομένου in codice detricto propter evanidam scripturam non satis discerneret, scripsit σὺ ὁ γέγονας ne lacuna relinqueretur et quod ea verba quodammodo epistolae argumento convenirent. Juvat addere quaedam exempla similium errorum. Apud Lucianum in Hermotimo § 59 αὐθομολόγουμενον πρᾶγμα λαβὼν καὶ γνώριμον ἅπασιν τὸν οἶνον εἰκάζεις αὐτῷ τὰ ἀνομοιότατα καὶ

περὶ ὧν ἀμφισβητοῦσιν ἅπαντες ἀφανῶν ὄντων. Itaque vinum τοῖς ἀνομοιοτάτοις opponitur, quod ipsum sit αὐθομολογούμενον? Vera lectio haud difficulter erui potuisset, etiamsi nil quidquam in vicinia inveniretur, quod ad emendationem faceret; sed mox sequitur τὸν οἶνον φῆς τὸν ἐν τῷ πίθῳ αὐτὸν αὐτῷ ὁμοιον itaque vinum non est αὐθομολογούμενον, sed emendandum est αὐτὸν αὐτῷ ὁμοιον. Apud Plutarchum γαμ. παραγγ. p. 138e πολλὰ δὲ καὶ τῶν νεογάμων δυσχεράνασαι διὰ τὰ πρῶτα τοὺς νυμφίους, nihil est διὰ τὰ πρῶτα, facile intellectu διὰ τὰ πόρρητα. Apud eundem συμπ. πρβλ. p. 704 B. οὕτως οὐδὲ τὴν τράπεζαν οἰόμεθα δεῖν κενὴν ὄραν καὶ ἀνεργάτισον ἀπολειπομένην, scribam ἀνεράτισον, adhibita simili Reiskii emendatione ad p. 1128e Addam quoque ποτ. τ. ζῶων p. 959 B. ἐκείνος ἐδοξέ μοι τὸ ῥητορικὸν ἐγείρει διὰ χρόνου, χαριζόμενος καὶ συναρρίζων τοῖς μειρακίοις, ubi quisvis reponat συνερανίζων. Apud Lucianum Calumn. non tem. cred. 3 οὐδὲ τὸ παράπαν εἰ ἐξέπλευσεν Ἀττὴλῆς ἐς Τύρον ἐξετάσας, εὐθὺς ἔαδε μηνίειν καὶ βοῆς ἐνεπίπλη τὰ βασίλεια. Cobetus corrigit ἡδημόνει, facilius fortasse rescribi poterit ἐδαιμόνα. Ridicule Plutarchus Qu. Rom. p. 283c τὸν δὲ δῆμαρχον, ὡς Γάιος Κουρίων ἔλεγε, κατακατεῖσθαι δεῖ καὶ μὴ σεμνὸν εἶναι τῇ ὄψει οὐδὲ δυσπρόσοδον. Novi illum apud Sophoclem, qui magno coorto vento gubernaculo relicto,

ὕψ' εἴματος κρυφεῖς

πατεῖν παρεῖχε τῷ θέλοντι ναυτίλων.

Sed Gracchi et Curiones non timidorum nautarum similes erant. Commendabat Curio non τὸ κατακατεῖσθαι, sed τὸ ταπεινοῦσθαι. Secundum eundem Plutarchum π. τ. ἡθ. ἀρ. p. 441a σωφροσύνη vocatur virtus ἐπιθυμίας κοσμοῦσα· imo σομοῦσα legendum est. Apud Dionem Cassium LIX. 9 οὐ γὰρ ἔστιν ὅστις αὐτὸν ἐν τοῖς αὐταρχήσασιν ἐς τὴν τῆς οἰκίας νόμισιν καταλέγει· intelligam εἰς τὴν ὀρκωμοσίαν· Senatores non jurant in acta Tiberii, cf. LX. 4. Apud eundem XL. 6 χάριν αὐτὰ τὰ ὑπεναντία δίδόναι ἐδόκει· emendo: χάριν αὐτῷ ταύτην ἀνταποδίδόναι ἐδόκει. Plutarchus p. 513f laudatis duobus senariis vult probare id quod posuerat sic: τοῖς ἐρωτικοῖς ἢ πλείῃ διατριβῇ περὶ λόγους μνήμην τινὰ τῶν ἐρωμένων ἀναδιδόντας· οἳ γε καὶ μὴ πρὸς ἀνθρώπους πρὸς ἄψυχα περὶ αὐτῶν διαλέγονται. Itaque amator amicae lucernam sic alloquitur:

Βακχίς θεόν σ' ἐνόμισεν, εὐδαίμον λύχνη,
καὶ τῶν θεῶν μέγιστος, εἰ ταύτη δοκεῖς.

Compellat amator lucernam sicuti Praxagora initio Ecclesiazusarum. Bacchis lucernam venerata fuerat et jocose forte dixerat se eam habere solis loco, nam thalamum collustrabat etiam interdium, siquidem conjecturam licet capere ex iis quae apud Heliodorum narrantur VII. 26. Polyphemus apud Euripidem in Cyclope vs. 335 sacra facit τῇ μεγίσῃ γαστρὶ τῇδε δαιμόνων. Jam exclamat miser adulescens, nam nihil admodum apud Meinekium est, quod faciat ad loci emendationem:

Βακχίς θεόν σ' ὠνόμασεν, εὐδαίμον λύχνη,
καὶ τ' ὧ θεῶν μέγισ' ἔχει σ' ὁ πανδοκεύς.

Quae correctio se ipsam commendabit, aut frustra commendabitur; cf. Aeneae Sophist. Epist. 12 τοῖς ἐρασαῖς καὶ ὑπόδημα τοῦ ἐρωμένου Φανέν ἱκανὸν παραμυθεῖσθαι τὸν ἔρωτα. Possum addere de hoc genere alios locos non paucos, sed uno defungar quem apud Herodotum me invenire memini III. 71 ἴζε ὑμῖν ὅτι ἦν ὑπερπέση ἡ νῦν ἡμέρη, ὡς οὐκ ἄλλος φθὰς ἐμεῦ κατήγορος ἔσαι· quia nemo dicet quid sit ἡ ἡμέρα ὑπερίπτει, vide an scribere Herodotus potuerit ἦν ὑπέσπερος ἢ ἡ νῦν ἡμέρη. Nempe in mente habuisse videtur Homericum adjectivum ὑπηϊός. Sed ad Tatium redeundi tempus est.

Sunt quaedam in Tatio interpolationes, quas diligenti cura Hercherus ostendit; aliae eius acumen effugerunt. V. c. p. 147. 19 μαθήσῃ τὴν σὴν με παρθενίαν μεμιμημένον, εἰ τις ἐστὶ καὶ ἐν ἀνδράσι παρθενία, quae verba in Clitophontis ad Leucippen epistulam illata sunt ex p. 192. 29, ubi eadem recte leguntur.

Leve sit cum Göttingio rescribere p. 148. 21 νόσος μοι ἐξαίφνης ἐπέπεσεν pro ἐνέπεσεν, sed paulo gravior corruptela est p. 149. 4, ubi Thessalarum mulierum ars esse dicitur magica, ὥςτε μὴ πρὸς ἐτέραν ἔτι τὸν ἄνθρωπον ἀποκλίνει γυναῖκα. Reponendum est quod rei natura suadet τὸν ἐρώμενον, sicuti infra recte Melite: μέχρι γὰρ τῶν δμμάτων ἔχω τὸν ἐρώμενον. Quod erat ἐρώμενον, librario esse videbatur ἄρωμον· sic ἄνθρωπον natum ex malesana conjecturā.

Mendum propemodum solemne recurrit p. 152. 12. Flebiliter queritur Melite, marito Thersandro reverso: οὐδ' ἂν ἔχοιμ' σε τοῦ λοιποῦ χρόνου καὶν μέχρι τῶν δμμάτων τῶν κενῶν, ἐπεὶ μὴ

δεδύνησαι τούτων πλέον, nam verum videtur: ἐπεὶ μὴ δὲν δεδύνησαι. Pergit sic p. 152. 28: καταφιλῶν οὕτως ἀνέστης ὡς ἄλλη γυνή, sed postulat sententia: ὡς ἂν γυνή· ipsa enim, ut est p. 149. 22 ἀνέστη ὡς ἀπ' εὐνούχου. De eadem re alibi dicit Clitophon ipse, se ita apud amicam Leucippen locutum fuisse, p. 192. 6, ὡς ἄμφω συνεκαθεύδομεν καὶ μὰ ταύτην τὴν Ἄρτεμιν ὡς ἀπὸ γυναικὸς ἀνέστη γυνή, quod explicari poterit, postquam emendaveris: ὡς ἄμφω συνεκαθεύδομεν καὶ (ὡς ναὶ) μὰ ταύτην τὴν Ἄρτεμιν ὡς ἀπὸ γυναικὸς ἀνέστη (ἢ) γυνή. De καὶ et ὡς saepe confusis vid. Jacobsius p. 643.

Mentitur Sostratus servus se domino suo servare voluisse Leucippen, ὡς, inquit, ὑπὸ σοὶ γένοιτο. Habent omnes domini servos suos in sua potestate, ὑφ' αὐτοῖς, verum hoc agebat scilicet Sostratus, ut generosa virgo fieret ἐπὶ τῷ δεσπότῃ et scribendum est ὡς ἐπὶ σοὶ γένοιτο. Discrimen notum est: qui legitimo nostro imperio obnoxii sunt, ὑφ' ἡμῖν sunt; ἐφ' ἡμῖν qui sunt, nostro sunt ludibrio expositi et inviti parere coguntur, quantumvis potestate nostra abutamur. Possunt Graeci esse ἐπὶ τῷ βαρβάρῳ, negant se umquam esse posse ὑπὸ τῷ βαρβάρῳ, unde pete correctionem Demostheni in oratione de Symmor. § 6. Meretrix ἐπὶ πορνοβοσκῇ est, non ὑπὸ πορνοβοσκῇ, quod perperam hodie legitur in oratione adv. Neaeram § 30, coll. § 108 sq. Scilicet ὑπὸ et ἐπὶ millies confunduntur. Ad hunc usque diem legitur apud Appianum p. 253. 30 τοὺς δ' ἐς τὴν γῆν μέχρι γαστρὸς κατῶρυσσε καὶ περιτοξεύων ἢ ἐσακοντίζων ἔτι ἐμπνέουσι πῦρ ὑπετίθει· quia hoc fieri omnino non potest, verosimiliter Appianus scripsit ἐπετίθει. Apud eundem p. 553. 15 ἐδεδοίκει μὲν ὑπὸ τοῖς ἐχθροῖς ἰδιώτης γενέσθαι· vides quid requiram: sumus ὑπὸ τῷ βασιλεῖ, esse non possumus ὑπὸ τοῖς ἐχθροῖς. Nec Catinenses habitant aut habitabant ἐπὶ τῇ Ἀττῇ, quod scripsisse creditur Thucydides III. 116, sed ὑπὸ τῇ Ἀττῇ, idemque vitium recurrit apud Strabonem IX p. 418 Cas. et ubi non? Taedet enim plura describere. Mox p. 158. 22 iubet Sosthenes duos quos secum habet servos ancillas Leucippes δόλῳ περιελθεῖν, quod dicitur, ni fallor, παρελθεῖν. Ceterum περιελθεῖν Hercherus scripsit, nam in Codicibus est περιελεῖν.

Aliquid excidisse videtur p. 163. 4 πᾶς ὁ φόρτος αὐτοῦ γέγονε τῆς θαλάσσης· nihili erit hoc donec suppleris: ἔργον

γέγονε τῆς θαλάσσης, sicuti recte legitur p. 183. 18 μὴ ἄρα τῆς τούτων ἐπιβουλῆς γέγονεν ἔργον. De ea lectione egere Jacobsius p. 736 et Wyttenbachius in Bibl. Crit. III. 2. p. 16, quem locum Cobetus laudat in Var. Lect. p. 213. Haud semel id quod est ἔργον excidit. Apud Alciphronem III. 27. τότε εἴσει μαθοῦσα οἱ κακῶν σαυτὴν ἐνέσεισας, ipsa oppositio flagitat ut legatur ἔργω μαθοῦσα. Apud Longum p. 291. 2 memorantur νέοι καὶ σφριγῶντες καὶ πολλὸν ἤδη χρόνον ἔρωτα ζητοῦντες· aliquid maius illi cogitabant, nempe ἔρωτος ἔργα, uti recte p. 292. 2 ἔκλαεν εἰ καὶ κριῶν ἀμαθέτερος εἰς τὰ ἔρωτος ἔργα et p. 293. 15 διδασκαμένην τὰ ἔρωτος ἔργα. Contra, quod obiter addam, ipse Ἔρως sine vestigio periit apud Alciphronem. I 19. 1 θεῶ μυσαγωγοῦντι πυρφόρῳ καὶ τοξοφορῶ Πειθόμενος· supplendum enim ἔρωτι πειθόμενος.

Aliis minutis vitiis omissis, venimus ad septimum librum p. 173. 21, ubi, quum requiritur *etiam si absolveret*, legitur tamen καὶ τὴν δίκην φύγωμι, quod Graece opinor est ἀποφύγοιμι, nam Homericum φύγωμι nimis est ab huius Achillis consuetudine alienum, quem praeterea supra vidimus saepe negligere discrimen conjunctivorum et optativorum. Haud raro praepositio ἀπό excidit. Quam corruptelam Madvigius in Advers. p. 357 indicavit in Xenoph. Cyrop. VIII. 3. 25, prorsus eandem observavi apud Herodotum IX. 64 συνέβαλε ἐν Στενυκλήρῳ πολέμου ἔόντος Μεσσηνίοις πᾶσι, nam malim ἀποσᾶσι alibique modo eodem. Quod statim sequitur p. 173. 23 προσέκειτο δὲ ἡ Μελίτη τῷ Φόνῳ, corrigam λόγῳ. Quam sit hoc necessarium, videre est apud Jacobsium, qui vulgatam lectionem ita interpretatur: Melites nomen illi de caede Leucippes *fabulae* immixtum erat. Scilicet λόγος, τόπος, νόμος, φόνος, μόνος, ψόγος aliaque eiusdemmodi frequentissime inter sese locum commutant. Ecce pauca quaedam de plurimis exempla. Apud Platonem Legg. II 663c lege ἐπαίνοις καὶ ψόγοις, non λόγοις, cf. Porson. ad Eur. Phoen. 206, Cobet. Var. Lect. 602. 630, Herwerden. ad Oed. Tyr. 338. Apud Platonem Phaedr. 274d τὴν μεγάλην πόλιν τοῦ ἄνω τόπου· I. νομοῦ. Apud Demosthenem de Corona § 225 ἐκ παλαιῶν χρόνων καὶ ψηφισμάτων, lege νόμων, cui vitio est prorsus contrarium § 108 κατὰ τοὺς προτέρους νόμους ἅπαντα ταῦτα ἐγίγνετο.

Apud Plutarchum π. ἂν τις αἰσθ. p. 83a τὰς ἐπιθυμίας μεθ' ἡμέραν ὁ νόμος αἰσχύνῃ καὶ φόβῳ καθείργουσιν· lege λόγος, quod planissime Plato ostendet Rep. IX. 571c, cuius locum Plutarchus in animo habuit. Apud Platonem Legg. VII. 793d εἰάν ἡμῖν πολλὰ ἐπιρρέοντα μακροτέρους ποιῇ τοὺς νόμους· 1. λόγους. Apud Demosthenem de Symmor. § 9. τοὺς πολέμους ἡγοῦμαι τριήρων καὶ χρημάτων καὶ τόπων δεῖσθαι, legam πόρων, coll. de Coron. § 309. Eandem corruptelam agnoscere mihi videor in Euripidis fragmento 919:

γλώσση διαψαίρουσα μυκτῆρων τόπους,

quia μυκτῆρων τόποι loca sunt, ubi nares fuerunt, legam πόρους. Intelligitur ni fallor ἡ Χίμαιρα, πρόσθε scilicet λέων potestque hoc fragmentum e Bellerophonte depromptum videri. Dittographia est apud Platonem Legg. VI. 752e τίνα πόρον καὶ λόγον ἀνευρίσκομεν; Atque sic via mihi sternitur ad emendandum Euripidis Heclyt. vs. 670.

τίνας νυν τέχνας ἔχομεν ἢ λόγους

σφαλεῖσθαι κάβαμμα λύειν λόγους;

nam vides simplicissimum esse reponere πόρους. Similes corruptelas Dindorfius recenset in Praef. ad Aesch. Prom. p. IV. A. 1866. Apud Philostratum in Heroicis p. 681 Φθορὰς δὲ, ὁπόσαι περὶ τὰς ἀγέλας γίνονται, πάσας ἐξ Αἴαντος ἦκειν φασίν, οἶμαι διὰ τὸν ἐν τῇ μανίᾳ λόγον· vel coecus videat φόνον reponendum esse. Etiam facilius est ad emendandum quod apud Lucianum invenio in Astrol. 23 οὔτε πόλιας ᾤκίζον οὔτε τείχεα περιεβάλλοντο οὔτε φόνους ἐργάζοντο οὔτε γυναῖκας ἐγάμεον, πρὶν ἂν δὴ παρὰ μάντεων ἀκοῦσαι ἔκασα· non enim auspicato φόνους ἐργάζοντο, sed δόμους. Sed e deverticulo redeo in viam.

Nemo facile dixerit quid sit διανοεῖσθαι εἰς τινα, quod legitur p. 174. 32. Narrat ibi nescio quis, cum sederet forte in taberna, fuisse viros quosdam qui se et itineris socium attente observarent, ἐνεώρων δ' ἡμῖν πυκνὰ καὶ ἀλλήλοις διένευον. Ἐγὼ μὲν οὖν ὑπώπτευν τοὺς ἀνθρώπους διανοεῖσθαι εἰς ἡμᾶς, οὐ μὴν ἡδυνάμην συνιέναι τί αὐτοῖς ἐθέλοι τὰ νεύματα. Equidem reposuerim διανεύεσθαι. Consimile vitium est apud Alciphronem II. 4. 3, ubi Glycera ita scribit ad Menandrum: τοῦτο μὲν οὐδενὶ τρόπῳ πεισθῆναι ἂν ὅτι βουλήσεται μέποτε ἢ δυνήσεται Μένανδρος ἀπολιπὼν Γλυκέραν μόνος ἐν Αἰγύπτῳ βασιλεῦν.

Itane vero *δυνήσεται*? Imo *διανοήσεται*. Similiter apud Dionem Cassium XLIII. 33 ἡδυνήθη παρελθεῖν, rescribe quod contextus flagitat, *διενοήθη*. Recurrit idem vitium XLV. 29 ὁ Καῖσαρ ἐπειχθεὶς οὐδὲν ἐκείνων ὥς γε καὶ ἡδυνήθη, κατεργάσατο, quod absurde dictum erit, nisi itidem rescripseris *διενοήθη*. Cobetus in Variis Lectionibus p. 527 jam ostendit *διανοεῖσθαι* et *διακεῖσθαι* confundi in Platon. Rep. I. 343d. Sed itidem corrige Legg. I. 626d αὐτῷ δὲ πρὸς αὐτὸν πότερον ὡς *πολεμῖν* πρὸς *πολέμιον* *διανοητέον* et emenda *διακειτέον* itidemque, ni fallor, Strabon. XVII. p. 809.

P. 175. 27 reponam τὸ δὲ *χαλεπώτατον* pro *χαλεπώτερον* atque sic venio ad p. 176. 8, ubi legitur *ἐσιώπα καὶ ἔλεγεν οὐδέν*, sed requiro *πλέον ἔλεγεν οὐδέν*. Verum paulo magis refert emendare p. 176. 27 ὅταν ὁ τῆς λύπης ὁδοὺς τὴν *καρδίαν ἐκφάγῃ* quia dentes non *edunt* sed *rodunt*, sequitur *ἐκτράγῃ* verum esse. Notum est quoties *φαγεῖν* et *τραγεῖν* confundi soleant. Admodum ridicule Diogenes Laertius II. 66 ὁ Τίμων *παρέφαγε* τὸν Ἀρίστικπον ὡς *θρυπτόμενον* scribendum esse *παρέτραγε*, ostendet II. 107 Τίμων *προσπατρατρώγων* καὶ τοὺς λοιποὺς *Σωκρατικούς*. Itidem vitiose Strabo XII. p. 571 *σκώληκος εἶδος μέχρι τῆς ἐπιφανείας διαφαγὼν* τὸ ξύλον pro *διατραγόν*. Plutarchus de Alex. M. fortitud. p. 344a *ξίφεσι τυπτόντων τὰ τεῖχη καὶ χερσὶ γυμναῖς παραρρῆξαι καὶ μονοῦ διὰ φαγεῖν βιαζομένων*, non hoc scripsit sed *διατραγεῖν*. Apud eundem π. τ. ὑ. τ. *θείου* p. 567f *vipera* dicitur *διαφαγοῦσα τὴν μητέρα βιώσασθαι*, lege *διατραγοῦσα*. Imprimis risum movet apud eundem π. τ. ζῶων p. 978a, ubi *δελφὶς ὅταν πλησίον τῇ γῇ προσίῃ φαγὼν τὸ δίκτυον ἅπεισιν*, pro *τραγών*. Eadem medicina utere Schol. Arist. Vesp. 155 *φύλαττε ὅπως μὴ τὸ κλεῖθρον φαγὼν ἐξέλθῃ*, sicuti recte apud poetam ipsum *φύλατθ' ὅπως μὴ τὴν βάλανον ἐκτρώξεται*. Non minus vitiose apud Plutarchum in vita Marcelli c. 28 memorantur *μύες τὸν ἐν Διὶ χρυσὸν διαφαγόντες*. Fructus τῆς *κομέαρου* dicitur *κόμαρον* sive *μιμαῖκυλον*, ut videmus in Amphidius fragmento:

ἡ *συκάμινος* *συκαμίνους* ὡς ὄρες, φέρει,

ὁ *πῖνος* *ἀκύλους*, ἡ *κόμαρος* *μιμαῖκυλα*.

Theompompi fragmentum est

τρώγουσι μύρτα καὶ πέποννα μιμαῖκυλα.

Itaque apud Aristophanem Av. 240 non legerim *τά τε κοτινο-
τράγα τά τε κομαροφάγα*, sed et *κοτινοτράγα* et *κομαρο-
τράγα*. Redeo ad Plutarchum. In vita Syllae c. 7. *μυῶν ἐν
ἱερῷ χρυσὸν ἀνακειμένον διαφαγόντων*, satis magnum porten-
tum est *διατρυγόντων*, sicuti in vita Niciae legitur c. 13
*κόρακες τὸν καρπὸν ὄντα χρυσοῦν τοῦ Φοίνικος ἀπέτρωγον καὶ
κατέβαλλον*. Ceterum vid. Mnem. V. 195.

Reddam Achilli plusquamperfectum tempus nec feram *πα-
ρεσκευασάμην πρὸς τὴν ἀπολογίαν τῆς μοιχείας*, sicuti recte
p. 178. 32 *παρεσκευάσσο* editur. Sed quod legitur p. 180. 23
*οὔτω γὰρ ἄν τις καὶ μισοῖ τὸ φιλούμενον καὶ φιλοῖ τὸ μισούμε-
νον*, prorsus contrarium est eius rei quam dixit reapse Achilles,
nempe *οὐ γὰρ ἄν τις*. Notum est compendium, quo factum
est, ut *οὔτω* et *οὐ* toties confundantur. Locum addam e Cebes-
tis Tabula c. 39, ubi ad interrogationem *οὐκοῦν οὐδὲν τούτοις
ὁ πλούτος βοηθεῖ εἰς τὸ ζῆν καλῶς*; respondetur *Οὐ φαίνεται*.
Sequentia monstrant Cebetem scripsisse *Οὔτω φαίνεται*.

Minutis quibusdam omissis accedo ad p. 184. 4, ubi in causa
Clitophontis verba sunt accusatoris: *Κλειτοφῶν μὲν οὖν ὡμολόγη-
σεν ἀνμυκέναι καὶ ἔχει τὴν δίκην*. Ante condemnationem in
iudicio illa verba pronuntiata sunt itaque nondum reus *ἔχει τὴν
δίκην*, sed *ἔχέτω τὴν δίκην*, Thersander dixerat. Prorsus idem
vitium est in Platon. Sophist. p. 248a et Phileb. p. 24a.
Denique in extremo septimo libro p. 188. 13 *ἐνεγυῆσατο αὐτὸν
ἔχειν καὶ παρέξειν εἰς τὸν δῆμον*, imprudens Hercherus Hir-
schigio obsecutus est scribenti *παράξειν* scilicet *παρέξειν* rec-
tissime sese habet, cf. Mnemos. VI. 283 et XII. 121; id potius
dubites, sitne fortasse *ἄξειν* pro *ἔχειν* scribendum.

P. 189. 21 leve est reponere *ἀπεποιήκει* *ἐπαθεν ἡ χεῖρ*,
pro *πεποίηκεν* sed plus fortasse proderit considerare p. 189. 30
ἐν ταῖς τῆς αὐλαίας παιόμεθα χωροῖς, nam Diana certe num-
quam dicta fuit *ἡ Αὐλαία* et lectis virorum doctorum interpre-
tationibus, nata mihi est suspicio latere nomen *τῆς Ἀγραίας*.
Quod statim sequitur *ταῦτα ἐν ἐρημίαις μόναις γίγνεται, ὅπου
μηδεὶς μάρτυς μηδ' ἀνθρώπος ἐστὶ, σὺ δ' αὐτῶν ἐν ὄψει τυραννεῖς
τῶν θεῶν*, agnosco solemne vitium *μόναις* pro *μὲν* scriptum.
Inutile videtur alios locos adscribere, qui etiam hodie eodem
mendo laborant.

Vapulat Clitophon et vociferatur p. 190. 9 *τοιαῦτα σπένδει τις θεῶ;* Οὐ βάρβαροι ταῦτα καὶ Ταῦροι καὶ ἡ Ἄρτεμις ἡ Σκυθῶν, οὐ παρ' ἐκείνοις μόνοις νεῶς οὕτω αἰμάσσεται; τὴν Ἰωνίαν Σκυθίαν πεποιήκας, ceteraque chorda eadem, nam quod iocatur alicubi Jacobsius, Clitophonti, sicuti Siculis hominibus apud Ciceronem, numquam tam male est quin aliquid acute dicat. Elegantius tamen erit: Οἱ βάρβαροι ταῦτα κ. Τ. 'Ο παρ' ἐκείνοις μόνοις. Tum p. 196. 4 qui alterum tacere iubet, non simpliciter dicit *μηδὲ εἴπης*, sed *μηδὲν ἔτι εἴπης* et saepissime observavi excidisse particulam *ἔτι*.

In ridicula Thersandri oratione intelligi non possunt verba quae leguntur p. 197. 8 *τὰ γὰρ τῆς ψυχῆς κρατούσης, φοβῶμαι μὴ ἀτελής μοι ὁ λόγος γένηται.* Scilicet in codicibus legitur *τά τε γάρ*, sed Hercherus *τε* expunxit; equidem intelligam *ἄτε* γὰρ τῆς ψυχῆς τῆς ὀργῆς κρατούσης. Fere necessario orator iram suam memorare debuit.

Clitophontis defensionem suscipit Dianae sacerdos, qui, quod in tam gravi viro mireris, τὴν Ἀριστοφάνους κωμωδίαν ἐξηλωκῶς ἦν. Iam potest quis suspicari quo conviciorum genere ille in Thersandrum usus sit. Primum exprobrat eum adulescentiam exegisse cum barbatis viris et adhibet eandem verborum asperitatem et petulantiam, quam Aeschines in Timarchea. *Νέος ὢν συνεγίνετο πολλοῖς αἰδοῖσι ἀνδράσι καὶ τὴν ὥραν ἄπασαν εἰς τοῦτο δεδάπανηκε* p. 199. 27. Venerabilis sacerdos Aristophanem imitatus venatur ubique verborum ambiguitatem et facile est corrigere *εἰς τοῦργον δεδάπανηκε*, eodem modo quo *τοῦργον* dictum est p. 203. 30. Pariter suppleverim, quod supra neglexi indicare, p. 147. 8 *οἶδα μὲν ἅπιστα λέγων, ἀλλὰ (τοῦργον) οὕτω πέπρακται.* Verum qui sunt illi αἰδοῖσι ἄνδρες? Virorum doctorum explicationes parum placent, sed pergit orator: *σεμνότητα δεδῶρκει καὶ σωφροσύνην ὑπεκρίνετο, παιδείας προσποιούμενος ἔρᾶν καὶ τοῖς εἰς ταύτην αὐτῷ χρωμένοις ὑποκύπτων καὶ ὑποκατακλινόμενος αἰ.* Orationis spurcitie sanctus homo Aristophani non inferior videtur. Quaesivit Thersander adulescens doctorum et *intelligentium* virorum commercium, sed existimare licet quarum rerum illi fuerint intelligentes. Quo Aristophanico verbo in eam rem uti Tattus potuit? Hoc mihi invenisse videor. Thersander quia *παιδείας προσεποιεῖτο* scilicet, *συνεγίνετο πολ-*

λοῖς καὶ ἰδυίοις ἀνδράσιν. Viderat forte vocabulum in Aristophanis Daetalensibus aut, quod magis crediderim, in lexico comico et ignorabat esse forense verbum, quo nimirum ἀπὸ τοῦ εἰδέναι intelligentes significari putabat. Si quid nosti rectius.....

De juvene olim dissoluto sed qui sese ad meliora converterat legimus p. 211. 28 ὅτι ἐρρωμένως ἐν ταῖς ἵππασiais διέπρεπεν. Ἦν μὲν οὖν παρὰ τὸν τῆς ἀσωτίας χρόνον τούτοις χαίρων, quia τούτοις non habet quo referatur, malim ἵπποις χαίρων. Denique p. 213. 16 διεγνώκαμεν διελθεῖν εἰς τὸ Βυζάντιον, corrigendum videtur διαπλεῖν, quod recte legitur p. 212. 28. Si quis mutationem paulo violentiorem esse putat, recordetur nos supra confusa vidisse ἐλεῖν et ἐλθεῖν atque eae corruptelae omnino minime rarae sunt. Ceterum quod alii jam observarunt, tota narratio in fine mutila videtur esse.

Amstelodami, m. Jan. 1876.

GALENUS.

In Galeni *Protreptico* Tom. I. pag. 36. in ludicro carmine scribendum:

ἐν μὲν γὰρ δολιχῷ ἵππος πανυπέρτατος ἔσαι,
τὸ γὰρ δὲ λαγῶδες ἀποίσεται· ἐν δὲ διαύλῳ
δορκᾶς ἀριστεύσει· μερόπων δ' ἐναρίθμιος οὐδεὶς
ἐν ποσίν. ὧ κοῦφοι ἀσκήτορες ἄθλιοι ἄνδρες.

in libris est ὑπέρτατος ὁ ἵππος ἔσαι et ἀσκητῆρες et post pauca:

αὐτὰρ ἐν ἰσορίῃ πολυπεῖρῳ γράφεται**
δγκητῆς ὅτι παγκράτιον νίκησέ ποτ' ἄνδρας·
εἰκοσὴ καὶ πρώτη Ὀλυμπιάς ἦν ὅτ' ἐνίκα.

Vulgatur γράφεται ὄνος ὅτι — εἰκοσὴ δὲ καὶ πρώτη — ἐνίκα δγκητῆς. Facile perspicitur erroris origo. C. G. C.

OTK interpolatum.

Galenus Tom. XVII. 1. Σάτυρος δὲ καὶ Φικιανὸς — οὐδεμίαν τοιαύτην ἐξηγησιν εἰς Κόϊντον ἀνέφερον. [οὐκ] ἀκριβῶς γὰρ ἐπί-
σταμαι τοῦτ' ἐγὼ ἀμφοτέροις διδασκάλοις χρησάμενος. In re manifesta quid opus est verbis?
C. G. C.

DE LOCIS NONNULLIS

APUD POLYBIUM

IN TITULO ΠΕΡΙ ΓΝΩΜΩΝ.

Relegebam nuper GÆLLII mei annotationes in *Polybii Historiarum excerpta Vaticana in titulo de sententiis* Lugduni Batavorum anno 1829 editas, easque cum Bekkeri editione Polybii Berol. 1844 conferebam.

Inter legendum videre mihi et audire videbar virum egregium, in quo dubites plusne candoris et comitatis fuerit an acuminis et leporis. Admirabar ingeniosi viri multas felices et certas textus Polybiani emendationes, sed simul dolebam Polybii vicem, cuius oratio in Maii editione tam mendosa circumfertur ut bona pars neque intelligi possit ullo modo neque emendari. Magna est Polybii calamitas (nam nunc quidem vera dicere licet) quod Codex Vaticanus rescriptus, in quo excerpta *περί γνωμῶν* continentur, in Maii manus inciderit, qui quum neque satis Graece sciret neque ulla critica facultate valeret, Polybii verba tot tantisque vitiis et lacunis corrupta vulgavit, ut nullus alius Graecus scriptor Polybianis his excerptis mendosior in lucem prodierit.

Expertus scio quam arduum et anceps sit negotium in libro palimpsesto et chemicorum venenis infecto fugientes verborum umbras agnoscere, sed nemo umquam in tali re fecit aut faciet operae pretium qui non ubique in promptu habeat quid Graeci-

tatis usus et ratio postulet aut ferat; et quid sententia ex lacris laciniis collecta requirat aut respuat. Ita demum scriptura (ut ita dicam) intermortua reviviscit postquam veram lectionem excogitaveris, qua semel reperta

verborum simulacra modis pallentia miris

stabilem formam assumunt teque verum vidisse liquido demonstrant. In primo statim versu Maius sibi visus est videre: οὐκ ἀγνοῶ μὲν οὖν διότι τινὲς διαπορήσουσι προσαφόμενοι τοῦ συνάπτειν τὸ συνεχές κτῆ. Si scivisset προσαφόμενοι non esse Graecum et verbis ἀπορεῖν, διαπορεῖν, ἐπιζητεῖν, θαυμάζειν et sim. πῶς addi solere, continuo vidisset διαπορήσουσι πῶς ἀφόμενοι in vetusto libro esse exaratum. Scatet Maii editio talibus mendis. Pro στρατηγῶν supposuit πραγμάτων, pro ἐξετάζειν ἀρτίζειν, pro ψεύδους μίσους, pro θηράσειν θεραπεῖν, pro διασύρειν θείας εὐρεῖν, δεξιῶν pro ἐξαισίων, νήϊον pro Πλον, ἀχαρίτους pro Ἀχαιοῦς, ἀλεξικακίαν pro ἀλαζονείαν, Φιλαπημοσύνην pro Φιλοχρημοσύνην, κάλλισον pro Καλλισθένην, τὸν τέλειον pro ἀντέλεγον, et similia his passim quavis pagina commissa videbis. Ubi autem in uno alteroque vocabulo haeret vitium sanabile malum est, et plurima de genere hoc Geelius correxit, multa Luchtius, multa Dubnerus, non pauca Bekkerus emendarunt. Supersunt etiam nunc compluscula quae in integrum restitui possunt deque iis quae mihi reperiasse videor nunc breviter absolvam.

Supererit etiam aliis feliciter emendandi materies, sed multa semper erunt reliqua, quae quia in Codice nulla spes est, non tangere erit melius.

Polyb. VI p. 495. Bekk. οἱ κατ' ἴδιαν ὑπὲρ τῶν Φαύλων ἢ τῶν σπουδαίων ἀνδρῶν ποιοῦμενοι τὰς διαλήψεις ἐπειδὴν ἀληθῶς προθῶνται δοκιμάζειν κτῆ. Mendosum est ἀληθῶς. Neque enim ἀληθῶς neque ψευδῶς cum verbo δοκιμάζειν recte componitur. Dicitur ἀκριβῶς ἐξετάζειν sed καλῶς, ὀρθῶς δοκιμάζειν vel θεωρεῖν vel σκοπεῖν, idque reponendum ἐπειδὴν ὀρθῶς προθῶνται δοκιμάζειν.

Lib. IX. p. 7. Geeliif. τοῦ τετραετοῦς διαστήματος τὴν ΠΑΡΟδον Ὀλυμπιάδα φάμεν εἶναι. Scripserat τὴν ΠΕΡΙΟδον.

Aratus ad Philippum VII. 11. pag. 559 Bekk. εἰ τοῦτον (τὸν Ἰθωμάτην) καταλαβὼν Φρουρᾷ πάσας ἀπολλύναι μέλλεις τὰς ἀκροπόλεις καὶ τὴν Φρουρὰν ἮΝ παρέλαβες παρ' Ἀντιγόνου Φρουρούμενος τοὺς συμμάχους (λέγων τὴν πίσιν) σκόπει μὴ καὶ νῦν κρείττον ἢ τοὺς ἄνδρας ἐξαγαγόντα τὴν πίσιν αὐτοῦ καταλιπεῖν καὶ ταύτῃ Φρουρεῖν τοὺς Μεσσηνίους. Impedita haec sunt et mendosa. Lege τὴν Φρουρὰν ἭΙ παρέλαβες παρ' Ἀντιγόνου Φρουρουμένους τοὺς συμμάχους.

Lib. IX. 42. pag. 642. Bekk. Aeginetae capta patria petunt a praetore P. Servilio Galba συγχωρῆσαι σφίσιν ἐκπέμψαι πρὸς τὰς συγγενεῖς πόλεις περὶ λύτρων. Duriter respondet: ὅτε ἦσαν αὐτῶν κύριοι τότε δεῖν διαπρεσβεύεσθαι πρὸς τοὺς κρείττους περὶ σωτηρίας. — καὶ τότε μὲν ἀπέΤΡΕψε τοὺς ἐντυγχάνοντας ταῦτ' εἰπὼν. Et Geel. et Lucht. coniecerunt ἀπετρίψατο τοὺς ἐντυγχάνοντας, idque Bekkerus recepit in textum. Sed ἀποτρίβεσθαι τι vel τινά (id est rem odiosam aut molestum hominem vi quadam a se depellere) non est aptum vocabulum de victore Romano captos hostes duro responso reiiciente. Polybius dixerat ἀπέΠΕΜψε τοὺς ἐντυγχάνοντας, idque a Maio est male lectum.

Lib. XI. 1 a. pag. 693. Bekk. ἴσως δέ τινες ἐπιζητήσουσι πῶς ἡμεῖς οὐ προγραφᾶς ἐν ταύτῃ τῇ βιβλῷ καθάπερ οἱ πρὸ ἡμῶν, ἀλλὰ [καί] προεκθέσεις καθ' ἐκάστην Ὀλυμπιάδα πεποιήκαμεν τῶν πράξεων. Recte Geelius καὶ expunxit, quod Bekkerus restituit sententiae securus. Non intellexit autem Geelius quid inter προγραφὴν et προέκθεσιν interesset. Nempe προέκθεσις in ipsam orationem intextitur et est pars libri, προγραφὴ (ut Livii summaria) non est libri pars sed in fronte adiicitur et ideo facile omitti et negligi et perire potest. Diserte hoc ostendit Polybius his verbis: τῆς γὰρ προεκθέσεως οὐ μόνον ἰσοδυναμούσης τῇ προγραφῇ ἀλλὰ καὶ — χώραν ἐχούσης ἀσφαλεσέραν διὰ τὸ συμπεπλήχθαι τῇ πραγματείᾳ τούτῃ μᾶλλον ἐδοκιμάσαμεν χρῆσθαι τῷ μέρει πρὸς ὅλην τὴν σύνταξιν πλὴν ἐ τῶν πρώτων βιβλίων· ἐν ἐκείνοις γὰρ προγραφᾶς ἐποιήσαμεθα. Patet Geelii error qui in quinque primis libris προγραφᾶς inesse opinabatur. Simul patet mendum in numero. Scribendum enim manifesto est πλὴν I (δέκα) τῶν πρώτων βιβλίων. Libro unde-

cimo προέκθεσιν intexuit, decem prioribus προγραφάς addiderat, quae omnes perierunt.

Lib. XII. 4 a. pag. 727. Bekk. (Timaeus) Ἐφόρου παλιλλογίαν καταψεύδεται φάσκων λέγειν αὐτὸν ὅτι Διονύσιος ὁ πρεσβύτερος παρελάμβανε τὴν ἀρχὴν ἐτῶν εἴκοσι τριῶν ὑπάρχων, βασιλεύσαι δὲ τετταράκοντα καὶ δύο, μεταλλάξαι δὲ τὸν βίον προσλαβὼν τοῖς ἐξήκοντα τρία. Maius dedit: Ἐφόρου πάλιν ὅταν καταψεύδεται, Geelius παλιλλογίαν καταψεύδεται substituit, quod Bekkerus recepit. Sed παλιλλογία cum Polybii sententia non congruit. Παλιλλογεῖν est eadem iterare, iterum eadem dicere. Requiritur manifesto, sibi met ipsi contraria dicere, dicere pugnantia secum. Quid igitur dixerat Polybius? Nempe ἐναντιολογίαν καταψεύδεται, id est ὅτι αὐτὸς ἐκυτῶ τὰναντία λέγει.

In fine loci scribendum: βασιλεύσας δὲ τριάκοντα καὶ δύο μετέλλαξε τὸν βίον προσλαβὼν κτέ.

Libr. XII. 6 a. pag. 732. Bekk. οὔτε γὰρ ΚΩΛΑΤΕΙΝ τοὺς Λοκροὺς ἔμελλον ὡς τοῦτο ὁμοίον ποιοῦντες (ἄτοπον γάρ) οὐδὲ μὴν ΚΕΛΕΤΕCΑΝΤΩΝ αὐτῶν οἱ Λοκροὶ πάντως ποιήτειν ἐκείνοις τὸ παραπλήσιον. Admonitus statim videbis Polybium dedisse: οὔτε γὰρ ΚΕΛΕΤΕΙΝ ἔμελλον ὡς αὐτοὶ τὸ ὁμοίον ποιοῦντες. Neque Spartani iussissent, neque si IUSSISSENT Locri idem facturi erant.

Lib. XII. 4. pag. 729. Bekk. τοσοῦτο γὰρ ἀπέχει (Timaeus) τοῦ δι' ἐτέρων ἀκριβῶς τὴν ἀλήθειαν ἈΡΤΙΖΕΙΝ ὥς οὐδὲ τούτων ὧν αὐτόπτης γέγονεν καὶ ἐφ' οὓς αὐτὸς ἔχει τόπους οὐδὲ περὶ τούτων οὐδὲν ὑγιὲς ἡμῖν ἐξηγεῖται. Monstrum et portentum verbi est ἀρτιζεῖν. Scriptum in Codice esse arbitror: ἀκριβῶς τὴν ἀλήθειαν ἘΞΕΤΑΖΕΙΝ. Adscripsi et reliqua ut luculento exemplo Polybii in reprehendendo acerbitas notaretur. Arguit Timaei inscitiam in re geographica. τοῦτο δ' ἔστι δῆλον, inquit, εἰς ἐν τοῖς κατὰ τὴν Σικελίαν δείξαμεν αὐτὸν ἀγνοοῦντα περὶ ὧν ἀποφαίνεται. σχεδὸν γὰρ οὐ πολλῶν προσδεήσει λόγων ὑπὲρ γε τῆς ψευδολογίας, εἰς ἐν οἷς ἔφυ καὶ ἐτράφη τόποις καὶ τούτων ἐν τοῖς ἐπιφανεστάτοις ἐν τούτοις ἀγνοῶν εὐρεθῇ καὶ παραπαίων τῆς ἀληθείας. Atrocissimum vides esse crimen; nunc quo argumento verum esse demonstretur audi: Φησὶ τοιγαροῦν τὴν

Ἀρέθουσαν πηγὴν τὴν ἐν ταῖς Συρακούσαις ἔχειν τὰς πηγὰς ἐκ τοῦ κατὰ Πελοπόννησον — ῥέοντος ποταμοῦ Ἀλφειοῦ. ἐκείνον γὰρ δύντα κατὰ γῆς — ἀναδύειν (leg. ἀναδύνειν) ἐν ταῖς Συρακούσαις. Iam ergo constat ex his Timaeum in geographia nihil scire! Veterem fabulam a poëtis exornatam (ἄμπνευμα σεμνὸν Ἀλφειοῦ κλεινᾶν Συρακοσσᾶν θάλας Ὀρτυγία) satis pueriliter veram esse credidit, sed quid eo homine facias qui hinc colligat Timaeum ἐν οἷς ἔφω καὶ ἐτράφη τόποις παραπαίειν τῆς ἀληθείας? In ipsum Polybium sic recidunt quae in alios iecerat XII. 15. pag. 740. Bekk. ὁ δ' ἐπεσκοτημένος (sic leg.) ὑπὸ τῆς ἰδίας πικρίας τὰ ἐλαττώματα δυσμενικῶς καὶ μετ' αὐξήτεως ἡμῖν ἐξηγγέλκεν.

Lib. XII. 6. pag. 732. Bekk. τῆς μὲν κατὰ τὸ κοινὸν ἑξαπο-
σολῆς Εἰκοτῶς οὐ μετέσχον (οἱ Λοκροί), κατὰ δὲ μέρος τὰς
ἐπανόδους ποιούμενοι καὶ σπανίως ἔδοσαν ἀναστροφὴν ταῖς γυναῖξι
πρὸς οἰκέτας γενέσθαι συνήθειαν ἥ πρὸς τοὺς ἐξ ἀρχῆς ἄνδρας.
Sic Maius negligenter legens dedit. Erat, opinor, in Codice
Εἰκοτῶς οὐ μετέσχον, et συνήθετεραν ἢ πρὸς τοὺς ἐξ ἀρ-
χῆς ἄνδρας.

Lib. XII. 12 a. pag. 737. Bekk. ἐκεῖνος γὰρ κόλακα μὲν
εἶναι φησι τὸν Καλλισθένην τοιαῦτα γράφοντα, — δικαίως δ'
αὐτὸν ὑπ' Ἀλεξάνδρου τετευχέναι τιμωρίας διεφθαρκότα τὴν ἐκεί-
νου Τύχην καθόσον οἶός τ' ἦν. Maius legerat κόλακα μὲν εἶναι
αὐτὸν κάλλισον καὶ τοιαῦτα γράφοντα perversissime. Geelius
rem acu tetigit reponens: κόλακα μὲν εἶναι φησι ΤΟΝ Καλλι-
σθένην τοιαῦτα γράφοντα, quam egregiam emendationem
Bekkerus sine auctoris nomine recepit. Sprevit idem alteram
Geelii coniecturam non minus certam διεφθαρκότα τὴν ἐκείνου
Ψυχὴν.

Lib. XII. 25 d. pag. 751. Bekk. de medicis artis imperitis
scribit: οὗτοι μετὰ Φαντασίας ἐπιπορευόμενοι τὰς πόλεις, ἐπειδὴν
ἀθροίσωσι τοὺς ΛΟΓΟΥΣ ἐπ' ὀνόματος, τοὺς ἐπ' αὐτῶν τῶν ἔργων
ἀληθινὴν πείραν δεδοκότας αὐτῶν εἰς τὴν ἐσχάτην ἄγουσιν ἀπορίαν.
Maius sibi visus est videre ἀθροίσωσι τοὺς λόγους, Fr. Dubne-
rus (namque eius esse suspicor emendationes in Didotiana)

verum vidit ἀθροίσωσι τοὺς ὈΧΛους. Recepit Bekker. sed debebat ἐπ' ὀνόματος cum sqq. coniungere.

Sprevit Bekkerus XII. 25 h. pag. 753. perelegantem et certam Geelii coniecturam in verbis: παραπλήσιός ἐστι ζυγράφοις τοῖς ἀπὸ τῶν ἀνα . . . γμένων θυλάκων ποιούμενοις τὰς ἀπογραφάς. Ex iis quae sequuntur perspicuum est haec dici de *festum* (τῶν ἀλκίμων ζῶν) pellibus sic aliqua materia *impletis* ut vitam imitarentur. Hinc Geelius repperit Polybii manum ἀπὸ τῶν ἀναγεγραμμένων θυλάκων.

Lib. XII. 25 h. pag. 754. Bekk. οὐκ ἐντίκτουσιν ἀληθινούς ζήλους τοῖς ἀπορούσιν οἱ μὴ δι' αὐτῶν πεπραγμένοι τῶν πραγμάτων, et post pauca: ὁ παρὰ μόνους εἰκὸς εὕρισκεσθαι τῶν συγγραφέων τοῖς δι' αὐτῶν πεπραγμένοις τῶν πραγμάτων. Bis eundem errorem Maius erravit. Quia πεπραγμένοι nihil est Bekkerus δι' αὐτῶν πεπειραμένοι et δι' αὐτῶν πεπειραμένοις substituit, quasi quis καὶ δι' ἑτέρων πεπειραῖσθαι τινος dici possit. Erat in Codice πεπορεῖται et πεπορεῖται.

Ibidem legitur: κατ' ἀνάγκην ὁ γράφων πολιτεύεται καὶ πείραν ἔσχκε τῶν ἐν τούτῳ τῷ μέρει συμβαινόντων. Clamat sententia Polybium dixisse πεπολίτευται, quod a Luchtio repertum Bekkerus recipere debuerat. Reliqua omnia ex ipsa rei natura in *perfecto* posita sunt, ἐγράτευκε καὶ κεκινδύνευκεν, τέτραφε τέκνα καὶ μετὰ γυναικὸς ἔζηκεν, sed τέτροφε rescribendum. Perpetuo fere errore Graeculi scribunt τέτραφα, ἀνατέτραφα et κατέτραφα contra certum veterum usum. Ἀνατέτραφέναι etiamnunc saepe in Atheniensium libris legitur sed mendose ubique.

Lib. XII. 25 i. pag. 754. Bekk. ἐξ ὧν πᾶς ἂν τις εἰκότως συγκαταλάβοιτο τρίτον εἶναι μέρος τῆς ἰσορίας καὶ τρίτην ἔχειν ἔξιν τὴν ἐκ τῶν ὑπομνημάτων πολυπραγμοσύνην. Sic Bekkerus ex Maio. Verum est συγκατάθοιτο et τρίτην ἔχειν τάξιν. Nihil tritius est apud sequiores quam συγκατατίθεσθαι et συγκατάθεσις pro ὁμολογεῖν et ὁμολογία.

Lib. XII. 26 a. pag. 758. Bekk. *μόνον οὐκ ἤδη μελλόντων συνάγειν εἰς τὰς χεῖρας τοῖς ἐχθροῖς*. Graeci dicebant ὅτι οὐκ ἤδη.

Post pauca Timoleon demonstrans militibus τὴν ἀνανδρίαν τῶν τὴν Λιβύην κατοικούντων utitur hoc gravissimo argumento: τὸ δὲ μέγιστον οἱ (leg. ὅτι) καὶ ὑπὸ τοῖς χιτωνίσκοις περιζώματα (leg. περιζώματα) φοροῦσιν ἵνα μὴδ' ὅταν ἀποθάνωσιν ἐν ταῖς μάχαις φανεροὶ γένωνται τοῖς ὑπεναντίοις. Sensus cassa haec oratio est et nihil dicet Timoleon donec addideris *ἄνδρες ὄντες*.

Lib. XII. 26 b. pag. 759. Bekk. (Timaeus) *τοσαύτην ποιεῖται σπουδὴν περὶ (leg. ὑπὲρ) τοῦ τὴν μὲν Σικελίαν μεγαλομερεστέραν ποιῆσαι τῆς συμπάσης Ἑλλάδος, τὰς δ' ἐν αὐτῇ πράξεις ἐπιφανεστέρας καὶ καλλίους τῶν κατὰ τὴν ἄλλην οἰκουμένην, τῶν δ' ἀνδρῶν τῶν ἐπὶ σοφίᾳ διεννηοχότων σοφωτάτους τοὺς ἐν Σικελίᾳ, τῶν δὲ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ ἡγεμονικωτάτους καὶ Θειοτάτους τοὺς ἐκ Συρακουσῶν ὥς τε κτέ.* Manifestum in his vitium inest, sed nihil prodest Luchtii coniectura τῶν δὲ πραγμάτων ἡγεμόνας ἱκανωτάτους. Timaeus dicitur supra modum extulisse τὰς τε πράξεις καὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐν Σικελίᾳ. Polybius continuo addit: *εἰς καταμύκησιν ἔγει (optime Bekkerus pro αἰεί) καὶ τοὺς ἄνδρας καὶ τὰς πράξεις ὧν βούλεται προΐσασθαι.* Virorum excellentium duo genera posuerat, primum philosophos (τοὺς ἐπὶ σοφίᾳ διεννηοχότας) deinde — quos putas? deinde *duces in bello*, quos artibus imperatoriis omnium excellentissimos et fortissimos Syracusas ait tulisse. Scripserat igitur Polybius: τῶν δ' ἀνδρῶν τῶν ΜΕΝ ἐπὶ σοφίᾳ διεννηοχότων σοφωτάτους τοὺς ἐν Σικελίᾳ, τῶν δὲ ΣΤΡΑΤΗΓΩΝ ἡγεμονικωτάτους καὶ ἈΝΔΡΕΙΟΤΑΤΟΥΣ τοὺς ἐκ Συρακουσῶν.

Lib. XII. 26 b. pag. 759. Bekk. *ὥς τε μὴ καταλιπεῖν ὑπερβολὴν τοῖς μεираκίοις τοῖς ἐν ταῖς διατριβαῖς καὶ τοῖς πότοις (optime Dubnerus pro τόποις) πρὸς τὰς παραδόξους ἐπιχειρήσεις ὅταν ἡ Θεσπίτου λέγειν ἐγκώμιον ἢ Πηνελόπης προβῶνται ψόγον.* Imperfecta et manca oratio est. Emendandum esse arbitror: *τοῖς — πρὸς τὰς παραδόξους (ὑποθέσεις) ἐπιχειροῦσιν.* Usitatum est eo sensu ἐπιχειρεῖν (argumentari) εἰς ὑπόθεσιν et πρὸς ὑπόθεσιν, et esse has quas dicit παραδόξους ὑποθέσεις perspicuum est.

Ibidem scribit: (Timaeus) διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς παραδοξολογίας — εἰς τὸ παραπλήσιον ἐμπίπτει τοῖς περὶ τοὺς ἐν Ἀκαδημαίᾳ λόγους τὸν προχειρίζατον (mendosum) λόγον ἡσκηκόσιν καὶ γὰρ ἐκείνων τινὲς βουλόμενοι — εἰς ἀπορίαν ἄγειν τοὺς προσΜΑΧομένους τοιαύταις χρῶνται παραδοξολογίαις καὶ τοιαύτας εὐποροῦσι Πιθανότητας ὥς διαπορεῖν εἰ δυνατόν ἐς τοὺς ἐν Ἀθήναις ὄντας δσφραίνεσθαι τῶν ἐφομένων ὥν ἐν Ἐφέσῳ. Maio quum προσμαχομένους sibi videretur videre ψευδὲς φάντασμα imposuit. Erat enim προσΔΙΑΛΕΓόμενους.

In vicinia dabitur mihi non τοσαύτας εὐποροῦσι Πιθανότητας Polybium dedisse sed εὐποροῦσιν Ἀπιθανότητας. Saepius haec inter se confundi ostendi in *Miscell. Crit.* pag. 98 et 136.

Lib. XII. 28 a. pag. 763. Bekk. ἡδέως δὴ τις ἂν ἔροιτο ΤΩΝ συγγραφέων πότερον ὑπολαμβάνει κτέ. Scriptum erat, opinor, ΤΟΝ συγγραφέα (Timaeum).

Lib. XIII. 1. pag. 565. Ἀλέξανδρος ὁ Αἰτωλὸς νομοθετοῦντος Δοριμάχου καὶ Σκόπα ἀντέλεγε τοῖς γραφομένοις ἐκ πολλῶν ἐπιδεικνύμενος ὅτι παρ' οἷς ἔφυ τὸ φυτὸν τοῦτο οὐδέποτε κατέληξε πρότερον ἢ μεγάλους κακοὺς περιβαλεῖν τοὺς ἄπαξ αὐτῷ χρησάμενους. Quid est τὸ φυτὸν τοῦτο? Necesse est enim id ante scire ut reliqua intelligantur. Ex sqq. facile colligitur *de tabulis novis* legem latam fuisse. Ergo excidit *χρεῶν ἀποκοπᾶς* vel ex usu sequiorum *χρεωκοπίαν* ante νομοθετοῦντος.

Comparandus est locus Diodori Siculi XXIX. 33. τῆς παρὰ τοῖς Αἰτωλοῖς *χρεωκοπίας* κατὰ τὴν Θεσσαλίαν ζηλωθείσης, unde certa emendatio parata est loco Diodori XXXIII. 16. 3. (οἱ τῶν Ἀχαιῶν στρατηγοὶ) *χρεῶν ἀποΔΟΘΕΙC* εἰσηγοῦντο πολλοὺς τῶν ἀπόρων *χρεωφειλετῶν* ἔχοντες *συνεργούς*. Nihil illi minus cogitabant quam τὰ *χρέα ἀποδιδόναι*. Lege *χρεῶν ἀποΚΟΠΑΣ*.

Lib. XV. 25. pag. 808. Bekk. καὶ τοῦτο ἔπραξε τῶν ἀδίκων ἔργων, ὡς ἡ παροιμία Φησὶ, δικαιοτάτῃ. Legendum δικαιοτάτον. cf. Polyb. IV. 18. οἱ δ' Αἰτωλοὶ — τῶν ἀδίκων ἔργων ἐν τούτ' ἔπραξαν δικαιοτάτον. Suidas v. Τοῦτο ποιήσας ἐν κατὰ τὴν παροιμίαν τῶν ἀδίκων ἔργων δικαιοτάτον. Sunt verba poetae:

ἔπραξε

τῶν ἀδίκων ἔργων τοῦτο δικαιοτάτον.

Lib. XVI. 1 a. pag. 819. Bekk. μετὰ τὸ συντελεσθῆναι τὴν περὶ Λάδην ναυμαχίαν καὶ τοὺς μὲν Ῥοδίους ἐκποδᾶν γενέσθαι τὸν δὲ Ἀτταλον μηδέπω συμμεμῖχέναι. Pro mendoso συμμεμυχέναι Geelius reposuit συμμεμαχηκέναι. Multo simpliciore correctione συμμεμῖχέναι erat reponendum. Quid notius quam συμμιγνύναι eo sensu? *Discesserant Rhodii, Attalus nondum advenerat.* Perfectum legitur XXXVIII. 5. pag. 1159. τοῦ δὲ Στρατίου συμμεμῖχέναι μὲν τοῖς ἀνθρώποις ὁμολογοῦντος καὶ μετὰ ταῦτα συμμίξειν φάσκοντος, et alibi.

Capite truncatus locus est in lib. XXI. 16. pag. 921. Bekk. **** ἀλλὰ καὶ πάσχω ὑπ' Ἀθηναίων νικήσας αὐτοὺς τὴν περὶ Χαιρώνειαν μάχην τοσοῦτον ἀπέσχε τοῦ χρῆσασθαι τῷ καιρῷ πρὸς τὴν κατὰ τῶν ἐχθρῶν βλάβην ὥστε τοὺς μὲν τεθνηκότας τῶν Ἀθηναίων κελεύσας θάψαι, τοὺς δ' αἰχμαλωτοὺς χωρὶς λύτρων πρὸς ἀμφιέσας ἀπέστειλε τοῖς ἀναγκαίοις, μιμοῦνται Δ' ἦκιστα. Ex oppositionis ratione apparet excidisse aliquid in hanc sententiam: (ἐγκωμιάζουσι ΜΕΝ πάντες Φίλιππον τὸν Ἀμύντου ὅτι οὐ μόνον ἀκούων κακῶς) ἀλλὰ καὶ πάσχω κατέ.

Quum a Scipione in curia nescio quis pecuniae publicae rationes exigeret (apud Polyb. XXIV. 9 a. pag. 978. Bekk.) libellum rationum afferri iussit: κομισθέντος δὲ τοῦ βιβλίου προτείνας αὐτὸ καὶ καταπράξας πάντων ὁρῶντων τὸν ἀπαιτοῦντα τὸν λόγον ἐκ τούτων ζητεῖν ἐκέλευσεν. Mendum apertum est in καταπράξας. Pervetus autem mendum est namque apud Diodorum XXIX. 21. Polybiana de more describentem similiter legitur: ἐκόμισεν ἐπὶ τὸ συνέδριον τὸ βιβλίον καὶ καταπράξας αὐτὸ τῷ κατηγορῷ προσέταξε ψῆφον ἐκ τούτων προτιθέναι. Verum vidit Bekkerus, qui non monito lectore καταπράξας reposuit.

Lib. XXV. 3 a. pag. 985. Bekk. ἀλλὰ μοι δοκοῦσι μεγαλείως ἀγνοεῖν οἱ ταῦτα πράττοντες. Ridiculum est magnifice nescire, splendide errare. Ergo reponendum μεγαλύτερῳ ἀγνοεῖν. Eadem et alibi apud Polybium confusa vidi. Bekkerus edidit III. 87.

ἐφ' οἷς ἀκούσαντες μεγαλείως ἐχάρησαν οἱ Καρχηδόνιοι, ubi in aliis libris est vera lectio *μεγάλως*.

Lib. XXIV. 9 a. pag. 990. Bekk. *ἔφη γὰρ* (Aristaenus) οὐκ εἶναι δυνατόν καὶ τὸ δόρυ καὶ τὸ κηρύκειον ἅμα προτεινομένους συνέχειν τὴν πρὸς Ῥωμαίους Φιλίαν· „ἀλλ' εἰ μὲν οἱοί τε ἐσμὲν ἀντοφθαλμεῖν καὶ δυνάμεθα τοῦτο ποιεῖν, *** Φιλοπολίμην εἰπεῖν τοῦτο *τολμᾷ* ** καιροῖς ἓνα Ῥωμαίοις, διὰ τί ἀδυνάτων δρεγόμενοι τὰ δυνατόν παρίεμεν;“ Quid faciendum sit verbis καιροῖς ἓνα Ῥωμαίοις non expulo. Reliqua sic constituenda videntur: ἀλλ' εἰ ΜΕΝ οἱοί τε ἐσμὲν ἀντοφθαλμεῖν, ΠΕΙΡΩΜΕΘΑ τοῦτο ποιεῖν, (Εἰ ΔΕ ΜΗΔΕ) Φιλοπολίμην εἰπεῖν τοῦτο *τολμᾷ* — τί ἀδυνάτων δρεγόμενοι κτέ. ut in Platonis *Critone* pag. 46 c. καὶ ἔαν μὲν φαίνηται δίκαιον, πειρώμεθα, εἰ δὲ μή, ἔωμεν. Perspicuum est praecedenti εἰ μὲν respondisse εἰ δὲ μή.

Egregius in Codice Vaticano locus Polybii servatus est de clandestinis consiliis inter Perseum et Eumenem agitatis, quem locum paene totum Livius XLIV. 24. 25 Latine convertit, ut ex utriusque scriptoris inter se comparatione certae utriusque loci emendationes et lacunarum supplementa reperiri potuerint. Eximiam in ea re operam praestitit Madvigius in *Emend. Liv.* pag. 572 sqq. Polybiana quoque nonnulla ἐν παρῶν emendans. Supersunt in excerptis quaedam impedita et vitiose scripta, quorum partem si potero restituam in integrum.

Ubi de occultis regum consiliis Polybius dicere coepit lib. XXIX. 1 a. pag. 1031 Bekk. ita scribit: *διηπόρηκα τί δεῖ ποιεῖν. τό τε γὰρ γράφειν κατὰ μέρος ὑπὲρ τοιούτων ἀκριβοιολογούμενον ἂν δι' ἀπορρήτων πρὸς αὐτοὺς οἱ βασιλεῖς ἔπραττον εὖ γ' ἐπὶ ληπτὸν ἐφαίνετο καὶ τελῶς ἐπισφαλές.* Maio debetur absurde interposita vocula et scriptum fuerat *εὐεπὶ ληπτὸν*. Si quis eum Graeco vellet dicere *facile in talibus labi εὐεξαπάτητον* credo diceret, non εὖ γ' ἐξαπάτητον.

Post pauca ita dicit: *decrevi autem scribere quid de his rebus sentirem ὑπάρχων κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους καὶ μᾶλλον ἑτέρων ἐκπληττόμενος ἕκαστα τῶν γεγενημένων.* Manifesto mendosum est in

hac sententia ἐκπληττόμενος id est ὑπερβαυμάζων. Dixisse videtur ἐκΔΟΓΙΖόμενος.

Post paucos versus de Attalo comiter a Romanis excepto scribens: καὶ τέλος (inquit) ἀποκρίσεις δόντες αὐτῷ ΦιλανθρώπῳC ἀπέτειλαν. De more scripserat ἀποκρίσεις αὐτῷ δόντες Φιλανθρώ-
πΟΤC *responso benigno dato dimiserunt.*

De re ipsa pag. 1033 ita scribit: δυσὶν δὲ συγκρινόντων τοῦ μὲν πανουργοτάτου δοκοῦντος εἶναι τοῦ δὲ Φιλαργυρωτάτου γελοῖαν συνέβαινε γίνεσθαι τὴν διαμάχην αὐτῶν. Hinc Livius XLIV. 24. (Eumenes) *proditor ac prope hostis habitus dum inter se duo reges captantes fraude et avaritia certant.* Συγκρινόντων mendosum est, sed nihil quod aliquam veri speciem habeat a quoquam repertum. Ζητητέον. Pro τὴν διαμάχην Maius τὴν δὲ μάχην sibi visus est videre, veram scripturam perspexit Bekkerus.

Sequitur: ὁ μὲν γὰρ Εὐμένης πᾶσαν ἐλπίδα προὔτεινε καὶ πᾶν γένος δελέατος ὑπερήτει πεπεισμένος θεραπεῖν τὸν Περσέα ταῖς ἐπαγγελίαις. Pro ὑπερήτει Geelius ὑπηρετεῖ substituit, quod Bekkerus recepit. Aliud quid latet, nam δέλεαρ ὑπηρετεῖν τινί nihil est. Pro θεραπεῖν, quod perinde mendosum est, Geelius θεραπεύειν coniecit, parum feliciter. Neque enim sententiae aptum hoc verbum est et requiritur *futurum*. Videor mihi reperisse Polybii manum et Codicis scripturam quae haec est: πεπεισμένος θηράσειν τὸν Περσέα. *Duo reges inter se captantes fraude et avaritia certabant, et nequidquam inter se captati nihil praeter infamiam movere* (Livius l. l. cap. 25). Sperabat Eumenes se magna pollicitando Perseum esse *capturum*.

Sequitur: ὁ δὲ Περσεὺς λάβρος μὲν ὥρμα (Maius μακρὸς ἐνώρμα) πρὸς τὰ προτεινόμενα καὶ συνετίθετο, ΚΑΤΑΠΙΕΙΝ δὲ τῶν λεγομένων οὐδὲν ὁλος ἦν ἐπὶ τοσοῦτον ὥς καὶ προσέσθαι (Maius προθέσθαι) τι τῶν ἑαυτοῦ. Vehementer mihi suspectum est καταπιεῖν. Tritum est apud Polybium καταπίνειν τὸ δέλεαρ, *hamum vorare*, de eo qui *astutia captus est*, sed neque τὰ λεγόμενα καταπίνειν rectum est et καταπίνειν ἐπὶ τοσοῦτον est plane absurdum. Omnem removebis difficultatem si lenissima mutatione reposueris κατΑΙΝεῖν, quod cum συνετίθετο optime quadrat. cf. Suid v.

Καταινέσαντος: συγκαταθεμένου. — καὶ Πολύβιος· ὀλίγοι δέ τινες ἦσαν οἱ καταινέσαντες, οἱ δὲ πλείονες ἀντέπιπτον.

Quod addit Polybius: ὁ μὲν Εὐμένης ἤτει τοῦ μὲν ἡσυχίαν ἔχειν — πεντακόσια τάλαντα, τοῦ δὲ διαλύσαι τὸν πόλεμον χίλια πεντακόσια ostendit lacunam in loco Liviano XLIV. 25. (Eumenes) modo ne iuvaret bello Romanos terra parique modo pacis parandae cum Romanis paciscebatur mercedem: ne bello interesset *** mille et quingenta talenta.

Subest aliquid mendi sed incerta correctio est in verbis sqq. ὁ δὲ Περσεὺς ἔΛΕΓΕΤΟ περὶ τῶν ὁμήρων. Non satisfacit Madvigii suspicio ἡπείγετο, quod est *festinabat*, non *festinanter* (sine dilatione) *agebat*. Amplius quaerendum.

Polybius in ea re lepidissima usus est comparatione: ἰ δὲ Εὐμένης σπουδάζων καθάπερ οἱ μοχθηροὶ τῶν ἱατρῶν περὶ τὸ πρόδομα μᾶλλον ἢ περὶ τὸν μισθὸν τέλος ἀπέσῃ τῆς ἐπιβολῆς. Non poterat Livius apud Romanos eadem comparatione uti. Ergo hoc solum dedit: *Eumenes id agere ut partem aliquam praesentem ferret*. Perit sic omnis dicti lepos, in quo is aculeus inest: *ut illi medici satis sciebant se aegros sanare non posse, sic non fugiebat Eumenem se inanem operam Perseo venditare*.

Vitiose loquitur Polybius in sqq. ἀδυνατήτας (Eumenes) καταγνώσασθαι τῇ ΣΦΕΤΕΡΑΙ πανουργίᾳ τὴν τοῦ Περσέως μικρολογίαν. Iam tum non sentiebant τῇ ἑαυτοῦ de uno, τῇ σφετέρᾳ de pluribus dici oportere. Passim Polybius talia peccat.

Pergit in eadem re iocari Polybius et novam comparisonem instituit: καὶ δὴ τῷ τοιούτῳ τρόπῳ ποιήσαντες ἱερὸν τὸν σέφανον διελύθησαν ἐπ' ἴσης καθάπερ ἀγαθοὶ παλαιεῖς, quae quum Maius non intellexisset Geelius rem claram fecit indicata Schweighauseri annotatione ad Polyb. I. 58. ἱερὸν ἐποίησαν τὸν σέφανον.

In fine huius loci Polybius narrat quo pacto ea resciverit quae inter duos reges *secreto* (δι' ἀπορρήτων) acta essent his verbis: τούτων δ' ἓνια μὲν ἐρρῦν παρ' αὐτὸν τὸν καιρὸν, ἓνια δὲ μετ' ὀλίγον εἰς τοὺς ΠΑΡΑΚΕΙΜένους τῷ Περσεῖ Φίλους, παρ' ὧν ἡμῖν ἐξεποίησε πυθέσθαι ὅτι πάσης κακίας ὥσανεὶ ἐργαλεῖόν ἐστιν ἢ Φιλαργυρία. Duo sunt in hoc loco perabsurda. Quid? an Polybius ex Persei amicis Romae rescivit ὅτι πάσης κακίας ὥσανεὶ ἐργαλεῖόν ἐστιν ἢ Φιλαργυρία? Verum viderat Geelius

„*mibi in ὅτι πάσης κακίας novum excerptum incipere videtur.*”
 Perspicua res est, quae festinantem Bekkerum fefellit.

Non minus absurdum est amicorum genus, qui appellantur
 οἱ παρακείμενοι τῷ Περσεὶ φίλοι. Quid multis verbis opus
 est? Ineptum παρακειμένους Maio debetur qui veram Codicis
 scripturam non perspexerat. Polybii manus ab unoquoque elici
 potest ex iis quae leguntur in Vaticano Codice libr. VII. 14.
 pag. 562. Bekk. τηλικαύτην τοῖς νέοις βασιλεῦσι ῥοπὴν ἔχει καὶ
 πρὸς ἀτυχίαν καὶ πρὸς ἐπανόρθωσιν τῆς ἀρχῆς ἢ τῶν ΠΑΡΕΠΟ-
 ΜΕΝΩΝ φίλων ἐκλογὴ καὶ κρίσις. Proprie παρέπεσθαι dicitur
 de regum amicis quia sunt in comitatu regio.

Superest in eodem loco etiam tertium vitium. *Nonnulla ex
 his* (inquit) *statim quum ea res ageretur in vulgus emanarunt,*
 τούτων ἔνια μὲν ἔρρῃ παρ' αὐτὸν τὸν καιρὸν. Sed ἔρρῃ non est
 in vulgus emanarunt. Quid igitur? ἘΞερρῃ.

In sqq. Polybius utriusque regis stultitiam ex avaritia natam
 demonstrat. *Eumenes*, inquit, *si a Perseo tantam vim pecuniae
 accepisset, de regno, de fortunis omnibus, de capite erat dimica-*
turus, ubi primum id Romani rescivissent. Perseus contra non
intellexit nihil esse rebus suis utilius quam δοῦναι τὰ χρήματα
καὶ καταπιεῖν ἑᾶσαι Εὐμένη τὸ δέλεαρ, εἰ μὲν γὰρ συνήργησέ τι
τῶν κατὰ τὰς ἐπαγγελίας καὶ διέλυσε τὸν πόλεμον εἰς καλὸν ἢ
δύσις· εἰ δὲ ταύτης διεψεύσθη τῆς ἐλπίδος εἰς γε τὴν πρὸς Ῥω-
μαίους ἔχθραν ὁμολογουμένως ἌΝΑΦΑΝΔΟΝ ἐμβεβλήκει· τοῦ
γὰρ εἰς τὸ μέσον ἄγειν (optime Dubnerus pro ἔχειν) *ταῦτα*
κύριος ὑπῆρχεν αὐτός. Est operae pretium cum his componere
 verba Livii XLIV. 26. ex emendatione Gronovii Madvigii as-
 sensu comprobata: *Nec haec tantum Perseo per avaritiam est*
dimissa res quum pecunia tantula aut pacem habere per Eumenem
— aut deceptus protrahere mercede onustum — posset. In quibus
 verbis merito tantula Madvigio non placet: nam quis mille et
 quingenta talenta (τοσοῦτον πλῆθος χρημάτων semel et iterum
 Polybius dixit) pecuniam tantulam dixerit? Simplicius est re-
 scribere: *quum pecuniam DANDO pacem habere posset,* ut apud
 Polybium: πῶς ἄλλο τι συμφορώτερον ἢ προυργιαίτερον ἐνόμισε
 τοῦ δοῦναι τὰ χρήματα; Sed reliquum est vitium mani-
 festum in ἀναφανδόν. Prorsus enim incongruum est ὁμολογου-
 μένως ἀνφανδόν. Requiritur vocula ἄν et verbi ἐμβεβλήκει

obiectum. Ergo scribendum (quod a Madvigio occupatum video) εἰς τὴν πρὸς Ῥωμαίους ἔχθραν ὁμολογουμένως ἌΝ ΑΤΤΟΝ ἐμβεβλήκει, neque aliter quam sic in vetusto libro exaratum esse arbitror, ut et ἄγειν pro ἔχειν, sed Maium oculi non satis acuti fefellerunt quia quid sententia, quid Graecitatis ratio postularet parum animadverterat.

Pergit Polybius ita scribere: ὁ μὲν γὰρ χάριν τοῦ λαβεῖν τὰ μὴ καθήκοντα πάντα παρεώρα τᾶλλα καὶ πάντα ἔδέχετο ποιήσιν, ὁ δὲ τοῦ μὴ δοῦναι (egregie sic emendavit Spengel. pro δεινὰ) πάντα παθεῖν καὶ πᾶν ὑπεριδεῖν ὑπέμεινεν. Mendum est in ἔδέχετο ποιήσιν. Sensus est recepit in sese, promisit; ergo corrigendum: πάντα ἔπεδέχετο ποιήσιν.

Lib. XXXI. 15. pag. 1077. Bekk. τοῦτ' οὐκ ἔπραξεν ἀλλ' ἐντιμότερον αὐτὸν ἢ πρότερον. Maius εἶχεν inseruit post ἐντιμότερον. Facilius et rectius emendabis ἐντιμότερον αὐτὸν ἢ ΓΕΝ ἢ πρότερον.

Ibid. ὅτι παντὸς ἐπισολίου τὸ κάλλος ἐστὶ συστατικώτερον. Dictum est Aristotelis apud Diog. Laërt. V. 18.

Lib. XXXI. 17 a. pag. 1078. Bekk. Ῥόδιοι τᾶλλα συζῶντες τῇ τοῦ πολιτεύματος προσασίᾳ βραχὺ παρώλισθον ἐν τούτοις ταῖς καιροῖς. Nihil significat συζῆν τῇ τοῦ πολιτεύματος προσασίᾳ. Προσασία apud Polybium perfrequens significat dignitatem, maiestatem, splendorem, magnificentiam sim. veluti V. 90. pag. 475. Bekk. ἢ Ῥοδίων περὶ τὰ κοινὰ προσασία. Itaque Rhodios dixerat in caeteris rebus reip. suae dignitatem ac decus SERVASSE, Ῥόδιοι τᾶλλα CΩΖΟΝΤΕC ΤΗΝ τοῦ πολιτεύματος προσασίᾳΝ. praeterea inserto necessario pronomine scribendum βραχὺ ΤΙ Παρώλισθον. Ἐπεδέξαντο γὰρ (ita pergit) μυριάδας σίτου δευτὴ καὶ εἴκοσι παρ' Εὐμένους χάριν τοῦ τὸ λογισθὲν ἐκ τούτων δανείζεσθαι. Sententia manifesto haec est: ut pecunia ex hoc frumento REDACTA in foenore locaretur, sed λογισθὲν eam notionem non continet. Itaque Geelius συλλεχθέν coniecit, Bekkerus κομισθέν. Verum esse existimo τὸ ΠΟΡΙCΘΕΝ ἐκ τούτων.

Sequitur: τοῦτο δὲ γενοχωρίας μὲν ὑπαρχούσης καθάπερ ἐπὶ τῶν κατ' ἰδίαν βίων ἴσως ἂν ἐπιδέξαιτό τις παρὰ τῶν φίλων.

Geelius; „καθάπερ *plane ferri nequit. Verum non certus eram correctionis καθόλου. Sed nisi hoc, simile certe postulat sententia.*” Polybius scripsisse videtur καθάπαΞ. In libris est V. 67. δ δ' Ἀντίοχος μεγίστην ἐποιεῖτο σπουδὴν εἰς τὸ καθάπερ — καταπεριεῖναι τῶν ἐκ τῆς Ἀλεξανδρείας; ubi Reiskius certa correctione καθάπαΞ restituit. Ad eundem locum Schweighauserus hanc confusionem satis frequentem esse ostendit.

Concludit Polybius locum hac sententia: ὅσω δὲ μείζον δεῖ πολίτην ιδιώτου φρονεῖν τοσῶδε καὶ τὸ πρέπον ἐπὶ τῶν κοινῶν (rectissime Luchtius pro πολλῶν) μᾶλλον ἢ τῶν ιδίων τηρητέον. In his ιδιώτου φρονεῖν Geelio debetur, nam Maius ἰδίᾳ σωφρονεῖν sibi visus erat videre. Secunda Maii ἀβλεψία et Geelio et caeteris imposuit. Nempe sensu cassum est μείζον δεῖ πολίτην ιδιώτου φρονεῖν. Quae tandem haec oppositio est inter πολίτην et ιδιώτην? Nonne οἱ ιδιώται sunt *privati* CIVES? Quid multa? Emenda: ὅσω δὲ μείζον δεῖ πόλιν ιδιώτου φρονεῖν, vel πόλιν ἡ ιδιώτην φρονεῖν, unde magis perspicitur erroris origo. Quae autem tritior est apud veteres comparatio et oppositio quam inter πόλιν et ιδιώτην? Exemplorum plena sunt omnia praesertim apud Oratores et Platonem, veluti in *Convivio* pag. 178 D. οὐ γὰρ ἔστιν ἄνευ τούτων οὔτε πόλιν οὔτ' ιδιώτην μεγάλα καὶ καλὰ ἔργα ἐξεργάζεσθαι.

Perridiculus error lib. XXXII. 20 a. pag. 1104. Bekk. aut a scriba aut a Maio commissus Geelium fugit, sed a Bekkero rectissime correctus est. Maius edidit: Λυκίσκος κάκιος ὦν καλῶς κατέσρεψε τὸν βίον, ὥς τε τοὺς πλείους εἰκότως ἐνειδίξειν τῇ τύχῃ διότι τὸ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἄθλον τὴν ἀθανασίαν τοῖς χειρίστοις ἐνίοτε περιτίθῃσιν. Bekkerus tacitus correxit τὴν ἐθανασίαν. Quis non statim auditum probabit? α et ευ compendio scriptum oculis discerni non possunt.

Lib. XXXIII. 16 a. pag. 1120. Bekk. πότερον δ τὸν τράγον ἀμέλγων ἢ δ τὸ κόσκινον ὑπέχων. Excidit necessarius comparativus πότερον (μωρότερος) δ τὸν τράγον ἀμέλγων κτέ.

In fine loci: εἰ μὴ τις καὶ γράφειν ἐνύπνια βούλεται καὶ θεωρεῖν ἐγρηγορώτως ἐνύπνια, Bekkerus tacite ἐγρηγορότος substituit sine sensu, nam quis alterius somnia videre potest aut dor-

mientis aut vigilantis? Emenda ἐγρηγορῶν ἐνύπνια. Tralaticius in libris hic error est.

Polybius lib. XLV. 2 b. pag. 1146. Bekk. scripturus de rebus, in quas ipse multum implicatus fuisset metuebat invidiam cavendumque putabat, ἵνα μήτε τοῦνομα συνεχῶς προφερόμενοι προσκόπτωμεν ΤΑΥΤολογοῦντες μήτε πάλιν „ἐμοῦ” καὶ „δὶ ἐμέ” παρ’ ἑκαστον λέγοντες λάθωμεν εἰς φορτικὴν διάθεσιν ἐμπύπτοντες. Si quis hoc agere facile sentiet ταυτολογεῖν a loci sententia plane alienum esse. Res ipsa clamat verum esse ΠΕΡΙ-αυτολογοῦντες. Et res et verbum perinde odiosa et nota sunt.

Lib. XLVII. 2 c. pag. 1146. Bekk. haec sententia ponitur: καὶ λίαν τοῦτ’ ἐστὶν ἴδιον ἐπιτηδεῖν τῆς τύχης τὸ τοῖς αὐτῶν ἐπινοήμασι καὶ νομοθετήμασιν ἐξ ὑποστροφῆς αὐτοὺς ὑποβάλλειν τοὺς νομοθετήσαντας. Vitiat sententiam loci inepte additum adverbium ἐπιτηδέες. Emenda: τοῦτ’ ἐστὶν ἴδιον ἐπιτηδέετα τῆς τύχης. Legitur ἐπιτηδεύμα τῆς τύχης I. 4. et aliis locis. Hoc habet fortuna, inquit, ut homines sua exempla pati cogat.

In iis quae praecedunt legendum: τῶν δὲ τοῦ Λυκόρτα κατὰ τὴν (αὐτὴν) ἡμέραν ἐκφερομένων εἰς τὸ φῶς.

Nicomedes Prusiae filius ab Attalo adiutus patri bellum intulit, quo facto teste Polybio XXXVII. 2 d. pag. 1146. Bekk. Ῥωμαῖοι ἐπεμψαν πρεσβευτὰς τοὺς ἐπιληψομένους τῆς ὁρμῆς τῆς τοῦ Νικομήδους καὶ κωλύοντας τὸν Ἀτταλον πολεμεῖν τῷ Προυσίῃ καὶ κατεσθέντες Μάκρος Λικίνιος ἄνθρωπος ποδαγρικὸς καὶ τελείως ἀδύνατος τοῖς ποσὶ καὶ μετὰ τούτου Αὔλος Μαγκίνος, ὃς κεραμίδος εἷς τὴν κεφαλὴν ἐμπεσούσης αὐτῷ τηλικαύτας καὶ τοσαύτας οὐλὰς εἶχε διὰ τῆς κεφαλῆς ὥστε θαυμάσιον εἶναι πῶς ἐσώθη, καὶ Λεύκιος Μαλλιολεων (corruptum) ¹⁾, ὃς πάντων ἐδόκει Ῥωμαίων ἀναισθητότατος ὑπάρχειν. τῆς δὲ πράξεως προσδεομένης τάχους καὶ τόλμης ἐδόκουν ἀφύεσθαι πρὸς τὴν χρεῖαν εἶναι ταύτην οἱ καθιστάμενοι (scrib. καθεσταμένοι). διὸ καὶ Φασι Μάρκον Πόρκιον τὸν Κάτωνα προσαγορευόμενον εἰπεῖν ἐν τῇ συγκλήτῃ διδόντι συμβή-

1) Excerptor Diodori XXXII. 20. Polybium describentis iam tum corruptum nomen omisit et dedit: καὶ Λεύκιον παντελῶς ἀναισθητόν.

σεται μὴ μόνον ἀποΛΕΙΠΟμενον φθάσαι τὸν Προυσίαν ἀλλὰ καὶ τὸν Νικομήδην γηράσαντα ἐν τῇ βασιλείᾳ· πῶς γὰρ οἷόν τε καταταχῆσαι, πῶς δὲ καταταχίσαντας ἀνύσασθαι ΤΗΝ πρεσβείαν μήτε πόδας μήτε κεφαλὴν μήτε καρδίαν ἔχΟΝΤΑς. Priusquam huius loci menda patefaciam ostendam primum quo pacto haec fama a Polybio memoriae prodita per manus historicorum propagata fuerit. Livius hinc sua sumsit in Epitome libri L. dixit *Cato eam legationem nec caput nec pedes nec cor habere*. Diodorus (qui omnia sua a libro XXV—XXXII ex Polybio descripsit) XXXII. 20. scribit: ὁ δὲ Κάτων — εἶπεν ἐν τῇ συγκλήτῳ διότι πρεσβείαν ἀποστέλλομεν οὔτε πόδας οὔτε κεφαλὴν οὔτε καρδίαν ἔχουσιν. Plutarchus diligens Polybii lector in vita Catonis cap. IX. καταγελῶν ὁ Κάτων ἔλεγε πρεσβείαν ὑπὸ ῥωμικίων ἀποστέλλεσθαι μήτε πόδας μήτε κεφαλὴν μήτε καρδίαν ἔχουσιν. Appianus denique in *Mithridat.* cap. VI. ὥς τε Κάτων εἰπεῖν τὴν πρεσβείαν ταύτην μήτε νοῦν ἔχειν μήτε πόδας μήτε κεφαλὴν. Haec omnia, ut vides, ex uno Polybii loco manant, quem nunc paullo emendatiorem reddere conabimur. Primum mendosum est ἀπολειπόμενον in verbis συμβήσεται — ἀπολειπόμενον φθάσαι τὸν Προυσίαν. Geelius animadvertit vitium sed non sustulit. Dubnerus ἀποκλειόμενον coniecit, quod Bekkerus probavit et in textum recepit. Sed quid tandem significat: ὁ Προυσίας φθῆσεται ἀποκλειόμενος *antequam legati in Asiam et Bithyniam pervenerint*? Nihil prorsus. Prusias, ut recte Cato iudicat, de regno et capite dimicaturus erat nisi legati quam primum illuc pervenissent. Propterea addidit φθῆσεται ὁ Νικομήδης ἐγγηράσας τῇ βασιλείᾳ ante legationis adventum, quae nec caput nec pedes nec cor haberet. Dixerat igitur: συμβήσεται μὴ μόνον ἀποΛΟμενον φθάσαι τὸν Προυσίαν ἀλλὰ καὶ τὸν Νικομήδην γηράσαντα ἐν τῇ βασιλείᾳ. *Antequam tales legati in Bithyniam pervenerint* (inquit) *de Prusia* ΛΟΤΟΜ ΕΡΙΤ. Praeterea in verbis ἀνύσασθαι τὴν πρεσβείαν duplex mendum inest. Abundat enim articulus et ἀνύσασθαι minus recte absolute ponitur. Itaque corrigendum est: πῶς δὲ καταταχίσΑCΑΝ ἀνύσασθαι ΤΙ πρεσβείαν μήτε πόδας μήτε κεφαλὴν μήτε καρδίαν ἔχΟΤCΑΝ;

Ipsa Catonis verba Livius servavit. *Cor habere* Latinum est, Graecum νοῦν ἔχειν, non καρδίαν ἔχειν, quod Graece alio sensu

dicitur. Sed Polybius, quem Diodorus et Plutarchus sequuntur, sprete Graecitatis ratione Romanum dicendi genus retinuit.

Haec ipsa propter Catonis iocum tam multum derisa legatio multo prudentius et sapientius, addam etiam maiore humanitate et clementia, officio suo functa est quam caeterae omnes, quas in huiusmodi negotio Roma missas esse et alii et Polybius memoriae prodiderunt. Monstrum et portentum hominis Prusiam fuisse, ne dicam de flagitiosa Romanorum adulatione, vel unus Polybii locus XXXVII 2. abunde ostendet. *Corpore deformis, animo stupidus, ignavus in bello, laborum impatiens et omnino animo et corpore effoeminatus. Idem foedis libidinibus deditus. doctrinae omnis expertus καὶ συλλήβδην τοῦ καλοῦ ὃ τι ποτ' εἰς οὐδ' ἔννοιαν ἔχων Σαρδαναπάλλου* ¹⁾ *βίον ἔζη καὶ μεθ' ἡμέραν καὶ νύκτωρ.* Ad talem hominem in regno confirmandum legatio, quam Cato ridet, mittitur. Si Popillius fuisset, virtutis et constantiae Romanae exemplum, de miseris Bithynis erat actum. Quid nostri? Benignis auribus et animis accipiunt Bithynorum querelas, iustas esse agnoscunt, Prusiae scelerum Senatum certiore facere decernunt, et re infecta Romam revertuntur ²⁾. Itaque Prusias Romanorum auxilio, quo solo nitebatur, destitutus mox vitia et flagitia et scelera capite luit. I nunc et deride mihi legationem nec caput nec pedes nec cor habentem.

Est operae pretium in talibus animadvertere quid historia Polybio τῷ Φιλαληθεῖ debeat. De Prusiae in urbem Romam adventu diligenter egerant Romani scriptores. Memoraverant quos ei Senatus honores habuerit; quaestorem datum qui circumduceret; domum lautia data; datas maiores hostias seu Romae seu Praeneste immolare vellet, caeteraque multa id genus. Quae quum enarrasset Livius XLV. 44. addit: „*Haec de Prusia nostri scriptores. Polybius eum regem indignum maiestate nominis tanti tradit pileatum capite raso obviam ire legatis solitum libertumque se populi Romani ferre et ideo insignia ordinis eius gerere. Romae quoque cum veniret in curiam submittere*

1) Inepte editur Σαρδαναπάλλου βάρβαρον βίον. Non barbarorum magis erat haec effrenata luxuria, quam Graecorum et (quum haec scriberentur) Romanorum.

2) Appianus in *Mithrid.* cap. VII. ex Polybio.

σε ἐπὶ ὀσculo limen curiae contigisse et Deos servatores suos *Sematum* appellasse. Nemo haec Romanorum memoriae prodidit. Solus Polybius XXX. 16. indignabundus haec posteris narravit: πρεσβευτῶν παραγεγονότων Ῥωμαϊκῶν πρὸς αὐτὸν ἐξυρμημένος τὴν κεφαλὴν καὶ πιλίον ἔχων καὶ τήβενναν καὶ καλίκους ἀπῆντα τοῦτοις — καὶ δεξιωσάμενος τοὺς πρεσβευτάς „δρᾶτε (ἔφη) τὸν ὑμέτερον λιβερτὸν ἐμέ.” — ἥς ἀγεννεσέραν Φωνὴν οὐ ῥᾶδιον εἶπεῖν. et post pauca: τὰς κατὰ τὸ θύρετρον ἀντίος (leg. ἐναντίος) τοῦ συνεδρίου καὶ καθεὶς τὰς χεῖρας ἀμφοτέρας (ἀμισσίας πατῖδus) προσεκύνησε τὸν οὐδὸν καὶ τοὺς καθήμενους ἐπιφθεγξάμενος „χαίρετε, θεοὶ σωτῆρες.” ὑπερβολὴν οὐ καταλιπὼν ἀνανδρία, ἅμα δὲ καὶ γυναικισμού καὶ κολακείας οὐδενὶ τῶν ἐπιγιγνομένων. Post tot saecula incalescit animus summi viri τό τε φιλελεύθερον καὶ μισοπύκνηρον admirantibus.

Reliquum est ut ostendam quo pacto Diodorus Siculus Polybiana deformaverit. In libris, quos supra diximus, omnia ex Polybio descripsit eadem verbis suis narrans, quo aliquanto etiam ieiunior facta est oratio, nonnihil addens, alia plane corumpens. Locus, quo de agimus, descriptus a Diodoro est libr. XXXI. 15. 2. Pauca audi: ὅτι Προυσίας ἀνάξιος γεγωνὼς τοῦ τῆς βασιλείας προσχήματος — ἀπῆντησεν ἐξυρμημένος τὴν κεφαλὴν καὶ πιλίον ἔχων λευκόν, ἔτι δὲ φορῶν τήβενναν καὶ κάντιλον· ἀσπασάμενος δὲ τοὺς πρεσβευτάς ἀπέφαινε ἐαυτὸν ἀπελεύθερον εἶναι Ῥωμαίων, ἥς ἀγεννεσέραν Φωνὴν οὐ ῥᾶδιον εὑρεῖν, et reliqua ad eundem modum praeterquam quod in fine loci haec dedit: ἐν τῇ συγκλήτῳ τοιαῦτα διῆλθεν ὥς καὶ γράφειν ἡμῖν ἀπρεπὲς εἶναι (Polybius: ἀκόλουθα δὲ τοῦτοις καὶ κατὰ τὴν κοινολογίαν εἰσελθὼν ἐπετελέσατο, περὶ ὧν καὶ τὸ γράφειν ἀπρεπὲς ἦν.) Pergit Diodorus: ἡ δὲ σύγκλητος τοῖς πλείοσι τῶν λεγομένων προσκόπτουσα προπούσας τῇ κολακείᾳ τὰς ἀποκρίσεις ἐποιήσατο. Ῥωμαῖοι γὰρ καὶ πολεμίους ἐπ’ ἀνδρείᾳ μεγαλοφρονοῦντας νικᾶν σπεύδουσιν. Impudentissime, ne dicam dolo, homo mentitur. Habebat enim ob oculos haec Polybii verba: Φανείς δὲ τελέως εὐκαταφρόνητος ἀπόκρισιν ἔλαβε δι’ αὐτὸ τοῦτο Φιλάνθρωπον. Caeterum nihil est in Diodori Excerptis unde textus Polybianus aut integrior aut emendatior fieri possit.

Libr. XLVII. 4. pag. 1148. Polybius ait: ἐγὼ δὲ ἐπιτιμῶν

τοῖς τὴν τύχην καὶ τὴν εἰμαρμένην Ἐγγράφουσιν ἐπὶ τε τὰς κοινὰς πράξεις καὶ τὰς κατ' ἰδίαν περιπετείας. Polybius scripserat Ἐπιγράφουσιν. Reprehendit eos qui fortunae et fato omnia tribuant, et notum est ἐπιγράφειν, ἐπιγεγράφθαι, ἐπιγραφῆ, quae proprie de operum titulis dicuntur, transferri ad eos qui alicuius rei laudem ac gloriam et nomen aut sibi aut aliis tribuant.

Flebiliter deplorans Polybius XXXVIII. 1 a. pag. 1151. Bekk. Graeciae mala et calamitates ait Graecos esse multo miseriores quam Carthaginenses. In huius loci fine haec verba ponit: ὅτι δ' ἐς τὸ νῦν εἰρημένον ὑφ' ἡμῶν ἀληθὲς εἴποι τις ἂν — παρὰ τοὺς τὰς δοκούσας μεγίστας συμφορὰς γεγονέναι κατὰ τὴν Ἑλλάδα πρὸς τὰ νῦν ὑφ' ἡμῶν λεγόμενα. Mirum est tam absurdam sententiam neminem eruditorum offendisse. Non perdam multa verba in re evidenti. Lege πρὸς τὰ νῦν Ἐφ' ἡμῶν ΓΕΝόμενα. Deinde comparat veteres Graeciae calamitates cum aequalium suorum miseriis.

Post pauca scribit ἐκινδύνευσαν μὲν πάντες, ἔπταισαν δὲ τελέως ὀλίγοι. Legendum τελέως ὀλίγοι. Vulgata perinde inepta est ac si Latine dixeris *admodum paucissimi*. Deinde scribe εὐκλειαν — τὴν μεγίστην ἀπηνέγκαντο pro ἀπηνέγκαν. *Reportare gloriam* necessario et constanter dicitur εὐκλείην ἀποφέρειν, non ἀποφέρειν.

Polybius in sq. de Graeciae malis ita scribit: ἐπέσχεεν ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς καιροῖς τὴν Ἑλλάδα πᾶσαν ἀπαιδία καὶ συλλήβδην ὀλιγανθρωπία, δι' ἣν αἱ τε πόλεις ἐξηρημώθησαν καὶ ἀφορίαν εἶναι συνέβηκε καίπερ οὔτε πολέμων συνεχῶν Ἐσχηκῶτων ἡμᾶς οὔτε λοιμικῶν περιστάσεων. Legendum συνεχῶν ΚΑΤἘσχηκῶτων ἡμᾶς. Non ponitur enim in tali re simplex ἔχειν sed ἐπέχειν et usitatius κατέχειν.

Si quis igitur, inquit, de ea re ad Deos referre et oracula consulere vellet, ἄρ' οὐκ ἂν (ἀνόητος add.) ἐφαίνετο — τῆς διορθώσεως ἘΝ ἡμῖν κειμένης, imo vero ἔΦ' ἡμῖν. in nostra potestate sita est.

Deinde continuo haec addit (exhibebo locum ut a Maio

editus est): τῶν γὰρ ἀνθρώπων εἰς ἀλεξανεμίαν καὶ Φιλατρημοσύνην ἔτι δὲ βαθυμίαν ἐκτετραμμένων καὶ μὴ βουλομένων μήτε ἀναγάμως τὰ γινόμενα τέκνα τρέφειν ἀλλὰ μόλις ἐν τῶν πλείων ἢ δύο χάριν τοῦ πλουσίους τούτους καταλιπεῖν καὶ σπαταλῶντας θρέψαι ταχέως ἔλαβε τὸ κακὸν αὐξηθέν. Hoc nomine potissimum Maium reprehendo quod tam absurdas lectiones quales sunt ἀλεξανεμίαν et Φιλατρημοσύνην tamquam ex vetusto Codice descriptas nobis obtrudit. Melius Dubnerus mentis oculis Codicem legens dedit ἀλαζονείαν καὶ Φιλοχρημοσύνην, neque ulla est dubitatio quin sic in vetere libro sit exaratum. Sed Dubnerus Graece sciebat, Maius non item. In sqq. pro μήτε ἀναγάμως τὰ γινόμενα τέκνα τρέφειν, Bekkerus dedit μήτε γαμεῖν μήτε ἀγάμως τὰ γινόμενα κτῆ. et rectissime quidem habet μήτε γαμεῖν μήτε, sed quod ἀγάμως addidit perversissimum est. Videtur suspicari ἀγάμως esse sine purtibus et de liberis vulgo quaesitis Polybium dicere. Sed nihil est a Polybii sententia alienius. Quasi vero quereretur Polybius Graecos neque uxores ducere neque liberos σπυτιος et vulgo quaesitos alere velle. Natura rei monstrat viam. Legendum est enim μήτε γαμεῖν μήτε ΠΑΝΤΑ τὰ γινόμενα τέκνα τρέφειν ἀλλὰ μόλις ἐν ἢ τὸ πλείονος δύο (pro ἐν τῶν πλείων ἢ δύο). Nunc omnia plana et perspicua sunt.

Praeclarus Polybii locus est lib. XXXVIII. 1 c. pag. 1153. Bekk. in eos a quibus reprehendebatur quod Graecorum aequalium [peccata et delicta non occultasset. συγγραφέα δὲ κοινῶν πράξεων οὐδ' ὅλως ἀποδεκτέον (inquit) ἄλλο τι περὶ πλείονος ποιούμενον τῆς ἀληθείας· ὅσα γὰρ εἰς πλείους διατείνει — ἢ τῶν ὑπομνημάτων παράδοσις τοσούτω χρή μᾶλλον καὶ τὸν γράφοντα περὶ πλείονος ποιῆσαι τὴν ἀλήθειαν. Nos (inquit) in tempore de Graecia bene meriti sumus, τὴν δ' ὑπὲρ τῶν γεγενημένων διὰ τῶν ὑπομνημάτων παράδοσιν ἀμιγῇ παντὸς ΜΙCΟΥS ἀπολείπομεν. Ultima aperte mendosa sunt: non enim de odio sermo est sed de veritatis amore. Scripserat Polybius ἀμιγῇ παντὸς ΨΕΤΔΟΥS. Maius qui παντὸς *** ουS videbat et omissas literas non satis expediebat μίσους pro ψεύδους substituit. Sunt quaedam in Polybio quae aegre feras, sed tantus in eo elucet amor veritatis, ut illis non offendaris. Incalescit animus ad ea quae scribit

XIII. 5. pag. 767. Bekk. καὶ μοι δοκεῖ μεγίστην θεὸν τοῖς ἀνθρώποις ἢ φύσις ἀποδείξαι τὴν ἀλήθειαν καὶ μεγίστην αὐτῇ προσθεῖναι δύναμιν. πάντων γοῦν αὐτὴν καταγωνιζομένων ἐνίοτε καὶ πασῶν τῶν πιθανότητων μετὰ τοῦ ψεύδους ταπτομένων οὐκ οἷδ' ὅπως αὐτὴ δι' αὐτῆς εἰς τὰς ψυχὰς εἰσδύεται τῶν ἀνθρώπων καὶ ποτε μὲν παραχρῆμα δέικνυσι τὴν αὐτῆς δύναμιν, ποτὲ δὲ πολὺν χρόνον ἐπισκοτισθεῖσα (leg. ἐπισκοτῆθεῖσα) τέλος αὐτὴ δι' ἑαυτῆς ἐπικρατεῖ καὶ καταγωνίζεται τὸ ψεῦδος. Quam libero ore Polybius Graecorum temeritatem et consiliorum perversitatem notaverit uno loco ostendam ut grave ex eo mendum tollam. Legitur lib. XXXIX. 2. pag. 1163. Bekk. διὸ καὶ λίαν δεκῶ καλῶς ἡμῖν εἰρῆσθαι διότι προσάτας πραγμάτων ὈΜΟΙΟτέρους τῶν παρὰ τοῖς Ἑλλήσι τότε καὶ παρὰ τοῖς Καρχηδονίοις ὑπαρχάντων οὐκ ἂν εὔροι τις ῥαδίως. Nihil est ὁμοιότερους, sed Polybius non dubitaverat dicere ἡλιθιωτέρους (ἩΛΙΘΙΩτέρους).

Polybius ubi scribit XXXIX. 1. pag. 1159. Bekk. lassum lectoris animum varietate argumentorum refici et recreari oportere, addit: διὸ καὶ τῶν ἀρχαίων συγγραφέων οἱ λογιώτατοι δοκοῦσί μοι προσαναπαῦσθαι τῷ τρόπῳ τούτῳ. Geelins προσαναπαῦσθαι coniecit, quod Bekkerus recepit. Nolle factum: non enim suum animum historici recreant sed lectorum, quorum satietati occurrunt. Quamobrem suspicor fuisse: δοκοῦσί μοι (τοὺς ἐντυγχάνοντας) προσαναπαῦσαι τῷ τρόπῳ τούτῳ. Deinde de uno, quem non nominat, ita dicit: τὰ κατὰ τὴν Θερραλίαν ἐξηγούμενοι καὶ τὰς Ἀλεξάνδρου τοῦ Φεραιίου πράξεις μεταξὺ τὰς κατὰ Πελοπόννησον Λακεδαιμονίων ἐπιβολὰς διηγοῦνται καὶ πάλιν τὰς Ἀθηναίων ἐτι δὲ τὰς κατὰ Μακεδονίαν ἢ τὴν Ἰλλυρίδα, καὶ περὶ διατρίψαντες λέγουσι τὴν Ἰφικράτους εἰς Αἴγυπτον στρατείαν καὶ τὰ Κλεάρχῳ πραχθέντα παρανομήματα κατὰ τὸν Πόντον. et post pauca: ἐκεῖνοι μνησθέντες πῶς Βράδυλλις ὁ τῶν Ἰλλυρίων βασιλεὺς καὶ Κερσοβλέπτης ὁ τῶν Θρακῶν κατεκτήσαντο τὰς δυναστείας οὐκέτι προστιθέασι τὸ συνεχές. De quo haec omnia dicuntur? Facile est id reperire namque unus ex omnibus historicus est, apud quem haec omnia luculenter exposita legebantur, nempe THEOPOMPUS. Res est tam perspicua ut verbis non egeat.

Utendum igitur Polybii auctoritate est primum ad constitu-

endum ordinem rerum a Theopompo narratarum, deinde ad colligenda et disponenda omnia Theopompi fragmenta, quae *sine auctoris nomine* passim apud Diodorum Siculum, Iustinum, Cornelium Nepotem et alios circumferuntur. Ἡ Ἰφικράτους εἰς Αἴγυπτον *γρατέλα*, ut hoc utar, multis descripta apud Diodorum XV. 41—43. unde sumta est nisi ex ea parte operis Theopompei, quam Polybius indicat? Τὰ Κλέαρχω *πραχθέντα παρανομήματα* κατὰ τὸν Πόντον narrata Iustino XVI. 4 sq. nonne ex Theopompo descripta sunt? Similiter in permultis aliis imprudentes Theopompum legimus sub aliis atque aliis nominibus latentem.

Verbosa oratione Polybius docet XXXIX. 1 a. pag. 1159. Bekk. varietatem in omni re delectare idque primum paullo loquacius in sensibus demonstrat; in his legitur: καὶ τὴν γεῦσιν εὖροι τις ἂν προσηνεσέρΩC ἀποδεχομένην πολλάκις [καὶ] τὰ λιτὰ τῶν ἐδεσμάτων ἢ τὰ πολυτελῆ. Scribendum προσηνεσερον et molestum καὶ expungendum. Τὰ λιτὰ est bona Geelii correctio pro τὰ λεία. Λιτός in libris antiquis *λειτός* scribitur. Est apud Suidam v. Αἴψα versiculus Leonidae Tarentini:

Αἴψα τάδε κλειτοῦ δῶρα Λεωνίδεω.

dixerat poëta:

Λιτὰ τὰδ' ἐκ λιτοῦ δῶρα Λεωνίδεω.

In sqq. legendum: μάλιστα δὲ (pro καὶ) περὶ τὴν ψυχὴν τοῦτό τις ἂν ἴδοι συμβαῖνον.

καὶ ταῦτα μὲν κατὰ τὸν Πολύβιον μέχρι τοσούτου.

C. G. COBET.

Anecd. Bekk. pag. 104. 4. Καταβίβασαι φασὶν οὐ δεῖν λέγειν ἀλλὰ καταβῆσαι. Plane contrarium dixerat φασὶ δεῖν λέγειν ἀλλ' οὔ καταβῆσαι, et verissime quidem ita dicebant.

C. G. C.

Ἄ Τ Α Κ Τ Α.

Thuc. II. κράτις οἱ δ' ἂν τὴν ψυχὴν δικαίως κριθεῖεν οἱ τὰ τε δεινὰ καὶ ἡδέα σαφέστατα γινώσκοντες καὶ διὰ ταῦτα μὴ ἀποτρέπομενοι ἐκ τῶν κινδύνων. Hunc locum diu notaveram propter omissum ante ἡδέα articulum. Nunc demum intellexi καὶ ἡδέα ab aliquo invecta esse, qui quum minus perspiceret coniunctionum hanc esse rationem, — γινώσκοντές τε καὶ μὴ ἀποτρέπομενοι, aliquid excidisse ratus est. Itaque, memor quam saepe δεινὰ καὶ ἡδέα una commemorarentur, hic quoque eandem societatem excogitavit, ubi a sententia plane respuitur. Comparantur enim ii quorum audacia ab incogitantia ducitur cum iis qui periculum vident neque refugiant. Si quem haec minus movent, idem viderit qua ratione διὰ ταῦτα interpretari possit. Num quis est qui διὰ τὰ ἡδέα ἐκ τῶν κινδύνων ἀποτρέπεται? Alia emblemata, praeter ea quae iam pridem indicavi, a Periculis oratione expellenda sunt, ut in 35, πιστευθῆναι (dixisset saltem πιστεύεσθαι.) ibid. διὰ φθόνον? 37. fortasse διὰ δέος retinendum, sed ea lege ut τε et ἀκροάσει facessant. 41. ἡ ἀλήθεια. 42. hodie retinendum censeo ἐλπίδι, et legendum οὐτ' ἐκ πένιας. 43. libenter delerem σημαίνει, et mallet παρ' ἐκάστων τῇ γνώμῃ μᾶλλον ἐνδαιτᾶται, deletis ἢ τοῦ ἔργου. In cap. 37. pro ὑποψίαν scr. ἀνυποψίαν. 38. L. ἀγῶσι μὲν τε καὶ θυσίαις. 39. ἐπὶ τοῖς κινδύνους ἰσοκαλεῖς (nom.) χωροῦμεν. 40. pro ἐν καιρῷ lege καιρῷ. 41. παρ' ἡμῶν aegre concoquo. Pro ἐπὶ πλεῖς' εἶδη καὶ μετὰ χαρίτων, quoniam certarum rerum εἶδη significantur, quid si

legamus ἐπὶ πλείς' εἶδη χαρίτων? ibid. κατ' οὐδὲν προσδεόμενοι.
42. ἡβουλήθησαν ἐκ ταύτου. 43. ἦν τί ἂν τις.

In Philocteta vv. 22—23 sic constituendi videntur:

ἄ μοι προσελθὼν σῖγα σήμαιν' εἴτ' ἔχει
πρόσχωρον αὐτὸν, εἴτε νῦν ἄλλη κυρεῖ.

Ibid 830. legendum suspicor: ὁμμασι δ' ἀμβλίσκοις τάνδ'
αἶγλαν, ἃ νῦν τέταται.

Aesch. Agamemnon. 674 seqq.

γένοιτο δ' ὡς ἄριστα. Μενέλεων γὰρ οὖν
πρῶτόν τε καὶ μάλιστα προσδῶκα μολεῖν.
εἰ δ' οὖν τις ἀκτὺς ἡλίου νιν ἴσoreῖ
καὶ ζῶντα καὶ βλέποντα.

ἐλπὶς τις αὐτὸν πρὸς δόμους ἤξειν πάλιν.

Primum Argivos Menelai reditum fidenter exspectare iubet, qua re fretus, haud facile dixeris. Tum subito quasi contrarium dixisset, εἰ δ' οὖν subiungit. *si tamen forte Iupiter cum servaverit, spes est cum rediturum.* Adde quod Graecum non est προσδῶκα αὐτὸν μολεῖν, nam ea lege aoristum pro futuro adhibere licet, si ἂν adiicias. Desperat Praeco de Menelai reditu, ut par erat. Lege:

Μενελεών γ' ἂν οὐ
πρῶτόν τε καὶ μάλιστα προσδοκῶ μολεῖν.

C. BADHAM.

PLATO.

In Timaeo pag. 81. D. ἐπειδὴν — μηκέτι ἀντέχουσι δεσμοὶ τῷ πόνῳ διεσαμένοι. Imposuit hominibus doctis Parisini A. auctoritas, qui solus διεσαμένοι dicitur habere caeteris in διῷσάμενοι consentientibus. Sed διεσαμένος vitiosa forma Graeculorum apud Platonem barbara est. In Parisino scriba quum errore διεσαμένοι dedisset recte correxit διῷσάμενοι.

C. G. C.

LOCUS CONSTANTINI PORPHYROGENITI

EX CODICE ARCHETYP0 PARISINO DESCRIPTUS.

Qui linguarum inter se comparatione delectantur et veterum linguarum reliquias etiam tenuissimas undique sedulo colligunt, iis me gratum facturum esse existimo si locum ex libro CONSTANTINI *de administrando imperio*, in quo complura vocabula prisca RUSSICA et SLAVONICA servata sunt, quam diligentissime ex Codice Parisino omnium archetypo descriptum ob oculos posuero.

Constantini liber in duobus Codicibus Parisinis continetur.

Alter notatus numero 2009 formae quartae pervetus saeculo XI an XII in membranis pulcherrime scriptus est.

Alter numero 2967 in libro chartaceo formae maximae saeculo XV sine ulla controversia ex illo est descriptus, ut nulla omnino eius ratio habenda sit.

In antiquo Codice folio 13 r. ita scriptum est:

περὶ τῶν ἀπορωσίας ἐρχομένων ῥῶς μετὰ τῶν μονόξυλων ἐν κωνσταντινουπόλει: —

“Οτι τὰ ἀπὸ τῆς ἑξω ῥωσίας μονόξυλα κατερχόμενα ἐν κωνσταντινουπόλει· εἰσὶ μὲν ἀπὸ τοῦ νεμογαρδάς· ἐν ᾧ σφενδοσθλάβος ὁ υἱὸς Ἰγγωρ τοῦ ἄρχοντος ῥωσίας ἐκαθέζετο. ut leguntur in editione Bekkeri pag. 74. 17.

Post pauca ita pergit fol. 14 recto:

ἡνίκα ἂν ᾗ
παντα ἀποσυναχθῶσι τὰ μονόξυ
λα· τότε ἀποκινούσιν. καὶ κατέρ
χωνται διὰ τοῦ εἰρημένου δανά

5. πρεως ποταμοῦ· καὶ πρῶτον
μὲν ἔρχονται εἰς τὸν πρῶτον Φραγ
μὸν· τὸν ἐπονομαζόμενον ἐσσουπῇ
ὃ ἐρμηνεύεται ῥωσιτῇ καὶ σκλαβι
νιτῇ μὴ κοιμᾶσαι. ὃ δὲ τούτου
10. Φραγμὸς τοσούτον ἐστὶν ζενὸς· ὅσον
τὸ πλάτος τοῦ τζυκανιτηρίου. μέ
σον δὲ αὐτοῦ πέτραι εἰς ῥιζημαῖαι

Fol. 14. versum.

- ὕψηλαί νησιῶν δίκην ἀποφαινόμεναι·
πρὸς αὐτὰς οὖν ἐρχόμενον τὸ ὕδωρ
15. καὶ πλημμυροῦν κακεῖθεν ἀπὸ κρη
μιζόμενον πρὸς τὸ κάτω μέρος
ἤχον μέγα καὶ φόβον ἀποτελεῖ· καὶ
διὰ τοῦτο μέσον αὐτῶν οὐ τολμῶσιν
οἱ ῥῶς διελθεῖν· ἀλλὰ πλησίον σκα
20. λόσαντες· καὶ τοὺς μὲν ἀνους ἐκβαλόν
τες εἰς τὴν ξηρὰν τὰ δὲ λοιπὰ πᾶν
τα ἐάσαντες εἰς τὰ μονόξυλα· εἰθ' οὕτως
γυμνοὶ τοῖς ποσὶν αὐτῶν ψηλαφοῦντες
ἵνα μὴ τινι λίθῳ προσκρούσωσιν. τοῦτο
25. δὲ ποιοῦσιν οἱ μὲν πλῶρα· οἱ δὲ μέσον·
οἱ δὲ καὶ εἰς τὴν προίμαναν μετὰ κονταρί
ων κοντοβεύμενοι· καὶ μετὰ τοιαύτης
ἀπάσης ἀκριβείας διέρχονται τὸν τοι
οῦτον α Φραγμὸν· διὰ τῆς γωνίας καὶ τῆς δ
30. χθης τοῦ ποταμοῦ· ἡνίκα δὲ διέλθωσι

Fol. 15 rectum.

- τὸν τειοῦτον Φραγμὸν· πάλιν ἀπὸ τῆς
ξηρᾶς· ἀναλαμβάνόμενοι τοὺς λοιποὺς
ἀπὸ πλέους καὶ κατέρχονται εἰς τὸν
ἕτερον Φραγμὸν· τὸν ἐπιλεγόμενον ῥωσιτῇ
35. μὲν οὐλβορσί· σκλαβινιτῇ δὲ ὕεραβου
νιπράχ· ὅπερ ἐρμηνεύεται τὸ νησίον τοῦ
Φραγμοῦ. ἔστιν κακεῖνος ὁμοίως τῷ πρῶ
τῳ. χαλεπῶς τε καὶ δυσδιέξοδος· καὶ
πάλιν ἐκβαλόντες τὸν λαὸν διαβιβὰ
40. ζουσι τὰ μονόξυλα καθὼς καὶ πρότε

- ρον· ὁμοίως δὲ διέρχωνται καὶ τὸν τρίτον Φραγμαὺν τὸν λεγόμενον γελανδρὶ· ὃ ἐρμηνεύεται σκλαβινισὶ ἥχος Φραγμοῦ. εἰθ' οὕτως τὸν Δ' Φραγμαὺν τὸν μέγα· τὸν ἐπιλεγόμενον ῥωσις μὲν· ἀειφδρ· σκλαβινισὶ δὲ· νεασήτ· διότι φωλεύουσιν οἱ πελεκάνοι εἰς τὰ λιθάρια τοῦ Φραγμοῦ. ἐν τούτῳ οὖν τῷ Φραγμῷ σκαλώνουσιν ἅπαντα

Fol 15 versum.

- εἰς τὴν γῆν ὀρθόπλωρα· καὶ ἐξέρχονται οἱ ὀρισμένοι ἄνδρες φυλάττειν τὴν βίγλαν μετ' αὐτῶν καὶ ἀπέρχωνται καὶ τὰς βίγλας οὗτοι διὰ τοὺς πατζίνακίτας ἀγρύπνως φυλάττουσιν· οἱ δὲ λοιποὶ τὰ πράγματα ἅπερ ἔχουσιν εἰς τὰ μονόξυλα ἀναλαμβάνοντες τὰ ψυχάρια μετὰ τῶν ἀλύσεων διὰ τοῦ ξηροῦ αὐτὰ διαβιβάζουσι μήλια ἕξ· ἕως ἂν διέλθωσι τὸν Φραγμαὺν· εἰθ' οὕτως οἱ μὲν σύροντες·
60. οἱ δὲ καὶ εἰς τοὺς ὤμους βασιάζοντες τὰ αὐτῶν μονόξυλα· εἰς τὸ τοῦ Φραγμοῦ ἐκείθεν μέρος διαβιβάζουσιν· καὶ οὕτως ῥίπτοντες αὐτὰ εἰς τὸν ποταμὸν· καὶ τὰ πετζίμένα αὐτῶν
65. τῶν ἐμβλησκόμενοι εἰσέρχωνται καὶ αὖθις ἐναποπλέουσιν· ἀπερχόμε

Fol 16 rectum.

- νοι δὲ εἰς τὸν Ε' Φραγμαὺν τὸν ἐπονομαζόμενον ῥωσις μὲν βαρουφορος σκλαβινισὶ δὲ· βουλνηπράχ· διότι μετὰ τὴν λίμνην ἀποτελεῖ· πάλιν εἰς τὰς τοῦ ποταμοῦ γωνίας τὰ αὐτῶν μονόξυλα διαβιβάζαντες· καθὼς καὶ εἰς τὸν πρῶτον Φραγμαὺν καὶ δεύτερον· καὶ ταλαμβάνουσι τὸν ἕκτον Φραγμαὺν· λεγόμενον μὲν ῥωσις λεάντι· σκλαβινισὶ δὲ βερουτζή· ὃ ἐστὶν βράσμα νεροῦ·

- καὶ διαβαίνουσι καὶ αὐτὸν ὁμοίως·
καὶ ἀπὸ τούτου ἀποπλέουσι· καὶ
πρὸς τὸν Ζ' Φραγμαὺν τὸν ἐπιλεγόμε
80. νον ῥωσιςὶ μὲν τρούκουν· σκλαβι
νισὶ δὲ ναπρεζή· ὃ ἐρμηνεύεται μικρὸς
Φραγμαὺς· καὶ διαβαίνουσιν εἰς τὸ λε
γόμενον πέραμα τοῦ κραρίου· ἐν ᾧ
διαπερῶσιν ἀπὸ ῥωσίας οἱ χερσωνίται.

Fol. 16 versum.

85. καὶ οἱ πατζινακίται ἐπὶ χέρσωνα. ἔχων
τὸ αὐτὸ πέραμα· τὸ μὲν πλάτος ὅσον
τοῦ ἵπποδρομίου, τὸ δὲ ὕψος ἀποκάτω
ἕως ὅτου παρακύπτουσιν οἱ φίλοι· ὃ
σον καὶ φθάζειν σαγίτταν τοῦ τοξεύοντος
90. ἔνθεν ἐκεῖσε. ὅθεν καὶ εἰς τὸν τοιοῦτον
τόπον κατέρχωνται οἱ πατζινακίται
καὶ πολεμῶσι τοὺς ῥῶς· μετὰ δὲ τὸ δι
ελθεῖν τὸν τοιοῦτον τόπον· τὴν νῆσσον
τὴν ἐπιλεγομένην ὃ ἄγιος γρηγόριος κατα
95. λαμβάνουσιν· ἐν ἣ νήσσω καὶ τὰς θυσίας
αὐτῶν ἐπιτελοῦσιν. διὰ τὸ ἐκεῖσε ἵσασ
θαι παμμεγέθη θρῦν.

Haec omnia tam fideliter ex antiquo Codice descripta dedi ut nihil prorsus aut omitterem aut mutarem. Quidquid igitur vitiose scriptum esse vides, ea omnia sic in archetypo exarata esse scito. Cavi sedulo ne quid typotheta erraret et nihil ab eo peccatum esse video. Si quid mendii apparet πόλη, κατέρχωνται, ῥωσιςῃ, σκλαβινισῃ, σκλαβηνισὶ, νησιῶν, νήσσω, ἀπὸ κρημνιζόμενον, ἦχον μέγα, σκαλόσαντες, προίμναν, ἀπὸ πλέουσι, προσκρούσωσιν, ὁμοίως (ὁμοίος) et sim. sunt illae omnes veteris libri lectiones, quibus paucissima tantum quae addam habeo.

Vs. 9. μὴ κοιμᾶσαι diserte Codex. Editiones μὴ κοιμᾶσθαι. Sensus est *noli dormire, cave dormias*. Labens Graecitas κοιμᾶσαι pro κοιμᾷ dicebat. Aetate Constantini κοιμᾶσαι imperativus est.

vs. 45. ἀειφῶρ Codex. Editiones ἀειφάρ.

vs. 50. οἱ ὀρισμένοι Codex sine accentu. prima in ὀρισμένοι a correctore est. Editiones οἱ ὀρισμένοι.

vs. 55. ἀναλαβανόμενοι Codex. Editiones ἀναλαμβάνοντες.

vs. 68. βαρουφορος Codex sine accentu.

vs. 89. φάζειν Codex. Vulgo φθάνειν.

C. G. COBET.

GALENUS.

Tom. XVI. p. 819.

Αὐτὸς δὲ Διοσκουρίδης τὰ Στροφώδεα οὖρα λέγεσθαι φησι τὰ ἔχοντά τινα ἐν αὐτοῖς ἐμπερόμενα ΠΕΠΗΓΟΤΑ παρὰ τὸ ΔΙΑΣΤρέφεσθαι, ὃ ἐστὶ πηγνυσθαι, γεγονότος τοῦ ὀνόματος. Ἰσμεν γὰρ ὅτι καὶ ὁ ποιητὴς εἶπε τόδε τὸ καὶ περιστρέφεται κυκλῶντις δηλοῦν τὸ περιπύκνυται. Facile est huius loci gliscentem labem animadvertere et deprehenso errore veram lectionem reperire. Homerus dixit E. 903.

μάλα δ' ὥκα περιτρέφεται κυκλῶντι.

et in Odyss. ξ. 477.

καὶ σακέσσι περιτρέφετο κρύσταλλος.

Ex illo Homeri loco manifestum est Dioscoridem scripsisse παρὰ τὸ Τρέφεσθαι, ὃ ἐστὶ πηγνυσθαι, γεγονότος τοῦ ὀνόματος, unde manifestum est praecessisse τὰ Τροφώδεα, non τὰ Στροφώδεα, τὰ ἔχοντά τινα ἐν αὐτοῖς ἐμπερόμενα ΠΕΠΗΓΟΤΑ. Ferebatur in libris scriptura vetus ἐκ στροφωδέων. Dioscorides, Hippocratis Editor sub Traiano, correxit ἐκ τροφωδέων, quod formatum est παρὰ τὸ τρέφεσθαι, id est πηγνυσθαι, idque Homeri testimonio confirmavit. Sic omnia recte et ordine procedunt. In Homeri codicibus quos habemus omnibus fertur mendosa lectio περιστρέφεται, sed complures veteres grammatici veram servarunt, quibus nunc Galeni testimonium accedit. Hesychius duas Homericas glossas annotaverat, quarum excidit prior. Supplendum: (Περιτρέφεται: περιπύκνυται). Περιτρέφετο: περιπύκνυτο ὅθεν καὶ τροφαλὶς τὸ πεπηγμένον.

C. G. C.

DE FABULIS AESOPICIS.

SCRIPSIT

S. A. NABER.

§ 1. *De Codice Florentino.*

Quamquam ignoratur et fortasse semper ignorabitur, quando Babrius vixerit, nam levia argumenta sunt, quibus in hoc argumento viri docti plerumque utuntur, illud tamen constare arbitror, in Codice Athoo non servatam fuisse genuinam Babrii formam, sed monachum quendam, quum fabulas nescio quomodo nactus esset, multa reseculisse, plura de suo addidisse, denique rescriptis omnibus novam edidisse recensionem, quae sola aetatem tulit. In permultis non est arduum negotium distinguere inter splendidos Babrii choliambos et inficeta monachi supplementa. De hoc argumento infra agam quam potero accuratissime, sed antequam ad Babrium accedam, nonnulla praemittere juvat de pedestribus fabulis, quae in multis Codicibus dispersae inveniuntur, sed imprimis mihi res erit cum Codice Florentino. Nimirum ingruente barbarie etiam illa nova Babrii recensio nimis elegans esse visa est et fabulae conscribi coeptae sunt sermone prosaico et ultra quam credi potest inficeto, ut cum illis collatae Babrii rescriptae fabulae videantur ἀττικώταται esse. Verissimum est Corais iudicium p. 50: σολοικισμοί,

βαρβαρισμοί, ἀκυρολεξίαι, μίξις ἄκριτος τῶν ἀμίκτων καὶ τῶν ἀσυγκλώρων σύγκλωσις, τοιαῦτα εἶναι ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ χαρακτηριστικὰ σημεῖα τῶν ἀνωνύμων τούτων μυθογράφων. — τοῦτο μόνον εἰκάζεται, ὅτι οἱ περισσότεροι μῦθοι ἐγράφησαν ἀπὸ τὴν ἐννάτην ἕως τὴν τεσσαρεσκαίδεκάτην ἑκατονταετηρίδα. Fabulae illae pedestres non omnes quidem, sed tamen magnam partem ex Babrio fluxere, nec mirum, si huic idem evenit quod Phaedro et Aviano, quorum fabulae quaedam metro solutae nunc quoque supersunt. Jam antea fuerant qui choliambos in heroicos versus converterant, sicuti apud Romanos fuerunt qui ingenium exercebant et Virgilii hexametris pentametros versus interponerent. Ceterum nullus est quidem stultitiae modus ac ratio, sed tamen perfecte stultus fuit, qui postea Babrianis prosaica epimythia addidit. Sunt igitur quatuor quasi aetates, quarum prima ipsum Babrium vidit, ad alteram referemus eam recensionem, quam *Athoam* appellare licebit: *poeta* autem vel monachus *Athous* nobis dicetur, cum eius notitiam Athoo Codici debeamus nec magis idoneum vel perspicuum nomen succurrat. Tertia aetas pedestrium fabularum fuit, quae haud scio an perperam Planudeae dici soleant; denique omnium postremi fuerunt, qui prosaica epimythia addiderunt, nam quae sunt apud Babrium poetica epimythia, de iis infra quaeremus, quid sentiendum sit.

Quae supra perscripsi, satis nota omnibus sunt; minus fortasse notum est quod dicam. Scilicet qui pedestres fabulas composuerunt, initio non sunt usi oratione metro omni soluta, sed iratis Musis senarios condiderunt, in quibus prorsus nihil aliud curarunt, nisi ut singuli versiculi syllabarum forent duodenum. Sic demum quasi per gradus a Babrii choliambis perventum fuit ad prosam orationem et meram barbariem. Consequitur inde, quo quaeque pedestrium fabularum recensio sit antiquior, eo plures in ea reperiri versus *δωδεκασυλλάβους*. Hoc quoque omnes intelligunt, numeris illis innumeris τῶν *δωδεκασυλλαβιζόντων* antiquiorem esse Ignatium Magistrum, qui nono saeculo vixit et cui quaterni senarii *iambici* perpetuo ad unumquodque argumentum satis essent. De tetrastichis istis notum est iudicium eius, qui reliquos omnes in hac palaestra multis parasangis superavit:

Mais surtout certain Grec renchérit et se pique

D'une élégance laconique;

Il renferme toujours son conte en quatre vers;

Bien ou mal, je le laisse à juger aux experts.

Animi causa addam Corais versionem Graecam:

Μάλις α κάποιος Γραικός ὑπὲρ τοὺς ἄλλους θέλων

Τοὺς μύθους μὲ κομψότητα Λακωνικὴν νὰ γράφῃ,

Εἰς εἴχους μόνους τέσσαρας καθένα περιγράφει·

Καλὰ, κακὰ, εἰς τοὺς σοφοὺς νὰ κρίνωσι τ' ἀφίνω.

Excepto fortasse Vaticano quodam Codice, de quo infra dicam, est fere vetustissima pedestrium fabularum collectio, quam ex Florentino Codice primus edidit Franciscus de Furia. Cobetus, qui olim Florentiae nobilem Codicem sedulo versavit, nobilem inquam, nam idem ille liber est, in quo etiam insunt Longi Pastoralia, quorum ineditam particulam Courierius edidit et maculavit, — Cobetus igitur putare videtur, se omnium primum versus illos δωδεκασυλλάβους agnovisse et de suo invento egit in Variis Lectionibus p. 182 et in sexto Mnemosynes volumine p. 450, sed non magis quam Cobetum ea res olim Coraem fugerat. Magis miror quod scribit Cobetus: „Vir doctus et elegans nescio quis ad amicum Neophronem de ea literarum et poeseos labe et exitio et omnino de aequalium iudicio corrupto queritur in Excerptis, quae Etymologico Gudiano Sturzium subiecit p. 657.” Casu quodam jam ante multos annos inveni, cuiusnam illa ad Neophronem exhortatio esset, neque ea res Sturzum ipsum latuerat. Vir doctus ille et elegans, qui exspectatione longe melius scripsit, Maximus Planudes fuit, cuius dialogus de grammatica integer superest et editus fuit in altero volumine Anecdotorum Bachmanni. Hic igitur Maximus Planudes — pagina est in Bachmanni editione 98 — magna cum verborum acerbitate invehitur in aequales, qui πολιτικῶς versibus delectabantur, quales sunt illi Corais versiculi, quos modo attuli. Ἀλλὰ γὰρ αἰσχύνῃ καὶ γλώττῃ ταυτὶ προφέρειν πολιτικούς τινὰς αὐτοῖς καλουμένους εἴχους ποιοῦσι, μέτρον μὲν ἅπαν ἐν τοῖςδε λῆρον ἡγούμενοι, τόνους δὲ δύο περὶ που τὰ μέσα καὶ τὸ τέλος τηροῦντες, καλῶς ἔχειν σφίσι τὸν εἶχον φασί. Deinde diligenter ostendit, veteres poetas accentuum nullam prorsus rationem habuisse —

λαβῶν ὁ τόνος πεσὼν ἐτύγχανεν οὐδ' ὀτιοῦν ἐπεσρέ-
 φοντο, quo loco infra utemur. Καὶ δέος δὴ, ᾧ φίλε Νεόφρον,
 μήπου προΐδντες καὶ τὸν τόνον ὥς τὸ μὴδὲν ὄντα δι' ὀλιγωρίας
 ποιήσωνται καὶ πᾶν ὀτιοῦν λόγου κῶλον ψηφίσωνται εἶχον εἶναι.
 Hinc efficitur, uti opinor, versus δωδεκασυλλάβους, in quibus
 non magis accentuum quam quantitatum ratio habetur, Planudi
 incognitos fuisse. Describam etiam quae proxime praecedunt:
 Εἰ γε ἡρῶν μὲν ἔπος καὶ τρίμετρον Ἰαμβον ΟΥΠΩ μὴ σὺν
 μέτρῳ προενεγκεῖν αὐτοῖς ἐτολμήθη, τὰ δὲ Ἰαμβεῖα τε καὶ τροχαῖα
 τετράμετρα οὐδὲν δεινὸν ἔδοξεν, εἰ τοῦ μέτρου ψιλώσαιεν. Quum in
 Florentino Codice epistolae insint Theodori Ducae Lascaris,
 qui Byzantii imperium adeptus est anno 1255 tenuitque per
 annos quatuor, jamdiu intellectum fuit, librum non esse tam
 vetustum, quam primo obtutu videretur, nec tamen poterunt
 Aesopicae fabulae δωδεκασύλλαβοι infra Planudis aetatem detrudi,
 qui circa annum 1327 floruit. Itaque ante eum jam evenerat
 quod aliquando dixerat eventurum neque metrum agnovit,
 quum omnia uno tenore perscriberentur, quod non tantum fit
 in versibus dodecasyllabis, sed etiam in Ignatii tetrastichis, de
 quibus Millerus retulit p. 18. Leguntur in Parisino Codice
 1788, sed, si primum exceperis, in reliquis omnibus librarius
 continuando metrum occultavit. Fuerunt igitur οἱ δωδεκασυλλα-
 βίζοντες post Ignatium qui nono saeculo vixit, *nondum* repertis
 politicis versibus, quibus Planudis aequales delectabantur. Illud
 certe apparet, non Planudem ipsum fuisse, qui tam ridiculo
 metro uteretur.

In Codice Florentino fabulae olim fuerunt ducentae, sed ul-
 tima periit et paenultima mutila est. Quum in ea paenultima
 fabula plurima flagitiose corrupta essent, Furia non dedit eam
 in contextu, sed abscondidit in adnotationibus p. 67; hodie au-
 tem pleraque emendari poterunt ex Codice Parisino 1685, cuius
 notitiam Millero debemus. Ea igitur fabula in ordinem recepta,
 incipit autem a vocabulis Ὡν τις, videmus fabulas illas ita
 secundum literarum ordinem dispositas esse, quod itidem in
 Athoo Codice observatum fuit, ut tamen non nisi unius literae
 ratio haberetur. Qui fabulas illas in ordinem redegit, Codice
 usus est vitioso: videre hoc est in fabula 189, quae incipit a
 vocabulo Στασίς: postquam enim εἰσίς in φάσις abiit, fabula

posita fuit post fabulam 188, quae incipit a vocabulo *Φιλάρυ-
ρος* et ante fabulam 190, quae incipit a vocabulo *Χελιδών*. Inter
eas fabulas 199 sunt 38, in quibus Cobetus agnovit versus illos
syllabarum duodenum, sed malo dicere esse eas tantum 37
numero, nam fabulam 156, nisi fallor, per errorem eo retulit,
in qua equidem nullum metri vestigium deprehendere potui.
Verum ante Cobetum Corais jam fabulas 26 in versuum speciem
redegerat; sunt eadem illae, quas Cobetus quoque notarat,
praeter ultimam dicam an praenultimam fabulam 199, quam
Corais addidit, Cobetus autem omisit, opinor quod casu negle-
xerat inspicere Furiæ adnotationem. Corai metricae fabulae sunt
23, 25, 76, 81, 87, 111, 114, 119—122, 134, 152, 154,
157, 170—175, 187, 189, 196, 198 et praeterea mutila
fabula 199. His Cobetus adiecit duodecim novas: 21, 22,
24, 83, 94, 101, 146, 150, 151, 153, 155 et 169. Equi-
dem quum nuper nescio quomodo de ea re quaerere instituissem,
mox agnovi metricarum fabularum numerum multo esse maie-
rem; insunt enim in Florentino Codice non fabulae eius generis
26, quae Corais sententia fuit, neque 38 tantum sunt, quas
Cobetus indicavit, sed ex fabulis 199 metricae sunt omnino
72. Accedunt enim fabulae triginta quatuor quas dicam: 26,
41, 50, 56, 72, 75, 77, 82, 85, 86, 89, 95, 97, 102, 112,
117, 118, 135, 136, 138, 139, 140, 141, 142, 145, 158,
159, 160, 162, 181, 186, 191, 194 et 195. Itaque ducentae
illae fabulae plus tertia parte metricae sunt et procedente opere
deinceps in pluribus metrum certis quibusdam indicis depre-
henditur; quodsi enim universum illud corpus fabularum divi-
dimus in partes quatuor fabularum quinquagenum, prima pars
metricas fabulas habebit 8, altera 15, tertia 22, quarta autem 27.

Juvat examinare Corais metricas fabulas 26, ut cognoscamus
sub quo corruptelarum genere metrum interdum lateat, deinde
quaeremus de Cobeti fabulis metricis 12 atque sic tandem,
postquam librariorum incuriam cognoverimus, in novis fabulis
34, quas dixi, experiemur possitne metrum restitui iisdem arti-
ficiis, quae alibi necessaria fuerunt.

Neque librarii neque *οἱ δωδεκασυλλαβίζοντες* ullam magno
opere curam habuerunt praepositionum, quas fere arbitrato suo
vel addunt vel omittunt. Fab. 23 legitur: *καὶ αὐθις τὰ πτερὰ*

τὰ σὰ κατερημώσῃ, sed ἐρημώσῃ requiritur. Fab. 76 συνελήφθης μετ' αὐτῶν καὶ τεθνήξῃ scribitur pro συντεθνήξῃ. Fab. 121 σύνελθε καὶ ἀπολαύσεις πάντων pro συναπολαύσεις ἀπάντων. Fab. 134 τὸν σκόλοπα δάκνων ἐξεῖλε παρ' αὐτίκα pro αὐτίκα. Fab. 173 εὐθύς δεύουσα εἰς τὸν ὄρον ἀνῆλθεν pro ἤλθεν, et alibi similiter. Itidem articuli et pronomina saepe incuria addita vel omissa: fab. 76 legitur: ἐν τῇ ἀρούρῃ γεωργός τις πάγας ἴση pro ἐν ἀρούρῃ. Mox in eadem fabula τὰς ἐσθιούσας τὰ βλασήματα τῆς ἀρούρης pro τὰ βλασήματ' ἀρούρης. Tum supplendum:

σῶσον, ἄνερ, ἀπόλυσον ἐνταυθά (με),
ἐλέησόν (με) τὸν κατακεκλασμένον.

Deinde Cobetus eleganter emendavit corruptam lectionem, nam Corais coniecturae in hac parte operis tuto negligi possunt,

τηρῶ καὶ χρεῖαν οὐχὶ μίαν τούτων,
ostendit enim legendum esse:

τηρῶ καὶ χροῖαν οὐχ ὁμοίαν τῇ τούτων.

Fab. 111 legendum: εἰς μέσον ἀγάγῃ καὶ (αὐτὸς) μοιράσῃ. Contra abundat pronomen fab. 114 συνετάξατο [αὐτῇ] δοῦναι ὃ ἂν αἰτήσῃ et mox: ὧ θεέ λαμπρὲ καὶ κτιστὰ [ἐμοῦ] τῆς μελίσσης. Quod autem in extrema fabula corrupte legitur: ἀλλ' ἂν τις ἦκῃ λαβεῖν ἀπὸ σοῦ μέλι, σὺ δὲ προσκρούσῃς αὐτῷ καὶ πλήξῃς, αὐτὴ μᾶλλον τεθνήξῃ, ἐκβληθέντος σου τοῦ κέντρου. Ζῶν γὰρ ἐν σοὶ ὑπάρχει τὸ κέντρον, ita emendandum est:

ἀλλ' ἂν τις ἦκῃ λαβεῖν ἀπὸ σοῦ μέλι,
σὺ δὲ προσκρούσῃς αὐτῷ καὶ πλήξῃς, αὐτὴ
μᾶλλον τεθνήξῃ, ἐκβληθέντος τοῦ κέντρου.
ζῶσῃ γὰρ ἐν σοὶ κέντρον ὑπάρχει τόδε.

Mirificum illud carminum genus itidem cognosci potest ex fabula 154: ὄντος ποτὲ βατράχου ἐν τῇ λίμνῃ καὶ τοῖς ζώοις πᾶσιν ἀναβοήσαντος, ἐγὼ ἰατρός εἰμι Φαρμάκων ἐπιστήμων, ἀλώπηξ ἀκούσασα ἔφη· πῶς σὺ ἄλλους σώσεις, αὐτὸν χωλὸν ὄντα μὴ θεραπεύων; haec ita constitui debent:

ὄντος δὴποτε βατράχου ἐν τῇ λίμνῃ
καὶ τοῖς ζώοις πᾶσιν ἀναβοήσαντος·
ἰατρός εἰμι Φαρμάκων ἐπιστήμων,
ἀλώπηξ εἶπε· πῶς σὺ τοὺς ἄλλους σώσεις,
σεαυτὸν χωλὸν ὄντα μὴ θεραπεύων;

Sunt quoque similia vitia in fabula 170 de vulpecula, quae certe uvas, ut est in alia eiusdem fabulae recensione apud Co-raem, non κατάρξαι cupiebat, sed κάψαι.

Saepe numero factum est in Florentino Codice, ut quaedam exciderint, quae nunc metri ope facillime arguuntur. Tria huius generis vitia Cobetus notavit in fabula 120: (καὶ) κέρατα δὲ πρὸς ἄμυναν κατέχεις et in extrema fabula:

ἐπὶ δὲ κυνὸς ὑλακῆς (ἐπ)ακούσω,

(εὐθὺς) σκοτοῦμαι καὶ πρὸς Φυγὴν τρέπομαι.

Non minus facilis correctio est fab. 121: οἱ δὲ πάλιν (αὖ) θεασάμενοι τοῦτον. Et in fabula 134, cuius initio quaedam nondum sunt persanata:

καλὸν μοί ἐστι τὸ σοῦ δεῖπνον γενέσθαι

(πολὺ μᾶλλον) ἢ τῶν γυπῶν καὶ κοράκων,

et in eadem fabula paucis interpositis:

λυθεὶς δὲ τοῦ πόνου, χάσκοντος τοῦ λύκου,

τοῦτον (λακτίσας) καὶ τοὺς ὀδόντας θλάσας, κτέ.

In reliquis nihil peccatur, modo quis scribat:

καὶ ὁ λύκος ἔφη· δίκαια πέπονθα,

pro πάσχω. In fabula 173 cetera emendavit Cobetus; superest extremus versiculus:

ὅστις εὖρε τὴν χελώνην ὑπνοῦσαν,

nam ut duodecim syllabae sint, reponam κοιμωμένην. In fabula 175 addendum τάχα: ἤρξαντο κρότων τῶν τοῦ πολέμου (τάχα). quod statim sequitur: τῶν γὰρ αὐτῶν σαλπύγγων σαλπισσῶν ἐναπήρξαντο πολεμεῖν πρὸς τὰς γαλάας, scribam:

τῶν γὰρ αὐτίκα σαλπύγγων σαλπισσῶν,

ἐναπήρξαντο πολεμεῖν πρὸς τὰς γαλαᾶς,

nam poeta utramque formam usurpat γαλάας et γαλαᾶς, sicuti ὀσέον et ὀσοῦν fab. 94 et 102; praeterea fabulae initio negatio perperam deest, unde scribam:

(οὐ) παραλόγως γαλαῖ ἡμᾶς ἡττῶσιν.

Idem vitium est in epimythio pedestris fabulae 131 et in fab. 146, cuius extrema verba sunt:

ὦ οὗτος, ἔφη, ἐὰν τοιαύτας πόλεις

κτίζῃς, (οὐ) πολλοὺς ἐνοικοῦντας εὐρήσεις.

In fab. 187 multa minuta corrigenda sunt, ex quibus duo ceteris paulo utiliora indicabo, nam κατεῖχεν αὐτὸν ἢ λύπη πλέον,

ita scribendum est:

κατεῖχεν αὐτὸν ἡ λύπη πλέον πλέον,
et quod sequitur: *ἄ τί δέ σοι ἐγὼ ἄρτι ποιήσω; emendabo:*

ἄ! ἄ! τί δέ σοι ἐγὼ ἄρτι ποιήσω;

Conferre iuvat in pedestri fab. 46 *ῥσον ῥσον ὁ ἱατρὸς ἐπετίθει τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῆς τὴν ἱατρείαν, κατ' ὀλίγον ὀλίγον τὰ προσόντα αὐτῇ ἐκλεπτε.* Eur. Iph. Taur. 1406:

μᾶλλον δὲ μᾶλλον πρὸς πέτρας ἔει σκάφος.

Arist. Nub. 1288: *πλέον πλέον τὰργύριον αἰεὶ γίγνεται.*

Alex. Ἀτθίδι: *πῶς ἐκινέφει τὸ πρῶτον ὁ Ζεὺς ἡσυχῇ,*

ἔπειτα μᾶλλον μᾶλλον;

Diodor. Sicul. XXXVII. 2. 11: *ἐπικρατούντων δ' ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τῶν Ῥωμαίων,* de qua lectione vid. Bast. Epist. Crit. p. 184. Similia Lobeckius collegit in Aglaopham. p. 385.

Quod in aliis fabularum collectionibus legitur *ἀκούουσα,* id apparet, cur in Florentino Codice scriptum sit fab. 25:

ἡ δὲ ἀλώπηξ ἀκηκουῖα ταῦτα.

Deinde καὶ ante μὴ ibidem abundat in vulpis verbis ad ursum:

εἶθε τοὺς νεκροὺς ἡσθίες, μὴ τοὺς ζῶντας.

Eadem particula abundat post ὅς in fab. 76:

ὅς in ἐθλάσθη τὸν ποῦν αὐτοῦ τὸν ἔμν,

in quo versu notabimus ridiculam formam ποῦν, quae recurrit in fab. 155. Corrige ibidem:

ὁ δὲ γεωργὸς μέγα γελάσας ἔφη,

nam editur *μεγάλως,* sicuti fab. 25 perperam legitur: *ἄρτος δὴποτε μεγάλη ἐκαυχᾶτο* pro *μεγάλως.*

Syllaba deest in primo versu fabulae 87: *κόραξ νοσῶν τῇ μητρὶ ἐπεφώνει,* sed supersunt Babrii choliambi in Athoo Codice, quibus demonstratur rescribendum esse *νοσήσας.* Alibi quaedam interpolata sunt, veluti in fab. 111 verba plane inutilia *εἰς τροφὴν σὴν.* Semel, quantum memini, librarius vitiosam poetae loquelam correxit; fabula est 157:

ὅμως ἔγειρε καὶ τεύξῃ τῆς ὑγείας,

sed poeta dederat *ὑγείας.* Deprehenditur autem sinceri sermonis inscientia prorsus incredibilis: unum dabo exemplum, quod legitur in fab. 198: *αὐλῶν καὶ τέρπων ΟΛΟΤΣ τοὺς ὀδοπόρους,* sed de hoc argumento praestat lectores ablegare ad Cobetum.

Quod nemo mirabitur, paulo minus corruptae sunt fabulae 26, in quibus metrum Corsis agnovit, quam duodecim novae, quas Cobetus indicavit, nam menda omnis generis effecerant, ut ridiculi versus Corais aciem effugerent. Ac jam statim in media fab. 21 metrum prorsus est pessumdatum; deinde fabulae initio: *ἄνθρωπός τις ξύλινον θεὸν ἔχων καθικέτευεν αὐτὸν τοῦ ἀγαθοποιῆσαι*, scribendum est:

*ἄνθρωπός ποτε ξύλινον θεὸν ἔχων
καθικέτευεν τοῦ ἀγαθοποιῆσαι,*

sicuti in fab. 10 invenitur: *καθικέτευε τοῦ κρύψαι αὐτήν*. Deinde uno alteroque versu interposito:

καὶ δὴ θυμωθεὶς ἄρας αὐτὸν τῶν σκελῶν,
legendum est, non *ἀπὸ τῶν σκελῶν*. In fab. 22 *παρετοιμάζοντος* invenitur et *κατεπερωτώντων*, quamquam praepositiones *παρὰ* et *κατὰ* abesse debeant; deinde bis terve articulus male insertus fuit; denique in verbis *οὗτος πρὸς αὐτοὺς ὑπογελῶν ἔβδα*, requiro quod toties in his fabulis legitur *ὑπολαβών*.

In fab. 24 absurde legitur *ζήσομεν* pro singulari *ζήσομαι*. tum duo vocabula interpolata sunt in hisce: *οὗτος θρηγῶν ἔβδα· οὐαὶ οἱμοὶ τῷ παναθλίῳ*, nam vera versus forma est:

οὗτος ἔβδα· οὐαὶ τῷ παναθλίῳ.

Interjectionem *οὐαὶ* monachus itidem usurpavit in fabulis 8 et 132.

In fab. 94 praeter solemnia quaedam vitia, notabimus tantum interpolata verba *ἀντὶ μισθοῦ*. Fabulae 101 initium sic debet constitui: *Λύκος (ποτ') ἄρνα εὐρὼν πεπλανημένον*

οὐκ ἀφῆρπασε χειρὶ δυνατωτάτῃ

ἀλλ' ἐθέλησε —

μετὰ εὐλόγου αἰτίας τοῦτον φαγεῖν,

non enim eiiciendum esse *χειρὶ δυνατωτάτῃ*, ostendit fab. 362. Deinde scribe:

θρηγῶδῶν ἀνεβδα· ἔγω(γε οὐπω)

ἐν τούτῳ γεγένημαι τῷ χρόνῳ. Καὶ ὅς, κτέ.

Supervacanea verba sunt in extrema fabula: *καὶ τὸ πόμα μου*. In fab. 146 pauca corrigenda sunt: expungenda *ὁ κορυθαλδὸς* et *δρνηθοθήρας*, quae praeter ullam necessitatem interpolata sunt; contra simplicia verba leguntur pro compositis *κατεσθίων* et *προσδραμών*. Fabulam 150 Cobetus pertractavit in Variis Lectionibus. In fab. 151 vel puer corrigat quae corrigenda sunt. Brevis

est fab. 153, in qua duo vocabula exciderunt:

σφάξας παρευθὺς εὗρεν αὐτὴν ὥσπερ καὶ
αἱ λοιπαὶ τυγχάνουσιν (οὔσαι) θρυιθες.
καὶ πλοῦτον (πολὺν) εὐρηκέναι νομίσας
ἀπεσερήθη καὶ τοῦ μικροῦ τοῦ κέρδους.

In quibus versibus notabimus locutionem parum Graecam: τοῦ μικροῦ τοῦ κέρδους, sicuti fab. 24 μετὰ πολλοῦ τοῦ βάρους et fab. 121 τοῦ πολλοῦ τοῦ φόβου. Eandem locutionem offendi in Furiae fab. 267, quae apud Halmium 114 est. Ibi quoque idem metrum agnosco:

ὁ δ' ὠχριάσας ἐκ (τοῦ πολλοῦ) τοῦ φόβου
καὶ τοὺς ὀδόντας συγκρούων εἶπεν· ἴχνη
μόνα ζητῶ, οὐχὶ αὐτὸν τὸν λέοντα.

Paulo plura emendanda sunt in fab. 155, sed pleraque facilia sunt: transponenda sunt verbi causa vocabula παραχρῆμα τέθηκε, sed praeterea adhibenda est eiusdem fabulae alia recensio, quae apud Coraem 141 est; eius ope, ut legitimus syllabarum numerus servetur, pro συμφορᾷς reponemus λύπης et addemus ἄλλας in hisce:

λαβὼν ἄλευρον ὕδωρ (ἄλλας) καὶ μέλι.

Memorabile est in ea fabula securim ξίφος dici.

Ultima fabula, in qua Cobetus primus metrum agnovit, est 169. Quod ibi legitur: εὗρον δὲ ἐν τῇ ὀδῷ πετρίνην σήλην ὁμοίαν ἀνδρὶ ἐτέρᾳ σήλην λέοντος συμπνίγουσαν, ita veram formam recuperabit:

εὗρον δὲ ἐν τῇ ὀδῷ πετρίνην σήλην
ὁμοίαν ἀνδρὶ λέοντα συμπνίγουσαν,

quod qui scripsit, jam satis peccavit, sed omnem fidem superat, σήλην umquam aliam σήλην suffocare potuisse. Quod in fine fabulae legitur γινόμενα καὶ πραττόμενα, equidem scribam:

ὑπολαβὼν δὲ ὁ λέων ἔφη ᾧδε·

ὑπὸ ὕμῳ εἰσὶν ταῦτα πλαττόμενα.

Recensitis metricis fabulis Corais et Cobeti, antequam accedam ad reliquas, quae hucusque latuerunt, operae pretium mihi videtur in pedestribus fabulis pauca quaedam vitia notare, quorum cognitio non est prorsus inutilis. Veluti in fab. 30: ἐν δὲ τῇ Ῥόδῳ ἔφασκε πῆδημα μέγα πηδῆσαι, ὅπερ οὐδεὶς τῶν ἀνθρώπων δύναται πηδῆσαι καὶ μάρτυρας ἔφασκεν ἔχειν εἰς τοῦτο, requiro τῶν ἐκεῖ ἀνθρώπων. In fab. 34 piscator dicitur αἰλου-

τικῆς ἄπειρος, qui contra αὐλητικῆς ἔμπειρος fuit, canebat enim fistula. Balbutientis illa sunt in fab. 55: *δέον ἐστίν, ἵνα ὑπὸ πάντων τῶν ἐν τῇ πόλει κυνῶν δηχθῇσωμαι*: sed aliquanto melius tamen intelligo *δέος*. Viator, ut est in fab. 57, videt ursum appropinquantem; ut salvus sit, mortuum se esse simulat; advenit ursus et *ᾠσφραίνεται διὰ τοῦ ῥύγχους τῶν ἀκοῶν καὶ τῶν φρενῶν*. Ὁ δὲ τὰς ἀναπνοὰς αὐτοῦ ἐκράτει εὐτόνως. Credo verum esse τῶν ῥινῶν, nam eo ducit hominem τὰς ἀναπνοὰς κρατῆσαι. Miror quod invenio in fab. 66: *ἀλκὴ γὰρ ἐλάφῳ ἐν τοῖς ποσὶ, λέοντος δὲ ἐν καρδίᾳ*. Malo *ἐν κάρρα*, nam sic *καρὶ κάρρα* dicitur in fab. 94, 102 et 134. Possum eius generis alia addere quam plurima, sed taedet fere in his sordibus diutius immorari. Itaque notabimus tantum fab. 127, quae inscribitur *ξυλευόμενος καὶ Ἑρμῆς*. Quod Mercurius in ea fabula dicitur ὁ τοῦ ποταμοῦ θεός, id ostendit veteres deos monachis illis incognitos fere fuisse. Etiam magis miror, eandem antiquitatis imperitiam deprehendi in Athoa Babrii recensione, in qua fab. 66 sic incipit:

Θεῶν Προμηθεὺς ἦν τις, ἀλλὰ τῶν πρώτων.

Ecquis serio credere potest, scribi sic potuisse circa tempora Alexandri Severi?

Venio nunc ad fabulas illas triginta quatuor, quas omnes hucusque putarunt pedestri sermone compositas esse. Fabula est 26, cuius adscribam versiculos, qui corrigi debent:

- vs. 1. *ἄνθρωπός τις καὶ σάτυρος (πάλαι ποτέ) —*
 „ 5. *ἐγγενομένου, ὁ ἄνθρωπος προσφέρειν —*
 „ 7. *τοῦ δὲ σατύρου (αὐτὸν) ἐρωτήσαντος —*
 „ 10. *μετὰ μικρὸν δὲ [ἐδέσματος] θερμοῦ προσεσχθέντος,*
 „ 11. *ὁ ἄνθρωπος (οὗτος) πάλιν ἐπιφέρειν —*
 „ 15. *ἔφη· τὸ ἔδεσμα καταψύχω. [Ἵπολαβὼν] (Ὁ) δέ —*
 „ 18. *ἐκ ταύτου [τόματος] τὸ ψυχρὸν καὶ [τὸ] θερμὸν ἐξάγεις.*

Eiusmodi minutis correctionibus metrum restituetur etiam fabulae 41, in qua memorabiles versus sunt:

νυνὶ δὲ ταῦτόν σοι θύσω, ἂν τὰς χεῖρας

τοῦ κλέπτου ἤγουν τοῦ λέοντος ἐκφύγω,

nam videmus ipsi poetae non interpolatori cuidam deberi illa *ἤγουν τοῦ λέοντος*. Fab. 50 fere integra superest, modo scribat quis pro τοῦ δὲ θανάτου φανέντος καὶ πυνθανομένου numerosa illa:

θανάτου δὲ φανέντος καὶ πυθομένου.

In fab. 56 scribe vs. 4:

εἰς δὲ τις διαβιβάζειν εἰσισμένος
θεασάμενος αὐτὸν διαποροῦντα
προσελθὼν καὶ ἀράμενος Φιλοφρόνως —.

Initium fab. 72 sic legendum est:

Ἐν ποιμνῇ προβάτων δέλφαξ ἐνέμετο.
Καὶ δῆποτε τοῦ ποιμένος συλλαβόντος, κτέ.

Postrema autem verba sunt:

ἔφη πρὸς ταῦτα· ἀλλὰ οὐχὶ ὁμοία
τῇ ὑμετέρᾳ (ἦν) ἢ ἐμῇ σύλληψις·
ὁμᾶς γὰρ διὰ τὰ ἔρια ἀγρεύει
ἢ τοὺς ἄρνας, ἐμὲ δὲ διὰ τὸ κρέας.

Fab. 75 metrica erit, expunctis interpolationibus ὑψηλοτάτου, ὦ et ἐν ᾧ ἴσασαι. In fab. 77 adscripta fuerunt verba metro carentia ἵνα τὰ λάχανα ἀρδευθῇ et καὶ λαμπρὸς ἥλιος· in versibus constituendis pauca nos praeterea morari poterunt. Quid sit corruptum in fab. 82, apparet ex collatione Coraeanae fabulae 284; utraque recensio sic nullo negotio poterit corrigi; postrema verba sunt:

ὅτε δὲ πάλιν τοῦς ὀδόντας κινήσω,
(εὐθύς ἐγείρω) καὶ τὴν κέρκον μοι σείεις.

In fab. 85 ultimus versiculus sic corrigi debet:

τούτου, σὺν ἐμοὶ (ὁμοῦ) ἀποθνήσκοντα.

Reliqua facilia sunt. In fab. 86 legam:

(μὴ), μὴ φάγῃς με, ὅτι λεπτὸς εἰμι καὶ, deinde quibusdam interpositis:

ὁ δὲ σαθεὶς κάτωθεν ἐπεκαλεῖτο
ἀνθυπομιμνήσκων αὐτὸν τῶν συνθηκῶν.

In media fab. 89 quaedam turbata, sed sunt tamen metri vestigia satis certa. In fabula 95 lacuna est in versu tertio. Ultimi versus fabulae 97 ita constituendi sunt:

ἀλλὰ ἔγωγε (νῦν) δίκαια πέπονθα,
ὅτιπερ ἀφείς (τὴν θήραν) τὴν ἐν χερσὶ,
βορὰν ἀδύλοις ἐλπίσιν ἐδίωκον.

In fab. 102 facilia omnia: metrum commendat quod sententia flagitat καθεὶς pro καταθείς. Postrema autem verba conveniunt cum fab. 94

ὅτι ἐκ λύκου σώματος καὶ ὀδόντων
ἐξ ἤξας κάραν σῶαν μηδὲν παθοῦσαν.

Malo autem ἐξήρας legere. In fab. 112 memorabilis corruptela est ἐπὶ τῆς νηὶς pro ἡϊόνος et post γεννηθείς inserendum est ὅμως. In fab. 117 post αὐτὴν insere τοιάδε. Sequentis fabulae initium est:

μύρμηξ διψήσας κατελθὼν εἰς πηγὴν καὶ
βουλόμενος πιεῖν ἀπεπνίγετο·
περισερὰ δὲ καθεζομένη ἐν τῷ
περιεσηκότι δένδρῳ, ἐθεάσατο αὐτὸν
καὶ κόψασα φύλλον ἀπὸ τοῦ δένδρου, κτέ.

Non est Aristarchi acumine opus, ut restituatur ἐναπεπνίγετο, παρεσηκότι et ἐκκόψασα, deinde ut etiam αὐτὸν expungatur. Praeterea συντιθείς reponendum est pro συνθείς et in fine supplendum:

ρίψας τοὺς καλάμους ἐποίησε Φυγεῖν
τὴν περισερὰν (οὐδὲ θήραν ἔλαβε).

Non opus est dicere quae sint interpolata in fab. 135, sed extrema verba hodie ita scribuntur: αἶτει καὶ τοῦτο λοιπὸν, ἐὰν ὄνους ὑπὸ ἀνθρώπων προσκυνεῖσθαι ζητῇ, quae ita emendanda sunt:

ἔτι καὶ τοῦτο λοιπὸν ἦν, ἐὰν ὄνος
ὑπὸ ἀνθρώπων προσκυνεῖσθαι ζητήσεις,

nam ἐὰν cum indicativo in hoc poeta nihil offensionis habet. In fab. 136 idem vitium est quod in fab. 141 et 162, nempe θεασάμενος ibi legitur pro ἰδών. Eodem remedio utendum est in Furiae fab. 312. Reliqua in Codice Florentino vitia et hic et alibi facile arguuntur ex aliorum librorum comparatione: asinus verbi causa felix praedicatur propter σώματος ἐξουσίαν, sed poeta, opinor, εὐεξίαν dederat.

Mitto dicere de minutis quibusdam interpolationibus in fabulis 138, 139, 140, 141 et 142, sed fab. 145 ita apud Furiam legitur:

Ὅρνις ὀφειὼς ὡς εὐρών καὶ ταῦτα
ἐπιμελῶς ἐκθερμάνασα ἐξεκάλυψε.
Χελιδὼν δ' αὐτὴν θεασαμένη ἔφη·
ὦ ματαία, τί ταῦτ' ἀνατρέφεις, ἄπερ
ἂν αὐξήθῃ, ἀπὸ σοῦ πρώτης τὸ ἀδικεῖν ἄρξονται;

Concedent omnes rescribendum esse ἐκθερμάνασ' ἐξέλεψε et inducendum id quod est τὸ ἀδικεῖν.

Missa fab. 158, venio ad fab. 159, quae ita pristinam suam formam recuperabit:

Παῖς ἐκ τοῦ διδασκαλείου [τὴν τοῦ] συμφοιτητοῦ
 δέλτον κλέψας, τῇ [ἐαυτοῦ] μητρὶ ἐπιδέδωκε·
 τῆς δὲ μὴ ἐπιπληξάσης αὐτὸν, ἀλλὰ
 μᾶλλον ὑποδεξαμένης, προϊόντος
 τοῦ χρόνου, ὁ παῖς, ὡς νεανίας ἤδη
 γέγονεν, ἤρξατο καὶ [τὰ] μείζονα κλέπτειν.
 Ληφθεὶς οὖν ποτὲ ἐπὶ αὐτοφώρῳ καὶ
 περιγυγνισθεὶς ἐπὶ τὸν δῆμιον
 ἀπήγετο. Τῆς μητρὸς δ' ἀκολουθούσης
 αὐτῷ καὶ σερυοκτυπούσης, εἶπεν ὁ παῖς
 [πρὸς τοὺς δημίους]·
 ἑάσατέ με λαλῆσαι τῇ μητρὶ μου
 πρὸς τὸ οὖς λόγον ἔνα. Τῆς δὲ ταχέως
 ἐλθούσης καὶ τὸ οὖς αὐτῆς τῷ εἰσάγει [τοῦ υἱοῦ]
 αὐτῆς ἐπιθείσης, τοῖς ὁδοῦσιν αὐτοῦ
 τὸ ὠτίον [αὐτῆς γεναίῳς] δραξάμενος ἀπέκοψεν [αὐτό].
 Τῆς δὲ βοησάσης καὶ εἰπούσης, ὅτι
 ἄλῃς (Cod. ἤδη) πεπλημμέληκεν, οὐδὲ μὴν ἀλλὰ
 καὶ τοῦ λαοῦ κατηγοροῦντος αὐτοῦ, ὡς
 μὴ ἄρκεσθέντος τοῖς προτέροις [κακοῖς], ἀλλὰ καὶ
 εἰς τὴν ἰδίαν μητέρα ἡσέβησεν,
 ἔφη ἐκεῖνος· αὕτη μοι ἐγένετο
 τῆς ἐμοῦ ἀπωλείας αἰτία· εἰ γάρ,
 ἡνίκα τὴν τοῦ συμφοιτητοῦ μου δέλτον,
 ἔκλεψα καὶ ἤνεγκα [αὐτῇ], ἐπέπληξέ μοι
 οὐκ ἂν μέχρι τούτων (ἐγὼ) ἐχώρησα
 οὐδὲ (Cod. καὶ) ἐπὶ τὸν θάνατον (ἀπ)ηγόμην.

Atque huiusmodi minutis correctionibus unusquisque metrum restituere poterit fabularum 160, 162, 181, 186, 191, 194 et 195, sed necessarium interdum est alias fabularum collectiones conferre. Veluti in fab. 195 ultima verba sunt: οὐκοῦν χειμῶνος ὄρχου, sed, ut duodecim syllabarum numerus expleatur, aliunde supplendum est: εἰ Θέρους ἡϋλεις. Eodem modo interpolationes arguuntur, verbi causa in fab. 162: φασὶ γὰρ μιμητικὸν εἶναι τὸ ζῶον τούτο et in fab. 181 tauri verba sunt: ἀλλ' οὐχ ὑμᾶς φοβούμενος ἀνέχομαι, τὸν δὲ πρὸ τοῦ εἰσάματος τοῦ σπηλαίου ἐςῶτα

λέοντα. Excidet ultimum vocabulum, si haec ita scribentur:

ἀλλὰ οὐχ
ὕμᾱς φοβούμενος ἀνέχομαι, τὸν δὲ
πρὸ τοῦ εἰσματος τοῦ σπηλαίου ἐσῶτα.

Dicerem hoc esse elegantius, si in tali scriptore elegantiam exspectaremus.

§ 2. De Codice Vaticano.

Praeter Florentinas fabulas Furia ex Vaticano Codice, qui postea nusquam comparuit, fabulas edidit 36, quae sunt in eius editione 347—382. Ex his fabulis sunt septem, in quibus Corais agnovit disiecti membra Babrii ipsius poetae: 358, 360, 368, 369, 374, 378 et 379. Idem Cobetus ostendit in octo aliis, nempe 351, 355, 363, 364, 365, 366, 367 et 371. Recensio fabularum eadem est quae in Athoo Codice, quod statim apparebit conferentibus

Fur. 351	cum	Babr. fab.	68,
" 355	"	"	27,
" 358	"	"	99,
" 360	"	"	101,
" 363	"	"	117,
" 371	"	"	55,
" 374	"	"	33,
" 378	"	"	28,
" 379	"	"	88,

nam novem illae fabulae tantum non ad verbum in utroque Codice conveniunt. Sed de Babrio infra dicemus, nunc addeamus in eodem Codice ὑπὸ τοῖν κάππα κρατίζουσιν repertos quoque fuisse versus δωδεκασυλλαβους, nimirum in sex fabulis quas indicabo: 348, 349, 350, 352, 362 et 376. Itaque in ea collectione quindecim fabulae supersunt, quae hucusque pedestres habitae sunt: sunt autem revera quinque tantum numero, scil. 347, 353, 354, 372 et 380, nam in reliquis decem planissime agnosco artificium τῶν δωδεκασυλλαβιζόντων. Non omnes ordine percurram, nam lectorum satietati occurrendum est, sed tantum videbo, ecquid hic illic notatu haud indignum sit. Veluti statim monachum agnoscimus in fab. 350 et pulchellus versiculus

est: ὦ ἀνῆντοι καὶ βραδεῖς τῇ καρδίᾳ,
εἰς τί βοᾶτε, μεγάλως κεκραγότες;

In extrema fab. 357 aliquid excidit, quod ita suppleri potest:

ὁρᾷς ὅσον ἰσχύος ὁ κῶνωψ ἔχει,
ὡς καὶ ἐλέφαντα φοβεῖν (τὸν παμμέγαν).

In fab. 359 poeta Kantianus fuit ante Kantium:

λύκον δὲ γαυρωθέντα καρτερὸς λέων
κατήσθιεν. ὁ δ' ἐβόησε μετ' αὐτοῦ
οἷσις ἡμῖν πραγμάτων παραιτία.

Fab. 373 post σύνεγγυς excidit βοσκομένων. Brevis est fab. 377, in cuius initio quaedam perierunt; ultimus versiculus ita scribendus est:

ἀλλ' (ὁ) ὄπισθεν σφοδρῶς με τύπτων (ἀνὴρ).

Sed integram describam fabulam 356, quae omnium longissima est, ut videant lectores, quam parvis ac saepe nullis mutationibus metrum in integrum possit restitui. Est autem ea fabula in Vaticano Codice mutila, sed pars quae deest suppleri potest e Corais fab. 358. Omnia ex Babrio fluxere, quod, Codice Athoo reperto, intellectum fuit. Non autem sedulo adnotabo Codicis menda, veluti τῇ προσφιλεῖ δὲ ἀλώπεκι, ἥ προσωμίλει, quae ridicula διττογραφία est, aliaque id genus, nam ex hoc luto quantum possum emergere propero. Utilis est comparatio cum Babrii fab. 95, ut appareat, quomodo haec ex illa fluxerit:

Λέων νοσήσας ἔκειτο ἐν Φάραγγι,
τῇ δ' ἀλώπεκι ἥ προσωμίλει εἶπεν·
εἰ θέλεις ὑγιᾶναι με, τὴν ἔλαφον,
τὴν μεγίστην, τὴν εἰς τὸν δρυμὸν οἰκοῦσαν,
τοῖς γλυκέσι σου λόγοις ἀπατήσασα,
ἄγε εἰς ἐμὰς χεῖρας, ἐπιθυμῶ γάρ
(τῶν) αὐτῆς ἐγκάτων καὶ καρδίας (σφοδρά).
Ἡ δὲ ἀπελθοῦσα εὔρε τὴν ἔλαφον
σκιρτῶσαν ἐν ταῖς ὕλαις. Προσπαίσασα δὲ
αὐτῇ καὶ χαίρειν εἰποῦσα ἔφη (τάδε)·
ἀγαθὰ σοι ἦλθον μηνῦσαι. Οἶδας ὡς
ὁ βασιλεὺς ἡμῶν γείτων μοι ὑπάρχει,
ὁ δὲ νοσεῖ καὶ ἐγγύς ἐστι τοῦ θνήσκειν.
Ἐβουλευέτο οὖν ποῖον τῶν θηρίων

μετ' αὐτὸν βασιλεύσει· ἔφη δὲ ὅτι
 σὺς μὲν ἐσιν ἀγνώμων, ἄρκτος δὲ νωθρά,
 πάρδαλις δὲ θυμώδης, τίγρις ἀλαζών,
 ἡ ἔλαφος ἀξιοτάτη ἐστὶν εἰς
 βασιλείαν, ὅτι ὑψηλὴ τὸ εἶδος
 πολλὰ δὲ ἔτη ζῇ καὶ τὸ αὐτῆς κέρας
 ὀφρεσι φοβερόν. Καὶ τί σοι τὰ πολλὰ
 λέγω; ἐκυρώσης βασιλεύειν· τί μοι
 ἔσαι πρώτη σοι εἰπούση; ἀλλὰ εὖξαι
 ἐμοὶ σπευδούση, μὴ πάλιν με ζητήσῃ·
 χρήζει γάρ με σύμβουλον ἐν πᾶσιν. Εἰ δὲ
 ἐμοῦ τῆς γραφῆς ἀκούσης, συμβουλεύω
 καὶ σε ἐλθεῖν καὶ προσμένειν τελευτῶντι.
 Οὕτως εἶπεν ἡ ἀλώπηξ· τῆς δὲ ὁ νοῦς
 ἐτυφώθη τοῖς λόγοις καὶ ἤλθεν εἰς τὸ
 σπήλαιον μὴ (προ)γιγνώσκουσα τὸ μέλλον.
 Ὁ λέων δ' ἐφορμήσας αὐτῇ ἐν σπουδῇ,
 τὰ ὦτα μόνον ὄνυξιν ἐσπάραξεν.
 Ἡ δὲ ταχέως ἔσπευδεν ἐν ταῖς ὕλαις.
 Καὶ ἡ μὲν ἀλώπηξ τὰς χεῖρας ἐκρότει,
 ὅτι εἰς μάτην ἐκοπίασεν, ὁ δὲ
 λέων μέγα βρυχώμενος ἐξέναξε·
 λιμὸς γὰρ αὐτὸν εἶχε καὶ λύπη (ἄμα)·
 καὶ ἰκέτευ' ἐκ δευτέρου τι ποιῆσαι
 καὶ δόλῳ πάλιν ταύτην ἀγαγεῖν. Ἡ δὲ,
 χαλεπὸν καὶ δύσκολον, εἶπ', ἐπιτάττεις
 ἐμοὶ πρᾶγμα· ἀλλ' ὅμως ὑπουργήσω σοι.
 Καὶ δὴ ὥς ἰχθυεὺς κύων ἠκολούθει
 πλέκουσα (τέχνας καὶ) πανουργίας πάσας,
 ποιμένων δ' (ἀεὶ ἔκαστον) ἐπηρώτα,
 εἰ εἶδεν ἔλαφον ἡμαγμένην. Οἱ δὲ
 ἔδειξαν ἐν τῇ ὕλῃ, εὖρε δὲ αὐτήν
 ἀναψυχομένην καὶ ἔση ἀναιδῶς.
 Ἡ δ' ἔλαφος χολωθείσα καὶ φρίξασα
 τὴν χαίτην εἶπεν· ὦ κάθαρμ', ἀλλ' οὐκέτι
 χειρώσῃ με· εἰ δὲ καὶ πλησιάζεις μοι
 οὐ ζήσεις ἔτι. Ἄλλους ἀλωπέκισε
 ἀπειρήτους, (τοὺς) ἄλλους ποιεῖ βασιλεῖς

καὶ αἰρέτιζε· ἡ δὲ εἶπε (τοιᾶδε)·
οὕτως ἄνανδρος εἶ καὶ δειλή; σὺ ἡμᾶς
τοὺς Φίλους ὑποπτεύεις· ὁ μὲν λέων τοῦ
ὠτὸς κρατήσας ἡμελλε συμβουλεύειν
καὶ ἐντολὰς δοῦναι περὶ τηλικαύτης
τῆς βασιλείας ὡς ἀποθνήσκων· σὺ δέ
οὐδὲ κνίσμα χεῖρὸς ἀρρώστου ὑπέστης.
Καὶ νῦν ὑπὲρ σέ πλείον κεῖνος θυμοῦται
καὶ βασιλέα λύκον θέλει ποιῆσαι,
οἷμοι πονηρὸν δεσπότην! Ἀλλὰ ἐλθέ
καὶ μηδὲν πτοηθεῖς γενοῦ ὡς πρόβατον.
Ὅμνυμι γάρ σοι Φύλλα πάντα καὶ πηγὰς,
μηδὲν κακὸν παθεῖν παρὰ τοῦ λέοντος.
Ἐγὼ δὲ μόνη σοι δουλεύσω. (Εἶθ') οὕτως
ἀπατήσασα τὴν δειλαίαν ἔπεισε
δεύτερον ἐλθεῖν. Ἐπεὶ δ' εἰς τὸ σπήλαιον
εἰσῆλθεν, ὁ μὲν δεῖπνον εἶχεν ὀσέα
καὶ μυελούς καὶ ἔγκατα καταπίνων.
Ἡ δὲ ἀλώπηξ (παρ)εισῆκει ὀρώσα,
καρδίαν δ' ἐκπεσοῦσαν ἀρπάζει λάθρᾳ,
τοῦ (πολλοῦ) κόπου κέρδος ταύτην λαβοῦσα.
Ὁ δὲ λέων ἅπαντ' ἐρευνήσας μόνην
καρδίαν ἐπεζήτει, ἡ ἀλώπηξ δὲ
μηκόθεν ᾤσα ἔφη· αὕτη ἀληθῶς
καρδίαν οὐκ εἶχε· (σὺ) μὴ ἔτι ζήτει·
ποῖαν γὰρ καρδίαν αὕτη εἶχεν, ἥτις
δὶς εἰς οἶκον καὶ χεῖρας λέοντος ἤλθεν;

Etiam in Schneideri et Corais fabularum collectionibus, multi insunt huiuscemodi versus, qui ut cognoscantur utilis est Parisinus liber, de quo Brunetus egit apud Millerum p. 68. Sed cavebo ne nihil iis supersit, qui post me venient.

§ 3. De Codice Athoo.

Redeo nunc ad id quod posui huius disputationis initio, rescriptas fuisse Babrii fabulas, quae in Codice Athoo supersunt. Qui rescripsit, nonnullos Babrii choliambos integros servavit, multa resecuit, quaedam de suo addidit itemque maior pars

metricorum epimythiorum ei debetur. Post eum hominem, quem *poetam Athoum* nominabimus, donec aptius nomen fortasse aliunde prodibit, supervenit alius, qui nova metrica epimythia conscripsit itemque alius longe stultissimus, qui pedestria epimythia consarcinavit. Liber autem Athous non integer superest, nam ex fabulis circiter 160 quas olim habuit, servatae nobis sunt 122 tantum ac praeterea post fabulas 25, 39 et 115 lacunae sunt cum notula *λείπει*. Ut comprobemus id quod modo posui de Athoa Babrii recensione, singulas fabulas examinabimus, sed antequam ad eam disquisitionem accedamus, praemittenda erunt quae nunc dicturus sum.

Quum notum omnibus sit, in Suidae lexico multos Babrii versiculos latere, erunt fortasse qui putent, optimum inde peti posse praesidium ad Athoam recensionem emendandam; sed non est ita. Servata quidem hic illic vera lectio est, quae in Athoo Codice periit librariorum incuria: quod v. c. legitur fab. 82. 8:

κακὴν δὲ μελέτην ἐπ' ἐμὲ τῆς ὁδοῦ τρίβει,

id ex Suida emendandum est:

χαίτην δ' ἐμελλε τὴν ἐμὴν καταισχύνειν.

Itidem a Suida grati accipiemus, quae olim lecta fuerunt in fab. 19:

ὥς δ' οὐκ ἐφικνεῖτ', ἀλλ' ἔκαμνε πηδῶσα,

οὐδὲν κρεμασῆς σχοῦσα πλεῖον αἰώρας,

quae verba poeta Athous ita rescripsit:

κάμνουσα δ' ἄλλως, οὐ γὰρ ἴσχυε ψαύειν.

Tertium exemplum est in fab. 65, cuius exordium in Codice Athoo corruptum est, sed apud Suidam legitur:

Λίβυσσα γέρανός ἤδὲ ταῶς εὐπῆληξ

χλωρὴν αἰεὶ ᾽βόσκοντο λείμακος πόλιν.

Verum non sunt loci eiusmodi magno numero saepeque diserte demonstrari potest, Codicem quem Suidas adhibuit, paulo quidem minus vitiose scriptum fuisse, sed ipsam recensionem ab Athoa non fuisse diversam. Habet v. c. verbum *ἐρωτᾶν* apud sequiores *invitandi* significationem: legitur autem in fab. 42. 3

ἔλθεῖν πρὸς αὐτὸν ἐπὶ τὸ δεῖπνον ἡρώτα,

tum in Athoo Codice, tum apud Suidam. Multi praeterea loci sunt, in quibus Athous Codex solus veram lectionem servavit, verbi causa fab. 103. 3.

Codex Vossianus Dosithei, in quo duae Babrii fabulae servatae sunt, et Codex Vaticanus, quo Faria usus est, itidem in plerisque conspirant cum Athoa recensione. Neque utilior Georgidis Codex, quem etiam epimythia cognovisse videmus. Sequitur omnem fere de Babrio disputationem solo Athoo Codicis inniti itemque apparet, si Babrii fabulae rescriptae fuerint, quod probare instituimus, rescribi eas coeptas fuisse ante Suidae aetatem, h. e. ante undecimum saeculum. Codex Dosithei sex tantum versiculos habet, qui cum Athoa recensione comparari possunt.

Infra ostendam, quod nunc nude ponam: I, poeta Athous quinto pede vitavit spondeos. II, ultimam cuiusque versus syllabam producere solet. III, eadem perpetuo caret accentu.

Quod dixi de accentu, id in *antiquo* poeta mirum videri debet atque incredibile. Ὁ ποιητὴρ τῶν συλλαβῶν ὁ τόνος πεσῶν ἐτύγχανεν, οὐδ' ὁτιοῦν ἐπεσρέφοντο· verba sunt Maximi Planudis, quae supra descripsimus. Nec magis veteres choliamborum poetae versus ischiorrhogicos oderunt nec curaverunt ut postrema versus syllaba produceretur. In Scholiis ad Hephaestionem legitur p. 169: τὸ δὲ χῶλόν τὴν μὲν κατακλιῖδα, ἥτοι τὴν βάσιν, σπονδειακὴν ἀπαιτεῖ, ἣ τροχαϊκὴν πάντως διὰ τὸ ἀδιάφορον τῆς τελευταίας συλλαβῆς· τὸν δὲ παραλήγοντα πόδα οὐ μόνον δισύλλαβον ἀλλὰ καὶ ἱαμβον πάντως ἢ σπονδεῖον· ἱαμβον μὲν ὡς τοῦδε·

ἀκούσας' ἱππώνεκτος, οὐ γὰρ ἀλλ' ἦκω.

σπονδεῖον δὲ ὡς τοῦτο,

ἐκ' ἄκρον ἔλκων ὥσπερ ἀλλᾶντα ψύχων.

Romani autem in ea re severiores, si Terentiano fides p. 2437:

Quare cavendum est ne licentia sueta
Spondeon, aut qui procreantur ex illo,
Dari putemus posse nunc loco quinto:
Ne deprehensae quatuor simul longae
Parum sonoro fine destruant versum.

Praeterea recensebo veterum aliquot choliambos, ut appareat olim poetas nihil curasse tria illa, quorum poeta Athous inventor potest haberi et primus auctor. Faciamus initium ab Theocriti epitaphio:

Ὁ μουσσοπιδὲς ἐνθάδ' ἱππῶναξ κεῖται.

Εἰ μὲν πονηρός, μὴ ποτέρχεν τῷ τύμβῳ.

Εἰ δ' ἐσσι κρήγυός τε καὶ παρὰ χρηστῶ,
 - Θαρστέων καθίζευ κἂν θέλῃς ἀπόβριξον.

Tot vitia sunt, quot versus poeta Athoo iudice: primum enim duo sunt ischiorrhogici versus, tertio versu ultima syllaba accentum habet et quartus desinit in syllabam brevem. Hippo-
 nactis choliambi sunt:

fragmt. 1. Ἐβῶσε Μάλας παῖδα, Κυλλήνης πάλμυν.

„ 9. Ἰθὶ διὰ Λυδῶν παρὰ τὸν Ἀλυάττεω τύμβον,
 et quod supra ex Hephaestione laudabamus:

fragmt. 39. εἰς ἄκρον ἔλκων, ὥσπερ ἀλλᾶντα ψύχων.

Atque hi quidem versus ischiorrhogici. Ultima syllaba brevis est in

fragmt. 6. ὧς οἱ μὲν ἀγεῖ Βουπάλῳ κατηρῶντο.

„ 7. τί τῷ τάλαντι Βουπάλῳ συνόκησας;

„ 8. ὦ Κλαζομένιοι, Βούπαλος τε καὶ θηνις.

Nec cumulare exempla opus est. Quam nihil autem accentus
 Hipponax curet, itidem tribus exemplis cognoscemus:

fragmt. 11. δὲς χλαῖναν Ἴππῶνακτι, κάρτα γὰρ βίγῳ.

„ 20. χρόνος δὲ φευγέτω σε μηδὲ εἰς ἀργός.

„ 37. μεταξὺ Τρηχέης τε καὶ Λέπρης ἀκτῆς.

Quin et vitia interdum cumulantur poeta Athoo iudice, v. c.

fragmt. 4. κράδῃσι καὶ σκίλλῃσιν, ὥσπερ Φαρμακόν.

„ 21. δὺ ἡμέραι γυναικὸς εἰσὶν ἥδισται,

ὅταν γαμῇ τις κάκφέρνη τεθνηκυῖαν.

„ 32. χρυσὸν λέγει Πύθερμος ὡς οὐδὲν τᾶλλα.

Ananias non fuit Hipponacte diligentior, v. c.:

εἴ τις καθεῖρξε χρυσὸν ἐν δόμοις πολλόν

καὶ σῦκα βαιὰ καὶ δὺ ἢ τρεῖς ἀνθρώπους,

γνοίῃ χ' ὅσῳ τὰ σῦκα τοῦ χρυσοῦ κρέσσω.

Aequae incuriosus circa ultimas syllabas Aeschrio Samius fuit, cuius v. c. illa sunt:

Πολυκράτης δὲ τὴν γονὴν Ἀθηναῖος,

λόγων τι παιπάλημα καὶ κακὴ γλῶσσα,

ἔγραψεν ἄσ' ἔγραψ'· ἐγὼ γὰρ οὐκ οἶδα.

Id tantum video et hunc Aeschrionem et Phoenicem Colo-
 phonium et reliquos choliamborum poetas paulo recentiores se-
 dulo cavisse, ne spondeum ponerent pede quinto, ne versus
 fieret τραχύτερος, ut Hephaestione scribit p. 31. Sed ne hi

quidem ultimam syllabam perpetuo produxerunt neque ullam in versibus pangendis accentuum habuerunt rationem. Jam oritur suspicio, ipsum Babrium non tam anxie diligentem fuisse, sed fuisse poetam Athoum, qui omnes ischiorrhogicos versus eliminaverit ultimasque syllabas produxerit accentibusque eas carere voluerit. De ea suspicione deinceps videbimus, possitne idoneis argumentis comprobari.

Non est quod quis in monacho tam putidam circa metrum diligentiam miretur. Saeculo duodecimo Theodorus Prodromus floruit, qui in hac parte etiam superavit poetam Athoum. Novem libri de amoribus Dosiclis et Rhodanthes constant fere versuum quatuor millibus cum quingentis: singuli autem senarii desinunt in vocabulum *παροξύτονον*. Etenim hoc artificio delectabantur Byzantini poetae, ut scribit Josephus Rhacendytes, cuius verba Herchero debeo: *δεῖ ἔκτῃ χάρᾳ τηρεῖν τὴν παροξύτονον ὡς εὔηχον, εἰ δυνατόν, πάντοτε*. Non eo usque poeta Athous processit: id tantum tenuit ne ultima syllaba cuiusque versus corripere nec haberet accentum. Itaque plerumque *παροξύτονα* vocabula in fine ponuntur, sed nihil offensivis est in *θυμούσθαι, γυμνοῦται, κεῖται, ταῦροι, ἐπιψαῦσαι*, aliis. Legebatur olim fab. 22. 12

ἔως Φαλακρὸν ἢ νέη τε χῆ γραίη

ἔθηκεν ἐκάσῃ, τῶν τριχῶν ἀποσπῶσα.

Dubitari potest quid pro *ἐκάσῃ* sit reponendum; aliis *ἦκα*, aliis *ἐκατέρῃ*, Eberhardo *ἄρδην* placuit, sed necessarium est reponere *ἀποσπῶσαι*. Multa quae eo pertinent, Eberhardus iam correxit, qui cum Bergkio in extremis versibus ubique *ἡμιν* et *ἡμας* dedit, quod in ipso Babrio scribere nihil necesse est, sed in Athoa recensione illae formae certum locum habent.

Nunc enumerabo versus omnes qui in Athoo Codice in brevem syllabam desinunt. Faciemus initium a terminatione ON. Versus sunt omnino duodecim: ex his, quod infra videbimus, quatuor nullo negotio corrigi possunt: prooem. 5 *γένος χεῖρον*, fab. 76. 8 *ἄλλοτ' ἄλλοτον*, fab. 106. 21 *ὦ φίλη, ψαῦσον*, fab. 108. 1 *ἀρουραῖον*. Unus locus conclamatus est fab. 12. 8 *λαλοῦσα μήνυσον*. Supersunt loci septem, quorum quinque in ipsis fabulis inveniuntur: fab. 23. 6 *ταῦρον*, fab. 24. 3 *ἦγον*, fab. 57. 9 *φόρτον*, fab. 112. 9 *μᾶλλον* et fab. 116. 10

οἶμον, duo autem in epimythiis: fab. 64. 11 μᾶλλον et fab. 85. 20 δοῦλον, unde apparet non minorem metri curam in epimythiis cerni quam in fabulis ipsis.

Tres tantum versiculi in AN breve exeunt, fab. 10. 7 καθ' ἡμέρην πᾶσαν, fab. 106. 17 σιγῶσαν et sequenti versu ἀποσχούσαν, sed possunt ii versus facillimo modo emendari.

Septem versiculi in OΣ desinunt; ex his quatuor in fabulis leguntur, tres in epimythiis. Inter illos duo sunt qui sanari possunt: fab. 67. 5 λήφομαι πρῶτος et fab. 68. 6 ἀφεις πρῶτος. duo supersunt, de quibus dubito: fab. 106. 26 εἴτ' ἄλλος et fab. 116. 13 εἴτα κακέϊνος. Deinde in genuino epimythio — genuinum autem dico quod poeta Athous adjecit — habemus fab. 47. 16 εἰς ὕψος et in epimythiis, quae certa de causa, quam infra dicam, postmodo accessisse existimo: fab. 10. 14 φρένας πηρός et fab. 81. 5 μὴ φεύγειν ψευδός. Nec sane umquam ipse poeta Athous πηρός propter accentum ultimum fecisset choliambi vocabulum.

Septem versus in A breve desinunt: fab. 23. 4 τοῖς περίξ ἄρνα, fab. 107. 3 ἰκέτευε τὸν θῆρα, fab. 115. 4 αἰετὸς ταῦτα, fab. 116. 2 καξαναῶσα et seq. vs. τὸν παῖδα. deinde in genuino, h. e. poetae Athoi, epimythio fab. 71. 12 δοκεῖν φαῦλα et in epimythio spurio fab. 107. 19 ἀγρευθέντα. Videbimus autem statim, quomodo inter genuina et spuria epimythia nullo negotio distingui possit.

Quinque loci etiam supersunt: fab. 57. 8 οἱ δ' ὄσπερ, fab. 73. 1 εἶχε κλαγγήν, fab. 99. 4 μεθιέναι πίσιν et fab. 102. 11 ἠὺχόμεν ἥτις. deinde in genuino epimythio, quod facile emendari poterit, fab. 65. 8 πλουσίᾳ σὺν ἐσθῆτι.

Quum codex Athous vitiosissime scriptus sit, apparet paucissimas inveniri exceptiones: nec tamen tam putide diligens Babrius fuit, sed poeta Athous correxit, si quid Babrius in eam partem peccasse videretur. Supra e Suidae lexico laudavimus:

ὥς δ' οὐκ ἐφικνεῖτ', ἀλλ' ἔκαμνε πηδῶσα.

Jam intelligimus cur poeta Athous versiculum rescripserit. In fab. 127, quae apud Tzetzem et Natalem Comitem servata est, vs. 3 ita audit:

ῥῆσις φέρει πτωχοῖσι καὶ παντουργοῖσιν.

Denique ex pedestri fabula, quae apud Halmium 122 est,

exsculperunt viri docti hos duos choliambos:

εἰ μὴ γὰρ ὑμεῖς τέλεα πάντα τίκτοιτε,
οὐκ ἂν γεωργὸς πέλεκυν ἐν δόμοις εἶχεν.

ubi malim tamen ταῦτα τίκτοιτε. Vidimus ultimas syllabas perraro corripi et *κνίκο* loco excepto, qui legitur in spurio epimythio, easdem syllabas perpetuo accentu carere: hoc argumentum fere jam satis est, ut ostendas fabulas esse rescriptas. Lex quam dixi, Cobeto nondum observata fuit, dum in Variis Lectionibus p. 368 minus feliciter tentabat fab. 28. 8. Ut vetus poeta Babrius fuerit, ubique tamen est videre leonem asinina pelle tectum; hoc est longe secus quam fit in fabula. Sed alia quoque consideranda sunt, quae ducunt eodem.

Babrii fragmentis Lachmannus addiderat illa, quae exstant apud Apollonium Sophistam:

ταῦτα δ' Αἴσωπος
ὁ Σαρδιηνὸς εἶπεν, ὅντιν' οἱ Δελφοί
ῥέοντα μῦθον οὐ καλῶς ἐδέξαντο....
ἔωσαν αὐτὸν μάλ' ἀθέως κατὰ κρημνοῦ.....

Hoc fragmentum, iudice Schneidewino, cui Eberhardus aurem prae-buit, non esse e fabula Babriana desumptum *accentus* declarant. Satis significavi, cur aliter mihi videretur nihilque prorsus obstare video, quominus Babrius sua reddamus. Utemur potius his versibus et iis quos supra recensui, ad comprobandum Babrium nec vitasse *accentus* in fine versuum (Δελφοί et κρημνοῦ) nec semper ultimam in choliambo syllabam produxisse (Αἴσωπος et ἐδέξαντο). Non magis Babrius quinto pede spondeos vitasse mihi videtur. Duo exempla supra iam vidimus, alterum e Suida:

Λίβυσσα γέρανός ἤδ' ἑὸς εὐπύληξ, fab. 65,
alterum e Natali Comite,

ὅστις φέρεῖ πτωχοῖσι καὶ παντοῦργοῖσιν, fab. 127.

Alia exempla imprudens poeta Athous reliquit nec rescripsit, cum syllabarum quantitates non satis accurate teneret. Imprudens reliquit versiculum quem etiam Suidas servavit fab. 22. 9

ἔτιλλεν ἄς εὕρισκε λευκανθίζούσας,
et fab. 45. 3:

τὰς αἰγὰς ἀδρῆ χιόνι λευκανθίζούσας.

Non autem animadvertit ischiorrhogicum versum esse fab. 18. 5:

ὁ δ' οὐ μεθῆκε μᾶλλον ἄλλὰ ῥιγώσας,

ignorabat enim, quod aliis exemplis infra demonstrabimus, ante P litteram breves vocales produci. Itidem putabat ante *medias* cum liquidis vocales corripri posse nec rescripsit:

- fab. 71. 6. λαβοῦσα φωνὴν εἶπε· μή με βλασφῆμει.
 „ 89. 4. σὺ δὴ με πέρυσι μικρὸς ὢν ἐβλασφῆμεις.
 „ 93. 5. μωρὴ δὲ ποίμνη καὶ τὰ πάντα βληχλώδης.
 „ 96. 2. ἀρνεῖδς αὐτὸν ἔλεγε πολλὰ βλασφῆμως.

Nesciebat etiam Z duplicem consonantem esse, opinor quod aequales jam coeperant TZ scribere et pronunciare. Itaque partim servavit, partim ipse scripsit, quos emendaturus fuisset, si quinti pedis spondeum animadvertisset,

- fab. 53. 4. ἐγὼ σε νῆ τὸν Πᾶνκ, Φησί, ζωγρήσω,
 „ 61. 10. πάλιν δ' ἕκατος ἂ πρὶν εἶχε ζητήσει,
 „ 95. 29. πρὸς τὸν λέοντα, μὴ πάλαι με ζητήσῃ,
 „ 107. 16. ἐπάξιον δοῦς μισθὸν ἀντιζωγρήσας.

Esse eam incitiam poetae Athoi, qui spondeos quinto pede non animadvertit, apparet liquido ex tribus versiculis, in quibus spondeum posuit *quarto* pede, quem tamen errorem nemo tribuet ipsi Babrio poetae:

- fab. 14. 4. εἰ νεκρὸν εἶλες, τοῦ δὲ ζῶντος οὐχ ἤπτου,
 „ 17. 6. οὐδαὶς δ' ὀδόντας εἶχε ζῶντος αἰλούρου,
 „ 31. 23. λέγει δ' ὁ μῦθος εἰς τὸ ζῆν ἀκωδύνως.

In aliis non agnovit poeta Athous longarum vocalium productiones nec rescripsit

- fab. 94. 7. σοὶ μισθὸς ἀρκεῖ, Φησί, τῶν ἰατρείων,
 „ 120. 6. ὃς Ὀλυμπον οἶκεῖ καὶ θεοὺς ἰατρεύει,
 „ 122. 11. ὁ δ' ἐκλυθεὶς πόνων τε καὶ νίης πάσης.

Atque plane constat rescriptum esse versiculum:

fab. 19. 6. κἄμνουσα δ' ἄλλως· οὐ γὰρ ἴσχυε ψαύειν.

Factum est quoque ut satis esse putaret augmentum omittere:

fab. 111. 6. καὶ συνταχέντων τῶν ἀλῶν ἐλαφρύνθη.

Bis, uti videtur, poetae Athoi scripturam librarii obscurarunt, nempe fab. 70. 6 τὰς ἀνθρώπων et fab. 99. 4 μεθεῖναι τῆς πίσι· nondum autem habeo quid dicam de varia lectione εἰρηνεύοι, quae in margine adscripta est ad decurtatam fab. 39. 4.

Satis nunc, opinor, vidimus non Babrium ipsum sed Athoum poetam spondeos quinto pede vitavisse: itaque eadem diligentia apparet in *geminis* epimythiis, quia sunt eiusdem foetus ingeni

possuntque adeo spondei quinto pede in illis epimythiis etiam minus bene ferri quam in rescriptis Babrii verbis, quibus probabilis medicina interdum non suppetebat, quod videmus de fab. 22. 9 et 45. 3, ubi poeta Athous servavit λευκανθιζούσας. Qui tamen post venit addiditque *spuria* epimythia, minus fuit diligens: hinc scripsit ille, quod non tulisset Athous poeta, in extremis versibus fab. 13. 3 ἐκεῖτον μισήσῃ, fab. 72. 3 οἰκεῖτον κόσμει, fab. 81. 5 φεύγειν ψεύδος et fab. 82. 11 εἶναι τοῖς φαύλοις.

Nunc dicam quomodo inter genuina et spuria epimythia distingui possit. Nimirum poeta Athous simile consilium secutus est ei, quod Ignatio Magistro placuisse novimus. Hic fabulas omnes τετρασίχους fecit, poeta Athous in rescribendis Babrii fabulis curavit, ut omnes essent versuum sive IV, sive VIII, sive XII, sive XVI atque sic deinceps, sed a quaternario versuum numero numquam recessit. Itaque ut expleretur legitimus versuum numerus, interdum epimythia addidit, sed saepius fiebat, ut hoc artificium supervacaneum esset. Supervenit postea alius qui hic illic nova epimythia metrica adscripsit, quae supra *spuria* vocavimus; atque sic explicatur quomodo fab. 98 duplex epimythium habere possit alterum genuinum, alterum spurium. Sed ea res paulo curiosius nobis pertractanda est.

Supersunt in Athoo Codice praeter duo prooemia fabulae CXXII, quarum L epimythiis instructae sunt; reliquae LXXII epimythiis carent. Inter eas fabulas LXXII, in quibus nulla epimythia, versus habent IV fab. 8, 39, 54, 73, 80, 90, 109, 110, 113 et 121; versus VIII fab. 19, 20, 42, 48, 53, 66, 91, 101, 104 et 120; versus XII fab. 22, 26, 37, 63, 77, 89, 97 et 102; versus XVI fab. 1, 2, 7 et 122 cum altero prooemio; versus XX prooemium prius et fab. 75, nam vs. 4 aperte spurius est; versus XXXII fabula habet 108; denique fab. 95, quae omnium longissima est, versus habet centum.

Eundem quaternarium versuum numerum observavi in multis aliis fabulis, quibus tamen epimythia adscripta sunt, quae quo sensu *genuina* dicenda sint, jam apparet. Fab. 41 est duorum versuum cum epimythio versuum totidem. Versus VIII habent fab. 4, 35, 44, 52, 65, 70, 79, 83 et 84; versus XII fab.

5, 11, 21, 64 et 71; versus XVI fab. 18, 47 et 116; versus XX fab. 43, 50 et 85; versus XXIV fab. 31 et 72; versus denique XXVIII fab. 12 habet, sed de fab. 12 et 43 etiam infra videndum erit.

Nunc recensebo fabulas, quarum *spuriiis* epimythiis factum est, ut ne quaternarius versuum numerus appareret. Incipiam a fabulis tetrastichis. In fab. 14 epimythium spurium est:

ὁ ζῶντα βλάπτων μὴ νεκρὸν με θρηνεῖτω,

in quo senario spondeus est pede secundo. In fab. 29 epimythium ita audit:

μὴ λίαν ἐπαίρου πρὸς τὸ τῆς ἀκμῆς γαῦρον.

πολλοῖς τὸ γῆρας εἰς πόνους ἀνηλώσῃ.

Praeter molossum in primo pede, nam alibi λίην spondeus est fab. 21. 4, 36. 6, 100. 1 et 116. 4, offendor brevi syllaba in extremo versu priore. Sequitur fab. 40 cum epimythio:

πόλις ἂν τις εἴποι τὸν λόγον τὸν Αἰσώπου,

ῆς ἔσχατοι κρατοῦσιν ἀντὶ τῶν πρώτων.

Non minus absurda fabella ipsa est quam bellum hoc epimythium. Fabulae 60 adscriptum est:

τότ' ἂν λίχνος γένοιο μῦς ἐν ἀνθρώποις,

ἂν τὸ καταβλάπτων ἡδὺ μὴ παραιτήσῃ.

Illud ἐν ἀνθρώποις misere languet, nec versus conveniunt cum fabulae argumento; nam *casu* mus in pulstem incidere. Offensionem quoque est spondeus pede secundo alterius versus. Non minus displicet epimythium fab. 81:

κακοῦ πρὸς ἀνδρὸς ἔστι μὴ Φεύγειν ψεῦδος,

ἂν λανθάνειν ψευδόμενος εὐχερῶς μέλλῃ.

Nihil enim ea sententia commune habet cum fabulae argumento et in priore versu, quod supra ostendimus, bis peccatur in metricas leges poetae Athoi. Denique adscriptum est fabulae 96:

ὁ μῦθος ὀρθῶς πᾶσι τοῦτο μνηύει,

μηδεὶς διὰ καιρὸν ἰσχύων τι γαυρούσθω.

Priore versu otiosum est adverbium ὀρθῶς et alter versus quarto pede spondeum habet. Atque hae quidem fabulae versuum fuerant IV, quibus epimythia adscripta erant; sequuntur fabulae versuum VIII. Epimythium est fabulae 23:

ἐντεῦθεν ἡμᾶς τοῦτ' ἔοικε γιγνώσκειν,

ἄβουλον εὐχὴν τοῖς θεοῖσι μὴ πέμπειν,

ἐκ τῆς πρὸς ἄρην ἐκφορουμένης λύπης,
quae absurde omnia dicta sunt et sensu carent. Idem ille com-
posuit, qui fab. 24 adscripsit:

χαίρουσι πολλοὶ τῶν ὑπερβολῇ κούφων

ἐφ' οἷς ἄγαν μέλλουσιν οὐχὶ χερσῶν,

quae Athoo poeta, quantumvis ille interdum ineptiat, tamen
indigna sunt, cf. Cobet. Orat. Inaug. pag. praenult. Venio ad
fab. 67:

μέτρει σεαυτὸν· πρῶγμα μὴδὲν ἀνθρώπων

δυνατωτέρῳ σύναπτε μὴδὲ κοινώνει.

Quam fatuum est τὴν μετριότητα ita commendare velle:
μέτρει σεαυτὸν. Deinde ecquid interest inter σύναπτε et κοινώνει?
Fabulae 82 epimythium est:

ἀρχόμενον ἄρτι τὸ θρασὺ τῶν ὑβριζόντων,

κἂν μικρὸν ἦ, κώλυε μὴδὲ συγχώρει

εὐκαταφρένητον σεαυτὸν εἶναι τοῖς Φαύλοις.

Spondeum vide pede quinto, qui ab Athoo poeta alienus est;
deinde quis poeta non pessimus tam contorte loquatur? Denique
post fab. 94 adscribitur:

κακοῖς βοηθῶν μισθὸν ἀγαθὸν οὐ λήψῃ,

ἀλλ' ἀρκέσει σοι μὴ τι καὶ κακὸν πάσχειν.

Quam est hoc eleganter dictum μισθὸν ἀγαθὸν λαμβάνειν!
Hae igitur fabulae quas percensui, resectis epimythiis, versuum
sunt VIII. Sequuntur fabulae versuum XII. Ad fab. 10 ad-
scriptum est:

ἅπας ὁ τοῖς αἰσχροῖσιν ὡς καλεῖς χαίρων

θεοβλαβῆς τις ἐστὶ καὶ φρένας πηρός.

Interpolationem planissime arguit accentus in ultima syllaba.
Itidem metro utemur ut interpolatorem teneamus in fab. 13:

κακοῖς ὁμιλῶν ὡς ἐκεῖνοι μισήσῃ,

κἂν μὴδὲν αὐτὸς τοὺς πέλας κταβλάψῃς.

Post fab. 36 ita legitur:

κάλαμος μὲν οὕτως· ὁ δὲ γε μῦθος ἐμφαίνει

μὴ δεῖν μάχεσθαι τοῖς κρατοῦσιν, ἀλλ' εἶπεν,

in quibus nemo dixerit quid sibi velit particula γε. Fab. 107
erit versuum XVI, modo deleas:

σαφῆς ὁ μῦθος εὖ νοοῦσιν ἀνθρώποις,

σάζειν πένητας μὴδὲ τῶν ἀπελπίζειν,

εἰ καὶ λέοντα μῦς ἔσσω' ἀγρευθέντα.

Diductae literae satis indicant quid in iis displiceat. Duabus fabulis versuum XX epimythia addita sunt. Prior est fab. 98, quae duobus metricis epimythiis ornata est; alterum genuinum est, alterum spurium:

αὐτός τις αὐτὸν λανθάνει κακῶς δράσας,

ὣν οὐ πέφυκε μεταλαβεῖν, ὅταν σπεύδῃ,

quae mera est barbaries. Altera fabula est 111, cui adscriptum fuit:

πολλάκις ἐν οἷς τις ἡτύχησε καὶ πταίει,

quod non minus inutiliter adhaeret, quam epimythium fab. 33, quae versuum XXIV erit, deleto versu, qui legitur quidem in Codice Athoo, sed in Vaticano Codice deest:

δεινὸν τὸ φῦλον τῶν δόλῳ τι πραττόντων.

Hoc modo jam in fabulis 77 quaternarium versuum numerum haud difficulter agnovimus; superest ut videamus, num eadem ratio etiam in fabulis 45 observetur, quas solas habemus reliquas. Harum sunt septem, in quibus versus spurius eliminandus est, qua de re infra dicam, nempe fab. 6, 9, 46, 74, 78, 99 et 115. Unus versiculus excidit in fabulis 27, 34, 38, 56, 59, 76, 87, 88, 103, 117 et 118; duo videntur excidisse in fabulis 30, 62 et 119; fabulae sunt viginti duae, quarum epimythia, quae omnia duorum versuum fuerunt, perierunt, nempe: 3, 15, 16, 17, 25, 28, 32, 45, 51, 55, 57, 58, 61, 68, 69, 86, 92, 100, 105, 106, 112: his igitur fabulis eliminatis, de quibus infra dicere dabitur, remanent fabulae tres tantum, nempe 49, 93 et 114, de quibus nondum affirmare ausim, quomodo poeta Athous quaternarium versuum numerum expleverit. Haec autem si vere disputavimus, jam liquido efficitur non sane vetustissimam esse Athoam Babrii fabularum recensionem, nam inepta illa circa tetrastichos diligentia cadere potest in Ignatii saeculum; minime cadit in tempora Babrii, qui multis saeculis ante vixit quam eiusmodi lusus mortalibus placere potuerunt.

Syllabarum quantitates saepe a poeta Athoo negliguntur et utile est de hoc argumento quaedam in unum componere. Cum poeta ita Ionice scribat, ut tamen plurima ex Attica dialecto admixta habeat, minime mirum est, in his fabulis breves vocales ante mutas cum liquidis modo corripri modo produci. Non

est cur hoc improbemus; quod autem breves vocales interdum ante *medias* cum liquidis uti et ante Z corripuntur, sicuti supra ostendimus, in ea certe re poeta Athous exemplum ducis sui secutus non est. Non magis Babrium ipsum ignorasse crediderim, quod poeta Athous ignoravit, breves vocales ante P litteram produci debere. Ecce exempla neglectae positionis:

- fab. 18. 6. δ δ' οὐ μεθῆκε μαῖλλον ἀλλὰ βρωσας.
 13. αὐτὸς δὲ βίψας τὴν σίσυραν ἐγυμνῶθη.
 36. 1. δρῦν αὐτόριζον ἄνεμος ἐξ ὄρους ἄρας.
 8. αὐτὴ δὲ τόσση Φηγὸς ἐξεριζώθη.
 42. 5. δ μάγειρος ἐκτὸς ἐξέριψε τοῦ τοίχου.
 44. 6. ἔκασον αὐτῶν ἔσχε ῥαδίην θοίνην.
 86. 1. κοίλωμα βίξης Φηγὸς εἶχεν ἀρχαίη.
 116. 14. ἄμφω θελόντων δρᾶν τι, τῇδ' ἐραθύμει.
 117. 9. Ἐρμῆς δ' ἐπισᾶς τῷ τε ῥαβδίῳ παίων.

Habet tamen *διαρρήσσει* fab. 38. 7 et *διαρραγῆναι* fab. 41. 1.

Imprimis in vocalibus ancipitibus poeta titubare solet. Cum Atheniensibus in eo quod est *καλός* paenultimam corripit fab. 22. 6, 43. 5 et 56. 3. Itidem *ἴσος* invenitur paenultima brevi fab. 35. 2, 41. 2 et 67. 7; contra cum Ionibus *ἴσος* pronuntiavit fab. 15. 11 et 106. 16. Etiam comparativorum in *ων* paenultima syllaba secundum Atticorum consuetudinem perpetuo producitur, sicuti fab. 31. 24, 56. 7 et 61. 7. In verbo *τίνα* poeta sibi non constat; modo enim scripsit Ionice:

fab. 27. 3. τῆς δ' αὖ λεγούσης ὡς κακὴν χάριν τίνεις,
 modo cum Atheniensibus correpta paenultima:

fab. 34. 13. ἔπειτα ταύτην ἐκτίνων ἀποιμῶζη.

Etiam in aliis incertus haeret, utrum syllabas producere an corripere debeat. Fab. 25. 2 in eo quod est *ὑδωρ* paenultima longa est, brevis autem fab. 36. 5 et 72. 6. Itidem praeter reliquorum consuetudinem paenultima longa est:

fab. 95. 87. τοιαῦτα κωτλλουσα τὴν ἀχαίνην.

Sed omnium est turpissimum:

fab. 47. 9. πειρᾶσθ' ἐκάσσης δ' εὐχερῶς καταγείσης
 et 119. 5. χρυσὸς δὲ κεφαλῆς ἐρρῦη καταγείσης.

Nunc redeo ad illud, quod supra magis suspicati sumus quam demonstrare potuimus, Suidam Athoam recensioem usurpavisse.

Est enim ea vetustior non tantum Suida qui circa undecimum saeculum floruit, sed etiam Ignatio Magistro, qui duobus saeculis ante Suidam vixit. In tetrastichis Ignatius, quod nemo dubitat, sequitur Babrium; unam fabulam non rescripsit, sed, servatis choliambis, ridiculis suis senariis inseruit; est ea fabula in Athoo Codice 12, sed Ignatius tredecim versus tantum descripsit; in Athoo Codice fabula est versuum 24 cum epimythio versuum quatuor. Multum quidem praestat brevior Ignatii recensio, sed in versibus illis tredecim poetam Athoum haud aegre agnoscimus; sunt, ut hoc unum afferam, eadem metri leges, quas poetam Athoum observare docuimus. Et de fab. 12 infra dicetur; lubet nunc aliud argumentum afferre, quod aliquanto firmitus mihi videtur esse.

Nempe nono saeculo Ignatii aequales jam plane ἐξεβαρβάρωντο minimeque probabile est existere potuisse poetam, qui Athoum recensionem componeret. Ut sit illa recensio admodum vitiosa si ad puram Graecitatem exigas, elegantissima tamen reperietur, si contenderis cum Ignatii sordibus et ineptiis. Sermo est in Ignatii tetrastichis supra quam credi potest vitiis obsitus; scatet omni genere soloecismorum, ita ut unum alterumque saeculum inter poetam Athoum et Ignatium interfuerit necesse sit. In tetrastichis illis 53 - utar autem numeris qui sunt in Corais editione - juvat quaedam turpia menda notare, ut appareat Imperatoris Michaelis filium quovis Polonorum fuisse indoctrinam in syllabarum quantitativis distinguendis.

Fab. 65. 1. Ἐλαφὸν ἐξήλαυνον οἱ κυνηγέται.

4. κυνηγετοῦσιν ἐνδίκως ἐθιράθη.

133. 1. βέλει τὸ σῆθος ἀετὸς τρώθῃ πάλαι.

139. 3. ἄνω δὲ βλέψας Φησὶν· οὐ σκώπτεις σύ με.

141. 3. πλῆττειν πέτραν τ' ἔσχισε καὶ φιλεῖν θέλεν.

143. 1. δρῦν ἤγε ρεῖθρον πνεύμασιν βεβλημένην.

144. 2. μισθῷ δ' ἐλὼν γέρανός ῥ' ἔπει τὴν χάριν.

156. 4. μὴ κάμνε· ῥᾶγες ὁμφακίζουσιν μάλα.

162. 1. ἐρωμένας δὺ εἶχεν ἄνῃρ μιξόθριξ.

172. 1. ἔθνει γεράνων πῆξέ τις σπορεὺς πάγην.

188. 3. πρώτη δὲ πτερὸν ἢ χελιδὼν ἥρπασκε.

197. 2. ἦν ἐξεμυκτήρισε τῆς ἀβουλίας.

209. 1. φέρων ποταμοῦ πλησίον κύων κρέας.

Fab. 213. 3. ἤκουσε δ' ὥσπερ οὐκ ἔγνω καθήμενον.

254. 1. περῶν ποταμὸν φόρτον ἦγ' ἄλῶν ὄνος.

295. 4. κἀγὼ βλέπων ἔψομαι πρὸς τὰς σὰς τρίβους.

352. 1. ἤτει λαβεῖν ἀγροῖτον λαγὼν ἱππότης.

Talia pudenda vitia quum incredibili numero in Ignatii senariis inesse videam, minime dubitandum videtur quin poeta Athous, qui laudabilem industriam adhibuerit ut pure scriberet, diu ante vixerit eiusque rescripta carmina tum Ignatio tum Suidae tum Tzetzi lecta sint, cum genuina Babrii carmina jamdiu oblivioni essent tradita. Alia quae huc faciunt afferentur in adnotatione ad singulas quas habemus fabulas. Prorsus autem nihil obstat, quominus credamus in Dosithei Codice, qui saeculo undecimo perhibetur scriptus esse, itidem rescriptam Athoi poetae recensioem esse servatam. De ipso Babrio antiquissimum est testimonium in Apollonii Lexico Homérico, quem vidimus tres laudasse choliambos, cuius tamen poetam non nominavit. Sed de aliis suspicionibus, quas nondum satis confirmare possumus, infra agam. Nunc dicendum est de varietate dialecti, qua poetam Athoum deprehendimus usum esse.

Scilicet poeta Athous tum ex Ionia quaedam arripuit, tum multa cum Atheniensium usu communia habet, tum saepe delabitur ad vitiosam sequiorum loquelam. Habet v. c. prooem. 2 χρυσεῖη, 3 χαλκεῖη· fab. 7. 13 δνεῖη, 30. 1 Ἑρμείης, Ἀθηναιή, 80. 2 χαλκείοις, 100. 6 σιδηρεῖη· sed prooem. 5 σιδηρῇ et fab. 48. 1 Ἑρμῆς. Exstat μῦθος fab. 1. 4 et 106. 24 et οὔλας 115. 10, sed οἰσός 1. 9 et ἡών 6. 1. Ionibus est proprium fures φῶρας dicere fab. 2. 15, sed in eadem fabula primo versu ἀμπελών est, non ἀμπελεών. Θαλασσαῖος est fab. 6. 10 et ἐρημαῖος 1. 11, 91. 1 et 95, 19; poeticae eae formae parum respondent noviciae formae εὔρεμα in altero prooemio. Qui iudices magnifice δικαστῆρας appellavit 118. 3, non debuit ἔλῃν scribere 18. 11, cum sincera forma sit εἴλῃ. Turpiora sunt ἐπεικείης fab. 104. 7 et ταμείοις 108. 2, quae formae imprimis sunt ridiculae, si contuleris cum τόξοιο 68. 6 et οὐρανοῖο 72. 1. Sed in hoc quoque genere, ut semper est alius alio stultior, palma est penes Ignatium, qui pro ζημιούν scripsit ζημοῦν in fab. 197. Ποσιν invenitur 67. 2 et 75. 10, sed ποσσίν est 19. 4 et 45. 11, uti et τόσση 36. 8 et πόσσον 124. 14. Accusativus

est κερδοῦν de Ionum more 95. 47, sed κερδῶ 106. 9. Sunt quoque accusativi τοὺς βασιλεῖς 95. 65 et τὸν βασιλῆ 95. 78, quae formae non magis contrahi debuerant quam οἱ βότρυς 19. 1. Paenultima syllaba producta est in εὐρείης fab. 25. 5, παχείης 50. 13, βαθείη 93. 7, sed Ioniam redolet δέξην 6. 15, βαθέην 25. 7 et δέξην 73. 1 et 77. 4. Recte δύο legitur 22. 5, sed epicum est δύω 35. 1 et 66. 3. Invenio δρεινόμοις 23. 3, δρειφοίτων 91. 2 et 95. 25, sed δροτρόφων 106. 3. Epicum vocabulum δαιτή est fab. 32. 9. Annus est χρόνος 74. 10, cet.

Possunt huius generis alia nullo negotio addi. Συγγέρων, quod legitur 22. 7, alibi raro invenitur; conferri possunt λίην γέρων 21. 4, πιμελής λίην 100. 1, καλὸς λίην 116. 4 et καλὸς ἄγαν 43. 5, quae locutiones non debebant pro superlativis usurpari. Οἷον est ἐν τοῖς παλαιοῖς fab. 47. 1. Piscium mentio fit ἀλιπλῶν fab. 61. 4. Dubito etiam an secundum morem veterum dictum sit ἐν μέσαις ὥραις 63. 6 et ἐν ἐσχάταις ὥραις 95. 35. Certe Graecum non est ῥῆμα τῆς ἀληθείης 57. 14, quod Palaestinam redolet. Mirum quantum poeta sibi placeat creberrime usurpando casu secundo, v. c. prooem. 6. τὰ λοιπὰ τῶν ζώων, fab. 8. 4 ὀρθὴ τῶν ὀδῶν, 4. 3 τῶν ἰχθύων ὁ λεπτός, 45. 2 ἄντρον τῶν ἀοικήτων, 95. 53 ἔκασον ποιμένων, 95. 96 ἔκασον ἐγκάτων, 33. 22 τις καλοῖων, 99. 1 αἰετῶν τις, 102. 3 ὥς τις ἀνθρώπων. Causa fuit nimia cura poetae circa duos postremos choliambi pedes; hinc in Codice Vaticano metro resoluta, reditur fab. 33. 22 ad τις κολοιδὲς et αἰετὸς τις legitur 5. 7. Indidem fit quod poeta tanto opere delectatur plurali numero: καθ' ὕπνου; 10. 10, ἐς οἴκους 34. 6, 45. 12 et 95. 102, εἰς δόμους 116. 12, κατ' οἴκους 63. 1; adde πασσάλων ἀπηρτήθη 17. 2, εἶφον τε βωμούς; 63. 3, ἐκ νόσων ἀνασφύλας 75. 9, ταῖς ἀληθείαις 75. 20 et 83. 4. Recte se habent 74. 2 οἰκίην ἐς ἀνθρώπου et 108. 15 εἰς οἶκον ἀνθρώπου, sed displicet πρὸς οἶκον ἀνθρώπων 12. 11, alibi. Sed metrum poetam cogebat: fab. 78. 3 scripsit νόσου με δεινῆς καὶ πόνων ἀνασφύλας, sed 75. 9 ἐκ νόσων ἀνασφύλας.

Neutrum πλεῖον est fab. 5. 11, 68. 2, 92. 9 et 95. 76; sed considerandi etiam sunt loci sequentes: ἔλαβεν ἰχθύας πλείους 9. 6, ἡλόησε τὰς πλείους 26. 8, συνεπάτησε τοὺς πλείους 117. 8; quae tamen tolerabiliora quam δούλης ἰδίης ἐαυτοῦ 10. 2 vel

adiectivum *εὐρίνοις* 43. 8, cum tamen recte legatur *ἀγκυλογλώχιν* 17. 3.

Missis nominibus venio ad verba. Ac primum me advertit abusus participiorum aoristi, v. c. *θαρσήσας* 1. 4, 25. 8 et 31. 12; *παύσας* 24. 4; *ὑπνώσας* 30. 7; *φωνήσας* 33. 10, 37. 9 et 95. 47; *διψήσας* 43. 1; *ναρκήσας* 46. 1; *πεινήσας* 46. 3; *χρεμετίσαντος* 73. 2; *βομβήσας* 84. 2; *νοσήσας* 95. 1 et *ἀποσχούσαν* 106. 18, quibus locis omnibus nulla inest perfecti temporis significatio. Admirabile quoque est quam saepe plusquamperfectum tempus recurat, v. c. *προσπρήκει* 7. 9; *συνειλήφει* 13. 2; *ἠλώκει* 13. 4 et 32. 5; *εἰώθης* (sic Codex) 16. 9 et 106. 20; *ἠύρηκει* 22. 10; *ἐτεθνήκει* 30. 3; *λέλυτο* 32. 9; *ἤτηκει* 33. 8; *ὑπεσφώκει* 34. 2; *ἐπεπτώκει* 36. 7; *κατεσκληέκει* 46. 7; *γεγενηέκει* 46. 9; *ἐκεκμήκει* 50. 2; *εἰσήκη* 50. 17; *ἐτετρίγει* 52. 2; *κατειλήφει* 58. 7 et 87. 2; *συνηντήκεις* 53. 5; *ὑπηντήκεις* 53. 6; *συνεισήκει* 85. 1; *ἐκεκμήκει* 95. 95; *ἐγεγόνει* 102. 5; *πεποιήκει* 104. 3; *ἐκεκράγει* 105. 4; *εἰλήφει* 106. 9; *συνεζήκει* 106. 10; *μεμισήκει* 111. 16; *ἤδειν* 119. 10, al. Ceterumprehenditur eadem inconstantia, quam in nominibus observavimus. Legitur v. c. *οἶσθα* 124. 19, sed *οἶδας* 63. 12 et 95. 14 et *εἰσῆεις* 86. 10; *ἀρπάξων* est 89. 2, sed *ἀρπάσασα* 69. 5 et 95. 94; *ἐπεσάθησαν* 25. 8, *ἐπισαθῆναι* 57. 8, *σαθεῖσα* 103. 12 et 105. 3, sed *σάς* 97. 5 et 132. 8 et *ἐπισάσης* 49. 2; recte legitur *ἐπισκοπούντων* 46. 5, sed improbandae sunt formae *σκόπησον* 98. 10, *ἐπισκοπήσων* 103. 8 et *σκέπτῃ* 103. 14. Ferri possunt *ἐξεπωτήθη* 12. 1 et *προσέπτησαν* 12. 6, sed novicia forma est *ἵπταμαι* 65. 4. *Ἀποθνήσκω* legitur 75. 5, 95. 71, 98. 17 et 121. 4, sed simplex verbum *θνήσκω* invenitur 7. 6, 25. 9, 60. 4, 95. 15, 115. 11 et 117. 4. Inaudita forma est *τεθνώσας* 45. 9, nec melior *τεθνήξομαι*, quae exstat 27. 7 in Vaticano Codice, nam in Codice Athoo versiculus casu deest.

Quod in eodem versu *ἀνέωγα* activam significationem habet, bene est, sed improbo formas *κατήξε* 3. 5, *ἤσεις* 12. 13, *ἤλως* 13. 12 juxta *ἔαλον* 31. 20, *χωρίσσης* 12. 21 et *εἰρύσσης* 122. 7. Recte se habent verba Ionica *ἡμείφθη* 12. 19 et *λέλογχεν* 15. 9, uti et *ἀλείν* 29. 2 et 132. 5; ferri fortasse possunt *δμνύω* 50. 6 et *δεικνύω* 50. 10, sed aliunde mihi non est notum verbum *ἀχθίζω* 50. 1. Nec magis ferendum in vetere scriptore *ἀρο-*

τρεῦειν 21. 5, ἀροτριᾶν 55. 2, αἰρετίζω 61. 5 et 95. 65, συνη-
βόλησαν 61. 3, κλείζων 3. 1, ἐχθραίνειν 59. 7, πρὸς τὸν ἵππον
ὠμίλει 7. 4, προσωμίλουν 12. 6; prooem. 11 τρουθοὶ δὲ συνετὰ
πρὸς γεωργὸν ὠμίλουν et ὠμίλει = colloquebatur 15. 2 vel ἔρω-
τᾶν = precari, invitare 10. 2 et 97. 3, vel λαλεῖν = λέγειν
33. 24. Denique parum placent periphraſes δεῖπνόν τις εἶχε
θύſας et ἦν πεσών 111. 11 et ἡμερώſας εἶχεν et σωθέντες ἦσαν
31. 17 et εἶχε θρέψας 88. 3; duo loci poſtremi itidem a Suida
laudantur.

De particulis pauca addam. Veluti quod τάχιον ter legitur,
semel θᾶσσον invenitur 130. 10 et adiectivum τάχιστον 28. 5.
Particula γε interdum inepte abundat, v. c. εἰ λάβοι γε τὸν
κλέπτην 23. 5 et 23. 8. Sed gravior est confusio adverbiorum
οὐ et μή. Locos describam:

fab. 6. 16 ὁ μὴ τὰ μικρὰ πλὴν βέβαια τηρήſας,
μάταιός ἐστιν ἢ δ' ἄδηλα θηρεύει.

38. 5 πῶς ἂν, εἶπε, μεμφοίμην
τὸν πέλεκυν, ὅς μου μὴ προσῆκε τῇ ρίζῃ.

46. 8 ὁ δὲ τάλας κατεσκήκει,
μήπω κορώνην δευτέρην ἀναπλήſας.

68. 10 τόξον δὲ νίκην ἔλαβε μὴδὲ τοξεύſας.

120. 8 ἄλλον ἰήσῃ,
ὅς ſαυτὸν οὕτω χλωρὸν ὄντα μὴ σώζεις;

Satis ostendimus omne vitiorum genus per omnes prope modum
Babrii fabulas magno numero pullulare; nunc superest, ut de
singulis fabulis dicamus. Videbimus, uti opinor, in plerisque
nos monachi figmenta tenere, qui pulchros Babrii choliambos
tantum non omnes rescripserit. Deinde tentabimus num quas
corruptas lectiones emendare possimus, sed imprimis experie-
mur, num forte hic illic ex sordibus emergere possimus et
remeare ad genuinos Babrii versiculos. Quod si opus interdum
videbitur incertitudinis plenissimum, non est negligendum, con-
iuncta interdum vim aliquam obtinere, quae, si seorsum spectes,
debilia videantur.

§ 4. Adnotatio ad Babrii fabulas.

Prooemium foede corruptum est; videmus tamen eadem ob-

servari, quae supra de metri legibus in reliquis fabulis disputavimus. Quarto versu:

μεθ' ἣν γενέσθαι φασὶ θεῖαν ἡρώων,

Fixius rectissime intellexit, poetam Athoum dedisse δῖαν ἡρώων, ne spondeus sit quinto pede. Non magis ferri poterit vs. 5:

πέμπτῃς σιδηρῇ ῥίζα καὶ γένος χεῖρον,

sed emendatio incerta est. Codex πέμπτῃ habet, quod Lachmannus correxit; si vere correxit, γένος corruptum est et nomen requiritur masculini vel feminini generis, ne versus desinat in brevem syllabam nec poeta dixisse videatur γενεῆς γένος, quae mira est locutio. Possis, ut in incerta re,

πέμπτῃς σιδηρῇ ῥίζα καὶ βίος χεῖρων.

Nono versu:

ἐλάλει δὲ πέτρα καὶ τὰ φύλλα τῆς πεύκης,

requiro πρὸς τὰ φύλλα, sicuti statim sequitur:

ἐλάλει δὲ πόντος, Βράγχε, νηὶ καὶ ναύτῃ,

στρουθοὶ δὲ συνετὰ πρὸς γεωργὸν ὠμίλουν.

Deinde vs. 12 quo tempore nondum alimenta debita dives poscebatur humus,

ἐφύετ' ἐκ γῆς πάντα μηδὲν αἰτούσης.,

sed haec scriptura videtur poetae Athoi, nam ipsum Babrium dedisse suspicor αἰτοῦσιν. Vs. 15 inepta est verborum traiectione et tres postremi versus nondum persanari potuere. Placet tamen: ὦν νῦν ἀκοῦσαι ἂν θέλῃς, nam ἕκαστον sensu vacuum est.

In prima fabula legimus vs. 3:

Φυγὴ τε πάντων καὶ φόβου δρόμος πλήρης.

Codex φυγῆς habet itaque emendavit Bergkiius:

Φυγῆς τε πάντων καὶ φόβου δρυμὸς πλήρης.

Habet δρυμὸς paenultimam longam, uti est videre in fab. 95. 6. Itaque Bergkiius ischiorrhogicum versum fecit nec restituit poetae Athoi manum, sed perita manu reduxit ipsa Babrii verba. Praeterea vs. 9 malim εἶτα τοξεύει - μακρὸν διατᾶς, non μικρόν et vs. 13 eleganter scribetur:

οὐ μὴ πλανήσεις, Φησίν, οὐδ' ἐνεδρεύσεις,

nam in vulgata lectione οὐ με πλανήσεις pronomen personale sine ullo detrimento abesse poterit. Ceterum Bergkii illud δρυμὸς poeta Athous propter ignorationem quantitatis paenultimae syllabae fortasse retinere potuit.

Neque pessima est fabula prima et idem potest de secundo affirmari, satis pure eam conscriptam esse. Advertunt me tamen illa:

τῶν γὰρ θεῶν δοκοῦσι τοὺς μὲν εὐήθεις
ἀγροὺς κατοικεῖν, τοὺς δ' ἐσωτέρω τείχους
εἶναι τ' ἀληθεῖς καὶ τὰ πάντ' ἐποπτεύειν.

Adiecti versus sunt, ut expleretur quaternarius versuum numerus; absurda et ridicula ratio est, cur rusticus ille vicinos in urbem duxerit ad iurandum exigendum; agnosco autem eundem monachum, quem audimus interstrepentem in fab. 63 et 66, nec dubitandum est quin poeta Athous Christianus fuerit. Ut autem spurii versus sint, ἀληθεῖς tamen ferri non debet et equidem requiro adverbium ἀληθές.

Sunt indicia satis certa rescriptam esse tertiam fabulam, verbi causa in his:

Αἴγας ποτ' εἰς ἔπαυλιν αἰπόλος κλείζων,
μυῖς ἀπειθοῦς ἐν Φάραγγι τραγούσης,

deinde sequitur versiculus, quem omnes viderunt esse spurium, sed vs. 4 ipsius Babrii est: κόμην γλυκεῖαν αἰγίλου τε καὶ σχίνου. Vs. 5 illud κατῆξε iam supra notavimus. Denique in ultimis verbis:

καὶ πῶς ἔργον ἐκφανὲς κρύψω;
τὸ κέραις κέκραγε, κἄν ἐγὼ σιωπήσω,

cum pedestri fabula, quae apud Halmium 17 est, malim:

κεκράξεται γὰρ κἄν ἐγὼ σιωπήσω.

Quarta fabula decurtata est, est enim quinque tantum versuum, quibus accedit epimythium versuum trium. Veterem Babrium agnosco vs. 4:

ὑπεξέδυνε δικτύου πολυτρήτου.

In quinta fabula, cuius tres versiculos Suidas servavit, ubique fere ipsum Babrium agnosco, dummodo tres postremos versus excipias, nam, quod supra ostendimus, epimythia post demum accessere. Nec pessima est fabula sexta, cuius tamen postremi versus sunt aliquanto deteriores. Versum 6 laudavit Suidas:

τί σοι τὸ κέρδος; ἢ τί ν' ὄνον εὐρήσεις;

legitur autem in Athoo Codice:

τί σοι τὸ κέρδος; ἢ πόσου με πωλήσεις;

Fuerunt qui suspicarentur scripsisse Babrium: ἢ τί ν' ὄνον ἀλφῆσω; Est hoc quidem rectissime dictum, sed multo lenius

emendabitur: ἢ τίν' ἄνον εὐρήσω; Quid sit εὐρίσκειν, Cobetus ostendit in Mnem. VII. 137, 188 et XIII. 184. Pisces imprimis et olim et nunc quoque saepe τιμὴν εὐρίσκουσιν et veneunt τοῦ εὐρόντος, postquam ὁ κώδων ὁ κατὰ τὴν ὀψοπωλίαν ἐψόφησε, ut est apud Strabonem noto loco. Spurius videtur vs. 13, quo expuncto legitimus versuum numerus exhibit.

In septima fabula quaedam in deterius mutavit Athous poeta, v. c. vs. 4 πρὸς τὸν ἵππον ὠμίλει. Quod legitur vs. 5:

ἄν μοι θελήσης συλλαβεῖν τι τοῦ φόρτου,
quia pronomen τι abundat, suspicor Babrium dedisse συλλα-
βέσθαι τοῦ φόρτου, sed ischiorrhogicum versum Athoo poetae displicuisse. Versum 7 cum Halmio scribam:

ὁ δ' οὐ προάξεις, εἶπε, μηδ' ἐνοχλήσεις.

Misere decurtata est τετράστιχος fab. 8. Nona fabula incipit sic:

ἄλιεύς τις αὐλοὺς εἶχε καὶ σοφῶς ἡύλει
καὶ δήποτ' ὄψον ἐλπίσας ἀμοχθήτως
πολὺ πρὸς αὐλῶν ἡδυφωνίην ἔλξειν,

ut rotundus sit versuum numerus, legemus cum nescio quo docto viro, duobus versiculis conflatis in unum:

ἄλιεύς τις ὄψον ἐλπίσας ἀμοχθήτως
πολὺ πρὸς αὐλῶν ἡδυφωνίην ἔλξειν.

Quod sequitur vs. 5:

ἐπεὶ δὲ φυσῶν ἔκαμε καὶ μάτην ἡύλει,
βαλὼν σαγήνην ἔλαβεν ἰχθύας πλείους.

Babrius dederat, nisi fallor, αὐλῶν et πολλοῦς. Athoo poetae displicuerunt accentus in ultimis syllabis. Βάλλει rete qui resumit, τίθησι qui ponit; βάλλειν σαγήνην eodem modo dicitur fab. 4. 1.

In fabula decima notabilis est varia lectio, nam Codices quidam Suidae — non omnes — σαπρᾶς habent pro αἰσχρᾶς, quod literarum serie commendatur. Poeta Athous haud pauca re-scripsit; Babrium tamen hic illic agnosco v. c. vs. 4. Imprimis displicent δούλης ἰδίης ἑαυτοῦ vs. 2 et ἡρώτα vs. 8. Epi-mythum spurium est. Vs. 7:

λύχνοις ἐτίμα καὶ καθ' ἡμέραν πάσῃ
ἔθυσεν,

non corrigam καθ' ἡμέραν πᾶσαν, ne ultima syllaba brevis sit, sed καθ' ἡμέρας πάσας, cum praesertim noverimus quam

saepe citra necessitatem poeta Athous metro coactus pluralem numerum usurpet.

Etiam in undecima fabula multa insunt ipsius Babrii. Rescribendum cum Orellio:

ἔς τὰς ἀρούρας τοῦ λαβόντος ὠδήγει,
nam quod in Codice legitur *βαλόντος*, id certe non cum Eberhardo *βλαβόντος* rescriptum oportuit. Pulcri versus sunt 6—9; nunc est videre quid distent aera lupinis. Quod memorabile est, fab. 12 duplex exstat recensio; in Athoo Codice versus sunt 28; multo brevior recensio, quae versuum tredecim est, servata est in Codice Gudiano et apud Ignatium in tetrastichis. Atque haec quidem multo est praestantior, nam quae in Athoo Codice interpolata sunt, nimium inepta sunt vitiisque sermonis refertissima. Sed ne in breviori quidem recensione integra omnia: veluti vs. 11:

*ἀλλ' ἔλθ' ἔς ἀγρὸν καὶ πρὸς οἶκον ἀνθρώπων·
σύσκηνος ἡμῖν καὶ φίλη κατοικήσεις,
ὅπου γεωργοῖς οὐχὶ θηρίοις ἔσσεις.*

Primum elegantius erit:

σύσκηνος ἡμῖν ἴνα, φίλη, κατοικήσεις.

Deinde ex collatione fab. 108. 15:

εἰς οἶκον ἐλθεῖν ὑπὸ τε τοῖχον ἀνθρώπου,
sequitur dedisse poetam *πρὸς οἶκον ἀνθρώπου*, non *ἀνθρώπων*. Denique spurius est ultimus versiculus, in quo etiam displicet futurum *ἔσσεις* atque sic fabulam habebimus versuum duodecim. In supplementis multa supersunt emendanda.

In fab. 13 numerus versuum ostendit epimythium spurium esse, sed poeta ut fabula fieret versuum duodecim, quaedam resecuisse videtur, non enim apparet qui factum sit ut ciconia claudicaret, cuius rei rationem Babrium reddidisse suspicor, sicuti revera fit in pedestri fabula apud Furiam 76. Languet versus quartus et id quod est *πελαργός* intra breve spatium quinquies recurrit: pleraque enim rescripta fuerunt et raro agnosco ipsius Babrii vestigia, v. c. in duobus versibus prioribus. In ciconiae verbis:

*πελαργός εἰμι (χὴ χροὴ με σημαίνει),
πτ�νῶν πελαργός εὐσεβέστατον ζῶων.
τὸν ἐμὸν τιθηνῶ πατέρη καὶ νοσηλεύω.*

malim fere *τιθυνηῶν ἐπὶ νοσῆλεών*.

Fab. 14 *τετράστιχος* est et decurtata. In fab. 15 excidit epimythium et quaedam corrupta sunt. Vs. 3:

ῥέων δ' ὁ μῦθος ἦλθε μέχρις ἡρώων,
non intelligo *ῥέων* et praestat *Φέρων* scribere, cf. fab. 127. 9.
Vs. 5. *τέλος δ' ὁ μὲν Θηβαῖος υἷδν Ἀλκμήνης*
μέγιστον ἀνδρῶν, σὺν δὲ καὶ θεῶν ὕμνει.

Hercherus sūn correxit, nam in Codice vūn est; malim equidem: *ἐν δὲ καὶ θεῶν ὕμνει*. Sequitur:

ὁ δ' ἐξ Ἀθηναίων ἔλεγεν ὡς πολὺ κρείσσων
Θησεύς γένοιτο καὶ τύχης ὁ μὲν θείης
δυντὼς λέλογχεν, Ἑρακλῆς δὲ δουλείης.

Sicuti *λέλογχεν* indicativus modus est, sic *ἐγένετο* quoque requiro.

In fab. 16. 6 respicitur proverbium *λύκος χανὼν*, quod Photius interpretatus est. Reliqua facilia, tum in fine legitur:

πῶς οὐδὲν ἄρας ἦλθες ὦν περ εἰώθης;
ὁ δ' εἶπε· πῶς γὰρ ὃς γυναικὶ πιστεύω;

Emenda: *πῶς γὰρ οὔ, γυναικὶ πιστεύσας;*

Fab. 17 ostendere poterit, quam vetus poeta Babrius fuerit: non enim in ea felis muribus insidiatur, sed *mustelam* legimus insidiatam fuisse *gallinis*. Jam apud Phaedrum fabula 4. 2 de *mustela* et *muribus* est. Pariter in fab. 27 *mustela* memoratur et felem Babrius non novit, cuius ne in fabula quidem 108 mentionem facit, quum narrat ut mus urbanus et rusticus nocturno tempore trepidaverint. Etiam apud Horatium in eadem fabula feli domesticæ locus non est, Satir. II. 6. 79. *Mustela* autem promiscue dicitur *γαλῆ* et *αἰλουρος*, cf. fab. 31 et quod in fab. 27 *mustela mansueta* describitur, sciendum est ex Palladio IV. 9. 4 constare, revera *mustelas mansuetas* fuisse, quo tempore domesticæ feles extra Aegyptum raro reperirentur; vid. Victoris Hehnii liber p. 342 sq. Ceterum poeta Athous Babrii fabulam rescripsit, nam Graece certe non dicitur *ὄρνεις ἐνεδρεύων*, quod vitium recurrit fab. 44. 2, nec *πασσάλων ἀπητήθη* recte dictum est et sexto versu spondeus est pede quarto. In neutram partem memorabilis est fab. 18, nam neque optima est neque pessima. Quod vs. 4 invenitur:

βορέης δ' ἐφύσα πρῶτος οἶος ἐκ Θράκης,

rectior scriptura erit πρότερος et vs. 9 malim πρώτον μὲν quam τὸ πρῶτον. Denique Dubnerus vs. 13 recte coniecit: εὐθὺς δὲ ῥίψας, quod apud Athoum poetam ferri poterit. Vs. 6 est spondeus quinto pede, quod poeta Athous non animadvertit: ἀλλὰ ῥιγώσας · itidem vs. 11 Athous poeta dedit:

ἔπειτα δ' αὖ προσῆγε τὴν ἔλην πλεῖω,

sed Babrius εἶλην scripserat. Pessumdedit Athous poeta vs. 10 et 14.

Notandum est Suidam in voce αἰώρα servasse Babrii versiculos:

ὥς δ' οὐκ ἐφικνεῖτ', ἀλλ' ἔκαμνε πηδῶσα,

οὐδὲν κρεμασῆς σχοῦσα πλεῖον αἰώρας.

Rescripsit poeta Athous fab. 19. 6:

κάμνουσα δ' ἄλλως, οὐ γὰρ ἴσχυε ψαύειν,

in quibus imprudens admisit spondeum quinto pede. Quod de vulpecula fabulae initio legitur:

βότρυς μελαίνης ἀμπέλου παρ' αἰώρη

ἀπεκρέμαντο,

est ea Boissonadii scriptura, nam in Codice παρωρεῖν legitur, quod emendabo παρ' ὠραίαν et ὠραία dictum est, sicuti alibi Ἑρμείης et Ἀθηναίη leguntur et σεληνιαία apud Aristophanem est. Vulpecula uvas non inveniebat, nondum enim tempus adventarat, οὐδὲ καιρὸς βοτρυῶν ἦν· quas uvas eo auctumno primas conspexit, eas appetiit, sed frustra, οὐ γὰρ ἴσχυε ψαύειν. Vitis non χαμίτις intelligitur, sed quam κάμκες s. pali sustentabant. Fabulae 20 disiecta membra inveniuntur apud Photium in lexico. Habet eam Patriarcha verisimiliter e Pausania, quem aequalem fuisse conicio Aelii Dionysii, qui tempore floruit Antoninorum. Hinc aut fallax conjectura est, quae tamen speciem habet, aut Babrius fuit Hadriano vetustior. Eodem redibimus infra ad fabulam 69. Nunc autem poeta Athous nihil peccavit, nam tantum non ad verbum ei cum Photio convenit. Nihil obstat quominus credamus, Babrium forte fortuna argumentum οὐλο versibus conclusisse, quibus metricae leges observarentur, de quibus supra satis diximus. Scripsit tamen poeta Athous vs. 4:

τῷ δ' Ἑρακλεῖ προσήχεθ', ὃν μόνον πάντων,

sed ipsius Babrii, opinor, manus fuit μοῦνον cf. 1. 4 et 25. 4.

Aliquanto plura rescripta sunt in fabula 21. Unicum scripturae vitium remanet:

οὔτοι μὲν ἡμᾶς, εἶπε, χερσὶν ἐμπείροις
σφάζουσι καὶ κτείνουσι χωρὶς αἰκίης.

Requiro κακτείνουσι, qua non est ulla alia emendatio lenior.
Quis ex Euripide non meminit versiculi:

ἤδη γὰρ ὥς νεκρὸν νιν ἐκτείνουσι δῆ.

Hinc ἐκτάδην κείσθαι de mortuis dicitur et apud alios et apud Alciphronem III. 22, de catulo: κείται σοι ἐκτάδην νεκρὸν ἤδη μυδῆσαν, in quibus νεκρὸν male additum est, quod ostendet III 72. Vs. 11 ferri non potest, praesertim in genuino epimythio:

ὁ τὴν παροῦσαν πημονὴν Φεύγειν σπεύδων.,

sed cum Fixio Φυγεῖν corrigendum est.

In fabula 22 pleraque rescripta sunt; ipsum tamen Babrium agnosco vss. 1. 3. 8 et 9, quorum postremus, quem Suidas quoque servavit, spondeum habet quinto pede. Diu post accessere stulti vs. 13—16, de quibus Cobetum vide in Orat. Inaug. p. 158. Bonas quasdam lectiones jam olim repertas Eberhardus in hac fabula inconsideranter sprexit.

Graece balbutiebat, qui composuit ineptam fab. 23, cuius pleraque vitia supra notavimus: supersunt et alia et illud: Εἰς μακρὴν ὕλην ταῦρον ἀπολέσας ἀνεζήτει. Imprimis bellum est: εἰ λάβοι ΓΕ et εἰ φύγοι ΓΕ τὸν κλέπτην. Non est melior fab. 24, quamquam ex octo versibus, quibus ea fabula constat, non minus quinque totidem verbis apud Suidam legantur. Displicet tertius versiculus qui in brevem syllabam desinit; displicet participium aoristi παύσας· deinde in οὐχὶ παιάνων τοῦτ' ἐστίν, non omissum oportuit id quod est ἄξιον; denique ἐὰν γήμας ὁμοιον αὐτῷ παιδίον ΤΙ γεννήσῃ, velim scire, quid sit pronomen indefinitum, quod prorsus inutiliter adhaeret. Sed ut reliqua inepta sint, sunt tamen utriusque fabulae epimythia etiam stultiora. Abiectae Graecitatis illa sunt:

χαίρουσι πολλοὶ τῶν ὑπερβολῇ κούφων,

ἐφ' οἷς ἄγαν μέλλουσιν οὔτι χαίρησιν,

sed verba non sunt poetae Athoi, nam versuum numerus arguit epimythium spurium esse. Utemur autem nostra fabula, ut intelligamus, exiguam esse fidem Suidae in Babrio emendendo. Idem monstrabit fab. 25, quae paulo melior est. Quod ibi legitur:

βαθὲν ἐς ἰλὺν ὀκλαδισὶ πηδάντων,

rectius mihi videtur esse quam quod apud Suidam est:

βαθείαν εἰς ἰλὺν ὀκλαστὶ πηδάντων.

Supersunt alia in poeta Athoo castiganda, nec sinceram lectionem esse puto vs. 9 ἀψ νῦν ἴωμεν· legam enim αἰψ' ἐπανίωμεν vel simile quid et ultimo versu fuit fortasse olim ἀδρανέστερους scriptum, non ἀσθενέστερους.

Multa rescripta sunt in fab. 26; languet verbi causa vs. 6 ipsoque Babrio prorsus indignus est. Sed fab. 27 est versuum septem; bene factum quod itidem servata est in Furiae Codice Florentino, ex quo lucramur octavum versum, qui in Athoo Codice deest:

ἀλλὰ καὶ πάσας

ἐπιγιγες ὄρνεις, πάντα δ' οἶκον ἡρήμους,

κρεῶν ἀνέφυγα: ἄγγος ὥς τε θυνήξῃ,

βλάπτουσα μᾶλλον ἢ περ ὠφελούσ' ἡμάς.

Corrigam κρεῶν ἀνεφυγυτ' ἄγγος, sed hoc certe intelligo, Florentino versu carere nos non posse et Eberhardum miror, qui in textum non intulerit. Nunc quoque mustela intelligitur, quae etiam praedam κατὰ τρώγλην ἐρεσίνει, ut est ἐν τῇ βατραχομουμαχίᾳ.

In fab. 28 poeta Athous nihil magno opere peccavit. Quod scribit Cobetus in Variis Lectionibus p. 368 versum 8 sic:

τὸ ζῶον. Οἱ δὲ, παῦε μὴ πρίου, μῆτερ,

fieri potest ut Babrii manum restituerit, poetae Athoi certe non restituit. Ranunculorum vox „non assequeris τὴν ἐκείνου ποιότητα,” prodit Athoum poetam, nam novicium vocabulum est ποιότης, nec tamen cum Corae πίοτητα scribam.

Fab. 29 decurtata est et τετράσιχος· agnosco tamen veterem poetam in vss. 3 et 4. Epimythium recentissimum est. Plura improbanda sunt in fab. 30 et quaedam intercidissee videntur post versum 5; indicio est vocabulum λιθουργός post duorum versuum spatium iteratum. Notanda est lacuna duorum versuum, ut fabula fiat versuum duodecim.

In fab. 31 de pugna mustelarum et murium ubique fere agnosco Babrii poeticam facultatem. Vs. 5 scribam ἔχουσιν et vs. 20 notabilis est forma ἐἶλλον, quae addenda est Conti copiiς ἐν τῷ λογίῳ Ἑρμῇ p. 323. Superest vs. 9:

οἱ σφᾶς ἐκίστμουν καὶ διεῖλον εἰς ἴλας

λόχους τε καὶ Φάλαγγας, ὡς παρ' ἀνθρώποις.

rescribam enim Suidae ope, qui versum laudavit: Φρήτρας τε καὶ Φάλαγγας· habebat poeta in animo Iliad. B. 363 atque hinc confirmatur acuta Seidlerii emendatio vs. 14:

κάρφῃ μετώποις ἀρμόσαντες Ἀτρεΐδαις
ἰσοῦντο.

Reliqua satis bene dicta sunt, sed dubito tamen possitne ferri vs. 17:

ἄλλοι μὲν οὖν σωθέντες ἦσαν ἐν τρώγλαις.

Fab. 32 unum versum Julianus servavit, tres Suidas; raro tamen ipsius Babrii satis perspicua indicia supersunt, nam pleraque ut non pessime, ita nec elegantissime scripta sunt. Poeta Athous multa omisit, si quidem recte capio quid dicatur ultimo versiculo; deinde multa rescripsit, cuius inficeti laboris documento est vs. 4.

Multo melior est fab. 33, in qua pauca tantum rescripta sunt. Itidem servata est in Codice Vaticano cum exigua varietate lectionis, sed sine ullo sententiae detrimento deest versus ultimus, qui 25 est: hoc quoque argumentum non negligendum in quaestione de quaternario versuum numero. Vs. 9 cum Codice Vaticano βαλεῖν malim, non λαβεῖν et contulerim Aristoph. Av. 1187. Vs. 4:

καὶ γὰρ ἄκριτον πλήθει

μέλαν κολοῖων ἔθνος ἦλθε δυσφώνων,

recte dicitur vs. 12 δρνέων σοφὸν φύλον et vs. 22 ἀνθρώπων γένος πονηρόν· haec enim ad *indolem* referuntur; nec tamen probō μέλαν κολοῖων ἔθνος, cum praesertim additum sit ἄκριτον πλήθει· corrigam: μελάνων. Supra jam dixi vs. 22 veram lectionem servatam esse in Codice Vaticano: καὶ τις κολοιδός pro κολοῖων.

Stulta in paucis fabula est 34; duos tamen versus Suidas inde laudavit, ne quis putet Suidam Codicem fuisse nactum meliorem eo qui hodie superest. Imprimis risum movent ista:

κάπηλθ' ἐς οἶκους γαστρός δγκον ἀλγήσας,

πεσῶν δ' ἐν ὑγραῖς μητρὸς ἀγκάλαις, οἶμοι

τί ταῦτ'; ἐφώνει.

Ἀγκάλας illas ὑγρὰς rustica mulier Euripidi acceptas debet, qui idem haud parum convenientius dixerat in alio argumento.

Versus tertius in Codice excidit, ut tabula, resecto epimythio, versuum fuerit 12. Superesse video librarii vitium, nam quod puer dicit:

τὰ σπλάγχχνα γάρ, τεκοῦσα, πάντα μου κύπτει,
collatis versibus:

fab. 50. 13 κερδὼ παχείης ἐξέκυπτεν αἰγείρου,

96. 1 λύκος παρήει θριγκόν, ἔνθεν ἐκκύψας,

108. 24 μικρὸν δ' ἐπισχὼν εἶτ' ἔσθθεν ἐκκύψας.,

his igitur versibus collatis, rescribam, quod etiam sine iis rescribi potuerat:

τὰ σπλάγχχνα γάρ, τεκοῦσα, πάντα μοῦ ἐκκύπτει.

Absurda quoque fab. 35 est; malim ἀγρίης ὑπ' εὐνοίης et ἀθλίως ἀποπνίγει, adiectivis commutatis; sed ex longiore fabula omnia decurtata et nusquam Babrium agnosco. Multo melior est fab. 36, a qua poeta Athous manus fere abstinuit. Quod est vs. 8:

αὐτὴ δὲ τόσση Φηγὸς ἐξεριζώθη,

nisi supra frustra fuimus, Babrius ipse scripsit ἐξερριζώθη. Initio legitur:

Δρυὶν αὐτόριζον ἄνεμος ἐξ ὄρους ἄρας

ἔδωκε πιταμῶ.

Scribitur hodie ἐνώστε vel ἐνῆκε· facilius poteris ἐνέδικε. Deinde pro αὐτόριζον, ipse Babrius dederat fortasse αὐτόπρεμνον, quod difficiliter intellectu visum est, quo tempore fabula rescripta est. Paulo peior est fab. 37, nec certe Babrius ipse dedit vs 10:

εἰς ταῦτα μέντοι μὴ πονῶν ἐτηρήθης.

Nec probo βωμὸν αἵματος πλήσων. Babrius fortasse dederat αἵματι βανῶν, in quo poeta Athous inesse putabat triplex vitium, quum rectissime dictum sit.

Fab. 38, demto epimythio, septem versuum erit itaque post vs. 2 versiculum excidisse apparet. Quod autem legitur:

δρυτόμοι τινὲς σχίσαντες ἀγρίην πεύκην

ἐνεῖραν αὐτῇ σφήνας, ὥς διασαίη.,

malo equidem σχίσοντες. Itidem in fab. 39, quae τετράσιχος est,

δελφῖνες αἰὲ διεφέροντο φαλαίναις.

τούτοις παρήλθε καρκίνος μεσιτεύων,

arridet μεσιτεύων. Decurtatae quoque sunt fabulae τετρά-

σιχοι 40 et 41; deinde octo versuum est fab. 42, itidem rescripta, cuius ultimus versiculus conclamatus est. Sequitur fab. 43, cuius in sermone vitia Cobetus notavit in Orat. Inaugur. p. 155. Sciendum est autem, post vs. 4 unum choliambum excidisse, ut fabula fuerit versuum sedecim. Etiam fabula 44 notatu digna est propter elumbem compositionem; Babrii artificium nusquam agnosco et Cobetus pudenda sermonis vitia diligenter notavit. Quod legitur vs. 4:

λόγοις δ' ὑπούλοις διχβολαῖς τε συγκρούων
ἐχθροὺς ἐποίει, χωρίσας δ' ἀπ' ἀλλήλων
ἔκασον αὐτῶν ἔσχε ῥαδίην θοίνην.

Malim συγκρούσας, coll. fab. 92. 8 et χωρίσας τ' ἀπ' ἀλλήλων.

Turpior etiam est fab. 45, cuius sordes partim Cobetus exagitavit, partim quaedam imperite dicta ipse supra indicavi. Multa quoque me offendunt in fab. 46, aoristi participium νερκήσας ἔκειτο, pluralis πεδίῳ ἐν χλόῃ, aoristi alterum participium χιλὸν εἶχε πεινήσας, imperfectum ἤρχοντο, praesens ἐπισκοποῦντων pro ἐπισκεψομένων, adiectivum ἀβλαβῆς γείτων, praesens ἀποτρώγων pro ἀποτραγών, pluralis πρὸς ὕλας, adverbium μήπω ἀναπλήτας, quae notasse satis est in carmine praesertim tam brevi. Ultimus versiculus, nisi fallor, expungendus est.

Similia vitia nullo labore quivis notabit in fab. 47, v. c. vs. 7 δεδεμένας σὺν ἀλλήλαις et vs. 9 violatam quantitatem in καταγείσης. Paulo melior est fab. 48, in qua id tantum miror qui editores ferre potuerint: ἄν μοι τοῦτο μὴ ἴπιλιχμήσης τοῦλαιον, cum requiratur unius literulae mutatione μὴ ἴπολιχμήσης.

Mutila videtur fab. 49, quae septem versuum est. Offendor autem hisce:

οὗτος, οὐκ ἐγερθήσῃ;
μή σου πεσόντος αἰτίη παρ' ἀνθρώποις
ἐγὼ λέγωμαι καὶ κακὴν λάβω Φήμην.

nam multo rectius dictum erit γένωμαι. Λέγωμαι Latinum magis est quam Graecum. Neque pessima est fab. 50, in qua vs. 10:

τὸν τόπον εἰδείκνυ', οὗ πανοῦργος ἐκρύφθη,
ostendet in hoc scriptore non opus esse articulo, quem Cobetus inseruit fab. 132. 24. Deinde quod legitur vs. 13:

κερδῶ παχείης ἐξέκυπτεν αἰγείρου,
 malim βαθείης, ita tamen ut nemini molestus sim, qui
 παχείης praeferat. Pariter fab. 76. 7 Corais cum pedestri fa-
 bula pro παχεῖς correxit βαρεῖς. Itidem de melioribus est
 fab. 51, in qua tamen displicet initium:

ἐν τῷ ποτ' οἴκῳ πρόβατον εἶχέ τις χήρη,
 nam verum esse arbitror:

πάλαι ποτ' οἴκοι πρόβατον εἶχέ τις χήρη.

Antiquum vitium esse ostendit literarum series. Dubito
 etiam de ultimo versu:

πάνιν ἔσι κουρεύς, ὃς κερεῖ με καὶ σώσει.,
 verius enim judico κοὺ τρώσει, licet ea correctio paulo vio-
 lentior possit videri. Digna est quae conferatur Corais fab. 288.

Non est opus dicere, cur absurda et male Graeca fab. 52 sit,
 nam tota quanta est de ineptissimis est, neque hoc latuit ami-
 cum meum quem luxi et lugebo, Kiehlium dico, qui Babrii
 quaedam haud incuriose perscrutatus est in Mnem. V. 55. Sed
 memorabilis est versus primus. Apud Coraem fabula est 168,
 quae ita incipit:

βόες ἄμαξαν εἶλκον μεγίστην πολλοί.

eadem quoque fabula legitur in Codice Parisino 1685, cuius
 notitiam Millero debemus. Versus sunt δωδεκασύλλαβοι, quo-
 rum hic primus est:

βόες ἄμαξαν εἶλκον μεγίστη πόλει.

Corruptela apparet; ex ea tamen profecit, qui iratis Musis scripsit:

Εἰς ΑΣΤΤ τετράκυκλον ἄρρενες ταῦροι

ἄμαξαν ὤμοις εἶλκον.

Itaque mathematica evidentiā sequitur, esse quasdam inter
 Babrii fabulas adeo non vetustas, ut conscriptae sint ad exem-
 plum τῶν δωδεκασυλλαβιζόντων. Nec tamen istiusmodi sordes
 poetae Athoo reddam, sed scripsisse videtur idem qui spuria
 epimythia addidit: metrica dico, nam prosaica epimythia, quod
 satis nobis apparuit, post demum accessere.

In fab. 53 ne mica quidem salis inest et τετράσιχο; est
 decurtata fab. 54. In brevi fab. 55 quae sex versuum est,
 nam genuinum epimythium excidit, pellucet hic illic vestigia
 Babrianæ elegantiae. Idem valet de fab. 56, in qua tamen
 unus versiculus excidit, fortasse post vs. 2. Ultimus versus

epimythii, quod spurium esse videmus, nondum persanatus est: in codice Athoo legitur:

τὸν αὐτὸς αὐτοῦ πᾶς τις εὐπρεπῇ κρίνει.

Eberhardus scribit: αὐτὸς τὸν αὐτοῦ, qua correctione nihil admodum proficitur. Legendum est:

γόνον τὸν αὐτοῦ πᾶς τις εὐπρεπῇ κρίνει.

Ceterum Athous poeta, ut ultima syllaba produceretur, usus est comparativo, nam κάλλιστος dicere vitabat in his:

ἐμοὶ δὲ πάντων οὐτός ἐστι καλλίστων.

In fab. 57 multa corrupta sunt et imprimis me advertit quod vs. 14 parum Graece dictum est *ἤμα τῆς ἀληθείας*. Paulo melior est fab. 58, quae ex Harleiano Codice jam olim prodierat. In fab. 59 notabilis est coniunctio *ἴα*, quam Cobetus his reposuit pro *ἄς ἂν*, vs. 10 et 12. Prima verba sunt:

Ζεὺς καὶ Ποσειδῶν, Φαί, καὶ τρίτη τούτους
ἤμας Ἰθηνᾶ, τίς καλὸν τι ποιήσει.

Mirum est illud *καλὸν τι* malim praeterea, ut tolerabilis constructio sit. *τρίτη ὃ τούτους*. Vs. 10:

τοῦ δὲ γ' ἀνθρώπου

μὴ σχεῖν θυγατὲρ μὲν ἀνικτὰ τὰ σῆθη,
ἴα βλεῖται τις τὸν πέλας τί βουλευέει.,

ut vitetur molestus genitivus, malim: τοῦ δὲ γ' ἀνθρώπου. Fortasse etiam praestat *μῦθεον* reponere pro *μὴ σχεῖν*. Versus sextus: *ἔτι γὰρ ὃ θεὸς ἔκε* demonstrat fabulam mutilam esse: hinc minime mirandum, fabulam esse versuum 15 cum epimythio versuum trium nec numerum esse quaternarium.

Fab. 60 est quatuor versuum tantum. Babrius idem argumentum, uti opinor, paulo elegantius et copiosius tractarat; sed tamen non inest sermone vitia, qualia pullulant in stulta fab. 61. Unam vitium etiamnum tollere posero:

ἀλλὰ καὶ τούτων

τὴ χροῖον ἐξέλαιτε τῇ τρυφῇ.

Scripsi poeta *ἐξέλαιτε*, non opinor quidem Graece, sed quod intelligi possit. Fortasse aut nihil miramur in eo, qui vs. 5 *ἀνθρώπων μαρτυρία*.

Fab. 62 satis bona est qualesque Babrii quaedam servavit, sed bona est dactyla versuum post versum quartum, quam bonam vitā dactyla versuum observavimus. Ultimus versiculus:

δνου γὰρ εὐθύς πατρὸς ὦν ἀνεμνήσθη.,
sic elegantius scribetur:

δνος γὰρ εὐθύς πατρίθεν ὦν ἀνεμνήσθη.

In fab. 63 omitto dicere, quae dicta sint contra veram et incorruptam Graecitatem: ipsum argumentum satis indicat, quam fuerit sero natus qui excogitaverit. Quod heros dicit:

ἀγαθὸν μὲν, εἶπεν, οὐδ' ἂν εἷς τις ἡρώων

ὥτ' ἂν παράσχοι· ταῦτα τοὺς θεοὺς αἶτει·

κακῶν δὲ πάντων, ὅτε σύνεστιν ἀνθρώποις,

δοτῆρες ἡμεῖς.,

quis umquam legit apud veteres, omnes heroas κακῶν δοτῆρας esse? Monachus hoc scribere potuit; veteribus ipsis erat:

δικαιότερον καὶ ἄρειον

ἀνδρῶν ἡρώων θεῶν γένος, οἱ καλέονται

ἡμίθεοι προτέρη γενεῇ κατ' ἀπείρονα γαῖαν.,

sed poeta heroas cum diabolo habet eodem loco. Similis est circa paganorum deos ignorantia in fab. 2 et 66. Frustra certe provocabitur ad Zenobium 460, Scholiast. Arist. Av. 1482 vel Hesych. v. κρείττονες. Quis punctum temporis dubitabit, quin veteres heroibus suis divinos honores tribuerint?

Longe praestat fab. 64, in qua solum fere displicet vs. 4 φύω dictum pro πέφυκα. Sed memorabilis est fab. 65, cuius duos versiculos Suidas servavit:

Λίβυσσα γέρανος ἡδὲ ταῶς εὐπήληξ

χλωρὴν αἰὲν ἔβασκοντο λείμακος ποίην.

Ex quibus versibus supra jam effecimus, non vitavisse Babrium ischiorrhogicos versus. In Codice Athoo rescriptus versiculus corruptus est. Vs. 8 scribendum est ἐσθήσει, non ἐσθῆτι, ne in ultimae syllabae quantitatem peccetur.

Absurda fab. est 66:

θεῶν Προμηθεὺς ἦν τις, ἀλλὰ τῶν πρώτων.

Ipsum imperfectum tempus, quod itidem servatur vs. 6, Christianum hominem prodit. Praeterea qui sunt illi πρῶτοι θεοί? Quam ridiculum etiam est vs. 6 ἦτις ἦν μεζῶν! Magis placet fab. 67, modo vs. 5 πρώτην rescribas; sed ex ipso Babrio fluxit fab. 68 et abstinuit certe poeta Athous manus ab istis:

ὁ Ζεὺς δὲ παίζων ἡρίδαινε τῷ Φοίβῳ.

Ἐρμῆς δ' ἔσειεν Ἄρεος ἐν κυνῇ κλήρους, κτέ.

Miror tamen scripseritne Babrius *Χρυσήν τε κυκλώσας τόξοις νευρήν*, nam quid est *νευρήν κυκλῶσαι*? Quid legendum sit, ostendere fortasse poterit Codex Vaticanus, in quo sunt disiecti membra Babrii poetae. Ultimo versu non fero *μηδὲ* et rescribam: *τόξου δὲ νίκην ἔλαβεν οὐδὲ τοξεύσας.*

Fab. 69 duo postremi versus itidem servati sunt in scholio ad Thuc. IV. 92; atque sic optime confirmatur quod supra vidimus ad fab. 20, nam admodum verisimile est Scholiastam distichon Pausaniae debere. Quod habet *ἀγρεῦσαι θέλων*, cum in Athoo Codice sit *ἀρπάσαι σπεύδων*, novo argumento confirmat, Babrium non fugisse spondeos quinto pede. Modo corruptas lectiones excipias, reliqua quoque in ea fabula decurtata quidem sunt, sed bene dicta.

In fab. 70 pleraque sordent; quam languet verbi gratia quartus versiculus: *ταύτης περισσῶς, ὥς λέγουσιν, ἡράσθη*. Paulo melior est fab. 71, in qua vs. 9 rectius fortasse scribetur:

τούτων δὲ χωρὶς ἂν μ' ἰδὼν ἐπιπλεύσῃς,

sed est hoc leve. Optima est fab. 72, in qua poeta Athous nihil admodum commisisse videtur, sed supersunt errores librorum, qui nondum corrigi potuerunt. Quod initio legitur:

Ἴρις ποτ' οὐρανοῖο πορφυρῇ κήρυξ

πτηνοῖσι κάλλους εἶπεν ἐν θεῶν οἴκοις

ἀγῶνα κεῖσθαι,

aut fallor aut verum est *ἀγῶν' ἔσεσθαι*. Neque *εἰσῆκει* placet vs. 6. Deinde vs. 8:

πρόσωπα δ' αὐτῶν ἐξέλουε καὶ κνήμας,

ἔσειε ταρσοὺς, ἐκτένιζε τὰς χαίτας,

requiro *ἐξελοῦτο* et *ἔσαιρε*, quod melius certe convenit quam *ἔσειε*, cf. fab. 124. 18, etiamsi non ab omni parte ea mutatio textus certa sit. Vs. 13 haesit apud omnes: *μόνος τὰ πάντων* pro *μόνος τε πάντων*. Reliqua emendata quidem sunt necdum omnes emendationes in ipso textu locum suum nactae sunt. Utilissima est ea fabula, ut tandem Babrii poeticam facultatem cognoscamus, quae alibi toties sub aliorum sordibus latet.

Fab. 73 non nisi lacerae quaedam reliquiae supersunt et de fab. 74 non habeo quid dicam: adeo mihi incerta omnia videntur. Hoc video insititium esse ultimum versiculum, qui ad fabulae argumentum minime pertinet atque sic de more habe-

himus versus sedecim. Itidem sequenti fabula spurius est vs. 4, quo eliminato versus habebimus viginti; sed plura supersunt quae emendare nequeo: id tantum intelligo vs. 14 *πρόντες* requiri, quod recte legitur apud Halmium in pedestri fab. 168 et vs. 4 *οὐκ ἐξαπατῶ σε φησὶν οὐδ' ἐνεδρεύω*, reponam *οὐκ ἐτ' ἀπατῶ*, sicuti simplex *ἀπατᾶν* legitur fab. 77. 3. Multa sunt in ea fabula rescripta, quae vitiosa dialecto arguuntur. *Δέδιθι* est paenultima producta vs. 2; vs. 16 anapaestus est in secundo pede; displicet pluralis numerus vs. 19 *τῶν σκήπτρων* et vs. 20 *ταῖς ἀληθείαις* cf. fab. 83. 4, al.

In fab. 76, quae satis bona est, ut viginti versus sint, sequitur unum excidisse, fortasse inter vs. 2 et 3. Deinde Athous poeta non scripsit certe:

μισθῶ τε φόρτον ἔφερεν ἄλλοτ' ἄλλοτον,

sed *φόρτους ἄλλοτ' ἄλλοιους*. Vs. 12:

σάπιγξ τ' ἐφώνει πᾶσιν ἀσπίδα σμήχειν,

quanto elegantius erit *πᾶσαν*! Sic legitur fab. 29. 2 *πᾶσαν ἐσπέρην*, fab. 95. 72 *πᾶσαν ἐντολήν* et fab. 95. 98 *πᾶσαν εὐνὴν*.

Itidem de melioribus est fab. 77, in qua vitium odoror statim ab initio:

κόραξ δεδηχῶς σόματι τυρὸν εἰσέηκει.

Decurtavit fabulam Athous poeta, ut fieret versuum duodecim itaque omisit quod Babrius omittere non potuit, corvum illum celsa resedissee arbore, ut apud Phaedrum est, *sur un arbre perché*, nec tamen credo eum scribere potuisse *εἰσέηκει*, cf. fab. 95. 58, 110. 1 et 122. 1, neque *δεδηχῶς* recte se habet. Scripserim: *κόραξ σεσηρῶς σόματι τυρὸν ἐσχήκει* et supra vidimus plusquamperfectum tempus Athoo poetae in deliciis esse.

Fab. 78, quae quinque versuum est, in brevius contracta fuit; etiam in fine fab. 79 aliquid turbatum est. Deinde *τετράστιχοι* sunt decurtatae fab. 80 et 81. Venimus ad fab. 82, quae octo versuum est, ex quibus sex Suidas. laudavit cum notabili varietate lectionis, necdum tamen omnia persanata; nam, ut omitam importunum participium *φεύγων* vs. 7, legitur sic:

Κοιμωμένου λέοντος ἀγρίης χαίτης

διέδραμεν μῦς· ὁ δὲ λέων ἐθυμώθη,

Φρίξας δὲ χαίτην ἔθορε φωλάδος κοίτης.

Primum displicet id quod est *χαίτη* bis positum; deinde non video, qui *θορεῖν* cum secundo casu iungi possit. Versiculum Suidas laudat in *vv. Φριξότριχα*, *ἔκθορεν* et *Φωλάδι*. tribus locis semper habet *ἔκθορεν*, nec tamen Babrius augmentum omittere solet. *Ἐκθορε* fluxit fortasse e dactylica fabula et reponam:

Φρίξας δὲ τριχας ἐξέθορε Φωλάδος κοίτης.

Sic demum apparet, cur Suidas in voce *Φριξότριχα* versiculum laudaverit. In stulto epimythio *κόλουε* legam pro *κώλυε*. Neque illa negligam:

ὁ δ' οὐχὶ τὸν μῦν, εἶπεν, ὦ παλαμναίη,

δέδοικα μὴ μου τὴν δорὰν κνίσῃ Φεύγων.

Codicis scriptura ita fuerat expedienda: *οὐχὶ — δέδοικα μὴ μ' οὐ*. Haec quoque fabula decurtata est, ut octo versuum fieret.

Utraque fabula quae sequitur cum epimythio versuum octonum est, sed prior est lacera, ita ut sine ope pedestris fabulae ne intelligi quidem possit; altera paulo melior est itidemque legitur in Dosithei Codice. Primo versu:

κῶνψ ἐπισὰς καμπύλῳ κέρα ταύρου,

cum Tyrwhitto malim *ἐπιπτάς*, cf. 99. 1.

Longe optima est fab. 85, cui, ut expleretur viginti versuum numerus, poeta Athous epimythium tantum addidit. Nihil corrigam nisi vs. 6 *τοῦ χάριν*. Peius est habita fab. 86, eadem tamen melius quam fab. 87, quae miserum in modum dilacerata est; quid est v. c. illud *δάκνων εἰ κατειλήφει*? Et quis canem non miretur, qui *ψαύων* leporem *φιλεῖ*? Longe longeque praestat fab. 88 de cassita, in qua reponam vs. 10 *ποῖ σφέας μεταστήσει*, cf. fab. 68. 9, et vs. 18 *ἐκποδὼν φεύγειν*. Sicuti in superiore fabula, sic hic quoque versiculus alicubi excidit, nam versus sunt numero undeviginti. Est quoque de melioribus fab. 89, quamquam quaedam insunt minus probanda. Vs. 9 certe non feram:

θηλὴ μεθύσκει μέχρι νῦν με μητρώη.

Emenda *πιπίσκει*. Calamitosum verbum hoc est. Scholiasta ad Iliad. T 9 scribit τὸ *πεισαι* significare *ποτίζει*. at voluit *πισαι* dicere. Apud Plutarchum πῶς ἂν τις διακρ. p. 55a legitur: *ἔσι δ' ὅπου ταῦτ' ἰάσας κατόριον ἐνέσεισεν* ἢ *τινα ἐλλέβορον ἐμπιεῖν τρίψας ἠνάγκασεν*. Itane ΕΝΕΣΕΙΣΕΝ? Tu repone *ἐνέπισεν*, quod etiam Pindarus alicubi usurpavisse

dicitur, ne credas vocabulum auctore destitutum esse.

Fab. 89. 12 malim praeterea *μοι* quam *μου*. In fab. 90 et 91 nihil est admodum memorabile, nisi forte vs. 8:

πόσον τράγου μεταξὺ καὶ πόσον ταύρου;

quem verum non optimum conferemus cum fab. 115. 12:

τίς γὰρ νεφῶν μοι καὶ τίς ἦν πτερῶν χρεῖη;

Satis bona est fab. 92, in qua duo sunt parvula vitia, nam vs. 8 cum Suida *συγκρούσας* malim quam *συγκρούων* et vs. 10:

τὸ δ' ἴχθος εἰπέ, τὸν λέοντα μὴ δειξέης,

praestare arbitror *δείξας*. Contra vitiiis scatet fab. 93. Quid enim est *λαμβάνειν* *πρὸς αἰκίην* et quo pertinet coniunctivus *λάβωσι* et potestne probari genetivus *καινῆς ΓΕ ταύτης τῆς μεσιτείης*? Accedit paenultimo versu *μηδὲ* pro *οὐδέ*

Missa fab. 94, in qua cum Meinekio vs. 4 *θελῇ* legam, venio ad fab. 95 omnium longissimam, in qua videmus quantum ingenii ad hoc scriptionis genus Babrius attulerit; nam ut quaedam poeta Athous mutaverit, cuius rei fidem faciet cura qua effectum est, ut ultimae syllabae omnes producantur et accentu careant, in plerisque tamen video, parvas mutationes fuisse, quae artificiosae compositioni non officerent. Versu decimo cum Fixio *πέυκαις* requiro pro *ὑπ' ἀγρίαις ὕλαις*. *Οἶδας* vs. 14 ferri non potest, sed certa medicina non succurrit. Vs. 22:

κέρας δὲ φοβερὸν πᾶσιν ἔρπετοῖς φύει,

et *φύει* intelligo et tamen convenientius iudico *φαίνει* propter fab. 77. 5 *τέρνον αἰετῶ φαίνεις* sicuti etiam fab. 98. 8 *ἡλίκους δ' ἡμῶν φέρεις ὀδόντας* certe minime ferri debet; si umquam emendatio satis certa fuit, hic requiritur *φαίνεις ὀδόντας*. Vs. 59 facit ut Sophoclis recorder. Scribitur sic:

ἐλάφου δὲ φριξέπεσχε νῶτα καὶ κνήμας,

et hoc quidem recte, sed in Codice legitur *ἐπέσχε νῶτα*. Idem vitium, nisi fallor, in Hesychio latet, qui in *κυλλαίνων κάτω* ex Sophoclis Phaedra laudat, quod verisimiliter de Mino-tauro dictum fuit:

ἔσαι ἐποῦραν ὠτικυθλάννων καὶ τό.

Quae verba ita edi solent:

ἔσαι' ἐπ' οὐρὰν ὠτα κυλλαίνων κάτω.

Sensit Herwerdenus, quam hoc esset sensu vacuum; itaque scripsit, quod multo melius debet videri:

ἔσαινεν οὐρᾷ τᾷτε κυλλαίνων κάτω..

Sed facilius poterimus sic:

ἔσαινεν οὐρᾷ νῶτα κυλλαίνων κάτω.,

atque sic quantum satis erit de immani monstri cauda amputatum erit. Vides in Babrii et Hesychii Codicibus vitium tantum non planissime idem. De versibus qui apud Babrium proxime sequuntur, luculenter Cobetus egit in Orat. Inaug. Denique vs. 94:

καρδίην δὲ νεβρείην

λάπτει πεσοῦσαν ἀρπάσσει λαθραίως,

videmus perperam legi ἀρπάξων fab. 89. 2; deinde corrigam λάπτει, nam vulpeculae μέλαν ὕδωρ λάπτουσιν, sed quod dentibus corripuerunt et comminuunt κάπτουσιν. Res nota est et insuper in pedestri fabula exemplum offendimus huius scriptiois initio. Tenebimus autem quod dixi, esse quaedam in nostra fabula rescripta, quae perita manu facile arguuntur, v. c. vs. 34 et 35, ubique tamen Babrianam elegantiam pellucere. Quae sunt reliquae corruptelae interdum satis manifestae, non sum emendando.

Decurtata fabula est 96, sed in fab. 97 multa sunt quae Babrii ingenium referunt, quaedam poeta Athous corruptit, ut fabula fieret versuum duodecim. Vs. 2 malim προσποιηθεὶς θύσειν quam θύειν. Contra absurda fabella 98 est. Qui vs. 3 scripsit: οὐδὲν τι δύσνουν οὐδ' ὑπουργον ἐμφήνης, nescivisse videtur quid esset ὑπουργον. Vs. 8:

τίς κόρη σε τολμήσει

ἀφόβως περιλαβεῖν; τίς δ' ἰδοῦσα μὴ κλαύσῃ;

πρὸς ταῦτα δὲ σκόπησον εἰ γάρ μιν χρήσεις.,

cum Boissonadio corrigi potest περιβλεπεῖν, sed quid est κλαύσῃ juxta τολμήσει positum? Futurum est certe κλαύσομαι et turpe vitium est in σκόπησον. Continuo sequitur:

ὁ δὲ πτερωθεὶς τῇ δόσει τε πισεύσας

ἔξεϊλε τοὺς δδόντας,

scripsit poeta quisquis ille fuit, ἐξεῖρε· dentes non eremit, sed esseruit. Recte lupus in fab. 122. 10 ὁδοῦσι σκόλοπα ἐξήρει. Duplex epimythium est, alterum altero ineptius.

Fab. 99 lacerum fragmentum est, sed fab. 100 paulo plenius servata est. Legitur vs. 5

ὁ δέ σοι τράχηνος, εἶπέ, πῶς ἐλευκώθη;
 κλοιῷ τέτριπται σάρκα τῷ σιδηρείῳ,
 malim tamen τέτριμμα, nam ὁ τράχηνος τέτριπται σάρκα
 mire dictum est. Probabilis etiam est fab. 101, in qua vulpis
 sunt ad lupum verba:

σὺ γὰρ ὡς ἀληθῶς ἐν λύκοις λέων φαίνη,
 ἐν δ' αὖ λέοντων συγκρίσει λύκος γίγνη.

Requiro λείουσι. Multo minus purus sermo est in fab. 102;
 quam est v. c. ridiculum:

πρῶτος δὲ καὶ δίκαιος ὥς τις ἀνθρώπων,
 sed sic poeta Athous amat dicere. Supervacanea est paricula
 γε vs. 8, cet. Sunt etiam multa sermonis vitia in fab. 103,
 quae notare supersedeo: in fine versiculus excidisse videtur, ut
 fabula fuerit viginti versuum. Itaque spurium est epimythium,
 in quo malim:

μακάριος ὅστις οὐ προμανθάνει πταίσας,
 ἀλλ' αὐτὸς ἄλλων συμφοραῖς ἐπαιδεύθῃ,
 nam in Codice est προλαμβάνει. Rescriptam esse fab. 104
 vel solum illud ἐπεικείης monstrare potuit pessime dictum pro
 ἐπεικείης, cf. ταμείοις fab. 108. 2. In fab. 105 εἰσθλὴς displicet
 pro εἰς dictum et illud quoque:

λέων δὲ τερφθεὶς εἶπε τὸν λύκον σκώπτων·
 σοὶ γὰρ δικαίως ὑπὸ φίλων ἐδωρήθη.

Recte quidem legitur fab. 106. 29:

ὁ λέων δὲ τερφθεὶς ὡς λέων τε μειδήσας,
 recte quoque fab. 109. 19:

ὁ δ' ὡς ἐτέρφθη πᾶσι καὶ παρωρμήθη,
 sed cum videam in Athoo Codice legi fab. 95. 66:

τῆς δ' οὐκ ἐτέρφθη θυμὸς,
 pro quo tamen rectissime correctum fuit ἐτρέφθη, sic hic quo-
 que malim:

λέων δὲ τρεφθεὶς εἶπε τὸν λύκον σκώπτων.

In fab. 106 multa satis bene dicta erant, sed fragmentum
 est et narratiunculæ finis desideratur. Vs. 17 et 18, ut ulti-
 mae syllabae producantur, utemur Herzbergii correctione;
 deinde vs. 20:

κερδοῖ σοφή, λάλησον, ὥσπερ εἰώθης,
 παιδρῷ προσώπῳ δχιτὸς, ὦ φίλη, ψαῦσον.

improbabimus sane usum verbi λαλεῖν, sed animadvertendum est in Athoo Codice a prima manu εἰώθης esse, non εἰώθεις· metrum praeterea suadet ut ψάσας reponatur. Si vere suspicati sumus, Babrium versus ischiorrhogicos admisisse, credibile potest videri eum vs. 1 dedisse:

λέων ποτ' ἀνδρῶν βίον ἀρίστων ἐξήλου,

Athoum poetam rescripsisse ἄριστον. Quod si probabitur, ne scripserit quidem vs. 8:

λίην τιθείς ἄπασι δαῖτα θυμήρη.,

nam melior verborum ordo erit:

τιθείς ἄπασι δαῖτα λίην θυμήρη.

Versum 26 nondum leni medicina sanare potui. In fab. 107 multa bene, pauca quaedam pessime dicta sunt eo modo, quem supra toties iam cognovimus. Jam venio ad alterum prooemium, cuius secundus versus hodie ita scribitur:

Σύρων παλαιῶν ἐσιν εὖρε μ' ἀνθρώπων.

Haec est scilicet correctio Athoi poetae, nam Babrius non fugerat spondeum quinto pede scripseratque εὖρη μ' ἀνθρώπων. Deinde:

ἀλλ' ἐγὼ νέη μούση

δίδωμι φαλάργ' χρυσέῃ χαλινώσας

τὸν μυθίαμβον ὥσπερ ἵππον ὀπλίτην,

requiro ὀπλίτης. Quod sequitur

ὑπ' ἐμοῦ δὲ πρώτου τῆς θύρης ἀνοιχθείσης

εἰσῆλθον ἄλλοι καὶ σοφωτέρης μούσης

γρίφοις ὁμοίαις ἐκφέρουσι ποιήσεις,

μαθόντες οὐδὲν πλεῖον ἢ γεγωνίσκειν.

Ferri non potest σοφωτέρης· quas vidi virorum doctorum conjecturas, eae nondum mihi satisfecerunt, Schneideri κοῦ σοφωτέρας, Bergkii κακ' ὀρωτέρας· mihi placet κάσ' αφεσέρης. Omnium minime Schneidewinus audiendus est, qui σοφωτέρας reposuit, nam nullibi legimus ab eo quod est ψόφος comparativum derivatum fuisse. Ostendere tamen poterit Schneidewini commentum, quae sit genuina scriptura in Plinii Epistulis II. 14. Contendit Plinius centumvirales causas ab adolescentulis profanari, cum olim maxima veneratione pulcherrimum opus coleretur. *Sequuntur*, inquit, *auditores actoribus similes, conducti et redempti: manceps convenitur in media basilica, ubi tam palam sportulae quam in triclinio dantur.* Sunt igitur, quos hodie *la claque* appellamus, Graeci τὸν χορὸν.

Inde iam non inurbane Σοφοκλείς vocantur: iisdem Latinum nomen impositum est laudicoeni. Causa Latini nominis apparet, cum praesertim nos eodem nomine in alia re per jocum uti solemus, sed quid Sophocli cum Laodiceis? Scilicet Ψοφοκλείς eos appellabant.

Vs. 15 hodie ita scribitur:

ἀλλ' εὖ πυρώσας, εὖ δὲ κέντρα πρήννας,

Dubnerus corrigere voluit *πτερώσας*: ego de participio *τορεύσας* cogitaveram et vs. 13 in *μυθιάζομαι* latere crediderim *ψιμυθιάζομαι*, sed nondum mihi contigit versum restituere.

Nemo hodie non offendetur novicia forma *ταμῆιον*, quam condonabimus poetae Athoo, ipsi Babrio non obtrudemus. Nempe hic scripserat fab. 108. 2:

ὁ δὲ ταμῆίοις πλουσίοις ἐμφωλεύων,

poeta Athous non tulit spondeum quinto pede et rescripsit:

ὁ δ' ἐν ταμῆίοις πλουσίοισι φωλεύων.

Deinde in sequentibus plerumque servata ipsa Babrii verba; rescribendum tamen vs. 12 *ἦν μοι συνέλθης* pro *εἴ μοι συνέλθοις*, quod cum futuro coniungi non potest. Vs. 17 *πίθος* rescriptum oportuit, quae est Suidae lectio. Ultimo versu, quem Suidas quoque habet:

ἐγὼ δὲ λιτῆς οὐκ ἀφέξομαι βώλου,

ὕφ' ἦν τὰ κρῖμα μὴ φοβούμενος τρώγω.,

ipse Babrius sic errare non potuit deditque sine dubio τὰ κρῖμν' οὐκ ἐκφοβούμενος. De forma verbi *ἐκρύβοντο* vs. 27 *ἐπέχω*.

Sequuntur duae fabulae *τετράσιχοι*, deinde fabula 111, quae scatet vitiis, vix ut possit intelligi ipsaque narratio inde fiat obscura. Vs. 2 perperam omissum est verbum *εἶναι*. Vs. 4 et 15 de itinere in mediterraneam regionem verbum est *κατάγειν*. Vs. 6 *ελαφρύνθη* caret augmento. Vs. 8 nescias utrum de viatore an de asino sermo fiat. Vs. 11 *ἦν πεσόν* pro *ἔπεσεν* displicet. Quod legitur vs. 14 *πλείστους σπόγγους κατήγεν*, poeta Athous superlativum pro πολλοὺς reposuit, ne ultima versus syllaba accentum haberet. Vs. 16 *μεμισήκει* ratione caret. Denique vs. 20:

βάρος δὲ διπλοῦν ἤλθε βασιάσας νότοις,

rescripsit poeta Athous propter causam quam saepe dixi, nam Babrii fuit *βασιάζων*.

Mediocris est fab. 112, in qua vs. 9 *πλεῖον* malim quam *μᾶλλον* et vs. 3:

ῶρυσεν ἐςὼς τοῖς κέρασι τοὺς τοίχους,
tauro magis convenit *ἐκύρισεν*, Ex Hephaestione notum est:
ὁ ταῦρος δ' ἔοικεν κυρίζειν τιν' ἀρχάν.

Fab. 113 quatuor versuum est; in fab. 114 malim *λάμποι* vs. 3 et sequenti versu haud scio, an non perperam dictum sit *συρίσαντος*, cum aoristus non satis bene hic locum suum tenere possit; sed Babrius, uti suspicor, argumentum copiosius tractaverat magisque exornarat. Non magis est integra fab. 115, cuius duo ultimi versus misere languent et turpe est *χαμᾶζε* pro *χαμαί* dictum. Vs. 7

τὰ τῆς ἐρυθρῆς πάντα δῶρά σοι δώσω,
agnosco Athoum poetam, nam Babrius elegantius dederat *δῶρον*, quod vides cur commutatum sit.

Summa inest spurcities in fab. 116. Abjudicanda videtur poetae Athoo, — nam de Babrio ne cogitari quidem potest — cum passim violatas videas metri leges, quae in Athoo Codice tantum non semper observantur; ex sedecim versibus sunt v. c. quatuor, qui in brevem syllabam desinunt. Vs. 9 *εἶσω* pro *ἔνδον* propter metrum dictum est. Vs. 14 sic scribam:

εἶτα κακείνος

ἄμφω θελόντων δρῶ τι χῆδ' ἐρᾷύμει,
nisi mavis *ἐρᾷύμει*, nam mihi perinde est, quomodo ista scribantur, quae melius una litura delebuntur.

Fab. 117 hodie est undecim versuum, sed vs. 7 ostendit aliquid excidisse, nam non intelligitur, unde repente illae *ἄχνηι* *πύριναι*. Quaedam recte dicta sunt, sed notari debet vs. 4 *ταῦτ' ὁμοῦ λέγοντος* et vs. 8 *συνεπάτητε τοὺς πλείους* pro *πολλούς* dictum. Est praeterea spondeus quarto pede vs. 9:

Ἑρμῆς δ' ἐπισᾶς τῷ TE βαβδίω παίων.

Nec solet Mercurii *βαβδίον* dici: praeferam:

Ἑρμῆς δ' ἐπισᾶς αὐτίκα βαβδίω παίων.

Satis purus sermo est fab. 118, sed versuum numerus impar ostendit unum versum excidisse post vs. 4 et absurdum praeterea est:

κακῇ νεοσσῶν ἐπτὰ γίγνεται μήτηρ
οὐπω πτερίσκοις πορφυροῖς ἐπανθούτων;

quasi umquam alias mater adultos pullos parere soleat. Praeterea vs 7:

ἄπαντας ἐξῆς ἔφαγεν· ἡ δὲ δειλαίη,
rectius erit κατέφαγ'. Neque aliter Homerus eo loco, qui Babrio obversabatur. Quod epimythium post fab. 119 legitur, aperte spurium est; deinde ut fiant duodecim versus, lacuna mihi esse videtur duorum choliamborum post vs. 4. Turpe vitium est vs. 5 in καταγείσης et vs. 7 cum aliis malim εἴ σὺ quam ἔσσι. Reliqua mihi vitio carere videntur. Pleraque autem intacta praetermisit poeta Athous in fab. 120, excepto postremo versu:

καὶ πῶς, ἀλώπηξ εἶπεν, ἄλλον ἰήσῃ,

δὲ σαυτὸν οὕτω χλωρὸν ὄντα ΜΗ σώξεις.,

suspicio dedisse Babrium: χλωρὸν ὄντ' οὐκ ἴησαι, poetam autem Athoum non tulisse spondeum quinto pede itaque perfectum ἴησαι mutasse eo modo, quem vidimus. Non attendit autem ad versum qui proxime praecedat nec minus ischiorrhogicus est:

δὲ Ὀλυμπον οἰκεῖ καὶ θεοὺς ἱατρεύει.

Credidit fortasse in ἱατρεύει primam syllabam corripere posse, idem in ἴησαι propter reduplicationem neutiquam licere.

Fab. 121 τετράστιχος est; lepidum est Lachmannum videre, qui ex pedestri fabula egregium choliambum suppleverit:

χρονιώτερον γὰρ δορκάδος βίον ΖΗΣΩ.

Multa Babrii vestigia supersunt in fab. 122. Vs. 2 participium παρόντα otiosum est:

λύκον δ' ἰδὼν παρόντα καὶ σαφῆ δείξας.

Simplicissimum fuerit corrigere πάραντα. Deinde vs. 5:

σὺ μᾶλλον ἢ γύψ ἢ κόραξ με δειπνήσεις,

malim πολὺ μᾶλλον. Vs. 7 participium εἰρύσσας displicet, cf. 12. 21 χαρίσσης. Deinde vs. 10 non intelligo quid sit σκόλοπα θερμὸν nihilque prodest cum Lachmanno θερμός scribere. Atque haec est postrema fabula, quae in Athoo Codice servata est, nam fab. 123 unus tantum versiculus superest. De Babrii fragmentis nunc quidem tacere certum est.

Amstelodami,

Ips. Id. Jun. 1876.

PLATONICA.

MENO.

Μενον. p. 70. α προτοῦ μὲν Θετταλοι εὐδόκιμοι ἦσαν — ἐφ' ἱππικῇ τε καὶ πλούτῳ, νῦν δὲ καὶ ἐπὶ σοφίᾳ. — ἐνθάδε δὲ τὸ ἐναντίον περιέσκηκεν· ὥσπερ αὐχμὸς τις τῆς σοφίας γέγονε καὶ κινδυνεύει ἐκ τῶνδε τῶν τόπων παρ' ὑμᾶς οἴχεσθαι [ἡ σοφία]. Facile est emblemata fatuum et auri molestam removere. Sed contra supplendum est aliquid in verbis τὸ ἐναντίον περιέσκηκεν, quod sensu vacuum est. Quia frequens admodum locutio est facile ex aliis locis prorsus similibus suppleas: ἐνθάδε δὲ (τὸ πρᾶγμα εἰς) τοῦναντίον περιέσκηκεν, *apud nos*, inquit, *res in contrarium vertit*, ut apud Demosthenem XXV. pag. 773, 9: φοβοῦμαι μὴ τὸ πρᾶγμα εἰς τοῦναντίον περισῇ. Plato *de Rep.* pag. 343. Α. ὁ τοῦ δικαίου λόγος εἰς τοῦναντίον περιεστῆκει, et apud alios. Saepe dicitur εἰς τοῦτο, εἰς ἐκεῖνο, ἐνταῦθα περιεστάναι τὰ πράγματα *de conversione rerum*, sed τοῦναντίον περιέσκη etiamsi hic illic legitur, apud Thucyd. VI. 24. Lysiam pag. 126, 4. perinde est ac si Latine dixeris *contrarium vertit* pro *in contrarium*, et ἐς addendum.

Pag. 71. α. ἐγὼ δὲ τοσοῦτον δέω εἴτε διδασκτὸν εἴτε μὴ διδασκτὸν εἶδέναι. Certo et perpetuo omnium Atheniensium usu dicebatur τοσοῦτον ἀπέχω et τοσοῦτον δέω, δεῖς, δεῖ, et πολλοῦ, πλείους, μικροῦ, ὀλίγου δέω, ὀλίγου δεῖν et similia sine ulla exceptione, quam natura verbi δεῖν non admittit. At

citerioris aetatis Graeculi temere haec inter se miscere coeperunt et hac contagione scripta veterum impleta sunt. Sed audi nunc Stallbaumium: „*apte comparavit Ullricus Axiocch.* p. 372 B. τοσούτον ἀποδέω τοῦ δεδοικέναι. Chariton p. 152. τοσούτον ἀποδέω τοῦ σε καλύειν. — *itaque non est quod τοσούτου in vitis libris corrigamus.*”

Quod inepti Graeculi vitiose dicebant eo utitur ad mendum librorum Platonis occultandum. Quot verba tot errores sunt in τοσούτον ἀποδέω τοῦ δεδοικέναι. Saepe miratus sum quo pacto *Axiocchus* in Platonis Dialogos irrepere potuerit, quum scriptus sit tam absurda oratione et stilo scateatque erroribus contra certam Platonis et Atticorum omnium consuetudinem commissis, ut alio loco de industria ostendam.

Emendate legitur apud Demosthenem pag. 107. 10. τοσούτου δέω ζηλοῦν. p. 744. ὅσοι μῆνες μικροῦ δέουσι νομοθετεῖν. p. 1479. τοσούτου γὰρ δέω τοῦτο ποιεῖν. p. 1015. τοσούτου ἐδέησε περιγενέσθαι τι, sed vitiose in S p. 115. 1. ἐγὼ δὲ τοσούτῳ δέω. p. 263. 24. τοσούτῳ γὰρ δέω et p. 849. 26. τοσούτο τοῦ (pro τοσούτου) ποιῆσαι ἐδέησεν.

Sine mendo apud Platonem legitur in *Menone* 91. a. πολλοὺ γε δέουσι μαίνεσθαι, et passim πολλοῦ δέω, πολλοῦ γε δέω. sed mendose in *Apologia* 35 d. ἀλλὰ πολλοῦ ΔΕΙ οὕτως ἔχειν pro πολλοῦ ΔΕΩ.

Gravius etiam peccatur in secunda persona πολλοῦ ΔΕΙC. Apud Demosthenem S exhibet p. 980. 25 καίτοι τοσούτ' οὐδεὶς ἐλέου τινὸς ἄξιος εἶναι pro τοσούτου δεῖς. Apud Platonem in *Menone* 79. b. πολλοῦ δεῖς εἰπεῖν, Codd. δεῖ σ' εἰπεῖν. *Lydis* 204. e. πολλοῦ δεῖς τὸ εἶδος ἀγνοεῖν τοῦ παιδός. Codd. δεῖς σε aut δεῖ σε. *Io* 541. e. ἐξαπατᾷς με καὶ πολλοῦ δεῖς ἐπιδεῖξαι. Codd. δεῖ σ' ἐπιδεῖξαι. Eodem modo apud Isocratem errari vide in *Nov. Lectt.* pag. 528.

Pag. 71. d. ἐκείνον μέντοι νῦν ἔωμεν. Quia νῦν incongruum est scribe: ἐκείνον μὲν τοίνυν ἔωμεν ἐπειδὴ καὶ ἄπεσιν. Simillimus huic locus est in *Hippiā minore* 365. c. τὸν μὲν Ὅμηρον τοίνυν ἄσωμεν ἐπειδὴ καὶ ἀδύνατον ἐπανερέσθαι τί ποτε ῥῶν ταῦτα ἐποίησεν.

Pag. 71. d. τί φῆς ἀρετὴν εἶναι; εἶπον καὶ μὴ φθονήσης. Numquam Plato aoristo εἶπα, εἶπαι, εἶπας usus est. Etiam nunc ut sexcenties alibi dixit εἰπέ.

Menon. pag. 72. a. μίαν ζητῶν ἀρετὴν σμῆνός τι ἀνεύρηκα ἀρετῶν παρὰ σοὶ κείμενον. Verum est ex ipsa rei natura κείμενον. De more κείμενον ad proximum ἀρετῶν praepostere est accommodatum, qui uberrimus et apud alios et apud Platonem mendorum fons est.

Menon. pag. 72. a. ἄλλη ἐστὶ παιδὸς ἀρετὴ — καὶ πρεσβυτέρου ἀνδρὸς, εἰ μὲν βούλει ἐλευθέρου, εἰ δὲ [βούλει] δούλου. Laesa auris admonet ut alterum βούλει expungas, idque perpetua Platonis consuetudo confirmat. *Sympos.* pag. 212. c. εἰ μὲν βούλει — εἰ δέ. *Alcib.* I. pag. 114. d. εἰ μὲν βούλει — εἰ δέ, et sic in *Cratylō* pag. 407. d. In *Euthydemō* pag. 285. c. εἰ μὲν βούλεται — εἰ δέ. *de Legg.* pag. 688. b. εἰ μὲν βούλεσθε παίζων, εἰ δὲ σπουδάζων. Tolle idem mendum ex libro *de Rep.* pag. 432. a. εἰ μὲν βούλει φρονήσεις, εἰ δὲ [βούλει] ἰσχυῖ, εἰ δὲ καὶ πλήθει ἢ χρήμασιν.

Menon. pag. 76. a. ὕβρις γ' εἴ, ὦ Μένων· ἀνδρὶ πρεσβύτῃ πράγματα προστάττεις ἀποκρίνεσθαι, αὐτὸς δὲ οὐκ ἐθέλεις — εἰπεῖν. Mendosum est πράγματα προστάττεις ἀποκρίνεσθαι. De sententia autem nulla est controversia quin haec sit: *respondendi molestiam imponis vel exhibes*. idque ἄττικισι non aliter quam sic dicitur πράγματα ΠΑΡΕΧΕΙς ἀποκρίνεσθαι. Huius locutionis paucissima tantum sed certa et indubitata exempla apud scriptores Atticos reperiuntur, quae omnia protuli in *Nov. Lectt.* pag. 393 et 620.

Pag. 76. d. ξύνες ὃ τοι λέγω. In aliis est: ὃ τι λέγω. Verum est ὃ T1N λέγω, ὃ τιν λέγω. Doricum est τίν pro σοί, ut ἐμὶν pro ἐμοί.

Menon. pag. 77. d. οὐκ οὐκ δὴλον ὅτι οὗτοι μὲν οὐ τῶν κακῶν ἐπιθυμοῦσιν [οἱ ἀγνοοῦντες αὐτά] ἀλλ' ἐκείνων ἃ φοντο ἀγαθὰ εἶναι, ἔστι δὲ ταῦτα κακά. ὥς οἱ ἀγνοοῦντες αὐτὰ καὶ οἰόμενοι

ἀγαθὰ εἶναι δῆλον ὅτι τῶν ἀγαθῶν ἐπιθυμοῦσιν. Perspicuum est Platonem non bis sed semel posuisse verba: οἱ ἀγνοοῦντες αὐτά, quae quia priore loco et frigide abundant et oppositionem inter τῶν κακῶν et ἀλλ' ἐκείνων debilitent una litura delenda sunt.

Pag. 78. d. πότερον προστίθης τι; Alii, ut in his formis solet, προστιθεῖς et προστιθεῖς dederunt. Satis demonstravimus et alibi et ad Demosthenem Atticos constanter dixisse προστιθεῖς, ξυνιεῖς, ἀφιεῖς et sim. omnia.

Pag. 80. a. καὶ γὰρ αὕτη (ἡ νάρκη) τὸν ἀεὶ πλησιάζοντα καὶ ἀπτόμενον ναρκᾶν ποιεῖ, καὶ σὺ δοκεῖς μοι νῦν ἐμὲ τοιοῦτόν τι πεπονηκέναι [ναρκᾶν]. Ipsa verborum compositio emblemata arguit.

Pag. 89. e. in libris est: εἰς κελὸν ἡμῖν αὐτὸς ὅδε παρεκαθέζετο. Pro αὐτός Platonem scripsisse Ἄνυτος intellexit Struvius et diu ante corrector Codicis Florentini. Res est perspicua. Sequitur in Bodleiano: εἰκότως δ' ἂν μεταδῶμεν ἌΝ. ἌΝΤΤΟC γὰρ κτέ. Resecandum est alterum ἄν, ex sq. syllaba natum. In tam paucis verbis ἄν iterari non potuit.

In iis quae de Anyto scribit pag. 90 b, ubique sunt aculei in hominem, quem Plato pessime oderat, nam nulla esse potest controversia quin haec post Socratis mortem scripta fuerint. Quod igitur Anyti patrem Anthemionem laudat (οὐχ ὑπερήφανος πολίτης οὐδὲ ὀγκώδης τε καὶ ἐπαχθής) his omnibus tecte filio superbia et arrogantia exprobratur. Leniter etiam deridetur pater, quem coriarium (βυρσοδέψην) constat fuisse vid. *Nov. Lectt.* pag. 671. Si talis homo a Platone, qui summo loco natus erat, laudatur ob modestiam et omni fastu et arrogantia vacare dicitur ἡ εἰρωνεία est manifesta. Graphice depingit Anyti asperitatem et saevitiam et acerbissimum in Sophistas odium, corruptores iuventutis, quo et Socratem insectabatur pag. 91. c. 92. a et b. ut futurum Socratis accusatorem facile agnoscas, cui oblique malum minatur pag. 94. c.

Paullo ante ubi Ἰσμηνίας ὁ Θηβαῖος narratur repente dives esse factus εἰληφώς τὰ Πολυκράτους χρήματα pauci, credo, Stallbaumio credent Polycratem esse veterem Samiorum tyrannum.

Polycrates Thebanus nescio quis Ismeniam heredem scripserat.

Pag. 91. b. postquam dixerat: παρὰ τοὺς ἰατροὺς πέμποντες τόνδε καλῶς ἂν ἐπέμπομεν βουλόμενοι ἰατρὸν γενέσθαι. Nunc autem, inquit, ἐπιθυμεῖ ταύτης τῆς σοφίας καὶ ἀρετῆς, ἥ οἱ ἄνθρωποι τὰς τε οἰκίας καὶ τὰς πόλεις καλῶς διοικοῦσιν. — ταύτην οὖν τὴν ἀρετὴν σκόπει παρὰ τίνας ἂν πέμποντες αὐτὸν ὀρθῶς πέμπομεν. Manifesto aliquid excidit unde accusativus ταύτην τὴν ἀρετὴν pendebat. Quis enim aequo animo feret quod Stallbaumius annotavit: „*accusativus aut absolute positus est aut ex structurae mutatione explicandus.*” Hae sunt enim illae argutiae malesanae, quas in Gothofredo Hermannno tam acriter Madvigius summo iure exagitat. Loci sententia, quae planissima est, affert lucem. Manifesto enim requiritur: *hanc igitur virtutem ut DISCAT, ad quos eum mittere debemus?* Ergo Plato dixisse potest: ταύτην οὖν τὴν ἀρετὴν (μαθησόμενον) παρὰ τίνας κτέ. Usu tritum est μαθησόμενον πέμπειν et μαθησόμενος ἵεναι, si quis cui aut alium aut semet ipsum in disciplinam tradere dicitur, ut in *Symposio* 206. b. ἐφοίτων παρὰ σὲ αὐτὰ ταῦτα μαθησόμενος. Potest etiam alio modo verborum et sententiae labes sarciri, veluti: ταύτην οὖν τὴν ἀρετὴν (βουλόμενοι αὐτὸν σοφὸν γενέσθαι) παρὰ τίνας κτέ. ut supra 90. c. εἰ βουλευμεθα Μένωνα τόνδε ἀγαθὸν ἰατρὸν γενέσθαι παρὰ τίνας ἂν αὐτὸν πέμπομεν; et post pauca: παρὰ τοὺς ἰατροὺς πέμποντες τόνδε καλῶς ἂν ἐπέμπομεν βουλόμενοι ἰατρὸν γενέσθαι. Sententia certa est, verba ipsa quis praestabit?

Menon. pag. 91. b. ἌΝΤΤΟC. καὶ τίνας λέγεις τούτους, ὃ Σώκρατες; ΣΩ. ὁῖσθα δήπου καὶ σὺ ὅτι οὗτοί εἰσιν ΟἴΟΤC οἱ ἄνθρωποι καλοῦσι σοφιστάς. Manifestum mendum vides, sed vera lectio ad manum est, nempe quod quisque in tali re dixisset: οὗτοί εἰσιν ΟΥC οἱ ἄνθρωποι κτέ. Simplicissime poterat dicere: οὗτοί εἰσιν οἱ καλούμενοι σοφισταί.

Excandescit ad horum mentionem Anytus et in haec verba erumpit: Ἡράκλεις, εὐφήμει, ὃ Σώκρατες. μηδένα τῶν συγγενῶν μήτε φίλων μήτε ἁσῶν μήτε ξένων ΤΟΙΑΥΤῃ ΜΑΝΙΑ ΛΑΒΟΙ ὥς παρὰ τούτους ἐλθόντα λωβηθῆναι. *Insania, recordia, dementia non qualis sit spectatur, sed quantitas.* Itaque verum est μηδένα

ΤΟ αὐτὴ μανία λάβοι, qua confusione nihil est in libris frequentius.

In *Μενον*. pag. 92 ο. haereo in verbis: πῶς οὖν ἂν, ὃ μακάριε, εἰδείης περὶ τούτου τοῦ πράγματος, εἴτε τι ἀγαθὸν ἔχει ἐν αὐτῷ εἴτε Φλαῦρον, οὗ παντάπασιν ἄπειρος ΕἰΗC. Nempe si περὶ ΤΟΤΤΟΤ τοῦ πράγματος sanum est, requiritur οὗ ἄπειρος (ΕΙ) εἴ, non εἴης. Contra si εἴης vitio vacat, sententia est generalis et requiritur περὶ ὅτου οὖν πράγματος, idque magis est ex Socratica consuetudine.

Respondet Anytus: ῥαδίως. τούτους γοῦν οἶδα ΟΙ εἰσιν, εἴτ' οὖν ἄπειρος αὐτῶν εἰμὶ εἴτε μή. Rectissime Wolfius οἶοι εἰσιν. Non assentitur Stallbaumius „*siquidem* ὅς *indicat naturam atque indolem eius de quo sermo est.*” Multum vereor ne confundat ὅς εἰσιν et ὅ εἰσιν, quum afferat περὶ ἀρετῆς ὃ ἔσιν ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδα, et δικαιοσύνην ὃ τυγχάνει ὅν οὐ φαμὲν εὐρηκέναι, et similia. Est aliquid inter ἡ ἀρετὴ τί εἰσιν; et τίς εἰσιν ὑμῶν ὃ Σωκράτης; Est aliquid inter οἶδά σε ὅς εἴ, nempe ὃ Σωκράτης, et οἶδα σε ὃ εἴ, nempe φιλόσοφος. et οἶδά σε οἷος εἴ, nempe ὅσιος καὶ δίκαιος ἀνὴρ. Iracunde igitur et aspere Anytus dixit: τούτους γοῦν οἶδα οἶοι εἰσιν, id est ὅτι μοχθηροὶ τινές εἰσι καὶ παμπόνηροι.

Post pauca scribe: ἀλλὰ γὰρ οὐ τούτους Ζητοῦμεν, τίνες εἰσί, pro 'Εζητοῦμεν.

Postquam sic Anytus magna asperitate verborum Sophistas insectatus est ὃ εἰρων ad eum ita dicit: πῶς λέγεις, ὃ Ἄνυτε; οὗτοι ἄρα — οὐ μόνον οὐκ ὠφελοῦσιν ὥσπερ οἱ ἄλλοι ὃ, τι ἂν τις αὐτοῖς παραδῶ, ἀλλὰ καὶ τούναντίον διαφθείρουσιν; deinde usus erat lepida comparatione, quae nunc fatuis additamentis vitiatam magnam partem venustatis ac leporis amisit. Iuvat primum proponere locum qualem a Platone scriptum fuisse existimo, deinde emblemata redarguam. A Platonis manu haec profecta arbitror: καίτοι τέρας λέγεις, εἰ οἱ μὲν τὰ ὑποδήματα τὰ παλαιὰ καὶ τὰ ἱμάτια ἐξακούμενοι οὐκ ἂν δύναιτο λαθεῖν τριάκονθ' ἡμέρας μοχθηρότερα ἀποδιδόντες ἢ παρέλαβον, ἀλλὰ ταχὺ ἂν τῷ λιμῷ ἀποθάνοιεν, Πρωταγόρας δ' ἄρα ὅλην τὴν Ἑλλάδα ἐλάνθανε διαφθείρων τοὺς συγγιγνομένους καὶ μοχθηροτέρους ἀποπέμπων ἢ

παρελάμβανε πλεῖν ἢ τετταράκοντ' ἔτη. Nunc in sententiae compositione perelegans est partium *συμμετρία*. Homines liberos suos Sophistis instituendos committunt quemadmodum calceos detritos et scissas vestes *sarciendas* dare solent. Quid futurum est si illi τὰ παλαιὰ ὑποδήματα *μοχθηρότερα* Ἀπεδίδosan ἢ παρέλαβον; οὐκ ἂν δύναιντο λαβεῖν τριάκονθ' ἡμέρας ἀλλὰ ταχὺ ἂν τῷ λιμῷ ἀποθάνοιεν. Itaque incredibile est et *portenti iuslar* (τέρας) Protagoram potuisse πλεῖν ἢ τετταράκοντ' ἔτη λανθάνειν εἰ τοὺς συγγιγνομένους *μοχθηροτέρους* ἀπέπεμπεν ἢ παρελάμβανεν. Comparat Sophistas cum iis qui calceos *veteres* sarciunt *redduntque* deteriores quam acceperint, non cum iis qui *novos* calceos faciunt aut vestes *novas*. Vide nunc quid sit in libris: οἱ μὲν τὰ ὑποδήματα [ἐργαζόμενοι] τὰ παλαιὰ καὶ τὰ ἱμάτια ἐξακούμενοι. At nemo potest ἐργάζεσθαι, opinor, ὑποδήματα παλαιά, multoque etiam minus τὰ ὑποδήματα τὰ παλαιά. Praeterea ἐργαζόμενοι moleste interpositum quae arcte coniuncta sunt disiungit. Pendet aperte τὰ ὑποδήματα, ut τὰ ἱμάτια, a participio ἐξακούμενοι. Sequitur in libris: οὐκ ἂν δύναιντο λαβεῖν τριάκονθ' ἡμέρας *μοχθηρότερα* ἀποδιδόντες ἢ παρέλαβον [τὰ ἱμάτιά τε καὶ τὰ ὑποδήματα]. Non arbitror fore multos qui admoniti praesertim non sentiant pannum hunc inepte esse assutum. Metuit forte sciolus ne oblivisceremur. Denique libri exhibent omnes: ἀλλὰ [εἰ τοιαῦτα ποιοῖεν] ταχὺ ἂν τῷ λιμῷ ἀποθάνοιεν, manifesto errore: ποιεῖν enim et ἐργάζεσθαι in tali re nihil discrepant ponunturque promiscue de calceis palliisque *novis* faciendis, quod pugnat cum verbis *μοχθηρότερα* ἈΠΟδιδόντες ἢ παρέλαβον, in quibus ipsis est lepor comparationis cum Sophistis, qui τοὺς συγγιγνομένους *μοχθηροτέρους* Ἀπέπεμπον ἢ παρελάμβανον. Si quis haec lecta et perpensa probaverit secum existimato quales sint nostri Platonis Codices Mss. quibus tamen nonnulli tantum non ubique credendum esse opinantur.

Menon. pag. 99. D. καὶ τοὺς πολιτικούς Φαῖμεν ἂν - ἐνθουσιάζειν ἐπίπνους ὄντας καὶ κατεχομένους ἐκ τοῦ θεοῦ. Difficile erit dicere quis sit in tali quidem re ὁ θεός. Non sic Graeci in talibus loquebantur, sed ἐκ τοῦ θεῶν dicebant et θεῶν τις et similia.

Menon. pag. 99. D. οἱ Λάκωνες ὅταν τινὰ ἐγκωμιάζωσιν ἀγαθὸν ἄνδρα Θεῖος ἀνὴρ, Φασίν, οὗτος. Receptam olim oportuit Casauboni emendationem Aristotelis testimonio confirmatam Θεῖος ἀνὴρ et Spartanos inducere sua lingua loquentes, in qua re quam scite et venuste naturae veritas cernatur perinde Plato sentiebat atque Aristophanes.

Recipitur ab omnibus propter fidem, credo, veterum membranarum in *Menone* pag. 100. α. λέγων περὶ αὐτοῦ ὅτι

οἶος πέπνυται, Αἱ δὲ σκιαὶ αἵσσουσιν.

sed quod cum bona membranarum venia dictum esto, αἱ et verum depravat et sententiam verborum perimit. Accipiamus igitur ab Homero: ΤΟΙ Δὲ σκιαὶ αἵσσουσιν. Cicero de *Divinat.* I. 40. quorum de altero (Tiresia) etiam apud inferos Homerus ait, solum sapere, CETEROS umbrarum vagari modo. Quum Scipio in Africa rem praeclare gereret πυνθανόμενον τὸν Κάτωνά Φασιν εἰπεῖν.

οἶος πέπνυται, τοὶ δὲ σκιαὶ αἵσσουσιν, apud Plutarchum in *Cat. Maiore* cap. 27.

C. G. COBET.

Anecd. Bekk. pag. 102. 18. Καταλαγῆναι: Φασὶ διαλαγῆναι. Θουκυδίδης τετάρτῳ βίβ. Excidit aliquid sic supplendum: (οὗ) Φασὶ (δεῖν λέγειν ἀλλὰ) Διαλαγῆναι. Thucyd. IV. 59. τό τε πρῶτον ἐπολεμήσαμεν καὶ νῦν πρὸς ἀλλήλους πειρώμεθα καταλαγῆναι. et iterum cap. 61. ἰδιώτην ἰδιώτῃ καταλαγῆναι καὶ πόλιν πόλει. Idem in re eadem cap. 60. καὶ διαλλακτὰς — Ἀθηναίους νομίσαι. ut appareat διαλλαγῆναι et καταλαγῆναι esse prorsus idem, sed καταλαγῆναι rarum est et exquisitum, διαλλαγῆναι contra κατημαξευμένον et omnium usu tritum.

Anecd. Bekk. pag. 91. 29. Ἐλελήθεισαν: μετὰ τῆς θα. Εὐπολὶς Αἰξίν. Scriptum erat μετὰ τῆς δφ id est διφθόγγου nempe ἐλελήθεισαν pro ἐλελήθισαν, si quid Antiatticistae credimus, quod nemini suaserim.

C. G. C.

MENANDRI FRAGMENTUM.

Legitur apud Gellium N. A. II. 23. lepidus Menandri locus, sed misere depravatus in hunc modum:

ἐπ' ἀμφότερα ΝΙΝ ἐπίκληρος ΗΚ
μέλλει καθευθεῖν κατεργασασα μέγα
καὶ περιβόητον ἔργον· ἐκ τῆς οἰκίας
ἐξέβαλε τὴν λυποῦσαν ἣν ἐβούλετο.

Quid sit legendum in primo versu ostendit Donatus ad Terentii *Heautont.* II. 3. 101.

in aurem utramvis otiose dormias,
annotans: „*talis sententia et apud Menandrum, quae Latine sic exprimitur: in aurem utramvis quum quidem dotata est cubet.*”

Ergo corrigendum:

ἐπ' ἀμφότερον ΟΤC ἡπίκληρος Ἡ Καλή
μέλλει καθευδήσειν. κατεργασαί μέγα
καὶ περιβόητον ἔργον.

et in sq. versu:

ἐξέβαλε τὴν λυποῦσαν ὩC ἐβούλετο.

Securi enim et omni curā vacui ut Latine dicuntur *in aurem utramvis dormire* sic Graece ἐπ' ἀμφότερον οὖς καθεύδειν. Usus erat ea locutione Libanius Tom. IV. pag. 872. 7. sed nunc in vitiosa scriptura delitescit. Editur: τοιοῦτο καὶ τὸ τῶν ἐμπόρων. οὐ γὰρ ἐπ' ἀμφοῖς καθεύδουσιν οὔτε (οὐδὲ) οἴκοι καθημένοις ἄνευ πραγμάτων ὁ πλοῦτος παραγίγνεται. Luce clarius est Libanium dedisse οὐ γὰρ ἐπ' ἀμφότερον οὖς καθεύδουσιν, quod manifesto a Menandro sumserat.

Quae apud Menandrum sequuntur partim flagitiose corrupta partim lacunis hiantia nemo adhuc restituere potuit Vexantur levibus et futilibus coniecturis a Scaligero usque ad Madvigium. Meineke edidit IV. pag. 189.

ἕνος ἐν πιθήκοις ἐστὶ δὴ τὸ λεγόμενον
τοῦτο σιωπᾶν βούλομαι τὴν νύκτα τὴν
πολλῶν κακῶν ἀρχηγόν· οἵμοι Κρωβύλην
λαβεῖν ἔμ' ἐκκαϊδεκατάλαντον.

in quibus et alia vitiosa sunt et τὴν in extremo senario collocatum. Similiter peccatur in sqq.

γύναιον οὖσαν πῆχυνος. εἴτ' ἐστὶ ΤΟ
Φρύαγμα πῶς ὑπόστατον; μὰ τὸν Δία
τὸν Ὀλύμπιον καὶ τὴν Ἀθηνᾶν οὐδεμῶς.

Ex scripturis Codicum apud Hertizium et rationibus metricis haec elicias:

ἕνος ἐν πιθήκοις τοῦτο δὴ τὸ λεγόμενον.
* * σιωπᾶν βούλομαι * * * *
* * * * τὴν νύκτα τὴν πολλῶν κακῶν
ἀρχηγόν. οἵμοι. Κρωβύλην λαβεῖν ἔμέ
καὶ δέκα τάλαντα * * * * *

Lacunas metrum perspicue arguit, quarum una est in sqq. ubi saltem poëtae sententiam excogitare possis. Editur:

παιδισκάριον θεραπευτικὸν δὲ καὶ λόγου
ταχίον απαγεσθῶδετισαρανπισαγαγοί.

Excidisse suspicor aliquid in hanc ferme sententiam:

παιδισκάριον (δ' ἀρεῖον οὕτω καὶ καλόν)
θεραπευτικόν τε * * *

Suggeruntur enim haec verbis Gellii: „senex — querebatur quod ancillam suam non inscito puellam ministerio et facie haud illiberali coactus erat venumdare.” Querebatur enim:

οἵμοι. Κρωβύλην λαβεῖν ἔμέ —
παιδισκάριον δ' ἀρεῖον (ἀποδόσθαι).

In tertio fragmento apud Gellium editur:

ἀλλ' ἐν ἀκκλύπτῳ καὶ τάλαιπῶρῳ βίῳ
χειμαζόμενος ζῇ τῶν μὲν ἀνιερῶν ἔχων
τὸ μέρος πάντων, τῶν δ' ἀγαθῶν ΟΥΔΙΝΑΜΕΝΟC.
ὕπὲρ γὰρ ἐνδὸς ἀλ(ε)γῶν ἅπαντας νουθεῖω.

Olim reperta est vera lectio τῶν δ' ἀγαθῶν οὐδ' ἐν μέρος, ut frustra sit Madvigius reponens τῶν δ' ἀγαθῶν οὐδ' δνάμενος (*Advers. Crit.* II. pag. 591) neque enim δνάμενος in usu est et aoristus a loci sententia abhorret.

In ultimo versu ἀλέγων dant libri, Grotius ἀλγῶν reposuit idque ab omnibus receptum. Equidem λέγων requiro et correxerim:

περὶ γὰρ ἐνὸς λέγων ἅπαντας νουβεῶ,
dum loquor de uno, inquit, admoneo omnes.

Utilissimus est Gellii locus ad cognoscendum quantum sibi licentiae sumserint Comici Romani quum Graecorum fabulas vortere barbarae.

„Quae Menander praeclare et apposite et facete scripsit ea Caecilii — quasi minime probanda praetermisit et alia nescio quae mimica inculcavit.” substituitque facetiis Atticis urbanissimis Romanas rusticiores et spurciores, qualis haec est:

ubi domum adveni, assedi, extemplo savium
dat iciuna anima. B. nil peccat de savio.
ut devomas vult quod foris potaveris.

nihil horum apud Menandrum legebatur neque Menandri spectatoribus talia placere poterant. Caeterum una literula expuncta scribendum;

ut Evomas vult quod foris potaveris.

Menander in Monostichis vs. 439

οὐδεὶς πῦρ εἰς χρήματα διδοὺς ἐπαύσατο.

lege:

οὐδεὶς πυρέττων χρήματα δοὺς ἐπαύσατο.

non omnia possunt nummi. Ibid. vs. 446.

πολλοὺς δ' καιρὸς οὐκ ὄντας ποιεῖ φίλους.

verum est sed metrum non patitur. Leg.

πολλοὺς δ' καιρὸς οἰκέτας ποιεῖ φίλους.

Saepe faciunt tempora ut ex servis amici fiant. Hoc quoque verum est.

C. G. C.

INDEX SCRIPTORUM

in vol. III et IV.

Additus numerus II indicat vol. IV.

- ACHILLES TATIUS II. 324—352.
AESCHYLUS 30—33. 401. II. 98. 190. 377.
AESOPi fabulae II. 385 sqq.
ANACREONTICA II. 190.
ANAXANDRIDAS 6.
ANECDOTA BEKKERI 335. II. 230. 243. 375. 449.
M. ANTONINUS II. 292.
ANYTE II. 78.
APPIANUS 362.
APOLLONII vita AESCHINIS 222.
ARISTIDES 222.
ARISTOPHANES 19. 20. 277. 309—323.
ATHENAEUS II. 294—323.
BOETHUS 207.
CAECILIUS II. 452.
CICERO *de Finibus* 92—103.
CLEANTHES 334.
CLEMENS ALEXANDRINUS II. 86.
COLUMELLA 81.
CONSTANTINUS PORPHYROGENITUS II. 387—382.
CORINNA II. 283.
CRATINUS 294.
CURTIUS II. 60—73.
DEMOCRITUS 290. II. 86.
DEMOSTHENES 120—140. 210. 255—262. 290. 349—358. 410—
448. II. 1—47. 223.

- DINARCHUS 380.
 DIODORUS SICULUS 223. II. 98. 360. 371.
 DIOGENIANUS 222. 223.
 DIONYSIUS HALIC. 330.
 EPICHARMUS 330.
 EROTIANUS 69.
 EUNAPIUS 251. 252.
 EUPOLIS II. 263. 278.
 EUPHORION II. 278.
 EURIPIDES 209. II. 28. 323.
 FLAVIUS IOSEPHUS 335. II. 59.
 GAI *Institutiones* II. 113—134.
 GALENUS 17. 29. 82. 91. 119. 213. 221. 223. 233. 234. 245.
 254. 262. 274. 290. 297. 308. 331—334. 358. 377. II. 134.
 230. 352. 382.
 GELLIUS 78.
 HARPOCRATION II. 34.
 HERODOTUS 104.
 HESIODUS II. 260. 283.
 HESYCHIUS 291—297. 330. II. 382.
 HIPPOCRATES 68. 223. 409. II. 47.
 HOMERUS 82—91. 106—108. 263—274. 359—373. II. 233—277.
 IAMBlichus II. 230.
 ISOCRATES 118.
 IULIANUS 424. II. 1. 191.
 IUSTINUS 75.
 LIBANIUS 141—156. 226. 246—254. II. 450.
declamationes ineditae 1—17.
 LIVIUS II. 365.
 LUCANUS 76.
 LYSIAS 33. 142. 390. 391.
 MARMOR PARIUM 345.
 MENANDER 29. 382. II. 189. 281. 285—293. 450—452.
 MINNERMUS II. 199.
 NICANDER 224.
 OPPIANUS 207.
 OVIDIUS 80.
 PAULI *Epist. ad Corinth.* 112.
 PINDARUS 140.
 PLATO 19. 112. 155. 157—209. 279. 280.—290. 335. II. 268.
 323. 377. II. 442—448.
 PLATO COMICUS 13.
 PLAUTUS II. 263.
Rudens 34—65.

- Poenulus* 146—175.
 POLIORCETICA 224.
 POLYAENUS II. 109.
 POLYBIUS 353—375.
 PORPHYRII *Quaestiones Hom.* 266.
 PLUTARCHI *vita Catonis minoris* II. 74—78.
 QUINTILIANUS 77.
 SALLUSTIUS 73.
 SAPPHO 329.
 SCHOLIA ad ILIADEM II. 277—284.
 SCHOLIA ad ODYSSEAM 104. 112. 113—119. II. 231—232.
 SCHOLIUM PLATONIS II. 284.
 SENECA 81.
 SOPHOCLES II. 377.
 STEPHANUS BYZANTINUS 276. II. 220.
 STRABO II. 48—57. 79—112. 176—230.
 THEMISTIUS 209. 298—308. 337—348.
 THEOPHRASTUS II. 292.
 THUCYDIDES 18—29. 227. 228. 235—245. 374—377. II. 135—
 145. 376 sq.
 TYRTAEUS II. 181.
 XENOPHON 155. 214—221.
 Epilogus Cyropaediae 66—72.
 Cyropaedia 378—409.
 ZENOBIUS 223.
 ZOÏLUS 275.
-

INDEX GRAECUS.

A.

- ἄγειρω — ἐγείρω confusa 152.
 ἀγκάλαις (ἐν ταῖς) περιφέρειν 341.
 αἰί (δ) 400.
 αἰέρων — ὠρῶν 253.
 ἄφελπτος, ἄφελπτέοντες II. 252.
 ἀθάνατος ἔνεκ' ἀσφαλείας 2. II. 2.
 Ἀθηναῖοι — θεοί 148.
 ἀκούειν — ὑπακούειν 460. II. 10.
 ἀκριβολογία — μικρολογία 245.
 ἀκτάζειν II. 209.
 ἀλικρὰς οἶνος 291.
 ἀλλά, δέ, αἰ increpantis et imprecantis 272.
 ἄλλος ἕτερος II. 36.
 ἄλυπος — ἄτιμος 33.
 ἀμαθῶς — ἀπαθῶς II. 279.
 ἄμπνυο 364.
 ἀμφιχυθεῖς — ἀμφιβαλὼν II. 273.
 ἀναγνώσκειν — ἀναγνῶναι 323.
 ἀναίρεσιν διδόναι 441.
 ἀναισιμουῦν apud Xenophontem 220.
 ἀναλκίη paenultima longa et sim. II. 261.
 ἀναρπάζειν — ἀρπάζειν 150.
 ἀνῆιθον — ἀνῆλθον 32.
 ἄξιος — ἀνάξιος II. 243.
 αἰιδός = εὐνοῦχος 109.
 ἀπίθανον — πιθανόν II. 59.

ἀπιθανότης — πιθανότης II. 111.
 ἀπιθανώς — πιθανώς II. 111.
 ἀποδαρθεῖν — ἀποθαρρεῖν 308.
 ἀπρόχανος = ἀπροφάσιτος 292.
 ἀργός τινος, ἀργεῖν τινος 202.
 ἀρίσταρχος -- ἀριστοφάνης 111. II. 280.
 ἀσυμμετρία — συμμετρία II. 134.
 ἄττικισί — ἄττικῶς II. 38.

B.

βλῆο — βλεῖο 263.
 βούλομαι — ἤ II. 241.

Γ.

γαμέσσεται — γε μάσσεται II. 254.
 ΓΑΡ — ΤΑΡ 89.
 γάρ (ἀπὸ τοῦ) ἄρχεσθαι 83. sqq.
 γαστήρ (ἡ) καὶ τὰ ὑπὸ τὴν γαστέρα 254.
 γῆν πρὸ γῆς 285.

Δ.

δείλετο II. 269.
 δεῖνα (δ) — δεινά 8.
 δέον — δέ 149.
 δέω, δεῖς (τοσούτου) et sim. II. 342.
 διδῆμι 366.
 ΔΗ, πεπόνθασιν ἃ δὴ πεπόνθασιν et sim. II. 4.
 διαβαίνειν εἰς τινὰ 153.
 διάζωμα 227.
 διειρημένον — διειρημένου et sim. II. 47.
 διοσκέειν 293.
 διφθέραις — διαφόροις 233.
 διωκαθεῖν non διωκάθειν 281.
 δοκεῖς — δοκοῖς, δοκοίης 434.
 δόξαι — δεῖξαι II. 33.
 δρῶν — ὀρῶν 3.
 δυνάμεις virtutes herbarum 67.
 δυνατά — ἀδύνατα II. 59.
 δωροφορεῖν — δορυφορεῖν 304.

Ε.

ἐάκν, ἐόωσιν II. 264.

- ἐγκαλέτω vitiosum II. 47.
 ἐγκαλιπίζεσθαι — ἐγκαλλωπίζεσθαι 330.
 ἔζωμαι. διέζωμαι 227.
 ei cum futuro, ei δὴ ὁμοῦ πόλεμος τε δαμᾶ et sim. 372.
 ei δὲ omisso βούλει II. 444.
 εἰς γε apud Homerum 337.
 εἰσέφρηκα 393.
 εἰς πλοῦν — ἐκ πλοῦν 205.
 εἰς τάχος γράφειν 335.
 ἐμμελετᾶν τινι 153.
 ἐμοῦ — ἐμεῦ, σοῖο — σεῖο 115.
 ἐναγκαλιζέσθαι — ἀναγκάζεσθαι 330.
 ἐνηντῖωμαι — ἡναντῖωμαι 297.
 ἐν τρισὶν οὐχ ὅλοις ἐνιαυτοῖς et sim. 303.
 ἔξοδος — ἐξοδεία 295.
 ἔοιγμεν 30. sq.
 ἐπαμμένον — πεπαμμένον 219.
 ἐπέτειος — ἐπαίτιος 4.
 ἔργον. σὸν ἔργον 383.
 Ἑρμᾶς — ὁρμᾶς 154.
 ἔσχατα — αἵσχις 8. 151.
 εὐβρωτα — ἄβρωτα II. 298.
 εὐεπίφορος II. 277.
 εὐ παθῶν — εὐπαθῶν 114.
 εὐθὺς γενόμενος 298.
 εὐπλοῖα — εὐπάθεια 307.
 εὐρεῖν — εἰπεῖν 126.
 ἐφοδεύειν 296. II. 23.
 ἐχιδεύς 224.
 ἔως — τέως 274.

F.

- γάγνυμι. καυᾶξαις 369.
 γαίεται II. 265.
 γέτοικα II. 266.
 γελεόθρεπτον II. 252.
 γέλεος II. 252.
 γέτοργα II. 250.
 γέλπομαι, ἐτέλπετο II. 271.
 γίδηις — γιδήις II. 253.
 γίδον 337.
 Γῆρις II. 260.

Z.

- ζῶιον — ζῶον 326.
 ζώννυμι, ἔζωμαι, διέζωμαι 227.

H.

- ἡγάμεν — ἡγοίμεν 1.
 ἡγρετο — ἔγρετο II. 262.
 ἦειν *tertia persona ante vocalem et sim.* 196.
 ἡρόμεν non ἡράμεν apud Homerum II. 248.

O.

- οριπήδεος 297.
 ὀρόνος — φόρος — φθόνος — φόβος 246.

I.

- ἰάονες II. 281.
 ἰδύους Solon *testes* appellat II. 283.
 ἱμαντελίσκται II. 86
 ἵνα cum indicativo 112.

K.

- κακὸν ἔχειν = νοσεῖν II. 290.
 κάλην *herniam* — καλήν II. 263.
 καλῶ *futurum et sim.* 404.
 καθίζομαι — καθέζομαι 224.
 κατὰ — μετὰ II. 246.
 κατηχεῖσθαι, κατήχησις, προκατηχεῖσθαι 109.
 κεφαλὴν — κόμην 33.
 κηλεῖ — καλεῖ II. 284.
 Κικονία — κοινωνία 116.
 κλάοντας καθίζειν. 385.
 κτανέω, κατακτανέω *barbara* 270.

Λ.

- λάλλαι, λαλλάζειν 335.
 λόγιος — λόγος 114.
 λόγον ἔχειν = εὖλογον εἶναι 201.

M.

- μάλισα δὲ ὄσω καί 424. II. 13.
 μέμονα cum futuro II. 275.
 μὲν — μόνον II. 30.
 μενοίην *futurum et sim.* 396.

μετά τι ἵεναι 116.
 μή, μηδαμῶς 322.
 μηδαμοί — μηδένες 104.
 μήτε νεῖν μήτε γράμματα ἐπίσασθαι 252.
 μονόφθαλμος — ἐτερόφθαλμος 106.

N.

N apud Homerum non additur ante duas consonantes κε τλαίη 265.
 νεῖν — νοῦν 252.
 νίζω — νίπτω II. 273.
 NTN νῦν — νυν II. 241.

Ξ.

ξυμβλήεαι 264.
 ξύνδρομα — ξύναρμα 209.

O.

ὀδός cum compositis et derivatis 296.
 οἶος. ἐλοιδύρουν εἰς οἶον κίνδυνον ἤλθεν et sim. 379.
 ὀκτάκνημα, ὀκτώπους — ὀκτάκνημα, ὀκτάπους et sim. II. 260.
 ὀλιγοδρανεῖν — λιποδρανεῖν 72.
 ὀλολύζω. ὀλολυγή. ὀλολυγών paenultima longa II. 276.
 ὀμοίαν (τήν) ἀποδιδόναι II. 41.
 ὅπως iuventis et ὅπως μή vetantis cum futuro 403.
 ὅπως. ἔπλευσ' ὅπως ἔπλευσα et sim. II. 4.
 ὄρᾱ — ὄρᾱ II. 277.
 ὀτέοισι — τοῖσι II. 271.
 οὐδαμοί — οὐδένες 104.
 οὐδὲν ὄντες — οὐδένες ὄντες 104.
 οὐκ interpolatum 224. 248. II. 352.
 οὐκ οἶδ' ἂν εἰ 127. 155.
 οὐρά — θύρα 222.
 οὗς (ἐπ' ἀμφοτέρον) καθεύδειν, in ultravis aurem dormire. II. 450.
 οὔτε νεῖν οὔτε γράμματα εἰδέναι 252.

Π.

παῖσαι — παῖξαι 359.
 παλαιοί — πολλοί 116.
 παροιμιάζομαι — παρρησιάζομαι 222.
 πεπᾶσθαι 216.
 περίζωμα, περιεζῶσθαι de coquis 226.
 περιπατεῖν — ἀποπατεῖν 29.

Πηλεΐδης, Τυδείδης et sim. tetrasyllaba II. 242.
 πίμπλημι. πίμπρημι II. 266.
 πόλεμος — πολιτεία 222.
 πολλοῦ δέω — πολλοῦ δεῖ 283.
 πράγματα παρέχειν cum infinitivo II. 444.
 πόρρωθεν ἀσπάζεσθαι 305.
 Ποτειδαία 121.
 πρὸς compendio scriptum 384.
 πρὸς πυγὴν — πρὸς τὴν γῆν 224.
 προσείειν τὴν γλῶτταν 91.
 προστάττω — πράττω. 384.
 πρῶιρα — πῶρα 325.
 πρῶτον (α) excidit II. 268.
 πῶς quanti II. 289.

P.

ῥαψῳδοὺς — τραγωδοὺς 109.
 ῥιψοκινδύνους — ἰσοκινδύνους 23.

Σ.

σκηνή = δεῖπνον Laconice 220.
 σκηνοῦν. συσκηνοῦν = δειπνεῖν. συνδειπνεῖν Laconice 388.
 Σουβούρας (οἱ ἐκ τῆς) κέρκωπες 274.
 συνδοκεῖν — εὐδοκεῖν II. 15.
 σχεθεῖν aoristus et sim. 281.
 σῶζω. σέσονται, διασέσονται 196.
 σεσωμένων apud Demosthenem II. 46.

Τ.

ταχύ γ' ἄν ironicum 145. 310.
 τεταγμένος τῆς πρώτης, τῆς ὑτέρας 200.
 τέτηκα. προστέτηκα. ἐντέτηκα 338.
 -τήρ (nomina in) αὐλητήρ et sim. Ionica 219.
 τοσούτου δέω 283.
 τρέφεσθαι = πηγνυσθαι II. 382.
 Τρωαί, δμωαί 325.
 τυπτήσω. τυπτήσομαι 313.

Υ.

ὑπονοεῖν — ἐπιννοεῖν

Φ.

φίλιος — φίλος 72.

φιλοπαΐσμων — φιλοπαΐγμων 361.

φιτύω 205.

φιτύω — φυτεύω 206.

Χ.

χάρακας — θράκας confusa apud Thucydidem 240.

Ω.

ώραϊον in margine II. 228.

ὠφέλησις pro ὠφέλεια et sim. 67.

